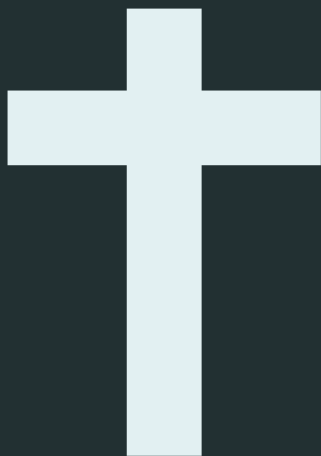


Biblica® Baibulu Nso n'Igbo Ndi Ugbu a nke diri
onye obula igu



The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica®
Baibulu Nso n'Igbo Ndi Ugbu a nke diri onye obula igu

Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dika iwu si kwado n'ụlọ ọrụ dị n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023
e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78

Contents

Matiu	1
Mak	56
Luk	88
Jon	141
Oru Ndi Ozi	180
Ndi Rom	228
1 Ndi Korint	251
2 Ndi Korint	273
Ndi Galeshĩa	288
Ndi Efesos	296
Ndi Filipai	303
Ndi Kolosi	309
1 Ndi Tesalonaika	314
2 Ndi Tesalonaika	319
1 Timoti	322
2 Timoti	329
Taitos	334
Filimon	337
Ndi Hibru	339
Jemis	356
1 Pita	362
2 Pita	369
1 Jon	373
2 Jon	379
3 Jon	380
Jud	381
Mkpughe	383
Abu Oma	411

Ozioma Matiu

Usoro omumụ Jisọs onye bụ Kraịst ahụ

¹ Nke a bụ ndekọ usoro omumụ Jisọs onye bụ Kraịst, nwa Devid, nwa Ebrahim.

² Ebrahim mụrụ Aizik,

Aizik amụọ Jekọb,

Jekọb amụọ Juda na ụmụnne ya.

³ Juda mụtara Perez na Zera site na Tama,

Perez mụrụ Hezron,

Hezron amụọ Aram.

⁴ Aram mụrụ Aminadab,

Aminadab mụrụ Nashon,

Nashon amụọ Salmon.

⁵ Salmon bụ nna Boaz, site na nwunye ya Rehab,

Boaz mụrụ Obed, site na nwunye ya Rut,

Obed amụọ Jesi.

⁶ Jesi amụọ Devid, bụ eze.

Devid mụrụ Solomọn site na nwunye ya Ụraya.

⁷ Solomọn mụrụ Rehoboam,

Rehoboam amụọ Abija,

Abija amụọ Esa.

⁸ Esa mụrụ Jehoshafat,

Jehoshafat amụọ Joram,

Joram amụọ Ụzaja.

⁹ Ụzaja mụrụ Jotam,

Jotam amụọ Ehaz,

Ehaz amụọ Hezekaya.

¹⁰ Hezekaya mụrụ Manase,

Manase amụọ Emọn,

Emọn amụọ Josaya.

¹¹ Mgbe e mere ka ha gaa biri n'ala Babilon ka Josaya mụrụ Jekonaya na ụmụnne ya.

¹² Mgbe ha si Babilon lọta

Jekonaya mụrụ Shealtiel,

Shealtiel amụọ Zerubabel.

¹³ Zerubabel mụrụ Abiud,

Abiud amụọ Eliakim,

Eliakim amụọ Azoa.

¹⁴ Azoa mụrụ Zadok,

Zadok amụọ Akim,

Akim amụọ Eliud.

¹⁵ Eliud mụrụ Elieza,

Elieza amụọ Matan,

Matan amụọ Jekọb.

¹⁶ Jekọb mụrụ Josef onye bụ di Meri nne Jisọs, onye a na-akpọ Kraịst.

17 Ya mere, site n'Ebrahim ruo na Devid, e nwere ọgbọ iri na anọ. Ma site n'oge Devid ruo mgbe a doọrọ ha n'agha gaa Babilon, e nwere ọgbọ iri na anọ. Sitekwanụ n'oge ahụ ruo mgbe a mụrụ Kraịst bukwa ọgbọ iri na anọ.

Josef anabata Jisọs dika nwa ya nwoke

18 Otu a ka ọmụmụ Jisọs, onye a na-akpọ Kraịst* siri di: Nne ya Meri bụ onye e kwenyere na ọ ga-alụ Josef, ma tupu ha ebikọọ ọnụ a chọputara na Meri di ime site na Mmụọ Nso. 19 Ma Josef di ya bụ onye ezi omume, ọ chọghị imenye ya ihere, n'ihị ya, o zubere ichụ ya na nzuzo.

20 Mgbe Josef nwechara mkpebi a, mmụọ ozi Onyenwe anyị bjakwutere ya na nrọ si ya, "Josef nwa Devid, atula egwu ikporọ Meri ka ọ buru nwunye gi, n'ihị na nwa ahụ ọ di ime ya sitere n'ike Mmụọ Nso. 21 Ọ ga-amukwa nwa nwoke, onye i ga-akpọ aha ya Jisọs,† n'ihị na ọ ga-azọputa ndi nke ya site na mmehie ha."

22 Ihe ndi a mere iji mezuo ihe ahụ Onyenwe anyị kwuru site n'ọnụ onye amuma ya si, 23 "Lee, nwaagboghọ ahụ na-amaghị nwoke gaturu ime, mụọ nwa nwoke. Ha ga-akpọ aha ya Imanuel"‡ (nke bụ ma asugharia ya, "Chineke nonyeere anyi").

24 Mgbe Josef si n'ura teta, o mere dika mmụọ ozi Onyenwe anyi nyere ya n'iwu. Ọ kpọrọ Meri ka ọ buru nwunye ya. 25 Ma ha abuo edinakoghị tutu ruo mgbe ọ musiri nwa nwoke, onye ọ kpọrọ aha ya Jisọs.

2

Obibia ndi amamihe

1 Mgbe a mụchara Jisọs na Betlehem nke Judia n'oge Herod bụ eze, ndi amamihe si ọwụwa anyanwu biaruru Jerusalem, 2 na-aju ajuju si, "Olee ebe ọ nọ, bụ onye a mụrụ ibu eze ndi Juu? Anyi huru kpakpando ya* n'ọwụwa anyanwu, ma bja ikpo isiala nye ya."

3 Mgbe eze Herod nuru nke a, obi lorọ ya mmiri nke ukwu, ya na ndi niile bi na Jerusalem. 4 Mgbe ọ kpokotara ndisi nchujaja na ndi ozizi iwu niile, ọ juru ha, olee ebe e kwuru na a ga-amu Kraịst† ahụ. 5 Ha zara ya si, "Na Betlehem nke Judia. N'ihị na otu a ka onye amuma ahụ dere n'akwukwo si,

6 "Ma gi onwe gi, Betlehem, di n'ala Juda,
i dighi nta karichasia n'etiti ndi ochichi Juda,
n'ihị na ọ bụ site na gi ka onye ochichi ga-esi puta,
onye ga-achị ndi nke m Izrel.'‡"

7 Mgbe ahụ Herod kpọrọ ndi amamihe ahụ na nzuzo juputa ha banyere oge kpakpando ahụ ji puta ihè. 8 O zipuru ha ije Betlehem si ha, "Gaanu lee anya nke oma chọputa ebe nwantakiri ahụ nọ. Mgbe unu chotara ya, bianu mee ka m mara, ka m gaakwa kpo isiala nye ya."

9 Mgbe ha nuru okwu eze, ha puru gawa, ma kpakpando ahụ ha huru n'ọwụwa anyanwu putakwara ozo, na-aga n'ihu ha ruo mgbe ọ

* 1:18 1:18 Maobu, Onye nzoputa † 1:21 1:21 Jisọs nke a bụ otu ndi Griik si akpo Joshua nke putara ONYENWE ANYI na-azoputa. ‡ 1:23 1:23 Aiz 7:14 * 2:2 2:2 Kpakpando ya mgbe ọ walitere † 2:4 2:4 Maobu, Onye nzoputa ‡ 2:6 2:6 Mai 5:2

bịara guzo n'elu ebe nwantakiri ahụ nọ. ¹⁰ Ha nūriri ọnụ nke ukwuu mgbe ha hūrụ kpakpando ahụ. ¹¹ Ka ha banyere n'ulo ahụ, ha hūrụ nwantakiri ahụ na nne ya Meri, ha gburu ikpere n'ala ma kpọọrọ ya isiala. Ha meghere akpa akụ ha nye ya onyinye ọlaedo na ọkpurukpu eso osisi na-esi isi uto a na-akpo frankisens, § ya na máá.* ¹² N'ih na a doro ha aka na nti na nro ka ha ghara ilaghachikwuru Herod, ha sitere n'uzo ozo laghachi obodo ha.

Mgbapu gaa n'ala Ijpt

¹³ Mgbe ndi amamihe ahụ lasiri, mmuo ozi Onyenwe anyi mere ka Josef hu ya na nro, o siri ya, "Bilie osiso kporo nwantakiri a na nne ya gbalaa Ijpt. Aloghachikwala tutu ruo mgbe m ga-agwa gi, n'ih na Herod na-achọ nwantakiri a ka o gbuo ya."

¹⁴ N'oge abali, Josef biliri kporo Meri na nwantakiri ahụ gbalaa Ijpt. ¹⁵ Ebe ahụ ka ha nogidere tutu ruo mgbe Herod nwuru. Nke a mere ka okwu ahụ Onyenwe anyi kwuru site n'onu onye amuma mezuo. "O bukwa site n'Ijpt ka m kpoputara nwa m."†

¹⁶ Iwe were Herod nke ukwuu mgbe o choputara na ndi amamihe ahụ aghoala ya aghugho. N'ih ya, o nyere iwu banyere Betlehem na obodo nta ndi ozo gbara ya gburugburu, ka ha gbuo umuntakiri niile nọ n'obodo ndi a, bu ndi gbara site n'afọ abuo gbadaa, di ka ihe o nutara site n'onu ndi amamihe si di. ¹⁷ E sitekwara otu a mezuo amuma ahụ Jeremaya buru si,

¹⁸ "A nuru otu olu na Rema,
ikwa akwa na oke iru uju di,
Rechel na-akwa akwa n'ih umu ya;
o dighi nkasiobi obula diri ya,
n'ih na ha adighikwa."‡

Nloghachi na Nazaret

¹⁹ Mgbe Herod nwuru, mmuo ozi Onyenwe anyi biakwutere Josef na nro n'Ijpt ²⁰ si ya, "Bilie, kporo nwantakiri ahụ na nne ya laghachi n'ala Izrel n'ih na ndi na-achọ igbu ya anwuola."

²¹ Ya mere, o biliri, kporo nwantakiri ahụ na nne ya, laghachi n'ala Izrel. ²² Mgbe o nuru na eze oheru gbanwere Herod na Judia bu nwa ya a na-akpo Akelus, § egwu turu Josef ilaghachi ebe ahụ. Ma n'ih na adowo ya aka na nti na nro, o wezugara onwe ya gaa n'akuku Galili. ²³ O gara biri n'obodo a na-akpo Nazaret. E sitekwara otu a mezuo okwu onu ndi amuma si na, "A ga-akpo ya onye Nazaret."

3

Nkwusa nke Jon

¹ N'oge ahụ, Jon omee baptizim bịara na-ezisa ozi n'ozara Judia. Isi okwu ya bu, ² "Chegharianu, n'ih na alaeze eluigwe di nso." ³ N'ih na nwoke a bu onye e kwuru okwu banyere ya site n'onu onye amuma Aizaya si,
"Otu onye na-eti mkpu n'ozara, na-asi,
'Dozienu uzo maka Onyenwe anyi,

§ 2:11 2:11 Maobu, mgbaisioma * 2:11 2:11 Maobu, mgba ilu † 2:15 2:15 Hos 11:1

‡ 2:18 2:18 Jer 31:15 § 2:22 2:22 Akelus Onye ketara ichi otu uzo n'uzo ato n'alaeze Herod.

meenụ ka okporouzo ya guzozie.' ”*

⁴ Jón yi uwe e ji aji ìnyinya kamel mee. O kekwará ihe okike ukwu nke akpukpọ anụ n'ukwu ya. Nri ya bụ igurube na mmanụ ahụ. ⁵ N'oge ahụ, ndị mmadụ sitere Jerusalem, na Judia niile, n'ala niile dị Jodan gburugburu, na-apụkwuru ya. ⁶ Mgbe ha na-ekwuputa mmehie ha, o mere ha baptizim n'osimiri Jodan.

⁷ Ma mgbe ọhuru ọtutu ndị Farisii na ndị Sadiusii ka ha na-abia ka e mee ha baptizim, ọ siri ha, “Unu umu ajuala, onye doro unu aka na nti si unu gbanari onuma nke na-abia? ⁸ Mianu mkpuru na-egosiputa nchehari unu. ⁹ Unu ehekwalala na unu puru i si n'ime onwe unu, 'Anyi nwere Ebrahim dika nna,' n'ihi na Chineke puru isite na nkume ndi a meputara Ebrahim umu. ¹⁰ Ma ugbu a atukwasila anyuike na mgboro gwu osisi niile. Osi obula nke na-adighi ami ezi mkpuru ka a ga-egbutu, tuba ya n'ime oku.

¹¹ “Mu onwe m ji mmiri eme unu baptizim n'ihi nchehari, ma onye di ike kari m na-abia. Onye m na-erughi ichita akpukpokuwu ya. O ga-eji Mmuo Nso na oku were mee unu baptizim. ¹² Ihe ifucha oka ya di ya n'aka, o ga-azacha ebe izocha oka ya nke oma, chikota mkpuru oka wiiti tnye ha n'oba, ma jiri oku a na-apughị imenyu emenyu rechapu igbugbo oka.”

Jón emee Jisọs baptizim

¹³ Mgbe ahụ, Jisọs sitere na Galili bia n'osimiri Jodan ka Jón mee ya baptizim. ¹⁴ Ma Jón chorọ igbochi ya, si, “O bu m kwesiri ibiakwute gi ka i mee m baptizim. Gini mere i ji abiakwute m?”

¹⁵ Ma Jisọs zara ya si, **“Kwere ka o diri otu a ugbu a, o kwesiri ka anyi mezuo ezi omume niile.”** Mgbe ahụ Jón kwenyere.

¹⁶ Ngwangwa e mechara Jisọs baptizim, o sitere na mmiri ahụ riputa. N'otu oge ahụ, eluigwe meghere, Jón huru Mmuo nke Chineke ka o si n'elu fedata di ka nduru na-ebekwasị Jisọs n'isi. ¹⁷ Otu olu sitere n'eluigwe kwuo okwu si, “Onye a bu Okpara m, onye m huru n'anya. Ihe ya di m ezi mma.”

4

Onwunwa a nwara Jisọs n'ozara

¹ Emesija, Mmuo Nso duuru Jisọs baa n'ozara ka ekwensu nwaa ya onwunwa. ² Mgbe o busiri onu iri ubochi ano ehie na abali, agu gu ru ya nke ukwu. ³ Mgbe ahụ onye onwunwa ahụ biakwutere ya si, “O buru na i bu Okpara Chineke, gwa nkume ndi a ka ha ghoo achicha.”

⁴ Ma Jisọs zara, **“E dere ya n'akwukwo nsọ si, 'O bughị naani site na achicha* ka mmadu si adi ndu, kama site n'okwu niile si n'onu Chineke puta.'†”**

⁵ Mgbe ahụ, ekwensu duuru ya baa n'obodo nsọ ahụ, mee ka o guzo n'ebe dikarisiri elu nke ulonso ukwu, ⁶ si ya, “O buru na i bu Okpara Chineke, site n'ebe a tuda onwe gi n'ala. N'ihi na e dere ya n'akwukwo nsọ si,

“'O ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi,

* 3:3 3:3 Aiz 40:3 * 4:4 4:4 Achicha nwere ike buru nri † 4:4 4:4 Okwu a dikwa n'akwukwo Dit 8:3.

ha ga-ebuli gi elu n'aka ha
ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume.'‡"

⁷ Ma Jisosh zara si ya, **"E deela ya n'akwukwo nsosh, 'I gaghish anwa Onyenwe gi na Chineke gi onwunwa.'§"**

⁸ Ozokwa, ekwensu kporo ya gaa n'elu ugwu di elu, goshi ya alaeze niile nke uwa na ebube ha. ⁹ O sirish ya, "Aga m enye gi ha niile ma o buru na i daa n'ala kporo isiala nye m."

¹⁰ Ma Jisosh sirish ya, **"Si n'ebe m no puo, ekwensu. N'ihish na akwukwo nsosh kwuru si, 'O bu naanish Onyenwe anyish Chineke gi ka i ga-akpo isiala nye, naanish ya ka i ga-efekwa.'*"**

¹¹ Mgbe ahush ekwensu hapuru ya laa. Ndish mmuo ozi biakwutere ya, nonyere ya, na-ejere ya ozi.

Jisosh ebido orush nkwusa

¹² Mgbe Jisosh nurush na e tinyela Jon n'ulo mkporo, o purush gaa Galili. ¹³ Emesha, o hapuru Nazaret gaa biri na Kapanom, bu obodo di n'akuku osimiri Galili. O di nso n'oke ala Zebulon na Naftali. ¹⁴ N'uzo di otu a, amuma ahush Aizaya buru mezuru. Amuma nke sirish,

¹⁵ "Ala Zebulon na ala Naftali,
nke di n'akuku osimiri, n'ofe Jordan,
Galili nke ndish mba ozo,

¹⁶ ndish no n'ochichirish
ahush ihesh di ukwu.

Ndish bi n'ala onyinyo onwush
ka ihesh nwukwasirish."†

¹⁷ Site n'oge ahush gaa n'ihu Jisosh bidoro na-ekwusa na-asish,
"Chegharianush, n'ihish na alaeze eluigwe di nso."

Okpukpo ndish na-eso uzosh ya

¹⁸ Ma mgbe Jisosh na-agafe n'akuku osimiri Galili, o hurush umunne abush, Saimon onye a na-akpo Pita, na Andru nwanne ya, ndish orush ha bu ikush azush, ebe ha no n'ugbo mmiri na-akush azush. ¹⁹ O sirish ha, **"Bianush soro m. Aga m eme unush ndish okush na-akuta mmadush."** ²⁰ Ha hapurush ugbo azush ha otu mgbe ahush soro ya.

²¹ Mgbe o gara n'ihu nke nta, o hurush umunne abush ozo, Jemis nwa Zebedi na Jon nwanne ya, ebe ha na nna ha Zebedi no n'ime ugbo mmiri na-ekezi ugbo azush ha. O kpokwara ha, ²² ngwangwa ha hapurush ugbo ha na nna ha soro ya.

Jisosh agwoosh ndish orish

²³ Jisosh jegharirish n'obodo niile nke Galili, na-akuzish ihe n'ulo nzukosh niile ha, na-ekwusakwa ozioma nke alaeze ahush. O na-agwokwa orish na nrish nrish niile di iche iche n'etiti ndish ahush. ²⁴ Akukosh banyere ya gbasara jezuo akukush Siria niile. Mgbe ahush otutush ndish mmadush kpotaara ya ndish niile ahush na-esighish ike, ndish na-arish udish orish di iche iche, ndish nwere ahush mgbu, na ndish mmuo ojosh na-esogbu, na ndish akwukwush, na ndish akukush ahush ha kponwurush akponwush. O gwokwara ha niile. ²⁵ Otutush mmadush sitere na Galili, Dekapolis,‡ Jerusalem, Judish na n'ofe osimiri Jordan, soro ya.

‡ 4:6 4:6 Abush 91:11,12 § 4:7 4:7 Guokwa ya n'akwukwo Dit 6:16. * 4:10 4:10 Nke a dikwa n'akwukwo Dit 6:13. † 4:16 4:16 Ajz 9:1,2 ‡ 4:25 4:25 Dekapolis putara Obodo iri.

5

Nkwusa banyere alaeze ọhuru ahụ

¹ Mgbe Jisọs hụrụ igwe mmadụ ahụ, ọ rigooro n'elu ugwu. Mgbe ọ nọduru ala, ndị na-eso ụzọ ya bjakwutere ya, ² o bido ikuziri ha ihe.

Okwu banyere ndị ngozi na-adiri

Ọ sirị:

³ “**Ngọzi na-adiri ndi bu ogbenye n’ime mmuo, n’ihi na alaeze eluigwe bu nke ha.**

⁴ **Ngọzi na-adiri ndi na-eru ujụ, n’ihi na a ga-akasi ha obi.**

⁵ **Ngọzi na-adiri ndi di nwayoọ n’obi, n’ihi na ha ga-eketa uwa.**

⁶ **Ngọzi na-adiri ndi agụụ ezi omume na-agụ, n’ihi na ndi ahụ ka afo ga-eju.**

⁷ **Ngọzi na-adiri ndi na-eme obi ebere, n’ihi na ha ka a ga-emere ebere.**

⁸ **Ngọzi na-adiri ndi di ọcha n’obi, n’ihi na ha ga-ahụ Chineke anya.**

⁹ **Ngọzi na-adiri ndi na-eme ka udo di n’etiti mmadụ na ibe ya, n’ihi na a ga-akpo ha umu Chineke.**

¹⁰ **Ngọzi na-adiri ndi a na-emegbu n’ihi ezi omume, n’ihi na alaeze eluigwe bu nke ha.**

¹¹ “**Ngọzi na-adiri unu mgbe ndi mmadụ na-akocha unu, na-emegbu unu, ma na-ekwukwa okwu ojoo na ugha niile di iche iche megide unu n’ihi m.** ¹² **Nurianu onu, nwekwanu obi utọ, n’ihi na ugwo oru unu di ukwuu n’eluigwe. N’ihi na n’uzo di otu a ka ha sogburu ndi amuma ndi buru unu uzo.**

Nnu na ihè

¹³ “**Unu bu nnu nke uwa, ma o buru na nnu adighi atokwa utọ, a ga-eji ginị mee ka o toọ utọ ozo? O bakwaghi uru obula, ma o bughị naani itufu ya, ka ndi mmadụ zoo ya ukwu.**

¹⁴ “**Unu bu ihe nke uwa. Unu di ka obodo e wuru n’elu ugwu nke a na-apughị izo ezo.** ¹⁵ **Ndi mmadụ adighi amunye oriọna donye ya n’okpuru igbe, kama a na-adokwasị ya n’elu ihe idoba oriọna, ka o nye ndi niile no n’ulo ahụ ihè.** ¹⁶ **Ya mere, kwerenu ka ihè unu nwuo nye mmadụ niile, ka ndi mmadụ hu oru oma unu, tookwa Nna unu nke bi n’eluigwe.**

Mmezu iwu

¹⁷ “**Unu echela na m biara ikagbu iwu Mosis, maobu ozizi ndi amuma. Abiaghi m ikagbu akagbu, kama abiara m imezu ha.** ¹⁸ **N’ezie, agwa m unu, na tutu eluigwe na uwa agabiga, o dighi otu mkpuru edemede obula di nta, o buladi nke dikarisiri nta, nke a ga-esi n’Iwu a wepu ruo mgbe ha niile ga emezu.** ¹⁹ **N’ihi ya, onye obula nke ga-emebi otu n’ime iwu ndi a, o buladi nke dikarisiri nta, ma kuziekwara ndi ozo ime otu ahụ, a ga-agu onye ahụ n’onye dikarisiri nta n’alaeze eluigwe. Ma onye nazi umu mmadụ ka ha debe iwu ahụ, ma na-emekwa okwu ndi ahụ n’onwe ya, a ga-akpo ya onye di ukwuu n’alaeze eluigwe.**

20 Ka m dọọ unu aka na ntị. Ọ buru na ezi omume unu akarighi ezi omume ndi Farisii na ndi ozizi iwu, unu apughị iba n'alaeze eluigwe ma oli.

Ozizi banyere igbu mmadu

21 "Unu nuru na-agwara ndi mmadu n'oge gara aga, si, 'Onye egbula mmadu, onye obula gburu mmadu a ga-ekpe ya ikpe.'*

22 Ma asi m unu, na onye obula nke na-ewe iwe megide nwanna ya, na-enyefe onwe ya n'aka ikpe. Onye obula nke na-akpo nwanna ya 'Raka,' ya bu Onye iberiibe,†ga-aza ajuju n'uloikpe. Ozokwa, onye obula nke kporo nwanne ya,‡Onye nzuzu,§Sna-edo onwe ya iba n'okụ ala mmu.

23 "Ya mere, o buru na i gaa inye onyinye gi n'ebe ichu aja, ma cheta n'ebe ahụ na gi na nwanne gi adighi n'udo, 24 hapu onyinye gi n'ebe ichu aja, laa ka gi na nwanne gi kpezie. Mgbe unu mere udo, laghachi bia nye onyinye gi.

25 "Mee osiiso ka gi na onye kpo gi eje ulo ikpe kpezie, mgbe o na-eburubeghi ikpe gi na ya jee n'aka okaikpe, onye ga-enyefe gi n'aka ndi nche, ma eleghi anya etinye gi n'ulo mkporo. 26 N'ezie, agwa m gi, i gaghị e si n'ebe ahụ puta ruo mgbe i kwughachiri kobo niile i ji.*

Ikwa iko

27 "Unu nuru na e kwuru si, 'Akwala iko.'† 28 Ma asi m unu, onye obula lere nwanyi anya site na-agu ikwa iko emeelari mmehie ikwa iko n'ime obi ya megide nwanyi ahụ. 29 N'ihie nke a, o buru na anya aka nri gi na-eme ka i jehie, ghupu ya tufuo. O kaara gi mma na i tufuru otu akuku ahụ gi baa n'alaeze karija na i ji ahụ zuruoke baa n'okụ ala mmu. 30 O buru na aka nri gi na-eme ka i jehie, ghupu ya tufuo. O kaara gi mma na i tufuru otu akuku ahụ gi ma baa n'alaeze eluigwe, karija na i ji ahụ zuruoke ma baa n'okụ ala mmu.

Igba alukwaghi m

31 "E kwukwara si, 'Onye obula chorọ igbara nwunye ya alukwaghi m, ga-ebu uzọ dee akwukwo alukwaghi m nye nwunye ya.'‡ 32 Ma asi m unu, onye obula gbara nwunye ya alukwaghi m, ma o bughị n'ihie ikwa iko, o na-etinye nwanyi ahụ n'onodu ga-eme ka o kwaa iko. O buru na nwanyi ahụ alu di ozo, nwoke ahụ luru nwanyi ahụ na-emekwa mmehie ikwa iko.

Inu iyi

33 "Ozokwa, unu nuru na a gwara ndi mmadu n'oge gara aga si, 'Anula iyi ugha, kama mezuo ihe niile unu nuru n'iyi nye Onyenwe anyi.' 34 Ma asi m unu anula iyi obula. Ejikwala eluigwe anu iyi n'ihie na eluigwe bu ebe ocheeze Chineke di. 35 Ejikwala uwa anu iyi n'ihie na uwa bu ebe mgbakwasi ukwu ya. Ejikwala Jerusalem anu iyi n'ihie na o bu obodo Eze ukwu

* 5:21 5:21 Opu 20:13 † 5:22 5:22 Ofọ ogori, n'okwu nleli anya ‡ 5:22 5:22 Nke a putara nwanna n'ime Kraist § 5:22 5:22 Maobu, Onye na-enweghi uche * 5:26 5:26 Maobu, ugwo niile † 5:27 5:27 Opu 20:14 ‡ 5:31 5:31 Dit 24:1

ahụ. ³⁶ Ejikwala isi gị anụ iyi n'ihì na ì pughì ime ka otu agiri isi gị dī ọcha maọbụ dī oji. ³⁷ Anụla iyi ọbụla. Kama ka okwu unu buru 'E' maọbụ 'Ee'; ihe ọbụla gafere nke a sitere n'aka ajo onye ahụ.

Ibọ obo

³⁸ "Unu anụla na e kwuru si, 'Ọ bụ anya ka a kụkpọrọ, anya n'ọnọdụ anya. Ọ burukwa otu eze ka e tipuru, eze n'ọnọdụ eze.' ³⁹ Ma ana m asị unu eguzogidela onye bụ ajo onye. Kama ọ buru na mmadu amaa gị ura na ntị aka nri, tughariara ya ntị nke ọzọ. ⁴⁰ Ọ buru na mmadu agbaa gị akwukwo n'uloikpe, ka ọ nara gị uwe ime gị, nyekwa ya uwe nke elu gị. ⁴¹ Ọ buru na mmadu esite n'ike chọọ ka i soro ya gaa puku nzo ukwu ato, soro ya gaa puku nzo ukwu isii. ⁴² Nye onye ọbụla rioro gị ihe. Achughachikwala ndi na-abia ka i binye ha ego.

Ihu ndi iro n'anya

⁴³ "Unu nuru na e kwuru si, 'Hunu ndi agbataobi unu n'anya, ma kpokwanu ndi iro unu asi.'* ⁴⁴ Ma asi m unu, hunu ndi iro unu n'anya, kpekwaaranu ndi na-esogbu unu ekpere. ⁴⁵ Nke a ga-eme ka unu buru umu nke Nna unu bi n'eluigwe, onye na-eme ka anwu mworu ndi oma na ndi ojo, na-emekwa ka mmiri zoro ndi ezi omume na ndi ajo omume. ⁴⁶ Ọ buru naani ndi huru unu n'anya ka unu na-ahu n'anya, gini ga-abu ugwo oru unu? Ọ buladi ndi ona utu na-emekwa otu a. ⁴⁷ Ọ burukwa na unu na-ekele naani ndi enyi unu ekele, ọ dighi ihe ọbụla di iche n'ebe unu na ndi ozo no. N'ihì na ndi na-amaghì Chineke na-emekwa otu ahụ. ⁴⁸ Ya mere, unu kwesiri izuoke n'iru oru oma, dika Nna unu bi n'eluigwe si zukwaa oke.

6

Ozizi banyere inye onyinye

¹ "Kpacharanu anya ka unu ghara ime ezi omume unu naani ka ndi mmadu hu unu. N'ihì na unu mee nke a, unu agaghì enweta ugwo oru ọbụla site n'aka Nna unu bi n'eluigwe.

² "Unu afula opi mgbe unu na-enye ndi no na mkpa onyinye, n'ihì na otu a ka ndi ihu abuo na-eme n'ulo nzuko na n'okporozo, ka ndi mmadu too ha. N'ezie, ana m agwa unu, ha anatala ugwo oru ha n'izuoke. ³ Mgbe unu choro iru oru ebere, meenu ya na nzuzo. Ekwela ka aka ekpe gi mata ihe aka nri gi na-achọ ime. ⁴ Ka onyinye gi buru na nzuzo. Mgbe ahụ, Nna gi, onye na-ahu ihe di na nzuzo ga-akwughachi gi.

Ozizi banyere ekpere

⁵ "Mgbe ọbụla unu choro ikpe ekpere, unu emela di ka ndi ihu abuo, n'ihì na ha huru iguzo n'ime ulo ekpere, nakwa n'akuku uzo n'anya na-ekpe ekpere, ebe ndi mmadu ga-ahu ha. N'ezie, agwa m unu, ha anatala ugwo oru ha n'ebe o zuruoke. ⁶ Kama, mgbe unu choro ikpe ekpere, baanu n'ime ime ulo unu. Mechiekwanu uzo unu, kpokuonu Nna unu n'ekpere na nzuzo.

Mgbe ahụ Nna unu, onye na-ahụ ihe e mere na nzuzo, ga-enye unu ụgwọ ọrụ unu. ⁷ Mgbe unu na-ekpe ekpere, unu ekwula okwu nkwukwasị efu dị ka ndị na-amaghị Chineke na-eme. Ha chere na a ga-anụ ekpere ha n'ihì ọtụtụ okwu ha na-ekwu. ⁸ Unu adịla ka ha. Chetanụ na tupu unu arịọ arịọ ọbụla, Nna unu bi n'eluigwe maara ihe na-akpa unu.

⁹ "Sinu otu a na-ekpe ekpere:

" 'Nna anyị nke bi n'eluigwe,
ka e doo aha gị nsọ.

¹⁰ Ka alaeze gị bịa,
ka e mee uche gị n'ụwa,
dịka e si eme ya n'eluigwe.

¹¹ Nye anyị nri nke ụbọchị taa.

¹² Gbaghara anyị mmehie anyị,
dịka anyị si agbaghara ndị na-emehie megide anyị.

¹³ Ekwela ka anyị daba n'ime ọnwụnwa,
kama, zọputa anyị n'aka ajọ onye ahụ.*

¹⁴ Ọ buru na unu agbaghara ndị mmadu mgbe ha mehere megide unu, Nna unu nke bi n'eluigwe ga-agbagharakwa unu mmehie unu. ¹⁵ Ọ burukwanu na unu agbagharaghị ndị ọzọ mmehie niile ha, Nna unu nke bi n'eluigwe agaghị agbaghara unu mmehie unu.

Ibu onu

¹⁶ "Ọzọ, mgbe ọbụla unu na-ebu onu, unu agbarula ihu unu dika ndi ihu abuo na-eme. N'ihì na ha na-agbaru ihu ha ka ndi ọzọ hu na ha na-ebu onu. N'ezie agwa m unu, ha anatala ụgwọ ọrụ ha. ¹⁷ Mgbe i na-ebu onu, tee isi gị mmanu, ma saakwa ihu gị mmiri, ¹⁸ ka ndi ọzọ ghara ihuta na i na-ebu onu kama ka o buru naani nye Nna gi, onye anya na-adighi ahụ. Nna gi, onye na-ahụ ihe niile na-eme na nzuzo, ga-akwu gi ụgwọ.

Ikpado akụ n'eluigwe

¹⁹ "Unu akpadola akụ n'ụwa nye onwe unu, ebe o ga-agba nchara, akika atakwa ya, ebe ndi ohi ga-etiwa ma zukwaa ha.

²⁰ Kama kwadoonu akụ n'eluigwe nye onwe unu, ebe ha na-agaghị agba nchara, ebe akika na-agaghị eri ha, ebe ndi ohi na-adighi etiwa maobu zuo ihe. ²¹ N'ihì na ebe ọbụla akụ unu di ka obi unu ga-adikwa.

²² "Anyị bu oriọna nke anu ahụ. Ọ burukwa na anya gi adiri ọcha, ahụ gi niile ga-ajuputa n'ihè. ²³ Ọ buru na anya gi ajoọ njo, akuku ahụ gi niile ga-ajuputa n'ochichiri. Ọ burukwa na ihè ahụ di n'ime gi aghoọ ochichiri, ochichiri ahụ ga-adi ukwu.

²⁴ "Ọ dighi onye obula puru ife nna ukwu abuo, n'ihì na o ga-achọ ihu otu n'ime ha n'anya, kpokwa nke ọzọ asi, maobu sopuru otu ma lelia nke ọzọ anya. Otu a kwa i nweghi ike ife Chineke na akụ otu mgbe ahụ.

Echegbula onwe unu

* 6:13 6:13 Akwukwo ochie ufodu na-emechi ekpere a n'uzo di otu a, n'ihì n'alaeze bu nke gi, ike na otuto ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

25 “N’ihi nke a ka m ji na-asị unu, unu echegbula onwe unu banyere ndụ unu, ihe unu ga-eri, maọbụ ihe unu ga-añụ, maọbụ banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi n’ahụ. Ọ bụ ndụ akarighi nri eji azụ ya, ka ọ bụ ahụ akarighi ihe e ji ekpuchi ya? 26 Werenụ ụmụ nnụnụ dị ka ihe ịmaatụ. Ha adighi akụ mkpuru n’ubi maọbụ ewe ihe ubi. Ha adighi achikotakwa ihe debe n’oba. Ma Nna unu nke bi n’eluigwe na-azụ ha. Ọ bụ na unu adighi oke onuahia karịa ha? 27 Onye n’etiti unu puru itinye otu nkeji n’ogologo ubochi nke ndu+ya site n’ichegbu onwe ya?

28 “Gini mekwaranu unu ji na-anọ n’echiche oge niile maka uwe? Leenu okoko osisi nke ohia. Ha adighi aru oru maobu dogbuo onwe ha n’oru. 29 Ma asi m unu, o buladi Solomon n’ebube nke ibu eze ya niile, eyighi uwe obula mara mma di ka otu n’ime okoko osisi nke ohia ndi a. 30 Ma o buru na Chineke si otu a choo ahijia efu nke ubi mma, nke puru idi ndu taa ma echi atuba ha n’ite oku, o bu na o gaghi a choo unu mma karia. Unu ndi okwukwe nta? 31 N’ihi nke a, unu echegbukwala onwe unu na-asị, ‘Gini ka anyi ga-eri?’ maobu, ‘Gini ka anyi ga-anu?’ maobu, ‘Ginikwa ka anyi ga-eyi?’ 32 O bu ihe ndi a ka ndi na-amaghi Chineke na-achosi ike. Ma Nna unu bi n’eluigwe maara na o di unu mkpa. 33 Ma burunu uzọ choo alaeze ya na ezi omume ya, a ga-atukwasikwara unu ihe ndi a niile. 34 Ya mere, unu echegbula onwe unu banyere echi, n’ihi na echi ga-echere onwe ya. Nsogbu nke ubochi taa ezuorola ubochi taa.

7

Ikpe ndi ozọ ikpe

1 “Unu ekpela ndi ozọ ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe. 2 N’ihi na a ga-ekpe unu ikpe dika unu si kpee ndi ozọ. O bukwa ihe unu ji tuoro ndi ozọ ka a ga-eji tuoro unu.

3 “Gini mere i ji elee ntakiri ahijia di nwanna gi* n’anya ma i dighi ahuta obodobo osisi di gi onwe gi n’anya? 4 Olee otu i ga-esi gwa ya si, ‘Nwanna m, kwere ka m tupu gi ntakiri ahijia danyere gi n’anya,’ mgbe obodobo osisi di gi n’anya, nke na-adighi ekwe gi huzie uzọ. 5 Onye ihu abuo! Buru uzọ wepu obodobo osisi di gi n’anya ka i nwee ike ihuzi uzọ tupu ntakiri ahijia nke di nwanna gi n’anya.

6 “Enyela nkita ihe di nsọ. Enyekwala ezi ihe di oke onuahia. Ha ga-azoto ha ma tughariakwa dorie gi.

Rioonu, choonu, kuonu aka

7 “Na-arionu, unu ga-ariota, na-achonu, unu ga-achota, kuokwanu aka n’uzo, a ga-emeghekwarara unu uzọ. 8 N’ihi na onye na-ariota, na-ariota. Onye na-achota, na-achota. Onye na-aku aka n’uzo ka a ga-emeghekwarara uzọ.

9 “O di onye n’ime unu, ma o buru na nwa ya arioo ya achicha, ga-enye ya okwute? 10 Maobu, nwata ahụ arioo azu, o nye ya agwo? 11 Ya mere, ebe unu ndi ojoo maara otu e si enye umu

† 6:27 6:27 Maobu, otu kubit n’ogologo ya * 7:3 7:3 Nwanna gi onye agbataobi gi.

unu ezi onyinye, Nna unu bi n'eluigwe o gaghị enye unu karịa, ma o buru na unu ariọọ ya! ¹² Ya mere, n'ime ihe niile, na-emeso ndi mmadu di ka i si choo ka ha mesoo gi. Nke a bu nchikota ihe iwu na ndi amuma ziri.

Uzo di warawara na ndi di obosara

¹³ "Sitenu n'onu uzo di warawara banye. N'ihu na onu uzo ahụ di obosara. Mbara ka uzo ahụ dikwa na-eduba n'ila n'iyi. Otutu na-esoro ya. ¹⁴ Ole na ole na-achota uzo ahụ na-eduba na ndu, n'ihu na o di warawara, dikwa nkpagide.

Osis na mkpuru ya

¹⁵ "Kpachapunu anya! N'ihu na ndi amuma ugha di. Ha nabiakwute unu n'udidi aturu, ma ha bu agu. ¹⁶ A ga-esite na mkpuru†ha mata ndi ha bu. Ndi mmadu o na-esite n'osisi ogwu di n'ohia ghota mkpuru osisi grepu, ka ha na-esite n'osisi uke gbara n'ohia ghota mkpuru fiig? ¹⁷ N'uzo di otu a, osisi obula di mma na-amiputa mkpuru oma, ma osisi di njo na-amiputa mkpuru di njo. ¹⁸ Osis na-amị mkpuru oma adighi amị mkpuru ojo. Nke na-amị mkpuru ojo adighikwa amị mkpuru oma. ¹⁹ Ma osisi obula na-amighi mkpuru oma ka a ga-egbutu tunye ya n'oku. ²⁰ Uzo e si amata osisi oma bu site na mkpuru ya.

Ndi ga-abanye n'alaeze

²¹ "O bughi ndi niile na-asi m 'Onyenwe anyi, Onyenwe anyi,' ga-abanye n'alaeze eluigwe, kama o bu naani ndi ahụ na-eme ihe Nna m no n'eluigwe na-achọ ka ha mee. ²² N'ubochi ahụ, otutu ndi mmadu ga-asi m, 'Onyenwe anyi, Onyenwe anyi, o bu na anyi ejighi aha gi buo amuma, jiri aha gi chupu mmuo ojo, ma jirikwa aha gi ruo otutu oru ebube?' ²³ Mgbe ahụ aga m agwa ha hooaha si ha, 'Amaghi m unu, sitenu n'ihu m puo, unu ndi ajo omume!'

Ihe iso Jisọs Putara

²⁴ "Onye obula nara nti n'okwu ndi a m kwuru, ma meekwa ha, di ka nwoke ahụ maara ihe, onye wuru ulo ya n'elu oke nkume. ²⁵ Mmiri zosikwara ike n'elu ulo ahụ, idee mmiri sokwara, tie n'ulo ahụ. Ifufe siri ike fekwara, ma ulo ahụ adaghi. N'ihu na e wuru ntọala ya n'elu oke nkume. ²⁶ Ma ndi niile nuru okwu ndi a, ma lefuru ha anya, bu ndi nzuzu. Ha di ka nwoke wuru ulo ya n'elu aja. ²⁷ Ngwangwa mmiri zoro, idee mmiri sokwara, ifufe fesikwara ike tie n'ulo ahụ, ulo ahụ dara daruo ala. Odida ya di ukwu."

²⁸ Mgbe Jisọs kwuchara okwu ndi a, ozizi ya juru igwe mmadu ahụ niile anya. ²⁹ N'ihu na o ziri ihe dika onye nwere ikike. O bughi di ka ndi ozizi iwu ha.

8

Ogwugwo onye ekpenta

† 7:16 7:16 Mkpuru N'ebe a o bu ihe Igbo na-akpo omume maobu agwa.

¹ Ọtụtụ mmadụ sooro Jisọs mgbe o si n'ugwu ahụ rịdata. ² Mgbe ha na-aga n'uzo, otu onye ekpenta biakwutere ya kpoo isiala nye ya, rịo ya si, "Onyenwe m, o buru na i choro, i puru ime ka m di ocha."

³ O setipuru aka ya, metu ya si, "**Achoro m ka i di ocha, dirikwa ocha!**" Ngwangwa, ekpenta ahụ lara. ⁴ Jisọs nyere nwoke ahụ iwu si ya, "**Hu na igwaghị onye obula, kama gaa gosi onye nchujaja onwe gi, chukwa aja onyinye dika Mosis, nyere n'iwu, ka o buru ihe ama nye ya.**"

Okwukwe nke onye ochiagha

⁵ Mgbe o banyere na Kapanom, * otu onye ochiagha† biakwutere ya rịo ka o nyere ya aka. ⁶ O sirị, "Onyenwe m, onye na-ejere m ozi dina n'ulo n'oke ihe mgbu, akuku ahụ ya kponwukwara akponwu."

⁷ Jisọs sirị ya, "**O bu m bja gwo ya?**"

⁸ Ma onye ochiagha ahụ zara ya si, "Onyenwe m, ekwesighi m ka i bata n'okpuru ulo m. Naani nodu n'ebe a, kwuo okwu, ahụ ga-adikwa onye na-ejere m ozi ike. ⁹ N'ih i na mu onwe m bukwa onye no n'okpuru ikike ochichi, nwee ndi agha no n'okpuru m. Ana m asi onye nke a, 'gaa.' O gaa, sikwa onye nke ozo, 'bja.' O bja. Ana m asi ohu m, 'mee nke a.' O na-emekwa ya."

¹⁰ Mgbe Jisọs nuru okwu a, o juru ya anya nke ukwu. O gwara igwe mmadu ahụ so ya okwu si, "**N'ezie, ahubeghi m okwukwe di otu a ebe obula; o buladi n'Izrel niile.** ¹¹ **N'ezie kwa, otutu ndi mmadu ga-esite n'owuwa anyanwu nakwa odida anyanwu bja soro Ebrahim na Aizik na Jekob nokoo n'oriri n'alaeze eluigwe.** ¹² **Ma umu alaeze ahụ, ka a ga-atupu n'ezi, n'ime ochichiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adi.**"

¹³ Jisọs gwara ochiagha ahụ okwu si ya, "**Laa! E meerela gi di ka okwukwe gi sirị di.**" Ahụ diri onye ahụ na-ejere ya ozi mma n'otu awa ahụ.

Jisọs agwo ndi oria

¹⁴ Mgbe Jisọs ruru n'ulo Pita, o choputara na nne nwunye ya nwere ahụ oku. ¹⁵ O meturu ya aka, ahụ oku ahụ hapuru ya, o biliri malite ijere ya ozi.

¹⁶ N'oge uhuruchi, ha kpotaara ya otutu ndi mmuo ojoo na-esogbu. O ji okwu onu chupu mmuo ojoo ahụ niile, gwokwa ndi niile ahụ na-adighi ike. ¹⁷ Nke a bu imezu amuma ahụ Aizaya buru si, "O bupuru nri nri anyi niile, burukwa oria anyi niile."[‡]

Ihe o ga-efu iso Jisọs

¹⁸ Mgbe Jisọs huru igwe mmadu di ukwu ndi gbara ya gburugburu, o nyere ndi na-eso uzo ya iwu ka ha gafee n'ofe nke ozo. ¹⁹ N'oge ahụ, otu onye n'etiti ndi na-ezi iwu biakwutere ya si ya, "Onye nkuzi, aga m eso gi gaa ebe obula i na-aga."

²⁰ Jisọs zara, si, "**Nkita ohia nwere onu ebe ha na-edina. Umu nnunu nke igwe nwekwa akwu; ma Nwa nke Mmadu enweghi ebe obibi.**"

* 8:5 8:5 Obodo dikarisiri nso osimiri Jordan, n'akuku ndida ugwu onu mmiri Galili. † 8:5 8:5 Onye na-achi nari ndi agha ‡ 8:17 8:17 Aiz 53:4

²¹ Otu onye ọzọ n'ime ndị na-eso ụzọ ya siri ya, "Onyenwe m, aga m eso gi, kama kwere ka m buru ụzọ gaa lie nna m."

²² Ma Jisọs zara si ya, "**Soro m ugbu a. Hapụ ndị nwurụ anwụ ka ha lie ndị nwurụ anwụ ibe ha.**"

Ebili mmiri adajụ

²³ Mgbe ọ banyere n'ugbo, ndị na-eso ụzọ ya sooro ya. ²⁴ N'otu ntabi anya, oke ifufe bidoro ife n'ọdọ mmiri ahụ, nke mere na ebili mmiri na-ekpuchi ugbo ahụ. Ma ọ nọ na-arahụ ụra mgbe ihe ndị a na-eme. ²⁵ Ndị na-eso ụzọ ya jekwuuru ya, kpotee ya, si ya, "Onyenwe anyị, zoputa anyị! Lee, na anyị n'ala n'iyi."

²⁶ Ma ọ zaghachiri, "**Unu ndị okwukwe nta, ginị mere ụjọ ji na-atụ unu?**" Mgbe ahụ o biliri baara ifufe ahụ na ebili mmiri ahụ mba. Ha niile dajuru, deere jii.

²⁷ O juru ndị na-eso ụzọ ya anya, mee ka ha jụọ ajujụ si, "Ọ bụ ụdị mmadụ dị aña ka nwoke a bụ? Ọ bụladị ifufe na ebili mmiri na-eme ihe o kwuru."

Ogwugwo ndị mmụọ ojọ na-esogbu

²⁸ Mgbe o rutere n'ofe nke ọzọ nke obodo Gadarin, mmadụ abụọ ndị mmụọ ojọ si n'ebe a na-eli ozu zutere ya. Ha na-akpa ike nke ukwu, na ọ dikwaghị onye na-esite n'ụzọ ahụ agafe n'ihia. ²⁹ Ngwangwa, ha tiri mkpu bido na-aju ajujụ si, "Ginị ka anyị na gi nwekorọ, gi Okpara Chineke? I gaghị echekwa eche ka oge ruo tupu ibido ita anyị ahụhụ?"

³⁰ Igwe ezi nọ n'akụkụ ebe ahụ na-akpa nri. ³¹ Mmụọ ojọ ndị a rịrọ ya arịrọ si, "Ọ bụrụ na i chụpụ anyị, biko, hapụ anyị ka anyị banye n'ime ezi ndị a."

³² Ọ nyere ha iwu si ha, "**Ngwa, gaanu!**" Ha sitere n'ime mmadụ abụọ ahụ pụta banye n'ime igwe ezi ahụ. Otu mgbe ahụ kwa, ezi ndị ahụ niile gbaara ọsọ site na mkputamkpu ala onụ mmiri ahụ dabanyechaa n'ime mmiri ahụ. Ha nwụkwara n'ime ya. ³³ Ndị na-elekota igwe ezi ndị ahụ gbaapuru gbaga n'ime obodo koro ha ihe niile mere; tnyere ihe mere ndị ahụ mmụọ ojọ na-esogbu. ³⁴ Ya mere ndị niile nọ n'obodo ahụ putara ihu Jisọs. Mgbe ha hụrụ ya ha rịrọ ya si ya pụra ha n'akụkụ obodo ha.

9

Jisọs agwoọ onye ahụ ya kponwuru akponwu

¹ Jisọs banyekwara n'ugbo mmiri nke kworo ya bjaruo n'obodo nke ya. ² Ndị ikom ufođu butere ya otu nwoke akụkụ ahụ ya kponwuru akponwu, bụ onye dina n'ute. Mgbe Jisọs hụrụ okwukwe ndị ahụ, ọ gwara onye oria ahụ okwu si ya, "**Nwee obi ike nwa m nwoke n'ihia na a gbagharala gi mmehie gi niile.**"

³ N'oge a, ufođu ndị ozizi iwu nke ndị Juu nọ n'ebe ahụ siritara onwe ha, "Nwoke a na-ekwulu Chineke."

⁴ Ma ebe Jisọs matara ihe ha na-eche n'obi ha, ọ siri, "**Ginị mere unu ji na-eche ajọ echiche n'obi unu?** ⁵ **Olee nke ka mfe ikwu? Ọ bụ i si, 'A gbagharala gi mmehie gi niile,' ka ọ bụ i si, 'Bilie jee ije'?** ⁶ **Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadụ nwere ikike n'ụwa**

igbaghara mmehie.” Ọ siri onye ahụ akụkụ ahụ ya kponwuru akponwu, **“Bilie, chiri ute gi laa!”** ⁷ Nwoke ahụ biliri, chiri ute ya laa n’ulo ya. ⁸ Mgbe igwe mmadu a huru ihe ahụ mere, akpata oyi juru ha n’ahụ n’ihi egwu. Ha tokwara Chineke onye na-enye umu mmadu ikike di otu a.

Okpukpo Matiu

⁹ Mgbe Jisọs si n’ebe ahụ na-aga, ọ huru otu nwoke a na-akpo Matiu ka ọ noduru ala n’ulo inakota utu. Ọ siri ya, **“Soro m.”** Na-atufughi oge, ọ hapuru ihe niile soro ya.

¹⁰ Di ka ọ noduru ala iri nri uhuruchi n’ulo Matiu, otutu ndi ona utu na ndi mmehie sooro ya na ndi na-eso uzọ ya nodu na-eri nri. ¹¹ Mgbe ndi Farisii huru nke a, ha juru ndi na-eso uzọ ya ajuju si ha, **“Gini mere onye ozizi unu ji eso ndi ona utu na ndi mmehie na-eri nri?”**

¹² Mgbe ọ nuru nke a, Jisọs siri, **“Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama ọ bu ndi ahụ na-esighi ike ka mkpa dibia na-akpa.”** ¹³ **Ma gaanu muta ihe okwu a putara, ‘Ana m achọ ebere, ọ bughị aja.’*N’ihi na abiaghi m ikpo ndi ezi omume, kama abia m ikpo ndi mmehie.”**

Ajuju banyere ibu onu

¹⁴ Emesja, ndi na-eso uzọ Jon biara juo ya ajuju si, **“Gini mere ndi na-eso uzọ gi adighi ebu onu di ka anyi onwe anyi na ndi Farisii na-eme?”**

¹⁵ Jisọs juru ha si, **“O kwesiri ka ndi enyi onye na-alu nwunye oheru noro na mwute na-erighi nri, mgbe ha na di nwanyi oheru no? Oge na-abia mgbe a ga-ewepu di nwanyi oheru n’etiti ha, mgbe ahụ ka ha ga-ebu onu.”**

¹⁶ **“O dighi onye na-eji akwa oheru kwachie ebe akwa ochie siri dokaa, n’ihi na akwa ahụ ga-esi n’ebe a kwachiri ya dowaa; mee ka ọ di njo karja ka ọ di na mbu.”** ¹⁷ **“O dikwaghị onye ga-etinye mmanya oheru n’ime karama akpukpo ochie, n’ihi na karama ochie ahụ ga-agbawa mee ka mmanya oheru ahụ wufuo. Kama ọ di mma itinye mmanya oheru n’ime karama akpukpo oheru, nke ga-ehekwa ha abuo nke oma.”**

Nwata nwanyi na otutu ndi ozọ

¹⁸ Mgbe ọ no na-ekwu okwu, otu onyeisi ulo ekpere biara kpo isiala nye ya, si, **“O dibeghi anya nwa m nwanyi nwuru. Otu ọ di, bja ka i bikwasị ya aka gi. O ga-ebili dikwa ndu ozọ.”** ¹⁹ N’ihi nke a, Jisọs soro ya gawa. Ndi na-eso uzọ ya sokwara ha.

²⁰ Ma o nwere otu nwanyi onye ahụ na-esighi ike. Nwanyi a anoola n’orja a afọ iri na abuo. Ọ bukwa orja oruru obara nke na-adighi akwusi akwusi ka ọ na-arja. Nwanyi a sitere n’azu bjaruo ya nso, metu onu uwe ya aka. ²¹ N’ihi na o kwuolari n’ime obi ya si, **“O buru nnoo na m ga-enwe ike metu onu uwe ya aka, a ga-agwo m.”**

²² Jisọs chighariri lee ya anya si ya, **“Ada m, nwee obi ike, n’ihi na e sitela n’okwukwe gi mee ka ahụ di gi mma.”** Ahụ dikwara nwanyi ahụ mma site n’oge ahụ.

²³ Mgbe Jisọs batara n’ulo onyendu ulo ekpere ndi Juu ahụ, hụ igwe mmadu ka ha na-atu uzu na ndi na-egbu oja. ²⁴ Ọ siri ha, **“Sinu ebe**

* 9:13 9:13 Hos 6:6

a puo, nwata nwanji a anwughị anwu, kama o no n'ura." Ma ha chirị ya ochi. ²⁵ Ma mgbe achupusiri igwe mmadu ahụ, o banyere n'ime ulo, jide nwata nwanji ahụ n'aka, o bilie otu. ²⁶ Akuko oru ebube a gbasara n'ebe niile n'ala ahụ.

Jisos agwoṅ ndi isi na onye ogbi

²⁷ Mgbe Jisos si n'ebe ahụ na-apu, umu nwoke abuo ndi kpuru isi sooro ya. Ha tikuru ya mkpu na-asị, "Nwa Devid, meere anyi ebere!"

²⁸ Ha sooro ya bata n'ulo ebe o no. O juru ha ajuju si, **"Unu kwere na m nwere ike ime ka unu hu uzọ?"**

Ha zara si ya, "E, Onyenwe anyi, anyi kweere."

²⁹ O meturu ha aka n'anya si ha, **"Ya diri unu di ka okwukwe unu si di."** ³⁰ Ngwangwa ndi isi ahụ bidoro ihu uzọ. Jisos maara ha okwa si ha **"Unu agwakwala onye obula."** ³¹ Ma ha puru gbasaa akuko a ebe niile n'ala ahụ.

³² Mgbe ndi a sitere n'ebe ahụ puo, ndi ozo buteere ya nwoke dara ogbi, onye mmuo ojoo bikwa n'ime ya. ³³ Mgbe o chupuru mmuo ojoo ahụ, onye ogbi ahụ bidoro ikwu okwu. Ibubo nwuru igwe mmadu no n'ebe ahụ. Ha siri, "Anyi ahutubeghi ihe di otu a n'ala Izrel."

³⁴ Ma ndi Farisii siri, "O bu ekwensu, eze ndi mmuo ojoo, na-enye ya ike ichupu mmuo ojoo."

Ndi oru adighi ukwu

³⁵ Jisos jeghariri n'obodo niile na ogbe niile di n'ebe ahụ, ma ndi ukwu na ndi nta, na-ezi ihe n'ulo ekpere ndi Juu, na-ekwusakwa ozioma nke alaeze ahụ. O na-agwokwa oria na nri nri niile di iche iche. ³⁶ Mgbe o huru igwe mmadu niile na-abiakwute ya, omiko ha mere ya, n'ihu na ha bu ndi a na-esogbu. Ndi na-enweghi onye inyeaka. Ndi di ka aturu na-enweghi onye na-azu ha. ³⁷ Mgbe ahụ, o siri ndi na-eso uzọ ya, **"Owuwe ihe ubi hiri nne n'ezie. Ma ndi oru di ole na ole."** ³⁸ **Ya mere, rionu Onyenwe owuwe ihe ubi ka o zite ndi oru n'owuwe ihe ubi ya."**

10

Jisos ezipu ndi ozi iri na abuo

¹ Jisos kporo ndi na-eso uzọ ya iri na abuo nye ha ikike ichupu mmuo na-adighi ocha, na igwo nri nri na oria niile di iche iche.

² Nke a bu aha ndi ozi iri na abuo ahụ:

Saimon (onye a na-akpokwa Pita) na Andru nwanne Saimon;
Jemis nwa Zebedi, na Jon nwanne ya.

³ Filip na Batalomi;

Tomos na Matiu onye ona utu;

Jemis nwa Alfios, na Tadios.

⁴ Saimon onye a na-akpo Zilot* na Judas Iskariot, onye raara ya nye n'aka ndi gburu ya.

* **10:4** 10:4 Onye so n'otu ndi Juu chorọ iji ike kwatuo ochichi ndi Rom.

⁵ Ndi ikom iri na abuo ndi a ka Jisos nyere ikike zipu. Maara ha okwa si ha: “Unu agala n’ebe ndi mba ozo, maobu n’ebe ndi Sameria no. ⁶ Kama jekwurunu umu Izrel, ndi bu aturu furu efu. ⁷ Mgbe unu na-aga, na-ekwusaaranu ha si, ‘alaeze eluigwe a dila nso.’ ⁸ Gwoonu ndi oria, kpoteenu ndi nwuru anwu, meenu ka ahụ ndi ekpenta di ocha,†chupukwanu mmuo ojo. N’efu ka unu natara. Ya mere, nyenu n’efu.

⁹ “Mgbe unu na-aga, unu anatala olocha maobu olaedo, maobu ola obula tinye n’ime belit unu. ¹⁰ Unu ejikwala akpa maka njem unu, maobu uwe abuo, maobu akpukpoukwu, maobu mkpanaka. N’ihi na onye oru kwesiri ihe e ji azu ya. ¹¹ Ma obodo obula maobu ogbe obula unu bara n’ime ya, choonu ufodu ndi kwesiri nsopuru bi n’obodo ahụ. Nogidekwanu n’ulo ha ruo mgbe unu ga-ahapu obodo ahụ. ¹² Mgbe unu na-abanye n’ulo ahụ, keleenu ndi bi na ya si, udo diri unu. ¹³ O buru na ndi no n’ulo ahụ anabata unu, meenu ka udo unu biakwasị n’ulo ahụ. O burukwanu na ha anabataghi unu, ka udo unu loghachikwute unu. ¹⁴ O buru na onye obula anabataghi unu, maobu ju inuru okwu unu, mgbe unu na-ahapu ulo ahụ maobu obodo ahụ kuchapunu aja di n’ukwu unu. ¹⁵ N’eziokwu, o ga-adiri obodo ahụ njo n’ubochi ikpe kari obodo Sodom na Gomora.

Mkpagbu nke oge di n’ihu

¹⁶ “Ana m ezipu unu di ka aturu n’etiti agu. Ya mere, nweenu uche dika agwo. Burunu ndi a na-apughi ita uta dika nduru. ¹⁷ Kpachapunu anya. N’ihi na a ga-enyefe unu n’aka nzuko ndi ulo ikpe, piaakwa unu ihe n’ulo ekpere ha. ¹⁸ A ga-ekpe unu ikpe n’ihu ndi na-achi achị na n’ihu ndi eze n’ihi m. Ma nke a ga-enye unu ohere igwa ha ihe banyere m. E, nke a ga-enye unu ohere igba ama banyere m nye ndi mba ozo. ¹⁹ Mgbe ha jidere unu na-ekpe unu ikpe, unu echegbula onwe unu banyere ihe unu ga-ekwu, maobu otu unu ga-esi kwuo ya. N’ihi na a ga-eme ka unu mata ihe unu ga-ekwu n’oge ahụ. ²⁰ N’ihi na o bughị unu ga-ekwu n’onwe unu. Kama Mmuo nke Nna unu bi n’eluigwe ga-esite n’onu unu kwuo okwu.

²¹ “Nwanne ga-arara nwanne ya nye ka e gbuo ya, nna ga-ararakwa nwa ya nye. Umu ga-ebili megide ndi muru ha mee ka e gbuo ha. ²² Mmadu niile ga-akpo unu asi n’ihi m. Ma onye ga-eguzosi ike ruo ogwugwu ka a ga-azoputa. ²³ Mgbe obula ndi mmadu sogburu unu n’otu obodo gbalaganu n’obodo ozo. N’ezie, asi m unu, unu agaghi agazucha obodo niile nke Izrel tupu Nwa nke Mmadu aloghachi.

²⁴ “Nwata akwukwo adighi akari onye nkuzi ya. Ohu adighi akarikwa nna ya ukwu. ²⁵ O zuorela onye na-eso uzọ onye nkuzi ka o di ka onye nkuzi ya, na ohu ahụ ka o di ka onyenwe ya. O buru na a kporo nna nwe ulo Belzebub, a ga-esi anaa ghara ikpo ndi ezinaulo ya ihe kari nke a?

† 10:8 10:8 N’akwukwo nso, ekpenta bu aha gunyere otutu oria na-emetuta anu ahụ.

Onye e kwesiri itụ egwu

²⁶ “Ya mere unu atụla ha egwu. O nweghị ihe ọbụla e kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghị ekpughe, ma ọbụ ihe e zoro ezo nke a na-agaghị eme ka ọ pụta ihè. ²⁷ Ihe m na-agwa unu ugbu a na nzuzo, kọsaanụ ya mgbe chi ọrọ. Ihe m ji nwayọọ mee ka ọ baa unu na ntị, nọdunụ n’elu ụlọ kwusaa ya. ²⁸ Unu atụla egwu ndị pụrụ igbu naanị anụ ahụ unu, ma ha enweghị ike ịmetụ mkpuruobi unu aka. Kama onye unu ga-atụ egwu bụ Onye ahụ nwere ike imebi anụ ahụ unu na mkpuruobi, tụtakwa ha n’okụ ala mmụọ. ²⁹ Ọ bughị otu kobo ka a na-ere ụmụ nza abụọ? Ma otu n’ime ha agaghị ada n’ala ma ọ buru na Nna unu bi n’eluigwe amaghị. ³⁰ Ọ bụladị agịrị isi di n’isi unu ka a maara ọnụọgụgụ ha. ³¹ Ya mere, unu atụla egwu. Unu di oke ọnụ karia ọtutụ ụmụ nza.

³² “Ya mere, onye ọbụla kwuputara m n’ihu ụmụ mmadụ, ka mụ onwe m ga-ekwuputa n’ihu Nna m bi n’eluigwe. ³³ Ma onye ọbụla na-agonari m n’ihu ndi mmadụ, mụ onwe m ga-gonari kwa ya n’ihu Nna m bi n’eluigwe.

³⁴ “Unu echekwala na m b́ara iweta udo n’uwa. Abiaghị m iweta udo, kama ọ bụ iwebata mma agha. ³⁵ Ab́ara m ime, “Ka nwoke megide nna ya,

ka nwa nwanyị megide nne ya,
ka nwunye nwa megide nne di ya,

³⁶ ndi iro mmadụ ga-abu ndi ezinaulo ya.’‡

³⁷ “Ọ buru na i huru nne gi maobu nna gi n’anya karia m, i kwesighi ibu onye nke m. Ọ buru na i huru nwa gi nwoke, maobu nwa gi nwanyị n’anya karia m, i kwesighi ibu onye nke m. ³⁸ Onye ọbụla na-eburughi obe ya soro m, ekwesighi i bu onye nke m. ³⁹ Onye ọbụla chotara ndu ya ga-etufu ya, ma onye ọbụla tufuru ndu ya maka m, ga-achotakwa ya.

⁴⁰ “Ndi niile nabatara unu na-anabata m. Mgbe ha nabatara m, ọ bukwa Onye ahụ zitere m ka ha na-anabata. ⁴¹ Ọ buru na unu anabata onye amuma n’ihi na ọ bu onye amuma, unu na onye amuma ahụ ga-enweko otu ugwo oru. Ọ burukwa na unu anabata onye ezi omume n’ihi ezi omume ya, unu ga-esorokwa ya nata ugwo oru nke onye ezi omume. ⁴² Ọ buru na onye ọbụla ekunye otu n’ime ndi a na-eso uzọ m mmiri oyi ka ọ nuo, n’ihi na ọ bu onye na-eso uzọ m, n’ezie, asi m unu, ọ ghaghị inata ugwo oru ya.”

11

Ozi Jon ziri ka e zie Jisọs

¹ Mgbe Jisọs nyesiri ndi na-eso uzọ ya ndumodu ndi a, ọ hapuru ebe ahụ puo. Bido na-ejeghari n’obodo di iche iche na-ezisa ozioma.

² Jon omee baptizim nokwa n’ulo mkporo n’oge ahụ. Mgbe ọ nuru akuko oru ebube niile nke Kraist na-arụ, o zipuru ndi na-eso uzọ ya. ³ Ọ gwara ha ka ha juo ya ajuju si, “Ọ bu gi bu onye ahụ anyi na-ele anya ọbibia ya, ka ọ bu onye ozo?”

⁴ Jisọs zara ha si, “Laghachinu azu gwa Jon banyere ihe unu nuru na ihe anyu unu huru. ⁵ Gwanu ya na a na-eme ka ndi isi

hụ ụzọ, ka ndị ngwuro gaa ije. A na-emekwa ka ahụ ndị ekpenta di ọcha.* Ndi ogbi na-anu ihe, na-ekwu okwu. Ndi nwuru anwu ka a na-akpote. Gwakwanu ya ihe banyere ozioma a na-ezisara ndi ogbenye. ⁶ Ziekwanu ya ozi a, na ngozi na-adiri onye ahụ na-enweghi ihe mkpasu iwe n'ihu m."

⁷ Mgbe ndi ahụ Jon zitere lara, Jisos bidoro igwa igwe mmadu no n'ebe ahụ okwu banyere Jon. O juru ha ajuju si, "Mgbe unu gara n'ozara ihu Jon, gini ka unu lere anya na unu ga-ahu? O bu ahijia achara nke ikuku na-ebughari? ⁸ Ma o bughu otu a, gini ka unu puru iga ihu? O bu nwoke yi uwe mara mma? Ma lee ndi na-eyi uwe di oke onuahia na-anu n'ulo eze. ⁹ Ma gini ka unu lere anya na unu ga-ahu? O bu onye amuma? E, asi m unu, o bu onye kari onye amuma. ¹⁰ Onye bu onye ahụ e dere ihe banyere ya n'akwukwo nsọ si,

"Lee, aga m ezipu onyeozu m n'ihu gi,
onye ga-edozi ụzọ gi n'ihu gi."[†]

¹¹ N'ezie, o dighi nwoke obula n'etiti ndi nwanyi muru di ukwu karia Jon ome baptizim. Ma onye dikarisiri nta n'alaeze eluigwe di ukwu karia ya. ¹² Site n'ubochi ndi ahụ Jon ome baptizim malitere oru ya ruo ugbo a, ihe banyere alaeze eluigwe na-agabiga ihe ike. Otu a kwa ndi di ike na-abagidekwa ya. ¹³ N'ihu na tupu Jon abia, iwu na ndi amuma niile buru amuma banyere alaeze a. ¹⁴ O burukwa na unu jikeere inabata ya, o bu ya bu ilaija ahụ, nke na a ga ibia. ¹⁵ Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.

¹⁶ "Gini ka m ga-eji tunyere ndi bi n'ogbo a? Gini ka ha yiri? Ha di ka umuntakiri na-egwuri egwu n'ama, ndi na-asi ibe ha,

¹⁷ "Anyi gburu unu oja,
ma unu ekweghi ete egwu.
Anyi buuru unu abu ikwa ozu,
ma unu akwaghi akwa.'

¹⁸ Jon biara na-erighi achicha maobu ihe onunu. Ha siri, 'Mmuo ojoo bi n'ime ya.' ¹⁹ Ma Nwa nke Mmadu biara na-eri ihe oriri, na-anukwa ihe onunu. Ha si, 'Lee, onye oke oriri na onye oke anumanu abiala, enyi ndi ona utu na ndi mmehie.' Ma amamihe na-esite n'oru ya gosiri na ihe o mere di mma."

Abumonu nye obodo ndi na-ekwenyeghi

²⁰ Mgbe ahụ o bidoro ibu obodo niile ebe o ruru otutu oru ebube onu, n'ihu na obodo ndi a echegharighi. ²¹ "Ahuhu ga-adiri gi Korazin. Ahuhu ga-adikwara gi Betsaida. N'ihu na a si na o bu n'ime Taja na Saidon ka a ruru oru ebube niile a ruru n'ime unu, ha gaara echeghari ma gosikwa ncheghari ha site n'iyi uwe mkpe na ikpokwasu onwe ha ntu n'isi. ²² N'ezie asi m unu na o ga-adiri unu njo n'ubochi ikpe ahụ karia obodo Taja na Saidon. ²³ Ma gi Kapanom bu obodo a na-asopuru, a ga-ebuli gi elu ruo eluigwe? Mba, i ga-aridaru oku ala mmu. N'ihu na a si na a ruru oru ebube m ruru n'ime gi n'obodo Sodom, a garaghi ala ya n'iyi.

* 11:5 11:5 Orja a bu ekpenta, a bughu ka anyi si mara ya n'ala anyi, kama o bu aha ndi Griik ji mara orja niile di iche iche nke na-emetuta akpukpo ahụ. † 11:10 11:10 Mal 3:1

Ọ gaara adiri ruo taa. ²⁴ N'ezie asi m unu, ọ ga-adiri unu njo n'ubochi ikpe ahụ karịa obodo Sodom."

Izuike nye ndi ike gwuru

²⁵ N'oge ahụ, Jisọs kwuru si, "Nna, Onyenwe eluigwe na ụwa, ana m ekele gi, n'ihu na i zonariri ndi okachamara eziokwu ahụ, ma kpughee ya nye umuntakiri. ²⁶ E, Nna m, ọ toro gi uto ime ya n'uzo di otu a.

²⁷ "Nna m enyefeela m ihe niile n'aka. Ọ dighi onye maara Okpara ahụ ma o bughị Nna ya. Ọ dikwaghị onye maara Nna karịa Okpara ahụ na ndi Okpara ahụ kwadoro igosi Nna ya.

²⁸ "Biakwutenụ m unu niile ndi na-adogbu onwe unu n'oru, ndi e bokwasiri ibu di arọ. Aga m enyekwa unu izuike.

²⁹ Nyaranu yoku nke m n'olu unu, mutakwanu ihe site n'aka m. N'ihu na adi m nwayoo, burukwa onye di umeala n'obi. Unu ga-achotakwara mkpurubi unu izuike. ³⁰ N'ihu na yoku m di mfe, ibu m adighikwa arọ."

12

Jisos bu Onyenwe ubochi izuike

¹ N'oge ahụ, Jisọs sitere n'ubi a kuru oka na-agafe n'ubochi izuike. Ma ebe aguu na-agu ndi na-eso uto ya, ha malitere igho ogbe oka, na ita mkpuru ya. ² Mgbe ndi Farisii huru nke a, ha siri ya, "Lee, ndi na-eso uto gi na-eme ihe na-ezighi ezi ime n'ubochi izuike!"

³ Ma o zara ha si, "O bu na unu agutaghị ihe Devid na ndi ya na ha soo mere mgbe aguu na-agu ha? ⁴ Otu o si banye n'ulo Chineke, ya na ndi so ya, rie achicha a na-eche n'ihu Chineke, nke na-ezighi ezi n'iwu ka ha rie, kama o diiri naani ndi nchujaja iri ya. ⁵ Ka o bu na unu agutabeghi ebe e dere ya n'ime akwukwo iwu Mosis na ndi nchujaja na-emeru ubochi izuike n'ulonso ukwu ahụ, ma o dighi onye na-ata ha uta? ⁶ Ma ana m agwa unu na onye di ukwu karịa ulonso ukwu no n'ebe a. ⁷ O buru na unu ghotara ihe akwukwo nsọ na-ekwu mgbe o na-asi, 'Ana m acho ebere, o bughị aja.'* Unu agaraghị ama ndi ikpe na-amaghị ikpe. ⁸ N'ihu na Nwa nke Mmadu bu Onyenwe ubochi izuike."

⁹ O sitere n'ebe ahụ puo banye n'ulo nzuko ha. ¹⁰ N'ebe a ka o huru otu nwoke aka ya kponwuru akponwu. Ndi no n'ebe ahụ juru ya ajuju si, "O ziri ezi n'iwu igwo mmadu n'ubochi izuike?"†

¹¹ Ma o zara ha si, "O buru na otu onye n'ime unu nwere otu aturu danyere n'ime olulu n'ubochi izuike gini ka o ga-eme? O ga-ahapu ya n'ebe ahụ? O gaghi ejide ya doputa ya? ¹² Mmadu o dighi mkpa karịa aturu? Ya mere, o ziri ezi n'iwu bu iru oru oma n'ubochi izuike."

¹³ Mgbe ahụ o siri nwoke ahụ, "Setipu aka gi." Nwoke ahụ setipuru aka ya. Aka ahụ dikwara ya mma di ka aka nke ozo. ¹⁴ N'ihu nke a ndi Farisii sitere n'ebe ahụ puo, ga gbaa izu otu ha ga-esi gbuo ya.

Onye Chineke hoputara

‡ 11:25 11:25 Maobu, ana m eto gi § 11:29 11:29 Maobu, iyagba * 12:7 12:7 Hos 6:6
† 12:10 12:10 Maobu, ubochi ofufe ndi juu

¹⁵ Ma ebe Jisọs maara ihe ha na-ezube ime, o sitere n'ebe ahụ puo. Ma otutu ndi mmadu sooro ya. O gwokwara ha nrija nrija ha niile.
¹⁶ Ma o nyere ha iwu ka ha hapu igwa ndi ozo onye o bu. ¹⁷ Nke a bu ka emezuo okwu ahụ Aizaya onye amuma kwuru,
¹⁸ "Onye a bu onye na-ejere m ozi, onye m hoputara.

Onye m hukwara n'anya. O bukwa onye ihe ya na-atọ m uto. Aga m etinye Mmuo m n'ime ya.

O ga-eme ka ikpe ziri ezi rute mba niile aka.

¹⁹ O gaghị ese okwu, o gaghị etisikwa mkpu ike.

O nweghị onye ga-anu olu okwu ya n'ezi.

²⁰ O gaghị agbaji ahijia riidi azopjara n'ala, maobu menyuo ogho oriona na-enwu ntakiri ntakiri, tutu ruo mgbe o ga-eme ka ikpe ziri ezi merie.

²¹ O bukwa n'aha ya ka mba niile di n'awa ga-atukwasị olileanya ha."‡

Jisọs na ekwensu

²² Emesja, ha kpotaara ya otu nwoke kpuru isi ma daakwa ogbi. O bukwa onye mmuo ojoo na-esogbu. O gworo ya, mee ka nwoke ahụ hu uto, bidokwa ikwu okwu. ²³ Ihe a juru igwe mmadu no n'ebe ahụ anya. N'ihia ya, ha kwuru si, "Nwoke a, o ga-abu Nwa Devid?"§

²⁴ Mgbe ndi Farisii nuru nke a, ha siri, "Nwoke a chupuru mmuo ojoo a n'ihia na Belzebug, eze ndi mmuo ojoo, nyere ya ike ichupu ya."

²⁵ Ma ebe o matara ihe ha na-eche n'obi ha. O gwara ha okwu si, "Alaeze obula kewara megide onwe ya ga-ada. Obodo o bu maobu ezinaulo obula kewara megide onwe ya agaghị eguzo.

²⁶ O buru na ekwensu achupu ekwensu, o kewala megide onwe ya. Oleekwanu otu alaeze ya ga-esi guzo. ²⁷ Di ka unu kwuru, o buru na m na-achupu mmuo ojoo site n'ike Belzebug, o bu n'ike onye ka umu unu ndi ikom na-achupu ha? Ya mere, o bu umu unu ga-ekpe unu ikpe n'ihia okwu a unu kwuru. ²⁸ Ma o buru na m na-esite n'ike Mmuo nke Chineke na-achupu mmuo ojoo, matakwanu na alaeze Chineke abiala n'etiti unu.

²⁹ "O dighi mmadu obula puru ibanye n'ulo nwoke di ike kwakoro ngwongwo niile di n'ulo ahụ. Ma o nwere ike ime nke a ma o buru na o ga-eburu uto kee nwoke ahụ agbu? Mgbe o kesiri ya agbu, o nwere ike ibanye kwakotaa ngwongwo niile di n'ulo nwoke ahụ.

³⁰ "Onye obula na-adinyeghiri m na-emegide m. Onye o bulakwa na-adighi eso m ekpota, na-ekposa ekposa. ³¹ Ya mere, ana m agwa unu si, na a ga-agbaghara mmehie na nkwulu niile. Ma agaghị agbaghara nkwulu ekwuluru Mmuo Nso.

³² Onye obula nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadu, a ga-agbaghara ya, ma onye obula na-ekwu megide Mmuo Nso, agaghị agbaghara ya, n'ogbo a maobu n'ogbo nke na-abia.

Osis na mkpuru ya

³³ "O buru na e mee ka osisi too nke oma, o ga-amita mkpuru oma, ma o buru na o toghi nke oma, o ga-amita mkpuru ojoo. N'ihia na a na-amata osisi obula site na mkpuru ya. ³⁴ Umu

‡ 12:21 12:21 Aiz 42:1-4 § 12:23 12:23 Onye nzoputa ahụ.

ajụala, olee otu unu ga-esi kwuo okwu dị mma, ebe obi unu dị njọ? N'ihị na ihe mmadụ kwuru bụ ihe si ya n'obi pụta. ³⁵ Ezi mmadụ na-esi n'ezị akụ ya wepụta ihe dị mma, ma ajọ mmadụ na-esitekwa n'ajọ akụ ya wepụta ajọ ihe. ³⁶ Ma ana m agwa unu si, n'ubochi ikpe ahụ, onye obula ga-aza ajụju, banyere okwu niile na-enweghi isi o kwuru. ³⁷ N'ihị na o bụ site n'okwu onu gi ka i ga-abu onye ikpe mara, sitekwa n'okwu onu gi ka i ga-abu onye ikpe na-amaghi."

The iribama Jona

³⁸ Mgbe ahụ, ufordu ndi ozizi iwu na ndi Farisii gwara Jisos si ya, "Onye nkuzi, anyi chorọ ka i gosi anyi ihe iribama."

³⁹ Ma o zara si ha, "**O bụ naani ajọ ogbo nke na-enweghi okwukwe ga-achokwa ka e gosi ha ihe iribama. Ma o dikwaghi ihe iribama ozo a ga-egosi unu karia ihe iribama Jona onye amuma.** ⁴⁰ N'ihị na di ka Jona noro ubochi ato, ehie na abali n'afọ azu di ukwu, otu a ka Nwa nke Mmadu ga-esi nookwa ubochi ato, ehie na abali n'obi nke ala. ⁴¹ Ndi ikom Ninive ga-eso ogbo a bilie n'ubochi ikpe maa ya ikpe. N'ihị na ha cheghariri mgbe ha nuru nkwusa Jona. Ma lee onye kariri Jona ukwu no n'ebe a. ⁴² N'ubochi ikpe ahụ kwa, eze nwanyi nke Ndida* ga-eso ogbo a bilie boo ya ebubo. O ga-amakwa unu ikpe. N'ihị na o siri n'ebe di uwa soturu bia nuru okwu amamihe Solomon. Ma ugbu a onye ahụ di ukwu karia Solomon no n'ebe a, ma unu juru i kwere na ya.

Nloghachi nke mmuo ojoo

⁴³ "Mgbe mmuo na-adighi ocha si n'ime mmadu puo, o na-agabiga n'ozara ebe mmiri na-adighi icho ebe izuike, ma o naghi achota ya. ⁴⁴ Mgbe ahụ, o na-asi, 'Aga m alaghachi n'ulo m, ebe m si puta.' Mgbe o loghachiri, o na-achoputa na a zachara ulo ahụ dozie ya, o dikwaghi onye bichiri n'ime ya. ⁴⁵ Mgbe ahụ, o na-apu gaa chota mmuo asaa ozo, ndi di njọ karia ya onwe ya. Ha niile na-abata bia biri n'ime onye ahụ. Mee ka onodu ya di njọ karia ka o di na mbu. Otu a ka o ga-adiri ndi bi n'ogbo a joro njọ."

Nne Jisos na umunne ya

⁴⁶ Mgbe o no na-agwa igwe mmadu ahụ okwu, nne ya na umunne ya biara guzoro n'ezị na-eche ka ha gwa ya okwu. ⁴⁷ Otu onye n'ime igwe mmadu ahụ gwara ya okwu si, "Lee, nne gi na umunne gi ndi nwoke na-achọ ihu gi n'ezị. Ha chorọ igwa gi okwu."

⁴⁸ Ma o zara onye ahụ gwara ya okwu si, "**Onye bu nne m? Olee ndi bu umunne m ndi nwoke?**" ⁴⁹ O turu ndi na-eso uzo ya aka, si, "Lee, ndi a bu nne m na umunne m ndi nwoke. ⁵⁰ N'ihị na onye obula na-eme ihe Nna m bi n'elugwe chorọ, bu nwanne m nwoke, na nwanne m nwanyi, nakwa nne m."

13

Ilu banyere ogha mkpuru

* 12:42 12:42 Maobu, Sheba

¹ N'otu ụbọchị ahụ, Jisọs hapuru ụlọ ahụ gaa n'ọnu mmiri ebe ọ nọdurụ ala. ² Igwe mmadu di ukwu biakwutere ya, nke mere ka ọ baa n'ime ụgbọ mmiri. N'ime ya ka ọ nọ na-ezi ndi mmadu nọ n'ọnu mmiri ahụ na-ege ya nti ihe. ³ O ji ilu gwa ha otutu ihe. O gwara ha si, "O nwere otu onye oru ubi gara iku mkpuru n'ubi ya. ⁴ Mgbe ọ na-agma mkpuru ndi a, ufodu n'ime ha dara n'akuku uzo ebe umu nnunu bjara turia ha loo. ⁵ Ma ufodu n'ime ha dara n'ala di nkume nkume. O dighi anya ha puputara, too, n'ihi na aja di n'ebe ahụ emighi emi. ⁶ Ma mgbe anwu mukwasiri ha, ha chanwuru, kponwu, n'ihi na mgborogwu ha emikpughi emikpu n'ime ala. ⁷ Mkpuru ufodu danyere n'etiti ogwu, ogwu ahụ toputara kpagbuo ha. ⁸ Ma ufodu mkpuru dara n'ezi ala, miakwa otutu mkpuru. Ufodu miri mkpuru iri ato, ufodu iri isii, ufodu kwa otu nari. ⁹ Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru."

¹⁰ Emesia, ndi na-eso uzo ya biakwutere ya juo ya si, "Gini mere i ji na-agma ndi a okwu n'ilu?"

¹¹ O zaghachiri, "N'ihi na ọ bu unu ka e nyere imata ihe omimi niile nke alaeze eluigwe. Emeghi ka ndi ozo ghota ya. ¹² Onye ahụ nwere ihe ka a ga-enyewa ozo, ka o nwee karja. Ma onye na-enweghi ihe obula ka a ga-anapu ọ buladi ihe o nwere. ¹³ Nke a bu ihe mere m ji agwa ha okwu n'ilu:

"N'ihi na ha na-ele anya, ma ha adighi ahụ uzo,

ha na-ege nti, ma ha adighi anu ihe maobu aghota ya.

¹⁴ Nke a bukwa imezu amuma ahụ Aizaya buru si,

"Unu ga na-anu, nukwa, ma unu agaghi aghota ihe obula.

Unu ga na-ele anya, hukwa, ma unu agaghi ahụ ihe obula.

¹⁵ N'ihi na obi ndi nke a a maala abuba, dikwa arọ,

ha adighi ejikwa nti ha anu ihe,

ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihu uzo.

Ma ọ bughị otu a ha nwere ike iji anya ha hu uzo,

jirikwa nti ha nu ihe,

sitekwa n'obi ha nwe nghota

ma chigharia biakwute m, ka m gwoo ha.*

¹⁶ Ma ngozi na-adiri anya unu, n'ihi na ha na-ahu uzo, na nti unu n'ihi na ha na-anukwa ihe. ¹⁷ N'ezie agwa m unu, otutu ndi amuma na ndi ezi omume ka ọ guru aguu ihu ihe unu na-ahu, ma ha ahughi ya, na inu ihe unu na-anu, ma ha anughị ya.

Jisọs akowaa ilu ogha mkpuru

¹⁸ "Ugbu nurunu nkowa ilu ogha mkpuru ahụ. ¹⁹ Mgbe onye obula nuru ozioma nke alaeze ahụ, ma ọ ghotaghi ya, ajo onye ahụ na-abia napu ya ihe ahụ akuru n'obi ya. Nke a bu mkpuru ahụ nke dara n'okporouzo. ²⁰ Mkpuru nke dara n'ala nkume nochiri anya obi mmadu onye nuru ozioma ahụ, jirikwa oke onu nabata ya. ²¹ Ma ebe ha na-enweghi mgborogwu n'ime ha. Ha na-anọ nwa oge nta. Mgbe nsogbu maobu mkpagbu bjara n'ihi okwu ahụ, ngwangwa ha na-adachapu. ²² Mkpuru nke dara n'ala ahụ ogwu ogwu di nochiri anya obi mmadu onye nuru ozioma

* 13:15 13:15 Ajz 6:9,10

ahụ, ma ọchịchọ nke ụwa a, ya na itinye obi n'akụ nke ụwa a, kpagidere okwu dị n'ime ya, mee ka ọ ghara ịmị mkpụrụ. ²³ Ma mkpụrụ dara n'ala ọma ahụ nọchiri anya obi mmadụ onye gere ntị n'oziooma ahụ, ghotakwa ya. Ọ na-amịta mkpụrụ dị nari, maọbụ iri isii, maọbụ iri atọ karịa ihe akụnyere n'ime ya."

Ilu mkpụrụ na-epu ahịhia

²⁴ Ọ tūrū ha ilu ọzọ si, "Alaeze eluigwe dị ka mmadụ ọbụla nke kūrū ezi mkpụrụ† n'ubi ya. ²⁵ Ma n'otu abali, mgbe onye ọbụla nọ n'ura, onye iro gara n'ubi ahụ kūrū mkpụrụ na-epu ahịhia n'etiti ezi mkpụrụ ọka wiiti ahụ ọ kūrū ma laa. ²⁶ Mgbe mkpụrụ ọka wiiti ndị ahụ puputara, mepụta isi ọka, ahịhia ahụ bidokwara ito.

²⁷ "Ndi ọrụ onye nwe ubi ahụ bīara si ya, 'Nna anyi ukwu, ọ bughị ezi mkpụrụ ọka ka ị kūrū n'ubi gi? Ebeekwanū ka ahịhia ndi a si bīa?'

²⁸ "Onye ọrụ ubi ahụ zara ha si, 'Ọ bụ onye iro m kūrū ahịhia ndi a.'

"Ndi ọrụ ya jurū ya si, 'I choro ka anyi gaa foputasia ha?'

²⁹ "Ma onye ọrụ ubi ahụ siri ha, 'Ọ dighi, n'ihi na mgbe unu na-achọ ihopu ahịhia ndi ahụ, unu nwere ike site na-amaghi ama hopu ezi mkpụrụ ọka wiiti. ³⁰ Hapūnū ọka ahụ ka ha na ahịhia ndi ahụ na-etokota, tutu ruo mgbe a ga-ewe ihe ubi. N'oge ahụ aga m enye ndi owuwe ihe ubi iwu si, burunu ụzọ chikotasia ahịhia ndi a niile, kee ha n'ukwu n'ukwu, kpoo ha oku. Ma kpokotanū ọka wiiti ndi a tinye ha n'oba m.'"

Ilu banyere mkpụrụ mọstaadi

³¹ Ọ tūkwara ilu ọzọ si ha, "Alaeze eluigwe dị ka mkpụrụ mọstaadi nke onye ọrụ ubi kūrū n'ubi ya. ³² Ọ bụ ezie na ọ bụ mkpụrụ dikarisiri nta karịa mkpụrụ ubi niile, ma mgbe mkpụrụ a toro, ọ na-adị ukwu karịa ihe niile a kūrū n'ubi. Ọ na-aghọ osisi buru ibu, nke umu nnunū na-ezukwa ike n'alaka ya."

Ilu banyere ihe na-eko achicha

³³ Ọ tūrū ha ilu ọzọ si, "Alaeze eluigwe dị ka ihe na-eko achicha, nke nwanyị na-ewere gwakota n'utu ọka e ji eme achicha, tutu ruo mgbe ihe iko achicha ahụ mere ka utu ọka ahụ niile koo."

³⁴ Oge niile ka Jisọs na-eji ilu na-agwa ndi mmadū ndi a okwu. O nweghi oge ọbụla ọ gwara ha okwu hapū iji ilu. ³⁵ O mere nke a ka okwu onye amuma kwuru mezuo, si,

"Aga m eji ilu kwuo okwu mgbe m na-agwa ha okwu.

Aga m agwakwa ha ihe mmadū ọbụla na-amaghi site n'oge e kere ụwa."§

Nkwa ilu mkpụrụ na-epu ahịhia

³⁶ Emesia, ọ hapūrū igwe mmadū ahụ baa n'ulo. Ndi na-eso ụzọ ya bīakwutere ya si ya, "Kowaara anyi ihe ilu ahụ ị tūrū pūtara, ilu banyere ahịhia puru n'ubi a kūrū ọka."

† 13:24 13:24 Ezi mkpụrụ bụ Oziooma ahụ. ‡ 13:33 13:33 Maobu, yiist § 13:35 13:35 Abụ 78:2

³⁷ Jisọs zara ha sị, “Nwoke ahụ kuru mkpuru ahụ bu Nwa nke Mmadu. ³⁸ Ubi ahụ a ghanyere mkpuru ndi ahụ bu uwa. Mkpuru nke a kuru n’ubi ahụ nochiri anya umu nke alaeze ahụ. Ahija ahụ puru n’ubi ahụ nochikwara anya umu ajo onye ahụ. ³⁹ Onye iro ahụ gara ku mkpuru puru ahija bu ekwensu. Owuwe ihe ubi nochiri anya ogwugwu oge. Ndi owuwe ihe ubi bukwa ndi mmuo ozi.

⁴⁰ “Di ka e siri foputasia ahija ahụ kpo ha oku, otu a ka o ga-adi mgbe uwa ga-agwu. ⁴¹ Nwa nke Mmadu ga-ezipu ndi mmuo ozi ya ka ha gaa site n’alaeze ya foputasia ihe niile na-eme ka e mee mmehie, na ndi niile na-eme ajo ihe. ⁴² Ha ga-atubakwa ha n’ime oke oku ahụ, ebe ha ga-anọ na-akwa akwa, na-atakwa ikikere eze. ⁴³ Ma ndi niile bu ndi ezi omume ga-enwu di ka anyanwu n’ime alaeze Nna ha. Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.

Ilu banyere aku e zoro n’ala

⁴⁴ “Alaeze eluigwe di ka aku e zoro n’ubi, nke otu nwoke choputara zookwa ya ozo. Nwoke a jiri onu ree ihe niile o nwere, ma gaa zuta ubi ahụ.

Ilu banyere nkume di oke onuahia

⁴⁵ “Ozo, alaeze eluigwe yiri nkume di oke onuahia nke onye na-azu ahia chotara. ⁴⁶ Mgbe o huru nkume a, o ree ihe niile o nwere, were ego ya gaa zuru nkume a di oke onuahia.

Ilu banyere ugbu e ji egbu azu

⁴⁷ “Ozokwa, alaeze eluigwe di ka ugbu e ji egbu azu, nke a wunyere n’ime osimiri, jiri ya jide azu di iche iche. ⁴⁸ Mgbe ugbu a juru, ndi oku azu ahụ na-adoputa ya. Nodu ala hoputasia ndi di mma tinye ha n’ime nkata, ma tufuo ndi na-adighi mma. ⁴⁹ Otu a ka o ga-adi n’ogwugwu oge. Ndi mmuo ozi ga-abia kewapu ndi ojoo site n’etiti ndi ezi omume, ⁵⁰ ma tubakwa ha n’ime oke oku ahụ. Ebe ha ga-anọ na-akwa akwa na-atakwa ikikere eze.”

⁵¹ O juru ha sị, “Unu ghotara ihe ndi a m na-ekwu?”

Ha zara sị ya, “E.”

⁵² O siri ha, “N’ihi nke a, onye nkuzi nke iwu obula nke e mere ka o buru onye na-eso uzọ alaeze eluigwe, di ka onyenwe ulo nke na-esite n’uloaku ya na-eweputa ihe oheru na ihe ochie.”

A dighi asopuru onye amuma

⁵³ Mgbe Jisọs tusiri ilu ndi a, o si ebe ahụ puo. ⁵⁴ O rutere n’obodo ya, malite izi ha ihe n’ulo ekpere ha, nke a jukwara ha anya. Ha juritara onwe ha ajaju na-asị, “Ebee ka o si nweta amamihe a? Ebee ka o si nweta ike iru oru ebube ndi a niile? ⁵⁵ Nwoke a, o bughu nwa onye kapinta? O bu na-adighi akpo nne ya Meri? Jemis, Josef, Saimon na Judas, ha abughu umunne ya ndi ikom? ⁵⁶ Umunne ya ndi inyom niile, ha anoghị n’etiti anyi?*” Olee ebekwa ka nwoke a si nweta ihe ndi a?” ⁵⁷ Iwe were ha n’ebe o no.

* 13:56 13:56 O bu na anyi amakwaghi umunne ya ndi inyom, ndi anyi na ha bi n’ebe a.

Ma Jisọs gwara ha okwu si ha, **“A na-asọpuru onye amuma n’ebe niile, ma a dighi asọpuru ya n’obodo a muru ya, nakwa n’ezinaulo nke ya.”**

⁵⁸ Ya mere, o rughị otutu oru ebube n’ebe ahụ, n’ihi na ha enweghị okwukwe n’ime ha.

14

Onwu Jon omee baptizim

¹ N’oge a Herod eze na-achị Galili nuru ihe banyere Jisọs. ² O gwara ndi na-ejere ya ozi okwu si ha, “Onye a bukwanu Jon omee baptizim. O sitela na ndi nwuru anwu bilie dikwa ndu ozọ. O bu ya mere ike iru oru ebube ndi a ji di n’ime ya.”

³ N’ihi na, Herod jidere Jon kee ya agbu tinye ya n’ulo mkporo, n’ihi Herodias nwunye Filip nwanne ya nwoke. ⁴ N’ihi na Jon gwara ya, “O bughị ihe ziri ezi n’iwu ka i kporo ya.” ⁵ Herod chorori igbu ya, ma o turu egwu ndi mmadu, n’ihi na ha weere Jon di ka onye amuma.

⁶ Ma mgbe a na-eme mmemme icheta omumu Herod, ada Herodias tere egwu n’ihu Herod, na n’ihu ndi obia biara n’ubochi ahụ. Obi toro Herod utọ nke ukwu. ⁷ Nke a mere o ji nuo iyi kwee nkwa inye ya ihe obula o rioro. ⁸ Ma di ka nne ya si haziere ya, o rioro eze Herod si, “Nye m isi Jon omee baptizim n’efere ugbo a.” ⁹ Aririọ a wutere eze Herod, ma n’ihi iyi o nuru na n’ihi ndi obia ya niile, o choghi ila azu n’okwu ya. O nyere iwu ka e meere ya ihe o choro. ¹⁰ O ziri ozi ka e bipu isi Jon n’ulo mkporo. ¹¹ E tinyere isi ya n’efere bunye nwaagboghọ ahụ. O naara ya bulaara nne ya. ¹² Ndi na-eso uzọ ya biara buru ozu ya gaa lie. Ha gara kororo Jisọs ihe mere.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

¹³ Mgbe Jisọs nuru akuko a, o banyere n’ugbo mmiri gaa n’ozara, ebe o ga-anoduru onwe ya. Ma mgbe igwe mmadu nuru ya, ha si obodo di iche iche sooro ya n’ukwu ala. ¹⁴ Mgbe o sitere n’ugbo mmiri ahụ rịdata, o huru oke igwe mmadu. O nwere omiiko n’ebe ha no, gworo ndi oria n’etiti ha.

¹⁵ N’oge anyasi ubochi ahụ, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya si ya, “Chi na-achọ iji. Ebe a abukwaghị ebe ndi mmadu bi. O nweghị nri a ga-azuta n’ozara a. Zilaga igwe mmadu ndi a ka ha gaa n’ime obodo zuora onwe ha nri.”

¹⁶ Ma Jisọs gwara ha si, **“O dighi mkpa na ha ga-ala. Nyenu ha nri ka ha rie.”**

¹⁷ Ha zara ya si, “O bu naani ogbe achicha ise na azu abuo ka anyi nwere.”

¹⁸ O sirị ha, **“Wetaranu m ha n’ebe a.”** ¹⁹ O gwara igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala n’ahija. O weere ogbe achicha ise na azu abuo ahụ welie anya ya elu nye Chineke ekele. O nyawara achicha ahụ, nye ha ndi na-eso uzọ ya, ndi na-eso uzọ ya nyere ha igwe mmadu ahụ. ²⁰ Onye obula riri rijuo afo. Emesia, ndi na-eso uzọ Jisọs tutukotara iberibe achicha dara n’ala tutujuo ha nkata iri na abuo. ²¹ Ma ndi riri nri ahụ di puku umu nwoke ise, n’agunyeghi umu nwanyi, na umuntakiri.

Jisọs agaa ije n’elu mmiri

²² Mgbe nke a gasiri, o gwara ndi na-eso uzo ya ka ha banye n'ugbo malite igafe ofe ozo nke osimiri ahụ. Ma ya onwe ya noduru maka izilaga ndi mmadu ahụ. ²³ Mgbe o zilagasi igwe mmadu ahụ, o rigooro n'elu ugwu ikpe ekpere, naani ya. Mgbe oge anyasi ruru, naani ya nokwa na-ebe ahụ. ²⁴ Ma n'oge a ugbo mmiri ahụ esitela n'ebe ala di nso gamie n'elu osimiri, ebili mmiri na-ebugharikwa ya, n'ihhi na ifufe ahụ na-emegide ya.

²⁵ Ma ihe di ka site n'elekere ato ruo elekere isii nke ututu, Jisos biakwutere ha, na-aga ije n'elu osimiri. ²⁶ Mgbe ndi na-eso uzo ya huru ya ka o na-aga ije n'elu osimiri ahụ, obi loro ha mmiri, ha si, "O bukwanu mmuo o!" Ha tiri mkpu n'ihhi egwu.

²⁷ Ma ngwangwa Jisos siri ha, "**Nweenu obi ike! O bu m; unu atula egwu.**"

²⁸ Pita zara ya, "Onyenwe anyi, o buru na o bu gi, si m biakwute gi n'elu mmiri."

²⁹ O siri ya, "**Bia!**"

Pita sitere n'ugbo ahụ puta, bido iga ije n'elu mmiri ijekwuru Jisos. ³⁰ Ma mgbe o huru oke ebili mmiri ahụ ka o na-amaghari; egwu turu ya. Ma mgbe o malitere imikpu n'ime mmiri ahụ, o tiri mkpu si, "Onyenwe m! Zoputa m!"

³¹ Na-atufughi oge, Jisos setipuru aka ya doputa Pita. O siri ya, "**Gi onye okwukwe nta, n'ihhi gini ka i ji nwee obi abuo!**"

³² Ma mgbe ha ribanyere n'ime ugbo ahụ ifufe ahụ kwusikwara. ³³ Ndi ahụ no n'ugbo ahụ kporo isiala nye ya si, "N'ezie, i bu Okpara Chineke."

Ogwugwo ndi oria na Genesaret

³⁴ Mgbe ha gafere n'ofe nke ozo, ha biarutere n'ala Genesaret. ³⁵ Mgbe ndi obodo ahụ matara na o bu ya, ha zisara ozi gburugburu obodo niile ahụ, ma dutere ya ndi niile ahụ na-adighi ike. ³⁶ Ha rioro ya ka o kwenye ka ha metu o buladi onu uwe ya aka. Ndi niile meturu ya aka ka a gworo.

15

Omenaala ndi Farisii

¹ Mgbe ahụ, ufodu ndi Farisii na ndi ozizi iwu si Jerusalem biakwute Jisos juru ya ajuju si, ² "Gini mere ndi na-eso uzo gi adighi erube isi n'omenaala ndi okenye? Ha anaghi akwo aka ha tupu ha erie nri."

³ O zara ha si, "**Gini mere unu ji na-ada iwu Chineke n'ihhi omenaala unu?** ⁴ **N'ihhi na Chineke siri, 'Sopuru nne gi na nna gi,'* na, 'onye obula kwujoro nna maobu nne ya ka e gbuo ya.'**[†]

⁵ **Ma unu na-asi, o buru na onye obula ga-asi nna maobu nne ya, ihe obula bu nke i gara erite n'aka m bu 'onyinye diri Chineke.'**

⁶ **N'ihhi ya, ha agaghi eji ya asopuru nna ha maobu nne ha. N'uzo di otu a, unu na-eme ka okwu Chineke buru ihe efu n'ihhi omenaala unu.** ⁷ **Ndi ihu abuo! Amuma ahụ Aizaya buru banyere unu bu eziokwu. Mgbe o kwuru si,**

⁸ **"Ndi a ji egbugbere onu ha na-asopuru m, ma obi ha di anya n'ebe m no.**

* 15:4 15:4 Opu 20:12; Dit 5:16 † 15:4 15:4 Onye ahụ aghaghi inwu ‡ 15:4 15:4 Opu 21:17; Lev 20:9

**9 Ofufe ha na-efe m bu ihe efu, §
ozizi ha bukwa ihe mmadu nyere n'iwu.'* "**

Idi ocha di mkpa

¹⁰ Mgbe ahụ, ọ kpọrọ igwe mmadụ ahụ, sị ha, **"Geenu ntị, ghotakwanu. ¹¹ Ọ bughị ihe banyere mmadụ n'ọnu na-emeru ya, kama ọ bu ihe sị n'ọnu onye ahụ pụta na-emeru ya."**

¹² Ndị na-eso ụzọ ya bjakwutere ya sị, "Ị makwa na obi adighi ndi Farisii mma n'ih i okwu ahụ i kwuru?"

¹³ Ma ọ zara sị ha, **"Osisi ọbula Nna m nke eluigwe na-ejighi aka ya kuo ka a ga-ehopu. ¹⁴ Ya mere, unu echegbula onwe unu, n'ih na ha bu ndi ndu kpuru isi. Ma ọ buru na onye isi eduo onye isi ibe ya ha abuo adaba n'ime olulu."**

¹⁵ Pita siri ya, "Kowaara anyi ihe ilu a putara."

¹⁶ Ọ juru ha sị, **"Unu ọ ka di ka ndi na-enweghi nghota? ¹⁷ Ọ bu na unu aghotaghi na ihe ọbula nke na-aba n'onu na-aga n'ime afo, sikwa n'ebe ahụ a nyupu ya n'ulo nsi? ¹⁸ Ma ihe si mmadu n'onu puta na-esi ya n'obi aputa. Ọ bu ihe di otu a na-emeru mmadu. ¹⁹ N'ih na ọ bu n'ime obi mmadu ka echiche ime ihe ojobo ndi a si aputa: igbu mmadu, ikwa iko niile, ikwa iko nke ndi ikom nwere nwunye na ndi inyom nwere di, na izu ohi, na ama ugha, na nkwulu. ²⁰ Ihe ndi a bu ihe na-emeru mmadu, ọ bughị ma mmadu kworo aka tupu o rie nri, maobu na ọ kwoghi."**

Okwukwe nwanyi Kena

²¹ Jisọs hapuru obodo ahụ gaa n'akuku obodo Taja na Saidon. ²² N'ebe ahụ, otu nwanyi onye Kenan bi n'obodo ahụ bjakwutere ya ripo ya sị, "Onyenwe m, nwa Devid, biko meere m ebere. Ada m nwanyi nwere ajo mmuo n'ime ya nke na-esogbu ya oge niile."

²³ Ma ọ gbara ya nkiti. Emesia ndi na-eso ụzọ ya bjakwutere ya ripo ya sị ya, "Chulaa nwanyi a! Lee ka o si eti mkpu na-esoghari anyi!"

²⁴ Ọ zara sị, **"Ezitere m naani ijekwuru aturu furu efu nke ulo Izrel."**

²⁵ Ma ọ biara daa n'ukwu ya ripo ya sị, "Onyenwe m, nyere m aka!"

²⁶ Ọ zara sị, **"O zighi ezi na a ga-ewere nri umuntakiri tupuru nkita."**

²⁷ Ọ zara sị, "Ọ bu eziokwu Onyenwe m. Ma a na-ekwekwa ka umu nkita no n'okpuru tebul rie iberibe nri nke na-esi n'elu tebul ha daa n'ala."

²⁸ Jisọs zara sị ya, **"Nwanyi, okwukwe gi di ukwu! Laa, e meelara gi ihe i na-aripo."** N'otu oge ahụ a gworo ada ya.

Jisọs agwoọ otutu ndi oria

²⁹ Jisọs hapuru ebe ahụ loghachi n'akuku osimiri Galili. Ọ rigooro n'elu ugwu nodu ala. ³⁰ Igwe mmadụ di ukwu bjakwutere ya. Ha duteere ya ndi ngwuro, na ndi isi, na ndi aka ha na ndi ukwu ha kponwuru akponwu, na ndi ogbi, na otutu ndi ozo. Ha togboro ha n'ukwu ya, ọ gwokwara ha niile. ³¹ Ọ turu mmadu niile n'anya mgbe ha huru ndi ogbi ka ha bidoro ikwu okwu. Mgbe ha hukwara na a gworo ndi aka ha, na ndi ukwu ha nwuru anwu, o jukwara ha anya

ihu na ndi ngwuro gara ije, na ndi isi hukwara uzọ. Ha toro Chineke nke Izrel.

Jisọs enye puku mmadu anọ nri

³² Jisọs kpọrọ ndi na-eso uzọ ya si ha, **“Ana m emere igwe mmadu ndi a obi ebere, n’ihi na mu na ha anọla ubochi atọ n’ebe a, ma ha eribeghi nri obula. Agaghi m ezilaga ha na-erighi nri, n’ihi na ha nwere ike ida n’uzọ.”**

³³ Ndi na-eso uzọ ya sirị, “Ebee ka anyi ga-enweta nri ga-ezuru igwe mmadu ndi a n’ozara a?”

³⁴ Jisọs juru ha si, **“Ogbe achicha ole ka unu nwere?”**

Ha sirị ya, “Ogbe achicha asaa na azu ole na ole.”

³⁵ O gwara igwe mmadu ahụ ka ha nọdu ala. ³⁶ O weere ogbe achicha asaa na azu ole na ole ahụ kelee Chineke ekele. O nyawasiri ha, nye ndi na-eso uzọ ya. Ndi na-eso uzọ ya nyekwara igwe mmadu ahụ. ³⁷ Onye obula n’ime ha riri, rijuo afọ. Ndi na-eso uzọ ya tutukotara iberibe ndi foduru nke juru nkata asaa. ³⁸ Ndi riri nri ahụ di puku umu nwoke anọ, n’agunyeghi ndi nwanyi na umuntakiri. ³⁹ Mgbe o zilagara igwe mmadu ahụ, o banyere n’ugbo mmiri gafee osimiri, bjaruo n’obodo Magadan.

16

Aririo ka e gosi ihe iribama

¹ Ndi Farisii na ndi Sadusii biakwutere Jisọs inwa ya onwunwa. Ha gwara ya si, “Gosi anyi ihe iribama si n’eluigwe.”

² O zara ha, **“Mgbe o ruru anyasi unu na-asị, ‘Thu eluigwe ga-adi mma n’ihi na o na-acha uhie uhie.’ ³ N’ututu unu na-asị, ‘Anyi ga-enwe mmiri ozuzo taa n’ihi na ihu eluigwe na-acha uhie uhie ma na-eji oji.’ Lee na unu puru ikowa ihu eluigwe, ma unu apughị isite n’ihe iribama ndi a unu na-ahu anya kowaa ihe oge a anyi nọ n’ime ya putara. ⁴ Ajo ogbo nke juputara n’ikwa iko, nke na-ariokwa ihe iribama. O nweghi ihe iribama ozọ a ga-egosi ya kariya ihe iribama Jona.”** Mgbe ahụ o sitere n’ebe ahụ ha nọ puo.

Ihe na-eko achicha ndi Farisii

⁵ Mgbe ha gafesiri n’ofe ozọ, ndi na-eso uzọ ya chetara na ha ejighi achicha obula. ⁶ N’oge ahụ kwa, Jisọs duru ha odu si ha, **“Lezienụ anya, ma na-ezekwa ihe ndi na-eko achicha ndi Farisii na ndi Sadusii.”**

⁷ Ha malitere na-ekwurita n’etiti onwe ha, na-asị, o bu n’ihi na anyi ewetaghị ogbe achicha obula.

⁸ Ebe o bu na Jisọs matara ihe ha na-eche, o sirị, **“Unu ndi okwukwe nta! Gini mere unu ji na-esogbu onwe unu n’ihi na unu enweghi achicha? ⁹ Olee mgbe unu ga-amata ihe? O bu na unu echetaghị puku mmadu ise ahụ m jiri ogbe achicha ise mee ka ha rijuo afọ? O bu nkata ole ka unu tutujuru? ¹⁰ Unu echetakwaghị na m ji ogbe achicha asaa zuo puku mmadu anọ? Iberibe achicha juru nkata ole ka unu tutukotara? ¹¹ Gini mere unu aghotaghị na o bughị ihe banyere achicha ka m na-ekwu? Cheenu onwe unu nche n’ebe ihe na-eko achicha ndi Farisii na ndi Sadusii nọ.”** ¹² Mgbe ahụ ka ha ghotara na ihe o na-akowara ha abughị ihe

banyere ihe na-eko achicha nke a na-ata ata, kama o bu ihe banyere ozizi ndi Farisii na ndi Sadusii.

Ogbugba ama Pita

¹³ Mgbe Jisosh biaruru obodo a na-akpo Sizaria Filipai, o juru ndi na-eso uzo ya ajuju si ha, **“Onye ka ndi mmadu na-asị na Nwa nke Mmadu bu?”**

¹⁴ Ha zara ya si, “Ufodu na-asị na i bu Jon omee baptizim, ufodu na-asị na i bu Ilaija, ndi ozo na-asikwa na i bu Jeremaya, maobu otu n’ime ndi amuma.”

¹⁵ O juru ha si, **“Ma unu onwe unu, o bu onye ka unu na-asị na m bu?”**

¹⁶ Saimon Pita zara si ya, “I bu Kraist* ahụ, Okpara Chineke di ndu.”

¹⁷ Jisosh gwara ya si, **“Saimon Pita nwa Jona, i bu onye a goziri agozi, n’ihi na anu ahụ na obara ekpughegi ya nye gi. Kama, o bu Nna m bi n’eluigwe mere ka i mata ya.** ¹⁸ **Ma mu onwe m na-agwa gi, na gi onwe gi bu Pita.† O bukwa n’elu nkume a ka m ga-ewu ulo choochi m. Ike niile nke oku ala mmuo apughikwa iguzo megide ya.** ¹⁹ **Aga m enye gi mkpisi igodo alaeze eluigwe. Ihe obula i ga-eke agbu n’elu uwa, ka a ga-ekekwa agbu n’eluigwe. Ihe obula i ga-atopu n’agbu n’uwa, a ga-atopukwa ya n’eluigwe.”** ²⁰ Mgbe ahụ, o nyere ndi na-eso uzo ya iwu ka ha ghara ime ka onye obula mata na ya bu Kraist ahụ.

Jisosh ekwuo okwu onwu ya

²¹ Site n’oge ahụ Jisosh malitere ikowara ndi na-eso uzo ya, na ya aghaghi iga Jerusalem, ebe o ga-ahụ otutu ahuhu di iche iche site n’aka ndi okenye, na ndisi nchajaja, na ndi ozizi iwu. O mere ka ha mata na aghaghi igbu ya, ma n’ubochi nke ato, a ga-eme ka o site n’onwu bilie.

²² Pita duuru ya puo n’otu akuku, nodu n’ebe ahụ baara ya mba si ya, “Onyenwe m, Chineke ekwela. Ihe ndi a agaghi adakwasị gi!”

²³ Ma o chighariri si Pita, **“Si n’ebe m no puo, ekwensu! I bu ihe mgbochi nye m. N’ihi na ihe i na-eche echiche ya bu naani echiche mmadu, o bughị uche Chineke.”**

²⁴ Mgbe ahụ Jisosh gwara ndi na-eso uzo ya si, **“O buru na onye obula achoo ibu onye na-eso uzo m, ya buru uzo ju onwe ya, buru obe ya, soro m n’azu.** ²⁵ **N’ihi na onye obula na-eche ndu ya nche ka o hapu ifunari ya ga-atufu ya. Ma onye obula tufuru ndu ya n’ihi m, ga-achotakwa ya.** ²⁶ **N’ihi na uru ginị ka mmadu nwetara ma o buru na o ritechaa uwa niile n’uru ma tufuo ndu ya? Maobu ginị bu ihe ahụ di n’uwa nke mmadu ga-eji gbanwee ndu ya?** ²⁷ **N’ihi na Nwa nke Mmadu ga-abia n’ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi ya. Mgbe ahụ ka o ga-ekpe onye obula ikpe di ka oru ya si di.**

²⁸ **“N’ezie asị m unu, ufodu n’ime ndi guzo n’ebe, agaghi edetu onwu ire, tupu ha ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-abia n’alaeze ya.”**

* 16:16 16:16 Maobu, Onye nzoputa † 16:18 16:18 N’asusu ndi Griik Pita putara Nkume.

17

Nnwogha Jisọs nwogbara

¹ Mgbe ụbọchị isii gasiri, Jisọs kpọọrọ Pita, na Jemis na Jọn nwanne ya, rigoro n'ugwu di elu ebe naani ha noduru. ² N'ebe ahụ a gbanwere odidi ya n'ihu ha, ihu ya na-enwupu di ka anyanwu, uwe ya chapukwara di ka ihè. ³ N'otu ntabi anya ahụ, ha huru Mosis na Ilaija ka ha na ya na-ekwurita okwu.

⁴ Mgbe ahụ Pita siri Jisọs, "Onyenwe anyi. O di mma ka anyi niile nodu n'ebe a. O buru na i ga-enye m ike, aga m ewu ulo ikwu ato n'ebe a. Otu n'ime ulo ndi a ga-abu nke gi, otu nke Mosis, nke ozọ nke Ilaija."

⁵ Mgbe o ka kpu okwu n'onu, igwe ojii nke na-enwu enwu kpuchiri ha, olu sitere n'igwe ojii ahụ daa si, "Onye a bu Okpara m, onye m huru n'anya, onye ihe ya di m ezi mma. Geenụ ya nti."

⁶ Mgbe ndi na-eso ụzọ ya nuru olu a, ha dara n'ala n'ihu egwu. ⁷ Ma Jisọs jekwuuru ha metu ha aka si ha, "**Bilienu, unu atula egwu.**" ⁸ Mgbe ha leliter anya ha, o nwekwaghị onye ozọ ha huru ma o bughị naani Jisọs.

⁹ Ma mgbe ha si n'elu ugwu ahụ na-aridata, Jisọs nyere ha iwu, si, "**Unu agwala onye obula ihe unu huru tutu ruo mgbe Nwa nke Mmadu ga-esi n'onwu bilie.**"

¹⁰ Ndi na-eso ụzọ ya juru ya si, "Gini mere ndi ozizi iwu ji na-ekwu na Ilaija aghaghị ibu ụzọ bia?"

¹¹ O zara si, "**O bu ezie, Ilaija na-abia, o ga-emekwa ka ihe niile di ka o di na mbu.** ¹² **Ma Ilaija abialari, ma ndi mmadu amataghi ya. Kama ndi mmadu emeela ya ihe ojoo di ichie ichie. Otu a kwa ka mu onwe m bu Nwa nke Mmadu ga-esi ahụ ahuhu site n'aka ha.**" ¹³ Mgbe ahụ ndi na-eso ụzọ ya ghotara na o bu Jọn omee baptizim ka o na-ekwu banyere ya.

O gworo nwa akwukwu

¹⁴ Mgbe ha biarutere n'ebe igwe mmadu ahụ no, otu nwoke biakwutere ya gbuo ikpere n'ihu ya, ¹⁵ ripo ya si, "Onyenwe m, biko, meere nwa m nwoke ebere, n'ihu na akwukwu na-adọ ya. O na-ata oke ahuhu, otutu mgbe o na-adaba n'ime oku maobu n'ime mmiri. ¹⁶ Ma ekuteere m ya ndi na-eso ụzọ gi ka ha gworo ya, ma ha enweghi ike ime ka ahụ di ya mma."

¹⁷ Jisọs zara si, "**Unu ogbo a na-enweghi okwukwe, ndi na-adighi erubekwa isi. Ruo ole mgbe ka mu na unu ga-anọ? Ruo ole mgbe ka m ga-anọ na-anagide ekweghi ekwe unu? Kpotaranu m nwata ahụ n'ebe a.**" ¹⁸ Jisọs baara mmuo ojoo ahụ mba, mee ka o si n'ime nwata ahụ puta. Otu mgbe ahụ, mmuo ojoo ahụ putara, nwata ahụ bu onye agwokwara n'otu oge ahụ.

¹⁹ Mgbe e mesiri, ndi na-eso ụzọ Jisọs biakwutere ya na nzuzo juo ya si, "Gini mere o ji siere anyi ike ichupu mmuo ojoo ahụ?"

²⁰ O siri ha, "**O bu n'ihu na okwukwe unu nwere esighi ike. N'ezie, agwa m unu, o buru na unu e nwee okwukwe nke di nta ka mkpuru mostaadi, unu nwere ike i si ugwu a, 'Site n'ebe a wezuga onwe gi,' o ga-aputakwa. O dighi ihe unu na-agaghị enwe**

ike ime. ²¹ **Ma mmuọ ọjọọ di otu a agaghị apụ, ma ọ bughị naanị site n'ikpe ekpere na ibu ọnu.**"*

Jisọs ekwuo okwu ọnwụ ya ọzọ

²² Mgbe ha gbakọrọ na Galili, Jisọs gwara ha si, **"A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka ndi mmadu.** ²³ **Ha ga-egbukwa ya, ma n'ubochi nke ato a ga-eme ka o si n'ọnwụ bilie."** Nke a wutere ha nke ukwu.

Itu utu ulonso ukwu

²⁴ Mgbe ha biaruru na Kapanom, ndi na-ana utu n'ih i ulonso† biakwutere Pita juo ya si, "Onye ozizi unu o dighi atu utu ulonso?"

²⁵ Pita zara ha si, "E, o na-atu utu."

Mgbe o batara n'ulo, Jisọs buru uzo juo ya si, **"Gini ka i chere banyere nke a Saimon? O bu n'aka ndi ole ka ndi eze uwa si anakota utu taks? O bu n'aka umu ha, ka o bu n'aka ndi obia?"**

²⁶ Ma mgbe Pita zara ya si, "O bu site n'aka ndi obia."

Jisọs sir i ya, **"O di mma. Iwu ejighi ndi bu umu.** ²⁷ **Ma otu o di, achoghi m ka anyi mee ka iwe wee ha. Gaa n'osimiri ahụ tunye nko azu gi n'ime ya. Meghe onu azu mbu i ga-egbute. I ga-ahu otu mkpuru ego n'ime onu ya. Were ya nye ha, ka o buru utu nke mu na gi."**

18

Onye dikariri ukwu

¹ N'oge ahụ kwa, ndi na-eso uzo Jisọs biakwutere ya juo ajuju si, "Olee onye di ukwu karia ibe ya n'alaeze eluigwe?"

² O kporo otu nwantakiri, onye o mere ka o guzoro n'etiti ha, ³ o sir i, **"N'ezie, agwa m unu, o buru na unu agbanweghi ma diri ka umuntakiri, unu agagh i aba n'alaeze eluigwe.** ⁴ **Onye obula wedara onwe ya ala di ka nwantakiri a bu onye dikarisi ukwu n'alaeze eluigwe.** ⁵ **Onye obula nabatara nwantakiri di otu a n'ih i m, bu onye nabatara m.**

Ihe na-eweta ida mba

⁶ **"Ma o buru na onye obula n'ime unu emee ka otu n'ime ndi a di nta, bu ndi tukwasiri m obi, jehie n'okwukwe ya, o kaara onye ahụ mma na e kedoro ya nkume igwe nri n'olu, tunye ya n'oke osimiri ka mmiri rie ya.** ⁷ **Ahuhu ga-adiri uwa n'ih i he ndi na-eme ka mmadu jehie. Ihe ndi na-eme ka mmadu daba n'onwunwa aghaghi ibia, ma ahuhu ga-adiri onye ahụ nke o ga-esite n'aka ya bia.** ⁸ **N'ih i nke a, o buru na aka gi maobu ukwu gi na-eme ka i jehie, gbupu ya tufukwaa ya. O kaara gi mma inwe orusi maobu daa ngwuro baa na ndu, karia na i ga-enwe aka abuo maobu ukwu abuo, a tunye gi n'oku ebighi ebi.** ⁹ **Ozo, o buru na anya gi na-eme ka i jehie, ghupu ya tufuo. O ga-akara gi mma na i nwere otu anya baa na ndu, karia inwe anya abuo, a tunye gi n'oku ala mmuo.**

Aturu furu efu

* 17:21 17:21 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Mak 9:29.

† 17:24 17:24 Didrakma abuo bu onu ego utu ulonso.

10 “Lezienụ anya ka unu ghara ileda otu n’ime ụmuntakiri ndi a anya. N’ihi na n’eluigwe, ndi mmuo ozi ha na-anọ n’ihu Nna m mgbe niile. 11 N’ihi na Nwa nke mmadu biara izoputa ndi furu efu.*

12 “Gini ka unu chere? O buru na o di onye nwere nari aturu, ma otu n’ime ha akpafuo, gini ka o ga-eme? O gaghị ahapu iri aturu itoolu na itoolu foduru puo jegharja n’ugwu na ndida niile, icho aturu ahụ kpafuru akpafu? 13 O burukwa na o chota ya, gini ka o ga-eme? N’ezie, agwa m unu, o ga-anuri oke onu n’ihi otu aturu a karja iri aturu itoolu na itoolu ndi ozo ahụ na-agahieghi uzo. 14 Ya mere, o bughị nzube Nna m nke bi n’eluigwe ka otu n’ime ụmuntata ndi a ala n’iyi.

Mmehie nke nwanne

15 “O buru na nwanne gi emehie megide gi, jekwuru ya ebe naani gi na ya no, tuo ya mmehie n’anya. O buru na o gee gi nti, i ritela nwanne gi n’uru. 16 Ma o buru na o geghi gi nti, kporo otu onye maobu mmadu abuo ozo laghachi azu n’ebe o no, ‘ka okwu obula ekwuru buru nke mmadu abuo maobu ato ga-agba akaebe banyere ya.’† 17 O buru na o geghi ha nti, gwa ndi choochi, ma o buru na o geghikwa o buladi ndi choochi nti, were ya di ka onye mba ozo maobu onye ona utu.

18 “N’ezie, asi m unu, na ihe obula unu kere agbu n’uwa a, e keela ya rii agbu n’eluigwe. Ihe obula kwa unu topuru n’uwa, a topukwala ya rii n’eluigwe.

19 “Ozo, ana m agwa unu n’ezie a si, o buru na mmadu abuo n’etiti unu ekwekorita n’uwa banyere ihe obula unu na-arijo n’ekpere Nna m bi n’eluigwe ga-emezuru unu ihe ahụ. 20 N’ihi na ebe obula mmadu abuo maobu ato zukotara n’aha m, mu onwe m no n’etiti ha.”

Mkpa o di inwe obi mgbaghara

21 Mgbe ahụ Pita biakwutere ya juo ya ajuju si, “Onyenwe anyi, o bu ugboro ole ka m ga-agbaghara nwanne m nke mehiera megide m? O bu ugboro asaa?”

22 Jisos zara si ya, “O bughị ugboro asaa. Kama i ga-agbaghara ya ruo iri ugboro asaa uzo asaa.‡

23 “A ga-eji alaeze eluigwe tunyere eze ahụ kpebiri ka ya na ndi oru ya guzie ego ya ha ji. 24 Mgbe ha malitere na-apiazi, a kpotaara eze ahụ otu onye nke ji ya ugwo ruru puku talenti iri. § 25 Nwoke ahụ enweghi ihe o ga-eji kwuo ugwo o ji. Nna ya ukwu nyere iwu ka e refuo ya na nwunye ya na umu ya, na ihe niile o nwere, ka akwughachi ugwo o ji.

26 “Ma ohu ahụ dara n’ala, gbukwaa ikpere ya n’ala, rijo ya arirjo si, ‘Onyenwe m, biko, nwee ntachiobi n’ebe m no. Aga m akwughachikwa gi ugwo niile m ji gi.’ 27 Nna ukwu onye oru ahụ nwere omiiko n’ebe o no, meere ya ebere. O siru ya akwughachila ugwo o ji ozo.

* 18:11 18:11 Ufodu akwukwo mgbe ochie na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Luk 19:10. † 18:16 18:16 Dit 19:15. ‡ 18:22 18:22 Onuogugu nke a bu nari ano na iri itoolu. § 18:24 18:24 Ihe ruru nde najra abuo maobu karja.

28 “Ma mgbe ohu ahụ sitere n’ebe ahụ puo, o huru otu ohu ibe ya ji ya ugwo otu nari denari.* O jidere ya n’aka ike, machie ya aka n’akpiri, si ya, ‘Kwughachi m ugwo i ji m ugbu a.’

29 “Ya mere, ohu ibe ya ahụ dara n’ala n’ihu ya rigo ya ka o nye ya nwantinti oge. O rikwara ya si, ‘Enyi m, biko nwee ntachiohi, aga m akwughachi gi ugwo m ji gi.’

30 “Ma o kwenyeghi, kama o gara tuba ya n’ulo mkporo, ebe o ga-anọ ruo mgbe o kwusiri ugwo niile o ji ya. 31 Mgbe ndi ohu ibe ya huru ihe mere, o wutere ha nke ukwu. Ha jekwuru Nna ha ukwu koro ya ihe niile ndi a.

32 “N’ihi nke a Nna ya ukwu koro ohu ahụ si ya, ‘Ohu obi ojo! Agbaghara m gi ugwo ahụ niile i ji, n’ihi na i roro m arifo. 33 O bu na i kwesighi inwe obi ebere n’ebe ohu ibe gi no, di ka m si mere gi ebere?’ 34 N’ihi iwe, Nna ya ukwu nyefere ya n’aka ndi nche na-eche ndi no n’ulo mkporo ka ha taa ya ahuru, ruo mgbe o kwuchara ugwo niile o ji.

35 “Otu a ka Nna m bi n’elugwe ga-emekwa unu, ma o buru na unu ejighi obi unu niile gbaghara umunna unu.”

19

Ozizi banyere olulu di na nwunye

1 Mgbe Jisos kwusiri okwu ndi a, o hapuru Galili gaa na mpaghara Judia, nke di n’ofe osimiri Jordan. 2 Igwe mmadu di ukwu sooro ya. O gwokwara ndi ahụ na-esighi ike n’etiti ha n’ebe ahụ.

3 Ufodu ndi Farisii bjakwutere ya i nwalee ya, si, “O ziri ezi n’iwu na nwoke ga-agbara nwunye ya alukwaghi m n’ihi ihe obula?”

4 O zara ha si, “O bu na unu agutabeghi na akwukwo nso, na Onye kere ha na mbu kere ha nwoke na nwanyi. 5 N’ihi nke a ka nwoke ga-eji hapu nne ya na nna ya e jikota ya na nwunye ya. Ha abuo ga-abukwa otu anu ahụ.* 6 Ya mere, ha abukwaghi mmadu abuo ozo, kama otu anu ahụ. Ya mere, ihe Chineke jikotara, ka mmadu obula atosala ya.”

7 Ha juru ya si, “Gini mekwaranu Mosis ji nye iwu si na nwoke obula nwere ohere ide akwukwo alukwaghi m nye nwunye ya?”

8 O zara ha si ha, “O bu n’ihi na unu bu ndi mkporochi obi, ya mere Mosis jiri hapu unu ka unu gbaa nwunye unu alukwaghi m; ma o dighi otu a site na mbu. 9 Ma ana m asi unu, onye obula ga-ahapu nwunye ya luru onye ozo, ma o bughu n’ihi na o jidere nwunye ya na mmehie ikwa iko, onye ahụ emeela mmehie ikwa iko ma o luo nwanyi ozo.”

10 Ndi na-eso uzo ya siri ya, “O buru na o si otu a diri, o ka mma na mmadu alughi nwunye ma oli.”

11 Ma o zara si ha, “O bughu mmadu niile ga-anagide okwu a. Naani ndi e nyere ike ime ya ga-anagide ya. 12 Ma ufodu ndi mmadu ka a muru ka ha buru onozu, ndi ozo bukwa ndi mmadu ibe ha mere otu a. Ndi ozo dikwa ndi jiri aka ha horo ibu onozu n’ihi alaeze elugwe. Onye puru inara nke a, ya nara ya.”

* 18:28 18:28 Ihe ruru otu puku naira maobu o jiri ihe ntakiri kari. * 19:5 19:4,5 Jen 1:27; Jen 2:24 † 19:12 19:12 Nke a bu onodu alughi di maobu nwunye nke mmadu kpebiri n’onwe ya.

Jisọs agozie ụmuntakiri

¹³ Mgbe ahụ e kuteere ya ụmuntakiri ka o bikwasị ha aka, kpeekwara ha ekpere. Ma ndị na-eso ụzọ ya baara ndị kutere ha mba.

¹⁴ Ma Jisọs siri ha, **“Kweenụ ka ụmuntakiri biakwute m, unu egbochikwala ha. N’ihi na alaeze eluigwe bụ nke ndị dị otu a.”**

¹⁵ O bikwasiri ha aka n’isi gozie ha niile tupu ọ hapụ ha pụọ.

Onye ogaranya

¹⁶ Otu onye biakwutere ya, jụọ ya ajuju si, “Ezi onye ozizi, olee ezi ihe m ga-eme ka m keta ndụ ebighi ebi?”

¹⁷ Jisọs siri ya, **“Gini mere i ji aju m ajuju banyere ihe bụ ezi ihe? O di naani otu onye nke bu ezi mmadu. O buru na i choro iba n’ime ndu ahụ, debe iwu niile e nyere.”**

¹⁸ O juru ya ajuju si, “Olee iwu ndi m ga-edebe?”

Jisọs zara ya, **“Egbula mmadu, akwala iko, ezula ohi, ekwula okwu ugha. ¹⁹ Sọpuru nne gi na nna gi. †Ozo, hukwa onye agbataobi gi n’anya di ka onwe gi. †S”**

²⁰ Nwokorobia ahụ siri ya, “Edebezuchaala m iwu ndi a siteri na mgbe m di na nwata. Gini ozo foduru m ime?”

²¹ Jisọs zara si ya, **“O buru na i choro ibu onye zuruoke n’ezie, laa n’ulo gi ree ihe niile i nwere, nyekwa ndi ogbenye ego i retara. I ga-enwe aku n’eluigwe, mgbe ahụ, biakwa soro m.”**

²² Mgbe nwokorobia ahụ nuru okwu a, ọ lara na mwute, n’ihi na ọ bụ ogaranya.

²³ Mgbe ahụ Jisọs gwara ndi na-eso ụzọ ya si, **“N’ezie agwa m unu, o bu nnoo ihe siri ike na onye ogaranya ga-abanye n’alaeze eluigwe. ²⁴ Ozokwa, asi m unu, o diiri inyinya kamel mfe igafe n’anya agiga, karja ogaranya ibanye n’alaeze Chineke.”**

²⁵ Okwu a o kwuru turu ndi na-eso ụzọ ya n’anya. Ha siri, “O buru na o si otu a diri, onye kwanu ka a ga-azoputa?”

²⁶ Jisọs legidere ha anya si ha, **“N’ebe mmadu no nke a bu ihe a na-apughị ime, ma o dighi ihe rara ahụ ime n’ebe Chineke no.”**

²⁷ Mgbe ahụ Pita juru ya si, “Lee, anyi ahapula ihe niile soro gi, gini ga-abu ugwo oru anyi?”

²⁸ Jisọs zara si ya, **“N’ezie agwa m unu, mgbe a ga-agbanwe ihe niile, mgbe Nwa nke Mmadu ga-anokwasị n’elu ocheeze ebube ya, n’alaeze ahụ, n’ezie, unu bu ndi na-eso ụzọ m ga-anokwasị n’ocheeze iri na abuo ahụ, na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel ikpe.**

²⁹ **Onye obula hapuru ulo ya, na umunne ya nwoke, na umunne ya nwanyi, na nne ya na nna ya, na umuntakiri ya, maobu ala o nwere, soro m, ga-anata di ka ugwo oru okpukpu nari ihe o hapuru, natakwa alaeze. O ga-eketakwa ndu ebighi ebi. ³⁰ Ma otutu ndi bu ụzọ ga-abu ndi ikpeazu, ma ndi ikpeazu ga-abukwa ndi bu ụzọ.”**

20*Ilu banyere ndi oru ubi*

¹ **“The ozo a ga-eji tunyere alaeze eluigwe bu nwoke nwere ala ubi, onye puru n’isi ututu ikpota ndi oru ga-aru oru n’ubi vaini**

ya. ² Ya na ndị ọrụ ahụ kwekọtara na ọ ga-akwụ ha otu denari, n'ihì ọrụ ụbọchị ahụ. Emesịa o zigara ha n'ubi vainị ya.

³ “Mgbe ọ pụrụ n'ihe dị ka elekere itoolu nke ụtụtụ, o sitere n'ebe a na-akpota ndị ọrụ na-agafe hụ ndị ọzọ ka ha guzoro n'oma ahịa na-enweghị ọrụ ha na-arụ. ⁴ Ọ siri ha, ‘Unu onwe unu gaakwanụ ruo ọrụ n'ubi vainị m, ihe ọbụla ziri ezi ka m ga-akwụ unu.’ ⁵ Ya mere ha gara.

“Ọ pụkwara n'elekere iri na abuo na elekere atọ nke ehihie, ma meekwa otu ihe ahụ. ⁶ Mgbe o ruru elekere ise nke anyasi, ọ pụrụ hụ ndị ọzọ ka ha guzoro. Ọ juru ha ajuju si, ‘Gini mere unu ji guzoro n'ebe a taa niile na-arughị ọrụ?’

⁷ “Ha zara si ya, ‘N'ihì na ọ dighị onye kpọrọ anyị ọrụ.’

“Ọ gwara ha si, ‘Unu onwe unu gaakwanụ ruo ọrụ n'ubi vainị m. Aga m akwukwa unu ihe di mma.’

⁸ “Mgbe o ruru oge anyasi, onye nwe ubi vainị ahụ gwara onye na-elekotara ya ndị ahụ anya si, ‘Kpọkọta ndị ọrụ ahụ kwuo ha ugwo, site na ndị ikpeazu biara ọrụ ruo na ndị bu ụzọ.’

⁹ “Mgbe ndị a kpọrọ ọrụ n'elekere ise anyasi naara ego ha, a kwurụ ha otu denari, otu denari. ¹⁰ Ma mgbe ndị a kpọrọ ọrụ n'isi ụtụtụ biara inara ego ha, ha lere anya na a ga-akwụ ha karịa. Ma a kwukwara ha niile otu denari. ¹¹ Mgbe ha naara ego ahụ, ha tamuru ntamu megide nna nwe ụlọ, ¹² na-asị, ‘Ndị a biara n'ikpeazu ruru ọrụ naanị otu awa, ma i meela ka anyị na ha hara. Anyị bu ndị buru ihe mgbu nke ọrụ ma okpomoku nke anwu niile chara n'ubochi taa.’

¹³ “Ma ọ zara otu n'ime ha si, ‘Enyi m, emeghi m gi ihe ojoo obula. Ọ bu na mu na gi ekwughị na m ga-akwụ gi otu denari n'ubochi? ¹⁴ Nara nke ruru gi laa. A chorọ m ikwu ndi a biara n'ikpeazu ugwo di ka m si kwuo gi. ¹⁵ Ọ bu na m enweghi ike iji ihe m nwere mee otu ọ masiri m? Ọ bu anya ukwu ka i na-enwe n'ihì afọ ofufu m?’

¹⁶ “Ya mere, onye ikpeazu ga-abu onye bu ụzọ, ma onye bu ụzọ ga-abukwa onye ikpeazu.”

Jisọs ekwuokwa okwu banyere onwu ya

¹⁷ Mgbe Jisọs na-aga Jerusalem, ọ kpọpuru mmadu iri na abuo ahụ na-eso ụzọ ya n'akuku si ha, ¹⁸ “Lee, anyi na-aga Jerusalem ebe a ga-arara Nwa nke Mmadu nyefee n'aka ndisi nchujaja na ndi ozizi iwu. Ha ga-ama ya ikpe onwu, ¹⁹ nyefekwa ya n'aka ndi mba ozọ, ndi ga-eji ya mee ihe ochi, pia ya ihe, ma kpogide ya n'obe. Ma n'ubochi nke atọ, a ga-eme ka ọ site n'onwu bilie.”

Arịọ nne Jemis na Jọn

²⁰ Mgbe ahụ, nne umu Zebedi, duuru umu ya ndi ikom abuo biakwute ya, o gburu ikpere n'ala n'ihu ya, rịọ ya ihe ọ chorọ ka o meere ha.

²¹ Ọ siri ya, “Gini ka i chorọ ka m meere gi?”

Ọ zara ya si, “Kwee m nkwa na umu abuo ndi a ga-anodu otu n'aka nri gi, nke ozọ n'aka ekpe gi n'alaeze gi.”

²² Ma Jisọs zara si, “Unu amaghị ihe unu na-ariọ. Unu puru inu iko ahụ nke mu onwe m ga-anu?”

Ha zara ya si, "Ee, anyi nwere ike inu ya."

²³ Jisos siriri ha, "N'ezie unu ga-anu iko m ga-anu, ma inodu n'aka nri maobu n'aka ekpe m, abughi ihe diri m inye, kama o diri ndi ahụ Nna m kwadooro ya."

²⁴ Mgbe mmadu iri ndi ozo n'ime ndi na-eso uzo ya nuru nke a, iwe were ha nke ukwu megide umunne abuo a. ²⁵ Ma Jisos kpokotara ha niile, si ha, "N'etiti ndi na-ekweghi ekwe,* ndiisi ha na-emeso ndi ha na-achị mmeso di ka o si di ha mma n'uche. Ndi ukwu n'etiti ha na-ejikwa aka ike na-achị ndi no n'okpuru ha. ²⁶ Ma n'etiti unu o gaghi adi otu a. Kama, onye obula n'etiti unu choro ibu onyeisi, ga-ebu uzo buru onye na-ejere unu niile ozi. ²⁷ Ma onye obula nke choro ibu onye mbu n'etiti unu ga-abu ohu unu niile. ²⁸ O buladi di ka Nwa nke Mmadu na-abighi ka e jeere ya ozi, kama ka o jee ozi, ma nyekwa ndu ya ka o buru ihe mgbaputa nke otutu mmadu."

Ndi isi abuo Jisos gworo

²⁹ Mgbe ha na-ahapu Jeriko, otutu igwe mmadu sooro ya n'azu. ³⁰ Ndi isi abuo no n'akuku uzo ahu. Mgbe ha nuru na o bu Jisos na-abia, ha malitere iti mkpu n'oke olu na-asi, "Onyenwe anyi, Nwa Devid, meere anyi ebere!"

³¹ Igwe mmadu ahu baara ha mba ka ha mechie onu ha. Ma ndiisi ahu nogidesiri ike na-eti mkpu n'oke olu na-asi, "Onyenwe anyi, Nwa Devid, meere anyi ebere!"

³² Mgbe Jisos biaruru n'ebe ha no, o guzoro kpo ha, juo ha si, "**Gini ka unu choro ka m meere unu?**"

³³ Ha zara si ya, "Onyenwe anyi, biko, anyi choro ka i mee ka anyi hu uzo."

³⁴ Jisos nwere omiiko n'ahu ha. O meturu ha aka n'anya. Ngwangwa ha bidoro ihu uzo, ma sorokwa ya.

21

Mbata ikpezu Jisos batara Jerusalem

¹ Mgbe ha na-abiaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji di n'Ugwu Oliv. Jisos zipuru mmadu abuo n'ime ndi na-eso uzo ya. ² O gwara ha si, "**Baanu n'ime obodo nta ahu di unu n'ihu, ngwangwa unu ga-ahu otu inyinya ibu elibere n'osisi n'ebe ahu, nke ya na nwa ya no n'otu ebe. Toputa ha ma kputaranu m ha. ³ O burukwa na onye obula asi unu ihe obula, unu ga-asi ha, o di Onyenwe anyi mkpa, o ga-akpughachitekwa ha ngwangwa.**"

⁴ E mere nke a ka okwu e kwuru site n'onu onye amuma mezuo.

⁵ "Gwanu ada Zayon si,

'lee, eze gi ka o na-abiakwute gi.

O bu onye di nwayoo. O na-anokwasikwa n'elu inyinya ibu,

ee, n'elu nwa inyinya, nwa inyinya na-ebu ibu.'""*

⁶ Ndi na-eso uzo ya gara mee ihe Jisos siriri ha mee. ⁷ Ha kputara inyinya ibu ahu na nwa inyinya ahu, wukwasikwa uwe ha n'elu ha ka Jisos nokwasiri n'elu ha. ⁸ Otutu n'ime igwe mmadu ahu tusara uwe ha n'okporozoo. Ndi ozo gbuturu alaka osisi, tusaa ha n'uzo n'ihu ya.

* 20:25 20:25 Maobu, ndi mba ozo

* 21:5 21:5 Zek 9:9

9 Ufọdu n'ime igwe mmadu ahụ nọ n'ihu, na ndị na-esokwa n'azu, nọ na-eti mkpu n'oke olu na-asi:
 "Hozanna dirị Nwa Devid!"

"Onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!"†

"Hozanna n'ebe kachasi ihe niile elu!"

10 Mgbe ọ batara n'ime Jerusalem, ụzụ tūrū, obodo ahụ niile mere mkpọtū. Ndị mmadu bidoro na-aju ajuju na-asi, "Onye kwa bụ onye a?"

11 Igwe mmadu ahụ nọ na-asi, "Nwoke a bụ Jisọs, onye amuma ahụ si Nazaret, obodo di n'ime Galili."

Jisọs n'ulonso ukwu

12 Jisọs banyere n'ulonso ukwu di na Jerusalem, malite ichupu ndi niile na-ere ahia na ndi na-azu ahia n'ime ulonso ahụ. O kpuru tebul ndi na-agbanwe ego ihu n'ala, kwatuokwa oche ndi na-ere nduru. 13 Ọ siri ha, "**E dere ya n'akwukwo nsọ, 'Ulo m ka a ga-akpo ulo ekpere, ma unu emeela ya 'ogba ndi na-apunarị mmadu ihe n'ike.'**"

14 Ndị isi na ndi ngwuro bjakwutere ya n'ulonso ahụ. Ọ gwokwara ha. 15 Ma mgbe ndisi nchajaja na ndi ozizi iwu huru ihe iribama ndi a, hukwa ka umunta na-eti mkpu n'oke olu n'ogige ulonso ahụ, na-asi, "Hozanna dirị Nwa Devid." Iwe were ha nke ukwu.

16 Ha siri ya, "I na-anukwa ihe umunta ndi a na-ekwu?"

Jisọs zara si ha, "**E, ana m anu ya. Ọ bụ na unu agutabeghi ihe akwukwo nsọ kwuru si,**

"I sitere n'onu umuntakiri na umu na-anu ara

gi, Onyenwe anyi, kwadooro otuto gi'?"

17 Ọ hapuru ha, si n'obodo ahụ puo gaa Betani, ebe ọ noro n'abali ahụ niile.

Jisọs abuo osisi fiig onu

18 N'ututu, mgbe ọ laghachiri n'obodo ahụ, aguu guru ya nke ukwu. 19 Ọ huru otu osisi fiig nke di n'akuku uzo. Mgbe o rutere n'ukwu ya, ọ hughị ihe obula n'elu ya kari naanị akwukwo ndu. Ya mere, ọ siri ya, "**Malite taa gaa n'ihu, i gaghị amikwa mkpuru ozo!**" Otu mgbe ahụ kwa, osisi ahụ kpownuru.

20 Mgbe ndi na-eso uzo ya huru nke a, o juru ha anya, ha juo si, "Gini mere osisi fiig a ji kpownu ngwangwa otu a?"

21 Jisọs zara si ha, "**N'ezie agwa m unu, ọ buru na unu e nwee okwukwe, gharakwa inwe obi abuo, ọ bughị naanị na unu g-eme ihe e mere osisi fiig ahụ. Unu puru inye ugwu a iwu si ya, 'Si n'ebe a wezuga onwe gi, gaa danye n'oke osimiri.'** Ọ g-emezukwa. 22 **Ihe obula unu ga-ariọ n'ekpere, ọ buru na unu ekwere unu ga-anakwa ya."**

Ajuju banyere ebe Jisọs si nweta ike ya

† 21:9 21:9 Abụ 118:26 ‡ 21:13 21:13 Ajz 56:7 § 21:13 21:13 Jer 7:11 * 21:16 21:16 Abụ 8:2

²³ Mgbe Jisọs batara n'ogige ụlọnsọ ukwu ahụ, ndiisi nchụaja na ndi ozizi iwu bjakwutere ya ka ọ nọ na-akuzi ihe jụọ ya si, "Olee ikike i ji na-eme ihe ndi a niile? Ọ bụ onye nyekwara gi ikike a?"

²⁴ Jisọs zara si ha, "Aga m ajukwa unu otu ajuju. Ọ bụrụ na unu azaa ya, aga m agwakwa unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndi a niile. ²⁵ Baptizim nke Jọn o sitere n'eluigwe, ka ọ si n'aka mmadu?"

Ha kparitara ụka n'etiti onwe ha na-asị, "Ọ bụrụ na anyi asị, 'Na o si n'eluigwe,' ọ ga-asị anyi, 'Ọ bụ ginị mere unu na-ejighi kwenye na ya?' ²⁶ Ma ọ bụrụ na anyi asị, 'Na o sitere n'aka mmadu,' anyi na-atu igwe mmadu ndi a egwu, n'ihhi na mmadu niile kwenyere na Jọn bụ onye amuma."

²⁷ Ya mere ha zara Jisọs si ya: "Anyi amaghi."

Jisọs zakwara ha si, "Mụ onwe m agaghi agwakwa unu ikike m ji na-eme ihe ndi a."

Ilu banyere ụmụnne abụọ

²⁸ "Ginị ka unu chere banyere ihe a? Otu nwoke nwere ụmụ nwoke abụọ gwara nwa ya nke okenye si ya, 'Nwa m nwoke, gaa ruo ọrụ n'ubi vaini m taa.'

²⁹ "Ọ zara ya si, 'Agaghi m aga.' Ma o mesiri gbanwee obi ya gaakwa ruo ọrụ ahụ."

³⁰ "Nna ha bjakwutere nwa ya nke nta gwakwa ya otu ihe ahụ. Nwa ahụ zakwara si, 'Aga m aga, onyenwe anyi.' Ma n'ikpeazu ọ gaghi."

³¹ "Onye n'ime ha abụọ mere ihe nna ya choro?"

Ha zara si ya, "Onye nke mbu."

Jisọs kowaara ha si, "N'ezie agwa m unu, ndi ọna utu na ụmụ nwanyi akwuna ga-ebu unu ụzọ banye n'alaeze Chineke. ³² N'ihhi na Jọn bjakwutere unu igosi unu ụzọ ezi omume, ma unu ekweghi. Ndi ọna utu, na ụmụ nwanyi akwuna cheghariri. Ọ buladi mgbe unu huru nke a, o mekwaghi ka unu chegharia kwere na ya."

Ilu banyere ndi nlekota ubi ojoo

³³ "Ugbu a geekwanu nti n'ilu ozo. Otu onye di nke nwere ala ubi. Ọ kuru osisi vaini n'ubi a. Ọ gbakwara ubi ya ogige, gwuokwa ebe izocha mkpuru vaini n'ime ya. O wukwara ulo elu n'ime ya. Mgbe o mesiri ihe ndi a, o weere ubi ahụ tinye n'aka ndi ga-elekotara ya ubi ahụ, puo gaa n'ala ozo. ³⁴ Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zipuru ndi odibo ya ka ha jekwuru ndi na-elekota ubi ahụ, nata mkpuru nke ruuru ya site n'ubi ahụ."

³⁵ "Ma ndi na-elekota ubi ahụ jidere ndi odibo ya ahụ tie otu onye n'ime ha ihe, gbukwaa onye ozo n'ime ha. Ha tukwara otu n'ime ha nkume. ³⁶ Emesia, o zigakwara otutu ndi odibo kari ndi nke mbu n'onuogugu. Ma ndi na-elekota ubi ahụ mekwara ndi a ihe ha mere ndi nke mbu. ³⁷ N'ikpeazu o zigara okpara ya, si, 'Ha ga-asopuru nwa m.'

³⁸ "Ma mgbe ndi na-elekota ubi ahụ huru okpara ya, ha gbara izu n'etiti onwe ha si, 'Lee! Onye a bu onye nketa ihe niile."

Bianu ka anyi gbuo ya, ma nwetakwa ihe nketa ya.’ ³⁹ **Ya mere, ha jidere ya n’ike, kpuru ya gafee n’azu ubi vaini ahụ, gbuo ya n’ebe ahụ.**

⁴⁰ **“Mgbe onye nwe ubi vaini ahụ lotara, gini ka unu chere na o ga-eme ndi ahụ o tinyere ilekotara ya ubi ya?”**

⁴¹ Ha zara ya si, “O ga-egbu ndi ajo omume ahụ, laa ha n’iyi n’uzo di njo. O ga-ewerekwa ubi vaini ya tinye n’aka ndi nlekota ozo, ndi ga-enyekwa ya mkpuru ubi ruuru ya n’oge ya.”

⁴² Jisos sirị ha, **“O ga-abu na unu agutabeghi ihe e dere n’akwukwo nsọ si,**

“Nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru, aburula nkume isi ntola ulo.

Nke a bu oru nke Onyenwe anyi ruru, o bukwa oru itunanya n’anya anyi.”[‡]

⁴³ **“Ya mere, ana m eme ka unu ghota, na a ga-anapu unu alaeze Chineke, were ya nye ndi mba ozo, ndi ga-amiputa ezi mkpuru.**

⁴⁴ **Onye obula nke dakwasiri n’elu nkume a ga-etiwasi, ma o ga-egwepia onye obula nke o dakwasiri.”**

⁴⁵ Mgbe ndiji nchujaja na ndi Farisii nuru ilu ya ndi a, ha ghotara na o na-ekwu banyere ha. ⁴⁶ Ha chorọ ọzọ ha ga-esi jide ya, ma oke igwu igwe mmadu ahụ turu ha, n’ihi na ha gurụ ya n’onye amuma.

22

Ilu banyere oriri olulu nwunye

¹ Jisos gwara ha okwu ozo n’ilu si, ² **“Alaeze eluigwe di ka otu eze, nke kwadoro oke oriri olulu di na nwunye, n’ihi nwa ya nwoke.**

³ **O zipuru ndi ohu ya ka ha gaa chetara ndi ahụ a kporo ka ha bja. Ma ha niile achoghi ibja.**

⁴ **“O zipukwara ndi ohu ya ozo na-ejere ya ozi ka ha gaa gwa ndi ahụ a kporo oriri si, ‘E dozichaala ihe oriri ugbo a, egburu m oke ehi, na anu ozo gbara abuba. Edoziela ihe niile. Bianu n’oriri olulu di na nwunye.’**

⁵ **“Ma ndi ahụ niile a kporo oriri gawaara mkpa ha n’ihi na ha akpoghi ya ihe obula. Otu onye gara n’ala ubi ya, nke ozo n’ulo ahia ya. ⁶ Ndi foduru jidere ndi ohu ya, mee ha ihe ihere ma gbukwaa ha. ⁷ Onye eze ahụ were iwe nke ukwu, zipu ndi agha ya ka ha gaa laa ndi ogbu mmadu ahụ n’iyi, rechapukwa obodo ha n’oku.**

⁸ **“Mgbe ahụ o gwara ndi ohu ya si, ‘E doziela m oriri olulu di na nwunye, ma ndi a kporo oku ekwesighi ekwesi. ⁹ Ugbo a, gaanu n’akuku ọzọ niile, kpobatanu ndi niile unu huru, ka ha bja n’oriri olulu di na nwunye a.’ ¹⁰ Ndi ohu ahụ puru gaa n’okporo ọzọ niile kpobata mmadu niile ha huru. Ha kpobataru ndi bu ezi mmadu na ndi bu ajo mmadu. Ulo oriri ahụ juputakwara na ndi a kporo.**

¹¹ **“Ma mgbe eze ahụ batara ileta ndi niile no na nri, o huru otu nwoke nke na-eyighi uwe olulu nwunye. ¹² O juru ya ajuju si, ‘Enyi m, i si anaa bata n’ebe a mgbe i na-eyighi uwe olulu di na nwunye?’ O mechiri onu ya n’ihi na o nweghi ihe o ga-asa.**

13 **“Eze ahụ nyere ndị ozi ya iwu sị ha, ‘Keenụ ya eriri, aka na ukwụ, tụpụkwanụ ya n’ezi, n’ime ọchịchiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adi.’**

14 **“N’ihi na akporo otutu mmadu oku, maobu mmadu ole na ole ka a hooro.”**

Itu utu nye Siza

15 Mgbe ahụ ndị Farisii* zuko tara na-achọ ụzọ ha ga-esi mee ka o kwuhie onụ ka ha site na ya jide ya. 16 Ha zigara ndị na-eso ụzọ ha na ndị n’otu Herod ka ha juo ya sị, “Onye ozizi, anyị maara nke ọma na ị bụ onye eziokwu, na ị na-ezikwa ụzọ Chineke n’ezikwu. Ị dighị asokwa onye obula anya, n’ihi na ị dighị ele mmadu anya n’ihu n’agbanyeghi ndị ha bụ. 17 Ugbo a gwa anyị, gini bụ uche gi? O ziri ezi n’iwu itu utu nye Siza, ka o bụ na o zighi ezi?”

18 Ebe Jisọs maara ihe ojoo ha bu n’obi, o zara sị ha, **“Ndi ihu abuo! Gini mere unu ji anwa m onwunwa? 19 Gosinu m ego e ji akwu ugwo utu.”** Ha wetaara ya otu mkpuru ego. 20 O juru ha ajuju sị, **“Onye ka e sekwasiri onyinyo ya n’elu ego a? Aha onye kwa di nokpuru onyinyo a?”**

21 Ha zara sị ya, “O bụ nke Siza.”

Mgbe ahụ o gwara ha sị, **“O di mma. Nyenu Siza ihe ruuru Siza, ma nyekwanu Chineke ihe niile bu nke ruuru Chineke.”**

22 Mgbe ha nuru nke a, o gbagwojuru ha anya, n’ihi ya, ha hapuru ya puo.

Olulu nwunye na mbilite n’onwu

23 N’ubochi ahụ kwa, ufodu ndi Sadiusi, ndi na-asị na mbilite n’onwu adighi, biakwutere ya igbu ya onu. 24 Onye ozizi, “Mosis kwuru sị, o buru na nwoke obula anwoyo na-amutaghi nwa, nwanne ya nwoke ga-aluru nwanyi ahụ di ya nwuru, ka o mutara nwanne ya nwoke ahụ nwuru anwu nwa. 25 Ugbo a, e nwere umunne nwoke asaa n’etiti anyi. Onye nke mbu luru nwunye, nwuo, ma ebe o dighi umu o mutara, o hapuru nwanne ya nwunye ya. 26 Otu a ka nke abuo mekwara, ma nke ato, ruo na nke asaa. 27 N’ikpeazu, nwanyi ahụ n’onwe ya nwukwara. 28 Ugbo a, n’oge mbilite n’onwu, nwunye onye ka nwanyi a ga-abu, ebe o bu na umunne nwoke asaa ndi a lutuchara ya mgbe o no n’uwa?”

29 Jisọs zara ha sị, **“Unu na-ejehie uzọ n’ihi na unu aghotaghi ihe akwukwo nsọ na-ekwu. Unu aghotakwaghi udi ike Chineke nwere. 30 N’ihi na mbilite n’onwu, ilu di na nwunye agaghi adikwa, kama ha ga-adi ka ndi mmuo ozi n’eluigwe. 31 Ma n’ihe banyere mbilite n’onwu nke ndi nwuru anwu, o bu na unu agutabeghi ihe Chineke gwara unu sị, 32 Mu onwe m bu Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.† O bughi Chineke nke ndi nwuru anwu, kama o bu nke ndi ndu.”**

33 Mgbe igwe mmadu ahụ nuru nke a, ozizi ya juru ha anya.

Iwu kachasi mkpa

34 Ma mgbe ndi Farisii nuru na o emeela ka ndi Sadiusi mechie onu ha, ha gbaotara otu ebe. 35 Otu onye n’ime ha, bu onye ozizi iwu‡

* 22:15 22:15 Farisii Ndi otu na-akwado maka idebezu mmemme na omenaala niile ndi Juu.
† 22:32 22:32 Opu 3:6 ‡ 22:35 22:35 Ndi ozizi iwu bu ndi oka n’iwu, o bu ha na a tapiaa iwu gbasara usoro okpukpe.

bịara jụọ ya ajujụ iji nwa ya: ³⁶ “Onye ozizi, olee iwu nke kachasi mkpa n’ime iwu niile?”

³⁷ Ọ zara si ya, “**‘Hụ Onyenwe gi bụ Chineke gi n’anya site n’obi gi niile na site na mkpuruobi gi niile, na site n’uche gi niile.’** ³⁸ Nke a bụ iwu nke mbụ, burukwa iwu kachasi iwu niile. ³⁹ Iwu ozo na-eso nke a n’idi mkpa bụ nke a, ‘Hụ onye agbataobi gi n’anya di ka i si hụ onwe gi n’anya.’* ⁴⁰ Iwu ndi ozo niile na ihe niile ndi amuma kwuru dabeere n’ebe iwu abuo ndi a no.”

Ajuju Jisos juru ndi Farisii

⁴¹ Mgbe ndi Farisii gbakoro n’otu ebe, Jisos juru ha, ⁴² “**Gini ka unu na-eche banyere Kraist? Nwa onye ka o bu?**”

Ha zara si ya, “O bu nwa Devid.”

⁴³ Ọ si ri ha, “**Gini mekwaranu Devid site na ntuziaka nke Mmuo Nso jiri kpo ya ‘Onyenwe m’? N’ihi na o si ri,**

⁴⁴ “**‘Onyenwe anyi gwara Onyenwe m si ya,**

“Nodu ala n’aka nri m

ruo mgbe m ga-edebe ndi iro gi

n’okpuru ukwu gi abuo.”†

⁴⁵ Ọ buru na Devid kporo ya ‘Onyenwe anyi,’ oleekwanu otu o si burukwa nwa ya?” ⁴⁶ Ọ dighi onye puru isa ya okwu. Sitekwa n’ubochi ahụ, ọ dighi onye obula nwere anya ike iju ya ajuju ozo.

23

Ido aka na nti banyere ihu abuo

¹ Mgbe ahụ Jisos gwara igwe mmadu ahụ niile na ndi na-eso uzo ya si, ² “**Ndi ozizi iwu na ndi Farisii na-anọ n’oche Mosis.** ³ Ya mere, meenu ma na-edebekwanu ihe niile ha na-agwa unu. Ma unu esokwala omume ha. N’ihi na ha adighi eme ihe ha na-ekwasa. Ha na-ekwu otu ihe ma na-eme ihe ozo. ⁴ Ha na-eke ibu di arọ dikwa ike obubu bokwasị ndi ozo n’ubu, ma ha onwe ha agaghị eweli o buladi otu mkpisiaka i buli ha.

⁵ “**The niile ha na-eme bu ka ndi mmadu hu ha. Ha na-eme ka igbe nta*** e tinyere iwu ndi di mkpa e deputara nke ha na-ekekwasị n’egedege ihu na n’aka di obosara na-emekwa ka onunu uwe ha buo ibu. ⁶ Ha huru ino n’isi oche n’oge mmemme oriri obula na inokwasị n’oche kachasi elu n’ulo ekpere n’anya. ⁷ Ọ na-amasi ha mgbe a na-ekele ha ekele puru iche n’oma ahia, ndi ozo a na-akpokwa ha, ‘Onye ozizi.’

⁸ “**Unu ekwela ka onye obula kpo unu ‘Onye ozizi,’ n’ihi na unu nwere naani otu Onye ozizi. Unu niile bukwa umunne. Ọ dighi onye ka ibe ya ukwu. ⁹ Unu akpokwala onye obula n’uwa a ‘Nna,’ n’ihi na unu nwere otu Nna nke bi n’eluigwe. ¹⁰ Unu ekwela ka a kpo unu ndi ndu, n’ihi na o bu naani otu onyendu ka unu nwere, ya bu Kraist. ¹¹ Onye di ukwu n’etiti unu ga-abu onye na-ejere unu ozi. ¹² N’ihi na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n’ala. Ma onye obula wedara onwe ya ala, ka a ga-ebuli elu.”**

§ 22:37 22:37 Dit 6:5 * 22:39 22:39 Lev 19:18 † 22:44 22:44 Abu 110:1 * 23:5 23:5
Maobu, Filaktiri

Ahuhụ asaa dịrị ndị ozizi iwu na ndị Farisii

13 “Ahuhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-emechibido ndị ọzọ ụzọ ha ga-esi bata n’alaeze eluigwe, ma unu onwe unu adighị abata. Unu adighịkwa enye ndị ọzọ ohere ibata.

14 “Ahuhụ ga-adịrị unu ndị ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-eripia ụlọ ndị inyom di ha nwurụ, ọ bụladị mgbe unu na-ekpe ogologo ekpere ka mmadụ hụ unu. Unu ganata ikpe omuma di ukwu.†

15 “Ahuhụ ga-adakwasị unu ndị ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-agafe oke osimiri na mba di iche iche, ime ka otu onye chegharia, buru onye na-eso ụzọ unu. Ma mgbe unu mesiri nke a, unu na-alaghachi mee ya okpukpu abụọ ka ọ buru nwa oku ala mmụọ karịa onwe unu.

16 “Ahuhụ ga-adịrị unu ndị ndu kpuru isi! N’ihi na unu na-asi, Onye ọbụla jiri ụlonsọ nūọ iyi, iyi ọ nūru bụ ihe efu. Ma onye ọbụla jiri ọlaedo di n’ime ụlonsọ nūọ iyi kwesiri imezu iyi ahụ ọ nūru. 17 Ndi nzuzu kpuru isi! Olee nke kariri ukwu? Ọ bụ ọlaedo ahụ, ka ọ bụ ụlonsọ nke doro ọlaedo ahụ nsọ? 18 Unu na-ezikwa ndi mmadụ si, ‘Ọ buru na mmadụ ejiri ebe ichu aja nūọ iyi, iyi ahụ ọ nūru bụ ihe efu. Ma onye ọbụla ga-eji onyinye di n’elu ebe ichu aja nūọ iyi ga-emezu iyi ahụ ọ nūru.’ 19 Leenu ka unu si buru ndi isi! Olee nke kariri ukwu? Ọ bụ onyinye di n’elu ebe ichu aja ka ọ bụ ebe ichu aja na-edo onyinye ahụ nsọ? 20 Ya mere, mgbe onye ọbụla ji ebe ichu aja nūọ iyi, ọ bụ ebe ichu aja ahụ na onyinye di n’elu ya ka o ji nūọ iyi ahụ. 21 Otu a kwa, onye ji ụlonsọ ahụ nūọ iyi jikwa ụlonsọ ahụ na onye bi n’ime ya na-anu iyi. 22 Mgbe mmadụ jikwa eluigwe nūọ iyi, ọ bụ ocheeze Chineke na onye nọdurū n’elu ocheeze ahụ ka o ji nūọ iyi.

23 “E, ahuhụ ga-adakwasị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu. Ndi ihu abụọ! N’ihi na unu na-asa anya unu mmiri nye, ọ bụladị onyinye otu ụzọ n’ime ụzọ iri unu ruo n’akwukwo nri dikarisiri nta di n’ubi unu, dika mint, diil na kumin, ma unu akpoghi ikpe ziri ezi na ebere, na okwukwe ihe di mkpa. Ihe ndi a ka unu kwesiri ibu ụzọ mee ma gharakwa ileghara iwu ndi ọzọ anya. 24 Ndi ndu kpuru isi! Unu na-azapu ijiji site na mmanya unu na-anu, ma unu na-eloda inyinya kamel.

25 “Ahuhụ ga-adakwasị unu, ndi Farisii na ndi ozizi iwu, ndi ihu abụọ! N’ihi na unu na-elezi anya nke oma mee ka azu iko mmiri unu, na azu efere unu di ọcha, ma ime ha juputara na ipunari mmadu ihe n’ike na ochicho ojo niile.‡ 26 Gi onye Farisii kpuru isi! Buru ụzọ mee ka ime iko di ọcha, mgbe ahụ azu ya ga-adikwa ọcha.

27 “Ahuhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu yiri ili e tere nzu, nke na-egosi onwe ya di ka ihe mara mma, ma ime ya juputara n’okpukpu ndi nwuru anwu, na ihe niile na-adighi ọcha. 28 N’uzo di otu a, unu na-egosi onwe

† 23:14 23:14 Ụfọdụ akwukwo mgbe ochie na-edebye okwu ndi a dika ọ di n’akwukwo Mak 12:40 na Luk 20:47. ‡ 23:25 23:25 Mak 2:1

unu di ka ndi ezi omume, ma n'ime unu, unu juputara n'ihu abuo na ndi ajo omume.

²⁹ "E, ahuhu ga-adiri unu ndi Farisii na ndi ozizi iwu, ndi ihu abuo! N'ihu na unu na-ewu ili ndi amuma na-ewerekwa ihe icho mma na-edozi nkume ncheta ndi ezi omume. ³⁰ Unu nasikwa, o buru na anyi no n'oge nna anyi ha, anyi agaraghi eso ha wufuo obara ndi amuma. ³¹ Site n'uzo di otu a, unu na-agba akaebe megide onwe unu na unu bu umu ndi gburu ndi amuma. ³² Gaanu sorokwa nzo ukwu nna unu ha, ka unu ruzuo oru ahu ha malitere.

³³ "Umu agwo! Umu ajuala! Unu si anaa chee na unu ga-agbanari ikpe nke iba n'oku ala mmuo? ³⁴ Ya mere, aga m ezitere unu ndi amuma, ndi amamihe na ndi nkuzi. Ufodu n'ime ha ka unu ga-egbu, ufodu ka unu ga-akpogide n'obe, ndi ozokwa ka unu ga-apia ihe n'ulo nzuko unu. Unu ga-achukwa ha oso site n'otu obodo gaa n'obodo ozo. ³⁵ Ka ogbo a buru ndi ikpe mara n'ihu obara nke ndi ezi omume niile e gburu n'uwa, site n'obara Ebel ruo na nke Zekaraya nwa Berekaya, onye unu gburu n'etiti ulonso n'ebe ichu aja unu. ³⁶ N'ezie agwa m unu, ihe ndi a niile, ga-abiakwasị ogbo a.

Ihunanya Jisosh n'ebe Jerusalem di

³⁷ "O Jerusalem, Jerusalem! Gi obodo na-egbu ndi amuma, na nke na-atu ndi niile e ziteere gi nkume. Ugboro ole ka m choro ichikota umu gi di ka nne okuku si achikota umu ya n'okpuru nku ya ichebe ha? Ma i choghi ka m mee otu a! ³⁸ Lee, a hapuru unu ulo unu ka o togboro n'efu. ³⁹ N'ihu na asi m unu, unu agaghi ahu m anya ozo tutu ruo mgbe unu ga-asi, Onye a goziri agozi ka onye ahu bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi. §"

24

Mbibi ulonso ukwu na ihe ama ogwugwu oge

¹ Mgbe Jisosh si n'ulonso ahu na-apu, ndi na-eso uzo ya biakwutere ya na-achogosi ya akuku di iche iche nke ulonso ukwu ahu. ² Ma o zara ha si, "Unu huru ihe ndi a niile? N'ezie agwa m unu, oge na-abia mgbe o buladi otu nkume na-agaghi adigidekwa n'elu ibe ya, nke a na-agaghi akwatu n'ala."

³ Mgbe o noduru ala n'elu Ugwu Oliv, ndi na-eso uzo ya biakwutere ya iche, si, "Gwa anyi, olee mgbe ihe ndi a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama nke oge i ji aloghachi na nke ogwugwu uwa a?"

⁴ Jisosh zara ha si, "Lezieni anya ka onye obula ghara iduhie unu uzo. ⁵ N'ihu na otutu ga-abia n'aha m, na-ekwu si, 'Abu m Kraist ahu.' Ha ga-eduhiekwa otutu ndi uzo. ⁶ Mgbe unu nuru uzo agha, na akuko agha di iche iche, unu atula egwu, n'ihu na ihe ndi a aghaghi ime. Ma ha anaghi egosi na ogwugwu oge eruola. ⁷ Mba ga-ebili megide mba ibe ya, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze ozo; oke unwu,* na ala oma jijiji ga-adikwa n'otutu ebe di iche iche. ⁸ Ma ihe ndi a niile bu naani mmalite ita ahuhu nke ga-abia.

§ 23:39 23:39 Abu 118:26 * 24:7 24:7 Oke unwu oke unwu na-eweta uko nri na nrija nrija di iche iche.

⁹ “Mgbe ahụ ha ga-arara unu nyefee n’aka ndị ga-ata unu ahụhụ. Ha ga-egbukwa unu. Mba niile ga-akpọ unu asị n’ihi m. ¹⁰ Ọtụtụ ga-ada site n’okwukwe ha n’oge ahụ. Ha ga-emekwa ka ibe ha ma n’onyia, kpoọkwa ibe ha asị. ¹¹ Mgbe ahụ ọtụtụ ndị amụma ụgha ga-apụta. Ha ga-eduhiekwa ọtụtụ mmadụ. ¹² N’ihi na ajọ omume bara ụba n’ebe niile, ihunanya ọtụtụ ndị mmadụ n’ebe ibe ha nọ ga-ajụ oyi. ¹³ Ma onye ga-eguzosi ike roo ọgwụgwụ ka a ga-azọpụta. ¹⁴ A ga-ekwusa ozioma nke alaeze ahụ nye ụwa niile ka ọ buru ihe ama nye mba niile. Emesịa ọgwụgwụ oge ahụ ga-abia.

¹⁵ “Ya mere, mgbe unu huru ihe aru nke na-eweta mbibi, nke e kwuru okwu ya site n’onu Daniel onye amuma,†ka ọ na-eguzo n’ebe nsọ (onye na-agu ya nwee nghota ihe ọ putara). ¹⁶ Mgbe ahụ, ka ndi nọ na Judia were osọ gbalaga n’elu ugwu. ¹⁷ Ka onye nọ n’elu ulọ ghara iridata ka ọ banye n’ime ulọ ya, ikwaputa ngwongwo di n’ime ulọ ya. ¹⁸ Ka onye nọ n’ubi ghara iloghachi n’ulọ ya ichiri uwe ya. ¹⁹ Ma ita ahuhu ga-adiri ndi nwanyi di ime, na ndi na-enye umuaka ara n’ubochi ahụ ²⁰ Kpesienu ekpere ike ka unu ghara igba osọ a n’oge oke oyi, maobu n’ubochi izuike. ²¹ N’ihi na oke mkpagbu ga-adi, udi nke ụwa na-ahubeghi mbu, na nke anya na-agaghi ahukwa ozọ site na mmalite ụwa ruo mgbe ahụ.

²² “Ọ buru na-emeghi ka ubochi ndi ahụ di mkpumkpu, o nweghi onye a ga-azoputa, ma n’ihi ndi ya ọ hoputara, ubochi ndi ahụ ga-adi mkpumkpu. ²³ Mgbe ahụ, ọ buru na onye obula asi unu, ‘Lee, Kraist nọ n’ebe a,’ maobu, ‘Lee ya n’ebe ahụ,’ unu ekwela. ²⁴ N’ihi na ndi nzoputa ugha na ndi amuma ugha ga-aputa. Ha ga-eme ihe oke iribama na oru ebube di iche iche. Ọ buru na ọ ga-ekwe mee, ha ga-esite n’oru ebube ha ga-aru duhie, ọ buladi ndi ahụ a hoputara. ²⁵ Lee, agwala m unu ihe ndi a, mgbe ha na-emebeghi.

²⁶ “Ya mere, ọ buru na ha asi unu, ‘Lee, ọ nọ n’ime ozara,’ unu agakwala. Ọ burukwa na ha asi unu, ‘Lee, ọ nọ n’ime ime ulọ,’ unu ekwela. ²⁷ N’ihi na obibia Nwa nke Mmadu ga-adi ka amuma na-egbu n’owuwa anyanwu nke a na-ahụ anya n’odida anyanwu. ²⁸ Matakwanu na ebe obula ozu di, n’ebe ahụ ka udele na-ezukoata.

²⁹ “Ngwangwa mgbe mkpagbu nke ubochi ndi ahụ niile gabigasiri,

“ ‘anyanwu ga-agba ochichiri.

Onwa agaghi enyekwa ihè,

kpakpando ga-esi na mbara eluigwe daa,

ike niile nke eluigwe ga-ama jijiji.’‡

³⁰ “N’oge ahụ akara ngosi nke Nwa nke Mmadu ga-aputa ihe na mbara eluigwe. Agburu niile nke ụwa ga-anokwa na-eru uju. Ha ga-ahụ Nwa nke Mmadu ka ọ na-abia n’igwe ojii, n’ike nakwa oke ebube. ³¹ Ọ ga-ewerekwa olu opi ike zipu ndi mmuo ozi ka

† 24:15 24:15 Dan 9:27; 11:31; 12:11 ‡ 24:29 24:29 Ajz 13:10; 34:4

ha gaa kpokotaa ndi niile a hoputara site n'akuku anọ niile nke eluigwe na uwa.

The mmuta site n'osisi fig

³² "Ugbu a mutanu ihe site n'osisi fig. Mgbe obula alaka ya malitere iweputa ome di nro, na-epuputakwa akwukwo ndu maranu na okochi na-abia nso. ³³ Otu a kwa, mgbe unu na-ahu ihe ndi a niile ka ha na-eme marakwanu na o no nso, o buladi n'onu uzọ unu. ³⁴ N'ezie agwa m unu, ihe ndi a niile aghaghi imezu tupu ogbo a agabiga. ³⁵ Eluigwe na uwa ga-agabiga, ma okwu m enweghi ike igabiga.

O nweghi onye maara mgbe o ga-abu

³⁶ "Ma o nweghi onye obula maara ubochi ahụ, maobu oge awa ahụ ga-abu. O buladi ndi mmuo ozi no n'eluigwe amaghi ya. Okpara ahụ amakwaghi. O bu naani Nna maara ya. ³⁷ Obibia Nwa nke Mmadu ga-adi ka o di n'ubochi Noa. ³⁸ N'oge ahụ tupu iju mmiri ahụ abia, ndi mmadu no na-eri na anu, na-emekwa mmemme olulu di na nwunye, ruo ubochi Noa banyere n'ime ugbo mmiri ya. ³⁹ Ha amataghi ihe ga-eme tutu oke mmiri ahụ abia kpochapu ha niile. Otu ahụ ka obibia Nwa nke Mmadu ga-adi. ⁴⁰ Mmadu abuo ga na-aruko oru n'ubi ha, a ga-ewepu otu hapukwa onye nke ozọ. ⁴¹ Umụ nwanyi abuo ga na-akwo nri na nkume igwe nri, a ga-ewere otu, ma hapukwa nke ozọ.

⁴² "N'ih i nke a, na-echenu nche, n'ih i na unu amaghi ubochi Onyenwe unu ga-abia. ⁴³ Ma ghotanu nke a: O buru na nna nwe ulo mara oge onye ohi ga-abia n'ulo ya n'abali, o ga-anọ na nche n'oge ahụ. O gaghi ekwe ka onye ohi kuwaa ulo ya. ⁴⁴ Otu a ka unu onwe unu puru isi nogide na nche oge niile, n'ih i na Nwa nke Mmadu ga-abia n'oge awa unu na-atughi anya ya.

O di mkpa ino na nche

⁴⁵ "Onye bu ohu ahụ nke kwesiri ntukwasị obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi ndi ohu no n'ezinaulo ya, ka o na-enye ha nri n'oge ya? ⁴⁶ Ngozi na-adiri ohu ahụ, onye, mgbe onyenwe ya ga-aloghachi hu na o na-eme otu a. ⁴⁷ N'ezie asi m unu, o ga-eme ya onyeisi nke ihe niile o nwere. ⁴⁸ Ma o buru na ohu ahụ bu onye ajo omume na-asi onwe ya, ⁴⁹ Nna m ukwu anola ogologo oge, o burukwa na o bido iti ndi ohu ibe ya ihe, sorokwa ndi onu oke mmanya na-eri, na-anu. ⁵⁰ Nna ukwu ohu ahụ ga-alota n'ubochi o na-atughi anya, n'oge awa o na-amakwaghi. ⁵¹ O ga-egburisikwa ya, nye ya onodu n'etiti ebe ndi ihu abuo no. Ebe e nwere ikwa akwa na ita ikikere eze.

25

Umụ agboghọ iri

¹ "A ga-eji alaeze eluigwe tunyere akuko umu agboghọ iri ndi weere oriona ha puta izute onye na-alu nwunye oheru. ² Ise n'ime ha maara ihe, ma ise ndi ozọ bu ndi nzuzu. ³ Ise ndi nzuzu ahụ weere oriona ha, ma ha ejighi mmanu oku. ⁴ Ise ndi maara

ihe, wujuru mmanụ ọkụ na karama, tinyekwa oriṅa ha. ⁵ Mgbe onye na-alụ nwunye ọhụrụ ahụ nọrọ ọdụ n'ọbibia ya, ọra tūwara ha, na dinara ala rahụ ọra.

⁶ "N'etiti abali e tiri mkpu n'oke olu si, 'Onye na-alụ nwunye ọhụrụ na-abia, pūtanụ gaa zute ya!'

⁷ "Mgbe ahụ ụmụ agboghọ niile ahụ* biliri mūnye oriṅa ha. ⁸ Ise ndi nzuzu ahụ rioro ise ndi maara ihe si, 'Biko, wūnyetūrunū anyi ụfodu n'ime mmanụ ọkụ unu, lee na oriṅa anyi na-anyū anyū.'

⁹ "Ndi maara ihe zara ha si, 'Mba! O gaghi ezuru anyi na unu. Kama gaanū zuru nke unu n'aka ndi na-ere ya.'

¹⁰ "Ma mgbe ha puru izuta mmanụ ọkụ ahụ, onye na-alụ nwunye ọhụrụ biarutere. Ndi jikeere ejikere soro ya banye n'oriri olulu di na nwunye ahụ. E mechikwara onu ụzọ.

¹¹ "Emesia, ise ndi nzuzu ahụ† loghachiri na-ekwu si, 'Onyenwe anyi, Onyenwe anyi, meghere anyi ụzọ!'

¹² "Ma o zaghachiri ha si, 'N'ezie, n'ezie, agwa m unu, amaghi m ndi unu bu.'

¹³ "Ya mere, na-anogidenu na nche, n'ihi na unu amaghi ubochi ahụ, maobu oge awa ahụ.

Ijizi akụ

¹⁴ "Ozo, o ga-adi ka otu nwoke choro iga njem. O kpokotara ndi ohu ya niile nyefee ha akunba ya n'aka. ¹⁵ O nyere onye nke mbu talenti ise, nke abuo ka o nyere talenti abuo. O nyere onye nke ikpezu otu talenti.‡ O nyere ha n'otu n'otu di ka ike ha ha. Mgbe ahụ o hapuru ha gaa ije ya. ¹⁶ Onye ahụ natara talenti ise weere ego ahụ malite izu ahia. Ngwangwa o retara talenti ise ozo n'uru. ¹⁷ Otu a kwa, onye nke e nyere talenti abuo zuputakwara talenti abuo ozo n'uru. ¹⁸ Ma onye ahụ natara otu talenti gara gwuo ala lie ego nna ya ukwu, n'ihi ichezi ya nke oma.

¹⁹ "Mgbe ogologo oge gasiri, nna ukwu ndi ohu ahụ lotara site n'ije ya. O kpokotara ha niile ka ha guzie akụ ya. ²⁰ Onye ahụ natara talenti ise batara wetakwa ise ozo. O gwara nna ya ukwu si, 'I nyere m talenti ise, ma ugbu a azuputala m talenti ise ozo!'

²¹ "Nna ya ukwu siru ya, 'I mere nke oma ezi ohu kwesiri ntukwasị obi. I ziputala na i kwesiri ntukwasị obi n'ihe di ntakiri. N'ihi ya aga m etinye gi n'ebe i ga-elekota otutu ihe. Bata n'onu nke nna gi ukwu.'

²² "Onye nke e nyere talenti abuo biara si, 'Nna anyi ukwu, i nyere m talenti abuo, ma lee, eritala m talenti abuo ozo n'uru.'

²³ "Nna ya ukwu siru ya, 'I mere nke oma. I bu ezi ohu kwesiri ntukwasị obi. I ziputala na i kwesiri ntukwasị obi n'ihe di ntakiri. N'ihi ya aga m etinye gi n'ebe i ga-elekota otutu ihe. Bata n'onu nke nna gi ukwu.'

* 25:7 25:7 E mere ka anyi mara na ndi a bu ndi ha na nwoke obula e dinabeghi. † 25:11 25:11 Umu agboghọ ise ndi nzuzu ‡ 25:15 25:15 Talenti Otu talenti bu ugwo onwa iri afọ abuo nke onye Griik na-arū oru ubochi.

24 “Onye e nyere otu talenti batara si, ‘Nna anyi ukwu, amaara m onye i bu. I bu onye aka ntagide. I na-ewe ihe ubi n’ebe i na-akughị mkpuru. I na-achikotakwa n’ebe i na-agbasaghi. 25 N’ihi nke a, aturu m egwu, a gara m liere gi ego talenti gi n’ala. Lee ihe gi werekwa.’

26 “Nna ya ukwu zara ya si, ‘Ohu ojojo na onye umengwu. I maara na m na-ewe ihe ubi n’ebe m na-akughị mkpuru, na-achikotakwa n’ebe m na-agbasaghi. 27 I gaara etinye ego m n’aka ndi na-ehekwa ego, ndi gaara akwughachi ya na omurunwa ya, nke m gaara anata mgbe m loghachiri.

28 “‘Naputanu ya talenti ahụ o ji, were ya nye onye ji talenti iri. 29 N’ihi na onye obula nwere ka a ga e tinyekwuru ka o nwebigakwa oke. Ma onye ahụ o na-adighi nke o nwere, a ganapu ya o buladi nke nta o nwere. 30 Tupunu ohu a na-abaghi uru n’ezi, n’ime ochichiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze gadi.’

Ikpe nke ikpeazu

31 “Mgbe Nwa nke Mmadu ga-abia n’ebube ya na ndi mmuo ozi niile, mgbe ahụ ka o ga-anọ n’elu ocheeze ebube ya. 32 Mba niile nke uwa ga-ezuketakwa n’ihu ya. O ga-ekewaputa ha, otu obodo site n’ibe ya, di ka onye ozuzu aturu si ekewaputa umu aturu site n’umu ewu. 33 O ga-edebe umu aturu ahụ n’akuku aka nri ya, ma umu ewu ga-anọ n’aka ekpe ya.

34 “Mgbe ahụ, eze ga-asị ndi nọ n’aka nri ya, ‘Batanu n’ime alaeze, unu ndi Nna m goziri agozi, batanu n’ime alaeze nke e doziiri unu site na mgbe e kere uwa. 35 N’ihi na mgbe aguu guru m unu nyere m nri. Mgbe akpiri kporo m nku unu nyere m ihe onunu. Mgbe m bu obia unu kpobataru m. 36 Mgbe m gba ototo, unu zutara uwe nye m. Mgbe m dara oria unu lekotara m. Anokwara m n’ulo mkporo unu biara leta m.’

37 “Mgbe ahụ ndi ezi omume ahụ ga-ajụ ya si, ‘Onyenwe anyi, olee mgbe anyi huru gi ka aguu na-agu gi anyi enye gi nri? Olee mgbe anyi huru gi ka akpiri na-akpo gi nku, anyi ekuru mmiri onunu nye gi? 38 Olee mgbe kwa ka anyi huru gi di ka onye obia anyi akpobata gi? Olee mgbe kwa ka anyi huru gi ka i gba ototo anyi enye gi uwe? 39 Olee mgbe kwa ka anyi huru gi n’oria, maobu n’ulo mkporo anyi abia leta gi?’

40 “Eze ahụ ga-azaghachi ha si, ‘N’ezie asi m unu, mgbe unu mesoro otu n’ime ndi a di nta n’ime umunne m omume oma, o bu m ka unu mesoro omume ahụ.’

41 “Mgbe ahụ o ga-asikwa ndi nọ n’aka ekpe ya, ‘Punu n’ihu m unu ndi a buru onu. Baanu n’ime ototo oku ebighi ebi ahụ a kwadobeere ekwensu na ndi mmuo ozi ya. 42 N’ihi na mgbe aguu na-agu m, unu enyeghi m ihe obula ka m rie. Mgbe akpiri na-akpo m nku, unu ekunyeghi m mmiri ka m nuo. 43 Mgbe m no di ka obia, unu akpobataghi m n’ulo unu. Mgbe m gba ototo, unu enyeghi m uwe. Mgbe ahụ na-esighi m ike, unu elekotaghi m. Mgbe m no n’ulo mkporo, unu abia gi leta m.’

44 “**Mgbe ahụ ha ga-azakwa si, ‘Onyenwe anyị, olee mgbe anyị hụrụ gị ka agụụ na-agụ gị, maọbụ ka akpiri na-akpọ gị nkụ, maọbụ oge i bụ onye ọbịa, maọbụ oge i gba ọtọ, maọbụ oge i nọ n’orịa, maọbụ i nọ n’ulọ mkpọrọ, ma anyị elekọtaghị gị?’**”

45 “**Ọ ga-aza ha si, ‘Eziokwu ahụ bụ nke a, mgbe ahụ unu juru inyere otu n’ime ndị a dị nta aka, ọ bụ m ka unu juru i nyere aka.’**”

46 “**Ndị a ga-aba n’ita ahụhụ ebighi ebi. Ma ndị ezi omume ga-aba na ndụ ebighi ebi.**”

26

Izuzu megide Jisọs

1 Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya si, 2 “**Dị ka unu maara nke ọma, Mmemme Ngabiga ga-amalite mgbe ụbọchị abụọ gasiri. N’oge ahụ, a ga-ararakwa Nwa nke Mmadu nye ka a kpogide ya n’obe.**”

3 N’oge ahụ, ndịisi nchụaja, na ndị okenye zuko tara n’ulọeze otu onyeisi nchụaja a na-akpọ Kaifas. 4 Ha gbara izu ichoputa ụzọ ha gae si jide Jisọs na nzuzo gbuo ya. 5 Ha kwekọrịta si, “**Ọ gaghị abụ n’oge mmemme ka ọgbaaghara hapụ idị n’etiti ndị mmadụ.**”

Otite mmanụ na Betani

6 Mgbe Jisọs nọ na Betani, n’ulọ Saimon onye ekpenta, 7 otu nwanyị bu karama alabasta nke mmanụ otite isi uto dị oke onuahia dị n’ime ya, biakwutere ya, nke ọ wusara ya n’isi dị ka ọ na-anọdu ala n’eri nri.

8 Ma mgbe ndị na-eso ụzọ ya hụrụ nke a, iwe were ha nke ukwu. Ha si, “**Olee ụdị ịla n’iyi dị nke a!**” 9 A gaara ereputa mmanụ a ego dị ukwu were ego e retara ya nyere ndị ogbenye aka.”

10 Ebe Jisọs matara ihe ha na-atamu n’obi ha, ọ si, ha, “**Gini mere unu ji esogbu nwanyị a? O merela m ihe dị mma.**” 11 **Unu na ndị ogbenye ga-anọ oge niile, ma ọ bughị mụ na unu ga-anọ mgbe niile.** 12 **N’ihi na site n’iwu m mmanụ otite a n’ahụ, o doziela m maka olili.** 13 **N’ezie, ana m agwa unu, n’ebe ọbula ezisara ozioma a n’ụwa niile, a ga na-echeta nwanyị a n’ihi ihe ọma a o meere m.**”

Juda ekwere irara Jisọs nye

14 Mgbe ahụ otu n’ime mmadụ iri na abụọ na-eso ụzọ ya, onye aha ya bụ Judas Iskariot, jekwuuru ndịisi nchụaja. 15 Ọ juru ha si, “**Gini ka unu ga-enye m ma m rara ya nye n’aka unu?**” Ha kwurụ ya iri mkpuru ọlaocha atọ. 16 Site n’oge ahụ na-aga, ọ choro ohere irara ya nye n’aka ha.

Oriri Mmemme Ngabiga

17 N’ubochi mbu nke mmemme achicha na-ekoghị eko, ndị na-eso ụzọ Jisọs biakwutere ya juo ya si, “**Ebee ka i choro ka anyị gaa kwadoro gị ihe gị maka oriri Ngabiga?**”

18 Ọ zara ha si, “**Jekwurunụ otu nwoke n’ime obodo si ya, Onye ozizi si, ‘Oge m abiala nso. Mụ na ndị na-eso ụzọ m ga-eri oriri Ngabiga n’ulọ gị.’**” 19 Ndị na-eso ụzọ ya mere dị ka Jisọs gwara ha, doziekwa oriri Ngabiga ahụ n’ebe ahụ.

20 N'uhuruchi ubochi ahụ, ya na ndi na-eso ụzọ ya iri na abuo ahụ nọdurụ ala n'uche nri ahụ. 21 Mgbe ha na-eri nri, o kwuru si, "**N'ezie ana m agwa unu, na otu onye n'ime unu ga-arara m nye.**"

22 Ha nwere oke mwute, ma malite iju ya n'otu n'otu si, "Onyenwe anyi, o bu m?"

23 Ma o zara ha si, "**O bu onye ahụ mụ na ya na-amanyekota aka n'otu efere ga-arara m nye.** 24 **Lee Nwa nke Mmadu ga-ala di ka e si buo ya n'amuma. Ma ahuhu ga-adiri nwoke ahụ onye a ga-esite n'aka ya rara Nwa nke Mmadu nye. O gaara akara onye ahụ mma ma a si na a mughị ya amu.**"

25 Judas, onye ahụ raara ya nye juru ya si, "Onye ozizi o bu m?"
O zara si, "**Gị onwe gị ekwuola ya.**"

Mmalite oriri nsọ

26 Mgbe ha nokwa na-eri nri, Jisọs were ogbe achicha ahụ, mgbe o nyechara ekele, o nyawara ya nye ndi na-eso ụzọ ya si ha, "**Naranu nke a rie, n'ihu na nke a bu anu ahụ m.**"

27 Mgbe ahụ kwa, o burukwara iko mmanya, ma mgbe o nyechara ekele, o bunyere ya ndi na-eso ụzọ ya si ha, "**Unu niile nuonu site n'iko a.** 28 **N'ihu na nke a bu obara m nke bu akara ogbugba ndu ohuru ahụ. A na-awusa ya maka otutu mgbaghara mmehie.** 29 **Ana m agwa unu, na-agaghi m anu mmanya sitere na mkpuru vaini ozo, tutu ruo ubochi ahụ mụ na unu ga-anu ya n'uzo di iche n'alaeze Nna m.**"

30 Mgbe ha busiri abụ, ha puru gaa n'Ugwu Oliv.

Ngonari Pita

31 Mgbe ahụ Jisọs gwara ha si, "**N'abali taa, unu niile ga-agbahapu naani m. N'ihu na e dere ya, si:**

"Aga m etigbu onye ozuzu aturu,

aturu nke igwe aturu ahụ ga-agbasasikwa.'*

32 **Ma mgbe e mere ka m si n'onwu bilite, aga m ebu unu uzo gaa Galili."**

33 Pita siri, "O buru na mmadu niile agbahapu gi gbalaga, agaghi m ahapu gi."

34 Jisọs siri, "**N'ezie agwa m gi, n'abali taa, tupu oke okuku akwaa akwa, i ga-agonari m ughoro ato.**"

35 Ma Pita kwuru si, "O buru na o di mkpa ka m soro gi nwuo, agaghi m agonari gi." O bukwa otu ihe ahụ ka ndi ahụ niile na-eso ụzọ ya kwuru.

Ekpere Jisọs na Getsameni

36 Mgbe Jisọs biara n'ogige ahụ a na-akpo Getsameni, o gwara ndi na-eso ụzọ ya si ha, "**Nodunu n'ebe a ka m gaa n'ihu nke nta kpee ekpere.**" 37 O kpoo Pita tnyere onwe ya, na umu Zebedi abuo. O malitere inwe obi mwute n'ime onwe ya. Obi malitekwaro ilo ya mmiri. 38 Mgbe ahụ o gwara ha si, "**O na-ewute mkpuruobi m nke ukwu ruo n'onu onwu. Nogidenu n'ebe a soro m na-eche nche.**"

39 O gara n'ihu nke nta daa, kpuo ihu ya n'ala, kpee ekpere si, "**Nna m, o buru na o ga-ekwe mee, napu m iko a. Ma o bughị ka e mee uche m, kama ka e mee uche gi.**"

* 26:31 26:31 Zek 13:7

⁴⁰ Ya mere, ọ bjakwutere ndị na-eso ụzọ ya, hụ ha ka ha na-arahụ ụra. Ọ siri Pita, **“Ọ bụ na unu enweghi ike i soro m chee nche, ọ bụladị otu awa?”** ⁴¹ **Na-echenu nche, na-ekpekwa ekpere, ka unu ghara ịba n’onwunwa. N’ihi na mmụọ dị na njikere ma anụ ahụ adighi ike.”**

⁴² Ọ laghachiri azụ nke ugboro abụọ kpeekwa ekpere si, **“Nna m, ọ buru na iko a agaghi agabiga ma ọ bughị na m nuru ya, ka e mee uche gi.”**

⁴³ Ọ loghachikwara ọzọ hukwa ka ha na-arahụ ụra, n’ihi na anya ha di arọ. ⁴⁴ Ọ hapuru ha ọzọ gaa kpee ekpere nke ugboro atọ, na-ekwukwa otu okwu ahụ.

⁴⁵ Mgbe ọ loghachikwutere ndị na-eso ụzọ ya, ọ siri ha, **“Unu ka ọ na-arahụ ụra, na-ekwuka ike? Lee, oge awa ahụ abiala, a rarala Nwa nke Mmadu nye n’aka ndi mmehie.”** ⁴⁶ **Bilienu ka anyi gawa. Lee, onye ahụ na-arara m nye na-abia!”**

Njide e jidere Jisọs

⁴⁷ Mgbe ọ nọ na-ekwu okwu a, Judas, otu n’ime ndi ozi iri na abuo ahụ bjaruru, ya na otutu igwe mmadu so. Ufodu ji mma agha ha, ndi ozo ji osisi.⁴⁸ Ọ bụ ndiisi nchujaja na ndi okenye ndi Juu zitere ha. ⁴⁸ Ma onye ahụ na-arara ya nye, nyere ha ihe iribama, si, **“Onye ahụ m ga-esutu onu bu nwoke ahụ, jidesienu ya aka ike!”** ⁴⁹ Ngwangwa o jekwuuru Jisọs si ya, **“Ekele, Onye ozizi!”** ma sutukwa ya onu.

⁵⁰ Jisọs gwara ya si, **“Enyi m, mee ihe i bįara ime ngwangwa.”**

Mgbe ahụ, ndi ikom ahụ bįara nso jide Jisọs, sekpuru ya n’ike. ⁵¹ Otu onye n’ime ndi ha na Jisọs nọ, setiri aka ya, miputa mma agha ya, gbuo ohu onyeisi nchujaja, gbupu nti ya.

⁵² Ma Jisọs siri ya, **“Mighachi mma agha gi n’obọ ya, n’ihi na mmadu obula na-eji mma egbu mmadu ibe ya ga-anwu site na mma.”** ⁵³ **I cheghi na m puru irio Nna m ka o zitere m ihe kariji usuu ndi mmuọ ozi iri na abuo n’otu ntabi anya?** ⁵⁴ **Ma olee otu ihe e dere n’akwukwo nsọ ga-esi mezuo, nke kwuru na ọ ghaghi idi otu a?”**

⁵⁵ N’oge awa ahụ, Jisọs gwara igwe mmadu ahụ si, **“Unu putara chiru mma agha na mkpo bįa ijide m di ka a ga-asị na m bu onye ohi? Anorola m ziekwu ihe n’ulonso kwa ubochi, ma unu ejideghi m.”** ⁵⁶ **Ma ihe ndi a na-eme ka ihe ndi amuma dere n’akwukwo nsọ mezuo.”** N’oge ihe ndi a niile na-eme, ndi na-eso ụzọ ya niile hapuru ya gbalaga.

Jisọs n’uloikpe

⁵⁷ Ndi jidere Jisọs duuru ya gaa n’ulo Kaifas, onyeisi nchujaja. Ndi ozizi iwu na ndi okenye ndi Juu zukotara n’ebe ahụ. ⁵⁸ Pita sogidere Jisọs n’azu site n’ebe di anya. O rutere n’obi onyeisi nchujaja, baa n’ime ulo, sorokwa ndi na-eje ozi nodu ala, ka o nwe ike ihu otu ihe a ga-esi bie.

⁵⁹ Ndiisi nchujaja, na ndiisi ikpe n’uloikpe ahụ nọ na-achọ ama ugha megide Jisọs, ka ha hụ ụzọ ha ga-esi gbuo ya. ⁶⁰ Ma ọ dighi nke ha chotara, n’agbanyeghi n’otutu ndi akaebe ugha putara.

N'ikpeazu, mmadu abuo putara ⁶¹ kwuo si, "Nwoke a siru, 'Enwere m ike ikwatu ulonso ukwu nke Chineke, wughachikwa ya n'ubochi ato.'" "

⁶² Onyeisi nchujaja biliri otu kwuo si, "O bu na i nweghi ihe obula i ga-aza? Gini bu ama ndi a a na-agba megide gi?" ⁶³ Ma Jisos ekwughi ihe obula.

Onyeisi nchujaja gwara ya si, Eji m aha Chineke di ndu nye gi iwu, si gi, "gwa anyi, i bu Kraist, Okpara Chineke?"

⁶⁴ Jisos gwara ya si, "**Gi onwe gi kwuru ya. Ma ana m agwa unu, site ugbu a na-aga n'ihu, unu ga-ahu Nwa nke Mmadu ka o na-anodu n'aka nri nke Onye di ike, na-abiakwa n'igwe ojii nke eluigwe.**"

⁶⁵ Mgbe ahụ onyeisi nchujaja dowara uwe ya, kwuo si, "O kwuola aru! Olee mkpa o di ichokwa ndi akaebe? Unu nukwara nkwulu ya? ⁶⁶ Gini bu mkpebi unu?"

Ha zara si ya, "O kwesiri ka o nwuo!"

⁶⁷ Mgbe ahụ, ha gbusara ya onu mmiri aso n'ihu, tiekwa ya aka. Ndi ozu maara ya ura, ⁶⁸ si ya, "Buoro anyi amuma, gi, Kraist. Onye tiri gi ihe?"

Pita agonari Jisos

⁶⁹ Mgbe ahụ Pita noduru ala na mbara ezi nke obi ahụ. Otu n'ime umu agboghọ na-eje ozi biakwutere ya, si, "I bukwanu otu n'ime ndi na-eso uzu Jisos onye Galili."

⁷⁰ Ma o goru n'ihu ha niile si, "Amaghi m ihe i na-ekwu."

⁷¹ Mgbe o puru gaa nodu n'onu uzu mbata, nwaagboghọ ozu huru ya, gwa ndi no n'ebe ahụ si, "Nwoke a na Jisos onye Nazaret nokoro."

⁷² Ozokwa, o weere inu iyi go, "Amaghi m onye nwoke ahụ bu."

⁷³ Mgbe oge nta gasiri, ndi guzo n'ebe ahụ biakwutere Pita si ya, "N'ezie, ibu otu n'ime ha, n'ihu na asusu gi agbaala gi ama."

⁷⁴ O malitere ibu onwe ya onu, na inu iyi si, "Amaghi m nwoke a."

Mgbe ahukwa oke okpa kwara akwa. ⁷⁵ Pita chetara okwu ahụ Jisos kwuru si, "**Tupu oke okpa akwaa akwa, i ga-agonari m ugbo ato.**" O si n'ebe ahụ puo, gaa kwaa akwa nke ukwu.

27

Jisos n'ihu Paillet

¹ Mgbe chi boru, ndiisi nchujaja niile na ndi okenye gbara izu megide Jisos otu ha ga-esi gbuo ya. ² Ya mere, ha kere ya agbu, duru ya puo, nyefee ya n'aka Paillet onye bu gwanu.

Onwu Judas

³ Mgbe Judas, onye ahụ rara Jisos nye, huru na a maala Jisos ikpe onwu, o cheghariri weghachikwara ndiisi nchujaja na ndi okenye iri ego olaocha ato ahụ. ⁴ O kwuru si, "Emehiela m, site na irara onye aka ya di ocha nye onwu."

Ma ha siru, "Nke ahụ agbasaghi anyi, o bu mkpa diri gi."

⁵ O wusara ego olaocha ahụ n'ala ulonso, puo gaa kwuo udo.

⁶ Ndiisi nchujaja tutukotara ego ahụ kwuo si, "O megidere iwu itinye ego a n'ime ulokwu, n'ihu na o bu ego obara." ⁷ Mgbe ha gbasiri izu, ha kwekotara ma were ego ahụ zuta ala n'aka otu okpu ite. Ha mere

ala ahụ ka ọ bụrụ ebe a na-eli ndị ọbịa. ⁸ Nke a mere e ji na-akpọ ala ahụ, “Ala Ọbara,”* ruo taa. ⁹ N’uzọ dị otu a, okwu e kwuru site n’ọnu Jeremaya onye amụma mezuru. “Ha tụtụkọtara mkpuru ego ọlaocha iri atọ, bụ ọnuahịa onye ahụ, nke ọfọdu n’ime umu Izrel kpebiri na a ga-akwu n’isi ya. ¹⁰ Ha ji ego ahụ zuo ubi onye ọkpụ ite, dị ka Onyenwe anyị nyere m iwu.”†

Paillet ajuo Jisọs ajuju

¹¹ N’oge a Jisọs guzo n’ihu govanọ. Govanọ juru ya si, “Ị bụ eze ndị Juu?”

Jisọs siri ya, “**Gị onwe gị kwuru ya.**”

¹² Mgbe ndịisi nchụaja na ndị okenye boro ya ebubo ugha, o kwughị ihe ọbula. ¹³ Ya mere, Paillet siri ya, “Ị naghi anụ ihe ndị a niile ha na-ebo gị?” ¹⁴ Ma ọ zaghi ọ buladi otu mkpuru okwu n’ebubo ndị ahụ. Ihe a gbagwojuru govanọ anya nke ukwu.

Ikpe onwu a mara Jisọs

¹⁵ Ugwu a, ọ bụ omenaala govanọ n’oge mmemme na ọ ga-ahapụ otu onye mkporo, bụ onye igwe mmadu horo. ¹⁶ Ma n’oge a e nwere otu onye mkporo nke otutu mmadu maara nke oma. A na-akpọ Jisọs Barabas. ¹⁷ Mgbe igwe mmadu niile zoro, Paillet siri ha, “Onye ka unu choro ka m hapuru unu, ọ bụ Jisọs Barabas ka ọ bụ Jisọs onye a na-akpọ Kraist?” ¹⁸ N’ihi na ọ maara nke oma na ọ bụ site n’ekworo ka ha ji rara Jisọs nye n’aka ya.

¹⁹ Mgbe ọ nokwasiri n’elu oche ikpe ya, nwunye ya zitere ozi si ya, “Wepukwa aka gị n’ihe gbasara nwoke onye ezi omume ahụ. N’ihi na ahujuru m anya na nrọ n’abalị gara aga n’ihi ya.”

²⁰ Ma ndịisi nchụaja na ndị okenye kwagidere igwe mmadu ahụ ka ha rịo ya, ka ọ hapuru ha Barabas, ma nye ha Jisọs ka ha gbuo ya.

²¹ Ozokwa, govanọ siri ha, “N’ime mmadu abuo ndị a onye ka unu choro ka m hapuru unu?”

Ha siri, “Barabas!”

²² Paillet siri ha, “Gini ka m ga-eme Jisọs onye a na-akpọ Kraist?”

Ha niile siri, “Kpogide ya n’obe!”

²³ O juru ha si, “O bụ n’ihi gini? Olee ihe ojoo o mere?”

Ma ha tiri mkpu karịa ka ha si eti na mbu, na-asị, “Kpogide ya n’obe! Kpogide ya n’obe!”

²⁴ Mgbe Paillet huru na o nweghi ihe ọ puru ime, kama na uzu na ogbaaghara na-amalite. O weere mmiri kwoo aka ya n’ihu igwe mmadu ahụ si ha, “Aka m di ocha n’ebe ọbara nwoke a di. Jirinu aka unu hu maka ya.”

²⁵ Igwe mmadu ahụ zaghachiri ya n’otu olu si, “Ka ọbara ya di n’isi anyi na n’isi umu anyi!”

²⁶ Mgbe ahụ ọ hapuru ha Barabas. Mgbe ọ piachara Jisọs ihe, ọ raara ya nye ka ha kpogide ya n’obe.

Ndi agha ejiri Jisọs mee ihe ochi

²⁷ Mgbe ahụ ndi agha govanọ duuru Jisọs baa n’ogige ulo ndi agha,‡ mee ka otu ndi agha niile gbaa ya gburugburu. ²⁸ Ha yipuru ya uwe

* 27:8 27:8 Maobu, Ubi Ọbara † 27:10 27:10 Zek 11:12,13; Jer 19:1-13; 32:6-9 ‡ 27:27 27:27 Nke a na-akpọ Pritoriom n’asusụ Griik.

ya, yinye ya uwe mwuda na-acha uhie uhie. ²⁹ Ha kpara okpueze nke e ji ogwu mee, kpukwasị ya n'isi. Ha tnyekwara ya mkpara achara n'aka nri, gbuo ikpere n'ala n'ihu ya, na-akwa ya emo na-asi, "Ekele, Eze ndi Juu!" ³⁰ Ha gburu ya onu mmiri aso, werewa osisi ahụ kuo ya n'isi otutu mgbe. ³¹ Mgbe ha ji ya mechaa ihe ochi, ha yipuru ya uwe ahụ, yinyekwa ya uwe nke ya, duuru ya puo, iga kpogide ya n'obe.

Ha akpogide ya n'obe

³² Mgbe ha na-apu, ha zutere otu nwoke onye obodo Sirini a na-akpo Saimon. Ha manyere ya ka o buru obe ya. ³³ Mgbe ha bjarutere n'ebe a na-akpo Gogota (nke putara, "ebe okpokoro isi"). ³⁴ Ha nyere ya mmanya a gwara ogwu ilu ka o nuo. Mgbe o deturu ya ire, o kweghi ya onunu. ³⁵ Mgbe ha kpogidechara ya n'elu obe. Ha fere nza nke ha jiri kee uwe ya n'etiti onwe ha. ³⁶ Ha nodukwara ala n'ebe ahụ na-eche ya nche. ³⁷ N'elu ebe isi ya di, ka ha debere ihe ha dekwasiri ebubo ha boro ya. Nke a bu ihe ha dere:

Onye a bu Jisos, Eze ndi Juu.

³⁸ Ha kpogidekwara ya na ndi ohi abuo n'obe. Otu onye n'aka nri, onye nke ozo n'aka ekpe ya. ³⁹ Ndi na-agafe n'uzo na-ekwuto ya, na-efufekwa isi ha, ⁴⁰ na-asi kwa, "Leenu onye nwere ike ikwatu ulonso Chineke wughachi ya na mkpuru ubochi ato! Zoputanu onwe gi! O buru na i bu Okpara Chineke si n'elu obe ahụ ridata!" ⁴¹ Ndiisi nchaja, ndi ozizi iwu na ndi okenye sokwa na-eme ya ihe ochi, n-asi, ⁴² "O zoputara ndi ozo, ma o nweghi ike izoputa onwe ya. O bu eze ndi Izrel; ya si n'elu obe ridata ugbu a, anyi ga-ekwerekwa na ya. ⁴³ O tukwasiri Chineke obi, o buru na o masiri Chineke, ya naputa ya ugbua, n'ihu na o kwuru si, 'Abu m Okpara Chineke.' " ⁴⁴ O buladi ndi ohi ahụ a kpogidekoru ha na ya n'obe nokwa na-akpari ya.

Onwu Jisos

⁴⁵ Ma site n'elekere iri na abuo nke ehie ruo n'elekere ato nke ehie, ochichiri gbachikotara n'ala ahụ niile. ⁴⁶ N'oge di ka elekere ato nke ehie, Jisos tiri mkpu n'oke olu si, "**Eloi, Eloi, lama sabaktani?**" (nke putara, "**Chineke m, Chineke m, gini mere i jiri hapu m?**").*

⁴⁷ Mgbe ufodu ndi guzo n'ebe ahụ nuru nke a, ha siri, "O na-akpo Ilaija."

⁴⁸ N'otu oge ahụ kwa otu onye n'ime ha gbaara oso were ogbo denye ya na mmanya gbara uka, fanye ya n'osisi, welie ya elu, chee ya ka o nuo. ⁴⁹ Ma ndi ozo siri, "Hapunu, ka anyi lee ma Ilaija o ga-abia izoputa ya."

⁵⁰ Ozokwa, Jisos jiri oke olu tie mkpu, kubie ume.

⁵¹ N'otu ntabi anya ahụ kwa, akwa mgbochi nke ulonso ahụ gbawara site n'elu ruo n'ala. Ala makwara jijiji. Nkume tiwasikwara. ⁵² Ala ili meghere. A huru otutu ndi nso, ndi nwuru anwu, ka e mere ka ha si n'onwu bilie. ⁵³ Mgbe ha sitere n'onwu bilie, ha hapuru ili ha banye n'ime obodo nso, gosikwa otutu mmadu onwe ha.

⁵⁴ Mgbe ọchiagha, na ndị ya ha nọ n'ebe ahụ na-eche Jisọs nche hụrụ ala ọma jijiji a, na ihe niile mere, ha turu oke egwu. Ha kwuru si, "N'ezie, nwoke a bụ Ọkpara Chineke!"

⁵⁵ Ọtụtụ ụmụ nwanyi nọ n'ebe ahụ, ndị guzo n'ebe di anya na-ele ihe na-eme. Ha si Galili soro Jisọs, na-ejere ya ozi.† ⁵⁶ N'ime ha bu Meri Magdalin, na Meri nne Jemis na Josef, na nne ụmụ Zebedi.

Olili Jisọs

⁵⁷ Mgbe o ruru anyasi, otu onye ọgaranya si Arimatia aha ya bụ Josef. Onye ya onwe ya bukwa onye na-eso ụzọ Jisọs, ⁵⁸ jekwuuru Paillet rịọ ya ka e bunye ya ozu Jisọs. Paillet nyere iwu ka e bunye ya ozu ahụ. ⁵⁹ Josef buuru ozu ya, were ezi akwa ọcha linin na-enwu enwu fuchie ya, ⁶⁰ ma gaa lie ya n'ili ọhuru nke o gwuuru onwe ya, n'etiti nkume. O jikwa otu nkume buru ibu kpuchie ọnu ụzọ ili ahụ, hapu ya laa. ⁶¹ Meri Magdalin na Meri nke ọzọ nọ na-ebe ahụ, ha nọdurụ ala na ncherita ihu ili ahụ.

Ndi nche n'ili Jisọs

⁶² N'echi ya, nke bu ụbọchi na-eso ụbọchi Nkwadebe, ndisi nchujaja na ndi Farisii zukurọ jekwuru Paillet. ⁶³ Ha kwuru si, "Nna anyi ukwu, anyi na-echeta na mgbe onye ụgha ahụ di ndu, o siri na ya ga-esi n'onwu bilie mgbe ụbọchi ato gasiri. ⁶⁴ Ya mere, nye iwu ka ndi agha gi na-eche ili ya nche, ruo mgbe ụbọchi ato gasiri. Nke a ga-egbochi ndi na-eso ụzọ ya iga zuru ozu ya. Ka ha ghara i sikwa ndi mmadu na o sitela n'onwu bilie. O buru na ha agha ụgha di otu a, o ga-ajoro anyi njo mgbe ahụ karịa na mbu."

⁶⁵ Paillet gwara ha si, "Unu nwere otu ndi agha na-eche nche, kpọrọnu ha gaa mechisie ili ahụ ike di ka unu si maara eme." ⁶⁶ Ya mere, ha kpọrọ ndi agha gaa mechizie ọnu ili ahụ. Ha kakwara akara n'elu nkume ahụ.

28

Mbilite n'onwu Jisọs

¹ Mgbe ụbọchi izuike gasiri, n'isi ututu ụbọchi mbu n'ime izu ụka, Meri Magdalin na Meri nke ọzọ, gara ka ha lee ili ahụ.

² Na mberede, oke ala ọma jijiji malitere. N'ih na mmuọ ozi Onyenwe anyi sitere n'eluigwe rịdata, kpugharịa nkume ahụ e ji mechie ọnu ili ahụ, nọkwasi kwa n'elu ya. ³ Ihu ya na-enwu di ka amuma. Uwe ya na-achakwa ọcha di ka akummiri igwe.* ⁴ N'ih egwu ya, ndi nche makwara jijiji. Daa n'ala noro di ka ndi nwuru anwu.

⁵ Ma mmuọ ozi ahụ gwara ụmụ nwanyi ahụ si ha, "Unu atula egwu, n'ih na amaara m na o bu Jisọs onye a kpogburu n'elu obe ka unu na-achọ. ⁶ O nkwaghị n'ebe a. O sitela n'onwu bilie, di ka o si kwuo. Bjanu lee ebe o togoburu. ⁷ Gaanu ngwangwa gwa ndi na-eso ụzọ ya na e meela ka o si n'onwu bilie. Lee, o burula unu ụzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya. Chetakwanu ihe m gwara unu."

⁸ Ha ji oke egwu na ọnu puo osiso site n'ili ahụ, gbara oso gawa ikoro ndi na-eso ụzọ ya. ⁹ Na mberede, Jisọs zutere ha si ha, "**Ndeewonu!**" Ha bjakwutere ya, jide ukwu ya abuo aka, kpoakwa

† 27:55 27:55 N'ih ihu maka mkpa ya * 28:3 28:3 Ya bu, snoo

isiala nye ya. ¹⁰ Ya mere Jisọs gwara ha si, **“Unu atula egwu. Gaanụ, gwanụ umunne m ka ha gaa Galili. Ha ga-ahụ m n’ebe ahụ.”**

Ama ndi nche gbara

¹¹ Mgbe ha na-aga, ufodu ndi agha chere ili ahụ nche batara n’ime obodo. Ha gara kporo ndiisi nchajaja ihe niile mere. ¹² Emesija, ndi nchajaja na ndi okenye zukotara kwekoritaa inye ndi agha ahụ okpurukpu ego, ¹³ si ha, “Ihe a ka unu ga-ekwu, ‘Ndi na-eso uzọ ya biara n’abalị zuru ya n’ohi mgbe anyi no na-arahu ura.’ ¹⁴ O buru na nke a eruo govanọ nti, anyi ga-emeta ya mma, ma mee ka unu puo na nsogbu.” ¹⁵ Ha naara ego ahụ, meekwa di ka e ziri ha. Akuko a ka a gbasara n’etiti ndi Juu ruo taa.

Jisọs enye ndi na-eso uzọ ya ikike

¹⁶ Ma ndi ikom iri na otu ahụ bu ndi na-eso uzọ ya gara Galili, n’elu egwu ebe Jisọs gwara ha gaa. ¹⁷ Mgbe ha huru ya, ha kporo isiala nye ya. Ma ufodu n’ime ha nwere obi abuo. ¹⁸ Jisọs biara ha nso, gwa ha si, **“E werela ikike niile di n’eluigwe na nke di n’elu uwa nye m. ¹⁹ Ya mere, gaanụ mee ka mba niile buru ndi na-eso uzọ m, na-emenụ ha baptizim n’aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmuo Nso. ²⁰ Ziekwanụ ha ka ha na-eme ihe niile m nyere unu n’iwu. Ma chetanụ na m na-anonyere unu mgbe niile, ruo ogwugwu oge.”**

Ozioma Mak

Jon omee baptizim edozie uzọ

¹ Mmalite ozioma maka Jisọs Kraịst, Ọkpara Chineke. ² Dịka e dere ya rịi n'akwukwọ Aizaya onye amụma sị,
"Aga m ezipu onyeozị m n'ihu gị,

onye ga-edozi uzọ gị."*

³ "Otu onye na-etị mkpu n'ọzara, na-asị,

'Dozienụ uzọ maka Onyenwe anyị,
meenụ ka okporouzọ ya guzozie.' †

⁴ Jon omee baptizim putara na-eme baptizim n'ọzara, ma na-ekwusa baptizim nke nchegharị maka mgbaghara mmehie. ⁵ Ndị mmadụ si n'akụkụ Judia niile na ndị niile bi na Jerusalem puru jekwuru ya. Ka ha na-ekwuputa mmehie ha, o mere ha baptizim n'osimiri Jodan.

⁶ Uwe Jon yi n'ahụ ya bụ nke e ji aji ịnyinya kamel mee. O kekwarị ihe okike e ji akpukpọ anụ mee n'ukwu ya. Nri ya bụ igurube na mmanụ anụ. ⁷ O kwusara sị: "Onye dị ike karịa m na-abịa n'azụ m. Onye m na-erughị ihudata ala ọpụ eriri akpukpọkpwụ ya. ⁸ Eji m mmiri na-eme unu baptizim, ma ọ ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu baptizim."

Baptizim na onwunwa Jisọs

⁹ N'oge ahụ, Jisọs sitere na Nazaret nke Galili bịa n'osimiri Jodan, ebe Jon mere ya baptizim. ¹⁰ Ma mgbe o si n'ime mmiri ahụ na-aputa, ọ hụrụ ka eluigwe meghere. Hụkwā Mmụọ Nsọ dị ka nduru ka ọ rịdatara bekwasị ya n'isi ya. ¹¹ Otu olu si n'eluigwe daa, "Ị bụ Ọkpara m hụrụ n'anya, ihe gị dị m ezi mma."

¹² Ngwangwa, Mmụọ Nsọ duuru ya baa n'ime ọzara. ¹³ O nọkwara n'ime ọzara ahụ iri ubochi anọ, ebe ekwensu nwara ya onwunwa. Ya na umụ anụ ọhịa nọkwa. Ma ndị mmụọ ozi jeere ya ozi.

Mbido orụ nkwasị

¹⁴ Mgbe e tinyesiri Jon n'ulo mkporo, Jisọs gara na Galili, na-ekwusa ozioma Chineke. ¹⁵ O siri, "**Oge ahụ eruola, alaeze Chineke dị nso. Chegharịanụ ma kwerekwanụ n'ozoma.**"

Okpukpọ ndị na-eso uzọ ya

¹⁶ Mgbe Jisọs na-aga n'akụkụ osimiri Galili, ọ hụrụ Saimon na Andru nwanne ya, ka ha na-awunye ugbo ha n'ime mmiri n'ihu na ha bụ ndị oku azụ. ¹⁷ Jisọs siri ha, "**Bianụ soro m, m ga-emekwa unu ndị oku na-akuta mmadụ.**" ¹⁸ Ngwangwa ha hapuru ugbo azụ ha ma soro ya.

¹⁹ Mgbe ọ gaturu n'ihu nke nta, ọ hụrụ Jemis nwa Zebedi na nwanne ya bụ Jon ndị nọ n'ime ugbo mmiri, na-ekezi ugbo azụ ha. ²⁰ Ngwangwa, ọ kpọrọ ha, ha hapuru nna ha Zebedi na ndị o goro orụ n'ime ugbo soro ya.

Jisọs chupuru mmụọ ojọ

* 1:2 1:2 Mal 3:1 † 1:3 1:3 Ajz 40:3

²¹ Ha gara Kapanom, mgbe ubochi izuikwe ruru, o bara n'ime ulo ekpere ma malite izi ha ihe. ²² Ozizi ya juru ha anya nke ukwu, n'ihu na o ziri ha ihe dika onye nwere ikike, o bughị di ka nke ndi ozizi iwu. ²³ Ma n'otu oge ahụ, otu nwoke no n'ime ulo ekpere ahụ nke mmuo na-adighi ocha bi n'ime ya, tiri mkpu n'oke olu, ²⁴ si, "Gini ka anyi na gi nwekoru, gi Jisos onye Nazaret? I biala ila anyi n'iyi? Amaara m onye i bu, Onye Nso nke Chineke."

²⁵ Ma Jisos baara ya mba si ya, **"Mechie onu sikwa n'ime ya puta!"** ²⁶ Mmuo ahụ na-adighi ocha seere ya, mee ka ahụ ya maa jijiji, o tiri mkpu n'oke olu, ma sikwa n'ime ya puta.

²⁷ Ha niile bu ndi no n'onodu ihe iju anya ma na-ajurita onwe ha ajuru si, "Gini bu nke a? Ozizi oheru ya na ikike! O na-enye o buladi mmuo na-adighi ocha iwu. Ha na-erubekwara ya isi." ²⁸ Akuko banyere ya gbasara ngwangwa ruo akuku niile nke Galili.

Jisos agwo o otutu mmadu

²⁹ Ngwangwa ha hapuru ulo ekpere ahụ, ha na Jemis na Jon soro banye n'ulo Saimon na ndru. ³⁰ N'oge a, nne nwunye Saimon dina n'akwa ndina. Ahu oku jikwa ya. Ha mere ka o mata banyere ya. ³¹ O gakwuru ya, jide ya n'aka selite ya elu. Ahu oku ahụ hapuru ya. O malitekwaro ile ha oja.

³² N'oge uhuruchi, mgbe anwu dara, ha kpotaara ya ndi niile ahụ na-esighi ike na ndi mmuo ojoo bi n'ime ha. ³³ Obodo ahụ niile gbakoro n'onu uzọ. ³⁴ O gworo otutu ndi bu oja di iche iche, o chupukwara otutu mmuo ojoo ma o kweghi ka mmuo ojoo ndi ahụ kwuo okwu n'ihu na ha matara onye o bu.

Jisos apuo ikpe ekpere naani ya

³⁵ N'isi ututu, mgbe ochichiri ka gbachiri, o biliri, ga ebe o ga-anoro onwe ya, naani ya. N'ebe ahụ kwa ka o no kpee ekpere. ³⁶ Saimon na ndi ya na ha no puru na-achoghari ya. ³⁷ Ma mgbe ha huru ya, ha siri ya, "Mmadu niile na-achoghari gi!"

³⁸ O zagbachiri ha si, **"Ka anyi gaanu ebe ozo, n'obodo ndi ozo di anyi gburugburu, ka m zisakwara ha ozioma. O bu n'ihu nke a ka m ji bia."** ³⁹ Ya mere, o puru jeharja na Galili niile na-ekwusa ozioma n'ulo ekpere ha niile, na-achupukwa mmuo ojoo.

Jisos agwo onye ekpenta

⁴⁰ Otu onye ekpenta biakwutere ya gbuo ikpere n'ala riro ya si, "O buru na i choru, i puru ime ka m di ocha."

⁴¹ Ebe o juputara n'omiko, Jisos setipuru aka ya metu ya si, **"Achoro m, di ocha!"** ⁴² Ngwangwa ekpenta ya hapuru ya, e mekwara ka o di ocha.

⁴³ Mgbe ahụ, Jisos ji ido aka na nti zilaga ya, ⁴⁴ o gwara ya si, **"Hukwa na o dighi onye obula i ga-agwa ihe a. Kama gaa gosi onye nchaja onwe gi. Chuokwa aja di ka Mosis nyere n'iwu, maka ime ka i di ocha gi, ka o buru ihe ama nye ha."** ⁴⁵ Ma o puru malite ikosa akuko banyere ogwugwo ya ebe niile. N'ihu ya Jisos enwekwaghị ike ibanye n'obodo, kama o gara noro n'ebe zoro ezo. Ma ndi mmadu na-abiakwutekwa ya site n'ebe niile di iche iche.

2

Jisọs agwọọ onye ahụ ya kpọnwurụ

¹ Mgbe ụbọchị ole na ole gafesiri, ọ bataghachiri na Kapanom. Ndi mmadu nuru na ọ loghachila. ² Igwe mmadu zukotara n'ime ulo ahụ nke mere na ohere afodughị ọ buladi n'onu uto. O kwusakwaara ha ozioma. ³ Ndi ikom ufodu buteere ya otu nwoke ahụ ya kpọnwurụ akpọnwu. O bu mmadu anọ bu ya. ⁴ Ebe ha na-enweghi ike ibutere ya Jisọs n'ihu igwe mmadu, ha gwupuru oghere n'elu ulo ebe ahụ ọ nọ. Mgbe ha gwupusiri ya, ha budatara onye ahụ ahụ ya kpọnwurụ akpọnwu n'ute o jiri dina. ⁵ Mgbe Jisọs huru okwukwe ha, ọ sirị onye ahụ ahụ ya kpọnwurụ akpọnwu, **"Nwa m nwoke, agbagharala gi mmehie gi."**

⁶ Ma ufodu ndi ozizi iwu noduru ala n'ebe ahụ na-eche n'ime obi ha si, ⁷ "Gini mere onye a ji na-ekwulu Chineke? Onye puru igbaghara mmehie ma ọ bughị naanị Chineke?"

⁸ Ngwangwa Jisọs matara n'ime mmuo ya na ha na-atule okwu a n'ime obi ha. O sirị ha, **"Gini mere unu ji na-eche ihe di otu a n'obi unu?"** ⁹ Olee nke ka mfe: **ọ bu igwa onye a akuku ahụ ya kpọnwurụ akpọnwu, 'A gbagharala gi mmehie gi niile,' ka ọ bu i si, 'Bilie chirị ute gi jegharịa?'** ¹⁰ Ma igosi unu na Nwa nke Mmadu nwere ikike n'ụwa igbaghara mmehie." O sirị onye ahụ akuku ahụ ya kpọnwurụ akpọnwu, ¹¹ **"Ana m asị gi, bilie, chirị ute gi laa n'ulo gi."** ¹² O biliri, chirị ute ya puo n'ihu mmadu niile. Nke a juru ndi niile no n'ebe ahụ anya. Ha toro Chineke na-asị, "Anyi ahubeghi ihe di otu a mbu!"

Okpukpo Livayi

¹³ Emesia, Jisọs puru gaa n'akuku osimiri ahụ. Igwe mmadu biakwutere ya. O malitere izi ha ihe. ¹⁴ Mgbe ọ na-aga n'ihu, ọ huru Livayi nwa Alfios ka ọ noduru ala n'ulo inakota utu. O sirị ya, **"Soro m,"** o biliri sooro ya.

¹⁵ Mgbe ọ na-eri nri uhuruchi n'ulo Livayi, otutu ndi ona utu na ndi mmehie soro ya na ndi na-eso uto ya noro ebe ahụ, n'ihu na ndi na-esoghari ya di otutu. ¹⁶ Mgbe ndi ozizi iwu nke ndi Farisii huru ya ka o so ndi mmehie na ndi ona utu na-eri nri, ha juru ndi na-eso uto ya si, "Gini mere o ji eso ndi mmehie na ndi ona utu na-eriko nri?"

¹⁷ Mgbe ọ nuru nke a, Jisọs sirị ha, **"Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama ọ bu ndi ahụ na-esighi ike. Abiaghi m ikpo ndi ezi omume kama ndi mmehie."**

Ajuju banyere ibu onu

¹⁸ N'oge a, ndi na-eso uto Jon na ndi Farisii na-ebu onu. Ndi mmadu biara juo ya si, "Gini mere ndi na-eso uto Jon na ndi na-eso uto ndi Farisii ji ebu onu, ma ndi nke gi adighi ebu onu?"

¹⁹ Jisọs sirị ha, **"O kwesiri na ndi a kporo oriri olulu di na nwunye ga-ebu onu mgbe onye na-alu nwunye oheru no n'etiti ha? Ha apughị ibu onu ogologo oge ya na ha no."** ²⁰ Ma oge na-abia mgbe a ga-ewepu onye na-alu nwunye oheru. N'ubochi ahụ ka ha ga-ebu onu.

²¹ "O dighi onye na-eji akwa oheru kwachie ebe akwa ochie siri dokaa. O buru na o mee nke a, akwa oheru ahụ ga-adokapu site

na nke ochie mee ka ndọka ya dị njọ kariya. ²² Ọ dighị onye na-agbanye mmanya ọhụrụ na karama akpụkpọ ochie. O mee nke a, mmanya ahụ ga-agbawa karama akpụkpọ ochie ahụ, mee ka karama na mmanya laa n'iyi. Ee, a na-agbanye mmanya ọhụrụ n'ime karama akpụkpọ ọhụrụ."

Onyenwe ụbọchị izuike

²³ Otu ụbọchị izuike, ya na ndị na-eso ụzọ ya na-agafe n'ubi a kuru ọka. Dị ka ha na-agafe, ndị na-eso ụzọ ya malitere ighọ ụfọdu ogbe ọka n'ime ọka ndị ahụ. ²⁴ Ndị Farisii siri ya, "Lee, gini mere ha ji na-eme ihe megidere iwu n'ụbọchị izuike."

²⁵ Ma ọ siri ha, "**Unu agutaghị ihe Devid na ndị so ya mere mgbe agụụ gurụ ha?** ²⁶ **N'oge Abiata bu onyeisi nchụaja, ọ banyere n'ụlọ Chineke taa achicha e chere n'ihu ya, nke ziri ezi na ọ bu naanị ndị nchụaja kwesiri ita ya. O nyetukwara ndị ya na ha so."**

²⁷ Mgbe ahụ, ọ gwakwara ha si, "**E mere ụbọchị izuike maka mmadụ, emeghị mmadụ maka ụbọchị izuike."** ²⁸ **Ya mere, Nwa nke Mmadụ bu Onyenwe ọ buladi ụbọchị izuike.**

3

Ọgwugwo onye aka ya kponwuru

¹ N'oge ọzọ, ọ banyere n'ụlọ ekpere, otu nwoke aka ya kponwuru akponwu nokwa n'ebe ahụ. ² Ụfodu ha nọ na-achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasiri ya anya ihu ma ọ ga-agwo ya ọria n'ụbọchị izuike. ³ Ma ọ gwara nwoke ahụ aka ya kponwuru akponwu si, "**Bilie guzoro n'etiti ebe a."**

⁴ Mgbe ahụ ọ juru ha si, "**Olee nke ziri ezi n'iwu ime n'ụbọchị izuike: ọ bu ime ezi ihe ka ọ bu ime ihe ọjọọ, izoputa ndu ka ọ bu ıla ndu n'iyi?"** Ma ha gbachiri nkiti.

⁵ O lere ha anya n'iwu, o wutere ya n'ihu na obi ha kporo nku. Ọ siri nwoke ahụ, "**Setipu aka gi."** O setipuru aka ya, aka ya dizikwara nke oma. ⁶ Ngwangwa, ndị Farisii sitere n'ebe ahụ puo n'iwu. Gaa soro ndi otu Herod gbaa izu otu ha ga-esi laa ya n'iyi.

Igwe mmadu esoro Jisos

⁷ Ma Jisos na ndi na-eso uzo ya sitere n'ebe ahụ puo gaa nodu n'akuku osimiri. Igwe mmadu ndi sitere na Galili sooro ya. ⁸ Mgbe ha nuru ihe niile o na-eme, otutu mmadu biakwutere ya site na Judia, na Jerusalem, na Idumia na obodo ndi di n'ofe Jordan, na gburugburu Taia na Saidon. ⁹ N'ihu idi ukwu nke igwe mmadu ahụ, ọ gwara ndi na-eso uzo ya ka ha debere ya ugbo mmiri nta nso ka ọ banye, iji gbochie igwe mmadu ahụ ikpagbu ya. ¹⁰ N'ihu na ọ gwoola otutu ndi ọria, nke mere na ndi bu ọria di iche iche na-agbalisi ike imetu ya aka. ¹¹ Mgbe obula kwa ndi mmuo na-adighi ocha bi n'ime ha huru ya, ha na-ada n'ala n'ihu ya na-eti mkpu na-asị, "I bu Okpara Chineke!" ¹² Ma ọ na-enyesi ha iwu ike ka ha hapu ikowa onye ọ bu.

Jisos horo ndi ozi iri na abuo

¹³ Ọ rigooro n'elu ugwu ma kporo ndi ọ chorọ nye onwe ya. Ha biakwutekwara ya. ¹⁴ Ọ hoputara mmadu iri na abuo ndi ya na ha

ga-anọ, mee ha ndị ozi. Ndi ọ ga-ezipu ikwusa ozioma, ¹⁵ nakwa ndi ga-enwe ikike ichupu mmuo ojoo.

¹⁶ Ndi a bu mmadu iri na abuo ndi o hoputara.

Saimon (onye o kporo Pita).

¹⁷ Jemis nwa Zebedi na Jon nwanne ya (ndi o gughariri aha *Boanajis*, nke putara "umu egbe eluigwe"),

¹⁸ Andru,

Filip,

Batalomi,

Matiu,

Tomos,

Jemis nwa Alfios,

Tadios,

Saimon onye a na-akpo Zilot,

¹⁹ na Judas Iskariot, onye raara ya nye.

Ebubo ndi ezinaulo Jisos na ndi nkuzi boro ya

²⁰ Emesja, o lotara n'ulo, ma igwe mmadu gbakotakwara ozo nke mere na ha enweghi ohere iri nri. ²¹ Mgbe ndi ikwu ya nuru nke a, ha bjara gbalia idulata ya n'ulo ha, n'ihu na ndi mmadu na-asị, "Isi adighi ya mma."

²² Ma ndi ozizi iwu si Jerusalem bja siri, "Mmuo Belzebug bi n'ime ya! O bukwa n'ike onyeisi ndi mmuo ojoo ka o ji achupu mmuo ojoo."

²³ Ma o kporo ha jiri ilu gwa ha okwu si, "**Ekwensu o puru ichupu ekwensu?** ²⁴ **O buru na alaeze ekewa megide onwe ya alaeze ahụ apughị iguzo.** ²⁵ **O buru na ezinaulo ekewa megide onwe ya, ezinaulo ahụ apughị iguzo.** ²⁶ **O burukwa na ekwensu ebilie megide onwe ya si otu a nwee nkewa, o nweghi ike iguzo; kama ogwugwu oge ya abiala nso.** ²⁷ **N'ezie, o dighi onye nwere ike ibanye n'ulo nwoke di ike kwakoro ngwongwo ya niile, ma o bughi uzọ kee nwoke ahụ siri ike agbu.** Mgbe ahụ o ga-enwe ike ibanye n'ulo ya, zukoro ngwongwo ya niile. ²⁸ **N'ezie agwa m unu, na a ga-agbaghara umu mmadu mmehie na nkwulu niile nke ha kwuru.** ²⁹ **Ma onye obula ga-ekwulu Mmuo Nso, enweghi ike igbaghara ya. O bu onye ikpe mmehie ebighi ebi mara.**"

³⁰ O kwuru nke a n'ihu na ha na-asị, "Mmuo na-adighi ocha bi n'ime ya."

Nne na umunne Jisos

³¹ Mgbe ahụ, nne ya na umunne ya ndi nwoke bjara, guzoro n'ezie. Ha ziri ozi ka a kporo ya. ³² Igwe mmadu gbara ya gburugburu mgbe ahụ gwara ya si, "Lee, nne gi na umunne gi ndi nwoke na ndi nwanyi guzo n'ezie. Ha chorọ ihu gi."

³³ O zara si, "**Onye bu nne m, ndi ole bukwa umunne m ndi nwoke?**"

³⁴ Mgbe ahụ, o lere ndi no ya gburugburu anya ma si, "**Ndi a bu nne m, na umunne m ndi nwoke!** ³⁵ **Onye obula na-eme uche Chineke bu nwanne m nwoke, na nwanne m nwanyi, na nne m.**"

4

Ilu banyere ogha mkpuru

¹ N'oge ozo, o malitere izi ihe n'akuku osimiri. Igwe mmadu di ukwu gbara ya gburugburu, nke mere na o banyere n'ime ugbo nodu ala n'ime ya n'elu mmiri ahụ, ma igwe mmadu ahụ nokwa n'akuku osimiri ahụ. ² O bidoro i kuziri ha otutu ihe n'ilu, ma n'ozizi ya, o siri ha, ³ **"Geenu nti! Otu onye oru ubi puru gaa iku mkpuru ya.** ⁴ **Mgbe o na-agma mkpuru, ufodu mkpuru dara n'akuku uzo, umu nnunu biara tuturja ha.** ⁵ **Ufodu mkpuru dara n'ala nkume, ebe aja ntakiri di. Ha puputara ngwangwa n'ihi na ala di n'ebe ahụ emighi emi.** ⁶ **Ma mgbe anwu wara, o chagburu ha, ha kponwu o n'ihi na ha enweghi mborogwu.** ⁷ **Mkpuru ndi ozo dara n'etiti ogwu; ogwu ahụ tolitere kpagbuo ha. Ha amikwaghi mkpuru.** ⁸ **Mkpuru ndi ozo nke dara n'ezi ala, puru, tolite, ma mia mkpuru na mmuba iri ato, iri isii, o buladi otu nari."**

⁹ O siri ha, **"Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru."**

¹⁰ Ma mgbe o no naani ya, ndi ozi iri na abuo ahụ na ndi ozo no ya gburugburu juru ya ajuju banyere ilu ahụ. ¹¹ O gwara ha si, **"Enyela unu ihe omimi nke alaeze Chineke. Ma ndi no n'ezi, a na-agma ha ihe niile n'ilu,** ¹² **nke mere na,**

"Ha ga na-ele anya, hukwa, ma ha agaghi ahụ ihe obula,

ha ga na-anu, nukwa, ma ha agaghi aghota ihe obula,

ma o bughi ya, ha nwere ike chigharia buru ndi a gbaghaara.'*"

¹³ Mgbe ahụ, o juru ha si, **"O bu na unu aghotaghi ilu a? Unu ga-esikwa ana aghota ilu ndi ozo?"** ¹⁴ **Ogha mkpuru ahụ na-agma okwu Chineke.** ¹⁵ **Mmadu ufodu di ka mkpuru ndi ahụ dara n'akuku uzo, ebe a kuru okwu ahụ. Ngwangwa ha nuru ya, ekwensu na-abia napu ha okwu ahụ nke a kuru n'ime ha.** ¹⁶ **Ndi ozo di ka mkpuru a kuru n'ala nkume. Ha nuru okwu ahụ, were onu nabata ya n'otu mgbe ahụ.** ¹⁷ **Ma ebe ha na-enweghi mborogwu n'ime ha, ha na-anu nwa oge nta. Mgbe nsogbu maobu mpagbu biara n'ihi okwu ahụ, ngwangwa ha na-adachapu.†** ¹⁸ **Ndi nke ozokwa, di ka mkpuru dara n'etiti ogwu, nuru okwu ahụ;‡** ¹⁹ **ma nchekasi nke ndu a,§** ^{na nghogbu nke akunuba, na oke ochicho, nakwa ihe ndi ozo na-abata, kpagbuo okwu ahụ, mee ka o ghara imi mkpuru. ²⁰ **Ndi ozo, di ka mkpuru a kuru n'ezi ala, nuru okwu ahụ, nabata ya ma mia mkpuru di iri ato, iri isii, maobu otu nari."**}

Theoku di n'elu tebul

²¹ O siri ha, **"A na-ebute oriṅa ka e jiri efere kpuchie ya maobu donye ya n'okpuru akwa ndina? O bughi ka a doba ya n'elu ihe idoba iheoku?§** ²² **N'ihi na ihe niile e zoro ezo ga-aputa ihe ma ihe niile e kpuchiri ekpuchi ka a ga-emesia kpughee.** ²³ **Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru."**

²⁴ O siri ha, **"Kpacharanu anya ihe unu na-anu. O bukwa ihe unu ji tuoro ndi ozo ka a ga-eji tuoro unu, maobu karja.** ²⁵ **Onye**

* 4:12 4:12 Ajz 6:9,10 † 4:17 4:17 Maobu, daa mba ‡ 4:19 4:19 Oge a nke anyi no n'ime ya § 4:21 4:21 Maobu, ihe idoba oriṅa

nwere ihe ka a ga-enye kari; onye na-enweghi, o buladi nke o nwere ka a ga-anapu ya.”

Ilu banyere otu mkpuru si eto

²⁶ O sikhara, “Alaeze Chineke yiri ihe di otu a. O dika mgbe otu onye ghara mkpuru n’ala ubi. ²⁷ Ehihie na abali, ma o no n’ura ma o tetara, mkpuru ahụ na-epupu na-etokwa, ma o maghi ka o si na-eme. ²⁸ Ala ahụ n’onwe ya na-eme ka mkpuru ahụ puo. O na-epupu na mbu, too oko, emesia isi oka, n’ikpeazu o mikhara mkpuru kara aka n’oko ya. ²⁹ Mgbe oka ahụ chara igho ya, o na-eji mma iwe ihe ubi ya bia gbutuo oka ahụ, ghorokwa ogbe oka laa, n’ihi na oge iwe ihe n’ubi eruola.”

Ilu banyere mkpuru Mostaadi

³⁰ Ozokwa, o siri, “**Gini ozo ka anyi puru isi na alaeze Chineke yiri? Udi ilu di anaa ka anyi ga-eji kowaa ya?** ³¹ O di ka mkpuru mostaadi, nke bu mkpuru dikarisiri nta nke a na-aku n’ala. ³² Ma mgbe a kuru ya, o na-eto bukaria ihe niile a kuru n’ubi, o na-enwe alaka di ukwu nke bu na umu anu ufe nke eluigwe na-ezuka ike n’okpuru ya.”

³³ O jiri otutu ilu yiri ndi a gwa ha okwu di ka ha puru ighota. ³⁴ O nweghi oge obula o gwara ha okwu hapu iji ilu. Ma ya na ndi na-eso uzo ya naani nodu, o na-akowara ha ihe niile.

Jisos emee ka ifufe kwusi

³⁵ N’ubochi ahụ n’oge uhuruchi, o gwara ndi na-eso uzo ya si, “**Ka anyi gafee n’ofe nke ozo.**” ³⁶ Ha hapuru igwe mmadu ahụ ma kporo ya, otu o di, ya na ha banyere n’ime ugbo. Ugbo ndi ozo dikwa na-eso ya. ³⁷ Oke ifufe di ike bidoro ife, ebili mmiri na-awubakwa n’ugbo ahụ ruo na ugbo ha foduru ntakiri ka mmiri mie ya. ³⁸ Ma Jisos no n’azu azu ugbo ahụ na-arahu ura n’elu ohiri isi. Ndi na-eso uzo ya kpote ya si ya, “Onye ozizi, o metughi gi n’obi na anyi n’ala n’iyi?”

³⁹ O biliri oto, baara ifufe ahụ mba sikhara osimiri ahụ, “**Kwusi! Dere jii!**” Ifufe ahụ kwusiri, ebe niile dajuru deere jii.

⁴⁰ O siri ndi na-eso uzo ya, “**Gini mere unu ji atụ oke egwu? O bu na unu enwebeghi okwukwe?**”

⁴¹ Ha niile turu egwu, jurita onwe ha si, “Onye bu onye a? O buladi ifufe na ebili mmiri na-erubere ya isi!”

5

Jisos agwo nwoke mmuo ojoo bi n’ime ya

¹ Ha gafere n’ofe ozo nke osimiri ahụ n’akuku obodo Gerazin.* ² Mgbe Jisos sitere n’ugbo ahụ pata, otu nwoke mmuo na-adighi ocha si n’ebe a na-eli ozu bia zute ya. ³ Nwoke a bi n’etiti ili ndi ahụ. O dikwaghi onye obula puru ike ya agbu, o buladi iji eriri igwe kee ya. ⁴ N’ihi na e keela ya agbu ukwu n’aka otutu oge ma o dobisiri eriri igwe ndi ahụ, gbajisiekwa mkporo igwe di ya n’ukwu. O dikwaghi onye nwere ike ijideli ya. ⁵ O na-agahari n’etiti ili ahụ ehihie na abali na n’ugwu di ya gburugburu, na-eti mkpu, na-eji nkume di nko na-egbukasi onwe ya ahụ.

* 5:1 5:1 N’akwukwo ochie ufodu, i nwere ike hu Gadarin.

⁶ Mgbe o sitere n'ebe di anya hu Jisosh, o gbaara oso gaa gbuo ikpere n'ihu ya. ⁷ O tiri mkpu n'oke olu si, "Gini ka mu na gi nwekoru, Jisosh, Okpara Chineke Onye kachasi ihe niile elu? Eji m aha Chineke na-ario gi, biko, atala m ahuhu." ⁸ N'ihu na o nyela ya iwu si, "**Si n'ime nwoke a puta, gi mmuo na-adighi ocha!**"

⁹ Mgbe ahụ Jisosh juru ya si, "**Gini bu aha gi?**"

Mmuo ojoo ahụ zagbachiri ya si, "Aha m bu Lijion,† n'ihu na anyi di otutu." ¹⁰ Ma o riosiri ya aririo ike ka o ghara ichupu ha site n'obodo ahụ.

¹¹ Igwe ezi no nso n'ebe ahụ na-akpa nri, na ndida ugwu di n'ebe ahụ. ¹² Mmuo ojoo ndi a rioro ya si, "Biko ziga anyi n'etiti igwe ezi ndi a, ma hapu anyi ka anyi banye n'ime ha." ¹³ O hapuru ha; mmuo ndi ahụ na-adighi ocha putara baa n'ime igwe ezi ndi ahụ. Igwe ezi ahụ niile, onuogugu ha ruru puku abuo, gbaara oso site na mkputamkpu ala onu mmiri dakpuo n'ime osimiri ebe mmiri riri ha niile.

¹⁴ Ndi na-elekota igwe ezi ahụ gbaara oso laa, kosaa ihe mere n'ime obodo nakwa n'ala ahụ niile. N'ihu nke a, otutu mmadu putara ilere ihe mere. ¹⁵ Ha biakwutere Jisosh, hu nwoke ahụ nke igwe mmuo ojoo bibu n'ime ya. O yi uwe, nodu ala, burukwa onye uche ya zuruoke; egwu jidere ha. ¹⁶ Ndi huru ihe mere kororo ihe niile mere nwoke ahụ mmuo ojoo bibu n'ime ya. Ha kokwaara ihe mere igwe ezi ndi ahụ. ¹⁷ Mgbe ahụ, ha bidoro irio Jisosh ka o puora ha n'akuku ala ha.

¹⁸ Di ka o na-achio ibanye n'ime ugbo, nwoke ahụ mmuo ojoo ndi ahụ bibu n'ime ya rioro ya ka o soro ha. ¹⁹ Ma Jisosh ekweghi, kama o siru ya, "**Laa n'ulo, lakwuru ndi enyi gi, kororo ha ihe oma Onyenwe anyi meere gi, na otu o si meere gi ehere.**" ²⁰ Ya mere, o si n'ebe ahụ puo, malitekwa ikosa n'ime mpaghara Dekapolis ihe oma Jisosh meere ya. Ihe a juru mmadu niile anya.

Ada Jairos na nwanyi nwere okwukwe

²¹ Mgbe Jisosh jiri ugbo mmiri gafee n'akuku nke ozo, otutu igwe mmadu zokoro gbaa ya gburugburu mgbe o no n'akuku osimiri. ²² Ma otu n'ime ndiisi ulo ekpere nke aha ya bu Jairos biara, mgbe o huru ya, o dara n'ala n'ukwu ya, ²³ riosie ya aririo ike si, "Ada m nwanyi nke nta no n'onu onwu ugbo a. Biko, bia ka i bikwasu ya aka gi ka agwo ya, ka o dikwa ndu." ²⁴ Ya mere, Jisosh soro ya gawa.

Oke igwe mmadu sokwa ya na-akpagbu ya. ²⁵ Ma otu nwanyi nokwa n'ebe ahụ, onye norii na-aria oria oruru obara afo iri na abuo. ²⁶ O taala ahuhu di ukwu n'aka ndi dibia, mefukwaa ihe niile o nwere. Ma kama oria ya idi mma, o na-aga n'ihu idi njo. ²⁷ Ebe o nurula akuko banyere Jisosh, o sooro igwe mmadu ndi ahụ, sitere n'azu metu uwe ya aka. ²⁸ N'ihu na o kwuolari n'ime obi ya si, "O buru nnoo na m enwe ike metu naani uwe ya aka, a ga-agwokwa m." ²⁹ Ngwangwa oruru obara ya kwusiri. O matakwara n'ime onwe ya na ya enwerela onwe ya site n'oria ya.

³⁰ N'otu oge ahụ Jisosh matara na ike esitela ya n'ahụ puo. O tughariri gburugburu n'etiti igwe mmadu ahụ juo si, "**Onye meturu uwe m aka?**"

† 5:9 5:9 Nke a bu site na puku ato ruo puku isii n'onuogugu.

31 Ndị na-eso ụzọ ya sịrị, “Lee ọtụtụ igwe mmadụ gbara gị gburugburu, i sikwa aña na-ajụ, **‘Onye meturu uwe m aka?’**”

32 Ma Jisọs gara n’ihu na-ele anya gburugburu ihu onye mere ya. 33 Ma nwanyị ahụ, ebe ọ matara ihe mere n’ahụ ya, bịa na-egwu n’ima jijiji daa n’ụkwụ ya, gwa ya eziokwu niile. 34 Ọ sịrị ya, **“Ada m nwanyị, okwukwe gị agwoola gị. Laa n’udo nwerekwa onwe gị site n’orja gị.”**

35 Mgbe ọ ka nọ na-ekwu okwu, ụfọdụ ndị mmadụ sitere n’ulo onyeisi ulo ekpere bịaara sị, “Ada gị nwanyị anwuola, olee ihe mere i ji esogbu onye ozizi a ọzọ?”

36 Ma ka ọ nuru ihe ha kwuru, Jisọs gwara onyeisi ulo ekpere ahụ sị ya, **“Atula egwu, naanị kwere.”**

37 O kweghi ka onye obula ozọ soro ya ma ọ bughị Pita, na Jemis na Jon nwanne Jemis. 38 Mgbe ha bjarutere n’ulo onyendu ulo ekpere ahụ, ọ nuru ụzọ hukwa ọtụtụ mmadụ ka ha nọ na-akwa akwa na-etikwa mkpu akwa. 39 Mgbe ọ batara, ọ sịrị ha, **“Gini mere unu ji na-akwa akwa na-etikwa mkpu akwa? Nwatakiri a anwughi anwu, ọ na-arahu ura!”** 40 Ma ha chirị ya ochi.

Mgbe ọ chupusiri ha niile n’ezi, ọ kpogoro nne na nna nwantakiri ahụ, na ndi ya na ha so, banye n’ime ulo ebe nwantakiri ahụ dina. 41 O jidere ya n’aka sị ya, **“Talita koun!”** (nke putara, **“Nwa agbogho nta, asi m gi bilie!”**). 42 Otu mgbe ahụ nwaagbogho nta ahụ biliri oto bido ijeghari (ọ gbara afo iri na abuo). Nke a juru ha niile anya nke ukwu. 43 Ma ọ dosiri ha aka na nti ike, ka ha ghara igwa onye obula ihe mere. Ọ siri ha, “Nyenu ya nri ka o rie.”

6

Onye amuma na-enweghi ugwu

1 Ọ sitere n’ebe ahụ puo laghachi n’obodo nke a muru ya. Ndị na-eso ụzọ ya sooro ya gaa. 2 N’ubochi izuike, ọ banyere n’ulo ekpere bido izi ihe. Ozizi ya juru ọtụtụ ndi gere ya nti anya.

Ha kwuru sị, “Ebee ka nwoke si muta ihe ndi a niile? Gini nke bu amamihe nke a e nyere ya? Lekwa oru ebube nke a ọ ruru?” 3 Onye a ọ bughị onye kapinta* ahụ? Ọ bughị nwa Meri, burukwa nwanne Jemis, Josef,† Judas na Saimon? Umunne ya ndi inyom ha esoghi anyi noro n’ebe a?” Iwe were ha n’ebe ọ nọ.

4 Ma Jisọs zara ha sị, **“Onye amuma adighi enwe nsopuru obula n’obodo a muru ya, na n’etiti ndi ikwu ya na n’ezinaulo o siri puta.”** 5 Ọ rughi oru ebube obula n’ebe ahụ. Ihe o mere bu naanị ibikwasị mmadụ ole na ole ahụ na-esighi ike aka n’isi gwọ ha. 6 Enweghi okwukwe ha juru ya anya.

Nzipu ndi ozi iri na abuo

Ọ jegharikwara n’obodo nta niile gburugburu na-ezi ihe. 7 Ọ kpogoro mmadụ iri na abuo ahụ na-eso ya, nye ha ikike zipu ha, abuo abuo. O nyere ha ikike ichupu mmuo na-adighi ocha.

8 Ndị a bu iwu o nyere: **“Unu ewerekwala ihe obula maka njem a, karikwa mkpanaka. Unu ewela achicha, maobu akpa, unu**

* 6:3 6:3 Onye okpo ntu maobu onye nka † 6:3 6:3 N’ime ufodu akwukwo nsọ i ga-ahụ Joses.

etinyela ego ọbụla n’ime belit unu. ⁹ **Yirinụ akpụkpụkwụ unu, unu eyikwala karịa otu uwe.** ¹⁰ **Mgbe ọbụla unu banyere n’ụlọ ọbụla, nọgidenu n’ebe ahụ ruo mgbe unu hapuru obodo ahụ.** ¹¹ **Ma ọ buru na obodo ọbụla anabataghị unu maọbụ egeghi unu ntị, kụchapụnụ aja dị n’ụkwụ unu mgbe unu na-apụ, ka ọ buru ihe ama megide ha.”**

¹² Ha pụrụ kwusara ndị mmadụ ka ha chegharia. ¹³ Ha chụpuru ọtụtụ mmụọ ojoo, teekwa ọtụtụ ndị ahụ na-esighi ike mmanụ, gwọọ ha.

Ọnwụ Jọn omee baptizim

¹⁴ Eze Herod nuru akuko banyere ya, n’ihi na aha Jisọs aghoala okwu a kpu n’onu. Ufodu na-asi, na ọ bu “Jọn omee baptizim; na e meela ka o site na ndi nwuru anwu bilie. O bukwa nke a mere ka ike oru ebube ji di n’ime ya.”

¹⁵ Ndi ozọ na-asi, “O bu Ilaia.”

Ma ndi ozokwa kwuru na ọ bu onye amuma di ka otu n’ime ndi amuma mgbe ochie.

¹⁶ Ma mgbe Herod nuru nke a, ọ siri, “Jọn onye ahụ m bipuru isi, emeela ka ọ site n’onwu bilie!”

¹⁷ N’ihi na Herod n’onwe ya nyererị iwu ka e jide Jọn kee ya agbu tūba ya n’ulo mkporo. O mere nke a n’ihi Herodias burii nwunye Filip nwanne ya, onye o kporo dika nwunye ya. ¹⁸ N’ihi na Jọn gwara Herod si, “O bughi ihe ziri ezi n’iwu ka i kporo nwunye nwanne gi nwoke.” ¹⁹ N’ihi ya Herodias bu iro n’obi megide Jọn na-achokwa uzọ igbu ya, mana ọ pughi ime nke a, ²⁰ n’ihi na Herod na-atu egwu ma na-ehekwa Jọn, ebe ọ maara na ọ bu onye ezi omume na onye di nsọ. Mgbe ọ nuru okwu ya, o nweghi udo n’obi ma ige ya nti na-amasi ya.

²¹ N’ikpezu, ohere biara mgbe Herod kporo oriri n’ubochi ncheta omumu ya nye ndi okwa ha di elu n’okpuru ochichi ya, ndisi ndi ochiagha na ndi bu ndi ndu n’obodo Galili. ²² Mgbe ada Herodias biara tee egwu, obi toro Herod na ndi niile o kporo oriri uto.

Eze gwara nwaagboghọ ahụ si, “Riọ m ihe ọbụla i choro aga m enyewa gi ya.” ²³ O kwere ya nkwa nuokwa iyi si, “The ọbụla i rioro m aga m enye gi, ọ buladi okara alaeze m.”

²⁴ O jekwuru nne ya juo ya si, “Gini ka m ga-ari?”

O zara ya si, “Isi Jọn omee baptizim.”

²⁵ Ngwangwa, ọ biakwutere eze rioro ya si, “Achoro m ka i nye m, ugbo a, n’ime efere, isi Jọn omee baptizim.”

²⁶ O wutere eze nke ukwu, ma n’ihi iyi o nuru, na n’ihi ndi o kporo oriri, ọ choghi iju nye ya ihe o rioro ya. ²⁷ Ngwangwa o zipuru onye agha na-eche nche nye ya iwu ka o gaa bute isi Jọn. O gara, bipu isi Jọn n’ulo mkporo, ²⁸ tnye isi ahụ n’ime efere butere nwaagboghọ ahụ onye nara ya bunye nne ya. ²⁹ Mgbe ndi na-eso uzọ ya nuru nke a, ha biara buru ozu ya gaa lie.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

³⁰ Ndi ozi Jisọs gbara ya gburugburu koro ya ihe niile ha mere, na ihe niile ha kuziri. ³¹ N’oge ahụ, n’ihi na otutu ndi mmadu na-abia na-apukwa nke mere na ha enweghi ohere iri nri, ọ siri ha, “**Soronu m, unu niile, ka anyi ga ebe di juu, zuo ike nwa oge nta.**”

³² Ya mere ha puru baa n'ime ugbo mmiri gaa n'ebe ha ga-anoduru naani onwe ha. ³³ Ma otutu mmadu ndi huru ha mgbe ha na-apu matara ha, sitekwara n'obodo niile di ebe ahụ gburugburu gbara oso gbaruo ebe ahụ tupu ya na ndi na-eso uzo ya abiaruo. ³⁴ Mgbe o sitere n'ugbo mmiri ridata, o huru oke igwe mmadu a ka ha zuko. O nwere omijiko n'ebe ha no, n'ihi na ha di ka aturu na-enweghi onye na-azu ha. O malitekwara izi ha otutu ihe.

³⁵ N'oge a, ochichiri ebidola igba, n'ihi ya, ndi na-eso uzo ya biara gwa ya, "Ebe a bu ozara, chi ejiekwala. ³⁶ Zilaga ndi a, ka ha gaa n'obodo nta ndi di gburugburu ebe a, zutara onwe ha ihe ha ga-eri."

³⁷ Ma o zara si ha, "**Nyenu ha ihe ha ga-eri.**"

Ha siru ya, "Anyi ga-eje izuta ogbe achicha nke nari denari[‡] abuo, iji nye ha ka ha rie?"

³⁸ Ma o juru ha si, "**Ogbe achicha ole ka unu nwere? Gaanu choputa.**"

Mgbe ha choputasiri, ha siru, "Ogbe achicha ise na azu abuo."

³⁹ Mgbe ahụ o nyere ha iwu ka ha mee igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala n'otu n'otu n'elu ahijia ndu. ⁴⁰ Ya mere, ha noduru ala, iri mmadu ise n'otu ebe, nari mmadu n'ebe ozo. ⁴¹ O naara ogbe achicha ise na azu abuo ndi ahụ, welie anya ya elu, nye ekele. O nyawara achicha ahụ nye ya ndi na-eso uzo ya ka ha kee ndi mmadu ahụ. Otu aka ahukwa o nyawakwara azu abuo ahụ nyekwa ha niile. ⁴² Ha niile riri rijuo afo. ⁴³ Ha tutukotara iberibe achicha na azu tutujuo nkata iri na abuo. ⁴⁴ Onuogugu ndi nwoke riri ogbe achicha ahụ di puku mmadu ise.

Jiso agaa ije n'elu mmiri

⁴⁵ Ngwangwa, o mere ka ndi na-eso uzo ya banye n'ugbo mmiri buru ya uzo gafee n'ofe nke ozo nke osimiri Betsaida, ebe ya onwe ya noduru izilaga igwe mmadu ahụ. ⁴⁶ Mgbe ndi a niile lachara, o rigooro n'elu ugwu ikpe ekpere.

⁴⁷ Mgbe uhuruchi biara, ugbo mmiri ahụ no n'etiti osimiri, ma naani ya onwe ya no n'elu ala. ⁴⁸ Mgbe o huru na ha no na nsogbu n'ihi na ikuku na-emegide ha, n'ihe di ka elekere ato nke ututu, o bidoro iga ije n'elu mmiri ibiakwute ha, ma o mere di ka o choro igafe ha. ⁴⁹ Ma mgbe ha huru ya ka o na-aga ije n'elu osimiri, ha chere na o bu mmuo, tie mkpu akwa. ⁵⁰ N'ihi na ha niile huru ya, oke ujo tukwara ha.

Na-atufughi oge, o gwara ha si, "**Nweenu obi ike! O bu m. Unu atula egwu.**" ⁵¹ Emesia, o rigokwuru ha n'ime ugbo mmiri ahụ, otu mgbe ahụ ikuku ahụ dara juu. Ihe ndi a jukwara ha anya nke ukwu. ⁵² Obi ha mechiri emechi n'ihi na ha aghotaghi ihe banyere oru ebube ogbe achicha ndi ahụ.

Ogwugwo oria na Genesaret

⁵³ Mgbe ha gafere n'ofe nke ozo, ha rutere n'ala Genesaret ebe ha kedoro ugbo ha. ⁵⁴ Ma ngwangwa ha putara n'ugbo, ndi no n'ebe ahụ matara onye o bu. ⁵⁵ Ha gbaara oso gaa n'obodo nta niile di ebe ahụ gburugburu butere ya ndi oria n'ute ebe obula ha nuru na o no. ⁵⁶ Ebe obula o bara, n'obodo ukwu maobu na obodo nta, maobu n'ubi, ndi mmadu na-ebute ndi oria nibe ha n'ahia. Ha rioro ya ka o kwere ka

[‡] 6:37 6:37 Otu denari bu ihe a na-akwu di ka ugwo oru otu ubochi.

ha metụ ọ bụladị ọnụnyụ uwe ya aka; ndị niile meturụ ya aka nwetara ọgwụgwọ.

7

Ihe dị ọcha na ihe na-adighi ọcha

¹ Mgbe ndị Farisii na ufodu ndi ozizi iwu sitere Jerusalem bja gbara ya gburugburu, ² ha huru na ufodu ndi na-eso uzọ ya ji aka na-adighi ọcha, ya bu aka a na-akwoghị akwo, na-eri nri. ³ Ndi Farisii na ndi juu niile adighi eri nri ma o buru na ha akwoghị aka, n'hi na ha na-ejigidesi aka ike n'ozizi na omenaala nke ndi okenye. ⁴ Mgbe obula ha si n'ahia lota, ha adighi eri nri ma o bughị ma ha sachara onwe ha. Ha na-edebekwa otutu omenaala ndi ozo di ka isacha iko, na ite mmiri na ketulu.*

⁵ Ya mere ndi Farisii na ndi ozizi iwu juru ya si, "Gini mere ndi na-eso uzọ gi adighi ebi n'usoro omenaala ndi okenye. Karịa iji aka na-adighi ọcha rie nri ha?"

⁶ O siri ha, "**Amuma ahụ Aizaya buru banyere unu ndi ihu abuo bu eziokwu; di ka e dere ya si,**
"Ndi a ji egbugbere onu ha na-asopuru m,
ma obi ha di anya n'ebe m no.

⁷ **Ofufe ha na-eke m bu ihe efu,**
ozizi ha bukwa ihe mmadu nyere n'iwu."†

⁸ **Unu atufuola iwu Chineke ma jidesiekwaa aka ike n'omenaala nke mmadu."**

⁹ Ma o gwakwara ha si, "Unu nwere uzọ di mma n'anya unu nke unu ji wezuga iwu Chineke ma were omenaala unu dochie n'onodu ya. ¹⁰ N'hi na Mosis siri, 'Sopuru nne gi na nna gi,'‡na, 'onye obula kwujoro nne maobu nna ya ka e gbuo ya.'§ ¹¹ Ma unu na-asi, na o buru na mmadu asi nne ya maobu nna ya, 'Ihe obula bu nke i gara erite n'aka m bu koban,' (nke putara onyinye diri Chineke).* ¹² N'uzo di otu a, unu na-akwagide ndi mmadu ka ha hapu inyere nne na nna ha aka. ¹³ N'uzo di otu a, unu na-eme okwu Chineke ka o buru ihe efu, site n'omenaala unu nke unu nyefere n'aka ndi ozo. O dikwa otutu ihe ndi ozo di ka nke a unu na-eme."

¹⁴ Ozokwa, o kporo igwe mmadu ahụ si ha, "Geenu m nti onye obula, ma ghotakwanu nke a. ¹⁵ O dighi ihe obula banyere n'ime mmadu puru imeru mmadu, kama ihe na-emeru mmadu bu ihe ahụ na-esite n'ime ya na-aputa." ¹⁶ Onye obula nwere nti ihu ihe, ya nuru.†

¹⁷ Mgbe o hapuru igwe ndi mmadu ahụ banye n'ime ulo, ndi na-eso uzọ ya juru ya maka ilu a. ¹⁸ O siri ha, "**Unu o ka di ka ndi na-enweghi nghota? O bu unu aghotaghị na ihe obula banyere n'ime mmadu apughị imeru ya.** ¹⁹ N'hi na ihe di otu a anaghị abanye n'obi ha, kama o na-abanye n'ime afọ ha, si n'ebe ahụ a

* 7:4 7:4 N'ime ufodu akwukwo mgbe ochie i ga-ahuta ma ihe ndina. † 7:7 7:7 Aiz 29:13
‡ 7:10 7:10 Opu 20:12; Dit 5:16 § 7:10 7:10 Opu 21:17; Lev 20:9 * 7:11 7:11 Nke a adighi n'iwu Chineke nyere. † 7:16 7:16 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di isi 4 n'amaokwu nke 23.

nyupụ ya n'ụlọ nsị." (Site n'ikwu otu a, o mere ka ihe oriri niile dị ọcha.)

²⁰ Ọ sịkwara, **"Ọ bụ ihe sitere n'ime mmadụ pụta na-emerụ ya. ²¹ N'ihị na ọ bụ n'ime obi mmadụ ka echiche ojọọ niile si apụta, ya na ikwa iko niile dị iche iche, izu ohi, igbu mmadụ, ²² ikwa iko nke ndị nwere di na nwunye, ọchịchọ idotara onwe gi ihe ndị ọzọ nwere, ekworo, aghughọ niile, adighi ọcha niile, inwe anya ụfụ n'ebe ndị ọzọ nọ, nkwalu niile, nganga na enweghi uche ọbụla. ²³ Ihe ojọọ ndị a niile na-esite n'ime mmadụ a pụta. Ha bụkwa ihe na-emerụ mmadụ."**

Okwukwe nwanyi Siria

²⁴ Ọ hapụrụ ebe ahụ gaa n'akukụ obodo Taja.‡ N'ebe ahụ ọ banyere n'ime otu ụlọ. Ma o nwekwaghị ike izo onwe ya, n'agbanyeghi na ọ chọghị ka a mata na ọ nọ ebe ahụ. ²⁵ Ngwangwa, otu nwanyi nwere otu nwa nwanyi ntakiri nke mmụọ na-adighi ọcha bi n'ime ya nuru maka ya, ọ biara daa n'ukwu ya. ²⁶ Nwanyi a bụ onye Griik a muru n'akukụ Sairo-Fonisia. Ọ rioro ya ka ọ chupuru ya mmụọ ojọọ ahụ bi n'ime nwa ya nwanyi.

²⁷ Ọ siri ya, **"Hapu ka umuntakiri buru uzọ rie ihe, n'ihị na o zighi ezi na a ga-ewere nri umuntakiri tupuru nkita."**

²⁸ Ma ọ zaghachiri ya si, "Onyenwe m, ma umu nkita na-erikwa iberibe nri umuntakiri si na tebul tupu n'ala."

²⁹ Mgbe ahụ, ọ siri ya, **"Nwanyi, i zara nke oma, n'ihị osisa gi, laa, mmuọ ojọọ ahụ ahapula nwa gi nwanyi ugbu a."**

³⁰ Ọ laghachiri n'ụlọ ya, hụ nwantakiri ahụ ka o dina n'elu ihe ndina, mmuọ ojọọ ahụ apụkwala.

Ogwugwo onye nti chiri na onye ogbu

³¹ Emesịa, ọ hapụrụ akukụ Taja gabiga Saịdon biaruo n'osimiri Galili ruo n'obodo ndi di na Dekapolis. ³² Ha duteere ya otu nwoke nti chiri, nke na-asukwa oke nsu. Ha rioro ya ka o bikwasị ya aka.

³³ O duuru ya puo n'ebe igwe mmadụ ahụ nọ, runye ya mkpisiaka n'ime nti ya abuo. Mgbe ahụ ọ gbupukwara onu mmiri metukwa ya aka n'ire. ³⁴ O leliri anya n'eluigwe suo ude si ya, **"Ef fata,"** nke putara **"Meghee!"** ³⁵ Ngwangwa, nti ya meghere, a topukwara ire ya, ọ malite ikwu okwu nke oma.

³⁶ Jisọs nyere ha iwu ka ha ghara igwa onye ọbụla, ma mgbe ọ na-eme nke a ha gara n'ihu na-akosa ya ebe niile. ³⁷ Ọ turu ha n'anya nke ukwu, ha kwuo si, "O meela ihe niile nke oma. Ọ na-eme ka ọ buladi ndi nti chiri nu ihe, ma mee ka ndi ogbi kwuo okwu."

8

Jisos enye puku mmadu ano nri

¹ N'oge ahụ, igwe mmadụ ọzọ zukoro. Ebe ha na-enweghi ihe ha ga-eri, ọ kporo ndi na-eso uzọ ya si ha, ² **"Enwere m omiiko n'ebe igwe mmadụ ndi a nọ. Nke a na-eme ya ubochi ato anyi na ha nọ. Ugbu a, ha enweghi ihe ha ga-eri. ³ Ọ buru na m ezilaga ha**

‡ 7:24 7:24 N'akwukwo ochie ufodu i ga-ahu Taja na Saịdon.

n'ulo ha, ufodu n'ime ha ga-ada n'uzo n'ihia aguu. N'ihia na ufodu ha si n'ebe di anya bia."

⁴ Ndi na-eso uzo ya zara ya, "Ebee ka mmadu ga-achota achicha ga-ezuru ndi a n'ime ozara a?"

⁵ Jisos juru ha si, "**Ogbe achicha ole ka unu nwere?"**

Ha zara si, "Asaa."

⁶ O gwara igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala. O weere ogbe achicha asaa ahụ kpee ekpere. O nyawasiri ha, nye ha ndi na-eso uzo ya ka ha kee igwe mmadu ahụ niile. Ha kekwarara ya nye igwe mmadu ahụ. ⁷ Ha nwekwara azu ole na ole. O weere ya kpee ekpere, o gwara ha ka ha kesaakwa ya. ⁸ Ha riri, rijuo afo. Ha tutukotara iberibe achicha dafuru n'ebe ndi a no rie nri. Ha tutujuru nkata asaa. ⁹ Ndi riri nri a ruru ihe dika puku mmadu ano. Mgbe ahụ o zilagara ha. ¹⁰ Ngwangwa, ya na ndi na-eso uzo ya banyere n'ugbo mmiri gaa n'akuku obodo Dalmanuta.

¹¹ Ndi Farisii biakwutere ya malite nrurita uka, na-achọ ihe iribama si n'eluigwe, iji nwalee ya. ¹² O suru ude nke ukwu n'ime onwe ya si, "**Gini mere ogbo a ji achọ ihe iribama? N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o nweghi ihe iribama a ga-egosi ogbo a.**" ¹³ O hapuru ha n'ebe ahụ banyekwa n'ugbo mmiri ozo, igafe n'ofe ozo nke osimiri ahụ.

Ihe na-eko achicha nke ndi Farisii na Herod

¹⁴ Ndi na-eso uzo ya chefuru iwere achicha. O bu naani otu ogbe achicha foduru ha n'ime ugbo. ¹⁵ O doro ha aka na nti si, "**Kpacharanu anya. Lepunu anya maka ihe na-eko achicha ndi Farisii na nke Herod.**"

¹⁶ Ha kparitara uka n'etiti onwe ha na-asi, "O bu n'ihia na anyi enweghi achicha."

¹⁷ Mgbe Jisos ghotara isi mkparita uka ha, o juru ha si, "**Gini mere unu ji na-ekwu okwu maka enweghi achicha? O putara na unu adighi ahụ maobu aghota? Obi unu o siri ike? ¹⁸ Unu nwere anya nke na-adighi ahụ uzo? Unu nwere nti ma unu adighi anu ihe? O ga-abu na unu adighi echeta? ¹⁹ Mgbe m ji ogbe achicha ise zuo puku mmadu ise, iberibe achicha juru nkata ole ka unu tutukotara?"**

Ha zara si ya, "Nkata iri na abuo."

²⁰ "**Mgbe m ji ogbe achicha asaa zuo puku mmadu ano, iberibe achicha juru nkata ole ka unu tutukotara?"**

Ha zara si ya, "Nkata asaa."

²¹ O siri ha, "**Unu ka no na-enweghi nghota?"**

Jisos agwo onye isi na Betsaida

²² Mgbe ha ruru Betsaida, ufodu mmadu kpotaara ya otu onye isi rijo ya ka o metu ya aka, ²³ O duuru onye isi ahụ n'aka puo n'azu obodo. Mgbe ahụ, o gbusara onu mmiri n'anya ya metukwa ya aka n'anya. O juru ya si, "**I na-ahụ ihe obula?"**

²⁴ Nwoke ahụ leliri anya elu ma si, "Ana m ahụ ndi mmadu ma ha di ka osisi na-agaghari agaghari."

²⁵ Nke ugboro abụọ Jisọs metukwara ya aka n'anya, mgbe ahụ anya ya meghere. O bidoro ihu ihe niile nke oma. ²⁶ O zilagara ya ulọ ya si ya, **“Abanyekwala n’ime obodo.”**

Ogbugba ama Pita banyere Kraịst

²⁷ Mgbe ahụ Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya gara n’obodo nta ndị ọzọ dị gburugburu Sizaria Filipai. Mgbe ha na-aga n’ụzọ, ọ juru ndị na-eso ụzọ ya si, **“Onye ka ndị mmadụ na-asị na m bụ?”**

²⁸ Ha zara ya si, “Ufodu na-asị na i bụ Jọn omee baptizim, ndị ọzọkwa si na i bụ Ilaija maobu otu n’ime ndị amuma.”

²⁹ Ma ọ juru ha si, **“Ma unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?”**

Pita zara si, “I bụ Kraịst* ahụ.”

³⁰ O dorọ ha aka na ntị si ha agwakwala onye ọbụla ihe banyere ya.

Jisọs ekwuo okwu onwụ ya

³¹ Emesịa, o bidoro izi ha ihe na Nwa nke Mmadu aghaghị ihu otutu ahuhu di iche iche, ndi okenye, na ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu ga-aju ya, na aghaghị igbu ya, ma ọ ga-ebili n’onwụ mgbe ubochi nke ato gasiri. ³² O gwaghere ha ihe ndi a onu. Ma Pita kporo ya puo n’otu akuku, bido ibara ya mba.

³³ Ma ọ tughariri lee ndi na-eso ụzọ ya anya, baara Pita mba si ya, **“Si n’ebe m nọ puo ekwensu! Ihe i na-eche echiche ya abughi uche Chineke, ha bu echiche mmadu.”**

Ihe o ga-efu iso Jisọs

³⁴ Mgbe ahụ, ọ kporo ndi na-eso ụzọ ya na igwe mmadu ahụ. O gwara ha si, **“O buru na onye obula achoo iso m, ya guo ndu ya di ka ihe furu efu. Mgbe ahụ, ya buru obe ya soro m n’azu.”** ³⁵ N’ihi na onye na-azo ndu ya ka o ga-efunari, ma onye obula gurụ ndu ya di ka ihe furu efu n’ihi m, na n’ihi ozioma m, ga-azoputa ya. ³⁶ Uru gini ka o ga-abara mmadu, iritecha uwa niile n’uru ma tufuo ndu ha? ³⁷ O di ihe ozo di n’uwa mmadu nwere ike iji gbanwere ndu ya? ³⁸ O buru na ihere na-eme onye obula n’ihi m na n’ihi okwu m n’uwa ojoo a, na n’uwa mmehie a, ihere onye ahụ ga-emekwa Nwa nke Mmadu, mgbe o ga-abighachi n’ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi di nsọ.”

9

¹ Ma ọ gwara ha si, **“N’ezie asị m unu, ufodu n’ime ndi guzo n’ebe a, agaghi edetu onwụ ire tupu ha ahụ alaeze Chineke mgbe o ga-abia n’ike.”**

Nnwogha Jisọs

² Mgbe ubochi isii gasiri, Jisọs kporo Pita na Jemis na Jọn, duru ha rigoro n’elu ugwu di elu. N’ebe ahụ ka ha noduru naani ha. N’ebe ahụ, a gbanwere odidi ya n’ihu ha. ³ Uwe ya na-enwu ocha kariya udi ocha obula anya hurula. O dikwa ocha kariya nke onye obula n’uwa nwere ike ime ka ihe di ocha. ⁴ Ha huru Ilaija na Mosis ka ha putara soro Jisọs na-ekwu okwu.

* 8:29 8:29 Maobu, Onye nzoputa.

⁵ Pita gwara Jisọs si, “Onye ozizi, ọ di mma ka anyi nọdu n’ebe a. Ka anyi wuo ụlọ ikwu atọ. Otu ga-abụ nke gi, otu a buru nke Mosis, nke ozokwa a buru nke Ilaija.” ⁶ (Ọ makwaghi ihe ọ ga-ekwu n’ihi na oke egwu turu ha.)

⁷ Mgbe ahụ, igwe ojii putara kpuchie ha. Olu sitere n’igwe ojii ahụ daa si, “Onye a bu Okpara m, onye m huru n’anya. Geenu ya nti.”

⁸ Na mberede, mgbe ha lere anya gburugburu, ọ dikwaghi onye ọzọ ha huru, karịa naani Jisọs.

Ajuju banyere Ilaija

⁹ Mgbe ha si n’elu ugwu ahụ na-arịdata, Jisọs nyere ha iwu ka ha ghara igwa onye ọbụla ihe ha huru, tutu ruo mgbe Nwa nke Mmadu ga-esi n’onwu bilie. ¹⁰ Ha zobere ihe a n’etiti onwe ha, na-ekwurịtara okwu na-atule ihe isi n’onwu bilie putara.

¹¹ Ma ha juru ya si, “Gini mere ndi ozizi iwu jiri si na Ilaija aghaghi ibu uzo bia?”

¹² Ọ gwara ha si, “**Ọ bu ezie, Ilaija ga-ebu uzo bia, na-emekwa ka ihe di ka ọ di na mbu. Ma gini mere e jiri dee na Nwa nke Mmadu ga-ahu otutu ahuhu, burukwa onye a juruaju? ¹³ Ka m gwa unu, Ilaija abialari. Ma ha mesokwara ya mmeso otu ha chorọ di ka e dere banyere ya.**”

Jisọs agwoọ nwa mmuo ojoọ bi n’ime ya

¹⁴ Mgbe ha bjarutere n’ebe ndi na-eso uzo ya no, ha huru oke igwe mmadu ka ha gbara ha gburugburu, hukwa ufodu ndi ozizi iwu ka ha na ha na-arurita uka. ¹⁵ Ngwangwa, mmadu ahụ niile huru ya, udiri ya juru ha anya. Ha gbaara oso gaa kelee ya.

¹⁶ Ọ juru ha si, “**Unu na ha ọ na-arurita uka banyere gini?**”

¹⁷ Otu onye n’ime igwe mmadu ahụ zara ya si, “Onye ozizi akpotaara m gi nwa m nwoke, nke mmuo ojoọ bi n’ime ya, nke mekwara ka ọ daa ogbi. ¹⁸ Mgbe ọbụla mmuo ojoọ ahụ malitere isogbu ya, ọ na-atuda ya n’ala. Mgbe ahụ, ọ na-agbo ufufu n’onu ya, na-ata ikikere eze, anu ahụ ya na-esikwa ike. Arioro m ndi na-eso uzo gi ka ha chupu mmuo ojoọ a, ma ha enweghi ike.”

¹⁹ Ọ zaghachiri ha si, “**Unu ogbo na-enweghi okwukwe. Ruo ole mgbe ka mu na unu ga-anọ? Ruo ole mgbe ka m ga-anagide unu? Kpotaranu m ya!**”

²⁰ Ya mere, ha kpotaara ya nwata ahụ. Mgbe mmuo ojoọ ahụ huru ya, ngwangwa, o nughariri nwata ahụ nke ukwu, ọ daa n’ala na-aturu onwe ya n’ala, na-agbokwa ufufu n’onu ya.

²¹ Jisọs juru nna nwata ahụ si, “**Olee mgbe ihe a bidoro?**”

Ọ zara si, “Site na mgbe ọ bu nwata nta. ²² Ọ na-eme ya ka ọ daba n’oku, maobu na mmiri, ka ọ laa ya n’iyi. Ọ buru na ọ di ihe i nwere ike ime, biko meere anyi ebere, nyere anyi aka.”

²³ Jisọs siri ya, “**‘Ọ buru na i nwere ike?’ Ihe niile puru ime n’ebe onye kwere ekwe no.**”

²⁴ Ngwangwa, nna nwata ahụ tiri mkpu si, “Ekweere m, biko nyere ekweghi ekwe m aka!”

²⁵ Mgbe Jisọs huru na igwe mmadu na-agba oso na-abia n’ebe ahụ, ọ baara mmuo ahụ na-adighi ocha mba si, “**Gi mmuo ojoọ nti**

ike na ida ogbi, ana m enye gi iwu, site n'ime nwata a puta! Abanyekwala n'ime ya ozo!"

²⁶ O tiri mkpu n'oke olu, nugharia nwata ahụ nke ukwu ma site n'ime ya puta. Nwata ahụ togboro n'ala di ka onye nwuru anwu nke mere na ndi niile no n'ebe ahụ siri, "O nwuola!" ²⁷ Ma Jisọs jidere ya n'aka selite ya elu, mee ka o guzo n'ukwu ya. O guzokwara.

²⁸ Ma mgbe o banyere n'ime ulo ndi na-eso uzo ya juru ya na nzuzo si, "Gini mere o jiri siere anyi ike ichupu ya?"

²⁹ O siri ha, "**O bu naani site n'ike ekpere ka a puru ichupu udi a.**"*

Jisọs ekwuokwa okwu ozo banyere onwu ya

³⁰ Ha siri n'ebe ahụ puo gafee Galili. O choghi ka onye obula mata maka ya, ³¹ n'ihu na o na-ezi ndi na-eso uzo ya ihe. O siri ha, "**A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka umu mmadu, ha ga-egbukwa ya ma o ga-ebili n'onwu mgbe mkpuru ubochi ato gasiri.**" ³² Ma ha aghotaghi ihe o na-agwa ha. Egwu tukwara ha i ju banyere ya.

Onye kachasi ukwu

³³ Emesia, ha bjaruru Kapanom. Mgbe o banyere n'ulo, o juru ha si, "**Gini ka unu na-arurita uka banyere ya n'okporouzo?**" ³⁴ Ma ha gbara nkiti, n'ihu na ha ruritara uka n'okporouzo banyere onye di ukwu karia ibe ya.

³⁵ O noduru ala kpo mmadu iri na abuo ahụ, si ha, "**O buru na onye obula choro ibu onye mbu, o ghaghi ibu onye ikpeazu, burukwa onye na-ejere mmadu niile ozi.**"

³⁶ Mgbe ahụ o kuuru otu nwantakiri mee ka o guzoro n'etiti ha. O kuuru nwata ahụ n'aka ya si ha, ³⁷ "**Onye obula nabatara otu n'ime umuntakiri ndi a n'aha m, na-anabata m. Ma onye obula nabatara m, o bughị m ka o nabatara, kama o na-anabata onye zitere m.**"

Onye na-emegideghi anyi dinyeere anyi

³⁸ Jon siri ya, "Onye ozizi, anyi huru otu onye na-achupu mmuo ojo n'aha gi, ma anyi gbaliri igbochi ya n'ihu na o bughị otu onye n'ime anyi."

³⁹ Ma Jisọs gwara ha si, "**Unu egbochila ya, n'ihu na onye obula ji aha m na-arụ oru ebube agaghi ekwu okwu ojo megide m.**

⁴⁰ **N'ihu na onye obula na-adighi emegide anyi dinyeere anyi.**

⁴¹ **N'eziokwu asi m unu, onye obula ga-ekanye unu otu iko mmiri n'aha m, n'ihu na unu bu ndi nke Kraist, ga-anatakwa ugwo oru ya.**

Iduba na mmehie

⁴² "**O burukwa na onye obula emee ka otu n'ime ndi a di nta kweere na m jehie, o ga-akara onye ahụ mma ma o buru na e kenyere nkume igwe nri buru ibu n'olu ya, tunye ya n'ime oke osimiri.** ⁴³ **O buru na aka gi na-eme ka i jehie, gbupu ya. O ga-akara gi mma inwe orusi baa na ndu karia inwe aka abuo banye n'oku ala mmuo, ebe oku ya na-adighi anyu anyu;** ⁴⁴ **ebe "ikpuru ya na-adighi anwu anwu,**

* 9:29 9:29 Akwukwo ochie ndi ozo na-edenye, na-ibu onu.

okụ ya adighi anyukwa anyu.[†]

⁴⁵ **Ọ buru na ukwu gi na-eme ka i jehie, gbupu ya, tufukwaa ya, n'ihu na o ga-akara gi mma iba na ndu na ngwuro kariya inwe ukwu abuo a tunye gi n'oku ala mmuo;**⁴⁶ ebe

“ikpuru ya na-adighi anwu anwu,

okụ ya adighi anyukwa anyu.[‡]

⁴⁷ **Ọ buru na anya gi na-eme ka i jehie, ghupu ya. Ọ ga-akara gi mma na i nwere otu anya baa n'alaeze Chineke, kariya inwe anya abuo a tunye gi n'oku ala mmuo,**⁴⁸ ebe

“ikpuru ya na-adighi anwu anwu,

okụ ya adighi anyukwa anyu.[§]

⁴⁹ **A ga-eji oku nuchaa onye obula di ka nnu.**

⁵⁰ **“Nnu di mma, ma o buru na o dighi atokwa utu, olee ka i ga-esi mee ka o toto utu ozu? Ya mere, nweenu nnu n'ime onwe unu. Unu na ibe unu biri n'udo.”**

10

Ozizi banyere igba alukwaghi m

¹ Ọ hapuru ebe ahụ gaa n'obodo ndi di na mpaghara Judia ma gafeekwa n'ofe Jodan. Igwe mmadu biakwutekwara ya, ozu, di ka o si emekwa, o ziri ha ihe.

² Ufodu ndi Farisii biara, ma n'ihu i nwalee ya, ha juru ya si, “O ziri ezi n'iwu ka nwoke gbaa nwunye ya alukwaghi m?”

³ Ma o zara ha si, **“Gini ka Mosis nyere unu n'iwu?”**

⁴ Ha siri, “Mosis kwenyere ka nwoke dee asambodo alukwaghi m, nye nwunye ya ma zilaga ya.”

⁵ Jisos siri ha, **“O bu n'ihu na obi unu siri ike nke ukwu ka o ji deere unu iwu a. ⁶ Ma na mmalite nke okike uwa, Chineke 'kere ha nwoke na nwanyi.* ⁷ N'ihu nke a ka nwoke ga-eji hapu nne ya na nna ya e jikota ya na nwunye ya. ⁸ Ha abuo ga-abu otu anu ahu.† Ya mere, ha alukwaghi mmadu abuo ozu, kama otu anu ahu. ⁹ Ya mere, ihe Chineke jikotara, ka mmadu obula atosala ya.”**

¹⁰ Mgbe ha banyere n'ulo, ndi na-eso uzu ya juru ya ozu ihe banyere okwu a. ¹¹ O siri ha, **“Onye obula gbara nwunye ya alukwaghi m ma luru nwanyi ozu na-eme mmehie ikwa iko megide ya. ¹² Ma o buru na nwanyi obula agbaa di ya alukwaghi m ma luru nwoke ozu, o na-emekwa mmehie ikwa iko.”**

Jisos na umuntakiri

¹³ Ndi mmadu na-ekutere ya umuntakiri ka o metu ha aka, ma ndi na-eso uzu ya baara ha mba. ¹⁴ Ma mgbe Jisos huru nke a, iwe were ya nke ukwu, o siri ha, **“Hapunu umuntakiri ka ha biakwute m. Unu egbochikwala ha. N'ihu na alaeze Chineke bu nke ndi di otu a. ¹⁵ N'ezikwu asi m unu, onye obula nke na-agaghi anabata alaeze Chineke di ka nwantakiri agaghi aba n'ime ya.” ¹⁶ Mgbe ahụ, o kuuru ha n'aka ya, bikwasị ha aka ya abuo ma gozie ha.**

† **9:44** 9:44 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di n'amaokwu nke 48. ‡ **9:46** 9:46

Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di n'amaokwu nke 48. § **9:48** 9:48 Aiz 66:24

* **10:6** 10:6 Jen 1:27 † **10:8** 10:8 Jen 2:24

Onye Ogaranya na Alaeze Chineke

¹⁷ Mgbe ọ na-ebili njem, otu nwoke gbaara ọsọ bịa gbuo ikpere n'ihu ya. Ọ juru ya sị, "Ezi onye ozizi oma, ịni ka m ga-eme ka m keta ndu ebighi ebi?"

¹⁸ Jisọs siri ya, "**Gini mere i ji akpo m ezi mmadu? O dighi onye obula bu ezi mmadu ma o bughị naani Chineke.** ¹⁹ **I maara ihe niile enyere n'iwu: 'Egbula mmadu, a kwala iko, e zula ohi, a gbala ama ugha, a ghogbula mmadu ibe gi, sọpuru nne na nna gi.'**"

²⁰ Ọ siri ya, "E, onye ozizi, Edebezuchaala m ha niile siteri na mgbe m bu nwata."

²¹ Jisọs lere ya anya, hu ya n'anya. Mgbe ahụ, ọ gwara ya sị, "**Ọ fodoru naani otu ihe i ga-eme. Laa, ugbu a, ree ihe niile i nwere, nyekwa ndi ogbenye ego i retara. I mesia nke a, i ga-enwe aku n'eluigwe. Mgbe ahụ biaghachi soro m.**"

²² Mgbe ọ nuru okwu a, ihu ya gbaruru. O sitere n'ebe ahụ puo na mwute, n'ihu na ọ bu ogaranya nke nwere otutu akunuba.

²³ Jisọs leghariri anya gwa ndi na-eso uto ya sị, "**Lee ka o si buru ihe rara ahụ na onye ogaranya ga-abanye n'alaeze Chineke.**"

²⁴ Okwu ya turu ndi na-eso uto ya n'anya, ma Jisọs gwakwara ha ozo sị, "**Umuntakiri, o bu nnoo ihe rara ahụ ibanye n'alaeze Chineke.** ²⁵ **O diri inyinya kamel mfe isite n'anya agiga gafee, karịa onye ogaranya ibanye n'alaeze Chineke.**"

²⁶ Okwu a jubigara ha anya oke. Ha juritara ibe ha sị, "Onye kwanu ka a ga-azoputa?"

²⁷ Ma Jisọs lere ha anya sị ha, "**N'ebe mmadu no, o bu ihe rara ahụ. Ma n'ebe Chineke no, ihe niile di mfe. O dighi ihe rara Chineke ahụ ime.**"

²⁸ Pita malitere igwa ya sị, "Anyi ahapula ihe niile soro gi!"

²⁹ Jisọs siri, "**N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o dighi onye obula hapuru ulo ya, maobu umunne ya ndi nwoke, maobu umunne ya ndi nwanyi, maobu nne ya, maobu nna ya, maobu umuntakiri ya, maobu ala ubi ya n'ihu m, na n'ihu ozioma a,** ³⁰ **nke na-agaghi anataghachikwa n'uwa a, ulo, umunne ndi nwoke, umunne ndi nwanyi, nne, umuaka na ala ubi, tinyere mkpagbu, ihe ruru okpukpu nari karia ihe niile nke o hapuru. O ga-anatakwa ndu ebighi ebi n'uwa ozo.** ³¹ **Ma otutu ndi bu uto ga-abu ndi ikpeazu, ma otutu ndi ikpeazu ga-abukwa ndi bu uto.**"

Okwu ozo Jisọs kwuru banyere onwu ya

³² Ha no n'uto na-aga Jerusalem, ma Jisọs no n'ihu ha, nke a juru ndi na-eso uto ya n'anya. Otu a kwa, ndi mmadu niile na-abia ha n'azu tukwara egwu. Ozokwa, ọ kpọpuru mmadu iri na abuo ahụ n'akuku, malite igwa ha ihe gaje idakwasị ya. ³³ Ọ siri, "**Leenu, anyi na-aga Jerusalem, ebe a ga-arara Nwa nke Mmadu nyefee n'aka ndisi nchaja na ndi ozizi iwu. Ha ga-ama ya ikpe onwu, nyefekwa ya n'aka ndi mba ozo.** ³⁴ **Ha ga-akwa ya emo, gbusakwa ya onu mmiri asu, pia ya ihe ma gbukwaa ya. Ma mgbe ubochi ato gasiri, o ga-esite n'onwu bilie.**"

Aririọ Jemis na Jọn

³⁵ Jemis na Jọn ụmụ Zebedi biakwutere ya. Ha siri ya, “Onye ozizi, anyị choro ka i meere anyị ihe obula anyị rioro.”

³⁶ O siri ha, “**Gini ka unu choro ka m meere unu?**”

³⁷ Ha siri ya, “Kwere ka otu onye n’ime anyi noro n’aka nri gi, onye nke ozo n’aka ekpe gi n’ime ebube gi.”

³⁸ Ma Jisos siri ha, “**Unu amataghi ihe unu na-ario. Unu puru inu iko ahụ mu onwe m ga-anu maobu buru ndi a ga-eme udi baptizim a ga-eme m?**”

³⁹ Ha zaghachiri ya, “Anyi puru.”

Jisos siri ha, “**Unu ga-anu iko m ga-anu, a ga-emekwa unu baptizim nke a ga-eme m.** ⁴⁰ **Ma inodu n’aka nri m maobu n’aka ekpe m abughi ihe diri m inye, kama onodu ndi a diri ndi a kwadooro ha.**”

⁴¹ Mgbe mmadu iri ndi ozo nuru nke a, iwe juputara ha obi n’ihi Jemis na Jọn. ⁴² Ma Jisos kpokotara ha niile si ha, “**Di ka unu onwe unu maara, ndi eze nke ndi mba ozo, na ndi a maara aha ha, na-eji aka ike na-achi ndi no n’okpuru ha.** ⁴³ **Ma n’etiti unu o gaghi adi otu a. Kama onye obula choro idi kwuu n’etiti unu ga-abu onye na-ejere unu ozi.** ⁴⁴ **Onye obula nke choro ibu onye mbu n’etiti unu, ga-abu ohu mmadu niile.** ⁴⁵ **N’ihi na Nwa nke Mmadu abiaghi ka e jeere ya ozi. Kama ka o jee ozi ma nyekwa ndu ya ka o buru ihe mgbapu nke otutu mmadu.**”

Ogwugwo Batimios onyeisi

⁴⁶ Mgbe ha ruru Jeriko, di ka Jisos na ndi na-eso uzo ya na otutu igwe mmadu sitere n’obodo Jeriko na-apu, otu nwoke kpuru isi aha ya bu Batimios (aha ya putara “nwa nwoke Timios”), onye aririọ noduru ala n’akuku uzo. ⁴⁷ Mgbe o nuru na o bu Jisos onye Nazaret na-agafe, o bidoro iti mkpu na-asi, “Jisos, nwa Devid, meere m ebere!”

⁴⁸ Otutu mmadu bara ya mba ka o mechie onu. Ma o nogidesiri ike na-eti mkpu na-asi, “Nwa Devid, meere m ebere!”

⁴⁹ Jisos kwusiri kwuo si, “**Kpouu ya.**”

Ya mere ha kporo onye isi ahụ, si ya, “Mesaa ihu gi bilie n’ukwu gi, o na-akpo gi.” ⁵⁰ O tufuru uwe mwada ya, wulie n’ukwu ya, biakwute Jisos.

⁵¹ Jisos siri ya, “**Gini ka i choro ka m meere gi?**”

Onye isi ahụ siri ya, “Onye ozizi m, achoro m ka m hu uzo.”

⁵² Jisos siri ya, “**Laa, okwukwe gi azoputala gi.**” N’otu oge ahụ, o bidoro ihu uzo, sorokwa ya gawa n’uzo ahụ.

11

Jisos abaa Jerusalem

¹ Mgbe ha na-abiaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji na Betani n’Ugwu Oliv. Jisos zipuru mmadu abuo n’ime ndi na-eso uzo ya. ² O gwara ha si, “**Gaanu n’ime obodo nta di n’ihu unu. Mgbe unu na-abanye n’ime ya, unu ga-ahu nwa inyinya e kedoro n’ebe ahụ nke onye obula na-arikwasibeghi n’elu ya. Topunu ya n’agbu, kputaranu m ya.** ³ **O buru na onye obula asi unu, ‘Gini mere**

unu ji na-atọpụ ya n'agbụ?' sịnu onye ahụ, 'Ọ dị Onyenwe anyị mkpa, ọ ga-akpughachitekwa ya ngwangwa.'"

⁴ Ha ruru ma hụ otu nwa ịnyinya e kedoro n'akụkụ ụzọ, n'ihu otu ụlọ nke dị n'ama. Dị ka ha na-atọpụ ya, ⁵ ụfọdụ mmadụ guzo n'ebe ahụ sịrị ha, "Gịnị ka unu na-eme, unu na-atọpụ nwa ịnyinya a?" ⁶ Ha gwara ha ihe Jisọs kwuru, ha hapụkwara ha ka ha toro ịnyinya ibu ahụ. ⁷ Ha kpụtara Jisọs nwa ịnyinya ahụ, ma wụkwasi kwa uwe ha n'elu ya, ọ nọkwasi n'elu ya. ⁸ Ọtụtụ mmadụ túsara uwe ha n'okporo ụzọ, ma ndị ọzọ túsara alaka osisi ha gbutere n'ohia. ⁹ Ndị na-aga n'ihu na ndị na-esokwa n'azụ, tiri mkpu na-asị, "Hozanna!"*

"Onye a goziri agọzi ka onye ahụ bụ nke na-abịa n'aha Onyenwe anyị!"†

¹⁰ "Ngọzi dịrị alaeze ahụ na-abịa nke nna anyị David!"

"Hozanna n'ebe kachasi ihe niile elu!"

¹¹ Mgbe ọ batara na Jerusalem, ọ gara n'ime n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Mgbe o legharịchara anya n'ihe niile dị n'ebe ahụ, ma ebe ọ bụ na chi ejieala, ya na ndị na-eso ụzọ ya pụrụ gaa Betani.

Osisi fiig a buru onu

¹² N'echi ya, mgbe ha si Betani na-aputa, agụu gurụ ya. ¹³ Site n'ebe dị anya, ọ hụrụ otu osisi fiig nke nwere akwụkwọ ndụ. Mgbe ọ bjaruru osisi ahụ nso, ọ gaghariri n'ukwu ya niile ma ọ ga-achota mkpuru n'elu ya, ma ọ hughị mkpuru ọbụla, naanị akwụkwọ ndụ, n'ihị na oge a abughị oge osisi a ji amị mkpuru. ¹⁴ Mgbe ahụ, ọ gwara osisi ahụ sị, **"Ka mmadụ ọbụla ghara iri mkpuru sitere na gị ruo ebighi ebi."** Ndị na-eso ụzọ ya nuru mgbe o kwuru okwu a.

Jisọs achupu ndi ahia

¹⁵ Mgbe ha ruru Jerusalem, ọ banyere n'ime ụlọnsọ ukwu, bido ichupu ndị na-azụ ahia na ndị na-ere ahia n'ebe ahụ. O kpughariri tebul ndị na-agbanwe ego, kwatuokwa oche niile n'ọdụ ahia ndị na-ere nduru. ¹⁶ O gbochikwara onye ọbụla iwebata ngwongwo ahia orire n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ. ¹⁷ Ma dị ka ọ na-ezi ha ihe, ọ sịrị, **"Ọ bụ na-edeghi ya sị, Ụlọ m ka a ga-akpo ụlọ ekpere nye mba niile? Ma unu emeela ya ọgba ndị na-apunara mmadụ ihe n'ike.S"**

¹⁸ Mgbe ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu nuru nke a, ha malitere na-achọ ụzọ igbu ya ma ha turu egwu ya n'ihị na ozizi ya juru igwe mmadụ niile ahụ anya.

¹⁹ Mgbe uhuruchi bịara, Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya siri n'obodo ahụ puo.

Osisi fiig ahụ a kponwuo

²⁰ N'isi ututu echi ya, mgbe ha na-agafe, ha huru na osisi fiig a esitela na mgboro gwu ya kponwuo. ²¹ Pita chetara ihe merenu ma sị ya, "Onye ozizi, lee! Osisi fiig ahụ i buru onu akponwuola!"

* **11:9** 11:9 Okwu a Hozanna, putara Zoputa n'asusụ Hibru, nke mechara ghoọ mkpu otutu.

† **11:9** 11:9 Abụ 118:25,26 ‡ **11:17** 11:17 Ajz 56:7 § **11:17** 11:17 Jer 7:11

22 Jisọs zara ha si, “Nweenu okwukwe n’ime Chineke. 23 N’ezie agwa m unu, o buru na onye obula asi ugwu a, ‘Si n’ebe a wezuga onwe gi, gaa dabanye n’oke osimiri,’ nke na-enweghi obi abuo n’ime ya, kama o kweere na ihe o kwuru ga-emezu, ihe ahụ o kwuru ga-emezukwa. 24 Ya mere, ka m gwa unu, ihe obula unu rioro n’ekpere, kwerenu na unu anatala ya, o ga-abukwa nke unu. 25 Ma mgbe obula unu guzoro na-ekpe ekpere, gbagharanu, ma o buru na unu nwere ihe obula megide onye obula, ka Nna unu nke bi n’eluigwe gbagharakwa unu mmehie unu. 26 Ma o buru na unu agbagharaghi, Nna unu nke bi n’eluigwe agaghi agbagharakwa unu mmehie unu.”*

Ajuju banyere ike Jisọs

27 Mgbe ha rutere Jerusalem ozo, o no na-ejeghari n’ime ogige ulonso ukwu ahụ, ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi okenye ndi Juu biakwutere ya. 28 Ha siru ya, “Olee ikike i ji eme ihe ndi a i na-eme? Onye nyere gi ikike ime ha?”

29 Jisọs siru ha, “Aga maju unu otu ajuju, unu zaa m ya, aga m agwakwa unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndi a. 30 Baptizim nke Jon, o sitere n’eluigwe ka o bu n’aka mmadu? Gwanu m.”

31 Ha kparitara uka n’etiti onwe ha ma si, “O buru na anyi asi, ‘O sitere n’eluigwe,’ o ga-asi anyi, ‘Gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?’ 32 Ma o buru na anyi asi, ‘O sitere n’aka mmadu.’” (Ha na-atu egwu ndi mmadu, n’ihi na ha niile kwenyere na Jon bu onye amuma n’ezie.)

33 Ya mere ha zara Jisọs si, “Anyi amaghi.”

Jisọs zaghachikwara ha si, “Agakwaghi m agwa unu udi ikike m ji na-eme ihe ndi a.”

12

Ilu banyere ndi oru ubi ojoo

1 Mgbe ahụ, o bidoro igwa ndi ahụ okwu n’ilu si, “Otu nwoke kuru mkpuru vaini n’ubi ya, jiri mgbidi gbaa ubi ahụ gburugburu. O gwuru ebe inara mmanya si na mkpuru vaini, wuokwa ulo elu. Mgbe o mesiri, o nyefere ubi vaini ahụ n’aka ndi oru ubi ilekota ya ma gaa obodo ozo. 2 Mgbe oge igho mkpuru ruru, o zipuru otu onye ohu ya ka o jekwuru ndi na-elekota ubi ahụ, nata ha ufodu n’ime mkpuru vaini ahụ. 3 Ma ha jidere ya tie ya ihe, zilaga ya n’aka efu. 4 Emesikwa, o zigakwara onye ohu ozo. Ma ha tiwara ya isi, mee ya ihe ihere. 5 O zigakwara onye ozo, ma ha gburu ya. O zigakwara otutu ndi ozi, ma ha gburu ufodu, tie ndi ozo ihe.

6 “O nwere naani otu onye ozo foduru nke o ga-eziga, nke bu okpara ya o huru n’anya. N’ikpeazu o zigara ya, buru n’uche na ha gasopuru okpara ya.

7 “Ma ndi na-elekota ubi ahụ siritara onwe ha, ‘Onye a bu onye nketa ihe niile a. Bianu ka anyi gbuo ya, ka ihe nketa a buruzia nke anyi.’ 8 Ha jidere ya gbuo ya, tufee ozu ya n’azu mgbidi ubi vaini ahụ.

* 11:26 11:26 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Mat 6:15.

9 **“Gini ka unu chere onyenwe ubi vaini ahụ ga-eme? O ga-abia laa ndi ajo mmadu ahụ n’iyi. O ga-enyefekwa ubi vaini ahụ n’aka ndi ozọ. 10 O bu na unu agubeghi akwukwo nsọ a na-asi, “Nkume ndi na-ewu ulọ juru aburula nkume isi ntọala ulọ.**

11 **O bu Onyenwe anyi ruru nke a, o dikwa itunanya n’anya anyi*?”**

12 Mgbe ahụ ndiisi nchajaja, ndi nkuzi iwu na ndi okenye chorọ ọzọ ha ga-esi jide ya n’ihi na ha matara na ilu ahụ o turu megidere ha. Ma ha turu egwu igwe ndi mmadu ahụ, ya mere ha hapuru ya puo.

Itu utu nye Siza

13 Emesija, ha zigara ufodu mmadu site n’otu ndi Farisii na ndi otu Herod, ile ma ha ga-esite n’okwu onu ya jide ya. 14 Ha biakwutere ya, si ya, “Onye ozizi, anyi maara na i bu onye eziokwu, i dighi asokwa onye obula anya, n’ihi na i dighi ele mmadu anya n’ihu n’agbanyeghi ndi ha bu, kama i na-ezi ọzọ Chineke n’uzo eziokwu. O ziri ezi n’iwu itu utu nye Siza† ka o bu na o zighi ezi? 15 Anyi kwesiri ikwu ya ka o bu anyi ekwesighi?”

Ma ebe o maara ihu abuo ha, ya mere o siru ha, **“Gini mere unu ji anwa m onwunwa? Wetaranu m otu mkpuru ego ka m lee ya anya.”** 16 Ha weputara otu mkpuru ego, O siru, **“Onye nwe onyinyo a? Aha onye ka e bikwasiri n’ego a?”**

Ha zara si, “O bu nke Siza.”

17 Mgbe ahụ Jisọs gwara ha si, **“Nyenu Siza ihe bu nke ya, nyekwanu Chineke ihe bu nke ya.”**

Osisa ya jukwara ha anya.

Olulu nwunye n’oge mbilite n’onwu

18 Ufodu ndi Sadiusi bu ndi siru na mbilite n’onwu adighi biakwutere ya juo ya si, 19 “Onye ozizi, Mosis nyere anyi iwu na o buru na nwoke obula anwu na-amutaghi nwa, na nwanne ya nwoke ga-aluru nwunye nwoke ahụ, muta umu n’aha nwanne ya nwoke ahụ nwuru anwu. 20 Ugbu a, e nwere umunne nwoke asaa, nke mbu luru nwunye ma o nwuru na-amutaghi umu obula. 21 Nke abuo luru nwanyi ahụ di ya nwuru, ma ya onwe ya nwukwara na-amutaghi nwa. 22 O dighi onye obula n’etiti ha asaa mutara nwa obula, n’ikpeazu nwanyi ahụ nwukwara. 23 N’oge mbilite n’onwu, nwunye onye ka o ga-abu, ebe umunne asaa ndi a lutuchara ya?”

24 Jisọs zara ha si, **“O bu na unu adighi ejehie ọzọ n’ihi na unu aghotaghi ihe e dere n’akwukwo nsọ, maobu ike Chineke? 25 Mgbe ha ga-esite n’onwu bilie, olulu di na nwunye agaghi a di; kama ha ga-adi ka ndi mmuo ozi n’eluigwe. 26 Ma n’okwu banyere ndi nwuru anwu isite n’onwu bilie, o bu na unu agutabeghi n’akwukwo Mosis ebe e dere maka ohia ahụ na-ere oku, na otu Chineke si gwa ya, Abụ m Chineke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.‡ 27 O bughị Chineke nke ndi nwuru anwu kama nke ndi di ndu. N’ebe ahụ ka unu dahiere nke ukwu.”**

* 12:11 12:11 Abụ 118:22,23 † 12:14 12:14 Nke a bu utu a na-ekenye ndi na-abughị diala obodo Rom ka ha kwuo. ‡ 12:26 12:26 Opu 3:6

Iwu kachasi mkpa

²⁸ Otu n'ime ndi ozizi iwu bjara n'oge ahụ ha na-arurita ụka. Mgbe ọ huru na o nyere ha ezi ọsisa, ọ juru ya si, "N'ime iwu niile olee nke kachasi mkpa?"

²⁹ Jisọs zara ya si, "**Nke kachasi mkpa bu nke a, 'Nuru gi Izrel, Onyenwe anyi bu Chineke anyi, Onyenwe anyi bu otu.** ³⁰ **Were obi gi niile na mkpurubi gi niile na uche gi niile na ike gi niile hu Onyenwe anyi bu Chineke gi n'anya.**'[§] ³¹ **Nke abuo ya bu nke a, 'Hu onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi.'**^{*} **O dighi iwu ozo di nke kari ndi a."**

³² Onye ode akwukwo ahụ siri ya, "Onye ozizi, n'ezie, i zara nke oma na Chineke bu otu, na enweghikwa chi ozo di kari ya. ³³ Ihu ya n'anya site n'iji obi gi niile, na nghota gi niile, nakwa iji ike gi niile, n'ihukwa onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi, kachasi onyinye aja nsure oku na ichu aja niile."

³⁴ Mgbe Jisọs huru na ọ zara nke oma, ọ gwara ya si, "**I no alaeze Chineke nso.**" Site na mgbe ahụ ọ dikwaghi onye obula nwere obi ike iju ya ajuju ozo.

Kraist o bu nwa onye?

³⁵ Mgbe Jisọs no na-ezi ihe n'ulonso, ọ kwuru si, "**Gini mere ndi ozizi iwu ji si na Kraist bu nwa Devid?** ³⁶ **Devid n'onwe ya sitere n'ike Mmuo Nso kwuo si,**

"'Onyenwe anyi gwara Onyenwe m okwu si,

"Nodu ala n'aka nri m

ruo mgbe m ga-edebe ndi iro gi

n'okpuru ukwu gi abuo."[†]

³⁷ **Devid n'onwe ya kporo ya Onyenwe anyi. Oleekwanu uzọ o si buru nwa ya?"**

Igwe mmadu ahụ jiri obi utọ na-ege ya ntị.

Ido aka na ntị banyere ndi ozizi iwu

³⁸ Dika ọ na-ezi ihe, ọ siri, "**Lezienụ anya n'ebe ndi ozizi iwu no.**[‡]**Ndi iyi uwe mwuda na-egharị ebe niile na-amasi, na inara ekele puru iche bu nke a na-ekele ha n'oma ahia.** ³⁹ **Ndi o na-amasikwa inokwasị n'ochi kachasi elu n'ulo ekpere nakwa n'ochi puru iche na mmemme oriri obula.** ⁴⁰ **Ha na-eripia ihe niile di n'ulo ndi inyom ndi di ha nwuru anwu, n'ekpe ogologo ekpere ka a huta ha. Ndi di otu a ka a ga-ata ahuhu di ukwu."**

Onyinye nwanyi di ya nwuru

⁴¹ Ọ noduru ala na ncherita ihu ebe igbe onyinye di, si ebe ahụ na-ahụ otu igwe mmadu ahụ si etinye ego ha n'ime igbe onyinye. Otutu ndi ogaranya tonyere ego buru ibu. ⁴² Otu nwanyi bu ogbenye, nke di ya nwuru anwu, biara tinye mkpuru ego ọla abuo nke putara otu peni.

⁴³ Ọ kporo ndi na-eso uzọ ya si ha, "**N'ezie agwa m unu, nwanyi a di ya nwuru anwu, bukwa ogbenye, etinyela ego n'ime igbe onyinye a kari ndi ozo.** ⁴⁴ **N'ihia na ndi ozo sitere n'iba uba nke**

§ 12:30 12:30 Dit 6:4,5 * 12:31 12:31 Lev 19:18 † 12:36 12:36 Abu 110:1 ‡ 12:38 12:38 Ya bu ndi Farisii

ego ha nwere tinye, ma nwanyi a sitere n'ogbenye ya tinye ihe niile o nwere, o buladi ihe niile o ji biri."

13

Amuma banyere mmebi nke ulonso ukwu

¹ Mgbe o sitere n'ulonso ukwu ahụ na-apụ, otu n'ime ndị na-esozụzọ ya siri ya, "Onye ozizi, i hụkwara otu ulọ a si maa mma. Lee ụdị nkume buru ibu e ji wuo ha."

² Jisọs zara ha, **"I hụrụ ulọ ukwu ndị a? Oge na-abia mgbe o na-adighi nkume ga-atukwasi n'elu ibe ya, n'ihi na a ga-ala ha niile n'iyi."**

³ Mgbe o noduru ala n'elu Ugwu Oliv, na ncherita ihu ulonso ukwu, Pita na Jemis, na Jon na Andru bjakwutere ya na nzuzo juo ya si, ⁴ "Gwa anyi, olee mgbe ihe ndi a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama izi na o ruola mgbe ha niile ga-emezu?"

Mmalite nke ahuhu

⁵ Jisọs malitere igwa ha si, **"Lezienụ anya ka onye obula ghara iduhie unu. ⁶ N'ihi na otutu ga-abia n'aha m si, 'Abu m ya.' Ha ga-eduhiekwa otutu ndi uzọ. ⁷ Mgbe unu nuru maka agha na akuko agha di iche iche, unu atula egwu. Ihe ndi a aghaghi ime ma oge ogwugwu ihe niile erubeghi. ⁸ Mba ga-ebili megide mba ibe ya. Alaeze ga-ebilikwa megide alaeze ibe ya. Ala oma jijiji na unwu ga-adi n'ebe di iche iche. Ihe ndi a bu mmalite nke oke ihe mgbu.**

⁹ "Unu aghaghi ibu ndi no na nche. A ga-enyefe unu n'aka ndi na-achi achi, piakwa unu ihe n'ulo ekpere. N'ihi m, unu ga-eguzo n'ihu ndiisi ochichi na ndi eze di ka ndi ama nye ha. ¹⁰ Aghaghi ibu uzọ kwusaa ozioma a nye mba niile. ¹¹ Ma mgbe ha jidere unu kputa unu n'ulokpe, unu echegbula onwe unu banyere ihe unu ga-ekwu, kwuonu naani ihe batara unu n'onu unu ikwu n'oge ahụ. N'ihi na o bughu unu ga-ekwu okwu, kama o bu Mmuo Nso ga-esite n'onu unu kwuo okwu.

¹² "Nwanne ga-arara nwanne ya nye ka e gbuo ya. Nna ga-ararakwa nwa ya nye. Umụ ga-ebili megide ndi muru ha mee ka e gbuo ha. ¹³ Mmadu niile ga-akpo unu asi n'ihi m, ma onye ga-eguzosi ike ruo ogwugwu ka a ga-azoputa.

¹⁴ "Mgbe unu huru ihe aru nke na-eweta mbibi ka o na-eguzo n'ebe o na-ekwesighi* (onye na-agu ya nwee nghota), mgbe ahụ, ka ndi no na Judia were oso gbalaga n'elu ugwu ¹⁵ Onye obula no n'elu ulo ya ghara iridata maobu baa n'ime ulo ya iweputa ihe obula. ¹⁶ Ka onye obula no n'ubi ghara iloghachi ichiri uwe ya. ¹⁷ Ma ahuhu ga-adiri ndi di ime, na ndi na-enye umuaka ara, n'ubochi ahụ. ¹⁸ Kpeenu ekpere ka ihe ndi a hapu ime n'oge oke oyi. ¹⁹ N'ihi na oke mmpagbu nke ubochi ahụ ga-abu nke na-adibeghi na mbu site na mgbe Chineke kere uwa ruo ugbu a. O dikwaghi ihe ga-adikwa ka ya ozọ ruo mgbe ebighi ebi.

²⁰ "O buru na Onyenwe anyi emeghi ka ubochi ndi ahụ di mmpumkpu, o dighi onye a ga-azoputa. Ma n'ihi ndi ya, ndi

* 13:14 13:14 Dan 9:27; 11:31; 12:11

o họtara, o meela ka ụbọchị ndị ahụ dị mkpụmkpụ. ²¹ N'oge ahụ, o buru na onye ọbụla asị unu, 'Lee, Kraịst nọ n'ebe a,' maọbụ, 'Lee, o nọ n'ebe ahụ,' unu ekwela. ²² N'ihị na ndị nzọpụta ụgha na ndị amụma ụgha, ga-apụta ma ruokwa ọrụ ebube na ọrụ iribama dị iche iche iji duhie ndị a họtara ma o buru na o ga-ekwe mee. ²³ Ya mere, unu nọrọ na nche; n'ihị na agwala m unu ihe niile mgbe ha na-emebeghi.

Ọbibiya Onye nke nzọpụta

²⁴ "N'ụbọchị ndị ahụ, nke na-esote oge mkpagbu ahụ, " 'anyanwụ ga-agba ọchịchiri, ọnwa agaghị enyekwa ihè ya;

²⁵ kpakpando ga-esi na mbara eluigwe na-ada, ike niile dị na mbara eluigwe ga-amakwa jijiji.'†

²⁶ "N'oge ahụ, ha ga-ahụ Nwa nke Mmadu, ka o na-abia n'igwe ojii n'oke ike na ebube. ²⁷ Mgbe ahụ, o ga-ezipu ndị mmuo ozi ya ka ha kpokota ndị a họtara site n'akuku anọ niile nke ụwa. Site na nsọtụ niile nke ụwa ruo na nsọtụ niile nke eluigwe.

Ihe mmụta site n'osisi fiig

²⁸ "Ugbu a, mụtanụ ihe site n'osisi fiig. Mgbe ọbụla alaka ya dị nro malite iweputa akwukwo ndu, unu maara na okochi di nso. ²⁹ N'uzo di otu a, mgbe unu huru ihe ndi a niile ka ha bidoro ime, matanu na o no nso, o nokwa n'onu uzo. ³⁰ Ana m agwa unu eziokwu na ogbo a agaghị agabiga tupu ihe ndi a niile emezuo. ³¹ Eluigwe na ụwa ga-agabiga ma okwu m ga-adigide.

Mmadu ọbụla amaghị oge ahụ

³² "Ma banyere ụbọchị ahụ, maobu oge awa ahụ, o nweghi onye obula maara, o buladi ndi mmuo ozi nke eluigwe, maobu Okpara ahụ, kama naani Nna ahụ maara ya. ³³ Ebe o bu na unu amaghị mgbe ha ga-emezu, noronu na nche! Murukwanu anya!‡ ³⁴ O di ka nwoke hapuru ulo ya na-aga njem, tinye n'aka ndi ohu ya ilekota ihe, onye obula n'ime ha ka o nyere oru o ga-aru ma nyekwa onye nche onu uzo iwu ka o no na nche.

³⁵ "Ya mere noronu na nche, n'ihị na unu amaghị mgbe Onyenwe ulo ga-alota. Ma o bu n'uhuruchi maobu n'etiti abali. Maobu mgbe okuku kwara akwa, maobu n'isi ututu. ³⁶ O buru na o lota na mberede, unu ekwela ka o lokwute unu mgbe unu no n'ura. ³⁷ Ihe m gwara unu ka m na-agwakwa mmadu niile. 'Noronu na nche.' "

14

Otite mmanu Jisos na Betani

¹ Abali abuo tupu e mee Mmemme Ngabiga* na mmemme achicha na-ekoghi eko, ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu nokwa na-achọ uzo aghugho ha ga-esi jide Jisos gbuo ya. ² Ma ha kwuru si, "O gaghị abu n'oge mmemme a, ka ogbaaghara ghara idi."

† 13:25 13:25 Ajz 13:10; 34:4 ‡ 13:33 13:33 Akwukwo ndi ochie na-edenye, na-ekpe ekpere.

* 14:1 14:1 Mmemme ndi Izrel ji echeta opupu ha site n'ala Ijipt.

³ Ka ọ nọdurụ n'ọche nri na Betani n'ụlọ Saimon onye ekpenta, otu nwanyị bu karama alabasta mmanụ otite dị oke ọnuahịa, nke e jiri ezigbo naad mee, batara. Ọ kụwara karama ahụ, wusa ya mmanụ otite ahụ n'isi.

⁴ Ufodu ndi nọ n'ebe ahụ were iwe nke ukwu. Ha siritara onwe ha, "Gini mere e jiri laa mmanụ otite nke a n'iyi otu a?" ⁵ A gaara ere mmanụ otite a ihe kariiri nari denari ato, were ego e retara ya nye ndi ogbenye." Ha baara ya mba n'olu ike.

⁶ Ma Jisosh siri, "**Hapunu ya aka. Gini mere unu ji esogbu ya? O bu ezi oru ka o ruru n'ebe m no.** ⁷ Unu na ndi ogbenye na-anogoge niile, unu nwekwara ohere inyere ha aka mgbe obula unu choror. Ma mu na unu agaghi anog tee anya. ⁸ O mere ihe o nwere ike, o na-ete m mmanu otite a ugbu a iji kwado ahụ m maka olili a ga-eli ya. ⁹ N'ezie, ana m agwa unu, n'ebe obula a ga-ekwusa ozioma a n'awa niile, oru a o ruru ka a ga-akokwa akuko ya, iji cheta ihe oma a o mere."

¹⁰ Mgbe ahụ Judas Iskariot, otu n'ime ndi ozi iri na abuo ahụ jekwuuru ndisi nchujaja igba izu otu o ga-esi rara ya nye ha n'aka. ¹¹ Mgbe ha nuru nke a, ha nuriri onu kwee ya nkwa inye ya ego. Site n'ubochi ahụ, o bidoro ichoghari uzọ o ga-esi rara ya nye ha.

Oriri Mmemme Ngabiga

¹² N'ubochi mbu nke Mmemme achicha na-ekoghi eko, mgbe ha na-achụ aja aturu ngabiga, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya si ya, "Ebee ka i choror ka anyi gaa kwadoro gi ihe, maka oriri ngabiga?"

¹³ O zipuru mmadu abuo n'ime ndi na-eso uzọ ya, si ha, "**Gaanu n'ime obodo, otu nwoke bu ite mmiri ga-ezute unu. Soronu ya. ¹⁴ Ebe obula o banyere, sinu onyenwe ulo ahụ, Onye ozizi siri, Olee ulo obia a kwadoro m, ebe mu na ndi na-eso uzọ m ga-anogrie oriri ngabiga? ¹⁵ O ga-egosi unu otu onuulo buru ibu n'elu ulo ahụ, ebe e dozichara ihe niile. Kwadoonu ihe anyi n'ebe ahụ."**

¹⁶ Ndi na-eso uzọ ya puru baa n'ime obodo, ha huru ihe niile di ka o gwara ha. Ma kwadokwa nri ngabiga ahụ.

¹⁷ Mgbe o ruru uhuruchi, ya na ndi ozi ya iri na abuo ahụ so bia. ¹⁸ Mgbe ha no na-eri nri, Jisosh gwara ha si, "**N'ezie agwa m unu, otu onye n'ime unu ga-arara m nye. E, otu onye so m ugbu a na-eri nri!"**

¹⁹ Ha bidoro inwe obi mwute, na-asị ya n'otu n'otu, "O bu m? O bu m?"

²⁰ O siri ha, "**O bu otu onye n'ime mmadu iri na abuo a. Onye mu na ya na-amanyekota aka n'ime otu efere. ²¹ Nwa nke Mmadu gala di ka e dere banyere ya. Ma ahuhu ga-adiri nwoke ahụ onye a ga-esite n'aka ya rara Nwa nke Mmadu nye. O gaara akara onye ahụ mma ma a si na a mughị ya amu."**

Mmalite nke oriri nsọ

²² Di ka ha na-eri nri, o weere achicha, nye ekele, nyawa ya, nye ha si, "**Rienu ya, nke a bu ahụ m."**

²³ Mgbe ahụ, o buuru iko, nye ekele bunyekwa ha. Ha niile nuru site n'otu iko ahụ.

²⁴ O siri ha, "**Nke a bu obara m nke ogbugba ndu ohuru, nke a na-awufu n'ihi otutu mmadu. ²⁵ N'ezie, n'ezie, agwa m unu,**

agaghị m anụ mmanya vainị ọzọ tutu ruo ụbọchị ahụ, mgbe m ga-anụ ya ọhụrụ n'alaeze Chineke."

²⁶ Mgbe ha bụsiri abụ, ha pụrụ gaa n'Ugwu Oliv.

Jisọs ekwuo maka ngonari Pita

²⁷ Jisọs siri ha, **"Unu niile ga-agbahapụ m, n'ihi na e dere ya otu a si,**

"'Aga m etigbu onye ọzọzụ aturu,
igwe aturu ga-agbasasikwa.'[†]

²⁸ **Ma mgbe e mesiri ka m si n'onwu bilie, aga m ebu unu ụzọ gaa Galili."**

²⁹ Pita kwuru, "Ọ bụrụ na mmadu niile agbahapụ gi, agaghị m eme otu a."

³⁰ Jisọs siri ya, **"Igwa gi eziokwu, n'ubochi taa, n'abalị taa, tupu oke okuku akwaa akwa ugboro abuo, i ga-agonari m ugboro ato."**

³¹ O kwusiri ike si, "Ọ bụrụkwa na ihe onwu adaputa, aga m eso gi nwuo. Agaghị m agonari gi!" Ọ bụkwa otu ihe ahụ ka ha niile kwuru.

Ekpere Jisọs n'ogige Getsameni

³² Ha pụrụ garuo ebe a na-akpo Getsameni. N'ebe ahụ, ọ siri ndi n-eso ụzọ ya, **"Nodunu n'ebe a ka m gaa kpee ekpere."** ³³ Ọ kpoo Pita, na Jemis na Jon tinyere onwe ya. Ọ malitere inwe ihe mwute di ukwu nakwa obi ilo mmiri. ³⁴ Ọ siri ha, **"O na-ewute mkpuruobi m nke ukwu ruo n'onu onwu. Nodunu n'ebe a na-eche nche."**

³⁵ Ọ gaturu n'ihu daa n'ala kpee ekpere, si, ọ buri na ọ ga-ekwe mee ka oge awa ahụ gabiga ya. ³⁶ Ọ kwuru si, **"Abba, Nna, i puru ime ihe niile. Napu m iko a, ma otu ọ di, ọ bughị ka e mee uche m, kama ka e mee uche gi."**

³⁷ Ọ biara hu ha ka ha na-arahu ura. Ọ siri Pita, **"Saimon, i na-arahu ura? O bu na i nweghi ike iche nche otu awa?"** ³⁸ **Noronu na nche, na-ekpekwanu ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa. Mmuo di ike ma anu ahu adighi ike."**

³⁹ Ọ pukwara ozo, gaa kpee ekpere, na-ekwukwa otu okwu ahụ. ⁴⁰ Mgbe ọ loghachiri azu ọ huru na ha na-arahu ura, n'ihi na anya ha di arọ nke ukwu. Ha amakwaghị ihe ha ga-agwa ya.

⁴¹ Mgbe ọ loghachiri nke ugboro ato, ọ siri ha, **"Unu ka no na-arahu ura na-ezukwa ike? O zuola! Oge awa ahụ abiala. Lee, a rarala Nwa nke Mmadu nye n'aka ndi mmehie."** ⁴² **Bilienu! Ka anyi gawa! Lee, onye na-arara m nye no nso."**

Njide e jidere Jisọs

⁴³ Mgbe ọ ka kpu okwu n'onu, Judas, otu n'ime ndi ozi iri na abuo ahụ batara, ya na igwe mmadu, ndi ji mma agha na mkpo. Ọ bu ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu, na ndi ode akwukwo, na ndi okenye ndi Juu zitere ha.

⁴⁴ Ma onye na-arara ya nye, nyere ha rij ihe iribama si, "Onye ahụ nke m ga-esutu onu bu ya; jidenu ya, kpurunu ya gawa, ma jidesiekwanu ya ike." ⁴⁵ Ngwangwa o jekwuuru Jisọs, si ya, "Onye ozizi!" ma sutukwa ya onu. ⁴⁶ Ndi ikom ahụ jidere Jisọs ma sekpuru ya n'ike. ⁴⁷ Ma otu onye n'ime ndi guzo n'ebe ahụ, miputara mma agha ya, gbuo ohu onyeisi nchujaja, gbupu nti ya.

[†] 14:27 14:27 Zek 13:7 [‡] 14:36 14:36 Nke a putara nna n'asusu Aramaik.

⁴⁸ Jisọs siri ha, “**Abu m onyendu nke ndi na-enupu isi nke mere unu ji were nma agha na mkpo bja ijide m?** ⁴⁹ **Ubochi niile ka mu na unu no mgbe m na-ezi ihe n’ulonso ukwu, ma unu ejideghi m. Ma ihe akwukwo nso kwuru aghaghi imezu.**” ⁵⁰ Mgbe ahụ, ha niile hapuru ya gbalaga.

⁵¹ O di otu nwokorobia na-eso ya, o ji naani akwa ocha linin kpuchie onwe ya. Mgbe ha jidere ya, ⁵² o hapuru ha akwa ocha linin ya, gbara otu gbalaga.

Jisọs n’ihu ndi ikpe ndi Juu

⁵³ Ha duuru Jisọs gakwuru onyeisi nchajaja, ha niile bu ndiisi nchajaja, na ndi okenye na ndi ozizi iwu zuko n’ebe ahụ. ⁵⁴ Pita sooro ha, ma o no n’ebe di anya. O sooro ha bata n’obi onyeisi nchajaja. N’ebe ahụ, o sooro ndi nche nodu odu na-anya oku.

⁵⁵ Ndiisi nchajaja na ndiisi ikpe n’uloikpe ukwu no na-achọ ama megide Jisọs, ka ha nwee ike gbuo ya. Ma o dighi nke ha chotara. ⁵⁶ Otutu bbara gbaa ama ugha megide ya, ma ama ha abughi otu.

⁵⁷ Mgbe ahụ ufodu biliri gbaa ama ugha megide ya, si, ⁵⁸ “Anyi nuru mgbe o kwuru si, ‘Aga m akwatu ulonso ukwu a nke e ji aka wuo, n’ubochi ato aga m ewukwa ulo ozo, nke a na-ejighi aka wuo.’” ⁵⁹ O buladi na nke a, ama ha niile adakotakwaghi n’otu.

⁶⁰ Mgbe ahụ, onyeisi nchajaja biliri otu n’ihu ha, juo Jisọs ajuju si, “O bu na i nweghi ihe obula i ga-aza? Gini ka i nwere ikwu banyere ama ndi a na-agba megide gi?” ⁶¹ Ma o gbakwara nkiti, o zaghi ihe obula.

Ozokwa, onyeisi nchajaja juru ya si, “I bu Kraist, Okpara Onye a goziri agozi?”

⁶² Jisọs siri, “**Abu m ya, unu ga-ahukwa Nwa nke Mmadu ka o na-anodu ala n’aka nri nke Onye ji ike niile, na-abiakwa n’igwe ojii nke eluigwe.**”

⁶³ Onyeisi nchajaja dowara uwe ya kwuo si, “Gini mere anyi ji achọ ndi akaebe ozo?” ⁶⁴ Unu anula okwu nkwulu si ya n’onu puta! Gini bu mkpebi unu?”

Ha niile mara ya ikpe si, “O kwesiri ka o nwuo!” ⁶⁵ Mgbe ahụ ufodu bidoro igbu ya onu mmiri aso, jiri akwa kechie ya anya, tiekwa ya aka na-asị, “Buo amuma!” Ndi nche kpuputara ya tiekwa ya ihe.

Pita agonari Jisọs

⁶⁶ Dika Pita no n’obi ahụ, otu n’ime umu agboghọ na-ejere onyeisi nchajaja ozi bbara nso ebe o no. ⁶⁷ Mgbe o huru Pita ka o na-anya oku, o leziri ya anya nke oma, si, “I bu otu n’ime ndi na-eso Jisọs onye Nazaret ahụ.”

⁶⁸ Ma o gorọ ago si, “Amaghi m, maobu ghotakwa ihe i na-ekwu.” Ma o puru gaa n’uzo e si abata. Mgbe ahụ oke okuku kwara akwa.

⁶⁹ Mgbe nwaagboghọ ahụ huru Pita ozo, o gosiri ya ndi ozo no n’ebe ahụ si ha, “Nwoke a bukwanu otu n’ime ha.” ⁷⁰ Ma o gokwara ago ozo.

Mgbe oge nta gasiri, ndi guzo Pita nso siri ya, “N’ezie, i bu otu n’ime ha, n’ihi na i bu onye Galili.”

§ 14:55 14:55 Ha di iri asaa n’otu n’onuogugu ma burukwa ndi gbara site n’afọ ato n’otu gaa n’ihu.

⁷¹ Mgbe ahụ o bidoro ibụ onwe ya ọny, na inu iyi na-asi, "Amaghị m onye nwoke a unu na-ekwu okwu ya bụ."

⁷² N'otu oge ahụ, oke okukụ kwara akwa nke ugboro abụọ. Mgbe ahụ Pita chetara okwu Jisọs gwara ya si, "**Tupu oke okukụ akwa akwa ugboro abụọ, i ga-agonari m ugboro ato.**" Obi tiwara ya mee ka o kwaa akwa.

15

Jisọs n'ihu Paillet

¹ N'ezigbo isi ututu, ndiisi nchajaja na ndi okenye na ndi ozizi iwu, na ndi nzuko ndi okenye niile, nwere mkpebi. Ha kere Jisọs agbụ, duru ya nyefee n'aka Paillet.

² Paillet juru ya si, "I bụ eze ndi Juu?"

O zara si ya, "**Gị onwe gị kwuru ya.**"

³ Mgbe ahụ ndiisi nchajaja boro ya ebubo banyere otutu ihe. ⁴ Paillet juru ya ajuju ozo si, "O bụ na i nweghi osisa obula? Lee otutu ebubo ha na-ebo gi."

⁵ Ma Jisọs azaghị ihe ozo. Nke a juru Paillet anya.

⁶ Ugbu a, o bụ omenaala n'oge mmemme, na a ga-ahapu otu onye mkporo, bụ onye ha rioro ka a hapu. ⁷ N'oge ahụ kwa, otu nwoke a na-akpo Barabas no n'ulo mkporo, ya na ufodu ndi biliri megide isi ochichi, ndi gbukwara mmadu n'oge ogbaaghara ahụ. ⁸ Igwe mmadu gbakoro na-ario Paillet ka o mezuoro ha omenaala ha.

⁹ Mgbe ahụ o juru ha si, "Unu choro ka m hapuru unu eze ndi Juu?"

¹⁰ Ebe o maara na o bụ n'ihikworo ka ndiisi nchajaja ji nyefee Jisọs n'aka ya. ¹¹ Ma ndiisi nchajaja kpaliri igwe mmadu ahụ ka ha kwagide ya ka o hapuru ha Barabas.

¹² Paillet juru ha ozo si, "Gini ka m ga-eme nwoke a unu kporo eze ndi Juu?"

¹³ Ma ha tiri mkpu ozo si, "Kpogide ya n'obe!"*

¹⁴ Ma Paillet juru ha si, "O bụ n'ihigini? Olee ihe ojoo o mere?"

Ma ha tiri mkpu karja ka ha si eti na mbu, na-asi, "Kpogide ya n'obe!"

¹⁵ Ma ebe Paillet choro ime ihe ga-ato igwe mmadu ahụ utu, o hapuru ha Barabas, nyefee ha Jisọs n'aka ka ha pia ya ihe ma kpogidekwa ya n'obe.

Ndi agha ejiri Jisọs mee ihe ochi

¹⁶ Ndi agha ahụ duuru ya puo baa n'ime uloze a na-akpo Pritoriom. Ha kpokotakwara ndi agha ndi otu ha ndi ozo. ¹⁷ Ha yinyere ya uwe mwuda na-acha odo odo, kpukwasikwa ya okpueze nke e ji ogwu kpaa n'isi. ¹⁸ Emesja, ha malitere na-ekele ya si, "Ekele, eze ndi Juu." ¹⁹ Ha ji osisi ku ya n'isi otutu mgbe, na-agbu ya onu mmiri aso. Ha gbukwara ikpere n'ihu ya, na-akpo isiala na-enye ya. ²⁰ Mgbe ha ji ya mechaa ihe ochi, ha yipuru ya uwe odo odo ahụ, yinyekwa ya uwe nke ya. Emesja, ha duuru ya puo gawa ikpogide ya n'obe.

Mkpogide Jisọs n'obe

²¹ Ha zutere otu onye na-agata n'uzo, aha ya bụ Saimon, onye Sirini, bụ nna Alegzanda na Rufos. Ha manyere ya ka o buru obe ya.

* **15:13** 15:13 N'uzo di otu a a juru Jisọs Kraist.

22 N'ikpeazu, ha duuru Jisọs ruo ebe a na-akpo Gọlgotha (nke putara "ebe okpokoro isi"). 23 Ha nyere ya mmanya a gwara máá, ma o juru inu ya. 24 Emesia, ha kpogidere ya n'obe, ma kee uwe ya n'etiti onwe ha site n'ife nza onye ga-enwe nke o ga-ewe.

25 Ha kpogidere ya n'obe n'elekere itoolu nke ututu. 26 Ha deputara ebubo ha boro ya kwuba ya n'elu obe ahụ, nke bu:

Eze ndi Juu.

27 Ha kpogidekwara ya na ndi ohi abuo n'obe, otu n'aka nri ya, nke ozo n'aka ekpe ya. 28 A gukotara ya na ndi na-emebi iwu.† 29 Ndi mmadu si n'ebe ahụ gafee fufere isi ha na-ekwuto ya, na-asị, "Leenu gi! Onye ga-akwada ulonso ma wugharia ya n'abali ato. 30 Zoputanu onwe gi! Si n'elu obe ahụ rịdata." 31 O buladi ndiji nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi ode akwukwo no na-akwa ya emo n'etiti onwe ha na-asị, "O zoputara ndi ozo, ma o pughi izoputa onwe ya! 32 Ka Kraist a, bu Eze Izrel, si n'elu obe a rịdata ka anyi hu ma kwerekwa." Ndi ahụ a kpogidekorọ ha na ya n'obe nokwa na-akpari ya.

Onwu Jisọs

33 Mgbe o kuru elekere iri na abuo nke ehie, ochichi gi gbachikotara n'ala ahụ niile. Ochichi gi a digidere ruo n'elekere ato nke ehie. 34 N'elekere ato nke ehie, Jisọs tiri mkpu akwa n'oke olu si, "**Eloi, Eloi, lama sabaktani!**" (nke putara, "**Chineke m, Chineke m, gini mere i jiri hapu m?**").‡

35 Ma ufodu ndi guzo nso n'ebe ahụ, mgbe ha nuru nke a, siri, "Lee, o na-akpo Ilaija!"

36 Ya mere, otu onye gbaara oso gaa weta ogbo, denye ya n'ime mmanya gbara uka, fanye ya na okporo osisi, nye ya ka o nuo, ma na-asị, "Hapunu ya, ka anyi lee ma Ilaija o ga-abia totuo ya."

37 Ma Jisọs tiri mkpu n'olu ike, kubie ume.

38 Akwa mgbochi nke ulonso ukwu sitere n'elu gbawaa abuo ruo nonu ala ala ya. 39 Mgbe ochiagha guzo n'ihu ya, huru otu o si kubie ume, o kwuru si, "N'ezie, nwoke a bu Okpara Chineke."

40 O nwere ufodu umu nwanyi guzo n'ebe di anya na-ele ihe name, n'etiti ha bu Meri Magdalin, Meri nne Jemis nke nta, na Josef, § na Salomi. 41 Ndi a bu ndi naara eso ya na-ejekwara ya ozi, mgbe o no na Galili. O dikwa ndi inyom ozo nokwa n'ebe ahụ, bu ndi sooro ya bja na Jerusalem.

Olili Jisọs

42 N'oge uhuruchi (ya bu ubochi na-abota ubochi izuike), ebe o bu Ubochi Nkwadebe, 43 Josef onye Arimatia, otu n'ime ndi otu n'ulo nzuko, onye a na-asopuru, onye na-echere obibia nke alaeze Chineke, ji obi ike jekwuru Paillet riu ya ka o bunye ya ahụ Jisọs. 44 O juru Paillet anya inu na o nwuola. O kporo ochiagha ahụ juo ya ma o nwuola. 45 Mgbe ochiagha ahụ gwara ya na o nwuola, o kwere ka Josef buru ahụ ya. 46 Josef zutara akwa ocha linin, wedata ahụ ya jiri akwa ahụ fuchie ya. O buuru ya buba ya n'ime ili nke o gwuru n'ime nkume.

† 15:28 15:28 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Luk 22:37.

‡ 15:34 15:34 Abu 22:1 § 15:40 15:40 N'asusu Griik Joses bukwa Josef.

Emesija o nuketara otu nkume buru ibu, jiri ya mechie ọnu ọzọ ili ahụ. ⁴⁷ Meri Magdalin na Meri nne Josef hụkwara ebe e bubara ahụ ya.

16

Mbilite n'ọnwụ Jisọs

¹ Mgbe ụbọchị izuikere gafere, Meri Magdalin na Meri nne Jemis na Salomi zutara ụda dị iche iche ha ga-eji tee ahụ ya mmanụ. ² N'isi ụtụtụ ụbọchị mbụ nke izu, mgbe anyanwụ wara, ha biliri gawa n'ili ahụ. ³ Ha juritara onwe ha na-asi, "Onye ga-enupuru anyị nkume ahụ dị n'ọnu ọzọ ili ahụ?"

⁴ Ma mgbe ha leliri anya, ha hụrụ na e nupụla nkume ukwu ahụ. ⁵ Mgbe ha banyere n'ime ili ahụ, ha hụrụ otu nwokorobia yi uwe ọcha ka ọ nọdurụ ala n'akụkụ aka nri nke ili ahụ. Ha tūrụ oke egwu.

⁶ Ma ọ sirị ha, "Unu atula egwu. Unu na-achọ Jisọs onye Nazaret a kpogidere n'obe. E meela ka o site n'ọnwụ bilie! Ọ nọkwaghị n'ebe a. Lee ebe e nibere ya. ⁷ Ma gaanụ gwa ndị na-eso ọzọ ya nakwa Pita, 'O burula unu ọzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya dị ka ọ gwararịi unu.'"

⁸ Ha gbaputara site n'ili ahụ, n'ọnọdu mgbagwoju anya na ahụ ịma jijiji. Ha akoroghị onye ọbụla ihe ọbụla, n'ihị na egwu juputara ha obi.

[Ọtụtụ akwukwo mbụ na ụfọdu ndị mgbe ochie enweghị amaokwu itoolu ruo na nke iri abuo 9-20.]

⁹ Mgbe Jisọs biliri n'ọnwụ n'isi ụtụtụ n'ụbọchị mbụ nke izu, onye mbụ o gosiri onwe ya bụ Meri Magdalin, onye ahụ o siri n'ahụ ya chupụ mmuo ọjọọ asaa. ¹⁰ Ọ lara gaa korọ ndị ya na ha na-anọ na mbụ, bụ ndị nọrịi na-ebe akwa ma na-erukwa ụjụ. ¹¹ Mgbe ha nūrụ na ọ dị ndụ, na ọ hụkwala ya, ha ekweghị.

¹² Mgbe ihe ndị a gasiri, o gosiri mmadu abuo n'ime ha onwe ya n'udị ọzọ, mgbe ha na-abanye n'ime obodo. ¹³ Ndị a laghachiri bịa kororo ndị nke ọzọ ma ha ekwetakwaghị.

¹⁴ Emesija, Jisọs gosiri ndị na-eso ọzọ ya iri na otu ahụ onwe ya, mgbe ha nọkorọ na-eri nri. Ọ baara ha mba n'ihị enweghị okwukwe ha nakwa mkpochi obi ha, n'ihị na ha juru ikwenye n'ihie ndị ọzọ hūrụ ya gwara ha mgbe e mesiri ka ọ si n'ọnwụ bilite.

¹⁵ Ọ gwara ha si, "**Gaanụ n'ime ụwa niile kwusaara ihe niile e kere eke ozioma.** ¹⁶ Onye ọbụla kweerenụ na onye e mekwara baptizim ka a ga-azoputa. Ma a ga-ama onye ọbụla na-ekwereghị ikpe. ¹⁷ Ihe iribama ndị a ga-esokwa ndị kweerenụ. Site n'aha m, ha ga-achupụ mmuo ọjọọ; kwuokwa okwu n'asụsụ ọhuru dị iche iche. ¹⁸ Ha ga-eji aka ha abuo atutulie agwo, nūokwa nsi ma ọ gaghị emerụ ha ahụ ma otu. **Ha ga-ebikwasị ndị orịa aka, ahụ ga-adikwa ha mma.**"

¹⁹ Mgbe Onyenwe anyi Jisọs gwasiri ha okwu ndị a, e weliri ya elu, baa n'eluigwe, ebe ọ nọdu ala n'akụkụ aka nri Chineke. ²⁰ Ha puru kwusaa ozioma n'ebe niile. Onyenwe anyi nonyekwaara ha, mee ka okwu ya guzosie ike site n'ihie iribama dị iche iche nke na-eso ya.

Ozioma Luk

Mmalite

¹ Ebe ọ bụ n'ọtụtụ mmadụ agbaliala otu ha nwere ike i detu n'usoro ihe niile mezuru n'etiti anyị. ² Dị ka e nyefere ha n'aka anyị idebe bụ ndị ahụ sitere na malite jiri anya ha hụ ihe niile, ndị jikwa okwu a eje ozi. ³ Ekpebikwara m, ebe mụ onwe m nyocharala ihe niile nke ọma site na mmalite, ka m dere gị ihe niile n'usoro, Tiofilos, gị onye dị elu a na-asọpuru. ⁴ Nke a ga-eme ka ị mata nke bụ eziokwu banyere ihe ndị ahụ e ziri gị.

Ozi banyere ọmụmụ Jọn omee baptizim

⁵ N'oge Herod bụ eze Judia, ọ dị otu onyeisi nchụaja aha ya bụ Zekaraya, onye si n'otu ndị nchụaja nke Abija. Elizabet bụ nwunye ya, site n'agburu Eron. ⁶ Ha abụọ bụ ndị ezi omume n'ihu Chineke. Ha debere iwu na ụkpuru niile Onyenwe anyị nyere na-enweghị ntupọ ọbụla. ⁷ Mana ha amụtaghị nwa, n'ihi na Elizabet bụ nwanyị agaa, ha abụọ emeela nnọọ agadi.

⁸ O ruru mgbe ọ bụ ndị otu Zekaraya ga-eje ozi, ọ nọ dika onye nchụaja na-eje ozi n'ihu Chineke. ⁹ A họtara ya site n'ife nza dị ka omenaala ndị nchụaja si dị ka ọ bụ ya ga-abanye n'ime ime ụlọnsọ Onyenwe anyị ichu aja nsure oku nke e ji ụda na-esi isi uto achu. ¹⁰ Mgbe oge ichu aja ụda na-esi isi uto ruru, igwe ndị mmadụ bịa na n'ezị na-ekpe ekpere.

¹¹ Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị, onye guzo n'aka nri nke ebe ichu aja nke ihe na-esi isi uto mere ka ọ hụ ya anya. ¹² Mgbe Zekaraya hụrụ ya, obi fepuru ya, ọ tukurara oke egwu. ¹³ Ma mmụọ ozi ahụ gwara ya si, "Zekaraya atula egwu, Chineke anula ekpere gị. Elizabet nwunye gị ga-aturu ime mutara gị nwa nwoke. Ị ga-akpọkwa aha ya Jọn. ¹⁴ Ọ ga-aburu gị ihe oke onu na obi uto, otutu mmadụ ga-anurikwa onu n'ihi ọmumu ya. ¹⁵ N'ihi na ọ ga-abu onye di ukwu n'anya Onyenwe anyi. Ọ gaghị anukwa mmanya obula, maobu ihe onunu obula na-egbu egbu n'ihi na site n'afọ nne ya ọ ga-abu onye emejuputara na Mmụọ Nso. ¹⁶ Ọ ga-akpoghachite otutu umu Izrel nye Onyenwe ha bu Chineke ha. ¹⁷ Ma ọ ga-aga n'ihu Onyenwe anyi n'ike mmuọ na ike nke Ilaija, tugharịa obi ndi bu nna n'ebe umu ha no. Meekwa ka ndi isiike tugharịa obi, lekwasị anya n'amamihe nke ndi ezi omume, na ijikere umu mmadu n'ihi Onyenwe anyi."

¹⁸ Zekaraya sirị mmụọ ozi ahụ, "Olee otu m ga-esi mata na nke a ga-adị otu a? Aburula m agadi. Nwunye m akakwaala nka."

¹⁹ Mmụọ ozi zara ya si, "Abu m Gebrel.* Ana m eguzo n'ihu Chineke. Ezitere m ka m bịa gwa gị okwu ma wetara gị ozioma a. ²⁰ Ma lee, ị ga-ada ogbi, ị gaghị ekwukwa okwu obula, tutu ruo mgbe ihe ndi a ga-emezu n'ihu na i kwenyeghi n'okwu m, nke ga-emezu mgbe oge ya ruru."

²¹ Mgbe ihe ndi a niile na-eme, mmadu ndi ahụ nokwa na-eche Zekaraya ka ọ pụta. O juru ha anya na ọ nọla ọdu n'ime ime ụlọnsọ

* 1:19 1:19 Mmụọ ozi nke na-eweta ozioma.

ukwu ahụ. ²² Mgbe o mesiri ụta, o nwekwaghị ike ikwuru ha okwu. Ha ghotara na o huru ohu n'ime ulonso ahụ n'ihu na o bu aka ka o ji gwa ha okwu.

²³ Mgbe oge iru oru ya gwusiri, o laghachiri n'ulo ya. ²⁴ Mgbe ubochi ndi ahụ gasiri, Elizabet bu nwunye ya turu ime. O zoro onwe ya n'ime ulo onwa ise. ²⁵ O siri, "Onyenwe anyi emeerela m nke a. O gosila m ihuoma ya n'ubochi ndi a, ma wepukwara m ihere n'etiti ndi nke m."

Ozi banyere omumu Jisos

²⁶ Ma n'onwa isii ya, Chineke zigara mmuo ozi ya, bu Gebrel, ka o gaa n'obodo Nazaret nke di n'ime Galili. ²⁷ Ka o jekwuru otu nwaagboghọ na-amaghị nwoke bu onye otu nwoke aha ya bu Josef, onye sitere n'agburu Devid, kwere nkwa ilu. Aha nwaagboghọ a bu Meri. ²⁸ O jekwuru ya si ya, "Ekele! Gi onye ihuoma dikwasiri. Onyenwe anyi nonyekwara gi."

²⁹ Ma obi loro ya mmiri nke ukwu n'ihu okwu ya. O bidokwara itughari n'uche ya ihe ekele a putara. ³⁰ Ma mmuo ozi ahụ siri ya, "Atula egwu Meri, n'ihu na i chotala ihuoma n'ebe Chineke no. ³¹ Ma lee i ga-aturu ime, muo nwa nwoke. I ga-akpoka aha ya Jisos. ³² O ga-abu nnukwu mmadu onye a ga-akpo Okpara Onye kachasi ihe niile elu. Onyenwe anyi Chineke ga-enye ya ocheeze nna ya Devid. ³³ O ga-achi ulo Jekob ruo ebighi ebi, alaeze ya agaghị enwekwa ogwugwu."

³⁴ Meri siri mmuo ozi ahụ, "Olee otu nke a ga-esi mee ebe m bu nwaagboghọ na-amaghị nwoke?"

³⁵ Mmuo ozi ahụ siri ya, "Mmuo Nso ga-abiakwasị gi, ike nke Onye kachasi ihe niile elu ga-ekpuchikwa gi. Ya mere onye nso ahụ a ga-amu, a ga-akpo ya Okpara Chineke. ³⁶ Lekwa Elizabet onye ikwu gi aturu ime nwa nwoke n'agadi ya. Nke a bu onwa isii ya, bu onye ahụ ha na-akpo nwananyi aga. ³⁷ N'ihu na o dighi okwu sitere na Chineke nke na-agaghị ere."

³⁸ Meri zaghachiri si, "Abu m ohu Onyenwe anyi, ka o diri m di ka i kwuru." Mgbe ahụ mmuo ozi ahụ hapuru ya laa.

Meri agaa ileta Elizabet

³⁹ N'oge ahụ, Meri biliri gaa osiso n'otu obodo di n'ugwu Juda. ⁴⁰ N'ebe ahụ, o banyere n'ulo Zekaraya, kelee Elizabet. ⁴¹ Mgbe Elizabet nuru ekele Meri, nwa no ya n'afọ meghariri ahụ. E mere ka Elizabet juputa na Mmuo nso. ⁴² O tiri mkpu n'oke olu si, "Onye a goziri agozi ka i bu n'etiti umu nwananyi niile. Onye a goziri agozi ka nwa ahụ i bu n'afọ bukwa. ⁴³ Onye kwanu ka m bu na ihuoma di otu a kporo m na nne Onyenwe m ga-abia ileta m? ⁴⁴ Ngwangwa m nuru olu ekele gi, nwa no m n'afọ wuliri elu n'onu. ⁴⁵ Ngozi ga-adiri onye ahụ kwere na Onyenwe anyi ga-emezu ihe o kweere ya na nkwa ime."

Abu Meri buru

⁴⁶ Ma Meri siri, "Mkpuruobi m na-ebuli Onyenwe anyi elu

⁴⁷ mmuo m na-anuri onu n'ime Chineke bu Onye nzoputa m, ⁴⁸ n'ihu na o ledatala anya, lekwasị m, bu odibo ya di ala.

Site ugbo a gaa n'ihu, ogbo niile ga-akpo m onye a goziri agozi.

49 N'ihì na Onye dị ike emeelara m ihe dị ukwu.
Aha ya dịkwa nsọ.

50 Ebere ya na-erute ndị niile na-atụ egwu ya
site n'ogbo ruo n'ogbo.

51 O gosila ike aka ya;
ọ chụsasịala ndị dị mpako n'ime echiche obi ha.

52 O sitela n'ocheeze ndị eze dị ike kwatuo ha,
buliekwa ndị dị umeala n'obi elu.

53 O jirila ihe dị mma nyejuo ndị agụ na-agụ afo
ma ndị ogaranya ka o zipurū n'aka efu.

54 O nyerela odibo ya bụ Izrel aka,
ọ na-echetakwa imere ya ebere.

55 Dị ka ọ gwara nna nna anyị ha,
nye Ebrahim na umu umu ya ruo mgbe ebighi ebi."

56 Meri nnyeere ya ihe dika onwa ato ma mesie laghachi n'ulo ya.

Omumu Jon omee baptizim

57 Mgbe oge zuru ka Elizabet muo nwa, o muru nwa nwoke. 58 Ndi agbataobi ya na ndi ikwu ya, ndi nuru otu Chineke si gosi ya ebere di ukwu, biara soro ya nuri onu.

59 N'abali nke asato ha biara ibi nwata ahụ ugwu na igu ya aha. Ha na-achọ igu ya Zekaraya bụ aha nna ya, 60 ma Nne ya siri, "Mba, a ga-agu ya Jon."

61 Ha siri ya, "Ọ dighi onye obula n'etiti ndi ikwu gi na-aza aha ahụ."

62 Ya mere, ha jiri ife aka juo nna ya, ihe o chorọ ka akpo nwata ahụ. 63 O rioro ka e nye ya mbadamba ihe e ji ede ihe, o deere "Aha ya bụ Jon." Nke a jukwara mmadu niile anya. 64 Ngwangwa, onu ya meghere, atopukwara ire ya. Ya ebido ikwu okwu ma na-etokwa Chineke. 65 Ibubo wuru ndi agbataobi ha niile n'ahu, ndi mmadu kokwara akuko banyere ihe ndi a niile ruo obodo niile di n'akuku ugwu Judia. 66 Ndi niile nuru akuko a chere n'obi ha na-aju si, "Ginikwa ka nwa nke a gaje ibu?" N'ihì na aka Onyenwe anyi dnyeere ya.

Abu Zekaraya

67 E mere ka Zekaraya bụ nna ya juputa na Mmuo Nso. O buru amuma si,

68 "Ngozi diri Onyenwe anyi bu Chineke nke Izrel,
n'ihì na o biala leta ma gbaputakwa ndi nke ya.

69 O welielara anyi Onye nzoputa
site n'ulo odibo ya bu Devid.

70 (Di ka o kwuru na mgbe ochie, site n'onu ndi amuma ya di nsọ).

71 Na o ga-azoputa anyi site n'aka ndi iro anyi
na sitekwa n'aka ndi niile kporo anyi asi.

72 O meere ndi nna nna anyi ha ebere
site n'icheta ogbugba ndu ya di nsọ.

73 Iyi nke o nuru nna anyi bu Ebrahim, kwekwa nkwa:

74 Na o ga-anaputa anyi site n'aka ndi iro anyi,
nyekwa anyi ike ife ya ofufe na-atughị egwu.

75 N'idi nsọ na ezi omume n'ihu ya ubochi niile nke ndu anyi.

76 “Ma gị nwa m, a ga-akpọ gị onye amụma nke Onye kachasi ihe niile elu;

n’ihi na i ga-aga n’ihu Onyenwe anyi kwadoro ya ụzọ.

77 Ime ka ndi nke ya nwee amamihe nke nzọpụta site na igbaghara mmehie ha.

78 N’ihi oke obi ebere Chineke anyi, nke ọwụwa anyanwụ ga-ewetara anyi site n’igwe.

79 Ka ọ chakwasị ndi bi n’ochichiri na n’onyinyo nke ọnwụ,

na iduzi ụkwu anyi n’uzọ nke udo.”

⁸⁰ Nwata ahụ toro, buru onye di ike n’ime mmuọ. O biri n’ime ọzara tutu ruo mgbe oge zuru igosi umu Izrel onwe ya.

2

Omumu Jisos

¹ N’oge ahụ, Siza Oğostos nyere iwu ka a guo onu, detuo aha mmadu niile bi n’uwa dum.* ² (Nke a bu igu onu na ide aha nke mbu e mere mgbe Kwirinus bu onye na-achi Siria.) ³ Onye obula gara n’obodo ya, ka e denye aha ya n’akwukwo.

⁴ Ya mere Josef hapuru Nazaret nke di na Galili, gaa Betlehem nke di na Judia, nke bukwa obodo Devid, n’ihi na o si n’ulo na agburu Devid putara. ⁵ Ya na Meri, nwaagboghọ o kwere nkwa ilu, nke dikwa ime, soro gaa ka o denye aha ha. ⁶ Mgbe ha no ebe ahụ, oge o ga-eji muo nwa ya zuru. ⁷ O muru nwa nwoke mbu ya. O ji akwa kee ya, nibe ya n’ime ebe a na-enye anu ulo nri, n’ihi na ha enwetaghị ebe ndina n’ulo ndi ije.

Ndi ozuzu aturu na ndi Mmuo Ozi

⁸ Ma e nwere ndi ozuzu aturu† bi n’ohia n’akuku ebe ahụ, ndi na-eche igwe aturu ha nche n’abali. ⁹ Mmuo ozi nke Onyenwe anyi putara ihe nye ha. Ebube Onyenwe anyi muwara gburugburu ha, oke egwu turu ha. ¹⁰ Ma mmuọ ozi ahụ siri ha, “Unu atula egwu. Ana m ewetara unu ozioma nke oke onu nke ga-adiri mmadu niile. ¹¹ N’ihi na taa, n’obodo Devid ka a muru Onye nzoputa nye unu; o bu Kraist, Onyenwe anyi. ¹² Nke a ga-aburu unu ihe iribama, unu ga-ahu nwata oheru e kechiri n’akwa, dina n’ime ebe a na-enye anu ulo nri.”

¹³ Na mberede, igwe ndi mmuọ ozi nke eluigwe putara soro mmuọ ozi a, bido na-eto Chineke na-asị,

¹⁴ “Otuto diri Chineke n’ebe kachasi elu nke eluigwe.

Udo n’elu uwa nye ndi niile ihe ha di Chineke ezi mma.”

¹⁵ Mgbe ndi mmuọ ozi ahụ hapuru ha, laghachi n’eluigwe, ndi ozuzu aturu ahụ siritara onwe ha, “Bianu ka anyi jeruo Betlehem, ka anyi jiri anya anyi hu ihe ndi a merenu, nke Onyenwe anyi mere ka anyi mara.”

¹⁶ Ha gara osiso hu Meri na Josef, na nwata ahụ ka o dina n’ime ebe a na-enye anu ulo nri. ¹⁷ Mgbe ha huru nke a, ha mere ka a mata ihe niile a gwara ha banyere nwantakiri a. ¹⁸ Ihe ndi ozuzu aturu a kwuru juru ndi niile nuru ya anya. ¹⁹ Ma Meri debere ihe ndi a niile

* 2:1 2:1 Uwa dum na-ekwu maka Rom mgbe ochie maobu mba niile ndi Rom na-achi. † 2:8 2:8 Ndi ozuzu aturu Maobu, ndi na-elekota aturu.

n'obi ya, na-atughari ihe banyere ha n'obi ya. ²⁰ Ndi ozuzu aturu ahụ laghachiri, na-eto Chineke na-ebulikwa aha ya elu n'ihi ihe niile ha nuru ma hukwa, nke dikwa ka a gwara ha.

²¹ Mgbe ubochi asato gasiri, mgbe oge ruru ibi nwata ahụ ugwu, ha gukwara ya aha. Aha ha nyere ya bu Jisos, aha ahụ mmuo ozi nyere tupu a di ime ya.

I kubata Jisos n'ime ulonso

²² Mgbe oge zuru maka mmemme nke idi ocha di ka iwu Mosis siri di, ha kutere ya na Jerusalem iche ya n'ihu Onyenwe anyi ²³ (dika e dere ya n'iwu nke Onyenwe anyi, "Nwa mbu obula nke bu nwoke ka a ga-edo nsọ nye Onyenwe anyi"[‡]), ²⁴ ha churu aja di ka e nyere n'iwu Onyenwe anyi: "Umụ kpalakwukwu abuo maobu umu nduru abuo." §

²⁵ Ma lee, e nwere otu nwoke bi na Jerusalem aha ya bu Simion, onye juputara na Mmuo Nso. O bu onye ezi omume burukwa onye ji obi ya niile na-eke Chineke. O bukwa onye na-ele anya maka nkasiobi nke ndi Izrel. ²⁶ Ma Mmuo Nso Chineke mere ka o mata na o gaghi anwu ruo mgbe o huru Kraist nke Onyenwe anyi. ²⁷ Site n'odudu nke Mmuo Nso, o batara n'ulonso ukwu, ma mgbe nne na nna nwata ahụ bu Jisos kubatara ya di ka omenaala iwu si di, ²⁸ Simion kuuru ya n'aka, kelee Chineke si,

²⁹ "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe di ka i kwere na nkwa, ugbu a zilaga nwaodibo gi n'udo.

³⁰ N'ihi na anya m ahula nzoputa gi,

³¹ nke i kwadoro n'ihu mba niile.

³² Ihe nke ga-egosi ndi mba ozo uzo, na ebube nke ndi gi Izrel."

³³ O juru nne na nna nwantakiri ahụ anya inu ihe ndi a e kwuru banyere ya. ³⁴ Mgbe ahụ, Simion goziri ha, sikwa Meri nne ya, Lee, "Nwatakiri a bu onye e zitere ka o buru odida na mbili nye otutu mmadu n'Izrel, o ga-abukwa ihe ama nke otutu ga-ekwujo. ³⁵ O bukwa site n'uzo di otu a ka a ga-ekpughe echiche nke di otutu n'obi. Mma agha ga-aduwakwa mkpuruobi nke gi onwe gi."

³⁶ O nwekwara onye amuma nwanyi, aha ya bu Ana, ada Fanuel nke si n'ebo Asha. O bu ezigbo agadi nwanyi na-enweghi di, n'ihi na di ya nwuru mgbe ha biri naani afo asaa. ³⁷ O noola di ka nwanyi na-enweghi di iri afo asato na ano. O hapughi ulonso, kama o nogidere n'efe ofufe ehie na abali, na-ibu onu na-ekpe ekpere. ³⁸ N'oge ahụ o bjarutere n'ebe ha no, nye Chineke ekele, kwuo okwu banyere nwantakiri ahụ nye ndi niile na-ele anya maka mgbaputa Jerusalem.

³⁹ Mgbe ha mesiri ihe niile otu o di n'iwu Onyenwe anyi, ha laghachiri obodo ha bu Nazaret nke di n'ime Galili. ⁴⁰ Ma nwata ahụ toro buru onye di ike; o juputara n'amamihe, amara Chineke dinyekwara ya.

Jisos agaa n'ulonso ukwu

⁴¹ N'afọ niile, ndi muru ya na-aga Jerusalem n'ihu Mmemme Ngabiga. ⁴² Mgbe o ruru afo iri na abuo, ha gara maka mmemme di ka omenaala si di.* ⁴³ Mgbe e mesiri mmemme ahụ, ka ndi muru ya na-alaghachi,

‡ 2:23 2:23 Opu 13:2,12 § 2:24 2:24 Lev 12:8 * 2:42 2:42 O bu naani Luk dere banyere Jisos isonyere ndi muru ya gaa maka mmemme a.

nwata ahụ bụ Jisọs nọdurụ na Jerusalem. Ndi ha amataghị na o soghi ha na-alọta. ⁴⁴ Ha chere na o sonyere n'etiti njem. Ha gara ije otu ubochi tupu ha a malite icho ya n'etiti ndi ikwu na ibe, na ndi enyi ha. ⁴⁵ Ma mgbe ha na-ahughị ya, ha laghachiri Jerusalem na-achokwa ya. ⁴⁶ Ka ubochi ato gasiri, ha huru ya n'ulonso ukwu ebe o noduru n'etiti ndi ode akwukwo, na-ege ha nti na-ajukwa ha ajuju. ⁴⁷ Nghota na osisa ya juru ndi niile nuru okwu ya anya. ⁴⁸ Mgbe ndi muru ya huru ya, o turu ha n'anya, ma nne ya siru ya, "Nwa m, gini mere i ji mesoo anyi mmeso di otu a? Mu na nna gi no na-achoghari gi?"

⁴⁹ O juru ha si, "**Gini mere unu ji na-achọ m? Unu amaghi na aghaghi m ino n'ulo Nna m?**" ⁵⁰ Ma ha aghotaghị ihe o gwara ha.

⁵¹ Mgbe ahụ, o sooro ha laghachi Nazaret ma na-erubekwara ha isi. Ma nne ya dobere ihe ndi a niile n'obi ya. ⁵² Jisọs na-aga n'ihu n'amamihe na ogologo, ya na ihuoma n'ebe Chineke na nke mmadu no.

3

Nkwusa nke Jon omee baptizim

¹ N'afọ nke iri na ise nke ochichi Tiberios Siza, mgbe Pontios Paillet bu onye na-achị Judia, ebe Herod bukwa onye na-achị akuku Galili, ma nwanne ya nwoke bu Filip na-achị akuku Ituria na Trakona, Laisania bukwa onye na-achị akuku Abilin, ² mgbe ahụ Anas na Kaifas bu ndiisi nchujaja, okwu Chineke biakwutere Jon nwa Zekaraya n'ime ozara. ³ O gara n'ime obodo niile gbara Jordan gburugburu na-ekwusa banyere baptizim nke nchehari maka mgbaghara mmehie. ⁴ Dika e dere ya n'akwukwo Aizaya onye amuma si,

"Otu onye na-eti mkpu n'ozara na-asi,
'Dozienu uzọ maka Onyenwe anyi,
meenụ ka okporouzo ya guzozie.

⁵ A ga-ekpoju ndagwurugwu obula,
ugwu obula na ugwu nta obula ka a ga-emekwa ka o di ala.
Uzo gbagoro agbago ka a ga-eme ka o guzozie nke oma,
meekwa ka uzọ ojoo niile di larii.

⁶ Mmadu niile ga-ahukwa nzoputa Chineke.' **"

⁷ Jon siru igwe mmadu ndi na-aputa ka o mee ha baptizim si, "Unu umu ajuala! Onye doro unu aka na nti si unu gbanari onuma nke na-abia?" ⁸ Mianu mkpuru na-egosiputa nchehari unu. Unu amalitekwala na-asi onwe unu, 'Anyi nwere Ebrahim dika nna.' N'ihu na agwa m unu na Chineke puru isite na nkume ndi a meputara Ebrahim umu. ⁹ O buladi ugwu a, atukwasila anyike na mgborogwu osisi, osisi obula nke na-adighi ami ezi mkpuru ka a ga-egbutu tuba ya n'ime oku."

¹⁰ Ma igwe mmadu ahụ juru ya si, "Gini ka anyi kwesiri ime?"

¹¹ O zara ha si, "Onye obula nwere uwe abuo, ya nye onye o na-adighi nke o nwere otu. Onye nwere nri ya meekwa otu ahụ."

¹² O buladi ndi ona utu biakwara ka e mee ha baptizim. Ha siru ya, "Onye ozizi, gini ka anyi kwesiri ime?"

¹³ O siru ha, "Unu anatala karja otu unu kwesiri inata."

¹⁴ Ndi agha biakwara juo ya si, "Ginikwa ka anyi kwesiri ime?"

Ọ siri ha, “Unu ejikwala ike apunara ndi mmadu ego ha; unu ebokwala ndi mmadu ebubo ugha, ka afọ ju unu n’ugwo a na-akwu unu.”

¹⁵ Ndi mmadu ji olileanya na-eche na-atulekwa n’obi ha ma Jon o bu Kraist ahụ. ¹⁶ Ma Jon zara si ha, “Eji m mmiri na-eme unu baptizim, ma otu onye di ike kari m ga-abia, onye m na-erughi itopu eriri akpukpoukwu ya. O ga-eji Mmuo Nso na oku mee unu baptizim. ¹⁷ Ihe ifucha oka ya di n’aka ya, iji zachaa ebe izocha oka ya nke oma, ka e kponye ezi mkpuru oka wiiti n’ime oba, ma kpoba igbugbo oka n’ime oku nke a na-apughị imenyu emenyu.” ¹⁸ O ji otutu okwu ozo di iche iche duo ha odu ma kwusaakwara ha ozioma.

¹⁹ Ma Eze Herod, onye o tara uta maka Herodias nwunye nwanne ya nwoke, nakwa maka ihe ojoo di iche iche ndi o mere, ²⁰ tukwasikwara ihe n’elu ihe ndi a niile, site na itunye Jon n’ulo mkporo.

Baptizim na usoro ndi agburu Jisos

²¹ Mgbe e mechara ndi niile baptizim, ma mechakwa Jisos baptizim, mgbe o na-ekpe ekpere, eluigwe meghere. ²² Mmuo Nso sikwa n’elu ridata di ka nduru, bekwasị ya, mgbe ahụ, otu olu sitere n’eluigwe daa si, “I bu Okpara m, onye m huru n’anya, ihe gi di m ezi mma.”

²³ Jisos agbaala ihe di ka iri afọ atọ mgbe o bidoro oru ya. O bu nwa (dika ndi mmadu chere) Josef,

onye bu nwa Heli; ²⁴ Heli aburu nwa Matat,

nwa Livayi, nwa Meliki,

nwa Janayi, nwa Josef;

²⁵ nwa Matatias, nwa Emos,

nwa Nehum, nwa Esili,

nwa Nagayi; ²⁶ nwa Maat,

nwa Matatias, nwa Semein,

nwa Josek, nwa Joda;

²⁷ nwa Joanan, nwa Resa,

nwa Zerubabel, nwa Shealtiel,

nwa Neri; ²⁸ nwa Meliki,

nwa Adi, nwa Kosam,

nwa Elmadam, nwa Er,

²⁹ nwa Joshua, nwa Elieza,

nwa Jorim, nwa Matat,

nwa Livayi; ³⁰ nwa Simion,

nwa Juda, nwa Josef,

nwa Jonam, nwa Eliakim;

³¹ nwa Melea, nwa Mena,

nwa Matata, nwa Netan,

nwa Devid; ³² nwa Jesi,

nwa Obed, nwa Boaz,

nwa Salmon, nwa Nashon;

³³ nwa Aminadab, nwa Ram,†

nwa Hezron, nwa Perez,

nwa Juda; ³⁴ nwa Jekob,

nwa Aizik, nwa Ebrahim,

† **3:33** 3:33 N’akwukwo ufodu i nwere ike ihu nwa Admin, nwa Anai.

nwa Tera, nwa Nahọ;
³⁵ nwa Serug, nwa Reu,
 nwa Peleg, nwa Eba,
 nwa Shela; ³⁶ nwa Kenan,
 nwa Aafaksad, nwa Shem,
 nwa Noa, nwa Lamek;
³⁷ nwa Metusela, nwa Enọk,
 nwa Jared, nwa Mahalalel,
 nwa Kenan; ³⁸ nwa Enọsh,
 nwa Set, nwa Adam,
 nwa Chineke.

4

Onwunwa Jisọs

¹ Jisọs, onye juputara na Mmuọ Nsọ, sitere na Jọdan lọta. Mmuọ nsọ duuru ya baa n'ọzara. ² Ebe ahụ ka ekwensu nwara ya onwunwa iri ubochi anọ. N'ubochi ndi ahụ niile o righi nri obula. N'ikpeazu aguu guru ya.

³ Ekwensu sirị ya, "Ọ buru na i bu Okpara Chineke, gwa nkume a ka o ghoo achicha."

⁴ Jisọs zara ya si, "**E dere ya, 'O bughị naanị site na achicha ka mmadu ga-iji di ndu.'**"*

⁵ Ekwensu duuru ya rigoo n'ebe di elu, gosi ya alaeze niile nke uwa, n'otu ntabi anya. ⁶ O gwara ya si, "M ga-enye gi ikike niile ndi a na ebube ha. O bu m ka e nyere ha, e nwere m ike inye ha onye obula m chorọ inye ha. ⁷ Ya mere, o buru na i kpoo isiala nye m, ha ga-abu nke gi."

⁸ Jisọs zara ya si, "**E deela ya: 'I ga-akpo isiala nye Onyenwe anyi Chineke gi, naanị ya ka i ga-efekwa.'**"†

⁹ Ekwensu duuru ya gaa Jerusalem, mee ka o guzo n'ebe dikarisiri elu nke ulonso ukwu ahụ. O sirị ya, "Ọ buru na i bu Okpara Chineke, si n'ebe a tuda onwe gi n'ala. ¹⁰ N'ih na e dere ya, "O ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi,

ichekwa gi nke oma;

¹¹ ha ga-ebuli gi elu n'aka ha,

ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume.'‡"

¹² Jisọs zara ya si, "**E kwuola ya, Anwala Onyenwe anyi Chineke gi onwunwa.**"§

¹³ Mgbe ekwensu nwasiri ya onwunwa ndi a niile, o hapuru ya ruo mgbe ohere ozọ daputara.

Jisọs agaa Nazaret

¹⁴ Jisọs loghachiri na Galili n'ike nke Mmuọ Nsọ. Akuko banyere ya gbasara ruo akuku obodo niile. ¹⁵ O ziri ihe n'otutu ulo ekpere ha, mmadu niile na-etokwa ya.

¹⁶ Mgbe o rutere Nazaret ebe o noro too, n'ubochi izuike, o gara n'ulo ekpere di ka o di mbu eme. O guzoro oto igu akwukwo nsọ. ¹⁷ E nyere ya akwukwo nke onye amuma Aizaya dere. O meghere ya chota ebe e dere si,

* 4:4 4:4 Dit 8:3 † 4:8 4:8 Dit 6:13 ‡ 4:11 4:11 Abu 91:11,12 § 4:12 4:12 Dit 6:16

18 **“Mmuo nke Onyenwe anyi di n’ahu m, n’ihi na o teela m mmanu ka m kwusaa ozioma nye ndi ogbenye. O zitela m ikwuputa inwere onwe nye ndi mkporo, ya na ihu uzo nye ndi kpuru isi, ime ka ndi a na-emegbu emegbu nwere onwe ha.**

19 **Ikwuputa afo Onyenwe anyi ga-eme amara.”***

20 O mechiri akwukwo ahụ nyeghachi ya onye ahụ na-eje ozi, nọdu ala. Ndi mmadu niile nọ n’ulo nzuko ahụ legidere ya nnoo anya. 21 Ma o bidoro igwa ha si, **“Taa ka ihe ndi a e dere n’akwukwo nsọ a mezuru na nti unu.”**

22 Mmadu niile kwuru okwu oma banyere ya n’ihi okwu amara niile si ya n’onu puta nke mere na ha juritara onwe ha si, **“Onye a, o bughị nwa nwoke Josef?”**

23 O siri ha, **“N’ezie, amaara m na unu ga-aturu m ilu a: ‘Dibia, gwoo onwe gi!’ Sikwa m, ‘The ndi ahụ niile anyi nuru i na-eme na Kapanom mee ha n’ebe a bu obodo gi.’”**

24 O gara n’ihu si, **“Ma i gwa unu eziokwu, o nweghi onye amuma obula a na-anabata nke oma n’obodo a muru ya. 25 N’ezie, chetakwanu na e nwere otutu umu nwanyi di ha nwuru anwu n’oge Ilaija onye amuma. N’oge oke unwu dara n’ala ahụ dum, mgbe e mechiri eluigwe na mmiri ezoghi n’ala Izrel afo ato na onwa isii. 26 Ma e zigaghi Ilaija ka o jekwuru onye obula n’ime ha kariakwa nwanyi di ya nwuru anwu n’obodo Zarefat n’akuku Saidon. 27 N’oge Ilaisha onye amuma, e nwere otutu ndi ekpenta n’ala Izrel, ma o nweghi onye e mere ka o di ocha n’etiti ha kariakwa Neeman onye Siria.”**

28 Mgbe ndi nọ n’ulo ekpere ahụ nuru nke a, iwe were ha nke ukwu. 29 Ha biliri, kwapu ya site n’obodo ahụ, dokpuru ya gaa n’elu ugwu nke e wukwasiri obodo ahụ ka ha nwee ike tupu ya site n’ugwu ahụ. 30 Ma o sitere n’etiti igwe mmadu ahụ puo, gawara onwe ya.

Jisos achupu mmuo ojo

31 O sitere n’ebe ahụ gaa Kapanom, obodo dikwa na Galili. N’ubochi izuike, o bidoro izi ha ihe. 32 Ozizi ya juru ha anya, n’ihi na okwu ya nwere ikike.

33 Otu nwoke nọ n’ime ulo ekpere ahụ, onye mmuo na-adighi ocha bi n’ime ya. O tiri mkpu n’oke olu, 34 **“Hapu anyi! Gini ka i na-acho n’ebe anyi no, gi, Jisos onye Nazaret? I biara ka i laa anyi n’iyi? Ama m onye i bu, Onye Nso nke Chineke!”**

35 Jisos baara ya mba si, **“Noro jii! Si n’ime ya puta.”** Mgbe ahụ mmuo ojo ahụ tudara ya n’ala n’ihu ha niile, o sikwa n’ime ya puo ma o merughị ya ahụ.

36 Ihe ndi a juru ha niile anya, ha juritara ibe ha si, **“Gini bu ozizi nke a? O ji ichi isi na ike na-enye mmuo na-adighi ocha ndi a iwu, ha na-aputakwa!”** 37 Akuko banyere ya gbasara jeruo obodo niile di ebe ahụ gburugburu.

Jisos agwoo otutu ndi oria

* 4:19 4:19 Aiz 61:1,2

³⁸ Mgbe ọ hapụrụ ụlọ ekpere ahụ gaa n'ụlọ Saimon. Nne nwunye Saimon nwere ahụ ọkụ, ha rịọrọ ya ka o nyere ya aka. ³⁹ O guzoro n'ihu ya, ma baara ahụ ọkụ ahụ mba, ọ hapụrụ ya n'otu ntabi anya ahụ. O bilikwara lee ha ọbịa.

⁴⁰ Mgbe anyanwụ na-ada, ọtụtụ ndị nwere ndị na-arịa ọrịa dị iche iche kpọrọ ha bjakwute Jisọs. O bikwasiri ha niile aka n'otu n'otu, gwọọ ha. ⁴¹ Mmuo ọjọọ dị iche iche si n'ime ọtụtụ mmadu pụta na-eti mkpu na-asi, "Ị bụ Ọkpara Chineke." Ma ọ baara ha mba, o kweghi ka ha kwuo okwu, n'ihi na ha matara na ọ bụ Kraist.

⁴² Mgbe chi boro, ọ pụrụ gaa ebe naanị ya nọ. Ndị mmadu nọ na-achoghari ya; mgbe ha bjaruru ebe ọ nọ, ha gbalisiri ike ime ka ọ ghara ihapu ha. ⁴³ Ma ọ siri ha, "**Aghaghi m ikwusa ozioma alaeze Chineke n'obodo ndi ozo, n'ihi na ọ bu n'ihi ya ka e zitere m.**"

⁴⁴ Ọ gara n'ihu na-ekwusa ozioma n'ụlọ ekpere niile di na Judia.

5

Okpukpo ndi mbu na-eso uzọ ya

¹ Otu oge, ka Jisọs guzo n'akuku ọdọ mmiri Genesaret.* Igwe mmadu gbara ya gburugburu ka ha nuru okwu Chineke. ² Ọ huru n'onu mmiri ahụ, ugbo mmiri abuo nke ndi oku azu nwe ha hapuru gaa isa ugbu ha ji egbu azu. ³ Ọ banyere n'ime otu ugbo mmiri ndi ahụ, nke bu nke Saimon, ọ rioro ya ka ọ kworo ya banyetu ntakiri n'ime mmiri. Ọ noduru ala n'ime ya bido na-ezi igwe mmadu ihe.

⁴ Mgbe o kwusiri okwu, ọ gwara Saimon si, "**Banyetukwuo n'ime mmiri, tunye ugbu gi ka i gbute azu.**"

⁵ Saimon zara si, "Nna anyi ukwu, anyi rusiri oru ike abali niile na-egbutaghi ihe obula, ma otu i siri kwuo, aga m awunye ugbu azu niile."

⁶ Mgbe ha mere nke a, ha gbutere otutu azu nke mere na ugbu azu ha malitere idokasi. ⁷ Ha kporo ndi oku azu ibe ha no n'ugbo mmiri ozo ka ha bia nyere ha aka. Ha bjara kpojuo azu n'ugbo mmiri abuo ahụ nke malitere imikpu.

⁸ Ma mgbe Saimon Pita huru nke a, ọ dara n'ukwu Jisọs si, "Si n'ebe m nọ puo, Onyenwe m, n'ihi na abụ m onye mmehie." ⁹ N'ihi na o juru ya na ndi ya na ha so anya ihu otutu azu ndi a ha gbutere. ¹⁰ Ọ buladi Jemis na Jon umu Zebedi, ndi ha na Saimon na-aruko oru, ka ihe a jukwara anya.

Mgbe ahụ Jisọs gwara Saimon si, "**Atula egwu, n'ihi na site ugbu a gaa n'ihu, i ga na-akuta mmadu.**" ¹¹ Mgbe ha kwoputara ugbo mmiri ha n'elu ala, ha hapuru ihe niile soro ya.

Nwoke onye ekpenta

¹² Mgbe Jisọs nọ n'otu obodo, otu nwoke onye ekpenta juru ahụ, bjara daa, kpudo ihu ya n'ala mgbe ọ huru ya, riu ya si, "Onyenwe m, ọ buru na i choro, i puru ime ka m di ocha."

¹³ Jisọs setipuru aka ya metu ya si, "**Achoro m, buru onye di ocha!**" Ngwangwa ekpenta ahụ hapuru ya.

* 5:1 5:1 Maobu, osimiri Galili

14 O nyere ya iwu, **“A gwakwala onye ọbụla, kama gaa gosi onye nchụaja onwe gi, chụọkwa aja di ka Mosis nyere n’iwu maka ime ka i di ọcha, ka o buru ihe ama nye ha.”**

15 Ma akukọ banyere ya gbasara kariya, nke mere na igwe mmadu bjara inuru ihe o na-ekwu, na ka a gwọkwa ha nriya nriya. 16 Ma site n’oge ruo n’oge, Jisọs na-ewezuga onwe ya gaa n’ebe o ga-anọ naani ya ikpe ekpere.

Ogwugwo onye akuku ahụ ya kponwuru akponwu

17 Otu ubochi, mgbe o no na-ezi ndi mmadu ihe, ndi Farisii na ndi ozizi iwu (sitere n’obodo nta niile di na Galili na Judia na Jerusalem bja nodukwa ebe) ahụ. Ike Chineke dinyekwara ya igwo ndi oria. 18 N’oge ahụ ndi ikom ufodu bu otu nwoke akuku ahụ ya kponwuru akponwu n’ihe ndina ya, bjara gbalia isite n’onu uzo ulo ahụ bubata ya togbo ya n’ukwu ya. 19 Mgbe ha na-enweghi ike ime nke a n’ihi igwe mmadu, ha rigooro n’elu ulo, site n’oghere wetuo nwoke ahụ n’ute ya n’etiti igwe mmadu n’ihu Jisọs.

20 Mgbe Jisọs huru okwukwe ha, o siri, **“Enyi m, a gbagharala gi mmehie gi.”**

21 Ndi Farisii na ndi ozizi iwu malitere iche n’ime obi ha si, “Onye bu onye a na-ekwulu Chineke? Onye puru igbaghara mmadu mmehie, ma o bughị naani Chineke?”

22 Mgbe Jisọs matara ihe ha na-aju, o zara ha si, **“Gini mere unu ji na-eche ihe ndi a n’obi unu? 23 Olee nke ka mfe ikwu: O bu a gbagharala gi mmehie gi niile, ka o bu i si, Bilie jee ije? 24 Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadu nwere ikike n’uwa igbaghara mmehie.”** O siri onye ahụ akuku ahụ ya kponwuru akponwu, **“Asi m gi, bilie, chirị ute gi laa n’ulo gi!”** 25 Ngwangwa, o biliri oto n’ihu mmadu niile, chirị ihe ndina ya bido na-eto Chineke na-ala n’ulo ya. 26 Ihe ndi a juru onye ọbula anya, ha tokwara Chineke. Oke egwu juputakwara ha n’ahụ, ha siri, “Anyi ahula ihe ebube taa.”

Okpukpo Livayi

27 Mgbe nke a gasiri, o puru hu otu onye ona utu aha ya bu Livayi, ka o noduru ala n’ulo inakota utu ya. O siri ya, **“Soro m.”** 28 Ngwangwa, o biliri, hapu ihe niile soro ya.

29 Emesia, Livayi kwadooro Jisọs oke oriri n’ulo ya, otutu igwe ndi ona utu na ndi ozọ soo ha n’oriri ahụ. 30 Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-aju ndi na-eso uzo ya si, “Gini mere unu ji soro ndi ona utu na ndi mmehie na-eriko nri na-anukokwa ihe onunu?”

31 Jisọs zara si, **“Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama o bu ndi ahụ na-esighi ike. 32 Abiaghi m ikpo ndi ezi omume, kama abijara m ikpo ndi mmehie ka ha chegharia.”**

Ajuju banyere ibu onu

33 Ha siri, “Ndi na-eso uzo Jon na ndi na-eso uzo ndi Farisii na-ebu onu, na-ekpe ekpere oge niile, ma ndi na-eso uzo gi na-eri, na-anukwa.”

34 Jisọs siri ha, **“Ndi a kporo oriri n’olulu di na nwunye, ha ga-ebu onu mgbe ha na onye na-alu nwunye oheru no? 35 Ma oge na-abia mgbe a ga-ewepu onye na-alu nwunye n’etiti ha, mgbe ahụ ka ha ga-ebu onu.”**

³⁶ Ọ tųurų ha ilu a, “**O nweghị onye na-adọkara akwa ọhuru were ya kwachie akwa ochie. Ọ buru na e mee nke a, ọ putara na a dọwaala akwa ọhuru ahụ n’ihi na nke ahụ eji kwachie ya agaghị adaba.** ³⁷ N’uzọ dī otu a kwa, mmadụ adighi agbanye mmanya ọhuru dī ike n’ime karama akpukpọ ochie. N’ihi na ike si na mmanya ọhuru ahụ ga-eme ka karama ahụ gbawaa. Mmanya ahụ ga-awufukwa, karama ahụ a laa n’iyi. ³⁸ Ma ọ dī mma igbanye mmanya ọhuru n’ime karama akpukpọ ọhuru. ³⁹ O nweghị onye n’usiri mmanya ochie ga-achọ inu mmanya ọhuru, n’ihi na ọ gasị, ‘Nke ochie ahụ ka mma.’”

6

Onyenwe Ụbọchị Izuike

¹ N’otu ụbọchị izuike, mgbe Jisọs na-agafe n’ubi a kuru ọka. Ndi na-eso ụzọ ya malitere ighoro ụfodu n’ime ogbe ọka ndi ahụ, na-amazu ha n’aka, ma na-ata ha. ² Ụfodu ndi Farisii siri, “Gini mere unu ji na-eme ihe megidere iwu n’ubochi izuike?”

³ Jisọs zara ha si, “**Ọ bu na unu agutaghị ihe Devid mere mgbe aguu guru ya na ndi so ya?** ⁴ Otu o si banye n’ulo Chineke, were achicha a na-eche n’ihu ya, nyetukwa ndi ya na ha so, achicha nke onye obula na-ekwesighi ita ma ọ bughị naani ndi nchaja.” ⁵ Mgbe ahụ ọ gwara ha si, “**Nwa nke Mmadu bu Onyenwe Ụbọchị Izuike.**”

⁶ N’ubochi izuike ozo, ọ banyere n’ulo ekpere na-ezi ihe. Otu nwoke nokwa n’ebe ahụ onye aka nri ya kponwuru akponwu. ⁷ Ndi Farisii na ndi ode akwukwo na-achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasiri ya anya ihu ma ọ ga-agwo oria n’ubochi izuike. ⁸ Ma ebe ọ maara ihe ha na-ezube n’obi ha, ọ kporo nwoke ahụ nke aka ya kponwuru akponwu si ya, “**Bilie bia guzoro n’etiti ebe a.**” Nwoke ahụ putara bia guzoro ebe ahụ.

⁹ Mgbe ahụ Jisọs siri ha, “**Ka m juo unu, gini ziri ezi n’iwu ime n’ubochi izuike; ọ bu ime ihe oma ka ọ bu ime ihe ojoo; izoputa ndu ka ọ bu ila ndu n’iyi?**”

¹⁰ Mgbe o lesiri ha niile anya gburugburu, ọ siri ya, “**Setipu aka gi.**” O mere nke a, aka ya dikwara mma ozo. ¹¹ Ha were iwe nke ukwuu ma malite na-ekwuritara n’etiti onwe ha ihe ha nwere ike ime Jisọs.

Ndi ozi iri na abuo

¹² N’ubochi ndi ahụ, ọ gara rigoro n’elu ugwu ikpe ekpere. Ọ noro abali ahụ niile na-ekpe ekpere nye Chineke. ¹³ Mgbe chi boro, ọ kporo ndi niile na-eso ụzọ ya, site n’ime ha horo mmadu iri na abuo ndi ọ kporo ndi ozi ya.*

¹⁴ Saimon (onye ọ kporo Pita) na Andru nwanne ya,
Jemis
Jon,
Filip
Batalomi.

* **6:13** 6:13 Mgbe obula i na-achọ inwe mkpebi banyere ihe di mkpa, weputa oge kpee ekpere dika Jisọs mere n’amaokwu iri na abuo ruo nke iri na ato.

15 Matiu
Tòmòs,
Jemis nwa Alfios,
Saimon onye a na-akpọ Zilot.

16 Judas nwa Jemis
na Judas Iskariot onye raara ya nye.

Ngozi na obubu onu

17 Ya na ha ridatara ga n'ebe ala di larii. Igwe ndi na-eso uzọ ya na oke igwe mmadu sitere na Judia, na Jerusalem nakwa obodo di na nsotu mmiri nke Taja na Saidon. 18 Ndi biara inuru okwu ya na ka a gwọkwara otutu ndi mmuo na-adighi ocha na-esogbu. 19 Igwe mmadu ahụ gbaliri imetu ya aka, n'ihi na ike di ukwu si ya n'ahụ na-apu na-agwo ha niile.

20 O weliri anya lee ndi na-eso uzọ ya, si ha,

**“Ngozi na-adiri unu bu ndi ogbenye,
n'ihi na alaeze Chineke bu nke unu.**

21 **Ngozi na-adiri unu ndi aguu na-agu ugbu a,
n'ihi na afọ ga-eju unu.**

**Ngozi na-adiri unu ndi na-ebe akwa ugbu a,
n'ihi na unu ga-achi ochi.**

22 **Ngozi na-adiri unu mgbe ndi mmadu na-akpo unu asi,
mgbe ha na-achupu unu, na-akpari unu,
na-aju aha unu,
n'ihi Nwa nke Mmadu.**

23 **“Nurianu onu ma wuliekwanu elu n'ihi onu n'ubochi ahụ,
n'ihi na ugwo oru unu di ukwu n'eluigwe. N'ihi na otu a ka ndi
nna nna ha mesoro ndi amuma.**

24 **“Ma ahuhu na-adiri unu ndi ogaranya,
n'ihi na unu eketala nkasiobi unu.**

25 **Ahuhu na-adiri ndi afọ juru ugbu a,
n'ihi na agu ga-agukwa unu.**

**Ahuhu na-adiri ndi na-achi ochi ugbu a,
n'ihi na unu ga-eru ujụ, bee akwa.**

26 **Ahuhu na-adiri unu mgbe ndi mmadu niile na-ekwu okwu oma
ghasara unu,
n'ihi na otu a ka ndi bu nna ha mesoro ndi amuma ugha.”**

Ihu ndi iro n'anya

27 **“Ma a na m agwa unu ndi na-ege m nti: hunu ndi iro unu
n'anya, mekwaaranu ndi kporo unu asi ihe oma. 28 Gozienu ndi
na-abu unu onu, ma kpekwaaranu ndi na-akpari unu ekpere. 29 O
buru na onye obula a maa gi ura n'otu nti, tughariara ya nti gi
nke ozọ. O burukwa na onye obula anara gi uwe ahụ gi, nyekwa
ya uwe ime ahụ gi. 30 Nye onye obula rioro gi ihe. O burukwa
na mmadu ewere ihe bu nke gi, agala inaputa ya. 31 Dika unu si
chọ ka ndi mmadu mesoo unu, sitekwanu otu a na-emeso ha.**

32 **“O buru naani ndi huru unu n'anya ka unu na-ahu n'anya,
gini ga-abu uru unu? N'ihi na obuladi ndi mmehie, o bu ndi
huru ha n'anya ka ha na-ahukwa n'anya. 33 O burukwa naani**

ndị na-emere unu ihe ọma ka unu na-emere ihe ọma, gịnị ga-abụ uru unu? N'ihị na ndị mmehie na-enyekwara ndị na-enyere ha aka aka. ³⁴ Ọ burukwa na unu agbazinye naanị ndị nwere ike ikwughachi unu ihe, gịnị ga-abụ uru unu? N'ihị na ndị mmehie na-agbazinyekwa ndị mmehie ibe ha na-atụ anya ka a kwughachikwa ha n'ozuzu oke. ³⁵ Hụnụ ndị iro unu n'anya, na-emekwa ezi ihe nye ha, gbazinyenụ ndị nọ na mkpa ihe ha chọrọ, na-eleghi anya na ha ga-akwughachi unu. Mgbe ahụ, ụgwọ ọrụ unu ga-adị ukwu, unu ga-egosikwa na unu bụ ụmụ nke Onye kachasi ihe niile elu, n'ihị na ebere ya na-adiri ndị ajọ omume na ndị na-enweghi mmụọ ekele n'ime ha. ³⁶ Nweenu obi ebere di ka Nna unu si nwee obi ebere.

Ikpe ndi ozo ikpe

³⁷ "Unu ekpela ndi ozo ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe. Unu amala ndi ozo ikpe ka a ghara ima unu ikpe. Gbagharanụ ndi ozo, a ga-agbagharakwa unu. ³⁸ Nyenu, n'ihị na a ga-enyekwa unu. Onyinye unu ga-anata ga-abụ nke juru eju, nke a biadara nke ọma, yokotakwa ayokota nke na-ejubiga oke ka a ga-adokwasị gi n'ahụ; n'ihị na ọ bụ ihe i na-eji atụ ihe ka a ga-eji tuoro gi."

³⁹ Ọ tūkwaara ha ilu a, "Onye isì ọ puru idu onye isì ibe ya? Ha abụọ ọ gaghị adaba n'ime olulu? ⁴⁰ Onye na-eso ụzọ onye ozizi anaghị akari onye nkuzi ya, kama mgbe ọ mụtasiri ọ ga-amata ihe di ka onye nkuzi ya.

⁴¹ "Gini mere i ji elee ntakiri ahija di nwanna gi n'anya, ma i dighi ahuta obodobo osisi di gi onwe gi n'anya? ⁴² I ga-esi aña sị nwanna gi, 'Nwanna a, ka m wepu gi ntakiri ahija di gi n'anya,' mgbe gi onwe gi na-ahughi obodobo osisi di gi n'anya? Gi onye ihu abụọ, buru ụzọ wepu obodobo osisi di gi n'anya ka i nwee ike ihuzi ụzọ nke ọma wepu ntakiri ahija di nwanna gi n'anya.

Osisi na mkpuru ya

⁴³ "Ezi osisi adighi ami mkpuru ojoo. Ọ dikwaghi osisi ojoo na-ami mkpuru ọma. ⁴⁴ Ọ bụ mkpuru osisi miri ka e ji ama udi osisi ọ bụ. Ndi mmadu adighi aghota fiig site n'osisi ogwu, otu a kwa o nweghi onye na-aghota mkpuru grepu n'obi ogwu. ⁴⁵ Ezi mmadu na-esite n'aku ọma juru ya obi na-aruputa ezi ọrụ, otu a kwa, ajo mmadu na-esite n'obi ojoo ya na-aruputa ajo ọrụ. N'ihị na ihe obula di mmadu n'obi bu ihe na-aputa n'onu ya.

Onye amamihe na onye nzuzu wuru ulo

⁴⁶ "Gini mere unu ji na-akpo m, 'Onyenwe anyi, Onyenwe anyi,' ma unu adighi eme ihe m kwuru? ⁴⁷ Achoro m igosi unu ihe onye obula na-abiakwute m nke na-anu okwu m, ma na-ejikwa ihe ọ na-anu akporo ihe, yiri. ⁴⁸ Onye ahụ yiri nwoke wuru ulo, onye gwumiri ala, doo ntala ulo ahụ n'elu oke nkume. Mgbe idee mmiri biara were ike ya tie n'ulo ahụ, o nweghi ike ime ka ọ maa jijiji n'ihị na e wusiri ya ike. ⁴⁹ Ma onye ahụ nuru okwu m, nke na-ejighi ihe ọ nuru mee ihe, di ka nwoke wukwasiri ulo ya n'elu ala, nke na-enweghi ntala obula. Mgbe idee mmiri biara

were ike ya tie n'ụlọ ahụ, ụlọ ahụ dara daruo ala, ọdịda ya dị ukwuu."

7

Okwukwe onye ọchịagha

¹ Mgbe o kwusiri okwu ndị a nye ndị na-ege ya nti, ọ banyere na Kapanom. ² Ma e nwere otu ọchịagha* nke nwere otu ohu nwoke ọ hụrụ n'anya. Onye nọ n'orịa na n'onu onwu. ³ Mgbe ọ nuru ihe banyere Jisọs, o zipuru ụfọdu ndi okenye ndi Juu ka ha gaa rioro ya ka ọ bja gwoo ohu ya. ⁴ Mgbe ha biakwutere Jisọs, ha riosiri ya aririo ike si, "O kwesiri ka i mere ya ihe a. ⁵ N'ih na ọ huru obodo anyi n'anya. O wukwaara anyi ulo ekpere." ⁶ Jisos sooro ha gawa.

Ma mgbe ọ nọ nso n'ulo ya, onye ọchịagha ahụ zipuru ndi enyi ya ka ha ga si ya, "Onyenwe anyi, esogbukwala onwe gi, n'ih na etorughi m ka i bata n'okpuru ulo m. ⁷ O bu ya mere na-echeghi m na m toruru iputa bja zute gi. Ma kwuo okwu, ọ ga-agwokwa odibo m. ⁸ N'ih na mu onwe m bukwa onye nọ n'okpuru ikike ochichi, nwee ndi agha nọ n'okpuru m. Ana m asi onye nke a 'gaa,' ọ gaa, sikwa onye nke ozo 'bja,' O bja. Ana m asi ohu m, 'mee nke a,' ọ na-emekwa ya."

⁹ Mgbe Jisos nuru okwu niile a, o juru ya anya nke ukwu. O tughariri gwa igwe mmadu ndi na-eso ya si, "**Asi m unu, ahubeghi m okwukwe di otu a ọ buladi n'Izrel.**" ¹⁰ Mgbe ndi ozi ahụ laghachiri n'ulo, ha choputara na ahụ adila ohu ahụ mma.

Jisos akpolite nwa nwoke nwanyi di ya nwuru

¹¹ O ruo mgbe nwa oge gasiri, ọ gara n'obodo a na-akpo Nain. Ndi na-eso uto ya na otutu igwe mmadu ndi ozo sooro ya gaa. ¹² Mgbe ọ na-abjaru nso n'onu uto e si abata n'obodo ahụ, o nwere otu nwoke nwuru anwu nke a na-ebupu, otu nwa nke nne ya muru. Nne ya ahụ bu nwanyi di ya nwuru, oke igwe mmadu si n'obodo ahụ sonyekwara ya. ¹³ Mgbe Onyenwe anyi huru ya, o meere ya obi ebere ma si ya, "**Ebelaakwa.**"

¹⁴ Mgbe ahụ ọ gara nso metu igbe ozu ahụ aka, ndi bu ya kwusiri. O siri, "**Nwokorobia, asi m gi bilie!**" ¹⁵ Nwoke ahụ nwuru anwu biliri, nodu ala, bido ikwu okwu, ọ kponyere ya nne ya.

¹⁶ Egwu turu ha niile, ha tokwara Chineke si, "Onye amuma di ukwu apatala n'etiti anyi, Chineke abiala inyere ndi ya aka!" ¹⁷ Akuko a banyere ya ruru Judia niile na obodo nta niile gbara ya gburugburu.

Jisos na Jon omee baptizim

¹⁸ Ndi na-eso uto Jon kororo ya maka ihe ndi a niile. Jon kporo mmadu abuo n'ime ndi na-eso uto ya, ¹⁹ zie ha ka ha jekwuru Onyenwe anyi juo ya ajuju si, "O bu gi bu onye ahụ ga-abja. Ka anyi ga-ele anya obibia onye ozo?"

²⁰ Mgbe umu nwoke ahụ biakwutere ya, ha siri, "Jon omee baptizim ziri anyi ka anyi juo gi si, 'O bu gi bu onye ahụ ga-abja ka anyi ga-ele anya obibia onye ozo?'"

²¹ Mgbe ahụ ọ gworo otutu ndi nwere oria, na nri nri di iche iche, na mmuo ojo. O mekwara ka otutu ndi kpuru isi hu uto ozo. ²² O

* 7:2 7:2 O bu onye Rom.

zaghachiri ndi ozi ahụ si, “Laghachinụ azụ gaa kọrọ Jọn ihe unu hụrụ na nke unu nūrụ; ndi kpuru isi na-ahụ ụzọ, ndi ngwuro na-aga ije, ndi ekpenta ka a na-eme ka ha di ọcha, ndi nti chiri na-anụ ihe, a na-eme ka ndi nwurū anwū si n’onwū bilie, a na-ezisara ndi ogbenye ozioma.”²³ Ngozi na-adiri onye ahụ na-enweghi ihe mkpasu iwe n’ihi m.”

²⁴ Mgbe ndi na-eso ụzọ Jọn puru, Jisọs bidoro igwa igwe mmadu ahụ okwu banyere Jọn si, “Gini ka unu gara n’ozara ihu? O bu ahija achara nke ikuku na-ebughari? ²⁵ Ma gini ka unu puru iga ihu? O bu nwoke yi uwe mara mma? E e, ndi na-eyi uwe di oke onuahia, ndi na-ebikwa n’oke oriri na oke onunu bi n’uloeze. ²⁶ Ma gini ka unu puru ka unu ga-ahụ? O bu onye amuma? E, ana m a gwa unu, unu huru onye kari onye amuma. ²⁷ O bu onye a bu onye ahụ e dere ihe banyere ya si,

“‘Aga m ezipu onyeozu m n’ihu gi,
onye ga-edozi uzọ gi n’ihu gi.’[†]

²⁸ Agwa m unu, n’etiti ndi nwanyi muru, o dighi onye di ukwu karja Jọn, ma onye dikarisiri nta n’alaeze Chineke di ukwu karja ya.”

²⁹ (Ndi mmadu niile nuru nke a, tinyekwara ndi ona utu, nabatara n’uzo Chineke bu nke ziri ezi, n’ihi na Jọn emela ha baptizim. ³⁰ Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu juru imezu ebumnobi Chineke nye ha onwe ha, n’ihi na ha anabataghi ka Jọn mee ha baptizim.)

³¹ O gara n’ihu si ha, “Ma gini ka m ga-eji tunyere ndi bi n’ogbo a? Gini ka ha yiri? ³² Ha di ka umuntakiri no n’oma ahia na-akpo ibe ha oku na-asị,

“‘Anyi gburu unu oja,
ma unu adighi ete egwu.

Anyi buru abu ikwa ozu,
ma unu ebeghi akwa.’

³³ N’ihi na Jọn ome baptizim biara na-erighi achicha maobu nuo ihe onunu ma unu siri, ‘Mmuo ojoo bi n’ime ya.’ ³⁴ Nwa nke Mmadu biara na-eri ihe oriri na-anukwa ihe onunu, ma unu siri, ‘Lee, onye oke oriri na onye oke anumanu, enyi ndi ona utu na ndi mmehie.’ ³⁵ Ma e sitela n’umu ya niile nwaputa amamihe n’onye ziri ezi.”

Nwanyi onye mmehie etee Jisọs mmanu

³⁶ Otu onye n’ime ndi Farisii kporo ya oriri. O gara n’ulo onye Farisii ahụ, ma nodu ala n’oche nri. ³⁷ Ma otu nwanyi nke bi n’obodo ahụ, onye birila ndu mmehie, mgbe o matara na o no n’ulo onye Farisii ahụ na-eri nri, o jiri otu karama alabasta mmanu otite bata n’ulo ahụ. ³⁸ Ka o guzoro n’azu ukwu ya na-ebe akwa, o malitere iji anya mmiri ya na-awusa n’ukwu ya. O jiri agiri isi ya hichaa anya mmiri ahụ, sutu ukwu ya onu, ma wusa mmanu otite isi utu ahụ na ha.

³⁹ Mgbe onye Farisii ahụ kporo ya oriri huru ihe nke a, o kwuru n’obi ya si, “A si na nwoke a bu onye amuma, o gaara amata udi mmadu nwanyi a na-emetu ya aka bu, na o bu onye mmehie.”

⁴⁰ Jisọs zara ya si, “Saimon, e nwere m ihe m chorọ igwa gi.”

Ọ siri ya, “Onye ozizi gwa m ya.”

⁴¹ “Ndi ikom abuo ji onye na-ebinye ndi mmadu ego n’omurunwa ugwo. Otu onye ji ya nari ego ise, onye nke ozo ji ya iri ego ise. ⁴² Mgbe ha na-enweghi ike ikwughachi ugwo ha ji ya, o gbaghara ha ugwo ahụ. Ugbu a, onye n’ime ha ga-ahụ ya n’anya karịa?”

⁴³ Saimon zara si, “Ọ di m ka ọ bu onye nke ọ gbaghara ugwo di ukwu.”

Ọ siri ya, “**I kpeziri.**”

⁴⁴ Mgbe ahụ ọ tughariri n’ebe nwanyị ahụ nọ gwa Saimon si, “**I huru nwanyị a? A batara n’ulo gi, i kunyeghi m mmiri ka m saa ukwu m, ma nwanyị a ejirila anya mmiri ya sachaa ukwu m, jirikwa agiri isi ya hichaa ha.** ⁴⁵ I sutughi m onu, ma kemgbe m batara n’ulo a, o zubeghi ike isutu ukwu m onu. ⁴⁶ I teghi m mmanu obula n’isi, ma lee, o werela mmanu otite isi utọ wukwasị m n’ukwu. ⁴⁷ Ya mere, ana m agwa gi si, a gbagharala ya mmehie ya niile o mehiere, n’ihi na ọ nwere ihunanya di ukwu. **Ma onye nwetara mgbaghara di nta, na-enwe ihunanya di nta.**”

⁴⁸ Mgbe ahụ ọ gwara ya si, “**A gbagharala gi mmehie gi.**”

⁴⁹ Ma ndi ozo soro ya nodu na-eri nri bidoro ikwu n’etiti onwe ha na-asị, “Onye bu onye a nwere ike ọ buladi igbaghara mmehie?”

⁵⁰ Ọ siri nwanyị ahụ, “**Okwukwe gi azoputala gi, laa n’udo.**”

8

Akuko ogha mkpuru

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, ọ gara n’obodo ukwu niile na n’obodo nta niile na-ekwusa ma na-ewetakwara ndi mmadu ozioma nke alaeze Chineke. Ndi ozi iri na abuo ahụ sokwa ya, ² na umu nwanyị ufodu ndi a chupuru mmuo ojo site n’ime ha, gwokwa ha nri nri: Meri Magdalin onye e sitere n’ime ya chupu mmuo ojo asaa, ³ na Joana nwunye Chuzha onye na-elekota uloeze Herod na akụ ya niile, na Suzana, na otutu ndi ozo ndi ji akụ ha na-enyere ha aka.

⁴ Mgbe oke igwe mmadu gbakoro ha na ndi mmadu si n’obodo di iche iche biakwute ya. Ọ turu ha ilu a si, ⁵ “**Ogha mkpuru puru iku mkpuru ya, mgbe ọ nọ na-agma mkpuru ndi a, ufodu n’ime mkpuru ahụ dara n’akuku ọzọ ebe ndi mmadu zoro ha ukwu, umu nnunu biakwara turia ha loo.** ⁶ Ufodu n’ime ha dakwasiri n’elu nkume. Mgbe ha puputara choo ito, ha kponwuru n’ihi na mborogwu ha enweghi ike imita mmiri mkpuru ahụ ga-eji di ndu. ⁷ Ufodu dara n’etiti ogwu, ogwu ndi a sooro ha puo ma kpagbuo ha. ⁸ Ufodu n’ime mkpuru dara n’ezi ala. Ha puputara, too, mja mkpuru di otu nari n’onuogu.”

Mgbe o kwusiri nke a, ọ siri ha, “**Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.**”

⁹ Ndi na-eso ọzọ ya juru ya ihe ilu a putara. ¹⁰ Ọ siri, “**Ọ bu unu ka e nyere imata ihe omimi niile nke alaeze Chineke, ma ndi ozo ga-anu ya naani n’ilu. Site n’uzo di otu a, “ha ga na-ele anya, ma ha agaghi ahụ ihe obula.**

Ha ga na-anu nti ma ha agaghi aghota ihe obula.*

* 8:10 8:10 Ajiz 6:9

¹¹ “Nke a bụ nkowa ilu ahụ. Mkpuru ahụ bụ okwu Chineke. ¹² Mkpuru dara n’akuku ụzọ nọchiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma ekwensu biara napu ha okwu ahụ n’obi ha, ka ha ghara ikwere ma nwetakwa nzoputa. ¹³ Mkpuru ndi ahụ dara n’elu nkume nọchiri anya ndi nuru okwu Chineke jiri onu nabata ya, ma ha enweghi mgborogwu n’ime ha. Ha na-ekwere naani nwa oge nta, ma mgbe onwunwa biara ha na-adachapu. ¹⁴ Mkpuru nke dara n’etiti ogwu nọchiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma mgbe ha na-aga n’uzo ha, echiche banyere aku na ihe utu nke uwa na-akpagbu okwu ahụ, mee ka ha ghara imi mkpuru. ¹⁵ Ma mkpuru ndi ahụ dara n’ezi ala nọchiri anya ndi jiri obi ghara oghe na mmuo ziri ezi nabata okwu ahụ ma werekwa ndidi miputa mkpuru.

Iheoku di n’elu ihe ndokwasi

¹⁶ “O dighi onye obula, nke na-amunye oriona zoo ya n’ime igbe maobu donye ya n’okpuru ihe ndina. Kama, o na-adokwasi ya n’elu ihe idoba oku ka ndi obula na-abata n’ulo ahụ jiri ya hu uzo. ¹⁷ O dighi ihe obula zoro ezo nke na-agaghi emesia puta ihe, o dikwaghi ihe obula di nzuzo nke a na-aghaghi eme ka o puta ihe. ¹⁸ Ya mere, kpacharanu anya otu unu si ege nti. N’ihi na o bu onye ahụ nwere ihe ka a ga-enye kari, ma onye ahụ na-enweghi, o buladi nke o nwere, ka a ga-anapu ya.”

Nne Jisos na umunne ya nwoke

¹⁹ N’oge a, nne ya na umunne ya nwoke biakwutere ya. Ma ha enweghi ike ibiaru ya nso n’ihi igwe mmadu. ²⁰ Otu onye gwara ya si, “Nne gi na umunne gi ndi nwoke guzo n’ezi, ha chorọ ihu gi.”

²¹ O zara si, “**Nne m na umunne m ndi nwoke bu ndi ahụ na-anu okwu Chineke ma jiri ya mere ihe.**”

Jisos emee ka ebili mmiri daju

²² Otu ubochi, ya na ndi na-eso uzo ya banyere n’ugbo mmiri, o siru ha, “**Ka anyi gafee n’ofe nke ozọ nke osimiri.**” Nke a mere ha ji nupu ugbo, ²³ ma mgbe ha na-aga, o rahuru ura. Oke ifufe malitere ife n’elu odo mmiri ahụ, nke mere na mmiri na-awubanye n’ime ugbo ha, mee ka ha noro n’oke nsogbu.

²⁴ Ha gara kpotee ya na-eti mkpu, “Nna anyi ukwu! Nna anyi ukwu! Lee na anyi n’ala n’iyi!”

O biliri, baara ifufe na ebili mmiri ahụ mba. Ha dara juu, ebe niile dekwaru jii. ²⁵ O siru ha, “**Ebee ka okwukwe unu di?**”

Ha ji oke egwu na oke iju anya jurita onwe ha si, “Onye bu onye a? O na-enye o buladi ifufe na ebili mmiri iwu, ha na-anakwa ya nti.”

Ogwugwo nwoke mmuo ojoo ji

²⁶ Ha kworo ugbo mmiri rute n’ala Gerazin,[†] nke di n’ofe mmiri Galili. ²⁷ Mgbe o si n’ugbo mmiri riputa n’elu ala, otu nwoke obodo ahụ onye mmuo ojoo bi n’ime ya zutere ya. Nwoke a ebighi n’ulo maobu yie uwe ogologo oge, ma ebe obibi ya bu ebe a na-eli ozu. ²⁸ Mgbe o huru Jisos, o biara daa n’ihu ya, tie mkpu n’oke olu si, “Gini ka mu na gi nwekoru Jisos, Okpara Chineke Onye kachasi ihe

[†] 8:26 8:26 N’akwukwo ochie ufodu, i nwere ike hu Gadarin.

niile elu? Biko ariọ m gi, atala m ahụhụ.”²⁹ N’ihi na o nyela mmụọ ahụ na-adighi ọcha iwu ka o site n’ime ya pụta. Otutu oge, mmụọ ojọọ a na-ejidesi ya ike, n’agbanyeghi na eji ụdọ igwe kee ya aka na ukwu, debe ebe a na-eche ya nche, ọ na-adobisi ụdọ igwe e ji kee ya, mmụọ ojọọ a na-eduru ya gaa n’ime ozara.

³⁰ Jisọs juru ya si, **“Gini bu aha gi?”**

Ọ zara si, “Lijiọn,” n’ihi na igwe mmụọ ojọọ bi n’ime ya.³¹ Ha rịọsiri ya aririọ ike ka ọ ghara inye ha iwu ka ha banye n’Abis.

³² Igwe ezi nọ n’akuku ugwu di ebe ahụ nso na-akpa nri. Mmụọ ojọọ ndi a rịọrọ Jisọs ka o nye ha ike ka ha banye n’ime ha. Jisọs nyere ha ike.³³ Mmụọ ojọọ ndi ahụ sitere n’ime nwoke a puọ banye n’ime ezi ndi ahụ, igwe ezi ahụ niile sitere na mkputamkpu ala onu mmiri ahụ gbara ọsọ dabanyechaa n’ime mmiri ebe osimiri riri ha.

³⁴ Mgbe ndi na-elekota ezi ahụ huru ihe mere, ha gbara ọsọ gaa n’ime obodo na n’obodo nta niile di gburugburu ebe ahụ kosaa ihe mere.³⁵ Ndi mmadu putara ihu ihe mere. Mgbe ha rutere ebe Jisọs nọ, ha huru nwoke ahụ e si n’ime ya chupu mmụọ ojọọ ndi ahụ, ebe ọ noduru ala yiri uwe ma norokwa n’ezi uche ya. Egwu turu ha.³⁶ Ndi huru ka ihe a si mee korọ ha ka e siri gwọọ onye ahụ mmụọ ojọọ na-esogbu.³⁷ Mgbe ahụ, ndi niile bi na Gerazin na n’obodo gbara ebe ahụ gburugburu rịọrọ Jisọs ka ọ hapuru ha obodo ha, n’ihi na egwu di ukwu turu ha. Ọ banyekwara n’ime ụgbọ mmiri ahụ laghachi.

³⁸ Nwoke a e sitere n’ime ya chupu mmụọ ojọọ rịọrọ ya ka o soro ya ma o zilagara ya, si ya,³⁹ **“Laghachi n’ezinaulo gi kororo ha ihe niile Chineke meere gi.”** Nwoke ahụ lara, gbasaa akuko ihe Jisọs meere ya n’obodo ahụ niile.

Nwa agboghọ nwuru anwu na nwanyi onye oria

⁴⁰ Mgbe Jisọs loghachiri, igwe mmadu nabatara ya n’ihi na ha niile na-eche ya.⁴¹ Mgbe ahụ otu nwoke nke aha ya bu Jairọs, onye bu onyeisi n’ulo ekpere, biara daa n’ala n’ukwu Jisọs na-ariọ ya ka ọ bia n’ulo ya.⁴² N’ihi na otu nwata nwanyi ọ mutara naani ya, nke gbara afọ iri na abuo nọ n’onu onwu.

Mgbe ọ na-aga, igwe mmadu ahụ na-akpagbu ya.⁴³ Ọ di otu nwanyi n’etiti ha nke nori na-aria oria oruru obara afọ iri na abuo, onye mefuru ihe niile o ji n’aka ndi dibia, ma ọ dighi onye nwere ike igwo ya.⁴⁴ Ọ sitere n’azu ya metu onu uwe ya aka. Ngwangwa, oria oruru obara ahụ kwusikwara.

⁴⁵ Jisọs siri, **“Onye meturu m aka?”**

Mgbe ọ na-enweghi onye putara kwuo si na ọ bu ya. Pita gwara ya si, “Nna anyi ukwu, igwe mmadu gbara gi gburugburu na-adakwasikwa gi.”

⁴⁶ Ma Jisọs siri, **“Otu onye meturu m aka; amatara m na ike esitela n’ime m puo.”**

⁴⁷ Mgbe nwanyi ahụ huru na ọ dikwaghi ihe o nwere ike ime iji zoo onwe ya, o ji ima jijiji bia daa n’ukwu ya. N’ihu mmadu niile, ọ korọ ihe mere o ji metu ya aka na otu e si gwọọ ya n’otu ntabi anya.⁴⁸ Ọ gwara ya si, **“Ada m nwanyi, okwukwe gi agwoola gi. Laa n’udo.”**

⁴⁹ Mgbe ọ ka nọ na-ekwu okwu, otu onye si n’ulo Jairọs bu onyeisi ulọ ekpere, biara si, “Ada gi nwanyi anwoola, enyekwala onye ozizi nsogbu ozo.”

⁵⁰ Ma mgbe Jisọs nuru ozi a, o zara ya si, **“Atula egwu, naani kwere, a ga-agwo kwa ya.”**

⁵¹ Mgbe o rutere n'ulo Jairo, o kweghi ka onye obula soro ya baa n'ime ulo ahụ ma o bughi naani Pita, Jon, Jemis, nne na nna nwata ahụ. ⁵² N'oge ahụ, ha niile no na-ebe akwa na-eru uju maka nwata ahụ. O siri ha, **“Unu ebezila akwa, n'ihi na o nwughi anwu kama o no n'ura.”**

⁵³ Ha chirị ya ochi, n'ihi na ha matara na o nwuru anwu. ⁵⁴ Ma o jidere ya n'aka, si, **“Nwa m, bilie!”** ⁵⁵ Mmuo ya loghachiri, o bilitekwara mgbe ahụ. O gwakwara ha ka ha chooro ya nri ka o rie. ⁵⁶ Ihe a gbara ndi muru ya ghari ma o nyere ha iwu ka ha ghara ikoro onye obula ihe mere.

9

Jisọs ezipu ndi ozi iri na abuo

¹ Mgbe o kpokotara ndi ozi iri na abuo ahụ, o nyere ha ike na ichi isi n'ebe mmuo ojo niile no na igwo oria di iche iche. ² O nyere ha ikike, zipu ha ikwusa alaeze Chineke na igwo ndi nria nria. ³ O gwara ha si, **“Unu ewerekwala ihe obula maka njem a, maobu mkpanaka maobu akpa, maobu achicha maobu ego maobu uwe abuo.”** ⁴ **Ulo obula unu banyere, nogidenu n'ebe ahụ ruo mgbe unu hapuru obodo ahụ.** ⁵ **Ma ebe obula a na-anabataghi unu, kuchapunu aja di n'ukwu unu mgbe unu na-apu n'obodo ahụ, ka o buru ihe ama megide ha.”** ⁶ Ha gara n'obodo nta niile na-ekwusa ozioma na-agwo kwa ndi oria n'ebe niile.

⁷ Mgbe Herod onye ochichi nuru akuko banyere ihe niile merenu, o gbagwojuru ya anya n'ihi na ufodu mmadu na-asị, na Jon omeo baptizim esitela na ndi nwuru anwu bilie. ⁸ Ndi ozọ na-asị na Ilaija aputala, ebe ndi ozọ na-asị na otu n'ime ndi amuma ochie aputakwala ndu ozọ. ⁹ Ma Herod siri, **“Mu onwe bipuru isi Jon. Onye bukwa onye a nke m na-anu ihe banyere ya?”** O guru ya aguu ihu ya.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

¹⁰ Mgbe ndi ozi a lotara, ha koro ya ihe niile ha mere. O koro ha gaa n'obodo a na-akpo Betsaida ebe ha ga-anọ naani ha. ¹¹ Ma mgbe igwe mmadu matara nke a, ha sooro ya. O nabatara ha ma gwakwa ha okwu maka alaeze Chineke. O gwokwara ndi niile o di mkpa na-emere ka ahụ di ha mma.

¹² Mgbe anwu bidoro ida, ndi na-eso uzo ya iri na abuo biakwutere ya si ya, **“Zilaga igwe mmadu a ka ha gaa n'ime obodo na n'obodo nta ndi gbara ebe a gburugburu, ka ha chotara onwe ha nri na ebe ndina n'ihi na ebe a anyi no bu ozara.”**

¹³ O zara ha si, **“Unu nye ha nri ka ha rie.”**

Ha zaghachiri ya si, **“Anyi nwere naani ogbe achicha ise na azu abuo. Ma o bughi na anyi ga aga zuora mmadu ndi a niile nri.”** ¹⁴ Ndi no n'ebe ahụ ruru puku ndi nwoke ise.

O gwara ndi na-eso uzo ya si, **“Meenu ka ha nodu ala n'igwe n'igwe, iri mmadu ise, iri mmadu ise.”** ¹⁵ Ha mere otu ahụ, mee ka ha niile nodu ala. ¹⁶ O weere ogbe achicha ise na azu abuo ndi ahụ, lelie anya n'eluigwe, gozie ma nyawaa ha, nye ndi na-eso uzo ya ka

ha keere igwe mmadụ ahụ. ¹⁷ Ha niile riri rijuokwa afo, a tụtụkọtara ihe fọdurụ, tụtụjuo nkata iri na abụọ n'iberibe achicha fọdurụ.

Ogbugba ama Pita

¹⁸ Otu ụbọchị mgbe ọ nọ naanị ya na-ekpe ekpere, ndị na-eso ụzọ ya b̄iakwutere ya. Ọ juru ha sị, **“Onye ka igwe mmadụ na-asị na m bụ?”**

¹⁹ Ha zara sị, “Ufọdụ na-asị na ị bụ Jón omee baptizim, ndị ọzọ sị na ị bụ Ịlajja, ndị ọzọkwa, sị na ị bụ otu n'ime ndị amụma ochie ahụ si n'ọnwu bilie.”

²⁰ Ma ọ juru ha, **“Unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?”**

Pita zara sị, “Ị bụ Kraịst nke Chineke.”

Jisọs ekwuo ihe banyere ọnwu ya

²¹ Ma ọ doro ha aka na ntị, nyesiekwa ha iwu ike ka ha ghara igwa onye ọbụla nke a, ²² na-asị, **“Nwa nke Mmadụ aghaghị ihu otutu ahuhụ dị iche iche. Ndi okenye na ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu ga-aju ya. Aghaghị igbu ya, ma n'ubochi nke ato, a ga-eme ka o site n'onwu bilie.”**

²³ Mgbe ahụ ọ sịkwara ha, **“Ọ buru na onye ọbụla achọọ iso m n'azu, ọ ghaghị iju onwe ya ma buru obe ya kwa ụbọchị na-eso m. ²⁴ N'ihị na onye ọbụla choro izoputa ndu ya ga-atufu ya. Ma onye ọbụla nke tufuru ndu ya n'ihị m, ga-azoputa ya. ²⁵ Uru gini ka mmadụ nwere ma ọ buru na o ritechaa ụwa niile n'uru ma tufuo ndu ya, maobu buru onye a napuru ndu ya? ²⁶ Onye ọbụla ihere m na ihere okwu m na-eme, ka ihere ya ga-emekwa Nwa nke Mmadụ mgbe ọ ga-abia n'ebube ya, na n'ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi di nsọ.**

²⁷ **“N'ezie asi m unu, ufodu n'ime ndi guzo n'ebe a agaghị edetu onwu ire tupu ha ahụ alaeze Chineke.”**

Nnwogha Jisọs

²⁸ Mgbe ụbọchị asato gasiri, ọ kpoo Pita na Jón na Jemis gaa n'elu ugwu ikpe ekpere. ²⁹ Mgbe ọ nọ na-ekpe ekpere, ụdidi ihu ya gbanwere. Uwe ya bidoro ichaa ocha nke ukwu. ³⁰ N'otu ntabi anya, ha huru ndi ikom abuo ka ha na ya na-ekwu okwu. Ha bu Mosis na Ịlajja. ³¹ Ha putara n'ebube eluigwe di ukwu na-ekwu banyere nlaghachi ya, nke ọ na-aga imezu na Jerusalem. ³² Pita na ndi ya na ha no na-arahu ura. Mgbe ha tetara, ha huru ebube ya na ndi ikom abuo ya na ha no na-ekwurita okwu. ³³ Mgbe ha na-ahapu ya, Pita siri Jisos, “Nna anyi ukwu, ọ ga-adi mma ka anyi noro ebe a ka anyi wuo ulo ikwu ato, otu ga-abu nke gi, otu ga-abu nke Mosis, otu ga-abukwa nke Ịlajja.” Ọ mataghi ihe ọ na-ekwu.

³⁴ Mgbe ọ ka kpu okwu n'onu, igwe ojii putara kpuchie ha. Egwu tukwara ha di ka ha na-aba n'igwe ojii ahụ. ³⁵ Olu sitere n'igwe ojii ahụ daa sị, “Onye a bu Okpara m, onye m hoputara; geenu ya nti.”

³⁶ Mgbe olu ahụ kwusiri okwu, ha choputara na Jisos no naanị ya. Ndi na-eso uzo ya kpuchiri onu ha, debe ihe niile n'obi ha, ọ dikwaghi onye ọbụla ha gwara ihe ha huru.

Ogwugwo nwa nwoke mmuo ojoo bi n'ime ya

³⁷ N'echi ya, mgbe ha si n'ugwu ahụ rịdata, oke igwe mmadụ b́jara zute ya. ³⁸ Otu nwoke si n'etiti igwe mmadụ ahụ jiri oke olu tie mkpu sị, "Onye ozizi, ariọ m gị ka i lee nwa m nwoke anya, n'ih i na naanị ya b́ nwa m nwere. ³⁹ Mmụọ ojọọ na-ejide ya mee ka ọ na-eti mkpu. Ọ na-atụda ya n'ala, na-ese ya ese, na-adọkwa ya adọ mee ka ọ na-agbọ ụfufu n'onu. Ọ dighi mgbe ọ na-ahapụ ya kama ọ na-echihiasị ya ahụ. ⁴⁰ Ariọrọ m ndi na-eso ụzọ gị ka ha chupụ ya, ma ha enweghi ike."

⁴¹ Jisọs zara sị, **"Leenu ogbọ ruru aru, nke na-enweghi okwukwe! Ruo olee mgbe ka mu na unu ga-anọ, ruokwa olee mgbe ka m ga-anagide ekweghi ekwe unu? Kpọtara m nwa gị nwoke ahụ n'ebe a!"**

⁴² Mgbe ọ na-abia, mmụọ ojọọ ahụ kwadara ya n'ala sesie ya ike, ma Jisọs baara mmụọ ojọọ ahụ mba. Ọ gworo nwata ahụ kponyekwa ya nna ya. ⁴³ Ebube ukwu nke Chineke turu ha n'anya.

Jisọs ekwuo ihe banyere onwu ya ozo

Ma mgbe onye obula no na mgbagwoju anya n'ih i oru ọ ruru, ọ siri ndi na-eso ụzọ ya, ⁴⁴ **"Geenu nti nke oma banyere ihe m choro igwa unu. A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka umu mmadu."** ⁴⁵ Ma ha aghotaghi okwu a. E zonariri ya n'ebe ha no ka ha ghara ighota ya. Egwu tukwara ha iju ya ihe ọ putara.

Onye kari ibe ya ukwu?

⁴⁶ Iru uka daputara n'etiti ha banyere onye kari ibe ya ukwu. ⁴⁷ Ebe Jisọs ma ihe ha na-eche, ọ kpọtara otu nwantakiri mee ka o guzo n'akuku ya. ⁴⁸ Ọ gwara ha sị, **"Onye obula nabatara nwata a n'aha m, nabatara m. Onye ọ bulakwa nabatara m, nabatara onye zitere m. Ọ bukwa onye dikarisiri nta n'etiti unu bu onye kachasi ukwu."**

⁴⁹ Jon a zaa sị, "Nna anyi ukwu, anyi huru otu onye ka o ji aha gi na-achupu mmuọ ojọọ. Ebe ọ na-esoghi anyi, anyi gbochiri ya."

⁵⁰ Jisọs siri ya, **"Unu egbochila ya. N'ih i na onye obula na-adighi emegide unu dinyeere unu."**

Nguzogide site n'aka ndi Sameria

⁵¹ Mgbe oge o ji alaghachi na-abiaru nso, o chere ihu ya iga Jerusalem. ⁵² O zipuru ndi ozi, ka ha buru ya uzọ gawa. Ka ha na-aga ha batara n'otu obodo nta nke ndi Sameria* ikwado ihe niile tupu ọ b́; ⁵³ ma ha juru inabata ya n'ih i na o chere ihu iga Jerusalem. ⁵⁴ Mgbe Jemis na Jon ndi na-eso ụzọ ya huru nke a, ha siri ya, "Onyenwe anyi, i choro ka anyi nye iwu ka oku site n'eluigwe b́ laa ha n'iyi?" ⁵⁵ Ọ tughariri bara ha mba. ⁵⁶ Ma ha puru banye n'obodo nta ozo.

Ihe ọ ga-efu iso Jisọs

⁵⁷ Mgbe ha no na-aga ije a, otu nwoke siri ya, "Aga m eso gi gaa ebe obula i na-aga."

⁵⁸ Jisọs zara sị, **"Nkita ohia nwere onu ebe ha na-edina, umu nnunu nke igwe nwekwara akwu, ma Nwa nke Mmadu enweghi ebe ọ na-atukwasị isi."**

⁵⁹ Ọ gwara onye ozo sị, **"Soro m."**

* 9:52 9:52 Ha na ndi Izrel enweghi ezi mmekorita.

Ma ọ siri ya. Onyenwe anyi, “Biko, nye m ohere ka m gaa buru ụzọ lie nna m.”

⁶⁰ Ma ọ siri ya, “**Hapụ ndị nwurụ anwụ ka ha lie ndị nwurụ anwụ ibe ha. Ma gị gaa kwusaa alaeze nke Chineke.**”

⁶¹ Ma onye ọzọkwa, siri ya, “Aga m eso gị, Onyenwe m, ma kwere ka m buru ụzọ gaa si ndị ezinaulọ m nọdunụ nke oma.”

⁶² Jisọs siri ya, “**Onye ọbụla jidere aka n’ogụ anụ ụlọ na-adọkpụ ma na-ele anya n’azụ ekwesighị alaeze Chineke.**”

10

Jisọs ezipu iri mmadụ asaa na abụọ

¹ Mgbe nke a gasiri, Onyenwe anyi họtara iri mmadụ asaa na abụọ ndị ọzọ, zipu ha mmadụ abụọ abụọ ka ha buru ya ụzọ gaa n’obodo niile nakwa ebe niile ọ na-achọ ịga.* ² Ọ siri ha, “**Owuwe ihe ubi di ukwu ma ndi oru di naani ole na ole. Ya mere, rịọonu Onyenwe owuwe ihe ubi ka o zite ndi oru n’owuwe ihe ubi ya.** ³ **Gaanu! Ma lee, ana m ezipu unu di ka umu aturu n’etiti agu.** ⁴ **Unu ewerekwala ego maobu akpa maobu akpukpoukwu. Unu ekelekwala onye obula n’uzo.**

⁵ “Mgbe unu banyere n’ulo obula, burunu uzọ si, ‘Udo diri n’ulo a.’ ⁶ Ọ buru na mmadu udo bi n’ulo ahụ, udo unu ga-adinyekwara ya. Ọ burukwanu na onye bi n’ulo ahụ abughi onye udo, udo unu ji bja ga-aloghachitekwaru unu. ⁷ Nogidenu n’ebe ahụ, na-erinu ma na-anukwanu ihe obula ha nyere unu, n’ihi na onye oru kwesiri inata ugwo oru ya. Unu esitela n’otu ulo gaa n’ulo ọzọ.

⁸ “Ọ buru na ndi bi n’obodo unu batara anabata unu, rienu ihe obula ha nyere unu. ⁹ Gwoonu ndi oria no n’ebe ahụ, gwakwanu ha si, ‘Alaeze Chineke adila unu nso.’ ¹⁰ Ma mgbe unu banyere n’obodo obula ha ju inabata unu, puonu gaa n’okporouzo ya kwuo si, ¹¹ ‘Ọ buladi aja si n’obodo a nke nyapagidere n’ukwu anyi, anyi na-ehichapu ya ka o buru ihe ido aka nti nye gi. Otu o di, matakwanu nke a, na alaeze Chineke di nso.’ ¹² Ana m agwa unu na n’ubochi ahụ, ga-akara Sodom mma kariu obodo ahụ.

¹³ “Ahuhu ga-adiri gi Korazin. Ahuhu ga-adiri gi Betsaida. N’ihi na o buru na oru ebube a ruru n’ime unu ka a ruru na Taja na Saidon ha gaara echehari ogologo oge, nodu n’akwa mkpe na ntụ. ¹⁴ Ọ ga-akara Taja na Saidon mma n’ubochi ikpe kariu unu. ¹⁵ **Ma gi Kapanom! I na-eche na a ga-ebuli gi elu ruo eluigwe? Mba! I ga-arida n’ala mmu!**†

¹⁶ “Onye obula gere unu nti, o bu mu ka o gere nti. Onye obula juru inabata unu, o bu mu ka o juru inabata. Onye obula juru inabata m juru inabata onye zitere m.”

¹⁷ Iri mmadụ asaa na abụọ ahụ jiri onụ lota si, “Onyenwe anyi, n’aha gi, ọ buladi ndi mmuo ojojo rubeere anyi isi.”

¹⁸ Ọ siri ha, “**Ahuru m ekwensu ka o si n’eluigwe daa di ka amuma.** ¹⁹ **Lee! Enyela m unu ikike izokwasi agwo na akpi ukwu, na imegide ike niile nke onye iro; o dighi ihe obula ga-emeru unu**

* **10:1** 10:1 Ọ bu naani Luk dere banyere nzipu ezipuru ndi ozi iri asaa na abuo ndi a.

† **10:15** 10:15 Maobu, Hadis

ahụ. 20 Otu ọ di, unu anụrịla ọñụ n'ihì na mmụọ ọjọọ rubere unu isi, kama nūrjanụ ọñụ n'ihì na e deela aha unu n'eluigwe."

21 N'otu oge ahụ, o juputara n'ọñụ nke Mmụọ Nsọ kwuo si, "Nna, Onyenwe eluigwe na ụwa, ana m ekele gi n'ihì na i zonariri ihe ndi a n'ebe ndi okachamara na ndi nwere amamihe no, ma i kpughere ihe ndi a niile nye umuntakiri. E, Nna, otu a ka o si masi uche gi ime ya.

22 "Nna m enyefeela m ihe niile n'aka. O dighi onye maara onye Okpara ahụ bu, karịa Nna ahụ. O di kwaghị onye maara Nna ahụ karịa Okpara na ndi ahụ Okpara chorọ igosi onye Nna ya bu."

23 Mgbe ahụ ọ tughariri gwa ndi na-eso ụzọ ya na nzuzo si, "Ngọzi na-adiri anya nke na-ahụ ihe unu na-ahụ ugbo a. 24 Ana m asi unu, na otutu ndi amuma na ndi eze ka ọ gurụ aguụ ihu ihe unu na-ahụ ma ha ahughị ya, na inu ihe unu na-anu, ma ha anughị ya."

Ilu banyere ezi onye agbataobi

25 Otu ubochi, otu onye ozizi iwu biliri inwale ya. O juru ya, "Onye ozizi, ginị ka m kwesiri ime ka m keta ndu ebighi ebi?"

26 O sirị ya, "Ginị ka e dere n'iwu? Ginị ka i gutara n'ime ya?"

27 O zara si, "I ga-eji obi gi niile, na mkpuruobi gi niile, na ike gi niile, na uche gi niile, hu Onyenwe anyi bu Chineke gi n'anya"; ma hukwa onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi.†"

28 O sirị ya, "I zara nke oma. Gaa mee nke a i ga-adị ndu."

29 Ma iji gosi na ya bu onye na-eme ihe ziri ezi, ọ sirị Jisọs, "Onye kwanu bu onye agbataobi m?"

30 Jisọs sirị ya, "Otu nwoke sitere Jerusalem na-aga Jeriko, ọ dabara n'aka ndi ohi, ndi gbara ya otọ, tiekwa ya ihe, hapu ya n'onodu odindu-onwukamma laa. 31 Ma di ka ihe si eme, otu onye nchujaja sitere uzọ ahụ na-agafe. Mgbe ọ huru ya, o sitere n'akuku uzọ nke ozo gafee. 32 Otu a kwa, otu onye Livayi biarutekwara n'ebe ahụ, hu ya, ma o sitere n'akuku uzọ nke ozo gafeekwa. 33 Ma otu onye Sameria na-aga njem, mgbe ọ biarutere nso n'ebe ahụ; hu ya, o nwere omiiko n'ahụ ya. 34 O gara nso n'ebe ọ no, jiri mmanya na mmanu wusa n'onnya ya, were akwa kechie ya. O tukwasiri ya n'elu inyinya ibu ya, buba ya n'ulo ndi ije ebe o lekotara ya anya nke oma. 35 N'echi ya, o weputara mkpuru ego olaocha abuo nye onye na-elekota ulo ndi ije ahụ si ya, 'Lezie ya anya nke oma. M lota aga m akwughachi gi ihe obula ozo i mefuru.'

36 "Onye n'ime mmadu atọ ndi a ka i chere bu onye gosiri onwe ya di ka onye agbataobi nye nwoke ahụ nke dabara n'aka ndi ohi?"

37 O sirị, "O bu onye ahụ meere ya ebere."

Jisọs sirị ya, "Laa, gaa mee otu ahụ."

N'ulo Mata na Meri

³⁸ Mgbe ha na-aga n'uzo, o banyere n'otu obodo nta ebe nwanyi a na-akpo Mata nabatara ya n'ulo ya. ³⁹ O nwere nwanne nwanyi a na-akpo Meri nke noduru ala n'ukwu Onyenwe anyi na-ege nti n'ihe o na-ekwu. ⁴⁰ Ma uche Mata gbasasiri agbasa ebe o na-akwado maka ile obia. O biakwutere ya si ya, "Onyenwe anyi, o bu na o metughị gi n'obi na nwanne m nwanyi hapuru naani m ije ozi niile? Gwa ya ka o bja nyere m aka."

⁴¹ Ma Onyenwe anyi zara ya si, **"Mata, Mata, i na-echegbu onwe gi ma na-adogbukwa onwe gi banyere otutu ihe, ⁴² maobu naani otu ihe di mkpa, Meri ahoroala nke ka mma, nke a na-agaghi anapukwa ya."**

11

Ekpere Onyenwe anyi

¹ O no n'otu ebe na-ekpe ekpere, mgbe o kpesiri ekpere, otu n'ime ndi na-eso uzo ya siri ya, "Onyenwe anyi, kuziere anyi ikpe ekpere, di ka Jon kuziri ndi na-eso uzo ya."

² O siri ha, **"Mgbe unu na-ekpe ekpere, sinu:**
"Nna,

ka e doo aha gi nsọ

ka alaeze gi bja.

³ **Nye anyi taa nri nke ubochi anyi.**

⁴ **Gbaghara anyi mmehie anyi,**

n'ih na anyi na-agbaghara onye obula mehiere megide anyi. Ekwela ka anyi daba n'ime onwunwa.' "

⁵ O siri ha, "Onye n'ime unu nwere enyi, ga-agakwuru ya n'etiti abali si ya, 'Enyi m, biko gbazinye m ogbe achicha ato, ⁶ n'ih na otu enyi m bja n'ulo m, ma enweghi m nri obula n'ulo m nke m ga-enye ya.' ⁷ Ma o ga-esi n'ime ulo zaghachi si, 'Enyela m nsogbu, emechiela m uzo, mu na umu m alakpuola, enweghi m ike ibili ugbu a inye gi ihe obula.' ⁸ Agwa m unu, o bu ezie na o gaghi ebili nye ya ihe obula n'ih na o bu enyi ya, kama n'ih nsogbu ya, o ga-ebili nye ya ihe obula di ya mkpa.

⁹ "Ya mere, agwa m unu, rionu, unu ga-ariota, chonu, unu ga-achota, kuokwanu aka, a ga-emeghekwaru unu uzo. ¹⁰ N'ih na onye na-ariota, onye na-achota, onye na-aku aka n'uzo ka a ga-emeghekwaru uzo.

¹¹ "Onye n'ime unu bu nna, ka nwa ya ga-ariota ya azu, o nye ya agwo? ¹² Maobu rionu ya akwa, o ga-enye ya akpi? ¹³ O buru na unu bu ndi ojojo, maara otu esi enye umu unu onyinye di mma, kariya nke a, Nna unu nke bi n'eluigwe aghaghi inye ha Mmuo Nso bu ndi niile na-ariota ya."

Jisos na mmuo ojojo

¹⁴ Otu mgbe, o na-achupu mmuo ojojo nke dara ogbi, mgbe mmuo ojojo ahụ puru, onye ogbi ahụ kwuru okwu. Nke a juru igwe mmadu ahụ anya. ¹⁵ Ma ufodu n'ime ha siri, "O bu site n'ike Belzebub eze ndi mmuo ojojo ka o ji achupu mmuo ojojo." ¹⁶ Ndi ozo, iji nwalee ya, si ya gosi ha ihe iribama nke si n'eluigwe.

¹⁷ Ma ebe ọ bụ na ọ maara ihe ha na-eche, ọ siri ha, “Alaeze ọbụla kewaranụ megide ibe ya, ga-atọgboro n’efu, ezinaụlọ ọbụla nke kewakwara megide ibe ya ga-adakpo. ¹⁸ Ọ bụrụ na ekwensu ekewa megide onwe ya, alaeze ya ọ ga-esi aña guzosie ike? Unu na-asị na m na-achupu mmụọ ọjọọ site n’ike Belzebub. ¹⁹ Ugbo a, ọ bụrụ na m sitere n’ike Belzebub na-achupu mmụọ ọjọọ, ọ bụ site n’ike onye ka umụ unu ji na-achupu ha? Ya mere, ha ga-abụ ndị ikpe unu. ²⁰ Ma ọ bụrụ na m ji ike mkpisiaka Chineke na-achupu mmụọ ọjọọ, mgbe ahụ alaeze Chineke abiarutela n’ebe unu nọ.

²¹ “Mgbe nwoke siri ike ji ngwa agha chekwa obi ya, ihe o nwere ga-adigidere ya n’udo. ²² Ma ọ bụrụ na onye ọzọ ka ya ike aluso ya ọgụ merie ya, ọ ga-anara ya ngwa agha niile bụ ihe ntukwasị obi ya, kesakwaa ihe ọ kwatara n’ulo dike ahụ.

²³ “Onye ọbụla na-adinyeghị m na-emegide m. Onye ọ bụlakwa na-adighi eso m ekpokota, na-ekposa ekposa.

²⁴ “Mgbe ọbụla mmụọ na-adighi ọcha si n’ime mmadụ pụọ, ọ na-ejeghari n’ala kpọrọ nkụ na-achoghari ebe izuike. Ọ bụrụ na ọ chotaghị ya, mgbe ahụ, ọ ga-asị, ‘Aga m alaghachi n’ulo m hapuru.’ ²⁵ Mgbe ọ loghachiri, ọ ga-achoputa na a zachaala ya dozie ya nke oma. ²⁶ Mgbe ahụ, ọ ga-apụ ga chota mmụọ ọjọọ asaa ọzọ ndị di njo kariya ya. Ha niile na-abata biri n’ime onye ahụ, mee ka onodu ya di njo kariya ka ọ di na mbu.”

²⁷ Mgbe ọ kpụ okwu a n’onu, otu nwanyị sitere n’ime igwe mmadụ ahụ tie mkpu si, “Ngozị na-adiri afọ mụrụ gi na ara nke e jiri zụọ gi.”

²⁸ Ma ọ siri, kama, “Ngozị na-adiri ndi na-anu okwu Chineke, na-emekwa ha.”

Ihe ama nke Jona

²⁹ Di ka igwe mmadụ ahụ na-amuba, o bidoro na-ekwu si, “Ogbọ a bụ ogbọ ọjọọ. Ọ na-achọ ihe iribama ma ọ dighi ihe iribama a ga-ezi ya kariya ihe iribama Jona. ³⁰ N’ihi na di ka Jona si buri ihe iribama nye ndi Ninive, otu a ka Nwa nke Mmadu ga-esi burukwa ihe ama nye ogbọ a. ³¹ N’ubochi ahụ, eze nwanyị ndi ndida ga-ebili soro ndi ogbọ a guzo n’ikpe, maa ha ikpe, n’ihi na o sitere na nsotu nke uwa bia nuru okwu amamihe Solomon, ma lee, onye kariyi Solomon no n’ebe a. ³² Ndi ikom Ninive ga-eso ogbọ a bilie n’ubochi ikpe maa ya ikpe, n’ihi na ha cheghariri mgbe ha nuru nkwsa Jona, ma lee, onye kariyi Jona ukwu no n’ebe a.”

Theoku nke anu ahụ

³³ “Ọ dighi onye na-amunye oriṅa donye ya n’ebe zoro ezo maobu n’okpuru efere, kama, ọ na-adokwasị ya n’elu ihe idoba oku ka ndi na-abata n’ulo ahụ jiri ya hu uzọ. ³⁴ Anya bu oriṅa nke anu ahụ. Ọ buri na anya gi di mma, ahụ gi niile ga-ejuputa n’ihè. Ọ burukwanu na anya gi di njo, i ga-anọ n’ochichiri. ³⁵ Ya mere, lezie anya ka i mara ka ihè di n’ime gi, ọ bughị ochichiri. ³⁶ N’ihi nke a, ọ buri na ahụ gi niile ejuputa n’ihè, ọ burukwa na akuku ọbula agbaghi ochichiri, mgbe ahụ, ahụ gi niile ga-ejuputa n’ihè di ka mgbe ihè oriṅa na-achakwasị gi n’ahụ.”

Ahụhụ na-adịrị ndị Farisii na ndị ọka n'iwu

³⁷ Mgbe ọ na-ekwu okwu, otu onye Farisii kpọrọ ya ka ọ bịa soro ya rie nri. Ọ banyere nọrọ n'ọche nri. ³⁸ O juru onye Farisii ahụ anya na mgbe ọ bidoro iri nri ọ kwoghị aka ya tupu ya ebido.

³⁹ Ma Onyenwe anyị sịrị ya, **“Unu ndị Farisii na-asacha azụ iko mmiri na efere, mee ka ọ dị ọcha, ma ime unu juputara n'anya ukwu na n'ihe ọjọọ dị iche iche. ⁴⁰ Ndi nzuzu! Ọ bụ na ọ bughị onye ahụ mere azụ iko mekwara ime ya? ⁴¹ Kama werenụ ihe ndị ahụ dị n'ime ruo ọrụ ebere, ihe niile ga-adịkwara unu ọcha.**

⁴² **“Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii, n'ihị na unu na-enye otu ụzọ n'ụzọ iri n'ihị mint, na mkpa akwukwọ na-esi isi uto* na mkpa akwukwọ niile dị iche iche nke ubi, ma leghara ikpe ziri ezi na ihunanya nke Chineke anya. Ihe niile ndị a ka unu kwesiri ime n'elegharaghị ihe ndị ọzọ anya.**

⁴³ **“Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii! N'ihị na unu na-ahụ ino n'isi ọche niile n'ụlọ ekpere na ekele puru iche a na-ekele unu n'oma ahia n'anya.**

⁴⁴ **“Ahụhụ ga-adịrị unu, n'ihị na unu dị ka ili na-aputaghị ihe†, nke ndị mmadu na-agafe n'elu ha n'ihị na ha amaghị na ọ bụ ili.”**

⁴⁵ N'otu oge, otu onye ozizi iwu sịrị ya, “Onye ozizi, mgbe ị na-ekwu ihe ndị a, anyị sokwa na ndị ị na-akọcha.”

⁴⁶ Ma ọ sịrị, **“Ahụhụ ga-adịrị unu bụ ndị ozizi iwu. N'ihị na unu na-ebo ndị mmadu ibu ha na-enweghị ike ibuli, ma unu onwe unu adighi eweli ọ buladi otu mkpisiaka unu, imetu ibu ahụ aka.**

⁴⁷ **“Ahụhụ ga-adịrị unu n'ihị na unu na-ewu ili ndị amuma bụ ndị nna nna unu ha gburu. ⁴⁸ Ya mere, unu bụ ndị akaebe ma kwenyekwa n'ihe ndị nna nna unu ha mere, n'ihị ha gburu ha, ma unu e wuo ili ha. ⁴⁹ Ọ bụ n'ihị nke a ka Chineke n'amamihe ya ji kwuo si, Aga m ezigara ha ndị amuma na ndị ozi, ụfọdu ka ha ga-egbu ma ndị ọzokwa ka ha ga-akpagbu. ⁵⁰ N'ihị nke a, ọgbọ a ga-aza ajuju banyere ọbara ndị amuma niile a wufuru, site na mmalite nke ụwa, ⁵¹ site n'ọbara Ebel ruo na nke Zekaraya, onye e gburu n'etiti ebe ichu aja na ebe nsọ. E, agwa m unu, a ga-aju ihe banyere ha n'aka ọgbọ a.**

⁵² **“Ahụhụ ga-adịrị unu bụ ndị ozizi iwu, n'ihị na unu wepuru otughe igodo nke amamihe. Unu onwe unu abanyeghi, ma unu gbochikwara ndị na-abata ibata.”**

⁵³ Mgbe o si n'ebe ahụ puo, ndị ode akwukwọ na ndị Farisii bidoro isogbu ya, na ikpasu ya ikwu otutu okwu, ⁵⁴ na-esiri ya onya, ka ha mara ma ọ ga-ekwuhie onu, ka ha hụ ihe ha ga-eji jide ya.

12

Ido aka na ntị na igbaume

¹ N'oge ahụ, mgbe otutu puku ndị mmadu gbakotara, nke mere ka ha na-azọ ibe ha ukwu. O buuru ụzọ bido igwa ndị na-eso ụzọ ya si, **“Kpacharanu anya unu banyere ihe na-eko achicha ndị Farisii, nke bụ ihu abụọ ha. ² N'ihị na ọ dighi ihe ọbula zoro ezo nke**

* 11:42 11:42 Nke a na-akpo roo † 11:44 11:44 Aputaghị ihe ya bụ nke zoro ezo.

na-agaghị apụta ihè, ọ dịkwaghị ihe e kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghị ekpughe. ³ Ihe ọbụla unu kwuru n'ọchịchiri, a ga-anụ ya n'ihe, ihe ọbụla unu gbara n'izu n'ime ụlọ ka a ga-ekwusa n'elu ụlọ.

⁴ "Ana m agwa unu, ndị enyi m, unu atụla egwu maka ndị na-egbu anụ ahụ ma e mesịa, ha apughị ime ihe ọzọ. ⁵ Ma aga m ezi unu onye unu ga-atụ egwu. Tụonụ egwu Onye ahụ nwere ikike igbu anụ ahụ ma túbakwa ya n'ọkụ ala mmụọ. E, asị m unu tūonụ ya egwu. ⁶ Ọ bughị mkpuru ego abụọ ka a na-ere umụ nza ise? Ma o nweghị nke ọbụla n'ime ha Chineke chefuru. ⁷ N'ezie a gurụ ọ bụladị agiri isi di n'isi unu onụ. Unu atụla egwu, n'ihu na unu di oke onụ karịa otutu umụ nza.

⁸ "Ma asị m unu, na onye ọbụla kwuputara m n'ihu umụ mmadu, onye ahụ ka Nwa nke Mmadu ga-ekwuputa n'ihu ndi mmuọ ozi nke Chineke. ⁹ Onye ọbụla na-agonari m n'ihu ndi mmadu, a ga-agonari kwa ya n'ihu ndi mmuọ ozi nke Chineke. ¹⁰ Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadu, a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwulu Mmuọ Nso, agaghị agbaghara ya.

¹¹ "Mgbe ha ga-akpobata unu n'ihu ụlọ nzuko, ndi ochichi na ndiisi, unu echegbula onwe unu otu unu ga-esi zaghachi, maobu ihe unu ga-aza, maobu ihe unu ga-ekwu. ¹² N'ihu na Mmuọ Nso ga-ezi unu n'oge awa ahụ, ihe unu kwesiri ikwu."

Ilu banyere ogaranya di nzuzu

¹³ Otu onye n'ime igwe mmadu ahụ sirị ya, "Onye ozizi, gwa nwanne m nwoke ka o kenye m oke n'ihe nketa anyi."

¹⁴ Ọ sirị ya, "Nwoke, onye mere m onye ikpe maobu onye ndozi okwu n'etiti unu?" ¹⁵ Ma ọ sirị ha, "Kpachapunu anya! Noronu na nche banyere oke ochicho niile, n'ihu na ndu mmadu adabereghị n'otutu ihe o nwere."

¹⁶ Ọ tūuru ha ilu a si, "Otu ogaranya nwere ala miri nno mkpuru di ukwu. ¹⁷ O chere n'ime onwe ya si, 'Gini ka m ga-eme n'ihu na enweghi m ebe m ga-echekwa mkpuru m?'

¹⁸ "Ya mere ọ sirị, 'Ihe m ga-eme bu nke a, aga m akwatu oba m, wuo nke ka ya ukwu, bu ebe m ga-echekwa mkpuru m na ihe ndi ọzọ. ¹⁹ Ya mere aga m agwa mkpuruobi m, 'I nwere otutu ezi ihe ga-ezuru gi otutu afo, n'ihu ya zuru ike, rie, nuo ma nweekwa obi uto.'"

²⁰ "Ma Chineke gwara ya si, 'Onye nzuzu, n'abali a ka a ga-achọ mkpuruobi gi n'aka gi. Ihe niile i kpakotara nke onye ka ha ga-abu?'

²¹ "Otu a ka ọ ga-adiri onye ọbụla na-akpadoro naani onwe ya akụ, ma ọ baghi uba n'ebe Chineke no."

Echegbula onwe gi

²² Ọ gwara ndi na-eso ụzọ ya, "Ya mere, asị m unu, unu echegbula onwe unu banyere ndu unu, ihe unu ga-eri, maobu banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi. ²³ N'ihu na ndu di mkpa karia ihe oriri, anu ahụ dikwa mkpa karia uwe. ²⁴ Tuleenu ugołoma. Ha adighi akụ maobu ghorọ mkpuru ọbula. Ha enweghi ulokụ maobu oba, ma

Chineke na-azụ ha nri. Unu ọ dighị oke ọ̀nụahịa karịa anụ ufe ndị a. ²⁵ Onye n'ime unu pụrụ itinye otu nkeji n'ogologo ụbọchị nke ndụ ya site n'ichegbu onwe ya? ²⁶ Ebe unu na-apụghị ime ihe nta dị otu a, ị̀nị mere unu ji echegbu onwe unu banyere ihe ndị ọ̀zọ?

²⁷ "Tuleenụ otu okoko ọ̀hịa lili si eto. Ha adighị arụ ọ̀rụ ọ̀bụla maọ̀bụ tų ọ̀gho. Ma asị m unu, ọ̀ bụladị Solomọ̀n n'ebube nke ị̀bụ eze ya niile, eyighị uwe ọ̀bụla mara mma dị ka otu n'ime okoko osisi nke ọ̀hịa ndị a. ²⁸ Ma ọ̀ bụrụ na Chineke si otu a ọ̀chọ ahịhịa efu nke ubi mma, nke pụrụ ị̀dị ndụ taa ma echi atụba ha n'ite ọ̀kụ, ọ̀ bụ na ọ̀ pụghị i si otu a ọ̀chọ unu mma karịa? Unu ndị okwukwe nta. ²⁹ Ya mere, unu adọgbula onwe unu maka ihe unu ga-eri maọ̀bụ ihe unu ga-añụ. Unu echegbukwala onwe unu. ³⁰ N'ihị na ọ̀ bụ ihe ndị a ka ndị mba nke ụwa na-achụso, ma Nna unu makwara na ha dị unu mkpa. ³¹ Kama ọ̀chọnụ alaeze ya, a ga-atụkwasi kwara unu ihe ndị a niile.

³² "Unu atụla egwu, igwe atụrụ nta, n'ihị na ọ̀ tọ̀rọ Nna unu ụtọ inye unu alaeze ahụ. ³³ Reenụ ihe unu nwere nyekwanụ ndị ogbenye. Meerenu onwe unu akpa na-agaghị aka nka, n'oba akụ n'eluigwe, ebe onye ohi na-adighị abia nso, nla adighị erichapụkwa ya. ³⁴ N'ihị na ebe ọ̀bụla akụ unu dị ka obi unu ga-adikwa."

Ịnọ na nche

³⁵ "Keenụ ajị n'ume, meenụ ka oriọna unu na-enwu enwu. ³⁶ Dịnụ ka ndị ohu na-echere nloghachi nke nna ha ukwu, onye gara oriri agbamakwụkwọ, bụ onye ha ga-emeghere ụzọ ngwangwa mgbe ọ̀ lotara kụọ aka. ³⁷ Ndị ohu ahụ ga-abụ ndị a gọziri agozi, bụ ndị onyenwe ha ga-ahụ na ha nọ na nche mgbe ọ̀ ga-aloghachi. N'ezie asị m unu na ọ̀ ga-eke belit ya n'ukwu ya, mekwa ka ha nọdụ ala na tebul iri ihe, ọ̀ ga-abiakwa jere ha ozi. ³⁸ Ngozi ga-adiri ndị ohu ahụ onye nwe ha ga-ahụ ka ha nọ na njikere, ọ̀ bụladị ma ọ̀ loghachiri n'etiti abali, maọ̀bụ n'ezigbo isi ụtụtụ. ³⁹ Maranụ nke a: ọ̀ bụrụ na onyenwe ụlọ maara oge awa onye ohi ga-eji abia n'ụlọ ya, ọ̀ gaghị ekwe ka onye ohi ahụ tiwaa ụlọ ya. ⁴⁰ Unu kwesiri ị̀nọ na njikere n'ihị na Nwa nke Mmadụ ga-abia n'oge awa unu na-atughị anya ya."

⁴¹ Pita siri ya, "Onyenwe anyi, ị̀ tųrụ ilu a n'ihị anyi, ka ọ̀ bụ maka onye ọ̀bụla?"

⁴² Ma Onyenwe anyi siri, "Onye bụ ohu ahụ nke kwesiri ntụkwasi obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi ụmụodibo ya niile, ka ọ̀ na-enye ha nri mgbe o kwesiri? ⁴³ Ngozi na-adiri ohu ahụ nke onyenwe ya ga-ahụ ka ọ̀ na-arụ ọ̀rụ ahụ mgbe ọ̀ ga-aloghachi. ⁴⁴ N'ezie asị m unu, ọ̀ ga-eme onye nke ahụ onyeisi nke ihe niile o nwere. ⁴⁵ Ma ọ̀ bụrụ na ohu ahụ asị n'obi ya, 'Onyenwe m na-anọ ọ̀dụ ị̀lota,' ọ̀ bụrụkwa na ọ̀ malite itigbu ụmụodibo ndị ọ̀zọ, bụ ndị ikom na ndị inyom na-eje ozi, na iri ihe oriri, na ị̀nụkwa ihe ọ̀nụnụ na ị̀nubiga mmanya oke. ⁴⁶ Nna ukwu ohu ahụ ga-alota n'ụbọchị ọ̀ na-atughị anya, n'oge awa ọ̀

na-amakwaghị. Ọ ga-egburisikwa ya, nye ya ọnọdu n'etiti ndị na-ekweghị ekwe.

⁴⁷ “Ohu ahụ maara ihe nna ya ukwu chọrọ ma hapụ inọ na njikere, maọbụ ime ya, ka a ga-apịasi ụtari ike. ⁴⁸ Ma onye na-amaghị ama ma mee ihe kwesiri ka a pịa ya ụtari, a ga-apịa ya ụtari ole na ole. N'ihhi na ọ bụ onye e nyere ihe hiri nne ka a ga-ele anya inata ihe hiri nne n'aka. Onye e nyekwara ihe ukwu n'aka idebe, n'aka ya ka a ga-achọ ihe nke kachasịnu.

Ọ bughị udo kama nkewa

⁴⁹ “A bįara m iwebata ọkụ n'elu ụwa, ọ gaara adiri m nọ mma ma ọ buru na ọ malitelari inwu! ⁵⁰ Enwere m baptizim nke m na-aghaghị ime, ma aga m anogide n'oke ihe mgbu tutu e mezuo ya ⁵¹ Unu chere na m bįara iweta udo n'ụwa? Asị m unu mbaa, kama nkewa. ⁵² Site ugbu a gawa, mmadu ise si n'otu ezinaulo ga-ekewa megide onwe ha, atọ megide abuo, abuo megide atọ. ⁵³ Ha ga-ekewa; nna megide nwa ya nwoke, nwa nwoke ga-emegidekwa nna ya, nne megide nwa ya nwanyi, nwa nwanyi megidekwa nne ya, nne di megide nwunye nwa ya, nwunye nwa megide nne di ya.”

Ikowa oge

⁵⁴ Ọ gwakwara igwe mmadu ahụ si, “Mgbe unu huru urukpu ojii ka ọ na-ebili n'odida anyanwu, unu na-eme ngwangwa si, 'Mmiri ga-ezo,' ọ na-ekokwa. ⁵⁵ Mgbe unu huru na ifufe na-esite na ndida na-efe, unu na-asị, Oke okpomoku ga-adi, ọ na-emekwa otu ahụ. ⁵⁶ Ndi ihu abuo! Unu matara ikowa ihu ala na mbara eluigwe. Gini mere unu apughị ikowa oge di ugbu a?

⁵⁷ “Gini mere unu adighi ekpebiri onwe unu ihe ziri ezi? ⁵⁸ Ọ buru na gi na onye na-ebo gi ebubo esoro na-aga n'ihu okaikpe, gbalisie ike ka gi na ya kpezie n'uzo, ma ọ bughị otu a, ọ ga-akpopu gi n'ihu onye okaikpe, ma eleghị anya okaikpe ahụ ga-arara gi nye n'aka okaikpe ukwu, okaikpe ukwu ga-ararakwa gi nye n'aka onye na-eje ozi n'uloikpe, bu onye ga-etinye gi n'ulo mkporo. ⁵⁹ Asị m gi, i gaghị e si n'ebe ahụ puta ruo mgbe i kwughachiri ọ buladi otu kobo nke ikpezu.”

13

Chegharia maobu laa n'iyi

¹ Mgbe ahụ, ufodu ndi nọ n'ebe ahụ gwara ya banyere ndi Galili ahụ Paillet jiri obara ha gwakota n'aja ha churu. ² Ọ zara si ha, “Unu chere na ndi Galili a tara udi ahuhu a bu ndi mmehie karia ndi Galili niile? ³ Mba! Asị m unu, ọ buru na unu echegharighi, unu niile ga-esi otu ahụ laa n'iyi. ⁴ Ka unu chere na mmadu iri na asato ahụ, ndi mgbidi aja ulo elu Sailom dagburu bu ndi ikpe mmehie mara karia ndi niile bi na Jerusalem? ⁵ Mba! Asị m unu, ọ buru na unu echegharighi, unu niile ga-ala n'iyi di ka ha.”

⁶ Ya mere, ọ turu ha ilu a si, “Otu nwoke kuru osisi fiig n'ubi vaini ya, ma mgbe ọ bįara choọ n'elu ya, ma ọ hughi mkpuru obula. ⁷ Ya mere, ọ gwara onye oru ubi ya si, 'N'ime afo atọ ndi a ka m bįara ka m ghoru mkpuru site n'osisi fiig a, ma ahughi

m mkpuru obula. Gbutuo ya! Gini mere o ga-eji na-eriko nri di n'ala ubi a?'

⁸ "O zara si ya, 'Nna m ukwu, hapukwa ya n'afọ a, ka m gwuo ala gburugburu, hinye ya aja nri ala n'ukwu. ⁹ O buru na o mia mkpuru n'afọ ozo, o di mma, o burukwa na o mighi, i nwere ike gbutuo ya.'"

Ogwugwo onye oria n'ubochi izuike

¹⁰ N'ubochi izuike ndi Juu, o banyere n'ime otu ulo ekpere na-ezi ihe. ¹¹ Otu nwanyi nokwa n'ebe ahụ, onye mmuo nri nri mere ka ahụ ghara i di ya ike afọ iri na asato. O na-ehu ehụ, o nwekwaghị ike iguzo oto kwem. ¹² Mgbe Jisos huru ya, o kporo ya si ya, "Nwanyị emeela ka i nwere onwe gi site n'oria gi." ¹³ Mgbe o bikwasiri ya aka, ngwangwa, o guzoro kwem malite na-eto Chineke.

¹⁴ Ma onyendu ulo ekpere ahụ were iwe nke ukwu n'ih i na Jisos gworo oria n'ubochi izuike. O gwara igwe mmadu ahụ okwu si, "E nwere ubochi isii n'ime izu uka mgbe mmadu kwesiri iru oru. Ya mere, bianu ka a gwoo unu n'ubochi ndi a, o bughị n'ubochi izuike."

¹⁵ Ma Onyenwe anyi zara ya si, "Unu ndi ihu abuo! O di onye n'ime unu na-adighi atopu oke ehi ya maobu inyinya ibu ya, site n'ulo anumanu, kpupu ya ebe o ga-anu mmiri n'ubochi izuike?" ¹⁶ O kwesighi ka a topu nwanyi a bu ada Ebrahim n'agbu ekwensu kere ya ogologo afọ iri na asato, n'ubochi izuike, mee ka o nwere onwe ya?"

¹⁷ Mgbe o kwuru nke a, ihere mere ndi iro ya niile, ma ndi mmadu no n'ebe ahụ nuriri onu n'ih oru ebube niile o na-aru.

Ilu mkpuru mostadi na ihe na-eko achicha

¹⁸ Ya mere, o na-ekwu si, "Gini ka alaeze Chineke yiri? Gini kwa ka m ga-eji tnyere ya? ¹⁹ O yiri mkpuru mostadi nke mmadu kuru n'ubi ya a gbara ogige. O toro ghoo osisi, nke umu nnuu na-ezuka ike n'alaka ya."

²⁰ Ozo, o siri, "Gini ka m ga-eji tnyere alaeze Chineke? ²¹ O di ka ihe na-eko achicha* nke nwanyi gwakotara na otutu ato nke utu oka, tutu ruo mgbe o koro utu oka ahụ niile."

Uzo di warawara

²² O jehariri n'obodo ukwu na n'obodo nta niile na-ezi ihe, ka o na-aga Jerusalem. ²³ Otu onye siri ya, "Onyenwe m, ndi a ga-azoputa ha ga-adi ole na ole?"

O siri ha, ²⁴ "Gbalisienu ike banye site n'onu uzo di warawara, n'ih na ana m a gwa unu na otutu ga-acho ibanye ma ha agaghi enwe ike. ²⁵ O buru na nna nwe ulo ebilie mechie onu uzo, unu ga-eguzo na-ezi na-aku aka n'uzo na-asi, 'Onyenwe anyi meghere anyi uzo.'

"Na nzaghachi, o ga-asi, 'Amaghi m ebe unu si bia.'

²⁶ "N'oge ahụ, unu ga-asi, 'Anyi na gi rikoro, nukokwaa, i kuzikwara nkuzi n'ogbe anyi.'

²⁷ "Ma o ga-asi, 'Amaghi m ebe unu siri bia. Punu n'ihu m, unu ndi ajo omume.'

* 13:21 13:21 Maobu, yiist

28 “**Ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adikwa mgbe unu ga-ahụ Ebrahim, na Aizik na Jekob na ndi amuma niile ka ha no n’alaeze Chineke; ma unu onwe unu aburu ndi a chupuru n’ezi.** 29 **Ndi mmadu ga-esite n’owuwa anyanwu, nakwa odida anyanwu, na n’ugwu na ndida nke uwa bia nodu n’oriri n’ime alaeze Chineke.** 30 **Ma lee, ndi bu uzọ ga-aghọ ndi ikpeazu, ma ndi ikpeazu ga-aghọ ndi bu uzọ.”**

Mwute Jisọs nwere n’ihi Jerusalem

31 N’oge awa ahụ, ufodu ndi Farisii biakwutere ya si ya, “Si n’ebe a puo, n’ihi na Herod na-achọ igbu gi.”

32 O siri ha, “**Gaa gwaranu m nkita ohia ahụ, lee, ana m achupu mmuo ojoo, gwokwa ndi oria taa na echi, ma n’ubochi nke ato ka m ga-arucha oru m.** 33 **Ma otu o di, aga m aga n’ihu n’uzo m taa, na echi na nwanne echi, n’ihi na n’ezie, o dighi onye amuma ga-anwu n’ebe ozo na-abughi na Jerusalem.**

34 **“O Jerusalem! Jerusalem! Gi onye na-egbu ndi amuma ma na-ejikwa nkume atugbu ndi e ziteere gi. Otutu mgbe ka m gbaliri ichikota umu gi di ka nne okuku si achikota umu ya n’okpuru nku ya, ma unu ekweghi.** 35 **Lee, a hapuru unu ulo unu. Ma agwa m unu, unu agaghi ahụ m anya ozo ruo mgbe oge ahụ ga-abia, mgbe unu ga-asi, ‘Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n’aha Onyenwe anyi.’†”**

14

Jisọs agaa n’ulo onye Farisii

1 Otu ubochi izuike, mgbe o gara iri ihe n’ulo otu onyendu ndi Farisii, ha no na-ele ya anya nke oma. 2 Ma lee, otu nwoke ahụ ya zara aza nokwa n’ihu ya ebe ahụ. 3 Jisọs juru ndi Farisii na ndi ozizi iwu si, **“O ziri ezi n’iwu igwo oria n’ubochi izuike ka o bu na o zighi?”** 4 Ma ha e kwughi okwu obula. Ya mere o kporo ya, gwoo ya ma si ya laa.

5 O siri ha, **“O buru na otu n’ime unu nwere nwa nwoke maobu oke ehi nke dabara n’ime olulu mmiri n’ubochi izuike, o bu na o gaghi eme ngwangwa doputa ya?”** 6 Ma ha enweghi ike iza ajuju a.

7 Mgbe o huru otu ndi a kporo oriri si horo naani oche ndi a nasopuru, oche ndi a nasopuru, o turu ha ilu si, 8 **“Mgbe mmadu obula kporo gi oriri n’olulu di na nwunye, abatala nodu n’oche ndi a nasopuru, n’ihi na eleghi anya, onye kporo gi oriri kpokwara onye ka gi nwe nsopuru.** 9 **N’ihi na onye ahụ kporo unu oriri nwere ike biakwute gi si gi, nye nwoke a onodu gi. Mgbe ahụ, i ga-ebili n’anya ihere gaa nodu n’oche dikarisiri ala.** 10 **Ma mgbe a kporo gi, nodu n’oche di ala, ka o ga-abu na onye kporo gi oriri bia, o ga-asi gi ‘Enyi m, rigota n’ebe a ka elu.’ Mgbe ahụ, i ga-enwekwa ugwu n’anya ndi niile a kporo gi na ha oriri.** 11 **N’ihi na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n’ala, ma onye obula na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.”**

12 O gwara onye ahụ kporo ya oriri si, **“Mgbe i na-akpo oriri nke nri ehie maobu nke nri anyasi, akpola naani ndi enyi gi**

maọbụ ụmụnne gị ndị nwoke maọbụ ndị ikwu na ibe gị, maọbụ ndị agbataobi gị bara ọgaranya, n'ihị ma eleghị anya, ha pụrụ ikpokwa gị na mgbe nke ha, sị otu a kwughachi gị ụgwọ. ¹³ Kama mgbe ị na-akpọ oriri, kpọọ ndị ogbenye na ndị ọlụsị na ndị ngwuro na ndị isị. ¹⁴ A ga-agozikwa gị, n'ihị na ha enweghị ike ikwughachi gị, a ga-akwughachikwa gị mgbe ndị ezi omume ga-ebili n'ọnwu."

Ilu banyere oke oriri

¹⁵ Mgbe otu n'ime ndị a kpọrọ oriri nuru nke a, ọ siri ya, "Ngozi ga-adiri onye ga-eso rie oriri n'alaeze Chineke."

¹⁶ Ma ọ siri ya, "Otu onye na-akwado oke oriri kpokwa otutu mmadu oku. ¹⁷ Mgbe oge oriri ahụ ruru, ọ zipuru ohu ya ka ọ ga gwa ndị ahụ ọ kpọrọ sị, 'Bianu, n'ihị na e dozichaala ihe niile.'

¹⁸ "Ma ha niile n'otu n'otu malitere inye ọsịsa. Onye nke mbu siri, 'Azuru m iberibe ala ọhuru, ọ dikwa mkpa na m ga-eje hu ya, biko gbaghara m, agaghị m abia.'

¹⁹ "Onye nke ọzọ siri, 'Azuru m ehi e ji aru ọru ubi, iri e jikoro abuo abuo. Ana m aga ugbo a ka m nwalee ha, biko gbaghara m, agaghị m abia.'

²⁰ "Ma onye ọzọ sikwara, 'Aluru m nwunye ọhuru, n'ihị nke a agaghị m abia.'

²¹ "Ohu ahụ lotara, koro nna ya ukwu ihe ndi ahụ a kporo oriri kwuru. Mgbe ahụ, iwe di ukwu were nna ya ukwu, nke a mere ka o zipu ohu ya si ya, 'Gaa ngwangwa n'okporozo ukwu na n'okporozo nta di n'obodo a, kpobata ndi ogbenye, na ndi ukwu ruru, na ndi isi na ndi ngwuro.'

²² "Ohu ahụ siri, 'Nna m ukwu, emeela m ihe i kwuru, ma ohere ka foduru.'

²³ "Nna ukwu ahụ siri ohu ahụ, 'Gaakwa n'okporozo ukwu na okporozo nta, mee ka ndi mmadu bata n'ulo m, ka ulo m juputa na mmadu. ²⁴ N'ihị na agwa m unu, ọ dighi otu onye n'ime ndi ahụ a kporo oriri ga-edetu nri m onu.'"

Ihe ọ na-efu iso Jisos

²⁵ Ugbo a, oke igwe mmadu na-eso ya ma ọ tughariri si ha: ²⁶ "Onye obula choro iso m, ma o bughị ọzọ kpọ nne na nna ya, na nwunye ya, na umu ya, na umunne ya ndi nwoke na ndi wanyi tinyekwara ndu nke ya onwe ya asi, apughị ibu onye na-eso ọzọ m. ²⁷ Onye obula na-eburughị obe ya soro m, enweghị ike ibu onye na-eso ọzọ m.

²⁸ "Ọ di onye obula n'ime unu choro iwu ulo elu, na-agaghị ebu ọzọ nodu ala, gbako ọ ihe ọ ga-efu ya, iji choputa ma o nwekwara ego ga-ezu iwucha ya? ²⁹ N'ihị na ọ buru na ọ toọ ntọala ma o nwekwaghị ike wuchaa ya, onye obula huru ya ga-achi ya ochi, ³⁰ na-asi, 'Nwoke a malitere iwu ulo, ma o nweghị ike wuchaa ya.'

³¹ "Maobu ole eze choro iluso eze ibe ya ogu, ọ gaghị ebu ọzọ nodu ala tulee ma puku ndi agha iri ya ọ ga-ezuru ya iji luso onye ji iri puku ndi agha abuo abiakwute ya ogu? ³² Ọ buru na o nweghị ike, ọ ga-ezipu ozi riu ka e kpee udo mgbe onye nke ọzọ

ka nọ n'ebe dị anya. ³³ N'uzọ dị otu a, onye ọbụla na-ajughị ihe niile o nwere, apughị ibụ onye na-eso ụzọ m.

³⁴ "Nnu dị mma, ma ọ bụrụ na ọ dighị atọkwa uto, a ga-eji gini mee ka ọ tọọ uto ọzọ?" ³⁵ Ọ bakwaghị uru nye ala maọbụ iji mee nri ala. Kama ọ bụ itufu ya.

"Onye ọbụla nwere ntị inụ ihe, ya nuru."

15

Ilu maka aturu furu efu

¹ Ugbu a, ndi ọna uto na ndi mmehie na-abia ya nso inuta ihe o na-ekwu. ² Ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-asi, "Nwoke a na-anabata ndi mmehie sorokwa ha na-eri nri."

³ Ya mere, o turu ha ilu a si, ⁴ "O buru na otu onye n'ime unu enwee nari aturu ma otu n'ime ha akpafuo. O bu na o gaghị ahapu iri aturu itoolu na itoolu ahụ ọduru n'ozara, puo ichoghari otu ahụ kpafuru ruo mgbe o chotara ya?" ⁵ Mgbe o chotara ya, o ga-eji onu tukwasị ya n'ubu ya. ⁶ Mgbe o lotara n'ulo ya, o ga-akpokota ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, 'Soronu m nuri onu n'ihu na achotala m aturu m furu efu.' ⁷ Asi m unu, n'uzọ di otu a, onu di ukwu ga-adi n'eluigwe n'ihu otu onye mmehie nke cheghariri, kari iri itoolu na itoolu ndi ezi omume bu ndi nchehari na-adighi mka.

Ilu maka mkpuru ego furu efu

⁸ "Maobu olee nwanyi nke nwere mkpuru olaocha iri, o buru n'otu n'ime ha adafuo. O gaghị amanye oriona, zaa ime ulo ya icho otu mkpuru ego ahụ tutu o chota ya?" ⁹ Mgbe o chotara otu mkpuru ego ahụ, o ga-akpo ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, 'Soronu m nuri onu n'ihu na achotala m ego m furu efu.' ¹⁰ N'uzọ di otu a, asi m unu, onu ga-adi n'ihu ndi mmuo ozi Chineke n'ihu otu onye mmehie nke cheghariri."

Ilu maka nwa mmefu

¹¹ O kwukwaara si, "Otu nwoke mutara umu nwoke abuo. ¹² Nwa ya nke nta siri nna ya, 'Nna, kenye m oke ruuru m n'ihu niile i nwere.' Ya mere, o kenyere ya oke nke ya site n'ihu o nwere.

¹³ "Mgbe ubochi ole na ole gasiri, nwokorobia ahụ kwakotara ihe niile o nwere gaa biri n'otu obodo di anya. N'ebe ahụ, o mefuchara ihe niile o nwere n'ibi ndu ojo. ¹⁴ Mgbe o mefuchara ihe niile o nwere, oke unwu dara n'ala ahụ. O malitere ino n'uko. ¹⁵ N'ihu nke a, o gara binyere otu onye obodo ahụ nyere ya oru ilekota ezi ya na inye ha nri. ¹⁶ Ma o na-agu ya ka o site na nri o na-enye ezi rijuo afo, ma o dighi onye nyere ya udi nri ahụ.

¹⁷ "Mgbe o ghotara onwe ya, o siri, 'Mmadu ole bu ndi oru e goro ego nna m nwere, ndi nri na-ezuru ma maputakwa, ma agu na-egbu m n'ebe a. ¹⁸ Aga m ebili lakwuru nna m, si ya, Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi. ¹⁹ Ekwesikwaghị m ka a kpo m nwa gi ozo, were m di ka otu n'ime ndi i goro oru.' ²⁰ Ya mere, o biliri laghachikwuru nna ya.

“Ma mgbe ọ n’oriji n’ebe di anya, nna ya huru ya, nwee omiiko n’ahu ya, gbaara oso aha makuo ya, sutukwa ya onu.

²¹ “Nwa ya nwoke ahu siri ya, ‘Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi. Ekwesighi m ka a kpoo m nwa gi ozo.’

²² “Ma nna ya gwara ndi ohu ya si, ‘Meenu ngwangwa weta uwe kachasi mma yikwasi ya. Gbanye ya olaaka n’aka, yinyekwanu ya akpukpoukwu n’ukwu. ²³ Gaanu kpuputa nwa ehi gbara abuba, gbuo ya, ka anyi rie ma nuriakwa. ²⁴ N’ihi na nwa m a, nwuru anwu ma o dila ndu ozo. O fukwara efu ma a chotala ya.’ Ha bidoro na-eri, na-anu na-anurikwa onu.

²⁵ “O dighi anya, nwa ya nke okenye, onye jere iru oru n’ubi, mgbe o na-abiaru ulo nso, o nuru uda egwu na igba egwu. ²⁶ O kporo otu n’ime ndi ohu juo ya ihe na-eme. ²⁷ O siri ya, ‘Nwanne gi nwoke alotala. Nna gi egbuola nwa ehi gbara abuba n’ihi na o lotara n’udo na ahu ike.’

²⁸ “Iwe were ya, o juru ibata n’ime ulo. Nna ya putara n’ezi riu ya aririo. ²⁹ Ma o zara nna ya si, ‘Lee otutu afo niile ndi a ka m noo na-ere gi ozi, enupukwaghi m isi n’iwu gi n’uzo obula. Ma o nweghi oge i nyere m o buladi nwa ewu si mu na ndi enyi m jiri ya mee oriri. ³⁰ Ma ugbu a, nwa gi a, onye ya na ndi akwuna mefuru aku gi alotala, ya ka i gburu nwa ehi gbara abuba.’

³¹ “Ma o siri ya, ‘Nwa m, mu na gi no mgbe niile, ihe niile m nwere bukwa nke gi. ³² Ma anyi kwesiri inuri onu, kpookwa oriri, n’ihi na nwanne gi nwoke a nwuru anwu ma o dila ndu ozo. O fukwara efu ma a chotala ya.’”

16

Ilu maka onyeisi oru nwere uche

¹ O gwara ndi na-eso uzo ya si, “Otu ogaranya nwere otu onyeisi oru nke e boro ebubo na o na-ala aku ya n’iyi. ² Ya mere o kporo ya si ya, ‘Gini bu ihe a m na-anu banyere gi? Gbakoro m otu i si na-elekota aku m, n’ihi na achokwaghi m ka i buru onyeisi oru ozo.’

³ “Onyeisi oru ahu siri onwe ya, ‘Gini ka m ga-eme ugbu a nna m ukwu na-acho ikwusi m oru? Ike igwu ala adighi m, ihere agakwaghi ekwe m irio aririo. ⁴ Amatala m ihe m ga-eme, nke a ga-enyere m aka ma o buru na a chupu m n’oru n’ebe a, aga m enweta ndi ga-anabata m n’ulo ha.’

⁵ “Ya mere o kporo ndi niile ji nna ya ukwu ugwo n’otu n’otu. O juru onye nke mbu si, ‘Ego ole bu ugwo i ji nna m ukwu?’

⁶ “O siri ya, ‘O bu puku karama mmanu oliv ka m ji ugwo ya.’ “Onyeisi oru ahu gwara ya si, ‘Ngwangwa, were akwukwo degharia ya nari karama ise.’

⁷ “Mgbe ahu, o juru onye nke abuo si, ‘Ego ole bu ugwo i ji?’

“O siri ya, ‘O bu nari akpa oka wiiti.’

“O siri ya, ‘Ngwangwa degharia ya iri akpa oka wiiti asato.’

⁸ “Nna ya ukwu toro onyeisi oru ahu na-ekwesighi ntukwasi obi n’ihi na o kpara agwa di ka onye nwere uche. N’ihi na umu, nke ogbo a, ji akonuche na-eso ndi ogbo ha kariya umu nke ihe.

⁹ Agwa m unu, jirinu akunuba nke ajo omume metara onwe unu

ndị enyi, ka ọ ga-abụ na mgbe ọ na-adighikwa akụ unu nwere, ha ga-anabata unu n'ụlọ obibi ha ebighi ebi.

¹⁰ “Onye ọbụla kwesiri ntụkwasi obi n'ihe di ntakiri, ga-ekwesikwa ntụkwasi obi n'ihe di ukwu. Onye na-ekwesikwaghị ntụkwasi obi n'ihe di ntakiri, agaghikwa ekwesị ntụkwasi obi n'ihe di ukwu. ¹¹ Ọ buru na unu abughị ndi kwesiri ntụkwasi obi n'akụ mmehie nke ụwa, onye ga-enyekwa ezi akụ n'aka unu na ntụkwasi obi idebe? ¹² Ọ burukwa na unu abughị ndi kwesiri ntụkwasi obi n'akụ onye ọzọ, onye ga-enye unu ihe nke bu nke unu?”

¹³ “Ọ dighi onye ọbụla puru ife nna ukwu abụ, n'ihia na ọ ga-achọ ihu otu n'ime ha n'anya, kpokwa nke ọzọ asi, maobu, sọpuru otu ma lelia nke ọzọ anya. Otu a kwa i nweghi ike ife Chineke na akụ otu mgbe ahụ.”

¹⁴ Mgbe ndi Farisii, bu ndi huru ego n'anya nuru ihe ndi a, ha jiri ya mee ihe ochi. ¹⁵ Ọ siri ha, “Unu na-egosi onwe unu di ka ndi ezi omume n'ihu ndi mmadu ma Chineke maara obi unu. N'ihia na ihe ndi mmadu na-akpo ihe di oke mkpa bu ihe ruru aru n'anya Chineke.

Ozizi ndi ọzọ

¹⁶ “Iwu na ndi amuma no na-achị ruo oge Jon bira. Site n'oge ahụ, a na-ekwusa ozioma nke alaeze Chineke, onye ọbụla na-ejikwa ike na-abanye n'ime ya. ¹⁷ Ọ di mfe ka eluigwe na ụwa gabiga karịa na a ga-ewepu otu kpom, site n'ihe niile di n'iwu.

¹⁸ “Onye ọbụla gbara nwunye ya alukwaghị m ma luru nwanyi ọzọ na-eme mmehie ikwa iko. Onye ọ bulakwa luru nwanyi di ya juru na-eme mmehie ikwa iko.

Onye ọgaranya na Lazaros

¹⁹ “Ọ di otu ọgaranya na-eyi uwe odo odo na ezi akwa ocha, na-erikwa nri di mma ubochi niile. ²⁰ N'onu uzo ulo ya, otu nwoke onye ogbenye nke onya juru ahụ ya na-edina n'ebe ahụ. Aha ya bu Lazaros. ²¹ Ọ na-agusi ya aguu ike iri iberibe nri si na tebul ọgaranya ahụ daa n'ala. Ọ buladi umu nkita na-abia na-aracha onya di ya n'ahụ.

²² “Mgbe onye ogbenye ahụ nwuru, ndi mmuo ozi bira buru ya gaa n'ebe Ebrahim no. Onye ọgaranya ahụ nwukwara, e lie ya. ²³ N'oku ala mmuo ebe onye ọgaranya ahụ no n'oke ihe mgbu, ọ huru Ebrahim ka ọ no n'ebe di anya, hukwa Lazaros n'akuku ya. ²⁴ Ọ kpokuru Ebrahim si ya, ‘Nna m Ebrahim, meere m ebere n'ihia na anọ m n'oke ihe mgbu n'ime oku a. Biko zienu Lazaros ka ọ denye mkpisiaka ntakiri ya na mmiri bia mejuo ire m.’

²⁵ “Ma Ebrahim siri ya, ‘Nwa m, chetakwa na i nara ezi ihe gi mgbe i di ndu, ebe Lazaros nara ihe ojoo. Ma ugbu a, a na-akasi ya obi n'ebe a ma gi onwe gi nokwa n'ahuhu. ²⁶ A sikwari na anyi achoo inyere gi aka, ọ gaghị ekwe mee n'ihia na e nwere olulu di ukwu kewara anyi na unu. Mmadu ọbụla enwekwaghị ike isite n'ebe a bia n'ebe unu no, ọ dikwaghị onye nwere ike isite n'ebe ahụ unu no bia n'ebe a.’

²⁷ “**Ọ siri, ‘Ya mere, ariọ m gi nna, ziganu ya n’ulo nna m,**
²⁸ **n’ihi na enwere m umunne nwoke ise. Ka o dọọ ha aka na nti**
ka ha ghara ibia n’ebe a mmekpa ahụ di.’

²⁹ “**Ebrahim siri, ‘Ha nwere Mosis na ndi amuma, ha gee ha**
nti.’

³⁰ “**Ma o kwuru, ‘Nna Ebrahim, nke ahụ agaghị ezu! A si na otu**
onye ga-esi n’ala ndi nwuru anwu gawkuru ha, ha ga-echehari.’

³¹ “**Ọ siri ya, ‘Ọ buru na ha egeghi Mosis na ndi amuma nti, ha**
agaghị ekwenye ma a sikhari na mmadu esi n’onwu bilie.’”

17

Mmehie na okwukwe na ije ozi

¹ Ọ siri ndi na-eso uzọ ya, “**Ihe ndi nke na-eme ka mmadu jehie**
aghaghị idi, ma ahuhu ga-adiri onye obula onodu ndi a ga-esi
n’aka ya bia. ² **Ọ ga-akara gi mma ka e kenye gi nkume igwe nri**
n’olu, tunye gi n’ime oke osimiri, kari na i ga-eduhie otu n’ime
umuntakiri ndi a uzọ. ³ **Kpachapurunu onwe unu anya!**

“**Ọ buru na nwanna gi e mejọọ gi, baara ya mba. Ọ buru na**
o chegharia, gbaghara ya. ⁴ **Ọ burukwa na o mejọọ gi ugboro**
asaa n’otu ubochi, rikwa gi ugboro asaa si, ‘E chegharala m,
i ghaghị igbaghara ya.’”

⁵ Ndi ozi ya siri ya, “**Onyenwe anyi, mee ka okwukwe anyi di**
ukwu!”

⁶ Onyenwe anyi zara, “**Ọ buru na unu nwere okwukwe nke ha**
ka mkpuru mostadi, unu nwere ike i si osisi ukwu a, Ka e site
na mgborogwu hopu gi ma kuokwa gi n’ime oke osimiri, o ga-
eruhere unu isi.

⁷ “**Ọ bu onye n’ime unu nke nwere ohu onye si ebe o gara ruo**
oru maobu izu aturu lobata, ga-asị ya, ‘Mee ngwangwa nodu ala
rie nri?’ ⁸ **Ọ gaghị asị ya, ‘Siere m nri osijiso, kwadoo onwe gi jere**
m ozi ka m na-eri na anukwa ihe onunu; emesia i ga-eri nri ma
nuo ihe onunu nke gi?’ ⁹ **Ọ ga-ekele ohu ahụ n’ihi na o ruru oru**
o kwesiri iru? ¹⁰ **N’otu aka ahụ, mgbe unu rucharara oru niile unu**
kwesiri iru, ihe unu ga-ekwu bu, ‘Anyi bu umu ohu na-ekwesighi
ekwesi, anyi emeela ihe anyi kwesiri ime.’”

Ogwugwo ndi ekpenta iri

¹¹ Ka o na-aga Jerusalem, o sitere n’uzo di n’agbata Sameria na Galili.
¹² Mgbe o banyere n’otu obodo nta, ndi ekpenta iri sitere n’ebe di anya
zute ya. ¹³ Ha tiri mkpu n’oke olu si, “**Jisos nna anyi ukwu, mere anyi**
ebere.”

¹⁴ Mgbe o huru ha, o siri ha, “**Gaanu gosi ndi nchaja onwe unu.**
Di ka ha na-aga, e mere ka ha di ocha.

¹⁵ Mgbe otu n’ime ha choputara na a gwoola ya, o laghachiri azu,
jiri oke olu na-eto Chineke. ¹⁶ Ọ dara n’ala n’ukwu ya, kelee ya. Ọ bu
onye Sameria.

¹⁷ Jisos juru si, “**Ọ bughị mmadu iri ka e mere ka ha di ocha,**
ebekwanu ka itoolu ndi ozọ no? ¹⁸ **Ọ bu naani onye mba ozọ a**
laghachiri inye Chineke otuto?” ¹⁹ Mgbe ahụ, o siri ya, “**Bilie, laa,**
okwukwe gi agwoola gi.”

Ọbìbìà nke alaeze Chineke

²⁰ Ma mgbe ndị Farisii juru ya si, Olee mgbe alaeze Chineke ga-abia? O kwuru, “**Ọbìbìà alaeze Chineke agaghị a bu n’uzo a ga-eji anya efu hu ya.** ²¹ Ha agaghikwa asi, ‘Lee, o no n’ebe a,’ maobu, ‘n’ebe ahụ,’ n’ihi n’ezie, alaeze Chineke no n’etiti unu.”

²² Mgbe ahụ, o gwara ndi na-eso uzo ya, “**Oge na-abia mgbe o ga-agusi unu agu ike ihu otu n’ime ubochi nke Nwa nke Mmadu, ma unu agaghị ahụ ya.** ²³ Ha ga-asi unu, ‘Lee, n’ebe ahụ,’ maobu, ‘Lee, n’ebe a,’ unu agala, unu esokwala ha. ²⁴ N’ihi na Nwa nke Mmadu n’ubochi ya ga-adi ka amuma nke eluigwe nke na-enye ihè na mbara eluigwe site n’otu ebe ruo n’ebe nke ozo. ²⁵ Ma o ghaghị ibu uzo huo otutu ahuhu, ogbo a ga-ajukwa ya.

²⁶ “**Di ka o di n’ubochi Noa, otu a ka o ga-adikwa n’ubochi Nwa nke Mmadu.** ²⁷ Ha no na-eri na-anu, na-alu nwunye na-ekekwa umu ha di, ruo mgbe Noa banyere n’ugbo mmiri. Oke iju mmiri ahụ biakwara laa ha n’iyi.

²⁸ “**Otu a ka o dikwa n’oge Lot.** Ha no na-eri, na-anu, na-azurita kwa ahia, na-aku mkpuru, na-arukwa ulo. ²⁹ Ma n’ubochi ahụ Lot si n’obodo Sodom puta, oku na nkume di oku sitere n’eluigwe zoo ka mmiri, laa ha niile n’iyi.

³⁰ “**Otu a ka o ga-adikwa n’ubochi a ga-eme ka Nwa nke Mmadu puta ihè.** ³¹ N’ubochi ahụ, onye obula no n’elu ulo, ma ihe ya di n’ime ulo, aritukwala iba n’ime ulo iburu ngwongwo ndi ahụ. N’otu aka ahụ, onye obula no n’ubi, ya ghara iloghachita.

³² **Chetakwanu nwunye Lot.** ³³ Onye obula chorochi n’iche ndu ya nche ka o ga-efunari, ma onye obula na-atufu ndu ya ga-echebe ya.

³⁴ **Asi m unu, n’anyasi ahụ mmadu abuo ga-edina n’otu akwa, a ga-ewepu otu n’ime ha hapu onye nke ozo.** ³⁵ **Umu nwanyi abuo ga na-akwo oka n’otu ebe, a ga-ewere otu ma hapu nke ozo.”**

³⁶ **Umu nwoke abuo ga-anu n’ubi, a ga-ewere otu onye hapu nke ozo.***

³⁷ Ha juru ya si, “Olee ebe, Onyenwe anyi?”

O siri ha, “**Ebe obula ozu di, ka udele na-ezukota.”**

18

Ilu banyere inogidesi ike

¹ Mgbe ahụ o tuuru ha ilu a iji gosi ha mkpa o di ikpe ekpere na-esepughị aka, ² o siri, “**O nwere otu okaikpe bi n’otu obodo ma o naghị atụ egwu Chineke. O naghị asopukwara mmadu.**

³ **N’obodo ahukwa, e nwere otu nwanyi di ya nwuru anwu nke na-abiakwute ya, na-asi ya, ‘Kpeputa m n’aka ndi na-emegide m.’**

⁴ “**Na mmalite, o choghi, ma n’ikpeazu, o gwara onwe ya si, ‘O bu eziokwu na anaghị m atụ egwu Chineke maobu sopusu mmadu.** ⁵ **Ma n’ihi na nwanyi a di ya nwuru anwu nogidere na-enye m nsogbu, aga m ahụ na o nwetara ikpe ziri ezi, ka o kwusi inye m nsogbu site na obibia o na-abia.’”**

* 17:36 17:36 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Mat 24:40.

⁶ Ya mere Onyenwe anyị siri, “**Gerenu ihe okaikpe nke na-eme ajo omume na-ekwu.** ⁷ **O bu na Chineke agaghi ekpeputa ndi ahụ o hoputara, bu ndi na-akpokwa ya ehieha na abali? O ga-anọ tee anya n’inyere ha aka?** ⁸ **Asi m unu, o ga-eme ngwangwa hu na ha nwetara ikpe ziri ezi. Ma otu o di, mgbe Nwa nke Mmadu ga-abia, o ga-ahukwa ndi nwere okwukwe n’ime uwa?”**

Ilu banyere onye Farisii na onye ona utu

⁹ O tukwara ilu a n’ihi ndi tukwasiri obi n’onwe ha na ha bu ndi ezi omume ma na-eleda ndi ozọ anya. ¹⁰ “**Umụ nwoke abuo rigoro n’ulonso ukwu ikpe ekpere, otu onye n’ime ha bu onye Farisii, onye nke ozọ bu onye ona utu.** ¹¹ **Onye Farisii ahụ guzoro oto kpee ekpere banyere onwe ya si, ‘Chineke nna m, ana m ekele gi n’ihi na adighi m ka mmadu ndi ozọ ndi na-apunara mmadu ihe ya n’ike, maobu ndi ajo omume, maobu ndi na-akwa iko, ma o bukwana di ka onye ona utu a.** ¹² **Ana m ebu onu ugboro abuo n’izu uka obula. Ana m akwukwa otu uzọ n’uzọ iri nke ihe niile m nwetara.’**

¹³ “**Ma onye ona utu ahụ guzo n’ebe di anya, o nwekwaghi ike iweli ihu ya elu lee anya n’eluigwe. Kama, o na-eti aka n’obi ya na mwute na-asi, ‘Chineke, biko mere m ebere n’ihi na abụ m onye mmehie.’**

¹⁴ “**Asi m unu, na nwoke a lara n’ulo ya buru onye a guru n’onye ezi omume n’ihu Chineke karja onye nke ozọ. N’ihi na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda, ma onye obula na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.”**

Jisos na umuntakiri

¹⁵ Ndi mmadu na-ekutere ya umuntakiri ka o bikwasị ha aka. Mgbe ndi na-eso uzọ ya huru nke a, ha baara ha mba. ¹⁶ Ma Jisos kporo ha ka ha biakwute ya, si, “**Kweenu ka ha biakwute m, unu egbochikwala ha, n’ihi na alaeze Chineke bu nke ndi di ka ha.** ¹⁷ **N’ezie, agwa m unu, onye obula na-agaghi anara alaeze Chineke di ka nwantakiri agaghi aba n’ime ya.”**

Onye ochichi bara ogaranya

¹⁸ Otu onye ochichi juru ya si, “Ezi onye ozizi, o bu ginị ka m ga-eme keta ndu ebighi ebi.”

¹⁹ Jisos siri ya, “**Gini mere i ji akpo m ezi mmadu? O dighi onye obula bu ezi mmadu ma o bughị naanị Chineke.** ²⁰ **I maara ihe niile enyere n’iwu, akwala iko, egbula mmadu, ezula ohi, agbala ama ugha, sọpuru nne na nna gi.*”**

²¹ O siri, “Edebezuchaala m iwu ndi a niile site na mgbe m bu nwata.”

²² Mgbe Jisos nuru nke a, o siri ya, “**Otu ihe foduru ka ime: ree ihe niile i nwere, kesara umu ogbenye ego ya. I ga-enwe aku n’eluigwe, biazie soro m.”**

²³ Mgbe o nuru nke a, o wutere ya nke ukwu, n’ihi na o bu onye nwere otutu aku. ²⁴ Jisos lere ya anya si, “**Lee ka o si buru ihe siri ike bu ndi ogaranya iba n’alaeze Chineke.** ²⁵ **N’ezie, o**

* 18:20 18:20 Opu 20:12-16; Dit 5:16-20

diri inyinya kamel mfe isite n'anya agiga gafee kariya ogaranya ibanye n'alaeze Chineke."

²⁶ Ndi nuru ya sirị, "Onye kwanu ka a ga-azoputa?"

²⁷ O sirị, "**The mmadu na-apughị ime, bu ihe Chineke puru ime.**"

²⁸ Mgbe ahụ Pita sirị, "Lee, anyị ahapula ihe niile anyị nwere soro gi!"[†]

²⁹ O sirị ha, "**N'ezie, agwa m unu, o nweghi onye obula hapuru ulo ya, maobu nwunye, maobu umunne, maobu ndi muru ya, maobu umuntakiri ya, n'ihi alaeze Chineke ³⁰ nke na-agaghi anata ihe ndi a n'ogbo a, nwekwa ndu ebighi ebi n'ogbo nke na-abia.**"

Jisos ekwuo okwu banyere onwu ya ozọ

³¹ Jisos kpọpuru mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzọ ya n'akuku, gwa ha si, "**Anyi na-aga Jerusalem, ihe niile ndi amuma dere banyere Nwa nke Mmadu ga-emezu.** ³² **A ga-arara ya nyefee ya n'aka ndi mba ozọ. Ha ga-akwa ya emo, mee ya ihe ihere, bukwa ya onu mmiri asu.** ³³ **Ha ga-apia ya ihe, gbukwaa ya; ma n'ubochi nke ato, o ga-esite n'onwu bilie ozọ.**"

³⁴ Ma ha aghotaghi ihe obula n'okwu ndi a. E mere ka nkowa okwu ndi a buru ihe e zoro ezo n'ebe ha no, ha aghotakwaghi ihe o kwuru.

Onye isi ahụ uzọ

³⁵ O ruo ka o biaruru Jeriko nso, otu nwoke kpuru isi no n'akuku uzọ na-ariọ aririọ. ³⁶ Mgbe o nuru uzu igwe mmadu ka ha na-agafe, o juru ihe na-eme. ³⁷ Ha gwara ya, "Jisos onye Nazaret na-agafe."

³⁸ O tiri mkpu si, "Jisos nwa Devid, meere m ebere!"

³⁹ Ndi bu uzọ baara ya mba ka o mechie onu. Ma o tisiri mkpu ike si, "Nwa Devid, meere m ebere!"

⁴⁰ Jisos kwusiri, nye iwu ka a kpotara ya nwoke ahụ. Mgbe o rutere nso, o juru ya, ⁴¹ "**Gini ka i chorọ ka m meere gi?**"

O sirị, "Onyenwe anyi, ka e mee ka m hu uzọ ozọ."

⁴² Jisos sirị ya, "**Hu uzọ, okwukwe gi agwoola gi.**" ⁴³ Ngwangwa, o bidoro ihu uzọ ma soro Jisos, na-etokwa Chineke. Ndi mmadu niile, mgbe ha huru ya tokwara Chineke.

19

Zakios ezute Jisos

¹ O banyere Jeriko mgbe o na-agafe. ² Otu nwoke no ebe ahụ, aha ya bu Zakios; o bu onyeisi ndi ona utu burukwa ogaranya. ³ O chorọ ihu onye Jisos bu ma ebe o bu onye mkpumkpu, o dirighi ya mfe n'ihi igwe mmadu. ⁴ Ya mere, o gbaara oso gaa n'ihu rigoro n'otu osisi sikamo, ka o nwee ike ihu ya di ka o na-agafe n'uzọ ahụ.

⁵ Mgbe Jisos rutere n'ebe ahụ, o lere anya n'elu si ya, "**Zakios, ridata ngwangwa. Aga m abụ obia n'ulo gi taa.**" ⁶ O ridatara n'otu mgbe ahụ jirikwa obi uto nabata ya.

⁷ Mmadu niile huru nke a, ma bido na-atamu si, "O gaala ibu obia onye mmehie."

[†] 18:28 18:28 Ihe niile gbasara ezinaulo anyi

8 Ma Zakiōs biliri ọtọ gwa Onyenwe anyị, “Lee, Onyenwe anyị, aga m enye ndị ogbenye ọkara ihe niile m nwere. Ọ burūkwā na o nwere onye m ghogburu nara ya ihe ọbūla, aga m akwughachi ya okpukpu ano.”

9 Jisōs gwara ya, “**Taa nzọputa abiala n’ulọ a, n’ihi na onye a bukwa nwa Ebraham.** ¹⁰ **N’ihi na Nwa nke Mmadu bīara icho na izọputa ndi furu efu.**”

Ilu banyere mkpuru ego iri

¹¹ Dị ka ha na-ege ya nti n’okwu a, ọ gara n’ihu tuoro ha ilu, n’ihi na ọ nọ Jerusalem nso, ha chekwara na o ruola mgbe alaeze Chineke ga-aputa ihe. ¹² Ọ siri, “**Otu nwoke a muru n’onodu di elu gara obodo di anya ka echie ya eze, ka ọ lotakwa ma e mesia.** ¹³ **Ya mere, ọ kporo ndi ohu ya iri nye ha mkpuru ego iri si ha, ‘Werenu ego ndi a zuo ahia ruo mgbe m ga-alota.’**

¹⁴ “**Ma ndi ọ na-achi kporo ya asi, ha zipukwara ndi ukwu ozi n’azu ya na-asi, ‘Anyi achokwaghi ka onye a chia anyi.’**

¹⁵ “**Mgbe ọ natachara ikike ibu eze, ọ loghachiri, kpo ndi ohu ya ahụ o nyere ego mgbe ọ na-apu, ka ha bīa piaziera ya ego ole ha ritere n’uru.**

¹⁶ “**Onye nke mbu bīara si, ‘Onyenwe m e jiri m mkpuru ego i nyere m rite uru mkpuru ego iri ozo.’**

¹⁷ “**Nna ya ukwu siri ya, ‘I mere nke oma, ezi odibo. N’ihi na i gosiri onwe gi onye kwesiri ntukwasị obi n’ihe dikarisiri nta, i ga-achi mba iri.’**

¹⁸ “**Onye nke abuo bīara sikwa, ‘Onyenwe m, otu mkpuru ego gi amutala mkpuru ego ise ozo.’**

¹⁹ “**Ọ siri ya, ‘I ga-achi obodo ise.’**

²⁰ “**Onye nke ozo biakwara si, ‘Onyenwe m, lee mkpuru ego gi. Ekechiri m ya n’akwa, zoo ya.** ²¹ **Aturu m egwu gi, n’ihi na i bu onye afo tara mmiri, burukwa onye na-ewe ihe na-abughi nke gi, na-aghoro kwa mkpuru i na-akughi.’**

²² “**Ọ siri ya, ‘Ọ bu okwu si gi n’onu ka m ga-eji kpee gi ikpe, gi bu ohu ojoo! I maara na afo tara m mmiri, matakwa na m na-ewe ihe na-abughi nke m, na-aghoro kwa mkpuru m na-akughi?**

²³ **Gini mere na i wereghi ego m tinye n’uloku? Nke ọ ga-abu mgbe m lotara, m ga-anara ya na omurunwa ya.’**

²⁴ “**Mgbe ahụ, ọ gwara ndi guzo n’ebe ahụ, ‘Naputanu ya mkpuru ego ahụ, were ya nye onye ji mkpuru ego iri.’**

²⁵ “**Ha siri ya, ‘Nna anyi ukwu, o nwelari mkpuru ego iri.’**

²⁶ “**Ọ zara, ‘Asi m unu, onye obula nwere ihe ka a ga-enyekwa ihe ozo, ma onye na-enweghi ihe ka a ga-anapu ọ buladi ihe ahụ o nwere.** ²⁷ **Ma ndi iro m ahụ, ndi na-achoghi ka m buru eze ha, kpuputanu ha n’ebe a, gbukwaanu ha n’ihu m.’”**

Jisōs abata Jerusalem

²⁸ Mgbe ọ kwusiri nke a, ọ gakwara n’ihu n’ije ya iga Jerusalem.

²⁹ Mgbe ọ na-abiaru Betfeji na Betani nso, n’Ugwu a na-akpo Oliv, Jisōs zipuru mmadu abuo n’ime ndi na-eso uzo ya, ³⁰ si, “**Gaanu n’ime obodo nta ahụ di n’ihu unu. Mgbe unu na-abanye n’ime ya, unu ga-ahụ nwa inyinya e kenyerere n’ebe ahụ nke onye obula**

na-anọkwasi beghi n'elu ya, ọtọpụ ya, kpọtara m ya. ³¹ Ọ buru na onye ọbụla ajuo unu, 'Gini mere unu ji atopu ya?' Gwanu onye ahụ si, 'Ọ di Onyenwe anyi mkpa.'"

³² Ndi ahụ o zipuru gara hụ ya di ka ọ gwara ha. ³³ Mgbe ha bidoro itopu ya, ndi nwe ya juru ha si, "Gini mere unu ji atopu nwa inyinya ahụ?"

³⁴ Ha siri, "Ọ di Onyenwe anyi mkpa."

³⁵ Ha kpọtara Jisos nwa inyinya ahụ, wukwasikwa uwe ha n'elu ya, nyere Jisos aka ka ọ rigoro n'elu ya. ³⁶ Di ka ọ na-aga, ndi mmadu tusara uwe ha n'okporozo.

³⁷ Mgbe o rutere n'uzo e si arigo Ugwu Oliv, igwe mmadu ndi ahụ na-eso uzo ya malite iji onu na-eto Chineke n'oke olu n'ihu oru ebube niile ha huru, ³⁸ na-asi,

"Onye a goziri agozi ka eze ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi."*

"Udo n'eluigwe, ebube dikwa n'ebe kachasi elu."

³⁹ Ufodu n'ime ndi Farisii so igwe mmadu ahụ gwara ya, "Onye ozizi, gwa ndi na-eso uzo gi ka ha mechie onu!"

⁴⁰ Ọ zara si, "**Ka m gwa unu, ọ buru na ha agbaa nkiti, nkume ndi a ga-eti mkpu.**"

⁴¹ Mgbe ọ rutere Jerusalem nso, ebe ọ no huzie obodo ahụ anya nke oma. Ọ bere akwa n'ihu ya, ⁴² si, "**Ọ buru na i maara taa, ọ buladi gi onwe gi, ihe ndi na-eweta udo! Ma ugbu a, ezofuola ha n'anya gi.**

⁴³ **Oge na-abia mgbe ndi iro gi ga-agba gi gburugburu, mechie uzo mgbapu niile, sitekwa n'uzo niile di ichie ichie biakwasi gi.** ⁴⁴ **Ha ga-egwepia gi n'ala, gi na umu gi no n'ime mgbidi a, ọ dikwaghi nkume ọbula ha ga-ahapu n'elu ibe ya, n'ihu na i mataghi oge nleta Chineke nye gi.**"

Jisos n'ime ulonso ukwu Chineke

⁴⁵ Mgbe ahụ, ọ banyere n'ime ulonso ukwu bido ichupu ndi no ebe ahụ na-ere ahia. ⁴⁶ Ọ si ha, "**E dere ya n'akwukwo nso 'na a ga-akpo ulo m ulo ekpere'; ma unu emeela ya 'ogba ndi na-apunara mmadu ihe n'ike.'**"†

⁴⁷ Ubochi niile, ọ na-anọ na-akuzi ihe n'ulonso ukwu ahụ. Ma ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu na ndi ndu n'etiti ndi mmadu, no na-achọ uzo ha ga-esi gbuo ya. ⁴⁸ Ma ha achotaghi uzo obula ime ya, n'ihu na mmadu niile sogidere ya kwenyekwara n'okwu ya.

20

Ajuju banyere ike Jisos nwere

¹ Otu ubochi, ka ọ no n'ulonso ukwu na-ezi ndi mmadu ihe na-ekwusakwa ozioma. Ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi okenye biakwutere ya. ² Ha siri ya, "Gwa anyi, olee ikike i ji na-eme ihe ndi a niile? Onye nyekwara gi ikike a?"

³ Ọ zara ha si, "**Aga m ajukwa unu otu ajuju. Gwanu m, baptizim nke Jon, o si n'eluigwe ka o si n'aka mmadu?"**

⁵ Ha kparitara uka n'etiti onwe ha ma si, "Ọ buru na anyi asi na o sitere n'eluigwe, ọ ga-asi, 'Gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?' ⁶ Ọ

* 19:38 19:38 Abu 118:26 † 19:46 19:46 Aiz 56:7; Jer 7:11

burukwanu na anyi asi na, 'o sitere n'aka mmadu,' ndi mmadu ga-atu anyi nkume, n'ihu na ha niile kweere na Jon bu onye amuma."

⁷ Ya mere, ha zara, "Anyi amaghi ebe o si bia."

⁸ Jisosh siriji ha, "**Enwekwaghi m ike igwa unu ikike m ji na-eme ihe ndi a.**"

Ilu maka ndi oru ubi

⁹ O gara n'ihu tuoro ndi mmadu ilu a si, "**Otu nwoke nwere ubi vaini, nke o nyefere n'aka ndi ga-elekota ya anya ma puo gaa njem n'ala ozo ebe o noro ogologo oge.** ¹⁰ Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zigara otu n'ime ndi ohu ya ka o biakwute ndi ahụ na-elekotara ya ubi, ka ha nyekwa ya ufodu n'ime mkpuru ubi vaini ahụ. Ma ndi na-elekotara ya ubi jidere ya, tie ya ihe, zilaga ya n'aka efu. ¹¹ O zigakwara ohu ya ozo. Ma ha tikwara ya ihe mee ya ihe ihere, zilakwaa ya n'aka efu. ¹² O zigakwara onye nke ato, ma ha meruru ya ahụ, chulaa ya.

¹³ "**Mgbe ahụ, onyenwe ubi vaini ahụ siriji, 'Gini ka m ga-eme? Aga m ezigara ha okpara m, nke m huru n'anya, ma eleghi anya ha gasopuru ya.'**

¹⁴ "**Ma mgbe ndi na-elekota ubi ahụ huru ya, ha kwurita n'etiti onwe ha, si, 'Onye a bu onye nketa ihe niile a, ka anyi gbuo ya, ka ihe nketa a buruzia nke anyi.'** ¹⁵ Ya mere, ha kpufere ya n'azu ubi vaini ahụ, gbuo ya.

"Gini ka onye nwe ubi ahụ ga-eme ha? ¹⁶ O ga-abia, laa ndi ahụ na-elekota ubi ahụ n'iyi, were ubi vaini ahụ nye ndi ozo."

Mgbe ndi ahụ nuru nke a, ha siriji, "Chineke ekwela."

¹⁷ O legidere ha anya si, "**Ginikwa ka unu chere na ihe e dere n'akwukwo nsoputara,**
"Nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru

aghoola nkume nke isi ntala ulo'*?"

¹⁸ **Onye obula nke dakwasiri n'elu nkume ahụ, ka a ga-etiwasi, ma onye obula o dakwasiri, ka o ga-egwepia."**

¹⁹ Ndi ozizi iwu na ndiisi nchujaja choro uzo ha ga-esi jide ya n'otu oge ahụ n'ihu na ha matara na o bu ha ka o bu n'obi tuo ilu ahụ, ma ha turu egwu ndi mmadu.

Ilu banyere utu isi nye Siza

²⁰ Ya mere, ha chere ya nche nke oma, ma zipu ndi nnyoputa, ndi mere onwe ha dika ndi ezi omume, ka ha choputa ma o nwere uzo ha ga-esi jide ya site n'ihe o ga-ekwu, ka ha site na nke a nyefee ya n'aka ochichi na ike onyeisi ala. ²¹ Ya mere ndi nnyoputa ahụ juru ya si, "Onye ozizi, anyi mara na i na-ekwu ma na-ezikwa ihe ziri ezi, matakwa na i dighi ele mmadu anya n'ihu, kama i na-ezi uzo Chineke di ka eziokwu si di. ²² O ziri ezi n'iwu ka anyi tuo utu isi nye Siza, ka o bu na o zighi ezi?"

²³ Ma o matara na nke a bu ajuju aghughu, ya mere o siriji ha, ²⁴ "**Gosinu m otu mkpuru ego denari. Isi onye ka e sere n'elu ya, aha onye ka e dekwasikwara ya?"**

Ha siriji, "O bu nke Siza."

* 20:17 20:17 Abụ 118:22

²⁵ Ọ siri ha, **“Ya mere, nyenu Siza ihe bu nke Siza, nyekwanu Chineke ihe bu nke Chineke.”**

²⁶ Ha enweghi ike ijide ya n’ihi ihe o kwuru n’ebe ahụ, n’ihu oha mmadu. Osiisa ya juru ha anya, ha mechikwara onu.

Mbilite n’onu na olulu di na nwunye

²⁷ Ufodu ndi Sadiusi, ndi si na mbilite n’onu adighi, biakwutere ya ²⁸ ma juo ya si, “Onye ozizi, Mosis deere anyi na o buru na nwanne nwoke mmadu anwu hapu nwunye ya na-amutaghi nwa, na nwoke di otu a ga-aluru nwunye nwanne ya nwoke ahụ, si otu a, mutara nwanne ya umu. ²⁹ Ugbu a, e nwere umunne nwoke asaa, onye nke mbu luru nwanyi, nwuo na-amutaghi nwa. ³⁰ Nke abuo kwa ³¹ na onye nke ato lurukwara ya. N’otu aka ahụ ha asaa luchara ya ma nwuo na-amutaghi nwa. ³² N’ikpeazu nwanyi ahụ n’onwe ya nwukwara. ³³ Ya mere, n’oge mbilite n’onu nwunye onye ka o ga-abu? N’ihi na ha asaa luchara ya?”

³⁴ Jisos gwara ha, **“Ndi nke ogbo a na-alu nwunye, ma nanyekwa umu ha ka a luru ha. ³⁵ Ma ndi ahụ a guru di ka ndi kwesiri isoro keta oke n’ogbo ahụ, nakwa na mbilite n’onu agaghi alu di na nwunye. ³⁶ N’ezie, ha apughikwa inwu ozo, n’ihi na ha di ka ndi mmuo ozi. Ha bu umu Chineke, n’ihi na ha bu umu nke mbilite n’onu. ³⁷ O buladi Mosis n’onwe ya ziputara na mbilite n’onu di, n’akuko banyere oha ahụ nare oku, mgbe o na-akpo Onyenwe anyi ‘Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.’† ³⁸ O bughi Chineke nke ndi wuru anwu, kama o bu nke ndi di ndu, n’ihi n’ebe o no mmadu niile di ndu.”**

³⁹ Ufodu ndi ozizi iwu zara ya si, “Onye ozizi, i kwuru nke oma.”
⁴⁰ O nwekwaghi onye obula juru ya ajuju ozo.

Nwa onye ka Kraist bu?

⁴¹ Ma o siri ha, **“Olee otu ha si kwuo na Kraist ahụ bu nwa Devid?**

⁴² **Devid n’onwe ya kwuputara n’akwukwo Abu Oma, si:**

“Onyenwe anyi gwara Onyenwe m,

“Nodu ala n’aka nri m

⁴³ **ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi**

ihe mgbakwasị ukwu nye ukwu gi.”‡

⁴⁴ **Devid n’onwe ya kporo ya ‘Onyenwe anyi.’ Oleekwanu otu o si buru nwa ya?”**

Ido aka na nti banyere ndi ozizi iwu

⁴⁵ Mgbe ndi mmadu na-ege nti, o siri ndi na-eso uzo ya, ⁴⁶ **“Kpacharanu anya n’ebe ndi ozizi iwu no. Ndi iyi uwe mwuda na-ejehari ebe niile na-amasi, ndi huru ekele puru iche bu nke a na-ekele ha n’oma ahia n’anya. Ndi o na-amasikwa inokwasị n’oche kachasi elu n’ulo ekpere nakwa n’oche puru iche na mmemme oriri obula. ⁴⁷ Ha na-eripia ihe niile di n’ulo ndi inyom ndi di ha wuru anwu, n’ekpe ogologo ekpere ka a huta ha. Ndi di otu a ka a ga-ata ahuhu di ukwu.”**

† 20:37 20:37 Opu 3:6 ‡ 20:43 20:43 Abu 110:1

21

Onyinye nwanyi di ya nwuru

¹ O leliri anya elu hu ka ndi ogaranya si etinye onyinye ha n'ime igbe onyinye. ² O hukwara otu nwanyi di ya nwuru anwu ka o biana tinya naani mkporu ego kopa abuo. ³ O siri, "N'ezie, agwa m unu, **nwanyi ogbenye a di ya nwuru etinyela ego karja ndi ozo niile.** ⁴ N'ih i na ndi ozo niile nyere onyinye ha site n'ego maputaara ha n'akunuba ha, ma ya onwe ya sitere n'ogbenye ya tinya ihe niile o ji biri."

Akara na-egosi ogwugwu oge

⁵ Mgbe ufodu na-ekwu okwu banyere otu e si were nkume mara mma na onyinye e chere n'ihu Chineke, choo ulonso ukwu ahụ mma, o siri, ⁶ "Ma banyere ihe ndi a, oge na-abia mgbe ihe ndi a niile unu na-ahu na-agaghị adikwa. O dighi otu nkume a ga-ahapu n'elu ibe ya, a ga-akwatusi ha niile."

⁷ Ha juru ya si, "Onye ozizi, olee mgbe ihe ndi a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama ga-egosi na ha na-aga imezu?"

⁸ O siri, "Lezienu anya ka a ghara iduhie unu n'ih i na otutu ga-abia n'aha m si, 'Abu m ya,' na-asikwa na 'Oge ahụ di nso.' Unu esokwala ha. ⁹ Mgbe obula unu nuru akuko agha di iche iche na ogbaaghara, ka ujo ghara itu unu, ihe ndi a aghaghị ibu uzo mezu, ma ogwugwu oge erubeghi."

¹⁰ Mgbe ahụ, o siri ha, "Mba ga-ebili megide mba, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze. ¹¹ A ga-enwe ala oma jijiji di ukwu. Unwu na oria ojoo di iche iche ga-adikwa n'ebe di iche iche. A ga-ahu ihe di egwu na ihe iribama di ukwu site na mbara eluigwe.

¹² "Ma tupu ihe ndi a niile emezuo, ha ga- ejide unu, kpagbukwaa unu. Ha ga-enyefe unu n'aka otutu ulo ekpere. Ha ga-atukwa unu mkporo. Ha ga-akpopukwa unu n'ihu ndi eze na ndi ochichi n'ih i aha m. ¹³ Nke a ga-aburu unu ohere iji gbaa akaebe. ¹⁴ Ma burunu uzo kpebie n'obi unu na unu agaghị echegbu onwe unu maka ihe unu ga-aza. ¹⁵ N'ih i na aga m enye unu udi okwu na amamihe nke ndi na-ebo unu ebubo na-enweghi ike iguzogide maobu kwuo okwu megide. ¹⁶ O buladi ndi muru unu, umunne unu ndi nwoke na ndi nwanyi, ndi ikwu unu na ndi enyi unu, ha ga-arara unu nye n'aka ndi ochichi, ndi ga-egbukwa ufodu n'ime unu. ¹⁷ Mmadu niile ga-akpo unu asi n'ih i m. ¹⁸ Ma otu agiri isi di n'isi unu agaghị ala n'iyi. ¹⁹ Unu ga-azoputa ndu unu site na ntachiobi unu.

²⁰ "Mgbe unu huru ka ndi agha gbara Jerusalem gburugburu, matanu na oge e ji ala ya n'iyi eruola. ²¹ N'oge ahụ ka ndi no na Judia gbalaga n'ugwu, ka ndi no n'ime obodo si na ya puta, ka ndi na-anoghi n'obodo gharakwa iba n'ime ya. ²² N'ih i na oge a ga-abu oge ibo obo ka e mezu ihe niile akwukwo nsokwuru. ²³ Ma ahuhu ga-adiri ndi di ime, na ndi na-enye umuaka ara, n'ubochi ahu! A ga-enwe oke ihe mgbu n'ala a, iwe ga-adakwasikwa umu mmadu. ²⁴ Mma agha ga-egbu ha, mba niile

ga-adorokwa ha n'agha. Ndi mba ozọ ga na-azotosi Jerusalem n'ukwu ruo mgbe oge nke ndi mba ozọ ahụ zuru.

²⁵ “A ga-enwe ihe iribama n'anyanwu, n'onwa, na kpakpando. N'elu uwa, mba niile ga-anọ n'oke ahuhụ na mgbagwoju anya di ka oke osimiri na-eme mkpotu, ebili mmiri ga na-ebilikwa.

²⁶ Ndi mmadu ga-adakwa mba n'obi n'ihu ujo mgbe ha ghotara ihe gaje ibiakwasị uwa, n'ihu na a ga-eme ka ike niile nke di n'eluigwe maa jijiji. ²⁷ N'oge ahụ, a ga-ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-abia n'ike na ebube n'igwe ojii. ²⁸ Mgbe ihe ndi a malitere ime, guzoronu otọ welie isi unu elu, n'ihu na oge mgbaputa unu di nso.”

²⁹ O tūuru ha ilu a, “Leenu osisi fiig na osisi ndi ozọ niile anya. ³⁰ Mgbe ha bidoro ipuputa ahijia ohuru, unu na-amata na okochi adila nso. ³¹ N'uzo di otu a kwa, mgbe unu huru ihe ndi a niile ka ha na-eme, matanu na alaeze Chineke adila nso.

³² “N'ezie agwa m unu, ogbo a agaghi agabiga tupu ihe ndi a niile emezuo. ³³ Eluigwe na uwa ga-agabiga, ma okwu m enweghi ike igabiga.

³⁴ “Kpachapukwanu anya, unu ekwela ka e bogbuo obi unu site n'oke oriri na onunu na nchekasi nke ndu a, site otu a mee ka ubochi ahụ biakwasị unu na mberede, di ka onya. ³⁵ N'ihu na o ga-abiakwasị ndi niile bi n'elu uwa. ³⁶ Noronu na nche oge niile ma na-ekpekwanu ekpere ka unu nwee ike igbanari ihe niile gaje ibia, ka unu nweekwa ike iguzo n'ihu Nwa nke Mmadu.”

³⁷ Kwa ubochi, o na-ezi ihe n'ulonso ukwu ahụ, ma n'uhuruchi, o na-arigoro n'elu Ugwu Oliv i ga noo onodu abali. ³⁸ Ndi mmadu niile na-abiakwute ya n'isi ututu niile n'ulonso ukwu inuru okwu ya.

22

Judas agbaa Jisos mgba okpuru

¹ N'oge a, Mmemme Achicha na-ekoghi eko nke a na-akpo Ngabiga na-eru nso. ² Ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu nokwa na-achọ uzo ha gae-esi gbuo ya, n'ihu na ha na-atu egwu ndi mmadu. ³ Mgbe ahụ, ekwensu banyere n'ime Judas, onye a na-akpo Iskariot, otu n'ime mmadu iri na abuo na-eso uzo ya. ⁴ O gakwuru ndiisi nchujaja, na ndiisi ndi nlekota nke ulonso ukwu ahụ, ya na ha akparita uka otu o ga-esi rara ya nyefee ya n'aka ha. ⁵ Ha nuriri onu ma kwekwa nkwa inye ya ego. ⁶ O kwenyere, na-achokwa ohere ga-adi mma o ga-eji nyefee ya n'aka ha mgbe igwe mmadu na-agaghi ano.

Nri anyasi nke ikpezu

⁷ O ruo n'ubochi Mmemme Achicha na-ekoghi eko ahụ bu ubochi a na-eji aturu Ngabiga achu aja. ⁸ O zipuru Pita na Jon si, “**Gaanu kwadoo maka oriri Ngabiga nke anyi ga-eri.**”

⁹ Ha siru ya, “Ebee ka i chorọ ka anyi gaa kwadoo maka ya?”

¹⁰ O siru ha, “**Lee, ka unu na-abata n'obodo, otu nwoke bu ite mmiri ga-ezute unu, soronu ya baa n'ulo obula o banyere.** ¹¹ **Sinu onyenwe ulo ahụ, 'Onye ozizi siru, Olee ulo ndi obia ebe mu na ndi na-eso uzo m ga-anọ rie oriri Ngabiga?’** ¹² O ga-egosi unu

otu ọnuụlọ buru ibu dị n'elu ụlọ nke e dozicharala ihe niile, kwadoonụ nri anyị n'ebe ahụ."

¹³ Ha gara choputa ihe niile dị ka ọ gwara ha. Ha kwadokwara nri Ngabiga ahụ.

¹⁴ Mgbe oge awa ahụ ruru, ya na ndị na-eso ụzọ ya gara ebe ahụ nọdụ ala iri ihe. ¹⁵ Ọ siri ha, **"Ọ gurụ m nnọọ agụụ ka mụ na unu rie nri Ngabiga a tupu mụ ataa ahụhụ. ¹⁶ N'ihị na asị m unu, agaghị m erikwa ya ọzọ tutu ruo mgbe a ga-emezu ya n'alaeze Chineke."**

¹⁷ O buru iko, mgbe o nyechara ekele ọ siri, **"Buru nke a kesaa n'etiti unu. ¹⁸ N'ihị na asị m unu, site ugbu a ga n'ihu, agaghị m ahụ mmanya sitere na mkpuru vainị ọzọ, ruo mgbe alaeze Chineke ga-abia."**

¹⁹ O werekwara otu oge achicha, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawaa ya nye ha si, **"Nke a bụ ahụ m nke e nyere n'ihị unu. Na-emenụ nke a iji na-echeta m."**

²⁰ N'otu ụzọ ahụ, mgbe ha risiri nri anyasi o buuru iko si, **"Iko a bụ iko nke ogbugba ndụ ọhuru n'ọbara m, nke a na-awupụ n'ihị unu. ²¹ Ma lee, onye ahụ nke ga-arara m nye nonyeere m, o sokwa m na-eri nri. ²² Nwa nke Mmadu na-aga inwu di ka e kpebiri ya, ma ahuhụ ga-adiri nwoke ahụ a ga-esi n'aka ya rara ya nye."** ²³ Ha bidoro ijurita onwe ha onye ọ bụ n'etiti ha ga-eme nke a.

²⁴ Iru ụka malitere n'etiti ha banyere onye n'ime ha ka a na-agụ na ọ dị ukwu karịa ibe ya. ²⁵ Ma ọ siri ha, **"Ndi eze ndi mba ọzọ na-eji aka ike na-achị ndi nọ n'okpuru ha. Otu aka ahukwa, a na-akpo ndi na-achị achị enyi ndi mmadu. ²⁶ Ma unu onwe unu agaghị adi otu a. Kama onye kachasi ibe ya idi elu diri ka onye dikarisiri nta. Ka onyeisi diri ka onye na-eje ozi. ²⁷ Onye di elu karia ibe ya? Ọ bụ onye noderu ala rie nri na tebul ka ọ bụ onye siri nri dozie ya na tebul? Ọ bughị onye noderu ala rie nri na tebul? Ma adi m ka onye na-eje ozi n'etiti unu. ²⁸ Ọ bụ unu onwe unu bu ndi nonyere m n'oge onwunwa m niile. ²⁹ Ana m enye unu alaeze di ka Nna m nyere m ya. ³⁰ Ka unu nwe ike isoro m rie ma nuokwa n'alaeze m. Sorokwa m nodu n'ocheeze na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel ikpe."**

³¹ **"Saimon, Saimon, lee ekwensu arigla ike iyocha unu di ka oka wiiti. ³² Ma ekpeelara m gi ekpere ka okwukwe gi ghara ida. Mgbe i kwudosiri ike, gbaakwa umunna gi ume."**

³³ Ma ọ siri ya, "Onyenwe anyi, ejikeere m isoro gi gaa mkporo, ma sorokwa gi nwuo."

³⁴ Jisọs zara, **"Agwa m gi Pita, tupu oke okuku akwaa akwa taa, i ga-agonari m ugboro ato, si na i maghi onye m bu."**

³⁵ Ọ gwara ha, **"Mgbe m zipuru unu na mbu si unu ewerekwala ego, maobu akpa maobu akpukpokuwu, o nwere ihe koru unu?"** Ha siri, "O nweghi ihe koru anyi."

³⁶ Ọ siri ha, **"Ugbu a, ọ buru na i nwere akpa ego, were ya, ma werekwa akpa ije. Ọ burukwa na i nweghi mma agha ree uwe mgbokwasị gi zutara onwe gi otu. ³⁷ N'ihị na agwa m unu, na a ga-emejuputa ihe ndi a e dere n'akwukwo nsọ n'ime m, A gukotara**

ya na ndị na-emebi iwu.* N'ezie, ihe e dere banyere m eruwela mgbe ọ ga-emezu."

³⁸ Ha siri, "Onyenwe anyi, lee mma agha abuo di ebe a."

Ọ siri ha, "Nke ahụ ezuola."

Ekpere Jisọs kpere n'Ugwu Oliv

³⁹ Jisọs puru gaa n'Ugwu Oliv di ka ọ na-eme mgbe dum, ndi na-eso uzọ ya sokwa ya gaa. ⁴⁰ Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ọ siri ha, "**Kpeenu ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa.**" ⁴¹ Ọ hapuru ha gaa ihe ha ka nzo ukwu ole na ole noro n'ebe ahụ gbuo ikpere n'ala kpee ekpere, si, ⁴² "**Nna ọ buru na i choro, nara m iko a, ma otu ọ di, ọ bughị ka e mee uche m, kama ka e mezu uche gi.**" ⁴³ Otu mmuo ozi si n'eluigwe biakwutere ya, gbaakwa ya ume. ⁴⁴ Site n'oke ihe mgbu, o kpere ekpere kpesie ike, nke mere na osuso si ya n'ahu na-adapu n'ala di ka okpurukpu obara.

⁴⁵ Mgbe o kpechara ekpere bilie, ọ biakwutere ndi na-eso uzọ ya hu ha ka ha na-arahu ura n'ihu ihe mwute nke obi. ⁴⁶ Ọ siri ha, "**Gini mere unu ji na-arahu ura? Bilienu kpee ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa.**"

Njide e jidere Jisọs

⁴⁷ Mgbe ọ ka kpu okwu n'onu, igwe mmadu biara, onye du ha bu onye a na-akpo Judas, bu otu n'ime mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzọ ya. Ọ biaruru Jisọs nso, isutu ya onu. ⁴⁸ Ma Jisọs siri ya, "**Judas, ọ bu site n'isutu onu ka i ji arara Nwa nke Mmadu nye?**"

⁴⁹ Mgbe ndi no ya gburugburu huru ihe gaje ime, ha siri, "Onyenwe anyi, ọ bu anyi were mma agha gbuo?" ⁵⁰ Otu n'ime ha ji mma gbuo ohu onyeisi nchujaja, gbupu nti aka nri ya.

⁵¹ Ma Jisọs siri, "**O zuola!**" O metukwara nti nwoke ahụ aka gwoo ya.

⁵² Mgbe ahụ, Jisọs siri ndiisi nchujaja, na ndi nlekota nke ulonso ukwu na ndi okenye, "**Gini mere unu ji chiru mma agha na mkpo bia ijide m, di ka a ga-asị na m bu onye ohi o ji egbe ezu? Mgbe mu na unu na-anọ kwa ubochi n'ime ulonso ukwu ahụ, ma unu emetughị m aka. Ma ugbu a bu oge awa unu burukwa mgbe ike ochichiri na-achi achi.**"

Pita agonari Jisọs

⁵⁴ Mgbe ahụ ha jidere ya duru ya puo, gaa n'ulo onyeisi nchujaja. Pita sokwara ha n'azu kama ọ no n'ebe di anya. ⁵⁵ Mgbe ha kwanyere oku n'etiti mbara ezi obi ahụ, ma nodu ala gba oku ahụ gburugburu, Pita sokwara ha nodu ala. ⁵⁶ Ka ọ na-anyanya oku ahụ, otu nwaagbogho na-eje ozi huru ya, o leruru ya anya nke oma, si, "Onye a na Jisọs nokoro."

⁵⁷ Ma ọ gorọ agọ si, "Nwanyi, amaghi m onye ọ bu."

⁵⁸ Mgbe oge nta gasiri, onye ozọ hukwara ya kwukwaa si, "Gi onwe gi bukwa otu onye n'ime ha."

Ma Pita kwuru si, "Nwoke m, abughị m."

⁵⁹ Mgbe ihe di ka otu awa gafere, onye ozọ biakwara kwusie okwu ike, "N'ezie, nwoke a so ya n'ihu na ọ bu onye Galili."

* 22:37 22:37 Aiz 53:12

⁶⁰ Pita siri, "Nwoke m, amaghị m ihe ị na-ekwu maka ya?" Dị ka ọ kpụ okwu ahụ n'ọnu, oke ọkpa kwara akwa. ⁶¹ Mgbe ahụ, Onyenwe anyị tughariri lee Pita anya. Pita chetakwara okwu Onyenwe anyi gwara ya nke bụ, "**Tupu oke ọkpa akwa akwa taa, ị ga-agonari m ugboro ato.**" ⁶² Ma ọ pụrụ n'ezị gaa bee akwa na mwute.

Ndi nche kwara Jisọs emo

⁶³ Ndi ahụ na-eche ya nche bidoro na-akwa ya emo na-etikwa ya ihe. ⁶⁴ Ha jiri akwa kechie ya anya, si ya, "Buo amuma, onye tiri gi ihe?" ⁶⁵ Ha kwukwara otutu okwu ojoo na nke mkpari megide ya.

Jisọs n'ihu Paillet na Herod

⁶⁶ Mgbe chi borọ, nzuko ndi okenye na ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu zukotara, a kpotakwara Jisọs n'ihu ha. ⁶⁷ Ha na-ekwu, "O buru na ị bụ Kraist, gwa anyi."

Ọ siri ha, "**Ọ buru na m agwa unu, unu agaghị ekwe.** ⁶⁸ **Ọ burukwa na m ajuo unu ajuju, unu agaghị aza m.** ⁶⁹ **Ma site ugbu a gawa, Nwa nke Mmadu ga-anodu ala n'aka nri nke ike Chineke.**"

⁷⁰ Ha niile siri, "Gi onwe gi, ị bụ Okpara Chineke?"

Ọ siri ha, "**Unu kwuru na Abu m.**"

⁷¹ Mgbe ahụ ha siri, "Gini mere anyi ji na-achọ onye akaebe ozo? Anyi ejirila nti anyi nuru ya site n'onu ya."

23

Jisọs n'ihu Paillet

¹ Mgbe ahụ, ọha mmadu ahụ niile biliri duru ya gakwuru Paillet. ² Ha malitere ibo ya ebubo na-asị, "Anyi choputara na nwoke a na-eduhie ndi obodo anyi niile, na-egbochikwa ha itu utu isi nye Siza, ma na-ekwukwa na ya bụ Kraist, Eze."

³ Ya mere Paillet juru ya si, "I bụ eze ndi Juu?"

Ọ zara ya si, "**Gi onwe gi kwuru otu a.**"

⁴ Mgbe ahụ Paillet gwara ndiisi nchujaja na igwe mmadu ahụ, "O nweghi ihe ojoo obula m choputara nwoke a mere."

⁵ Ma ha gara n'ihu na-asị, "Ọ na-akpasu ogbaaghara n'ala ndi Judia niile site n'ozizi ya. Ọ malitere na Galili, ọ bialkwala ebe a ugbu a."

Jisọs n'ihu Herod

⁶ Mgbe Paillet nuru nke a, ọ juru ma nwoke a ọ bụ onye Galili? ⁷ Mgbe ọ matara na o si n'ebe Herod na-achi, o nyere iwu ka e dugara ya Herod, onye nokwa na Jerusalem mgbe ahụ.

⁸ Obi toro Herod utọ nke ukwuu, mgbe ọ huru Jisọs n'ihị na ọ nọ na-achọ ihu ya anya n'oge di anya gara aga. Sitekwa n'akuko ọ nuru banyere ya, o lere anya na ọ ga-aru oru ebube ufodu. ⁹ Ya mere ọ juru ya otutu ajuju, ma ọ zaghị ya ihe obula. ¹⁰ Ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu guzo n'ebe ahụ gara n'ihu bosie ya ebubo ike. ¹¹ Emesia, Herod na ndi agha ya jiri ya mee ihe ochi, ma kwaakwa ya emo. Ha yikwasiri ya uwe mwuda mara mma ma zighachikwara ya Paillet. ¹² N'ubochi ahụ ka Herod na Paillet ghoro enyi, maka n'oge gara aga ha bụ ndi iro.

¹³ Paillet kpokotara ndiisi nchujaja, na ndi ndu, na ndi mmadu ndi ozo ¹⁴ si ha, "Unu kpotaara m nwoke a di ka otu onye n'ime ndi

na-akpali ndị mmadụ inupu isi. Ajuọla m ya ajuju n'ihu unu ma achoputaghị m ihe ọbụla nke unu kwesiri iji boo ya ebubo. ¹⁵ Ọ bụladị Herod achoputaghị ihe ọjọọ ọbụla n'aka ya, nke a mere o jiri kpughachitere anyị ya. Leenụ, o nweghị ihe ọbụla o mere e kwesiri iji maa ya ikpe onwu. ¹⁶ Ya mere aga m apia ya ihe hapu ya ka ọ laa." ¹⁷ Ma ọ dị mkpa na a ga-ahapu otu onye mkporo n'oge mmemme.*

¹⁸ Ma igwe mmadu ahụ tiri mkpu n'otu olu si, "Gbuo nwoke a, hapuru anyị Barabas." ¹⁹ (Onye a tũbara n'ulo mkporo n'ihu ọgbaaghara daputara n'obodo ahụ, nakwa n'ihu igbu mmadu.)

²⁰ Dị ka ọ gbalisiri ike ihapu Jisọs, Paillet gwakwara ha okwu ozo.

²¹ Ma ha niile tiri mkpu si, "Kpogide ya n'obe! Kpogide ya n'obe!"

²² Ọ siri ha na nke ugboro ato, "Ọ bụ n'ihu gini? Olee ihe ọjọọ nwoke a mere? O nweghị ihe ọbụla m chọputara n'aka ya kwesiri iwetara ya onwu. Ya mere aga m ata ya ahuhu, hapu ya."

²³ Ma ha nogidere na-eti mkpu n'oke olu ka a kpogide ya n'obe, n'ikpeazu olu iti mkpu ha kariri. ²⁴ Ya mere Paillet kpebiri imere ha ihe ha choro. ²⁵ Ọ hapuru nwoke ahụ ha choro nke a tũbara n'ulo mkporo n'ihu ọgbaaghara na igbu mmadu, ma nyefee ha Jisọs n'aka.

Mkpogide Jisọs n'obe

²⁶ Dị ka ha duu ya na-aga, ha jidere Saimon onye Sirini bu onye si n'ime otu obodo nta na-alobata; ha boro ya obe ahụ, manye ya ka o buru ya na-eso Jisọs na-azu. ²⁷ Igwe mmadu di ukwu soro ya tinyekwara umu nwanyi bu ndi tiri mkpu akwa ma ruokwara ya uju. ²⁸ Ma Jisọs tughariri si ha, "**Umuda Jerusalem, unu eberela m akwa, kama beerenu onwe unu na umu unu.** ²⁹ **N'ihu na oge na-abia mgbe unu ga-asị, 'Ngozị na-adiri umu nwanyi aga, akpanwa ndi na-amughị nwa, na ara ndi na-enweghị onye nuru ha.'** ³⁰ **Mgbe ahụ,**

"'ha ga-asị, ugwu ukwu niile, 'Dakwasị anyi!'"†

Sikwa, ugwu nta, "Kpuchite anyi!""

³¹ **Ya mere, ọ buru na ha mee ohia otu a mgbe ahija di ndu di na ya, gini ga-emekwanu mgbe ọ kporo nku?"**

³² Ha dukwaara mmadu abuo bu ndi ohi gaa igbu ha na ya. ³³ Mgbe ha bjarutere n'ebe a na-akpo Okpokoro Isi, ebe ahụ ka ha kpogidere ya n'obe ya na ndi ohi abuo ahụ. Otu n'aka nri ya nke ozo n'aka ekpe ya. ³⁴ Jisọs siri, "**Nna gbaghara ha n'ihu na ha amataghị ihe ha na-eme.**" Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.

³⁵ Ndi mmadu guzoro ebe ahụ na-ele anya, ka ndi ochichi ji ya na-eme ihe ochi, na-asị, "Ọ zoputara ndi ozo, ya zoputanu onwe ya, ma ọ buru na ọ bu Kraist nke Chineke, bu Onye a hoputara."

³⁶ Ndi agha bjakwara chia ya ochi. Ha nyere ya mmanya gbara uka,‡ ³⁷ ma na-asị, "Ọ buru na i bu eze ndi Juu, zoputanu onwe gi."

³⁸ Ihe e dere n'elu isi obe ahụ bu:

Onye a bu Eze ndi Juu.

³⁹ Otu onye n'ime ndi ohi ahụ a kpogidekwara n'obe n'ebe ahụ kparikwara ya si, "Ọ bughị gi bu Kraist? Zoputanu onwe gi ma zoputakwa anyi."

* **23:17** 23:17 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika ọ di n'akwukwo Mat 27:15 na Mak 15:6. † **23:30** 23:30 Hos 10:8 ‡ **23:36** 23:36 Mat 27:48

⁴⁰ Ma onye nke ozo a makwara ikpe onwu baara ya mba si, "I naghị atụ Chineke egwu, i hughị na a mara gi ikpe di ka e si maa ya. ⁴¹ Anyi na-ata ahuhu kwesiri anyi, n'ihu na a na-ata anyi ahuhu n'ihu ihe anyi mere, ma nwoke a emeghi ihe ojoo obula."

⁴² Mgbe ahụ o siri, "Jisọs, chetakwa m mgbe i bara n'alaeze gi."

⁴³ O siri ya, "**N'ezie a agwa m gi, taa, i ga-anonyere m na paradais.**"

Onwu Jisos

⁴⁴ Mgbe o na-eru ihe di ka elekere iri na abuo nke ehie, ochichiri gbachikotara n'ala ahụ niile ruo elekere ato nke ehie. ⁴⁵ N'ihu na anyanwu kwusiri inye ihe ya. Akwa mgbochi di n'ulonso ukwu sitere n'elu gbawaa abuo. ⁴⁶ Jisos tiri mkpu n'oke olu si, "**Nna, n'aka gi ka m na-enyefe mmuo m.**" Mgbe o kwusiri nke a, o kubiri ume.

⁴⁷ Mgbe ochiagha na-achi otu nari ndi agha huru ihe merenu, o nyere Chineke otuto ma kwuokwa si, "N'ezie nwoke a bu onye ezi omume." ⁴⁸ Mgbe igwe mmadu niile gbakotara ilere anya huru ihe mere, ha laghachiri n'ulo ha na-eti aka n'obi. ⁴⁹ Ma ndi niile maara onye o bu, tinyekwara umu nwanyi ndi soro ya si Galili bia, guzokwara n'ebe di anya na-ele ihe ndi a.

Olili Jisos

⁵⁰ O nwere otu nwoke aha ya bu Josef, onye so n'otu ndiisi ulo nzuko. O bu ezigbo mmadu na onye aka ya kwu oto. ⁵¹ O kwadoghi mkpebi ha na omume ha. Onye sitere Arimatia, n'otu obodo ndi juu, onye na-echere obibia nke alaeze Chineke. ⁵² Nwoke a gakwuru Paillet ripo ka e bunye ya ahụ Jisos.* ⁵³ Ya mere, o budatara ya fuchie ya n'akwa ocha linin, tinye ya n'ili e gwuru n'ogba nkume, nke a na-etinyebeghi mmadu na mbu. ⁵⁴ O bu ubochi Nkwadebe maka ubochi izuike nke na-abia nso.†

⁵⁵ Ndi nwanyi ahụ sitere Galili soro ya huru ili ahụ, hukwa otu e si nibe ahụ ya n'ime ya. ⁵⁶ Emesia ha laghachiri ga kwadoo mmanu otite nke e tinyere otutu uda. N'ubochi izuike ha zukwara ike dika o di n'iwu.‡

24

Mbilite n'onwu

¹ N'ubochi mbu nke izu uka, n'ezigbo isi ututu, ha weere mmanu otite ahụ ha tinyere otutu uda nke ha kwadoro gawa n'ili ahụ. ² Ha choputara na e nupula nkume e ji dochie n'onu ili ahụ. ³ Ma mgbe ha banyere n'ime ya, ha ahughi ahụ Onyenwe anyi Jisos. ⁴ Di ka ha no na mgbagwoju anya banyere nke a, n'otu ntabi anya, ha huru mmadu abuo yi uwe na-egbu ka amuma guzo ha nso. ⁵ Ha kpudoro ihu ha n'ala n'ihu oke egwu, ma mmadu abuo ahụ gwara ha, "Gini mere unu ji na-achọ onye di ndu n'etiti ndi nwuru anwu? ⁶ O nokwaghi n'ebe a, o biliela n'onwu, chetakwanu ihe o gwara unu mgbe unu na ya no na

§ 23:47 23:47 Maobu, onye aka ya di ocha * 23:52 23:52 Jon onye Arimatia bu onye na-eso Jisos na nzuzo Jon 19:38. † 23:54 23:54 Ndi na-edebe ubochi izuike n'ala anyi, na-akwadobe ihe ha niile nke oma n'ubochi furadee, n'ihu na ubochi izuike na-ebido n'oge odida anyanwu n'ubochi ahụ. ‡ 23:56 23:56 Opu 35:2 na Lev 23:3 nakwa Dit 5:14

Galili si, ⁷ ‘**A ghaghị inyefe Nwa nke Mmadu n’aka ndi mmehie, a ga-akpogidekwa ya n’obe ma n’ubochi nke ato o ga-esi n’onwu bilie.**’” ⁸ Mgbe ahụ ha chetara okwu ya.

⁹ Mgbe ha sitere n’ili ahụ loghachi, ha kọrọ mmadu iri na otu ahụ na ndi ọzọ niile ihe ndi a. ¹⁰ O bu Meri Magdalin, na Joana, na Meri nne Jemis na umu nwanyi ndi ọzọ so ha kọrọ ndi na-eso ọzọ ya ihe a. ¹¹ Ma ha ekweghi ihe ha gwara ha, n’ihi na okwu ha di ha ka o bu ihe efu. ¹² Ma otu o di, Pita gbaara osọ ruo n’ili ahụ, hulata ala hụ ka akwa ozu ndi ahụ togbooro onwe ha; o lara na-atughari uche n’ime onwe ya ihe ihe ndi a putara.

N’uzo Emaus

¹³ N’otu ubochi ahụ, mmadu abuo n’ime ha gaje n’obodo nta a na-akpo Emaus, nke di ihe ruru kilomita iri na abuo site na Jerusalem. ¹⁴ Ha na-ekwurita n’etiti onwe ha banyere ihe niile mere. ¹⁵ Di ka ha na-ekwu na-akparita uka banyere ihe ndi a, Jisos n’onwe ya biara soro ha na-aga ije. ¹⁶ Ma e mechiri anya ha imata na o bu ya.

¹⁷ O siri ha, “**Gini ka unu na-ekwurita n’etiti onwe unu di ka unu na-aga n’uzo.**”

Ha kwusiri ebe ahụ, gbaruo ihu ha. ¹⁸ Otu onye n’ime ha a na-akpo Kleopas, siri ya, “I bu onye obia na Jerusalem nke mere na i maghi ihe mere n’ime ya n’ubochi ndi a?”

¹⁹ O siri ha, “**Gini bu ihe mere?**”

Ha siri ya, “Banyere Jisos onye Nazaret! O bu onye amuma burukwa onye di ike, ma n’okwu ma n’omume n’ihu Chineke na mmadu niile. ²⁰ Na otu ndiisi nchujaja na ndi ochichi anyi nyefere ya ka a maa ya ikpe onwu, ma kpogbukwaa ya n’obe. ²¹ Anyi nwereriji olileanya na o bu ya ga-agbaputa Izrel. Nke ka nke, taa mere ya abali ato kemgbe ihe ndi a mere. ²² Tukwasi ihe ndi a, ufodu umu nwanyi anyi mere ka anyi nwee ihe itunanya. Ha gara n’ili ahụ n’isi ututu a. ²³ Ma ha ahughi ahụ ya. Ha biara korọ anyi na ha huru ohu nke ndi mmuo ozi, bu ndi gwara ha na o di ndu. ²⁴ Ya mere ufodu n’ime ndi otu anyi gara n’ili ahụ choputa na ihe niile umu nwanyi a kwuru mere otu ahụ ha siri kwuo ya. Ma ha ahukwaghi ya.”

²⁵ O siri ha, “**Unu bu nnoo ndi nzuzu! Leenu ka o si siere unu ike ikwere ihe niile ndi amuma kwuru.** ²⁶ **O bu na o kwesighi ka Kraist taa ahuhu ndi a tupu o banye n’ebube ya?**” ²⁷ Ya mere, o kowaara ha ihe e dere n’akwukwo nsọ banyere ya onwe ya malite na nke Mosis ruo na ndi amuma niile.

²⁸ Mgbe ha na-eru obodo nta ahụ ha na-aga, o mere di ka o na-aga n’ihu na njem ya. ²⁹ Ma ha rịo ya n’ebe o di ukwu si, “Nonyerenu anyi n’ihi na chi ebidola iji, ubochi agami kwala ugbo a.” N’ihi ya o banyere iga nonyere ha.

³⁰ Mgbe ya na ha noduru na tebul iri nri, o were achicha, kelee Chineke ekele, nyawaa ya were ya nye ha. ³¹ Mgbe ahụ, e meghere anya ha, ha amata onye o bu, ha ahukwaghi ya anya ọzọ. ³² Mgbe ahụ, ha gwara onwe ha si, “O bu na o dighi ka oku o na-enwu n’obi anyi mgbe anyi na ya no n’uzo, ya na-ekpughere anyi akwukwo nsọ?”

* 24:25 24:25 Ya bu, ndi na-enweghi uche

³³ Ha biliri ngwangwa laghachi Jerusalem. Ebe ahụ, ha hụrụ mmadu iri na otu ahụ na ndị so ha ka ha nọkọtara n'otu ebe, ³⁴ na-asị, "Ọ bụ eziokwu, Onyenwe anyị ebiliela, o gosila Saimon onwe ya." ³⁵ Mgbe ahụ, ha kọrọ ha ihe mere n'ụzọ, ya na otu ha siri mata ya mgbe ọ nyawara achicha.

Jisọs egosi ndị na-eso ụzọ ya onwe ya

³⁶ Mgbe ha ka na-ekwu banyere nke a, ya onwe ya guzoro n'etiti ha sị ha, "**Udo dịrị unu.**"

³⁷ Oke egwu tūrū ha, obi lọkwara ha mmiri n'ihị na ha chere na ha ahụla mmụọ. ³⁸ Ma ọ sịrị ha, "**Gịni mere ụjọ ji atụ unu, gịni mere unu ji nwee obi abụọ?**" ³⁹ **Leenụ m anya n'aka na n'ụkwụ. Ọ bụ mụ onwe m! Metunụ m aka ka unu hụrụ, n'ihị na mmụọ adighi enwe anụ ahụ na ọkpụkpụ dị ka unu hụrụ m nwere.**"

⁴⁰ Mgbe o kwuchara nke a, o gosiri ha aka ya na ụkwụ ya. ⁴¹ Ma dị ka o siiri ha ike ikwere n'ihị ọñụ na oke mgbagwoju anya, ọ sịrị ha, "**Ọ dị ihe oriri unu nwere ebe a?**" ⁴² Ha nyere ya otu ntakiri azụ a mịkpọrọ amịkpọ. ⁴³ Ma ọ naara ya rie ya n'ihu ha.

⁴⁴ Mgbe ahụ, ọ sịrị ha, "**Okwu ndị a ka m gwara unu mgbe mụ na unu nọ, na ihe niile e dere n'iwu Mosis na ndị Amụma na n'Abu Oma banyere m ga-emezucha.**"

⁴⁵ Mgbe ahụ, o meghere akonuche ha ka ha ghotā akwụkwọ nsọ. ⁴⁶ Ọ sịrị ha, "**Nke a bụ ihe e dere na, Kraịst ahụ ga-ahụ ahụ ma sitekwa n'ọnwụ bilie† n'ubochi nke atọ.**" ⁴⁷ **Na a ga-ekwusa ncheghari na mgbaghara mmehie site n'aha ya nye mba niile, malite na Jerusalem.** ⁴⁸ **Unu bụ ndị akaebe nke ihe ndị a.** ⁴⁹ **Ma lee, agaje m izitere unu ihe ahụ Nna m kwere na nkwa. Ya mere, nọrọ n'ime obodo ruo mgbe a ga-eyikwasị unu ike nke si n'elu."**

Jisọs agbagoro n'eluigwe

⁵⁰ O duuru ha garuo na Betani, chilie aka ya abụọ elu gozie ha. ⁵¹ Dị ka ọ na-agọzi ha, ọ sitere n'ebe ha nọ puo, e weliri ya elu, baa n'eluigwe. ⁵² Mgbe ahụ, ha fere ya ofufe jiri oke ọñụ laghachi na Jerusalem. ⁵³ Ha nọgidere n'ulọnsọ ukwu ahụ na-eto Chineke oge niile.

† **24:46** 24:46 Mbilite n'ọnwụ Kraịst bụ ihe e mere ka ọ dị ire site n'ike Chineke Ọrụ 2:45; Rom 8:11 Ọ bụkwa mbilite n'ọnwụ ya nyere ọha mmadu naputa site n'ikpe omuma nke mmehie na-eweta, Rom 4:25; 8:34.

Ozioma Jón

Okwu ghorọ mmadu

¹ Na mbụ okwu ahụ diriji, okwu ahụ na Chineke nọ, okwu ahụ bụkwa Chineke. ² Ya na Chineke nọ site na mbụ. ³ E sitere na ya kee ihe niile, ọ dighikwa ihe ọbụla e kere eke nke a na-ekeghi site na ya. ⁴ N'ime ya ka ndụ diriji, ndụ ahụ bụkwa ihè nye mmadu niile, ⁵ ihè ahụ na-enwu n'ime ọchịchiri, ma ọchịchiri ahụ emenyughị ya.

⁶ Ọ dị otu nwoke Chineke zitere, aha ya bụ Jón. ⁷ Ọ b́ara ́i ka onye akaebe ́gba ama banyere ihè ahụ, ka mmadu niile site n'aka ya kwere. ⁸ Ya onwe ya abughị ihè ahụ, ọ b́ara naanị ́gba akaebe banyere ihè ahụ.

⁹ Ezi ihè ahụ nke na-enye mmadu ọbụla ihè na-abia n'ime ́wa. ¹⁰ Ọ b́ara n'́wa, ma ́wa bụ ihe e kere site n'aka ya, ma ́wa amataghị onye ọ bụ. ¹¹ Ọ b́akwutere ihe ndi ahụ bụ ndi nke ya, ma ndi ahụ bụ ndi nke ya anabataghị ya. ¹² Ma ndi ahụ niile nabatara ya, ndi ahụ niile kweere n'aha ya ka o nyere ike ́gho ́mu Chineke. ¹³ ́mu a na-amughị site n'ọbara, ma ọbụ site na mkpebi nke anụ ahụ, ma ọ b́kwanụ mkpebi nke mmadu, kama site na Chineke.

¹⁴ Okwu ahụ ghorọ anụ ahụ* birikwa n'etiti anyi. Anyi ahula ebube ya, ebube nke onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ, onye si n'ebe Nna nọ b́a, onye juputara n'amara na eziokwu.

¹⁵ Jón gbara ama banyere ya mgbe ọ na-eti mkpu na-asi, "Onye a bụ onye ahụ m kwuru banyere ya, 'Onye na-abia m n'azụ ́i ukwu kariama, n'ihina na o bukwa m ́zo ́iri.'" ¹⁶ Site n'iba ́ba nke amara ya, anyi niile anatala amara a tukwasiri n'amara. ¹⁷ N'ihina na e nyere iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu b́ara site n'aka Jisọs Kraist. ¹⁸ Ọ ́ibeghi onye ọbụla hurula Chineke, ma Chineke, onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ. Onye ya na Nna ́i na mma, emeela ka anyi mata ya.

Jón ekwuputa na ya abughị Kraist

¹⁹ Nke a bụ ́gba ama Jón mgbe ndi ndu ndi Juu nọ na Jerusalem zipurụ ndi nchajaja na ndi Livayi ka ha b́a juo ya onye ọ bụ? ²⁰ O mechighi onu ya, kama o kwuputara si, "Abughị m Kraist ahụ."

²¹ Mgbe ahụ ha juru ya si, "I b́kwanụ onye? I bụ ́lajia?"

Ọ zara si ha, "Abughị m ya."

"I bụ Onye amuma ahụ?"

"Mba."

²² Ha siri ya, "I bụ onye? Nye anyi osisa anyi ga-eweghachiri ndi zitere anyi. Gini ka i kwuru banyere onwe gi?"

²³ Ọ siri, ́ka Aizaya onye amuma kwuru, "Abụ m onye na-eti mkpu n'ime ozara, 'Meenu ka ́zo Onyenwe anyi guzozie.'"†

²⁴ Ma ndi Farisii ahụ ezitere ²⁵ juru ya, si, "Gini mere i ji na-eme baptizim ọ buru na i bughị Kraist ma ọbụ ́lajia, ma ọbụ onye amuma ahụ?"

* **1:14** 1:14 Ma ọbụ, mmadu † **1:23** 1:23 Aiz 40:3

²⁶ Jón zara ha sị, “Eji m mmiri na-eme baptizim, ma ọ dị otu onye nọ n’etiti unu nke unu na-amaghị. ²⁷ Onye ahụ nke na-abịa n’azụ m, onye m na-erughị itọpụ eriri akpukpọkwu ya.”

²⁸ Ihe a mere na Betani n’ofe osimiri Jodan bụ ebe Jón nọ na-eme baptizim.

Nwa aturu Chineke

²⁹ N’echi ya, ọ huru ka Jisọs na-abiakwute ya sị, “Leekwa, Nwa Aturu Chineke, onye na-ebupu mmehie uwa. ³⁰ Ọ bụ onye a ka m kwuru okwu ya mgbe ahụ m siri, ‘otu nwoke na-abịa n’azụ m, onye dị ukwu karịa m, n’ihi na o bukwa m ụzọ diri.’ ³¹ Mụ onwe m amataghị ya, ma a bịara m were mmiri na-eme baptizim n’ihi nke a, ka e kpughee ya nye ndị Izrel.”

³² Mgbe ahụ Jón gbara ama a sị, “Ahuru m ka Mmụọ Nsọ sitere n’eluigwe rịdata dị ka nduru, nọkwasi ya. ³³ Mụ onwe m amabughị ya, ma onye ahụ zitere m ka m jiri mmiri mee baptizim kwuru, ‘Onye ahụ ị ga-ahụ, onye Mmụọ Nsọ ga-ebekwasị, ma nọgidekwa, ọ bụ ya ga-eji Mmụọ Nsọ mee baptizim.’ ³⁴ Mụ onwe m ahụla ya, na-agbakwa ama na onye a bụ Okpara Chineke.”[‡]

Ndi mbu soro Kraist

³⁵ N’echi ya, Jón na mmadu abuo ndi na-eso uzo ya guzoro n’ebe ahụ ozo. ³⁶ Mgbe ọ huru Jisọs ka ọ na-agafe, ọ siri, “Leenu, Nwa Aturu Chineke.”

³⁷ Mgbe mmadu abuo ahụ na-eso uzo ya nuru nke a, ha tughariri soro Jisọs. ³⁸ Mgbe Jisọs tughariri hụ ka ha na-eso ya, ọ siri ha, “**Gini ka unu choro?**”

Ha siri ya, “Rabbi”[§] (nke putara “Onye ozizi”), “olee ebe i bi?”

³⁹ Ọ siri ha, “**Bianu, unu ga-ahụ.**”

Ha sooro ya ga hụ ebe ọ na-anọ. Ha nonyekwara ya ubochi ahụ niile. Ọ bụ n’ihe di ka elekere anọ nke mgbede.

⁴⁰ Otu n’ime mmadu abuo ahụ nuru ihe Jón kwuru, nke sooro ya bụ Andru nwanne Saimon Pita. ⁴¹ Ihe mbu o mere bu ichota Saimon nwanne ya si ya, “Anyi achotala Mezaya ahụ” (onye a na-akpokwa Kraist). ⁴² Ọ kpotaara ya Jisọs.

O lere ya anya sị, “**I bu Saimon nwa Jón. A ga-akpo gi Sefas**” (nke nsughari ya, putara Pita*).

Jisọs akpoo Filip na Nataniel

⁴³ N’echi ya, o kpebiri iga Galili. Mgbe ọ huru Filip, ọ siri ya, “**Soro m.**”

⁴⁴ Filip bụ onye obodo Betsaida di ka Andru na Pita. ⁴⁵ Filip chotara Nataniel si ya, “Anyi achotala onye ahụ Mosis dere banyere ya n’iwu, onye ndi amuma dekwara banyere ya, Jisọs onye Nazaret, nwa Josef.”

⁴⁶ Nataniel siri ya, “The oma obula ọ puru i si na Nazaret puta?”

Ma Filip siri ya, “Bia ka ị huru.”

⁴⁷ Mgbe Jisọs huru ka Nataniel na-abiaru ya nso, o kwuru sị, “**Leenu ezi nwa afo Izrel onye aghugho na-adighi n’ime ya.**”

⁴⁸ Nataniel siri ya, “Olee otu i si mata onye m bu?”

[‡] **1:34** 1:34 Onye Chineke hooro. **§ 1:38** 1:38 Ufodu na-akpokwa mkpuru okwu a, Rabai.

* **1:42** 1:42 Sefas bu asusu Hibru, ebe Pita bu asusu Griik, ma ha abuo putara otu ihe okwute.

Jisọs siri ya, **“Tupu Filip akpo gi, ahulari m gi ka i no n’okpuru osisi fig.”**

⁴⁹ Mgbe ahụ, Nataniel zaghachiri, “Onye ozizi, i bu Okpara Chineke; i bu eze Izrel.”

⁵⁰ Jisọs zara si ya, **“I kwere n’ihi na agwara m gi na ahuru m gi n’okpuru osisi fig? I ga-ahụ ihe di ukwuu karịa nke a.”** ⁵¹ O sịkwara ya, **“N’ezie, n’ezie agwa m unu, unu ga-ahụ eluigwe ka o meghere hụkwa ndi mmuọ ozi Chineke ka ha na-arigokwuru, ma na-aridakwuru Nwa nke Mmadu.”**

2

Jisọs emee mmiri ya aghoọ mmanya

¹ N’ubochi nke ato, o nwere mmemme agbamakwukwo na Kena nke Galili, nne Jisọs biakwara ebe ahụ. ² A kpokwara Jisọs na ndi na-eso uzọ ya oku na mmemme agbamakwukwo a. ³ Mgbe mmanya ha gwuru, nne Jisọs siri ya, “Ha enweghi mmanya.”

⁴ Jisọs siri ya, **“Nwanyị, gini gbasara mu na gi na nke a? Oge awa m erubeghi.”**

⁵ Nne ya gwara ndi na-eje ozi, “Ihe obula o gwara unu, meenu ya.”

⁶ A dobara ite mmiri nkume isii buru ibu n’akuku ebe ahụ, nke a na-eji agbanye mmiri ndi juu na-eji asachasi onwe ha ma ha choo ikpe ekpere. Otu n’ime ha na-eri ihe di ka galoonu iri abuo ma ihe ruru iri ato.*

⁷ Jisọs gwara ha, **“Gbajonu ite ndi a mmiri.”** Ya mere, ha gbajuputara ha mmiri.

⁸ Mgbe ahụ, o gwara ha, **“Ugbu a, gbaputani ufodu bugara onyeisi oche.”**

Ha mekwara nke a. ⁹ Mgbe ahụ onyeisi oche ahụ deturu mmiri ahụ e mere ka o ghoọ mmanya onu. O mataghi ebe o siri puta (ma ndi na-eje ozi, ndi kutere mmiri ahụ matara), onyeisi oche ahụ kpoputara onye ahụ na-alu nwunye ohuru iche ¹⁰ si ya, “N’oge mmemme obula, a na-ebu uzọ buputa mmanya di uto, ma buputakwa nke na-adighi uto n’ikpeazu, mgbe ndi mmadu nujuchara afo, ma i chebere mmanya di uto buputa ya ugbu a.”

¹¹ Nke a bu mmalite ihe ama Jisọs mere na Kena nke Galili, o sitere na nke a kpughee ebube ya, ndi na-eso uzọ ya kwenykwara na ya.

¹² Mgbe nke a gasiri, o gara Kapanom, ya na nne ya na umunne ya, nakwa ndi na-eso uzọ ya. Ha noro ubochi ole na ole n’ebe ahụ.

Mmemme Ngabiga

¹³ Mgbe mmemme oriri Ngabiga nke ndi juu na-abiaru nso, Jisọs gara Jerusalem. ¹⁴ N’ime ulonso ukwu, o huru ndi na-ere ehi, na aturu na nduru. Hukwa ndi noduru na tebul na-agbanwe ego. ¹⁵ Ya mere, o jiri eriri mere utari chupusia ndi niile no na-ere ahia n’ulonso ukwu ahụ, tinyekwara ehi na aturu ha. O kwafusiri mkpuru ego ndi ahụ na-agbanwe ego, kpughariakwa tebul ha ihu. ¹⁶ O siri ndi ahụ na-ere nduru, **“Wepunu ihe ndi a n’ebe a. Kwusinu ime ulo Nna m ka o buru ebe a na-azu ahia.”** ¹⁷ Ndi na-eso uzọ ya chetara na e dere ya ri i n’akwukwo nso, “Ihe banyere ulo gi na-anu m oku n’obi.”†

* 2:6 2:6 Nke a bu ihe di ka lita iri asaa na ise maobu ihe ruru nari na iri ise. † 2:17 2:17 Abụ 69:9

¹⁸ Ma ndị Juu siri ya, “Olee ihe iribama i puru igosi anyi na ikike i ji eme ihe ndi a.”

¹⁹ Jisosh zara si, **“Kwatuonu ulonso ukwu a, aga m ewughachikwa ya n’abali ato.”**

²⁰ Ndi Juu kwuru, “Ulonso ukwu a were anyi iri afọ anọ na isii iru ya, i ga-ewughachi ya n’abali ato?” ²¹ Ma ulonso o kwuru maka ya bu ahụ ya. ²² Ndi na-eso ụzọ ya chetara okwu ya a mgbe o siri n’onwu bilie. Mgbe ahukwa, ha kweere akwukwo nsọ ya na okwu niile Jisosh kwuru.

²³ Mgbe o nọ na Jerusalem n’oge Mmemme Ngabiga, otutu mmadu huru ihe iribama o mere kweere na ya. ²⁴ Ma Jisosh atukwasighi ha obi n’ihi na o matara mmadu niile nke oma. ²⁵ O dighi ya mkpa ka onye obula gbaa akaebe banyere umu mmadu, n’ihi na ya onwe ya maara ihe di n’ime mmadu.

3

Jisosh na Nikodimos

¹ O nwere otu nwoke onyeisi ndi Juu nke so n’otu ndi Farisii aha ya bu Nikodimos. ² O biakwutere ya n’abali si ya, “Onye ozizi, anyi maara na i bu onye ozizi sitere na Chineke, n’ihi na o nweghi onye obula puru iru oru ebube di otu a ma o buru na Chineke anonyereghi ya.”

³ Jisosh zara si ya, **“N’ezie, n’ezie agwa m unu, o buru na amughi mmadu ozo, o pughi ihu alaeze Chineke anya.”**

⁴ Nikodimos siri ya, “Olee otu a ga-esi mugharịa mmadu mgbe o mere okenye? O ga-aba n’afọ nne ya nke ugboro abuo?”

⁵ Ma Jisosh siri, **“N’ezie, n’ezie agwa m unu, o buru na amughi mmadu site na mmiri na Mmuo Nso, o nweghi ike iba n’alaeze Chineke.** ⁶ Ihe e si n’anu ahụ muo bu anu ahụ, ma ihe a muru site na Mmuo bu mmuo. ⁷ Ya ejula gi anya na m siri gi, ‘Agaghi imu unu ozo.’ ⁸ Ifufe na-efe n’ebe obula masiri ya. I nwere ike nu uzu ya ma imataghi ebe o si abia maobu ebe o na-aga. Otu a ka o dikwara onye obula a muru site na Mmuo.”

⁹ Nikodimos zara si ya, “Olee otu ihe ndi a ga-esi mee?”

¹⁰ Jisosh zara si ya, **“I bu onye ozizi ndi Izrel, ma i ghotaghi ihe ndi a? ¹¹ N’ezie, n’ezie agwa m unu. Anyi na-ekwu banyere ihe anyi maara, na-akowaputakwa ihe anyi huru, ma unu onwe unu adighi anabata akaebe anyi. ¹² Ekwuola m banyere ihe di n’uwa ma unu ekweghi ya, oleekwanu otu unu ga-esi kwere, ma o buru na mu agwa unu banyere ihe ndi di n’eluigwe? ¹³ O nwebeghi onye obula rigooro n’eluigwe ewezuga Nwa nke Mmadu bu onye siri n’eluigwe ridata. ¹⁴ Di ka Mosis weliri agwo elu n’ime ozara, otu a ka a ga-ewelikwa Nwa nke Mmadu elu. ¹⁵ Ka onye obula kwere na ya nwee ndu ebighi ebi.”**

¹⁶ N’ihi na Chineke huru uwa n’anya, nke a mere o jiri nye Okpara o muru naani ya, ka onye obula kweere na ya ghara ila n’iyi, kama ka o nwee ndu ebighi ebi. ¹⁷ N’ihi na Chineke eziteghi Okpara ya n’uwa ka o maa uwa ikpe, kama ka e site n’aka ya zoputa uwa. ¹⁸ Ikpe amaghi onye obula kwere na ya, ma onye obula na-ekweghi agholari onye ikpe mara, n’ihi na o kweghi n’aha Okpara Chineke muru naani ya.

¹⁹ Nke a bụ mkpebi ikpe ahụ; na Ìhè abịala n'ụwa, ma ụmụ mmadụ hụrụ ọchịchiri n'anya kama ìhè ahụ, n'ìhi na ọrụ ha jorọ njọ. ²⁰ N'ìhi na onye ọbụla na-eme ihe ọjọọ kpọrọ ìhè ahụ asi, ọ dighi abiakwute ìhè ahụ, ka a ghara ime ka ọrụ ya pụta ìhè. ²¹ Ma ndị na-ebi ndụ n'eziokwu na-abiakwute ìhè ahụ, ka e nwee ike hụta ya nke ọma, na ihe niile ha na-eme sitere na ike Chineke.

Nkwuputa Jón omee baptizim maka Jisọs

²² Emesịa, Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya banyere n'ime obodo Judia, ebe ọ noturu nwa oge, meekwa baptizim. ²³ N'otu aka ahụ, Jón nọkwa n'ọnu mmiri Enon dị nso na Salim na-eme baptizim n'ìhi na mmiri buru ibu n'ebe ahụ, ndị mmadụ gakwara n'ihu na-abiakwute ya, ọ na-emekwa ha baptizim. ²⁴ E tinyebeghi Jón n'ụlọ mkpọrọ mgbe ahụ. ²⁵ N'oge a, irurita ụka malitere n'etiti ndị na-eso ụzọ Jón na otu onye Juu banyere mmemme idi ọcha. ²⁶ Ha biakwutere Jón si ya, "Onye ozizi, onye ahụ i gbara ama banyere ya nọ n'ofe Jodan na-eme baptizim, mmadụ niile na-agakwukwara ya."

²⁷ Jón zaghachiri si, "Ihe mmadụ nwere ike inata bụ naanị ihe ahụ e nyere ya site n'eluigwe. ²⁸ Unu onwe unu ga-agbara m akaebe na m siri, na abughi m Kraist ahụ, kama e zitere m ka m buru ụzọ bịa. ²⁹ Nwanyị a na-alụ ọhụrụ bụ nke di ya. Enyi onye na-alụ nwunye ọhụrụ na-eche ma na-egekwa ntị inu olu ya, ọnu na-ejuputakwa ya obi mgbe ọ nuru olu onye ahụ na-alụ nwunye ọhụrụ. Ya mere, ọnu m e zuola oke ugbu a. ³⁰ Ọ ghaghị idi elu, ma mụ onwe m aghaghị idikwa ala.

³¹ "Onye ahụ si n'elu bịa di elu karịa ihe niile, onye ahụ si n'ụwa bụkwa nke ụwa ma na-ekwukwa okwu di ka onye si n'ụwa. Onye ahụ si n'eluigwe di elu karịa ihe niile. ³² Ọ na-agba ama banyere ihe ọ hụrụ nakwa nke ọ nuru, ma o nweghi onye na-anabata ama ya. ³³ Onye ọbụla nabatara akaebe ya ji nke a mere akara, na Chineke bụ eziokwu. ³⁴ N'ìhi na onye Chineke zitere na-ekwu okwu Chineke. N'ìhi na ọ na-enye Mmụọ ya n'uju. ³⁵ Nna hụrụ Ọkpara ya n'anya, o tinyekwala ihe niile n'aka ya. ³⁶ Onye ọbụla kwere n'Ọkpara ahụ nwere ndụ ebighi ebi, ma onye ọbụla juru Ọkpara ahụ agaghị ahụ ndụ n'ìhi na iwe Chineke ga-adiri ya."

4

Nwanyị Sameria

¹ Ugbu a, Jisọs matara na ndị Farisii anula na ọ na-eme ka otutu mmadụ buru ndị na-eso ụzọ ya na-emekwa baptizim karịa Jón. ² Ma ọ bụkwaghị Jisọs na onwe ya na-eme baptizim kama ọ bụ ndị na-eso ụzọ ya mere ha baptizim. ³ Ọ hapuru Judia laghachi azu na Galili.

⁴ Ma ọ ga-esite n'etiti Sameria gafee. ⁵ Ya mere, ọ batara n'otu obodo nta di na Sameria a na-akpo Saika, n'akuku ala ahụ Jekob nyere Josef nwa ya nwoke. ⁶ Olulu mmiri Jekob di n'ebe ahụ, ma ebe ọ bụ na ike gwuru Jisọs n'ije ya, ọ noduru ala n'akuku olulu mmiri ahụ. Ọ bụ ihe di ka oge ehie.

⁷ Otu nwanyị onye Sameria* b́iara ịdọrọ mmiri, Jisọs siri ya, **“Nyetu m mmiri ka m n’ụọ.”** ⁸ (Ndi na-eso ụzọ ya abaala n’ime obodo ịga zuta nri.)

⁹ Nwanyị ahụ siri ya, “Olee otu gị bụ onye Juu si ariọ m bụ nwanyị Sameria mmiri ka ị n’ụọ?” (N’ihi na ndi Juu na ndi Sameria anaghi emekorita ihe oḅula.)

¹⁰ Jisọs zara si, **“Ọ bụrụ na ị matara onyinye Chineke, na onye ahụ na-ariọ gị mmiri, ị gaara ariọ ya, ọ gakwara enye gị mmiri nke ndụ.”**

¹¹ Nwanyị ahụ siri ya, “Nna anyị ukwu, o nweghi ihe oḅula i ji ị ga-eji doro mmiri, olulu a dikwa omimi. Oleekwanu ebe ị ga-eweta mmiri ndu a. ¹² O bu na ị ka nna nna anyi Jekob ukwu, onye gwuru anyi olulu mmiri a? Ya onwe ya na umu ya na igwe ehi na aturu ya nukwara mmiri sitere na ya?”

¹³ Jisọs zara si, **“Onye oḅula nuru mmiri a, akpiri ga-akpo ya nku ozo. ¹⁴ Ma onye oḅula ga-anu mmiri ahụ m nyere ya, akpiri agaghi akpokwa ya nku ozo. N’eziokwu, mmiri ahụ m nyere ya ga-aghorọ ya isi iyi nke na-asoputara ya ndu ebighi ebi.”**

¹⁵ Mgbe ahụ nwanyị ahụ siri ya, “Onyenwe anyi nye m mmiri a, ka akpiri ghara ikpo m nku ozo, ka m gharakwa idi na-abia ebe a idoro mmiri.”

¹⁶ O gwara ya si, **“Gaa kpota di gị ma loghachi.”**

¹⁷ Nwanyị ahụ zagachiri ya si, “Enweghi m di.”

Jisọs siri ya, **“I kwuru eziokwu mgbe ị siri na i nweghi di. ¹⁸ I nweela di ise, ma nwoke gị na ya bi ugbu a abughi di gị. Ihe kwuru bu nnozi eziokwu.”**[†]

¹⁹ Nwanyị ahụ siri ya “Nna anyi ukwu, ahuru m na ị bu onye amuma. ²⁰ Nna nna anyi ha fere ofufe n’ugwu a, ma unu na-ekwu n’ebe ndi mmadu ga-eferiri ofufe bu naani na Jerusalem.”

²¹ Jisọs siri ya, **“Nwanyị kwere okwu m, oge na-abia mgbe ị na-agaghi akpo isiala nye Nna, maobu n’ugwu a ma o bukwanu na Jerusalem. ²² Unu na-eke ihe unu na-amaghi ma anyi na-eke ihe anyi matara, n’ihi na nzoputa sitere n’aka ndi Juu. ²³ Ma oge na-abia, ugbu a o biala, mgbe ndi na-eke Nna ahụ n’eziokwu ga-eke ya n’ime mmuo na n’eziokwu. N’ihi na o bu ndi di otu a ka Nna chorọ ka ha na-eke ya. ²⁴ Chineke bu mmuo ndi niile na-eke ya ga-eferiri ya n’ime mmuo na eziokwu.”**

²⁵ Nwanyị ahụ siri ya, “Amaara m na Mezaya” (onye a na-akpo Kraist) “na-abia. Mgbe o b́iara, ọ ga-akowaziri anyi ihe niile.”

²⁶ Jisọs siri ya, **“Mu, onye na-agwa gị okwu, abụ m ya.”**

Ndi na-eso ụzọ ya loghachikwutere ya

²⁷ N’oge ahụ ndi na-eso ụzọ ya loghachitara. O gbagwojukwara ha anya nke ukwu ihu na ya na nwanyị na-ekwurita okwu. Ma o nweghi onye n’ime ha juru nwanyị ahụ si, “Gini ka ị chorọ?” ma o bukwanu, “Gini kpatara gị na ya ji na-ekwurita okwu?”

²⁸ Mgbe ahụ, nwanyị ahụ hapuru ite mmiri ya laghachi n’ime obodo ga gwa ndi mmadu, ²⁹ “Bianu lee otu nwoke onye gwara m ihe niile

* 4:7 4:7 Ndi Sameria bu umu a mutara site n’olulu di na nwunye di n’etiti ufodu ndi Juu ha na ndi Asiria. † 4:18 4:18 Omume a megidere iwu Chineke banyere olulu di na nwunye.

m merela. O ga-abụ na o bụ ya bụ Kraịst ahụ?" ³⁰ Ha sitere n'obodo ahụ gbapụtasi soro ụzọ ahụ, ka ha gakwuru ya.

³¹ Ma otu o di, ndi na-eso ụzọ ya rịrọ ya si, "Onye ozizi rienụ nri."

³² Ma o siri ha, "**Enwere m nri m na-eri nke unu na-amaghi maka ya.**"

³³ Mgbe ahụ ndi na-eso ụzọ ya siritara onwe ha, "O ga-abụ na o nwere onye butere ya nri?"

³⁴ Jisọs siri ha, "**Nri m bụ ime uche onye ahụ zitere m nakwa irucha oru ya.** ³⁵ **Unu na-asi, 'o fodughị onwa anọ ka igho mkpuru n'ubi ruo?' Ma ana m agwa unu, megheenu anya unu lee ubi ahụ, ha achaala maka oghughọ.** ³⁶ **O buladi ugbo a, onye na-agho mkpuru na-anata ugwo oru, o na-achikota mkpuru ahụ maka ndu ebighi ebi, ka onye ghara mkpuru na onye ghorọ ya nwee ike inurikota onu.** ³⁷ **Ya mere okwu ahụ nke na-asi, 'Otu onye na-agma mkpuru, onye ozọ na-aghokwa ya bụ eziokwu.'** ³⁸ **E zigara m unu ka unu gaa ghotā ihe unu na-arughị oru maka ya. Ndi ozọ ruru oru a, ma unu ewe uru di n'oru ha.**"

Otutu ndi Sameria e kwere

³⁹ Otutu ndi obodo Sameria kweere na ya n'ihia ama ahụ nwanji ahụ gbara, "O gwara m ihe niile m mere." ⁴⁰ Ya mere mgbe ndi Sameria biakwutere ya, ha rịrọ ya ka o nonyeturu ha, o nonyekwaara ha ubochi abuo. ⁴¹ Otutu ndi ozọ kwerekwara na ya n'ihia okwu ya.

⁴² Ha gwara nwanji ahụ, "Ihe anyi jiri kwere ugbo a abughị ihe i kwuru, kama o bụ n'ihia na anyi onwe anyi anula olu ya, matakwa na onye a bụ Onye nzoputa nke uwa n'eziokwu."

Jisọs agwoọ nwa otu onyeisi

⁴³ Mgbe ubochi abuo ahụ gasiri, o hapuru ebe ahụ gawa Galili. ⁴⁴ (Jisọs n'onwe ya ekwuola na onye amuma anaghi enwe ugwu n'obodo ya.) ⁴⁵ Mgbe o biaruru Galili, ndi Galili nabatara ya ebe ha onwe ha gara mmemme na Jerusalem, ma hukwa otutu oru ebube o ruru n'oge mmemme ahụ.

⁴⁶ Ozokwa, o biaruru Kena nke Galili bụ ebe ahụ o mere mmiri ka o ghoo mmanya. E nwekwara otu onye na-arụ oru n'uloeze no n'ebe ahụ, nke ahụ na-adighi nwa ya nwoke ike na Kapanom. ⁴⁷ Mgbe o nuru na Jisọs esitela na Judia biarute na Galili, o jekwuuru ya rịo ya ka o bia gwoo nwa ya, n'ihia na o no n'onu onwu.

⁴⁸ Jisọs siri ya, "**O buru na unu ahughị oru ebube na ihe iribama, unu agaghị ekwe ma oli.**"

⁴⁹ Onye a na-arụ oru n'uloeze siri ya, "Nna m ukwu, biko bia tupu nwa m a nwuo."

⁵⁰ Jisọs siri ya, "**Laa, nwa gi nwoke ga-adi ndu.**"

Nwoke ahụ kweere n'ihia Jisọs kwuru laa. ⁵¹ Mgbe o ka no n'uzo, ndi ohu ya zutere ya kororo ya na ahụ adila nwa ya nwoke mma. ⁵² Mgbe o juru ha oge nwa ya jiri gbakee, ha siri ya, "Oke ahụ oku ahụ kwusiri ya unyaahụ n'elekere mbu nke ehie."

⁵³ Nwoke ahụ ghotara na o bụ kpomkwem n'oge awa ahụ Jisọs gwara ya, "**Nwa gi nwoke ga-adi ndu.**" Ya mere ya na ezinaulo ya niile kwenyere.

⁵⁴ Nke a bụ ihe iribama nke abụọ Jisọs ruru na Galili mgbe o siri Judia bja.

5

Ogwugwo n'odo mmiri Betsaida

¹ Mgbe nke a gasiri, otu memme ndi Juu ruru, Jisọs agaa Jerusalem. ² Ma otu odo mmiri nta di n'ime Jerusalem n'akuku Onu uzọ ama Aturu. Aha odo mmiri ahụ n'asusu Hibru bu Betsaida, nke nwere mgbe onu uzọ ise. ³ N'ime ya ka igwe ndi ahụ na-esighi ike na-edina; ndi isi, ndi ngwuro, na ndi akuku ahụ ha kponwuru akponwu, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari. ⁴ N'ihia na mmuo ozi Onyenwe anyi na-agbadata site na mgbe ruo na mgbe gbaruo mmiri ahụ. Onye oria obula buru uzọ daba n'ime mmiri ahụ ma a gbaruo ya, ka a nagwo ihe obula bu oria ya.* ⁵ Otu nwoke no n'ebe ahụ bu onye norola n'oria iri afọ ato na asato. ⁶ Mgbe Jisọs huru ya, matakwa na o noola nonodu a ogologo oge, o juru ya si, **"I chorọ ka a gwọọ gi oria?"**

⁷ Onye oria ahụ zara, "Nna m ukwu, enweghi m onye obula ganyere m aka kuba m n'ime odo mmiri a ma a gbaruo ya, mgbe o bula m chorọ ka m danye, onye ozo na-eburu m uzọ danye."

⁸ Jisọs gwara ya, **"Bilie, chilie ute gi jeghari."** ⁹ N'otu oge ahụ, ahụ diri nwoke ahụ mma, o chiliri ute ya, malite jeghari.

Ihe a mere n'ubochi izuike. ¹⁰ Ma ndi Juu gwara nwoke ahụ a gworo oria, "Taa bu ubochi izuike, o megidere iwu na i ga-ebu ute gi."

¹¹ Ma o zaghachiri ha, "Nwoke ahụ mere ka ahụ di m mma siri m, **'Chilie ute gi laa.'**"

¹² Ha juru ya, "Onye bu onye ahụ gwara gi ka i chilie ya laa?"

¹³ Ma nwoke ahụ a gworo amataghi onye o bu n'ihia na Jisọs zoro onwe ya banye n'etiti igwe mmadu.

¹⁴ Emesia, Jisọs huru ya n'ime ulonso ukwu si ya, **"Lee, e mela ka ahụ di gi mma, emehiekwala ozo ka nke di njo kariya nke a hapu ibjakwasị gi."** ¹⁵ Nwoke a siri n'ebe ahụ puo gaa gwa ndi Juu na o bu Jisọs gworo ya.

Ndu site n'okpara ahụ

¹⁶ Ya mere, n'ihia na Jisọs na-eme ihe ndi a n'ubochi izuike, ndi Juu malitere isogbu ya. ¹⁷ Jisọs siri ha, **"Nna m na-arụ oru mgbe niile ruo ugbu a, mu onwe m kwa, ana m aru oru."** ¹⁸ N'ihia nke a, ndi Juu chosiri ike igbu ya. O bughia naani na o mebiri ubochi izuike, kama o na-akpokwa Chineke Nna ya, sitekwa otu a na-eme ka ya na Chineke hara.

¹⁹ Jisọs zara ha si, **"N'ezie, n'ezie agwa m unu, o nweghi ihe obula Okpara puru ime n'onwe ya; naani ihe o nwere ike ime bu ihe o huru Nna ya na-eme, n'ihia na ihe obula Nna ahụ na-eme ka Okpara ya na-emekwa."** ²⁰ N'ihia na Nna ahụ huru Okpara ya n'anya ma na-egosikwa ya ihe niile o na-eme. **N'ezie o ga-agbagwoju unu anya n'ihia na o ga-egosi ya ihe karihi ndi a.** ²¹ N'ihia na di ka nna ahụ si akpote ndi nwuru anwu na-enyekwa ha ndu,

* 5:4 5:3,4 Ufodu akwukwo na-edebanye ufodu ma o bukwana amaokwu niile a, N'ime ya ka igwe ndi ahụ na-esighi ike na-edina; ndi isi, ndi ngwuro, na ndi akuku ahụ ha kponwuru akponwu, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari. Tiyere amaokwu nke anọ.

otu ahụ ka Ọkpara ya si enye onye ọbụla ọ masịrị ya ndụ. ²² Nna anaghị ekpe onye ọbụla ikpe, kama o nyefere ikpe niile n'aka Ọkpara. ²³ Ka mmadụ niile nye Ọkpara ahụ nsọpụrụ dị ka ha na-asọpụrụ Nna ahụ. Onye ọbụla nke na-adighị asọpụrụ Ọkpara ahụ adighị asọpụrụ Nna nke zitere ya.

²⁴ "N'ezie, n'ezie agwa m unu, onye ọbụla na-anụ okwu m ma kwerekwa n'onye zitere m nwere ndụ ebighị ebi, a gaghị amakwa ya ikpe, ọ gafeela site n'ọnwụ banye na ndụ. ²⁵ N'ezie, n'ezie agwa m unu, oge na-abịa, ọ bjakwala ugbu a mgbe ndị nwurụ anwụ ga-anụ olu Ọkpara Chineke, ndị ahụ nūrụ ya ga-adikwa ndụ. ²⁶ Dị ka Nna ahụ nwere ndụ n'ime onwe ya, otu a ka o nyekwara Ọkpara ahụ ike inwe ndụ n'ime onwe ya. ²⁷ O nyekwala ya ikike ikpe ikpe n'ihị na ọ bụ Nwa nke Mmadụ.

²⁸ "Ka nke a hapụ iju unu anya, n'ihị na oge na-abịa, mgbe ndị niile nọ n'ili ha ga-anụ olu ya ²⁹ ma pụta, ndị mere ihe dī mma ga-ebili dīrī ndū. Ma ndī mere ihe ọjọọ ga-ebili būrū ndī a ga-ama ikpe. ³⁰ Enweghī m ike ime ihe ọbūla n'onwe m, ikpe m na-ekpe bụ naanī dī ka m nūrū, ikpe m būkwa nke ziri ezi, n'ihī na anaghī m eme ihe ga-amasī m, kama ọ bụ ihe ga-amasī onye ahụ zitere m.

Ọgbugba ama maka Jisọs

³¹ "Ọ būrū na m na-agba ama banyere onwe m, ama m abūghī eziokwu. ³² Enwere m onye ọzọ na-agbara m ama, amatakwarā m na ama ya banyere m bụ eziokwu.

³³ "Unu zigaara Jọn ndī ozi, ọ gbakwaala ama maka eziokwu ahū. ³⁴ Ọ būghī na m na-anabata ama nke mmadū, kama a na m ekwu ya ka enwe ike ịzọpụta unu. ³⁵ Ọ bụ oriọna nke na-enwu na-amūkekwa, unu hōrọkwara ịnūrī ọnū n'ihè ya n'oge nta.

³⁶ "Ma e nwere m ama dī ukwu karīa nke Jọn, n'ihī na ọrū ahū ya bū Nna nyere m ka m rụchapū, būkwa nke m na-arū, na-agbara m ama na ọ bū Nna ahū zitere m. ³⁷ Ya bū Nna ahū zitere m na-agbakwa ama n'onwe ya banyere m. Unu anūbeghī olu maọbū hū udīdī ya. ³⁸ Okwu ya anọkwaghī n'ime unu n'ihī na unu ekweghī n'onye o zitere. ³⁹ Unu na-enyocha akwūkwo nsọ n'ihī na unu chere na unu ga-esite na ha nwee ndū ebighī ebi maọbū ha na-agba ama banyere m. ⁴⁰ Ma unu jurū ịbjakwute m ka unu nwee ndū.

⁴¹ "Anaghī m anabata otuto nke ụmū mmadū. ⁴² Ma amatara m na unu enweghī ịhūnanya Chineke n'obi unu. ⁴³ Abjāla m n'aha Nna m ma unu anabataghī m. Ma ọ būrū na onye ọzọ abjā n'aha nke onwe ya, unu ga-anabata ya. ⁴⁴ Olee otu unu ga-esi kwere ebe unu na-anara otuto site n'aka ibe unu, ma unu adighī achọ otuto nke si n'aka onye naanī ya bū Chineke?

⁴⁵ "Unu echela na m ga-ebo unu ebubo n'ihu Nna ahū. Onye ga-ebo unu ebubo bū Mosis, bū onye unu tūkwasīrī obi na ya. ⁴⁶ Ọ būrū na unu kwenyeere Mosis, unu gakwara ekwere na m, n'ihī na o dere banyere m. ⁴⁷ Ma ebe unu na-ekweghī n'ihe o dere, olee otu unu ga-esi kwere n'ihe m kwuru?"

6

Jisọs azuọ puku mmadu ise

¹ Mgbe nke a gasiri, Jisọs gafere n'ofe nke ozo nke osimiri Galili (nke a na-akpokwa osimiri Tiberias). ² Oke igwe mmadu sooro ya, n'ihu na ha huru oru ebube o na-aru n'ahu ndi oria. ³ Jisọs rigooro n'elu ugwu nodu ala ya na ndi na-eso uzu ya. ⁴ N'oge a, mmemme oriri Ngabiga ndi Juu na-abia nso.

⁵ Mgbe Jisọs leliri anya elu hu oke igwe mmadu na-abiakwute ya, o siri Filip, **"Olee ebe anyi ga-azuta achicha ndi a ga-ata?"** ⁶ O juru nke a naani iji nwalee ya, ya onwe ya marari ihe o ga-eme.

⁷ Filip zara ya, "Ugwu oru onwa isii agaghi ezu izuta achicha nke onye obula n'ime ha ga-atatu naani ihe ntakiri."

⁸ Onye ozo n'ime ndi na-eso uzu ya bu Andru, nwanne Saimon Pita, kwuputara, ⁹ "Otu nwantakiri nwoke no n'ebe a nwere ogbe achicha bali ise, na azu abuo, ma gini ka ha bu n'etiti igwe mmadu ha otu a?"

¹⁰ Jisọs siri, **"Meenu ka ndi mmadu ndi a nodu ala."** E nwere otutu ahijia n'ebe ahụ, umu nwoke noduru ala, ha di ihe ruru puku mmadu ise. ¹¹ Ya mere, Jisọs weere achicha ahụ nye ekele, kee ha ndi niile noduru ala di ka ha siri choo. O jikwa azu ahụ mee otu ihe ahụ.

¹² Mgbe ha niile rijuchara afo, o siri ndi na-eso uzu ya, **"Tutukotanu iberibe niile foduru, ka ihe obula hapu ila n'iyi."** ¹³ Ya mere, ha tutukotara ha, kpojuo nkata iri na abuo, bu iberibe si n'ogbe achicha bali ise nke ndi ahụ riforo.

¹⁴ Mgbe ndi mmadu ahụ huru ihe iribama ahụ, o mere ha bidoro nashi, "N'eziokwu, onye a bu onye amuma ahụ nke ga-abia n'ime uwa."

¹⁵ Mgbe Jisọs matara na ha choro ibia dokpuru ya n'ike chie ya eze, o hapuru ha ga n'ugwu naani ya, n'onwe ya.

Jisọs agaa ije n'elu mmiri

¹⁶ Mgbe o ruru n'uhuruchi, ndi na-eso uzu ya ridara gaa n'onu mmiri, ¹⁷ ebe ha banyere n'otu ugbo mmiri, malite igabiga osimiri gawa n'ofe Kapanom. N'oge a ochichiri agbaala ma Jisọs aloghachikwutebeghi ha. ¹⁸ Ebili mmiri maliri elu n'ihu n'oke ifufe bidoro na-efe. ¹⁹ Ha akwoola ugbo ihe dika kilomita ise maobu isii, mgbe ha huru Jisọs ka o na-aga ije n'elu mmiri ahụ na-abia nso n'ugbo mmiri ha. Oke egwu tukwara ha. ²⁰ Ma o siri ha, **"Unu atula egwu. O bu m."** ²¹ Mgbe ahụ, ha nabatara ya n'ime ugbo ahụ, o dikwaghi anya ugbo ha bjaruru n'elu ala ebe ha na-aga.

²² N'echi ya, igwe mmadu ahụ noduru n'ofe ozo nke onu mmiri ahụ choputara na o bu naani otu ugbo mmiri nta bbara n'ebe ahụ, na Jisọs esoghi ndi na-eso uzu ya banye n'ime ya, kama na o bu naani ndi na-eso uzu ya ka ugbo mmiri ahụ buuru puo. ²³ Mgbe ahụ ufodu ugbo mmiri si Tiberias bbara kwusi nso nso ebe ahụ ndi mmadu no rie achicha mgbe Onyenwe anyi nyechara ekele maka ya. ²⁴ Ma mgbe igwe mmadu ahụ ghotara na Jisọs na ndi na-eso uzu ya anoghi n'ebe ahụ, ha banyere n'ugbo mmiri nta ndi ahụ kwofee gawa Kapanom icho Jisọs.

Jisọs achicha nke ndu

²⁵ Mgbe ha huru ya n'ofe ozo nke osimiri ahụ, ha siri ya, "Onye ozizi, olee mgbe i jiri bia n'ebe a?"

26 Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ihe unu ji na-achọ m abughị n’ihi na unu hụrụ ihe iribama m mere, kama na unu riri achicha rijuokwa afo. 27 Unu adogbula onwe unu maka nri nke na-emebi emebi, kama maka nri nke na-adigide ruo ndụ ebighị ebi, bu nke Nwa nke Mmadu ga-enye unu. N’ihi na Chineke Nna akakwasila ya akara nkwado ya.”

28 Mgbe ahụ, ha siri, “Gini ka anyi ga-eme iji ruo oru Chineke?”

29 Jisọs zara si ha, “Oru Chineke bu nke a, ikwere n’onye ahụ o zitere.”

30 Ya mere ha siri ya, “Olee ihe iribama i ga-egosi anyi nke anyi ga-ahụ ma kwere na gi? Kedu oru i ga-arụ? 31 Nna nna anyi ha riri manà n’ozara; di ka e dere ya n’akwukwo nsọ si, ‘O sitere n’eluigwe nye ha achicha ka ha rie.’*”

32 Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, o bughị Mosis nyere unu achicha ahụ site n’eluigwe, kama o bu Nna m na-enye unu ezi achicha ahụ site n’eluigwe. 33 N’ihi na achicha Chineke bu nke ahụ si n’eluigwe rịdata, na-enyekwa uwa ndụ.”

34 Ha siri ya, “Nna anyi ukwu, nye anyi udi achicha a site ugbo a gawa.”

35 Jisọs siri ha, “Abu m achicha ahụ na-enye ndu. Onye obula na-abiakwute m, aguu agaghị agụ ya. Onye obula kwa kweere na m, akpiri agaghị akpo ya nku. 36 Ma agwa m unu, unu ahula m ma unu ekweghikwa. 37 Onye obula Nna ahụ nyere m ga-abiakwute m, onye obula na-abiakwute m, agaghị m achupu ya. 38 N’ihi na esi m n’eluigwe rịdata n’uwa ime uche onye ahụ zitere m, o bughị ime uche nke m. 39 Nke a bukwa uche onye ahụ zitere m, na o nweghị onye obula o nyere m ga-efunari m, kama m ga-eme ka ha site n’onwu bilie n’ubochi ikpeazu. 40 Nke a bu uche nke Nna m, na onye obula lere Okpara ahụ anya, kwerekwa na ya ga-enweta ndu ebighi ebi, m ga-emekwa ka o bilie n’ubochi ikpeazu.”

41 N’ihi nke a, ndi Juu bidoro itamu ntamu megide ya n’ihi na o siri, “Abu m achicha ahụ siri n’eluigwe rịdata.” 42 Ha siri, “Onye a o bughị Jisọs, nwa Josef, bu onye anyi matara nne na nna ya? Oleekwanu otu o si ekwu ugbo a si, ‘Esi m n’eluigwe rịdata?’”

43 Jisọs zara si ha, “Unu atamula n’etiti onwe unu. 44 O nweghị onye nwere ike ibiakwute m ma o bughị na Nna ahụ zitere m kpọtara ya, aga m akpolitekwa ya n’ubochi ikpeazu. 45 E dere ya n’akwukwo ndi amuma, ‘Ha niile ga-abu ndi Chineke ga-akuziri ihe.’† Onye obula nke gere Nna ahụ nti ma mutakwa ihe site na ya na-abiakwute m. 46 O nweghị onye obula hurula Nna ahụ kariakwa onye ahụ sitere na Chineke, naani ya hurula Nna ahụ. 47 N’eze, n’ezie agwa m unu, onye obula kwerenu nwere ndu ebighi ebi. 48 Abu m achicha nke ndu. 49 Nna nna unu ha riri manà ahụ n’ime ozara ma mecha nwuo. 50 Ma nke a bu achicha ahụ nke si n’eluigwe bia, nke mmadu puru iri ma ghara inwu anwu. 51 Abu m achicha di ndu nke siri n’eluigwe bia. O buru

* 6:31 6:31 Opu 16:4; Neh 9:15; Abu 78:24,25 † 6:45 6:45 Ajz 54:13

na onye ọbụla erie achịcha a, ọ ga-adị ndụ ruo ebighị ebi. Nri a bu anụ ahụ m, nke m ga-enye maka ndụ nke ụwa.”

⁵² Mgbe ahụ, ndị Juu bidoro na-arụrịta ụka ike n’etiti onwe ha sị, “Olee otu nwoke a ga-esi nye anyị anụ ahụ ya ka anyị rie?”

⁵³ Jisọs sịrị ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, naanị ma unu riri anụ ahụ Nwa nke Mmadụ ma n’ụkwara ọbara ya, unu agaghị enwe ndụ n’ime onwe unu. ⁵⁴ Onye ọbụla riri anụ ahụ m, n’ụkwara ọbara m nwere ndụ ebighị ebi. A ga m akpọlitekwa ya n’ụbọchị ikpeazụ ahụ. ⁵⁵ N’ihi na anụ ahụ m bụ ezigbo nri, ọbara m bụkwa ezigbo ihe ọñụñụ. ⁵⁶ Onye ọbụla na-eri anụ ahụ m na-an’ụkwa ọbara m na-an’ogide n’ime m mụ onwe m kwa n’ime ya. ⁵⁷ Dị ka Nna ahụ dị ndụ zitere m, ana m adịkwa ndụ n’ihi Nna ahụ, otu a ka onye na-eri m ga-adịkwa ndụ site na m. ⁵⁸ Nke a bụ achịcha ahụ si n’eluigwe bịa. Nna nna unu ha riri mánà ma nwụkwaa, ma onye ọbụla na-eri achịcha a ga-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi.” ⁵⁹ O kwuru ihe ndị a mgbe ọ na-akuzi ihe n’ulo ekpere dị na Kapanom.

Ọtụtụ ndị na-eso ụzọ ya a hapụ Jisọs

⁶⁰ Mgbe ọtụtụ n’ime ndị na-eso ụzọ ya ha n’urụ nke a, ha sịrị, “Nke a bụ ozizi siri ike, onye nwere ike inabata ya?”

⁶¹ Ebe Jisọs matara na ndị na-eso ụzọ ya na-atamu ntamu maka nke a ọ sịrị ha, “Nke a ọ na-ewute unu? ⁶² Gịnị ka unu ga-ekwu ma ọ buru na unu ahụ Nwa nke Mmadụ ka ọ na-arịgo ebe ọ nori na mbụ. ⁶³ Ọ bụ Mmụọ ahụ na-enye ndụ; anụ ahụ abaghị uru ọbụla, okwu ndị m gwara unu bụ mmụọ burukwa ndụ. ⁶⁴ Ma n’etiti unu, ọ dị ụfọdụ na-ekwenyeghi.” N’ihi na Jisọs maara site na mmalite ndị ahụ n’ime ha na-ekwenyeghi, matakwa onye ahụ nke ga-arara ya nye. ⁶⁵ Ọ sịrị, “Ọ bụ nke a mere m jiri gwa unu na o nweghi onye ọbụla nwere ike ibiakwute m ma ọ buru na Nna m enyeghi ya ike.”

⁶⁶ N’ihi nke a, ọtụtụ ndị na-eso ụzọ ya laghachiri azụ, kwusị iso ya.

⁶⁷ Jisọs sịrị mmadụ iri na abụọ ahụ, “Unu chọkwara iso ha puo?”

⁶⁸ Saimon Pita zara ya sị, “Onyenwe anyị, onye ka anyị ga-agakwuru? Ọ bụ gị ji okwu nke ndụ ebighị ebi. ⁶⁹ Anyị kweere marakwa na ị bụ Onye Nso nke Chineke.”

⁷⁰ Jisọs zara ha, “Ọ bughị m hoputara unu mmadụ iri na abụọ? Ma otu onye n’ime unu bụ ekwensu!” ⁷¹ Ọ na-ekwu banyere Judas nwa Saimon Iskariot, onye n’agbanyeghi na ọ bụ otu n’ime mmadụ iri na abụọ ahụ, bụ onye ga-arara ya nye.

7

Jisọs na ụmụne ya

¹ Mgbe nke a gasiri, Jisọs gaghariri na Galili, ma ọ kpachapuru anya hapu iga Judia n’ihi na ndị Juu na-achọ ụzọ igbu ya. ² Mmemme Ụlọ ikwu ndị Juu dị nso,* ³ ya mere, ụmụne ya ndị nwoke siri ya, “Si n’ebe a puo, gaa Judia, ka ndị na-eso ụzọ gị nwe ike ihu oru ị na-arụ. ⁴ N’ihi na o nweghi onye ọbụla choro ibu onye oha mmadụ ma, nke

* 7:2 7:2 Nke a bụ mmemme ndị Juu ji echeta idi ndu ha biri n’ozara mgbe ha hapuru ala Ijipt.

na-eme ihe na nzuzo. Ebe ọ bụkwanụ na ị na-eme ihe ndị a, gosi ụwa onwe gi.”⁵ N’ihi na ọ bụladị ụmụnne ya ekwenyeghị na ya.

6 Jisọs siri ha, **“Oge nke m erubeghi, ma oge nke unu nọ n’ebe a mgbe niile. 7 Ụwa enweghi ike ikpo unu asi, ma ọ kpọrọ m asi n’ihi na ana m agba ama megide ya n’orụ ya jorọ njo. 8 Unu onwe unu gaanu na mmemme ahụ, agaghị m aga mmemme a n’ihi na oge m erubeghi.”**⁹ Mgbe o kwusiri nke a, ọ nọgidere na Galili.

¹⁰ Ma otu ọ di, mgbe ụmụnne ya gawara mmemme ahụ ya onwe ya gakwara. Ọ gaghi ebe mmadụ niile ga-ahụ ya kama ọ gara na nzuzo. ¹¹ Na mmemme ahụ ndi Juu nọ na-ele anya ma na-ajughari si, “Olee ebe ọ nọ?”

¹² E nwere oke ntamu n’etiti igwe mmadụ ahụ banyere ya. Ndi ụfọdụ na-asi, “Ọ bụ ezigbo mmadụ.”

Ndi ozo na-asi, “Mba, ọ na-eduhie igwe mmadụ.”¹³ Ma o nweghi onye obula kwulitere okwu maka ya n’ihu oha n’ihi egwu ndi Juu.

Jisọs a kuzie ihe na mmemme ahụ

¹⁴ Mgbe o ruru n’etiti mmemme ahụ, Jisọs banyere n’ime ụlonsọ ukwu ma bido ikuzi ihe. ¹⁵ Site n’oke mgbagwoju anya, ndi Juu juritara onwe ha si, “Olee otu nwoke a siri nweta amamihe di otu a ebe ọ bu na o nwebeghi onye kuziri ya ihe obula?”

16 Jisọs zara ha, **“Ozizi m abughị nke m, kama ọ bu nke onye ahụ zitere m. 17 Onye obula na-achọ ime uche Chineke, ọ ga-achoputa ma ozizi m ọ bu nke m ma o sikwanu na Chineke. 18 Ndi ahụ na-ekwu nke onwe ha na-eme nke a iji wetara onwe ha ugwu, ma onye ahụ na-achọ ugwu nke onye zitere ya bu onye eziokwu; o nwekwaghị ihe obula bu ugha banyere ya. 19 Mosis o nyeghi unu iwu? Ma o nweghi onye obula n’ime unu na-edebe iwu ahụ. Gini mere unu ji achọ igbu m?”**

²⁰ Igwe mmadụ ahụ zara, “Mmụọ ojọọ bi n’ime gi, onye choro igbu gi?”

²¹ Jisọs zara si ha, **“Aruru m otu oru, ma unu niile nọ na mgbagwoju anya. 22 Mosis nyere unu iwu ibi ugwu (n’agbanyeghi na o siteghị na Mosis, kama na nna nna anyi ha), n’ubochi izuike unu na-ebikwa mmadụ ugwu. 23 Ọ buru na e nwere ike bie mmadụ ugwu n’ubochi izuike ka a ghara imebi iwu Mosis, gini mere o ji na-ewute unu na m mere ka ahụ mmadụ zuo oke n’ubochi izuike? 24 Kwusinu ikpe ikpe site n’ihe anya na-ahụ, kama na-ekpenụ ikpe ziri ezi.”**

Ọ bu Jisọs bu Kraist?

²⁵ N’oge ahụ, ụfọdụ n’ime ndi Jerusalem bidoro na-asi, “Onye a ọ bughị nwoke ahụ ha choro igbu? ²⁶ Lee ka ọ nọ na-ekwu okwu n’ihu mmadụ niile ma o nwekwaghị onye na-agwa ya ihe obula. Ọ putara na ndisi amatala n’eziokwu na ọ bu Kraist? ²⁷ Ma anyi matara ebe nwoke a siri puta, mgbe Kraist ahụ ga-abia, o nweghi onye ga-amata ebe o siri puta.”

²⁸ Ma di ka Jisọs na-ezi ihe n’ime ụlonsọ ukwu ahụ, o tiri mkpu si, **“N’ezie, unu maara m, matakwa ebe m siri puta. Anoghi m n’ebe a na nke onwe m, ma onye ahụ zitere m bu eziokwu. Unu**

amaghị ya. ²⁹ **Ma amara m ya, n'ihì na esitere m na ya bja. O bukwa ya zitere m."**

³⁰ Mgbe ahụ ha choro ijide ya, ma o nweghi onye obula meturu ya aka n'ihì na oge ya erubeghi. ³¹ Ma otu o di, otutu n'ime igwe mmadu ahụ kweere na ya. Ha siri, "Mgbe Kraist ahụ ga-abia, o ga-arụ oru ebube ozo kariri ndi a nwoke a ruru?"

³² Ndi Farisii nuru ka igwe mmadu ahụ na-atamu ntamu n'olu nta banyere ya. Mgbe ahụ ndiisi nchujaja na ndi Farisii zigara ndi na-eche nche n'ulosoro ukwu ahụ ka ha gaa jide ya.

³³ Jisos siri, "**Naani nwa oge ka mu na unu ga-anọ, aga m alakwurukwa onye zitere m.** ³⁴ **Unu ga-achọ m ma unu agaghị achota m. Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru ya."**

³⁵ Ndi Juu siritara onwe ha, "Olee ebe nwoke a choro iga anyi na-agaghị achota ya? O ga-eje ebe ndi nke anyi a chusasiri achusasi bi n'etiti ndi Griik, ka o ga kuziere ndi Griik ihe? ³⁶ Kedu udi okwu bu nke a o na-ekwu si, '**Unu ga-achọ m ma unu agaghị achota m,**' na '**Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru?**'"

Isi iyi mmiri nke ndu

³⁷ N'ubochi ikpezuru bukwa ubochi kacha ibe ya nke mmemme ahụ, Jisos guzoro oto jiri oke olu tie mkpu si, "**O buru na akpiri na-akpo onye obula nku, ya biakwute m bja nuru mmiri.** ³⁸ **Onye obula kweere na m, di ka akwukwo nso kwururi, isi iyi mmiri nke ndu ga na-asoputa site n'ime afo ya."** ³⁹ O kwuru nke a banyere Mmuo ahụ ndi kwere na ya ga-anata. Tutu ruo oge ahụ, e nyebeghi Mmuo ahụ, n'ihì na e nyebeghi Jisos otuto.

⁴⁰ Mgbe ha nuru nke a, ufodu n'ime igwe mmadu ahụ siri, "N'eziokwu onye a bu onye amuma ahụ."

⁴¹ Ndi ozo siri, "O bu Kraist ahụ."

Ma ndi nke ozo sikwara, "N'ezie Kraist ahụ, o ga-esi na Galili puta? ⁴² O bu na akwukwo nso ekwughị na Kraist ga-esi n'agburu Devid puta, na Bethlehem bu obodo Devid?" ⁴³ Ya mere nkewa daputara n'etiti igwe mmadu ahụ n'ihì ya. ⁴⁴ Ufodu choro ijide ya ma o dighi onye obula meturu ya aka.

Ekweghi ekwe nke ndi ndu ndi Juu

⁴⁵ Mgbe ahụ, ndi nche ulonso ukwu loghachiri n'ebe ndiisi nchujaja na ndi Farisii no, ndi siri ha, "Gini mere unu akputaghi ya?"

⁴⁶ Ha zara, "Anyi ahubeghi onye kwuru okwu di ka nwoke a."

⁴⁷ Ndi Farisii zara ha, "Unu esorola buru ndi a ghogburu? ⁴⁸ O di onye obula n'ime ndisi maobu n'ime ndi Farisii tukwasiri ya obi? ⁴⁹ E e! Kama igwe mmadu ndi a na-amaghị iwu bu ndi a buru onu."

⁵⁰ Nikodimos, otu n'ime ha bu onye biakwutere ya na mbu siri ha, ⁵¹ "Iwu anyi o na-ama mmadu ikpe, ma o buru na o bughi uzọ nuta okwu n'onu ya, ichoputa ihe onye ahụ na-eme?"

⁵² Ha zaghachiri ya si, "Gi onwe gi, i sokwa na ndi si Galili puta? Nyochaa nke oma, i ga-achoputa na onye amuma obula agaghị esi na Galili puta."

[Akwukwo ndi mbu na otutu ndi ochie gbara akaebe enweghi amaokwu nke iri ise na ato n'akwukwo Jon isi nke asaa ruo Jon isi

asatọ amaokwu nke iri na otu Jón 7:53–8:11. Ụfọdụ akwụkwọ na-edebanye amaokwu ndị a, n'ebe o zuruoke maọbụ ụfọdụ n'ime ya, ma o buru na ha edechaa Jón isi asaa amaokwu nke iri atọ na isii, Jón 7:36, Jón 21:25, Luk 21:38 maọbụ Luk 24:53.]

⁵³ Mgbe ahụ, onye ọbụla n'ime ha lara n'ụlọ ya.

8

¹ Ma Jisọs rigooro n'Ugwu Oliv.

² N'isi ututu echi ya, ọ biara ọzọ n'ụlọnsọ ukwu ebe otutu mmadu biakwutere ya. Ọ noduru ala malite ikuziri ha ihe. ³ Ndị ozizi iwu na ndị Farisii dokputara otu nwanyi ha jidere n'ikwa iko. Ha mere ka o guzo n'ihu igwe mmadu ahụ niile. ⁴ Ha sirị ya, “Onye ozizi, anyị jidere nwanyi a ka ọ na-akwa iko. ⁵ N'iwu, Mosis nyere anyị ikike ka e jiri okwute tugbuo onye mere ihe di otu a. Gini ka i nwere ikwu banyere nke a?” ⁶ Ha kwuru nke a iji nwalee ya, iji nweta ihe ha ga-eji ebo ya ebubo.

Ma Jisọs hulatarara ala were mkpisiaka ya dee ihe n'ala. ⁷ Mgbe ha nogidere na-aju ya ajuju, o biliri si ha, “**Onye ọbụla n'ime unu na-emebeghi mmehie ọbụla, ya buru ụzọ tọọ ya nkume.**” ⁸ Ọzọ, o hulatakwarara ala malite ide ihe ọ na-edede n'ala.

⁹ Mgbe ha nuru nke a, ha niile n'otu n'otu, malite n'onye okenye ha, sitere n'ebe ahụ puo. N'ikpeazu, ọ fọdururu naani Jisọs na nwanyi ahụ, ebe o guzoro n'ihu ya. ¹⁰ Jisọs guzoro ọtọ juo ya si, “**Nwanyi, oleekwanu ha? Ọ dighi onye mara gi ikpe?**”

¹¹ Ọ sirị, “O nweghi onye ọbụla Onyenwe anyi.”

Jisọs sirị ya, “**Mu onwe m amakwaghi gi ikpe: Gawa, kama emehiekwala ọzọ.**”

Jisọs ihè nke ụwa

¹² Ọzọ, Jisọs gwara ha si, “**Abu m ihe nke ụwa. Onye ọbụla na-eso m agaghi ejeghari n'ochichiri, kama ọ ga-enwe ihè nke ndu.**”

¹³ Ndị Farisii sirị, “I na-agbara onwe gi ama! Ya mere ama i na-agbara onwe gi abughi ezie.”

¹⁴ Ma Jisọs zara si, “**A sikiwari na mu na-agbara onwe m ama, ama m na-agba bu eziokwu. N'ihì na-amara m ebe m si bia, marakwa m ebe m na-aga. Ma unu aghotaghi ebe m si bia, maobu ebe m na-aga.** ¹⁵ Unu na-ekpe ikpe di ka mmadu; ma ekpeghi m onye ọbụla ikpe. ¹⁶ Ma ọ buru na m ekpe ikpe, ikpe m bu eziokwu n'ihì na ọ bughi naani m no, kama ọ bu mu na Nna m, onye zitere m. ¹⁷ E dere n'iwu unu si, ‘ama mmadu abuo gbara bu eziokwu.’ ¹⁸ Ana m agba ama banyere onwe m. Nna m, onye zitere m, na-agbakwa ama banyere m.”

¹⁹ Mgbe ahụ ha juru ya, “Olee ebe Nna gi no?”

Jisọs zara, “**Unu amaghi m, unu amakwaghi Nna m. Ọ buru na unu matara m unu ga-amatakwa onye Nna m bu.**” ²⁰ Okwu ndi a niile ka o kwuru n'ụlọnsọ ukwu ha, mgbe ọ na-akuzi ihe na mpaghara ulo ahụ ebe a na-adọba onyinye. Ma ọ dighi onye ọbụla jidere ya n'ihì na oge ya erubeghi.

Jisọs ekwuo banyere onwu ya

²¹ Ozo o gwara ha, **“Aga m ahapu unu, unu ga-achọ m, ma unu ga-anwu n’ime mmehie unu. Ma unu apughị ibia n’ebe m na-aga.”**

²² Nke a mere ka ndi Juu na-asị, **“O ga-egbu onwe ya? O bu ya mere o ji si, ‘Ebe m na-aga unu apughị i bia’?”**

²³ Ma o siri ha, **“Unu si n’ala ma esi m n’elu bia. Unu bukwa ndi uwa, ma abukwaghị m nke uwa a. ²⁴ A siri m unu na unu ga-anwu n’ime mmehie unu, naani na unu kwenyere na mu onwe m, bu onye ahụ.”**

²⁵ Ha juru ya, **“Onye ka i bu?”**

Jisosh zara si ha, **“Abu m onye ahụ m gwara unu na m bu na mbu. ²⁶ E nwere m otutu ihe m ga-ekwu n’ikpe unu ikpe. Ma matanu na onye ahụ zitere m bu onye eziokwu. N’ihi nke a, ihe niile m nuru site n’onu ya ka m gwara uwa.”**

²⁷ O bu ihe banyere Nna ya ka o na-agwa ha, ma ha aghotaghị ya. ²⁸ Ya mere Jisosh siri, **“Mgbe unu weliri Nwa nke Mmadu elu, mgbe ahụ ka unu ga-ama na mu onwe m bu ya. Unu ga-amatakwa na o dighi ihe m na-eme n’onwe m, kama, di ka Nna m ziri m ka m na-ekwu ihe ndi a. ²⁹ Onye ahụ nke zitere m na-anonyekwara m. O hapughikwa m mgbe obula, n’ihi na o bu ihe na-amasi ya ka m na-eme mgbe niile.” ³⁰ Mgbe o na-ekwu ihe ndi a, otutu kwenyere na ya.**

Umụ nke Ebrahim

³¹ Jisosh gwara ndi Juu ndi kwere na ya, **“O buru na unu anogide n’okwu m n’ezie unu ga-abu ndi na-eso uzọ m. ³² Unu ga-amatakwa eziokwu ahụ, eziokwu ahụ ga-emekwa ka unu nwere onwe unu.”**

³³ Ha zara ya, **“Anyi bu umu Ebrahim, o nwebeghi oge anyi ji buru ohu onye obula. Olee otu i si na-asị na a ga-eme ka anyi nwere onwe anyi?”**

³⁴ Jisosh zara ha, **“N’ezie, n’ezie asi m unu, onye obula na-eme mmehie bu ohu mmehie. ³⁵ Ohu enwekwaghị onodu mgbe obula n’ezinaulo, ma okpara nwere onodu ruo ebighi ebi. ³⁶ Ya mere, o buru na Okpara ahụ emee ka unu nwere onwe unu n’ezie, unu ga-abu ndi nwere onwe unu. ³⁷ Ama m na unu bu umu umu Ebrahim, ma unu na-achọ igbu m n’ihi na okwu m enweghi onodu n’ime unu. ³⁸ Ana m ekwu ihe m huru n’ebe Nna m no, ma unu na-eme ihe unu nuru site n’aka nna unu.”**

³⁹ Ha zara ya, **“Ebrahim bu nna anyi.”**

Jisosh siri ha, **“O buru na unu bu umu Ebrahim, unu gara na-arụ oru Ebrahim ruru. ⁴⁰ Ma unu na-achọ igbu m, bu onye gwara unu eziokwu ahụ m nuru n’ebe Chineke no. Ebrahim emeghi otu a. ⁴¹ Unu na-arụ oru nna unu ruru.”**

Ha siri ya, **“Anyi abughị umu a muru site n’ikwa iko; naani Chineke ya onwe ya bu otu Nna anyi nwere.”**

Umụ nke Ekwensu

⁴² Jisosh gwara ha, **“O buru n’ezie na Chineke bu Nna unu, unu ga-ahụ m n’anya, n’ihi na o bu Chineke zitere m. Abiaghị m site n’ike aka m. ⁴³ Gini mere unu adighi aghota ihe m na-ekwu? O bu na unu enweghi ike inabata okwu m. ⁴⁴ Unu bu umu nke nna**

unu ekwensu. Uche unu bụ imezu ihe nke nna unu na-achọ. Ọ bụ ogbu ọchụ site na mbụ. Ọ dighị ejigide eziokwu n'ihu na eziokwu adighị n'ime ya. Mgbe ọ na-ekwu okwu ụgha, ọ na-ekwu di ka ọdidi ya siri di, n'ihu na ọ bụ onye ụgha burukwa nna nke ụgha.⁴⁵ **Ma n'ihu na m na-ekwu eziokwu, ọ bụ ya mere unu ekwenyeghi na m.**⁴⁶ **O nwere onye n'ime unu puru itu m mmehie m n'ihu? Ọ buru na m na-ekwu eziokwu, gini mere unu ekwenyeghi na m?**⁴⁷ **Onye ọbula sitere na Chineke na-anụ ihe Chineke na-ekwu. Ihe kpatara unu adighi anụ bụ maka unu abughi ndi nke Chineke."**

Jisọs na Ebrahim

⁴⁸ Ndi Juu zara si, "Anyi e kwughi eziokwu mgbe anyi siri na i bu onye Sameria, na mmuo ojoo bikwa n'ime gi?"

⁴⁹ Jisọs zaghachiri, "**Mmuo ojoo ọbula adighi n'ime m, kama ana m asopuru Nna m, ma unu adighi asopuru m.**"⁵⁰ **Anaghi m achọ otuto nke onwe m, kama ọ di onye nke na-achọ ya. Ọ bukwa ya bụ onye ikpe.**⁵¹ **N'ezie, n'ezie, agwa unu, onye ọbula na-edebe okwu m agaghi anwu ozo."**

⁵² Mgbe ahụ ndi Juu siri ya, "Anyi maara ugbo a na mmuo ojoo bi n'ime gi. Ebrahim nwuru anwu ya na ndi amuma, ma gi onwe gi na-asị na onye ọbula kwere na gi agaghi anwu ruo mgbe ebighi ebi."⁵³ **I di ukwu karịa nna anyi Ebrahim? Ọ nwuru, ma ndi amuma nwukwara. Onye ka i na-eche na i bu?"**

⁵⁴ Jisọs zara, "**Ọ buru na m etoo onwe m, otuto m bụ ihe efu, Nna m, onye unu na-asị na ọ bụ Chineke unu, bụ onye na-eto m.**"⁵⁵ **Amaara m onye ọ bụ n'agbanyeghi na unu amaghi ya. Aga m abụ onye ụgha ma ọ buru na m ga-asị na-amaghi m onye ọ bụ. Amaara m ya na-edebekwa okwu ya.**⁵⁶ **Nna unu Ebrahim nuri onu mgbe o chetara na ọ ga-ahụ ubochi m; ọ huru ya ma nuriakwa onu."**

⁵⁷ Ndi Juu siri ya, "I gbabeghi iri afo ise ma i hula Ebrahim?"

⁵⁸ Jisọs siri ha, "**N'ezie, n'ezie agwa m unu, tupu amuo Ebrahim, mu onwe m no ya.**"⁵⁹ **Ya mere, ha tutilitere nkume itu ya, ma Jisọs zoro onwe ya, sitekwa n'ulonso ukwu ahụ puo.**

9

Jisọs agwoọ onye isi

¹ Mgbe ọ na-agafe, ọ huru otu nwoke kpuru isi site n'afọ nne ya.² **Ndi na-eso uzo ya juru ya si, "Onye ozizi, onye mehiere? Nwoke a ka ọ bụ ndi muru ya, nke mere e ji muo ya n'isi?"**

³ Jisọs siri, "**Nwoke a emehieghi, ndi muru ya emehiekwaghi, kama o kpuru isi ka oru Chineke puta ihè na ndu ya.**"⁴ **Anyi aghaghi iru oru onye ahụ zitere m, mgbe chi ka di, anyasi na-abia mgbe o nweghi onye puru iru oru.**⁵ **Di ka m no n'awa, Abu m ihè nke ụwa."**

⁶ Mgbe o kwusiri nke a, ọ busara onu mmiri asu n'ala gwakota ya na aja, werekwa aja ahụ tee nwoke ahụ n'anya.⁷ **Ọ gwara ya, "Gaa n'odo mmiri Sailom saa ihu gi"** (nke a putara "Zitere"). Ọ gara saa ihu ya, loghachita na-ahụ uzo.

8 Ndị agbataobi ya na ndị n'ahụ ya n'oge gara aga ka ọ na-arịọ aririọ sirị, "Nke a, ọ bughị nwoke ahụ na-anọdu ala na-arịọ aririọ?"⁹ Ufọdu na-asị, "Ọ bụ ya."

Ma ndị ọzọ na-asịkwa, "Ọ bughị ya. Ọ bụ onye yiri ya."

Ma ọ na-asị, "Abụ m nwoke ahụ."

¹⁰ Ha na-asị ya, "Olee otu anya gị sirị meghee?"

¹¹ Ọ zara, "Nwoke a na-akpọ Jisọs gwakọtara ụrọ tee m n'anya. Ọ gwara m si, 'Gaa saa ihu gị n'ọdọ mmiri Sailom.' A gara m saa onwe m, malitekwa ihu ụzọ."

¹² Ha sirị ya, "Olee ebe nwoke ahụ nọ?"

Ọ sirị, "Amaghị m."

Ndị Farisii emee nchoputa maka ogwugwo ahụ

¹³ Ha dutere nwoke ahụ kpuru isi na mbụ n'ihu ndị Farisii. ¹⁴ Ma ọ bụ n'ubochi izuike ka Jisọs gwakọtara aja, jiri ya meghe anya ya. ¹⁵ Ya mere, ndị Farisii juru ya otu o si bido ihu ụzọ. Ọ sirị ha, "Ọ gwakọtara aja tee m n'anya, a sakwara m ihu ma ugbu a ana m ahụ ụzọ."

¹⁶ Ufọdu ndị Farisii sirị, "Nwoke a esiteghị n'ebe Chineke nọ bịa, n'ihu na ọ dighị edebe ubochi izuike."

Ma ndị ọzọ na-asị, "Olee otu onye mmehie ga-esi ruo oru iribama ndị di otu a?" Nkewa diri n'etiti ha.

¹⁷ Ya mere, ha sirị nwoke ahụ kpuru isi, "Gini ka i nwere ikwu banyere ya? Ọ bụ anya gị ka o meghere."

Ọ sirị, "Ọ bụ onye amuma."

¹⁸ Ma ndị Juu ahụ ekweghị na nwoke a bụ onye kpuru isi na mbụ, nke e mere ka ọ hụ ụzọ, tutu ruo mgbe ha kporo ndị muru ya. ¹⁹ Ha juru ha si, "Onye a ọ bụ nwa unu, onye unu na-asị na o kpuru isi site n'oge a muru ya? O si aṅaa ahụ ụzọ ugbu a?"

²⁰ Ndị muru ya zara, "nke a bụ nwa anyị. Anyị matakwara na o kpuru isi site n'oge anyị muru ya. ²¹ Ma otu o si ahụ ụzọ ugbu a maobu onye meghere anya ya, anyị amaghị. Juonu ya. Ọ bụ dimkpa, ya zara onu ya." ²² Ihe a ka ndị muru ya kwuru n'ihu na ha na-atu egwu ndị Juu. Ndị kpebirila na ọ buru na onye obula ekwuo na Jisọs bụ Kraist ahụ, ha ga-achupu onye ahụ site n'ulo ekpere ha. ²³ Nke a mere ndị muru ya jiri si, "Ọ bụ dimkpa, unu juo ya."

²⁴ Ha kporo nwoke a nke ugboro abuo, bụ onye ahụ kpuburu isi, si ya, "Nye Chineke otuto. Anyị maara na nwoke a bụ onye mmehie."

²⁵ Ọ zara, "Amaghị m maobu onye mmehie ma ọ bughị. Ma otu ihe ka m maara, ekpuru m isi na mbụ ma ugbu a ana m ahụ ụzọ."

²⁶ Ha sirị ya, "Gini ka o mere gi? Olee otu o si meghe anya gi?"

²⁷ Ọ zara ha, "Agwala m unu ihe niile, ma unu achoghị ikwere. Gini mere unu ji choo inu ya ọzọ? Unu chokwara igho ndi na-eso ụzọ ya?"

²⁸ Ha bigboro ya si, "Gi onwe gi burukwa onye na-eso ụzọ ya! Anyi bu ndi na-eso ụzọ Mosis. ²⁹ Anyi mara na Chineke gwara Mosis okwu, ma gbasara nwoke a, anyi amaghị ebe o siri bịa."

³⁰ Nwoke ahụ zaghachiri si ha, "Ma otu ọ di, nke a bụ ihe itunanya! Unu amaghị ebe o sirị bịa ma o meghere anya m. ³¹ Anyi mara na Chineke adighi ege ndi mmehie nti, ma ọ na-ege nti onye na-atu egwu ya na onye na-eme uche ya. ³² Site na mgbe e kere uwa, ọ dibeghi onye a nuru na o meghere anya onye kpuru isi. ³³ Ọ buru na nwoke a esiteghị n'ebe Chineke nọ, ọ gaghị enwe ike ime ihe obula."

34 Ha zara sị ya, “Gị onye a mụrụ n’ime mmehie, ị na-achọ ikuziri anyị ihe?” Ha chụpuru ya n’ezi.

Ikpu isì nke ime mmụọ

35 Jisọs nuru na ha achupula ya n’ezi, ma mgbe ọ chọtara ya, ọ siri ya, “**I kweere na Nwa nke Mmadu?**”

36 Ọ zara sị, “Onyenwe m, ọ bu onye? Gwa m ka m nwe ike ikwere na ya.”

37 Jisọs siri ya, “**I hula ya ugbu a; onye gi na ya na-ekwurita okwu bu onye ahụ.**”

38 Ọ siri, “Onyenwe m, ekwela m.” Ọ kpọrọ isiala nye ya.

39 Jisọs siri, “**Ọ bu n’ihi ikpe ka m ji bia n’uwa, ka ndi na-adighi ahụ uzọ bido ihụ uzọ, na ka ndi na-ahụ uzọ ghọọ ndi kpuru isì.**”

40 Mgbe ọfọdụ ndi Farisii nọ nso n’ebe ahụ nuru nke a, ha siri ya, “Anyi onwe anyi, anyi bukwa ndi kpuru isi?”

41 Jisọs siri ha, “**Ọ buru na unu kpuru isì, ikpe omuma mmehie agaghị ama unu, ma ugbu a ebe unu sị na unu na-ahụ uzọ ikpe omuma unu na-adigide.**”

10

Onye ozuzu aturu na igwe aturu ya

1 “N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye obula na-adighi esite n’onu uzọ aba n’ogba aturu kama ọ na-ari elu ka o site n’elu ulọ ahụ wufee, bu onye ohi burukwa onye na-apunara mmadu ihe. 2 Onye na-esite n’onu uzọ abanye bu onye ozuzu aturu. 3 Onye nche onu uzọ na-emeghere ya uzọ, aturu ya na-anukwa olu ya. 4 Ọ na-akpo aturu nke ya aha, ma duru ha puo. 5 Mgbe ọ kpọtasi siri ndi niile bu nke ya, ọ na-aga n’ihu ha. Aturu ya na-esokwa ya n’azu n’ihi na ha maara olu ya. 6 Ha agaghị eso onye obia, kama ha gbaara ya oso. N’ihi na ha amaghị olu onye obia.” 6 Jisọs ji ihe yiri ihe gwa ha okwu. Ma ha aghotaghị ihe ọ nọ na-agwa ha.

7 Ọzọ, Jisọs siri, “N’ezie, n’ezie, ana m agwa unu, mu onwe m bu onu uzọ ogba aturu ahụ. 8 Ndi niile bịara tupu mu onwe m abia bu ndi ohi na ndi na-apunara mmadu ihe n’ike. Umụ aturu anakwaghị ha nti. 9 Mu onwe m bu uzọ. Onye obula sitere na m banye, a ga-azoputa ya. 10 Ọ ga na-apu na-abata na-achotakwa nri. 11 Onye ohi na-abia naanị ka o zuo ohi, gbuo ma bibiekwa; abiaara m ka ha nwe ndu ma nwebiakwa ya oke.

12 “Mu onwe m bu onye ozuzu aturu oma. Ezi onye ozuzu aturu na-atogbo ndu ya n’ihi aturu ya. 13 Onye e goro oru, nke na-abughị onye nche aturu, onye aturu na-abughị nke ya, ọ na-ahapu ha gbaa oso mgbe ọ huru agu ka ọ na-abia; mgbe ahụ agu na-achuso aturu ahụ chusasia ha. 14 Onye e goro oru na-agbapu, n’ihi na ọ bu onye e goro oru, ọ naghị echegbu onwe ya banyere aturu ndi ahụ.

15 “Abu m onye ozuzu aturu oma; amaara m aturu m, aturu nke m makwaara m. 16 Di ka Nna ahụ maara m, mu onwe m makwa Nna ahụ. Ana m atogbo ndu m n’ihi aturu ahụ. 17 Enwere m umu aturu ozọ ndi na-anoghị n’ogba aturu a. Aghaghị m ikpobatakwa ha. Ha onwe ha ga-anu olu m, a ga-enwekwa otu

igwe aturu na otu onye ozuzu aturu. ¹⁷ **Maka nke a ka Nna jiri hu m n'anya, n'ihi na ana m atogbo ndu m, ka m wereghachikwa ya ozo.** ¹⁸ **O nweghi onye obula puru inara m ya, kama ana m atogbo ya n'ike nke onwe m. Enwere m ikike itogbo ya, nweekwa ikike iwereghachi ya ozo. Anatara m iwu a site n'aka Nna m."**

¹⁹ Ozokwa, nkewa batara n'etiti ndi Juu n'ihi okwu ndi a. ²⁰ Otutu n'ime ha na-ekwu, "O bu onye mmuo ojojo na-achi ya, onye isi mebiri. O bara uru ige ya nti?"

²¹ Ma ndi ozo na-ekwu, "Okwu ndi a adighi ka nke onye mmuo ojojo bi n'ime ya. Mmuo ojojo o nwere ike ime ka anya onye kpuru isi meghee?"

Ekweghi ekwe nke ndi juu

²² N'oge ahụ, mmemme icheta mgbe e doro ulonso ukwu ahụ nsọ ruru na Jerusalem. O bu oge oke oyi,* ²³ ma Jisos no na-ejeghari n'ulonso ukwu, n'iba† Solomon. ²⁴ Ndi Juu gbara ya gburugburu si ya, "Ruo ole mgbe ka i ga-edebe anyi n'onodu olileanya? O buru na i bu Kraist ahụ, gwaghee anyi onu."

²⁵ Jisos zara ha, "Agwara m unu, ma unu ekweghi. Oru m na-arụ n'aha Nna m na-agba ama banyere m. ²⁶ Ma unu ekwenyeghi, n'ihi na unu esoghi n'igwe aturu m. ²⁷ Aturu m na-anu olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa m. ²⁸ Ana m enye ha ndu ebighi ebi. Ha agaghi ala n'iyi. Mmadu obula enwekwaghi ike ipunari ha n'aka m. ²⁹ Nna m onye nyere m ha di ukwu kariya ihe niile. O nweghi onye nwere ike inapu ha site n'aka Nna m. ³⁰ Mu na nna m bu otu."

³¹ Ndi Juu tutulitekwara nkume ozo itu ya. ³² Ma Jisos zara ha, "E zila m unu otutu oru oma nke sitere n'aka Nna m, olee nke unu na-achọ itu m nkume n'ihi ya?"

³³ Ndi Juu zara ya, "Anyi achoghi itu gi nkume n'ihi oru oma ndi a, kama n'ihi nkwalu na n'ihi na gi bu mmadu efu, ma i na-eme onwe gi Chineke."

³⁴ Jisos zara ha, "Edeghi ya n'iwu unu, si, 'Mu onwe m siri na unu bu chi'?" ³⁵ O buru na a kporo ndi ahụ nabatara okwu Chineke 'chi,' apughikwa imebi ihe e dere n'akwukwo nsọ. ³⁶ Unu na-ekwu na onye ahụ Chineke doru nsọ ma zitekwa ya n'ime uwa na-ekwulu Chineke n'ihi na m siri, 'Abu m Okpara Chineke?' ³⁷ Unu ekwenyela na m, ma o buru na o bughị oru Nna m ka m na-arụ. ³⁸ Ma o buru na m na-arụ ya, a sikwari na unu ekweghi na m, kwerenu n'oru ndi a, ka unu nwee ike mata ma ghotakwa na Nna ahụ no n'ime m, mu onwe m nokwa n'ime Nna ahụ." ³⁹ Ozokwa, ha gbaliri ijide ya ma o siri n'aka ha puo.

⁴⁰ Mgbe ahụ o laghachiri azu n'ofe osimiri Jordan, bu ebe Jon noro na mbu mee baptizim, ebe ahụ ka o noduru. ⁴¹ Otutu ndi mmadu biakwutere ya. Ha na-asị, "Jon arughi oru ihe iribama obula, ma

* **10:22** 10:22 Nke a bu mmemme icheta ido nsọ e doro ulonso ukwu ahụ mgbe e wughariri ya n'ihi mmeru ndi Siria meruru ya. E mere ka anyi mata na o bu onye a na-akpo Antiokus Eifanis meruru ulonso ahụ, mgbe o ji ezi chuo aja n'elu ebe ichu aja ya, dika akwukwo akuko si kọ ya. † **10:23** 10:23 Maobu, mgbe ulo ‡ **10:34** 10:34 Abu 82:6

ihe niile Jón kwuru banyere nwoke a bụ eziokwu.”⁴² Ọtụtụ mmadụ kwenyekwara na ya n’ebe ahụ.

11

Onwụ Lazaros

¹ N’oge ahụ, ahụ adighi otu nwoke a na-akpọ Lazaros onye Betani, nke bụ obodo nta nke Meri na Mata nwanne ya nwanyi. ² Nke a bụ Meri ahụ weere mmanụ otite di oke onuahia tee Onyenwe anyi, ma jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. O bu nwanne ya nwoke Lazaros bu onye no n’oria. ³ Nke a mere umunne ya nwanyi zigara Jisos ozi si, “Onyenwe anyi, onye ahụ nke i huru n’anya no n’oria.”

⁴ Mgbe Jisos nuru ya, o siri, **“Orja a abughị nke onwụ kama o bu iji nye Chineke otuto nakwa ka e site na ya nye Okpara Chineke otuto.”** ⁵ Jisos huru Mata, na nwanne ya nwanyi na Lazaros n’anya. ⁶ Mgbe o nuru na Lazaros no n’oria, o nokwuru mkpuru ubochi abuo n’ebe ahụ o no. ⁷ Ya mere, o gwara ndi na-eso uzọ ya, **“Ngwanu ka anyi laghachi azu na Judia.”**

⁸ Ma ndi na-eso uzọ ya siri ya, “Onye ozizi, n’oge nta gara aga ka ndi Juu chorọ itu gi nkume. I na-agakwa ebe ahụ ozọ?”

⁹ Jisos zara, **“O bughị awa iri na abuo di n’otu ehie nke ubochi? Onye na-ejehari n’ehie anaghi asu ngongo, n’ihi na o na-eji ihè nke uwa a ahụ uzọ.”** ¹⁰ Ma ndi na-ejehari n’abali na-azohie ukwu, n’ihi na ihè adighi n’ime ha.”

¹¹ Mgbe o kwusiri nke a, o gwakwara ha, **“Enyi anyi Lazaros narahu ura, ma ana m aga ikpote ya n’ura.”**

¹² Ndi na-eso uzọ ya siri ya, “Onyenwe anyi, o buru na o na-arahu ura, o ga-adị mma.” ¹³ Ihe Jisos na-ekwu bu banyere onwụ ya ma ha chere na o na-ekwu banyere irahu ura efu.

¹⁴ Mgbe ahụ, Jisos gwaghara ha onu, **“Lazaros anwuola. 15 Ma n’ihi unu, obi di m utọ na anoghi m n’ebe ahụ, ka unu nwe ike kwere. Ma bianu ka anyi gakwuru ya.”**

¹⁶ Tomos, onye a na-akpọ Didimos, gwara ndi na-eso uzọ ibe ya, “Ka anyi gakanu ka anyi soro ya nwuo.”

Jisos akasie umunne nwanyi Lazaros obi

¹⁷ Mgbe Jisos rutere, o choputara na Lazaros anoolari n’ili ubochi anọ. ¹⁸ Betani di Jerusalem nso, ihe di ka kilomita atọ. ¹⁹ Ma otutu ndi Juu biakwutere Mata na Meri ikasi ha obi n’ihi onwụ nwanne ha nwoke. ²⁰ Mgbe ozi obibia Jisos ruru Mata nti, o gara izute ya, ma Meri noduru n’ulo.

²¹ Mata siri Jisos, “Onyenwe m, a si na i no n’ebe a, nwanne m nwoke agaraghi anwu. ²² Ma ugbu a, amara m na Chineke ga-enye gi ihe obula i rioro.”

²³ Jisos siri ya, **“Nwanne gi nwoke ga-ebili ozọ.”**

²⁴ Mata siri ya, “Amara m na o ga-ebili ozọ n’ubochi mbilite n’onwụ n’oge ikpeazu.”

²⁵ Jisos gwara ya, **“Mu onwe m bu mbilite n’onwụ na ndu. Onye obula kwere na m, a sikwari na o nwuru anwu, o ga-adị ndu ozọ. 26 Ma onye obula di ndu nke na-ekwere na m agaghi anwu. I kwere nke a?”**

27 Ọ siri ya, “E, Onyenwe m, ekwere m na i bu Kraist ahụ, Ọkpara Chineke, onye ga-abia n’ụwa.”

Jisọs bere akwa

28 Mgbe o kwuchara nke a, ọ gara kpọọ nwanne ya nwanyị bu Meri, jiri nwayọọ si ya, “Onye ozizi abiala, ọ na-akpo gi.” 29 Mgbe ọ nuru nke a, ọ biliri osiisọ ga zute ya. 30 Ruo mgbe a, Jisọs abiarutebeghi n’obodo nta ahụ, ma ọ ka nọ n’ebe ahụ Mata zutere ya. 31 Ndi Juu nọ n’ulo na-akasi Meri obi huru ya ka ọ puru ngwangwa. Ha sochiri ya n’azu n’ihi na ha chere na ọ na-aga n’ili ibe akwa n’ebe ahụ.

32 Mgbe Meri rutere n’ebe Jisọs nọ, ọ dara n’ukwu ya si, “Onyenwe m, ọ buru na i nọ n’ebe a, nwanne m nwoke agaraghi anwu.”

33 Mgbe Jisọs huru ya ka ọ na-ebe akwa ya na ndi Juu ahụ so ya ka ha na-ebekwa akwa, o meturu ya n’ime mmuọ ya. O nwere omiko di ukwu. 34 Ọ siri, **“Olee ebe unu liri ya?”**

Ha siri ya, “Onyenwe anyi bia ka i hu.”

35 Jisọs ebee akwa.

36 Mgbe ahụ ndi Juu na-asị, “Lee ka o si hu ya n’anya.”

37 Ma ufodu n’ime ha siri, “Nwoke a meghere anya onye kpuru isi, ọ garaghi enwe ike mee ka nwoke a hapu inwu?”

Jisọs akpolite Lazaros site n’onwu

38 Ozokwa, Jisọs suru ude n’ime onwe ya nke ukwu, bjarute n’ili ahụ nso. Ili ahụ bu ogba e jiri nkume di ukwu mechie onu ya. 39 Jisọs siri, **“Bupunụ nkume ahụ!”**

Ma Mata, nwanne nwanyị onye ahụ nwuru anwu, siri ya, “Onyenwe anyi, ọ ga na-esi isi ugbo a, n’ihi na nke a bu abali anọ ọ nwuru.”

40 Ma Jisọs siri ya, **“Ọ bu na m agwaghi gi si na ọ buru na i kwere i ga-ahụ ọrụ ebube Chineke?”**

41 Ya mere, ha bupuru nkume ahụ. Jisọs lere anya n’elu si, **“Nna, ana m ekele gi n’ihi na i nula olu m. 42 Amaara m na i na-anu olu m mgbe niile. Ana m ekwu nke a n’ihi ndi a gbara m gburugburu n’ebe a, ka ha kwere na ọ bu gi zitere m.”**

43 Mgbe o kwusiri nke a, o jiri oke olu tie mkpu, **“Lazaros, puta!”**

44 Onye ahụ nwuru anwu putara, e jikwa akwa ozu kekota aka ya na ukwu ya, werekwa akwa ichafu kechie ihu ya.

Jisọs siri ha, **“Tupunụ ya, hapu ya ka ọ laa.”**

Izu igbu Jisọs

45 Otutu ndi Juu biakwutere Meri bu ndi huru ihe a o mere, kwere na ya. 46 Ma ufodu n’ime ha lara gaa kororo ndi Farisii ihe o mere. 47 Mgbe ahụ, ndiisi nchaja na ndi Farisii kporo nzuko ndi Sanhedrin.

Ha na-asị, “Gini ka anyi ga-eme? N’ihi na nwoke a na-eme otutu ihe iribama. 48 Ọ buru na anyi ahapu ya ka ọ gaa n’ihu, mmadu niile ga-ekwere na ya. Ndi Rom ga-abiakwa, kwatuo ulonso ukwu ma napu anyi obodo anyi.”

49 Ma otu onye n’ime ha bu Kaifas, onyeisi nchaja n’afọ ahụ siri ha, “Unu amaghi ihe obula. 50 Ọ bu na unu amaghi na ọ ka mma ka otu onye nwuo n’ihi mmadu niile, kari a n’obodo anyi niile ga-ala n’iyi.”

51 Di ka onyeisi nchaja nke afọ ahụ, o kwughi nke a site n’echiche ya, kama o buru amuma na Jisọs ga-anwu n’ihi mba ndi Juu. 52 Ọ bughị

n'ihì mba ahụ naanị, kama, ka ọ kpọkọta ụmụ Chineke ndị gbasara n'ebe niile. ⁵³ Ya mere, site n'ubochi ahụ, ha malitere igba izu otu ha ga-esi gbuo ya.

⁵⁴ Ya mere, Jisọs kwusiri igaghari ebe ndi Juu ga-ahụ ya. O siri n'ebe ahụ puo gaa n'akuku ozara n'otu obodo nta a na-akpo Ifrem. Ya na ndi na-eso uzọ ya noduru n'ebe ahụ.

⁵⁵ Mmemme Ngabiga ndi Juu dikwa nso. Otutu ndi mmadu si n'akuku ala ndi Juu niile bia Jerusalem. Ha biara tutu memme ahụ ebido ka ha mee onwe ha ka ha di ocha. ⁵⁶ Ha na-achọ Jisọs na-ajurita onwe ha n'ime ulonso ukwu ahụ, "Gini ka unu chere? O bu na o gaghị abia na memme a?" ⁵⁷ Ma n'oge ahụ, ndiisi nchajaja na ndi Farisii enyela iwu ka onye obula huru ya bia gwa ha ka ha gaa jide ya.

12

Meri etee Jisọs Mmanu

¹ Ubochi isii tupu e mee Mmemme Ngabiga, Jisọs gara Betani bu obodo Lazaros, onye ahụ o mere ka o site n'onwu bilie. ² N'ebe ahụ, ha siiri Jisọs nri, o bukwa Mata na-eje ozi isi nri ahụ, Lazaros bu otu onye n'ime ndi sooro ya nodu na nri ahụ. ³ Mgbe ahụ, Meri weere mmanu otite di okara lita nke ezigbo naad, mmanu isi utọ di oke onuahia, o wukwasara ya Jisọs n'ukwu, jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. Nke a mere ka ulo ahụ juputa n'isi utọ nke mmanu otite ahụ.

⁴ Ma Judas Iskariot, otu n'ime ndi na-eso uzọ ya, onye ahụ ga-arara ya nye, kwuru, ⁵ "Gini mere na-ereghị mmanu otite a nari denari ato,* were ego ya nye ndi ogbenye?" ⁶ O kwughị nke a n'ihì na ihe banyere ndi ogbenye na-emetu ya n'obi kama n'ihì na o bu onye ohi; di ka onye na-ejide akpa ego ha, mgbe ufodu, o na-amanye aka n'ego ahụ zubiri ego.

⁷ Jisọs siri, "**Hapu ya aka, o zutara ya ka o na-akwado maka ubochi olili m.** ⁸ **Unu nwere ndi ogbenye n'etiti unu mgbe niile, ma mu na unu agaghị anọ mgbe niile.**"

⁹ Ma mgbe igwe ndi Juu nuru na o no n'ebe ahụ, ha biara, o bughị naanị ka ha hu ya, kama ka ha hukwa Lazaros onye o mere ka o si na ndi nwuru anwu bilie. ¹⁰ Ya mere, ndiisi nchajaja gbakwara izu igbukwa Lazaros. ¹¹ N'ihì na o bu n'ihì ya ka otutu ndi Juu ji na-ahapu ha ma na-ekwerekwa na Jisọs.

Jisọs abia na Jerusalem di ka Eze

¹² N'echi ya oke igwe mmadu ahụ ndi biara memme nuru na Jisọs na-abia Jerusalem. ¹³ Ha weere igu nkwu puo izute ya na-eti mkpu, "Hozanna!"

"Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!"†

"Ngozi diri eze Izrel!"

¹⁴ Jisọs huru nwa inyinya ibu, nokwasị n'elu ya, di ka e dere ya,

¹⁵ "Atula egwu, gi ada Zayon!

Lee, eze gi ka o na-abia.

* **12:5** 12:5 Nari denari ato ruru ugwo onwa onye oru ga-anata n'otu afo. † **12:13** 12:13 Abu 118:25,26

Ọ nọkwasiri n'elu nwa inyinya ibu."‡

¹⁶ Na mbu ndi na-eso uto aghotaghi ihe ndi a niile. Ma mgbe e nyesiri Jisos otuto, ka ha chetara na-edereri ihe ndi a banyere ya, na e mekwara ya rii ihe ndi a.

¹⁷ Igwe mmadu ahụ bu ndi ya na ha no mgbe o si n'ili kpoputa Lazaros, mee ka o si n'onwu bilie, gara n'ihu na-agba ama ya. ¹⁸ Otutu mmadu puru izute ya n'ihu na ha nuru akuko oru ihe iribama niile o ruru. ¹⁹ Ya mere, ndi Farisii siritara onwe ha, "Unu ahula na o nweghi ihe unu puru ime, leenu ka uwa niile na-eso ya."

Jisos gbara ama onwu ya

²⁰ Ma ufodu ndi Griik so n'ime ndi ahụ biara ife ofufe n'oge mmemme ahụ. ²¹ Ha biakwutere Filip onye si Betsaida di na Galili, gwa ya si, "Nna anyi ukwu, anyi chorọ ihu Jisos." ²² Filip puru gaa gwa Andru, ya na Andru sooro gaa gwa Jisos.

²³ Jisos zara si, **"Oge awa ahụ eruola mgbe a ga-enye Nwa nke Mmadu otuto. ²⁴ N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o buru na mkpuru oka wiiti adaghi n'ala nwuo, o ga-anọ naani ya. Ma o buru na o nwuo, o ga-amị otutu mkpuru. ²⁵ Ndi obula huru ndu ha n'anya ga-atufu ya, ebe ndi obula kporo ndu ha asi n'awa a, ga-edebe ya ruo mgbe ebighi ebi. ²⁶ Onye obula na-ejere m ozi aghaghi iso m; ebe m no ka onye na-ejere m ozi ga-anokwa. Onye obula na-ejere m ozi ka Nna m ga-asopuru."**

²⁷ **"Ugbu a, mkpuruobi m juputara n'ihe mgbu. Gini kwa ka m ga-ekwu, Nna, zoputa m n'awa nke a? Mba! O bu n'ihu nke a ka m ji bia n'oge awa a. ²⁸ Nna, nye aha gi otuto."**

Mgbe ahụ, otu olu siri n'eluigwe bia, "Enyela m ya otuto, m ga-enyekwa ya otuto ozo." ²⁹ Igwe ndi mmadu guzo n'ebe ahụ, ndi nuru ya na-ekwu, "O bu egbe eluigwe gbara." Ndi ozo na-asi, "O bu mmuo ozi na-agwa ya okwu."

³⁰ Jisos zara ma si, **"Olu a abighi n'ihu m kama o biara n'ihu unu. ³¹ Ugbu a bu oge a ga-ekpe uwa a ikpe. Ugbu a ka a ga-achupu onye ahụ na-achi uwa a. ³² Ma mu onwe m, mgbe e si n'awa welie m elu, aga m adota mmadu niile nye onwe m."** ³³ O kwuru nke a iji gosi udi onwu nke o gaje inwu.

³⁴ Igwe mmadu ahụ zara ya, "Anyi anula site n'akwukwo iwu na Kraist ahụ ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi. Ma gini mere i ji asi na, **'Aghaghi iweli Nwa nke Mmadu elu'?** Onye bu 'Nwa nke mmadu a'?"

³⁵ Jisos siri ha, **"Ihe ga-enwuru unu naani nwa oge nta. Jegharianu n'ihè a, ugbu a unu nwere ya, tupu ochichiri abiakwasị unu. Onye na-ejeghari n'ochichiri amaghi ebe o na-aga. ³⁶ Kwerenu n'ihè ahụ ugbu a unu nwere ya ka unu ghoọ umu nke ihè."** Mgbe Jisos kwusiri nke a o hapuru ha puo ga zoo onwe ya.

Ndi Juu gara n'ihu na-ekweghi ekwe ha

³⁷ N'agbanyeghi oru iribama niile o ruru n'etiti ha, ha ekwereghe na ya. ³⁸ Nke a bu imezu ihe Aizaya onye amuma kwuru, "Onyenwe anyi, onye kweere ozi anyi

o bukwa n'ahu onye ka e kpugheere ogwe aka Onyenwe anyi?"§

39 Ma ha enweghị ike kwere, n'ihì na Aizaya kwukwara n'ebe ọzọ, sị,

40 "O meela ka ha kpuo ìsì,
mekwa ka obi ha kpọchie
Ka ha ghara ìjì anya ha hụ ụzọ
maọbụ jiri obi ha ghọta ihe ọbụla

Ka ha gharakwa ichigharị, ka m gwọọ ha."*

41 Aizaya kwuru ihe ndị a n'ihì na ọ hụrụ ebube ya, ma kwuo banyere ya.

42 Otu ọ dị, ọtụtụ n'ime ndịisi kweere na ya, ma ha ekwuputaghị nke a. N'ihì na ha turu egwu na ndị Farisii ga-achupu ha site n'ulo ekpere. 43 N'ihì na ha hụrụ otuto mmadu n'anya karịa otuto Chineke.

44 Jisọs tiri mkpu sị, **"Onye ọbụla kwere na m, ọ bughị na m ka o kwere, kama ọ bụ na onye nke zitere m.** 45 **N'ihì na onye ọbụla hụrụ m ahụla onye nke zitere m.** 46 **Abịara m n'ime ụwa dị ka ihè ka onye ọbụla nke kwere na m ghara inọ n'ọchịchiri.**

47 **"Ma ọ bụrụ na onye ọbụla anụ okwu m ma ju ime ya, ọ bughị m na-ekpe ya ikpe. N'ihì na abịara m izoputa ụwa, ọ bughị ikpe ụwa ikpe.** 48 **Onye ọbụla juru m ma jukwa okwu m, nwere onye ga-ekpe ya ikpe. Okwu niile m kwuru ga-ama ya ikpe n'ubochi ikpeazu.** 49 **Okwu ndi a esiteghị n'aka m. Ha sitere n'aka Nna ahụ onye zitere m ma nyekwa m iwu ihe m ga-ekwu na otu m ga esi kwuo ya.** 50 **Ama m na iwu ya bụ ndu ebighi ebi, n'ihì ya, ihe ọbụla Nna gwara m ka m na-ekwu."**

13

Jisọs asaa ukwu ndi na-eso ụzọ ya

1 Tupu oge Mmemme Ngabiga eruo, Jisọs amatala na oge ọ ga-ahapu ụwa lakwuru Nna ya eruola. Ọ hụrụ ndi nke ya nọ n'ụwa n'anya, hukwa ha n'anya ruo ogwugwu.

2 Mgbe a na-eri nri anyasi, ekwensu etinyelarị ya n'ime obi Judas Iskariot, nwa Saimon ka ọ rara ya nye. 3 Jisọs matara na Nna enyefeela ya ihe niile n'aka. Ọ maara na ya si n'ebe Chineke nọ bịa, matakwa na ya ga-alaghachikwuru Chineke. 4 Ya mere, o sitere n'uche ọ nokwasiri bilie ọto, yipu uwe nke elu ya, chiri akwa mmiri e ji ehicha ahụ kee n'ukwu ya. 5 Ọ wunyere mmiri n'ime efere isa aka, bido isa ndi na-eso ụzọ ya ukwu, jirikwa akwa mmiri ahụ o kere n'ukwu ya na-ehicha ukwu ha.

6 Ọ biakwutere Saimon Pita, onye siri ya, "Onyenwe m, i ga-asa m ukwu?"

7 Ma Jisọs zara sị ya, **"I ghotaghị ihe m na-eme ugbo a, ma emesia i ga-aghota ya."**

8 Pita siri ya, "I gaghị asaa m ukwu ma oli."

Jisọs zara ya, **"O buru na m asachaghị gi ukwu, mu na gi enweghi oke ọbula."**

9 Saimon Pita siri ya, "Onyenwe m, ọ bughị naani ukwu m ka i ga-asa, kama saakwa aka m na isi m."

10 Jisọs siri ya, **"Onye ọbụla sara ahụ agaghị asakwa ya ọzọ, ọ bụ naani isa ukwu ya diri ya n'ihì na ahụ ya niile di ọcha. Unu**

* 12:40 12:40 Ajz 6:10

dị ọcha, kama ọ bughị unu niile.” ¹¹ N’ihi na ọ maararị onye ahụ ga-arara ya nye. Ya mere o ji si, “Ọ bughị unu niile dị ọcha.”

¹² Mgbe ọ sachasiri ha ukwu, o yiiri uwe ya, nọdukwa ala ọzọ, ọ siri ha, “**Unu ghotara ihe m meere unu?**” ¹³ **Unu na-akpo m Onyenwe unu na Nna unu ukwu, unu mere nke oma n’ihi na nke a ka m bu.** ¹⁴ **Ebe ọ bu na mụ onwe m, bu Nna unu ukwu na Onyenwe unu sachara unu ukwu, unu kwesikwara isachakwa ukwu ibe unu.** ¹⁵ **Nke a bu ihe nnomi m nyere unu, meenu di ka mụ onwe m mere unu.** ¹⁶ **N’ezie, n’ezie, ohu adighi adi ukwu kari nna ya ukwu, maobu onye e ziri ozi a kari onye ziri ya ozi.** ¹⁷ **Ọ buru na unu a mara ihe ndi a, ngozi ga-adiri unu ma unu mee ha.**

Jisosh agbaa ama maka mgba okpuru ya

¹⁸ **“Anaghi m ekwu maka unu niile, amaara m ndi m hoputara. Ma nke a bu imezu ihe e dere n’akwukwo nso, ‘Onye mu na ya na-eriko nri ebiliela megide m.’”***

¹⁹ **“Ana m agwa unu ugbu a tupu ihe ndi a emee, ka unu kwere na mu bu ya mgbe ọ ga-emezu.**” ²⁰ **N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye obula nabatara onye m zitere nabatara m. Onye obula nabatara m nabatakwa onye zitere m.”**

²¹ Mgbe Jisosh kwusiri ihe ndi a, o nweghi udo n’ime mmuoya ya. Ọ gbara ama si, “**N’ezie, n’ezie, a si m unu, na otu onye n’ime unu ga-arara m nye.”**

²² Ndi na-eso uzọ ya leritara onwe ha anya na-eche n’ime obi ha onye ọ na-ekwu maka ya. ²³ Otu n’ime ndi na-eso uzọ ya nke Jisosh huru n’anya dabere ya nso. ²⁴ Saimon Pita fufeere ya isi, ka ọ, Juo ya onye ọ na-ekwu maka ya.

²⁵ Ebe ọ dabere Jisosh nso, ọ siri ya, “Onyenwe anyi, onye ka ọ bu?”

²⁶ Jisosh zara, “**Ọ bu onye ahụ m ga-enye iberibe achicha a mgbe m sunyere ya n’ime efere nri.**” Mgbe o sunyesiri achicha ahụ n’ime efere ahụ, o nyere ya Judas nwa Saimon Iskariot. ²⁷ Mgbe ọ narasiri iberibe achicha ahụ, ekwensu bara n’ime ya.

Jisosh siri ya, “**Ihe obula i choro ime, mee ya ngwangwa.**” ²⁸ Ma ọ dighi onye obula so noro n’oche nri ghotara ihe mere o ji gwa ya otu a. ²⁹ N’ihi na ufodu na-eche, ebe Judas ji akpa ego ha, Jisosh na-asị ya ka ọ gaa zuta ihe ndi di mkpa maka mmemme, maobu ka ọ gaa nye ndi ogbenye ihe. ³⁰ Mgbe ọ natachara iberibe achicha ahụ, ọ puru na-atufughi oge, ochichiri agbaala.

Jisosh agbaa ama na Pita ga-agonari ya

³¹ Mgbe ọ puru, Jisosh siri, “**Ugbu a ka a na-enye Nwa nke Mmadu otuto, a na-enyekwa Chineke otuto n’ime ya.**” ³² **Ọ buru na e nye Chineke otuto n’ime ya, Chineke ga-enyekwa Okpara ya otuto n’ime onwe ya, ọ ga-enyekwa ya otuto ahụ ngwangwa.**

³³ **“Umuntakiri m, enwere m oge ntakiri nke mu na unu ga-anọ. Unu ga-achọ m, ma di ka m gwara ndi juu ka m na-agwa unu ugbu a. Ebe m na-aga unu enweghi ike ibia ya.**

³⁴ **“Ana m enye unu iwu oheru: Huritanu onwe unu n’anya. Di ka m huru unu n’anya, otu a ka unu ga-esi hurita onwe unu**

* 13:18 13:18 Abụ 41:9

n'anya. ³⁵ **Ọ bụrụ na unu ahụrịta onwe unu n'anya, otu a ka mmadụ niile ga-esi mata na unu bụ ndị na-eso ụzọ m."**

³⁶ Saimon Pita sịrị ya, "Onyenwe anyị ebee ka ị na-aga?"

Jisọs zagħachiri ya, "**Ebe m na-aga, i nweghị ike iso m gaa ya ugbo a. Ma ị ga-abịa ma emesịa."**

³⁷ Pita sịrị ya, "Onyenwe anyị, gini mere na m apughị isoro gi ugbo a? Aga m atogbo ndu m n'ihì gi."

³⁸ Jisọs zagħachiri, "**I jikeere itogbo ndu gi n'ihì m? N'ezie, n'ezie, asị m gi, tupu oke okuku akwaa akwa, ị ga-agonari m ugboro ato."**

14

Jisọs akasie ha obi

¹ **"Ka obi ghara ilo unu mmiri. Kwerenu na Chineke; kwerekwanu na m.** ² **N'ulo Nna m, e nwere otutu ebe obibi. Ọ bụrụ na o sighi otu a diri, agaara m agwa unu na m na-aga kwadoro unu ebe obibi?** ³ **Ọ bụrụ na m agaa dozichara unu ebe obibi, aga m aloghachi bia kporo unu, ka ebe m no burukwa ebe unu ga-anọ.** ⁴ **Unu maara ụzọ ebe m na-aga."**

Jisọs bu ụzọ

⁵ Tomos siri ya, "Onyenwe anyi, anyi amaghi ebe i na-aga, olee otu anyi ga-esi mata ụzọ ya?"

⁶ Jisọs siri ya, "**Mu onwe m bu ụzọ, na eziokwu, na ndu. O nweghi onye na-abiakwute Nna m ma o bughị site na m.** ⁷ **Ọ bụrụ na unu maara onye m bu, unu gaara amatakwa Nna m. Site ugbo a, unu amatala ya. Ma hukwa ya."**

⁸ Filip siri ya, "Onyenwe anyi, zi anyi Nna ahụ, afo ga-ejukwa anyi."

⁹ Jisọs siri ya, "**Otu tu oge ndi a mu na unu noro o bu na i matabeghi onye m bu, Filip? Onye obula huru m ahula Nna. Olee otu i si asi, 'zi anyi Nna ahụ?'** ¹⁰ **Ọ bu na i kweghi na m no n'ime Nna, na Nna nokwa n'ime m? Okwu niile m na-agwa unu esitekwaghi n'ebe m no puta, kama o bu Nna bi n'ime m na-arụ oru ya.** ¹¹ **Kwere ihe m kwuru na anọ m n'ime Nna, na Nna nokwa n'ime m. Ma o bughị otu a, kwerenu n'ihì oru ebube ndi a.** ¹² **N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye obula kwere na m ga-arụ oru ndi m ruru, ruokwa oru kariri ndi a, n'ihì na m na-alakwuru Nna m.** ¹³ **Ihe obula unu ga-arịo site n'aha m, aga m enye unu ya, ka e nwe ike nye Nna ahụ otuto site n'Okpara ya.** ¹⁴ **Ihe obula unu rioro n'aha m, aga m eme ya.**

Nkwa izite Mmuo Nso

¹⁵ **"Ọ bụrụ na unu huru m n'anya unu ga-edebe iwu m niile.**

¹⁶ **Aga m ario Nna m, o ga-enye unu Onye Nkasiobi ozo,* onye ga-enyere unu aka ma nonyekwara unu ruo mgbe niile ebighi ebi.**

¹⁷ **Onye bu Mmuo nke eziokwu. Ndi bi n'awa agaghi anabata ya, n'ihì na ha adighi ahụ ya anya, ha amakwaghi ya. Ma unu maara ya n'ihì na unu na ya no, o bikwa n'ime unu.** ¹⁸ **Agaghi m ahapu unu di ka ndi na-enweghi nne na nna. Aga m abiakwute unu.**

* 14:16 14:16 Maobu, Onye Inyeaka

¹⁹ Mgbe na-adighi anya, uwa agaghi ahukwa m anya. Ma unu ga-ahụ m anya. N'ih i na m di ndu, unu ga-adikwa ndu. ²⁰ N'ubochi ahụ, unu ga-amata na m no n'ime Nna m na unu no n'ime m, na mu onwe m nokwa n'ime unu. ²¹ Onye obula nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bu onye huru m n'anya. Onye huru m n'anya ka Nna m ga-ahụ n'anya. Aga m ahukwa ya n'anya gosikwa ya onwe m."

²² Judas (o bugh i Iskar iot) siri ya, "Onyenwe anyi, olee otu i ga-esi gosi anyi onwe gi ma hapu igosi uwa onwe gi?"

²³ Jisos zara si ya, "Onye obula huru m n'anya, ga-edebe okwu m. Nna m ga-ahukwa ya n'anya. Mu na Nna m ga-abiakwa n'ebe onye ah u no soro ya biri. ²⁴ Onye na-ahughi m n'anya agaghi edebe okwu m. Okwu ndi a niile unu nuru abughi nke m. Ha bu nke Nna ah u, onye zitere m.

²⁵ "Agwala m unu ihe ndi a niile ugbu a mu na unu no. ²⁶ Ma Onye Nkasiobi ah u bu Mmuo Nso, onye Nna m ga-ezite n'aha m, ga-akuziri unu ihe niile, o ga-echetakwara unu ihe niile m gwara unu. ²⁷ Udo ka m na-ahapuru unu. Udo m ka m na-enyekwa unu. O bugh i di ka uwa si enye ka m na-enye unu. Unu ekwela ka obi loo unu mmiri, ka ujo hapukwa itu unu.

²⁸ "Unu anula na m gwara unu, 'Ana m ala, ma loghachikwutekwa unu.' O buru na unu huru m n'anya, unu gaara anuri onu na m na-alakwuru Nna, n'ih i na Nna di ukwu kari a m. ²⁹ Ugbu a, agwala m unu ihe a tupu o mezu o, ka o ga-abu mgbe o mezuru, unu enwee ike kwere. ³⁰ Agaghi m agwa unu otutu okwu oz o n'ih i na eze na-achi uwa a na-abia. O nwekwaghi ike obula n'ebe m no. ³¹ Ana m eme dika Nna m nyere m n'iwu, ka uwa mara na m huru Nna m n'anya.

"Bilienu ugbu a ka anyi si ebe a puo.

15

Ezi osisi vain i na alaka ya

¹ "Mu onwe m bu ezigbo osisi vain i ah u. Nna m bukwa onye oru ubi. ² O na-egbuda alaka obula di n'ime m nke na-adigh i ami mkpuru. Ma alaka obula na-ami mkpuru ka o na-egbucha, ka o nwee ike mia mkpuru di otutu. ³ Ugbu a, e meela ka unu diri ocha n'ih i okwu m gwara unu. ⁴ Nogiden u n'ime m, ka mu onwe m nogidekwa n'ime unu. Dika alaka obula apughi imi mkpuru n'onwe ya ma o buru na o nogidegh i n'osisi vain i. Otu a, unu apughikwa imi mkpuru ma o buru na unu anogidegh i n'ime m.

⁵ "Mu onwe m bu osisi vain i ah u; unu bukwa alaka ya. Onye obula na-anogide n'ime m, nke mu onwe m na-anogidekwa n'ime ya, na-ami otutu mkpuru. N'ih i na ewezuga m, unu enweghi ike ime ihe obula. ⁶ Onye obula na-adigh i anogide n'ime m di ka alaka e gbuturu, tupu ya, o kponwu o. A ga-achikota ya, chinye ya n'oku, o repia. ⁷ O buru na unu anogide n'ime m, okwu m anogidekwa n'ime unu, rionu ihe obula unu choro, a ga-emere unu ya. ⁸ Nke a ga-aburu Nna m otuto na unu miri otutu mkpuru hie nne, o na-egosikwa na unu bu ndi na-eso uz o m.

⁹ “Dị ka Nna sị hụ m n’anya, otu a ka m sị hụkwa unu n’anya. Ya mere, nọgidenu n’ime ihunanya m. ¹⁰ Unu ga-anogide n’ihunanya m ma o buru na unu edebe iwu m. Dị ka m debere iwu Nna m ma nọgidekwa n’ihunanya ya. ¹¹ Agwala m unu ihe ndi a ka onu m diri n’ime unu ka onu unu zukwaa oke. ¹² Nke a bukwa iwu m, ka unu hurita onwe unu n’anya di ka m siri hu unu n’anya. ¹³ O dighi onye obula nwere ihunanya kariri nke a na mmadu togboro ndu ya n’ihi ndi enyi ya. ¹⁴ Unu onwe unu bukwa ndi enyi m ma o buru na unu edebe ihe m nyere n’iwu. ¹⁵ Anaghi m akpokwa unu ndi ohu ozo. N’ihi na ohu adighi amatazu ihe niile onyenwe ya na-eme. Ma ana m akpo unu ndi enyi m n’ihi na agwala m unu ihe niile m nuru n’onu Nna m. ¹⁶ O bukwaghi unu onwe unu horo m. O bu m horo unu, weputakwa unu icha ka unu gaa mia otutu mkpuru, mkpuru nke ga-adigidekwa. Ya mere, Nna m ga-enye unu ihe obula unu ga-ario n’aha m. ¹⁷ Ihe ndi a ka m na-enye unu n’iwu, huritanu onwe unu n’anya.

Uwa kporo ha asi

¹⁸ “O buru na uwa akpo unu asi, chetanu na o buru uzoro kpo m asi. ¹⁹ A si na unu bu nke uwa, uwa ga-ahu unu n’anya di ka ndi nke ya. Ma otu o di unu abughi nke uwa. Kama, esi m n’ime uwa horo unu. O bukwa n’ihi ya ka uwa ji akpo unu asi. ²⁰ Chetawanu ihe m gwara unu, ‘Ohu adighi adi ukwu kariya Onyenwe ya.’* Ya mere, ebe ha kpagburu m, ha ga-akpagbukwa unu. O buru na ha debere okwu m, ha ga-edebekwa nke unu. ²¹ Ee, ha ga-eme unu ihe niile ndi a n’ihi aha m, na n’ihi na ha amaghi onye ahu zitere m. ²² O buru na abiaghi m, gwa ha okwu, ikpe mmehie agaraghi ama ha. Ma ugbu a, ha enweghi ngoru obula banyere mmehie ha. ²³ Onye obula kporo m asi kpokwara Nna m asi. ²⁴ A si na oru niile m ruru n’etiti ha akarighi oru nke onye obula ozo ruru, ha agaraghi abu ndi ikpe mmehie mara. Ma ugbu a ha ahuzuola oru ebube ndi a niile, ma ha nogidekwara na-akpo mu na Nna m asi. ²⁵ Nke a bu imezu ihe e dere n’akwukwo iwu ha. ‘Ha kporo m asi na-enweghi ihe m mere.’†

Oru Mmuo nsoro na-aruru

²⁶ “Mgbe Onye Ndumodu#ahu ga-abia, onye m ga-ezitere unu site n’aka Nna, bu Mmuo eziokwu ahu sitere na Nna puta, o ga-agba ama banyere m. ²⁷ Ma unu onwe unu aghaghi igba ama, n’ihi na mu na unu anola site na mmalite.

16

¹ “Ihe ndi a niile ka m gwara unu ka unu ghara ida. ² Ha ga-esite n’ulo ekpere ha churu unu. N’ezie, oge na-abia mgbe onye obula ga-egbu unu ga-echekwa na o na-efe Chineke mgbe ha na-eme nke a. ³ Ha ga-eme ihe ndi a n’ihi na ha amaghi Nna maobu m. ⁴ Ana m agwa unu ihe ndi a ka o ga-abu na mgbe oge ga-eru, unu echeta

* 15:20 15:20 Jón 13:16 † 15:25 15:25 Abu 35:19; 69:4 ‡ 15:26 15:26 Onye inyeaka maobu onye nkasiobi.

na m gwara unu. Agwaghị m unu ihe ndị a na mbụ n'ihì na mụ na unu nọ mgbe ahụ. ⁵ Ma ugbu a, ana m alaghachikwuru onye ahụ zitere m. Ma ọ dighị onye ọbụla n'etiti unu juru m, 'Olee ebe ị na-aga?' ⁶ Ma n'ihì na m gwara unu ihe ndị a, obi unu ejupụtala na mwute. ⁷ N'agbanyeghị nke a, aga m agwa unu eziokwu, ọ bụ maka ọdịmma unu ka m ji ala. Ọ buru na m alaghị, Onye Ndumọdu ahụ agaghị abia. Ọ buru na m laa, aga m ezitere unu ya. ⁸ Mgbe ọ biara, ọ ga-eme ka ụwa mata ezughị oke nke nghota ya banyere mmehie, na ezi omume na ikpe, ⁹ maka mmehie n'ihì na ha ekwenyeghị na m; ¹⁰ ma gbasara ezi omume, n'ihì na ana m alakwuru Nna, ebe unu na-apughị ihu m ozo, ¹¹ maka ikpe, n'ihì na e kpeela onyeisi ụwa a ikpe.

¹² "Enwere m otutu ihe ozo m ga-agwa unu. Ma ugbu a, unu agaghị anabatali ha. ¹³ Ma mgbe Mmụọ eziokwu ahụ biara, ọ ga-eduba unu n'eziokwu niile. Ọ gaghị ekwu ihe banyere onwe ya, kama ọ bụ ihe niile ọ nuru ka ọ ga-ekwu. Ọ ga-ezikwa unu ihe niile gaje ibia. ¹⁴ Ọ ga-enye m otuto, n'ihì na ọ ga-esite n'aka m nata ihe ọ ga-akoro unu. ¹⁵ Ihe niile Nna nwere bụ nke m. Ọ bụ ya mere m ji si, na ọ ga-ewere site n'ihè bụ nkem, kowara ya unu.

Mwute nke ndi na-eso uzo ya ga-agho onu

¹⁶ "Ọ fodoru nwantakiri oge unu agaghị ahukwa m. Ma mgbe nwantinti oge gasikwara, unu ga-ahukwa m anya ozo."

¹⁷ Ufodu ndi na-eso uzo ya siritara onwe ha, "Gini ka o bu n'uche mgbe ọ na-asị, 'Nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozo, ma mgbe nwa oge gasikwara unu ga-ahukwa m,' na 'N'ihì na ana m alakwuru Nna?'" ¹⁸ Ha na-asị, "Gini ka okwu a putara bụ 'nwa oge nta'? Anyị aghotaghị ihe ọ na-ekwu."

¹⁹ Jisọs matara na ha chorọ iju ya ihe banyere nke a, n'ihì ya ọ sirị ha, "Unu na-ajurita onwe unu ihe okwu m putara mgbe m sirị, 'Na nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ozo, ma nwa mgbe nta unu ga-ahukwa m?'" ²⁰ N'ezie, n'ezie, agwa m unu, unu ga-akwa akwa ma nwewa obi mwute, ma ụwa ga-anuri onu. Ma iru uju unu ga-aghoru unu onu. ²¹ Mgbe ime na-eme nwanyi, ọ na-anọ n'onodu ihe mgbu. Mgbe ọ musiri nwa ya, ọ dighi echetakwa ihe mgbu ya ozo. N'ihì onu na a muputala nwa n'elu ụwa. ²² Unu nọ n'onodu iru uju ugbu a, ma aga m ahụ unu anya ozo, obi unu ga-ejuputa n'onu. Mmadu obula apughikwa inapu unu onu unu. ²³ Ma n'ubochi ahụ, unu agakwaghị ariọ m ihe obula. N'ezie, n'ezie, agwa m unu, ihe obula unu ga-ariọ Nna m n'aha m, ọ ga-enye unu. ²⁴ Ruo ugbu a, ọ dibeghi ihe unu rioro n'aha m. Riionu, unu ga-ariota, ka onu unu zukwaa oke.

²⁵ "Eji m ilu na-agwa unu okwu ugbu a, ma oge na-abia mgbe m na-agaghị ejikwa ilu gwa unu okwu. Mgbe ahụ ka m ga-akowara unu niile ihe banyere Nna m n'uzo unu ga-aghota ya. ²⁶ N'ubochi ahụ, unu ga-ariọ ihe n'aha m. Asighi m unu na m ga-ariọ Nna ihe n'ihì unu. ²⁷ N'ihì na Nna m n'onwe ya huru unu n'anya, n'ihì na unu huru m n'anya kwerekwa na m si n'ebe Chineke nọ bia. ²⁸ Esi m n'ebe Nna nọ puta, bia n'ime ụwa. Ana m ahapukwa ụwa ilaghachikwuru Nna."

²⁹ Ndi na-eso ụzọ ya siri, “Lee, ugbu a ka okwu gi doro anya. O bukwa gi ilu ka i na-atu. ³⁰ Ugbu a ka o doro anyi anya na i maara ihe niile. O bakwaghi uru ka onye obula juo gi ihe obula. N’ihi nke a, anyi kwere na i si n’ebe Chineke no bia.”

³¹ Jisosh zara ha, “Unu ekwerela ugbu a? ³² Lee! Oge na-abia, oge ahụ eruola, mgbe unu ga-agbasacha. Onye obula n’ulo nke ya. Mgbe ahụ, unu ga-ahapu naani m, ma o bughị naani m no n’ihi na mu na Nna m no.

³³ “Agwala m unu ihe ndi a niile ka unu nwee udo n’ime m. N’ime uwa, unu ga-enwe nsogbu. Ma ka obi sie unu ike, n’ihi na emerela m uwa.”

17

Ekpere Jisosh kpeere Onyenwe ya

¹ Mgbe Jisosh kwusiri okwu ndi a, o leliri anya n’eluigwe si,

“Nna, oge ahụ a kara aka eruola, nye Okpara gi otuto, ka Okpara gi nyekwa gi otuto. ² I nyela ya ikike n’ebe mmadu niile no, na ike inye ndi niile i nyere ya ndu ebighi ebi. ³ Nke a bukwa ndu ebighi ebi ahụ. Ka ha mata na naani gi bu Chineke n’ezie, matakwa Jisosh Kraist onye ahụ i zitere n’uwa. ⁴ Enyere m gi otuto n’uwa site n’iruzu oru niile i nyere m ka m ruo. ⁵ Ma ugbu a, Nna, nye m otuto n’ihu gi, udi otuto ahụ m nwere n’ihu gi tupu e kee uwa.

Ekpere Jisosh kpeere ndi na-eso ụzọ ya

⁶ “Emere m ka ndi ahụ i siri n’uwa kponye m mara aha gi. Ha bu ndi nke gi, i nyere m ha, ha debekwara okwu gi. ⁷ Ugbu a, ha amarala na ihe niile i nyere m si n’aka gi bia. ⁸ Ma ugbu a, enyela m ha okwu ahụ i nyere m, ha nabatakwarara ya, marakwa n’eziokwu na-esi m n’ebe i no bia. Ha kwenyekwara na o bu gi zitere m. ⁹ Ana m ekpere ha ekpere, o bughị n’ihi uwa ka m na-ekpe ekpere. Kama ana m ekpe ekpere banyere ndi ahụ i nyere m, n’ihi na ha bukwa ndi nke gi. ¹⁰ Ihe niile m nwere bu nke gi, ihe niile i nwere bukwa nke m. E sitere na ha mee ka otuto m puta ihè. ¹¹ Ugbu a, anoghikwa n’ime uwa, ma ha ka no n’ime uwa, ana m alaghachikwute gi. Ya mere, Nna di nsò, chebe ha nke oma site n’ike nke aha gi, bu aha nke ahụ i nyere m, ka ha buru otu dika anyi onwe anyi si buru otu. ¹² Mgbe mu na ha no n’uwa, echebere m ha site n’aha gi nke i nyere m. Echebekwara m ha, o nwekwaghi onye obula n’ime ha lara n’iyi, kariakwa onye ahụ bu nwa nke ila n’iyi, ka e mezuo ihe akwukwo nsò kwuru.

¹³ “Ma ugbu a, ana m aloghachikwute gi, ma ana m ekwu ihe ndi a n’uwa ugbu a ka ha nwee n’onu m, n’ebe o zuruoke n’ime ha. ¹⁴ Enyela m ha okwu gi. Ma n’ihi ya, uwa akpoola ha asi. N’ihi na ha abughị ndi nke uwa di ka mu onwe m na-abughị onye nke uwa. ¹⁵ Ekpeghi m ekpere ka iwepu ha n’uwa, kama ka inaputa ha site n’aka ajo onye ahụ. ¹⁶ Ha onwe ha abughị ndi nke uwa di ka mu onwe m na-abukwaghi onye nke uwa. ¹⁷ Were eziokwu doo ha nsò, okwu gi bu eziokwu. ¹⁸ Di ka i siri

zite m n'ụwa, otu a ka m na-ezipụkwa ha n'ụwa. ¹⁹ **Ọ bụkwa n'ihì ha ka m jiri debe onwe m nsọ, ka ha onwe ha bụrụkwa ndị e doro nsọ n'eziokwu.**

Ekpere Jisọs maka ndị niile kwere ekwe

²⁰ **"Ekpeghị m ekpere a n'ihì ndị a naanị. Kama ana m ekpekwa ekpere a n'ihì ndị niile ga-ekwere na mụ, site n'okwu ha.** ²¹ **Ka ha niile bụrụ otu, Nna, dī ka ị nọ n'ime m mụ a nọrọ n'ime gị. Ka ha nọrọkwa n'ime anyị ka ụwa kwere na ọ bụ gị zitere m.** ²² **Enyere m ha otuto nke i nyere m, ka ha bụrụ otu dī ka anyị onwe anyị si bụrụ otu;** ²³ **Mụ onwe m n'ime ha, gị onwe gị n'ime m. Ka e mee ka ha bụrụ otu n'uzọ zuruoke, ka ụwa matakwa na ọ bụ gị zitere m, na ị hụkwara ha n'anya dī ka ị si hụ m n'anya.**

²⁴ **"Nna, achọrọ m ka ndị niile i nyere m soro m nọrọ ebe m nọ. Ka ha hụ otuto m nke i nyere m n'ihì na ị hụrụ m n'anya tupu atọọ ntọala nke ụwa.**

²⁵ **"Nna onye ezi omume, ụwa amaghị gị. Ma amaara m gị. Ndị a matakwarara na ọ bụ gị zitere m.** ²⁶ **Emekwara m ka ha mara aha gị. Aga m agakwa n'ihu ime ka ha mara ya. Ka ihunanya ahụ i nwere n'ebe m nọ dīgide n'ime ha, ka mụ onwe m nọgidekwa n'ime ha."**

18

Ha jidere Jisọs

¹ Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, ya na ndị na-eso ụzọ ya rịdara ndagwurugwu iyi Kidrọn rigorokwa n'ofe nke ọzọ, ebe e nwere otu ogige, ya na ndị na-eso ụzọ ya banyere n'ime ya.

² Judas, onye rara ya nye matakwarara ebe ahụ. N'ihì na Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya na-anọ n'ebe ahụ ọtụtụ oge. ³ Ya mere, Judas duuru otu ndị agha, na ụfọdụ ndị ozi sitere n'etiti ndịisi nchụaja na ndị Farisii bja n'ebe ahụ. Ha chikwa ọwaokụ, oriọna na ngwa agha.

⁴ Ebe Jisọs maara ihe niile na-akwado ibiakwasị ya, ọ pụtara sị ha, **"Onye ka unu na-achọ?"**

⁵ Ha zaghachiri ya, "Ọ bụ Jisọs onye Nazaret."

Ọ siri ha, **"Ọ bụ m"** (Judas onye ahụ rara ya nye so ha guzo n'ebe ahụ.) ⁶ Mgbe Jisọs gwara ha, **"Ọ bụ m,"** ha laghachiri azụ, daa n'ala.

⁷ Ọzọ ọ jụkwara ha, **"Onye ka unu na-achọ?"**

Ha siri, "Ọ bụ Jisọs onye Nazaret."

⁸ Jisọs zara, **"Agwara m unu na Ọ bụ m. Ọ bụrụ na unu na-achọ m, hapụnụ ndị a ka ha laa."** ⁹ Nke a bụ iyi mezuo okwu ahụ o kwuru na mbụ, **"Etufughị m onye ọbụla n'ime ndị ahụ i nyere m."***

¹⁰ Ya mere Saimon Pita, onye ji mma agha, mịputara ya, gbuo ohu onyeisi nchụaja, gbupụ ntị aka nri ya. Aha ohu ahụ bụ Malkus.

¹¹ Ma Jisọs gwara Pita, **"Mighachi mma agha gị n'ọbọ ya! Ọ bụ na mụ agaghị anụ site n'iko ahụ Nna m nyere m ka m nūọ?"**

A kpurụ Jisọs gaa na nke Anas

¹² Ya mere ndị agha ahụ na ọchiagha ha, na ndị na-ejere ndị Juu ozi, jidere Jisọs kee ya agbụ. ¹³ Ha buru ụzọ duru ya jekwuru Anas, onye

* 18:9 18:9 Jón 6:39

bụ nna nwunye Kaifas. Onye bụ onyeisi nchụaja n'afọ ahụ. ¹⁴ Kaifas bụkwa onye ahụ duru ndi ndu ndi Juu odu, si na o ka mma ka otu onye nwuo n'hi mmadu niile.

Ngogu mbu nke Pita

¹⁵ Saimon Pita na otu onye ozo na-eso uzo ya sooro Jisos. N'hi na onye nke ahụ na-eso uzo ya bụ onye onyeisi nchụaja maara nke oma, o sooro Jisos banye n'obi onyeisi nchụaja. ¹⁶ Ma Pita na-eguzo n'ezinonu uzo. Onye ozo ahụ na-eso uzo ya, nke onyeisi nchụaja maara nke oma, puru n'ezinonu gwa nwaagboghọ ahụ na-eche onu uzo okwu, ma kpobata Pita.

¹⁷ Nwaagboghọ ahụ siri Pita, "O bu na i bughị otu n'ime ndi na-eso uzo nwoke a?"

Pita siri, "Mba! Abughị m."

¹⁸ Ndi ohu na ndi nche kwanyere oku n'hi na oyi na-atu. Ha guzoro n'ebe ahụ na-anya oku. Pita soro ha guzo na-anyakwa oku.

Onyeisi nchụaja ajuo Jisos ajuju

¹⁹ N'oge ahụ onyeisi nchụaja ahụ juru Jisos banyere ndi na-eso uzo ya, na ozizi ya.

²⁰ Jisos zara ya, "**N'ihu oha mmadu ka m kwuru okwu niile m kwuru. A kuziri m ihe n'ime ulọ ekpere na n'ime ulonsọ okwu ebe ndi Juu na-ezuko. Ekwukwaghị m ihe obula na nzuzo.** ²¹ **Gini mere i ji aju m? Juo ndi niile gere m nti! Ha makwaara ihe niile m kwuru.**"

²² Mgbe o kwuru nke a, otu onye n'ime ndi na-eje ozi guzo n'akuku ya, mara Jisos ura n'ihu, si, "O bu otu a ka i si aza onyeisi nchụaja ajuju?"

²³ Jisos zara ya, "**O buru na o di ihe ojoo m kwuru, gbaa ama megide okwu ojoo di otu a, ma o buru na m kwuru eziokwu, gini mere i ji ama m ura.**" ²⁴ Ya mere, Anas kere ya agbu zigara ya Kaifas onyeisi nchụaja.

Pita agonari Jisos nke ugboro abuo na nke ato

²⁵ Ma dika Saimon Pita ka guzo n'ebe ahụ na-anya oku, ha siri ya, "O bu na i bughị otu onye n'ime ndi na-eso uzo ya?"

Ma o gorogoro ago si, "Abughị m ya."

²⁶ Otu n'ime ndi ohu onyeisi nchụaja, bụ onye ikwu nwoke ahụ Pita bipuru nti, siri, "O bu na m ahughị gi na ya n'ime ogige ahụ?" ²⁷ Ma Pita gokwara ago ozo. N'otu mgbe ahụ oke okuku kwara akwa.

Jisos n'ihu Paillet

²⁸ Mgbe ahụ, ha sitere n'ulo Kaifas duru Jisos gaa n'uloeze Paillet. O bụkwa n'isi ututu, ma ha onwe ha abanyeghi n'ime uloze ahụ n'hi na ha achoghị imeru onwe ha, ka ha nwee ike isoro rie nri na Mmemme Ngabiga. ²⁹ Paillet gakwuru ha n'ezinonu, "Gini bu ebubo unu na-ebo nwoke a?"

³⁰ Ha zara ma si ya, "O buru na onye a abughị onye aruruala, anyi agaraghị akpotara gi ya."

³¹ Paillet siri, "Durunu ya puo kpee ya ikpe n'onwe unu di ka iwu unu si di."

Ndi Juu siri ya, "Ma anyi enweghi ikike igbu onye o bula." ³² Nke a mere iji mezuo okwu ahụ Jisos kwuru banyere udi onwu o gaje inwu.

³³ Mgbe ahụ Paillet baghachiri n'ime ụlọeze ahụ, zie ozi ka a kpọrọ ya Jisọs. Ọ juru ya, "Ị bụ eze ndị Juu?"

³⁴ Jisọs zara, **"Ị na-ajụ nke a n'onwe gị ka ọ bụ ihe ndị ọzọ gwara gị banyere m?"**

³⁵ Paillet zara, "Abụ m onye Juu? Ọ bụ ndị ala gị na ndịisi nchụaja unu kpọtaara m gị. Gini ka i mere?"

³⁶ Jisọs zara, **"Alaeze m abughị nke ụwa a. A si na alaeze m bụ nke ụwa a, ndị na-ejere m ozi gaara iluru m ogụ iji gbochie m idaba n'aka ndị Juu. Ma ugbu a, alaeze m abughị nke ụwa a."**

³⁷ Paillet siri ya, "Ya bụ na ị bụ eze?"

Jisọs zara, **"Gị onwe gị kwuru na m bụ eze. Amuru m n'ihi nke a, ọ bukwa n'ihi nke a ka m ji bi a n'ụwa igba ama banyere eziokwu. Onye ọbụla huru eziokwu n'anya na-ege m nti."**

³⁸ Paillet siri ya, "Gini bụ eziokwu?" Mgbe o kwuchara nke a, ọ puru jekwuuru ndị Juu ọzọ si ha, "Ọ dighi ihe ọbụla m chọputara megidere ya. ³⁹ Ma ọ bụ omenaala unu, na m ga-ahapuru unu otu onye mkpọrọ n'oge Mmemme Ngabiga. Unu choro ka m hapuru unu 'eze ndị Juu?'"

⁴⁰ Ha tiri mkpu ọzọ si, "Ọ bughị nwoke a, ma hapuru anyi Barabas." Barabas bụ onye abali di egwu.

19

I ma Jisọs ikpe

¹ Mgbe ahụ, Paillet kpuru Jisọs, a pia ya ihe. ² Ndi agha kpara okpueze nke e ji ogwu mee, kpukwasị ya n'isi, yinyekwa ya uwe mwuda na-acha odo odo. ³ Ha biakwutere ya otutu mgbe na-asi, "Ekele, gị Eze ndi Juu!" Ha na-amakwa ya ura n'ihu.

⁴ Paillet pukwara n'ezi ọzọ si ha, "Lee, ana m akpọtara unu ya, ka unu mara na achoputaghi m ihe ojoo obula o mere." ⁵ Mgbe Jisọs yi okpu ogwu na uwe odo odo puta, Paillet siri ha, "Lekwanu nwoke ahu!"

⁶ Ngwangwa, ndiisi nchujaja na ndi nche huru ya, ha tiri mkpu si, "Kpogide ya n'obe! Kpogide ya n'obe!"

Paillet siri ha, "Kporonu ya kpogbuo ya n'onwe unu. Achoputaghi m ihe ojoo obula o mere."

⁷ Ndi Juu zara ya, "Anyi nwere iwu, di ka iwu ahụ siri di, ihe kwesiri ya bu onwu, n'ihu na o kporo onwe ya Okpara Chineke."

⁸ Mgbe Paillet nuru nke a, oke egwu turu ya karja. ⁹ O laghachiri azu n'ime uloze ahụ, juo Jisọs, "Olee ebe i siri bia?" Ma Jisọs azaghi ya ihe obula. ¹⁰ Paillet siri ya, "I na-agba m nkiti? O bu na i maghi na m nwere ike ikpogide gi n'obe, nweekwa ike ihapu gi ka i laa?"

¹¹ Jisọs zara ya, **"I garaghi enwe ike obula n'ebe m no, ma o buru na o siteghi n'elu rute gi aka. Nke a mere mmehie onye duru m nye n'aka gi ji karja."**

¹² Site na mgbe ahụ Paillet chosiri ike ihapu ya. Ma ndi Juu tisiri mkpu ike si, "I hapu nwoke a ka o laa, i bukwaghi enyi Siza. N'ihu na onye obula na-eme onwe ya eze na-eleli Siza."

¹³ Mgbe Paillet nuru okwu ndi a, o kpọtara Jisọs n'ezi, nodukwa ala n'оче ikpe ya di n'ebe a na-akpo Pevumentị (maobu Gabata n'asusu Hibru). ¹⁴ O bu n'ihe dika n'oge ehie nke ubochi nkwidebe maka oriri Ngabiga.

Ọ siri ndi Juu, "Leenu eze unu!"

¹⁵ Ma ha tiri mkpu, "Kpọpọ ya, Kpọpọ ya! Kpọgide ya n'obe."

Paillet juru ha, "Unu chorọ ka m kpogide eze unu n'obe?"

Ma ndiisi nchajaja zara, "Anyi enweghi eze ozọ karija Siza."

¹⁶ Mgbe ahụ, o nyefere ya n'aka ha, ka ha kpogide ya n'obe.

Mkpogbu Jisọs

Ha kpogoro Jisọs puo. ¹⁷ O buuru obe ya gaa n'ebe a na-akpo Okpokoro Isi (nke putara Golgota n'asusu Hibru). ¹⁸ N'ebe ahụ ka ha kpogidere ya n'obe, ya na mmadu abuo ndi ozọ. Otu onye n'aka nri ya, onye nke ozọ n'aka ekpe ya.

¹⁹ O nwere ihe Paillet dere kupanye n'elu obe ahụ. Ihe o dere bu nke a:

Jisọs onye Nazaret, Eze ndi Juu.

²⁰ Otutu ndi Juu guru ihe a o dere, n'ihia na ebe a kpogburu Jisọs di nso n'obodo ahụ. E dekwara ya n'asusu Hibru, Griik na Latin. ²¹ Ndiisi nchajaja nke ndi Juu gwara Paillet si, "Edela na o bu Eze ndi Juu, kama dee na nwoke a siri, abu m eze ndi Juu."

²² Ma Paillet zara, "Ihe m dere, edeela m ya."

²³ Mgbe ndi agha kpogidechara Jisọs n'obe, ha kere uwe ya uzọ anọ. Onye obula n'ime ha nwetara otu uzọ. Ha chiru uwe mwuda ya nke a na-adughị adu, kama a kpara ya akpa site n'elu ya ruo n'ala ya.

²⁴ Ha gwaritara onwe ha, "Ka anyi hapunu idoka ya, kama ka anyi fee nza lee onye o ga-adanyere i were ya."

Nke a bu iji mezuo ihe e dere n'akwukwo nsọ,
"Ha kere uwe m n'etiti onwe ha,

feekwa nza banyere uwe mwuda m."*

Nke a bu ihe ndi agha ahụ mere.

²⁵ Nne ya, nwanne ya nwanyi, bu Meri nwunye Klopas, na Meri Magdalin guzo nso n'akuku obe Jisọs. ²⁶ Mgbe Jisọs huru nne ya na onye na-eso uzọ ya o huru n'anya ka o guzo n'akuku ya, o siri nne ya, "**Nwanyi lee nwa gi nwoke.**" ²⁷ O siri onye ahụ nke na-eso uzọ ya, "**Lee nne gi.**" Site n'oge ahụ, onye ahụ na-eso uzọ ya kpogoro ya laa n'ulo nke ya.

Onwu Jisọs

²⁸ N'ikpeazu, mgbe Jisọs matara na ihe niile emezuola. Ma iji mezuo ihe e dere n'akwukwo nsọ, o siri, "**Akpiri na-akpo m nku.**" ²⁹ Otu ite mmanya ora dorọ nso n'ebe ahụ. Ha were ogbo denye n'ime mmanya ahụ, kenye ogbo ahụ n'osisi hisop welie ya elu chee ya n'onu. ³⁰ Mgbe Jisọs deturu mmanya ahụ onu, o siri, "**O gwuchaala.**" O hulatarara isi ya, kubie ume.

³¹ Ma ndi Juu achoghi ka ahụ ndi ahụ a kpogidere n'obe nogide n'ebe ahụ ka chi bọọ, n'ihia na o bu Ubochi Nkwadebe. Echi ya bu gabu ubochi izuike puru iche. Ha riororo Paillet ka a gbajisie ha ukwu ma bupukwa ahụ ha. ³² Ndi agha ahụ biara gbajie ukwu onye nke mbu na onye nke ozọ a kpogburu ha na ya. ³³ Ma mgbe ha biaruru n'ebe Jisọs no, ha huru na o nwuolari. N'ihia nke a, ha agbajighi ukwu ya. ³⁴ Kama otu onye n'ime ndi agha ahụ weere ube mapuo ya akuku ya. Ngwangwa obara na mmiri gbaputara. ³⁵ Onye huru ihe ndi a gbara

* 19:24 19:24 Abụ 22:18

ama ka unu kwere, ama ya bu eziokwu, o matakwarana na ihe o na-ekwu bu eziokwu. ³⁶ Ihe ndi a niile mere ka e mezuo ihe e dere n'akwukwo nso, "O dighi okpukpu ya obula nke a ga-agbaji."† ³⁷ E dekwara n'ebe ozọ n'akwukwo si, "Ha ga-elegide onye ahụ ha mapuru ahụ anya."‡

Olili Jisọs

³⁸ Mgbe ihe ndi a gasiri, otu nwoke aha ya bu Josef, onye sitere Arimatia, onye na-eso ụzọ Jisọs na nzuzo, n'ih i egwu ndi Juu, jekwuuru Paillet rịọ ka o nye ya ikike iburu ahụ Jisọs, Paillet kwere, ya mere o b̄ara buru ahụ ya. ³⁹ N'ikodimọs, onye ahụ b̄akwutere Jisọs n'abalị na mbu, b̄akwara. O wetara maa na aloos a gwakotara agwakota, nke otutu ya ruru ihe dika kilogram iri ato na ano. ⁴⁰ Ha buuru ahụ Jisọs, tee ya ụda ndi ahụ, fuchikwaa ya n'akwa ocha linin dika omenaala olili ozu nke ndi Juu si di. ⁴¹ Ebe ahụ a kpogidere ya n'obe di n'otu ubi a gbara ogige. N'ime ogige a, otu ili ohuru di na ya nke e jibeghi lie onye obula. ⁴² N'ih i na o bu ubochi Nkwadebe nke ndi Juu,§ nakwa n'ih i na ili ahụ di nso, ha donyere ahụ Jisọs n'ime ya.

20

Mbilite n'onwu nke Jisọs

¹ N'isi ututu ubochi mbu nke izu uka, mgbe chi na-abozibeghi nke oma, Meri Magdalin b̄ara n'ili ahụ, ma hu na e wepula nkume ahụ e jiri mechie onu ili ahụ. ² O ji oso b̄akwute Saimon Pita na onye ozọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, bu onye Jisọs huru n'anya si, "Ha esitela n'ili ahụ bupu Onyenwe anyi. Anyi amaghi ebe ha dobere ya!"

³ Ya mere Pita na onye nke ozọ ahụ na-eso ụzọ ya puru gawa n'ili ahụ. ⁴ Ha abuo jiri oso na-aga, ma onye ozọ ahụ na-eso ụzọ ya gbakariri Pita n'oso buru ya ụzọ ruo n'ili ahụ. ⁵ O hulatarala ala, nyoo anya n'ime ili, hu akwa ocha ahụ ebe ha wusara n'ala, ma o baghi n'ime. ⁶ Ya mere Saimon Pita, onye na-eso ya n'azu b̄arutere banye n'ime ili ahụ. O huru akwa ozu ahụ ka o wusara n'ala, ⁷ ya na akwa nke e ji kechie ya isi. Ichafọ a na akwa ocha ahụ adikotaghi n'otu ebe, kama a piara ya apia dobe ya iche n'ebe ozọ. ⁸ Onye ozọ ahụ nke na-eso ụzọ ya, onye nke buru ụzọ b̄aruo n'ili banyekwara n'ime ili ahụ. O huru ma kwerekwa. ⁹ (Ruo n'oge a, ha aghotabeghi site n'akwukwo nso na o ghaghi i si n'onwu bilie.) ¹⁰ Emesia ndi na-eso ụzọ ya laghachiri n'ulo ha.

Jisọs egosi Meri Magdalin onwe ya

¹¹ Ma Meri guzo n'akuku ili ahụ na-ebe akwa. Mgbe o no na-ebe akwa, o hulatarala ala nyoo anya n'ime ili ahụ ¹² hu ndi mmuo ozi abuo yi uwe ocha, ka ha noduru ala otu n'isi, nke ozọ n'ukwu, n'ebe ahụ atogboro ahụ Jisọs.

¹³ Ha siri ya, "Nwanyi, gini mere i ji ebe akwa?"

O siri ha, "Ha ebupula Onyenwe m, amaghi m ebe ha bujere ya." ¹⁴ N'oge a, o tughariri hu ka Jisọs guzo n'ebe ahụ. Ma o mataghi na o bu Jisọs.

¹⁵ Jisọs siri ya, "**Nwanyi, gini mere iji ebe akwa? Onye ka i na-achọ?**"

† 19:36 19:36 Opu 12:46; Onu 9:12; Abu 34:20 ‡ 19:37 19:37 Zek 12:10 § 19:42 19:42 maka ubochi izuike ndi Juu

Ebe o chere na ọ bụ onye na-elekọta ogige ahụ, ọ siri ya, “Nna anyị ukwu, ọ buru na ọ bụ gị bupuru ya, gwa m ebe i debere ya ka m gaa buru ya.”

¹⁶ Jisọs siri ya, “**Meri.**”

Ọ tughariri tie mkpu n’olu Hibru si ya, “*Raboni!*” (nke putara “Onye nkuzi.”)

¹⁷ Jisọs siri ya, “**Emetukwala m aka n’ihi na alakwubeghi m Nna m. Kama gakwuru umunna m gwa ha, ‘Ana m alakwuru Nna m na Nna unu. Chineke m na Chineke unu.’**”

¹⁸ Meri Magdalin gara gwa ndi na-eso uto ya, “Ahula m Onyenwe anyi.” Ọ koro ha na ọ bụ ya gwara ya ihe ndi a niile.

Jisọs egosi ndi na-eso uto ya onwe ya

¹⁹ N’uhuruchi nke ubochi ahụ, bụ ubochi mbu nke izu uka, mgbe ndi na-eso uto ya zokotara n’ime otu ulo. Ha mechiri uto niile n’ihi egwu ndi juu. Jisọs batara guzo n’etiti ha si ha, “**Udo diri unu!**”

²⁰ Mgbe o kwusiri nke a, o gosiri ha aka ya na akuku ya. Onu juru ndi na-eso uto ya obi n’ihi na ha ahula Onyenwe anyi.

²¹ Ozokwa, Jisọs siri ha, “**Udo diri unu! Di ka Nna m si zite m, otu a ka m na-eziga unu.**” ²² Mgbe o kwuchara nke a, o kusara ha ume si ha, “**Naranu Mmuo Nso.**” ²³ Ọ buru na unu agbaghara onye obula mmehie ya, a ga-agbaghara ya, ọ burukwa na unu aju igbaghara ha, agaghi agbaghara ha.”

Jisọs egosi Tomos onwe ya

²⁴ Ma Tomos (onye a na-akpo Didimos), otu n’ime ndi ozi iri na abuo ahụ, anoghi ya mgbe Jisọs bira. ²⁵ Ya mere, ndi ozo na-eso uto ya gwara ya, “Anyi ahula Onyenwe anyi!”

Ma ọ siri ha, “Ọ bụ naani mgbe m jiri anya m hu ebe ahụ ntu kpopuru ya aka, tinye mkpisiaka m n’apa ntu ndi ahụ, ma tinyekwa aka m n’akuku ya ebe ahụ a mara ya ube, ka m ga-ekwere.”

²⁶ Mgbe abali asato gasiri, ndi na-eso uto ya zokotara ozo. Ugbo a Tomos nokwa n’etiti ha. N’agbanyeghi na e mechisiri uto niile, Jisọs batara guzo n’etiti ha si ha, “**Udo diri unu.**” ²⁷ Mgbe ahụ ọ siri Tomos, “**Ranye mkpisiaka gi n’ebe a, leekwa aka m abuo. Weputa aka gi tinyekwa n’akuku m. Abula onye na-enweghi okwukwe, kama kwere.**”

²⁸ Tomos zara si ya, “Onyenwe m na Chineke m!”

²⁹ Ma Jisọs siri ya, “**I kweere n’ihi na i hula m? Ma ngozi diri ndi na-ahughi ma kwere.**”

Ihe mere e ji dee akwukwo ozioma Jon

³⁰ Ọ di otutu ihe iribama ndi ozo Jisọs ruru n’ihu ndi na-eso uto ya. Ma edeghi ha n’ime akwukwo a. ³¹ Ma e dere ihe ndi a niile ka unu kwere na Jisọs bu Kraist, Okpara Chineke. N’ihi na ọ bụ site n’ikwere ka unu ga-eji nweta ndu oheru site n’aha ya.

21

Jisọs na oru ebube nke igbute azu

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Jisọs gosiri ndi na-eso uto ya onwe ya ozo. O mere nke a n’akuku osimiri nke Tiberias,* lee otu o si mee. ² Ufodu

* 21:1 21:1 Maqbu, Galili

n'ime ndị na-eso ụzọ ya nọkoro otu ebe. Ndi a bu Saimon Pita na Tomos (onye a na-akpo Didimos), na Nataniel, onye Kena nke Galili na umu Zebedi, na mmadu abuo ndi ozo bukwa ndi ozi ya. ³ Saimon Pita siri ha, "Ana m aga igbu azu." Ha siri, "Anyi ga-eso gi." Ha biliri gaa, banye n'ime ugbo mmiri. Ma n'abalị ahụ niile ha egbuteghi ihe obula.

⁴ Mgbe chi na-abo Jisos guzoro n'akuku mmiri. Ma ndi na-eso ụzọ ya amataghi na o bu Jisos.

⁵ Jisos siri ha, "**Umuntakiri, unu gbutere azu obula?**"

Ha zara ya, "Mba."

⁶ O gwara ha, "**Wunyenu ugbu unu n'akuku aka nri nke ugbo. Unu ga-egbutekwa azu.**" Mgbe ha mere nke a, ha enwekwaghi ike idoputa ugbu ha, n'ih i otutu azu nke di n'ime ya.

⁷ Mgbe ahụ onye ahụ na-eso ụzọ ya Jisos huru n'anya gwara Pita, "O bu Onyenwe anyi!" Ngwangwa Saimon Pita nuru na "o bu Onyenwe anyi," o yiiri uwe ya (n'ih na o gba oto), wuba n'ime mmiri ahụ. ⁸ Ndi ozo ndi na-eso ụzọ ya biara n'ugbo mmiri nta ahụ, na-adoputa ugbu ha nke azu juru n'ime ya, n'ih na ha no nso n'ala ihe di ka nari nzo ukwu na ise.[†] ⁹ Mgbe ha putara n'elu ala, ha huru oku a kwanyere, nke a hukwasiri azu n'elu ya na ogbe achicha.

¹⁰ Jisos gwara ha, "**Wetanu ufodu n'ime azu ndi ahụ unu gbutere ugbu a.**" ¹¹ Saimon Pita puru gaa dogota ugbu azu ahụ n'elu ala. Ihe juru ya bu azu ndi ukwu nke onuogugu ya di nari na iri ise na ato. Ma ugbu ahụ adowaghi n'agbanyeghi na azu juru n'ime ya. ¹² Jisos siri ha, "**Bianu rie nri ututu.**" O dighi onye obula n'ime ndi ahụ na-eso ụzọ ya juru ya, "I bu onye?" N'ih na ha maara na o bu Onyenwe anyi. ¹³ Jisos biara were achicha ahụ nye ha. Otu ahụ ka o mekwara azu ahụ. ¹⁴ Nke a bu ugboro ato Jisos gosiri ndi na-eso ụzọ ya onwe ya mgbe e mere ka o si n'onwu bilie.

Jisos akpoghachite Pita

¹⁵ Mgbe ha risiri nri ututu, Jisos siri Saimon Pita, "**Saimon nwa Jon, i huru m n'anya kari ndi a niile?**"

O siri ya, "E, Onyenwe anyi, i maara na m huru gi n'anya."

Jisos siri ya, "**Na-azu umu aturu m.**"

¹⁶ Jisos siri ya nke ugboro abuo, "**Saimon nwa Jon, i huru m n'anya?**"

O siri, "E, Onyenwe anyi, i maara na m huru gi n'anya."

O siri ya, "**Na-elekota aturu m.**"

¹⁷ O siri ya nke ugboro ato, "**Saimon nwa Jon, i huru m n'anya?**"

O wutere Pita na o siri ya nke ugboro ato, "**i huru m n'anya?**" O siri ya, "Onyenwe anyi, i mazuru ihe niile, i makwaara na m huru gi n'anya."

Jisos siri ya, "**Na-azu aturu m.** ¹⁸ N'ezie, n'ezie asi m gi, mgbe i bu okorobia i na-eke aji n'ukwu, gaa ebe i choro iga. Ma mgbe i ghorog agadi, i ga-esetipu aka gi, onye ozo ga-ekke gi ihe okike n'ukwu ma duru gi gaa ebe i na-achoghi iga." ¹⁹ O kwuru nke a iji gosi udi onwu o ga-anwu iji nye Chineke otuto. Mgbe nke a mesiri, o siri ya, "**Soro m.**"

[†] 21:8 Maobu, nari kubit abuo

²⁰ Pita chighariri hụ onye ahụ na-eso ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n'anya ka ọ na-esokwa ha n'azu. (Ọ bụ onyeozị ahụ dabeere ya n'obi na nri anyasi, nke siri, "Onyenwe anyị, onye ga-arara gi nye?") ²¹ Mgbe Pita hụrụ ya, ọ siri Jisọs, "Onyenwe anyị kedụ maka onye a?"

²² Jisọs siri ya, **"Ọ bụrụ na m achọọ ka ọ nọgide ruo mgbe m ga-alọghachi gini ka nke a bụ nye gi? Soro m."** ²³ Ya mere, akukọ a gbasara n'etiti umunna na onye a na-eso ụzọ ya agaghị anwụ. Ma Jisọs asighi ya na ọ gaghị anwụ anwụ, kama, **"Ọ bụrụ na m chọọ ka ọ nọgide ruo mgbe m ga-abia, ọ gbasara gi?"**

²⁴ Nke a bụ onye ahụ na-eso ụzọ ya onye na-agba ama ihe ndi a niile, ma deekwa ha n'akwukwo. Anyi makwaara na ama ya bụ eziokwu.

²⁵ Ma ọ di otutu ihe ndi ozo Jisọs mere. Ọ bụrụ na e dee ha niile n'akwukwo, ọ dighi m ka uwa niile ọ ga-aba akwukwo a ga-edede banyere ha.

Oru Ndi Ozi

Jisosh alaa n'eluigwe

¹ Ezigbo enyi m Tiofilos, n'akwukwo m nke mbu m dere gi banyere ihe niile Jisosh malitere ime nakwa ikuzi, ² ruo n'ubochi e mere ka o laghachi n'eluigwe mgbe o sitere n'ike Mmuo nsọ nyesia ndi na-esozọ ya iwu, bu ndi o hoputara. ³ Mgbe o husiri ahuhu nke onwu, o gosiri ha onwe ya n'uzo di iche iche n'ebe o doro anya na ya di ndu. O mere ka ha hu ya anya n'ime iri ubochi anọ, na-akuziri ha banyere alaeze Chineke. ⁴ N'otu oge, o nonyeere ha na nri, o nyere ha iwu a, **"Unu esila na Jerusalem puo, kama chere nu nke Nna m, nke unu nuru site n'onu m. ⁵ N'ihu na Jon jiri mmiri mee unu baptizim, ma n'oge na-adighi anya, a ga-iji Mmuo Nso mee unu baptizim."**

⁶ Mgbe ha gbaoro, ha juru ya, "Onyenwe anyi, o bu ugbo a ka i ga-enyeghachi Izrel alaeze ahụ?"

⁷ Ma o siri ha, **"O bughị oru unu imata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n'ikike nke onwe ya. ⁸ Ma mgbe Mmuo Nso bjakwasiri unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile uwa soturu."**

⁹ Mgbe o kwusiri nke a, e weliri ya elu mgbe ha na-ele anya, igwe ojii kpuchikwara ya, zopu ya n'anya ha.

¹⁰ Mgbe ha na-elegidesi anya ike n'eluigwe dika o na-ala, na mberede, umu nwoke abuo yi uwe ocha guzoro ha nso. ¹¹ Ha siri, "Ndi ikom Galili, gin mere unu jiri guzoro ebe a na-ele anya n'eluigwe? Jisosh a onye e sitere n'etiti unu kporo laa n'eluigwe ga-aloghachikwa otu ahụ unu si hu ya o siri laa n'eluigwe."

Mataias, onye nochiri anya Judas

¹² Ha sitere n'Ugwu a na-akpo Oliv nke di Jerusalem nso, njem nke otu ubochi izuikwe, laghachi na Jerusalem. ¹³ Mgbe ha batara n'obodo, ha rigoro n'ime ulo ahụ di n'ulo elu, ebe ha na-anọ. Ndi a bu ndi no n'ulo ahụ:

Pita, Jon, Jemis na Andru,

Filip na Tomos,

Batalomi na Matiu,

Jemis nwa Alfios, Saimon onye a na-akpo Zilot na Judas nwa Jemis.

¹⁴ Ndi a niile ji otu obi nogidesie ike n'ekpere. Ndi sonyere ha bu ufodu ndi inyom na Meri nne Jisosh, na umunna ya.

¹⁵ N'oge ahụ, Pita bilitere n'etiti ndi kwere ekwe onuogugu ha di ihe di ka nari na iri abuo, si, ¹⁶ "Umunna m, o di mkpa ka ihe e dere n'akwukwo nsọ mezuo banyere Judas onye duuru ndi jidere Jisosh bia. Mmuo Nso kwuru na nke a ga-eme mgbe o sitere n'onu Devid kwuo okwu n'oge gara aga. ¹⁷ O bu otu n'ime anyi. O nwere oke n'ime oru a."

18 Ego ọ natara n'ihì orụ ojoo ya ka o jiri zuo ala. N'ala ahụ ka ọ dara sọ isi n'ala, afọ ya etipuo, eriri afọ ya awusiakwa. 19 Ndị niile bi na Jerusalem nuru akuko banyere ya. N'ihì ya, ha kpoo ala ahụ n'asusu ha Akeldama, nke putara Ala Obara.

20 Pita sirì, "N'ihì na e dere ya n'akwukwo Abụ Oma:

"Ka ebe obibi ya togboro n'efu,

ka mmadu obula gharakwa ibi n'ime ya,"*

na,

"Ka onye ozo nochiekwá onodu ya ka onyeisi.†

21 Ya mere, otu onye n'ime ndi anyi na ha no n'oge niile Onyenwe anyi Jisọs no n'etiti anyi, 22 bido n'oge Jon na-eme baptizim ruo n'ubochi Jisọs si n'etiti anyi rigoro n'eluigwe. Otu onye n'ime ndi a ga-eso anyi buru onye akaebe nke mbilite n'onwu ya."

23 Ya mere, ha hoputara mmadu abuo, Josef onye a na-akpo Basabas (aha ya ozo bukwa Jostus) na Mataias.‡ 24 Ha kpere ekpere si, "Onyenwe anyi, i maara obi mmadu niile. Gosi anyi onye i hoputara n'ime mmadu abuo ndi a. 25 Ka o buru onyeozì na onyendu nke ganochi anya Judas onye nke hapuru ma gawa ebe o kwesiri ka o gaa." 26 Ha fere ha nza. Nza ahụ makwara Mataias, ha gunyere ya di ka otu n'ime ndi ozi iri na otu ahụ.

2

Obibia nke Mmuo Nso

1 Mgbe ubochi Pentikosisu ruru, ha niile zukotara n'otu ebe. 2 Na mberede, uzu yiri nke oke ifufe di ike sitere n'eluigwe bia juputa n'ulo ahụ ha no. 3 Ha huru ihe dika ire oku ka o kewara nokwasì n'isi ha n'otu n'otu. 4 Ha niile juputara na Mmuo Nso, malite isu asusu di iche iche dika Mmuo Nso nyere ha ike.

5 N'oge ahụ, otutu ndi Juu ji obi ocha na-efe Chineke no na Jerusalem. Ndi si na mba di iche iche n'okpuru eluigwe. 6 Igwe mmadu gbakotara n'onodu mgbagwoju anya mgbe ha nuru uzu ahụ, n'ihì na ha nuru ka ha na-asu asusu nke onye obula n'ime ha na-aghota, n'asusu obodo ha di iche iche. 7 N'oke iju anya, ha kwuritara n'onwe ha, "Ndi a niile na-ekwu okwu ha abughi ndi Galili? 8 Gini mere onye obula n'ime anyi ji na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu ala anyi di iche iche? 9 Ndi Patia, na ndi Midia, na ndi Elam, ndi bikwa n'ime Mesopotamia, ndi Judia, na ndi Kapadosia, ndi Pontos, na ndi Eshia, 10 ndi Frigia, na ndi Pamfilia, na ndi Ijipt, na ndi akuku Libiya nke di Sirini nso, na ndi obia si na Rom bia 11 (ndi Juu na ndi kwere n'okpukpe ndi Juu). Ndi Kriit na ndi Arab; anyi na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu anyi di iche iche banyere oru ebube Chineke." 12 O juru ha anya, gbaakwa ha gharị. Ha siritara onwe ha, "Gini ka nke a bu?"

13 Ma ufodu ndi ozo na-akwa ha emo na-asi, "Ndi a bu ndi mmanya na-egbu."

Okwu Pita banyere Kraist

14 Pita guzoro, ya na ndi ozi iri na otu ahụ welie olu gwa ogbako ahụ okwu, "Ndi Juu na unu ndi bi na Jerusalem, matanu nke a, geekwanu

* 1:20 1:20 Abụ 69:25 † 1:20 1:20 Abụ 109:8 ‡ 1:23 1:23 Mataias bu onye ahoputara ka o nochie anya Judas Iskarjot n'ije ozi. Oru ndi ozi bu igba ama na ikwuputa mbilite n'onwu Jisọs dika Kraist ahụ.

ntị na ihe m na-ekwu. ¹⁵ Ọ bughị mmanya na-egbu ndị a dị ka unu chere. Lee, ọ bụ naanị elekere itoolu nke ụtụtụ na-akụ. ¹⁶ Mba, nke a bụ mmezu ihe Juel onye amụma kwuru,

¹⁷ “ ‘Chineke siri, n’oge ikpeazu,
aga m awụkwasi mmadu niile Mmuo m.

Umụ unu ndi ikom na umu unu ndi inyom ga-ebu amuma,
umu okorobia unu ga-ahukwa ohu,
ndi okenye nwoke unu ga-arọ nro.

¹⁸ Ọ buladi ndi ohu m, nwoke ha na nwanyi n’ime ha,
ka m ga-awukwasi Mmuo m.
Ha ga-ebukwa amuma.

¹⁹ Aga m egosi ihe itunanya na mbara eluigwe,
gosikwa ihe iribama n’uwa na n’okpuru uwa,
obara na oku na alulu anwuru oku.

²⁰ Anyanwu ga-agbanwe gho o chichiri,
onwa ga-aghokwa obara,
tupu ubochi Onyenwe anyi abia, bu ubochi ahụ di ukwu dikwa ebube.

²¹ Ọ ga-erukwa, na onye obula nke na-akpoku
aha Onyenwe anyi, ka a ga-azoputa.’*

²² “Ndi Izrel, geenu nti n’okwu a, Jisos onye Nazaret bu nwoke Chineke gosiri unu, site n’oru di ike, n’oru ebube nakwa ihe iribama niile nke Chineke ruru n’etiti unu site n’aka ya, dika unu ji anya unu hu. ²³ Onye a ka e weere nyefee unu n’aka site na nzube nke Chineke buru uzọ tuo atumatu ya, na dika o siri mara na mbu, o bu ya ka unu gburu ma kpogidekwa n’obe site n’aka ndi na-amaghi iwu. ²⁴ Ma Chineke emela ka o site n’onwu bilie mgbe o topuchara ihe mgbu nke onwu, n’ihi na onwu enweghi ike ijide ya. ²⁵ Devid kwuru banyere ya, “ ‘Ana m ahụ Onyenwe anyi ka o na-anogide n’ihu m mgbe niile.

N’ihi na o no n’aka nri m.
Agaghi m ama jijiji.

²⁶ Ya mere, onu juputara m obi, ire m na-anurikwa onu;
anu ahụ m ga-ezukwa ike n’olileanya,

²⁷ n’ihi na i gaghị ahapu mkpuruobi m n’ala mmuo,
i gakwaghi ahapu anu ahụ nke Onye gi di nso ka o hu ire ure.

²⁸ I mere ka m mara uzọ nke ndu;
i ga-emekwa ka m juputa n’onu n’ihu gi.’†

²⁹ “Umunna m, eji m nkwuwa okwu na-agwa unu banyere nna nna anyi Devid, bu onye nwuru anwu e lie ya. Ili ya dikwa n’etiti anyi taa.

³⁰ Ma o bu onye amuma marakwa na Chineke jiri inu iyi kwee ya nkwa na otu n’ime umu ya ga-anokwasi n’ocheeze ya. ³¹ Ebe o buuru uzọ hu ihe ga-eme n’oge di n’ihu, o kwuru banyere mbilite n’onwu nke Kraist, mgbe o siri, a hapughi ya n’ala mmuo; anu ahụ ya ahughikwa ire ure. ³² Ọ bụ Jisos a ka Chineke mere ka o di ndu ozo. Anyi niile bukwa ndi akaebe banyere ya. ³³ Ebe o bu na e buliela ya elu n’aka nri Chineke. Ọ natala Mmuo Nso dika Nna ya kwere na nkwa. Ihe a unu na-ahu na nke unu na-anu bu onyinye ya o wukwasiri anyi. ³⁴ Ọ dighi oge Devid jiri rigoro n’eluigwe, ma ya onwe ya siri,
“ ‘Onyenwe anyi gwara Onyenwe m si,

* 2:21 2:21 Jul 2:28-32 † 2:28 2:28 Abu 16:8-11

“Nọdụ ala n’aka nri m,
³⁵ ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị
 ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gị.”[†]

³⁶ “Ya mere, ana m eme ka ezinaụlọ Izrel niile mara nke ọma, na Chineke emeela Jisọs a onye unu kpogidere n’obe ka ọ buru Onyenwe anyị na Kraịst.”

³⁷ Mgbe ha nuru ihe ndị a, akonuche ha mara ha ikpe. Ha siri Pita na ndị ozi ndị ọzọ, “Ụmunnna, gini ka anyị ga-eme?”

³⁸ Ma Pita siri ha, “Chegharianu unu niile. Ka e mekwa unu baptizim n’aha Jisọs Kraịst, maka mgbaghara mmehie unu. Unu ga-anatakwa onyinye nke Mmụọ Nsọ. ³⁹ Nkwa a diri unu na umu umu unu na mmadu niile no n’ebe di anya, dikwara ndi niile Onyenwe anyi Chineke ga-akpo ka ha biakwute ya.”

⁴⁰ O jiri otutu okwu ndi ozọ gbaa ama, ma dukwa ha odu si, “Sitenu n’etiti ogbo a joro njo zoputa onwe unu.” ⁴¹ E mere ndi nabatara okwu ya baptizim, ha di ihe ruru puku mmadu ato, a gunyere n’onuogugu ha.

Nnọkọ nke ndi kwere ekwe

⁴² Ha nyefere onwe ha n’ozizi nke ndi ozi, ya na ife ofufe na inyawa achicha nakwa ikpe ekpere. ⁴³ Onye obula n’ime ha juputara na egwu, n’ihi na ndi ozi na-arụ otutu oru ebube, na ihe iribama di iche iche. ⁴⁴ Ndi niile kwere ekwe nokotara onu, nwekokwaa ihe niile onu. ⁴⁵ Ha rere ihe ha nwere na nke ha kpatara, kenye onye obula dika mkpa ya siri di. ⁴⁶ Ha gara n’ihu na-ezukoata n’ulonso ukwu ikpe ekpere kwa ubochi. Ha na-erikokwa nri n’ulo ha, n’obi onu na ekele. ⁴⁷ Dika ha gara n’ihu na-eto Chineke, ha nwetara ihuoma n’aka ndi mmadu. Onyenwe anyi na-atukwasikwara ha ndi a na-azoputa kwa ubochi.

3

Ogwugwo onye ngwuro

¹ Otu ubochi Pita na Jon na-aga n’ulonso ukwu ikpe ekpere n’oge ekpere n’elekere ato nke ehie. ² Ma otu nwoke dara ngwuro site n’afonne ya ka a na-ebute n’onu uzọ ama nke ulonso ukwu ahụ ubochi niile ka ọ na-arịo ndi na-aba n’ime ulonso ukwu ahụ ariri. Aha onu uzọ ama ahụ bu onu uzọ ama oma. ³ Mgbe ọ huru Pita na Jon ka ha na-achọ iba n’ulonso ukwu ahụ, o bidoro iriọ ha ariri. ⁴ Ma Pita na Jon legidere ya anya, Pita siri, “Lee anyi anya.” ⁵ O legidere ha anya chee na ha ga-enye ya onyinye.

⁶ Ma Pita siri, “Enweghi m olaocha maobu olaedo ma ihe m nwere ka m na-enye gi. N’aha Jisọs Kraịst onye Nazaret bilie otọ gawa ije.” ⁷ O jidere ya aka n’aka nri ya, nyere ya aka selite ya elu, ngwangwa, ukwu ya na nkwonkwo nke akwara ukwu ya nwetara ike. ⁸ O wuliri elu n’ukwu ya, bido iga ije. O soro ha baa n’ulonso ukwu ahụ, ya na-aga, ya ana-awuli elu, na-etokwa Chineke. ⁹ Mmadu niile huru ya ka ọ na-agaghari na-eto Chineke, ¹⁰ ha ghotara na ọ bu ya bu onye ahụ na-anọ n’onu uzọ ama ulonso ukwu ahụ, nke a na-akpo onu uzọ ama oma na-arịo ariri. Ọ gbagwojuru ha anya nke ukwu, gbakwa ha ghari ihe mere ya.

Okwu Pita n'ụlọnsọ ukwu

¹¹ Ma dị ka o jidere Pita na Jọn aka, ndị mmadụ niile jiri mgbagwoju anya gbara ọsọ bjakwute ha n'akụkụ ụlọnsọ ahụ ebe a na-akpọ mgbe ụlọ Solomon. ¹² Mgbe Pita huru nke a, ọ gwara igwe mmadụ ahụ, "Ndị Izrel, gini mere ihe a ji eju unu anya? Gini mere unu ji ele anyị anya dika a ga-asị na ọ bu site n'ike nke anyị maobu n'idi nsọ anyị ka anyị jiri mee ka nwoke a gawa ije? ¹³ Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob, Chineke nke nna anyị ha, ebuliela onye na-ejere ya ozi, bu Jisọs elu, onye unu nyefere ka e gbuo, ma gonarikwa ya n'ihu Paillet, n'agbanyeghi na o kpebiri ihapu ya ka ọ laa. ¹⁴ Unu gonariri onye ahụ di nsọ burukwa onye ezi omume, ma rifo ka a hapuru unu ogbu mmadu. ¹⁵ Unu gburu onye ahụ na-enye ndu, ma Chineke akpolitela ya site n'onwu. Anyi bu ndi akaebe ihe ndi a. ¹⁶ O bu site n'okwukwe n'aha ya, o bu aha ya naani mere nwoke a ka o di ike onye nke unu na-ahu ma marakwa. Okwukwe n'ime Jisos mere ka ahụ ya zuo oke n'ihu unu niile.

¹⁷ "Ugbu a umunna m, amaara m na unu kpara agwa na-amaghi ama, dika ndi ndu unu sikwara kpaa. ¹⁸ Ma Chineke siri otu a mezuo ihe o kwuru site n'onu ndi amuma niile na Kraist ya aghaghi ihu ahuhu. ¹⁹ Ya mere, chegharianu ugbu a ma loghachikwutekwanu Chineke, ka e nwee ike ihichapu mmehie unu, ²⁰ ka enyekwa unu ntute nke ime mmuo nke sitere n'ihu Onyenwe anyi, ma zitekwara unu Kraist ahụ, bu onye ahoputara nye unu, nke bu Jisos. ²¹ Onye eluigwe na-aghaghi inabata tutu ruo oge ahụ Chineke ga-eweghachi ihe niile n'onodu ha, dika o kwere na nkwa n'ogologo oge gara aga site n'onu ndi amuma ya di nsọ. ²² Mosis siri, 'Onyenwe anyi bu Chineke ga-eme ka onye amuma ga-adi ka m biliere unu site n'etiti umu nne unu, unu aghaghi ige nti n'ihe niile o ga-agwa unu. ²³ Onye obula juru ige onye amuma ahụ nti, ka a ga-ekewapu kpmkpam site n'etiti ndi ya ma bibiekwa ya.'*

²⁴ "N'ezie ndi amuma niile site na Samuel na ndi ozọ so ya n'azu, bukwara amuma banyere ubochi ndi a. ²⁵ Ma unu bu ndi nketa nke ndi amuma, nakwa nke ogbugba ndu ahụ Chineke na nna nna unu gbara, mgbe ọ gwara Ebrahim, 'Site na mkpuru gi ka a ga-agozi mba niile nke uwa.'† ²⁶ Mgbe Chineke kpolitere onyeozu ya, o buuru uzọ zitere unu ya, ka o gozie unu site n'ime ka onye obula n'ime unu chegharia site n'uzo ojoo ya."

4*Pita na Jọn n'ụlọikpe*

¹ Mgbe ha no na-agwa ndi mmadu ahụ okwu, ndi nchujaja na onyeisi ndi agha na-eche ụlọnsọ ukwu ahụ na ndi Sadiusi bjakwutere ha. ² Ha were oke iwe n'ihu na ha na-ezi ndi mmadu ihe, na-ekwusakwa na n'ime Jisos ka mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu di. ³ Ha jidere ha tinye ha n'ulo mkporo, ruo n'echi ya. N'ihu na oge e jidere ha bu n'oge uhuruchi. ⁴ Ma otutu ndi nuru okwu ahụ kwenyere. Onuogugu ha ruru ihe di ka puku mmadu ise.

* **3:23** 3:23 Dit 18:15,18,19 † **3:25** 3:25 Jen 22:18; 26:4

⁵ N'echi ya, ndị na-achị achị, na ndị okenye na ndị ozizi iwu zukoṛo na Jerusalem. ⁶ Onyeisi nchụaja bụ Anas nọ n'ebe ahụ, na Kaifas na Jọn na Alegganda, na ndị ọzọ bụ ndị ikwu onyeisi nchụaja. ⁷ Mgbe ha kpọtara ha n'etiti ha, ha juru ha, "Ọ bụ site n'ike onye, na site n'aha onye, ka unu ji mee ihe a?"

⁸ N'oge ahụ, Pita juputara na Mmuo Nso. O gwara ha, "Unu ndị na-achị ala anyị, na ndị okenye. ⁹ Ọ buru na unu kpọtara anyị ichoputa otu nwoke ngwuro a si buru onye ahụ di mma maobu otu e si gwoo ya, ¹⁰ ya mere maranụ nke a, unu na ndị Izrel niile, a gworo nwoke a guzo n'etiti unu site n'aha Jisọs Kraist onye Nazaret, onye unu kpogidere n'obe, ma Chineke kpolitere ya site n'onwu. ¹¹ Jisọs a bụ "nkume ahụ unu ndị na-ewu ulo juru,

nke ghoru nkume isi ntala ulo.*"

¹² Nzoputa adighi n'ime onye obula ozo, n'ihi na o nweghi aha ozo e nyere n'etiti mmadu n'okpuru eluigwe nke e nwere ike isite na ya zoputa anyi."

¹³ Mgbe ha huru nkwuwa okwu Pita na Jon, na-atughi ujo, ma choputakwa na ha bu ndi mmadu nkiti, na ndi a na-azughi n'ulo akwukwo, o juru ha anya. Ma ha ghotara na ha bu ndi ha na Jisos nokoro. ¹⁴ Ma mgbe ha huru nwoke ahụ a gworo, ka o guzo n'akuku ha, ha enweghi okwu obula ha nwere ikwu megide nke a. ¹⁵ Ha nyere iwu ka ha si n'uloikpe ahụ puo, ma bido igba izu n'etiti onwe ha banyere nke a. ¹⁶ Ha na-asi, "Gini ka anyi ga-eme ndi a? Anyi apughi igogogo na ha ruru oru iribama puru iche. Ndi niile bi na Jerusalem maara ihe banyere nke a. ¹⁷ Ma iji mee ka akuko oru ebube a hapu igbasa ruo otutu mmadu nti, ka anyi doo ha aka na nti ka ha ghara igwa onye obula okwu banyere aha nwoke a."

¹⁸ Ha kporo ha nye ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu maobu izi ihe n'aha Jisos. ¹⁹ Ma Pita na Jon zara si ha, "Kpenu ikpe a n'onwe unu, maobu ihe ziri ezi n'anya Chineke ige unu nti kariya ige Chineke nti? ²⁰ N'ihi na o bu ihe rara ahụ na anyi ga-akwusi ikwu okwu banyere ihe ahụ anyi huru na nke anyi nuru."

²¹ Mgbe ha batuchara ha mba, ha hapuru ha ka ha laa. O nweghi uzo obula ha ga-esi taa ha ahuru n'ihi na mmadu niile no na-eto Chineke n'ihi ihe a mere. ²² N'ihi na nwoke a gworo n'uzo di ebube agafeela iri afogogo.

Ekpere ndi kwere ekwe

²³ Mgbe ha hapuru ha, ha lara koro ndi ibe ha ihe ndisi nchujaja na ndi okenye gwara ha. ²⁴ Mgbe ha nuru nke a, ha niile ji otu obi welie olu ha kpokuo Chineke, si, "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe anyi, gi onwe gi kere eluigwe na uwa, na oke osimiri, na ihe niile di n'ime ha. ²⁵ O bu gi sitere n'aka Mmuo Nso site n'onu nna anyi Devid, onye na-ejere gi ozi, si:

"Gini mere mba niile ji eme oke mkpotu?"

Gini mere ndi mmadu ji na-apia opipia nke na-abaghi uru?"

²⁶ Ndi eze nke uwa na-eguzokwa onwe ha,

ndi na-achị achị na-agbakotakwa,
imegide Onyenwe anyi

* 4:11 4:11 Abụ 118:22

na imegide Onye ya e tere mmanụ.[†]

²⁷ N'ezie n'obodo a, Herod na Pontios Paillet, na ndị mba ọzọ, nakwa ndị Izrel ezukọtala imegide onye nsọ ahụ na-ejere gi ozi, bụ Jisọs, onye i tere mmanụ, ²⁸ ha mere ihe i jiri ike gi na uche gi kwuo na ha aghaghị imezu. ²⁹ Ugbu a, Onyenwe anyị, lee ịba mba ha ma nye ndị ohu gi ike iji gbasaa ozi gi na-atughị egwu ọbụla. ³⁰ Setipụ aka gi gwọọ ndị ọrjia ma ruo otutu ọrụ ebube na ọrụ iribama site n'aha onye nsọ ahụ na-ejere gi ozi bụ Jisọs."

³¹ Mgbe ha kpesiri ekpere, ulo ahụ ha zuko n'ime ya mara jijiji. Ha juputara na Mmuo Nso, ma jiri nkwuwa okwu kwusaakwa okwu Chineke.

Ndi kwere ekwe na-ekekorita ihe

³² Ndi niile kwere ekwe nwere otu obi n'otu mkpuruobi. O nweghi onye obula guru ihe obula o nwere dika nke aka ya, kama ha mere ka onye obula n'ime ha keta oke n'ihe ibe ya nwere. ³³ Ndi ozi sitere n'ike gaa n'ihu na-agba ama banyere mbilite n'onwu Onyenwe anyi Jisos, oke amara bakwaara ha niile uba. ³⁴ O nweghi onye mkpa kpaa n'ime ha, n'ihu na site n'oge ruo n'oge, ndi nwere ala maobu ulo na-ere ha, ma wetakwa ego ha retara na ha, ³⁵ nye ndi ozi, a na-ekekwa ya nye onye obula di ka mkpa ya si di.

³⁶ Josef onye ikwu Livayi, onye sitere na Saipros, onye ndi ozi na-akpo Banabas (nke putara "nwa nke nkasiobi"). ³⁷ O rere ala o nwere, weta ego ya, ma togbo ya n'ukwu ndi ozi.

5

Ananayas na Safaira

¹ Ma otu nwoke a na-akpo Ananayas na nwunye ya bu Safaira rekwara ala nke ha. ² Na nkwekorita ya na nwunye ya, o zoro ufodu ego site n'ego ha retara n'ala ha ahụ, weta nke foduru bia togbo n'ukwu ndi ozi.

³ Pita siri, "Ananayas, ginị mere ekwensu jiri juputa obi gi mee ka i ghaara mmuo nsọ ugha mgbe i zopuuru onwe gi ego site n'ime ego i retara n'ala gi? ⁴ O bughị gi nwe ala ahụ tupu e ree ya? Mgbe e rechara ya, ego e retara ya o bughị nke gi, iji mee ka i chozo? Ginị mere i ji chee echiche ime ihe di otu a? O bughị mmadu ka i ghaara ugha kama o bu Chineke."

⁵ Mgbe Ananayas nuru okwu ndi a, o dara n'ala nwuo, egwu jidekwara ndi niile nuru ihe mere. ⁶ Umụ okorobia ndi no ebe ahụ batara jiri akwa kee ozu ya bupu ya ga lie.

⁷ Mgbe ihe dika awa ato gasiri, nwunye ya batakwarara, ma o matabeghi ihe mere di ya. ⁸ Pita juru ya, gwa m, "o bu ego ole a ka gi na di gi retara ala ahụ?"

O siri, "E, o bu ego ole ahụ ka anyi retara ya."

⁹ Pita siri ya, "Ginị mere unu jiri kpebie inwa Mmuo nke Onyenwe anyi onwunwa? Gee nti, nzọ ukwu ndi buuru di gi gaa lie no n'onu uzọ. Ha ga-ebupukwa gi."

¹⁰ N'otu oge ahụ o dara n'ala n'ukwu ya, nwuo, umu okorobia ahụ liri di ya batakwarara choputa na o nwuola, buru ya puo gaa lie ya

n'akukū di ya. ¹¹ Oke egwu tūru nzuko ahū niile, tuokwa ndi niile nūru akukū banyere ihe ndi a.

Oru ebube na oru itunanya

¹² Ndi ozi ahū rukwara oru ebube na oru iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu. Ha niile na-ezuko na mgbe ulo Solomon. ¹³ O nweghi onye obula kwere iso ha ozo, n'agbanyeghi na otutu mmadu na-asopuru ha. ¹⁴ Ma otu o di, otutu ndi nwoke na ndi nwanyi kwere n'Onyenwe anyi sonyere ha. ¹⁵ N'ih i nke a, ndi mmadu buputara ndi oria n'okporouzo nibe ha n'ute na ihe ndina, ka o ga-abu mgbe Pita na-agafe onyinyo ya ga-adakwas i ufodu n'ime ha. ¹⁶ Igwe mmadu zokotara site n'obodo ndi di Jerusalem gburugburu. Ha butekwara ndi nri nri, na ndi mmuo na-adighi ocha na-ene nsogbu, a gwokwara ha niile.

Mkpagbu nke ndi ozi

¹⁷ Mgbe ahū onyeisi nchujaja na ndi otu ya so n'otu ndi Sadiusi ka ekworo juputara obi. ¹⁸ Ha jidere ndi ozi a tuba ha n'ulo mkporo nke oha mmadu. ¹⁹ Ma n'oge abali mmuo ozi Onyenwe anyi meghere onu uzo ulo mkporo ahū kpoputa ha si, ²⁰ "Gaanu, guzoronu n'ulonso ukwu ahū gwa ndi mmadu ozi niile nke ndu ohuru a."

²¹ Mgbe ha nuru nke a, n'isi ututu, ha banyere n'ulonso ukwu malite izi ihe.

Ma mgbe onyeisi nchujaja na ndi soo ya biarutere, ha kporo nzuko ndi Sanhedrin nke bu ogbako jikotara ndi okenye Izrel niile. Ha zipuru ozi ka e site n'ulo mkporo kputa ha. ²² Ma mgbe ndi ahū ha zipuru ruru n'ulo mkporo, ha ahughi ndi ozi ahū. Ha loghachiri azu koro ndi ogbako ahū ihe ha huru, ²³ "Anyi huru ka a kpochiziri ulo mkporo ahū nke oma, ndi nche guzokwa n'onu uzo ya. Ma mgbe anyi meghere ulo mkporo ahū, anyi ahughi onye obula n'ime ya." ²⁴ Mgbe onyeisi ndi agha na-eche ulonso ukwu na ndisi nchujaja nuru okwu ndi a, o gbara ha ghari, ha na-eche ihe nke a ga-aputa.

²⁵ N'otu oge ahū, otu onye gbatara gwa ha, "Leenu! Ndi ahū unu tubara n'ulo mkporo guzo ugbu a n'ime ulonso ukwu na-ezi ndi mmadu ihe." ²⁶ Ngwangwa, onyeisi agha na ndi agha ya gara n'ulonso ahū jide ndi ozi ahū ma kputa ha, ma ha ejighi ike mee nke a n'ih i na ha turu egwu na ndi mmadu ga-atu ha nkume.

²⁷ Mgbe a kputara ha, e mere ka ha guzoro n'ihu ogbako ndi Sanhedrin, onyeisi nchujaja juru ha ajuju, ²⁸ si, "O bu anyi adoghi unu aka na nti ka unu kwusi ikuzi ihe n'aha a; ma unu emeela ka ozizi unu juputa Jerusalem niile kpebiekwa ime ka obara nwoke a diri anyi n'isi."

²⁹ Pita na ndi ozi ndi ozo zara si, "Anyi ga-erubere Chineke isi o bugh i mmadu. ³⁰ Chineke nna nna anyi a kpolitela Jisos site n'onwu bu onye ahū unu gburu site n'ikpogide ya n'elu osisi. ³¹ Chineke ebuliela ya elu n'aka nri nke ya onwe ya di ka Okpara eze na Onye nzoputa, ka o nwee ike inye ndi Izrel niile ncheghari na mgbaghara mmehie. ³² Anyi bu ndi ama nke ihe ndi a, Mmuo Nso onye Chineke nyere ndi na-erubere ya isi bukwa onyeama."

³³ Mgbe ha nuru nke a, o gbawara ha obi, ha choo igbu ha. ³⁴ Ma otu onye n'ime ha bu onye Farisii, burukwa onye ozizi iwu a na-asopuru, aha ya bu Gamaliel, biliri oto n'etiti ogbako ahū, nye iwu ka a kpopu

ndi ozi ahụ n'ezị nwa oge nta. ³⁵ O siri ha, "Ndi Izrel, leziekwanyanya nke oma ihe unu na-achọ ime ndi a. ³⁶ N'oge gara aga Teodas putara na-egosi na ya bu onye puru iche, ihe dika nari mmadu anọ sokwara ya, mgbe e gburu ya, ndi niile sooro ya gbasasiri ihe niile a kwusikwa. ³⁷ Mgbe nke ya gasiri, Judas onye Galili putakwara gosi onwe ya n'oge a na-agu onuogugu mmadu, o nwetakwara ndi sooro ya. Mgbe e gbukwara ya, ndi niile na-eso ya gbasasiri. ³⁸ Ya mere, agwa m unu, hapunu ndi a ka ha laara onwe ha. N'ihi na o buru na oru ha bu oru mmadu, o ga-akwusi mgbe na-adighi anya. ³⁹ Ma o buru na o sitere n'aka Chineke, unu agaghị enwe ike ikwusi ndi ikom ndi a, unu ga-achoputa naani na unu na-aluso Chineke ogu."

⁴⁰ Ogbako ahụ nabatara ndumodu ya. Ha kporo ndi ozi ahụ pia ha ihe, nyekwa ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu n'aha Jisos, hapukwa ha ka ha laa.

⁴¹ Mgbe ha hapuru ogbako ahụ, ha na-anuri onu n'ihi na-agunyere ha na ndi kwesiri inara mkpari n'ihi aha ya. ⁴² Ubochi niile, n'ime ulonso ukwu ma n'ulo ndi mmadu ha na-akuzi ma na-ekwusa ozioma na Jisos bu Kraist ahụ.

6

Nhoputa nke ndi inyeaka asaa

¹ N'oge ahụ mgbe onuogugu ndi na-eso uzo ya bidoro imuba, ndi Juu na-asu asusu Griik mere mkpesa megide ndi Juu na-asu asusu Hibru n'ihi na a na-efuru ndi inyom ha, ndi di ha nwuru anwu anya na nri a na-eke kwa ubochi. ² N'ihi nke a, ndi ozi iri na abuo ahụ kporo ogbako ndi niile na-eso uzo ya si, "O zighi ezi na anyi ga-ahapu ikwusa ozioma Chineke bido na-eke nri. ³ Umunna anyi, sitenu n'etiti unu hoputa ndi ikom asaa ndi a na-agbara ezi ama na ha juputara na Mmuo Nso na amamihe. Anyi ga-enyefe ha oru a n'aka. ⁴ Ebe anyi onwe anyi, ga-enyefe onwe anyi n'oru ikpe ekpere, na oru niile metutara izisa ozioma."

⁵ Mmadu niile nabatara atumatu a nke oma. Ha hoputara Stivin, nwoke juputara n'okwukwe na Mmuo Nso. Ha hoputakwara Filip, Prokoros, Nikano, Timon, Pamenas na Nikolas, onye Antiok na-eso uzo ofufe ndi Juu. ⁶ Ha chere mmadu ndi a n'ihu ndi ozi, ndi kpeere ha ekpere, bikwasikwa ha aka n'isi.

⁷ Okwu Chineke gbasara nnoo. Onuogugu ndi na-eso uzo ya na Jerusalem bakwara uba. N'oge a, otutu ndi nchujaja nabatara narubekwa isi n'okwukwe.

Njide e jidere Stivin

⁸ Ugbu a, Stivin, nwoke juputara n'amara na n'ike Chineke ruru otutu oru ebube na oru iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu. ⁹ Mgbe ahụ ufodu ndi Juu si n'ulo nzuko nke ndi nweere onwe ha (di ka e si akpo ya), na nke ndi Sirini na Alegzandria nakwa ndi ozo sitere na mpaghara Silisia na Eshia. Ha na Stivin malitere irughari uka. ¹⁰ Ma ha enweghi ike iguzogide amamihe na ike nke Mmuo Nso nke o ji ekwu okwu.

¹¹ Mgbe ahụ, ha ji uzo nzuzo kpalie ufodu ndi ikom ka ha si, "Anyi nuru ka o na-ekwujo Mosis na Chineke."

¹² Ha kpasuru ndị mmadụ, ma ndị okenye ma ndị ozizi iwu. Ha b̄iakwutere ya jide ya, kp̄ur̄u ya gaa na nn̄ok̄o ̄ulo ikpe. ¹³ Ha kp̄otakwara ndị b̄iara gbaa ama ̄uga megide ya s̄i, “Oge niile ka nwoke a na-ekwu okwu ōj̄ō banyere ebe a d̄i ns̄o na iwu anyi. ¹⁴ Anyi n̄ur̄u ka o kwuru, na Jis̄os onye Nazaret a ga-akwatu ̄ulo a, gbanwekwa omenaala Mosis nyere anyi.”

¹⁵ Ndị niile n̄o n'̄ulōikpe ah̄u legidere ya anya. Ha h̄ur̄u ihu ya ka o na-enwu d̄i ka ihu mm̄ūo ozi.

7

Stivin agoro onwe ya

¹ Onyeisi nch̄aja s̄iri ya, “I n̄ur̄u ihe ndi a, o bu eziokwu?”

² O s̄iri, “Um̄unna m na ndi nna, geenu m n̄ti. Chineke onye d̄i ebube gosiri nna nna anyi Ebrahim onwe ya mgbe o n̄o na Mesopotamia, tupu o gaa biri na Haran. ³ O gwara ya, ‘Site n'obodo gi na n'etiti ndi ikwu gi puo, gaa n'ala m ga-egosi gi.’* ”

⁴ “Ya mere, o sitere n'obodo ndi Kaldia puo, gaa biri na Haran. Mgbe nna ya nwuru, Chineke zitere ya n'ala a ebe unu bi ugbo a. ⁵ O nyeghi ya ihe nketa n'ebe a, o buladi ihe ruru otu nzo ukwu. Ma o kwere ya nkwa na o ga-enye ya na umu umu ya ala ah̄u ka o buru nke ha, n'agbanyeghi na o mutaghi nwa. ⁶ Ma Chineke gwara ya otu a, na, ‘Umu umu ya ga-ebi dika ndi obia n'ala na-abughi nke ha, ndi ga-eji ha mere ohu, ma mejokwa ha nari afo ano. ⁷ Mana aga m ata mba ah̄u ha na-efe dika ohu ahuh̄u.’† Chineke kwukwara si, ‘Mgbe nke a gasiri, ha ga-esi na mba ah̄u puta, b̄ia fee m ofufe n'ebe a.’‡ ⁸ O nyere ya ogbugba ndu nke obibi ugu. Ebrahim muru Aizik bie ya ugu n'ubochi nke asato. Aizik amuta Jekob, Jekob amuta ndisi ebo iri na abuo nke Izrel.

⁹ “N'ihu na ndi nna ochie ah̄u nwere ekworo n'ebe Josef no. Ha resi ya ndi Ijpt dika ohu. Ma Chineke nonyeere ya, ¹⁰ zoputa ya na m̄kpagbu ya niile, mee ka o nwee ihuoma na amamihe n'ihu Fero eze Ijpt. Onye mere ya onye ochichi n'ala Ijpt na onye nlekota nke ezinaulo ya niile.

¹¹ “N'oge ah̄u, unwu dara n'ala Ijpt na n'ala Kenan. Unwu a wetara ahuh̄u d̄i ukwu. Nna nna anyi ha enwekwaghi ike ichota nri. ¹² Ma mgbe Jekob nuru na nri oka d̄i n'ala Ijpt, o zipuru nna nna anyi ha ka ha gaa njem mbu ha n'Ijpt. Nke a bu oge nke mbu ha na-aga Ijpt. ¹³ Mgbe ha gara Ijpt nke ugboro abuo, Josef mere ka umunne ya mata ya, Fero matakware umunne Josef. ¹⁴ Mgbe ah̄u, Josef ziri ozi ka a kpota nna ya bu Jekob na ndi ikwu ya, ndi d̄i iri mmadu asaa na ise ka ha b̄iakwute ya. ¹⁵ Jekob gara Ijpt. Ebe ah̄u ka ya na nna nna anyi ha nokwa nwuo. ¹⁶ E budatara ozu ha na Shekem, ebe e liri ha n'ili nke Ebrahim jiri ego olaocha zuta n'aka umu Hamo n'ala Shekem.

¹⁷ “Ma mgbe oge ah̄u Chineke kwere Ebrahim na nkwa na-abiaru nso, ndi Izrel no n'Ijpt mubara nke ukwu, ¹⁸ ruo mgbe eze ozo nke na-amaghi Josef, bidoro ichi ochichi n'ala Ijpt. § ¹⁹ O megburu ndi agburu anyi, kpagbukwaa ha. Manye ndi nna nna anyi ha ka ha tufuo umu ohuru ha, ka ha ghara idi ndu.

* 7:3 7:3 Jen 12:1 † 7:7 7:7 Ya bu, kpee ha ikpe ‡ 7:7 7:7 Jen 15:13,14 § 7:18 7:18 Opu 1:8

20 “O bu n’oge a ka a muru Mosis, o mara mma nke ukwu n’anya Chineke. A zuru ya naani onwa ato n’ulo nna ya. 21 Mgbe e tufuru ya, ada Fero kporo ya, zuo ya di ka nwa nwoke nke aka ya. 22 A zuru Mosis n’amamihe niile nke ndi Ijpt, o buru dike n’okwu na n’oru itunanya.

23 “Mgbe o gbara iri afo ano, o batara ya n’uche iga ileta umunna ya ndi Izrel. 24 Mgbe o huru otu onye n’ime ha nke onye Ijpt na-emegide ya, o lutara ya ogo, botakwara ya obo site n’igbu onye Ijpt ahụ. 25 Mosis chere na umunna ya ga-aghota na Chineke akpolitela ya isite n’aka ya nputa ha. Ma ha aghotaghi. 26 N’ubochi ozo sonu, Mosis huru umunna ya ndi Izrel abuo ka ha na-alu ogo. O gbaliri ime ka udo diri n’etiti ha, si, ‘Unu bu umunna, gini mere unu ji emejorita onwe unu?’

27 “Ma nwoke ahụ nke na-emegbu nwanna ya nupuru ya si, ‘Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n’etiti anyi?’ 28 I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijpt unyaah?’* 29 Mgbe o nuru nke a, Mosis gbara oso, gaa biri di ka obia n’ala Midia. N’ebe ahụ ka o no muta umu nwoke abuo.

30 “Mgbe iri afo ano gafere, e mere ka Mosis hu mmuo ozi n’oku na-ere ohia di n’ozara, n’akuku Ugwu Sainai. 31 Ma mgbe o huru nke a, o juru ya anya. Di ka o na-agaru nso ka o leruo ya anya, o nuru olu Onyenwe anyi ka o dara, si, 32 ‘Abu m Chineke nna nna gi ha. Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob.’† Ujo mere ka Mosis maa jijiji, na o nweghi ike ilegide ya anya.

33 “Ma Onyenwe anyi gwara ya, ‘Yipu akpukpoukwu gi. N’ihi na ebe ahụ i guzo bu ala di nso. 34 Ahula m otu e si akpagbu ndi m no n’ala Ijpt. Anula m isu ude ha biakwa izoputa ha. Ugbu a bia, aga m ezigachi gi n’Ijpt.’‡

35 “O bu otu Mosis ahụ ha juru aju, mgbe ha siru, ‘Onye mere gi onyeisi na onye ikpe?’ O bukwa ya ka Chineke zigara i bu onyeisi na onye nnaputa ha, site n’inyeaka mmuo ozi ahụ mere ka o hu ya n’ohia ahụ. 36 O duuru ha puta mgbe o rusiri oru ebube na ihe iribama di iche iche n’ala Ijpt, na n’Osimiri Uhie na n’ozara iri afo ano.

37 “Onye a bu Mosis ahụ gwara umu Izrel, si, ‘Chineke ga-eme ka onye amuma nke di ka m, biliere unu site n’etiti umunne unu.’§ 38 Ya onwe ya no n’ogbakọ n’ozara, ya na mmuo ozi ahụ gwara ya okwu n’Ugwu Sainai, na nna nna anyi ha; ebe o natakwara okwu di ndu* inye anyi.

39 “Ma nna nna anyi ha juru irubere ya isi. Kama ha nupuru ya n’akuku, ma tugharia laghachi azu n’Ijpt n’obi ha, 40 na-asị Eron, ‘Meere anyi chi, ndi nke ga-edu anyi, n’ihi na anyi amaghi ihe mere nwoke a bu Mosis, onye sitere n’ala Ijpt duputa anyi.’† 41 Ha kpuru onwe ha arusi nke oyiya nwa ehi, ha butere ihe ichu aja nye ya. Ha nuriri onu n’oru nke aka ha. 42 Ma Chineke chepuru ihu ya site n’ebe ha no. O rara ha nye ikpere usuu ihe di n’eluwgwe.‡ Nke a dabara n’ihe e dere n’akwukwo ndi amuma,

* 7:28 7:28 Oru 2:14 † 7:32 7:32 Oru 3:6 ‡ 7:34 7:34 Oru 3:5,7,8,10 § 7:37 7:37

Dit 18:15 * 7:38 7:38 Okwu si n’onu Chineke puta † 7:40 7:40 Oru 32:1 ‡ 7:42 7:42 Anyanwu, onwa na kpakpando di iche iche

“ Unu ụlọ Izrel, unu o wetara m onyinye anụ e gburu egbu ka ọ dị aja[§]
 unu chụrụ m

iri afo anọ unu nọrọ n’ozara?

⁴³ Unu buliri ụlọ ikwu nke Mọlọk

na kpakpando nke chi unu bụ Refan,

bụ arụsị ndị ahụ unu mere ịkpọ isiala nye ha.

Ya mere, aga m ewezuga unu, burukwa unu gaa n’ofe obodo Babilon.*

⁴⁴ “Ndị nna nna anyị ha nwere ụlọ ikwu nke iwu oğbugba ndu n’ozara. E mere ya site na ntuziaka na usoro ihe atụ Chineke gosiri Mosis. ⁴⁵ Mgbe Joshua duuru nna nna anyị ha nweta ala ndị mba ọzọ ndị Chineke chụrụ. E butekwara igbe oğbugba ndu a n’ala ahụ. Ọ nọgidekwara n’ala ahụ tutu ruo n’oge David. ⁴⁶ Onye chọtara ihuoma n’ebe Chineke nọ, ma rịọ ka o wuore Chineke nke Jekọb ebe obibi. ⁴⁷ Ma ọ bụ Solomon wuru ya ụlọ ahụ.

⁴⁸ “Otu ọ dị, Onye kachasi ihe niile elu adighi ebi n’ulo e ji aka wuo, dika onye amuma kwuru,

⁴⁹ “ ‘Eluigwe bụ ocheeze m.

Uwa bukwa ebe mgbakwasị ukwu m.

Udi ulo di anaa ka unu ga-ewuru m?

Maobu ebee ka ebe izuike m ga-adị?

Ka Onyenwe anyi kwuru.

⁵⁰ Ọ bughị aka m mere ihe ndị a niile?’†

⁵¹ “Unu ndị isiike! Ndị obi ha, na ntị ha kpochiri akpochi inu ihe. Ndị na-aju inabata Mmụọ Nso dika nna nna unu ha mere. ⁵² Ọ dị onye amuma ndi nna unu ha na-akpogbughi? Ha gburu ọ buladi ndi buru amuma banyere obibia nke onye ezi omume ahụ, ma ugbu a unu bu ndi raara ya nye ma gbukwaa ya. ⁵³ Unu bu ndi natara iwu Chineke dika e nyere ya site n’aka ndi mmuọ ozi, ma unu edebghi ya.”

Onwu Stivin

⁵⁴ Mgbe ha nuru ihe ndi a, iwe were ha nke ukwu. Ha tara ikikere eze n’iwe na n’onuma n’ebe ọ nọ. ⁵⁵ Ma ebe o juputara na Mmụọ Nso, o lere anya n’eluigwe hu ebube Chineke. Ọ hukwara Jisos ka o guzoro n’aka nri Chineke. ⁵⁶ Ọ siri, “Lee, ana m ahụ ka eluigwe meghere, hukwa Nwa nke Mmadu ka ọ na-eguzo n’aka nri Chineke.”

⁵⁷ Ha mere uzụ di ukwu, were mkpisiaka ha ruchie ntị ha. Ha niile gbara osọ gaa nukwasị ya, ⁵⁸ dokpuru ya puo n’azu obodo malite itu ya nkume. N’oge a, ndi akaebe wusara uwe ha n’ukwu otu nwokorobia a na-akpo Sol.

⁵⁹ Mgbe ha na-atu Stivin nkume ahụ, o kpere ekpere, “Onyenwe anyi Jisos, nara mmuọ m.” ⁶⁰ O gburu ikpere n’ala werekwa oke olu tie mkpu, “Onyenwe anyi, biko agunyekwarala ha mmehie nke a!” Mgbe o kwusiri nke a, ọ dara n’ala nwuọ.

8

¹ Sol kwenyere ka e gbuo ya.

Mkpagbu nke nzuko Kraist

N’ubochi ahụ, oke mkpagbu bidoro megide nzuko di na Jerusalem. Ndi niile kwere ekwe, ma ewezuga ndi ozi n’onwe ha gbasasiri n’ala

Judija na Sameria. ² Ndi ikom, ndi na-atu egwu Chineke, bɔara buru ozu Stivin gaa lie ya. Ha ruru uju nke ukwu n'ihu ya. ³ Ma Sol bidoro ıla nzuko n'iyi. O na-abanye site n'ulo ga n'ulo ndi kwere ekwe na-adoputa ha, nwoke na nwanyi, tnye ha n'ulo mkporo.

Filip n'obodo Sameria

⁴ Ndi ahụ a chusasiṛi zisara ozioma n'ebe niile ha gbagara. ⁵ Filip gara n'otu obodo di na Sameria kwusaara ndi no n'ebe ahụ ihe banyere Kraist. ⁶ Igwe mmadu gere nti n'ihe Filip na-ekwu n'ihu na ha huru oru iribama o ruru. ⁷ Mmuo ndi ahụ na-adighi ocha ji iti mkpu site n'ime otutu mmadu puta. O gwokwara otutu ndi ahụ ha kponwuru akponwu na ndi ngwuro. ⁸ N'ihu ya, onu di ukwu juputara n'obodo ahụ.

Saimon onye mgbaasi

⁹ Ugbu a, kemge otutu oge gara aga, otu nwoke aha ya bu Saimon bu onye mgbaasi. O jirila mgbaasi ya mee otutu ihe turu ndi niile bi n'obodo Sameria n'anya. O na-anyakwa isi na ya bu onye di ukwu. ¹⁰ Onye obula, ma onye ukwu ma onye nta, na-ege ya nti na-asikwa "Nwoke a bu ike Chineke ahụ a na-akpo Ike di ukwu." ¹¹ Ha na-ege ya nti oge niile n'ihu na o na-eji ike mgbaasi ya na-eme ihe juru ha anya. ¹² Ma mgbe ha kwenyere n'ozio ma Filip dika o na-ekwusa ihe banyere ozioma alaeze Chineke na aha Jisos Kraist, e mere ha baptizim, ma nwoke ma nwanyi ha. ¹³ Saimon kwerekwara otu aka ahụ. Mgbe e mechara ya baptizim, o bidoro iso Filip na-agaghari n'ihu ihe iribama na oru ebube niile Filip ruru, turu ya n'anya nke ukwu.

¹⁴ Mgbe ndi ozi no na Jerusalem nuru na ndi Sameria anabatala okwu nke Chineke, ha zigaara ha Pita na Jon. ¹⁵ Mgbe ha bjaruru, ha kpere ekpere ka ha nata Mmuo Nso. ¹⁶ N'ihu na Mmuo Nso abiakwasibeghi onye obula n'ime ha, kama ihe e mere ha bu baptizim n'aha Onyenwe anyi Jisos. ¹⁷ Mgbe Pita na Jon bikwasiri ha aka n'isi, ha natara Mmuo Nso.

¹⁸ Mgbe Saimon huru na a na-enye Mmuo Nso naani site n'aka ndi ozi bikwasiri ha n'isi, o chere ha ego n'ihu, ¹⁹ si, "nyekwanu m ike a. Ka onye obula m bikwasiri aka n'isi nata Mmuo Nso."

²⁰ Ma Pita siri, "Gi na ego gi laakwa n'iyi. N'ihu na i chere na i ga-eji ego zuta onyinye Chineke. ²¹ I nweghi oke maobu ihe nketa n'oru a, n'ihu na obi gi ezighi ezi n'ihu Chineke. ²² Si n'ajo omume gi chegharia, riu Onyenwe anyi aririo ma eleghi anya o ga-agbaghara gi echiche ojuo niile nke obi gi. ²³ N'ihu na ahuru m na i juputara n'obi ilu na i nokwa n'agbu nke ajo omume."

²⁴ Saimon zara Pita si, "Biko, kpee ekpere rioro m Chineke, ka ihe ndi a niile i kwuru, hapu ibiakwasim m."

²⁵ Mgbe ha gbachara akaabe, ma kwusaakwa okwu nke Onyenwe anyi, ha loghachiri Jerusalem. Ma mgbe ha na-ala ha zisara ozioma n'otutu obodo ndi Sameria.

Filip na onye onozu Itiopia

²⁶ Mgbe ahụ mmuozu ozi Onyenwe anyi gwara Filip si, "Gaa na ndida, n'uzo ozara nke siri Jerusalem gawa Gaza, uzo ahụ bu uzo ozara." ²⁷ O biliri gawa. Mgbe ahụ, otu onye Itiopia bu onye onozu, burukwa onyeisi ozi di mkpa, onye na-eche akụ nke Kandis, eze nwanyi ndi

Itiopia, gara Jerusalem ife Chineke. ²⁸ Mgbe ọ na-ala, ọ nọdurụ ala n'ugboala ya, nke inyinya na-adokpughari, na-agu akwukwo Aizaya onye amuma. ²⁹ Mmuo Nso gwara Filip, "Gaa ugbo ahụ nso, sonyekwara ya."

³⁰ Filip gara nso, nukwa ka ọ na-agu akwukwo Aizaya onye amuma. Ọ siri, "Ị na-aghota ihe ị na-agu?"

³¹ Ọ siri, "M ga-esi anaa ghota, ma mmadu ezighi m?" Ọ rioro Filip ka ọ rigota n'ugboala ahụ, soro ya nọdu n'ime ya.

³² Mpaghara akwukwo nso ọ na-agu bu nke a, "E duuru ya di ka aturu gaa n'ebe a ga-egbu ya.

Dika nwa aturu na-anọ nwayo n'ihu onye na-akpacha ya aji, otu a ka ọ na-emegheghi onu ya.

³³ N'onodu idi ala ya, e meghi ka ikpe ziri ezi ruo ya aka.

Onye ga-ako akuko banyere agburu ya?

N'ihu na e sitere n'awa wepu ndu ya."*

³⁴ Onozi ahụ juru Filip, "Biko, gwa m, onye ka onye amuma a na-ekwu okwu ya? Ọ bu ihe banyere onwe ya ka ọ na-ekwu, ka ọ bu banyere onye ozo?" ³⁵ Mgbe ahụ, Filip malitere ikwu okwu, site n'akuko akwukwo nso ọ na-agu kororo ya akuko ozioma banyere Jisos.

³⁶ Mgbe ha na-aga n'uzo, ha bjaruru ebe odo mmiri nta di. Onozi ahụ siri, "Lee, nke a bu mmiri. Ọ di ihe ga-egbochi ime m baptizim?"

³⁷ Filip siri, "Ọ buru na i ji obi gi niile kwere, e nwere ike ime gi baptizim."

Onozi ahụ siri, "Ekwere m na Jisos Kraist bu Okpara Chineke."†

³⁸ O kwuru ka a kwusi ugboala ahụ. Mgbe ahụ, onozi ahụ na Filip wudatara banye n'ime mmiri ebe Filip no mee ya baptizim. ³⁹ Mgbe ha sitere n'ime mmiri ahụ puta, ngwangwa Mmuo Onyenwe anyi sitere n'ebe ahụ wepu Filip, onye onozi ahụ ahukwaghi ya anya ozo; kama ọ gara n'ihu n'ije ya na-anurikwa onu. ⁴⁰ Ebe ozo a huru Filip bu n'Azotus. O jeharikwara n'obodo niile di n'ala ahụ, na-ekwusa ozioma ruo mgbe ọ bjaruru Sizaria.

9

Ncheghari Sol

¹ Ma ugbu a, Sol, onye ume niile ọ na-ekuputa bu naani iba mba na igbu ndi na-eso uzo Onyenwe anyi, gakwuuru onyeisi nchaja, ² rioro ya ka o nye ya akwukwo ozi nke ọ ga-eji jekwuru ndi ulo nzuko ndi juu di na Damaskos, nke ọ ga-abu ọ hu onye obula na-eso Uzo ahụ ma ha bu nwoke ma ha bu nwanyi, ka odokporu ha n'agbu, kpugaa Jerusalem. ³ Mgbe ọ na-aga n'uzo, ọ bjaruru ebe di Damaskos nso. Na mberede, ihe ihè nke sitere n'eluigwe chara ya gburugburu. ⁴ Ọ dara n'ala, nu olu na-akpo ya oku, "**Sol, Sol, ginị mere i ji na-akpagbu m?**"

⁵ Ọ siri, "Ị bu onye, Onyenwe anyi?"

Olu ahụ zaghachiri, "**Abu m Jisos onye ị na-akpagbu. ⁶ Ugbu a, bilie, baa n'ime obodo, a ga-agwa gi ihe ị na-aghaghi imezu.**"

⁷ Ndị ikom ha na ya so aga guzoro n'ebe ahụ, ma ha enweghi ike ikwu okwu. Ha nuru olu ahụ, ma ha ahughi onye obula. ⁸ Sol si n'ala

* **8:33** 8:33 Aiz 53:7,8 † **8:37** 8:37 Ufodu akwukwo adighi edebanye amaokwu a na-ekwu banyere ihe Filip kwuru na ihe onozi zara ya.

bilie, ma n'agbanyeghi n'anya ya meghere emeghe, o dighi ihe o nwere ike ihu. Nke a mere na ha sekpuru ya n'aka dubata ya na Damaskos. ⁹ O hughu uzo ubochi ato, o nweghi ike iri nri maobu nuo ihe onunu.

¹⁰ Otu onye nke na-eso uzo ya no na Damaskos, a na-akpo Ananayas. Onyenwe anyi gwara ya n'ohu, **"Ananayas!"**

O siri, "Lee m, Onyenwe anyi."

¹¹ Onyenwe anyi gwara ya, **"Gaa n'ulo Judas nke di n'okporouzo Guzoziri Eguzo, juo ajuju banyere onye a na-akpo Sol, onye si Tasos, o no ugbu a na-ekpe ekpere. ¹² O hula ohu na otu nwoke a na-akpo Ananayas na-abiakwute ya, ibikwasu ya aka n'isi ka o hu uzo."**

¹³ Ma Ananayas zara, "Onyenwe anyi, anula m akuko ihe ojoo niile nwoke a mere ndi nso gi bi na Jerusalem. ¹⁴ Ugbu a, o natara ikike n'aka ndisi nchujaja bia n'ebe a ka o jide ndi niile na-akpoku aha gi."

¹⁵ Ma Onyenwe anyi gwara ya, **"Gaa, n'ihu na ahoputala m nwoke a ka o buru ngwa oru m, onye ga-ewegara mba ndi ozo, ndi eze na umu Izrel aha m. ¹⁶ Mu onwe m ga-egosi ya udi ahuhu o na-aghaghi ita n'ihu aha m."**

¹⁷ Ya mere, Ananayas garuru n'ulo ahu, banyekwa n'ime ya. O bikwasiri aka ya n'isi Sol, si, "Nwanna Sol, Onyenwe anyi Jisos, onye gosiri gi onwe ya n'uzo, zitere m ka i hukwa uzo ozo, ka i juputakwa na Mmuo Nso." ¹⁸ Otu mgbe ahu, ihe dika akpirikpa sitere n'anya ya daputa, o bidokwara ihu uzo ozo. O biliri oto, e mee ya baptizim. ¹⁹ Mgbe o richara nri, o nwetakwara ike ya.

Ozioma Sol na Damaskos

Ya na ndi na-eso uzo Jisos noro na Damaskos otutu ubochi. ²⁰ Ngwangwa, o bidoro ikwusa Jisos n'ulo nzuko na-asi, O bu Okpara Chineke. ²¹ O juru ndi niile nuru ya anya, ha na asi, "O bughu nwoke a bu onye ahu na-emekpa ndi niile na-akpoku aha ahu na Jerusalem? O bu na o bughu maka nke a ka o ji bia ebe a ikpurukwa ha kpugara ndisi nchujaja?" ²² Ma Sol gara n'ihu baa uba n'ike karja na ikwu okwu nke gbara ndi Juu bi n'obodo Damaskos ghari site n'uzo o siri gosi na Jisos bu Kraist ahu.

²³ Mgbe otutu ubochi gasiri ndi Juu gbara izu igbu ya. ²⁴ Ma Sol choputara ihe ha zubere ime. Ehihie na abali, ndi a no na-eche uzo niile e si apu n'obodo ahu nche, ka ha nwe ike gbuo ya. ²⁵ Ma umuazu ya kunyere ya na nkata amanyere udo bufee ya n'ofe mgbidi nke obodo.

Mbata Sol na Jerusalem

²⁶ Mgbe o rutere Jerusalem, o gbaliri idinyere ndi na-eso uzo Jisos no n'ebe ahu, ma ha turu egwu. Ha ekwenyeghi na o ghoola ezi onye na-eso uzo Jisos dika ha. ²⁷ Ma Banabas duuru ya gaa n'ebe ndi ozi no. O kororo ha akuko otu o siri hu Onyenwe anyi na otu o siri gwakwa ya okwu. Na otu o siri kwusaa ozioma n'aha Jisos na Damaskos na-atughu egwu. ²⁸ O soro ha na-agaghari na Jerusalem. O na-ekwusakwa okwu n'aha Onyenwe anyi na-atughu egwu. ²⁹ Ya na ndi Juu na-asu asusu Griik ruritakwa uka. N'ihu ya ndi a gbara izu igbu ya. ³⁰ Mgbe ndi kwere ekwe nuru banyere nzube ha, ha duuru ya gaa Sizaria site n'ebe ahu zipu ya ka o laa obodo Tasos.

³¹ Mgbe ahụ, nzukọ niile ndị nọ na Judia, Galili na Sameria, nọrọ n'udo, guzosiekwa ike. Ha na-amụba n'ọnuogugụ site n'ịtụ egwu nke Onyenwe anyị na igbaume nke Mmụọ Nsọ.

Ogwugwo Ainius na Dōkas

³² Pita na-ejeghari n'etiti ndị kwere ekwe, ọ gakwara leta ndị nsọ nọ n'obodo Lida. ³³ N'ebe ahụ, ọ hụrụ otu nwoke aha ya bụ Ainius. Nwoke a anọla n'ute ọrịa afọ asatọ. Ọ bụ onye ahụ ya kpọnwuru akpọnwu. ³⁴ Pita siri ya, "Ainius, Jisọs Kraist agwoola gi. Bilie mezie ute gi." Ngwangwa, Ainius biliri ọtọ. ³⁵ Ndị niile bi na Lida na Sharon hụrụ ya. N'ihu ya, ha nabatara Onyenwe anyị.

³⁶ N'obodo Jopa, e nwere otu onye nwanyị na-eso ụzọ ya, nke aha ya bụ Tabita nke putakwara Dōkas na asụsụ Griik. O juputara n'oru oma, na oru obi ebere n'ebe umu ogbenye nọ. ³⁷ N'oge a, ọ rịara ọrịa, nwuọ. Mgbe ha sachara ya ahụ, ha nibere ya n'otu ime ụlọ di n'ụlọ elu. ³⁸ Jopa dikwa nso na Lida. Mgbe ndi na-eso ụzọ ya nuru na Pita nọ n'ebe ahụ, ha ziri umu nwoke abuo ozi ka a riuo ya, si, "Biko, ahapula ibiakwute anyi ngwangwa."

³⁹ Pita biliri soro ha gawa, mgbe o ruru, ha duuru ya gbago n'ulo elu n'ime ulo ahụ. Umu nwanyị niile di ha nwuru anwu nọ n'ebe ahụ na-ebe akwa, na-egosi uwe Dōkas duru ha mgbe ọ di ndu.

⁴⁰ Pita chupuru ha niile n'ezị, gbuo ikpere n'ala, kpee ekpere. Ọ tughariri chee ozu ahụ ihu si, "Tabita, bilie." O meghere anya ya, ma mgbe ọ huru Pita, o biliri, nodu ala. ⁴¹ O nyeere ya aka ka ọ kwuru ọtọ. Ọ kporo ndi nsọ niile nọ n'ebe ahụ, ha na umu nwanyị ahụ di ha nwuru gosi ha na ọ di ndu. ⁴² A nuru akuko ihe a mere n'ebe niile na Jopa, nke mere ka otutu kwere n'Onyenwe anyi. ⁴³ Ọ nogidere na Jopa otutu ubochi. Ọ noduru n'ulo Saimon, onye oru ya bu idozi akpukpo anu.

10

Koneliyos ezie Pita ozi

¹ N'oge ahụ, o nwere otu nwoke bi na Sizaria, aha ya bụ Koneliyos. O bu ochiagha na-elekota nari ndi agha si na mpaghara Itali. ² Nwoke a na ezinaulo ya bu ndi na-asopuru ma na-atukwa egwu Chineke. Ọ na-enyere ndi ogbenye aka na-ekpekwa Chineke mgbe niile. ³ Otu ubochi, n'ihe dika elekere ato nke ehie, ọ huru ohu ebe otu mmuo ozi nke Chineke biakwutere ya si ya, "Koneliyos!"

⁴ Koneliyos lekwasiri ya anya n'egwu juo ya si, "Onyenwe m, ọ bu gini?"

Ọ siri ya, "Ekpere gi na onyinye gi nye ndi ogbenye e rutela dika ihe ncheta n'ihu Chineke. ⁵ Ugbu a, zie ndi ikom ka ha gaa n'obodo Jopa kpota otu onye aha ya bu Saimon, onye a na-akpokwa Pita. ⁶ Ọ bu obia n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. Onye ulo ya di n'akuku osimiri."

⁷ Mgbe mmuo ozi ahụ gwara ya okwu puru, ọ kporo ndi ohu ya abuo na otu n'ime ndi agha na-eche ya nche nke na-atukwa egwu Chineke. ⁸ Mgbe ọ kochara ha ihe niile, o zigara ha Jopa.

Ohu Pita huru

⁹ N'echi ya, mgbe ha nọ nso n'ebe ahụ, n'ihe dika elekere iri na abụọ nke ehie, Pita rigooro n'elu ụlọ ahụ ikpe ekpere. ¹⁰ Agụụ bidoro igụ ya, ọ chọọ ihe ọ ga-eri. Ma mgbe a na-akwado nri, ọ hụrụ ọhụ. ¹¹ Ọ hụrụ ka eluigwe meghere, hụkwa ihe dika akwa ọcha dị obosara nke e sitere n'akụkụ anọ ya na-ewedata n'ala. ¹² Ihe dị n'ime ya: bụ ụmụ anụmanụ dị iche iche, ndị nwere ụkwụ anọ, ma anụ ndị na-akpụ akpụ n'ala na ụmụ nnụnụ nke igwe. ¹³ Mgbe ahụ, ọ nūrụ olu na-asị, **“Pita bilie, gbuo ma riekwa.”**

¹⁴ Ma Pita sịrị, “Mba, Onyenwe m. Ọ dibeghị mgbe m riri ihe ọbụla rūrụ arụ ma ọbụ nke na-adighị ọcha.”

¹⁵ Olu ahụ gwara ya nke ugboro abụọ, **“Akpọla ihe ọbụla ihe rūrụ arụ bụ nke Chineke mere ka ọ dị ọcha.”**

¹⁶ Ihe a mere ugboro atọ, ngwangwa, e weghachikwara ya n'eluigwe.

¹⁷ Mgbe Pita nọ na-atule ihe ọhụ ahụ putara bụ nke gbakwara ya ghari, lee, ndị ikom ahụ Kọneliọs zipurụ abiarutela kwụsị n'ọnu ụzọ, na-ajụ ebe ụlọ Saimon dị. ¹⁸ Ha kpọrọ oku ijụ ma Saimon onye a na-akpọ Pita ọ nọ n'ụlọ ahụ.

¹⁹ Ka Pita nọ na-atughari uche n'ihe ọhụ ahụ putara, Mmuọ Nso gwara ya, “Lee, mmadụ atọ guzo n'ọnu ụzọ ugbu a. Ha chọkwara ihu gi. ²⁰ Bilie, rịda jekwuru ha ngwangwa, enwela obi abụọ i soro ha gawa, n'ihị na ọ bụ m zitere ha.”

²¹ Pita jekwuru ndị ikom ahụ, sị, “Ọ bụ m bụ onye unu na-achọ, gini ka unu na-achọrọ m?”

²² Ha sịrị, “Ọ bụ Kọneliọs onyeisi agha na-elekọta nari ndị agha zitere anyị. Ọ bụ onye ezi omume nke na-atụ egwu Chineke, burukwa onye ndị Juu niile na-asọpuru. Mmuọ ozi dị nso gwara ya ka ọ kpọta gi n'ụlọ ya, inụ ihe i nwere ikwu.” ²³ Ya mere, ọ kpọbatara ha n'ụlọ dika ndị ọbịa.

Pita agaa n'ụlọ Kọneliọs

Echi ya, o biliri soro ha gawa, ụfọdụ ndị kwere ekwe na Jopa sokwara ya gaa. ²⁴ N'ụbọchị na-esota ya, ha bjaruru Sizaria. Kọneliọs nọrịi na-eche ha, ya na ndị ezinaụlọ ya, na ndị ikwu na ibe ya, na ndị enyi ya ọ kpọrọ. ²⁵ Mgbe Pita batara, Kọneliọs zitere ya, daa n'ala n'ụkwụ ya, kpọrọ ya isi n'ala. ²⁶ Ma Pita selitara ya elu sị, “Bilie ọtọ, mụ onwe m bụkwa mmadụ.”

²⁷ Mgbe ha na-ekwurita okwu, ọ banyere n'ime ụlọ ma hụ igwe mmadụ ka ha zukọtara. ²⁸ Ọ sịrị ha, “Unu maara nke ọma na ọ bụ ihe megidere iwu na onye Juu na onye mba ọzọ ga-enwe mmekọrịta ma ọbụ gaa leta onye mba ọzọ. Ma Chineke ezila m na m ekwesighi ikpọ mmadụ ọbụla onye rūrụ arụ ma ọbụ onye na-adighị ọcha. ²⁹ N'ihị nke a, ọ bụ ya mere m jiri bịa mgbe akpọrọ m na-ajughị ajujụ. Ma ka m juọ ugbu a ihe mere unu ji kpọọ m?”

³⁰ Kọneliọs sịrị, “N'ụbọchị anọ gara aga, mgbe m nọ na-ekpe ekpere n'oge ehie n'ụlọ m, n'ihe dika elekere atọ, na mberede, ahurū m nwoke yi uwe na-enwu ọcha ka o guzoro n'ihu m. ³¹ Ọ sịrị, Kọneliọs, ‘Chineke anụla ekpere gi ma chetakwa onyinye i na-enye ndị ogbenye. ³² Ziga n'obodo Jopa n'ụlọ otu nwoke a na-akpọ Saimon, onye na-edozi akpukpọ anụ. O bi n'akụkụ osimiri.’ N'ebe ahụ ha ga-ahụkwa otu onye ọbịa aha ya bụ Saimon a na-akpọ Pita. ³³ Ọ bụ n'ihị nke a ka m ji mee ngwangwa zie ka a kpọọ gi. Ọ dị mma na i bịa. Ugbu a, anyị

niile ezukotala n'ebe a n'ihu Chineke inuru ihe niile Onyenwe anyi choro ka i gwa anyi."

Okwu Pita kwuru

³⁴ Mgbe ahụ Pita meghere onu ya si, "Ugbu a, aghotala m n'ezie na Chineke abughị onye na-ele mmadu anya n'ihu. ³⁵ Kama n'ime mba obula, onye obula na-atu egwu ya na onye na-arụ oru ezi omume ka o na-anabata. ³⁶ Unu maara ihe banyere ozioma ahụ o zigaara ndi Izrel niile, nke na-ako akuko ozioma nke udo site na Jisos Kraist onye bu Onyenwe anyi n'ihe niile. ³⁷ Okwu ahụ gbasara n'ala Judia niile, malite na Galili mgbe Jon kwusachara baptizim nke ya. ³⁸ Otu Chineke si were Mmuo Nso na ike wukwasị Jisos onye Nazaret dika mmanu, na otu o si jeharịa na-eme mma na-agwo kwa ndi niile ekwensu na-emekpa ahụ, n'ihì na Chineke nonyeere ya.

³⁹ "Anyi bu ndi akaebe ihe niile o mere n'ala ndi Juu na n'ime Jerusalem. Ha gburu ya site n'ikpogide ya n'elu obe. ⁴⁰ Ma Chineke mere ka o si n'onwu bilite mgbe ubochi ato gasiri. E mekwara ka ndi mmadu hu ya anya. ⁴¹ O bughị mmadu niile kama o bu naani anyi ndi Chineke hoputara, dika ndi akaebe, ndi soro ya rie ma nuokwa mgbe o si n'onwu bilie. ⁴² O nyere anyi iwu ka anyi gaa zisaa ozioma n'ebe niile, ikowa na o bu ya ka Chineke hoputara ibu onye ikpe nke ndi di ndu na ndi nwuru anwu. ⁴³ Ndi amuma niile gbara ama ihe banyere ya na onye obula nke kweere na ya ga-enweta mgbaghara mmehie site n'aha ya."

Ndi mba ozọ anata Mmuo Nso

⁴⁴ Mgbe Pita no na-ekwu okwu, Mmuo Nso biakwasiri ndi niile nuru okwu a. ⁴⁵ Nke a juru ndi e biri ugwu n'etiti ndi kwere ekwe soro Pita bia anya otu e siri mee ka ndi mba ozọ nata onyinye Mmuo Nso ahụ. ⁴⁶ N'ihì na ha nuru ka ha na-ekwu okwu n'asusu di iche iche na-etokwa Chineke.

Mgbe ahụ Pita juru, ⁴⁷ "O di onye puru igbochi anyi ime ndi a baptizim. Ndi natara Mmuo Nso di ka anyi onwe anyi?" ⁴⁸ N'ihì nke a, o nyere iwu ka e mee ha baptizim n'aha Jisos Kraist. Ha roro ya ka o nonyere ha ubochi ole na ole.

11

Pita akowaa oru ya n'ihu ndi okenye

¹ Ndi ozi na umunna ndi bi na Judia niile nuru na ndi mba ozọ anabatala okwu Chineke. ² Mgbe Pita ruru Jerusalem, ndi kwere ekwe e biri ugwu tara ya uta, ³ na-asị, "Gini mere i ji gakwuru ndi a nabighi ugwu soro ha rie ihe?"

⁴ Pita kowara ha ihe niile mere na otu o si mee, na-asị. ⁵ "Otu ubochi, mgbe m no n'obodo Jopa, ahuru m ohu n'oge m na-ekpe ekpere. N'ime ohu a, ahuru m ihe yiri akwa ocha di obosara nke e sitere n'akuku anọ ya na-ewedata site n'eluigwe. E budatara ya n'ihu m. ⁶ N'ime ya, ahuru m anumanu ndi nwere ukwu anọ, na anu ohia, na anu ndi na-akpu akpu n'ala na umu nnu nke eluigwe. ⁷ Mgbe ahụ, anuru m olu gwara m si, '**Pita, bilie, gbuo ma riekwa.**'

⁸ "Ma asiri m, 'Mba, Onyenwe m, o dibeghi mgbe ihe na-adighi ocha maobu ihe ruru aru bara m n'onu.'

⁹ “Olu ahụ siri n’eluigwe zaghachi nke ugboro abụọ, **‘Akpola ihe ọbụla ihe ruru aru bu nke Chineke mere ka o di ọcha.’** ¹⁰ Nke a mere ugboro atọ, ma emesịa ọlilie ha niile laa n’eluigwe.

¹¹ “N’otu oge ahụ, ndị ikom atọ ndị e zipuru site Sizaria ikpo m bjaruteere kwusi n’onu uzo n’ulo ebe m no. ¹² Mmuo Nso gwara m ka m ghara inwe obi abuo isoro ha na-akpaghi oke obula. Mmadu isii ndi a n’etiti umunna anyi sokwa m, bjarute n’ulo nwoke ahụ. ¹³ O gwara anyi otu o si hu mmuo ozi n’ulo ya, onye siru, ‘Ziga ndi ozi jee Jopa ka ha kpota Saimon onye a na-akpo Pita. ¹⁴ O ga-ewetara gi ozi nke a ga-esite na ya zoputa gi n’ezinaulo gi niile.’

¹⁵ “Mgbe m ka kpu okwu ahụ n’onu, Mmuo Nso biakwasiri ha dika o siri biakwasiri anyi na mbu. ¹⁶ Mgbe ahụ, echetara m okwu ahụ Onyenwe anyi kwuru si, **‘Jon ji mmiri mee unu baptizim, ma a ga-eji Mmuo Nso mee unu baptizim.’** ¹⁷ Ya mere, o buru na Chineke nyere ha otu onyinye ahụ o nyere anyi mgbe anyi kweere n’Onyenwe anyi Jisos Kraist, onye ka m bu iguzogide Chineke?”

¹⁸ Mgbe ha nuru nke a, ha agahi n’ihu n’iru uka kama ha toro Chineke, na-asị, “N’ezie, Chineke enyela ohere ka o buladi ndi mba ozọ chegharia baa na ndu.”

Ulo nzuko di na Antiok

¹⁹ Ugbu a, ndi ahụ niile gbasasiri n’ihi mkpagbu ahụ bidoro mgbe a tugburu Stivin na nkume, jeruru akuku Fonisia na Saipros na Antiok na-ekwusa ozioma ahụ naani n’etiti ndi Juu. ²⁰ Ma otu o di, ufodu n’ime ndi ikom ndi ahụ sitere n’akuku Saipros na Sirini gara Antiok, malite ikwusara ndi Griik ozioma banyere Onyenwe anyi Jisos. ²¹ Onyenwe anyi goziri mgbalị ha niile. N’ihi na otutu mmadu cheghariri kwere n’Onyenwe anyi.

²² Mgbe nzuko di na Jerusalem nuru ihe ndi a, ha zipuru Banabas ka o gaa Antiok. ²³ Mgbe o rutere, hu ihe amara Chineke ruru n’etiti ha. O nuriri onu, mgbakwaa ha niile ume, gwa ha ka ha were obi ha niile nogide n’ime Onyenwe anyi. ²⁴ O bu ezigbo mmadu, onye juputara na Mmuo Nso na okwukwe. O nwekwara okwukwe di ebube, n’ihi ya otutu mmadu chegharikwara biakwute Onyenwe anyi.

²⁵ Emesia, o gara Antiok obodo Tasos icho Sol. ²⁶ Mgbe o choputara ya, o duuru ya bia n’Antiok. Ihe ha ka otu afọ, ka ha na-ezuko n’ulo choochi na-akuziri otutu igwe mmadu ihe. O bu n’ime Antiok ka e buru uzo kpo ndi na-eso uzo ya ndi Kraist.

²⁷ N’oge ahụ, ndi amuma sitere na Jerusalem bjaruru Antiok. ²⁸ Otu onye n’ime ha a na-akpo Agabos biliri oto buo amuma site n’ike Mmuo Nso banyere oke unwu ga-abiakwasiri uwa niile. Amuma a mekwara n’oge Klodios na-achi. ²⁹ Ndi na-eso uzo ya kwekoritara itukota na iziga onyinye di iche iche nye ndi kwere ekwe no na Judia. Onye obula nyekwara ihe dika o nwere ike. ³⁰ Ha mere nke a, ha zigara ndi okenye ihe ha tukotara, site n’aka Banabas na Sol.

12

Mkpagbu site n’aka Herod

¹ N’oge ahụ, eze Herod jidere ufodu ndi so na choochi buru n’obi ikpagbu ha. ² O jiri mma agha gbuo Jemis nwanne Jon. ³ Mgbe o

chọputara na omume ya tọrọ ndị Juu uto, ọ gara n'ihu jidekwa Pita. Nke a mere n'oge mmemme Achicha Ekoghị eko. ⁴ Mgbe o jidere ya, o tinyere ya n'ulo mkporo ebe o mere ka ndị agha chee ya nche, ndị agha anọ n'otu oge, ndị agha anọ ozo n'oge nke ozo. Ebumnobi ya bu ikpopta ya n'ihu oha mmadu kpee ya ikpe mgbe Mmemme Ngabiga gasiri.

⁵ Mgbe e debere Pita n'ulo mkporo, nzuko esepughị aka n'ikpe ekpere n'ihu ya nye Chineke.

Mmuo ozi agbaputa Pita

⁶ Ma n'abalị na-esota ubochi ahụ Herod ga-akpuputa ya, Pita no n'ura n'etiti ndi agha abuo, e jiri eriri igwe kee ya n'ukwu n'aka, ma ndi nche ozo nokwa n'onu uzo na-eche ya nche. ⁷ Na mberede mmuo ozi Onyenwe anyi biara guzoro n'ebe ahụ, ihè nwukwara n'ime ulo mkporo ahụ. O kuturu Pita aka n'akuku si, "Ngwangwa, bilie oto!" Eriri igwe ahụ dapuru n'aka ya.

⁸ Mmuo ozi ahụ siri ya, "Yiri uwe gi na akpukpoukwu gi." O mere otu ahụ, Mmuo ozi ahụ gwakwara ya, "Yirikwa akwa mgbokwasị gi soro m." ⁹ Pita sooro ya n'azu, o chere na o na-ahụ ohu, ma o mataghị na ihe mmuo ozi ahụ na-eme bu ezie. ¹⁰ Ha gafere ndi nche nke mbu na nke abuo rute n'onu uzo e si abanye n'ime obodo, nke bu onu uzo igwe. Onu uzo igwe ahụ meghekwaro n'onwe ya, ha esite na ya gafee. Mgbe ha gara ije ruo ebe tere anya n'ama nke ozo, ngwangwa mmuo ozi ahụ hapuru ya.

¹¹ Mgbe ahụ kwa ka Pita ghotara ihe niile mere. O kwuru, "Ugbu a, amatala m n'ezie, na Onyenwe anyi ezitela mmuo ozi ya, ka o bia zoputa m site n'aka eze Herod na ihe niile ndi Juu na-atu anya ya. Ugbu a o naputakwala m site n'ochicho ojoo niile nke ndi Juu."

¹² Mgbe o ghotara ihe merenu, o gawara n'ulo Meri nne Jon onye a na-akpokwa Mak, ebe otutu mmadu zukotarari na-ekpe ekpere. ¹³ Mgbe o kuru aka n'onu uzo ama, otu odibo nwanyi aha ya bu Roda biara ka o zaa ya. ¹⁴ Mgbe o nuru olu Pita, onu juru ya obi nke mere na o gbaara oso laghachi azu n'emeghegi uzo. O gara tisaa, "O bu Pita no n'onu uzo!"

¹⁵ Ha siri ya na o na-ekwu okwu dika onye uche ya na-ezughị oke. Mgbe o nogidesiri ike na-ekwu otu ihe ahụ, ha siri, "O ghaghị i bu mmuo ozi ya."

¹⁶ Ma Pita nogidere na-aku aka n'uzo. Mgbe ha meghere uzo hu ya, o gbagwojuru ha anya. ¹⁷ O feere ha aka ka ha mechie onu. O kororo ha otu Onyenwe anyi si duputa ya site n'ulo mkporo. O gwara ha, "Meenu ka Jemis na umunna anyi niile mata ihe ndi a." O puru gawa ebe ozo.

¹⁸ N'isi ututu echi ya, oke ogbaaghara di n'etiti ndi agha, ebe ha na-eche ihe mere Pita. ¹⁹ Mgbe Herod chogharichara ya ma o chotaghị ya, o juru ndi nche ahụ ajuju di iche iche. N'ikpeazu o nyere iwu ka e gbuo ha.

Onwu Herod

Emesia o hapuru Judia gaa Sizaria nodu n'ebe ahụ. ²⁰ N'oge ahụ Herod na-eweso ndi Taia na Saidon iwe, ha zipuru ndi ozi ha izute ya. Ha buru uzo mee ka ha na Blastos buru enyi, onye eze tukwasiri obi

nke na-elekotakwa ime ụlọ ndina eze anya. Ha rịọrọ ya ka udo dịrị, n'ìhi na a na-esi n'obodo eze na-enwetara ha ihe oriri.

²¹ N'ụbọchị nzukọ ahụ, Herod gbokwasirị uwe ndị eze ya nọkwasi n'ocheeze ya. O weere oke olu dị iche gwa nzukọ ahụ niile okwu.

²² Igwe mmadụ ahụ nọ na-eti mkpu, "Nke a abụghị olu mmadụ, ọ bụ olu chi!" ²³ N'otu oge ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị tiri ya ihe otiti dị egwu n'ìhi na o nyeghị Chineke otuto ma otu. Ikpuru ripiara ya ahụ, nke mere ka ọ nwụọ.

²⁴ Ma okwu Chineke gara n'ihu na-aba ụba na-agbasakwa.

Nzipụ Sọl na Banabas

²⁵ Mgbe ha rụchara orụ ha, Banabas na Sọl si Jerusalem loghachi. Ha kpọrọ Jọn onye a na-akpọkwa Mak n'ije ha.

13

¹ Ndi amụma na ndị nkuzi ụfọdụ nọkwa na nzukọ dị n'Antiok. Ụfọdụ n'ime ha bụ Banabas na Simiọn onye a na-akpọ nwoke ojii, na Lusios onye Sirini, na Manaen (onye azụlitekorọ ya na eze Herod), na Sọl.

² Mgbe ha nọ na-efe Onyenwe anyị ofufe na-ebukwa ọnụ, Mmụọ Nsọ sirị, "Kewaputaranụ m Banabas na Sọl, n'ìhi orụ ahụ nke m kpọrọ ha." ³ Ya mere, mgbe ha busiri ọnụ kpekwa ekpere, ha bikwasirị ha aka n'isi zipụ ha.

Obodo Saiprọs

⁴ Ebe Mmụọ Nsọ zipurụ ha, ha gbadara Selusia, sitekwa ebe ahụ gbadaa Saiprọs. ⁵ Mgbe ha bjaruru Salamis, ha banyere n'ụlọ nzukọ ndị Juu kwusaa okwu Chineke. Jọn sokwa ha dika onye na-ejere ha ozi.

⁶ Mgbe ha gazuchara obodo niile ndị ahụ mmiri gbara gburugburu ruo Pafos, ha zutere otu onye mgbaasi, onye Juu bụ onye amụma ụgha a na-akpọ Ba-Jisos. ⁷ Ya na otu onye ọchịchị obodo, aha ya bụ Sajiọs Pọlọs nọ. Ọ bụ nwoke nwere ọgụgụisi n'ebe ọ dị ukwu, ọ kpọrọ Banabas na Sọl ka ha gwa ya okwu nke Chineke. ⁸ Ma onye mgbaasi ahụ, onye aha ya bụkwa Elimas (n'ìhi nke a bụ aha ya ma asugharia ya) malitere igbochi ha site n'imeghari onyeisi ahụ anya ka ọ ghara inabata okwukwe ahụ. ⁹ Ma Sọl, onye aha ya bụkwa Pọl, onye juputara na Mmụọ Nsọ, legidere ya anya ¹⁰ si, "Gị nwa ekwensu, juputara n'aghugho na n'ìhe ojoọ dị iche iche. Gị onye iro nke ezi omume niile. Ọ bụ na i gaghị akwusi imerụ ụzọ niile ziri ezi nke Onyenwe anyị? ¹¹ N'ìhi ya lee, iwe nke Onyenwe anyị ga-adakwasị gị. Ị ga-ekpu isi nwa oge, ị gaghị enwe ike hụ ihè nke anyanwụ."

N'otu oge ahụ, ọ hụkwaghị ụzọ ọzọ. Ọ malitere na-ebighari aka, na-achọkwa onye ga na-edughari ya. ¹² Mgbe onyeisi ahụ huru ihe mere, o kweere, n'ìhi na o juru ya anya bụ ozizi nke okwu Onyenwe anyị.

Pọl n'obodo Antiok nke Pisidia

¹³ Pọl na ndị otu ya ji ụgbọ mmiri site na Pafos garuo Pega nke dị n'ala Pamfilia. N'ebe a ka Jọn hapurụ ha laghachi Jerusalem. ¹⁴ Site na Pega ha gara ruo Antiok obodo nke dị na Pisidia. N'ụbọchị izuikwe, ha banyere n'ụlọ nzukọ ndị Juu nọdụ ala. ¹⁵ Mgbe a guputasirị site n'akwukwọ iwu na nke ndị amụma, ndịisi ụlọ ekpere ahụ zigara ya

ozi, si, “Umunna anyi, o buru na unu nwere okwu igbaume nye anyi, biko kwuonu ya.”

¹⁶ Poi guzoro oto n’etiti ha feere ha aka ya, si, “Unu ndi Izrel na unu umunna m ndi mba ozo na-atu egwu Chineke. Geenu m nti. ¹⁷ Chineke nke Izrel hoputara nna nna anyi ha mee ha mba di ukwu n’oge ha no n’obodo Ijipt. O ji ike aka ya duputa ha site n’ala ahụ. ¹⁸ O nagidere ha iri afo ano n’ime ozara. ¹⁹ O bibiri mba asaa di ukwu n’ime ala Kenan n’ihi ha, nyekwa ndi ya obodo a ka o buru nke ha. ²⁰ Nke a bu ihe di ka nari afo ano na iri afo ise.

“Mgbe nke a gasiri, o nyere ha ndi ikpe di iche iche ruo oge Samuel onye amuma. ²¹ Mgbe ahụ ha rioro ka enye ha eze, Chineke nyekwara ha Sol, nwa Kish, onye si n’agburu Benjamin puta, onye chiri iri afo ano. ²² Mgbe o wepusiri ya, o mere Devid ka o buru eze ha. O gbara ama banyere ya si, ‘Achotala m Devid nwa Jesi, nwoke nke di ka ochicho obi m nke si di. O bukwara onye ga-eme ihe niile m chorọ ka o mee.’

²³ “Jisos onye si n’ezinaulo Devid puta ka Chineke wetaara Izrel Onye nzoputa ahụ bu Jisos, dika o kwere nkwa izite. ²⁴ Ma tupu obibia ya, Jon ekwusala nye ndi Izrel banyere baptizim nke ncheghari. ²⁵ N’oge Jon na-arusi oru ya, o na-asi, ‘Onye ka unu chere na m bu? Abukwaghi m onye ahụ. Mba! Abughi m ya. Ma otu onye ahụ na-abia n’azu m, onye m na-erughi itopu eriri akpukpoukwu ya.’

²⁶ “Ya mere, umunna m, ndi si n’agburu Ebrahim na ndi niile na-atu egwu Chineke, ozi nke nzoputa a diri anyi niile. ²⁷ Ndi bi na Jerusalem na ndi na-achi ha amataghi ya, nke ha ji aghota okwu ndi amuma nke a na-aguputara ha kwa izu, bu n’ubochi izuike. Ma ha mere ka okwu ahụ mezu, mgbe ha mara ya ikpe onwu. ²⁸ O bu ezie na ha achotaghi ihe kwesiri onwu n’aka ya. Ma ha rioro Pailat ka o nye ike ka e gbuo ya. ²⁹ Mgbe ha mezuru ihe niile e dere banyere ya, ha budatara ya site n’elu obe, lie ya. ³⁰ Ma Chineke mere ka o si n’onwu bilie. ³¹ Ndi niile soro ya jegharja site na Galili ruo Jerusalem hukwara ya anya otutu ubochi. Ndi a bukwara ndi na-agba ama n’ihu ndi mmadu banyere ya.

³² “Anyi na-ezikwa unu ozioma a, nke nkwa ahụ Chineke kwere ndi nna nna anyi ha. ³³ O mezuola ha nye anyi bu umu ha, site na-ime ka Jisos site n’onwu bilie, dika e dere ya n’akwukwo Abụ oma, “I bu okpara m,

taa aburula m nna gi.’*

³⁴ Ma banyere ime ka o site n’onwu bilie, ka o ghara ilaghachi n’ire ure ozo. Nke a bu ihe o kwuru,

“Aga m emezuru gi nkwa nsọ ahụ niile m kwere Devid.’†

³⁵ E dekwara ya n’ebe ozo n’abu oma,

“I gakwaghi ahapu anu ahụ nke Onye gi di nsọ ka o hu ire ure.’‡

³⁶ “Mgbe Devid ruzuru oru Chineke chorọ ka o ruo n’ogbo ha, o nwuru, e liko ya na ndi nna nna ya ha o rekwara ure. ³⁷ Ma onye ahụ Chineke mere ka o site n’onwu bilite erekwaghi ure.

³⁸ “Ya mere, umunna m, achoro m ka o doo unu anya na mgbaghara mmehie dikwa n’ime nwoke a, bu Jisos, anyi na-ekwusa nye unu. ³⁹ A na-esite na ya guo onye obula kwere n’onye ezi omume o buladi site n’ihe ndi ahụ niile nke iwu Mosis na-apughi igu unu di ka ndi

* 13:33 13:33 Abụ 2:7 † 13:34 13:34 Ajz 55:3 ‡ 13:35 13:35 Abụ 16:10

ezi omume. ⁴⁰ Lezienụ anya ka ihe niile ndị amụma kwuru ghara idakwasị unu.

⁴¹ “Lee, unu ndị na-akwa emo, nọrọnụ na mgbagwoju anya ma lakwanụ n’iyi. N’ihi na agaje m ime otu ihe n’ubochi unu nke unu na-agaghị ekwe na o mere, o buladị na mmadụ korọ unu maka ya.’S”

⁴² Mgbe Pọl na Banabas na-apụ, ndị mmadụ rịrọ ha ka ha biakwa n’izu ụka ozo gwa ha okwu gbasara ihe ndị a. ⁴³ Mgbe a gbasara nzuko ahụ, otutu ndị Juu na ndị mba ozo na-atụ egwu Chineke sooro Pọl na Banabas, ndị gwara ha okwu, rịsiekwa ha ike ka ha nọgide n’amara Chineke.

⁴⁴ N’ubochi izuike ozo ahụ, otutu ndị bi n’obodo ahụ putara inuru okwu Onyenwe anyi. ⁴⁵ Mgbe ndị Juu huru igwe mmadụ ndi a, obi ha juputara n’ekworo, ha bidokwara ikwu okwu ojoo megide okwu niile Pọl na-ekwu.

⁴⁶ Ma Pọl na Banabas kwuru okwu na-asoghị anya si, “O di mkpa na anyi buuru uzọ gwa unu okwu nke Chineke, ma ebe o bu na unu juru inabata ya, na-echekwa na unu ekwesighi inweta ndu ebighi ebi, lee, anyi ga-agakwuru ndi mba ozo. ⁴⁷ N’ihi na nke a bu ihe Onyenwe anyi nyere anyi n’iwu,

“‘Emeela m ka unu buru ihè nye ndi mba ozo,

ka i nwee ike weruo nzoputa n’ebe niile uwa soturu.’*”

⁴⁸ Mgbe ndi mba ozo nuru ihe ndi a, obi toro ha utu, ha sopukwara okwu nke Onyenwe anyi. Ya mere ndi niile a hoputara inweta ndu ebighi ebi bu ndi kwenyerenu.

⁴⁹ Ya mere okwu Onyenwe anyi gbasara ruo ebe niile n’obodo ahụ. ⁵⁰ Mgbe ahụ, ndi Juu kpaliri obi otutu umu nwanji na-atu egwu Chineke ndi onodu ha di elu, na ndi ikom ndi nke ndu obodo ahụ. Ha kpasuru mkpagbu megide Pọl na Banabas si otu a, chupu ha site n’obodo ahụ. ⁵¹ Ha tichapuru aja di n’ukwu ha ka o buru ihe ido aka na nti mmegide ha. Ha hapuru obodo ahụ gaa Aikoniom. ⁵² Ma ndi na-eso uzọ ya juputakwara n’onu na n’ike nke Mmuo Nso.

14

Pọl n’obodo Aikoniom

¹ N’obodo Aikoniom, Pọl na Banabas banyekwara n’ulo nzuko ndi Juu, kwuo okwu n’uzo puru iche nke mere n’otutu mmadu, ndi Juu na ndi mba ozo kwenyekwara. ² Ndi Juu, ndi na-anabataghị okwu ahụ, kpaliri ndi mba ozo mee ka mkpuruobi ha joo njo megide umunna. ³ Otu o di, ha nogidere n’ebe ahụ ogologo oge, na-ekwusakwa okwu nke Onyenwe anyi na-atughị egwu obula. Onye nke gosikwara na o bu okwu amara ya ka ha na-ekwu site n’inye ha ike iru oru iribama na oru ebube di iche iche. ⁴ Ma ndi obodo ahụ kewara abuo, ufodu n’ime ha dinyere ndi Juu. Ufodu dinyekwara ndi ozi. ⁵ Mgbe ndi mba ozo, na ndi Juu, ha na ndi ndu ha, gbara izu ime ha ihe ihere, tuokwa ha nkume. ⁶ Ndi ozi ahụ matara nzube ha site n’ebe ahụ gbapu oso gbaruo n’akuku Laikonia, gbaba n’ime obodo Listra na Debi na obodo

nta ndị ọzọ ndị dị n'akụkụ ebe ahụ. ⁷ N'ebe ahụ, ha gara n'ihu na-ekwusakwa ozioma ahụ.

N'ime obodo Listra na Debi

⁸ N'obodo Listra, o nwere otu nwoke dara ngwuro site n'oge a muru ya. Nwoke a ejibeghi ukwu ya abuo gaa ije mgbe obula. ⁹ O gere nti mgbe Pol na-ekwu okwu. Onye legidere ya anya hu na o nwere okwukwe nke a ga-eji mee ka a gwoo ya, ¹⁰ were oke olu si, "Guzoro n'ukwu gi abuo." Nwoke ahụ wuliri elu malite ija ije.

¹¹ Mgbe igwe mmadu ahụ huru ihe Pol mere, ha tiri mkpu n'asusu Laikonia si, "Ndị a bu chi biakwutere anyi n'udidi mmadu." ¹² Banabas ka ha kpoo Zeus ma kpokwa Pol Hamis n'ihu na o bu ya bu onye oka okwu.* ¹³ Onye nchujaja Zeus, nke ulo arusi ya di nso n'ihu obodo, kputura oke ehi wetakwa okoko osisi di iche iche. Ya na igwe mmadu ahụ choro ichu aja nye ha n'onu uzo ama ha.

¹⁴ Mgbe ndi ozi ahụ, Banabas na Pol nuru ihe ndi a, ha dowara uwe ha, gbara oso jekwuru igwe mmadu ahụ na-eti mkpu, ¹⁵ na-asi, "Ndị ikom, gini ka unu na-achọ ime? Lee, anyi bukwa mmadu di ka unu. O bu ozioma ka anyi wetaara unu. Anyi choro ka unu site n'isopuru ihe ndi a na-abaghi uru, biakwute Chineke di ndu. Onye kere eluigwe na uwa, na oke osimiri na ihe niile di n'ime ha. ¹⁶ N'oge gara aga, o hapuru mba niile ka ha na-eme ihe masiri ha. ¹⁷ N'agbanyeghi nke a o hapughi i debere onwe ya ihe ndi ga-agbara ya akaebe, site n'oru oma ya niile. Di ka inye unu mmiri ozuzo site n'eluigwe, na mkpuru nke ala n'oge ha. O na-enyekwa unu nri na-emekwa ka obi na-atu unu utu." ¹⁸ N'agbanyeghi okwu ndi a, o rara ha ahụ igbochi igwe mmadu ahụ ichuru ha aja.

¹⁹ Ma ndi Juu sitere n'Antiok na Aikoniom biara kpalie obi igwe mmadu ahụ. N'ihu ya, ha turu Pol nkume, dokpuru ya puo n'obodo, chee na o nwuola. ²⁰ Ma mgbe ndi na-eso uzo biara gbaa ya gburugburu, o bilitere, laghachikwa n'ime obodo ahụ. Ma n'echi ya, ya na Banabas sooro gaa Debi.

Pol na Banabas alaghachi Antiok nke Siria

²¹ Ha ziasiri ozioma n'ime obodo ahụ, nke mere ka otutu mmadu buru ndi na-eso uzo ya. Ha loghachiri n'obodo Listra site ya gaa Aikoniom na Antiok. ²² N'ebe ahụ ha gbara ndi na-eso uzo ume kasiekwa ha obi si ha jidesie okwukwe ahụ ike. Ha siri, "Anyi ga-agabiga otutu mkpagbu di iche iche tupu anyi abaa n'alaeze Chineke." ²³ Mgbe ha hoputachara ndi okenye n'ime nzuko niile. Ha sitere n'obubu onu na ekpere tinye ha n'aka Onyenwe anyi, bu onye ha kwenyere na ya. ²⁴ Ha sitere n'akuku Pisidia garuo Pamfilia. ²⁵ Mgbe ha zisachara ozioma n'obodo Pega, ha gbadara gaa Atalia.

²⁶ Site n'ebe ahụ, ha sooro ugbo mmiri jeruo Antiok bu ebe a no nyefee ha n'amara Chineke n'ihu oru ndi a ha ruzuru. ²⁷ Mgbe ha biaruru, ha kpokotara nzuko kowara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee, na otu o siri meghe onu uzo nke okwukwe nye ndi mba ozo. ²⁸ Ha na ndi na-eso uzo nogidere n'ebe ahụ ruo oge di anya.

* **14:12** 14:12 Ndị a bu aha chi ndi obodo a. Aha ha ozo bu Jupita na Mekuri.

15

Nzuko di mkpa na Jerusalem

¹ Ufodu ndi ikom sitere Judia bia malitere izi umunna ozi, "O buru na e bighi unu ugwu dika Mosis nyere n'iwu, a pughi izoputa unu." ² Ha na Pol na Banabas ruritara uka nke ukwu. N'ih i nke a, ha kpebiri ka Pol na Banabas, na ufodu ndiisi ndi ozo soro gaa Jerusalem hu ndi ozi na ndi okenye nke nzuko maka okwu a. ³ Nzuko ah u zipuru ha na uzo ha, mgbe ha sitere Fonisia na Sameria na-agafe, ha koru otu ndi mba ozo siri chegharia. Nke a wetara ndi niile kwere ekwe oke onu di ukwu. ⁴ Mgbe ha bjaruru Jerusalem, nzuko, ndi ozi na ndi okenye nabatara ha, ha kokwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee.

⁵ Ma ufodu ndi kwere ekwe si n'otu ndi Farisii biliri na-ekwu si, "Na o di mkpa ka e bie ha ugwu ma gwakwa ha ka ha dobe iwu Mosis."

⁶ Mgbe ah u, ndi ozi na ndi okenye zukotara itule okwu a. ⁷ Mgbe ha no tulegide okwu ah u ruo oge di anya, Pita guzoro oto si ha, "Umunna m, unu niile maara na site na mbu Chineke hoputara m site n'etiti unu, ka m zisaa ozioma ah u nye ndi mba ozo ka ha nuru, ma kwerekwa. ⁸ Chineke a, onye maara obi mmadu niile gbaara ha akaebe site n'inye ha onyinye Mmuo Nso dika anyi si nata ya na mbu. ⁹ O gosighi na o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ha. N'ih i na o mere ka obi ha di ocha site n'okwukwe. ¹⁰ Ugbu a, gini mere unu ji anwa Chineke onwunwa site na-itinye n'olu ndi na-eso uzo ya ibu aru nke anyi maobu nna nna anyi ha na-enweghi ike idokpu? ¹¹ Mba, anyi kwenyere na o bu site n'amara nke Onyenwe anyi Jisus ka a ga-eji zoputa anyi, dika a ga-esi zoputakwa ha."

¹² Mmadu niile noduru nwayoo, ha bido ige nti n'akuko Banabas na Pol na-akoror ha banyere ihe iribama niile na oru ebube niile Chineke jiri ha ruo n'etiti ndi mba ozo. ¹³ Mgbe ha kwusiri okwu ndi a, Jemis siru, "Umunna m geenu nti. ¹⁴ Saimon akoolara anyi otu Chineke si buru uzo lekota ndi mba ozo site na isite n'etiti ha hoputara onwe ya ndi ga-ekwere na aha ya. ¹⁵ Nke a na okwu ndi amuma dakotara, dika e dere ya,

¹⁶ "Mgbe nke a gasiri, aga m aloghachi,
aga m ewughachikwa ulo ikwu Devid nke dara ada.
Ebe ya niile dakposiri adakposi ka m ga-ewugharikwa,
aga m emekwa ka o guzozie,

¹⁷ ka ndi foduru n'etiti mmadu nwe ike choo Onyenwe anyi,
o buladi ndi mba ozo niile ndi a kpokwasiri aha m,
ka Onyenwe anyi kwuru, onye na-emekwa ihe ndi a.*

¹⁸ Nke a amaara site na mgbe ochie.

¹⁹ "N'ih i nke a, mkpebi ikpe m bu nke a, ka anyi ghara isogbu ndi mba ozo loghachikwutere Chineke, ²⁰ kama o kwesiri ka anyi degara ha akwukwo gwa ha si ha hapu iri nri obula e ji choro arusi aja. Ka ha wezugakwa onwe ha site na mmehie ikwa iko, ya na iri anu a nyagburu anyagbu, maobu obara. ²¹ Site na mbu, Mosis nwere ndi na-ekwusa iwu n'obodo niile. A na-agukwa ya n'ulo nzuko n'ubochi izuike niile."

Akwukwo e degaara ndi mba ozo

²² Mgbe ahụ, ndị ozi na ndị okenye, ha na nzukọ niile, kpebiri ka a hopụtara ndị ikom a ga-eziga Antiok ha na Pọl na Banabas. Ha hopụtara Judas onye a na-akpọkwa Basabas, na Saïlas, ndị ndu so n'etiti ụmụna. ²³ Ha nyekwara ha n'akwụkwọ ozi dị otu a,

Akwụkwọ a sitere n'aka ndị ozi, na ndị okenye ndị bụ ụmụna unu.

A na-edetara ya unu ndị sitere na mba ọzọ kwere bụ ndị nọ n'Antiok, Siria na Silisia.

Ekele.

²⁴ E mere ka anyị mata na ụfọdụ ndị otu anyị ebuterela unu nsogbu na ogbaaghara, mee ka obi lọọ unu mmiri, na-emebi mkpuruobi unu. Ma n'ezie, ha anataghị ike n'aka anyị ime nke a. ²⁵ N'ihu nke a, anyị zukorọ, sitekwa n'otu obi kpebie ihoputa ụfọdụ ndị ikom na izitere unu ha, ha na ndị anyị huru n'anya, bụ Pọl na Banabas, ²⁶ ndị ikom werela ndụ ha tūnye n'aha Onyenwe anyị Jisọs Kraist.

²⁷ Ya mere, anyị na-ezite Judas na Saïlas ndị ga-akwara unu n'ihu n'ihu, ihe anyị dere n'akwụkwọ a. ²⁸ N'ihu na ọ bụ ihe ziri ezi n'anya Mmụọ Nso na n'anya anyị kwa, na o kwesighị ka anyị bokwasị unu ibu arọ karịa ihe ndị a dị mkpa. ²⁹ Ma o kwesiri ka unu hapu iri ihe ọbụla e jiri chuo aja nye arụsị, ya na iri anụ ọbụla a nyagburu anyagbu, maobu ọbara. Kewapukwanu onwe unu site n'ikwa iko. O buru na unu eme ihe ndị a, unu mere nke ọma.

Nọonu nke ọma.

³⁰ Ya mere, e zipuru ha, ha jeruokwa Antiok. Mgbe ha kpokoro nzukọ ahụ, ha nyere ha akwụkwọ ozi ahụ. ³¹ Mgbe ndị otu ogbakọ ahụ gusiri ya, ha nuriri onu nke ukwu n'ihu agbamume ha natara. ³² Judas na Saïlas, ndị ha onwe ha bụ ndị amuma, kwuru otutu okwu, iji gbaa ha ume na ime ka okwukwe ndị kwere ekwe guzosie ike. ³³ Mgbe ha nonyesiri ha nwa oge nta, ndị kwere ekwe ji ngozi nke udo zilaga ha ka ha laghachikwuru ndị zitere ha. ³⁴ Ma ọ masiri Saïlas inotukwu n'ebe ahụ.† ³⁵ Pọl na Banabas nogidere n'Antiok, ebe ha na ndị ọzọ kuziri ihe ma kwusakwa okwu Onyenwe anyị.

Nkewa nke di n'etiti Pọl na Banabas

³⁶ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Pọl gwara Banabas, "Ka anyị gaghachi n'obodo niile anyị kwusara okwu Onyenwe anyị n'otu n'otu, mata ka ndị kwere ekwe si agbalị n'ebe ahụ." ³⁷ Banabas chorọ ka ha na Jon onye a na-akpo Mak soro gaa. ³⁸ Ma Pọl echeghi na o ziri ezi iduru ya n'ihu na ọ hapuru ha na Pamfilia. O sokwaghi ha jezuo ozi ha. ³⁹ Iru uka daputara n'etiti ha siri ike nke mere na ha kewara. Banabas kporo Jon Mak banye n'ugbo gawa Saipros. ⁴⁰ Ma Pọl horo Saïlas, kporo ya gawa njem, mgbe umuna kpesiri ha ekpere raara ha nye n'amara Onyenwe anyị. ⁴¹ O jeghariri n'ime obodo Siria na Silisia na-agba nzuko no n'ebe ahụ ume.

16

Timoti esonyere Pọl na Saïlas

¹ Pọl bjaruru Debi na Listra, ebe otu onye na-eso uzọ Jisọs a na-akpo Timoti bi. Nne ya bụ onye Juu burukwa onye kwere ekwe, ma nna ya

† 15:34 15:34 Ụfọdụ akwụkwọ adighi edebanye ihe banyere Saïlas n'amaokwu a.

bụ onye Griik. ² Ụmụna ndị bi na Listra na Aikoniom gbara ezi ama banyere ya. ³ Pọl choro ka Timoti soro ya n'ije ya. Ma n'ihu ndi Juu bi n'akuku ebe ahụ, o biri ya ugwu n'ihu na mmadu niile maara na nna ya bu onye Griik. ⁴ Dika ha na-eme njem site n'obodo ruo n'obodo, ha na-akwara ha ihe banyere mkpebi ndi ozi na ndi okenye kpebiri na Jerusalem ka ha nwe ike idebe ha. ⁵ Ihe ndi a niile mere ka nzuko sie ike n'okwukwe ma baakwa uba n'onuogugu kwa ubochi.

Pọl ahụ ohu banyere nwoke Masidonia

⁶ Ha gara mpaghara Frigia na Galeshia. Ma Mmuo Nso ekweghi ka ha kwusaa ozioma n'akuku Eshia n'oge ahụ. ⁷ Mgbe ha ruru n'akuku obodo Misia, ha chere ihu ibanye n'akuku obodo Bitinia. Ma Mmuo Nso nke Jisos akwagideghi ka ha gaa. ⁸ Ka ha si n'akuku Misia gafee, ha batara Troas. ⁹ N'abalị ahụ, Pọl huru ohu ebe o huru otu nwoke onye Masidonia ka o guzo na-arịo ya si, "Bia na Masidonia nyere anyi aka." ¹⁰ Mgbe o huchara nke a, anyi jikeere ngwangwa iga Masidonia ebe anyi mara na Chineke akpola anyi igbasara ha ozioma.

Lidia agho onye kwere ekwe

¹¹ Anyi banyere ugbu mmiri na Troas si ya gafee Samotres. N'echi ya, anyi biaruru Niapolis. ¹² Site n'ebe ahụ anyi jeruru Filipai nke bu isi obodo di n'akuku mpaghara Masidonia burukwa otu akuku n'ebe ndi Rom na-achi. Anyi noduru n'ime obodo a otutu ubochi.

¹³ N'ubochi izuike, anyi sitere n'obodo ahụ gaa n'akuku osimiri ebe anyi choputara na ulo ekpere di. N'ebe a ka anyi no gwa umu nwanyi ndi gbakoronu okwu. ¹⁴ Aha otu n'ime ndi inyom nuru okwu anyi bu Lidia, onye obodo Tiatira, onye na-azu ahia akwa e sijiri odo odo. O bukwa nwanyi na-asopuru Chineke. Onyenwe anyi meghere obi ya, ige nti n'ihe Pọl na-ekwu. ¹⁵ Ka e mesiri ya na ezinaulo ya baptizim, o rioro anyi na-asi, "O buru n'ezie na unu guru m dika onye kwesiri ntukwasi obi nye Onyenwe anyi, batanu n'ulo m noro." Mgbe o kwagidesiri anyi ike, anyi sooro ya.

Pọl na Sailas n'ulo mkporo

¹⁶ Otu ubochi, mgbe anyi na-aga n'ulo ekpere, anyi zutere otu nwaagboghohu bu ohu, onye nwere mmuo igba afa. O na-ewetara ndi nwe ya ezigbo ego site n'igba afa. ¹⁷ Ma o sogidere anyi na Pọl ebe obula anyi na-aga, na-eti mkpu na-asi, "Ndi a bu ndi ohu Chineke Onye kachasi ihe niile elu. Ha biara ikwuputara unu ihe banyere uzu nzoputa." ¹⁸ O mere nke a otutu ubochi. Ma site n'oke iwe, Pọl baara mmuo ojoo ahụ bi n'ime ya mba si, "Eji m aha Jisos Kraist na-enye gi iwu si gi site n'ime ya puta!" Otu mgbe ahụ o siri n'ime ya puta.

¹⁹ Mgbe ndi nwe ya huru n'olileanya ha iji inweta ego akwusila, ha jidere Pọl na Sailas dokpuru ha jekwuru ndisi obodo n'oma ahia. ²⁰ Mgbe ha dutara ha n'ihu ndi na-ekpe ikpe ha siri, "Ndi ikom a bu ndi Juu ma ha etinyela ogbaaghara n'obodo anyi, ²¹ site n'ikuzi omenaala megidere iwu anyi, nke anyi bu ndi Rom na-enweghi ike inabata maobu mee."

²² Igwe mmadu sonyere imegide ha. Ndi ikpe nyere iwu ka a dowaa uwe,* piakwa ha ihe. ²³ Mgbe ha piachara ha ihe nke oma, a tunyere

* 16:22 16:22 Ya bu gbaa ha oto

ha n'ime ụlọ mkpọrọ, nyekwa onye nche iwu ka o chee ha nke oma. ²⁴ N'ihì nke a, o tinyere ha n'ime ime ụlọ mkpọrọ, ebe o jiri otosì kegide ha n'ụkwụ.

²⁵ N'etiti abali, mgbe Pọl na Sailas na-ekpe ekpere na-abụkwa abụ ito Chineke, ndi niile nọ n'ụlọ mkpọrọ ahụ na-ege ha ntị. ²⁶ Na mberede, oke ala oma jijiji bidoro, nke mere ka ntọala ụlọ mkpọrọ ahụ maa jijiji. Ngwangwa, onụ ụzọ ya niile meghere, ụdọ igwe niile e jiri kee ndi mkpọrọ topukwara. ²⁷ Mgbe onyeisi nche ụlọ mkpọrọ tetara n'ura ma hụ na onụ ụzọ niile ghere oghe. N'ihì ya, o chere na ndi mkpọrọ niile agbapụla. Ya mere, o mịputara mma agha ya chọọ igbu onwe ya. ²⁸ Ma Pọl tiri mkpu n'oke olu, sị, "Emerula onwe gị ahụ. Anyị niile nọ n'ebe a!"

²⁹ Onyeisi nche ahụ kpọrọ ka eweta oku, o gbabara n'ime, daa n'ụkwụ Pọl na Sailas na-ama jijiji. ³⁰ O kpọputara ha n'ezì sị, "Ndi nwe m, gini ka m ga-eme ka a zoputa m?"

³¹ Ha siri, "Kwere n'Onyenwe anyi Jisọs, a ga-azoputa gị na ezinaulo gị niile." ³² Mgbe ahụ, ha gwara ya na ndi niile nọ n'ezinaulo ya okwu nke Onyenwe anyi. ³³ N'otu elekere ahụ, n'abali ahụ, o sachara onya ha. N'atufughi oge, ha mere ya na ezinaulo ya baptizim. ³⁴ O kpobatarara ha n'ulo ya, nye ha ihe oriri. Ya onwe ya na ezinaulo ya nuriri onu n'ihì na o kwerele na Chineke.

³⁵ N'echi ya, ndi ikpe ahụ zitere ndi uweojii sị, "Hapunu umu nwoke ahụ ka ha laa." ³⁶ Onyeisi ụlọ mkpọrọ ahụ gwara Pọl, sị, "na ndi ikpe zitere ozi sị ha laa. Ugbu a putanu. Unu laanu n'udo."

³⁷ Ma Pọl siri ha, "Ha tiri anyi ihe n'ihu mmadu niile na-ebughị ụzọ kpee anyi ikpe. Emesia ha tinyere anyi n'ulo mkpọrọ. Anyi bu diala n'obodo Rom! Olee otu ha ga-esi zipu anyi na nzuzo. O kwesiri ka ha bia n'onwe ha kpopta anyi."

³⁸ Ndi uweojii ahụ gara gwa ndi ikpe ahụ ihe ha kwuru. Mgbe ha nuru na ha bu diala na Rom, ha turu egwu nke ukwu. ³⁹ Ha biakwutere ha riosie ha aririo ike. Ha kpoptakwara ha, rio ha ka ha hapu obodo ahụ. ⁴⁰ Mgbe ha sitere n'ulo mkpọrọ putara, ha gara n'ulo Lidia. N'ebe ahụ ka ha zitere umunna, gwa ha okwu mgbamume, emesia ha si n'obodo ahụ puo.

17

Pọl n'obodo Tesalonaika

¹ Mgbe ha gafechara obodo Amfipolis na Apolonia, ha biaruru obodo Tesalonaika, ebe ulọ nzuko ndi juu di. ² Pọl bakwuuru ha, dika o name oge niile. O nonyere ha izu uka ato, ya na ha na-atughari uche n'Akwukwo Nso, ³ na-akowara ha na-edokwa ha anya na o di mkpa na Kraist ga-ahụ ahuhụ, ma sitekwa n'onwu bilie. O siri, "Jisọs a, nke m na-ekwusara unu bu Kraist ahụ." ⁴ Ufodu n'ime ndi juu ahụ ka e mere ka ha kwere ma sonyere Pọl na Sailas, otu aka ahụ, igwe mmadu ndi na-atu egwu Chineke n'etiti ndi Griik na umu nwanyi ufodu a maara aha ha.

⁵ Ma ndi juu juputara n'ekworo, n'ihì ya, ha kpaliri obi ufodu mmadu efu n'etiti ha n'oma ahia. Ndi a malitekwarara ogbaaghara n'uzo di iche n'ime obodo. Ha tikasiri ulọ Jesin, n'ihì na ha choro idoputa ha nyefee ha n'aka oha mmadu. ⁶ Ma mgbe ha na-achotaghi

ha n'ebe ahụ, ha dọputara Jesin na ụmụna anyị ụfọdụ, duru ha jekwuru ndị ikpe nke obodo ahụ, na-eti mkpu, "Ndi a kpuru uwa ihu n'ala abiala inye obodo ukwu anyị nsogbu. ⁷ Ma Jesin nabatara ha n'ulo ya. Ha na-emebi iwu Siza n'ih na ha na-asikwa na o di eze ozo di nke a na-akpo Jisos." ⁸ Okwu di otu a wetara obi ilo mmiri n'etiti ndi ikpe na mmadu niile. ⁹ Ha hapuru Jesin na ndi ozo, naani mgbe ndi akaebe bjara kwuo ugwo e jiri gbaputa ha.

Pol n'obodo Beria

¹⁰ Ma n'abali ahụ, ndi kwere ekwe mere ngwangwa zipu Pol na Sailas ka ha gaa obodo Beria. Ma mgbe ha ruru n'ebe ahụ, ha banyere n'ulo nzuko ndi Juu. ¹¹ Ma ndi bi na Beria jiri obi ghete oghe nabata okwu a kari ndi bi na Tesalonaika. N'ih na ha ji inu oku n'obi nara okwu ahụ, na-enyocha Akwukwo Nso kwa ubochi, ka ha mara ma ihe ha na-ekwu o bu eziokwu. Ha mere nke a ubochi niile. ¹² Otutu n'ime ha kweere, ufodu umu nwanji na umu nwoke ndi Griik a maara aha ha chegharikwara.

¹³ Ma mgbe ndi Juu bi na Tesalonaika nuru na Pol na-ekwusa ozioma Chineke na obodo Beria, ufodu ha gara n'ebe ahụ na-akpali igwe ndi mmadu n'ih iwebata ogbaaghara. ¹⁴ Ndi kwere ekwe mere ngwangwa zipu Pol ka o gaa n'akuku oke osimiri di n'ebe ahụ. Ma ha hapuru Sailas na Timoti ka ha na ha nodu. ¹⁵ Ma ndi dupuru Pol sooro ya ruo obodo Atens. Ha lawara, hapuru Sailas na Timoti ozi ka ha biakwute ya na-atufughu oge.

Pol n'obodo Atens

¹⁶ Mgbe Pol no na-echere ha n'Atens, o wutere mmuo ya nke ukwuu n'ih arusi niile o huru, nke juputara n'obodo ahụ. ¹⁷ N'ih nke a, ya na ndi Juu na ndi na-atu egwu Chineke, na-anogide n'ulo nzuko na-arurita uka. Kwa ubochi, o na-apukwa n'oma ahia na-agwa ndi niile o zutere okwu. ¹⁸ Ya na ufodu ndi Epikuri* na ndi Stoik† bu ndi okachamara na-arurita uka. Ndi ufodu na-asi, "gini ka onye ekwurekwu a ga-ekwu?" Ndi ozo siru, "o dika onye na-ekwusa umu mmuo‡ ndi ala ozo." Ha kwuru nke a n'ih na o na-ekwusa ozioma banyere Jisos na mbilite n'onwu ya. ¹⁹ Ha kpobatara ya n'ebe ha zukoro, ebe a na-akpo Areopagos,§ ebe ha no si ya, "Anyi enwere ike imata ihe banyere ozizi ohuru gi a? ²⁰ I na-ekwu ihe ndi na-agbagwoju anyi anya. Anyi chororo imata ihe ndi a nke oma." ²¹ (Ndi Atens niile na ndi ala ozo bi n'obodo ahụ, enweghi ohere ime ihe obula, o gwuchaala oru ikwu na inu banyere ihe di ohuru.)

²² Mgbe ahụ Pol guzoro na nzuko Areopagos si, "Unu ndi Atens, ahula m na o na-anu unu oku n'obi isopuru mmuo nke unu na-efe ofufe. ²³ N'ih na mgbe m na-egharu n'obodo unu, ahuru m ulo chi di ichi ichi, ahuru m otu ebe ichu aja nke e dekwasiri n'elu ya:

Ihe e nyere chi nke amaghi ama.

Ya mere, ihe ahụ unu na-efe ofufe n'amaghi ama nke a ka m na-ekwusara unu.

* **17:18** 17:18 Otu ndi kwenyere na ndu bu maka naani oriri na onunu. † **17:18** 17:18 Otu ndi na-ekwenyeghi na ndu bu naani oriri na onunu. ‡ **17:18** 17:18 Ha chere na o bu chi nke ndi ala ozo, ha amaghi na o bu Chi onye kere ihe niile ka o na-ekwu banyere ya. § **17:19** 17:19 Maobu, Ugwu Maas

²⁴ “Chineke onye kere ụwa na ihe niile dị n’ime ya. Ebe ọ bụ onye nwe eluigwe na ụwa, ọ dighị ebikwa n’ụlọnsọ e jiri aka wuo. ²⁵ Otu aka ahụ, ọ dighị anara ije ozi site n’aka mmadụ, dika a ga-asị na o nwere ihe koro ya. Ya onwe ya na-enye ndụ na ume na ihe niile. Ọ na-egbokwa mkpa niile. ²⁶ O sitere n’aka otu onye, bụ mmadụ mbụ ahụ, kee agburu niile nke mmadụ n’otu n’otu, ka ha biri n’elu ụwa dum. O jiri aka ya kewachaa oge ogbo obula ga-anọ na oke niile nke ebe obibi ha. ²⁷ Ma nzube ya banyere ihe niile bụ ka onye obula chosie Chineke ike. Eleghị anya, mmadụ nwere ike lezie ụzọ ya anya, si otu a chọta ya. Ọ nkwaghị mmadụ obula n’ebe dị anya. ²⁸ ‘N’ihi n’ime ya ka anyị na-ebi, anyị na-ejegharikwa n’ime ya na-adikwa ndụ.’ Dika ụfọdụ n’ime unu ndị ode abụ na-ekwu si, ‘Anyị onwe anyị bụ ụmụ ya.’

²⁹ “Ebe anyị bụ ndị Chineke muru, o kwesighi ka anyị na-eche na ihe akporo Chineke yiri olocha maobu oloedo, maobu nkume, ihe apiri api site na nka na ihe di n’obi mmadu. ³⁰ Ma Chineke lefuru enweghi nghota nke mmadu anya banyere ihe ndi a niile n’oge gara aga. Ma ugbu a, ọ choro ka mmadu niile chegharia. ³¹ N’ihi na o debela otu ubochi mgbe ọ ga-ekpe ụwa niile ikpe n’uzo ezi omume, site n’aka otu nwoke ọ hoptara. O mekwara ka nke a guzosie ike, mgbe o mere ka onye ahụ si n’onwu bilie.”

³² Mgbe ha nuru ihe banyere mbilite n’onwu nke ndi nwuru anwu, ha chiru ya ochi. Ma ufodu n’ime ha siru, “N’oge ozo anyi ga-acho inu okwu ndi a.” ³³ N’oge a, Pol hapuru ha. ³⁴ Mmadu ole na ole sooro ya, burukwa ndi kwere ekwe. Otu onye n’ime ha bu Dionisios onye Areopagos. Onye ozo bu nwanyi a na-akpo Damaris na ndi ozokwa.

18

Pol n’obodo Korint

¹ Ka nke a mechara, Pol hapuru Atens gaa Korint. ² N’ebe ahụ o zutere otu onye Juu a muru n’obodo Pontos, onye a na-akpo Akwila. Ya na nwunye ya Prisila sitere Itali Klodios nyere iwu ka a chupu ndi Juu site n’obodo Rom. Pol gara hu ha, ³ n’ihi na ha na-arụ otu oru, o binyere ha, sokwara ha rukoo oru n’ihi na ha bu ndi na-akpa akwa e ji ama ulo ikwu. ⁴ Ubochi izuike niile, ọ na-arụ ụka n’ulo nzuko ha na-agbalị ime ka ndi Juu na ndi Griik kwere.

⁵ Mgbe Sailas na Timoti sitere na Masidonia bja, Pol tinyere oge ya niile ikwusa okwu na ikowara ndi Juu na Jisos bu Kraist ahụ. ⁶ Mgbe obula ha megidere ya ma kparia ya, ọ na-ejecha uwe ya, si ha, “Obara unu di unu n’isi, aka m di ocha. Malite ugbu a, aga m agakwuru ndi mba ozo.”

⁷ O siri n’ebe ahụ puo, gaa n’ulo otu nwoke a na-akpo Tajtos Jostus, onye na-asopuru na-efekwa Chineke ofufe. Ulo ya di nso n’ulo nzuko ndi Juu. ⁸ Krispos onyeisi n’ulo nzuko ahụ na ezinaulo ya niile kweere n’Onyenwe anyi. Otutu ndi ozo bi na Korint nuru okwu ahụ, kwere, e mee ha baptizim.

⁹ Onyenwe anyi gwara Pol n’ohu n’otu abali si, “**Atula egwu, kwusie okwu ike, emechikwala onu gi.** ¹⁰ **N’ihi na anonyeere m gi. O dikwaghị onye obula puru imeru gi ahụ. Enwekwara m otutu mmadu n’ime obodo a.**” ¹¹ Ọ nogidere ebe ahụ otu afọ na okara. Ọ na-ezikwa ndi mmadu okwu Chineke.

¹² Mgbe Galio malitere ịchị achi n'obodo Akaja, ndi Juu bidoro omume ojojo megide Pol. N'ikpeazu, ha duputara ya, gaa n'uloikpe. ¹³ Ha siri, "Nwoke a na-amanye ndi mmadu ka ha na-ekpere Chineke n'uzo megidere iwu."

¹⁴ Ma mgbe Pol chorọ ikwu okwu, Galio siri ndi Juu ahụ, "Agaara m enwe ndidi gee unu nti ma o buru na okwu a gbasara mmejo mmadu mejoro ibe ya, maobu aru mmadu mere megide obodo. ¹⁵ Ma ebe unu na-ekwu ihe banyere okwu na aha di iche iche nakwa iwu unu, gaanu dozie ya n'onwe unu. Agaghi m abu onye ikpe okwu ihe ndi di otu a." ¹⁶ O sitere n'ime ulo ikpe ya chupu ha. ¹⁷ Ha jidere Sostenis, onye bu onyeisi ulo nzuko ahụ tie ya ihe nke ukwu n'onu uzo ulo ikpe ahụ. Ma Galio emeghi dika o maara ihe na-eme n'ebe ahụ.

Prisila, Akwila na Apolos

¹⁸ Mgbe o nosiri n'ebe ahụ otutu ubochi, Pol siri ndi kwere ekwe no n'ebe ahụ ka ha nodunu nke oma, ma si n'ebe ahụ banye n'ugbo mmiri ruo Siria. Prisila na Akwila sokwaara ya gaa. N'obodo a na-akpo Senkria, o kpuchara agiri isi ya, n'ihu nkwa o kwere. ¹⁹ Mgbe ha rutere Efesos, o hapuru ha n'ebe ahụ, ma o bu uzo banye n'ulo nzuko ebe ya na ndi Juu nwere mkparita uka. ²⁰ Ma mgbe ha rioro ya ka o nonyetukwuoro ha ogologo oge, o kweghi. ²¹ Mgbe o na-ahapu, o siri ha, "O buru na Chineke kwe, aga m aloghachikwute unu ozo." Emesia o banyere n'ugbo hapu Efesos. ²² Mgbe o kwusiri na Sizaria, o gara leta choochi di n'ebe ahụ kelee ha. Emesia, o gara n'ihu ruo Antiok.

²³ Mgbe o nosiri nwa oge nta n'ebe ahụ, o sitere n'ebe ahụ puo jehgharia n'akuku obodo Galeshia na Frigia na-agba ndi na-eso uzo ahụ ume.

Obibia Apolos n'obodo Efesos na Korint

²⁴ Ma otu nwoke onye Juu, aha ya bu Apolos, onye Alegzandria bjara na Efesos. O bu onye oka okwu, burukwa onye maara ihe edere n'Akwukwo Nso nke oma. ²⁵ Nwoke a natara ozizi banyere uzo Onyenwe anyi. O sitekwara n'inu oku nke obi kuzie nnoo ihe ziri ezi banyere Jisos. Ma ihe o maara bu naani ihe gbasara baptizim Jon mere. ²⁶ Ma o nogidesiri ike na-ekwuwa okwu n'ulo nzuko. Mgbe Prisila na Akwila nuru okwu ya, ha jekwuru ya, duru ya gaa n'ulo, were nwayoo kowaara ya ihe niile banyere uzo Chineke.

²⁷ Mgbe o zubere iga obodo Akaja, ndi umunna gbara ya ume. Ha degaara ndi na-eso uzo Onyenwe anyi no n'ebe ahụ akwukwo ka ha nabata ya. Mgbe o bjaruru, Onyenwe anyi sitere n'aka ya mee ka amara ya baa uba n'ebe ndi kwere ekwe no. ²⁸ N'ihu na n'ihu ndi mmadu niile, o guzoro kwuo okwu megide ozizi ojojo na iru uka niile nke ndi Juu. O gosiri ha site n'akwukwo nso na Jisos bu Kraist ahụ.

19

Pol n'obodo Efesos

¹ Mgbe Apolos no na Korint, Pol sitere uzo nke n'ime elu ala bjarute Efesos. N'ebe ahụ, o huru ufodu ndi na-eso uzo ahụ, ² si ha, "Unu natakara Mmuo Nso mgbe unu kweere?"

Ha siri ya, "Mba, anyi anubeghi na o nwere ihe dika Mmuo Nso."

³ Ya mere, ọ sịrị, “Gịnị ka unu kwenyere n’ime ya mgbe e mere unu baptizim?”

Ha sịrị, “Baptizim nke Jọn.”

⁴ Mgbe ahụ, Pọl sịrị, “Baptizim Jọn bụ nke gbasara nchehari site na mmehie, na-agwa ndị mmadụ ka ha kwere n’onye ahụ na-eso ya na-abịa, nke bụ, ikwere n’ime Jisọs.” ⁵ Mgbe ha nūrụ nke a, e mere ha baptizim n’aha Onyenwe anyị Jisọs. ⁶ Mgbe Pọl bikwasịrị ha aka ya abụọ n’isi, ha natara Mmụọ Nsọ. Ha kwukwara okwu n’asụsụ dị iche iche, bukwa amụma. ⁷ Ha niile ruru ndị ikom iri na abụọ.

⁸ Ọ banyere n’ulọ nzukọ ahụ ma were nkwuwa okwu, na iru ụka n’ebe o doro anya gwasie ha okwu ike banyere alaeze Chineke. Ọ bụ ọnwá atọ ka o were ya ime nke a. ⁹ Ma ụfọdụ n’ime ha mechiri obi ha; ha juru ikwenye, kama ha kwuru okwu ojọọ megide Ụzọ ahụ n’ihu ọgbakọ ahụ niile. Ya mere, o sitere n’ebe ha nọ puo, kpọrọkwa ndị na-eso ụzọ ahụ, ha na-akparịta ụka kwa ụbọchị n’ulọ ọgbakọ* Tiranos. ¹⁰ Ihe ndị a gakwara n’ihu afọ abụọ. Ndị niile bi na Eshia nkwara ozioma Onyenwe anyị. Otụtụ n’ime ha bụ ndị Juu, ma ndị ọzọ bụ ndị Griik.

Umu Skiva

¹¹ Chineke sitere n’aka Pọl ruo otụtụ ọrụ ebube pūrụ iche. ¹² Nke bụ na-ewere ụfọdụ n’ime akịsị maobu ichafọ na akwa mgbochi nke meturū ya n’ahụ na-atukwasị n’ahụ ndị ọrịa, ahụ a dīkwa ha ike. E sitekwara na ya chupụ mmụọ ojọọ.

¹³ Ụfọdụ ndị Juu dīkwa ndị na-ejeghari n’obodo dị iche iche na-chupụ mmụọ ojọọ n’ime mmadụ. Ha chokwara ime nke a n’aha Onyenwe anyị Jisọs na-asi, “E ji m aha Jisọs, onye Pọl na-ekwusa na-onye unu iwu ka unu site n’ime ya pūta.” ¹⁴ Ndị na-eme ihe dị otu a bụ umu asaa nke Skiva, onyeisi nchūaja, bụ onye Juu. ¹⁵ Mmụọ ojọọ ahụ zara ha sị, “Amaara m onye Jisọs bụ, amakwaara m onye Pọl bụ, ma unu onwe unu, unu bụ ndị ole?” ¹⁶ Nwoke ahụ mmụọ ojọọ na-achị makwasịrị ha, tie ha ihe nke ukwu, mee ka ha gbaa ọsọ. Ha gbara ọtọ gbaụ n’ulọ ahụ. Ha merukwara ahụ.

¹⁷ Akukọ banyere ihe ndị a jezuru obodo Efesos niile. Mgbe ahụ, ndị Juu na ndị Griik ụfọdụ nkwara ihe ndị a. Oke egwu jidekwara ha. N’ihi nke a, e mekwara ka aha Onyenwe anyị Jisọs daa ụda n’ebe niile. ¹⁸ Otụtụ ndị kwenyerenu bīara na-ekwupūta omume ojọọ ha niile, n’ihu mmadụ niile. ¹⁹ Otụtụ n’ime ndị na-agwo ọgwụ mgbaasi buputara akwukwo niile ha ji na-eme mgbaasi, kpọọ ha oku n’ihu mmadụ niile. Akwukwo niile a kpọọ oku n’ubochi ahụ ga-eru ego ruru puku ọlacha iri ise. ²⁰ Ya mere, okwu Onyenwe anyị toro, na-agbasa n’ike na-adīkwa ire.

²¹ Mgbe ihe ndị a gasịrị, Pọl kpebiri n’ime mmụọ ya na ya ga-eje ruo Masidonia na Akaja tupu ọ bīaru Jerusalem. O sīkwara “na ya aghaghị ijeru Rom n’ogwugwu ije ya niile.” ²² O zipurū ndị na-enyere ya aka, bụ Timoti na Erastos ka ha buru ụzọ jeruo Masidonia. Ma ya onwe ya nọgidere n’ime Eshia nwa oge.

Ọgbaaghara n’obodo Efesos

* **19:9** 19:9 Nke a bụ ebe a na-anọ na-akuziri ọha mmadụ ihe.

²³ Ma ọ bụ n'oge a ka oke nsogbu malitere megide Ụzọ ahụ. ²⁴ Otu onye ụzụ na-agbaze ọlaocha, aha ya bụ Dimitriyos, onye ji ọlaocha na-akpu ụlọ arụsị ala ahụ a na-akpọ Artemis. Ọ na-ewetara ya na ndị ụzụ ibe ya ego n'ebe o hiri nne. ²⁵ Nwoke a kpọkọtara ndị ọrụ ya niile, na ndị ya na ha na-aruko otu ọrụ, si, "Ndị ibe m, unu ma na ọ bụ site n'orụ nke a ka anyị si enweta akunuba anyị. ²⁶ Unu niile ahula ma nuka, otu nwoke a na-akpọ Pol si rafuo otutu ndi mmadu site n'ime ka ha kwenye na chi† ọbula e ji aka mee abughị chi. Ọ bukwaghị naanị n'Efesos kama ọ fọdurụ ihe nta ka ọ buru n'Eshia niile. ²⁷ Ọ bukwaghị naanị na ihe ize ndu di banyere ọrụ aka anyi nke a ga eleli kama tinyere nke a, ụlọ nke oke chi nwanyị bụ Artemis agaghị enwekwa nsopuru. Ya bụ, chi nwanyị n'onwe ya bụ onye a na-efe n'obodo Eshia niile nakwa n'elu uwa niile ka a ga-anapu nkwanye ugwu diri ya dika chi."

²⁸ Ma mgbe ha nuru ihe ndi a, ha were oke iwe tie mkpu na-asi, "Artemis ndi Efesos di ukwu!" ²⁹ Ogbaaghara ahụ gbasara, zuo obodo ahụ niile. Ha banyere n'ebe a na-eme ihe ileleanya, kpoputa Gaios na Aristakos ndi Masidonia, bu ndi ha na Pol na-aruko ọrụ. ³⁰ Pol chorọ ibakwuru igwe mmadu ahụ, ma ndi na-eso ụzọ ahụ ekweghi ya. ³¹ Otu aka ahụ kwa, ufodu ndi enyi ya n'etiti ndi na-achi Eshia zigakwaara ya ozi na-arịọ ya ka ọ hapu ibanye n'ebe ahụ a na-eme ihe ileleanya.

³² Ugbu a, nzuko ahụ na-agba aghara, ufodu mmadu na-eti mkpu otu ihe, ndi ozọ na-eti ihe ozọ. N'ezie, otutu n'ime ha amatakweghi ihe ha jiri nodu n'ebe ahụ. ³³ Ufodu ndi Juu n'ime ogbakọ ahụ nupuru Alegzanda, seputa ya, mee ka o buru ụzọ. Alegzanda feere ha aka ka ha dere duu mgbe ọ chorọ igoro onwe ya n'ihu oha mmadu ahụ. ³⁴ Ma n'otu ntabi anya ahụ, mgbe ha matara na ọ bụ onye Juu, ha bidoro iti mkpu ihe dika ogologo awa abuo na-asi, "Artemis ndi Efesos di ukwu!"

³⁵ N'ikpeazu, ode akwukwo nke obodo ahụ kwusiri igwe mmadu ahụ ime ụzụ. O kwuru, "Ndị ikom Efesos, o nwere onye na-amaghị na obodo Efesos bụ obodo na-echekwa ụlọ ofufe Artemis, na oiyi ya nke si n'eluwigwe daa? ³⁶ Ebe ihe ndi a adighi na ngopu, ọ di mkpa ka unu nodu nwayoo, ghara imebi ihe obula n'echeghi echiche. ³⁷ Lee ugbu a, ndi a unu kpotara n'ebe a abughị ndi ohi, ndi na-ezuru ihe n'ogige chi anyi, maobu na-ekwuto eze nwanyị arusi anyi. ³⁸ Ọ buru na Dimitriyos na ndi okpu ụzụ ibe ya nwere ihe obula megide ha, ha gaa n'ulokpe. Ndi na-ekpe ikpe ga-eleba okwu ha anya. Kama ha mee ya n'usoro iwu kwadoro. ³⁹ Ma ọ buru na o nwere ihe ozọ di iche unu chorọ ka e mee, a ga-edozi ya na nzuko nke ndi obodo na-eme n'uzo ziri ezi. ⁴⁰ N'ihu na egwu di, na-eleghi anya a ga-eji ihe nke mere taa boo anyi ebubo na anyi na-ebute ogbaaghara. Anyi enweghi osisa ziri ezi banyere ogbaaghara nke a." ⁴¹ Mgbe o kwuchara nke a, ọ gbasara ha.

20

Pol agaa obodo Masidonia na Griis

¹ Mgbe ogbaaghara ndi a kwusiri, Pol kpokwara ndi na-eso ụzọ ahụ, gbaa ha ume, gwa ha ka ha nodu nke oma, ọ puru gawa Masidonia.

² Mgbe ọ gagharịchara n'akụkụ ala ahụ niile, werekwa okwu nkasiobi gbaa ndị ụmụna ume, ọ bjaruru ala Griis. ³ Ọ nọrọ ọnwá atọ n'ebe ahụ. Mgbe ọ chọputara na ndị Juu agbaala ajọ izu megide ya dika ọ na-ejikere iso ụgbọ mmiri gaa Siria, o kpebiri ka ya si ụzọ Masidonia laghachi. ⁴ Sopata onye Boria bụ ọkpára Pírọs, na Arístakọs, na Sekundus ndị si na Tesalonaika, na Gaiọs onye Debi na Timoti, na Taişikọs na Trofimọs, ndị Eshia sokwa ya na-aga ije a. ⁵ Ndị a bu ụzọ gawa, na-eche anyị na Troas. ⁶ Mgbe Mmemme Ngabiga ahụ gwusiri, anyị banyere ụgbọ mmiri rute Filipai bjakwute ha na Troas n'ubochi nke ise. Anyị nọrọ n'ebe ahụ ubochi asaa.

Mkpólite Yutikọs site n'ọnwụ n'obodo Troas

⁷ N'ubochi mbụ n'izu ụka, mgbe anyị zuko ọnyawa achicha, Pól gwara ha okwu, ebe ọ na-akwado ịla ma chi bọọ, o kwugidere okwu ruo n'etiti abali. ⁸ Otutu oriọna dikwa n'ime ọnuụlo ahụ di n'ulo elu ebe anyị zuko. ⁹ Otu nwokorobia a na-akpo Yutikọs nọdurụ ala n'ogherekuku, ọ bụ onye oke ụra bidoro ịtu dika Pól na-ekwu okwu ruo oge di anya. Mgbe ọ dara n'oke ụra a, o sitere na n'ulo elu nke atọ dapụ, daa n'ala. Mgbe e buliri ya, ọ bụ onye nwuru anwụ. ¹⁰ Pól rituru n'ala selite ya elu jikuo ya. Ọ siri ndi gbakoro n'ebe ahụ si, "Ka obi hapu ilo unu mmiri ọ di ndu." ¹¹ Ọ laghachikwara n'ulo elu ahụ, mgbe ọ nyawachara achicha ma riekwa, o kwugidere okwu tutu chi aboo, ọ hapuru ha bilie ije ya. ¹² Ha kulitere nwokorobia ahụ na ndu nke mere ka onu juputa ha n'obi. Ọ gbakwara ha ume nke ukwu.

Ekele ikpeazu nke Pól nye ndi okenye Efesos

¹³ Anyi onwe anyi gara n'ihu banye n'ugbo mmiri chee ihu iga Asos. Ebe anyi zubere iburu Pól n'ugbo anyi. O soghi anyi n'ih na o zubere iji ukwu ruo ebe ahụ. ¹⁴ Mgbe o zutere anyi n'Asos, anyi buru ya n'ugbo gaa Mitilen. ¹⁵ N'ubochi nke ozo ya, anyi rutere Kiọs, n'ubochi nke so ya, anyi gafere rute Samos. Ma mgbe otu ubochi ozo gasiri, anyi rutere Melitos. ¹⁶ N'oge a, Pól kpebiri na o gaghị akwusi n'Efesos ka o ghara itufu oge n'Eshia, n'ih na o na-eme ngwangwa irute Jerusalem n'ubochi memme Pentikoosu, ma o buru ihe o puru ime.

¹⁷ Site na Melitos, ọ zipuru ozi ka a kpooro ya ndi okenye choochi nke Efesos ka ha bia zute ya. ¹⁸ Oge ha bjakwutere ya, ọ gwara ha, "Unu maara nke oma otu m si no n'etiti unu mgbe niile mu na unu noro, site n'ubochi mbu ukwu m zokwasiri n'ala Eshia tutu ruo ugbo a. ¹⁹ Aruru m oru Onyenwe anyi site n'obi umeala na anya mmiri n'etiti ntaramahuhu di ukwu, site n'izu ojoo ndi Juu gbara maka m. ²⁰ Unu huru na m ahapughi ime ka unu mara ihe obula ga-abara unu uru, mgbe obula m na-akuziri unu ihe n'ulo maobu n'ihu oha. ²¹ E kwusaala m nye ma ndi Juu ma ndi Griik okwu ncheghari n'ebe Chineke no, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyi Jisos no.

²² "Ma otu o di, ana m aga Jerusalem dika iwu Mmuo Nso nyere m si di, ma amaghi m ihe onodu m ga-abu n'ebe ahụ. ²³ Kariakwa na Mmuo Nso na-agbara m ama n'ebe obula na mkporo na ntaramahuhu na-eche m n'ebe ahụ. ²⁴ Ma akpoghi m ndu m ihe obula. Karia naani ka m gbazuo oso m ma jezuokwa ozi ahụ m natara n'aka Onyenwe anyi Jisos, nke bu ikowa banyere ozioma nke amara Chineke.

²⁵ “Ma ugbu a, amaara m na o nweghị onye ọbụla n’ime unu, bụ ndị m jeghariri n’etiti ha na-ezisara ihe banyere alaeze a ga-ahụ m anya ọzọ. ²⁶ Ya mere, ana m agwasị unu ike, taa, na abụ m onye aka ya dị ọcha n’ebe ọbara onye ọbụla n’ime unu dijị. ²⁷ N’ihi na-esepughị m aka ikwuputa nzọpụta Chineke nye unu. ²⁸ Ma ugbu a, kpacharanụ anya! Leziekwany onwe unu na igwe aturu nke Mmuo Nso mere unu ndi nlekota anya ya. Ka unu buru ndi ozuzu aturu nke choochi Chineke, bu nke o ji ọbara ya zutara onwe ya. ²⁹ N’ihi na amaara m na mgbe m lachara, agu jogburu onwe ya ga-abata n’etiti unu nke na-agaghị emere igwe aturu ebere. ³⁰ Ufodu n’ime unu ga-ebili tugharia eziokwu ahụ ihu ka ha si otu a doro ufodu ndi na-eso uzọ ahụ nye onwe ha. ³¹ Ya mere, na-echenu nche! Chetakwanu na n’ime afọ ato m noro n’etiti unu, ehie na abali, eji m ikwa akwa na anya mmiri na-adu unu odu.

³² “Ugbu a ana m etife unu n’aka Chineke na nlekota ya. Ana m etifekwa unu n’aka okwu amara ya nke puru igba okwukwe unu ume na inyekwa unu akunuba o kwadobeere ndi ahụ e doro nso. ³³ O dighi mgbe ọbụla agu idotara onwe m olaocha maobu olaedo maobu uwe nke onye ọbụla ji guo m. ³⁴ O bakwaghị uru igwa unu na o bu aka m ruputara oru gbooro m mkpa niile, na nke gbokwara mkpa ndi ahụ mu na ha so. ³⁵ N’ihe niile, abukwa m ihe ilere anya nye unu banyere inyere ndi ogbenye aka, site n’iru oru n’uzo di otu a, na-echetara m okwu nke Onyenwe anyi Jisos kwuru si, **‘Ngọzi kariri di n’inye enye karia inara anara.’**”

³⁶ Mgbe o kwusiri okwu ndi a, o soro ha niile gbuo ikpere n’ala kpekwa ekpere. ³⁷ Ha bere akwa nke ukwu, makuo Pol, sutukwa ya onu. ³⁸ O wutere ha karia na o kwuru na ha agaghị ahụ ya anya ozo. Emesia, ha duru ya ruo ebe o banyere ugbu mmiri.

21

Pol agaa Jerusalem

¹ Mgbe anyi hapusiri ha, anyi nyapuru ugbu anyi bjaruo Kos. N’echi ya, anyi rutere Rods. Anyi sitere n’ebe ahụ jeruo Patara. ² Mgbe anyi huru ugbu mmiri na-aga Fonisia, anyi banyere n’ime ya kwopu. ³ Mgbe anyi kworuru ugbu anyi ebe anyi nwere ike ihu Saipros, anyi siri n’aka ekpe ya gafee, ruo Siria. Anyi rutere n’onu mmiri Taja, ebe ugbu mmiri ga-akwapu ibu di n’ime ya. ⁴ Mgbe anyi chotara ndi na-eso uzọ ahụ, anyi nonyere ha abali asaa. Ha gwara Pol site n’ike nke Mmuo Nso, ka o ghara iga Jerusalem. ⁵ Mgbe anyi nozuru ubochi anyi, anyi hapuru ha, bilie ije. Ha na nwunye ha na umu ha so dupu ruo mgbe anyi si n’obodo ahụ puo. Anyi na ha gburu ikpere n’ala n’onu mmiri kpee ekpere. ⁶ Mgbe ahụ, anyi kelere onwe anyi ekele ikpeazu. Emesia, anyi banyere n’ime ugbu, ma ha laghachiri azu n’ulo ha.

⁷ Mgbe anyi hapuru Taja, anyi kwusiri na Tolomas. N’ebe a anyi kekwara ndi kwere ekwe no n’ime obodo a, nonyere ha naani otu ubochi. ⁸ N’ubochi nke ozo ya, anyi gara n’ihu n’ije anyi rute Sizaria. N’ebe ahụ, anyi nonyeere otu nwanna anyi a na-akpo Filip onye na-agbasa ozioma. O bu otu n’ime mmadu asaa ahụ. ⁹ O nwere umu agboghọ anọ ndi na-alubeghi di. Ha nwekwara onyinye ibu amuma.

¹⁰ Mgbe anyị nọrọ ọtụtụ ụbọchị n'ebe ahụ, ka otu onye amụma a na-akpọ Agabos, si Judia bata. ¹¹ Ọ bịa kwutere anyị, chilite belit Pọl na-ee n'ukwu, kee onwe ya n'ukwu na aka si, "Dịka Mmụọ Nsọ kwuru, 'otu a ka ndị ndu ndi Juu ga-ee onye nwe ihe a agbụ na Jerusalem. Ha ga-ararakwa ya nye n'aka ndi mba ọzọ.'" "

¹² Mgbe anyị nuru nke a, anyị na ndi niile nọ n'ebe ahụ rịrọ Pọl ka ọ ghara iga Jerusalem. ¹³ Ma Pọl zagachiri, "Gini ka unu na-eme, ọ bu akwa ka unu na-eme, na-eme ka obi gbawaa m? N'ih na ọ bughị naani na m di njikere ka e kee m agbụ, kama ejikekwara m iwere ndu m nye na Jerusalem n'ih aha Onyenwe anyi Jisos." ¹⁴ Ebe ọ na-ekweghi ege anyi nti, anyi kwusiri ma si, "Ka e mee uche Onyenwe anyi."

¹⁵ Mgbe ụbọchị ndi a gasiri, anyi jikere bilie iga Jerusalem. ¹⁶ Ufodu ndi na-eso uzo ahụ ndi nọ na Sizaria, duuru anyi gaa, ha kpọruru anyi n'ulo Mnasin, onye Saipros ebe anyi ga-anọ dika obia, onye sitere na mbu buru onye na-eso uzo ahụ.

Pọl erute Jerusalem

¹⁷ Mgbe anyi rutere Jerusalem, ndi umunna jiri obi uto nabata anyi. ¹⁸ N'ubochi nke so ya, anyi na Pọl gara ileta Jemis, ndi okenye niile nokwa n'ebe ahụ. ¹⁹ Mgbe o kelechara ha, ọ kọrọ ha n'otu n'otu, ihe niile Chineke ruru n'etiti ndi mba ọzọ site n'ije ozi ya.

²⁰ Mgbe ha nuchara nke a, ha nyere Chineke otuto. Emesia, ha siri Pọl, "Leenu nwanna, otu otutu puku ndi Juu si buru ndi kwere ekwe, ha niile ka ihe banyere iwu a na-anu oku n'obi. ²¹ A kọrọla ha ihe banyere gi, na i na-ezi ndi Juu bi n'etiti ndi mba ọzọ ka ha hapu igbasokwa iwu Mosis, na ka ha kwusikwa ibi umu ha ugwu maobu bie ndu n'usoro omenaala anyi. ²² Gini ka anyi ga-eme ugbu a? O doro anya na ha ga-amata na i biara n'ebe a. ²³ Ya bu, jisie ike mee ihe anyi ga-agwa gi ugbu a. Anyi nwere mmadu anọ n'ebe a, ndi nọ na nkwa ha kwere Chineke. ²⁴ Soro ha mee omenaala ahụ nke ndi nọ na nkwa ji edo onwe ha ocha. Kwuro ha ugwọ maka ikpucha isi ha. I mee otu a, mmadu niile ga-amata na eziokwu adighi n'ihe ndi a niile e kwuru maka gi, kama na gi onwe gi na-agazi ma na-edebekwa iwu. ²⁵ Ma n'ebe ndi mba ọzọ kwere ekwe nọ, anyi edegarala ha akwukwo gwa ha kwusi iri ihe obula a churu n'aja nye arusi, na iri obara, maobu anu a nyagburu anyagbu, ya na ikwa iko."

²⁶ Pọl kpọrọ ndi ikom anọ ndi ahụ tinyere onwe ya, n'ubochi so ya mee ka ya na ha di ocha. Mgbe ahụ, ọ banyere n'ulonso ukwu ahụ, maka ikwuputa ụbọchị ole mmemme idi ocha ahụ ga-anọ tupu e mechaa ya, nakwa mgbe ichu aja n'ih na n'otu n'otu ga-abu.

Njide e jidere Pọl

²⁷ Ma mgbe ọ foduru nwa oge nta ka ụbọchị asaa ahụ gwuchaa, ufodu ndi Juu si Eshia bia huru ya n'ulonso ukwu ahụ. Ha tikuru igwe mmadu ma kpaliekwa ha. Ha jidere ya, ²⁸ na-eti mkpu, "Ndi ikom Izrel, nyereni anyi aka! Onye a bu nwoke ahụ na-ejeghari n'ebe niile na-ezi ozizi megidere ndi nke anyi, iwu anyi nakwa ebe a. Ma nke kachasi nke, ọ meruokwala ulonso a site n'ikpobata ndi Griik n'ime ya." ²⁹ (N'ih na ha ebula uzo hu ya na Trofimos onye Efesos n'ime obodo, ha chere na Pọl kpobataru ya n'ulonso ukwu ahụ.)

³⁰ Ogbaghara juputara n'obodo ahụ niile. Ndị mmadụ gbakọtara dokpuputa Pol site n'ụlọnsọ ukwu ahụ. N'otu mgbe ahụ, e mechiri ọnu ụzọ niile. ³¹ Mgbe ha na-achọ igbu ya, ozi ruru ọchiagha ntị na Jerusalem niile n'ogbaaghara. ³² Otu mgbe ahụ o duuru ụfọdụ ndịisi agha ya na ndị agha ya mee ngwangwa biaruo n'ebe ha nọ. Mgbe ha huru ndị agha ka ha na-abia, ha kwusiri iti Pol ihe.

³³ Ọchiagha ahụ bịa jide ya, nye iwu ka e were ụdọ igwe abụọ kee ya agbụ, ọ jukwara onye ọ bụ na ihe o mere. ³⁴ Ụfọdụ n'ime igwe mmadụ ahụ na-eti mkpu na-ekwu otu ihe, ebe ụfọdụ na-eti na-ekwu ihe ọzọ. Mgbe ọ na-apughị ichọputa ihe bụ isi mkpotu na ogbaaghara ahụ, o nyere iwu ka e duru ya gaa n'ogige ndị agha. ³⁵ Mgbe o rutere na mgbagolite ọnu ụzọ ụlọ ahụ, ndị agha bulitere ya elu n'ihu ogbaaghara igwe ndị mmadụ di ukwu. ³⁶ Igwe mmadụ ahụ so ha nọ na-eti mkpu, "Wepụnyụ ya! Wepụnyụ ya!"

Pol agoro onwe ya

³⁷ Mgbe ha choro iduba Pol n'ime ogige ahụ, ọ siri ọchiagha ahụ, "I ga-ekwe ka m gwa gi okwu?"

Ọ siri, "I maara asụ asụ ndị Grik? ³⁸ Ọ putara na i bughị onye Ijpt ahụ malitere ogbaaghara ma duuru puku ndị ogbu mmadụ anọ gbalaa n'ozara?"

³⁹ Pol siri, "Abụ m onye Juu si Tasos, obodo di na Silisia, nwa afo oke obodo amara aha ya. Biko, kwee ka m gwa ndị mmadụ okwu."

⁴⁰ Mgbe o nyere ya ikike, Pol guzooro n'ihe nrigo nke ọnu ụzọ ahụ fee aka ya ime ka ha nọ duu. Mgbe ha noduru nwayo, ọ gwara ha okwu n'asụsụ Hibru* si,

22

¹ "Ụmụnna m na ndị nna anyi, geenụ m ntị mgbe m na-agoro onwe m n'ihu unu."

² Mgbe ha nuru na ọ na-agwa ha okwu n'asụsụ Hibru, ha deere duu karia.

Mgbe ọ siri, ³ "Abụ m onye Juu. Amuru m na Tasos n'ime Silisia. Azuru m na obodo a n'ukwu Gamaliel onye nkuzi m. Anatara m ozuzu di ike na isopuru iwu nke nna nna anyi ha ejikwa m inu oku n'obi nefe Chineke dika unu niile si eme taa. ⁴ Akpagburu m ndi niile na-eso uzo ohuru a, na-etinye ha n'aka onwu. Ejidere m ndi ikom na ndi inyom ha tubakwa ha n'ulo mkporo. ⁵ Ma dika onyeisi nchujaja na nzuko ndi okenye niile puru igbara m akaebe. Anatakwara m n'aka ha akwukwo ozi e deere umunna anyi no na Damaskos. Agara m ebe ahụ ikputa ha n'agbu bja Jerusalem maka ita ha ahuhu.

Akuko ncheghari Pol

⁶ "N'etiti ehizie, mgbe m na-aga n'uzo, n'ebe di Damaskos nso, oke ihè nke si n'eluigwe, chara gburugburu m. ⁷ Adara m n'ala ma nukwa olu gwara m okwu si m, '**Sol, Sol, gini mere i ji na-akpagbu m?**'

⁸ " 'Onye ka i bu Onyenwe m?' Ka m juru.

"Ọ siri m, '**Abụ m Jisos onye Nazaret onye i na-akpagbu.**' ⁹ Ndị mụ na ha so hukwara ihè ahụ, ma ha anughị olu onye ahụ na-agwa m okwu.

* 21:40 21:40 Maqbu, Aramaik

10 “Asịrị m, ‘Gịnị ka m ga-eme Onyenwe anyị?’

“Onyenwe anyị siri m, ‘**Bilie banye Damaskos; n’ebe ahụ a ga-agwa gị ihe niile a kwadobere na ị ga-eme.**’¹¹ N’ihi na-enweghị m ike ihu ụzọ n’ihi ebube ihè ahụ chachiri m anya. Ya mere ndị mụ na ha so sekpuurụ m n’aka bata na Damaskos.

¹² “N’ebe ahụ ka Ananayas bi, bụ onye anyị pụrụ ịgụ n’onye ezi omume n’ihi idebe iwu. O nwekwara ogbugba ama di mma site n’onu ndi Juu bi n’ebe ahụ. ¹³ O bjakwutere m, guzoro n’akuku m si, ‘Nwana anyi Sol, ka emee ka i hu uzo!’ Otu mgbe ahụ, e nwetara m ike ihu ụzọ, m hukwara ya.

¹⁴ “Mgbe ahụ, o siri, ‘Chineke nke nna nna anyi ha ahoputala gi imara uche ya na ihu Onye Ezi Omume ahụ na inuta okwu site n’onu ya. ¹⁵ I ga-abu onyeama ya nye ndi niile banyere ihe i huru na ihe i nuru. ¹⁶ Ma ugbu a, gini ka i na-eche? Bilie oto, ka e mee gi baptizim, ka a sachakwa gi site na mmehie, na-akpokukwa aha ya.’

Pol onyeozu nye ndi mba ozo

¹⁷ “Mgbe m loghachikwara na Jerusalem, noro na-ekpe ekpere n’ulonso ukwu ahụ, ahuru m ohu, ¹⁸ ebe o na-agwa m, ‘**Mee ngwa! Hapu Jerusalem, n’ihi na ndi bi n’ala a agaghi anara ogbugba ama gi banyere m.**’

¹⁹ “Ma asiri m, ‘Onyenwe anyi, ndi a maara nke oma na m na-aga n’ulo nzuko n’otu n’otu, na-atuba ndi kwere na gi n’ulo mkporo, na-etikwa ha ihe. ²⁰ N’oge a na-awufu obara onyeama gi bu Stivin, eguzo m nso na-akwado n’ihe emere di mma, ma na-eleketakwa uwe ndi ahụ tugburu ya anya.’

²¹ “Mgbe ahụ, o siri m, ‘**Gawa; n’ihi na aga m ezipu gi ebe di anya ijekwuru ndi mba ozo.**’”

Pol onye Rom

²² Ha nara ya nti ruo ugbu a. Mgbe ahụ, ha niile tiri mkpu n’otu olu si, “Wepunụ onye di otu a n’uwa! O kwesighi ka onye di otu a diri ndu!”

²³ Ha tiri mkpu na-atuli uwe mgbokwasị ha elu, na-achilikwa aja n’ala na-efesasi ya ebe niile, ²⁴ ochiagha ahụ nyere iwu ka a kpugaa ya n’ogige ndi agha, pia ya utari, ka eziokwu puta ya n’onu. O chorọ imata ihe mere ha ji eti mkpu otu a megide ya. ²⁵ Ma mgbe ha chiri udo akpukpo kechaa ya, Pol siri onye agha guzo ya nso, “O bu ihe ziri ezi n’iwu na unu ga-eti nwa afo Rom ihe, onye na-enweghi ikpe a mara ya?”

²⁶ Mgbe onye agha a nuru okwu a, o jekwuuru ochiagha ahụ si, “Gini ka i na-aga ime? Nwoke a bukwa onye Rom.”

²⁷ Ochiagha ahụ bjakwutere si ya, “Gwa m, i bu onye Rom?”

O siri, “E.”

²⁸ Ochiagha ahụ zara, “ma o furu m ego di ukwu iji buru onye Rom.”

Ma Pol siri, “Amuru m dika nwa afo ala a.”

²⁹ Ndi ahụ chorọ igba ya ajuju onu mere ngwangwa wezuga onwe ha. Egwu tukwara ochiagha n’onwe ya mgbe o matara na o bu nwa afo Rom, n’ihi na o keela ya rii agbu na mbu.

Pol n’ihu ndi ikpe

³⁰ N'echi ya, ebe o choro imata ihe bu isi okwu na ihe mere ndi Juu ji ebo ya ebubo, o nyere iwu ka ndiisi nchujaja na ndi ulo ikpe ha zuko. Mgbe ahụ, o duputara Pol, mee ka o guzo n'ihu ha.

23

Pol n'ihu nzuko ndi Juu

¹ Mgbe Pol legidere ndi nzuko a anya, o siri, "Umunna m, mu onwe m ejirila ezi akonuche bie ndu m niile n'ihu Chineke ruokwa ubochi taa." ² Nke a mere, Ananayas onyeisi nchujaja nyere iwu ka ndi no ya nso tie ya aka n'onu. ³ Ma Pol, siri ya, "Otu a ka Chineke ga-esi tie gi, gi mgbidi e tere nzu. Udi onye ikpe di ana ka i bu i ji na-emebi iwu n'onwe gi site n'inye iwu ka e si otu a tie m ihe?"

⁴ Ndi guzo ya nso siri, "I na-ekwuto onyeisi nchujaja Chineke?"

⁵ Ma Pol siri, "Aghotaghi m, umunna m na o bu onyeisi nchujaja. N'ihu na akwukwo nso kwuru si, 'Ekwula okwu ojoo obula megide onye na-achi ndi nke gi.'*"

⁶ Mgbe Pol choputara na otu uzo n'ime nzuko ahụ bu ndi otu Sadiusi, ebe ndi ozo bukwa ndi Farisii, o tiri mkpu n'ime nnoko ahụ si, "Umunna m, abụ m onye Farisii na nwa ndi Farisii. A na-ekpe m ikpe taa n'ihu olileanya m nwere na mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu."

⁷ Mgbe o kwusiri nke a esemokwu daputara n'etiti ndi Farisii na ndi Sadiusi. Ogbako ahụ kewara. ⁸ N'ihu na ndi Sadiusi na-asị na mbilite n'onwu maobu mmuo ozi maobu mmuo obula adighi. Ma ndi Farisii kweere n'ihe ndi a niile.

⁹ Mkpotu malitere na-ada ike ike. Ufodu ndi ozizi iwu so n'otu ndi Farisii biliri oto malite iru aka n'oke olu si, "Anyi ahughi ihe ojoo n'ebe nwoke a no, ma ginikwa ma o buru na o bu mmuo, maobu mmuo ozi gwara ya okwu?" ¹⁰ Esemokwu a bilara kari, nke mere na onyeisi ochiagha turu egwu na ha ga-adokasi Pol. O gwara ndi agha ya ka ha banye were ike kpoputa ya, ziga ya n'ogige ndi agha.

¹¹ N'abali ya, Onyenwe anyi biakwutere ya si, "**Nwee obi ike, dika i si gbaa ama banyere m na Jerusalem, i ghaghi igbakwara m ama na Rom.**"

Izuzu igbu Pol

¹² N'ututu echi ya ufodu ndi Juu zokotara gbaa izu, nuokwa iyi na ha agaghi eri nri maobu nu o ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu Pol.

¹³ Ndi zokotara gbaa izu ojoo a kariri iri mmadu ano. ¹⁴ Ha jekwuuru ndiisi nchujaja ha na ndi okenye, si ha, "Anyi kwekotara ihapu iri maobu inu ihe obula tutu ruo mgbe anyi gburu Pol. ¹⁵ Ugbu a, unu na nzuko zienu onyeisi ochiagha ka o kpoputara unu ya. Meenu ka unu na-achọ juputasị eziokwu n'onu ya nakwa itule ikpe ya nke oma. Anyi di njikere igbu ya n'uzo tupu o biaruo unu nso."

¹⁶ Ma nwa nwanne nwanyi Pol nuru maka izuzu ojoo a. O banyere n'ogige ndi agha koro Pol.

¹⁷ Pol koro otu n'ime ndiisi agha ahụ gwa ya, "Biko koro nwokorobia a gaa n'ebe ochiagha no, o nwere okwu di mkpa o choro igwa ya." ¹⁸ O koro ya jekwuru onyeisi agha, si.

* 23:5 23:5 Opu 22:28

“Pọl, onye mkpọrọ, kpọrọ m rịọ m ka m kpọtara gi nwokorobia a n’ihi na o nwere ihe ọ chọrọ igwa gi.”

¹⁹ Onyeisi agha ahụ duuru ya n’aka ya gaa n’akukụ ọzọ juo ya, “Gini bu ihe i choro ikoro m?”

²⁰ O siri, “Ndi Juu ufodu ekwekoritala irio gi ka i kpoputa Pol echi na nzuko ulo ikpe. Ha ga-eme dika ha nwere ihe di mkpa ha choro ijuta ya. ²¹ Ma anala ha nti. N’ihi na ihe kariri iri mmadu anọ na-ezo onwe ha na-eche inwude ya. Ndi a gbara ndu na ha agaghi eri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu ya. Ha adila njikere, ihe a na-eche bu mkpebi gi nye aririo ha.”

²² Ochiagha ahụ zilagara nwokorobia ahụ site n’inye ya iwu, “Emekwala ka onye obula mata na i biara gwa m ihe di otu a.”

Pol agaa Sizaria

²³ Mgbe e mesiri, o kpọrọ mmadu abuo n’ime ndiisi agha nye ha iwu si, “Gaanu jikere nari ndi agha abuo, na iri mmadu asaa ndi na-agba inyinya, tinyere nari ndi ikom abuo ndi na-ama ube, ndi ga-aga Sizaria n’elekere itoolu nke abali a. ²⁴ Nyekwa Pol inyinya nke o ga-agba, ka e nwee ike duru ya gakwuru Feliks bu govanọ n’udo.”

²⁵ O dere akwukwo n’olu di otu a:

²⁶ Klodios Lisias,

Na-edegara Feliks onye nsopuru na-adiri, onye na-achi akuku a.
Ana m ekele gi.

²⁷ Ndi Juu jidere nwoke a choo igbu ya, ma mgbe m nuru na o bu onye Rom, mu na ndi agha m biara naputa ya n’aka ha. ²⁸ Achoro m imata ihe mere ha ji ebo ya ebubo, n’ihi ya eduuru m ya gaa n’ogbako ndi okenye ha. ²⁹ Ma achoputara m na o bu ihe banyere iwu ha. N’eziokwu, o nweghi ihe obula kwesiri jii tuo ya mkporo maobu onwu n’ime ebubo ahụ. ³⁰ Mgbe a gwara m banyere izuzu a na-agba megide nwoke a, ezitere m gi ya n’egbughi oge. Enyekwara m ndi niile na-ebo ya ebubo iwu, ka ha bia n’ihu gi kpee onu ha.

³¹ Ya mere, n’abali ahụ, ndi agha dubatara Pol na Antipatris dika e nyere ha n’iwu. ³² N’echi ya, ha hapuru ya na ndi na-agba n’elu inyinya ka ha duru ya gawa, ebe ha laghachiri n’ogige ndi agha. ³³ Mgbe ha bjarutere Sizaria, ha nyere onyeisi obodo ahụ akwukwo ozi, ma kponyekwa ya Pol. ³⁴ Govano ahụ guru akwukwo ozi ahụ, juo ya akuku ala o si puta. Mgbe o matara na o bu onye Silisia, ³⁵ o siri ya, “Aga m enye okwu gi ezigbo ohere mgbe ndi na-ebo gi ebubo biara.” O nyekwara iwu ka e debe ya n’obi Herod n’aka ndi nche.

24

Ebubo ndi Juu boro Pol n’ihu Feliks

¹ Mgbe ubochi ise gasiri, onyeisi nchujaja bu Ananayas na ufodu ndi okenye ndi Juu na loya ha aha ya bu Tatulos biara. Ha dum putara igbagide Pol ama n’ihu onye na-achi obodo. ² Mgbe a kpoatara ya, Tatulos putara guzo boo ya ebubo si, “Onye a na-asopuru ka i bu. N’ihi gi, mmadu niile enwela udo ogologo mgbe. Idi nko nke uche gi emeela ka mgbanwe di n’obodo a. ³ Anyi ji ekele nke juputara n’onu na-anabata ihe ndi a nke oma, n’ebe niile na n’uzo niile, gi Feliks, onye

a na-asọpuru. ⁴ Achọghị m itufu oge gi. Ana m ariọ ka i were ndidi na obioma nuru nkenke okwu anyị ji bịa.

⁵ “Anyị chọputara na nwoke a bu onye na-akpalikarị ogbaaghara, onye oru ya bu ikwagide ndi Juu no n’ebe niile n’uwa a ka ha nupu isi. O bukwa onyeisi nke ajo otu ahụ a na-akpo Otu ndi Nazaret. ⁶ O chokwara imeru ulonso anyi, ya mere anyi ji jide ya. Ma anyi choro ikpe ya ikpe dika omenaala anyi siri di, ⁷ ochiagha Lisias, biara jiri ike napu ya n’aka anyi.* ⁸ O buru na inyochaa ya, i ga-enwe ike ighota ihe niile banyere ebubo anyi na-ebo ya.”

⁹ Ndi Juu kwadokwara okwu ya, na ihe niile e boro ya, bu ihe mere eme.

¹⁰ Mgbe govano feere ya aka ka o kwuo okwu, Pol zara, “amaara m na i bu onye okaikpe nke mba a ogologo mgbe. Nke a na-ene m obi utọ igopu onwe m n’ihu gi. ¹¹ I puru ichoputa na o rubeghi ubochi iri na abuo kengbe m rigooro n’ulonso ukwu na Jerusalem ife ofufe. ¹² Ha ahughi m ka mu na onye obula na-arurita uka n’ulonso, maobu na o nwere ebe m kpatara ogbaaghara n’ime ulo nzuko, maobu ebe obula n’ime obodo. ¹³ Ha enwekwaghi ihe obula ha ga-eji kwagide ama ha na-agba megide m. ¹⁴ Agaghi m ago ago n’ihu gi na m na-ekpere Chineke nke nna anyi ha, dika onye na-eso Uzo ahụ ha na-akpo otu. Ekwenyere m ihe niile dika usoro nke iwu si di, na nke e dere n’akwukwo ndi amuma. ¹⁵ Ma enwere m olileanya n’ebe Chineke no dika ha onwe ha nwekwara, na mbilite n’onwu nke ndi ezi omume na nke ndi ajo omume ga-adi. ¹⁶ N’ihi nke a, a na m agbali inwe akonuche di ocha n’ihu Chineke na n’ihu mmadu niile.

¹⁷ “Ugbu a, mgbe otutu afọ gasiri, abịara m Jerusalem iwetara ndi nke m onyinye, nakwa ichuru Chineke aja. ¹⁸ Emezuola m omenaala idi ocha mgbe ha huru m n’ulonso ukwu ahụ mgbe m na-eme nke a. O dikwaghi igwe mmadu so m maobu na m sonyere ogbaaghara obula. ¹⁹ Ma enwere ufodu ndi Juu si Eshia bia, bu ndi kwesiri ino n’ebe a ma o buru na ha nwere ihe obula megide m. ²⁰ Maobu ndi nke no n’ebe a ugbu a, ka ha kwuo ajo omume obula ha huru n’ime m mgbe m guzoro n’ihu ndi nzuko ndi okenye. ²¹ Karịa na m kwuru naani otu ihe mgbe m guzoro n’ihu ha tie mkpu, ‘A na-ekpe m ikpe taa n’ihi okwukwe m na mbilite n’onwu nke ndi nwuru anwu.’”

²² Mgbe ahụ, Feliks onye maara ihe banyere Uzo ahụ nke oma yihariri ikpe a. O gwara ha, “Aga m eleba anya n’ikpe gi a, mgbe Lisias onyeisi agha biara.” ²³ O nyere ochiagha ahụ iwu ka e debe ya n’okpuru nlekota ha. Ma ka ha nye ya ohere inwere onwe ya ime ufodu ihe, ka ha kwekwa ka ndi enyi ya bia nyere ya aka gboo mkpa ya.

Pol n’ihu Feliks na nwunye ya

²⁴ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Feliks na nwunye ya Drusila, bu onye Juu biara, o kporo Pol ka o gwa ha okwu banyere inwe okwukwe n’ime Jisos Kraist. ²⁵ Ma mgbe o gara n’ihu na-ekwu ihe banyere ezi omume na mkpa o di mmadu ijide onwe ya aka, ya na ihe banyere ubochi ikpe nke na-abia n’oge ikpeazu, egwu jidere Feliks. O siri, “I nwere ike ipu ugbu a. Aga m akpokwa gi n’oge ozọ mgbe m nwetara

* 24:7 24:7 Ufodu akwukwo edebanyeghi amaokwu nke asaa na ufodu okwu di n’amaokwu nke asato, ebe siri na o nyere iwu ka ndi na-ebo ya ebubo puta n’ihu n’ihu.

ohere.”²⁶ Ọ na-atụkwa anya na Ọl ga-enye ya ego. Ya mere o jiri na-eziga ka a na-akpọ ya site n’oge ruo n’oge ka ya na ya na-akparịta ụka.

²⁷ Mgbe afọ abụọ gasiri, onye a na-akpọ Poshios Festos nochiri anya Feliks. Ma ebe ọ chorọ inweta ihuoma n’aka ndi Juu, Feliks hapuru Ọl n’ulo mkporo.

25

Ọl n’ihu Festos

¹ Mgbe ubochi ato gasiri site n’oge Festos bįara na mpaghara ochichi ya, o sitere Sizaria garuo Jerusalem. ² N’ebe ahụ ka ndisi nchujaja na ndisi ndi Juu kowara ya ihe banyere Ọl. ³ Ha rikwara ya n’amara o ga-emere ha bu ime ka Ọl bįa na Jerusalem. N’ihi na ha agbaala izu igbu ya n’uzo. ⁴ Ma Festos zara, “Ọl no dika onye mkporo na Sizaria. Ebe ahụ ka mu onwe m ga-alaghachi na mgbe na-adighi anya. ⁵ Ya mere, ka ndisi unu ji ikike soro m gaa, boo nwoke ahụ ebubo ma o buru na o nwere ihe ojoo o mere.”

⁶ Ọ nonyeere ha ihe dika ubochi asato maobu ubochi iri, tupu o laghachi na Sizaria. N’ubochi so ya, o noduru n’oche ikpe, nye ikike ka a kpota Ọl. ⁷ Mgbe o bįaruru, ndi Juu sitere Jerusalem bįa gbara ya gburugburu na-ekwu otutu ihe megide ya nke ha na-enweghi ike ikowa.

⁸ Ma Ọl gooro onwe ya, na-asi, “Ọ dighi ihe ojoo obula m mere megide iwu ndi Juu maobu ulonso, maobu Siza.”

⁹ Ma ebe Festos na-acho inwe ihuoma n’ebe ndi Juu no, o siri Ọl, “I chorọ iga Jerusalem ka m kpee gi ikpe n’ebe ahụ?”

Ọl eburu ikpe gaa n’ihu Siza

¹⁰ Ma Ọl siri, “Eguzo m n’uloikpe Siza n’onwe ya, ebe e kwesiri ka a nodu kpee m ikpe. Ọ dighi ihe ojoo obula m mere ndi Juu, dika i maara nke oma. ¹¹ Ọ buru na o di ihe m mere kwesiri onwu, anaghi m ario ka m gbanari onwu. Ma o buru na o dighi eziokwu di n’ebubo ndi Juu a na-ebo m, mmadu obula agaghi e were m nyefee n’aka ha. Ya mere, o bu Siza ka m na-akpoku.”

¹² Ya mere, mgbe Festos na ndi na-adu ya odu gbara izu, o zara, “I kpokuola Siza, o bukwa Siza ka i ga-agakwuru.”

Festos na eze Agripa e nwee nzuko

¹³ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, eze Agripa na Benaisi bįara Sizaria inabata Festos. ¹⁴ Mgbe ha noro otutu ubochi n’ebe ahụ, Festos kowara eze a onodu Ọl si, “Ọ di nwoke Feliks hapuru n’ulo mkporo n’ebe a. ¹⁵ Mgbe m gara Jerusalem, ndisi nchujaja na ndi okenye ndi Juu gwara m banyere ya. Ha rikwara ka m maa ya ikpe.

¹⁶ “Ma emere m ka ha ghota na o megidere iwu ndi Rom irara mmadu obula nye tupu ekpee ya ikpe nyekwa ya ohere igoro onwe ya n’ihu ndi na-ebo ya ebubo. ¹⁷ N’ihi nke a, mgbe ha bįara n’ebe a, atufughi m oge obula, kama n’ubochi nke ozo ya, anoduru m n’oche ikpe, nye ikike ka a kpobata nwoke ahụ. ¹⁸ Mgbe ndi na-ebo ya ebubo biliri, o dighi otu n’ime uru ala ndi m chere ha ga-akpo aha nke ha guputara na o mere. ¹⁹ Okwu ha niile bu iru uka banyere okpukpe ha, na banyere otu onye ozo a na-akpo Jisos onye nwuru, onye Ọl

na-ekwusikwa ike na o di ndu. ²⁰ O rara m ahụ imedo okwu di otu a. N'ihu ya, a juru m ya ma o ga-amasi ya i ga n'uloikpe di na Jerusalem ka o noro n'ebe ahụ goru onwe ya. ²¹ Ma Pol rioro ka e debe ya n'ulo mkporo ruo mgbe Siza n'onwe ya ga-ekpebi ikpe ya. Ya mere, ezighachiri m ya n'ulo mkporo tutu ruo mgbe m jikeere izigara ya Siza."

²² Agripa gwara Festos, "Achoro m inu okwu site n'onu nwoke a n'onwe ya."

O siri, "I ga-anu ya echi."

Pol n'ihu Agripa

²³ Ya mere, n'echi ya, Agripa na Benaisi rutere n'ulo oha na-anu anu ikpe n'oke nganga. Otutu ndisi agha na ndi a maara aha ha n'obodo a sooro ha. Festos nyere iwu ka a kpobata Pol. ²⁴ Festos siri, "Eze Agripa na ndi niile soro anyi noro n'ebe a, unu ahula nwoke a onye oha ndi Juu niile, ma ndi no n'ebe a ma ndi no na Jerusalem, wetara ikpe ya n'aka m na-eti mkpu na o kwesighi idi ndu ozo. ²⁵ Ma achoputaghi m ihe ojoo o mere nke kwesiri ka o nwuo. Ma ebe o rioro ka Siza lenye ikpe ya anya, ekpebiri m iziga ya. ²⁶ Ma enweghi m ihe obula doro anya m ga-edegara Siza banyere ya. Ya mere m jiri kporuta ya n'ihu unu niile, ma karisia n'ihu gi onwe gi eze Agripa, ka o ga-abu anyi tulesia ihe banyere ya, ka m nwee ihe m ga-eke. ²⁷ N'ihu na o bu ihe na-ezighi ezi na m ga-ezipu onye mkporo na-egosighi n'ebubo e boro ya."

26

Pol agoro onwe ya n'ihu Agripa

¹ Agripa gwara Pol, "I nwere ike i kwuru onu gi."

Mgbe ahụ, Pol gbasara aka ya abuo bido ikwu okwu igoro onwe ya, ² "Ana m agu onwe m dika onye nwere ihuoma, eze Agripa, inwe ohere oma di otu a, izara onu m n'ihu gi n'ihe niile metutara ebubo ndi Juu na-ebo m. ³ Nke ka nke, amatara m na omenaala ndi Juu na iru uka metutara iwu ha doro gi anya. Biko ana m ario gi ka i jiri ndidi gee m nti.

⁴ "Ndi Juu niile maara ibi ndu m site na nwata m. Ha makwa site na mbu, otu m si bie ndu m niile n'obodo nke m, nakwa n'ime Jerusalem. ⁵ Ha matara kemge ogologo oge, ha ga-agbakwa ama, ma o buru na ha choro ikwu eziokwu, na site na mbu e biri m ndu dika otu onye so n'ime otu ahụ nke iwu ya di ike karichasia n'ime okpukpe ndi Juu, nke bu otu ndi Farisii. ⁶ Ma ugbu a, a na-ekpe m ikpe n'ihu na enwere m olileanya na nkwa ahụ Chineke kwere nna nna anyi ochie ha. ⁷ Nkwa nke ebo iri na abuo niile na-ele anya inata mgbe ha na-eke ofufe ehie na abali. Eze Agripa, o bu n'ihu olileanya a, gi onye a na-asopuru, ka ndi Juu ji na-ebo m ebubo. ⁸ Gini mere unu jiri na-eche na o rara Chineke ahụ ime ka ndi nwuru anwu site n'onwu bilie?"

⁹ "Na mbu, anara m eche na apuru m imeso aha Jisos onye Nazaret mmeso ojoo niile. ¹⁰ Otu a ka m mere na Jerusalem. O bughu naani na m natara ikike n'aka ndisi nchujaja jiri ya kpochie otutu ndi nso n'ulo mkporo, ewelikwara m aka elu n'oge a na-ama ha ikpe onwu. ¹¹ Otutu mgbe ka m huru na a tara ha ahuhu n'ulo nzuko niile. Agbaliri m ikwagide ha ka ha kwuo aru ma kwutokwa okwukwe ha. N'ihu na

iwe m dị oku megide ha, esogburu m ha n'obodo dị iche iche nke na-abughị obodo ndị Juu.

Pol ekwuo maka nchegharị ya

¹² “N’ihi nke a, a gara m Damaskos site n’ikike na nkwenye nke ndịisi nchụaja. Anatakwara m ike n’aka ndịisi nchụaja. ¹³ N’oge ehie, eze Agripa, mgbe mụ na ndị otu m na-aga n’uzo, gị onye a na-asopuru, ka m hụrụ ihè nke na-acha karịa anyanwụ ka o si n’eluigwe chaa m na ndị mụ na ha so gburugburu. ¹⁴ Anyị niile dara n’ala. Ma anụrụ m olu gwara m okwu n’asụsụ Hibru, ‘**Sol! Sol! Gini mere i ji na-akpagbu m? I na-emeru onwe gi ahụ site n’ikpo ukwu na ndudu e ji achi ehi.**’

¹⁵ “Asiri m, ‘I bu onye, Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyi kwuru, ‘**Abu m Jisos onye i na-akpagbu.** ¹⁶ **Ugbu a, bilie, kwuru oto! N’ihi na-emere m ka i hu m anya, ka m hoputa gi ka i buru onyeozu m na onye akaebe m. I ga-emekwa ka uwa niile mara ihe banyere nzute a i zutere m taa, na otutu mgbe ozo m ga-ezute gi.** ¹⁷ **Aga m azoputa gi site n’aka ndi nke gi na sitekwa n’aka ndi mba ozo, ndi m na-eziga gi ka i jekwuru.** ¹⁸ **Imeghe anya ha mee ka ha si n’ochichiri loghachi banye n’ihe, sikwa n’ike nke ekwensu loghachikwute Chineke. Ka ha site n’okwukwe ha nwere n’ebe m no nata mgbaghara mmehie ha, ketakwa oke ahụ di ngozi n’etiti ndi e doro nsọ.’**

¹⁹ “Ya mere, eze Agripa, enupughị m isi n’ohu nke eluigwe ahụ. ²⁰ Ebidoro m izisa ozioma a na Damaskos. Emekwara m otu a na Jerusalem na n’ime Judia niile na n’etiti ndi mba ozo. Ana m ekwusa mkpa o di ka mmadu niile nwee nchegharị loghachikwute Chineke. Ka ha gosikwa nchegharị ha site n’ezi oru nke ha na-arụ. ²¹ O bu n’ihi nke a ka ndi Juu jiri nwuchie m n’ulonso ukwu ahụ ma chosiekwa uzo ike inapu m ndu m. ²² Ma Chineke chebere m mee ka m buru onye di ndu taa, ikoro mmadu niile akuko a, ndi ukwu na ndi nta. Ihe m na-ekwu bukwa ihe ndi amuma na Mosis kwuru na o ga-emezu, ²³ na Kraist ahụ ga-ahụ ahụhụ, burukwa onye mbu ga-esi n’onwu bilie, iwetara ndi Juu na ndi mba ozo ihe.”

²⁴ Mgbe o na-agopu onwe ya, Festos tiri mkpu, “Pol, i bu onye isi mebiri! Oke mmuta gi emebiela gi isi.”

²⁵ Ma Pol siri, “Isi emebighi m, ezigbo nna anyi Festos. Ihe m na-ekwu n’anya udo bu naani eziokwu. ²⁶ Eze n’onwe ya makwara ihe ndi a niile, n’ihi ya ejighi m egwu obula agwa ya okwu a. Ekwenyere m na o dighi ihe obula n’ime ihe ndi a merenu nke ezonariyi ya, n’ihi na o nweghi nke mere na nzuzo. ²⁷ Gi eze Agripa, i kwenyeghi na ndi amuma? Amaara m na i kweere.”

²⁸ Mgbe ahụ Agripa siri, “Pol, i na-achọ n’ime ntakiri oge a ikwagide m ka m buru onye kwere na Kraist?”

²⁹ Ma Pol siri, “O gaara ato m utu ma o buru na Chineke ga-ekwe, mee ka gi na ndi niile no n’ebe a buru ihe mu onwe m bu n’ime Kraist ma ewezuga agbu ndi a.”

³⁰ Mgbe ahụ eze biliri oto, ya na Festos na Benaisi nwunye ya na ndi ozo niile ya na ha no n’oche. ³¹ Mgbe ha na-apu, ha kwurita n’onwe ha, “Nwoke a emeghi ihe obula kwesiri onwu maobu iga mkporo.”

³² Agripa gwara Festos, “A gaara a hapu nwoke a ma o buru na o nyefeghi Siza ikpe ya.”

27

Pol agaa Rom

¹ Mgbe e kpebiri na anyi ga-eso ugbo mmiri gaa Itali, e nyefere Pol na ndi mkporo ozo n'aka onyeisi na-elekota ndi mkporo aha ya bu Julios. O bu ochiagha nke igwe ndi agha Ogostos. ² Anyi banyere n'ugbo sitere Adramitiom nke na-ejikere iga n'onu mmiri nke di n'akuku obodo Eshia. Anyi nupuru n'oke osimiri, Aristakos, onye Masidonia sitere na Tesalonaika sokwa anyi n'ije a.

³ N'echi ya, anyi rutere Saidon. Julios nwere obioma n'ebe Pol no. O hapukwara ya ka o jeharjara onwe ya izute ndi enyi ya. Ndi a lekware anyi obia nke oma. ⁴ N'igakwa n'ihu na mmiri ahụ, anyi zutere ifufe mmiri nke mere na anyi gara n'azu ala Saipros. ⁵ Anyi gafere onu mmiri obodo Silisia na Pamfilia. Anyi bjaruru Mira n'ime obodo Lisia. ⁶ N'ebe ahụ ka onye ochiagha huru ugbo onye Alegzandria nke na-aga Itali. O mere ka anyi banye n'ime ya. ⁷ Ugbo anyi ji, gara nwayo otutu ubochi na o siiri anyi ike irute Snidos. Ebe o bu n'oke ifufe ekweghi ka anyi gaa n'ihu, anyi enwekwaghi ike iga n'uzo anyi, kama anyi si n'azu Kriit na ncherita ihu Salmone gafee. ⁸ Anyi jikwa nwayo na-agba n'akuku onu mmiri ahụ tutu ruo mgbe anyi sitere n'oke nsogbu rute ebe a na-akpo onu mmiri oma, nke di nso n'obodo Lasia.

⁹ Anyi tufuru oge n'ebe ahụ. Ije ugbo mmiri aburukwala nke juputakwara n'ihe ize ndu ugbo a, n'ihu na mmemme Obubu onu nke ndi Juu agafeela. N'ihu nke a, Pol duru mmadu niile odu, ¹⁰ na-asi, “Ndi nwe m, a na m ahuta na njem a ga-abu nke ihe egwu nke ga-eweta oke ila n'iyi. O bughi naani nke ugbo mmiri na ibu o bu, ma metutakwa ndu anyi.” ¹¹ Ma ochiagha ahụ kwenyere n'ihe onyeisi ugbo na onye nwe ugbo kwuru karja nke Pol kwuru. ¹² Ma ebe onu mmiri a abughi ebe di mma ino n'oge oyi, ndi ka n'onuogugu horo ka ugbo ahụ gaa n'ihu, n'olileanya na a ga-eru Fonikisi ebe ha ga-anodu n'oge oyi. Nke a bu onu mmiri di na Kriit, nke chere ihu n'owuwa anyanwu n'akuku ugwu na akuku ndida.

Oke ifufe n'osimiri

¹³ Mgbe ikuku di nwayo bidoro ifeghari site na ndida, ha chere na nke a bu ohere diri ha. N'ihu ya, ha kwopuru ugbo nyara ya na-aga nso nso onu mmiri Kriit. ¹⁴ Ma mgbe na-adighi anya, oke ifufe di egwu nke si n'agbata ugwu na owuwa anyanwu kuru site n'agwa etiti ahụ ridata. ¹⁵ Ndi na-anya ugbo ahụ gbalisiri ike na mbu ichighari ihu ugbo ahụ ka o gaa n'onu mmiri, ma o pughi ime. Anyi hapuru ya ka o soro ikuku. ¹⁶ N'ikpeazu, anyi kworo ugbo anyi gaa n'azu agwa etiti nta a na-akpo Kloda. N'ebe ahụ anyi jisiri ike kekwasu ugbo nta nke ugbo mmiri anyi na-adokpu n'azu n'elu ugbo mmiri ahụ. ¹⁷ Emesja, anyi jiri udo kee ugbo mmiri ahụ ime ka o sie ike karja. Ndi na-anya ugbo ahụ turu egwu na ikuku ga-eburu ugbo anyi gaa n'onu mmiri na-achi oku nke di na Satis. Ha wedatara akwa e kobere n'elu, nke na-enyere ikuku aka ibu ugbo mmiri. Emesja, ha sooro ikuku mmiri ahụ

na-aga. ¹⁸ Mgbe chi boro, dika osimiri ahụ na-etonye etonye, ndị na-eso ụgbọ bidoro itubasi ngwongwo ndị di n'ụgbọ ahụ n'ime osimiri. ¹⁹ N'ubochi nke ato ha tubakwara ngwongwo e ji edozi ụgbọ mmiri na otutu ihe obula nke aka ha ghotara n'ime osimiri. ²⁰ Mgbe otutu ubochi gara ma o dighi anyanwu maobu kpakpando waputaranu, ma oke ifufe ojoo ahụ gara n'ihu na-amaghari, n'ikpeazu olileanya anyi na a ga-azoputa anyi gwusiri.

²¹ N'oge a niile, o nweghi onye obula nri obula bara onu. Ma n'ikpeazu. Pol kwuru otu n'etiti ha si, "Ndi ikom ibe m, o buru na unu gere nti n'okwu m na mbu, anyi agaraghi ahapu Kriit. Anyi gara agbanari mbibi na ila n'iyi nke a. ²² Ma otu o di, ana m ario unu, nweenu obi ike! N'ih na o nweghi onye obula n'ime unu a gatufu ndu ya. O bu ezie na ụgbọ a ga-emikpu. ²³ N'ih na n'abali gara aga, mmuo ozi Chineke Onyenwe m, na onye m na-efekwa biakwutere m, ²⁴ o siri, 'Atula egwu Pol, n'ih na i ghaghi iguzo n'ihu Siza. Nke ozokwa, Chineke emeela amara nye gi ndu ndi a niile gi na ha so n'ugbo eme njem.' ²⁵ Ya mere, ndi ikom nweenu obi ike! N'ih na enwere m ntukwasii obi na Chineke ga-eme di ka o siri gwa m. ²⁶ Ma otu o di, a ga-eburu ụgbọ mmiri anyi buba ya n'otu agwa etiti."

Ugbo imikpu

²⁷ Ihe dika n'etiti abali n'ubochi nke iri na anoo ebili mmiri a, mgbe anyi na-erughari n'osimiri a na-akpo Adratik, ndi na-anya ụgbọ chere na ala di nso. ²⁸ Ha tunyere udo e kenyere igwe n'onu ya n'ime osimiri choputa na omimi osimiri ahụ di nari nzo ukwu na iri abuo n'ebe ahụ ha no. Ha gakwara n'ihu tuokwa udo ahụ ozo choputa na omimi osimiri ahụ di iri nzo ukwu itoolu. ²⁹ Ma egwu juru ha obi n'ih na ha amaghi ma ha ga-ezute nkume n'akuku onu mmiri ahụ. Ha tuputara arilika anoo e ji ejide ụgbọ site n'azu ụgbọ ahụ ma na-ario chi ha maka chi obubo. ³⁰ Mgbe ndi na-eso ụgbọ ahụ kpebiri ihapu ya. Ha wedatara ụgbọ epeepe e dobere maka ihe mberede, mee dika ha na-aga itinye arilika n'onu ụgbọ mmiri ahụ. ³¹ Ma Pol gwara ndi agha na ochiagha ha okwu, "O buru na ndi a anogideghi n'ime ụgbọ a, agaghi azoputa unu." ³² N'ih nke a, ndi agha ahụ gbubiri udo e jiri kee ụgbọ epeepe ahụ hapu ụgbọ epeepe ahụ ka o daba n'ime osimiri.

³³ Mgbe chi bidoro ibo, Pol rioro mmadu niile ka ha rie nri, na-asii, "Taa mere ya ubochi iri na anoo unu no na nche, nogidekwa n'ibu onu, n'erighi ihe obula. ³⁴ N'ih odimma nke ndu unu, ana m ario unu ka unu rie ihe. N'ih na o nweghi onye obula n'ime unu otu agiri isi ya ga-ala n'iyi." ³⁵ Mgbe o kwuchara nke a, o weere achicha nye Chineke ekele n'ihu ha madu niile nyawaa ya, malitekwa iri ya. ³⁶ Otu mgbe ahụ, obi utu batara mmadu niile n'obi, ha bidokwara iri nri. ³⁷ Anyi niile no n'ugbo ahụ di nari mmadu abuo na iri asaa na isii. ³⁸ Mgbe anyi richara nri, ha buuru akpa oka niile di n'ugbo ahụ tuba ha n'ime osimiri ime ka ụgbọ ahụ gbaa mfe.

Omimi nke ụgbọ mmiri ahụ

³⁹ Mgbe chi boro, ha enwekwaghi ike ighota akuku mmiri nke ha no n'ime ya. Ma ha huru obosara ala nta nke nwere onu mmiri. Ha gbara izu ichoputa ma o ga-ekwe mee ka ụgbọ mmiri ahụ site n'ebe ahụ gafee. ⁴⁰ Ha chabisiri arilika niile ji ụgbọ ahụ, hapu ha n'ime

osimiri. Otu aka ahụkwa, ha topuru udo ji umara e ji anyaghari ugbo. Mgbe ahụ, ha weliri akwa ifufe nke onu ugbo nye ifufe, mekwa ka ugbo mmiri chee ihu n'elu ala. ⁴¹ Ma ugbo mmiri ahụ gara maa isi na mkpumpku aja mmiri, mikpuo n'aja. Onu ugbo ahụ mikpuru nke ukwu mee ka isi ugbo ahụ laa elu, nke a nyere ebili mmiri a ohere iji ike tiwasia azu ugbo ahụ.

⁴² Ndị agha zubere igbu ndị mkporo niile, ka onye obula ghara igwuru mmiri site ya gbafuo.* ⁴³ Ma onye ochiagha ahụ na-ezube izoputa ndu Pol, n'ihia ya, o gbochiri ha n'izuzu ha. Mgbe ahụ o nyere iwu ka ndi niile maara igwu mmiri buru uzo si n'ugbo ahụ wuba n'ime mmiri, gwuru mmiri gaa n'elu ala. ⁴⁴ Ma ndi foduru ga-eru n'elu ala site n'ighonye aka na obodobo osisi maobu n'ihe ndi ozo di iche iche si n'ahu ugbo ahụ daputa. N'uzo di otu ka mmadu niile ji buru ndi rutere n'elu ala n'udo.

28

Onu mmiri obodo Malta

¹ Mgbe a putara nonu mmiri ahụ n'udo, anyi choputara na aha agwa etiti ahụ bu Malta. ² Ndị obodo ahụ gosiri anyi obioma n'uzo puru iche. Ha kwanyere anyi oku ma nabatakwa anyi n'ihia na mmiri no na-ezo, oyi na-atukwa. ³ N'oge Pol na-achikota nku itinye n'oku a, otu agwo ajuala sitere n'ime nku na-enwu oku maputa n'ihia okpomoku tuhiko onwe ya n'aka ya. ⁴ Mgbe ndi obodo ahụ huru agwo ahụ ka o tuhikotara onwe ya n'aka ya, ha gwaritara onwe ha, "n'ezie a, nwoke a bu ogbu mmadu, a naghị eji oku enyo ya. O bu ezie na azoputara ya site oke mmiri, ma ikpe ziri ezi ekweghi ka o di ndu." ⁵ Ma Pol fepuru agwo ahụ n'aka ya, mee ka o daba n'oku, o dighikwa ihe mere ya. ⁶ Ha na-ele anya ma aka ya o ga-aza, maobu na o gada nwuo. Ma mgbe ha chegidere hu na o nweghi ihe mere ya, ha gbanwere obi ha bido na-ekwu, na o bu chi.

⁷ Na nso onu mmiri a ebe anyi kwusiri, otu ubi di ya. O bu ubi Pobilos otu nwoke onyeisi na-achi agwa etiti ahụ. O nabatara anyi nke oma, lee anyi obia ubochi ato. ⁸ N'oge ahụ, nna Pobilos nwere ahụ oku na afo osisa, Pol banyere n'ime obodo gaa leta ya, kpeere ya ekpere, bikwasikwa ya aka. Ahu dikwara ya mma. ⁹ Mgbe nke a mechara, ndi niile nwere nri nri n'agwa etiti ahụ biakwara, a gwokwara ha. ¹⁰ Ha wetaara anyi otutu ihe onyinye. Mgbe oge inyapu ugbo anyi ruru, ha nyere anyi otutu ihe di anyi mkpa nke puru idu anyi n'ije ahụ.

Pol erute Rom

¹¹ Anyi noro ihe dika onwa ato n'oge oyi, n'agwa etiti ahụ tutu anyi anyalie ugbo. O bu ugbo ndi Alegzandria nke bu ihe a turu atu a nakpo ejima, bu chi Kastu na Polukus. ¹² Anyi biaruru obodo Sirakos ebe anyi noro ubochi ato. ¹³ Site n'ebe ahụ, anyi gara gburugburu tutu rute Rejom. Mgbe otu ubochi gafere, ikuku bidoro ife site na ndida. N'ubochi nke abuo ya, anyi rutere Poteoli. ¹⁴ N'ebe a anyi choputara ndi kwere ekwe ndi rioro ka anyi nonyere ha ubochi asaa. Site n'ebe a, anyi rutere Rom. ¹⁵ Mgbe umunna anyi no n'ebe ahụ

* 27:42 27:42 O buru na ndi mkporo a gbafuo, a na-egbu ndi agha niile o bu oru ha iledo ha.

nuru na anyị na-abịa. Ha putara zute anyị n'uzo Apios na n'ulo ndị Ije atọ. Mgbe Pol huru ha, o kelere Chineke ma buru onye a gbara ume. ¹⁶ Mgbe anyị bjaruru Rom, e nyere Pol ohere ibiri onwe ya dika o si choo n'ebe masiri ya. Ma otu onye agha na-eche ya nche.

Pol abata Rom

¹⁷ Mgbe ubochi atọ gasiri, o kporo ndịisi ndi Juu. Mgbe ha zukoro, o gwara ha, "Umunna m, o dighi ihe ojoo obula m mere megide ndi nke anyi, maobu megide omenaala nna nna anyi ha, ha jidere m na Jerusalem were m nyefee m n'aka ndi Rom. ¹⁸ Ndi ochichi Rom lenyere anya n'ikpe m choo ihapu m ka m laa n'ih na ha achotaghi ihe kwesiri ima m ikpe onwu dika ndi anyi choo. ¹⁹ Ma mgbe ndi Juu juru, ahuru m na o di mkpa ibutere Siza ikpe m. Ma o nweghi ihe ojoo m bu n'uche megide ndi obodo m. ²⁰ N'ih nke a, ka m jiri rijo ka mu na unu hu ma kwurita kwa okwu. O bu n'ih olileanya nke Izrel ka e ji kee m n'agbu igwe a."

²¹ Ha siri, "Anyi anataghi akwukwo ozi obula site na Judia banyere gi. O dighikwa umunna anyi obula nke si ebe ahụ bja nke korọ maobu kwuo okwu ojoo obula banyere gi. ²² Otu o di, anyi ga-achọ inuta ihe i chere, n'ih na anyi maara na a na-ekwujo otu a n'ebe niile."

²³ Ha yiri agba mgbe ha na ya ga-ezuko n'ubochi ozo. Otutu mmadu kari bja n'ulo ebe o na-anọ. O gbara ama banyere alaeze Chineke site n'akwukwo iwu Mosis na nke ndi amuma, o gbaliri ime ka ha kwenye n'ih banyere Jisos. O bidoro izi ha ihe site n'ututu ruo anyasi. ²⁴ Ufodu ka e mere ka ha kweere, ma ufodu mechiri nti ha na obi ha. ²⁵ Ha nwe nghotahie n'etiti onwe ha ma malite ila mgbe Pol kwusiri okwu nke ikpezu a, "Mmuo Nso Chineke kwuru eziokwu mgbe o sitere n'onu Aizaya onye amuma kwuo okwu nye nna nna anyi ha,

²⁶ " 'Jekwuru ndi a gwa ha okwu,

"Unu ga na-anu, nukwa, ma unu agaghi aghota ihe obula,
unu ga na-ele anya, hukwa, ma unu agaghi ahụ ihe obula."

²⁷ N'ih na obi ndi a amaala abuba, dikwa arọ;

ha adighi ejikwa nti ha anu ihe,

ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihu uzo.

Ma o bughu otu a, ha nwere ike iji anya ha hu uzo,

jirikwa nti ha nu ihe

sitekwa n'obi ha nwe nghota

ma chigharia biakwute m, ka m gwoo ha.*

²⁸ "Ya mere, a choo m ka unu ghota na nzoputa a nke si n'aka Chineke bja, dikwa nye ndi mba ozo, ha ga-egekwa nti." ²⁹ Mgbe o kwusiri nke a, ndi Juu ahụ lara na-arurita uka nke ukwu n'etiti onwe ha.†

³⁰ O biri obi nke onwe ya afọ abuo n'ulo o na-akwu ugwo ya. O na-anabatakwa ndi niile bja ilet a ya, ³¹ o ji mkwuwa okwu na-ekwusa ihe banyere alaeze Chineke na-akuzikwa ihe banyere Onyenwe anyi Jisos Kraist. O dikwaghi onye obula gbaliri igbochi ya.

* **28:27** 28:27 Ajz 6:9,10 † **28:29** 28:29 Akwukwo ufodu na-edebanye amaokwu a ma ufodu adighi eme nke a.

Ndi Rom

¹ Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ ka ọ buru onyeozị ya na onye o kewaputara ka o zisaa ozioma ya. ² Ozioma a bu nke ahụ Chineke kwere na nkwa n'oge gara aga site n'onu ndi amuma ya nke e dere ihe banyere ya n'akwukwo nsọ. ³ Ozioma a metutara Okpara ya, onye bu nwa Devid site n'omumu nke anu ahụ. ⁴ Onye esitere na Mmuo nke idi nsọ hopta i bu Okpara Chineke, site n'ike nke mbilite n'onwu, bu Kraịst Jisọs, Onyenwe anyi. ⁵ Onye anyi sitere n'aka ya nata amara na oru i bu onyeozị, ime ka ndi mba ozọ nwee nrube isi nke okwukwe n'etiti ha n'ihhi aha ya. ⁶ Tinyere unu onwe unu ndi ahụ a kpọrọ ka ha buru ndi nke Jisọs Kraịst.

⁷ Ya bu, unu ndi Chineke huru n'anya bi na Rom, ndi o kpọrọ ka ha buru ndi nsọ:

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraịst diri unu.

Mmasi Pọl iga Rom

⁸ Na mbu, ana m ekele Chineke ekele n'ihhi unu niile, site n'aha Jisọs Kraịst. N'ihhi na a na-ekwusa ihe banyere okwukwe unu n'ụwa niile. ⁹ Chineke, onye m na-ejere ozi, n'ime mmuo site na ikwusa ozioma nke Okpara ya, bu onye akaebe na m na-echeta unu mgbe niile n'ekpere m. ¹⁰ N'ekpere m oge niile, a na m ario ka o buru ihe ga-ekwe mee na site n'ike Chineke, aga m enwe ohere ibia leta unu.

¹¹ O na-agu m agu nke ukwu ibia hu unu anya, n'ihhi na achoro m ka unu keta oke n'oniyine Mmuo Nso nke Chineke nyere m, nke ga-enyere unu aka iguzosi ike n'okwukwe. ¹² O bukwaghi naani nke a, kama achoro m ka anyi gbaritaa onwe anyi ume site n'okwukwe anyi. ¹³ Umunna m, achoro m ime ka unu mata na atula m atumatu ibia leta unu otutu mgbe (ma tutu ruo ugbu a e gbochiri m ibia), ka m nwee ike nweta mkpuru n'etiti unu, dika m nwere n'etiti ndi mba ozọ.

¹⁴ N'ihhi na abu m onye ji ugwo nye ndi Griik na ndi mba ozọ, nyekwa ndi maara ihe na ndi nzuzu. ¹⁵ Ya mere m ji di njikere ikwusa ozioma nyekwa unu bu ndi bi na Rom.

¹⁶ N'ihhi na ihere ozioma ahụ anaghi eme m, n'ihhi na o bu ike Chineke na-ewetara onye obula kwere na ya nzoputa, nye onye Juu na mbu nakwa nye onye Griik. ¹⁷ N'ihhi na o bu n'ozoma ka e kpughere ezi omume Chineke, ezi omume nke na-esite n'okwukwe ruo okwukwe. Dika e siri dee ya, "Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe di ndu."*

Iwe Chineke megide mmehie nke mmadu

¹⁸ N'ihhi na e sitela n'eluigwe kpughe onuma Chineke megide mmehie na ajo omume niile nke ndi na-emebi iwu, ndi na-esite n'ajo omume ha na-eguzogide eziokwu ahụ. ¹⁹ N'ihhi na ndi a maara ihe ha kwesiri

* 1:17 1:17 Hab 2:4

imata banyere Chineke. Ha maara ya n'ih i na Chineke n'onwe ya emeela ka o doo ha anya. ²⁰ N'ih i na site n'oge Chineke kere uwa na ihe niile di n'ime ya, udi di ya nke a na-apugh i hu anya na ike nke ebigh i ebi ya na udi di i di ns o ya ka e mere ka o pu ta i he nye umu mmadu. Umu mmadu na-aghota ihe ndi a site n'ih e ndi e kere eke. N'ih i nke a umu mmadu enwekwagh i ngogu.

²¹ O bu eziokwu na ha maara Chineke, ma ha anagh i asopuru ya, ha anakwagh i enye ya ekele di ka Chineke. Echiche uche ha bu ihe efu, nzuzu ha mere ka obi ha gbaa ochichiri. ²² Mgbe ha na-eche na ha bu ndi maara ihe, ha amatagh i na ha bu ndi nzuzu. ²³ Kama ife Chineke na-adigh i anwu anwu ofufe, ha weere otuto ha kwesiri inye ya nye ihe ndi ah u ha jiri aka ha kpu o. Ihe ndi a yiri mmadu na-anwu anwu, na nnunu, na umu anumanu, na ihe na-akpu akpu n'ala.

²⁴ N'ih i ya, Chineke hapuru ha ka ha mee ihe ojoo ndi ah u na-agu obi ha agu nye adigh i ocha nke ikwa iko, ha jikwa ah u ha emerita mpu n'etiti onwe ha. ²⁵ Ha were okwu ugha dochie n'onodu eziokwu banyere Chineke. Ha na-asopuru, na-efekwa ihe e kere eke, ma hapu Onye okike, onye a na-eto ruo ebigh i ebi. Amen.

²⁶ O bu nke a mere Chineke jiri nyefee ha n'aka agu anu ah u nke na-eme ihere. N'ih i ya, o buladi ndi inyom na ndi inyom ibe ha ngidere na-enwe mmekorita n'uzo na-ezigh i ezi. ²⁷ Ozokwa, kama ha na ndi inyom inwe mmekorita; ndi ikom ha hgoro ka ha na ndi ikom ibe ha na-enwe udi mmekorita nke ha na ndi inyom kwesiri inwe. Nwoke na-edinakwuru nwoke ibe ya. N'uzo di otu a, ha natakwara ntaramahuu kwesiri ha n'ih i ihe ojoo ndi a ha na-eme.

²⁸ Ya mere, ebe ha kpachapuru anya ju imata onye Chineke bu, Chineke nyere ha akonuche ndi nzuzu, nke mere ka ha na-eme ihe ojoo niile nke ajo echiche obi ha cheputara. ²⁹ Ha juputara n'ajo omume na mmehie niile, anya ukwu na aghugh o. Ha juputakwara n'ekworo, na igbu mmadu, na esemokwu, na uche gbagoro agbag o na ikpo asi. Ha bu ndi na-ekwu okwu azu, ³⁰ na ndi nkwuto na ndi kporo Chineke asi, na ndi na-akpari mmadu na ndi mpako na ndi na-anya isi. Ha na-atuputa uzo ohuru ime ihe ojoo, ha adigh i asopuru ndi muru ha. ³¹ Ha bukwa ndi na-enwegh i nghota, ndi na-enwegh i okwukwe, ndi obi ojoo na ndi na-enwegh i obi ebere. ³² Ha maa na Chineke nyere iwu di ike na ndi na-ebi ndu di otu a kwesiri onwu, ma ha gara n'ihu na-eme ihe ndi a, ma na-akwalikwa mmuo ndi ozo ka ha soro na-eme ha.

2

Ikpe ziri ezi nke Chineke

¹ N'ih i ya, i nwegh i ngogu, onye obula i bu, mgbe i na-ekpe ndi ozo ikpe. N'ih i na mgbe i mara onye ozo ikpe, o bu onwe gi ka i na-ama ikpe maka na gi onwe gi na-emekwa udi ihe ndi ah u. ² Ma anyi maara na Chineke na-ekpe ndi na-eme ihe ojoo di otu a ikpe n'uzo ziri ezi. ³ Gi bu mmadu, gin i mere i ji na-ama ndi na-eme ihe di otu a ikpe mgbe gi onwe gi na-eme otu ihe ah u. I chere na i ga-agbanari ikpe Chineke? ⁴ Ka i na-eleda obioma Chineke, na nnagide o na-anagide ndu ojoo gi, na ogologo ntachiobi ya anya? I magh i na obioma Chineke nwere n'ebe i no kwesiri ime ka i site na mmehie gi chegharia?

⁵ Ma n'ihu isiike gi na obi gi kporo nku nke enweghi ncheghari, i akpakotara onwe gi onuma nke Chineke n'ubochi oke iwe ya, mgbe a ga-ekpughe ikpe ya ziri ezi. ⁶ O ga-akwughachi onye obula dika oru ya siri di.* ⁷ Chineke ga-enye ndi niile sitere na ntachiobi na ezi oru na-achotuto na nsopuru na ndu ahụ na-adigide adigide bu ndu ebighi ebi. ⁸ Ma ndi niile na-akpa iche iche, ndi jukwara isoro eziokwu ahụ, ndi na-anogidekwa na-eme ihe ojojo, ka a ga-ata ahuhu, gosi ha iwe oku na onuma. ⁹ Nsogbu na iru uju ga-abiakwasị ndi niile na-eme ihe ojojo, mbu, o ga-adiri ndi Juu, emechaa, o ga-adikwara ndi mba ozo. ¹⁰ Ma otuto na nsopuru na udo ga-abu nke onye obula na-eme ezi ihe, malite n'onye Juu ruokwa na ndi mba ozo. ¹¹ N'ihu na Chineke anaghi ele mmadu anya n'ihu.

¹² Ndi niile mehiera n'onodu enweghi iwu ga-ala n'iyi n'onodu enweghi iwu. Ma ndi niile mehiera megide iwu ahụ ha mara ihe banyere ya ka a ga-ama ikpe dika iwu siri kwuo. ¹³ N'ihu na o bughi ndi ahụ na-anu mgbe a na-aguputa akwukwo iwu ka a na-agu dika ndi ezi omume n'ihu Chineke, kama o bu ndi ahụ niile na-eme ihe iwu kwuru ka a ga-agu ka ndi ezi omume. ¹⁴ N'ezie, mgbe ndi mba ozo bu ndi na-enweghi iwu sitere n'obi ha mee ihe iwu kwuru, o gosiri na ha bu iwu nye onwe ha, o bu ezie na ha enweghi iwu ahụ e dere ede. ¹⁵ Ha na-egosiputa na edeela ihe ndi ahụ iwu kwuru n'obi ha. Akonuche ha na-egosikwa na nke a bu eziokwu, ebe o bu na akonuche ha na-ama ha ikpe mgbe ufodu, ma na-agopuru ha mgbe ufodu. ¹⁶ Dika ozioma ahụ m na-ekwusa si kwuo, Chineke ga-ekpe ndu nzuzo niile umu mmadu na-ebi ikpe, site na Kraist Jisosh.

Ndi Juu na iwu e nyere ha

¹⁷ Ma ugbu a, gi onye na-akpo onwe gi onye Juu, onye tukwasiri obi gi n'iwu ahụ, onye na-anyakwa isi na i maara Chineke, ¹⁸ o buru na i mara uche ya ma kwenyekwa n'ihe nke ka mma n'ihu na e ziri gi ihe site n'iwu; ¹⁹ o buru na o doro gi anya na i bu onyendu nye ndi isi, burukwa ihè nye ndi no n'ochichiri, ²⁰ i na-agukwa onwe gi dika onye nkuzi nke ndi na-amaghi ihe, na onye nkuzi umuntakiri, n'ihu na i maara iwu nke oma, juputakwa n'amamihe na eziokwu. ²¹ Gi onye na-akuziri mmadu ibe gi ihe, i na-akuzikwara onwe gi? Gi onye na-ekwusa ka mmadu ezula ohi, i na-ezu ohi? ²² Gi onye na-asị mmadu akwala iko, i na-akwa iko? Gi onye na-akpo arusi ihe aru, i na-ezuru ihe di n'ulo arusi n'ohi? ²³ Gi onye na-anya isi na i maara iwu, i na-emenye Chineke ihere site n'imebi iwu ahụ? ²⁴ Dika esi dee ya, "Ndi mba ozo na-ekwulu aha Chineke n'ihu unu."†

²⁵ Obibi ugwu bara uru n'ezie ma o buru na i na-edebe iwu, ma o buru na i na-emebi iwu, obibi ugwu gi dika mgbe i bighi ugwu. ²⁶ O buru na ndi e bighi ugwu na-edebe ihe iwu kwuru, o bu na a gaghi agu ebighi ugwu ha dika obibi ugwu? ²⁷ Ya bu, ndi ahụ a na-ebighi ugwu n'anụ ahụ ma na-edebe iwu ga-ama unu ikpe, bu ndi nwere iwu ahụ e dere n'akwukwo na ndi e bikwara ugwu ma na-emebi iwu.

²⁸ I bu ezigbo onye Juu abughi nke elu ahụ. Ezigbo ibi ugwu abukwaghi ihe a na-ahụ n'anụ ahụ. ²⁹ Kama ezigbo onye Juu bu onye obula nke bu ya n'ime mmuo. Ezigbo obibi ugwu bukwa nke ime obi,

* 2:6 2:6 Abụ 62:12; Ilu 24:12 † 2:24 2:24 Ajz 52:5; Izk 36:22

nke mmuò, ò bughị nke e dere ede. Otuto ya esiteghị n'aka mmadụ kama o sitere n'aka Chineke.

3

Ikwesi ntukwasị obi nke Chineke

¹ Ọ dị uru puru iche mmadụ nwere n'ihì na ò bụ onye Juu? Gini bukwa uru ahụ dị ukwu nke dị na-ebiri mmadụ ugwu? ² Ọ bara uru n'uzò niile. Nke mbụ, ò bụ ndi Juu ka e weere okwu Chineke nyefee n'aka.

³ Gini ga-emezi ma ò buru na ufodu n'ime ha ekwesighi ntukwasị obi? Chineke, ò ga-eji n'ihì ekwesighi ntukwasị obi ha ghara ikwesi ntukwasị obi? ⁴ Ọ pughi idi otu a! Kama ka ò buru ihe putara ihe na Chineke bụ onye eziokwu, ma mmadụ niile bụ ndi okwu ugha, dika e dere ya,

“Ka e nwe ike gosiputa na i na-ekwu eziokwu mgbe obula i kwuru okwu,

na ekpegbukwa mgbe i na-ekpe ikpe.”*

⁵ Ma ò buru na ajo omume anyi na-eme ka ezi omume Chineke puta ihè, gini ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na Chineke adighi eme ihe ziri ezi ma ò buru na ò taa anyi ahuhu n'ihì ajo omume anyi? (Ana m ekwu okwu a di ka ndi mmadụ.) ⁶ N'ezie, ò bughị otu a, ò buru na ò bụ otu a, oleekwanu otu Chineke ga-esi kpee uwa ikpe? ⁷ Otu onye nwere ike i si, “na ò buru na a na-esite n'okwu ugha m, mee ka eziokwu nke Chineke puta ihè karịa, na-ewetara Chineke otuto, gini mere e ji ama m ikpe dika onye mmehie?” ⁸ Ọ putara na anyi ga-asị, “ka anyi na-eme ihe ojoo ka ezi ihe si na ya puta”? Ufodu ndi mmadụ ji nkwtoto na-ebo m ebubo na m na-akuzi ihe di otu a, ikpe a mara ha kwesiri ekwesi.

Mmadu niile emehiela

⁹ Gini kwanu? Anyi ò ka ha mma? Mba, ma e meela ya rii ka ò puta ihè na mmadụ niile no n'okpuru mmehie, ma ndi Juu ma ndi mba ozo.

¹⁰ Dika e dere ya,

“Ọ dighi onye obula bụ onye ezi omume, ò dighi ò buladi otu onye.

¹¹ Ọ dighi onye obula na-aghota,
ò dikwaghi onye ò na-agu icho Chineke.

¹² Mmadu niile ewezugala onwe ha,
ha niile, ò dighi onye bara uru n'ime ha.

Ọ dighi onye na-eme ihe oma,
a pughi ichota ò buladi otu onye.†

¹³ Akpiri ha bụ ili ghete oghè,
ha ji ire ha na-aghò aghughò.‡

Elo ajuala di n'egbugbere onu ha.§

¹⁴ Onu ha juputara n'okwu na-aku ilu na obubu onu.*

¹⁵ Ukwu ha na-eme osiiso ikwafu obara.

¹⁶ Mbibi na nhuju anya di n'uzo ha niile.

¹⁷ Ha amaghi ihe bu uzo udo.†

¹⁸ Ha amatabeghi ihe itu egwu Chineke putara.”‡

* 3:4 3:4 Abụ 51:4 † 3:12 3:12 Abụ 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20 ‡ 3:13 3:13 Abụ 5:9 § 3:13 3:13 Abụ 140:3 * 3:14 3:14 Abụ 10:7 † 3:17 3:17 Ajiz 59:7,8 ‡ 3:18 3:18 Abụ 36:1

¹⁹ Ugbu a, anyị maara na ihe ọbụla iwu kwuru, ọ bụ ndị nọ n'okpuru iwu ka ọ dijiri, ka esite otu a kpuchite ọnu niile n'otu n'otu. Ma meekwa ka ụwa niile mata na ha bụ ndị ikpe mara n'ebe Chineke nọ. ²⁰ N'ihu na o nweghị onye ọbụla a puru igu n'onye ezi omume n'ihu Chineke maka na ọ na-edebe iwu. Kama, ọ bụ site n'iwu ka anyị ji mata ihe banyere mmehie.

Ezi omume site n'okwukwe

²¹ Ma ugbu a, emeela ka ezi omume Chineke pụta ihè, site n'iguzo iche n'ebe iwu di, bụ nke iwu na ndị amuma gbakwara ama ya. ²² Ezi omume a na-esite n'ebe Chineke nọ abia, site n'okwukwe n'ime Jisọs Kraist nye ndị niile kweere. O nweghị ihe idi iche ọbụla di na ya. ²³ N'ihu na mmadu niile emehiela ha ekwesikwaghị otuto Chineke. ²⁴ Ma ugbu a, agụọla ha na ndị ezi omume site n'amara ya, site na mgbaputa nke si n'aka Kraist Jisọs. ²⁵ Onye Chineke họtutara ka o were ndu ya chuo aja ikpuchi mmehie, site n'iwufu ọbara ya maka mgbaghara mmehie, nke a ga-anata site n'okwukwe. N'uzo di otu a, ọ na-egosiputa ezi omume ya, maka oge gara aga, n'ihu nnagide ya, o jiri ndidi leghara mmehie umu mmadu anya. ²⁶ Ma n'oge taa, site n'igosi na ya onwe ya bụ onye ezi omume, na onye a na-agunye dika onye ezi omume bụ onye nke kweere na Jisọs.

The okwukwe na-aruputa

²⁷ Mgbe o si otu a diri, olee ebe inya isi anyi dikwa? Ajula inabata ya. O bụ site iwu di ana? O bụ nke oru? Mba, kama o bụ site n'okwukwe anyi nwere n'ime Kraist. ²⁸ Ya mere, anyi na-agunye mmadu n'onye ezi omume n'ihu okwukwe o nwere, o bughị n'ihu na o mere ihe iwu kwuru. ²⁹ Chineke o bụ naani nke ndi Juu? O bukaghị nke ndi mba ozọ? N'ezie, o bukwa nke ndi mba ozọ. ³⁰ N'ihu na Chineke di naani otu, o bụ site n'okwukwe ka o ga-anabata ndi ahụ ebiri ugwu, sitekwa n'otu okwukwe ahụ guo ndi a na-ebighi ugwu ka ndi ezi omume. ³¹ O buru na o di otu a, anyi na-esite n'okwukwe anyi mee ka iwu ghara idi ire? Mba! Kama anyi na-enye iwu onodu kwesiri ya.

4

Chineke nabatara Ebrahim site n'okwukwe ya

¹ Gini ka anyi nwere ikwu banyere Ebrahim, nna nna anyi na o nwetara ihe niile site n'anụ ahụ? ² A si na a guru Ebrahim dika onye ezi omume site n'oru aka ya, o gaara enwe ihe o ga-eji anya isi, ma na o bughị n'ihu Chineke. ³ Ma gini ka akwukwo nsọ kwuru? "Ebrahim kweere na Chineke, a guru nke a nye ya di ka ezi omume."*

⁴ Mgbe mmadu ruru oru, ugwo oru a kwuru ya abughị onyinye, kama o bụ ihe ruru ya n'ihu oru o ruru. ⁵ Ma nye onye na-enweghị oru ma tnye okwukwe ya na onye ahụ na-agunye ndi ajo omume dika ndi ezi omume, a ga-eji okwukwe ya gunyere ya dika ezi omume. ⁶ Devid n'onwe ya kwukwara banyere onu dijiri onye ọbụla Chineke guru n'onye ezi omume n'agbanyeghi oru ya.

⁷ "Ngozị na-adiri

ndi a gbaghaara ajo omume ha niile,
ndi ekpuchikwara mmehie ha niile.

* 4:3 4:3 Jen 15:6

⁸ Ngozi na-adiri nwoke ahụ,

onye Onyenwe anyi na-adighi agunyere mmehie ya.”†

⁹ Ngozi a o diri naani ndi e biri ugwu ka o bu nyekwa ndi a na-ebighi ugwu? Ihe anyi na-ekwu bu na a guru okwukwe Ebrahim di ka ezi omume nye ya. ¹⁰ Olee mgbe a guru ya nye ya? O bu tupu e bie ya ugwu, ka o bu mgbe e bichara ya ugwu? O bughị mgbe e bichara ya ugwu kama o bu tupu e bie ya ugwu. ¹¹ O natara ihe iribama nke obibi ugwu dika akara nke ezi omume nke okwukwe o nwere mgbe o no na-ebighi ugwu. Nke a bu ime ya nna ndi niile kweerenu, ndi ahụ o guru dika ndi ezi omume, o bu ezie na ha bu ndi a na-ebighi ugwu. ¹² N’uzo di otu a kwa, o bu nna ndi niile e biri ugwu. Ndu ya na-egosikwa ha na o bughị obibi ugwu ha na-azoputa ha, kama o bu okwukwe ha. N’ihi na Chineke nabatara Ebrahim naani site n’okwukwe o nwere tupu e bie ya ugwu.

E kwere Ebrahim nkwa n’ihi okwukwe ya

¹³ Nkwa o kwere Ebrahim na agburu ya na ha ga-eketa uwa abughị site n’idebe iwu, kama o bu site n’ezi omume nke okwukwe. ¹⁴ N’ihi na, o buru na ndi a ga-enye ihe e kwere na nkwa bu ndi na-edebe iwu, inwe okwukwe abakwaghị uru, nkwa ahụ enwekwaghị isi obula. ¹⁵ N’ihi na iwu n’onwe ya na-eme ka onuma bja. Ma ebe iwu na-adighi, mmehie adighikwa.

¹⁶ Ya mere, nkwa ahụ na-abia site n’okwukwe, ka o buru naani site n’amara ka e ji mee ka umu ya niile nweta ya, o bughị naani nye ndi no n’okpuru iwu, kama o bukwa nye ndi nwere udi okwukwe Ebrahim. N’ihi na o bu nna anyi niile. ¹⁷ Dika e dere ya, “Emeela m gi nna nke otutu mba.”‡ Ya mere, n’ihu Chineke ahụ bu onye o kweenyere n’ime ya, bu onye ahụ na-eme ka ndi nwuru anwu dikwa ndu ozo, onye na-akpokwa ihe ndi na-adibughị, mee ka ha diri.

Ebrahim bu ihe imaatu banyere okwukwe

¹⁸ O buladi mgbe olileanya gasiri, o kwenyere na ya ga-abu nna nke otutu mba, dika ihe a gwara ya si di, “Otu a ka mkpuru gi ga-adi. §”^{*} ¹⁹ O daghi mba n’okwukwe o buladi mgbe o matara na ya akala nka n’ahụ, n’ihi na o gbaruola otu nari afo, tinyekwara na akpanwa Sera bu ihe nwuru anwu. ²⁰ O dighi mgbe obula o nwere obi abuo na Chineke agaghị emezu ihe niile o kwere ya na nkwa. Kama, okwukwe ya mere ka o gbasie ike, ka o na-enye Chineke otuto. ²¹ O nwere otu obi na Chineke puru imezu ihe niile obula o kwere na nkwa. ²² O bu n’ihi ya ka e ji guo nke a nye ya di ka ezi omume.† ²³ Okwu ndi a, “A guru ya nye ya dika onye ezi omume,” edeghi ya naani maka ya. ²⁴ Kama e dere ya n’ihi anyi bu ndi kwere n’onye ahụ mere ka Onyenwe anyi Jisos si n’onwu bilie. ²⁵ Onye a rara nye ka o nwuo n’ihi mmehie anyi niile, ma e mere ka o si n’onwu bilie ka anyi buru ndi a guru dika ndi ezi omume.

5

Okwukwe na-eweta nzoputa

† 4:8 4:8 Abụ 32:1-2 ‡ 4:17 4:17 Jen 17:5 § 4:18 4:18 A gaghị aguta ha onu. * 4:18 4:18 Jen 15:5 † 4:22 4:22 Jen 15:6

¹ Ya mere, ebe e sitere n'okwukwe mee ka anyị buru ndi a guru dika ndi ezi omume, udo di ugbo a n'etiti anyi na Chineke site n'Onyenwe anyi Jisosh Kraist. ² Onye anyi sitere n'aka ya nata amara nke anyi na-eguzo n'ime ya ugbo a. Anyi no n'onu nweekwa olileanya na a ga-eme ka anyi keta oke n'ebube Chineke. ³ O bukwaghi naani nke a, ma anyi na-anurikwa onu n'ime nsogbu anyi niile, ebe anyi maara na nsogbu ndi a na-enyere anyi aka ibu ndi nwere ntachiobi. ⁴ Ntachiobi na-aruputa n'ime anyi ezi agwa; ezi agwa na-aruputakwa olileanya. ⁵ Olileanya na-eme ka anyi guzo chim, n'ih na Chineke awunyela ihunanya ya n'ime obi anyi site n'onyinye Mmuo Nso.

⁶ Mgbe ahụ anyi na-enweghi ike obula, mgbe oge ahụ ruru nnoo, Kraist biara nwuo onwu n'ih anyi bu ndi mmehie. ⁷ A sikwari na anyi bu ndi ezi omume o gaara abu ihe siri ike mmadu ibia nwuo onwu n'ih anyi. Ma eleghi anya, a ga-ahukwa onye nwere ike nwuo n'ih ezi mmadu. ⁸ Ma lee ka ihunanya Chineke siri puta ihè! Mgbe anyi ka nori na-eme mmehie, Kraist nwuru n'ih anyi.

⁹ Ebe a guru anyi dika ndi ezi omume site n'obara ya, nke kari nke a, a ga-esitekwa na ya zoputa anyi site n'onuma Chineke. ¹⁰ N'ih na, o buru na mgbe anyi bu ndi iro Chineke, e mere ka anyi na ya di n'udo site n'onwu Okpara ya, nke kari nke a bu, ebe o bu na anyi na ya dzi na mma, anyi ga-enweta nzoputa site na ndu ya. ¹¹ O bukwaghi naani nke a, kama anyi na-anurikwa onu n'ime Chineke site na Onyenwe anyi Jisosh Kraist, onye anyi sitere na ya nata idi na mma a ugbo a.

Adam na Kraist

¹² Dika o siri di, o bu site n'aka otu nwoke ka mmehie siri bata n'uwa. O bukwu mmehie a wetara onwu. Ugbo a, onwu erutela onye obula aka n'ih na mmadu niile emehiela.

¹³ Ma tupu e nye iwu, mmehie di n'uwa. Ma a dighi agukota mmehie mgbe iwu na-adighi. ¹⁴ Ma e mere ka onwu rute onye obula site n'oge Adam ruo n'oge Mosis. O metutara o buladi ndi mmehie ha na-adighi ka nke Adam, onye bu ihe atu nke onye ahụ gaje ibia.

¹⁵ Ma onyinye a adighi ka njehie ya. N'ih na o buru na otutu nwuru site na mmehie nke otu mmadu, lee ka o siri buru ihe di ukwu kari na amara Chineke na onyinye amara sitere n'otu onye bu Jisosh Kraist ga-ababiga uba oke rute otutu mmadu. ¹⁶ Ozọ, onyinye a adighi ka ihe mmehie mmadu muputara. N'ih na ikpe ahụ sooro mmehie otu onye weta omuma ikpe, ma onyinye ahụ sooro otutu njehie weta igu mmadu n'onye ikpe na-amaghi. ¹⁷ Ya mere, o buru na onwu chiru ochichi site na njehie nke otu onye, o bughu ihe di ukwu kari na ndi nabatara onyinye amara Chineke bara uba, ya na onyinye ezi omume, ga-achi achu na ndu site n'otu onye ahụ bu Jisosh Kraist.

¹⁸ Ya mere, dika otu njehie si weta ikpe omuma nye mmadu niile, otu ahụ kwa ka e si guo mmadu niile dika ndi ezi omume na ndi nwere ndu site n'otu oru ezi omume. ¹⁹ N'ih na dika otutu mmadu si buru ndi mmehie n'ih nnupu isi nke otu nwoke, otu a kwa ka otutu mmadu ga-abukwa ndi ezi omume n'ih nrube isi nke otu nwoke.

²⁰ Iwu biara mee ka mmehie na-aba uba, ma dika mmehie na-aba uba, amara na-abakwa uba kari. ²¹ Ya mere, dika mmehie si buru eze n'onwu, otu a kwa ka amara ga-esi buru eze site n'ez omume iweta ndu ebighi ebi site n'aka Jisosh Kraist, Onyenwe anyi.

6

Inwu onwu nye mmehie na Idi ndu n'ime Kraist

¹ Gini ozokwa ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-anogide n'ime mmehie ka amara na-aba uba? ² E e! O kwesighi! Olee otu anyi ga-esi na-adi ndu n'ime mmehie, mgbe anyi bu ndi nwuru anwu n'ebe mmehie di? ³ O bu na unu amataghi na mgbe ahụ e jikotara anyi na Kraist Jisosh na baptizim ka e jikotakwara anyi na ya n'onwu. ⁴ Ya mere, esitere na baptizim likoo anyi na ya n'onwu, dika e mere ka Kraist site n'onwu bilie n'ebube nke Nna, ka anyi sikwa otu a keta oke na ndu oheru.

⁵ O burukwa na e jikotaala anyi na ya n'onwu, e jikotakwala anyi na ya na mbilite n'onwu. ⁶ N'ih na anyi maara na a kpogidekotara ndu nke ochie anyi na Kraist n'elu obe, iji mee ka anu ahụ nke mmehie ahụ buru ihe a lara n'iyi, ka anyi burukwa ndi nwere onwe ha site n'ibu ohu nke mmehie. ⁷ N'ih na onye nwuru anwu agoala ya dika onye nwere onwe ya site n'ebe mmehie di.

⁸ O burukwa n'eziokwu na anyi na Kraist nwukoro onwu, anyi makwara na anyi na ya ga-adikokwa ndu ozo. ⁹ N'ih na anyi maara na ebe e mere ka Kraist site n'onwu bilie, o gaghị anwukwa ozo. Onwu enwekwaghị ike obula n'ebe o no ozo. ¹⁰ O nwuru naani otu mgbe n'ih mmehie. Ma ndu o na-adi ugbo a bu nke o na-adi nye Chineke.

¹¹ Ya mere, guo onwe unu ugbo a dika ndi nwuru anwu n'ebe mmehie di. Guokwa onwe gi dika ndi di ndu n'ebe Chineke no n'ime Kraist, site na Kraist Jisosh Onyenwe anyi. ¹² Unu ekwela ka mmehie na-achi eze n'ahu unu ozo, nke ga-eme ka unu na-erubere aguu nke anu ahụ isi. ¹³ Unu a nakwala eche akuku ahụ unu obula ka o buru ngwa oru ajo omume. Kama cheenu onwe unu n'ihu Chineke, dika ndi esi n'onwu kpoputa nyefee na ndu. Cheenu akuku ahụ unu niile n'ihu Chineke dika ngwa oru nke ezi omume. ¹⁴ N'ih na unu ekwesighi i bu ohu mmehie, ebe o bu na unu anokwaghị n'okpuru iwu ozo, kama unu no n'okpuru amara.

Ibu ohu nke ezi omume

¹⁵ Gini kwere? Anyi ga-eme mmehie n'ih na anyi anoghi n'okpuru iwu kama n'okpuru amara? Mba! O kwesighi. ¹⁶ O bu na unu amataghi na mgbe unu weere onwe unu nye mmadu irubere ya isi dika ohu, unu bu ohu nye onye ahụ unu na-erubere isi, maobu ohu nye mmehie nke na-eduba n'onwu, ma o bukwanyu irube isi nke na-eduba n'ezi omume? ¹⁷ Ma ekele diri Chineke n'ih na o bu ezie na unu buru ohu nye mmehie, ma ugbo a, unu ejirila obi unu niile kpebie inabatara onwe unu ozizi ahụ e nyefere n'aka unu. ¹⁸ Ugbo a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie, unu aburu ndi ohu ezi omume.

¹⁹ Ana m eji ihe imaatu site na ndu a na-ebi kwa ubochi, n'ih adighi ike nke anu ahụ mmadu. Ya mere, dika unu si were ahụ unu di iche iche nye ibu ohu adighi ocha na ajo omume nke na-abawanye uba, sitekwanyu otu a were ha nye ugbo a ka ha buru ohu ezi omume nke na-eduba n'idi nsu. ²⁰ Mgbe unu bu ohu mmehie, o nweghi ihe megidere unu ime ezi omume. ²¹ Ma gini bu uru unu nwetara n'oge ahụ site n'oru ahụ niile unu ruru, bu ihe ndi ahụ na-eme ka ihere mee unu? Ihe ndi ahụ na-eduba n'onwu. ²² Ugbo a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie. Unu agoala ndi ohu Chineke. Uru unu na-erita

bụ idi nsọ, ogwugwu ya bukwa ndu ebighi ebi. ²³ N'ih i na ugwo oru mmehie bu onwu, ma onyinye amara Chineke na-enye n'efu, bu ndu ebighi ebi, site na Jisos Kraist Onyenwe anyi.

7

Ima atụ site n'ọlulu di na nwunye

¹ O bu na unu amaghị umunna m, unu ndi maara iwu nke oma na o bu oge mmadu di ndu ka iwu na-ejide ya? ² Dika ihe imaatu, iwu na-ejikota nwanyi luru di na di ya mgbe di ya ka no ndu, ma o buru na di nwanyi ahụ anwu, o nokwaghị n'okpuru iwu jikotara ha dika di na nwunye. ³ A ga-akpo ya nwanyi na-akwa iko ma o buru na o lakwuru nwoke ozo mgbe di ya ka di ndu. Ma o buru na di ya anwu, o ga-abu onye nwere onwe ya site n'iwu ahụ. O kwaghị iko ma o buru na o luo nwoke ozo.

⁴ Ya mere, umunna m, unu onwe unu kwa anwuola n'ebe iwu di site n'ahụ Kraist, ka e nwe ike kenye unu onye ozo, bu onye ahụ e mere ka o si n'onwu bilie. Ka anyi site na ya mia mkpuru nye Chineke. ⁵ Mgbe anu ahụ mmehie na-achi anyi, ochicho ojo nke iwu na-akpali juputara n'ime anyi, nke mere na anyi na-amị mkpuru nye onwu. ⁶ Ugbu a, a toghapula anyi puo n'aka iwu ebe anyi nwuru nye ihe ndi kere anyi agbu na mbu, anyi anaghị ebikwa ndu n'usoro iwu ochie nke e dere n'akwukwo, kama anyi na-eje ozi n'usoro ndu ohuru nke mmuo.

Iwu na mmehie

⁷ Ugbu a, gini ka anyi ga-ekwu? Iwu ahụ o bu mmehie? N'ezie, mbaa! Agaraghị m ama ihe mmehie bu ma o bughị site n'iwu. O buru na iwu asighi, "Enwela anya ukwu,"* agaraghị m ama na o bu mmehie. ⁸ Ma mmehie sitere n'iwu a megidere ochicho ojo, mee ka echiche m mgbe niile buru ihe gbasara ihe ojo, na otu m ga-esi mee ha. A si na iwu adighi, mmehie agaraghị adi. ⁹ Na mbu, abu m onye di ndu mgbe iwu na-adighi, ma mgbe iwu biara, e mere ka mmehie nwe ntute. ¹⁰ Anwuru m, ma choputa na iwu ahụ kwesiri iwetara m ndu ghoziri ihe wetara onwu. ¹¹ N'ih i na mmehie jiri ohere ahụ iwu webatara ghogbuo m, sitekwa n'iwu ahụ gbuo m. ¹² N'ezie, iwu ahụ di nsọ, ihe e nyere n'iwu di nsọ, burukwa ezi omume na ihe di mma.

¹³ Mgbe ahụ, o putara na ihe ahụ di mma wetaara m onwu? Mba! Kama o bu mmehie sitere n'ihe di mma wetara m onwu, ka e nwee ike gosiputa na mmehie bu ihe jogburu onwe ya site n'ihe e nyere n'iwu.

Ogu na mba di na ndu onye Kraist

¹⁴ Anyi matara na iwu bu ihe nke mmuo ebe mu onwe m bu anu ahụ efu, onye e rere dika ohu nye mmehie. ¹⁵ O nweghi uzọ ihe m na-eme si doo m anya. N'ih i na ihe m na-eme abughị ihe m choro ime, o bu ihe m kporo asi bu ihe na-agara m aka ime mgbe niile. ¹⁶ Ma o buru na m eme ihe m na-achoghị ime, ana m ekwenye na iwu di mma. ¹⁷ Ma dika o di, o bukwaghị mu onwe m na-eme ihe ndi a, kama o bu mmehie bi n'ime m. ¹⁸ O doro m anya na o nweghi ihe oma obula di n'ime m, ya bu n'ime anu ahụ m. N'ih i na o na-agu m aguu ime ezi ihe, ma ike ime ezi ihe adighi n'ime m. ¹⁹ Ihe m na-eme mgbe m choro

* 7:7 7:7 Qpu 20:17; Dit 5:21

ime ezi ihe abughị ezi ihe ahụ m chọrọ ime kama ọ bụ ajoyo ihe ahụ m na-achoghị ime ka m na-eme. ²⁰ Ọ bụrụ na m na-eme ihe ahụ m na-achoghị ime, ọ putara na ọ bughị mụ onwe m na-eme ihe ndị ahụ. Kama ọ bụ mmehie bi n'ime m na-eme ha.

²¹ Achoputara m iwu nke na-arụ ọrụ n'ime m. Mgbe m chọrọ ime ihe oma, naanị ihe ojoyo bụ ihe na-agara m aka ime. ²² N'ime ime onwe m, ọ na-agụ m agụụ ime ihe iwu Chineke kwuru. ²³ Ma ana m ahụta iwu ozo dị n'ime m nke na-agba mgba megide iwu nke dị n'uche m, ime ka m bụrụ ohu nye iwu nke mmehie na-arụ ọrụ ya n'anụ ahụ m. ²⁴ Lee ụdị onodu ojoyo nke m hūgara onwe m n'ime ya! Onye pụrụ inaputa m site n'anụ ahụ a nke na-eduba m n'ọnwu? ²⁵ Ma ekele diri Chineke, onye na-anaputa m site na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị!

Ya mere, n'ime mmụọ m, ahụ m odibo nye iwu Chineke, ma n'ime anụ ahụ mmehie m, ahụ m ohu nye iwu nke mmehie.

8

Ndụ site n'ike Mmụọ Nso

¹ Ya mere, ikpe omuma obula adighikwa ugbu a nye ndi niile n'ime Jisọs Kraịst. ² N'ihị na site na Kraịst Jisọs iwu nke Mmụọ na-enye ndi emeela ka m nwere onwe m site n'iwu nke mmehie na onwu. ³ N'ihị na ihe iwu na-enweghi ike ime, n'ihị adighi ike nke anu ahụ, ka Chineke mere, site n'izite Okpara ya, ka ọ bịa n'udidi anu ahụ mmehie, buri aja mmehie, site otu a, maa mmehie ikpe na anu ahụ. ⁴ Ka izu ezu nke ihe niile iwu choro n'aka anyi buru ihe e mezuru n'ime anyi, bu ndi na-adighi ebi ndu dika ochicho anu ahụ si diri, kama dika ochicho Mmụọ Nso si di.

⁵ Ndi niile na-ebi ndu ha dika anu ahụ siri choo, na-ebi ya naanị imezu agụụ niile na-agụ anu ahụ ha. Ma ndi niile na-agbaso ụzo nke Mmụọ na-achoputa na ha na-eme ihe Mmụọ na-achọ. ⁶ Itukwasị uche n'ihe nke anu ahụ na-eweta onwu. Ma itukwasị uche n'ihe nke Mmụọ Nso na-eweta ndu na udo. ⁷ N'ihị na onye obula tukwasiri uche ya n'ihe nke anu ahụ na-ebuso Chineke agha, ọ naghị edebe iwu nke Chineke. N'eziokwu, ọ gaghị enwe ike idebe ya. ⁸ Ya mere, ndi narubere anu ahụ ha isi apughị ime ihe ga-atọ Chineke uto.

⁹ Ma lee! Unu onwe unu anaghị ebizi ndu n'usoro nke anu ahụ, kama unu na-ebi n'usoro nke Mmụọ Nso n'ihị na Mmụọ nke Chineke bi n'ime unu. Onye obula na-enweghi Mmụọ nke Kraịst abughị nke ya. ¹⁰ Ọ burukwa na Kraịst bi n'ime unu, anu ahụ unu ga-abu ihe nwuru anwu n'ebe mmehie di, ma mmụọ unu di ndu n'ihị na a guola unu na ndi ezi omume. ¹¹ Ọ buri na Mmụọ onye mere ka Jisọs si n'onwu bilie, bi n'ime gi, onye ahụ nke mere ka Kraịst si n'onwu bilie ga-emekwa ka anu ahụ gi di ndu site n'ike Mmụọ Nso ahụ, onye bi n'ime gi.

¹² Ya mere, umunna m, anyi ji ugwo ma ọ bughị anu ahụ ka anyi ji ugwo idi ndu dika ochicho ya si di. ¹³ Ọ buri na unu na-ebi ndu dika anu ahụ si choo, unu ga-anwu. Ma ọ buri na unu ga-eji ike nke Mmụọ Nso mee ka omume niile nke anu ahụ nwuo, unu ga-adị ndu.

¹⁴ N'ihị na ndi niile Mmụọ nke Chineke na-achi bu umu Chineke. ¹⁵ N'ihị na unu anataghị mmụọ nke na-eme unu ndi ohu ozo nye itu ujo, kama unu natara Mmụọ nke mere unu umu Chineke. Ọ bụ site

na Mmuo ahụ ka anyị ji na-akpọ “*Abba,* Nna.*” ¹⁶ Mmuo Nso, n’onwe ya na-agbakwa ama n’ime mmuo anyị, na-agwa anyị na anyị bu umu Chineke. ¹⁷ Ugbu a, o buru na anyị bu umu, o putara na anyị bu ndi nketa oke, ndi ga-eketa ihe Chineke nwere, na ndi ha na Kraist ga-eketa ihe, ma o buru n’ezie na anyị ga-esoro ya keta oke ahuhu ya, ka anyị si otu a sorokwa ya keta oke n’ebube ya.

Ebube di n’ihu

¹⁸ N’ikwu eziokwu, ahuhu niile anyị na-ata ugbu a erughị ihe a ga-eji tunyere ebube niile a ga-ekpughe n’ime anyị. ¹⁹ Ihe niile e kere eke ji oke aguu na-eche mgbe a ga-egosiputa ndi bu umu Chineke. ²⁰ N’ihi na e tinyere ihe e kere eke n’onodu ihe na-abaghị uru, ma o bughi site n’ochichọ nke onwe ya, kama n’ochichọ nke onye ahụ tinyere ya n’onodu ahụ n’ime olileanya, ²¹ na otu ubochi na ha ga-enwere onwe ha site n’agbu nke ire ure, sorokwa keta oke n’ebube ahụ ga-abu nke umu Chineke.

²² Anyị maara na ruo ugbu a, ihe niile e kere eke na-asu ude n’ihi ihe mgbu ha no n’ime ya, dika ihe mgbu nke omumu nwa. ²³ O bughi naani nke a, ma anyị onwe anyị, ndi nwere mkpuru mbu nke Mmuo Nso, na-asukwa ude n’ime onwe anyị, na-echesi ike mgbe a ga-akpobata anyị dika umu, mgbe a ga-agbaputa anu ahụ anyị. ²⁴ N’ihi na a zoputara anyị site n’olileanya di otu a. Ma olileanya a na-ahu anya abughi olileanya. Onye na-enwe olileanya mgbe ihe o na-ele anya ya di ya n’aka? ²⁵ Ma o buru na olileanya anyị dabeere n’ihe ahụ anyị na-enwetabeghi, anyị ga-eji ndidi chere tutu ihe ahụ erute anyị aka.

²⁶ Otu aka ahụ, Mmuo Nso na-enyere anyị aka n’ime adighi ike anyị. N’ihi na anyị amaghị ka esi ekpe ekpere dika o kwesiri. Ma Mmuo Nso n’onwe ya ji isu ude nke onu apughi ikọ na-arioro anyị arioro. ²⁷ Chineke, onye na-enyocha obi mmadu, amarala ihe Mmuo Nso bu n’uche. N’ihi na Mmuo Nso na-arioro ndi nso niile arioro dika Chineke si choo.

²⁸ Anyị maara na ihe niile na-arukota oru maka odimma ndi huru Chineke n’anya bu ndi a kporo dika uche nso ya siri di. ²⁹ N’ihi na ndi ahụ o maarari ka o kakwara akara ka ha nwe udidi nke Okpara ya, ka o buru nwa e buru uzọ muo n’etiti otutu umunna. ³⁰ Ma ndi ahụ o kara akara, ka o kpokwara; ndi o kporo, ka o guru na ndi ezi omume; ndi o guru na ndi ezi omume ka o nyekwara otuto.

Onodu na-enweghi atu nke anyi nwere

³¹ Gini ozọ ka anyị ga-ekwu banyere ihe ndi a. O buru na Chineke nonyere anyị, onye puru imegide anyi? ³² Onye ahụ na-azoghị ndu Okpara ya, kama o weere ya nye n’ihi mmehie anyi niile, o di ihe ozọ anyi choro o na-agaghị enye anyi site na ya? ³³ Onye puru ibo ndi ahụ Chineke hoputara ebubo? O bu Chineke na-agu mmadu dika onye ezi omume. ³⁴ Onye bu onye ahụ nke ga-ama ikpe? O bu Kraist Jisos onye nwuru, ma kari nke ahụ, onye e mere ka o si n’onwu bilie, no n’aka nri Chineke na-ariotakwara anyi arioro. ³⁵ Onye nwere ike ikewapu anyi site n’ihunanya Kraist? O bu nsogbu, ka o bu ihe isi ike, ka o bu

* 8:15 8:15 Nke a putara Nna n’asusu di Aramaik.

mkpagbu. Ka o bu unwu, ka o bu igba ototo, ka o bu ihe egwu, ka o bu mma agha? ³⁶ Dika e dere ya,

“O bu n’ihi gi ka anyi na onwu ji na-agba mgba ubochi niile.

A na-ele anyi anya dika aturu a gaje igbu egbu.”†

³⁷ Mba, kama n’ime ihe ndi a niile, anyi kariri ndi mmeri site n’onye ahụ huru anyi n’anya. ³⁸ N’ihi na nke a bu ihe m maara nke oma, na onwu, maobu ndu, maobu ndi mmuo ozi, maobu mmuo di iche iche ndi na-achi n’elu na n’uwa, maobu ike ochichiri di iche iche, maobu ihe di ugbo a, maobu ihe gaje ibia, ³⁹ maobu idi elu, maobu idi omimi, ma o bukwanu ihe obula ozo e kere eke, agaghi enwe ike ikewapu anyi site n’ihunanya Chineke, nke di n’ime Kraist jisos Onyenwe anyi.

9

Chineke na ndi ya o hoputara

¹ Ana m ekwu eziokwu n’ime Kraist. Anaghi m ekwu okwu ugha. Akonuche m nke Mmuo Nso na-achi na-agbakwara m ama. ² A no m n’onodu oke ihe mwute na ihe mgbu di ukwu n’obi m. ³ A si na o bu ihe ga-ekwe mee, ejikeere m ibu onye a buru onu na onye e wepuru site n’ebe Kraist no n’ihi umunna m na ndi ikwu m, ⁴ bu ndi Izrel. Ndi Chineke horo ka ha buru umu ya, ndi o nyere ebube ya na ogbugba ndu ya. O nyekwara ha iwu na ife ofufe n’ulonso ukwu ahụ na otutu nkwa di iche iche. ⁵ Ha si n’agburu nna nna anyi ochie ha. Kraist n’onwe ya, n’udidi mmadu, sikwa n’agburu ha puta, onye bu Chineke nke ihe niile, onye a na-eto ruo ebighi ebi. Amen.

Chineke adighi ala azu na nkwa ya

⁶ O bughi di ka a ga-asị na okwu Chineke na-ala azu. N’ihi na o bughi onye obula a muru n’ezinaulo ndi Izrel bu onye Izrel. ⁷ Na ha sitere n’agburu Ebrahim puta emeghi ka ha buru umu Ebrahim n’ezie. Ma n’akuku nke ozo, “O bu site n’Aizik ka a ga-akpo mkpuru gi aha.”* ⁸ Nke a na-egosi na o bughi ndi niile a muru na-anu ahụ bu umu Chineke, kama umu ndi ahụ e kwere na nkwa bu ndi a na-agunye di ka umu Ebrahim site na nkwa ahụ. ⁹ Lee ka e si kwee nkwa ahụ, “Mgbe oge ahụ a kara aka ruru, aga m aloghachi, Sera ga-amukwa nwa nwoke.”†

¹⁰ O bughi naani nke a. Umu Ribeka si n’otu nna, ya bu nna nna anyi Aizik. ¹¹ Ma tupu a muo umu ejima ndi a, ma o bukwanu tupu ha emee ihe obula di mma maobu nke di njo, iji mee ka ochicho Chineke banyere nhoputa ha guzoro, ¹² o bughi site n’oru kama o bu site n’onye ahụ nke na-akpo, n’ihi na a gwara ya si, “Nke okenye ga-ejere nke nta ozi.”‡ ¹³ Dika e dere ya, “Jekob ka m huru n’anya ma Iso ka m kporo asi.”§

¹⁴ Ginikwa ka anyi ga-ekwu? Chineke o bu onye ajo omume? Mba! ¹⁵ N’ihi na o gwara Mosis, “Onye m choro imere ebere ka m ga-emere ebere,

o bukwa onye m choro imere omiko ka m ga-enwere omiko.”*

¹⁶ Ya mere, o dabereghi n’ochicho nke mmadu maobu irusi oru ike ya kama o dabere n’ebere Chineke. ¹⁷ N’ihi n’akwukwo nso gwara Fero,

† 8:36 8:36 Abu 44:22 * 9:7 9:7 Jen 21:12 † 9:9 9:9 Jen 18:10,14 ‡ 9:12 9:12 Jen 25:23

§ 9:13 9:13 Mal 1:2,3 * 9:15 9:15 Qpu 33:19

“Emere m ka i buru ihe i bu n’ihi nke a, ka m were gi ziputa ike m, ka e nwe ike kwusaa aha m n’uwa niile.”† 18 O putara ihe na o bu naani ndi Chineke choro ka o na-emere ebere, ndi o chokwara ka o na-eme ka ha buru ndi obi ha kpochiri akpochi.

Iwe Chineke na ebere ya

19 Ma eleghi anya unu puru igwa m, “Gini kwanu mere o ji ata anyi uta? Onye kwanu puru iguzogide ihe o zubere ime?” 20 Onye ka i bu gi mmadu efu, ijiaju Chineke ajuju? “Nkata mmadu na-akpa o ga-aju onye na-akpa ya ajuju, ‘Onye si gi kpaa m otu a?’”‡ 21 Otu a kwa, onye okpu ite o nweghi ike isite n’otu uru ahụ o nwere kpuo udi ite obula masiri ya, ufodu ite puru iche na ufodu e ji eje ozi n’ulo?

22 O burukwanu na Chineke ekpemie igosi iwe ya na ime ka a mara ike ya site n’inwe oke ndidi banyere ndi oke iwe ya ga-adakwasị bu ndi a kwadoro maka mbibi? 23 Ma o burukwanu na o mere nke a iji mee ka ndi ahụ o na-emere ebere mata iba uba nke ebube ya, bu ndi o bururị uzọ kwadoo maka ebube a. 24 O buladi anyi bu ndi o kpokwara, o bughị naani site na ndi Juu kama site na ndi mba ozo? 25 Dika o kwuru n’akwukwo Hosiya,

“Aga m akpo ha ‘ndi m,’ bu ndi na-abughị ndi m.

Aga m akpokwa ya ‘onye m huru n’anya’ bu onye m na-abughị n’anya.”§

26 Ma,

“N’otu ebe ahụ a no si ha,

‘Unu abughị ndi m,’

bukwa ebe a ga-anọ kpuo ha, ‘Umụ* nke Chineke di ndu.’”†

27 Aizaya bere akwa n’ihi umu Izrel,

“O bu ezie na onuogugu umu Izrel dika uzuzu di n’akuku osimiri, maobu naani mmadu ole na ole ka a ga-azoputa.

28 N’ihi na Onyenwe anyi na-aga ikpe uwa a ikpe.

O ga-eme osiiso n’ikpe ahụ ma kpebie ya.”‡

29 O bukwa dika Aizaya kwuru na mbu,

“O buru na Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile

ahapurughị anyi umu umu,

anyi gara adi ka Sodom,

anyi gaara adikwa ka Gomora.”§

Ihe mere e ji ju ndi Izrel

30 Gini kwa ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na o enyela ndi mba ozo na-enweghi oge ha gbasoro ezi omume, ma ha natara ya, bu ezi omume nke sitere n’okwukwe, 31 ma ndi Izrel na-agbaso iwu nke ezi omume, enwebeghi ike ime onwe ha ndi a ga-anabata. 32 Gini gbochiri ha? O bu n’ihi na ha agbasoghi ya site n’okwukwe. Kama ha chere na o bu site n’oru. Ha zohiere ukwu n’oke nkume iso ngongo ahụ. 33 Dika e dere ya,

“Lee, ana m atogbo na Zayon nkume nke na-eme ka ndi mmadu so ngongo,

oke nkume nke na-eme ka ha daa.

† 9:17 9:17 Opu 9:16 ‡ 9:20 9:20 Ajz 29:16; 45:9 § 9:25 9:25 Hos 2:23 * 9:26 9:26 Ya bu, umu ndi ikom † 9:26 9:26 Hos 1:10 ‡ 9:28 9:28 Ajz 10:22,23 § 9:29 9:29 Ajz 1:9

Ma onye nke kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya.”*

10

¹ Ụmụna m, ihe na-agụ nnoq obi m agụ nke ukwu na ekpere m nakpe nye Chineke bụ ihu na a zoputara ha. ² Ana m agba akaebe na ihe banyere Chineke na-anụ ha oku n'obi nke ukwu. Kama inu oku n'obi ha abughị site na mmazu Chineke. ³ Ebe ha na-amaghị ezi omume nke si na Chineke bja kama ha choro ihiwe nke onwe ha, ha ewedaghị onwe ha n'okpuru ezi omume nke Chineke. ⁴ Kraist bụ ogwugwu iwu. Ya mere, ezi omume ga-adiri onye obula nke kwere.

Ama Mosis gbara banyere idebe iwu

⁵ Mosis si otu a dee banyere ezi omume nke sitere n'iwu, “Onye obula na-eme ihe ndi a ga-adi ndu site na ha.”* ⁶ Ma ezi omume ahụ nke sitere n'okwukwe na-asị, “Asila n'ime obi gi, 'onye ga-arigo n'ime eluigwe?’”† (nke bu, ikudata Kraist) ⁷ “maobu, 'Onye ga-arida n'ime ili?’”‡ (nke a bu, ikpolite Kraist site na ndi nwuru anwu). ⁸ Ma gini ka o na-ekwu? “Okwu ahụ nọ gi nso, o di n'onu gi dirikwa n'obi gi,”§ o bu ya, bu okwu okwukwe ahụ anyi na-ekwusa. ⁹ Ma o buru na i ga-eji onu gi kwuputa, na “Jisosh bu Onyenwe anyi,” kwerekwa n'ime obi gi na Chineke kpolitere ya site n'onwu, a ga-zoputa gi. ¹⁰ N'ihina o bu obi gi ka i ga-eji kwere; a guo gi n'onye ezi omume, o bukwa onu gi ka i ga-eji kwuputa, a zoputa gi. ¹¹ Dika akwukwo nso kwuru, “Onye obula kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya.”* ¹² N'ihina o nweghi ihe di iche n'etiti onye juu na onye mba ozo, otu Onyenwe anyi ahụ bu Onye nwe mmadu niile, o na-agozibigakwa ndi na-akpoku ya oke. ¹³ N'ihina, “Onye obula nke na-akpoku aha Onyenwe anyi, ka a ga-zoputa.”†

¹⁴ Ma olee otu ha ga-esi kpokuo aha ya ma o buru na ha ekwereghe na ya? Olee otu ha ga-esikwa kwere n'onye ahụ ha anubeghi ihe gbasara ya? Olee otu ha ga-esi nukwa ma o buru na ndi nkwsa adighi? ¹⁵ Oleekwanu otu ha ga-esi puo gaa kwusaa, ma o buru na o nweghi ndi zipuru ha? Dika e dere ya n'akwukwo nso, si, “Lee, ka ha si maa mma bu ukwu ndi na-eweta ozioma.”‡

¹⁶ Ma o bughị mmadu niile nabatara ozioma ahụ. N'ihina Aizaya kwuru, “Onyenwe anyi, onye kweere ozi anyi?”§ ¹⁷ Ma o bu ihe doro anya na o bu site n'ige nti n'oziooma a ka mmadu ji enweta okwukwe, ozioma ahụ a na-anu bu site n'okwu Kraist. ¹⁸ Ma ana maju, O ga-abu na ha anughi? Ha nuru ya n'ezie.

“N'üwa niile ka olu ha puru gazuo,

okwu onu ha niile erukwaala n'ebe üwa soturu.”*

¹⁹ Ozokwa, ana maju, o bu na Izrel aghotaghi? Na mbu, Mosis siri, “Aga m esite na ndi na-abughi mba kpalie mmuo ekworo n'ime unu; aga m esitekwa n'obodo na-enweghi nghota kpasuo unu iwe.”†

²⁰ Ma Aizaya jiri nkwsa okwu si,

“Ndi chotara m bu ndi na-adighiaju ase m,

ekpugheere m onwe m nye ndi ahụ na-adighiaju ase m.”‡

* 9:33 9:33 Ajz 8:14; 28:16 * 10:5 10:5 Lev 18:5 † 10:6 10:6 Dit 30:12 ‡ 10:7 10:7 Dit 30:13 § 10:8 10:8 Dit 30:14 * 10:11 10:11 Ajz 28:16 † 10:13 10:13 Jul 2:32 ‡ 10:15 10:15 Ajz 52:7 § 10:16 10:16 Ajz 53:1 * 10:18 10:18 Abu 19:4 † 10:19 10:19 Dit 32:21 ‡ 10:20 10:20 Ajz 65:1

21 O kwuru banyere ndi Izrel,
 “Agbasara m aka m ogologo ubochi niile
 nye ndi nnupu isi na ndi na-ekwesi olu ike.”§

11

A ga-azoputa ole na ole

¹ Mgbe ahụ a na m ajụ, ọ ga-abụ na Chineke ajula ndi ya? Mba, nke a apughị ime, n’ihi na mụ onwe m bukwa onye Izrel. Abụ m nwa nwa Ebrahim, onye si n’agburu Benjamin pụta. ² Chineke ajubeghi ndi ya bu ndi ọ hoputara site na mmalite ihe niile. Ọ bu na unu amaghi ihe akwukwo nsọ na-ekwu banyere Ilaia, otu o siri rịọ Chineke ariri megide umu Izrel? ³ “Onyenwe m, ha egbuchala ndi amuma gi niile, mebiekwa ebe ichu aja gi niile, maobu naani m foduru. Ha na-achokwa uzọ igbu m.”* ⁴ Gini bu osisa Chineke nyere ya? “E nwere m puku mmadu asaa ozọ ndi huru m n’anya, ndi na-egbubeghi ikpere ha n’ala nye Baal.”† ⁵ Otu a ka ọ dikwa n’oge di ugbu a, a horola mmadu ole na ole site n’amara ya. ⁶ Ọ buru na o sitere n’amara, o sighizikwa n’oru. N’ihi na ọ buru na o si n’oru, amara ya abughikwa amara n’eziokwu.

⁷ Gini kwa? Ihe ndi Izrel jiri ike ha niile na-achọ nke ha na-achotaghi ka ndi a hoputara chotara. Ndi nke ozọ mechiri obi ha. ⁸ Dika e dere ya,

“Chineke nyere ha mmuọ na-eme mmadu iberiibe.

O nyela ha anya nke ha na-ejighi ahụ uzọ,
 nyekwa ha nti nke ha na-ejighi anu ihe;

o mere nke a ruo taa.”‡

⁹ Devid kwukwara,

“Ka tebul ha ghororo ha igbudu na onya,

ha burukwa ihe isọ ngongo na ntaramahuru nye ha.

¹⁰ Ka anya ha gbaa ochichiri, ka ha gharakwa ihu uzọ.

Mee ka azu ha buru ihe arojiri aroji ruo mgbe ebighi ebi.”§

A ga-azoputa ndi Juu

¹¹ Ajuju ozọ m na-aju bu nke a: Ọ ga-abu na ha suru ngongo ka ha daa ma ghara ibilite ozọ? Ọ bughu otu a! Kama n’ihi mmehie ha, nzoputa rutere ndi mba ozọ ka e sitekwa na nke a kpalie ekworo n’ime umu Izrel. ¹² Ma ọ buru na mmehie ha wetara akunuba nye uwa, ọ burukwa na ibu ogbenye ha wetara ngozi nye ndi mba ozọ, ọ bu na ngozi babigara uba oke agaghi adi mgbe a ga-agukota onuogugu ha niile?

¹³ Ugbu a, unu ndi mba ozọ, ka m na-agwa okwu. Ọ bu ezie na mụ onwe m bu onyeozu nye ndi mba ozọ, ana m enwe afo ojuju n’ihi ije ozi m. ¹⁴ N’ihi na enwere m olileanya na, ma eleghi anya, apuru m isite n’uzọ a kpasuo ekworo n’ime ufodu umunna m, ka e site n’ekworo ha zoputa ufodu n’ime ha. ¹⁵ Ọ buru na ọ bu site n’ujuju a juru ha ka e siri mee ka uwa diri na mma, gini ga-eme mgbe a nabatara ha? Ọ ga-adi ka i si n’onwu bilie ozọ, nwee ndu ozọ. ¹⁶ Ebe ọ bukwa na iberiibe achicha e jiri chuo aja bu ihe di nsọ, mgbe ahụ, achicha ahụ

§ 10:21 10:21 Ajz 65:2 * 11:3 11:3 1Ez 19:10,14 † 11:4 11:4 1Ez 19:18 ‡ 11:8 11:8 Dit 29:4; Ajz 29:10 § 11:10 11:10 Abụ 69:22,23

niile bu ihe di nsọ. N'ih i na ọ buru na mgborogwu osisi di nsọ, otu a kwa, alaka ya ga-adikwa nsọ.

Ido aka na nti

¹⁷ Ma a nyakapuru ufodu alaka osisi a, werekwa unu bu alaka osisi oliv ohia nyapagide n'onodu ha. Ya mere, unu esorola keta oke na ngozi sitere na mgborogwu osisi oliv ahụ. ¹⁸ Ma unu ekwesighi inya isi na a dokapuru alaka ndi ozo were unu dochie n'onodu ha. Ihe unu na-aghaghi imata bu nke a: unu bu naani alaka di n'osisi. O bughi unu na-ebu mgborogwu osisi, kama o bu mgborogwu osisi na-ebu unu. ¹⁹ Ma eleghi anya unu nwere ike kwuo, "Ma a nyakapuru alaka ufodu e nwee ohere ebe a ga-anyapagide anyi." ²⁰ Nke ahụ bu eziokwu. Ma chetakwanu na a nyakapuru ha n'ih i ekweghi ekwe ha, ma unu no naani site n'okwukwe. Ya mere anyala isi, kama na-atu egwu. ²¹ N'ih i na ọ buru na Chineke emereghi alaka nke osisi ahụ waputara n'onwe ya ebere, ọ gagh i emekwara gi ebere.

²² Ya mere, tulee obioma na aka ike Chineke, aka ike n'ebe ndi dara ada no, ma obioma n'ebe unu no, naani mgbe unu na-anogideghi n'obi ebere ya, ma o bughi ya, o ga-anyakapukwa unu. ²³ Ma o buru na ha anogideghi na-ekweghi ekwe, a ga-anyapagidekwa ha n'ih i na Chineke puru inyapagide ha ozo. ²⁴ N'ih i na asi na e gbuputara unu site n'alaka osisi oliv ohia, nyapagide unu n'osisi oliv oma ahụ n'uzo na-abughi usoro ndu, gini kwanu ga-egbochi inabata alaka ndi ya, bu ndi si na ya, mee ka ha laghachi azu n'osisi oliv ahụ e si nyakapu ha.

Nzube Chineke banyere ndi Izrel

²⁵ Umunna m, achoro m ka unu mata ihe omimi a, ka unu ghara inya isi. Nnupu isi ufodu umu Izrel agaghi adigide kama o ga-adi ruo n'oge onuogugu ndi mba ozo a ga-anabata zuru. ²⁶ Mgbe ahụ, a ga-azoputa Izrel niile. Dika e dere ya,

"Onye nzoputa ga-esite na Zayon bia.

O ga-eme ka Jekob site na ndu asopurughi Chineke chigharia.

²⁷ Nke a bu ogbugba ndu m nke di n'etiti mu na ha,

mgbe m wepuru mmehie ha niile."^{*}

²⁸ N'ih e banyere ozioma, ha bu ndi iro nke Chineke n'ih i unu. Ma a bia n'ih e gbasara nhoputa, ha bu ndi nke a huru n'anya n'ih i ndi nna nna ha. ²⁹ N'ih i na enye anarakwa adighi n'oniyine nakwa okpukpo Chineke. ³⁰ Unu onwe unu ndi na-enupuru Chineke isi na mbu, anatala ebere ya ugbo a, n'ih i nnupu isi ha. ³¹ Otu a ka o dikwa, ha bu ndi na-enupu isi ugbo a ka ha nwe ike soro unu keta oke site n'ebere Chineke meere unu. ³² N'ih i na Chineke enyefeela onye obula n'aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadu niile obi ebere ya.

Ekele diri Chineke

³³ Leenu ka o si di omimi bu aku ahụ Chineke nwere! Lee ka iba uba nke amamihe ya na ihe omuma ya siri di ukwu!

Apughi ichoputa ikpe ya niile,
uzo ya niile bukwa ihe apughi ichoputa.

³⁴ "Onye maara uche Onyenwe anyi?

Ma o bu onye bu onye ahụ na-enye ya ndumodu?"[†]

^{*} **11:27** 11:27 Aiz 59:20,21; 27:9; Jer 31:33,34 [†] **11:34** 11:34 Aiz 40:13

- 35 “Onye burula uto nye Chineke ihe, nke ga-eme ka Chineke kwughachi ya?”[‡]
- 36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, dikwara ya. O bu ya ka otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi! Amen.

12

Aja di ndu

¹ Ya mere, umunna m, eji m obi ebere Chineke na-arịo ka unu chee anu ahụ unu dika aja di ndu, dikwa nso, ma burukwa nke na-atọ Chineke uto, nke bukwa ofufe nke ime mmuo unu. ² Unu eyila uwa nke a, kama burunu ndi enwoghara site n’igbanwe uche unu. Mgbe ahụ, unu ga-enwe ike nwaputa ihe bu uche Chineke na ihe o na-achọ, nke bu ezi ihe, nke na-atọ ya uto na nke zukwara oke.

Oru obi umeala

³ Dika onyinye amara e nyere m siri di, ana m adọ onye obula n’ime unu aka na nti si, Unu atukwasila uche n’echiche banyere onwe unu kari ka o si kwesi. Kama, jirinu obi di umeala lee onwe unu anya dika okwukwe Chineke nyere unu ha. ⁴ Dika anyi niile n’otu n’otu si nwe anu ahụ nke nwere akuku di iche iche, bu akuku ndi na-arụ oru di iche iche, ⁵ n’otu aka ahụ, n’ime Kraist anyi bu otu, n’agbanyeghi na anyi bu akuku di iche iche nke otu anu ahụ. E jikotara anyi niile n’otu n’otu nye ibe anyi. ⁶ Anyi nwere onyinye di iche iche nke e sitere n’amara nye anyi, o buru na onye obula nwere onyinye ibu amuma, ya buo ya dika okwukwe o nwere ha. ⁷ O buru ije ozi, ya jee ozi, ya burukwanu izi ihe, ya zie ihe. ⁸ Ka onye nwere onyinye igbaume, gbaa ndi ozo ume, ya burukwanu inyeaka, ka onye nwere onyinye a site n’afọ ofufu mee ya, o buru ibu onyendu, ka onye ahụ duo site n’ikpachapu anya, ya burukwanu ime ebere, ka onye ahụ jiri obi uto na-eme ya.

Ihunanya

⁹ Ka ihunanya buru nke ihu abuo n’adighi na ya, kpoo ihe ojojo asi, jidesie ihe di mma ike. ¹⁰ Huritanu onwe unu n’anya, dika umu nke otu nna. Ka ihe ibe unu na-eme na-atọ unu uto. Na-asopukwanu ibe unu kari otu ha si asopuru unu. ¹¹ Unu abula ndi umengwu n’oru unu. Kama werenu mmuo na obi na-anu oku na-ejere Onyenwe anyi ozi mgbe niile. ¹² Nweenu obi anuri n’ime olileanya, nweenu ntachiobi n’ime nsogbu, na-ekpekwanu ekpere mgbe niile. ¹³ Na enyetunu ufodu ndi nso* ihe site n’ihe unu nwere iji gboo mkpa diri ha. Na-elekotakwanu ndi obia anya nke oma.

¹⁴ Gozienu ndi na-akpagbu unu, gozienu ha, unu abukwala ha onu. ¹⁵ Mgbe ndi ozo na-anuri onu, soronu ha nuria onu. Mgbe ha no n’iru uju, soronu ha ruo uju. ¹⁶ Na-ebinu n’udo. A bua onye mpako, unu na ndi onodu ha di ala na-enwe mmekorita, echekwala na i maara ihe niile.

¹⁷ Ejikwala ihe ojojo akwughachi ihe ojojo e mere gi. Kama, nachenu otu unu ga-esi mee ihe di mma n’anya mmadu niile. ¹⁸ Dika ike gi niile ha, mee ka gi na onye obula biri n’udo. ¹⁹ Ndi enyi m, unu abola obo, kama hapurunu Chineke oru ibotara unu obo. N’ihi na

‡ 11:35 11:35 Job 41:11 * 12:13 12:13 Ndi nke Onyenwe anyi

e dere ya, “Ibọ ọbọ diri m, aga m akwughachi,”† ka Onyenwe anyị kwuru. ²⁰ Ma otu ọ di,

“ọ buru na aguu na-agu onye iro gi, were nri zuo ya,

ọ burukwa na akpiri na-akpo ya nku, nye ihe onunụ ka ọ nuo, mgbe i na-eme nke a, i na-agukwasị icheku oku na-ere ere n’isi ya.”‡

²¹ Unu ekwela ka ihe ojoo merie unu, kama werenu ezi ihe merie ihe ojoo.

13

Irubere ndi na-achi achị isi

¹ Ka onye obula doo onwe ya n’okpuru ndi na-achi achị, n’ihi na ikike ochichi obula agaghi adi ma ọ buru na Chineke akwadoghi ya. Ọ bukwa Chineke toro ntala ikike ochichi niile e nwere. ² Ya mere, onye obula na-enupu isi n’okpuru ochichi, na-emegide ihe Chineke hiwere, ndi na-eme nke a ga-ewetara onwe ha ikpe omuma. ³ Ndi na-eme ezi ihe anaghi atu egwu ndi no n’ochichi, kama ndi na-atu ha egwu bu ndi na-eme ihe ojoo, ya mere ọ buru na i choghi itu ndi na-achi achị egwu, mee ihe di mma, ha ga-etokwa gi. ⁴ N’ihi na ọ bu onyeozu Chineke maka odimma nke gi, ma ọ buru na unu mere ihe na-adighi mma, tuonu egwu, n’ihi na onye na-achi achị nwere ezi nkwa doo ita onye mere ihe ojoo ahuhu. Ọ bu onyeozu Chineke burukwa onye na-eji onuma na-ata ndi mmebi iwu ahuhu. ⁵ Ya mere unu kwesiri irubere ndi na-achi achị isi, ọ bughị naani maka ahuhu diri ndi nnupu isi, kama n’ihi akonuche.

⁶ Ọ bukwa nke a kpatara unu ji na-atu utu isi nke taks, n’ihi na ndi na-achi achị na-ejere Chineke ozi mgbe ha na-aga n’ihu n’ezi ochichi. ⁷ Kwughachinu onye obula ihe unu ji ha n’ugwo, ọ buru na unu ji ugwo utu taks, kwuonu ya, ọ burukwa ugwo utu isi nke akunuba unu, ka unu ji, kwuonu ya. Ọ buru na onye obula kwesiri ka a soपुरu ya, soपुरunu onye di otu a, ọ burukwa na onye obula kwesiri ka a kwanyere ya ugwu kwanyere ya ugwu.

Ihunanya n’ihi na oge di nso

⁸ Kwuonu ugwo niile unu ji. Ka ugwo unu ga-ejide ndi mmadu buru ugwo ihu ha n’anya. N’ihi na mgbe i na-ahu ndi mmadu n’anya, i na-emezu ihe niile iwu choro. ⁹ Iwu niile e nyere, “Gi akwala iko,” “Egbula mmadu,” “Ezula ohi,” “Enwela anya ukwu n’ihe mmadu ibe gi nwere,”* nakwa iwu ndi ozo niile e nyere ka a chikotara n’otu nke a siri: “Hu mmadu ibe gi n’anya dika onwe gi.”† ¹⁰ Ihunanya adighi echere onye agbataobi ya echiche ojoo, ya mere ihunanya bu idebezu iwu niile.

Oge ahụ di nso

¹¹ Ihe ozo mere o ji di mkpa ibi ezi ndu bu nke a. Unu maara na oge ahụ anyi na-ele anya ya abiala nso. Ya mere, sitenu n’ura bilie, n’ihi na nzoputa anyi adila nso ugbu a karia mgbe ahụ anyi kweere na mbu. ¹² Abali ekeela abuo, ọ foduru ntakiri ugbu a, ọ buru ututu. Ka anyi yipu uwe oru nke ochichiri, ma yikwasị ngwa agha nke ihè. ¹³ Burunu ndi di ocha, dika ndi na-akpaghari n’ehihie. Ọ bughị n’igba

† 12:19 12:19 Dit 32:35 ‡ 12:20 12:20 Ilu 25:21,22 * 13:9 13:9 Opu 20:13-15,17; Dit 5:17-19,21 † 13:9 13:9 Lev 19:18

egwu ruru unyi, maobu n'inubiga mmanya oke, o bughi n'ikwa iko, na imefe ihe uwa oke. O bughi n'esemokwu, na ekworo. ¹⁴ Kama yirinu Onyenwe anyi Jisos Kraist dika uwe. Unu enyekwala ahụ unu ohere inweta ihe niile nke na-agu ya.

14

Ndi di ike na ndi dara mba

¹ Nabatanu ndi okwukwe ha na-esighi ike n'etiti unu. Ma o bughi n'ih i se okwu banyere ihe ntule nke obi. ² Otu onye nwere okwukwe iri ihe niile, ma onye na-adighi ike n'okwukwe, na-eri naani ahijia nri. ³ Onye ahụ na-eri ihe niile e kwesighi ileda onye juru iri ya anya. Otu a kwa, onye ahụ nke n'adighi eri ihe niile ekwesighi ima onye na-eri ihe ndi a ikpe. N'ih i na Chineke anabatala onye ahụ. ⁴ Onye ka i bu i ji na-ekpe odibo onye ozọ ikpe? Onye o diri ikpebi ma odibo ya o na-emezi emezi ma o dighi emezi bu nna ya ukwu. Ma odibo ahụ aghagh i guzosi ike n'ih i na Onyenwe anyi puru ime ka o guzosie ike.

⁵ Otu onye nwere ike na-eche na otu ubochi kacha ndi ozọ na idi nsọ, onye nke ozọ nwekwara ike na-eche na ubochi niile bu otu ihe, ma o kwesiri ka onye obula kpebiere onwe ya. ⁶ Onye obula na-eche n'otu ubochi bu nke puru iche, na-eme nke a nye Onyenwe anyi. Onye obula na-eri otu ihe na-eri ya n'ih i Onyenwe anyi. Ma onye na-adighi eri otu ihe ahụ na-eme kwa nke a nye Onyenwe anyi. Ma na-enyekwa Chineke ekele. ⁷ N'ih i na o nweghi onye n'ime anyi na-adiri naani onwe ya ndu, o nwekwagh i onye n'ime anyi na-anwuru naani onwe ya onwu. ⁸ O buru na anyi adiri ndu, anyi di ndu nye Onyenwe anyi; o burukwa na anyi anwu, anyi nwuru nye Onyenwe anyi; ya mere ma anyi di ndu ma anyi nwuru anwu, anyi bu nke Onyenwe anyi. ⁹ O bu n'ih i nke a ka Kraist ji nwuo, ma biliekwa, ka o buru Onyenwe nke ndi di ndu na nke ndi nwuru anwu.

¹⁰ Ma gi onwe gi, gin i mere i ji ekpe nwanna gi ikpe? Gini mekwara i ji eleda ya anya? N'ih i na anyi niile ga-eguzo n'otu n'otu n'ihu oche ikpe Chineke. ¹¹ E dere ya,

"N'ezie, dika m na-adi ndu," ka Onyenwe anyi kwuru, 'ikpere niile ga-egbu n'ihu m;

ire* niile ga-ekwuputakwa Chineke.' "†

¹² E, anyi niile n'otu n'otu ga-aza ajuju banyere ndu anyi n'ihu Chineke.

A kwadala nwa nna gi

¹³ Ya mere, ka anyi kwusi ikperita onwe anyi ikpe, kama kpebie n'ime obi gi na i gagh i edochiri nwanna gi ihe ga-eme ka o suo ngongo maobu ihe mgbochi n'uzo. ¹⁴ Dika onye no n'ime Onyenwe anyi Jisos, o doro m anya nke oma na o nweghi ihe obula na-adighi ocha na nke onwe ya. Ma o buru na onye obula na-ahuta ihe obula dika ihe na-adighi ocha, nye onye di otu a, ihe ahụ adighi ocha. ¹⁵ O burukwa na ihe i na-eri na-ewute nwanna gi, i nagh i egosi na i huru ya n'anya. Ekwela ka nri i na-eri buru ihe ga-ewetara nwanna gi ila n'iyi, n'ih i na cheta na o bukwa n'ih i ya ka Kraist jiri bia nwuo. ¹⁶ Ekwela ka ihe oma gi buru nke a ga-akpo ajo o ihe. ¹⁷ N'ih i na alaeze Chineke abughi oriri na onunu kama o bu ezi omume, na udo na onu n'ime Mmuo

* 14:11 14:11 Maobu, onu † 14:11 14:11 Ajz 45:23

Nso. ¹⁸ N'ih i na onye obula na-efe Kraist n'uzo di otu a, na-eme ihe na-atọ Chineke uto, umu mmadu na-anabatakwa ya.

¹⁹ Ka ihe na-agusi gi agu ike buru ime ihe ga-eweta udo, ya na ime ihe n'uzo a ga-esi mee ka e wulie ndi ozo elu. ²⁰ Emebikwala oru Chineke n'ih i nri; nri niile di ocha, ma o kwesighi ka onye obula rie ihe ga-eme ka onye ozo suog ngongo. ²¹ O ga-akara gi mma ka i hapu iri anu maobu inu mmanya ma o bukwanu ime ihe obula ga-eme ka nwanna gi suog ngongo.

²² Ya mere, ka okwukwe i nwere banyere ihe ndi a buru nke di n'etiti gi na Chineke. Ngozi na-adiri onye obula nke na-adighi ama onwe ya ikpe site n'ihe o nabatara. ²³ Ma onye obula na-eri ihe obula site n'obi abuo bu onye ikpe mara, n'ih i na o jighi okwukwe rie ya, n'ih i na ihe obula a na-esiteghi n'okwukwe mee bu mmehie.

15

Otu anyi kwesiri i si na-emeso ibe anyi

¹ Anyi onwe anyi bu ndi di ike kwesiri inagide mgbe ndi na-adighi ike mejoro anyi, o bugh i ime ihe ga-atọ anyi uto. ² Ka onye obula n'ime anyi na-eme ihe ga-atọ onye agbataobi ya uto maka odimma ha, ka o wulie ha elu. ³ N'ih i na Kraist n'onwe ya emeghi ihe toro ya uto, kama dika e dere ya n'akwukwo nso, "Mkpari niile nke ndi na-akpari gi dakwasiri m!"* ⁴ N'ih i na ihe niile edere n'oge gara aga bu iji kuziere anyi ihe, ka anyi nwee ike isite na ntachiobi nakwa nkasiobi, nke di n'akwukwo nso nwee olileanya.

⁵ Ka Chineke ah u na-enye agbamume na ntachiobi nye unu mmuo nke idi n'otu n'etiti onwe unu, dika Kraist Jisos nwere. ⁶ N'ih i na nke a ga-eme ka unu niile jikotaa obi unu, na olu unu n'otu, inye Chineke na Nna Onyenwe anyi Jisos Kraist otuto.

Kraist bu Onye Nzoputa nke mmadu niile

⁷ N'ih i ya, nabatanu onwe unu di ka Kraist nabatara unu, iji wetara Chineke otuto. ⁸ Ma ana m agwa unu na Kraist aghoola onye na-ejere ndi e biri ugwu ozi n'ih i eziokwu nke Chineke, iji mee ka nkwa e kwere ndi bu nna nna anyi ochie guzozie. ⁹ Ka ndi mba ozo nwe ike inye Chineke otuto maka ebere ya, dika e dere ya, "N'ih i nke a, aga m eto gi n'etiti ndi mba ozo, aga m abu abu nye aha gi."†

¹⁰ O kwukwara ozo si,

"Soronu ndi ya nuria onu unu ndi mba ozo."‡

¹¹ Ozokwa,

"Toonu Onyenwe anyi unu ndi mba ozo niile, ka ndi niile di iche iche jaakwa ya mma."§

¹² Ozokwa, Aizaya na-asj,

"Mgborogwu Jesi ga-epulite ozo,

onye nke ga-ebili ichi mba niile,

ndi mba ozo ga-enwekwa olileanya n'ime ya."*

* 15:3 15:3 Abu 69:9 † 15:9 15:9 2Sa 22:50; Abu 18:49 ‡ 15:10 15:10 Dit 32:43 § 15:11 15:11 Abu 117:1 * 15:12 15:12 Ajz 11:10

¹³ Ka Chineke onye bu isi olileanya mejuputa unu n'oke onu na udo dika unu na-atukwasi ya obi, ka unu si otu a buru ndi olileanya ha jubigara oke site n'ike nke Mmuo Nso.

Oru Pol ruru

¹⁴ Umunna m, o doro m anya na unu onwe unu juputara n'idi mma, burukwa ndi tozuru etozu n'ihe omuma ruo na unu nwere ike izirita onwe unu ihe. ¹⁵ Ma otu o di, edeputala m ufodu isi okwu n'ebe o doro anya nye unu, iji chetara unu ha ozo, n'ih i amara Chineke nyere m, ¹⁶ abu m onyeozi Kraist Jisos, ana m arukwa oru onye nchajaja n'izisa ozioma Chineke, ka ofufe ndi mba ozo buru aja Chineke ga-anara nke oma, nke Mmuo Nso dokwara nso.

¹⁷ N'ih i ya, ana m anya isi n'ime Kraist Jisos banyere oru m naruru Chineke. ¹⁸ Agaghi m anwa anwa kwuo okwu banyere ihe ozo kariakwa ihe ndi ah u Kraist rupertara site n'aka m, bu idubata ndi mba ozo, ime ka ha rube isi nye Chineke, site n'okwu onu m na ihe m ruru, ¹⁹ nke putara ihe n'oru ebube na ihe iribama site n'ike nke Mmuo nke Chineke. Ya mere, site na Jerusalem ruo Ilirikom, ekwusaala m n'uzo zuru ezu, ozioma Kraist. ²⁰ Ochicho obi m mgbe niile bu ikwusa ozioma ah u n'ebe obula ndi mmadu na-anutubeghi ihe banyere Kraist, ka m ghara ibu onye na-ewukwasi ihe n'elu ntqala nke onye ozo toro, ²¹ ma dika e dere ya,

“Ndi a na-agwaghi ihe banyere ya ga-ah u,
ndi a ka anubeghi, ga-aghatakwa.”[†]

²² N'ezie, nke a bu ihe mere m na-ejibeghi nwee ohere ibiakwute unu.

Nzube Pol

²³ N'ih i na o dila otutu afo kemgbe m bidoro na-enwe mmasi m ga-abia hu unu anya, ma ugbu a, oru m nwere n'akuku a agwula, oge eruola mgbe m ji ahapu ebe a. ²⁴ N'ih i na nzube m bu ijeru obodo Spen. Mgbe obula m ga-agakwa, aga m akwusi ih u unu na elekwa anya na unu ga-edupu m n'ije m, mgbe mu na unu jiri onu norotu nwa mgbe nta. ²⁵ Ma ugbu a, ana m aga Jerusalem ebe m na-ejere ndi nso ozi. ²⁶ N'ih i na o di ndi Masidonia na Akaja ezi mma iwere n'ufodu n'ih e ha nwere nyere ndi ogbenye no n'etiti ndi nso no na Jerusalem aka. ²⁷ Ha ji onu mee nke a, n'ezie ha ji ha ugwo i mere ha otu a. N'ih i na o buru na ndi mba ozo so ha keta oke na ngozi nke Mmuo Nso, ha ji ugwo isite n'akunuba ha nwere kenye ha. ²⁸ Ya mere, mgbe m mezuru nke a, hukwa na ha anatala onyinye ah u a tukotara ha, aga m abata ih u unu mgbe m na-aga Spen. ²⁹ Amaara m na mgbe m ga-abiakwute unu, aga m abia n'ime ozuzu oke ngozi nke Kraist.

³⁰ Esi m n'aka Onyenwe anyi Jisos Kraist na ihunanya anyi nwere n'ime Mmuo Nso na-ario unu, umunna m, ka unu soro m na-ekpe ekpere, na-echetanu m n'ekpere unu n'ihu Chineke. ³¹ Ka a doputa m n'aka ndi na-ekweghi ekwe no na Judia. Ka oru m maka Jerusalem buru ihe ndi nso no ebe ah u ga-anabata. ³² Ka o ga-abu site n'uche Chineke, aga m abiakwute unu n'onu kurukwa ume ndu na nnoko mu na unu. ³³ Ka Chineke ah u na-enye udo, nonyere unu niile. Amen.

[†] 15:21 15:21 Ajz 52:15

16

Ozi ekele

¹ Ana m eme ka unu mata nwanna anyị nwanyị, Fibi, onye na-ejere nzuko ozi na choqochi di n'obodo Senkria. ² Biko nabatanu ya n'ime Onyenwe anyi dika o kwesiri ndi ya. Nyekwaranu ya aka n'uzo niile unu nwere ike, n'ihia na o nyerela mu na otutu ndi ozo aka.

³ Keleerenu m Prisila na Akwila ndi mu na ha na-aruko oru Kraist Jisos.* ⁴ Ndi a atughigwgu onwu n'ihia ndu m. O bughi naani mu onwe m na ekele ha, kama nzuko Kraist ndi di na mba ozo niile na-ekelekwa ha.

⁵ Biko kelekwaaranu m ndi niile na-ezuko n'ulo ha.

Keleerenu m ezi enyi m Epinetus. Nwoke a bu onye buru uzo nabata Kraist n'obi ya, n'akuku Eshia niile.

⁶ Keleerenu m Meri, onye rusiri oru ike n'etiti unu.

⁷ Ana m ekelekwa Andronaikos na Juniya, ndi ikwu m, ndi e tinyekotara mu na ha n'ulo mkporo. Ndi ozi niile na-asopuru ha. Ha bukwa m uzo kwere na Kraist.

⁸ Kelekwaaranu m Ampliatos onye m huru n'anya n'ime Onyenwe anyi.

⁹ Keleenu Obanos, onye anyi na ya na-aruko oru Kraist, na Stakis ezi enyi m.

¹⁰ Otu a kwa, keleenu Apelis onye anwaputarala nguzosike ya n'ime Kraist.

Keleenu ndi ezinaulo Aristobulos.

¹¹ Keleerenu m Herodian onye ikwu m.

Keleekwanu ndi bi n'ulo Nasisos. Ha bu ndi nke Chineke.

¹² Keleekwanu Traifina na Traifosa ndi a na-arusi oru Onyenwe anyi ike.

Keleekwanu Pesis, onye m huru n'anya na onye na-arusi oru Onyenwe anyi ike.

¹³ Keleere m Rufos onye Onyenwe anyi n'onwe ya hoputara, na nne ya, onye na-emekwara m ka nne.†

¹⁴ Ana m ekele unu Asinkritos, Flegon, Hamis, Patrobas, Hamis na umunna anyi niile ndi ha na ha no.

¹⁵ Keleerenu m Filologos, Juliya, Nerus na nwanne ya nwanyị. Keleekwanu Olimpas na ndi nsọ niile ha na ha no.

¹⁶ Werenu isurita onu di nsọ, kelerita onwe unu.

Nzuko Kraist niile no n'ebe a na-ekelekwa unu.

Ido aka na nti ikpeazu

¹⁷ Ugbu a, umunna m, ana m ario ka unu wezuganu onwe unu site n'ebe ndi oru ha bu iweta nkewa, na-etinye ihe mgbochi n'uzo unu, na-eme ka okwukwe ndi ozo hapu iguzosi ike n'ihia ozizi ha na-ezi nke megidere ihe ahụ niile e ziri unu. ¹⁸ Ndi di otu a abughi ndi ozi nke Onyenwe anyi Jisos Kraist. Ha na-aru naani n'ihia akpa ha. Ha maara otu e si eji ire utu edufu ndi obi ha na-esighi ike. ¹⁹ Mmadu niile anula maka nrube isi unu na-erubere ozioma ahụ. Ana m anuri onu n'ihia

* **16:3** 16:3 Oru 18:18 na 2Tm 4:19 † **16:13** 16:13 Mak 15:21

unu. Achọrọ m ka unu bụrụ ndị maara ihe banyere ezi ihe, ka unu bụrụ ndị na-amaghị ihe n'ihe banyere ihe ojọọ.

²⁰ Mgbe na-adighị anya, Chineke nke udo ga-azọpịa ekwensu n'okpuru ụkwụ unu.

Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dịnere unu.

²¹ Timoti onye so m na-arụkọ ọrụ, na Lusios, na Jesin na Sosipata, ndị ikwu m na-ekele unu.‡

²² Mụ onwe m bụ Tatiọs, onye dere akwụkwọ a, na-ekeleka unu n'aha Onyenwe anyị.

²³ Gaiọs, onye na-ele mụ na nzukọ niile ọbịa n'ebe a, na-ekeleka unu. Otu a kwa, ndị niile na-ezukọ n'ụlọ ya na-ekeleka unu.

Erastọs, onye na-elekọta ihe ndị obodo a na nwanna anyị nwoke Kwatọs, na-ekeleka unu.

²⁴ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dīnyeere unu niile. Amen. §

Ekpere mmechi

²⁵ Ana m enyefe unu n'aka onye ahụ pụrụ ime ka unu guzosie ike site n'ozịoma m kwusaara unu, nakwa nkwpụta nke Jisọs Kraịst, dika mkpughe nke ihe omimi ahụ e zoro ezo kemgbe otutu ogbo ndi gara aga siri di. ²⁶ Ma ugbo a, e kpugheela ya, mee ka o puta ihè site n'ihe ndi amuma dere n'akwukwo nso, ka ndi mba ozọ niile maara ya dika ihe Chineke ebighi ebi nyere n'iwu ya si di, ka ha muta irube isi nke na-esite n'okwukwe. ²⁷ Ka otuto na nsopuru diri Chineke, onye naani ya bu onye amamihe, ruo mgbe ebighi ebi, site na Jisọs Kraịst. Amen.

‡ **16:21** 16:21 Ọrụ 13:1 na 16:1 nakwa Ọrụ 17:15 § **16:24** 16:24 Ụfọdụ akwụkwọ na-edebanye n'amaokwu a Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dīnyeere unu niile. Amen.

1 Ndi Kōrint

¹ Pọl, onye a kpọrọ ịbụ onyeozị Jisọs Kraịst site n'ọchịchọ Chineke, na nwanna anyị nwoke Sostenis,

² Ọ bụ unu nzukọ Chineke dị na Kōrint ka a na-edere akwụkwọ a, ndị e doro nsọ n'ime Kraịst Jisọs, na ndị a kpọrọ ibi ndụ dị nsọ, tinyere ndị ahụ niile na-akpọku aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, onye bụ Onyenwe ha na Onyenwe anyị:

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst diri unu.

Inye Ekele

⁴ Ana m ekele Chineke ekele n'ihị onyinye amara niile o nyere unu site na Kraịst Jisọs. ⁵ N'ihị na e emeela ka unu baa ụba n'uzọ niile, n'ime ya, ma n'okwu unu ma na nghọta unu. O meekwala ka unu nwee nghọta zuru ezu banyere eziokwu niile. Ọ na-emekwa ka unu nwee ike na-ekwupụta okwu banyere ozioma ya. ⁶ N'ihị na ịgba akaebe banyere Kraịst pụtara ihe, guzosiekwa ike na ndụ unu. ⁷ Otu ihe si dị, ọ dịghị onyinye mmụọ fọduru unu nke unu na-enweghị, ka unu nọrọ na-eche mgbe Chineke ga-egosi pụta Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. ⁸ Ọ ga-eme ka unu dị ike na mgbe ikpeazụ, meekwa ka unu buru ndị na-enweghị ịta ụta n'ubochi Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. ⁹ Chineke, onye kpọbatara unu ka unu na Ọkpara ya bụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, na-enwe mmekọrịta kwesiri ntụkwasi obi.

Ịkpa iche iche dị na Chọpochi

¹⁰ Ụmụnna m, eji m aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na-ariọ unu, ka unu niile na-ekwekọrịta n'ihe ọbụla unu kwuru, ka nkewa ọbụla gharakwa ịbata n'etiti unu. Ana m ariọkwa unu ka unu dị n'otu, n'echiche obi unu na n'izu unu. ¹¹ N'ihị na ụmụnna m, esi m n'ọnu ndị si n'ezinaụlọ Kloyi bịa na n'ebe a nụta na esemokwu dị n'etiti unu. ¹² Anuru m na ịkpa iche iche abatala n'etiti unu. Na ụfọdụ n'ime unu na-asị, "Abụ m onye na-eso Pọl"; ndị ọzọ na-asịkwa, "Abụ m onye na-eso Apọlos"; ndị ọzọkwa na-asị, "Ana m eso Sefas"; ma ndị ọzọ na-asịkwa, "Ọ bụ Kraịst ka m na-eso."

¹³ Kraịst, ọ dị abụọ? Ọ bụ Pọl ka a kpogidere n'obe n'ihị unu? Ọ dị onye e mere baptizim n'aha Pọl? ¹⁴ Ana m ekele Chineke ekele na ọ dịghị onye ọbụla n'ime unu m mere baptizim, ewezugakwa Krispos na Gaios. ¹⁵ Ya mere, ọ dịghị onye n'ime unu ga-asị na e mere ya baptizim n'aha m. ¹⁶ (Aha! Emekwara m Stefanos na ezinaụlọ ya baptizim. Ewezuga ndị a, amaghị m ma m ga-echetakwa onye ọzọ m mere baptizim n'onwe m.) ¹⁷ N'ihị na Kraịst ezighị m ime ndị mmadụ baptizim. O zitere m iji okwu dị mfe kwusaa ozioma ya. Ọ bughị iji okwu oke mmụta na amamihe nke mmadụ ka ike nke obe Kraịst ghara ịbụ ihe efu.

Ezi amamihe

18 N'ihì na okwu maka obe bụ ihe nzuzu nye ndị na-efu efu, ma nye anyị ndị a na-azọpụta, ọ bụrụ anyị ike nke Chineke. 19 E dere ya, "Aga m emebi amamihe ndị maara ihe.

Aga m emekwa ka oke nghọta nke ndị maara ihe bụrụ ihe efu."*

20 Olee ebe ndị oke amamihe nọ? Olee ebe ndị ode akwụkwọ nọ? Olee ebe ndị oke ịrụ ụka nke oge a nọ? Chineke o mebeghị ka amamihe nke ụwa a bụrụ ihe efu? 21 Ma ebe ọ bụ site n'amamihe nke Chineke, ụwa enweghị ike imata Chineke site na amamihe nke ya, ọ dị Chineke ezi mma isite n'oziooma nke a na-ekwusa nke ndị mmadụ na-akpọ ihe nzuzu zọpụta ndị kweere. 22 Ndi Juu chọrọ ihu ihe ịrịbama, ndi Griik na-achọkwa amamihe. 23 Ma anyị onwe anyị na-ekwusa Kraịst, onye a kpogburu n'obe, onye bụ ihe mgbochi n'ebe ndi Juu nọ, ma na nti ndi mba ozo, ọ di ka okwu nzuzu. 24 Ma nye ndi niile a kporo, ma ndi Juu ma ndi Griik, Kraist bu ike nke Chineke burukwa amamihe nke Chineke. 25 N'ihì na nzuzu Chineke di mma karịa amamihe niile nke mmadụ, adighi ike Chineke dikwa ukwu karịa ike niile nke mmadụ.

26 Umunna m, chetakwanu ihe unu bu mgbe a kporo unu. Chetanu na o bu ole na ole n'ime unu bu ndi maara ihe n'usoro ogugo mmadu, ndi di ike, na ndi a maara aha ha n'obodo. 27 Ma lee na o bu ihe ahụ ụwa gurụ dika ihe nzuzu, ka Chineke horo iji mee ka ihere mee ndi amamihe. O bukwa ihe ha gurụ dika ihe na-adighi ike ka Chineke horo iji mee ka ihere mee ndi di ike. 28 N'ihì na Chineke horo ihe dikariri ala nke ụwa, na ihe a juru aju, jiri ha mee ka ihe ụwa chere na o baghi uru, buru ihe bara uru. 29 Ka mmadu obula ghara inya isi n'ebe Chineke no. 30 Ma o bu n'ihì ya ka unu ji noro n'ime Kraist Jisọs, onye horo isi amamihe nye anyi site na Chineke, nke bu ezi omume anyi na nke ido anyi nsọ, na onye mgbaputa anyi. 31 Ya mere, dika e dere ya n'akwukwo nsọ, "Onye obula na-anya isi, ya nyaa n'ime Onyenwe anyi."†

2

Ozioma banyere Kraist na obe ya

1 Umunna m, mgbe m biakwutere unu na mbu, ejighi m mmuta m na oke okwu megharia unu anya banyere ihe omimi niile nke okwu Chineke. 2 N'ihì na ekpebiri m na naani ihe m ga-ama n'etiti unu bu naani ihe banyere Jisọs Kraist na mkpogbu a kpogburu ya n'elu obe. 3 Abiakwutere m unu n'onodu adighi ike, oke ujo na ahụ ima jijiji. 4 Okwu m na ihe m kwusara abiakwaghị dika okwu ire utọ na nke oke mmuta, ime ka ndi mmadu kwere, kama ha bjara n'uzo igosi oru nke Mmuo Nso na ike ya. 5 Ka okwukwe unu ghara idabere n'amamihe mmadu, kama ka o dabere n'ike Chineke.

Amamihe Chineke

6 Ma otu o di, anyi na-ekwu okwu amamihe n'ebe ndi tozuru oke no. Ma o bughì amamihe nke oge a, maobu nke ndi na-achi ụwa taa, bu ndi na-aghaghì ịla n'iyi. 7 Kama anyi na-ekwu okwu amamihe nke Chineke n'uzo di omimi, bu amamihe Chineke zonariri umu mmadu site na mbu, nke Chineke kara aka tupu e kee ụwa na a ga-ekpughe ya n'oge a maka iwetara anyi otuto. 8 O nweghi onye obula n'ime ndi

* 1:19 1:19 Aiz 29:14 † 1:31 1:31 Jer 9:24

ọchịchị nke ọgbo a ghotara ihe banyere nzube a. N'ihina ọ bụrụ na ha maara ya, ha agara ịkpogbu Onyenwe otuto ahụ n'obe. ⁹ Ma dika e dere ya,

"Ihe ahụ anya mmadụ na-ahụbeghi,
ihe ahụ ntị mmadụ na-anụbeghi,
ihe ahụ mmadụ na-echebeghi n'obi ya,

bụ ihe Chineke kwadoro, debere ndị niile hụrụ ya n'anya."*

¹⁰ Ma Chineke e kpugherela anyị ihe omimi ndị a site na Mmụọ Nso ya.

Mmụọ Nso bụ onye na-enyochaputa ihe omimi na ihe nzuzo niile dị Chineke n'obi. ¹¹ Ọ dighi onye ọbula puru ịma ihe onye ọzọ na-eche n'obi ya. Ọ bụ naanị mmụọ nọ n'ime onye ahụ bụ onye mara ihe niile banyere ya. Ọ dikwaghị onye puru ịmata ihe Chineke na-eche n'obi ya, ma ọ bughị naanị Mmụọ nke Chineke. ¹² Ma mmụọ nke anyị natara abughị mmụọ nke ụwa, kama ọ bụ Mmụọ nke sitere na Chineke, ka anyị nwee ike ighota onyinye amara niile Chineke nyere anyị. ¹³ Nke a bụ ihe anyị na-ekwu, ọ bughị n'okwu a kuziiri anyị site n'amamihe mmadụ, kama site n'okwu nke Mmụọ kuziri anyị; anyị ji okwu nke Mmụọ na-akọwa eziokwu nke mmụọ. ¹⁴ Ma mmadụ ahụ Mmụọ na-adighi n'ime ya adighi anabata ihe ndị ahụ si na Mmụọ nke Chineke bịa, n'ihina ha bụ nzuzo n'ebe onye ahụ nọ. Ọ naghị aghota ha, n'ihina ha bụ ihe a na-aghota naanị site n'ike nke Mmụọ.[†] ¹⁵ Onye ahụ Mmụọ Nso na-achị achị na ndụ ya, nwere ike ighota ihe ọbula ma ya onwe ya bụ onye mmadụ ọbula na-enweghi ike ighota. ¹⁶ N'ihina,

"Onye maara uche Onyenwe anyị
ruo na ọ ga-ezi ya ụzọ?"‡
Ma anyị onwe anyị nwere uche nke Kraịst.

3

Ndị ozi Chineke

¹ Ụmụna m, o siiri m ike ịgwa unu okwu dika a ga-asị na unu bụ ndị tozuru etozu n'ime Mmụọ, kama agwara m unu okwu dika ndị ahụ ahụ ha na-achị, ndị bụ ụmuntakiri n'ime Kraịst. ² Ejighi m nri siri ike na-azụ unu, kama eji m mmiri ara na-azụ unu, n'ihina unu apughị iri nri di ike. N'ezie, ọ buladi ugbo a, unu erubeghi iri nri siri ike. ³ N'ihina unu na-adi ndu dika ndi bi n'ụwa, ebe ọ bụ na ekworo na esemokwu na-adi n'etiti unu, nke a o ziputaghị na unu na-eme dika ndi ụwa, dika ndi mmadụ efu nọ n'ụwa. ⁴ N'ihina mgbe otu onye na-asị, "Abụ m nke Pọl," onye ọzọ na-asikwa, "Abụ m nke Apọlos," o gosighi na unu na-akpa agwa dika ndi bi n'ụwa?

⁵ Onye bụ Apọlos? Onye bụ Pọl? Ọ bụ na anyị abughị ndi na-eje ozi, ndi wetaara unu ozioma unu kweere n'ime ya. Ọrụ di iche iche anyi ruru bukwa nke anyi ruru dika Onyenwe anyi si kenye anyi ọrụ ahụ. ⁶ Ọ bụ m kuru mkpuru ahụ, Apọlos bukwa onye gbara mkpuru ahụ mmiri, maobu Chineke mere ka o too. ⁷ Onye kuru mkpuru ahụ na onye gbara mkpuru ahụ mmiri adighi mkpa. Ọ bụ Chineke onye mere ka ha too di mkpa. ⁸ O nweghi ihe di iche n'etiti mu bu onye kuru mkpuru ahụ na Apọlos onye gbara mkpuru ahụ mmiri. Ọ bụ otu

* 2:9 2:9 Ajz 64:4 † 2:14 2:14 Mmụọ n'ebe a, na-ekwu banyere Mmụọ nke si na Chineke.

‡ 2:16 2:16 Ajz 40:13

ihe ahụ ka anyị bu n'obi. Onye ọbụla ga-anata ụgwọ ọrụ ya. ⁹ Anyị so Chineke na-arụ ọrụ. Unu onwe unu bụkwanụ ubi Chineke burukwa ụlọ ya a na-ewuli elu.

¹⁰ Eji m onyinye amara Chineke nyere m tọọ ntọala ọrụ a, dika ezi onye ọka n'iwu ụlọ, onye ọzọ amalitela iwukwasị ụlọ n'elu ntọala ahụ. Ma ka onye ọbụla kpachapụ anya otu o si ewu. ¹¹ O nweghị onye ọzọ puru ịtọ ntọala kariri ntọala ahụ e bururị ụzọ tọọ. Jisọs Kraịst bụkwa ntọala ahụ. ¹² Ma ọ buru na mmadụ ọbụla na-eji ọlaedo maọbụ ọlaọcha, ma ọ bụkwanụ nkume di oke ọnuahia, osisi maọbụ okporo ọka, ma ọ bụkwanụ ahịhia na-ewukwasị n'elu ntọala ahụ, ¹³ ọrụ onye ọbụla ga-egosiputa ihe ọ bu, n'ihia na Ụbọchi ahụ ga-eme ka ọ pụta ihè. A ga-eji ọkụ kpughee ya n'ihia na ọ bu ọkụ ka a ga-eji nwaputa ụdi ọrụ ọ bu mmadụ ọbụla ruru. ¹⁴ Ọ buru na ọkụ eruchapughị ihe ọbụla mmadụ ji wuo ụlọ ya n'elu ntọala ahụ, onye ahụ ga-anata ụgwọ ọrụ. ¹⁵ Ma ọ buru na ọkụ erechapụ ihe ọbụla mmadụ ji ruo ọrụ ya, ọrụ ọ ruru ga-ala n'iyi, ma a ga-azoputa onye ahụ, ma ọ ga-adị ka a ga-asị na e si n'ụlọ na-ere ọkụ zoputa ya.

Ụlọnsọ Chineke

¹⁶ Ọ bu na unu aghotaghị na unu bu ụlọnsọ na Mmụọ Nsọ Chineke bi n'ime unu? ¹⁷ Ọ buru na onye ọbụla emebie ụlọnsọ Chineke, Chineke ga-emebikwa onye ahụ. N'ihia na ụlọ Chineke bu ụlọ di nsọ, unu bụkwa ụlọ ahụ.

¹⁸ Ka onye o bula ghara ighogbu onwe ya, ọ buru na onye ọbụla n'ime unu na-eche n'obi ya na ya bu onye maara ihe, dika ihe omuma nke ụwa si di, ọ ga-akara onye ahụ mma ime onwe ya onye nzuzu, ka o nwe ike buru onye maara ihe. ¹⁹ N'ihia na ihe ahụ ụwa na-eche na ọ bu ezi ima ihe bu nzuzu n'anya Chineke. N'ihia na e dere ya, "Ọ na-ejide ndi oke amamihe n'aghughọ ha niile."* ²⁰ Ọzọkwa, "Onyenwe anyi maara echiche obi mmadụ, mara na amamihe ya bu ihe efu."† ²¹ N'ihia nke a, ka onye ọbụla ghara inya isi banyere mmadụ. Ihe niile bu nke gi. ²² Ma ọ bu Pol, maọbụ Apolos, maọbụ Sefas, maọbụ ụwa a, maọbụ ndu, maọbụ onwu, maọbụ ihe di taa na ihe niile ga-adị n'oge di n'ihu, ha bu nke unu. ²³ Unu bụkwa nke Kraịst, Kraịst bụkwa nke Chineke.

4

Ezi ndi ozi Kraịst

¹ Achoro m ka unu na-ele anyi anya dika ndi na-ejere Kraịst ozi, ndi e nyefere ihe omimi Chineke n'aka. ² Ma ihe di mkpa bu na o kwesiri ka ndi na-elekota ihe ọbụla buru ndi kwesiri ntukwasị obi. ³ Anaghị m echegbu onwe m banyere ihe unu na-eche gbasara m maọbụ ihe a na-ekpe n'uloikpe nke mmadụ. N'ezie, anaghị m ekpekwa onwe m ikpe. ⁴ O doro m anya na akonuche m adighi ama m ikpe, ma nke a egosighi na m bu onye ikpe na-amaghị. Ọ bu Onyenwe anyi naani ka ọ diri ikpe m ikpe. ⁵ Ya mere, unu ekpela ikpe tupu oge ya eruo, chere n'ruo mgbe Onyenwe anyi n'onwe ya ga-abia. Ọ ga-eme ka ihe niile zoro ezo n'ochichiri puta ihè. Ọ ga-agbakwa ochichio nzuzo niile nke di n'obi n'anwu. Mgbe ahụ, onye ọbụla n'otu n'otu ga-anatakwa otuto ruuru ya site n'aka Chineke.

* 3:19 3:19 Job 5:13 † 3:20 3:20 Abụ 94:11

⁶ Ugbu a ụmụna m ejiri m onwe m na Apọlọs mara unu atụ maka ọdịmma nke unu, ka unu nwee ike isite n'aka anyị mụta ihe site n'ihe ahụ e dere bụ nke na-asị, "Unu agafekwala ihe e dere n'akwụkwọ nsọ." Ka onye ọbụla n'ime unu hapụ iji otu onye nyaa isi ma leda ndị ọzọ anya. ⁷ Onye gwara gị na ị pụrụ iche n'etiti mmadụ ndị ọzọ? O dị ihe ọbụla i nwere nke abụghị ihe ị natara anata? O bụ gini ka i nwere nke ị na-anataghị anata? Ma ọ bụrụ na i natara ya, gini mere i ji anya isi dika a ga-asị na ị nataghị ya anata?

⁸ Ma ugbu a, ihe niile zuru unu oke. Ugbu a, unu aburukwala ndị ọgaranya. Unu aburula eze ma anyị esoghị unu. N'ezie, ọ gaara atọ m uto ma a si na unu anorola n'ocheeze unu, ka anyị nwe ike soro unu buri eze. ⁹ O na-adi m nnoo ka Chineke o weere anyị bụ ndị ozi mee anyị ndị dikarisiri ala, ndị a na-echeta naanị mgbe ihe niile na-agwusi agwusi, dika ndị a mara ikpe onwu. N'ihi na-akpoputara anyị n'ihu oha mmadu mee anyị ihe nlere anya nye umu mmadu na ndị mmuo ozi. ¹⁰ Anyị aghoola ndi nzuzu n'ihu Kraist, ma unu onwe unu bụ ndi maara ihe n'ime Kraist. Anyi bụ ndi na-adighi ike ma unu di ike. Anyi bụ ndi a juru aju na ndi a na-eleda anya, ma unu bụ ndi a nasopuru. ¹¹ Tutu ruo ugbu a, anyi na-ebu onu norokwa n'akpiri ikpo nkụ. Anyi enweghi ezigbo uwe anyi ji achu oyi. Ndi mmadu na-emeso anyi mmeso ojo, ma anyi enweghi ebe obibi nke aka anyi. ¹² Aka anyi ka anyi ji aruputara onwe anyi ihe anyi na-eri. Mgbe ndi mmadu na-abu anyi onu, anyi na-agozi ha. Mgbe ha na-ata anyi ahuhu, anyi no na-enwe ndidi. ¹³ Anyi na-eji okwu di nro na-azaghachi ndi na-ekwujo anyi. Tutu ruo ugbu a, a na-emeso anyi mmeso dika anyi bu unyi ndi uwa na-azachapu, dika ihe a juru aju n'anya ndi uwa.

Aririo

¹⁴ Anaghị m edere unu ihe ndi a ka ihere mee unu, kama ana m ede ya idu unu odu, na ido unu aka na nti, dika umu m huru n'anya. ¹⁵ O bu ezie na unu nwere otutu ndi nche, ma unu enweghi kariya otu nna. N'ihi na o bu m bu nna unu n'ime Kraist Jisos, site n'ozio ma ahụ m wetaara unu. ¹⁶ Ya mere, ana ario m unu, ka unu na-enomi ndu m. ¹⁷ N'ihi nke a, ana m ezitere unu Timoti, bu ezi nwa m onye m huru n'anya, nke kwesiri ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi. O gachetara unu otu m si e bi ndu n'ime Onyenwe anyi Kraist Jisos, dika m na-akuzi ya n'ebe niile na nzuko niile.

¹⁸ Ufodu n'ime unu amalitela ifuli onwe ha elu, chee na mu enweghi ike ibiakwute unu ozo. ¹⁹ Ma site n'ike Onyenwe anyi, aga m abia ihu unu anya n'oge na-adighi anya. Mgbe m biara, aga m achoputa ihe ndi ahụ na-akpa nganga puru ime, o bughị ihe ha nwere ike ikwu. ²⁰ N'ihi na alaeze Chineke abughị ihe okwu onu kama o bu ngosiputa idi ike. ²¹ Ya mere, unu ka o diri ihoro nke unu choro. Unu choro ka m jiri utari biakwute unu, ka o bu ka m jiri obi di umeala na mmuo nke ihunanya bia?

5

Mmehie ojo

¹ O bu akuko doru anya na-enwe ikwa iko n'etiti unu, udi nke ndi na-ekweghi ekwe na-apughị ime, ka unu na-eme. Otu onye n'ime ulo

unu kpọọrọ nwunye nna ya, ha abụọ e biri. ² Ma unu na-akpa nganga? Ihe unu kwesiri ime ọ bughị ikwa akwa na iru ụjụ, na ime ka onye mere ihe dị otu a si n'ogbakọ unu pụọ? ³ Ọ bụ ezie na mụ na unu anoghị ugbu a, ma mụ na unu nọkwa n'ime mmụọ. Amaala m rii onye ahụ ikpe dika a ga-asị na mụ na unu nọ. ⁴ Eji m aha Onyenwe anyị ma ya ikpe. Mgbe unu zukoro, aga m anonyere unu na mmụọ. N'oge ahụ, site n'ike Onyenwe anyị Jisọs, ⁵ werenu nwoke a nyefee n'aka ekwensu, ka ọ taa anụ ahụ ya ahuhụ, ka e nwee ike izoputa mmụọ ya, mgbe Onyenwe anyị loghachiri.

⁶ Inya isi unu ezighị ezi. Ọ bụ unu amaghị na nwantakiri yiist a gwakoro n'utu oka na-eme ka o koo? ⁷ Wepunụ ihe n'eko achicha a nọ n'etiti unu, ka unu buru ndi di oheru, na ndi di ocha. N'ihia na a chọlarị Kraist, bụ aja nwa aturu, nke Ngabiga anyị. ⁸ N'ihia ya ka anyị mee mmemme a na-ejighi ihe na-eko achicha nke bụ ihe ojoo na obi ojoo, kama ka anyị jiri achicha na-ekoghi eko nke bụ obi ocha na eziokwu.

⁹ E dere m unu n'ime akwukwo ozi m, ka unu na ndi na-akwa iko ghara inwe mmeko obula. ¹⁰ Ọ bughị ihe gbasara ndi nke uwa ndi na-akwa iko, maobu ndi anya ukwu, na ndi na-apunara mmadu ihe, maobu ndi na-ekpere arusi. Ọ buru otu a, ọ putara na unu gae si n'ụwa pụọ. ¹¹ Ma ugbu a, a na m edere unu ka unu na onye obula nke na-akpo onwe ya nwanna nwoke maobu nwanna nwanyị ghara imeko ihe, ma ọ buru na ọ na-ebi ndu ikwa iko, maobu nwee anya ukwu, maobu na-ekpere arusi, onye na-ekwuto ibe ya, onye na-anubiga mmanya oke, maobu onye na-apunara mmadu ihe. Unu na ndi di otu a erikola nri.

¹² Kedụ nke gbasara m ikpe ndi na-esoghi na chọochi ikpe? Ọ bughị ndi nọ n'ime ka unu ga-ekpe ikpe. ¹³ Chineke ga-ekpe ndi nọ n'ezie ikpe. "Chupunụ onye ajojo mmadu ahụ site n'etiti unu."*

6

Ọ di njo iga n'uloikpe

¹ Mgbe onye obula n'etiti unu nwere esemokwu megide ibe ya, unu ọ puru i buru okwu ahụ gaa n'uloikpe ka ndi ajo omume kpeere unu ikpe, kariya iga ya n'ihu ndi nsọ? ² Ọ bụ na unu amabeghi na ọ bụ ndi nsọ ga-ekpe uwa ikpe? Ọ burukwa na unu ga-ekpe uwa ikpe, ọ putara na unu etozughi oke idози okwu ntakiri daputara n'etiti unu? ³ Ọ bụ na unu amataghi na ọ bụ anyi ga-ekpe ndi mmuọ ozi ikpe? Gini ga-emekwa ka anyi ghara idози okwu uka dikarisi nta nke ndu a? ⁴ Ya mere, ọ buru na esemokwu di otu a adaputa n'etiti unu, unu ga-ewere okwu ahụ jekwuru ndi ibi ndu ha na-akpo nzuko ihe efu ka ha kpee ya? ⁵ Ana m ekwu nke a ime ka ihere mee unu. Ọ ga-abu na e nweghi ike ichota ọ buladi otu onye maara ihe n'etiti unu, onye ga na-ekpe ikpe di n'etiti nwanna na ibe ya? ⁶ Ma lee, nwanna na-akporo nwanna ya aga ulo ikpe, ka ndi na-ekweghi ekwe kpee ha ikpe!*

⁷ Ebe unu na-enwe esemokwu nke ikpe ikpe n'etiti unu, ọ putara na unu bụ ndi emeriri kpmkpm. N'ihia gini ka unu na-adighi ekwe ka emeje unu? N'ihia gini ka unu na-adighi ekwe ka a ghogbuo unu?

* 5:13 5:13 Dit 17:7; 19:19; 21:21; 22:21,24; 24:7

* 6:6 6:6 Nke a bukwa n'ihu ndi na-ekweghi ekwe.

⁸ Ma unu onwe unu na-emejọ, ma na-aghogbu, ọ buladi umunna unu n'ime Kraist. ⁹ Ọ bụ na unu amaghị na ndi na-eme ajoy omume di otu a enweghi oke obula n'alaeze Chineke? Unu ekwela ka eduhie unu. N'ihu na ọ dighi onye obula na-akwa iko, na ndi na-eferusi, ndi ikom nwere nwunye na-akwa iko, na ndi ikom na-eji ndi ikom ibe ha akwa iko, ¹⁰ ndi niile na-ezu ohi, ndi anya ukwu, ndi na-anubiga mmanya oke, ndi nkwo, maobu ndi na-apunara mmadu ihe ha nwere, agaghị eketa oke n'alaeze Chineke. ¹¹ Na mbu, ufodu n'ime unu na-ebi ndu di otu a. Ma ugbu a, a sachapula mmehie unu, doo unu nsọ nye Chineke. Ọ bukwa site n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraist na n'ime Mmuo nke Chineke anyi ka a guru unu ka ndi ezi omume.

Mmehie ikwa iko

¹² I na-asị, "Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri ime," ma ọ bughị ihe niile ga-abara m uru. "Enwere m ike ime ihe niile m maara ziri ezi," ma a gaghị ekwe ka ihe obula na-achị m. ¹³ Unu na-asị, "E mere ihe oriri maka afọ, meekwa afọ maka ihe oriri, ma Chineke ga-emebi ma afọ ma ihe oriri." Ekeghị ahụ anyi maka ikwa iko, kama o mere ya maka Onyenwe anyi, Onyenwe anyi dikwa maka ahụ anyi. ¹⁴ Chineke mere ka Onyenwe anyi site n'onwu bilie, ọ ga-ejikwa ike ya mee ka anyi si n'onwu bilie. ¹⁵ Ọ bụ na unu amataghị na ahụ unu bu akuku ahụ Kraist? Ọ di mma na m ga-eji ahụ Kraist mee ka e jikotaa ya na ahụ nwanyi akwuna? Tufiaa! ¹⁶ Ọ bụ na unu amataghị na onye ya na nwanyi akwuna na-enwe mmekorita, ya na nwanyi ahụ bu otu ahụ? N'ihu na e kwuru, "Ha abuo ga-abu otu anu ahụ."† ¹⁷ Ma onye obula e jikotara ya na Onyenwe anyi, ya na onye ahụ ga-abu otu n'ime mmuo.

¹⁸ Gbaaranu mmehie ikwa iko osọ. Ọ dighi mmehie ozọ na-emetuta anu ahụ mmadu dika mmehie ikwa iko. Ọ bụ mmehie mmadu na-eme megide anu ahụ ya. ¹⁹ Ọ bụ na unu amataghị na ahụ unu bu ulonso nke Mmuo Nso ahụ Chineke nyere unu, onye bi n'ime unu? Anu ahụ unu abukwaghị nke unu onwe unu, kama unu bu nke Chineke. ²⁰ E jiri oke onuahia zoputa unu. Ya mere jirinu anu ahụ unu nye Chineke otuto.

7

Ajuju banyere olulu di na nwunye

¹ Ugbu a, okwu banyere ihe unu dere n'akwukwo: "Ọ di mma ka nwoke ghara imetu nwanyi aka." ² Ma n'ihu otutu ihe omume banyere ikwa iko, ka nwoke obula nwee nwunye nke aka ya, nwanyi obula di nke aka ya. ³ Ka nwoke obula jisie ike na-akwu nwunye ya ugwọ mmekọ o ji ya. Nwanyi obula ga-emekwara di ya otu aka ahụ. ⁴ N'ihu na nwanyi obula luru di adighikwa achị ahụ ya, kama ọ bu di ya na-achị ya. Otu aka ahụ, di anakwaghị achị ahụ ya, kama ọ bu nwunye ya na-achị ya. ⁵ Ka di na nwunye hapu igbochi ibe ha mmekorita nke anu ahụ ruuru ha. Kariakwa maobu na mkpebi ha nwere n'etiti onwe ha inoro iche nwa oge nta n'ihu inyefe onwe ha ikpe ekpere. Mgbe oge a gasiri, ha ga-agakwa n'ihu na mmekorita ha, ka e site otu a hapu inye ekwensu ohere inwa ha onwunwa n'ihu enweghi ike ha ijide onwe ha aka. ⁶ Anaghị m enye nke a di ka iwu, kama ọ bu alo ka m na-atunyere

† 6:16 6:16 Jen 2:24

unu. ⁷ Asị m kwuo, aga m asị na ọ ga-aka mma ka mmadụ niile nọrọ dị ka m. Ma onye ọbụla nwere onyinye nke Chineke nyere ya. O nyere otu onye nke a, onye ọzọ nke ọzọ.

⁸ Ma ana m agwa ndị na-anoghi n'ọnọdụ di na nwunye na ndị di ha nwurụ anwụ, na ọ ka mma ka ha nọdụ na-alughị di maọbụ nwunye, dika m onwe m nọ. ⁹ Ma ọ buru na ha apughị ijide onwe ha, ha gaa choro di maobu nwunye luo. O ka mma ilu di maobu nwunye, karia mmadu igba ara site n'aguu nke anu ahụ.

¹⁰ Ugbu a, unu ndi nwere di na ndi nwere nwunye niile, enwere m iwu m na-enye unu. (O sighi n'aka m, kama o si n'aka Onyenwe anyi): O kwesighi ka nwanyi obula hapu di ya. ¹¹ A sikwa na o hapu di ya, ya noro onwe ya, maobu ya laghachikwuru di ya. Ka nwoke obula gharakwa igba nwunye ya alukwaghi m.

¹² Ma ana m agwa mmadu ndi ozo (nke a abughi iwu nke Onyenwe anyi nyere). O buru na nwanna aluo nwanyi nke na-ekweghi ekwe, ya achupula ya ma o buru na nwanyi ahụ achoo inogide dika nwunye ya. ¹³ O burukwa na nwanyi kwere ekwe aluo di nke na-ekweghi ekwe, ya agbarala di ya alukwaghi m, ma o buru na di ya choro inogide dika di ya. ¹⁴ N'ih i na edoola di ahụ na-ekweghi ekwe nsọ site na nwunye ya, otu a kwa a na-edokwa nwunye ahụ na-ekweghi ekwe nsọ site na di ya, bu onye kwere ekwe. O buru na o dighi otu a, umu unu ga-abu ndi na-adighi ocha. Ma otu o di, ha di nsọ.

¹⁵ Ma o buru na onye ahụ nke na-ekweghi ekwe ekewapu onwe ya, ya diri otu ahụ, nke a emeghi ka nwanna anyi nwoke maobu nwanna anyi nwanyi buru ohu n'onodu di otu a, n'ih i na Chineke kporo anyi ka anyi bie ndu udo. ¹⁶ Gi nwunye, i mara maobu gi ga-azoputa di gi? Ma, gi bu di, si ana mara maobu gi ga-azoputa nwunye gi?

Onodu mmadu

¹⁷ Ka onye obula bie ndu ya dika amara Onyenwe anyi nyere ya si di, nakwa n'onodu nke Chineke kporo ya. Nke a bu iwu m na-enye n'ulo choochi niile. ¹⁸ Akporo onye obula mgbe e biri ya ugwu? Ya achola iwepu akara obibi ugwu ya. Ka onye a na-ebighi ugwu tupu okpukpo ya hapu inye onwe ya nsogbu icho uzo a ga-esi bie ya ugwu. ¹⁹ N'ih i na o dighi mkpa ma e biri gi ugwu ma e bighi gi ugwu. Ihe kachasi mkpa bu idebe iwu Chineke. ²⁰ Ka onye obula nogide dika o di mgbe a kporo ya.

²¹ I bu ohu mgbe a kporo gi? Echegbula onwe gi n'ih i ya. Kama o buru na o di uzo i puru isi nwere onwe gi, were ohere ahụ mee ihe ugbu a. ²² N'ih i na onye obula Onyenwe anyi Chineke kporo mgbe o bu ohu, aghola onye nweere onwe ya n'ime Onyenwe anyi. Otu aka ahụ, onye nwerela onwe ya mgbe Onyenwe anyi kporo ya aghola ohu nke Kraist. ²³ Akwola ugwo isi unu, unu abukwala ohu mmadu ozo. ²⁴ Umunna m, n'onodu obula mmadu no mgbe a kporo ya, ya nogidesie ike n'ime Chineke.

Ndi na-alubeghi di

²⁵ Ihe banyere umu agboghọ na-amaghi nwoke. Enweghi m iwu obula site n'aka Onyenwe anyi banyere ajuju a, ma aga m ekwu uche nke aka m dika onye sitere n'ebere nke Onyenwe anyi kwesiri

ntukwasị obi. ²⁶ Echere m na ọ ka mma ugbu a, n'ihì nsogbu nke na-abianụ ka onye ọbụla nọdurụ onwe ya dịka o siri nọrọ ugbu a. ²⁷ I lụọla nwanyị? Achọla nkewa. Ọ bụ na i lụbeghị nwanyị? Ejela ichọ onye i ga-alụ. ²⁸ Ma ọ burụ na i kpebie n'obi gi ilụ nwunye, i meghị mmehie ọbụla; ọ burukwa na nwaagboghọ ekpebie na ọ ga-alụ di, o meghị mmehie. Ndị luru di na nwunye ga-enwe otutu nsogbu n'ime uwa. Ọ ga-amasị m igbochiri unu nsogbu ndị ahụ.

²⁹ Ihe unu kwesiri i ma, ụmụnna, bụ na oge anyị nwere fọdurụ naanị ntakiri, site ugbu a gaa n'ihu ndị nwere nwunye ga-adị ndụ ha dịka ndị na-enweghị. ³⁰ Ka ndị na-akwa akwa bie ndụ dịka ndị ihe anaghị ewute, ka ndị na-achị ọchị diri ka ndị obi na-adighi atọ uto. Ka ndị na-azụ ahịa diri dịka ndị na-enweghị ngwa ahịa ọbụla. ³¹ Ka ndị na-etinye oge n'ihe uto nke uwa hapu ibi ndụ ichọ iritecha ihe niile di n'ụwa n'uru. N'ihì na uwa, otu ọ di ugbu a, bụ ihe na-agabiga agabiga.

³² Unu emela ihe ga-ewetara unu oke echiche. Nwoke na-alubeghị nwanyị nwere ohere iji oge ya niile ruọra Onyenwe anyị oru. O nwekwara ohere igbalisi ike ime ihe ga-atọ Onyenwe anyị uto. ³³ Ma nwoke nwere nwunye na-echegbu onwe ya banyere ihe igbo mkpa nke uwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ nwunye ya uto. ³⁴ Ọ na-enwekwa obi abuo n'ihe ọbụla ọ choro ime. Otu a ka ọ dikwa nye nwaagboghọ na-alubeghị di maobu onye nke na-amabeghị nwoke, nchegbu ya bụ banyere ihe nke Onyenwe anyị. Ọchichọ ya bụ ka ọ di nsọ n'anụ ahụ ya na n'ime mmuọ ya. Ma nwanyị nwere di na-echegbu onwe ya banyere ihe nke uwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ di ya uto. ³⁵ Ana m ekwu ihe ndi a maka ọ di mma nke unu onwe unu, ọ bughị igbalị igbochi unu, kama ọ bụ ka unu nwee ike bie ndu unu n'uzo kwesiri ekwesi, werekwa ihunanya zuruoke ruora Onyenwe anyi oru.

³⁶ Ọ buru na nwoke ọbụla enweghị ike ijide onwe ya n'ihì aguu mmekorita nke nwoke na nwanyị na-agu ya n'ebe nwaagboghọ ya na ya kpebiri ilu no, ya mee ihe ọ na-achọ, o meghị mmehie ọbụla, ha luo di na nwunye. ³⁷ Ma ọ buru na onye ọbụla ekpebie n'obi ya, ma nwee ike ijide onwe ya, ka o si n'enweghị mmanye ọbụla idebe nwaagboghọ e kwuru na ọ ga-alu na-enweghị mmeko ọbụla, ọ bụ ihe di mma ka o mere. ³⁸ Ya mere, onye ahụ luru nwaagboghọ o kwuru na ọ ga-alu mere nke oma, ma onye kpebikwara na ọ gaghị alu mekwara nke oma karja.

³⁹ Njikota e jikotara nwunye na di ya na-adị ire naanị mgbe di nwanyị di ndu. Ọ buru na di ya anwuọ o nwere ike ilu di ozo, ma ọ luo ya n'ime Onyenwe anyi. ⁴⁰ N'uche m, ọ ga-enwe onu n'obi ya karja ma ọ buru na ọ lughị di ozo. Ana m echekwa na mu onwe m nwekwara Mmuo nke Chineke.*

8

Anu e ji churo arusi aja

¹ Ugbu a, n'okwu banyere nri a churu n'aja nye arusi, anyi ma na onye ọbụla nwere amamihe. Amamihe na-afuli mmadu elu mee ka ọ nyaa isi. Ma ihunanya na-ewuli elu. ² Ọ buru na ọ di onye si na ya

* **7:40** 7:40 Ndumodu ndi a m nyere unu si na Mmuo nke Chineke.

maara ihe niile, onye ahụ amatabeghị ihe o kwesiri imata. ³ Ma onye ahụ hụrụ Chineke n'anya bụ onye o maara.

⁴ Ya mere, ihe banyere nri a churụ n'aja nye arụsị, anyị maara na "Arụsị abughị ihe ọbụla n'ụwa", matakwa na "Chi ọzọ adighị ma o bughị otu Chineke." ⁵ A sịkwa na arụsị a na-akpọ chi dị, ma ha nọ n'eluigwe maobụ n'ụwa (n'ezie otụtụ "chi" na "ndị nwe mmadu" di otu a di). ⁶ Ma n'ebe anyị nọ, anyị maara na o bụ naanị otu Chineke di, onye bụ Nna, onye kere ihe niile, na onye anyị na-adị ndụ n'ihia ya. O bụkwa naanị otu Onyenwe anyị ka anyị nwere, onye bụ Jisọs Kraịst, onye e sitere n'aka ya kee ihe niile, onye na-enyekwa anyị ndụ.

⁷ Ma otu o di, o bughị onye ọbụla nwere ihe omuma a. Ufodu n'ime ndụ ha niile, ha na-ele arụsị anya dika chi di ndụ. Ha na-echekwa na ihe ọbụla e ji chuo arụsị aja, na o bụ chi di ndụ ka e ji ya chuo aja. N'ihia nke a, mgbe ọbụla ha riri ihe e ji chuo aja nye arụsị, o na-ewute mmu o ha nke ukwu n'ihia na akonuche ha esighi ike, o na-emerukwa ya. ⁸ Ma o bughị nri ga-eme ka anyị na Chineke di na mma. Ma anyị riri ma anyị erighi, o dighi ihe o huru anyị ga-enweta. O dikwaghị ihe na-efunari anyi.

⁹ Ma lezienụ anya, otu o si di, ka ike unu nwere ime ihe ọbụla di unu mma, ghara igbo ihe iso ngongo diri ndi na-adighi ike n'okwukwe ha. ¹⁰ N'ihia na o buru na ndi ozo ahu gi, gi onye nwere akonuche, ka i no, na-eri nri n'ulo arusi, o bu na ha agaghị eche na ha bu ndi okwukwe ha na-esighi ike, ga-enwe obi ike soro gi rie nri a gorọ arusi? ¹¹ N'uzo di otu a, ndi kwere ekwe na-adighi ike, ndi Kraist nwuru n'ihia ha, na-esite n'ihe mmuta gi laa n'iyi. ¹² Cheta na o bu mmehie i mere megide Kraist, mgbe unu na-emegide mmu o nwanne gi n'ime Kraist, n'ihia n'akonuche ha esighi ike. ¹³ N'ihia nke a, o buru na ihe oriri ga-eme ka nwanna m mee mmehie, agaghị m eri anu ozo, ka m ghara ime ka nwanna m maa n'onya.

9

Pol mere onwe ya ihe imaatu

¹ Abughị m onye nwe onwe ya? Abughị m onyeozị Kraist? O bu na m ahughị Jisọs Onyenwe anyi? Unu abughị ihe ngosiputa oru m ruru n'ime Onyenwe anyi? ² O buru na m abughị onyeozị n'ebe ndi ozo no, n'ebe unu no, abu m onyeozị n'eziokwu n'ihia na unu bu akara nke oru onyeozị m n'ime Onyenwe anyi.

³ Ihe ngogu m nye ndi ahụ na-enyocha m bu nke a. ⁴ O bu na anyi enweghi ike iri ihe oriri na inu ihe onunu? ⁵ O bu na anyi enweghi ike iduru nwunye onye bu onye kwere ekwe gaa ebe ọbụla anyi na-aga dika ndi ozi ozo na-eme, na dika umunne Onyenwe anyi na Sefas na-emekwa? ⁶ O ga-abu naanị mu na Banabas bu ndi na-enweghi ike ihapu iru oru maka ihe anyi ga na-eri?

⁷ Olee onye agha unu maara nke na-esi n'akpa ya akwu onwe ya ugwo onwa? Ka o di onye oru ubi vaini unu maara nke na-adighi eri mkpuru e si n'ubi ahụ weta? Olee onye ozuzu aturu unu maara nke na-adighi anu mmiri ara e si n'igwe aturu o na-azu apiputa? ⁸ Anaghị m ekwu ihe a n'ihia na ha bu ihe na-eme ubochi niile n'etiti ndi mmadu? Akwukwo iwu, o kwukwaghị otu ihe ahụ? ⁹ N'ihia na e dere ya n'iwu

nke Mosis, “Ekechila ọnyị ehi mgbe ọ na-azọcha mkpuru ọka.”* Unu chere na ọ bu naanị ehi ka Chineke bu n’obi kwuo okwu a? ¹⁰ E, n’ihi anyị ka eji dee ya n’akwukwo. N’ezie, e dere ihe ndị a n’ihi anyị, n’ihi na onye ruru ọru n’ubi na onye na-azọcha mkpuru dị n’ubi ahụ, na-eme nke a n’olileanya na o kwesiri iketa oke site na mkpuru e si n’ubi ahụ weta. ¹¹ Mkpuru anyị kuru n’ime obi unu bu mkpuru nke mmụọ. Ọ ga-abu ihe ojoo ma anyị si unu nyetu anyi ufodu n’ime akunuba unu? ¹² Ọ buru na ndi ozo kwesiri iketa uru di otu a n’ahụ unu, ọ bu na anyi ekwesighi iketa karia?

Ma ọ dibeghi mgbe anyi rioro unu ihe obula, kama anyi na-agbalisi ike ihu na ọ dighi ihe ga-egbochi unu iji ezi obi na-ege nti n’oziomma Kraist nke anyi wetara.

¹³ Ọ bu na unu amataghi na ndi na-arụ ọru n’ulonso ukwu nasei n’ulonso ahụ na-eweta ihe ha na-eri? Ndi na-agbakwa odibo n’ebe ichu aja na-eketakwa oke n’ihe eji chuo aja? ¹⁴ N’otu aka ahụ kwa, Onyenwe anyi ekwuola na ndi niile na-ekwusa oziomma ya ga-esi n’oziomma eweta nri ha ga-eri di ndu.

¹⁵ Ma o nweghi mgbe m jirila ike ndi a m nwere irite uru n’oru m nara ndi mmadu ihe. Anaghi m ede nke a n’akwukwo ka a na-ebutere m ihe onyinye. N’ihi na ọ kaara m mma ka m nwuo kama m ga-ekwe ka onye obula mee ka inya isi m buru ihe efu n’ihi ihe onyinye. ¹⁶ Anaghi anya isi n’ihi na ana m ezisa oziomma, maka na nke ahụ bu ọru e nyere m n’iwu ka m ruo. Ahuhu diiri m ma ọ buru na m ezisaghi oziomma. ¹⁷ A si na m ji aka m hoputa onwe m iru ọru a, agaara m enwe ugwo ọru, ma na ọ buru na o sighi n’uche aka m, unu mara na-ahanyere m ya n’aka. ¹⁸ Gini bu ugwo ọru m? Ugwo ọru m bu onu m na-enwe site n’izisa oziomma a, na-anaghi onye obula ugwo ọru obula, maobu ihe ruru m dika onye na-ezisa oziomma ahụ.

Pol ji inwe onwe ya jee ozi

¹⁹ Ọ bu ezie na-abughi m ohu onye obula, ma emeela m onwe m ohu nye mmadu niile ka m nwee ike site n’uzo di otu a rite otutu mkpuruobi n’uru nye Kraist. ²⁰ N’ebe ndi Juu noo, ana m eme dika onye Juu, ka m nwee ike rite ndi Juu n’uru. N’etiti ndi no n’okpuru iwu, ana m emekwa dika otu n’ime ndi no n’okpuru iwu (n’agbanyeghi na mu onwe m anoghi n’okpuru iwu), ka m si otu a nwee ike rite ndi no n’okpuru iwu n’uru. ²¹ N’ebe ndi na-anoghi n’okpuru iwu no, emere m onwe m ka onye na-anoghi n’okpuru iwu (ma nke a aputaghi na m na-akwusi ime ihe iwu Chineke na-achọ. Ana m emekwa dika onye no n’okpuru iwu Kraist), ka m nwee ike rite ndi na-anoghi n’okpuru iwu n’uru. ²² N’ebe ndi na-adighi ike no, ana m emekwa dika ha, ka m nwee ike rite ndi na-adighi ike n’uru. Otu obula mmadu si diri, ana m agbali choo uzo m ga-esi mee ka ọ nabata m, ka m nwee ike site n’uzo niile obula zoputa ufodu. ²³ Ana m eme ihe ndi a niile n’ihi oziomma, ma ka m nwekwa ike keta oke na ngozi ya.

Mkpa ọ di mmadu ikwanyere onwe ya ugu

²⁴ Unu amataghi na mgbe otutu mmadu na-agba oso iso mpi, ọ bu naanị otu onye na-enwe ihe onyinye nke mbu? Ya mere, gbsienu oso ike, ka unu nweta onyinye ahụ. ²⁵ Ndi na-ejikere igba oso maobu

* 9:9 9:9 Dit 25:4

egwuregwu ọzọ na-enwe ntachiobi n'ọtutu ahụhụ nke ya na ọzọzọ so. Ha na-azụ onwe ha naani ka ha nweta okpueze okoko osisi na-emebi emebi. Ma ọsọ anyị na-agba bụ ka anyị nweta okpueze nke na-apughị imebi emebi. ²⁶ Ọ bụ nke a mere m ji na-agba ọsọ a na-eleghị anya n'azụ, maọbụ kuọ ọkpọ dika m na-akụ ifufe. ²⁷ Ma ana m azụ ahụ m, na-enye ya ahụhụ mee ya ka ọ buru ohu, ka mụ onwe m ghara i bụ onye a juru aju mgbe m kwusasiri ozioma nye ndi ọzọ.

10

Ido aka na nti banyere ime mmehie

¹ Umunna m, achoghị m ka unu chefu o ihe mere nna nna anyi ha mgbe ha jere ije n'ime ozara. O ji igwe ojii duo ha. O mekwara ka ha si n'etiti Osimiri Uhie gafee. ² N'ime igwe ojii ahụ, na n'ime osimiri ahụ e tinyere ha niile na baptizim, dika ndi na-eso uzọ Mosis. ³ Ha niile rikwara ihe oriri nke mmuọ ahụ. ⁴ Ha nukwara mmiri mmuọ ahụ, mmiri sitere n'oke nkume mmuọ ahụ, nke na-eso ha. Oke nkume ahụ bụ Kraist n'onwe ya. ⁵ N'ihe ndi a niile, omume ha amasighi Chineke. N'ih i nke a, o lara ha n'iyi n'ime ozara.

⁶ Ugbu a, ihe ndi a niile bukwa ihe ido aka na nti nye anyi, ka anyi hapu ibu ndi aguu ime ihe ojoo na-agu dika ha. ⁷ Unu abula ndi na-ekpere arusi dika ufodu ha mere. Dika e dere ya, "Ndi a noduru ala iri ihe na inu ihe onunu, biliekwa otọ gwurie egwu ime onwe ha obi uto."* ⁸ Ka anyi ghara ikwa iko dika ufodu n'ime ha mere, iri puku mmadu abuo na ato n'ime ha nwuo n'otu ubochi. ⁹ Ka anyi hapu inwa Kraist onwunwa dika ufodu n'ime ha si nwaa Chineke. E mere ka agwo tagbusie ha. ¹⁰ Ka anyi hapukwa itamu ntamu dika ufodu ha mere ma buru ndi Mmuo ozi onwu tibururu.

¹¹ Ihe ndi a niile dakwasiri ha ka o buru ihe ilere anya nye anyi. E dekwara ha n'akwukwo ka ha buru anyi ihe ido aka na nti n'ih i na anyi bi n'oge a mgbe ogwugwu ihe niile di nso. ¹² Ya mere, o buru na i na-eche na i guzosiri ike, lezie anya ka i ghara ida. ¹³ O nweghi onwunwa obula nwara unu nke abiakwutebeghi mmadu. Chineke kwesiri ntukwas i obi, o gagh i ekwe ka a nwaa unu kari ike unu. Kama mgbe a na-anwa unu, o ga-enye unu ike imeri onwunwa ma gosikwa unu uzọ mgbapu n'ime ya.

Oriri arusi na Oriri nke Onyenwe anyi†

¹⁴ Ya mere, ndi enyi m huru n'anya, gbaaranu ikpere arusi oso. ¹⁵ Ana m agwa ndi nwere uche okwu, unu onwe unu tulenu ihe m na-ekwu. ¹⁶ Iko ngozi ahụ nke anyi na-agozi, o bugh i keta oke site n'obara Kraist? Achicha nke anyi na-anyawa, o bugh i keta oke n'ahu Kraist? ¹⁷ N'ih i na otu achicha di, o bu ezie na anyi di otutu, anyi bu otu ahụ, n'ih i na anyi niile na-eketa oke n'otu ogbe achicha ahụ.

¹⁸ Chetanu ka ndi Izrel siri mee: o bu na ndi na-eri ihe eji chuo aja abugh i ndi nnweco n'ebe ichu aja? ¹⁹ Gini ka okwu ndi a m na-ekwu putara? Na arusi, maobu ihe a churu n'aja nye arusi bu ihe obula, maobu na o bugh i ihe? ²⁰ Mba! Ihe m na-ekwu bu na ndi niile na-churu arusi aja jikotara onwe ha n'otu obi ichuru ekwensu aja ahụ. O bugh i Chineke. Achokwagh i m ka unu buru ndi e jikotara ha na

* 10:7 10:7 Opu 32:6 † 10:13 10:14 Ufodu na-akpo ya Oriri nso.

ekwensu.[‡] ²¹ Unu apughị inu site n'iko Onyenwe anyi ma nuokwa site n'iko ekwensu; unu apughikwa inwe oke site na tebul Onyenwe anyi na tebul ekwensu. ²² Anyi na-achọ ime ka iwe wee Onyenwe anyi? Anyi di ike karịa ya?

Inwe onwe nke ndi kwere ekwe

²³ I na-asị, "Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri ime," ma o bughị ihe niile ga-abara m uru. "Enwere m ike ime ihe niile m maara ziri ezi," ma o bughị ihe niile nwere ike inyere anyi aka. ²⁴ Ka onye obula hapu icho odimma nke onwe ya, kama odimma nke ndi ozọ.

²⁵ Rie ihe bu anu obula e rere n'ahia na-ajughị ajuju obula n'ihia akonuche. ²⁶ N'ihia na, "Uwa na ihe niile di n'ime ya bu nke Onyenwe anyi."§

²⁷ O buru na onye na-ekweghi ekwe akpoo unu oriri, unu kpebie ije, riekwanyu nri obula e nyere unu na-ajughị ajuju n'ihia akonuche. ²⁸ Ma o buru na e nwee onye gwara gi, "A churu ihe a n'aja." Unu erila nri ahụ, maka onye ahụ mere ka unu mata, na n'ihia akonuche. ²⁹ Akonuche nke m na-ekwu maka ya abughị nke gi, kama o bu maka nke onye ahụ. N'ihia ginị ka mnwere onwe m ga-eji buru ihe akonuche onye ozọ ga-ekpe ikpe? ³⁰ O buru na m nwere ike inye ekele, were nri m rie, olee otu e si ekwuto m n'ihia ihe ahụ m nyere Chineke ekele banyere ya?

³¹ Ihe obula i na-eme, ma unu na-eri ihe maobu na-anu ihe, na-emenu ha niile maka otuto nke Chineke. ³² Unu emejola ndi Juu maobu ndi Griik, ma o bukwanyu nzuko Chineke. ³³ Na-agbalisinu ike ime dika m si eme. N'ihia obula m na-eme, ana m ejisi ike ime ihe ga-atọ onye obula uto. Anaghi m achọ odimma nke m naani, kama o bu odimma nke mmadu ibe m, ime ka a zoputa ha.

11

¹ Unu buru ndi na-enomi m, dika m si enomi Kraist.

Omume kwesiri ekwesi n'oge ofufe

² Ana m aja unu n'ihia na unu na-echeta m n'ihia niile, nakwa n'ihia na unu na-ejisikwa ozizi ahụ enyere unu n'aka ike, dika m nyere ha n'aka unu idebe. ³ Ma achoro m ka unu mata na dika Kraist bu isi nwoke obula, otu a ka nwoke obula si buru isi nwunye ya. Chineke bukwa isi Kraist. ⁴ Nwoke obula kpuchiri isi ya mgbe o na-ekpe ekpere maobu na-ebu amuma* na-emenye isi ya ihere. ⁵ Ma nwanyị obula na-ekpe ekpere maobu na-ebu amuma, ma o kpuchighi isi ya, na-emenye isi ya ihe ihere, n'ihia na o dika nwanyị kpuchara isi ya. ⁶ O buru na nwanyị obula achoghị ikechi isi ya, ya kpuchaa ya. A sikwa na o bukwanyu ihe ihere na nwanyị kpuchara isi ya, ka nwanyị kechie isi ya.

⁷ Ma nwoke ekwesighi ikpuchi isi ya, n'ihia na nwoke bu onyinyo na otuto nke Chineke, ebe nwanyị bu otuto nke nwoke. ⁸ E si na nwoke kee nwanyị, ma e sighi na nwanyị kee nwoke. ⁹ E keghi nwoke maka nwanyị, ma e kere nwanyị maka nwoke. ¹⁰ N'ihia nke a, nwanyị kwesiri ikpuchi isi ya igosi na o no n'okpuru di ya, maka ndi mmuo ozi. ¹¹ Ma otu ihe si di n'ime ndu anyi na-adị n'ime Onyenwe anyi, nwoke adighi

‡ 10:20 10:20 Maobu, mmuo ojoo § 10:26 10:26 Abu 24:1 * 11:4 11:4 Maobu, na-akuzi ihe

ma e wepụ nwanyi, nwanyi adighikwa ma e wepụ nwoke. ¹² N'ihhi na dika nwanyi siri na nwoke putā na mbu, otu a ka a na-esitekwa n'ahu nwanyi muputa nwoke. Ma ha niile si n'aka Chineke putā.

¹³ Achoro m ka unu tule ihe a n'onwe unu, o di mma ka nwanyi ghebe isi ya oghe mgbe o na-ekpe ekpere nye Chineke? ¹⁴ Unu matakwarā nke oma na o bu ihe ihere na nwoke ga-ebu agiri isi di ogologo. ¹⁵ Ma o buru na nwanyi enwee agiri isi di ogologo o bu ihe otuto nye ya n'ihhi na e nyere ya agiri isi di ogologo ka o buru ihe mkpuchi. ¹⁶ O buru na onye obula na-aru uka banyere omenaala nke a, anyi onwe anyi na nzuko Chineke niile enweghi omenaala ozo banyere nke a.

Omume kwesiri ekwesi n'oge Oriri Nso

¹⁷ N'ime ntuziaka ndi a, enweghi m otuto nye unu n'ihhi na mgbe unu zukotara omume unu na-eweta ihe ojoo kariya ihe oma. ¹⁸ Na mmalite, ihe m na-anu bu na mgbe niile unu zukoro dika choochi, iru uka nke na-ebute nkewa na-adi n'etiti unu. E kwenyekwara m na ufodu ihe ndi a m nuru bu eziokwu. ¹⁹ N'ezie udi nkewa di otu a aghaghi idi n'etiti unu ka e nwee ike mara ndi Chineke nabatara. ²⁰ Mgbe unu zukotara, o bughu nri anyasi nke Onyenwe anyi ka unu na-eri. ²¹ N'ihhi na mgbe unu na-eri nri, ufodu n'ime unu na-eri nri anyasi nke aka ha. Nke mere, n'otu onye na-anu agu ebe onye ozo na-anubigakwa mmanya oke. ²² A ga-akpo nke a gini? O bu na unu enweghi ulo ebe unu ga-anu riju afo ma nujuokwa afo? Ka o bu na unu na-eleli nzuko Chineke na emenye ndi na-enweghi ihe ihere? Gini ka m ga-agwa unu? Aga m eto unu maka nke a? Agaghi m eto unu maka nke a.

²³ N'ihhi na ihe m ziri unu bu ihe Onyenwe anyi ziri m. N'abali ubochi ahu a rara ya nye, Onyenwe anyi Jisos weere otu ogbe achicha. ²⁴ Mgbe o nyechara ekele, o nyawara ya si, **"Nke a bu ahụ m nke a na-enye maka unu. Na-emenụ nke a iji cheta m."** ²⁵ N'uzo di otu a kwa, o bulitere otu iko mmanya mgbe ha risiri nri si, **"Iko a bu ogbugba ndu oheru n'obara m. Oge obula unu na-anu ya, na-emenụ nke a iji na-echeta m."** ²⁶ N'ihhi na mgbe obula unu na-eri achicha ahu na-anukwa iko a, unu na-ekwusa onwu Onyenwe anyi ruo mgbe o ga-abia ozo.

²⁷ Ya mere, o buru na onye obula erie achicha Onyenwe anyi maobu nu o iko Onyenwe anyi n'uzo na-ekwesighi ekwesi, onye ahu na-emehie megide anu ahu Onyenwe anyi na obara Onyenwe anyi. ²⁸ O bu nke a mere o ji buru ihe di mkpa ka onye obula nyochaa onwe ya nke oma tupu o rie achicha ahu maobu nu o iko ahu. ²⁹ N'ihhi na onye obula na-eri achicha ahu maobu nu o site n'iko ahu na-echeghi echiche, o na-eri, na-anutakwara onwe ya ikpe omuma, ma o buru na o tuleghi uche banyere ahu Kraist. ³⁰ O bu nke a mere otutu n'ime unu ji buru ndi ahu na-esighi ike, ndi no n'oria na ndi dara n'ura onwu. ³¹ O buru na anyi enyochaa onwe anyi nke oma, anyi agaghi adaba n'ikpe. ³² Ma otu o di, mgbe Onyenwe anyi na-ama anyi ikpe n'uzo di otu a, a na-ezi anyi otu e si ebi ezi ndu n'ihhi ka a ghara imako anyi na ndi uwa ikpe.

³³ Ya mere, umunna m, mgbe unu biakotara iri nri, chere nu ibe unu. ³⁴ O buru na agu agu onye obula ya rie nri n'ulo ya, ka o hapu iwetara unu ikpe omuma.

Aga m enye ntuziaka banyere ihe niile ndi ozo mgbe m biara.

12

Onyinye Mmụọ Nsọ na-enye

¹ Ugbu a ụmụna m, achọrọ m ka unu mata ihe gbasara onyinye nke Mmụọ Nsọ na-enye. ² Unu matara na mgbe unu bụ ndị na-amaghị Chineke, e duru unu n'otu ụzọ maọbụ nke ọzọ, duhie unu ụzọ iso arụsị ndị ahụ dara ogbi. ³ Ya mere, achọrọ m ka unu ghọta nke ọma na ọ dịghị onye ọbụla na-ekwu okwu site n'odudu Mmụọ nke Chineke, pụrụ ị si, "Ka Jisọs buru onye a buru onụ." Ọ dikwaghị onye ọbụla pụrụ ikwu, na "Jisọs bụ Onyenwe anyị," ma ọ bughị site na Mmụọ Nsọ.

⁴ Onyinye amara dị iche iche, ma otu Mmụọ Nsọ ahụ na-enye ha niile. ⁵ E nwekwara ụdị ije ozi dị iche iche, maọbụ otu Onyenwe anyị ahụ ka a na-ejere ozi. ⁶ Ụdị ike dị iche iche nke eji arụ ọrụ dikwa, ma otu Chineke ahụ na-etinye ike ndị a n'ime onye ọbụla iji jee ozi.

⁷ Ọ na-enyekwa onye ọbụla amara iziputa ike nke Mmụọ Nsọ maka ọdịmma mmadụ niile. ⁸ Mmụọ Nsọ na-enye otu onye onyinye ikwu okwu amamihe, na-enyekwa onye ọzọ onyinye ima ihe ọmụma, site n'otu Mmụọ ahụ. ⁹ Otu Mmụọ nsọ a na-enye onye ọzọ onyinye inwe okwukwe, na-enyekwa onye ọzọ onyinye inwe ike ịgwo ọri. ¹⁰ Onye ọzọ ka ọ na-enye onyinye iru ọrụ itunanya, onye ọzọ ike ibu amuma. Onye ọzọ ka ọ na-enye ike ikowa ụdị mmụọ dị iche iche, ma onye ọzọkwa ka ọ na-enye ike isụ asụsụ dị iche iche. Ma ọ na-enyekwa onye ọzọ ike ikowa ihe onye na-asụ asụsụ ndị a na-ekwu. ¹¹ Ọ bụ otu Mmụọ ahụ na-enye onyinye ndị a niile. Ọ na-enye onye ọbụla onyinye dị iche iche dika Mmụọ Nsọ si kpebie.

Otu ahụ ma otutu akụkụ

¹² Dika ahụ anyị si nwe akụkụ dị iche iche, ma burukwa otu ahụ, n'agbanyeghị na o nwere otutu akụkụ, otu a ka anụ ahụ Kraịst dikwa. ¹³ Site n'otu Mmụọ Nsọ ahụ ka e mere anyị niile baptizim n'otu n'otu, ma ndị Juu ma ndị Griik, ma ohu ma ndị nwe onwe ha. E meela ka anyị nūọ ọbara ya, n'ime njikọ nke otu Mmụọ Nsọ ahụ. ¹⁴ Ahụ mmadụ abughị naanị otu akụkụ, kama o nwere otutu akụkụ ahụ.

¹⁵ Ọ buru na ụkwụ asị, "N'ihị na-abughị m aka, esoghị n'ahụ," nke a agaghị egbochi ya ka ọ gharakwa ibu otu n'akụkụ anụ ahụ. ¹⁶ Otu a kwa, ọ buru na ntị asị, "Ebe m na-abughị anya abughị m otu akụkụ anụ ahụ." Okwu a kwa agaghị eme ka ntị ghara ibu akụkụ anụ ahụ. ¹⁷ Ọ buru na ahụ niile bụ anya, olee ka ahụ ga-esi nū ihe? Ọ burukwa na ahụ mmadụ bụ naanị ntị ọ ga-esi aña nū isisi ihe ọbụla? ¹⁸ Ma otu ihe si dị, Chineke debere n'otu n'otu akụkụ niile dị n'ahụ dika o si chọọ. ¹⁹ A si na akụkụ niile dị n'ahụ bụ otu ihe, kedụ ebe ahụ ga-adị? ²⁰ Otu ọ dị, ọ bụ ezie na ihe dị n'ahụ dị otutu, ma ha niile bụ otu ahụ.

²¹ N'ihị nke a, anya enweghị ike ịgwa aka si, "Achoghị m gi, n'ihị na ị dịghị m mkpa." Isi agakwaghị agwa ụkwụ si, "Achoghị m inyeaka gi." ²² Kama ọ bụ akụkụ ahụ anyị ndị na-esighị ike bụ ndị dị anyị mkpa karịa. ²³ E e, akụkụ ndị ahụ anyị na-eche na ha adighị mkpa ka anyị na-eji nsopuru na-elekota. Akụkụ ndị ahụ na-ekwesighị ile anya ka anyị na-enye ugwu, ma na-ekpuchi ha. ²⁴ Ma anyị adighị esi otu a elekota akụkụ ahụ ndị ahụ anya na-ahụ n'uzo pụrụ iche, n'ihị na Chineke kpachapuru anya mee ka akụkụ ndị ahụ dikarisiri nta

buru nke anyi kwesiri inye nsopuru karja. ²⁵ N'uzo di otu a, nkewa obula adighi n'ahu mmadu. Akuku obula maara mkpa ibe ya, ha na-egboritakwara onwe ha mkpa ha. ²⁶ O buru na otu akuku enwe nsogbu, akuku ndi ozo ga-eketa oke na nsogbu ahu. O burukwa na otu akuku emee ihe ga-eweta otuto o bu ahu niile na-enwe otuto ahu.

²⁷ Ugbu a, unu niile n'otu n'otu bu otu ahu Kraist. Unu bukwa akuku ahu ya n'otu n'otu, burukwa ndi di mkpa n'ahu ahu. ²⁸ Nke a bu ufodu n'ime akuku di iche iche Chineke tinyere na choochi; nke mbu bu ndi ozi, ndi amuma, ndi nkuzi, ndi na-aru oru itunanya, ndi na-agwo orja, ndi puru inyere mmadu ibe ha aka, ndi nwere onyinye ichikota ihe niile n'usoro, na ndi na-asu asusu di iche iche. ²⁹ Ha niile, ha bu ndi ozi? Ha niile ha bu ndi amuma? Ha niile ha bu ndi nkuzi? Ha niile ha bu ndi oru ebube? ³⁰ Ha niile ha nwere onyinye igwo orja? Ha niile ha na-asu n'olu di iche iche? Ha niile ha nwere onyinye nke ikowa asusu di iche iche? ³¹ Ugbu a, gbalisieni ike inweta onyinye kachasi di elu karja.

Ihunanya kachasi mkpa

Ma aga m ezi unu uzo nke kachasi ihe a niile mma.

13

Ihunanya

¹ A si na m na-asu asusu di iche iche nke ndi mmadu maobu nke ndi mmuo ozi, ma ahughi m mmadu ibe m n'anya, abu m naani ogene na-eme uzu maobu mbadamba efere na-ada uda. ² A sika na m nwere onyinye ibu amuma, buru onye puru ikwu ihe niile gaje ime n'oge di n'ihu, na onye maara ihe niile, a sika na m nwere okwukwe nke m puru isite na ya nye ugwu buru ibu iwu si ya site n'ebe o no gaa n'ebe ozo, ma ahughi m mmadu ibe m n'anya, ahughi m ihe obula. ³ A sika na m ewere ihe niile m nwere nye ndi ogbenye, werekwa anu ahu m nye ka ere ya oku n'ihika m nyaa isi, ihe ndi a niile abaghi uru, ma m enweghi ihunanya.

⁴ Ihunanya na-enwe ogologo ntachiobi, na-enwekwa obi ebere. O dighi ekwo ekworo, o naghị enwe anya ukwu, o naghị anya isi. O nakwaghị ebuli onwe ya elu. ⁵ O naghị eme ihe na-akpasu iwe, o naghị achọ ihe nke naani ya, o naghị ewe iwe osiiso. O nakwaghị aguko ihe ojoo niile e mere ya. ⁶ O dighi anuri onu n'ihe ojoo, kama o na-anuri n'eziokwu. ⁷ O na-edi ihe niile, o na-ekwerekwa ihe niile, o na-enwekwa olileanya na-anagide ihe obula daputara.

⁸ Ihunanya adighi agwu agwu. Ma ibu amuma niile ga-emesia kwusi, onyinye isu asusu di iche iche ga-akwusikwa. Otu a, ihe omuma niile ga-agabiga. ⁹ N'ihika na omuma anyi ezughi oke, ibu amuma anyi ezukwaghị oke. ¹⁰ Ma mgbe anyi ruru n'izuo, ezughi oke agaghị adikwa. ¹¹ Mgbe m bu nwata, ekwuru m okwu dika nwata, echiche m niile bu echiche nwata. Izuzu obi m niile bukwa nke nwata. Ma mgbe m toro ghoo dimkpa, adighikwa m akpa agwa dika nwata ozo. ¹² Ugbu a, anyi na-ahu inyogho inyogho dika anyi na-ele anya n'enyoma ma mgbe ahu anyi ga-ahu ihu na ihu. Ugbu a, ihe m mara ezughi oke, ma mgbe ahu aga m amazu, dika m bu onye a mazuru.

¹³ O di ihe ato na-adigide adigide. Ha bu okwukwe, olileanya, na ihunanya. Ma n'ime ha niile, ihe kachasi ha niile bu ihunanya.

14

Onyinye ndị ọzọ Mmụọ Nsọ na-enye

¹ Ka ihunanya buru isi ihe unu na-achọ. Chọsienụ onyinye nke Mmụọ Nsọ ike, nke ka nke onyinye inwe ike ibu amụma. ² Onye ọbụla na-asụ asụsụ ọ na-amughị amụ, bụ Chineke ka ọ na-agwa okwu, ọ bughị mmadụ. N'ezie, ọ dighị onye na-aghọta ihe ọ na-ekwu; n'ihị na okwu ọ na-ekwu bụ ihe omimi site n'ike Mmụọ Nsọ. ³ Ma onye ọbụla na-ebu amụma na-ezisa ozi na-enyere ndị mmadụ aka ito eto. Ọ na-agwakwa ha okwu nkasiobi na okwu na-ebuli mmụọ ha elu. ⁴ Ya mere, onye ahụ na-ebu amụma na-enyere chọchị aka, ma onye ahụ na-asụ asụsụ ọzọ, na-enyere naanị onwe ya aka. ⁵ Ọ gaara atọ m uto ma a si na unu niile nwere onyinye isụ asụsụ di iche iche; ma ọ ga-atọ m karịa ma ọ buru na unu niile enwee onyinye ibu amụma. Nke a bụ n'ihị na onye ahụ na-ebu amụma bara uru karịa onye na-asụ asụsụ di iche iche. Isụ asụsụ ya ga-aba uru ma ọ buru na ọ di onye na-aghọta ihe ọ na-asụ, ka e nwee ike wulie chọchị.

⁶ Umụna m ọ buru na m biakwutere unu malite isụ asụsụ unu na-adighi aghọta, ole uru m baara unu, ma ọ bughị ma m na-ekwu okwu banyere ihe ekpughere gosi m, maobu ihe niile m maara, maobu ihe gaje ime, maobu ihe nkuzi? ⁷ Ọ bukwa otu a ka ọ di n'etiti ihe niile na-enweghi ndu, nke na-ada uda, dika oja, maobu ubo akwara. Ọ buru na ha enyeghi uda di iche site na nke ọzọ, olee uto mmadu ga-eji mara maobu oja ka a na-afu, maobu ubo akwara ka a na-akpo. ⁸ Ọ burukwa na opi ike e ji akpo ndi agha oku adaputaghi uda nke oma, onye ga-ejikere ije agha? ⁹ N'otu aka ahụ kwa, ọ buru na i na-agwa mmadụ okwu n'asụsụ ọ na-adighi anụ, olee otu ọ ga-esi ghotā ihe i na-ekwu? N'oge ahụ, ifufe ka unu na-agwa okwu. ¹⁰ Asụsụ a na-asụ n'ụwa a di ukwu, ma ha niile bara uru nye ndi na-anu ha. ¹¹ Ọ buru na m aghotaghi ihe onye na-asu otu n'ime asusu ndi a na-ekwu, aga m abu obia n'ebe onye na-asu asusu ahu no, ya onwe ya ga-abukwa obia n'ebe m no. ¹² Ebe ọ na-agu unu agu inweta onyinye nke Mmụọ Nsọ, chonụ onyinye ndi ahụ ga-enyere unu aka iwuli nzuko elu.

¹³ Onye ọbụla na-asụ asụsụ n'olu di iche iche, ga-ekpe ekpere ka e nye ya onyinye ikowa olu di iche iche. ¹⁴ Ọ buru na m ji asusu di iche na-ekpe ekpere, mmuọ m ga-eso m na-ekpe ekpere ahụ, ma uche m agaghi aghota ekpere m na-ekpe. ¹⁵ Ọ buru na ọ di otu a, olee ihe m ga-eme? Aga m eji mmuọ m kpee ekpere, jirikwa uche kpee ekpere. Aga m ejikwa mmuọ m buo abụ, jirikwa uche m buo abụ. ¹⁶ Ma o bughị otu a, mgbe i ji asusu ọzọ nke a na-amaghi na-eto Chineke n'ime mmuọ, olee otu ndi niile no n'ulo nzuko ahụ na-aghotaghi ihe i na-ekwu ga-esi zaa Amen? ¹⁷ Ọ bu ezie na i na-enye ekele nke oma, ma ọ naghị ewuli onye ọbụla elu.

¹⁸ Ana m ekele Chineke n'ihị na ana m asu asusu di iche iche* karia unu niile. ¹⁹ Ma mgbe ọbụla a gbakoro na nzuko ife ofufe, ọ na-akara m mma ikwu naanị mkpuru okwu ise nke mmadụ niile ga-aghota na nke ga-abakwara ha uru, karia na m kwuru puku mkpuru okwu iri n'asusu di iche iche nke onye ọbụla na-apughị ighota.

* 14:18 14:18 Nke bụ isụ n'ire

²⁰ Ụmụna m, unu abụla ụmuntakiri n'echiche unu. Bụrụnụ ụmuntakiri n'ihe gbasara ime ihe ojoo, ma bụrụnụ ndi nwere uche n'ihe gbasara udi okwu a. ²¹ E dere ya n'akwukwo iwu,

“Site na egbugbere onu ndi mba ozo
sitekwa n'ire ndi na-asu iche iche
ka m ga-agwa ndi a okwu,
ma obuladi otu a, ha agaghi ege m nti,
ka Onyenwe anyi kwuru.”†

²² Isu asusu di iche iche abughi ihe nlere anya nye ndi kwere ekwe, kama o bu ihe ama nye ndi na-ekweghi ekwe. Ma ibu amuma bu maka ndi kwere ekwe, o bughi maka ndi na-ekweghi ekwe. ²³ O buru na nzuko niile ezukoo n'ogbakọ ekpere, mmadu niile a na-asu n'olu di iche iche n'otu mgbe, o burukwa na ndi na-aghotaghi, maobu ndi na-ekweghi ekwe abata n'ebe ahụ, gini ka ha ga-ekwu? Ha o gaghi asi na isi emebiela ndi a? ²⁴ Ma o buru na onye na-ekweghi ekwe maobu onye ohuru abata mgbe onye obula na-ebu amuma, ha ga-abu ndi mmadu niile ga-atu mmehie ha n'anya maakwa ha ikpe mmehie. ²⁵ Mgbe a na-eme ka ihe nzuzo nke obi ha niile puta ihè, onye di otu a ga-egbu ikpere n'ala kpoọ isiala nye Chineke si, “N'ezie, Chineke no n'etiti unu.”

Usoro Ofufe

²⁶ Ugbu a, ụmụna m, kedu otu o kwesiri idi? Mgbe obula unu zuko, ufodu kwesiri ibu abu, onye ozo ga-ezi unu ihe; maobu gwa unu ozi di mkpa e gosiri ya, maobu jiri asusu nke o na-amughi gwa unu okwu, ka onye ozo kowaa ihe onye ji asusu a di iche kwuo okwu kwuru. Ma ka ihe obula e mere n'ime ulo chochi buru ihe ga-ewuli onye obula elu. ²⁷ A sikwa na o di ndi choro iji asusu di iche kwuo okwu, ka mmadu abuo maobu ato kwuo. Kama ka ha kwuo n'otu n'otu n'usoro. Ka onye ga-akowa ihe ha kwuru norokwa n'ebe ahụ. ²⁸ O buru na o dighi onye ga-akowa ihe ha na-asu, ka onye ahụ na-asu asusu di iche na chochi mechie onu ya. Ya na Chineke surita ya.

²⁹ Ka mmadu abuo maobu ato nwere onyinye ibu amuma kwuo okwu n'otu n'otu, ka ndi ozo tulee ihe ha kwuru. ³⁰ O buru na-ekpughere onye ozo nodu n'akuku ya ihe, ka onye mbu mechie onu ya. ³¹ N'ihia na unu nwere ike ibu amuma n'otu n'otu, ka mmadu niile nwee ike imuta ihe ma burukwa ndi a gbara ume. ³² Mmuo niile nke ndi amuma ka a na-edokwa n'okpuru ndi amuma. ³³ N'ihia na Chineke abughi Chineke nke aghara, kama o bu nke udo. Otu a ka o di n'ime ogbakọ niile nke ndi nsọ.

³⁴ Umu nwanji ekwesighi ikwu okwu n'ime chochi. Ha ekwesighi itinye onu na ntuga aka obula, n'ihia na iwu kwuru ka ha debe onwe ha n'okpuru ndi ochichi. ³⁵ O buru na o di ihe ha choro imata, ha juo di ha mgbe ha lara n'ulo. N'ihia na o bu ihe ihere na nwanji ga-ekwu okwu n'ime ogbakọ chochi.

³⁶ Unu chere na okwu Chineke malitere n'aka unu? Unu chekwara na o ga-akwusi n'aka unu? Ugha! ³⁷ O buru na o di onye na-eche na ya bu onye amuma, maobu na ya nwere onyinye nke Mmuo Nso, naani ihe m na-achọ ka o ghota bu na ihe m na-edere unu bu iwu Onyenwe

† 14:21 14:21 Ajz 28:11,12

anyị n'ónwe ya nyere m. ³⁸ Ọ bụrụ na ọ dị onye nọgidere jụ inabata ihe ndị a, unu ańala ya ntị.

³⁹ Ya mere, ụmụnna m, ka ibu amụma bụrụ ihe na-agụ unu agụ, unu egbochikwala onyinye nke ịsụ n'ire dị iche iche. ⁴⁰ Ma meenụ ihe niile n'ụzọ dị mma, ka ha dika n'usoro.

15

Mbilite n'ónwụ Kraịst

¹ Ụmụnna m, ugbo a achọrọ m ime ka unu cheta ozioma ahụ m ziri unu mgbe m buru ụzọ bjakwute unu, nke unu kweere na ya, na nke unu guzosikwara ike n'elu ya. ² E si n'oziooma a zoputa unu, ma ọ bụrụ na unu ejiri obi unu niile jidesie ihe unu kweere na ya ike. Inwe okwukwe n'ihe ozo dị iche agaghị enyere unu aka.

³ Ihe m nyefere unu n'aka na mbụ bu ozi ahụ m natara i debe, nke di oke mkpa, na Kraịst nwurụ ọnwụ n'ih i mmehie anyi, dika akwukwo nsọ kwuru na o ga-anwụ. ⁴ Na e liri ya, ma e mere ka o si n'ónwụ bilie n'ubochi nke ato, dika akwukwo nsọ kwukwara na o ga-eme. ⁵ O gosiri Sefas* onwe ya, emesia, ndi ozi iri na abuo ahụ hukwara ya. ⁶ Emesjakwa, o gosiri ihe kariri nari mmadu ise n'ime umunna onwe ya, n'otu mgbe, otutu n'ime ndi ahụ ka no ndu taa, o bu ezie na ufodu n'ime ha adaala n'ura onwu. ⁷ Emesia, Jemis huru ya; o mekwara ka ndi ozi niile hu ya. ⁸ N'ikpeazu, mu onwe m hukwara ya, dika a ga-asị na m bu nwa a na-amughị n'oge.

⁹ N'ih i na o bu m kachasi nta n'ime ndi ozi. O kwesikwagh i ka a akpoo m onyeozi ya n'ih i na alusoro m nzuko Chineke ogu nke ukwu. ¹⁰ Ma site n'amara nke Chineke, abu m ihe m bu. O putakwara na amara ya n'ebe m no abugh i ihe efu. Kama arusiri m oru ike karichasia ndi ozi niile. Ma n'ezie, o bugh i m na-aru oru a, kama o bu Chineke n'onwe ya na-aru oru ya n'ime m. ¹¹ Ma o bu m, maobu ndi ozo, otu a ka anyi siri kwusaa, otu a ka unu sikwa kwere.

Mbilite n'ónwụ nke ndi nwurụ anwụ

¹² Ma o bụrụ na a na-ekwusa na Kraịst si n'ónwụ bilie, gini mere ufodu unu ji na-ekwu na ndi nwurụ anwụ apugh i isi n'ónwụ bilie ozo. ¹³ O bụrụ na ndi nwurụ anwụ a pugh i si n'ónwụ bilie, nke a putara na e meggh i ka Kraịst site n'ónwụ bilie. ¹⁴ O burukwa na e meggh i ka Kraịst si n'ónwụ bilie, ihe anyi na-ezisa bu ihe efu, okwukwe unu nwere bukwa ihe efu. ¹⁵ Ma kari a nke a, a na-ahuta anyi ka ndi ama ugha nke Chineke, n'ih i na anyi gbara ama banyere Chineke, na-asị na o mere ka Kraịst si n'ónwụ bilie, bu onye o na-emeggh i ka o si n'ónwụ bilie ma o buri na-emeggh i ka ndi nwurụ anwụ di ndu ozo. ¹⁶ N'ih i na, o buri na a pugh i ime ka ndi nwurụ anwụ bilie di ndu ozo, emekwagh i ka Kraịst si n'ónwụ bilie. ¹⁷ Ma o buri na-emeggh i ka Kraịst si n'ónwụ bilie, okwukwe unu bu ihe efu, unu ka ga-anwụ na mmehie unu. ¹⁸ Mgbe ahụ ndi nwurụ anwụ n'ime Kraịst lara n'iyi. ¹⁹ O burukwa na olileanya anyi n'ime Kraịst gwuru naani na ndu anyi n'ime uwa a, anyi bu ndi e kwesiri ka e mere ebere.

²⁰ Ma e mere ka Kraịst si n'ónwụ bilie n'ezie, onye mbu n'etiti ndi niile nwurụ anwụ. ²¹ N'ih i na dika onwu si site n'aka otu nwoke bia,

* 15:5 15:5 Ya bu, Pita

otu a kwa ka mbilite n'ọnwu si site n'aka otu nwoke bja. ²² Dịka mmadụ niile si anwu site n'aka Adam, otu a kwa ka mmadụ niile ga-esi dikwa ndu n'ime Kraist. ²³ Onye obula ga-ebili n'usoro nke ya, Kraist mkpuru mbu si n'ọnwu bilie. Mgbe o loghachiri, ndi niile bu ndi nke Kraist ga-esote. ²⁴ Mgbe nke a gasiri, ogwugwu ihe niile ga-abia, mgbe o ga-enyefe alaeze n'aka Chineke bu Nna, n'ih na o meriela ichi isi niile, na ikike niile na ike niile. ²⁵ N'ih na o ga-abu eze tutu ruo mgbe o lugburu ndi iro ya niile, doo ha n'okpuru ukwu ya. ²⁶ Onye iro ikpeazu a ga-meri bu onwu. ²⁷ N'ih na "O doola ihe niile n'okpuru ukwu ya."† Ma mgbe obula asiri, "e doola ihe niile" n'okpuru ukwu ya, o doro anya na Chineke agunyeghi onwe ya, n'ih na o bu ya tinyere ihe niile n'okpuru Kraist. ²⁸ Mgbe e merela ka ihe niile noro n'okpuru ya, mgbe ahụ, Okpara ya n'onwe ya, ga-edobe onwe ya n'okpuru onye ahụ dobere ihe niile n'okpuru ya, ka Chineke buru onye na-achi ihe niile.

²⁹ Ma o bughị otu a, gini mere ufodu ji eme ndi otu ha baptizim n'onodu ndi nwuru anwu? O buru na e meghi ka ndi nwuru anwu si n'onwu bilie ma oli, n'ih gini ka a na-eme mmadu ndi a baptizim n'onodu ha? ³⁰ Gini mere anyi ji noro n'ize ndu n'oge awa obula? ³¹ N'igwa unu eziokwu, umunna m, ana m ezute onwu kwa ubochi. Ihe m ji kwuputa nke a bu n'ih inya isi nke m ji unu anya n'ime Jisos Kraist, Onyenwe anyi. ³² O buru na ndu anyi na-agwu n'awa a, dika ndi mmadu na-ekwu, gini bukwanu uru m nwere n'ih ogu m na-aluso anu ohia, bu ndi ikom Efesos? O buru na a gaghị eme ka ndi nwuru anwu bilie,

"Ka anyi rienu, nuokwanu,
n'ih na echi anyi ga-anwu."‡

³³ Unu ekwela ka e duhie unu. N'ih na mkparikota agwa ojoo na-emebi ezi agwa. ³⁴ Sitenu na ndu enweghi nghota unu loghachita dika unu kwesiri, unu emehiekwala ozo. N'ih na-enwere ufodu bu ndi na-amaghi Chineke. Ana m ekwu nke a ka ihere mee unu.

Mbilite n'ọnwu nke anu ahụ

³⁵ Ma ufodu ga-aju, "Olee otu a ga-esi mee ka onye nwuru anwu bilie? Olee udi ahụ ha ga-enwe mgbe ha ga-aputa?" ³⁶ Onye nzuzu! Mkpuru oka i tinyere n'ala agaghị epu ma o buru na o bughị uzo nwuo. ³⁷ Mgbe i na-agma mkpuru, o bughị anu ahụ nke ga-aputa ka i na-agma, kama o bu naani mkpuru nkiti, eleghi anya mkpuru oka wiiti, maobu mkpuru ozo. ³⁸ Ma Chineke na-enye ya ahụ dika o si choo. O na-enyekwa mkpuru obula n'ime mkpuru niile ahụ nke kwesiri ya. ³⁹ Anu ahụ niile abughị otu, mmadu nwere anu ahụ di iche, anu ohia nwere udi anu ahụ nke ha. Anu ufe nwere anu ahụ ha, azu nwekwa nke ha. ⁴⁰ Ahụ nke eluigwe na ahụ nke uwa dikwa. Ma ima mma na ebube nke ahụ nke eluigwe bu otu, ima mma na ebube nke ahụ nke uwa dikwa iche. ⁴¹ Anyanwa nwere ebube nke ya, onwa nwekwa nke ya, kpakpando nwekwa ebube nke ya. Kpakpando dikwa iche site n'ibe ya n'ima mma na ebube.

⁴² Otu a ka o di n'ebe mbilite n'ọnwu ndi nwuru anwu di. Mgbe e liri anu ahụ anyi, ihe nwuru anwu na nke puru ire ure ka o bu, ma mgbe e mere ka o si n'onwu bilie, o gaghị anwukwa ozo. ⁴³ A na-eli

ahụ onye nwurụ anwụ dika ihe enweghị ugwu, ma a na-eme ka o si n'ọnwụ bilie n'ebube. A na-eli onye nwurụ anwụ n'adighi ike, ma a na-eme ka o si n'ọnwụ bilie n'idi ike. ⁴⁴ A na-eli onye nwurụ anwụ dika anụ ahụ nkịti, ma a na-eme ka o jiri ahụ nke mmụọ kulite.

Ọ buru na e nwere anụ ahụ nkịti, e nwekwara ahụ nke mmụọ. ⁴⁵ E dere ya, "Mmadu mbu, bu Adam, ghoru mkpuruobi di ndu, Adam nke ikpeazu bu mmuọ na-enye ndu." ⁴⁶ Ma mmuọ e bughị uzo, kama o bu ahụ nkịti, ma mmuọ biara n'ikpeazu. ⁴⁷ Mmadu nke nwoke sitere n'ala, ejikwa aja kpuo ya; mmadu nke abuo si n'eluigwe bia. ⁴⁸ Di ka mmadu nke mbu ahụ e jiri aja kpuo di, otu a ka ndi niile si n'aja puta dikwa. Ma di ka mmadu nke eluigwe ahụ di, otu a ka ndi niile bu umu eluigwe dikwa. ⁴⁹ Dika anyi niile yikwasiri onyinyo nke nwoke e jiri aja kpuo, otu ahukwa ka anyi ga-esi yikwasị onyinyo nke nwoke nke eluigwe.

⁵⁰ Ihe m na-ekwu, umunna m, bu na anu ahụ na obara enweghị ike iketa alaeze Chineke. Ihe na-ere ure agaghikwa eketa ereghị ure. ⁵¹ Ma geenu nti ka m gwa unu ihe omimi a! O bughị anyi niile na-aga inwu, kama, a ga-enye anyi anu ahụ oheru nke puru iche. ⁵² N'otu mgbe, n'otu ntabi anya, mgbe a ga-afu opi ike ikpeazu. N'ih na opi ga-ada, a ga-eme ka ndi nwuru anwu si n'onwu bilite na-ereghị ure. A ga-agbanwekwa anyi. ⁵³ N'ih na a ghaghị igbanwe anu ahụ anyi a nke na-anwu anwu, nyekwa anyi ahụ nke na-agaghị anwu ozo. ⁵⁴ Mgbe ahụ nke a puru ire ure ga-eyikwasị ereghị ure, nke a puru inwu anwu ga-eyikwasị anwughị anwu. Mgbe ahụ, okwu ahụ e dere n'akwukwo nsọ ga-emezu, okwu ahụ siri, "Elomiela onwu, meriekwa ike ya niile."*

⁵⁵ "Onwu, olee ebe mmeri gi di?"

Onwu, olee ebe ihe ufu gi di?"†

⁵⁶ N'ih na ihe ahụ onwu ji agbata mmadu bu mmehie, ma ihe na-enye mmehie ike bu iwu. ⁵⁷ Ka ekele diri Chineke onye na-enye anyi mmeri site n'Onyenwe anyi Jisos Kraist.

⁵⁸ Ya mere, umunna m ndi m huru n'anya, kwusienu ike, burunu akwaa akwuru. Nogidenu n'oru Onyenwe anyi mgbe niile, ebe unu maara na oru unu na-aru n'ime Onyenwe anyi abughị ihe efu.

16

Onyinye n'ih ndi nsọ nọ na mkpa

¹ N'ih niile banyere utu ihe onyinye nke ndi nsọ, gbalianu mee dika m nyere ndi choochi di n'akuku Galeshia n'iwu. ² Uboochi uka niile, ka onye obula site n'ih o kpatara n'izu uka ahụ weputa ufodu ihe nke o ga-eji nye onyinye a. Unu e cherekwala inakota ihe onyinye ndi a ruo mgbe m ga-abia. Ka a hapu iche tutu ruo mgbe m biara. ³ Mgbe m biara, aga m edenye ndi ahụ kwesiri ntukwasị obi, bu ndi unu hoputara akwukwo nkowa, ziga ha ibugara ndi nọ na Jerusalem onyinye obioma unu. ⁴ O burukwa na o di mkpa na m ga-eso ha gaa, mu na ha ga-esoro.

Nzube Pol

⁵ Aga m abịa ileta unu mgbe m gasiri Masidonia. N'ihì na ana m ezube isi n'uzo Masidonia abia. ⁶ Mgbe m biara, o na-adì m ka mụ na unu ga-anọ ogologo oge. Ma eleghị anya, anyị ga-anọ tutu oge oyi agwụ. Mgbe ahụ site, n'inyeaka unu, aga m ahapụ unu gaa ebe ozo. ⁷ N'ihì na-achoghi m ileta unu ugbu a m nọ n'ije ngafere. Kama ana m ezube ibia nonyere unu nwa oge, ma o buru na Onyenwe anyi e kwenye. ⁸ Ma aga m anọ n'Efesos tutu ruo oge Pentikosos, ⁹ n'ihì na-emegheela onu uzo di ukwu nke na-aruputa ezi oru nye m, ma ha di otutu bu ndi na-eguzogide m.

¹⁰ O buru na Timoti abia, lezienu anya mee ka o ghara inwe ihe o ga-atu egwu mgbe o no n'etiti unu, n'ihì na o bu onye na-arụ oru Onyenwe anyi dika m si aru ya. ¹¹ Ka onye obula ghara ileda ya anya. Kama, dupunu ya n'ije ya n'udo ka o nwe ike loghachikwute m. Mụ na umunna ndi ozo na-ele anya nlota ya.

¹² Aririo m nwanne anyi Apolos ka o soro umunna ndi ozo bia leta unu, ma o bughu uche ya ma oli ibiakwute unu ugbu a. O ga-abia mgbe obula ohere putara.

¹³ Na-echenu nche mgbe niile, guzosienu ike n'ime okwukwe unu. Dirinu ka ndi tozuru dimkpa, ndi di ike. ¹⁴ Werenu ihunanya na-aru oru obula unu na-aru.

¹⁵ Ugbu a, ario m unu umunna m, unu maara na ezinaulo Stefanas bu ndi mbu kwere ekwe n'ala Akaja.* Ha nyekwara onwe ha maka ijere ndi nsọ ozi. ¹⁶ Ana m ario unu ka unu na-asopuru ndi di otu a, nakwa onye obula bu onye otu anyi na onye oru anyi. ¹⁷ Obi toro m utu n'obibia nke Stefanas na Fotunetus na Akaikos. Ha emelara m ihe unu gaara emere m, ma a si na unu no n'ebe a. ¹⁸ Ha kwalitere mmuo m dika ha kwalitere nke unu. Nyenu ndi di otu a nsopuru.

Ekele ikpeazu

¹⁹ Ulo chochi niile di n'okpuru Eshia na-ezitere unu ozi ekele.

Akwila na Prisila, na nzuko di n'ulo ha na-enye unu ekele obioma n'ime Onyenwe anyi.

²⁰ Umunna niile no n'ebe a na-ekele unu.

Werenu isurita onu di nsọ kelerita onwe unu.

²¹ O bu mu onwe m bu Pol ji aka m na-edede ekele nke a.

²² O buru na onye obula ahughu Onyenwe anyi n'anya, ka o buru onye a buru onu. Onyenwe anyi bia!

²³ Ka amara Onyenwe anyi Jisos dinyere unu.

²⁴ Ka ihunanya m dinyere unu niile site n'Onyenwe anyi Jisos Kraist. Amen.

* **16:15** 16:15 Akaja bukwa Griis.

2 Ndi Kōrint

¹ Pọl, onyeozị nke Jisọs Kraịst dika ọchịchọ nke Chineke si dị, na Timoti nwanne anyị nwoke,

Na-edegara chọọchị Chineke nke dị na Kōrint, na ndị nsọ niile ndị nọ n'ala Akaja akwụkwọ:

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dirị unu.

Ekele dirị Chineke onye nkasiobi

³ Otuto dirị Chineke na Nna nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, bụ Nna nke obi ebere, nakwa Chineke nke nkasiobi niile. ⁴ Onye na-akasi anyị obi n'ime nsogbu anyị niile, ka anyị site n'uzọ dị otu a nwee ike ikasi ndị ọzọ niile nọ na nsogbu dị iche iche obi. Inyere ha aka dika anyị onwe anyị si nata inyeaka site n'aka Chineke. ⁵ N'ihị na dika anyị si eketa oke n'ime ọtụtụ ahụhụ nke Kraịst, otu a nkasiobi anyị na-ababiga ụba site na Kraịst. ⁶ Ma ọ buru na anyị na-ahụ ahụhụ, ọ bụ n'ihị na nkasiobi unu, nakwa nzọputa unu. Ọ burukwa na a na-akasi anyị obi, ọ bukwa n'ihị nkasiobi unu, nke na-aruputa ike na ume iji ntachiobi die ụdị ahụhụ nke anyị onwe anyị na-edikwa. ⁷ Olileanya anyị nwere n'ebe unu nọ sirị ike, ebe anyị maara na dika unu si eketa oke n'ita ahụhụ anyị, otu ahụkwa ka unu ga-esi keta oke na nkasiobi ahụ anyị na-anata.

⁸ Anyị choro ka unu mara umunna m, ihe banyere nsogbu e sogburu anyị n'Eshja. N'ezie, nsogbu ahụ kariri anyị ike, mee ka anyị hapu inwekwa olileanya na anyị ga-emesi dirị ndụ. ⁹ N'ezie, ọ dị nnoo n'oge ahụ, dika a ga-asị na a mara anyị ikpe onwu. Ma anyị maara na o si otu a mee ka anyị nwee ike imuta na o kwesighi ka anyị tukwasị obi n'ike nke aka anyị, kama ka anyị nwee olileanya n'ime Chineke, onye puru ime ka ndị nwuru anwu si n'onwu bilie. ¹⁰ Ọ bụ Chineke bụ onye zoputara anyị site n'ime oke onwu dị otu a. Anyị nwekwara ntukwasị obi na ọ ga-aga n'ihu na-azoputakwa anyị, ¹¹ dika unu ga-enyekwara anyị aka site n'ekpere unu, ka ọtụtụ nwere ike nye ekele n'ihị anyị maka onyinye amara anyị natara na nzaghachi ekpere ọtụtụ mmadu ndị a-na-ekpere anyị.

Mgbanwe nzube Pọl

¹² Inya isi anyị bụ nke a, na akonuche anyị na-agbara anyị akaebe na anyị kpara agwa oma n'ụwa, karichasia n'ebe unu nọ, n'idi nsọ na izi ezi nke si n'aka Chineke. Nke a bụ site n'amara o nyere anyị, ọ bughị site n'amamihe nke mmadu. ¹³ N'ihị na ihe anyị na-edere unu abughị ihe unu na agaghị aguta maobu ghota. Enwere m nchekwube na unu ga-aghota ya nke oma. ¹⁴ Dika unu ghotarala anyị nwa nke nta ugbu a, unu ga-eji anyị anya isi n'ubochi nke Onyenwe anyị Jisọs.

¹⁵ Ihe m na-ekwu were m anya, nke mere m ji choo ibu uzo bja leta unu ka unu nwee uru abuo. ¹⁶ Ebu m ya n'obi na m ga-akwasị hu

unu mgbe m na-agafe iga Masidonia. Ebukwa m ya n'obi m na mgbe m si Masidonia na-alaghachi na m ga-akwusikwa ileta unu, ka unu nweekwa ike inyere anyị aka mgbe anyị bidoro ilaghachi Judia. ¹⁷ E nwere m obi abuo mgbe m choro ime nke a? Ana m ezube nzube m dika mmadu nkiti, onye di nkwadobe ikwu "E," na "E e," n'otu oge ahụ?

¹⁸ Ma dika Chineke si buru onye kwesiri ntukwasị obi, okwu anyi gwara unu abughi "E," na "E e." ¹⁹ N'ihia na Okpara Chineke, Jisos Kraist, onye e sitere nonu Sailas na Timoti na mu onwe m kwusaa abughi "E" na "E e," kama n'ime ya o bu naani "E." ²⁰ N'ime Kraist ka anyi huru "E" na nkwa niile nke Chineke kwere umu mmadu. Nke a mere anyi ji site na ya kwee "Amen" n'inye Chineke otuto. ²¹ O bu Chineke nonwe ya mere ka anyi na unu guzosie ike n'ime Kraist. O meela ka anyi buru ndi e tere mmanu. ²² O kara anyi akara n'ihu, nyekwa anyi Mmuo Nso ya ka o biri n'obi anyi, dika onye ga-ahu na anyi ga-emezu nkwa ahụ niile.

²³ Ana m akpoku Chineke dika onye akaebe m, o bu n'ihia inaputa unu mere m ji hapu ibia Koint. ²⁴ O bughi na anyi bu ndi ochichi nke okwukwe unu, kama anyi so unu na-aruko oru ka unu nwe onu n'ihia na o bu site n'okwukwe ka unu ga-esi kwuru chim.

2

¹ Ekpebiri m n'ime obi m na-agaghi m abiakwute unu ozo, iwetara unu ihe mwute. ² N'ihia na o buru na m eme ka obi joo unu njo, onye kwanu ga-akasi m obi ma o bughi unu, unu onwe unu ndi m mere ka obi joo njo? ³ E deere unu akwukwo a dika m kwesiri ime ka m ghara inwe mwute mgbe m biara, site n'aka ndi kwesiri ime ka obi di m mma, n'ihia na o doro m anya na onu m ga-abu onu nke unu niile. ⁴ Eji m anya mmiri di ukwu na oke obi mgbu na obi mgbawa deere unu akwukwo, o bughi ka m kpasuo unu iwe kama ka unu nwee ike imata oke ihunanya m nwere n'ebe unu no.

Mgbaghara diri onye mmehie

⁵ O buru na onye obula mere ihe butere obi mgbu, ka a hapu ikwu ya kara ka o kwesiri, o bughi naani m ka o wetaara obi mgbu, o wetakwara unu niile obi mgbu. ⁶ N'ihia na ntaramahuru unu niile kpebiri nye ya ezuola. ⁷ Ugbu a, bikonu umunna m, o kwesiri ka unu gbaghara ya, ma kasi ya obi, ka o hapu inwe obi ilu maobu daa mba na mmuo ya, rubiga uju oke. ⁸ Ya mere ana m ario unu, bikonu, gosinu ya na unu huru ya nnoo n'anya. ⁹ Ihe mere m ji dee ihe m dere n'akwukwo nke mbu bu ka m choputa ma unu jikekwara mgbe niile irube isi n'ihe niile. ¹⁰ O buru na unu agbaghara onye ahụ mu onwe m kwa agbagharala ya. Mgbaghara m, a sikwa na o nwere ihe m na-agbaghara, ana m eme ya n'ihia unu n'ihu Kraist. ¹¹ Anyi na-eme nke a ka Ekwensu ghara ighogbu anyi. Anyi maara ihe niile o na-ezube.

Ndi ozi nke ogbugba ndu ohuru

¹² Mgbe m biarutere Troas ikwusa ozioma Kraist, e megheere m uzo n'ime Onyenwe anyi. ¹³ Ma enweghi m izuike n'ime obi m, n'ihia na ahughi m Taios ezi nwanna m n'ebe ahụ. Nke a mere m jiri kelee ha hapu ha gawa Masidonia.

Mmeri na-adị site na Kraịst

¹⁴ Ma ekele dịrị Chineke, onye na-edugharị anyị na-enye anyị mmeri, n'ihị njiko e jikọtara anyị na Kraịst, onye na-eji anyị arụ ọrụ, ime ka onye ọbụla n'uru isisi uto nke ozioma ya. ¹⁵ N'ihị na anyị bụ mmanụ isi uto nke Kraịst nye Chineke, n'etiti ndị ọ na-azọputa na n'etiti ndị na-ala n'iyi. ¹⁶ N'etiti ndị ahụ na-ala n'iyi, isisi uto a bụ ihe na-ewetara ha ọnwụ, ma n'etiti ndị ahụ a na-azọputa, ọ bụ isisi uto a na-ewetara ha ndụ. Onye zuru ime ihe ndị a? ¹⁷ N'ihị na anyị adighị ka otutu mmadụ ndị na-eji okwu Chineke azụ ahịa. Kama, n'ime Kraịst anyị na-ekwu okwu anyị site n'obi dī ọcha, dika ndị ahụ Chineke zipuru iru ọrụ a.

3

Ndị ozi ogbugba ndụ ọhụrụ

¹ Anyị na-ebido ito onwe anyị ọzọ? Ọ dī a mkpa anyị inye unu, maọbụ inata n'aka unu akwukwọ nkowa iji too onwe anyị dika ọfodu mmadụ ndị ọzọ si eme? ² Unu onwe unu bụ akwukwọ ozi anyị nke e dere n'obi anyị nke mmadụ niile maara ma guokwa. ³ Unu na-egosikwa na unu bụ akwukwọ ozi si n'ebe Kraịst nọ, mpụta ihe nke ozi anyị jere. Ọ bughị ihe e ji inki* dee na mbadamba nkume, kama ọ bụ mmụọ Chineke na-adị ndụ ka e ji dee ya na mbadamba obi mmadụ.

⁴ Nke a bụ ntukwasị obi anyị nwere site na Kraịst n'ebe Chineke nọ. ⁵ Ọ dikwaghị mgbe anyị ji chee n'ime onwe anyị, na anyị nwere ike ime ihe ọbụla bara uru site n'ike aka anyị, kama ihe ọbụla anyị nwere, ihe ọbụla anyị rụputara, sitere n'aka Chineke. ⁶ Onye mere ka anyị zuo oke ibu ndị ozi ya nke ogbugba ndụ ọhụrụ, nke edeghị n'akwukwọ iwu kama n'ime Mmụọ. Ihe e dere n'akwukwọ iwu na-eweta ọnwụ, ma Mmụọ na-enye ha ndụ.

Ebube nke ogbugba ndụ ọhụrụ

⁷ Ma ọ bụrụ n'ije ozi ahụ nke na-eweta ọnwụ bụ nke e gbunyere n'elu nkume ji ebube dī ukwu bịa, nke mere na umụ Izrel apughị ilegide Mosis anya n'ihu mgbe o si n'elu ugwu Sainai rịdata n'ihị ebube nke ihu ya, bụ ebube nke na-agabiga agabiga, ⁸ ọ bụ n'ije ozi nke Mmụọ nsọ agaghị adị ebube karịa? ⁹ Ọ bụrụ na-enwere ebube n'ime ije ozi nke amamikpe, ije ozi nke ezi omume ga-adị ebube karịa ya. ¹⁰ N'ezie, ihe juputara n'ebube mgbe ochie enwekwaghị ebube ọbụla ugbo a, n'ihị na ebube nke ogbugba ndụ ọhụrụ ekpuchiela ya. ¹¹ Ọ bụrụ na ihe na-agafe agafe nwere ebube dī otu a, ihe ga-anogide mgbe niile ga-enwe ebube karịa ya.

¹² Ya mere, ebe ọ bụ na anyị nwere olileanya dī otu a, anyị enweghị egwu ọbụla. ¹³ Anyị agaghị adị ka Mosis onye weere akwa kpuchie ihu ya, n'ihị na ọ choghị ka umụ Izrel hụ ebube ahụ na-agbanwe agbanwe. ¹⁴ Kama e mechiri obi ha ruo taa. N'ihị na mgbe ọbụla ha gurụ akwukwọ ogbugba ndụ ochie ahụ, akwa mkpuchi ahụ na-anogidekwa apughị apụ n'obi ha, n'ihị na ọ bụ naanị site n'ime Kraịst ka ọ ga-eji pụọ. ¹⁵ Ee, tutu ruo taa, mgbe ọbụla ha na-agu akwukwọ iwu ahụ Mosis dere, ihe mkpuchi na-adigide n'obi ha. ¹⁶ Ma mgbe onye ọbụla tughariri n'ebe Onyenwe anyị nọ, a na-ewepụ akwa mkpuchi

* 3:3 3:3 Ya bụ, mkpisi akwukwọ

ahụ. ¹⁷ N'ihị na Onyenwe anyị bụ Mmụọ, ma ebe ọbụla kwa Mmụọ Onyenwe anyị nọ, n'ebe ahụ ka mmadụ pụrụ inwere onwe ya. ¹⁸ Anyị niile bụ ndị e wepụrụla akwa mkpuchi site n'ihu, na-egosi ebube nke Onyenwe anyị. A na-agbanwe anyị ibanye n'oyiyyi ya site n'ebube ruo n'ebube, nke si n'aka Onyenwe anyị, onye bụ Mmụọ.

4

Akụ ebube dī n'ite aja

¹ Ya mere, ebe anyị natara ije ozi a site n'ebere Chineke, ike adighi agwụ anyị n'obi. ² Anyị ahapụla omume nzuzo niile na-eweta ihere. Anyị ahapụla ụzọ aghugho niile, ma ọbụ iji okwu Chineke na-atụ asị. Kama site n'ikwuputa eziokwu ahụ ka ndị mmadụ were ezi akonuche ha mata ụdị mmadụ anyị bụ n'ihu Chineke. ³ Ma a sịkwa na ozioma nke anyị na-ekwusa dika ihe e zoro ezo, ọ bụ ihe e zoro ezo nye ndị ahụ na-ala n'iyi. ⁴ N'ebe ha nọ, chi nke ụwa a ekpuchiela uche ndị na-ekweghi ekwe iji gbochie ha ihu ihè nke ozioma ahụ na-eziputa ebube Kraịst, onye dī n'ụdị Chineke n'onwe ya. ⁵ N'ihị na ọ bughị anyị onwe anyị ka anyị na-ekwusa, kama anyị na-ekwusa na Kraịst Jisọs bụ Onyenwe anyị. Ma anyị onwe anyị bụ ụmụodibo unu n'ihị Jisọs. ⁶ N'ihị na ọ bụ Chineke ahụ siri, ka ihè si n'ochichiri chawaputa;* bukwa onye mere ka ihè ya nwuwa n'ime obi anyị. Nke a ka o mere iji wetara anyị ihè amamihe nke ebube Chineke n'ihu Kraịst.

⁷ Anyị onwe anyị bụ ndị natara akụ nke dī oke onụahia dī n'ime ite ụrọ, iji gosi na ike kacha elu si n'aka Chineke, ọ bughị n'aka anyị. ⁸ A na-akpagbu anyị n'akukụ niile, ma adighi emerị anyị. Mgbe ụfọdụ, anyị nọ na mgbagwoju anya ma anyị adighi ada mba. ⁹ A na-esogbu anyị, ma adighi ahapụ naanị anyị; mgbe ụfọdụ, a na-akutu anyị n'ala ma adighi ala anyị n'iyi. ¹⁰ Otutu mgbe, anyị na-ebughari n'ahụ anyị onwu Jisọs, ka ndụ nke Jisọs nwekwa ike pụta ihè n'ahụ anyị. ¹¹ Mgbe ọbụla anyị dī ndụ, anyị nọ n'onwu n'ihị Jisọs, ka ndụ Jisọs nwee ike pụta ihè n'ahụ anyị pụrụ inwu anwu. ¹² Nke a pụtara na onwu narusị oru ike n'ime anyị, ma na ndụ na-arụ oru n'ime unu.

¹³ Ebe ọ bụ na anyị nwere otu mmụọ nke okwukwe ahụ, dika e si dee n'akwukwo nsọ, "Ekweere m, ya mere m ji kwuo."† Anyị onwe anyị kwekwara, n'ihị nke a mere anyị ji na-ekwu, ¹⁴ ma anyị maara na onye mere ka Onyenwe anyị Jisọs si n'onwu bilie, ga-emekwa ka anyị soro Jisọs si n'onwu bilie, ma kpobatakwa anyị na unu n'ihu ya. ¹⁵ Ihe ndị a niile bụ maka n'ihị unu, ka ọ ga-abụ amara na-abawanye irute otutu mmadụ aka, ka o nwee ike na-abawanye inye ekele maka otuto nke Chineke.

¹⁶ Ọ bụ nke a mere ike adighi agwụ anyị n'obi. Ọ bụ ezie na anụ ahụ anyị na-anwu anwu, ma a na-agba mmụọ anyị ume kwa ụbọchi. ¹⁷ Nwantinti ahuhu nke anyị na-ata ugbo a, nke na-adị nwa oge, na-akwadoro anyị otuto ebighi ebi dī ukwu. ¹⁸ N'ihị na anyị adighi ele ihe anya nwere ike ihu, kama anyị na-ele anya n'ihè ahụ anya na-adighi ahụ. N'ihị na ihe ahụ anya na-ahụ na-adị naanị nwa oge, ma ihe ahụ anya na-adighi ahụ na-adị ruo mgbe ebighi ebi.

* 4:6 4:6 Jen 1:3 † 4:13 4:13 Abụ 116:10

5

Ebe obibi anyị n'eluigwe

¹ N'ihị na anyị ma nke ọma na mgbe e mebiri ụlọ ikwu nke anyị bi n'ime ya, bụ ụlọ nke ụwa a, anyị nwere ụlọ nke sitere na Chineke, ụlọ nke ejighị aka wuo, ga-adị ebighị ebi n'eluigwe. ² Ugbu a anyị nọ na-asụ ude, na-enwe agụụ inweta ebe obibi anyị dị n'eluigwe. ³ Ka ọ ga-abụ anyị yiri ya, ka anyị hapụ ịdị ka ndị gba ọtọ. ⁴ Mgbe ahụ niile anyị nọ n'ime ụlọ ikwu a, * anyị na-anọgide n'ịsụ ude nke ibu arọ. Ọ bughị n'ihị na anyị chọrọ ịnwu anwu buru ndị na-enweghị anụ ahụ, kama ọ bụ n'ihị na anyị chọrọ ka e yikwasị anyị anụ ahụ nke eluigwe ahụ, ka anụ ahụ a puru ịnwu anwu yikwasị ndụ ebighị ebi. ⁵ Chineke onye ya onwe ya, bụ onye kwadobere anyị maka mgbanwo nke a, nyekwara anyị Mmụọ Nsọ ka ọ buru onye ga-ahụ na anyị ga-enwetazu nkwa ahụ niile.

⁶ N'ihị nke a, anyị nwere obi ike mgbe niile, n'ihị na anyị maara na mgbe anyị na-aga n'ihu na-adị ndụ n'anụ ahụ a, anyị na Onyenwe anyị anọghị. ⁷ N'ihị ọ bụ okwukwe ka anyị ji adị ndụ ọ bughị ihe anya huru. ⁸ Obi siri anyị ike. Ọ gaara amasị anyị ịhapụ ụlọ nke a anyị bi na ya, bụ ahụ anyị ma lakwuru Onyenwe anyị n'ebe obibi ya. ⁹ Ya mere, ma anyị nọ n'ụlọ a maọbụ n'ozo, ihe anyị chọrọ bụ ka anyị mee ihe ga-atọ ya uto. ¹⁰ N'ihị na anyị niile ga-eguzo n'ihu oche ikpe Kraịst, mgbe ahụ onye ọbụla n'ime anyị, n'otu n'otu, ga-anata ụgwọ ọrụ dika ihe ọ ruru na-anụ ahụ ya mgbe ọ nọ n'ime ụwa si di, maọbụ ezi ihe maọbụ ihe ojọ.

Ije ozi nke ịdị na mma

¹¹ Ọ bụ n'ihị na anyị maara nnoọ ihe ịtụ egwu Onyenwe anyị putara, ka anyị ji na-arusi ọrụ ike ka ndị mmadụ mata Chineke makwaara ụdị mmadụ anyị bụ. Enwekwara m olileanya na nke a putara ihe nye akonuche unu. ¹² Anyị adighị agbalị igwa unu na anyị di mma, kama anyị chọrọ inye unu ihe unu ga-eji nyaa isi mgbe unu na-ekwu ihe banyere anyị, ka unu nwee ike imata ihe unu ga-azaghachi ndị ahụ na-anya isi banyere ihe ha ji anya ha hụ, kama ihe di mmadụ n'obi. ¹³ Ọ buru na anyị amaghị onwe anyị, ọ bụ n'ihị Chineke, ọ buru na anyị nwere uche zuruoke, ọ bụ n'ihị unu. ¹⁴ Ọ bụ ịhunanya Kraịst na-akwagide anyị, n'ihị na anyị kwere na otu onye nwuru maka mmadụ niile, nke putara na mmadụ niile anwuola. ¹⁵ Ọ nwuru n'ihị mmadụ niile, ka ndị di ndu gharakwa ịdiri onwe ha ndu ozo, kama maka onye ahụ nwuru n'ihị ha ma sikwa n'onwu kulie.

¹⁶ Bido ugbu a gawa, anyị adighị elekwa onye ọbụla anya dika mmadụ nkiti. N'ihị na anyị sitere n'uzo di otu a lee Kraịst anya, chee na ọ bụ mmadụ efu. Ma ugbu a, anyị amakwaghị ya n'uzo di otu a. ¹⁷ Ya mere, ọ buru na onye ọbụla amalite ịdị ndu n'ime Kraịst, ọ ghoola onye e kere ọhuru, ihe ochie agaala, nke ọhuru anochie. ¹⁸ Ma ọ bụ Chineke bụ onye na-eme ihe ndi a. Ọ bụ ya onwe ya sitere n'aka Kraịst mee ka anyị na ya diri n'udo. Ma ugbu a, o nyela anyị ọrụ ije ozi, ikpo ndi ozo ka ha bja ka ya na ha dirikwa n'udo. ¹⁹ Ihe nke a putara bụ na Chineke sitere na Kraịst na-eme ka ya na ụwa di na mma. Ọ dighi agukoro umu mmadụ mmehie niile, kama o tinyela n'aka anyị ozi

* 5:4 5:4 Anụ ahụ nke ụwa

banyere ụzọ o si eme ka ya na ụmụ mmadụ dịkwa na mma ọzọ. ²⁰ Ya mere, anyị bụ ndị na-anọchi anya Kraịst ijere ya ozi n'ụwa. Chineke ji anyị na-agwa unu okwu. Anyị na-ariọ unu dika ọ bụ Kraịst n'onwe ya na-ariọ unu. Biko, bjanu ka unu na Chineke dirị n'udo. ²¹ N'ih na o mere ka onye ahụ na-amaghị mmehie buru mmehie n'ọnọdu anyị, ka esi otu a mee ka anyị nwee oke n'ime ezi omume Chineke site na ya.

6

¹ Dika ndi ha na ya na-aruko oru n'otu, anyi na-ariọ aririọ si unu ahapula inara amara a Chineke na-enye unu n'efu. ² N'ih na o na-ekwu,

"N'oge m na-anara mmadụ nke oma anuru m olu unu.

Ọ bukwa ubochi nzoputa ka m nyeere unu aka."*

Lee, ugbo a bu oge a na-anabata mmadụ nke oma, ugbo a bu ubochi nzoputa.

Ahuhu Pol huru

³ Anyi etinyeghi ihe isọ ngongọ n'uzo onye obula ka o ghara iwetara oru anyi ihe ita uta. ⁴ Kama n'ime ihe niile, anyi na-agbalisi ike ime ka ndi mmadu mara na anyi bu ndi na-ejere Chineke ozi. Anyi ji ndidi na ntachiobi na-edi nsogbu niile na mkpagbu niile na ahuhu niile na-adakwasị anyi. ⁵ A na-eti anyi ihe otiti otutu mgbe. E tinyekwala anyi n'ime ulo mkporo di iche iche. Otutu mgbe ka igwe mmadu tikwara anyi ihe otiti. Anyi na-adogbu onwe anyi n'oru. Otutu abali anyi nokwara n'ime imu anya na-erighi nri, ⁶ n'ime idi ocha na ezi nghota na ntachiobi nke anyi nwere, n'inwe obioma na ezi ihunanya nke ihu abuo n'adighi na ya n'ime Mmuo Nso, ⁷ sitekwa n'ikwu eziokwu na site n'ike Chineke. Anyi buru ezi omume dika ngwa agha n'aka nri na n'aka ekpe. ⁸ Ufodu na-asopuru anyi ma ndi ozo na-eme anyi ihe ihere. Ufodu na-ata anyi uta, ma ufodu na-eto anyi. Ufodu mmadu na-agu anyi di ka ndi ugha, ma anyi nogidesiri ike na-ekwu eziokwu. ⁹ Uwa amaghi anyi, ma a maara anyi. O bu ezie na anyi na onwu na-anọ nso mgbe niile, ma lee anyi ka dikwa ndu. A na-ata anyi ahuhu, ma lee anyi anwughu. ¹⁰ Anyi na-anọ n'ihe mwute mgbe niile, ma lee onu juru anyi obi. Anyi bu ndi ogbenye, ma anyi na-eme ka otutu mmadu buru ndi ogaranya. Anyi enweghi ihe obula, ma lee anyi nwere ihe niile.

¹¹ Ndi enyi anyi no na Korint, anyi agwala unu ihe niile di anyi n'obi, anyi emeghepula obi anyi nye unu. ¹² Anyi ji obi anyi niile hu unu n'anya, ma unu mechiri obi unu n'ebe anyi no. ¹³ Ugbo a, ana m ekwu dika ana m agwa umuntakiri. Na-emesonu anyi dika anyi si emeso unu, meenu ka obi unu saa mbara n'ebe anyi no.

Ndi Kraist na ndi na-ekweghi ekwe

¹⁴ Unu ekwela ka unu na ndi na-ekweghi ekwe nwee nkeota obula. N'ih na gini ka ezi omume na ajo omume nwekoru? Olee udi mmeko ih na ochichiri ga-enweko? ¹⁵ O bu nweko di ahaa di na-agbata Kraist na ekwensu? Gini ka onye kwere ekwe na onye na-ekweghi ekwe nwekoru? ¹⁶ Gini bu ihe jikotara ulonso Chineke na arusi? N'ih na anyi onwe anyi bu ulonso Chineke di ndu. Dika Chineke kwuru,

* 6:2 6:2 Aiz 49:8

“M ga-ebi n’ime ha.
 Jeghariakwa n’ime ha.
 M ga-abụkwa Chineke ha,
 ma ha onwe ha ga-abụkwa ndị nke m.”†

17 Ya mere,
 “Sinu n’etiti ha pụta.
 Nopukwanu iche n’ebe ha no.
 Otu a ka Onyenwe anyi kwuru.
 Unu emetukwala ihe obula ruru aru aka.
 Mu onwe m ga-akpobatakwa unu.”‡

18 Ma,
 “Aga m aburu unu Nna,
 unu onwe unu ga-abukwara m umu m ndi ikom na ndi inyom.
 Otu a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile kwuru.”§

7

1 Ya mere, ndi enyi m, ebe anyi nwere nkwa ndi a niile, ka anyi debe onwe anyi ocha n’ime ihe niile obula nke na-emeru ahụ anyi na mmuo anyi. Ka anyi mezuo idi nsọ n’itu egwu Chineke.

Ihe na-enye Pól obi uto

2 Megheenu obi unu nabata anyi, n’ihi na o nweghi onye obula n’etiti unu anyi mere ihe ojojo. O nwekwaghi onye anyi duhiere. O dikwaghi onye obula anyi rigburu. 3 Anaghi m ekwu ihe ndi a ka m maa unu ikpe, dika m kwuburu na mbu, na anyi bu unu n’obi anyi, idiko ndu, maobu inwukokwa onwu n’otu. 4 Nkwuwa okwu m ji gwa unu okwu di ukwu; inya isi m n’ihi unu dikwa ukwu. Abu m onye a gbara ume n’ebe o di ukwu, n’ime onodu ahuhu anyi niile, ana m anuribiga onu oke.

5 N’ihi na mgbe anyi batara Masidonia, anyi enweghi izuike ma oli. Kama mkpagbu si n’aka nri na aka ekpe biakwute anyi, ogu n’ezi, egwu n’ime. 6 Ma otu o di, Chineke, onye na-agba ndi ike gwuru ume, gbara anyi ume site n’obibia Tajos. 7 O bukwaghi naani n’ihi na obibia o biara nyere anyi obi uto, kama akuko o ji bia, gbasara otu unu si gbaa ya ume, gwakwa anyi otu unu si na-ele anya ihu m, na otu unu si na-eru uju n’ihi ihe niile mere, na otu unu si guzosie ike n’ukwu m, na udi ihunanya unu nwere n’ebe m no, obi toro m uto nke ukwu.

8 O naghị ewutekwa m ugbo a na m deere unu akwukwo ahụ, o bu ezie na o wutere m mgbe ahụ m na-edede ya, n’ihi na amaara m na o ga-ewetara unu obi ojojo mgbe unu guru ya. Ma obi ojojo ahụ aburu naani nke nwa oge nta. 9 Ma ugbo a ana m anuri onu na m dere akwukwo ahụ. O bughị n’ihi na ogugu ya wetaara unu obi ojojo, kama o bu n’ihi na mwute o wutere unu emeela ka unu chegharia. Udi mwute unu nwere bu udi mwute Chineke chororo ka ndi nke ya nwee. Ya mere, o nweghi ihe ojojo biakwasiri unu n’ihi akwukwo anyi deere unu. 10 N’ihi na iru uju otu Chineke chororo na-eweta nchehari nke na-eduba mmadu na nzoputa, bu nchehari nke a na-apughị ikwa uta banyere ya. Ma iru uju dika uwa si eme na-eweta onwu. 11 Leenu

† 6:16 6:16 Lev 26:12; Jer 32:38; Izk 37:27 ‡ 6:17 6:17 Ajz 52:11; Izk 20:34,41 § 6:18 6:18 2Sa 7:14; 7:8

ihe Chineke rụputara site n'ihe mwute dakwasiri unu. Ugbu a, unu aburula ndi o na-anu oku n'obi na ndi jikeere izi anyi na aka unu abuo di ocha. Lee otu unu si zi iwe unu, otu unu si zikwa na ihe ahụ wutere unu. Lee otu unu si tuo ujo ihe mmehie ahụ nwere ike iwetara unu. Leekwanu otu unu si mee ihe niile igosi na unu kwagidere m. Leekwanu otu unu si nye onye ahụ mere mmehie ahụ ntaramahuhu ngwangwa. Unu egosila na aka unu di ocha n'okwu ndi a niile. ¹² O bu ezie na m deere unu akwukwo ahụ, ma edeghi m ya n'ih i onye ahụ mehiere, maobu n'ih i onye ahụ e mehiere megide. Kama edere m ya ime ka Chineke gosi unu otu ihe gbasara anyi si na-anu unu oku n'obi. ¹³ N'uzo niile ndi a, anyi bu ndi a gbara ume site n'ihunanya unu nwere n'ebe anyi no.

A gbara anyi ume karja site na ihu onu Taitos n'ih i nnabata unu nabatara, na otu unu si mee ka mmuo ya zuru ike mgbe o biakwutere unu. ¹⁴ N'ih i na tupu o hapu anyi biakwute unu, anyara m isi n'ihu ya banyere unu; ugbu a, obi di m uo nke ukwu n'ih i na unu emeghi ka ihere mee m. Anyi ekwuola eziokwu nye unu. Ugbu a, inya isi m n'ebe Taitos no egosila na anyi bu ndi eziokwu. ¹⁵ Ugbu a, ihunanya o nwere n'ebe unu no na-aba uba nke ukwu, n'ih i ncheta o na-echeta otu unu niile si jiri onu gee ya nti na otu unu si jiri itu egwu na ahụ ima jijiji nabata ya. ¹⁶ Nke a na-enyekwa m obi uo n'ih i na enwere m ntukwas i obi n'ebe unu no n'ime ihe niile.

8

The onyinye maka ndi nsọ

¹ Anyi chorọ ime ka unu mara, umunna m, ihe banyere ihe nke amara Chineke ruru na nzuko niile di na Masidonia. ² N'ime onodu oke mkpagbu na ihe mwute, ha nwere onu di nnoo ukwu ruo na ha gbasara aka ha nye ndi ozo ihe, wezugakwa na o bu ezie na ha bu ndi ogbenye onu ntu. ³ Ana m agba ama na ha nyere dika ike ha, ha nyekwara o buladi karja otu a turu anya. Onyinye ha si n'obi ha puta. ⁴ N'ezie, ha riosiri anyi aririo ike ka anyi nara onyinye amara ha nyere n'ih i iso keta oke inyere ndi nsọ ndi ozo no na mkpa aka. ⁵ Nke ka nke, ha nyere karja ihe anyi lere anya na ha ga-enye. N'ih i na ha buru uzo were onwe ha nye Onyenwe anyi. Ha sitekwara n'ochicho Chineke nyekwa anyi onwe ha. ⁶ Ya mere, anyi rioro Taitos, onye malitere oru ka o ruzuo oru amara ahụ ruo n'isi. ⁷ Ma ebe unu babigara uba oke n'ih e niile unu nwere, n'okwukwe, na okwu, n'ih e omuma, na inu oku n'obi, na ihunanya unu huru anyi, lezie unu anya hu na unu babigakwara uba oke n'amara nke inye ihe a.

⁸ Anaghi m enye unu iwu, kama site n'izi unu otu o si na-anu ndi ozo oku n'obi inyeaka, achoro m ichoputa ma ihunanya unu na inu oku n'obi unu o ga-adakotakwa. ⁹ N'ih i na unu maara udi amara nke Onyenwe anyi Jisos Kraist nwere. O bu ezie na o bu ogaranya, ma o horo ibu ogbenye n'ih i unu, ka unu onwe unu site n'ogbenye ya buru ogaranya.

¹⁰ Nke a bu ndumodu m na-enye unu n'okwu a. O baara unu uru ka unu ruzuo oru unu malitere iru n'afọ gara aga. Unu bu ndi mbu buru uzo cheputa iru oru a, unu bukwa ndi mbu buru uzo malite ime ihe banyere ya. ¹¹ Ma ugbu a mezuonu ihe unu cheputara ime. Ka inu

ọkụ n'obi unu nwere na mbụ ịrụ ọrụ a burukwa ihe unu ga-eji mezuo ya dika ihe unu nwere si di. ¹² N'ihia na o buru na inu oku n'obi di ebe ahụ, a na-anara ya dika ihe mmadu nwere ike inye, o bughi ihe o na-enweghi ike inye.

¹³ Nzube m abughi ka unu nye n'uzo ihe ga-esi siere unu ike n'ihia na unu nyere. Kama ka e nwe nhatanha. ¹⁴ Ugbu a, o bu ihe di mma ka unu nyere ndi ozo no na mkpa aka. Mgbe unu ga-anokwa na mkpa, ha ga-enyere unu aka ma ha nwee hie nne. N'uzo di otu a, a ga-enwe nhatanha. ¹⁵ Nke a bukwa ihe akwukwo nsọ kwuru, "Onye ahụ chikotara hie nne enweghi kari. Onye nke chikotara ihe di nta enweghi ihe foduru ya inweta ihe o chorọ."*

Nzipu Taiotos ka o gaa Kọrint

¹⁶ Ekelere m Chineke onye tinyere n'obi Taiotos otu inu oku ahụ banyere unu ekele, dika o si emetu m n'obi. ¹⁷ O bughi naani na o kweere ime dika anyi si rioro ya, kama n'ihia ihunanya o nwere n'ebe unu no, o kpebiri n'ime obi ya ibiakwute unu na inyere unu aka. ¹⁸ Anyi na-ezitekwa ya na nwanna anyi onye ahụ nzuko niile na-asopuru n'ihia oru ikwusa ozioma ahụ. ¹⁹ Ma o bughi naani nke a, kama nzuko hoputara ya iso anyi, na inyere anyi aka dika anyi na-ebu onyinye a, bu ije ozi anyi na-eje n'ihia iwetara Onyenwe anyi otuto, na iziputa njikere anyi inyere ibe anyi aka. ²⁰ Anyi na-eze ka onye obula ghara ita anyi uta n'ihe obula, n'ihia uzo anyi si jee ozi gbasara onyinye mgbasapu aka a. ²¹ O bu ochicho anyi ime ihe oma, o bughi naani n'ihu Onyenwe anyi, kama n'ihu ndi mmadu kwa.

²² Ugbu a anyi na-ezitekwaro unu nwanna anyi nwoke ozo ka o soro ha biakwute unu, nwanna anyi a bu onye anyi nwaputara, onye o na-anu oku n'obi inyeaka. Ugbu a, o nwekwara ntukwasị obi di ukwu n'ebe unu no. ²³ Ma banyere Taiotos, o bu onye otu m n'oru a, burukwa onye mu na ya na-aruko oru n'etiti unu. Ma banyere umunna anyi ndi ozo a, ha bu ndi na-anochite anya nzuko, na ndi na-ewetara Kraist otuto. ²⁴ Ya mere, gosinu ha ihe ga-eme ka ha mata na unu huru ha n'anya. Meekwanu ka ha mata ihe bu inya isi anyi banyere unu, ka choochi niile hukwa ya.

9

Inyere ndi no na mkpa aka

¹ O dighi mkpa idere unu akwukwo banyere ozi nke ndi nsọ. ² Amaara m na unu jikeere inyere ha aka, dika m nyara isi nye ndi Masidonia banyere unu. N'ihia na agwara m ha na unu ndi bi na Akaja ejikerelari inyere ha aka kemgbe afo gara aga. O bukwa inu oku n'obi unu kwaliri obi ha, ime ihe ha mere. ³ Ugbu a, ana m ezitere unu umunna anyi ndi a ka e mee ka inya isi nke m nyara banyere unu ghara ibu okwu efu. Ma dika m gwara ha na unu ejikerela, achoro m ka unu jikere nye ha ihe unu chorọ inye. ⁴ N'ihia na o buru na ndi Masidonia esoro m bia hu na unu ejikeghi ejike, ebe anyi na-anya isi na unu ejikerela, o ga-aburu m ihe ihere, bukwara unu ihe ihere, ebe anyi nwere ntukwasị obi na unu ga-anọ na njikere. ⁵ O bu nke a mere m ji hu na o di mkpa irio umunna anyi ka ha buru uzo bia, tupu m

* 8:15 8:15 Opu 16:18

bịa. Ka unu nwee ike ikwado onyinye ahụ unu kwere na nkwa inye, jide ya na njikere ruo mgbe m bịa. Ka unu si otu a gosi ndị mụ na ha ga-eso na unu na-enye n'ihị na unu chọrọ inye, ọ bụkwaghị n'ihị na a gwara unu ka unu nye.

Ngọzi diri ndi gbasara aka nye onyinye

⁶ Isi okwu bụ nke a, Onye ọbụla na-akụ mkpụrụ ntakiri, ga-aghọtakwa nke nta, ma onye ahụ na-akụ mkpụrụ buru ibu ga-aghọtakwa mkpụrụ hiri nne. ⁷ Ka onye ọbụla nye dika o buru ụzọ kpebie n'ime obi ya inye. Ka ọ ghara inye n'ihị na mmadụ kwagidere ya, maọbụ inye n'ihị na ndị ọzọ na-enye, n'ihị na Chineke hụrụ ndị ji obi uto nye onyinye ha n'anya. ⁸ Chineke nwere ike inye unu karịa ihe na-akpa unu, ka unu na-enwezukwa ihe unu chọrọ mgbe niile n'oge niile. Mgbe ahụ, unu ga-enwezukwa ihe niile unu ji arụ ọrụ oma. ⁹ Dika e dere ya,

“Ọ gbasara onyinye ya ebe niile nye ndi ogbenye;

ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.”*

¹⁰ Ma onye ahụ na-enye onye ọrụ ubi mkpụrụ nke ọ na-agma n'ubi ya, na-enyekwa mmadụ nri ọ ga-eri, ọ ga-enyekwa unu ihe niile di unu mkpa, meekwa ka ụlọakụ unu juputa na mkpụrụ. Ọ ga-emekwa ka mkpụrụ ezi omume unu baa ụba. ¹¹ Ọ ga-emekwa ka unu buru ndi ọgaranya n'uzo niile, ka unu nwee ihe ga-ezuru unu na nke unu ga-enye ndi ọzọ mgbe niile. Site n'aka anyi, afo ofufu unu ga-enye Chineke ekele n'ihị inyeaka unu nyere ha.

¹² N'ihị na ije ozi nke ife ofufe a abughị naani nke igboro ndi nso mkpa ha, kama ọ bụkwa nke na-eme ka ekele otutu ndi mmadụ na-enye Chineke babiga ụba oke. ¹³ N'ihị ije ozi a, nke unu sitere na ya gosi onwe unu dika ndi kwesiri, ndi ọzọ ga-eto Chineke n'ihị irube isi unu nke dakotara na nkwaputa unu banyere ozioma nke Kraist, ya na onyinye afo ofufu nke unu na-eme ka ha na ndi ọzọ niile soro unu nweko. ¹⁴ Nke a ga-eme n'ekpere ha maka unu, ha ga-eji obi ha niile rijo arijo, n'ihị idi ukwu nke amara Chineke di n'ime unu. ¹⁵ Ekele diri Chineke n'ihị onyinye ya di ukwu nke onu na-abughị iko.

10

Anyi bu ndi Chineke hoputara

¹ Ma mụ onwe m bụ Pọl, ji idi nwayo na obi umeala nke Kraist narijo unu. Mụ, onye na-adi umeala mgbe mụ na unu no n'ihu n'ihu, ma na-enwe mkwuwa okwu n'ebe unu no mgbe m na-anoghi n'etiti unu. ² Arijo m unu, ka m ghara inwe obi ike mgbe m bjarutere dika o kwesiri n'ebe ufodu ndi no, site na iguzogide ndi ahụ na-eche na anyi na-eme ihe di ka ndi uwa si eme ya. ³ Ọ bụ ezie na anyi na-ebi dika mmadụ, ma anyi adighi ebu agha dika usoro anu ahụ si di. ⁴ N'ihị na ngwa agha anyi ji ebu agha, abughị ngwa agha nke mmadụ nkiti nke uwa, kama ha nwere ike nke mmuo ila ebe niile e wusiri ike n'iyi. ⁵ Anyi na-ala iru uka niile na okwu ugha niile n'iyi, nke na-egbochiri umu mmadụ uzo e si amata Chineke, na-eme ka echiche niile hulata isi n'okpuru Kraist. ⁶ Anyi no na njikere ita erubeghi isi niile ahuhu, mgbe irube isi gi zuruoke.

* 9:9 9:9 Abụ 112:9

⁷ Unu na-ele anya n'ihe ndị dị unu n'ihu. Ọ buru na ọ bụ ihe doro anya nye onye ọbụla na ha bụ nke Kraịst, ha matakwa na onwe ha, na otu ahụ ha bụ nke Kraịst na anyị onwe anyị bụkwa nke ya. ⁸ Ugbu a, ọ buru na m anya isi banyere ikike ahụ Onyenwe anyị nyere m n'ebe unu nọ, ike ahụ o nyere m iji wulie unu elu, ọ bughị iji wedaa unu ala, ihere agaghị eme m n'ihie nke a. ⁹ Achoghị ka ọ dika m a ga-asị na m sitere n'akwukwo ozi m na-emenye unu egwu. ¹⁰ N'ihie na ha na-asị, "Akwukwo ozi ya dị arọ dika ike, ma na mmadu, ma n'odidi ya na mmadu adighi ike, okwu onu ya bukwa ihe na-abaghị uru." ¹¹ Ma ana m eme ka ndi di otu a ghotu na ihe anyi na-ekwu site n'akwukwo ozi mgbe anyi na-anoghi n'etiti unu, ka anyi ga-eme ma anyi noro n'etiti unu.

¹² Anyi enweghi anya ike ihazi onodu maobu were onwe anyi tunyere ndi ufordu na ndi ahụ n'eto onwe ha. Ma mgbe ha na-eji onwe ha na-atu onwe ha, werekwa onwe ha na-atunyere onwe ha, ha adighi eziputa nghota. ¹³ Ma anyi onwe anyi, adighi anya isi banyere ihe obula anyi na-enweghi ike ime. Kama anyi ga-anya isi n'oke oru ahụ Chineke kenye anyi, ka anyi ruru ọ bụladị ruo n'ebe unu nọ. ¹⁴ N'ihie na anyi adighi ekwu okwu kariri onu anyi mgbe anyi na-etinye anya n'ihe gbasara unu, n'ihie na ọ bụ anyi buru uto bjakwute unu, ikwusara unu ozioma gbasara Kraịst. ¹⁵ Ọ bughị na anyi na-ekwu na ọ bụ anyi ruru oru niile, ya na oru nke ndi ozu ruru n'etiti unu, kama olileanya anyi bu na okwukwe unu ga na-eto eto mgbe niile, ka oru ya n'etiti unu buru nke ga-eto eto. ¹⁶ Nke a ga-eme ka anyi nwee ike zisaa ozioma ahụ na mba ndi ozu ndi di n'ofe ala unu, ghara iji oru aruru n'ebe ndi ozu na-aru oru na-etu onu. ¹⁷ Ma, "Onye obula na-anya isi, ya nyaa n'ime Onyenwe anyi."* ¹⁸ N'ihie na ọ bughị onye ji aka ya bulie onwe ya elu ka a na-anabata, kama ọ bụ onye Onyenwe anyi jiri aka ya bulie.

11

Pol na ndi ozizi ugha

¹ Ọ ga-adị m mma ma ọ buru na unu ga-anagide m ka m kwuo okwu ndi a di ka onye nzuzu. Biko nagidenu m. ² Ekworo m nwere n'ebe unu nọ bu ekworo nke Chineke. Ekwere m nkwa iwere unu nye otu di, ya bu Kraịst, ka m nwe ike chee unu n'ihu ya dika nwaagboghọ di ocha nke na-amaghị nwoke. ³ Ma ana m atu egwu, na dika agwo jiri aghugho ghogbuo liv, ndi nrafu ga-eji aghugho duhie unu, mee ka unu kwusi iji obi di ocha na uche ziri ezi jeere Kraịst ozi. ⁴ N'ihie na unu gaara anara onye ozu bjakwutere unu na-ekwusa Jisus ozu nke na-abughị nke anyi kwusara, unu gaara anarakwa ike nke mmuo ozu di iche na-abughị ike nke Mmuo Nso ahụ unu natara, unu gaara ekwenyekwa na nkuzi ozu di iche, na-abughị ozioma ahụ nke unu natara.

⁵ Ma echeghi m na ọ di uto obula ndi ozi a maara aha ha si kara m mma. ⁶ Ọ buru na m abughị onye oka okwu, abụ m onye oka mmuta. Anyi akwarala unu nke a otutu mgbe n'uto di iche iche n'ihie niile. ⁷ Ọ ga-abu na-emere m ihe ojoo mgbe m wedara onwe m ala ka e welie unu elu, n'ihie n'anaghị m unu ihe obula mgbe m na-ekwusara

* 10:17 10:17 Jer 9:24

unu ozioma Chineke? ⁸ O bu nzuko no n'ebe ozọ nyeere m aka mgbe m na-arụ orụ n'etiti unu. O bu site n'aka ha ka m ji nata nkwardo, dika ugwo oru m, ka m nwee ike inyere unu aka. ⁹ Ma mgbe m no n'etiti unu abughị m ibu arọ nye onye obula n'oge mkpa m. N'ihu na umunna si Masidonia wetaara m ihe niile na-akpa m mkpa. Ebe o bu na m gbaliri debe onwe m, ka m ghara ibu ibu arọ nye unu n'uzo obula n'oge gara aga, agaghị m abukwa ibu arọ nye unu n'oge di n'ihu. ¹⁰ Ebe eziokwu nke Kraist di n'ime m, inya isi m nke a agaghị akwusi na mpaghara Akaja* niile. ¹¹ N'ihu gini? O bu n'ihu na m ahughi unu n'anya? Chineke maara na m huru unu n'anya.

¹² Ma aga m aga n'ihu na-arụ oru m na-achoghi ka unu nyere m aka n'uzo obula ka m si otu a mee ka ndi ahụ na-akpo onwe ha ndi ozi ghara inya isi kwuokwa na ha na-arụ oru dika anyi si aru oru anyi n'etiti unu. ¹³ N'ihu na ndi di otu a bu ndi ozi ugha, ndi oru aghugho, ndi na-eme onwe ha ka ha bu ndi ozi Kraist. ¹⁴ Ma omume ha adighi eju m anya, n'ihu na ekwensu gbanwere onwe ya diri ka mmuo ozi na-enye ihe. ¹⁵ Ya mere, o bughị ihe iju anya ma o buru na ndi na-ejere ya ozi emee onwe ha dika ndi na-eje ozi uzo ezi omume. Ma n'ogwugwu oge, ha ga-anata ugwo dika oru ha si di.

Inya isi Pol

¹⁶ Dika m kwuru na mbu, ka onye obula ghara iche na m bu onye na-enweghi uche. O burukwari na unu na-eche udi echiche a, biko naranu m dika onye na-enweghi uche, ka m nwee ike inya isi nke nta dika ndi ozọ si eme. ¹⁷ Ma n'ihe m dabeere na-anya isi, adighi m ekwu okwu dika Onyenwe anyi ga-ekwu, maobu dika onye na-enweghi uche. ¹⁸ Ebe otutu mmadu na-anya isi banyere ihe ha bu n'uzo uwa si eme. Mu onwe m ga-anyakwa isi. ¹⁹ Unu were obi utu na-anagide ndi na-enweghi uche, ebe unu onwe unu nwere uche. ²⁰ Unu na-anagide ya ma o buru na onye obula eme unu ndi ohu ha, maobu jiri anya ike nakoro unu ihe unu nwere, maobu ghogbuo unu, maobu bulie onwe ya elu dika ha kariri unu, maobu maa unu uraa n'ihu. ²¹ N'ezie, o bu ihere m, inabata na anyi bu ndi na-adighi ike n'ezie nye nke a.

O buru na onye obula anwaa anwaa nyaa isi n'ihe obula (ana m ekwu dika onye n'enweghi uche), mu onwe m ga-anyakwa isi. ²² Ha bu ndi Hibru? Mu onwe m bukwa ya. Ha bu ndi Izrel? Mu onwe m bukwa ya. Ha bu ndi agburu Ebrahim? Mu onwe m bukwa. ²³ Ha bu ndi na-ejere Kraist ozi? (Ana m ekwu dika onye anya na-adighi mma.) Ma mu onwe m ejela ozi kari. Adogbuola m onwe m n'oru kari ha niile. Etinyela m n'ulo mkporo otutu mgbe, tinyere otutu ihe otiti, mgbe mgbe anola m n'onu onwu. ²⁴ Ugboro ise ka ndi Juu piara m onu utari iri ano e wepuru otu. ²⁵ E jirila okporo igwe tie m ugboro ato. Aturu m nkume otu ugboro. Ugboro ato ka ugbo mmiri m no n'ime ya kpuru n'oke osimiri. Anola m otu abali na ubochi so ya n'elu oke osimiri ebe mmiri na-ebughari m. ²⁶ Ejeela m otutu ogologo ije nke otutu ihe ize ndu di n'ime ya. N'ize ndu site n'osimiri, ize ndu site na ndi na-apunari mmadu ihe n'ike, ize ndu site n'aka ndi obodo nke aka m. Otutu mgbe ka m zere ndu site n'aka ndi mba ozọ, n'ime obodo ukwu, n'ozara ma n'oke osimiri; na n'aka ndi kporo onwe ha

* 11:10 11:10 Akaja bukwa Griis.

umunna m, ma ha bu ndi ugha. ²⁷ Adogbuola m onwe m n'oru, anoola m n'onodu ihuju anya na imu otutu abali. Otutu mgbe ana m ano aguu na-erighi ihe obula, maobu inu ihe obula. Anoola m otutu mgbe n'oge oyi na-ama jijiji n'ih i enweghi uwe di mma m ji achu oyi. ²⁸ Ma e wezuga ihe ndi a niile, ana m ano n'echiche mgbe niile banyere otu ihe niile si aga n'ime nzuko. ²⁹ Onye bu onye ahụ na-adighi ike nke m na-adighi eso ya kere oke na-adighi ike ya? Onye ka e dubara na mmehie nke onodu ya na-adighi emetu m n'obi?

³⁰ Kama o buru na o kwesiri ka m nyaa isi aga m anya isi banyere ihe ndi ahụ na-egosi adighi ike m. ³¹ Chineke, na Nna nke Onyenwe anyi Jisosh, onye e kwesiri ito aha ya ruo mgbe ebighi ebi, maara na ihe ndi a niile m na-ekwu bu eziokwu. ³² N'obodo Damaskos, onye ochichi ala ahụ nke eze obodo ahụ a na-akpo Aretas hoputara, ndi na-eche obodo Damaskos nche ka ha jide m. ³³ Ma e tinyere m n'ime nkata, site n'oghere di na mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu wedata m, m gbanari ya.

12

Ohu Pol huru

¹ Aghaghị m inya isi, o bu ezie na o baghi uru, ugbu a ka m gwa unu ihe banyere ohu m huru, na ihe niile Onyenwe anyi kpughere gosi m. ² Amaara m otu nwoke no n'ime Kraist, onye e duuru gaa n'eluigwe nke ato ihe di ka afo iri na ano gara aga, maobu n'anuhu, maobu n'ime mmuo amaghi m, ma Chineke ma. ³ Amatakwarara m nwoke di otu a, maobu n'anuhu, maobu n'ime mmuo amaghi m, ma Chineke maara ⁴ onye a, nke a kporo banye na paradais, ebe o nuru ihe onu mmadu na-abughi ikowa, nke e nyeghikwa mmadu obula ike ikwu ihe banyere ya. ⁵ Ekwesiri m inya isi n'ih i nwoke di otu a ma agaghi m anya isi maka mu onwe m, ma o bugh i maka adighi ike m. ⁶ A si na m choro inya isi, agaghi m ahụ onye nzuzu, n'ih i na aga m ekwu naani eziokwu. Otu o di, agaghi m anya isi ka onye obula ghara igu onodu m kariya ihe o huru n'ime m, maobu kariya ihe o nuru n'onu m. ⁷ Ma n'ih i na otutu ihe ndi a m ji anya m hu bu ihe puru ime ka m bulie onwe m elu kariya ka o si kwesi. E tinyere ihe mgbu n'anuhu m ka o na-adu m dika ogwu. Ihe mgbu a di n'anuhu m na-eti m aka dika onyeozi nke ekwensu, na-eme ka m ghara ifuli onwe m elu kariya. ⁸ Ekpeela m ekpere ugboro ato ri Onyenwe anyi ka o wepuru m ahụ mgbu a. ⁹ Ma o siri m, "**Amara m ezurora gi. N'ih i na ike m na-ezu oke n'ime adighi ike.**" Ugbu a, obi di m utu inya isi banyere adighi ike m. N'ih i na o bu site n'onodu adighi ike m ka ike ebube Kraist ga-esi nogide n'ahụ m. ¹⁰ O bu n'ih i Kraist ka m na-anogide n'adighi ike m niile, mkpari ndi mmadu, ihe isi ike niile, mkpagbu niile na ihe ndakwas i di iche iche. N'ih i na mgbe m na-adighi ike ka m na-enwe ike kariya.

Ndi Kōrint di Pol n'obi

¹¹ Emeela m onwe m onye nzuzu ma unu onwe unu rugidere m ime ya. O kwesiri ka unu buru ndi mbu ga-eto m. O bu ezie a na-abughi m ihe obula, ma o were m anya na o dighi uzọ obula m si di ala n'ebe ndi ahụ unu na-eche na ha kachasi elu n'etiti ndi ozi. ¹² Ejiri m ndidi

ruo oru n'etiti unu, ihe iji gosi na abụ m nwaazu* n'ezikwu. Egosiri m unu ihe iribama, oru ebube di iche iche, na otutu oke oru. ¹³ Olee uzọ unu si di ala n'ebe chorochi ndi ozọ di, ma o bughị na m abughị ibu arọ nye unu? Gbagharanụ m mmejo a.

¹⁴ Nke a bu ugboro ato m na-ejikere ibiakwute unu. Agaghị m aburu unu ibu arọ, ihe di m mkpa abughị akụ unu nwere, kama unu onwe unu. O bughị umuntakiri ka o diri ikpadoro nne na nna ha ihe, kama o bu oru diri nne na nna ikpadoro umu ha ihe. ¹⁵ N'ezie, o na-atọ m utọ iwere onwe m na ihe niile m nwere nye unu, n'ihu na ahuru m unu n'anya. Ma o buru na m huru unu n'anya kari, o ga-adị mma ma unu hu m n'anya nke nta? ¹⁶ N'agbanyeghi na-aburu m unu ibu arọ, ufodu n'ime unu na-ekwu, o bu ezie na o dighi anara anyi ihe obula, maobu onye aghugho. Ma eleghi anya, o nwere uzọ aghugho di iche iche o si anara anyi ihe. ¹⁷ O di onye obula m ziteere unu, iji si n'aka ya rigbuo unu? ¹⁸ Arioro m Taitos ka o biakwute unu, ya na nwanna anyi nwoke ozọ. Taitos o rigburu unu? O nwere ihe di iche n'uche na omume mu na ya?

¹⁹ Unu chere na ihe anyi na-eme oge niile ndi a bu igopu onwe anyi n'ihu unu? O bu n'ihu Chineke ka anyi na-ekwu nke a n'ime Kraist. Ndi m huru n'anya, ihe ndi a anyi na-ekwu bu maka odimma unu. ²⁰ N'ihu na ihe na-atu m egwu bu na mgbe m biara n'etiti unu, ihe m ga-ahu agaghị ato m utọ. Mgbe ahụ mmeso m ga-emeso unu agakwaghị ato unu ato. N'ihu na ana m atụ egwu na mgbe m biakwutere unu ozọ, aga m ahụ otutu n'ime unu ka unu na-ese okwu, aga m ahụ ka unu na-ekwosa ibe unu ekworo, aga m ahụ unu ka unu na-akpasu ibe unu iwe. Aga m ahụ otutu ndi na-afuli onwe ha elu, ndi na-ekwu otutu ihe ojoo di iche iche megide ndi ozọ; aga m ahụ otutu ndi juputara n'aghugho na ikpa iche iche. ²¹ Ana m atụ egwu na mgbe m ga-abiakwute unu ozọ, Chineke m ga-eme ka m weda onwe m ala n'ihu unu, mee ka m kwa akwa n'ihu ufodu n'ime unu ndi mehiera na mbu, ma ha achoghi icheghari site n'ihe ojoo ha mere, na n'ihu otutu n'ime unu na-adi ndu rere ure, ndu na-adighi ochi, ndu ikwa iko, na ndu ojoo.

13

Ido aka na nti ikpeazu

¹ Nke a ga-eme ya ugboro ato m na-abia ileta unu. O bu site n'ama mmadu abuo maobu ato gbara ka a ga-eme ka okwu niile guzoro.* ² Mgbe m biara leta unu nke ugboro abuo, abaara m ndi niile dara iwu n'oge gara aga na mmadu ndi ozọ mba, dookwa ha aka na nti, ihu na ihu. Ugbu a m na-anoghi ya, ana m adokwa ha aka na nti ozọ, o buru na m bia ozọ hu na ndi mehiera na mbu echegharighi, aga m emesi ha ike. ³ Ebe unu chorochi ka e gosi na Kraist na-ekwu okwu n'ime m, o dighi egosi adighi ike mgbe o na-emeso unu omume, kama o na-eme ka ike ya puta ihè n'ebe unu no. ⁴ O bu ezie na a kpogidere ya na-adighi ike, ma ugbu a, o na-adi ndu site n'ike di ukwu nke Chineke. Anyi bukwa ndi na-adighi ike n'ime ya, ma ozi anyi na-ejere unu na mmekorita anyi na unu, anyi ga-eso ya di ndu site n'ike nke Chineke.

* **12:12** 12:12 Maobu, onyeozi * **13:1** 13:1 Dit 19:15

⁵ Ya mere, ka onye ọbụla n'ime unu nyochaa onwe ya, tulekwa omume ya, mara ma ọ ka kwudosiri ike n'okwukwe ya. Ọ bụ na unu aghọtaghị na Jisọs Kraịst nọ n'ime unu? Ma ọ bughị na unu enyochaala onwe unu hụ na unu emeghị nke ọma. ⁶ Enwere m olileanya na unu niile ga-achọputa na anyị adaghị ule ahụ. ⁷ Ma anyị na-arịọ Chineke ka unu ghara ime ihe ojọọ ọbụla. Anyị anaghị eme nke a iji gosi na anyị kwesiri ekwesi, kama ka unu nwee ike mee ihe dị mma, n'agbanyeghị na ọ ga-adị ka a ga-asị na anyị emeghị nke ọma n'ọrụ anyị. ⁸ N'ihì na anyị apughị ime ihe ọbụla megide eziokwu, kama anyị na-eme ihe niile n'ihì eziokwu. ⁹ Anyị na-anụrị ọñụ mgbe anyị na-adighị ike ma hụ na unu dị ike. Ihe anyị na-arịọ Chineke bụ ka unu tozuo oke. ¹⁰ Ana m edere unu akwụkwọ a ugbu a, n'ihì na-achoghị m ibara unu mba na inye unu ntaramahụhụ mgbe m bịa. Achokwaghị m iji ikike ahụ Onyenwe anyị nyere m nye unu ntaramahụhụ, kama achoro m iji ya wulie unu elu dika ulo.

Ekele mmechi

¹¹ N'ikpeazụ ụmunna m, na-anụrịhụ ọñụ. Gbalianụ n'imezi ndụ unu ka o zuo oke, na-agbarịta onwe ume, werenụ otu obi na-eme ihe, na-ebikwanụ n'udo. Chineke nke udo na ihunanya ga-anonyekwara unu.

¹² Werenụ isurita ọñụ dị nsọ kelerịta onwe unu.

¹³ Ndi nsọ niile na-ekelekwara unu.

¹⁴ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na ihunanya Chineke, na mmekọ nke Mmụọ Nsọ dinyere unu niile.

Ndi Galeshja

¹ Pọl, onyeozị, na-abughị site na nhọputa nke mmadụ maọbụ site n'ike nke mmadụ, kama ọ bụ site n'aka Jisọs Kraịst na Chineke Nna, onye mere ka ọ site n'ọnwụ bilie. ² Ndi ụmụna niile ndi mụ na ha nọ n'ebe a,

Na-edegara* nzuko niile di na Galeshja.

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraịst diri unu. ⁴ Onye nyere onwe ya n'ihị mmehie anyi niile di ka nzube Chineke bụ Nna anyi si di, izọputa anyi site n'oge ojoo a nke anyi bi n'ime ya. ⁵ Onye otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ozioma ozọ adighi

⁶ O juru m anya, na unu esitela n'ebe onye ahụ kpọrọ unu site n'amara Kraịst wezuga onwe unu, na-agbaso ozioma ozọ, ⁷ nke na-abughị ozioma. O doro anya na ufodu mmadụ na-etinye unu n'onodu mgbagwoju anya, mgbe ha na-agbalị igbanwe ozioma nke Kraịst. ⁸ A sikwa na ọ bụ anyi onwe anyi maobu mmuo ozi nke sitere n'eluigwe bjara kwusaara unu ozioma ozọ, nke di iche na nke anyi buru uzọ kwusaara unu, ka onye di otu a buru onye aburu onu. ⁹ Di ka anyi buru uzọ kwuo ya na mbu, ka m kwuokwa ya ozọ: O buru na onye obula na-ekwusara unu ozioma di iche na nke ahụ unu nabatara, ka onye ahụ buru onye a buru onu.

¹⁰ Ugbu a, ana m agbalị ime ka m buru onye ndi mmadụ maobu Chineke ga-anabata? Ka m na-agbalị ime ihe ga-atọ ndi mmadụ uto? N'ihị na a si na m na-eme ihe na-atọ ndi mmadụ uto, agaraghị m abụ ohu Kraịst.

Pọl, onye Chineke kpọrọ oku

¹¹ Ụmụna m, achoro m ime ka unu mata, na ozioma ahụ m kwusaara unu abughị ihe mmadụ cheputara n'uche ya. ¹² N'ihị na anataghị m ya site n'aka mmadụ obula, ọ dikwaghị onye obula ziri m ya, kama ọ bụ Jisọs Kraịst n'onwe ya bụ onye kpughere ya nye m.

¹³ Amara m na unu anula ihe banyere ndu m n'oge gara aga, n'ofufe ndi Juu, na otu m si jiri ike kpagbuo nzuko Chineke n'ebe niile, ma gbalisiekwa ike ibibi ya. ¹⁴ Abụ m otu n'ime ndi amaara aha ha n'etiti ndi ogbo m, n'ihē banyere ofufe ndi Juu. N'ihē oke inu oku n'obi nke m nwere igbaso na idebezu ukpuru omenaala na ofufe, nke nna nna m ha. ¹⁵ Ma mgbe ọ toro Chineke uto, bụ onye kewapuru m iche tupu amuo m, kpo m site n'amara ya, ¹⁶ ikpughe Okpara ya n'ime m, ka m nwe ike kwusaa ihe banyere ya n'etiti ndi mba ozọ, e jekwurughị m anu ahụ obula inuta ihe obula n'aka ya. ¹⁷ Ejekwaghị m Jerusalem ihu ndi ahụ bu m uzọ buru ndi ozi, kama a gara m Arebia, ma laghachikwa azu na Damaskos.

* 1:2 1:2 Maobu, na-ekele

18 O bu mgbe afo ato gasiri, ka m gara Jerusalem ihu Sefas. Anonyekwara m ya ubochi iri na ise. 19 Ma o dikwaghi onyeozi ozo m huru, ma o bughi naani Jemis, nwanne Onyenwe anyi. 20 Ana m agwa unu okwu a n'ihu Chineke. Ihe ndi a m na-ekwu abughi okwu ugha.

21 Emesja, agara m Siria na Silisia. 22 Ma ndi Kraist no na chogochi niile di n'ala Judia amaghi onye m bu. 23 Naani ihe ha na-ekwu bu, "Onye ahụ na-esogbu anyi na mbu na-ekwusazi ugbu a okwukwe ahụ o gbalisiri ike ibibi na mbu." 24 Ha nyere Chineke otuto n'ihu m.

2

Nzuko e nwere na Jerusalem

1 Mgbe afo iri na anọ gasiri, ejeghachiri m Jerusalem ozo. Mu na Banabas laghachiri Jerusalem, akpokwara m Taiotos jee. 2 Agara m n'ihu mkpughe m nwere. Na nzuko nzuzo nke m na ndi ndu nwere, akowaara m ha ihe banyere ozioma nke m na-ekwusa n'etiti ndi mba ozo. N'ihu na-achoghi m ka oru niile m ruru n'oge gara aga, na oru m na-aru ugbu a, buru ihe efu. 3 O buladi Taiotos onye mu na ya so, o nweghi onye manyere ya ka e bie ya ugwu n'agbanyeghi na o bu onye Griik. 4 Ndi ahụ na-abughi ndi kwere ekwe n'ezie e zobatara na nzuko inyochaputa otu anyi si nwere onwe anyi n'ime Kraist Jisos, ka ha nwee ike mee anyi ndi ohu. 5 Ma o nweghi oge anyi ji gee nti n'ihe ha kwuru, n'ihu na anyi choro ichedo eziokwu ahụ di n'ozio ma ka a ghara igwa ya ihe obula n'etiti unu.

6 Banyere ndi a na-ewe ka ndi di ndu di mkpa, ihe obula onodu ha bu ewetaghi mgbanwe obula n'ebe m no, n'ihu na Chineke adighi ele mmadu anya n'ihu. Ndi ahụ atukwasighi ihe obula n'ozio ma m na-ezisa. 7 Ma n'aka nke ozo, mgbe ha huru na e nyere m oru izisa ozioma n'etiti ndi e bighi ugwu, dika e nyere Pita izisa ozioma n'etiti ndi e biri ugwu. 8 N'ihu na Chineke onye si n'aka Pita na-aru oru onyeozi ozioma n'etiti ndi e biri ugwu, sikwa n'ime m na-aru oru onyeozi izisara ndi mba ozo ozioma. 9 Mgbe Jemis, Sefas na Jon ndi a maara di ka ide ji ulo n'etiti ndi ndu ahụ niile nara m na Banabas aka nnweko, nabatakwa amara e nyere m. Ha ghara anyi ume, si anyi gaa n'ihu n'oru anyi, ikwusa ozioma n'etiti ndi mba ozo, ka ha onwe ha kwa gaa n'ihu iru oru nke ha n'etiti ndi e biri ugwu. 10 O bu naani otu ihe ka ha rioro anyi, nke bu ka anyi cheta ndi ogbenye. Nke a bukwa ihe m na-achosi ike ime.

Pol abaara Pita mba

11 Ma mgbe Sefas bjaruru Antiok, eguzogidere m ya n'ihu ya, n'ihu na ihe o mere mara ya ikpe. 12 Tupu ndi Jemis zitere abiaruo ebe ahụ, ya na ndi mba ozo na-eriko nri, ma mgbe ha rutere, o wepuru aka na nri laghachi azu n'ihu na egwu ndi e biri ugwu na-atu ya. 13 Ndi Juu ufodu sonyekwara ya inwe ihu abuo a, nke mere na e si otu a duhiekwa Banabas n'onwe ya.

14 Ma mgbe m huru na ha adighi eme ihe di ka eziokwu nke ozioma ahụ si di, agwara m Sefas okwu n'ihu ha niile, si, "O buru na gi nwa onye Juu na-ebi ndu dika onye mba ozo, na-abughi dika onye Juu, ole otu i ga-esi manye ndi mba ozo ka ha na-ebi ndu dika ndi Juu?"

A na-azoputa onye obula site n'okwukwe

¹⁵ Anyị onwe anyị bụ ndi Juu site n'omumu a muru anyị, anyị abukwaghị ndi mba ozọ ndi mmehie, ¹⁶ ma anyị maara na a dighi agu mmadu obula di ka onye ezi omume site n'oru nke iwu kama o bu naani site n'okwukwe na Jisọs Kraist. O bu nke a mere anyi ji kwere na Jisọs Kraist ka a guo anyi na ndi ezi omume, site n'okwukwe anyi kwere na Kraist, o bughị n'ihị na anyi ruru oru nke iwu. N'ihị na o nweghi onye obula a ga-agunye ka onye ezi omume n'ihị na o ruru oru nke iwu.

¹⁷ Ma o buru, na mgbe anyi na-achọ ka a guo anyi di ka ndi ezi omume n'ime Kraist, anyi onwe anyi a buru ndi achoputara dika ndi mmehie. Nke a, o putara na Kraist na-akwado mmehie? Mba! ¹⁸ Kama, o buru na m ewugharia ihe ndi ahụ m buru uzọ mebie, ana m egosi na m bu onye na-emebi iwu.

¹⁹ N'ihị na-esitere m n'aka iwu nwuo n'ebe iwu di, ka m nwee ike di ndu n'ebe Chineke no. Akpogidela mu na Kraist n'obe. ²⁰ O bukwaghị mu onwe m na-adi ndu ugbu a, kama o bu Kraist na-adi ndu ya n'ime m. Ndu ahụ nke m na-adi ugbu a n'anụ ahụ m bu nke m na-adi n'ihị okwukwe m nwere n'ime Okpara Chineke, onye huru m n'anya, ma werekwa onwe ya nye n'ihị m. ²¹ Anaghị m akpo amara Chineke ihe na-enweghi isi. N'ihị na a si na a puru igu mmadu di ka onye ezi omume site n'idebe iwu, mgbe ahụ onwu Kraist nwuru abaghị uru.

3

Okwukwe ka o bu oru nke iwu?

¹ Ndi nzuzu a kporo onwe ha ndi Galeshja! Onye napuru unu akonuche unu? N'ihu unu ka a no kwaa n'uzo doro anya mkpogide n'obe a kpogidere Jisọs Kraist. ² O bu naani otu ihe ka m choro imata n'aka unu. Unu natara Mmuo Nso site n'iru oru iwu choro, ka o bu site na nkuzi nke okwukwe? ³ O ga-abu na unu aghoola ndi na-enweghi uche? Unu malitere site n'ike Mmuo Nso, ma ugbu a unu na-akwusizi n'ike nke anu ahu? ⁴ Unu tara otutu ahuru di otu a n'efu, o buru n'ezie na o bu n'efu? ⁵ Mmuo nso ahụ Chineke nyere unu na oru ebube o ruru n'etiti unu, o mere ha n'ihị iwu unu debere, ka o bu n'ihị na unu nuru ma kwerekwa ozioma? ⁶ N'otu uzọ ahụ, Ebrahim kweere na Chineke, a guru nke a nye ya di ka ezi omume.*

⁷ Matanu nke a, na o bu ndi nwere okwukwe bu umu Ebrahim. ⁸ Di ka o di n'Akwukwo nso, n'oge ahụ di n'ihu, nke bu ugbu a, Chineke ga-agu ndi mba ozọ di ka ndi ezi omume, site n'okwukwe ha nwere n'ime ya. N'ihị nke a, o buru uzọ zie Ebrahim ozioma ahụ n'oge gara aga si, "A ga-agozikwa agburu niile no n'awa site na gi."† ⁹ Ya mere, ndi dabeere n'okwukwe bukwa ndi na-eso Ebrahim, nwoke okwukwe ahụ eketa ngozi.

Ogbu onu nke iwu na-eweta

¹⁰ Ma ndi niile na-ele anya na a ga-azoputa ha n'ihị na ha debere iwu niile, ka ogbu onu na-adakwasị. N'ihị na e deela ya n'akwukwo nso si, "Onye a buru onu ka o bu, bu onye obula na-edebeghi o buladi otu n'ime iwu niile e dere n'akwukwo iwu."‡ ¹¹ Ugbu a, o bu ihe putara ihè na o dighi onye obula a na-agu n'onye ezi omume n'ihu Chineke,

* 3:6 3:6 Jen 15:6 † 3:8 3:8 Jen 12:3; 18:18; 22:18 ‡ 3:10 3:10 Dit 27:26

n'ihì na o debere iwu. N'ihì na, "Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe dì ndụ."§ 12 Ma iwu ahụ adabereghị n'okwukwe, kama, iwu kwuru sị, "Mmadụ ahụ na-eme ihe iwu kwuru bụ onye ga-enwe ndụ site na ha."* 13 Ma Kraịst agbapụtala anyị site n'òbùbù ọ̀nụ ahụ nke idebe iwu gaara ewetara anyị. Ọ ghọrọ ọ̀bùbù ọ̀nụ n'ihì anyị. N'ihì na e deela ya n'akwukwọ̀ nsọ, "Onye a buru ọ̀nụ ka onye ahụ bụ nke a kwubara n'elu osisi."† 14 Ọ dì otu a ka ngozi ahụ e nyere Ebrahim burukwa nke ndi mba ọ̀zọ̀ site na Kraịst Jisọs. Ka anyi niile site n'okwukwe nata nkwa ahụ, bụ Mmụọ̀ Nso.

Iwu na Nkwa

15 Umunna m, ka m were ihe nlere anya site na ndụ a na-adị kwa ubochi kowaa okwu a: Dị ka mmadụ na-enweghị ike iwepu maobu itukwasị ihe n'ogbugba ndụ e mere ka o guzosie ike, otu a ka ọ dika n'onodu a. 16 Ọ bụ Ebrahim ka e kwere nkwa ya na mkpuru ya. Akwukwo nsọ asighi, "n'otutu mkpuru,"‡ kama, ọ siri, "ma nye mkpuru gi," ya bụ otu onye, onye bụ Kraịst. 17 Ihe m na-akowa bụ nke a: Iwu ahụ e mere ka ọ malite idi nari afo anọ na iri ato (430) site na mgbe e kwere nkwa ahụ, emeghi ka ogbugba ndụ ahụ Chineke mere ka ọ diri hapu iguzokwa, o mekwaghi ka nkwa ahụ buru ihe e wezugara ewezuga. 18 Ọ buru na inweta ihe nketa nke ya na nkwa ahụ so dabeere n'iwu, mgbe ahụ, ihe nketa ahụ adabereghị na nkwa e kwere. Ma Chineke sitere n'amara nye Ebrahim ihe nketa ahụ site na nkwa o kwere ya.

19 Gini mere e ji nye iwu? E nyere iwu ndi a n'ihì njehie, mee ka iwu ndi a digide tutu ruo mgbe mkpuru ahụ biara, bụ onye e kwere na nkwa. E sitere n'aka onye ogbugbo mee ka ndi mmuọ̀ ozi mee ka iwu ahụ di ire. 20 Onye ogbugbo gosiri ihe kariri otu onye, ma Chineke bụ otu.

21 Iwu ahụ ọ na-emegide nkwa nke Chineke? Mba. N'ezie ọ dighi. N'ihì na a si na e nwere iwu di nke puru inye mmadụ ndụ, mgbe ahụ, ezi omume gaara abjara mmadụ site n'iwu. 22 Ma akwukwo nsọ mechibidoro ihe niile n'okpuru mmehie ka e nwee ike nye ndi kwere ekwe nkwa ahụ e kwere ha site n'okwukwe n'ime Jisọs Kraịst.

Umụ Chineke

23 Ma tupu okwukwe abia, e ji iwu na-eche anyi nche. Iwu no onodu di ka ulo mkporo ebe e tinyere anyi tutu ruo mgbe a ga-eme ka okwukwe puta ihè. 24 Ya mere, iwu bụ onye nlekota anyi, ruo mgbe Kraịst biara, ka a guo anyi na ndi ezi omume site n'okwukwe. 25 Ma ebe ọ bụ na okwukwe abiala, anyi anokwaghi n'okpuru onye nlekota ọzọ.

26 Unu niile bụ umu Chineke site n'okwukwe n'ime Kraịst Jisọs. 27 N'ihì na ka unu niile ha, bụ ndi e mere baptizim n'ime Kraịst, aburu ndi yikwasiri onwe ha Kraịst. 28 E nwekwaghi onye Juu, maobu onye Griik, maobu ohu maobu onye nwe onwe ya; nwoke maobu nwanyi, n'ihì na unu niile bụ otu n'ime Kraịst Jisọs. 29 Ọ buru na unu bụ ndi nke Kraịst, mgbe ahụ unu bukwa mkpuru Ebrahim, ndi nketa di ka nkwa ahụ si di.

§ 3:11 3:11 Hab 2:4 * 3:12 3:12 Lev 18:5 † 3:13 3:13 Dit 21:23 ‡ 3:16 3:16 Jen 12:7; 13:15; 24:7

4

¹ Isiokwu m bu nke a, mgbe nwa bu onye ga-eketa ihe nna ya ka di na nwata, onodu ya akaghi mma kari nke ohu, o bu ezie na aku ahụ niile bu nke ya. ² Ma ha ka no n'okpuru ndi nlekota na ndi e tinyere ya n'aka ruo oge nna ya kwuru. ³ Otu a ka onodu anyi di, mgbe anyi bu umuntakiri. Anyi no di ka ohu n'okpuru mmuo nke uwa. ⁴ Ma mgbe oge a kara aka ruru, Chineke zitere Okpara ya, bu onye amuru site na nwanyi, onye amuru n'okpuru iwu, ⁵ ka o gbaputa ndi no n'okpuru iwu, ime anyi ndi a ga-agu di ka umu a hoputara. ⁶ Ebe unu bu umu, Chineke zitere Mmuo Okpara ya, ka o bia biri n'obi anyi, na-eti mkpu na-asị, "Abba, Nna." ⁷ Ugbu a, i bukwaghi ohu, kama i bu nwa. Ebe i bu nwa, e meekwala ka i buru onye nketa site na Chineke.

Mmetuta obi Pol maka ndi Galeshja

⁸ N'oge gara aga, mgbe unu na-amaghi Chineke, unu bu ohu nye chi niile nke na-abughi dika ha si puta uwa. ⁹ Ma ugbu a, unu matarala Chineke, ka m ga-asị na Chineke amatala ndi unu bu, gini mere unu ji choo itughari azu laghachi n'okpukpe ndi ahụ na-enweghi isi, nke ike obula na-adighi n'ime ha? Unu choo ka ha mee unu ndi ohu ha ozokwa? ¹⁰ Unu na-edebe ubochi ufodu, na onwa ufodu, na oge ufodu, na afu ufodu. ¹¹ Egwu na-atu m na oru niile m ruru n'etiti unu aburu ihe efu.

¹² Ezi umunna m, arioo m unu, meenu onwe unu di ka mu onwe m, n'ih na mu onwe m emela onwe m ka m di ka unu. O nweghi ihe ojoo obula unu mere m. ¹³ Unu maara na o bu n'ime adighi ike nke anu ahụ ka m ji kwusaara unu ozioma a. ¹⁴ O bu ezie, onodu m n'oge ahụ bu onwunwa n'ebe unu no, unu eladaghi m anya, maobu ju ige m nti. Kama unu nabatara m, di ka mmuo ozi Chineke, maobu di ka a ga-asị na m bu Jisos Kraist n'onwe ya. ¹⁵ Ebee ka mmuo nke obi utu ahụ unu nwere no? N'ih na m na-agba ama, na-asị na o buru ihe a puru ime, unu gaara aghuputa anya unu nye m. ¹⁶ Ugbu a, aghoola m onye iro unu, n'ih na m na-agwa unu eziokwu?

¹⁷ Ha na-eziputa mmasi n'ebe unu no, ma o bughi maka odimma unu. Ha choo ikewapu unu n'ebe m no, ka unu nwee mmasi n'ebe ha no. ¹⁸ Maka ebumnuche di mma, o di mma inwe mmasi mgbe niile. O bughi naani mgbe mu na unu no. ¹⁹ Umuntakiri m, ndi m kwe maka ha nodu n'onodu ihe mgbu nke omumu nwa ozo, na-eche ubochi ahụ a ga-eme ka udidi Kraist di n'ime unu. ²⁰ O gaara adi m mma ma a si na m no n'etiti unu ugbu a, nwee ike imata otu m ga-esi gbanwee olu okwu m, n'ih na-amaghi m ihe m kwesiri ime n'ih onodu unu.

Hega na Sera

²¹ Gwanu m, unu ndi na-eche na o di mkpa idebe iwu, unu agaghi anaa nti na ihe iwu ahụ kwuru? ²² N'ih na e dere ya n'akwukwo nso na Ebrahim nwere umu nwoke abuo. Otu n'ime ha bu nwa nke ohu ya nwanyi muru, nke ozo bu nke nwunye ya na-abughi ohu mutara. ²³ Nwa ahụ nke ohu nwanyi ahụ muru bu onye amuru site na anu ahụ. Ma nwa ahụ nwunye ya na-abughi ohu mutara bu onye a muru site na nkwa.

²⁴ Anyi ga-ewere ihe ndi a di ka ihe imaatu, n'ih na umu nwanyi abuo ndi a nochiri anya ogbugba ndu abuo. Otu ogbugba ndu sitere

n'Ugwu Sainai ma muokwa umu ndi bu ohu: nke a bu Hega. ²⁵ Hega bu Ugwu Sainai nke di n'Arebia. O dabara n'onodu Jerusalem nke ugbu a, n'ih na ya na umu ya no n'ohu. ²⁶ Ma nwanyi nke ozo no onodu Jerusalem nke di n'elu, nke nwe onwe ya. O bukwa ya bu nne anyi. ²⁷ N'ih na e dere ya,

"Nurja onu, gi nwanyi aga,
onye na-amutaghi nwa.

Tie mkpu onu, tisiekwa mkpu akwa ike

gi onye ime nwa na-emetubeghi,
n'ih na umu nwanyi ahụ a hapuru naani ya ga-adi otutu
karja umu nke nwanyi nwere di."*

²⁸ Ugbu a, umunna m, unu bu umu ahụ nke e kwere na nkwa, di ka Ajzik. ²⁹ N'oge ahụ, nwa ahụ a muru n'uzo anu ahụ kpagburu nwa ahụ a muru site n'ike nke Mmuo Nso. Otu a ka o dikwa n'oge a. ³⁰ Ma gini ka akwukwo nso kwuru? "Chupu ohu nwanyi a na nwa ya, n'ih na nwa nwoke ohu nwanyi a apughi isoro nwa nke nwanyi na-abughi ohu kerikota oke."† ³¹ Ya mere, umunna m, anyi abughi umu nke nwanyi ohu, kama anyi bu umu nke nwanyi nwere onwe ya.

5

Inwe onwe anyi n'ime Kraist

¹ Kraist emeela ka anyi puo n'ohu, n'ih anyi inwere onwe anyi. Ya mere, gbalianu ihu na unu e nyeghi onwe unu n'onodu ohu ozo.

² Geenu m nti, mu onwe m bu Pol na-agwa unu nke a. O buru na unu anabata obibi ugwu, Kraist agaghi abara unu uru obula. ³ Ka m kwuokwa ya ozo, onye obula kweere ka e bie ya ugwu ji ugwu idebezu iwu niile ahụ. ⁴ E kewapula unu n'ebe Kraist no, unu ndi a ga-agunye na ndi ezi omume site n'iwu. Unu adapula n'amara ya. ⁵ N'ih na anyi onwe anyi nwere olileanya na site n'ike nke Mmuo Nso, a ga-agu anyi na ndi ezi omume site n'okwukwe anyi. ⁶ N'ih n'ime Kraist Jisos, obibi ugwu maobu ebighi ugwu abaghi uru. Ihe di mkpa bu okwukwe nke na-egosi onwe ya site n'ihunanya.

⁷ Unu na-agbabu oso nke oma, onye gbochiri unu ikwenyere eziokwu ahụ? ⁸ Udi nkwa gide ahụ esiteghi n'ebe Onye ahụ kporo unu bia. ⁹ Nwantinti ihe na-eko achicha na-eme ka ogbe utu oka a gworo agwo koo. ¹⁰ Enwere m ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi na unu agaghi eche echiche n'udi a ozo, ma ikpe omuma ga-adiri onye obula na-eduhie unu ozo. ¹¹ Umunna m, o buru n'ezie na m na-ekwusa mkpa obibi ugwu di, gini mere e ji nogide na-akpagbu m? O buru na m mee otu ahụ, ewepula m ihe odachi ahụ di n'obe. ¹² O gaara ato m utu ma o buru na ndi ahụ na-esogbu unu ga-eme onwe ha ndi onozu.

Ndu site na Mmuo Nso

¹³ N'ih na e meela ka unu nwere onwe unu, umunna m, ma unu ekwela ka mnwere onwe unu buru ohere nye anu ahụ unu, kama werenu ihunanya na-agbara ibe unu odibo. ¹⁴ N'ih na o buru na a chikota iwu niile n'otu, ihe iwu niile na-ekwu bu nke a, "Na-ahunu ndi ozo n'anya dika unu si hu onwe unu n'anya."* ¹⁵ O buru na unu

* 4:27 4:27 Ajz 54:1 † 4:30 4:30 Jen 21:10 * 5:14 5:14 Lev 19:18

na-akocha ibe unu, na-eji onu unu na-ekwuto ha, kpacharanu anya ka unu hapu ila onwe unu n'iyi.

¹⁶ Ana m agwa unu nke a: na-adinu ndu nke Mmuo Nso na-achi, unu anokwala n'ochicho nke anu ahụ. ¹⁷ N'ih na ihe anu ahụ choro di iche n'ihe Mmuo Nso choro. Ihe Mmuo Nso choro dikwa iche n'ihe anu ahụ choro. Igba mgba di n'etiti ha na-eme ka i hapu inwe ike mee ihe i choro ime. ¹⁸ Ma o buru na Mmuo Nso na-edu unu, unu anokwaghi n'okpuru iwu.

¹⁹ Ugbu a, oru nke anu ahụ putara ihe: ikwa iko, adighi ocha na aguu ikwa iko. ²⁰ Ikpere arusi, iri amusu, ibu iro n'obi, na ilu ogu, ekworo na iwe, ikpa iche iche, nkewa, ihu otu. ²¹ Ikpo asi, igbu ochu, inubiga mmanya oke, oke oriri na ihe ndi ozo yiri ha. Ana m ado unu aka na nti dika m gwara unu n'oge gara aga, ndi na-eme ihe di otu a agaghi abanye n'alaeze Chineke.

²² Ma mkpuru nke Mmuo Nso bu, ndu ihunanya, na onu, na udo, na ogologo ntachiobi, na obioma, na idi mma, na ikwesi ntukwasi obi, ²³ idi nwayoo, na ijide onwe. O dikwaghi iwu na-emegide ihe ndi a. ²⁴ Ma ndi niile bu ndi Kraist Jisos akpogidela anu ahụ ha, ya na ochicho ha n'elu obe. ²⁵ O buru na anyi na-ebi ndu mmuo, ka nzo ukwu anyi buru nke mmuo na-eduzi. ²⁶ Ka anyi ghara ibu ndi mpako si otu a na-akpali iwe na ekworo n'etiti anyi.

6

Na-eburitanu ibu diri ibe unu

¹ Umunna m, o buru na-anwude onye obula dabara na mmehie, unu onwe unu bu ndi Mmuo na-achi kwesiri iji mmuo nke idi nwayoo na obi di umeala nyere onye ahụ aka, ime ka o gazie n'ezi uzo. Ma lezienu onwe unu anya, onye obula n'ime unu, n'ih na a puru inwakwa unu.

² Na-eburitanu nsogbu diri ibe unu, ma site n'otu a ka unu nwee ike debezuo iwu Kraist. ³ O buru na onye obula na-eche na o nwere ihe ya bu mgbe o nweghi ihe o bu, onye ahụ na-eduhie onwe ya uzo. ⁴ Ka onye obula nyocha oru ya, ma o buru na oru ya di mma, mgbe ahụ ka o ga-enwe ihe inya isi n'ime onwe ya na-abughi n'ebe oru onye ozo di. ⁵ N'ih na onye obula ga-ebu ibu nke diri ya. ⁶ Ka onye a na-akuziri okwu ahụ jisie ike ka ya na onye nkuzi ya na-ekeko ezi ihe niile.

⁷ Unu ekwela ka e duhie unu, n'ih na mmadu obula apughi ikwa Chineke emo. Mkpuru obula mmadu kuru ka o na-aghoro. ⁸ O buru na mmadu akuo mkpuru nke anu ahụ, o ga-esikwa n'anu ahụ ghota mmebi, ma o buru na mmadu akuo mkpuru nke Mmuo, o ga-esitekwa na Mmuo ghota ndu ebighi ebi. ⁹ Ya mere, ka ike ghara igwu anyi ime ihe oma. N'ih na mgbe e mesiri, mgbe oge ya ruru, anyi ga-eweta ngozi di ukwu di ka ihe ubi, ma o buru na anyi adaghi mba. ¹⁰ N'ih nke a, mgbe anyi nwere oghere ka anyi na-emere mmadu niile ihe oma, okachasi n'ebe ndi ezinaulo nke okwukwe anyi no.

O bughi ibi ugwu kama i bu onye e kere ohuru

¹¹ Leenu otu mkpuru akwukwo m ji aka m dee n'akwukwo ozi a si gbaa okpotokpo.

¹² O bu ndi na-achọ ka a hụ ha n'anụ ahụ, bu ndi ga-amanye unu ka e bie unu ugwu, naanị ihe ha ji eme otu a bu ka a ghara ikpagbu ha n'ihu obe Kraịst. ¹³ O buladi ndi kwere ka e bie ha ugwu, anaghị edebe iwu, kama ha chọrọ ka e bie unu ugwu ka ha nwee ike jiri ya nyaa isi n'anụ ahụ. ¹⁴ Ka m gharakwa inya isi n'ihe oḅula kariakwa n'obe Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Nke e sitere na ya kpogbuo uwa n'ebe m nọ, ma kpogbukwaa mụ onwe m n'ebe uwa nọ. ¹⁵ Obibi ugwu abughị ihe, ebigbị ugwu abughịkwa ihe, kama i bu onye e kere oḅurū bu ihe di mkpa. ¹⁶ Ka udo na ebere dinyere ndi niile na-ebi ndu ha n'usoro a, dakwasikwa unu Izrel nke Chineke.

¹⁷ Site ugbu a gaa n'ihu, achoghị m ka onye oḅula nye ndu m nsogbu, n'ihu na-ebu m apa nke Jisọs n'ahụ m.

¹⁸ Ụmụnna m, ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dinyere mmuo unu. Amen.

Ndi Efesos

¹ Akwukwo ozi a sitere n'aka mu onwe m bu Pol, onye Chineke hoputara ibu onyeozi Jisos Kraist.

O bu unu ndi nsọ bi n'Efesos, unu bu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ime Kraist Jisos, ka m na-edere ya:

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisos Kraist diri unu.

Ngozi diri anyi n'ime Kraist

³ Ka otuto diri Chineke, na Nna Onyenwe anyi Jisos Kraist, bu onye goziri anyi site n'inye anyi ngozi niile nke ime mmuo nke si n'ebe niile nke eluigwe n'ime Kraist. ⁴ Dika o si hoputa anyi n'ime Kraist tupu a toọ ntọala uwa, ka anyi buru ndi di nsọ na ndi na-enweghi ita uta n'ihu ya n'ihunanya. ⁵ O kpebiri ime anyi umu ya site n'ihu Kraist Jisos. Ma o mekwara ihe ndi a niile n'ihu na o toro ya uto n'obi, burukwa ihe o zubere ime. ⁶ Ka e si otu a too idi ebube nke amara ya, nke o ji obi ya niile nye anyi n'ime Onye ahụ o huru n'anya. ⁷ N'ime ya, anyi nwere mgbaputa site n'obara ya, bu mgbaghara nke njehie niile anyi; di ka iba uba nke amara ya si di, ⁸ nke o mere ka o babigara anyi uba oke site n'amamihe na nghota niile. ⁹ O meela ka anyi mata ihe omimi nzube ya, di ka o si toọ ya uto, bu ihe omimi o zubere ime n'ime Kraist. ¹⁰ Nke o ga-eme ka o mezu mgbe oge ya niile zuru, nke bu ichikota ihe niile n'ime ya, bu ihe ndi di n'eluigwe na n'awa n'okpuru Kraist.

¹¹ N'ime Kraist ka e mere anyi ndi nketa, ndi e bururi uzọ hoputa na mbu, di ka atumatu onye ahụ na-aruputa ihe niile n'izuoke nke nzube na ebumnuche ya. ¹² Nke mere na anyi, ndi buuru uzọ nwee olileanya na Kraist, ga-ebi ndu n'otuto nke ebube ya. ¹³ Unu bukwa ndi a gunyere n'ime Kraist mgbe unu nuru ozi nke eziokwu ahụ bu ozioma nke nzoputa. Mgbe unu kwenyere, a kara unu akara n'ime ya bu akara nke nkwa ahụ bu Mmuo Nso. ¹⁴ Nke a bu ihe nketa anyi tutu ruo mgbe a ruzuru oru mgbaputa nke ndi ahụ niile bu ihe nweta Chineke. Ka e si otu a too ebube ya.

Ekele na ekpere

¹⁵ N'ihu nke a, ebe m nuru akuko banyere okwukwe unu n'ime Onyenwe anyi Jisos, nukwa maka ihunanya unu nwere n'ebe ndi nsọ niile no, ¹⁶ esepughị m aka ikele ekele n'ihu unu, mgbe niile m na-echeta unu n'ekpere m niile. ¹⁷ Ana m ario Chineke nke Onyenwe anyi Jisos Kraist bu Nna Onyenwe ebube niile, ka o nye unu Mmuo amamihe na ezi nghota ka unu nwee ike matazie nke oma onye o bu, ¹⁸ ka o meghee anya nke ime mmuo unu ka unu matakwa udi olileanya unu nwere n'ihu okpuko o kporo unu, na aku, na ihe nketa di ebube o nwere n'ime ndi nsọ. ¹⁹ Na idi ukwu nke ike ya nke na-enweghi atu diri anyi, bu ndi kwere ekwe, dika irusi oru ike nke ike ya si di. ²⁰ Nke

o ruru n'ime Kraist mgbe o si n'onwu kpolite ya mee ya ka o nodu n'aka nri ya n'ebe niile nke eluigwe. ²¹ Onodu ya di elu karja ochichi niile, na ikike ochichi niile, na ike niile na ichi isi niile, na aha okwa ochichi nke e nwere ike inye mmadu, o bughi naani n'ogbo a, kama ma n'ogbo ozọ na-abia. ²² O mere ka ihe niile di n'okpuru ya, meekwa ya ka o buru onyeisi ihe niile nye nzuko ya bu choochi. ²³ Nke bu ahụ ya, ozuzu oke nke onye ahụ na-emejuputa ihe niile n'uzo niile.

2

E mere anyi ndi di ndu n'ime Kraist

¹ Ma unu onwe unu, unu nwuru anwu site na njehie uzo na mmehie unu. ² Nke unu biri ndu n'ime ha mgbe unu na-agbaso uzo niile nke uwa a, na uzo onye ochichi nke alaeze ikuku, bu mmuo ahụ na-arụ oru ugbu a na ndu ndi ahụ na-enupu isi. ³ Anyi niile bikwara ndu anyi n'etiti ha, n'oge gara aga, na-emejuputa aguụ nke anu ahụ mmehie, ma na-agbaso ochicho ya na ebumnuche ya. N'ih i na site n'odidi anyi, anyi na ndi ozo no n'omuma ikpe ya. ⁴ Chineke onye juputara n'obi ebere, maka oke ihunanya o nwere n'ebe anyi no, ⁵ mere ka anyi soro Kraist diri ndu ozo; o buladi mgbe anyi bu ndi nwuru anwu n'ime ajo omume. O bu site n'amara ya ka e ji zoputa unu. ⁶ O kpolitere anyi na ya, mee ka anyi nodu odu n'ebe niile nke eluigwe n'ime Kraist Jisos. ⁷ O mere nke a igosi ogbo nke na-abia, idi ukwu nke akụ amara ya, nke o sitere n'obioma ya gosi anyi n'ime Kraist Jisos. ⁸ N'ih i na o bu site n'amara ka e ji zoputa unu site n'okwukwe. Nke a abughi ihe unu ruputara n'onwe unu, o bu onyinye nke Chineke. ⁹ O siteghi n'oru, ka onye obula ghara inya isi. ¹⁰ N'ih i na anyi bu akaoru ya, nke o kere n'ime Kraist Jisos n'ih i iru ezi oru. O bu otu a ka Chineke siri kwadoo na anyi kwesiri ibi ndu ubochi niile.

Ibu otu anyi n'ime Kraist

¹¹ Ya mere, chetanu na n'oge gara aga, unu bu ndi mba ozo site n'omumu nke a muru unu. Chetakwanu na "ndi e biri ugwu" na-akpokwa unu "ndi a na-ebighi ugwu" (n'ih i obibi ugwu n'anu ahụ nke eji aka bie). ¹² N'oge ahụ, o dighi ihe jikotara unu na Kraist. E kewaputara unu site na mmekorita nke Izrel, burukwa ndi obia n'ogbugba ndu ahụ, na-enweghi olileanya na-enweghikwa Chineke n'ime uwa. ¹³ Ma ugbu a n'ime Kraist Jisos, unu bu ndi no n'ebe di anya n'oge gara aga, ka e mere ka unu bjaruo nso site n'obara Kraist nke a wusiri.

¹⁴ N'ih i na ya onwe ya bu udo anyi, o mere ka uzo otu abuo buru otu ihe n'ime ahụ ya, site na ikwatu mgbidi kewara ha na mgbe ochie, bu mgbidi nke ikpo asi di n'etiti anyi. ¹⁵ O bu n'ime anu ahụ ya ka o mere ka iwu ahụ na ukpuru ya niile ghara idi ire. Ebumnobi ya bu i kee n'ime onwe ya otu onye ohuru site na mmadu abuo ahụ, si otu a mee ka udo diri. ¹⁶ N'uzo di otu a ka o ga-esi kpezire anyi na Chineke site n'obe ya, wetakwa n'isi ngwucha, iro di n'etiti ha abuo. ¹⁷ Ya mere, o bjaru kwusaa udo nye unu ndi no ebe di anya na unu ndi no nso, ¹⁸ N'ih i na anyi abuo sitere n'aka ya nweta nnabata anyi ibia n'ihu Nna site n'otu Mmuo ahụ.

¹⁹ Matakwanu ugbu a na unu abukwaghi ndi mba ozo na ndi obia. Unu esorola ndi nsọ buru diala na ndi so n'ezinaulo Chineke, ²⁰ nke a rukwasara n'elu ntoala nke ndi ozi na ndi amuma, nke Kraist Jisos n'onwe ya bu nkume isi ntoala ya. ²¹ O bukwa n'ime ya ka a na-ejikota ulo ahụ niile nke oma, na-aba uba, too buru ulonso, n'ime Onyenwe anyi. ²² Onye a na-ewukokwa unu onwe unu n'otu n'ime ya, ka unu niile buru ebe obibi Chineke n'ime Mmuo.

3

Pol onye nkwusa nye ndi mba ozo

¹ O bu n'ihhi nke a ka mu onwe m bu Pol bu onye mkporo nke Jisos Kraist maka unu ndi mba ozo.

² N'ihhi n'ezie, unu anula banyere nlekota nke amara Chineke ahụ nke e nyere m maka odimma unu. ³ Otu e si kpughee nzube nzuzo ya niile nye m, di ka m gwara unu ihe banyere ya n'okwu di nta n'akwukwo ozi ahụ m detara unu. ⁴ O burukwa na unu aguo akwukwo ahụ m deere, unu ga-aghota ihe m maara banyere ihe omimi Kraist. ⁵ Nke a e meghi ka umu mmadu mara n'ogbo gara aga di ka Mmuo Nso siri kpugheere ya ndi ozi na ndi amuma ya di nsọ ugbu a. ⁶ Otu a ka ndi mba ozo si soro buru ndi nketa, ndi ga-abu otu anu ahụ na ndi ga-eketa nkwa ahụ n'ime Jisos Kraist site n'ozio ma.

⁷ E mere m ka m buru onyeozu nke ozio ma a, dika onyinye amara nke Chineke si di, bu nke e nyere m site n'iru oru nke ike ya. ⁸ O bu ezie na mu bu onye dikarisi nta n'etiti ndi nsọ niile, e nyere m amara nke a, ikwusara ndi mba ozo ozio ma banyere aku nke enweghi atu nke juru n'ime Kraist, ⁹ meekwa ka mmadu niile hu ihe bu atumatu nke ihe omimi e zoro n'ime Chineke onye kere ihe niile, otutu afọ. ¹⁰ Ka o ga-abu site na choochi, a ga-eme ka amamihe Chineke n'udi di iche iche buru ihe ochichi na ikike niile di n'eluigwe ga-amata. ¹¹ Nke a bu n'usoro nke atumatu ya di ebighi ebi, nke e mezuru n'ime Jisos Kraist Onyenwe anyi, ¹² bu onye anyi nwere ntukwasu obi na obi siri ike ibiakwute site n'okwukwe anyi nwere na ya. ¹³ N'ihhi nke a, ario m ka unu ghara ida mba maka mkpagbu m n'ihhi unu, ha bu otuto nye unu.

Ekpere Pol maka ndi Efesos

¹⁴ O bu n'ihhi nke a ka m na-egbu ikpere m n'ala n'ihu Nna anyi, ¹⁵ onye ezinaulo niile di n'ua a na nke di n'eluigwe na-esite n'aka ya enwe aha. ¹⁶ Ekpere m bu ka o site n'iba uba nke otuto ya, nye unu ike na-esite na Mmuo ya, mee ka unu di ike n'ime mmuo unu; ¹⁷ ka Kraist nwee ike biri n'obi unu site n'okwukwe, ka unu ndi gbanyere mgborogwu guzosiekwa ike n'ihunanya. ¹⁸ Ana m ario kwa, ka unu na ndi nsọ niile nwee ike ighota ihe bu obosara, ogologo, idi elu na idi omimi, ¹⁹ na imatakwa ihunanya nke Kraist nke kariu amamihe, ka unu juputakwa n'izuoke niile nke Chineke.

²⁰ Ugbu a, nye onye ahụ puru imebiga ihe n'oke kariu ihe niile nke anyi rioro, maobu kariu ka anyi puru icheputa n'uche anyi, site n'ike ya nke na-aru oru n'ime anyi, ²¹ o bu ya ka otuto diri n'ime choochi na n'ime Kraist Jisos ruo ogbo niile nke mgbe niile, ebighi ebi ruo ebighi ebi. Amen.

4

Idi n'otu nke anu ahụ Kraịst

¹ Ya mere, mụ onwe m bụ onye mkpọrọ nke Onyenwe anyị, na-ariọ unu ka unu bie ndụ kwesiri ọkpụkpọ nke a kpọrọ unu. ² Werekwanu obi di umeala niile na idi nwayọọ, na ndidi na-anagide ibe unu n'ihunanya. ³ Nọonu n'udo n'etiti onwe unu gbaliakwany ime ka idi n'otu unu digide n'ime Mmuo Nso. ⁴ E nwere otu ahụ na otu Mmuo, di ka e siri kpọọ unu n'otu olileanya nke diiri ọkpụkpọ a kpọrọ unu. ⁵ Otu Onyenwe anyi di, otu okwukwe na otu baptizim. ⁶ O bukwa naani otu Chineke di onye bu Nna ihe niile na onye na-achi ihe niile, na onye na-arụ ọrụ ya n'ime ihe niile, na-ebikwa n'ime ihe niile.

⁷ Ma e nyere onye ọbula amara dika oke onyinye nke Kraịst siri di.

⁸ N'ih i nke a, e kwuru,

“Mgbe o rigoro gaa n'elu,

o duuru igwe ndi a dotara n'agha,

nyekwa umu mmadu onyinye di iche iche.”*

⁹ (E kwuru, “O rigoro,” gini ka o putara ma o bughị na o buru uzọ ridaa n'ime ala mmuo? ¹⁰ Onye ahụ si n'elu ridata bukwa otu onye ahụ rigoro n'eluigwe, ka o nwee ike mejuo ihe niile.) ¹¹ O nyekwara ufodu onyinye i bu ndi ozi, ufodu ndi amuma, ufodu ndi nkwusa ozioma, ufodu ndi ukochukwu na ndi nkuzi. ¹² Nke a bu maka ikwadobe ndi nsọ maka ọrụ nke ije ozi, iji wulite ahụ nke Kraịst; ¹³ tutu anyi niile abia na nkwekota banyere okwukwe anyi, na omuma ihe banyere okpara Chineke, buru onye tozuru oke, ruo otutu nke ogogo na ozuzu oke nke Kraịst.

¹⁴ Mgbe ahụ anyi agaghị abukwa umuntakiri, ndi ikuku ozizi oheru di iche iche na-ebughari ihu na azu di ka ebili mmiri, na igha ugha nke mmadu, bu ozizi na-esite n'ime aghugho nke ha ji echeputa nduhie.

¹⁵ Kama n'ikwu eziokwu site na mmuo ihunanya, anyi ga-eto buru ndi tozuru oke n'akuku niile n'ime ya, bu onye ahụ bu isi, nke bu Kraịst.

¹⁶ Onye anu ahụ niile, jikotara onu ma buru otu, site na nkwonkwo niile nke na-enyezu ya nkwado, dika akuku niile obula na-arụ ọrụ ya nke oma, na-esite n'uzo ahụ enyere akuku ndi ozọ aka, ime ka ha too, nakwa iwuli ha elu site n'ihunanya.

Ibi ndu di ka umu nke ihe

¹⁷ Ya mere, ana m ekwu nke a, ma na-eguzokwa na ya n'ime Onyenwe, ka unu hapu ibi ndu di ka ndi mba ozọ si ebi, na echiche ha na-abaghị uru. ¹⁸ Ndi ochichiri gbachiri nghota ha. Ndi di otu a enweghi oke na ndu ahụ Chineke na-enye, n'ih i na obi ha mechiri emechi, ha adighi aghotakwa. ¹⁹ Ha aburula ndi obi ha kpọrọ nkụ, ndi were onwe ha nyefee ime ihe niile masiri ochicho ha, ka ha si otu a na-ebi ndu adighi ocha niile, ha bu ndi juputara n'anya ukwu.

²⁰ Ma nke a abughị otu unu siri muta Kraịst, ²¹ ma o buru na unu anula ihe banyere ya, o burukwa na unu amutala ihe site n'aka ya banyere eziokwu ahụ di n'ime Jisọs. ²² Yipunu mmadu ochie unu, nke mere ka unu na-ebi ndu ojoo na mbu, bu mmadu ochie ahụ nke juputara n'aguu ime ihe ojoo niile, ²³ ka eme ka mmuo nke uche unu di

* 4:8 4:8 Abu 68:18

ohuru. ²⁴ Ma yikwasinụ onwe unu mmadu oheru, nke e kere n'udidi Chineke n'ezime omume n'ezie nakwa n'idi nsọ.

²⁵ Ya mere, weziganu igba ugha, ka anyi niile kwuo eziokwu nye ndi agbataobi anyi, n'ihu na anyi niile bu ndi e jikotara n'otu anu ahụ. ²⁶ Mgbe i na-ewe iwe emehiekwala.† Ekwela ka anyanwu daa mgbe i ka no na-ewe iwe. ²⁷ Enyela ekwensu ohere. ²⁸ Ka onye na-ezu ohi kwusi izu ohi. Kama ya jiri aka ya abuo ruo ezi oru, ka o nwee ike inyere ndi ozọ no na mkpa aka.

²⁹ Ka okwu rere ure obula hapu isite nonu unu puta. Kama kwuonu naani ezi ihe nke ga-aba uru iwuli ndi ozọ elu dika mkpa ha si di na iwetara ndi nuru ya ngozi. ³⁰ Unu akpasukwala Mmuo Nso nke Chineke iwe, onye a kara unu akara n'ime ya maka ubochi nke mgbaputa. ³¹ Wepunu obi ilu niile, na obi ojoo na iwe, ya na nkwalu na ibu iro niile n'etiti unu. ³² Nonodu ihe ndi a niile, nweenu obi ebere n'ebe ibe unu no. Gbagharanu ibe unu dika Chineke sitere n'amara ya gbaghara unu n'ihu na unu bu nke Kraist.

5

¹ Ya mere burunu ndi na-enomi Chineke, di ka umu a huru n'anya. ² Na-agakwanu n'ime ihunanya, dika Kraist siri hu anyi n'anya ma were ndu ya nye Chineke maka anyi dika aja na onyinye nke isi uto.

³ Ma n'etiti unu, ka a ghara ikpota mmehie ikwa iko, maobu nke adighi ocha, maobu nke inwe anya ukwu aha, n'ihu na ihe ndi a ekwesighi n'etiti ndi nsọ. ⁴ O dikwaghị mma ka unu na-ekwu okwu ruru aru maobu okwu nzuzu maobu njakiri, kama ka e nwee inye ekele. ⁵ Matanu nke oma na onye na-akwa iko, maobu onye ruru aru, maobu onye anya ukwu, n'ihu na anya ukwu di ka ikpere arusi, enweghi ike ibata n'alaeze Kraist na Chineke. ⁶ Unu ekwela ka onye obula jiri okwu efu duhie unu. O bu n'ihu omume ojoo ndi a ka iwe Chineke ji abiakwasị ndi na-anaghi erubere ya isi. ⁷ Unu na ndi di otu a enwela mmeko.

⁸ N'ihu n'oge gara aga, unu bu ochichiri, ma ugbu a, unu bu ihè n'ime Onyenwe anyi. Na-ebinu ndu ka umu nke ihè ⁹ (n'ihu na a nahu mkpuru nke ihè n'ihe niile di mma, na ihe ziri ezi, na eziokwu). ¹⁰ Gbalianu ichoputa ihe na-amasi Onyenwe anyi. ¹¹ Unu etinyela aka n'oru ochichiri nke na-adighi ami mkpuru obula, kama gbaanu ha n'anwu. ¹² O bu ihe ihere ikwu okwu banyere ihe ndi a na-eme na nzuzo. ¹³ Mgbe a gbara ihe obula n'anwu, o na-aputa ihè nke oma. N'ihu na ihe obula e mere ka o puta ihè nke oma bu ihè. ¹⁴ Nke a mere na e kwuru,

"Billie gi onye na-arahụ ụra.

Site n'onwu bilie.

Kraist ga-emekwa ka ihe ya mukwasị gi."

¹⁵ Kpachapunu anya otu unu si ebi ndu unu. Unu ebila ndu di ka ndi nzuzu, kama bienu ndu di ka ndi maara ihe. ¹⁶ Jirinu ohere niile unu nwere ruo oru oma, n'ihu na ubochi ndi a di njo. ¹⁷ Unu emela di ka ndi na-enweghi uche, kama gbalianu ichoputa ihe Onyenwe anyi choro ka unu mee, ¹⁸ Unu anubigala mmanya oke n'ihu na o na-eduba na ndu ila n'iyi. Kama juputanu na Mmuo Nso, ¹⁹ werenu abu oma, na

† 4:26 4:26 Abụ 4:4

abu nke ime mmuo na-ekwe ukwe n'etiti onwe unu. Werekwanu obi unu niile na-aburu Onyenwe anyi abu di utu. ²⁰ Na-enyenu Chineke bu Nna ekele mgbe niile na n'ihe niile, n'aha Onyenwe anyi Jisos Kraist.

Okwu diri ezinaulo ndi nke Kraist

²¹ Na-edonu onwe unu n'okpuru ibe unu site n'egwu Kraist.

²² Unu ndi bu nwunye, doonu onwe unu n'okpuru di unu di ka unu si doo onwe unu n'okpuru Onyenwe anyi. ²³ N'ihu na di bu isi nwunye ya, di ka Kraist siri buru isi nzuko ya bu choochi, na Onye nzoputa ya nke bu anu ahụ ya. ²⁴ Ya mere, di ka nzuko si edo onwe ya n'okpuru Kraist, otu a ka ndi bu nwunye kwesiri ido onwe ha n'okpuru di ha n'ihe niile.

²⁵ Ndi bu di, hunu nwunye unu n'anya di ka Kraist siri hu nzuko ya bu choochi n'anya nwuo n'ihu ya. ²⁶ O mere nke a ka o nwee ike doo ya nsu, jirikwa okwu ya na isa mmiri nke baptizim mee ka o di ocha. ²⁷ Ka o chee nzuko n'ihu ya onwe ya di ka ihe juputara n'ebube, nke na-enweghi ntupo, maabu ihu mgbaru ma o bukwanu ihe obula di otu a. Kama nke di nsu na-enweghi ita uta. ²⁸ N'otu uzọ ahụ kwa, ndi bu di kwesiri ihu nwunye ha n'anya di ka ha si hu anu ahụ ha n'anya. N'ihu na onye obula huru nwunye ya n'anya na-ahu onwe ya n'anya. ²⁹ O dighi onye obula nke kporo anu ahụ ya asi. Kama, o na-azu ya na-edozikwa ya, di ka Kraist na-emere choochi. ³⁰ N'ihu na anyi niile bu akuku anu ahụ ya. ³¹ "N'ihu nke a ka nwoke ga-eji hapu nne na nna ya e jikota ya na nwunye ya. Ha abuo ga-abu otu anu ahụ."* ³² Nke a bu ihe omimi di ukwu ma eji m ya atunyere Kraist na choochi ya. ³³ Ma otu o di, onye obula n'ime unu aghaghi ihu nwunye ya n'anya di ka o huru onwe ya, nwunye obula aghakwaghi isopuru di ya.

6

Umuntakiri na ndi muru ha

¹ Umụ, ruberenu ndi muru unu isi n'ihu na nke a ziri ezi n'ime Onyenwe anyi. ² "Sopuru nne gi na nna gi," n'ihu na nke a bu iwu mbu nke nwere nkwa so ya. ³ "Ka ihe nwe ike na-agara gi nke oma, ka i biekwa ogologo ndu n'elu uwa."*

⁴ Ndi bu nna, unu akpasukwala umu unu iwe kama zulitenu ha n'ozuzu na n'ozizi nke Onyenwe anyi.

Ndi ohu na ndi nwe ha

⁵ Ndi bu ohu ruberenu ndi nwee unu isi. Jirinu nsopuru na egwu na obi ocha jeere ha ozi di ka a ga-asi na o bu Kraist ka unu na-ejere ozi ahu. ⁶ Ruberenu ha isi, o bughu naani ka unu nata ihuoma ha mgbe ha no na-ele unu anya, kama di ka ndi ohu Kraist, ndi na-eme uche Chineke site n'obi ha. ⁷ Jirinu onu na ihuoma ruo oru unu di ka o bu Onyenwe anyi ka unu na-aruru ya, o bughu mmadu. ⁸ N'ihu na unu maara na Onyenwe anyi ga-akwughachi onye obula maka ihe oma obula ha mere, ma ha bu ohu maabu ndi nweere onwe ha.

⁹ Ndi a na-ejere ozi, mesonu ndi na-ejere unu ozi mmeso n'uzo di otu a. Abarala ha mba, n'ihu na i matara na unu nwere naani otu Nna ukwu no n'eluigwe. Ile mmadu anya n'ihu adighikwa n'ebe o no.

* 5:31 5:31 Jen 2:24 * 6:3 6:3 Dit 5:16

Ngwa agha Chineke

¹⁰ N'ikpeazu, dinu ike n'ime Onyenwe anyi na n'ime ike ya di ukwuu. ¹¹ Yikwasinu ngwa agha niile Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike megide nzube ojo niile nke ekwensu. ¹² N'ihu na ndi anyi na-aluso ogo abughu ndi mmadu efu nwere anu ahụ na obara, kama o bu megide ndisi ha niile, megide ichi isi niile, megide ike usuu mmuo ojo nke ike uwa ochichiri a, megidekwa mmuo ajo ihe niile no n'ebe di elu nke eluigwe. ¹³ Ya mere, yikwasinu ngwa agha niile nke Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike mgbe onye iro ahụ ga-aluso unu ogo. Ka unu nweekwa ike iguzo o buladi mgbe unu chughachiri ha azu. ¹⁴ Meenu ka eziokwu diri unu di ka eriri akwa nke a na-eji ekesi akwa ike, ezi omume burukwa ihe di mkpa di ka ihe agha unu ji ekpuchi obi unu. ¹⁵ Werenu njikere nke ikwusa ozioma nke udo yikwasu di ka akpukpo n'ukwu unu. ¹⁶ Mgbe niile, unu echefula ijide okwukwe unu di ka ota nke unu ga-eji kuchapu aku niile na-enwu oku nke ajo onye ahụ ga-agba n'ebe unu no. ¹⁷ Nabatanu nzoputa di ka okpu igwe, werekwanu okwu Chineke di ka mma agha nke Mmuo Nso na-enye unu.

¹⁸ Ma kpenu ekpere n'ime Mmuo n'oge niile na udi ekpere na aririo niile. Nonu na njikere mgbe niile ma ngidekwanu na-ekpere ndi nso niile ekpere oge niile. ¹⁹ Na-echetakwanu m n'ekpere, ka e nye m ike nke mkwuwa okwu, m ga-eji na-ekwuputa ihe omimi nke ozioma natughu egwu obula, ²⁰ nke m ji maka ya buru onye nnochite anya no na mkporo. Kperenu m ekpere ka m kwuputa ya n'atughu egwu obula di ka m kwesiri ikwu.

Okwu mmechi

²¹ Ugbu a, iji mee ka unu mara otu m di na ihe m na-eme, Taijikos, nwanna m huru n'anya na nwaodibo kwesiri ntukwasu obi n'ime Onyenwe anyi ga-akorọ unu ihe niile. ²² Ana m ezitere ya unu n'ihu nke a, ka o mee ka unu mata onodu anyi nakwa ka o gbaa unu ume.

²³ Ka udo na ihunanya, tinyere okwukwe nke sitere na Chineke Nna na Onyenwe anyi Jisos Kraist diri unu umunna.

²⁴ Ka amara dinyere ndi niile ji ihunanya na-adighi anwu anwu hu Onyenwe anyi Jisos Kraist n'anya.

Ndi Filipai

¹ Pọl na Timoti, ndi bu ohu Kraist Jisọs,

Na-edegara unu ndi ukochukwu, ndi okenye* na ndi nsọ niile nọ n'ulo nzuko Kraist Jisọs di n'obodo Filipai.

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraist diri unu.

Inye ekele na ekpere

³ Ana m ekele Chineke m ekele mgbe obula m chetara unu. ⁴ N'ime ariri niile m na-ariri ya mgbe niile n'ekpere m n'ihu unu, obi m na-ejuputa n'onu. ⁵ N'ihu inyeaka niile unu na-enye, ime ka izisa ozioma na-aga n'ihu o buladi ruo ugbo a. ⁶ Amaara m n'ezie, na onye ahụ malitere oru oma n'ime unu, ga-aga n'ihu iruzu ya ruo ubochi Kraist Jisọs.

⁷ O bu ihe ziri ezi n'ebe m no iche udi echiche di otu a banyere unu niile, n'ihu na unu di m n'obi. Ma m no n'agbu maobu na m na-ehekwa ozioma, na mgbe m na-eme ka o guzosie ike, unu niile esorola m keta oke n'amara ahụ. ⁸ Chineke bu onye akaebe m, otu aguu unu niile si agusi m ike site n'ihunanya nke Kraist Jisọs.

⁹ Nke a bukwa ekpere m, ka ihunanya unu na-ahurita onwe unu na-ababiga uba oke. Ka unu nwee ike ito eto, ruo n'inwe mmazu na nghota ihe niile. ¹⁰ Ka unu nwee ike nwaputa ihe nke kachasi mma. Mgbe ahụ, unu ga-adi ocha n'enweghi ita uta obula maka ubochi nke Kraist. ¹¹ Ebe e mejuputara unu na mkpuru nke ezi omume nke sitere na Jisọs Kraist iji bulie Chineke elu ma nyekwa ya otuto.

Idi ndu bu Kraist

¹² Ugbo a umunna m, nke a bu ihe m chorọ ime ka unu ghota, na nsogbu niile dakwasiri m emeela ka oru ikwusa ozioma na-aga n'ihu. ¹³ N'ihu na o putala ihe nye ndi nche nke uloze ahụ na onye obula ozo, na o bu naani n'ihu na m bu onye na-eso Kraist ka e ji tuo m mkporo. ¹⁴ Site na mkporo a a turu m, e meela ka otutu umunna anyi buru ndi nwere ezi ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi, nwekwa oke nkwuwa okwu, izisa ozioma ahụ na-atughi egwu obula.

¹⁵ O bu eziokwu na ufodu ji ekworo na anya ufu na-ekwusa Kraist, ma ufodu kwa na-ezisa ya site n'ochicho obi ziri ezi. ¹⁶ Ndi ahụ ji ochicho obi ziri ezi na-eme nke a n'ihunanya ebe ha matara na e tinyere m ebe a n'ihu izisa ozioma. ¹⁷ Ndi mbu ahụ na-ekwusa Kraist site n'ochicho obi nke onwe ha, o bughị site n'ezị obi, ebe ha na-eche na ha ga-akpali nsogbu nye m n'ime mkporo. ¹⁸ Gini kwa ka ogbochiri? Otu o di, maobu n'uzo aghughu maobu n'ezio kwu, ihe di mkpa bu n'uzo obula a na-ekwusa ozioma Kraist, n'ihu nke a ka m na-anuri onu.

* **1:1** 1:1 Ndi okenye ndi a na-ekwu n'ebe bu ndi ahoputara ka ha na-eje ozi n'okpuru ukochukwu maobu onye nlekota nzuko.

E, m ga-añurikwa ọ̀nụ mgbe niile. ¹⁹ N'ìhi na-amaara m na site n'ekpere unu, ya na ìgbaume nke Mmụọ Jisọs Kraịst ihe ndị a niile dakwasịrị m ga-emesi ghoorọ m nzọpụta. ²⁰ N'ìhi na olileanya m na ntụkwasi obi m bụ na ìhere agaghị eme m n'uzọ ọbụla, kama, aga m enwe ezi agbamume nke ga-eme ka e bulie Kraịst elu n'ahụ m, ma ugbu a ma mgbe niile, maọbụ na ndụ, ma ọ bụkwanụ n'ọnwu. ²¹ N'ìhi na n'ebe m nọ, ìdị ndụ bụ Kraịst, ìnwụ ọnwu bụkwa uru. ²² Ma ọ bụrụ na ìdị ndụ n'anụ ahụ, nke a buuru m ìrụpụta ọrụ bara uru, enweghị m ike ikwu nke m ga-ahọrọ. ²³ Uzọ ihe abụọ a na-eche m ihu: Ma ọchịchọ obi m bụ ìlakwuru Kraịst, n'ìhi na ọ bụ nke kachasi mma. ²⁴ Ma ọ pụtara ihe na ọ dī mkpa nye unu ma ọ bụrụ na m adịrị ndụ n'anụ ahụ. ²⁵ Ebe nke a doro m anya, amara m na mụ na unu niile ga-aga n'ihu ìnọ maka ọganihu na ọ̀nụ nke unu n'ime okwukwe. ²⁶ Ka mgbe m ga-abịakwute unu ọzọ, unu ga-enwebiga ọ̀nụ oke n'ime Kraịst Jisọs n'ìhi m.

Ibi ndụ n'uzọ kwesiri ozioma

²⁷ Ma n'ọnọdụ ọbụla, na-ebinụ ndụ kwesiri ozioma nke Kraịst, ma abịara m leta unu maọbụ na abịaghị m, ka a mata na unu guzosiri ike n'otu mmụọ, werekwa otu obi na-agba mgba n'okwukwe nke ikwusa ozioma, ²⁸ na-atughị ụjọ ihe ndị na-emegide unu ga-eme. Iguzosi ike unu ga-agbara ha ezi ama banyere ìla n'iyi nke ga-abịakwasị ha. Ma n'ebe unu nọ, ọ ga-aburū unu nzọpụta pụtara ihe nke sikwa n'ebe Chineke nọ bịa. ²⁹ N'ìhi na ohere ahụ e nyere unu, abughị naanị ikwere na Kraịst, kama ọ bụkwa ìhụ ahụhụ n'ìhi ya. ³⁰ Unu nọ na-agabiga ụdị ibu agha ahụ unu hūrū na m gabigara, nke unu na-anụkwa na m ka nọ n'ime ya ugbu a.

2

Ìnومي ìdị umeala nke Kraịst

¹ Ya mere, ọ bụrụ na e nwere nkasiobi ọbụla dīrī anyị n'ìhi njikọta e jikọtara anyị na Kraịst, ọ bụrụkwa na e nwere inyeaka ọbụla site n'ìhụnanya ya, ọ bụrụkwa na ọ dī nnwekọ ọbụla anyị na Mmụọ na-enwekọ, ọ bụrụ na unu nwere obi nro na ọmịjiko, ² meenụ ka ọ̀nụ m zuo oke, site n'inwe nkwekọta n'ìhe ọbụla, site n'ìhurita onwe unu n'anya, sitekwa n'inwekọ otu mmụọ, na otu uche. ³ Emela ihe ọbụla n'ìhi naanị ọdịmma nke gị, maọbụ bie ndụ n'uzọ ìdọtara onwe gị otuto efu. Kama būrū onye wedara onwe ya ala, onye na-ahụ ndị ọzọ dī ka ndị ka ya mma. ⁴ Echela echiche banyere naanị ihe metụtara gị, kama, na-eleba anya n'ìhe banyere ndị ọzọ.

⁵ Na mmekọrịta unu na ibe unu, nweenụ ụdị uche ahụ nke dī n'ime Jisọs Kraịst:

⁶ Onye ọ bụ ezie na o nwere ụdịdị Chineke site na mmalite
ma ọ gughị ụdịdị ya dī ka Chineke dī ka ihe ọ ga-ejidesi aka ike.

⁷ Kama, ọ gurū onwe ya dī ka ihe efu,
site na ìnara ụdịdị nke onye bụ ohu,
onye nke a murū dī ka mmadū.

⁸ Ebe ahūrū ya ka ọ dīka mmadū n'oyiyi,
o wedakwara onwe ya ala,
site n'irube isi ruo ọnwu,
bụ ọnwu nke obe.

- 9 Ọ bụ n'ih i nke a ka Chineke ji bulie ya elu n'ebe kachasi elu, nyekwa ya aha kachasi aha niile elu.
- 10 Ka ọ ga-abụ mgbe ọbụla a kpọrọ aha Jisọs ka ikpere niile ọbụla gbuo n'ala, ihe niile di n'eluigwe, ndi niile bi n'ụwa, na ndi bi n'okpuru ụwa.
- 11 Ka ire niile ọbụla kwuputa na Jisọs Kraist bu Onyenwe anyi, maka inye Chineke bu Nna, otuto.

Wezuganụ ntamu n'iru oru unu

12 Ya mere, ezi ndi enyi m, di ka unu na-erube isi mgbe niile, ọ bughị naani mgbe m nọ, ma karisja ugbo a m na-anoghi unu nso, gaanu n'ihu iruputa nzoputa unu site n'itu egwu na ima jijiji. 13 N'ih i na ọ bu Chineke n'onwe ya na-arụ oru n'ime unu, inyere unu aka icho ime ihe ọ choro ka unu mee, na inyere unu aka ime ihe ahụ ọ choro.

14 N'ih e ọbụla unu na-eme, wezuganụ ntamu na iru ụka n'etiti unu.

15 Bienu ndu unu di ka umu Chineke, ndi a na-apughị ita uta, ndi di ocha na ndi a na-apughị ibo ebubo n'ime ụwa ojojo a, n'etiti ogbo gbagoro agbago,* na n'etiti ndi nwere obi n'azu. Mgbe ahụ, unu ga-enwuputa n'etiti ha di ka kpakpando n'ime ụwa! 16 Na-echekwanu n'ihu ha okwu ahụ na-enye ndu. Ka ọ buru na mgbe Kraist bira ozo, aga m anuri onu, n'ih i na oru m ruru n'etiti unu abughi ihe efu. 17 N'ezie, ọ buru na-awupu m di ka aja ihe onuun n'elu aja n'ife ofufe nke sitere na Chineke n'ih i okwukwe unu. E, a si na e gbuo m n'ih i unu, aga m anuri onu na-esorokwa unu niile nwe obi uto 18 otu aka ahụ, unu onwe unu kwesiri inwe obi uto ma sorokwa m nuria onu.

Timoti na Epafroditos

19 Enwere m olileanya n'ime Onyenwe anyi Jisọs na m ga-ezitere unu Timoti n'oge na-adighi anya site ugbo a, ka m site n'ozi ọ ga-anata banyere unu nwee obi uto. 20 Enweghi m onye ozo di ka ya, onye ga-eche ezi echiche maka odimma unu. 21 N'ih i na ndi ozo na-echegbu onwe ha maka odimma nke ha, ma ọ bughị maka odimma Jisọs Kraist. 22 Ma unu niile maara otu Timoti si di oke mkpa. Ọ di nnoo di ka nwa m, site n'inyeaka ọ na-enyere m n'oru izisa ozioma. 23 Enwere m olileanya n'ezie izitere unu ya. M ga-emekwa nke a ma ọ buru na m choputa ihe onodu m n'ebe a ga-abu. 24 N'ezie, enwere m olileanya na site n'inyeaka Onyenwe anyi, mu onwe m ga-abiakwutekwa unu na mgbe na-adighi anya.

25 Otu ọ di, echere m na ọ di mkpa ugbo a izighachiri unu Epafroditos, nwanna m na onye mu na ya na-aruko oru, onye mu na ya na-ebuko agha, onyeoz i nke unu zitere ka ọ bja nyere m aka nonodu mkpa m. 26 Ugbo a, ana m eziteghachiri unu ya, n'ih i na ọ na-agusi ya aguu ike ihu unu anya. O wutekwara ya nke ukwu, na e mere ka unu mara na ọ dara oria n'oge gara aga. 27 N'ezie, ọ foduru nnoo ntakiri ka ọ site n'oria ahụ daa n'ura onwu. Ma Chineke meere ya ebere. Ọ bughị naani ya, kama o mekwaara m ebere, n'ih i na o kweghi ka a tukwasiri m ihe mwute n'elu ihe mwute. 28 N'ih i nke a, ọ na-anu m oku n'obi izite ya n'ebe unu no. N'ih i na amaara m na obibia ọ ga-abiakwute unu ga-eme ka unu nuria onu. Ọ ga-emekwa ka onodu nchegbu m di mfe. 29 Ya mere, arijo m unu, werenu onu

* 2:15 2:15 Dit 32:5

nabata ya nke oma n'ime Onyenwe anyi, na-asopukwaranu ndi di ka ya. ³⁰ N'ihina na o foduru nwantii ka o nwuo, n'ihia oru nke Kraist, tinye ndu ya n'ihe egwu iji mezuo oru unu n'ebe m no.

3

Atukwasila obi n'anụ ahụ

¹ Na nchikota okwu ndi a niile, umunna m, na-anurinu onu n'ime Onyenwe anyi. Ike adighi agwu m igwa unu ihe ndi a. O bakwaara unu uru inu udi okwu a mgbe niile. ² Kpachapurunu onwe unu anya n'ebe ndi mmadu ojoo ahụ yiri nkita no. Ndi ahụ na-eyiwasi ahụ ha. ³ N'ihina na o bu anyi bu ndi ezi obibi ugwu ahụ, o bughị ha, n'ihina anyi bu ndi na-efe Chineke site na Mmuo ya. Anyi na-anuri onu n'ime Kraist Jisos. Anyi adighi atukwasila obi n'ihe e mere n'anụ ahụ. ⁴ Mu onwe m nwere ike nwee ntukwasila obi n'ihe ndi a.

N'ihina na e nwee onye chere na o puru itukwasila obi ya n'anụ ahụ, mu onwe m nwere udi ntukwasila obi ahụ karịa onye ahụ: ⁵ e biri m ugwu n'abalị nke asato site na mgbe a muru m, abụ m onye Izrel, sitere n'agburu Benjamin; abụ m onye Hibru a muru n'etiti ndi Hibru; di ka o si metuta iwu abụ m onye Farisii; ⁶ igosi inu oku n'obi m, akpagburu m choochi, n'uzo ezi omume n'okpuru iwu, abụ m onye zuruoke.

⁷ Ma ihe ndi a niile m guru dika ihe bara uru n'oge gara aga, buuru m ugbu a, ihe na-abaghi uru n'ihia Kraist. ⁸ E, karịa nke a, akpoola m ihe ndi a niile ihe efu, n'ihina na a pughị iji ha tanyere idi oke onuahia nke imata Kraist Jisos, Onyenwe m. N'ihina ya, etufuola m ihe ndi a niile, guo ha di ka ihe na-abaghi uru, ka m nwee ike rite Kraist n'uru. ⁹ Ka e nwee ike hu m n'ime ya. Enweghi m ezi omume nke aka m, nke dabere n'iwu, kama o bu nke sitere n'okwukwe na Kraist, ezi omume si na Chineke nke dabere n'okwukwe. ¹⁰ Naani ihe m chooro bu imara Kraist na ike di na mbilite n'onwu ya, na nnweko nke isoro ya keta oke n'ahuhu ya, nakwa ka m yie ya n'onwu. ¹¹ Ka m si otu a, ruo n'ogo nke inweta mbilite site n'onwu.

Eleghi anya n'azu

¹² Anaghi m ekwu na m etozuola oke, maabu nwezuo ihe niile. Ma a na m agbalisi ike ka m jide ihe ahụ nke Kraist Jisos jidere m n'ihia ya. ¹³ Umunna m, n'ezie, abubeghi m ihe ahụ m kwesiri ibu. Ma ihe m ji ike m niile na-eme bu ichefu ihe niile ndi gara aga, na ilekwasi anya n'ihe ahụ m na-agbaso bu nke di m n'ihu. ¹⁴ Ana m agbasi oso ike iji gbaruo n'isi, maka irite ihe ahụ a na-agbata n'oso, bu okpukpo ibanye na ndu eluigwe ahụ nke Chineke kporo m site na Jisos Kraist.

Inomi uzo Pol

¹⁵ Ka anyi niile, bu ndi tozuru oke n'ime mmuo nwee uche di otu a. O burukwa na ufodu n'ime unu nwere uche ozo di iche, Chineke ga-ekpughere unu nke a. ¹⁶ Ka anyi jidesienu aka ike naani n'ihe ahụ anyi nweterela.

¹⁷ Umunna m, na-agbasonu udi ndu m na-ebi, choputakwanu ndi ozo na-adi ndu di ka anyi si adi, mee ha ihe ilere anya unu. ¹⁸ N'ihina agwala m unu nke a otutu mgbe, na-achokwa igwa unu ya ozo ugbu a. Lee, anya mmiri di m n'anya ugbu a m na-ekwu ya si na e nwere otutu ndi na-ebi ndu ha di ka ha bu ndi iro obe Kraist n'ezie. ¹⁹ Ogwugwu

ndị dị otu a ga-abụ ịla n'iyi. Afọ ha bụ chi ha, ndị otuto ha dịkwa n'ihere ha. Ha na-atụkwasi uche naanị n'ihe nke ụwa. ²⁰ Ma ebe obibi anyị dị n'eluigwe, ebe anyị na-atụsi anya ike na Onye nzọpụta bụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ga-esi bịa. ²¹ Onye ga-agbanwe ahụ anyị dị ala ka ọ dị ka nke ya dị ebube, site n'ike nke mere ka o debe ihe niile n'okpuru ya.

4

Arịrịọ mmechi maka ịdị n'otu nakwa ịnọgidesi ike

¹ Ya mere, ụmụnna m, ndị m hụrụ n'anya, na ndị ihe ha na-agusi m agụụ ike, unu ndị na-enye m ọñụ, na ndị bụ okpueze m n'ihị ọrụ m na-arụ, bikonu, guzosienụ ike n'ime Onyenwe anyị.

² Arịrịọ m na-arịọ Yodia na Sintiki bụ, ha biko, nwe otu uche n'ime Onyenwe anyị. ³ E, ana m arịọkwa gị, ezi onye mụ na ya na-arukọ ọrụ, biko, nyere ụmụ nwanyị ndị a aka n'ihị na ha abụọ bụ ndị so m rụọ ọrụ ikwusa ozioma nye ndị ọzọ. Ha sokwa Klement rụkwa ọrụ, bụ ndị ahụ e dere aha ha n'akwukwọ nke ndụ ahụ.

Ndumọdụ ikpeazu

⁴ Na-anūrīnụ ọñụ mgbe niile n'ime Onyenwe anyị. Ka m kwuokwa ya ọzọ, nūrīanụ ọñụ! ⁵ Meenụ ka mmadụ niile jiri anya ha hụ na unu bụ ndị obioma n'ihe niile unu na-eme. Chetanụ na ọbịbịa Onyenwe anyị dị nso. ⁶ Unu echegbula onwe unu banyere ihe ọbụla. Kama n'ihe niile, sitenụ n'ekpere na arịrịọ, ya na ekele, chee ihe niile na-akpa unu n'ihu Chineke. ⁷ Udo Chineke, nke dị ukwuu karịa ihe ọbụla mmadụ nwere ike ighọta, ga-eche echiche uche unu na obi unu nche n'ime Kraịst Jisọs.

⁸ N'ikpeazu, ụmụnna m, na-echenụ echiche mgbe niile banyere ihe bụ eziokwu, na ihe dị mma, na ihe ziri ezi. Na-echekwanụ echiche banyere ihe dị ọcha, ihe ọbụla mabigara mma oke, ihe ọbụla dị mma na ndụ onye ọbụla nke e kwesiri ịnomi, na nke e kwesiri inwe otuto n'ihị ya. ⁹ Na-emenụ ihe ọbụla unu si n'aka m mụta, maọbụ ihe unu nūrụ, ma ọ bụkwanụ ihe unu hūrụ m ka m na-eme. Chineke onye na-enye udo ga-anọnyekwara unu.

Ekele n'ihị Onyinye ha

¹⁰ Ana m anūrī ọñụ dị ukwuu n'ime Onyenwe anyị n'ihị na unu mechara malite iche echiche ọzọ banyere m. Unu bu m n'obi n'eziokwu ma unu enwetaghị ohere izipụta ya. ¹¹ Ọ bughị na m nọ n'ọnọdụ oke mkpa na ụkọ. N'ihị na amụtala m otu m ga-esi jiri ọñụ nọrọ n'ọnọdụ ọbụla. ¹² Amụtala m otu m ga-esi nọrọ mgbe ihe siri ike na mgbe ihe bara ụba. Amụtakwala m otu m ga-esi nwee afọ ojuju n'ọnọdụ ọbụla, maọbụ mgbe m na-anọ agụụ, maọbụ mgbe m rijuru afọ, maọbụ mgbe m nwere ihe dị ukwuu maọbụ n'oge ụkọ. ¹³ N'ihị na apūrụ m ime ihe niile site n'inyeaka onye na-enye m ike.

¹⁴ Ma unu mere nnọọ nke ọma inyere m aka n'ọnọdụ nsogbu nke m nọ n'ime ya. ¹⁵ Unu onwe unu ndị Filipai maara na mbido nke ozioma a, mgbe m hapūrụ Masidonia, na o nweghị nzukọ ọzọ nyere m aka n'inye maọbụ ịnabata onyinye, ma e wezuga unu. ¹⁶ Ọ bụladi mgbe m nọ na Tesalonajika, unu ziteere m onyinye ihe karịrị otu ugbo, inyere m aka na mkpa m. ¹⁷ Ọ bughịkwa na m chorọ onyinye unu, kama ana

m achọ ka mkpuru unu ga-amita baa uba, bara unu uru. ¹⁸ Ugbu a, enweela m ihe niile na-akpa m mkpa, n'ezie, enweela m karĩa ihe na-akpa m. Onyinye unu nyere m, nke Epafroditos wetara, egboola mkpa m niile. Onyinye ndi a di ka aja na-esi isi utọ a churu Chineke, nke o na-anabatakwa nke oma. ¹⁹ O bu Chineke m ga-egboro unu mkpa unu niile, site n'uloaku ebube ya nke eluigwe, n'ih Kraist Jisos.

²⁰ Ka otuto diri Chineke anyi, bu Nna anyi, ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

²¹ Keleere m ndi nsọ niile n'ime Kraist Jisos.

Umunna ndi mu na ha no na-ekelekw unu.

²² Ndi nsọ niile no n'ebe a na-ekele unu, karisia ndi no n'ulo Siza.

²³ Ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyere mmuo unu. Amen.

Ndi Kọlọsi

¹ Pọl, onye e mere onyeozị Kraịst Jisọs, site n'ọchịchọ Chineke, ya na nwanna anyị Timoti,

² Na-edegara ndị Kraịst nọ na Kọlọsi, bụ ụmụnna ndị dị nsọ na ndị kwesiri ntụkwasị obi.

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị dịrị unu.

Ekele na ekpere

³ Mgbe ọbụla anyị na-ekpere unu ekpere anyị na-ekele Chineke onye bụ Nna Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ekele. ⁴ N'ihị na anyị anụla ihe banyere okwukwe unu n'ime Kraịst Jisọs, na otu unu si hụ ndị nsọ niile n'anya. ⁵ Okwukwe na ihunanya nke na-esite n'olileanya nke a kwadobere unu n'eluigwe, nke unu nūrula n'okwu nke eziokwu ahụ, bụ ozioma, ⁶ nke bjaruterela unu. N'ezie, dị ka o si dị n'ụwa niile, ọ na-amị mkpụrụ na-etokwa, dị ka o si eme n'etiti unu, site n'ubochi unu nūrụ ma ghotakwa amara nke Chineke n'eziokwu. ⁷ Dị ka unu siri mụta n'aka Epafras, onye anyị hūrụ n'anya na onye anyị na ya na-ejekọ ozi. Ọ bụ onye kwesiri ntụkwasị obi n'ijere Kraịst ozi n'aha unu. ⁸ O meela ka anyị mara ụdị ihunanya unu nwere n'ime Mmụọ.

⁹ N'ihị nke a, site n'ubochi anyị nūrụ ihe banyere ya, anyị esepughị aka ikpere unu ekpere. Anyị na-ariọ ka unu juputa n'amamihe nke uche ya, n'ime nghota ma amamihe nke mmụọ niile. ¹⁰ Ka unu si otu a bie ndụ dị ka Onyenwe anyị chọrọ. Ka unu burukwa ndị na-eme ihe ọma mgbe niile, ndị na-eme ihe na-atọ ya uto n'uzo ọbụla, na ndị na-eto eto n'ihe banyere ịma Chineke mgbe niile. ¹¹ Ebe a na-eme ka unu dị ike n'ime ike niile, dị ka ike nke ebube ya si dị. Ka unu nwee ndidi na ogologo ntachiobi, ¹² na-enyenu Nna ekele site n'ọnụ, onye mere ka anyị kwesi iketa oke n'ihe nketa nke ndị nsọ n'ime alaeze nke ihè. ¹³ N'ihị na ọ naputara anyị site n'ike nke ọchịchiri, bịa kpofee anyị n'alaeze nke Ọkpara ya ọ hūrụ n'anya. ¹⁴ Onye anyị si n'ime ya nwee nzọpụta, nke bụ mgbaghara mmehie niile.

Onye Kraịst bụ, na ihe o mere

¹⁵ Ọ bụ nnọọ onyinyo Chineke onye anyị na-apughị ihu anya, burukwa onye mbụ a mūrụ n'ihe niile e kere eke. ¹⁶ N'ihị na n'ime ya ka e ji kee ihe niile dị n'ụwa na nke dị n'eluigwe, na ndị anyị puru ihu anya na ndị anyị na-apughị ihu anya, ma ocheeze niile, ike niile, ichi isi niile na ike ọchichi niile. E kere ihe niile site n'aka ya nakwa n'ihị ya. ¹⁷ Ya onwe ya nọ tupu ekee ihe niile, ọ bukwa n'ime ya ka ejikọtara ihe niile n'otu. ¹⁸ Ọ bụ ya bụ isi nke anụ ahụ bụ chọchị. Ọ bụ ya bụ mmalite, onye mbụ a mūrụ n'etiti ndị niile ga-esi n'ọnwu bilie. Nke a mere ka ọ buru onyeisi mbụ n'ime ihe niile. ¹⁹ N'ihị na ọ bụ n'ime ya ka ọ masiri ozuzu oke ya ibi. ²⁰ Ọ bụ site na ya ka o ji mee ka ihe niile bāghachikwute ya. E mere ka udo dịrị n'etiti ya na ihe

niile, maọbụ ihe dị n'ụwa, maọbụ nke dị na n'eluigwe site na ọbara ọ wusiri n'elu obe.

²¹ Unu onwe unu bụ ndị e mere ndị mba ọzọ site n'ebe Chineke nọ, na ndị iro n'uche unu n'ihu ajọ omume niile unu. ²² Ma ugbu a, o kpezierela unu site na-anụ ahụ Kraịst, sitekwa n'ọnwu ya, iji chee unu n'ihu ya dịka ndị dị nsọ, na ndị na-enweghị ịta ụta, na ihe ebubo ọbụla megide ha. ²³ Ma ọ bụrụ na unu anọgide n'okwukwe unu, bụrụ ndị gbara mgborogwu, ndị guzosiri ike, ndị na-ewezugaghị onwe ha site n'olileanya ahụ dịrị unu n'oziooma ahụ. Nke a bụ oziooma ahụ unu n'uru, nke ekwusakwara nye ihe niile e kere eke n'okpuru eluigwe, nke e mere mụ onwe m bụ Pọl, onyeozị ya.

Orụ Pọl na-arụ n'ime chọọchị

²⁴ Ugbu a, ana m anụrị ọñụ n'ihu ahụhụ ndị a nke m na-ahụ n'ihu unu, ana m emezu ihe fọdurụ n'ahụhụ ahụ Kraịst tara n'ihu anụ ahụ ya bụ chọọchị. ²⁵ Emeela ka m bụrụ onyeozị chọọchị ya site n'ikike Chineke nyere m, ikwusara unu okwu Chineke n'ozuzu oke ya. ²⁶ Nke bụ ihe omimi ahụ, nke e zoro ezo site n'oge ahụ nakwa ọgbọ niile ndị a gara aga, ma ugbu a e mekwara ka ọ pụta ihè nye ndị nsọ Chineke. ²⁷ Ọ bụ ha ka Chineke họtara ime ka amata akụ nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndị mba ọzọ, nke bụ Kraịst n'ime unu, onye bụ olileanya nke ebube ahụ.

²⁸ Ọ bụ ya ka anyị na-ekwusa, na-adụ onye ọbụla ọdụ, na-akuzikwara onye ọbụla ihe site n'amamihe niile. N'ihu na anyị chọrọ iche mmadụ niile ọbụla n'ihu ya dị ka ndị zuruoke n'ime Kraịst. ²⁹ N'ihu nke a ka m na-adọgbu onwe m n'orụ, dị ka ike ya dị ukwu nke na-arụ orụ si dị m n'ime.

2

¹ Ọ bụ ọchịchọ m ka unu ghọta otu m si na-agbasi mgba ike nke ukwu n'ihu unu, na n'ihu ndị nọ n'obodo Laodisia, na ndị niile na-enwebeghị ike ihu m ihu na ihu. ² Ebumnobi m bụ ka a gbaa ha ume, jikọkwa ha n'otu n'ihunanya, ka ha nweta ụba niile nke nghọta zuruoke na amamihe nke ihe omimi Chineke ahụ bụ Kraịst n'onwe ya. ³ Ọ bụkwa n'ime ya ka ulọakụ ihe zoro ezo niile nke amamihe na ihe omuma dị. ⁴ Ana m ekwu nke a ka onye ọbụla ghara iji ire uto duhie unu ọzọ. ⁵ Ọ bụ ezie na anọghị m n'etiti unu n'anụ ahụ, ma anọ m n'etiti unu n'ime mmụọ. Ana m anụrị ọñụ ihu mkpebi unu na iguzosi ike n'okwukwe unu n'ime Kraịst.

Ndụ juru afo dị n'ime Kraịst

⁶ Ya mere, dị ka unu si nabata Kraịst Jisọs Onyenwe anyị, na-ebinu ndụ unu n'ime ya. ⁷ Bụrụnụ ndị mgborogwu ha mibanyere n'ime ya, ndị a na-ewuli elu n'ime ya, ndị dị ike n'ime okwukwe, dị ka e si kuziere unu, ndị juputara na-inye ekele.

⁸ Lezienụ anya ka onye ọbụla ghara iji ozizi na amamihe efu niile nke na-achị ụwa, na aghughọ duhie unu n'okwukwe. Okwu amamihe ahụ nke ihe ozizi ya na ọsịsa ya niile dabeere na mmụọ nke ụwa na ntuputa mmadụ kama idabere n'ihe Kraịst kwuru.

⁹ N'ihu na n'ime Kraịst ka izuoke niile nke Chineke bi n'ụdịdị mmadụ. ¹⁰ Ya mere, unu nwere ihe niile n'ime ya, onye bụ isi ndị niile na-achị achị, onye bụkwa isi n'ebe ike na ichị isi niile dị. ¹¹ N'ime ya,

e biri unu ugwu nke ejighi aka bie, site n'iwepu odidi anu ahụ n'obibi ugwu nke Kraist biri. ¹² Mgbe e likotara unu na ya na baptizim, e sitere n'onwu kpolite unu na ya site n'okwukwe ahụ di n'ike Chineke onye sitere n'onwu kpolite ya.

¹³ Mgbe unu bu ndi nwuru anwu n'ime mmehie unu, na n'ime ebighi ugwu nke anu ahụ mmehie unu, Chineke mere ka unu soro Kraist diri ndu ozo. O gbaghara anyi mmehie anyi niile, ¹⁴ kagbuo iwu niile e dere ede, ya na usoro ya niile nke guzoro imegide anyi. O wezugara ha, kpoide ha n'obe. ¹⁵ Mgbe o napuru ike niile, na ichi isi niile, ngwa agha ha niile, o gbara ha oto n'ihu oha, igosi mmeri o meriri ha n'obe.

Inwere onwe puo n'iwu mmadu

¹⁶ N'ihia ya, unu ekwela ka onye obula kpee unu ikpe banyere ihe obula unu na-eri, maobu ihe unu na-anu, maobu ihe banyere ido ubochi nso, maobu ime mmemme onwa ohuru maobu mmemme ubochi izuika. ¹⁷ Ihe ndi a niile bu onyinyo nke ihe ga-abia n'odinihu ma nke putara ihe di n'ime Kraist. ¹⁸ Unu ekwela ka onye obula nke o na-amasi ife ndi mmuo ozi maobu ibi ndu umeala nke aghughu di n'ime ya, onye na-ekwu otutu okwu banyere ohu o huru, si otu a nafuli onwe ya elu n'efu n'ihia echiche nke onwe ya, maa unu ikpe ma napu unu ihe nrite unu. ¹⁹ Onye na-adighi ejidesikwa onye bu isi aka ike, onye a na-esite n'aka ya na-eme ka ahụ niile, nke nkwonkwo ha na akwara ha niile na-ejikota n'otu, too eto di ka Chineke si choo ka ha too.

Iso Kraist nwuo na iso ya di ndu

²⁰ Ebe o bu na unu esorola Kraist nwuo n'ebe ozizi na amamihe niile nke na-achia uwa no, gini mekwaranu unu ji ka na-ebi ndu di ka a gasi na unu bu nke uwa, gini mere unu ji na-edo onwe unu n'okpuru iwu ya di icha? ²¹ "Ejidela nke a aka, edetula nke a ire, ebitukwala nke a aka"? ²² Iwu ndi a niile na-ekwu banyere ihe ndi ga-ala n'iyi mgbe a na-etinye ha n'oru, ha sitere n'iwu na ozizi nke mmadu. ²³ N'ezie, iwu ndi a yiri ihe e ji amamihe guzobe, n'ihia uzo o si akwali mmuo mmadu n'ife ofufe di ka o choro, na iweda onwe n'ala, na ita anu ahụ ahuhu. Ma ha abaghi uru o buha iji ha gbochie aguu ojojo nke anu ahụ.

3

Ibi ndu ohu site n'ike Kraist

¹ Ya mere, ebe e mere ka unu buru ndi so Kraist bilie n'onwu, tukwasinu obi unu n'ihia di n'elugwe ebe Kraist no n'akuku aka nri Chineke. ² Ka echiche gbasara elugwe ju unu obi. Unu atufukwala oge ichegbu onwe unu banyere ihe di n'uwa. ³ N'ihia na unu anwuola. E zokwara ndu unu n'ime Chineke site na Kraist. ⁴ Mgbe Kraist onye bu ndu unu ga-aputa ihe, unu ga-esokwa ya puta ihè n'ebube ya.

⁵ Meenu ka ochicho ojojo niile nke uwa di n'ime unu buru ihe nwuru anwu. Unu etinyekwala aka n'ikwa iko, adighi ocha, ochicho ojojo, aguu ime ihe ojojo, na anya ukwu (nke bukwa ikpere arusi). ⁶ O bukwa n'ihia ihe ndi a ka onuma Chineke na-abiakwasidi ndi ahụ na-enupu isi. ⁷ Ihe ndi a bu ihe unu na-eme n'oge gara aga mgbe unu na-adi ndu n'ime ha. ⁸ Ma ugbu a bu oge iwezuga ihe ndi a niile na ndu unu: iwe, na onuma, na obi ojojo, na nkwalu niile, ya na okwu ihere niile

na-esi unu n'onu na-aputa. ⁹ Unu agwala ibe unu okwu ugha, n'ih na unu eyipula mmadu ochie ahụ na-eme udi omume a. ¹⁰ Ugbu a, unu eyikwasila ndu oheru ahụ, nke e ji amamihe na-eme ka o di oheru n'oyi nke onye kere ya. ¹¹ Nkewa obula adighi n'ime ndu a. O dighi mkpa maobu onye Juu maobu onye mba ozo, maobu onye e biri ugwu, maobu onye a na-ebighi ugwu. O dikwaghị mkpa maobu onye na-asu asusu ozo, ma o bu onye ime oha, maobu onye Sitia, maobu ohu, ma o bukwanu onye nwe onwe ya. Ihe di mkpa bu na Kraist bu ihe niile, norokwa n'ime ihe niile.

Iputa ihe nke ndu oheru ahụ

¹² Ya mere, di ka ndi Chineke hoputara, ndi di nsọ na ndi o heru n'anya, yikwasinu onwe unu obi omiiko, na obi ebere, na obi di umeala, na idi nwayoo, na ntachiobi. ¹³ Na-anagidenu ibe unu, gbagharakwa mmejo obula ibe unu na-emejo unu. Gbagharanu di ka Onyenwe anyi si gbaghara unu. ¹⁴ Nke kachasi nke, kwerenu ka ihunanya na-achi achị na ndu unu, n'ih na o bu nke a na-ejikota ihe niile n'otu.

¹⁵ Ka udo Kraist na-achi achị n'ime obi unu, ebe unu bu akuku nke otu anu ahụ ahụ, a kporo unu ka unu nodu n'udo. Mgbe niile, nonu na-ekele. ¹⁶ Ka okwu nke Kraist biri n'ime unu n'uju ya. Werenu amamihe niile na-akuzirita ibe unu ihe, ma na-adurita kwa ibe unu odu. Werekwanu abu oma na abu nke ime mmuo buoro Chineke abu ekele n'obi unu. ¹⁷ Ka ihe niile unu na-eme, n'okwu maobu n'omume buru nke e mere na nke e kwuru site n'aha Onyenwe anyi Jisos, na-enyekwanu Chineke Nna ekele site na ya.

Okwu diri ezinaulo ndi nke Kraist

¹⁸ Ndi bu nwunye, doonu onwe unu n'okpuru di unu, di ka o kwesiri ime n'ime Onyenwe anyi.

¹⁹ Unu ndi bu di, hunu nwunye unu n'anya, unu ejikwala obi ilu na-emeso ha omume.

²⁰ Umuntakiri, ruberenu nne na nna unu isi n'ihe niile, n'ih na nke a na-amasi Onyenwe anyi.

²¹ Unu bu nna, unu emela ihe ga-akpasu umu unu iwe, ka ha ghara ida mba n'obi.

²² Ndi bu ohu, na-eruberenu ndi bu nna unu ukwu n'anu ahụ isi n'ihe niile, na-emenu nke a, o bughị naani mgbe ha no na-ele unu anya, maobu mgbe unu chorọ inata ihuma, kama werenu obi unu niile, na itu egwu Onyenwe anyi rubere ha isi. ²³ Ihe obula unu na-eme, werenu obi unu niile mee ya. Ka o di ka o bu Onyenwe anyi ka unu na-aruru ya, o bughị di ka unu na-aruru ya mmadu. ²⁴ Chetanu nke oma na unu nwere ugwo oru nke Onyenwe anyi kwadobere inye unu, ndi ya. N'ih na o bu Onyenwe anyi Kraist ka unu na-ejere ozi. ²⁵ Onye obula na-eme ihe ojoo ga-anata ugwo oru n'ih ihe ojoo niile o mere. N'ih na ile mmadu anya n'ihu adighi ya.

4

¹ Unu ndi nwe odibo, jirinu ikwuba aka oto na ikpe ziri ezi na-emeso ndi ohu unu omume, ebe unu maara na unu onwe unu nwere onyenwe unu n'eluigwe.

Ndumodu ndi foduru

² Na-anogidenụ n'ekpere, nookwanụ na nche na-enyekwanụ ekele. ³ Na-echetakwanụ anyị n'ekpere, ka Chineke meghere anyị ụzọ ikwusa ozioma, ka anyị nwee ike kwusaa ihe omimi Kraịst, nke m ji maka ya na n'ụlọ mkpọrọ, ⁴ ka m nwee ike kwuo ya ka o doo anya otu m kwesiri. ⁵ Unu were amamihe na-achikọta onwe unu n'ebe ndị nọ n'ezị nọ, jizienụ ohere obula unu nwere nke oma. ⁶ Ka okwu unu na-ekwu buru nke juputara n'amara na-atọ ụtọ, ka unu mutakwa otu e si enye mmadu osisa di mma.

Ekele ikpeazu

⁷ Taijikos, ezi nwanna anyi, onye kwesikwara ntukwasị obi, onye anyi na ya na-ejeko ozi n'oru Onyenwe anyi, ga-akorọ unu ihe niile banyere m. ⁸ Ana m ezitere unu ya, ka unu mara ihe banyere onodu anyi nakwa ka o gbaa obi unu ume. ⁹ Ezi nwanna anyi nwoke bu Onisimos, onye kwesiri ntukwasị obi, onye bukwa otu n'ime unu, so ya na-abia. Ha ga-agwa unu ihe niile na-eme n'ebe a.

¹⁰ Aristakos, onye mu na ya nọ n'ulo mkporo, na-ekele unu. Mak nwanne Banabas na-ekele unu. (Onye unu natara ihe ntuziaka banyere ya, o buru na o bjarute n'ebe unu nọ, unu nabata ya nke oma.)

¹¹ Jisos, onye a na-akpokwa Jostus, na-ekele unu. O bu naani ndi a bu ndi Juu* mu na ha na-aruko oru alaeze Chineke n'ebe a. Ha na-eme nnoo nke oma, na-enye m obi uto.

¹² Epafras, odibo Kraist Jisos na onye bukwa otu onye n'ime ogbako unu na-ekele unu. Oge niile ka o na-ekpe ekpere n'ihu unu, na-ario ka unu guzosie ike buru ndi tozuru etozu na ndi kwesiri ike n'ochicho niile nke Chineke. ¹³ Ana m agbara ya akaebe na o rusiri oru ike n'ihu unu na n'ihu ndi Laodisia na ndi Hierapolis.

¹⁴ Ezi enyi anyi Luk, onye dibia ukwu anyi na Dimas na-ekele unu.

¹⁵ Keleerenu m umunna anyi bi na Laodisia na nwanna anyi Nimfas na chochi na-ezuko n'ulo ya.

¹⁶ Mgbe unu guchara akwukwo a, hunu na a gukwara ya na nzuko di na Laodisia. Guokwanu n'otu mgbe ahu akwukwo nke si na Laodisia bia.

¹⁷ Gwanu Akipos ka o kpachapu anya rucha oru Onyenwe anyi nyere ya iru.

¹⁸ Eji m aka m dee ekele nke a mu onwe m bu Pol. Unu echefula na m nọ n'agbu. Ka amara dinyere unu.

* 4:11 4:11 Ha bu ndi Juu site n'obibi ugwu.

1 Ndi Tesalonajka

¹ Akwukwo ozi a si n'aka Pol, Sailas* na Timoti.

Na-abjara nzuko di na Tesalonajka, ndi e jikotara ha na Chineke Nna, na Onyenwe anyi Jisos Kraist.

Ka amara na udo diri unu.

Inye ekele n'ih i okwukwe ndi Tesalonajka

² Anyi na-ekete Chineke ekele mgbe niile, na-echetakwa unu n'ekpere anyi. ³ Mgbe niile ka anyi na-echeta n'ekpere nye Chineke bu Nna, ihe gbasara oru unu nke sitere n'okwukwe, ya na irusi oru ike unu nke sitere n'ihunanya, na iguzosi ike unu nke sitere n'olileanya unu nwere n'Onyenwe anyi Jisos Kraist.

⁴ Umunna anyi, anyi maara na Chineke huru unu n'anya nke ukwu, hoputa unu. ⁵ N'ih i na obughi naani nke okwu onu ka ozioma anyi rutere unu, kama o bukwa n'ike, na n'ime Mmuo Nso nakwa mmetuta nke di omimi. Unu maara udi ndu† anyi biri n'etiti unu n'ih i unu. ⁶ Nke a mere unu ji buru ndi na-enomi anyi na Onyenwe anyi. N'ih i na unu jiri onu nke Mmuo Nso na-enye nabata ozioma ah u, n'agbanyeghi otutu ahuhu di ukwu nke o wetaara unu. ⁷ N'uzo di otu a, unu ghoru ihe ilere anya nye ndi niile kwere ekwe no na Masidonia na Akaja.‡ ⁸ Ugbu a, e sitela na ndu unu mee ka ozioma Onyenwe anyi gbasaa gabiga Masidonia na Akaja. N'ih i na a na-anu ihe banyere okwukwe unu nwere na Chineke n'ebe niile. Ya mere, o dikwaghi mkpa ka anyi kwuo ihe banyere ya. ⁹ N'ih i na ha onwe ha na-ebu uzo gwa anyi ihe banyere nnabata unu nabatara anyi, na otu unu si site n'ikpere arusi tugharia, bido ife Chineke di ndu, onye bukwa ezi Chineke, ¹⁰ na i chere Okpara ya onye ga-esi n'eluigwe, onye o sitere na ndi nwuru anwu kulite, Jisos, onye na-anaputa anyi n'iwe nke na-abia.

2

Oru Pol ruru na Tesalonajka

¹ Unu onwe unu maara, umunna, na obibia anyi biakwutere unu abughi ihe lara n'iyi. ² Anyi tara ahuhu na mbu e mekwara anyi ihe ihere na Filipai dika unu maara, ma site n'inyeaka Chineke anyi nwere obi ike igwa unu ozioma ya, o buladi mgbe a na-eguzogide anyi n'ebe o di ukwu. ³ N'ih i na aririo anyi na-ario unu esiteghi na njehie puta maobu n'ochicho nke na-adighi ocha ma o bukwanu n'aghughu. ⁴ N'aka nke ozo, anyi na-ekwu okwu di ka ndi ozi Chineke nwaputara, ndi o tinyere oru ozioma a n'aka na ntukwas i obi idebe. Anyi adighi agbali ime ihe ga-atu mmadu utu, kama anyi choru ime ihe ga-atu Chineke utu, bu onye na-enyocha echiche obi anyi. ⁵ O dighi mgbe obula, di ka unu maara, anyi kwuru okwu nrafu maobu were uzo

* 1:1 1:1 N'asusu Griik Silvenos bu otu ozo e si akpo Sailas. † 1:5 1:5 Udi mmadu anyi bu n'etiti unu ‡ 1:7 1:7 Akaja bukwa Griis.

aghughọ zoo anya ukwu anyị nwere. Chineke bụ onye akaebe anyị. ⁶ Ọ dighị mgbe anyị choro ka ndị mmadu obula maobu unu, maobu ndi ozo, too anyi. ⁷ Ọ bụ ezie, di ka ndi ozi Kraist, anyi gara abu ibu aru nye unu.

Kama, anyi biri n'etiti unu site n'idi nwayo di ka ndi bu nne na-azu umuntakiri ha, na-elekota ha. ⁸ N'ihina na anyi huru unu n'anya nke ukwu ruo na o bughina naani na anyi kwusaara unu ozioma Chineke kama anyi nyekwara unu ndu anyi. N'ihina na unu di anyi n'obi nke ukwu. ⁹ N'ezie umunna m, amaara m na unu ga-echeta otu anyi si ruo oru hjuokwa anya n'etiti unu. Anyi na-aru oru ehie na abali ihu na anyi rutara ego ga-ezuru anyi, n'ihina na anyi achoghi ibu oke ibu nye onye obula mgbe anyi na-ezisara unu ozioma Chineke. ¹⁰ Unu onwe unu bukwa ndi akaebe di ka Chineke si buru onye akaebe, na mmekorita anyi na unu bu ndi kwere ekwe, bu nwekorita di ocha na nke ezi omume, na nke ita uta obula na-adighi na ya. ¹¹ N'ihina na anyi mesoro onye obula n'ime unu di ka nna si emeso umu nke ya, ¹² na-agma unu ume, na-akasi unu obi, na-akwagidekwa unu na unu kwesiri ibi ndu kwesiri umu Chineke, onye kpobatarara unu n'ime alaeze ya na ebube ya.

¹³ N'ihina nke a, anyi ga-aga n'ihu na-ekele Chineke na-esepughu aka, n'ihina na mgbe unu nabatarara okwu Chineke, bu nke unu nuru n'onu anyi, unu anabataghi ya di ka okwu mmadu, kama otu o dikwa n'eziokwu, ya bu okwu Chineke, nke na-arusikwa* oru ike n'ime unu bu ndi kweere ya. ¹⁴ Unu onwe unu, umunna m, ghoonu ndi na-enomi nzuko nke Chineke n'ime Kraist Jisos, ndi no na Judia. N'ihina na unu onwe unu hukwara otu udi ahuhu ahu n'aka ndi ala unu, di ka ha onwe ha huru n'aka ndi juu. ¹⁵ Ndi gburu ndi amuma, gbukwaa Onyenwe anyi Jisos. Ugbu a ha na-akpagbukwa anyi na-achupu anyi. Ha na-emegide Chineke na mmadu niile ¹⁶ site n'igbochi anyi izisara ndi mba ozo ozioma ka a ghara izoputa ha. Ha na-esite n'uzo di otu a na-eme ka iko mmehie ha na-eju. Ma ikpe Chineke adakwasilari ha.

Nzube Pol

¹⁷ Otu o di, umunna anyi, mgbe anyi si n'etiti unu puo, noo nwa oge nta, onodu a mere anyi ndi na-enweghi nne na nna (maobu na-anu ahu o bughina n'ime mmuo), n'ihina otu unu si guo anyi aguu, anyi gbaliri ihu unu. ¹⁸ Anyi gbalisiri ike ibiakwute unu, karisija, mu onwe m bu Pol gbaliri, gbalia ibia, ma ekwensu gbochiri anyi. ¹⁹ N'ihina na oleo ihe bu olileanya anyi, maobu onu anyi, maobu okpueze anyi, nke anyi ga-eji nyaa isi mgbe a ga-eme ka anyi niile guzo n'ihu Onyenwe anyi Jisos Kraist, mgbe o ga-abia? O bu na o bughina unu onwe unu? ²⁰ N'ezie, unu onwe unu bu onu na otuto anyi.

3

¹ Ya mere, mgbe anyi na-apughu inagide ya gaa n'ihu, anyi kpebiri ino naani anyi n'Atens. ² Anyi zipuru Timoti, onye bu nwanna anyi, onye anyi na ya so na-aruru Chineke oru site n'ikwusa ozioma Kraist, ka o biakwute unu, kasie unu obi, meekwa ka unu guzosie ike n'okwukwe unu. ³ Ka unu hapu ida mba n'ihina mkpagbu ndi a a

* **2:13** 2:13 Okwu a na-arusi oru ike site n'igbanwe ndu ndi mmadu.

na-akpagbu unu. Ma ana m eche na unu onwe unu maara na nke a ga-abu ihe nketa anyi. ⁴ N'ihu na mgbe anyi na unu no, anyi buru uzo gbaara unu ama na ihe ndi a aghaghi ibiakwasi unu. Ugbu a, ihe niile emezuola di ka unu matakwara. ⁵ N'ihu nke a, mgbe m huru na m apughu inagide ihe ndi ahụ, eziri m ozi, ka a choputa maka okwukwe unu. N'ihu na ujo m bu ma eleghi anya o nweela uzo onye onwunwa ojoj ahụ si nwaa unu onwunwa n'oge a, mee ka ndogbu niile anyi dogburu onwe anyi n'oru n'etiti unu buru ihe lara n'iyi.

Ozi agbamume Timoti ji lota

⁶ Ma ugbu a, Timoti esitela n'ebe unu no loghachikwute anyi. O wetara ozioma banyere okwukwe unu na ihunanya unu. O mekwara ka anyi mata na unu na-enwe ezi ncheta banyere anyi mgbe niile, na o na-agusi unu agu ike ihu anyi anya, di ka o si agukwa anyi ihu unu anya. ⁷ N'ihu nke a, umunna anyi, anyi aburu ndi a gbara ume nke ukwu, o buladi n'ime mmpagbu niile nke anyi no n'ime ya, n'ihu iguzosi ike nke unu guzoro n'okwukwe unu. ⁸ Ugbu a anyi ga-adi ndu, ma o buru na unu eguzosie ike n'ime Onyenwe anyi. ⁹ Olee udi ekele anyi puru ikele Chineke n'ihu akuko nyere anyi onu n'ihu Chineke anyi n'ihu unu. ¹⁰ Ehihie na abali niile, anyi na-arjo ka anyi hu unu ihu na ihu, ka anyi nwee ike tinyezuo ihe foduru n'okwukwe unu.

¹¹ Ugbu a, ka Chineke Nna anyi na Onyenwe anyi Jisos Kraist megheere anyi uzo ibiakwute unu. ¹² Ka Onyenwe anyi meekwa ka unu baa uba, ka unu babiga uba oke n'ihunanya unu nwere nye ibe unu, na ndi ozokwa, di ka ihunanya anyi si di ukwu n'ebe unu no. ¹³ Ka o mee ka obi unu guzosie ike n'idi nsọ, na-enweghi ita uta obula, n'ihu Chineke na Nna anyi, n'obibia nke Onyenwe anyi Jisos ya na ndi nsọ ya niile.

4

Ibi ndu na-atọ Chineke uto

¹ N'ikpeazu, umunna anyi, anyi na-arjo ma na-akwagidekwa unu n'ime Onyenwe anyi Jisos, di ka unu mutara site n'aka anyi otu unu kwesiri isi bie ndu, nakwa ime ihe ga-atọ Chineke uto. Unu na-eme nke a karja. ² N'ihu na unu maara udi ndumodu ahụ si n'aka Onyenwe anyi Jisos nke anyi nyere unu.

³ N'ihu na nke a bu ochicho Chineke, bu i di nsọ unu. Ka unu wezuga onwe unu site na ikwa iko, ⁴ ka onye obula n'ime unu mata ido ahụ nke onwe ya n'ugwu na n'idi nsọ. ⁵ O bughu n'uzo imejuputa ochicho ojoj nke anu ahụ di ka ndi mba ozo na-amaghi Chineke. ⁶ Ka onye obula ghara imegbu maobu ihogbu nwanna ya n'okwu a. N'ihu na Onyenwe anyi ga-ata onye na-eme ihe di otu a ahuhu, di ka anyi gwara unu na mbu, na-adosikwa unu aka na ntị ike. ⁷ N'ihu na okpukpo Chineke kporo anyi abughu ka anyi na-ebi ndu adighi ocha kama o chorọ ka anyi diri nsọ. ⁸ Ya mere, onye obula nke juru inara ntuziaka a, o bughu mmadu ka o juru, kama o bu Chineke onye na-enye unu Mmuo Nso ya.

⁹ Ugbu a, ihe gbasara ihunanya nke kwesiri idi n'etiti umunna, o kwesighi ka anyi gwa unu ihe ozo banyere ya. N'ihu na unu onwe unu bu ndi Chineke kuziri ka unu nwee ihunanya n'ebe ibe unu no. ¹⁰ Ma

n'ezie, unu na-ahụ ụmụna anyị niile bi na Masidonia n'anya. Ma anyị na-arịọsịkwa unu arịrịọ ike sị unu na-ahụkwa ha n'anya karịa ka unu hụrụ ha ugbu a. ¹¹ Nweenụ agụụ ibi ndụ nwayọọ, na-arụkwanụ ọrụ dịrị unu. Jirikwanụ aka unu na-arụ ọrụ dika anyị gwara unu, ¹² nke a ga-eme ka ndụ unu na-ebi kwa ụbọchị wetara unu nsọpụrụ n'ebe ndị na-ekweghị ekwe nọ, meekwa ka unu ghara i dabere n'onye ọbụla.

Ọbibi nke Onyenwe anyị

¹³ Ụmụna m, anyị choro ka unu mata ihe banyere ndị otu anyị ndị dara n'ura onwụ, ya ewutela unu dika o si ewute ndị ọzọ ndị na-enweghị olileanya. ¹⁴ N'ih na ebe ọ bụ na anyị kweere na Jisọs nwurụ ma sitekwa n'onwụ bilie, n'otu aka ahụ, anyị kwenyekwara na site na Jisọs, Chineke ga-akpọlite ndị niile nwurụ anwụ. ¹⁵ N'ih na okwu nke Onyenwe anyị nke anyị na-akuziri unu bụ nke a, na anyị ndị di ndụ ruo ọbibi Onyenwe anyị agaghị ebu ndị dara n'ura onwụ ụzọ. ¹⁶ N'ih na Onyenwe anyị n'onwe ya ga-esi n'eluigwe rịdata, ọ ga-ewere olu ike kpọọ oku, werekwa olu nke onyeisi ndị mmụọ ozi na ụda opi ike nke Chineke. Mgbe ahụ ndị niile nwurụ n'ime Kraist ga-ebu ụzọ bilie. ¹⁷ Mgbe ahụ, anyị onwe anyị, ndị di ndụ, ndị fọdurụ n'ụwa, ka a ga-eweli anyị na ha elu n'ime igwe ojii, iga izute Onyenwe anyị na mbara eluigwe, ebe anyị na Onyenwe anyị ga-anọ ruo mgbe ebighị ebi. ¹⁸ Ya mere, werenụ okwu ndị a, na-agba onwe unu ume mgbe niile.

5

Inọ na nche

¹ Ugbu a, ụmụna, banyere oge na mgbe ihe ndị a ga-emezu. Echeghị m na ọ di mkpa i degara unu akwụkwọ. ² Dị ka unu maara nke ọma na ụbọchị Onyenwe anyị ga-abia di ka onye ohi si abia n'abalị. ³ Mgbe ha ga na-asị udo, na nchekwa di, mgbe ahụ, na mberede, mbibi ga-abiakwasị ha di ka ihe mgbu sị adakwasị nwanyị ime na-eme, nke ga-eme ka onye ọbụla ghara inwe ike igbapu.

⁴ Ma unu onwe unu, ụmụna, anoghi n'ochichiri, nke ụbọchị ahụ ga-abiakwasị unu na mberede dika onye ohi. ⁵ Unu niile bụ ụmụ nke ihè na ụmụ nke ehie, anyị abukwaghị nke ochichiri maobu nke abali. ⁶ N'ih nke a, ka anyị ghara idi na-arahu ura di ka ndi ozo, kama ka anyị muru anya ka anya dokwaa anyi. ⁷ N'ih na abali bu mgbe ndi na-arahu ura ji arahu ura. O bukwa n'abalị ka ndi mmanya na-egbu na-anubiga mmanya oke. ⁸ Ma ebe anyi niile bu ndi nke ihe, ka anyi buru ndi anya doro, ndi yi okwukwe na ihunanya dika ihe ikpuchi obi, yikwasikwa olileanya nke nzoputa di ka okpu igwe. ⁹ N'ih na Chineke akwadabeghi ikpe omuma na egwu nye anyi. Kama ka anyi nweta nzoputa site n'okwukwe anyi nwere n'Onyenwe anyi Jisos Kraist. ¹⁰ O nwuru n'ih anyi ka o buru, ma anyi di ndu ma anyi nwuru anwu, anyi ga-esoro ya diri ndu. ¹¹ Ya mere, na-akasiritanu onwe unu obi. Na-emekwanu ihe ọbula ga-ewuli ibe unu elu di ka unu si eme.

Ndumodu ikpeazu

¹² Anyi na-ariso unu ike, ụmụna, ka unu na-asopuru ndi niile na-adogbu onwe ha n'oru n'ih unu, ndi ahụ na-elekota unu n'ime oru Onyenwe anyi, na ndi ahụ na-adu unu odu. ¹³ Ka unu na-akwanyere ha ugwu site n'ihunanya n'ih udi oru ha na-aru. Ka unu na mmadu

ibe unu birikwa n'udo. ¹⁴ Ma ugbu a, anyị na-ariọ unu, ụmụnna, na-adunụ ndị na-anọ nkịtị ọdụ, na-agbanụ ndị dara mba ume, nyerenụ ndị na-adighị ike aka, nwekwanụ ndidi n'ebe ha niile nọ. ¹⁵ Ka onye ọbụla ghara inyeghachi mmadụ ibe ya ihe ọjọọ n'ọnọdụ ihe ọjọọ. Kama gbalisienụ ike ime ezi ihe n'ebe ibe unu nọ na n'ebe mmadụ niile nọ.

¹⁶ Na-anụrịnụ ọnụ oge niile. ¹⁷ Na-ekpenụ ekpere oge niile na-esepughị aka. ¹⁸ Na-enyenụ ekele mgbe niile banyere ihe niile, n'ihu na nke a bụ ọchịchọ Chineke banyere unu ndị bụ nke Kraịst Jisọs.

¹⁹ Unu emenyula ọkụ Mmụọ Nsọ. ²⁰ Ozo unu eledala okwu ndị amụma anya. ²¹ Kama na-anwalenụ ihe niile ma na-ejidesikwanụ ihe niile dị mma aka ike. ²² Wezuganụ onwe unu n'ihu ọjọọ niile.

²³ Ka Chineke ya onwe ya, bụ Chineke nke udo, doo unu nsọ n'uzo niile. Ka e debezu mmụọ unu na mkpuruobi unu na anụ ahụ unu nsọ, na-enweghị ntupọ ọbụla ruo ụbọchị ọbibi Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. ²⁴ Onye ahụ kpọrọ unu ga-emezu ihe ndị a, n'ihu na ọ bụ onye kwesiri ntụkwasi obi.

²⁵ Biko ụmụnna, na-ekperenụ anyị ekpere.

²⁶ Werenụ isurita ọnụ dị nsọ na-ekele ụmụnna anyị dum.

²⁷ Iwu m na-enye unu site n'aha Onyenwe anyị bụ ka unu guputa akwụkwọ a n'ihu ụmụnna niile.

²⁸ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dinyere unu niile.

2 Ndi Tesalonaika

¹ Pọl, na Sailas, na Timoti dere akwukwo a,

Na-edegara nzuko di n'obodo Tesalonaika n'ime Chineke Nna anyi, na n'ime Onyenwe anyi Jisosh Kraist.

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisosh Kraist diri unu.

Inye ekele na ekpere

³ Umunna, anyi aghaghi ikele Chineke ekele mgbe niile banyere unu. O kwesiri ka anyi mee otu a, n'ih i okwukwe unu na-abawanye. Ihunanya onye obula n'ime unu nwere n'ebe ibe ya no na-abawanyekwa. ⁴ N'ih i nke a, anyi na-eji unu na-anya isi n'etiti nzuko Chineke niile. Anyi na-akoroh ha otu unu si jiri ntachiobi nogidesie ike n'ime nsogbu niile dakwasiri unu, na otu unu si nwee okwukwe di ukwuu, o buladi n'etiti oke mkpagbu a na-akpagbu unu.

⁵ Ihe ndi a niile na-egosi na ikpe Chineke bu nke ziri ezi, nke e ji eme unu ndi kwesiri alaeze Chineke, nke unu na-ata ahuhu n'ih i ya. ⁶ Chineke bu onye ezi omume n'ezie. O ga-eji mkpagbu kwughachi ndi na-akpagbu unu. ⁷ O ga-enyekwa unu bu ndi a na-akpagbu na anyi onwe anyi ezumike. O ga-eme nke a mgbe a ga-eme ka Onyenwe anyi Jisosh ya na ndi mmuo ozi si n'elugwe puta ihè. ⁸ O ga-abia n'udi ire oku taa ndi ah u na-amaghi Chineke ahuhu na ndi juru inabata ozioma nke Onyenwe anyi Jisosh Kraist. ⁹ Ndi a ga-ata ahuhu mbibi ruo ebighi ebi, ebe ha na-agaghi ah u ihu Onyenwe anyi na ebube nke ike ya, ¹⁰ n'ubochi ah u o ga-abia inara ija mma na otuto, n'ime ndi nsogbu ya, ya na ka o buru ihe ihunanya n'ebe ndi kweerenu no, n'ih i na unu kwenyere ama nke ozioma ah u anyi gbaara unu.

¹¹ N'ih i nke a, anyi na-anogide n'ekpere n'ih i unu, na-ario ka Chineke guo unu dika ndi kwesiri okpukpo o kporo unu, na-ario kwa ka o site n'ike ya mee ka unu mezu ebumnobi nke ihe di mma, na ezi oru niile nke okwukwe. ¹² Ka e nye aha Onyenwe anyi Jisosh otuto n'ime unu, unu onwe unu n'ime ya kwa, di ka amara nke Chineke anyi na nke Onyenwe anyi Jisosh Kraist si di.

2

Onye mmebi iwu ah u

¹ Ma ihe banyere obibia Onyenwe anyi Jisosh Kraist, na nzuko anyi na ya ga-ezuko, anyi na-adusi unu odu ike umunna. ² Ka unu ghara ima jijiji maobu itu egwu n'uche unu n'ih i amuma, maobu okwu maobu akwukwo ozi e dere di ka o sitere n'aka anyi, nke na-asi n'ubochi Onyenwe anyi eruola. ³ Unu ekwela ka onye obula duhie unu n'uzo obula, n'ih i na ubochi ah u agaghi abia tutu ruo mgbe oke inupu isi ga-adi, na mgbe a ga-ekpughe onye mmebi iwu ah u nke a kara akara ila n'iyi. ⁴ Onye mmebi iwu ah u ga-ebuli onwe ya elu megide ihe niile

a na-akpọ chi maọbụ nke a na-efe ofufe, nke ga-eme ka o dozie onwe ya n'ụlonsọ Chineke, na-ekwuputa na ya bụ Chineke.

⁵ Unu echetaghị ihe m gwara unu n'oge mụ na unu nọ banyere ya? ⁶ Ma ugbu a, unu maara na o nwere onye na-egbochi ya ka ọ hapụ iputa ihe. N'ihị na mgbe ọ ga-aputa bụ mgbe oge ya ruru. ⁷ Ma ọrụ nzuzo nke mmebi iwu ebidolarị ugbu a, ma onye ahụ na-egbochi ya ibabiga ụba oke ga-anogide na-eme otu a tutu ruo mgbe oge e wezugara ya. ⁸ Mgbe ahụ, a ga-eme ka onye mmebi iwu ahụ pụta ihè, bụ onye Onyenwe anyị Jisọs ga-eji ume ọ ga-esi n'ọnu ya kuputa laa n'iyi, ma mee ka ọ ghara idikwa ọzọ site n'ọbibiya ya. ⁹ Ọbibiya onye mmebi iwu ahụ ga-abụ dị ka ọrụ ekwensu si dị, site n'ike iru ọrụ ebube aghughọ na ihe iribama dị iche iche, na ọrụ itunanya aghughọ dị iche iche nke ụgha. ¹⁰ Ya na ụdị ọrụ ọjọọ dị iche iche nke ọ ga-eji duhie ndị ahụ na-ala n'iyi. Ha ga-ala n'iyi n'ihị na ha juru ihu eziokwu n'anya ma nwee nzoputa. ¹¹ N'ihị nke a, Chineke ga-ahapụ ha ka e duhie ha, ka ha jiri obi ha niile nabata okwu ụgha ndị a. ¹² Ihe nke a putara bụ na ndị niile na-ekweghị n'eziokwu ahụ ma nwee mmasị n'ajọ omume ka a ga-ama ikpe.

Guzoro chīm

¹³ Anyị kwesiri inye Chineke ekele mgbe niile n'ihị unu ụmụnna ndị Onyenwe anyị huru n'anya. N'ihị na Chineke esitelari na mmalite hopta unu ka unu buru ndị a zoputara site n'oru ido nsọ nke Mmụọ Nsọ na site n'okwukwe unu n'eziokwu ahụ. ¹⁴ N'ihị nke a, ọ kpọrọ unu site n'ozio ma anyị ka unu nweta otuto nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.

¹⁵ Ya mere, ụmụnna, nogidenụ n'ozizi ahụ anyị mere ka unu mụta site n'ozizi anyị ziri unu, maọbụ na akwukwọ anyị deere unu.

¹⁶ Ka Onyenwe anyị Jisọs Kraịst n'onwe ya, na Chineke Nna anyị, onye huru anyị n'anya, site n'amara ya nye anyị agbamume dị ebighi ebi na ezi olileanya, ¹⁷ gbaa obi unu ume, ma mee ka unu guzosie ike n'iru ọrụ na ikwukwa ihe niile dị mma.

3

Aririọ ekpere

¹ N'ikpeazu, ụmụnna, na-ekperenu anyị ekpere ka ozi Onyenwe anyị gaa n'ihu na-agbasa ruo ebe niile ma buru ihe a na-asopuru, dị ka ọ gbasara n'etiti unu. ² Ka e nwee ike naputa anyị n'aka ndị ajọ mmadu, n'ihị na ọ bughị mmadu niile nwere okwukwe. ³ Ma Onyenwe anyị kwesiri ntukwasị obi, ọ ga-echebe unu ma gbaakwa unu ume ka unu hapu idaba n'aka ajọ onye ahụ. ⁴ Anyị nwere nchekwube n'ime Onyenwe anyị na unu na-eme ma ga-anogidekwa na-eme ihe niile anyị nyere unu n'iwu. ⁵ Ka Onyenwe anyị duzie obi unu ighota ihunanya Chineke ya na ụdị ntachiobi Kraịst nwere.

Idọ aka na ntị banyere inọ nkiti

⁶ Ụmụnna, nke a bụ iwu anyị na-enye unu site n'aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Ka unu zere onye obula kpọrọ onwe ya onye kwere ekwe n'ime unu na-ebi ndu umengwu na onye na-adighi eso ozizi nke unu natara n'aka anyị. ⁷ N'ihị na unu maara nke oma n'ime onwe unu na unu kwesiri igbaso omume anyị. O nweghị mgbe obula unu huru anyị

ka anyị na-agaghari hapu oru anyi kwesiri iru. ⁸ O nweghi onye obula anyi riri nri ya nke anyi na-ebughi uzọ kwuzo ya ugwo. Kama anyi rusiri oru ike, dogbukwaa onwe anyi n'oru ehie na abali, ka anyi ghara ibu ibu nye onye obula. ⁹ O bughi na anyi enweghi ikike inara unu ihe oriri, kama o bu ka anyi kuziere unu site n'omume anyi ihe unu ga na-enomi. ¹⁰ O buladi mgbe anyi na unu no, anyi nyere unu iwu a si, "Onye obula na-agaghi oru ya erila nri."

¹¹ Ma anyi anula na ufodu n'etiti unu na-anọ nkiti na-arughi oru obula, kama ndi di otu a na-agaghari, na-etinye anya n'ihe na-agbasaghi ha. Ha anaghi aru oru obula. ¹² Anyi na-enye ndi a iwu, na-adusikwa ha odu ike site n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraist, si ha wetuo obi ha ala rusie oru ha ike. Ka ha riekwa nri ha ji aka ha rupu. ¹³ Otu o di umunna, unu ekwela ka ike iru oru oma gwu unu.

¹⁴ Ma o buru na ndi obula adighi erube isi nye ihe anyi kwuru n'ime akwukwo ozi a, hubanu ndi di otu a ama ma kwusikwa iso ha nweko ihe obula, ka ihere mekwa ha. ¹⁵ N'agbanyeghi nke a, unu agukwala ha di ka ndi iro unu, kama nyenu ha ndumodu di ka umunna.

Ekele ikpeazu

¹⁶ Ugbu a, ka Onyenwe anyi, onye udo na-esi n'aka ya abia tukwasiri unu udo ya mgbe niile, n'ime onodu obula unu no n'ime ya. Onyenwe anyi nonyekwara unu.

¹⁷ Mu onwe m bu Pol ji aka m deputa ekele a, nke m na-ekele unu niile. Nke a bu ihe e ji ariba akwukwo niile m dere ama. Otu a ka m si ede ihe.

¹⁸ Ka amara Onyenwe anyi Jisọs Kraist dinyere unu niile.

1 Timoti

¹ Pọl, onyeozị Kraịst Jisọs site n'iwu Chineke Onye nzọpụta anyị, na nke Kraịst Jisọs, onye bụ olileanya anyị,

² Na-edegara gị bụ Timoti ezi nwa m n'ime okwukwe akwụkwọ a.

Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị diri gị.

Idọ aka na ntị banyere ndị ozizi ugha

³ Dị ka m gbara gị ume, mgbe m na-aga Masidonia, nọgide n'Efesọs ka i nwee ike nye mmadụ ụfọdụ iwu ka ha ghara ịga n'ihu n'izi ụkpụrụ dị iche. ⁴ Mee ka ha kwusị ikọ ogologo akụkọ, na inyocha ihe gbasara usoro omumụ dị iche iche nke na-adighi agwụ agwụ. N'ihị na ihe ndị a na-eweta ajujụ na ịrụ ụka na-abaghị uru, kama inyere ndị mmadụ aka ịnabata ụzọ ahụ Chineke kwadoro site n'okwukwe. ⁵ Ihe anyị bu n'obi nye iwu a, bụ ka a kwalite ịhunanya nke sitere n'obi ọcha na ezi akonuche, na okwukwe nke aghughọ na-adighi. ⁶ Ụfọdụ e sikwala n'ihe ndị a dapụ, jehie ụzọ, site n'oke ịrụ ụka na-abaghị uru. ⁷ Ha chọrọ ịbụ ndị ozizi iwu ma ha amaghị ihe ha na-ekwu maọbụ ihe ha na-akwadosi ike.

⁸ Ma anyị maara na iwu dị mma, ma ọ buru na onye ọbụla ewere ya mee ihe a chọrọ ka e jiri ya mee. ⁹ Ma emeghi iwu n'ihị ndị ezi omume. Kama, e mere iwu n'ihị ndị ahụ na-emebi iwu na ndị na-enupu isi, ndị kpọrọ Chineke asi na ndị mmehie, ndị ruru arụ, ndị na-egbu nna ha na nne ha, na ndị na-egbu mmadụ ibe ha, ¹⁰ na ndị na-akwa iko na ndị ikom na-emeru onwe ha n'ahụ ndị ikom ibe ha, ndị na-azụ ahia ndị ohu, na ndị ugha niile, na ndị na-agba ama ugha, tinyere ihe ndị ahụ niile megidere ezi ozizi ahụ, ¹¹ nke dabara n'ozio ma ahụ dị ebube, nke Chineke dị ngọzi, nke o nyefere m n'aka na ntụkwasị obi ichebe.

Amara Onyenwe anyị nye Pọl

¹² Ana m ekele Kraịst Jisọs Onyenwe anyị ekele, onye na-enye m ike, n'ihị na ọ gurụ m dị ka onye e kwesiri itụkwasị obi mgbe ọ họtutara m ijere ya ozi. ¹³ Ọ bụ ezie na n'oge gara aga, abụ m onye na-ekwujo Chineke na onye na-akpagbu ndị ya, burukwa onye na-emegide emegide. Ma Chineke meere m ebere n'ihị na m mere ihe ndị ahụ n'onodu amaghị ihe, na enweghi okwukwe. ¹⁴ Ma Onyenwe anyị wukwasiri m amara ya, nke babigara ụba oke, ya na okwukwe na ịhunanya n'ime Kraịst Jisọs.

¹⁵ Okwu a kwesiri ntụkwasị obi, kwesikwa ka anabata ya nke ọma: Kraịst Jisọs bįara n'ụwa ịzọpụta ndị mmehie, nke mụ onwe m bu onyeisi ha. ¹⁶ Ọ bụ n'ihị nke a ka e ji gosi m ebere, ka Kraịst Jisọs site n'ime m, bụ onye kachasi di njo, gosi enweghi ogwugwu nke ntachiobi ya, ka m buru ihe nlere anya nye ndị ahụ niile ga-ekwere na ya, ma nata ndu ebighi ebi. ¹⁷ Ugbu a, ka enye Eze ahụ na-adi ruo mgbe niile, Onye na-adighi anwu anwu, Onye a na-adighi ahụ anya, Onye naani ya bụ Chineke, nsopuru na otuto ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Imesi iwu e nyere Timoti ike

¹⁸ Ugbu a, Timoti nwa m, ana m enye gi ndumodu a di ka amuma ahụ e buru banyere gi n'oge gara aga si di. Ka i site n'igbaso ya nwe ike ilu ezi ogu ahụ. ¹⁹ Jidesie okwukwe i nwere ike, ya na ezi akonuche. N'ih i na ufodu ajula ezi akonuche ma si otu a dapu n'okwukwe. ²⁰ Haimeniōs na Alegzanda so na ndi a. Ewerela m ha nyefee Ekwensu n'aka, ka o taa ha ahuhu tutu ruo mgbe ha mutara na ha ekwesighi ikwu okwu nkwalu megide Chineke.

2

Iwu banyere Ofufe na Ekpere

¹ Na mbu, ana m ario ka e kpee ekpere, kwuchite onu ndi ozo n'ekpere, ma nye ekele n'isi mmadu niile, ² kpee ekpere maka ndi eze niile, na ndi niile no n'onodu ochichi, ka anyi nwee ike bie ndu udo na nke nsogbu na-adighi, n'ime isopuru Chineke di ka o choro. ³ Nke a bukwa ihe di mma na ihe na-atọ Chineke Onye nzoputa anyi ezi utu. ⁴ Onye choro ka a zoputa mmadu niile, ka ha niile bjaruo na mmazu nke eziokwu. ⁵ N'ih i na o bu naani otu Chineke di. O bukwa naani otu onye ogbugbo di n'etiti Chineke na mmadu. Kraist Jisos, onye ya onwe ya bu mmadu. ⁶ Onye weere onwe ya ka o buru ihe mgbaputa n'ih i mmadu niile, nke bu igba ama a na-enye n'oge ya. ⁷ N'ih i nke a, a hoputara m ka m buru onu na-ekwuru oha nakwa onyeoz i, na onye nkuzi nye ndi mba ozo banyere ezi okwukwe ahụ. Eziokwu ka m na-ekwu, anaghi m agha ugha.

⁸ N'ih i nke a, achoro m ka ndi ikom, n'ebe niile na-achili aka di nsu elu n'ekpere, na-ebughi iwe n'obi, na-arukwaghi uka. ⁹ Achokwara m ka ndi inyom kwadoo onwe ha n'uzo kwesiri ekwesi, ka ha jiri nsopuru na uche zuruoke choo onwe ha mma. O bughi isi a kpara akpa, ma o bukwanu ngwa mma nke olaedo maobu pieal, maobu uwe di oke onuahia ha na-eyi. ¹⁰ Kama site n'ez i oru oma ha nke kwesiri ndi inyom na-ekwuputa na ha na-ekpere Chineke.

¹¹ Nwany i kwesikwara iji obi di umeala na obi di nwayoo gee nti mutakwa ihe mgbe a na-ezi ihe. ¹² Ekwenyeghi m ka nwany i zie ihe, maobu ka o buru onyeisi n'ebe ndi nwoke no. Ha kwesiri ino nwayoo mgbe obula unu zukoro. ¹³ O bu n'ih i na e buru uzo kee Adam tupu e kee Iiv. ¹⁴ O bukweghi Adam ka a ghogburu, kama o bu nwany i ka a ghogburu mee ka o buru onye mmebi iwu. ¹⁵ Ma a ga-azoputa ha site n'omumu nwa ma o buru na ha anogide na-ebi ndu okwukwe na ihunanya, na idi nsu, na nke uche zuruoke.

3

Ndi ndu choochi

¹ Nke a bu okwu kwesiri ntukwasi obi ma burukwa eziokwu, bu nke na-asi, o buru na onye obula na-achọ onodu ibu ukochukwu, o na-achọ ezi oru kacha mma. ² Ya mere onye ukochukwu * kwesiri ibu onye a na-adighi ata uta, onye luru otu nwunye, onye obi umeala, onye na-achikota onwe ya nke oma, onye nwere nsopuru, onye na-anabata ndi obia n'ulo ya, nakwa onye nwere ike ikuzi ihe. ³ O gaghi abu onye

* 3:2 3:2 Maobu, Onye nlekota

na-añubiga mmanya oke, ọ gaghi abụ onye na-alukari ọgụ, kama ọ ga-abụ onye di nwayoọ, onye na-ahughi okwu na ụka n'anya, na onye na-adighi ahụ ego n'anya. ⁴ Ọ ga-abụ onye na-achizi ezinaulo ya nke oma, burukwa onye na-achikwa umu ya inwe nsopuru n'uzo obula. ⁵ (N'ihu na ọ buru na mmadu enweghi ike chikotazie ezinaulo ya, ọ ga-esi anaa chizie choochi Chineke?) ⁶ Ọ gaghi abụ onye cheghariri oheru, ma ọ bughị ya, ọ ga-afuli onwe ya elu n'inya isi, ma si otu a daba n'omuma ikpe di ka ekwensu. ⁷ Ọ ga-abukwa onye nwere ezi ama n'ebe ndi no n'ezinon, ka ọ ghara idaba nonodu ihere nakwa nonya ekwensu.

Ndi na-eje ozi

⁸ Otu ahụ kwa, ndi a hoputara ijere choochi ozi aghaghi ibu ndi kwesiri nsopuru, ndi na-enweghi ire abuo,† ndi kwesiri ntukwasị obi. Ha agaghi abụ ndi na-añubiga mmanya oke na ndi akpiri ego na-agbaso uru n'ezighi ezi. ⁹ Ha ga-abụ ndi ji akonuche di ocha na-ejidesi eziokwu nke okwukwe anyi ike. ¹⁰ Tupu a hoputa ha iru oru a, a ga-ebu uzo nwalee ha. Ọ buru na ha enweghi ebubo obula megide ha, mgbe ahụ, a ga-eme ha ndi na-eje ozi na choochi.

¹¹ Otu aka ahụ kwa, ndi nwanji kwesikwara ibu ndi nwere nsopuru n'uzo obula, ndi na-adighi ebu iro n'obi, ndi na-adighi agba asiri, kama ndi nwere obi umeala, na ndi kwesiri ntukwasị obi n'ihe niile.

¹² Ndi niile a ga-hoputa ije ozi na choochi aghaghi ibu ndi nwere naani otu nwunye, ndi na-achizi umu ha na ezinaulo nke aka ha nke oma. ¹³ N'ihu na ndi ahụ ruru oru ije ozi ha nke oma nwere ugwo oru. Ugwo oru ha bukwa nsopuru ahụ ndi ozo ga-asopuru ha, na nkwuwa okwu ha nwere banyere okwukwe a n'ime Kraist Jisos.

Ihe omimi

¹⁴ Enwere m olileanya na m ga-abia ileta gi na mgbe na-adighi anya, ma ana m edere gi ihe ndi a. ¹⁵ Asị na m enweghi ike bia osiiso, i ga-amata otu ndi mmadu kwesiri isi bie obi n'ezinaulo Chineke, nke bu nzuko nke Chineke di ndu, ogidi na ntala nke eziokwu ahụ. ¹⁶ Karichasịa nke a, ọ bu ihe omimi di ukwu, bu ntala ebe ezi idi nsọ si walite:

Ọ putara ihe n'udidi mmadu,

Mmuo Nso gosiri na ọ bu onye ezi omume,
ndi mmuo ozi huru ya,

e kwusara ihe banyere ya nye mba niile,
uwa niile kwenyeere na ya,

a nabatakwarara ya n'ebube nke eluigwe.

4

Ndumodu e nyere Timoti

¹ Ma Mmuo Nso agwagheela anyi onu si, na n'oge ikpezu ufodu mmadu n'ime choochi ga-esite n'okwukwe wezuga onwe ha, buru ndi na-agbaso mmuo nduhie nakwa ozizi ihe banyere mmuo ojoo. ² Ozizi di otu a na-esite n'ihu abuo nke ndi ugha, bu ndi eji igwe oku da nwuo akonuche ha. ³ Ndi di otu a na-egbochi ilu di na nwunye na iri ihe oriri ufodu. Ma ọ bu Chineke kere ihe oriri ndi a ka ndi kwere ekwe, ndi

† 3:8 3:8 Ndi na-adighi agha ugha maobu ekwu okwu aghughu.

maara eziokwu ahụ jiri ekpere na ekele nara ha. ⁴ Ihe niile Chineke kere di mma, o dikwaghị ihe oḅula a ga-ajụ ma o buru na e jiri ekele nara ya, ⁵ n'ihì na-esitere n'okwu Chineke na ekpere doo ya nsọ.

⁶ O buru na i mee ka umunna mara ihe ndi a, i ga-abu ezi onyeozì Kraìst Jisọs, onye a zulitere nke oma site n'ezìokwu nke okwukwe, na ezi ozizi nke i gbasoro. ⁷ Atufula oge gi n'iru uka ruru aru banyere akuko ifo nzuzu, na akuko na-abaghì uru nke ndi agadi nwanyi na-ako. Kama zuo onwe gi ka i buru onye nke na-asopuru Chineke. ⁸ Igwuri egwu nke anu ahụ di mma kama ibu onye nke Chineke bara uru kari a n'uzo oḅula, n'ihì na nkwa di n'ime ya bu banyere ndu di ugbo a na ndu di n'ihu. ⁹ Okwu a kwesiri ntukwasì obi, kwesikwa ka a nara ya nke oma. ¹⁰ Anyi na-adogbu onwe anyi n'oru na-ahujukwa anya maka na anyi tukwasiri olileanya anyi na Chineke di ndu, onye bu Onye nzoputa mmadu niile, karichasia, nke ndi niile kwere ekwe.

Ndumodu

¹¹ Ndi a bu ihe ndi i ga-akuzi, kwudosie ike na-akuzi ha. ¹² Ekwela ka onye oḅula lelìa gi anya n'ihì na ibu okorobia. Kama mee ka i buru ihe imaatu na ihe ilere anya oma nye ndi kwere ekwe, n'okwu, n'ibi obi, n'ihunanya, n'okwukwe nakwa n'idi ocha n'uche. ¹³ Tutu ruo mgbe m ga-abia n'ebe ahụ, na-aguputa ma na-akowakwara ndi chochi ihe e dere n'ime akwukwo nsọ. Na-ekwusakwa okwu Chineke. ¹⁴ Eleele onyinye ime mmuo nke i nwere anya, bu nke e nyere gi site n'ibu amuma putara ihe mgbe ndi okenye bikwasiri gi aka n'isi.

¹⁵ Jiri onyinye ndi a niile ruo oru, nogidesie ike n'oru gi, ka onye oḅula mata, hukwa na i na-eme nke oma. ¹⁶ Na-elezi anya na ndu gi, na ozizi gi. Nogidesie ike n'ihè ndi a n'ihì na site na ha, i ga-azoputa onwe gi, zoputakwa ndi na-ege gi nti.

5

Ndi nwanyi di ha nwuru, ndi okenye na ndi ohu

¹ Abarala okenye mba n'olu di ike, kama jiri ariri o na nsopuru gwa ya okwu di ka o bu nna gi. Na-agwa umu okorobia okwu di ka i ga-esi gwa umunne gi i huru n'anya okwu. ² Na-emeso ndi inyom ndi bu okenye omume di ka ndi nne, ma na-emesokwa umu agboghọ omume di ka i ga-esi mesoo umunne gi nwanyi omume. Na-echekwa uche n'idi ocha n'ebe o zuruoke.

³ Sopuru nu umu nwanyi di ha nwuru, ndi na-ebi ndu di ka ndi di ha nwuru anwu n'ezìokwu. ⁴ Kama o buru na nwanyi oḅula di ya nwuru nwere umu, maobu umu umu, ndi a bu ndi kwesiri ibu mkpa ha. N'ihì na anyi kwesiri isite n'ulo anyi gosi obioma anyi inyere ndi muru anyi aka. N'ihì na omume di otu a na-atọ Chineke uto. ⁵ Nwanyi di ya nwuru n'ezie, nke na-enweghi onye na-elekota ya anya, atukwasila obi ya na olileanya na Chineke. O na-anogidekwa n'ekpere na ariri ehihie na abali. ⁶ Ma nwanyi di ya nwuru nke weere onwe ya nyefee n'aka igbaso ihe na-eme ya obi uto burii onye nwuru anwu, o bu ezie na o ka di ndu. ⁷ Nye ha ihe ndi a dika iwu, ka ha ghara i bu ndi a na-ata uta. ⁸ Onye oḅula na-adighi egboro ndi ikwu ya, karichasia ndi ezinaulo nke aka ya ihe na-akpa ha mkpa, ajula okwukwe ahụ ma jokariakwa onye na-ekweghi ekwe na njo.

⁹ Nwanyị ọbụla di ya nwurụ ga-aba n'otu ndị di ha nwurụ ga-abụ onye gbara iri afọ isii maọbụ kariya. Ọ ga-abụkwa onye luru naani otu di. ¹⁰ Ọ ga-abụ onye mmadụ niile na-agbara ezi ama, n'ihị ezi ọrụ ọ ruru. Ọ ga-abụ onye zụliterere ụmụ ya n'uzọ ziri ezi, onye na-elezi ndị ọbịa anya, onye na-enyere ndị ọrịa na ndị meruru ahụ aka, onye na-asa ụkwụ ndị nsọ na onye jikeere mgbe niile ime ihe ọma.

¹¹ Ma o kwesighi ka e debanye aha ụmụ agboghọ di ha nwurụ n'otu ụmụ nwanyị di ha nwurụ anwu. N'ihị na mgbe ọchịchọ anụ ahụ jidesiri ha ike, ha ga-enupuru Kraist isi, chọwa ilu di ọzọ. ¹² Udi omume a ga-ewetara ha ikpe omuma, n'ihị na ha emezughị nkwa ha kwere na mbu. ¹³ Wezugakwari nke a, na ha amuta omume idi umengwu, n'aga n'ulo di iche iche. Ọ bughị naani na ha bu ndi na-adighi aru oru, kama ha na-etinye anya n'ihe na-agbasaghi ha, na-akpa asiri, na-ekwu okwu nzuzu, na-ekwu ihe ha ekwesighi ikwu. ¹⁴ N'ihị nke a, ana m adu ndi umu agboghọ ndi a di ha nwuru odu ka ha luru di ọzọ, mụkwa umu, ma na-elekotazikwa ezinaulo ha anya nke ọma. Ọ buru na ha mee nke a, ọ dighi onye iro ọbula ga-ekwu okwu ojoo megide anyi. ¹⁵ Ufodu ndi mmadu adahielari uzo, soro ekwensu.

¹⁶ Ya mere, nwanyị ọbụla kwere ekwe, nke nwere n'ezinaulo ya ndi inyom di ha nwuru anwu, ya jisie ike gboro ha mkpa. Ọ dighi mma ibogbu chochi n'ibu, ka o nwee ike iletazu ndi no n'onodu umu nwanyị di ha nwuru n'ezie.

¹⁷ Nye ndi okenye, ndi na-achi nke ọma nsopuru kwesiri ekwesi na ugwo oru okpukpu abuo, okachasi ndi na-adogbu onwe ha n'oru izi ozioma na n'ikuzi ihe. ¹⁸ N'ihị na akwukwo nsọ kwuru, "Ekechila onu ehi mgbe o na-azocha mkpuru oka,"* hapu ya ka o na-eri nri mgbe o na-arụ oru, ozokwa, "Onye na-arụ oru kwesiri inata ugwo oru ya."† ¹⁹ Egela nti n'ebubo ojoo ọbula a na-ebo onye okenye kariakwa maobu na ndi akaebe abuo maobu ato gbara ama megide ya. ²⁰ Ma ndi okenye ahụ nogidere na-eme mmehie, kpoputa ha baara ha mba n'ihu mmadu niile, ka ndi ozo tuo egwu gharakwa iso omume ha. ²¹ Ana m ado unu aka na nti n'ihu Chineke na n'ihu Onyenwe anyi Jisos Kraist na n'ihu ndi mmuo ozi a hoputara, ka unu debe ukpuru ndi a niile, nye onye ọbula ntaramahuhu nke ruru ya, elekwala onye ọbula anya n'ihu.

²² Ebikwasikwala onye ọbula aka n'isi osiiso ime ya okenye maobu onye na-eje ozi. Ekwela ka i keta oke na mmehie ndi ozo. Debe onwe gi ocha.

²³ Anukwala naani mmiri ozo, na-anu ntakiri mmanya maka afọ gi na nri nri nke na-aria gi otutu mgbe.

²⁴ Mmehie ufodu mmadu na-aputa ihe ma na-ebukwa ha uzo ruo oche ikpe, ma ndi ozo ka a na-ahuta mmehie ha n'oge ikpezu. ²⁵ Otu a kwa, oru oma na-aputa ihe, ma o buladi ndi na-aputaghi ihe, apughi izo ha ezo.

6

¹ Ndi niile bu ohu ga-ahu ndi nwe ha di ka ndi ekwesiri inye ugwu na nsopuru, ka a ghara ikwujo aha Chineke na ozizi anyi. ² Ndi nke nwere ndi kwere ekwe dika ndi nwe ha ekwesighi ileli ha anya n'ihị

* 5:18 5:18 Dit 25:4 † 5:18 5:18 Luk 10:7

na ha bu umunna ha. Kama, ha kwesiri ijere ndi nwe ha ozi nke oma karja, n'ihu na ndi na-erite uru n'oru ha bu ndi kwere ekwe burukwa ndi anyi huru n'anya.

Ndi ozizi ugha na ihu ego n'anya

Ihe ndi a ka i ga-akuziri ha, dukwaa ha odu banyere ime nke a. ³ Onye obula na-ezi ihe ozu nke na-adabaghi n'okwu ezi ntala na-enye ndu nke Onyenwe anyi Jisos Kraist, ya na ozizi nke ibi ndu kwesiri onye nke Chineke, ⁴ bu onye nganga na-afuli elu, ma burukwa onye na-amaghi ihe. Ochicho obi ya bu nke na-ezighi ezi ma juputakwa n'iru uka na ekworo nke na-eweta ikpo asi na esemokwu, na nkwalu nakwa ajo echiche, ⁵ na isi iru uka niile nke na-esite n'aka umu mmadu ndi echiche ha na-enweghikwa eziokwu. Ha na-eche na ife Chineke bu uzu e si aba ogaranya.

⁶ Ma ikpere Chineke bara uru nke ukwu nye onye nwere afo ojuju n'ihe obula o nwere. ⁷ N'ihu na o nweghi ihe anyi ji n'aka mgbe anyi biara n'uwa, otu a kwa, o nweghi ihe anyi ga-ewerekwa mgbe anyi ga-esi n'uwa puo. ⁸ Ya mere, o buru na anyi enwe ihe oriri na uwe anyi ji ekpuchi oto anyi, afo kwesiri iju anyi n'ihe anyi nwere. ⁹ Ma ndi na-achio iba ogaranya na-adaba n'onwunwa na n'ime onya na otutu ihe nzuzu na ochicho ojoo niile di iche iche nke na-enubanye ha n'ila n'iyi na mbibi. ¹⁰ N'ihu na ihu ego n'anya bu mborogwu* nke ime ihe ojoo niile di iche iche. Ufodu ndi huru ego n'anya, ndi na-achosi ya ike, adapula n'okwukwe ha, si otu a tinye onwe ha n'otutu onodu na-ewetara ha obi ojoo na iru uju.

Ndumodu mmechi Pol duru Timoti

¹¹ Ma gi bu onye nke Chineke, gbaara ihe ndi a niile oso. Ma chuso ezi omume na iyi Chineke, na okwukwe, na ihunanya, na ntachiobi, na idi nwayo. ¹² Na-agbasi mgba oma nke okwukwe gi ike, jidesiekwa ndu ebighi ebi ahia aka ike bu nke a kporo gi oku maka ya mgbe i mere ezi nkwaputa gi n'ihu otutu ndi akaebe. ¹³ N'ihu Chineke, onye na-enye ihe niile ndu, na n'ihu Kraist Jisos onye gbara ama nkwaputa oma n'ihu Pontios Paillet. Ana m enye gi iwu ¹⁴ ka i debezuo ihe niile e nyere n'iwu na-enweghi ntupo obula maobu ita uta ruo mgbe Onyenwe anyi Jisos Kraist ga-aputa ihe. ¹⁵ Nke a ga-emezu mgbe oge zuru site n'ike ya, Chineke, onye di ngozi na onye naani ya na-achi, Eze kachasi eze niile, na Onyenwenu kachasi ndi nwenu niile. ¹⁶ Onye naani ya na-adighi anwu anwu. Onye na-ebikwa n'ime ihe nke mmadu obula na-apughii ibiaru nso. Onye mmadu obula na-ahubeghi anya mgbe obula, onye a na-apughikwa ihu anya. O bu ya ka nsopuru na ike diri ruo mgbe ebighi ebi. Amen.

Ndi ogaranya

¹⁷ Nye ndi bu ogaranya n'oge ugbo a iwu ka ha ghara inya isi, maobu tukwasii obi ha n'akunuba, nke a na-eghii aka. Kama ka ntukwasii obi ha diri na Chineke onye na-enyezu anyi ihe niile site n'aku ya n'ihu ime anyi obi utu. ¹⁸ Gwa ha ka ha na-eme ezi ihe, ka ha buru ogaranya n'oru oma niile, ka ha nwee obioma na inyere ndi ozu aka, dikwa njikere ikenye ndi ozu ihe site n'ihe ha nwere. ¹⁹ N'uzo di otu a, ha

* **6:10** 6:10 Ya bu nzo ukwu mbu

na-akpadoro onwe ha akụ nke ga-aburū ha ntọala siri ike n'ogbo dị n'ihu, nke a ga-eme ka ha rite ndụ ahụ nke bụ ezigbo ndụ n'uru.

²⁰ Timoti chebekwa ihe ndị ahụ e nyefere gị n'aka, wezuga onwe gị site n'okwu nzuzu nke rūrū arū, na irū ụka nzuzu nke ha na-akpọ ihe ọmụma, ²¹ bụ nke ụfọdụ kwupụtara, ma na ime nke a, ha esitela n'uzo okwukwe kpafuo.

Ka amara dīnyere gị. Amen.

2 Timoti

¹ Pọl, onyeozị Kraịst Jisọs, dị ka uche Chineke si dị, na dị ka nkwa ndụ n'ime Kraịst Jisọs si dị,

² Nye gị Timoti, ezi nwa m.

Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dịrị gị.

Ekele

³ Ana m ekele Chineke, bụ onye m na-ejere ozi ekele, dị ka nna nna m ha mere site n'akọnuche dị ọcha, ọtụtụ mgbe ka m na-echeta gị n'ekpere m ehie na abalị. ⁴ Ka m na-echeta anya mmiri gị, ọ na-agụsị m agụụ ike ehie na abalị ihu gị, ka ọñụ m zuo oke. ⁵ Emere m ka m cheta okwukwe ihu abụọ n'adighi nke i nwere, bụ okwukwe nke burii ụzọ dirị n'ime nne nne gị Lọisi, bịa dika n'ime nne gị Yunaisi. Emere ka m kwenye na otu okwukwe ahụ dika n'ime gị.

Aririọ ikwesi ntukwasị obi nye Pọl na ozioma

⁶ N'ihị nke a, achoro m ichetara gị ka i mee ka onyinye Chineke ahụ i nwere na-enwu dị ka oku, bụ nke i natara mgbe m bikwasiri gị aka m abụọ n'isi. ⁷ N'ihị na Chineke enyeghi anyi mmuo itu ujo, kama o nyere anyi mmuo na-emejuputa anyi n'ike, na ihunanya, na uche zuruoke. ⁸ Ihere emela gị ikwuputa ama banyere Onyenwe anyi maobu banyere m bụ onye mkporo ya. Kama, site n'ike Chineke, soro m huọ ahuhu n'ihị ozioma ahụ. ⁹ O zoputara anyi, kpobata anyi na ndu di nsọ. O bughị n'ihị na anyi kwesiri ka a kpoọ anyi, kama, o bụ n'ihị nzube ya na amara ya. E nyere anyi amara n'ime Kraịst Jisọs tupu a toọ ntọala uwa a. ¹⁰ Ugbu a, o meela ka ihe niile o zubere puta ihè site n'obibia Onye nzoputa anyi Jisọs Kraịst, onye lara ike onwu n'iyi, zi anyi uzọ anyi ga-esi nwee ndu ebighi ebi site n'ozoma ahụ. ¹¹ N'ihị ozioma a, ahoputara m ka m buru onye na-ekwusa ozioma a, na onyeozị, na onye nkuzi. ¹² O bukwa n'ihị nke a ka m ji na-ahụ ahuhu ndi a n'ebe a, ma n'ezikwu, ihere adighi eme m, n'ihị na amaara m onye m natukwasị obi, amakwaara m nke oma, na o nwere ike ichebe ihe niile m nyere ya n'aka idebe tutu ruo ubochi ahụ.

¹³ Jidesie ezikwu ahụ aka ike, udi ezikwu ahụ mu onwe m ziri gị, ezikwu ahụ gbasara okwukwe ahụ, na ihunanya ahụ di n'ime Kraịst Jisọs. ¹⁴ Chezie onyinye oma ahụ e sitere n'aka Mmuo Nso bi n'ime gị nye gị idebe.

Ekwesighi ntukwasị obi na ikwesi ntukwasị obi

¹⁵ Di ka i maara, ndi niile si n'Eshia bia n'ebe a agbakutala m azu. O buladi Faigelos na Hamoginis ahapula m laa.

¹⁶ Ka Onyenwe anyi mere ezinaulo Onisiferos ebere, n'ihị ume o gbara m otutu mgbe. Ihere emeghi ya na-abu m onye mkporo. ¹⁷ Mgbe o bjaruru Rom, o choghariri m n'ebe niile, ma n'ikpeazu, o chotara m.

18 Ka Onyenwe anyị kwe ka ọ nata ebere n'aka Onyenwe anyị n'ụbọchị ahụ. I mara nke ọma ụdị aka o nyere m n'Efesos.

2

Ezi onye agha nke Kraịst

¹ Ya mere, nwa m, bụrụ onye dị ike site n'amara ahụ Kraịst Jisọs na-enye. ² Ihe niile nke ị nūrụ n'ọnu m n'ihu ọtụtụ ndị ama ka ị ga-enyefe n'aka ndị kwesiri ntụkwasi obi, bụ ndị nwekwara ike izi ndị ọzọ ihe ndị a. ³ Soro m kere oke n'ahụhụ dị ka ezi onye agha Jisọs Kraịst. ⁴ Ọ dighị onye agha ọbụla na-ekekọta onwe ya n'ihe nke ụwa a, kama ọ na-achọ ime ihe ga-atọ onye hoputara ya dị ka onye agha uto. ⁵ Otu aka ahụ, onye na-agba ọsọ agaghị enweta okpu mmeri, ma ọ bụrụ na ọ gbaghị ọsọ ya dika usoro iwu igba ọsọ si dị. ⁶ Onye ọrụ ubi na-adọgbu onwe ya n'ọrụ kwesiri ibụ onye ga-ebu ụzọ rie mkpuru sitere n'ubi ya. ⁷ Na-atughari uche n'ihe m kwuru, n'ihu na Onyenwe anyị ga-enye ị nghọta n'ime ha niile.

⁸ Echefula Jisọs Kraịst, onye a kpolitere site n'ọnwụ, onye sikwa n'agbụrụ Devid, nke a bụ ozioma m. ⁹ Ọ bụ n'ihu na m na-ekwu eziokwu ndị a ka m ji nọọ na-ahụ ahụhụ dị otu a dị ka onye ọjọọ, ma otu ọ dị, ekeghị okwu Chineke agbụ. ¹⁰ Ya mere, ana m anagide ihe niile n'ihu ndị a hoputara, ka ha burukwa ndị ga-anata nzọpụta dị n'ime Kraịst Jisọs, na ebube ebighị ebi.

¹¹ Nke a bụ okwu kwesiri ntụkwasi obi:

Ọ bụrụ na anyị esoro ya nwuo,
anyị ga-esokwa ya dị ndụ.

¹² Ọ bụrụ na anyị anagide,
anyị ga-esokwa ya chia ọchịchị.

Ọ bụrụ na anyị aju ya,
ọ ga-ajukwa anyị.

¹³ Ọ bụrụ na anyị ekweghị ekwe,
ọ ga-anogide n'ikwesị ntụkwasi obi,
n'ihu na o nweghị ike iju onwe ya.

Onye ọrụ nke Chineke na-anabata

¹⁴ Na-echetara ha nke a, na-agwasikwa ha ike n'aha Chineke ka ha ghara iru ụka banyere okwu efu. N'ihu na okwu ndị a abaghị uru, ha na-ewetara ndị na-anụ ya ịla n'iyi. ¹⁵ Gbalisie ike ka iche onwe ị n'ihu Chineke dị ka onye a nabatara. Onye ọrụ nke ihere na-apughị ime, onye na-akọwa eziokwu ahụ nke ọma. ¹⁶ Zere onwe ị n'okwu nzuzu nke ruru arụ, n'ihu na ọ na-aga n'ihu iduba ndị mmadụ n'ọnọdu amaghị Chineke karịa. ¹⁷ Ozizi ha ga-agbasa dị ka nsị, Haimenios na Filetus soo na ndị dị otu a. ¹⁸ Ha ahapula igbaso ụzọ eziokwu ahụ bido na-ekwusa okwu ụgha, na-asị na oge mbilite n'ọnwụ agafeela. Site n'okwu ha, ha na-ekpu okwukwe mmadụ ụfọdu ihu n'ala. ¹⁹ Ma ntọala Chineke hiwere na-eguzosi ike. N'elu ya ka eji ihe e dere kaa akara: "Onyenwe anyị maara ndị bụ ndị nke ya,"* ya na, "Ka onye ọbụla kporo onwe ya onye nke Kraịst kwusị ibi ndụ ajo omume."

²⁰ N'ime ulọ ukwu, ọtụtụ ngwa ọrụ dị ya, ndị e ji ọlaedo maọbụ ọlaocha, maọbụ osisi maọbụ urọ kpuo. Ụfọdu ka e ji eje ozi n'oge

* 2:19 2:19 Onu 16:5

nkwanye ugwu dị mkpa, ndị ọzọ ka e ji eje ozi n'oge ọbụla. ²¹ Ọ bụrụ na onye ọbụla edoo onwe ya ọcha puo n'ihe ọjọọ niile, ọ ga-abụ ngwa ọrụ e mere maka ọrụ ndị kwesiri nkwanye ugwu, bụrụkwa onye dị nsọ, onye na-abara Onyenwe ya uru, na onye dị njikere mgbe ọbụla iru ezi ọrụ.

²² Gbanarị ihe ọbụla na-etinye ụdị echiche ọjọọ nke ụmụ okorobia na-enwe n'ime gi, kama, na-agbaso ezi omume na okwukwe, na ihunanya na udo, ka gi na ndị na-akpọkukwa Onyenwe anyị site n'obi dị ọcha na-emekọrịta. ²³ Wezuga onwe gi n'iru ụka nzuzu na nke amaghị ihe niile, n'ihia na i maara na ha na-eweta ise okwu. ²⁴ O kwesikwaghị ka ohu Onyenwe anyị bụrụ onye na-ese okwu, kama, ọ ga-abụ onye obioma nye mmadu niile, na onye ma otu e si ezi ihe, onye dị njikere inagide ihe ọjọọ e mere ya. ²⁵ Ọ ga-ejiri obi dị nwayọ mgbe ọ na-adu ndị iro ya ọdu. Eleghị anya Chineke nwere ike mee ka ha chegharịa, bịa mata eziokwu. ²⁶ Mgbe ahụ, ha nwere ike gbanahụ ọnya ekwensu, ka o jidechara ha ka ha mee uche ya.

3

Oge ikpeazu

¹ Ma mara nke a, na n'oge dị oke egwu ga-adị mgbe ikpeazu. ² N'ihia na ndị mmadu ga-abụ ndị na-ahụ naanị onwe ha n'anya, na ndị na-ahụ ego n'anya. Ha ga-abụ ndị mpako, na ndị na-anya isi, ndị na-ekwuọ ibe ha, ndị na-adighị asopuru ndị muru ha, maobu ikele ha ekele, na ndị na-adighị ọcha n'obi ha. ³ Ndị na-enweghị ihunanya n'obi ha, ndị na-enweghị obi mgbaghara, ndị na-agba asiri, ndị na-emebiga ihe ọjọọ oke, ndị na-eme di ka anụ ọhia, na ndị ihe oma na-adighị atọ uto. ⁴ Ndị na-arara ibe ha nye n'aka ndị iro ha, ndị isiike, ndị onwe ha juru afo; ndị na-ahụ ihe uto nke ụwa a n'anya, kama ihu Chineke n'anya. ⁵ Ha bụ ndị na-ebi ndu ndị nke Chineke ma ha adighị egosiputa ike di na ndu ahụ. Zere onwe gi n'ebe ndị di otu a no.

⁶ Ufodu n'ime ha bụ ndị na-abanye n'ime ulo ndị mmadu na-eduhiekwa umu nwanyị na-enweghị uche, ndị ibu mmehie ha na-anyigbu, na ndị a puru iduhie n'ihia otutu ihe ọjọọ na-agu mkpuruobi ha aguu. ⁷ Ndị a na-akuziri ihe oge niile, ma ha apughị inweta amamihe nke eziokwu. ⁸ Di ka Jenas na Jembaras si luso Mosis ogu, otu a ka ndị a na-alusokwa eziokwu ahụ ogu. Ha bụ ndị nwere obi ruru aru, na ndị ndu ha mere ka ha buru ndị a juru aju n'ebe okwukwe anyi di. ⁹ Ma ha agaghị aga n'ihu n'ihia na nzuzu ha ga-aputa ihe n'ihu mmadu niile, dika nke mmadu abuo ahụ.

Ndumodu ikpeazu

¹⁰ Ma ugbu a, i maara ihe niile banyere ozizi m, na omume m, na ebumnuche m, na okwukwe m na ntachiobi m, na ihunanya m, na ndidi m, ¹¹ na mkpagbu m na ahuhu niile nke dakwasiri m n'Antiok, na Aikoniom, na Listra. I maara udi mkpagbu di iche iche m gabigara. Ma Onyenwe anyi naputara m site n'ime ha niile. ¹² N'ezie, ndi niile chorọ ibi ndu isopuru Chineke n'ime Kraist Jisos ga-agabiga mkpagbu. ¹³ Ma ndi mmadu ojoo na ndi na-ebi ndu aghugho ga-ajo njo karija ka ha di. Ha ga-eduhie ndi ozo, ma burukwa ndi a ga-eduhie. ¹⁴ Ma gi onwe gi, nogidesie ike n'ihia imutara na ihe i kwenyesiri ike na ya, ebe

ị maara onye i si n'aka ya mụta ha. ¹⁵ Ị maara na ọ bụ site n'oge ị bụ nwantakiri ka ihe e dere n'akwukwọ nsọ jiri doo gi anya, nke nwere ike ikuziri gi maka nzọputa site n'okwukwe i nwere n'ime Kraịst Jisọs. ¹⁶ The niile di n'akwukwọ nsọ bụ ihe si n'uche Chineke pụta. Ha bara uru maka izi anyị ihe, igosi erughị eru anyị, ituziri anyị aka n'uzọ di mma, na izu anyị n'uzọ ezi omume: ¹⁷ ka onye nke Chineke zuo oke, dikwa njikere maka iru ezi oru niile obula.

4

¹ Ya mere, ana m adusi gi odu ike n'ihu Chineke na n'ihu Kraist Jisos, onye ga-ekpe ndi di ndu na ndi nwuru anwu ikpe. Ejikwa m obibia ya na alaeze ya na-asị gi, ² kwusaa okwu ahụ mgbe niile; dikwa njikere, mgbe o kwesiri ekwesi na mgbe o na-ekwesighi, jiri ya nye ntuziaka, jiri ya baa mba, jirikwa ya gbaa ndi mmadu ume, site na ntachiobi na ilezi anya inye ezi ndumodu. ³ N'ihu na oge na-abia mgbe ufodu mmadu na-agaghi anagidekwa eziokwu ahụ, kama ha ga-agaghari icho ndi ozizi ha ga-eji gbaa onwe ha gburugburu, ndi ga-ezi ha ihe ha choro inu. ⁴ Ha agaghi ege nti n'eziokwu ahụ, kama ha ga-ege nti n'akuko na-enweghi isi. ⁵ Ma guzosie ike, noo na nche mgbe niile, na-edị ahuhụ, na-arukwa oru gi dika onye ozioma. Ruzukwaa ihe i kwesiri iru n'oru gi.

⁶ N'ihu na ugbu a, aburula m rii onye a na-awupu di ka aja ihe onunu, oge ula m eruokwala. ⁷ Alusiala m ogu oma ahụ, agbasiala m oso ahụ, edebezuokwala m okwukwe ahụ. ⁸ Ugbu a, e deberela m okpueze nke ezi omume, nke Onyenwe anyi, onye ikpe ezi omume ahụ, ga-enye m n'ubochi ahụ. Ma o bughị naani m ka o ga-enye ya, kama o ga-enyekwa ya ndi ahụ niile o na-agusi agu ike ihu ya anya.

Okwu banyere ihe mere

⁹ Gbalisie ike ibiakwute m osiiso, ¹⁰ n'ihu na Dimas onye huru ihe ndu a n'anya ahapula m gaa Tesalonaika. Kresens agaala Galeshja, Taitos agakwaala Dalmetia. ¹¹ O bu naani Luk nonyere m. Mgbe i na-abia, kpota Mak n'ihu na o ga-enyere m aka n'ije ozi m. ¹² Ezipula m Taikikos ka o gaa Efesos. ¹³ Mgbe i na-abia, wetara m uwe m ji achu oyi, bu nke m hapuru n'aka Kapos na Troas, wetakwara m akwukwo m niile ahụ di n'ebe ahụ, okachasi akwukwo akpukpo anu niile ahụ.

¹⁴ Alegzanda onye na-akpu ola emeela m otutu ihe ojojo. Onyenwe anyi ga-akwughachi ya di ka ihe o mere m si di. ¹⁵ Kpachara anya n'ebe o no, n'ihu na o guzosiri ike megide ihe niile anyi kwuru.

¹⁶ Na mbu, mgbe m putara ikpere onu m, o dighi onye kwunyeere m. Ha niile gbahapuru m. Ka a hapu igunyere ha omume a di ka mmehie. ¹⁷ Ma Onyenwe anyi nonyeere m, nyekwa m ike ikwusa ozioma ka ndi mba ozo niile nuru ya. O zoputara m, site n'onu odum. ¹⁸ Onyenwe anyi ga-azoputakwa m site n'ihe ojojo niile obula, kpobata m n'udo baa n'alaeze eluigwe ya. O bu ya ka otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

¹⁹ Keleere m Prisila na Akwila na ndi niile bi n'ulo Onisiferos.

²⁰ Erastōs nọ na Kōrint, ma ahapụrụ m Trofimōs na Melitōs n'ọnọdu ahụ esighị ike. ²¹ Jisie ike bjarute n'ebe a tupu oge oyi eruo.

Yubulōs na-ekele gị, ya na Pudins, na Lainōs na Klōdia na ụmụnna anyị niile.

²² Ka Onyenwe anyị nọnyere mmụọ gị. Ka amara dīnyere gị.

Taitos

¹ Akwukwo ozi a si n'aka m, Pol, odibo Chineke, na onyeozi Jisos Kraist, onye ahoputara ime ka okwukwe ndi Chineke, na nghota banyere imara eziokwu ahụ na-eduba na ndu isopuru Chineke gaa n'ihu, ² nke a dabere n'olileanya maka ndu ebighi ebi, nke Chineke onye na-adighi agha ugha kwereleli na nkwa tupu mmalite nke oge. ³ Mgbe oge imezu nkwa ahụ ruru, o mere ka okwu ya puta ihè site na nkwusa ozioma, nke e nyefere m n'aka idebe, di ka Chineke Onye nzoputa anyi si nye ya n'iwu.

⁴ O bu gi Taitos, ezi nwa m nwoke n'ime okwukwe nke anyi nwekoru.

Ka amara na udo nke sitere na Chineke bu Nna, na Kraist Jisos Onye nzoputa anyi diri gi.

Oru diri Taitos

⁵ Ahapuru m gi na Kriit ka i dozie ihe ufodu a na-edozibeghi, ka i hoputakwa ndi okenye n'obodo niile, di ka m siri nye gi n'iwu. ⁶ O ga-abu onye a na-enweghi ihe ita uta, o ga-abu onye na-alu otu nwanyi. Umụ ya bu ndi kwere ekwe, ndi ama na ha anaghi ebi ndu ojo, maobu na-eme isiike. ⁷ Ebe o bu na onye nlekota n'ahu ihe banyere choochi Chineke, o ga-abu onye na-enweghi ihe ita uta. O gaghi abu onye nganga, onye na-ewe iwe oku, onye na-anubiga mmanya oke, onye na-alu ogu mgbe niile, onye huru ego n'anya. ⁸ O ga-abu onye na-anabata ndi obia, na onye na-ahu ezi ihe n'anya. O ga-abu onye na-akwanyere onwe ya ugwu, ezi mmadu uzọ ya kwu oto, onye di nsu, na onyeisi zuruoke. ⁹ O ga-abukwa onye jidesiri ozioma ahụ nke kwesiri ntukwasị obi aka ike dika eziri ya. Nke ga-eme ka o nwe ike gbaa ndi ozọ ume site na ozizi ahụ nke zuruoke, nakwa itu ndi ahụ na-eguzogide ya mmehie ha n'ihu.

Igbochi ndi ozizi ugha

¹⁰ N'ihu na e nwere otutu mmadu ndi na-ekweghi, ndi na-ekwu okwu efu, na ndi aghughu, nke ka nke, ndi si n'otu ndi obibi ugwu puta. ¹¹ Aghaghi ikwusi ha maka na ha na-akuzi ihe ha ekwesighi ikuzi n'ihu ego, si otu ahụ na-eme ka otutu ezinaulo gbasaa. ¹² O bu otu onye n'ime ha, onye bukwa onye amuma ha kwuru okwu banyere ha si, "Ndi Kriit niile bu ndi ugha. Ha kwara obi n'azu di ka anu ohia joro njo. Ha bu ndi umengwu nwere akpiri ogologo." ¹³ N'ezie, okwu a bu eziokwu. N'ihu nke a, baara ha mba n'olu ike banyere mmehie ha ka ha nwee ike zuo oke n'okwukwe, ¹⁴ ka ha kwusi ige nti n'akuko ifo ndi juu na-ako, maobu iwu nke ndi juru inabata eziokwu nyere. ¹⁵ Ihe niile di ochu n'ebe ndi di ochu no, o nweghi ihe obula di ochu n'ebe ndi ruru aru na ndi na-ekweghi ekwe no. N'ihu na uche ha na akonuche ha ruru aru. ¹⁶ Ha na-ekwuputa na ha maara Chineke, ma

ha ji omume ha na-agonari ya. Ha bukwa ndi na-akpo mmadu ibe ha asi, ndi isiike, na ndi na-adighi ike n'ezi oru obula.

2

Ezi ozizi na ezi agwa

¹ N'akuku nke gi, na-akuzi ihe kwesiri eziokwu nke okwukwe. ² Gwa ndi okenye nwoke ka ha nwee anya udo, ka ha nwee akonuche zuruoke, ka ha buru ndi kwesiri nsopuru, ndi okwukwe ha siri ike, ndi na-ahu ibe ha n'anya, na ndi nwekwara ntachiobi.

³ N'otu aka ahụ, gwa ndi okenye nwanyi ka ha na-eme omume di ka umu nwanyi di nso. Ka ha ghara ibu ndi na-agba asiri maobu ohu nke inubiga mmanya oke. Kama ha na-akuzi ihe di mma. ⁴ Ha ga-esi otu a kuziere umu agboghọ ka ha ga-esi hu di ha na umu ha n'anya. ⁵ Ka ha burukwa ndi akonuche ha zuruoke, ndi di ocha n'obi, ndi na-edozi ezinaulo di ha, ndi na-eme ebere, ndi na-edo onwe ha n'okpuru di ha, ka onye obula ghara ikwulu okwu Chineke.

⁶ N'otu uzọ ahụ kwa, gbaakwa umu okorobia ume ka ha jide onwe ha. ⁷ N'ihe niile i na-eme, mee onwe gi ihe ima atụ ndi ozo ga na-enomi n'ime ezi omume. Na nkuzi gi niile, gosikwa izuoke na ikwesi ntukwasị obi. ⁸ Ka ozi gi buru nke kwu oto mmadu apughị ima ikpe, ka ihere mee onye na-agbagha gi okwu, ebe o bu na onweghi ihe ojoo o ga-ekwu gbasara anyi.

⁹ Gwa ndi ohu ka ha na-erubere ndi nwe ha isi, ka ha na-eme ihe ga-atọ onyenwe ha utọ mgbe niile. Ka ha hapu isa ndi nwe ha okwu, ¹⁰ ka ha ghara izu ohi, kama ka ha gosi na ha bu ndi kwesiri ntukwasị obi. N'uzo di otu a, ha ga-ewetara ihe anyi na-akuzi maka Chineke Onye nzoputa anyi otuto n'ihe niile ha na-eme.

¹¹ N'ih i na Chineke emela ka amara ya nke wetaara mmadu niile nzoputa puta ihè. ¹² O bukwa amara a na-akuziri anyi ka anyi ju ndu asopurughị Chineke na nke igbaso ochicho ojoo di n'uwu, kama ka anyi bie ndu di ka ndisi zuruoke na ndu ezi omume, nakwa itu egwu Chineke n'ogbo nke oge a. ¹³ Otu a ka anyi ga-esi na-eche olileanya anyi di ngozi bu obibia nke otuto nke Chineke anyi di ukwu, na Onye nzoputa anyi bu Jisos Kraist. ¹⁴ O bu ya jiri onwe ya chọ aja n'ih anyi, ka o gbaputa anyi site n'ajo omume anyi niile, na ido ndi ga-abu ndi nke ya ocha nye onwe ya, ndi o na-agu agu ime ihe di mma mgbe niile.

¹⁵ Na-akuzi ihe ndi a, werekwa ha na-adu ndi gi odu site n'ikike niile i nwere. Werekwa ha na-atu ha mmehie ha n'ihu. Ka mmadu obula ghara ileli gi anya.

3

Ime ihe di mma

¹ Chetara ndi nke gi ka ha doo onwe ha n'okpuru ndisi na ndi ochichi, ka ha rubere ha isi, dikwa njikere iru oru oma obula. ² Gwa ha ka ha ghara ikwulu onye obula, ka ha gharakwa ilu ogu, kama, ka ha buru enyi mmadu niile, na-egosikwa idi nwayoo ha n'ebe mmadu niile no.

³ N'ih i na mbu, anyi onwe anyi bu ndi nzuzu, ndi na-enupu isi, na ndi na-enweghi uche. Anyi bu ohu agu ihe ojoo, na ihe utu di iche

iche. Anyị biri ndụ obi ojọọ na ekworo, na ikporita onwe anyị asi. ⁴ Ma mgbe obioma na ihunanya Chineke Onye nzọputa anyị putara ihe, ⁵ ọ zọputara anyị, ma ọ bughị n'ihị ezi ihe ndị anyị mere, kama ọ bụ site n'ebere ya. Ọ zọputara anyị site na nsacha nke ịmụ ọzọ na nnwoghari nke Mmụọ Nso, ⁶ onye ọ wusara anyị n'uju site n'Onye nzọputa anyị bụ Jisọs Kraist, ⁷ ka ọ buru na ebe e sitere n'amara guo anyị dika ndi ezi omume, anyị ga-abu ndi nketa, ndi nwere olileanya ndu ebighi ebi. ⁸ Okwu a kwesiri ntukwasị obi, ọ ga-amasị m ma i kwusie ihe ndi a ike, ka ndi kweere na Chineke, lezie anya n'iru ezi oru. Ihe ndi a di mma na-abakwara mmadu uru.

⁹ Ma zere iru uka nzuzu na igu agburu omumu, esemokwu niile, na ogu niile ndi mmadu na-alu banyere iwu. Ihe ndi a niile abaghi uru obula, ha bu ihe efu. ¹⁰ Gbasara onye na-akpa oke, i duchaa ya odu ihe dika otu ugboro maobu abuo, leghara ya anya. ¹¹ Ebe i ma na onye di otu a bu onye ndahie na onye ajo o omume, o jirila aka ya maa onwe ya ikpe.

Okwu mmechi

¹² Ana m akwado izitere gi Ateamas maobu Tajikios. Gbalia bjakwute m na Nikopolis, maka n'ebe ahụ ka m kpebiri ino n'oge oyi. ¹³ Gbaa mbọ zipu Zenas bu onye okaikpe, na Apolos, ngwangwa n'ije ha. Hukwa na ha ji ihe niile di ha mkpa.

¹⁴ N'ihị na ọ di mkpa ka ndi anyi muta inyere ndi niile chorọ enyemaka ha aka. Ọ bu nke a ga-eme ka ha buru ndi na-amị mkpuru.

¹⁵ Ndi niile mu na ha no n'ebe a na-ekele gi.
Kelekwara anyi ndi niile huru anyi n'anya n'ime okwukwe.

Ka amara dinyere unu niile.

Fìlìmọ̀n

¹ Pọ̀l, onye e tinyere n'ụ̀lọ̀ mkpọ̀rọ̀ n'ìhì Kraị̀st Jisọ̀s na site n'aka nwanna anyị̀ Timoti,

Anyị̀ na-edetara gị̀ ya ezi enyi anyị̀ na onye anyị̀ na ya na-arụ̀kọ̀ ọ̀rụ̀, Fìlìmọ̀n. ² Anyị̀ na-edetakwara ya nzukọ̀ Kraị̀st dị̀ n'ụ̀lọ̀ gị̀, na nwanna anyị̀ nwanyị̀ Afia, na Akipos onye anyị̀ na ya so na-alụ̀ agha a.

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ̀ Nna, na Kraị̀st Jisọ̀s Onyenwe anyị̀ dị̀rị̀ unu.

Ekele na ekpere

⁴ Ana m ekele Chineke ekele mgbe ọ̀bụ̀la m na-echeta gị̀ n'ekpere niile m na-ekpe. ⁵ N'ìhì na ana m anụ̀ ihe banyere okwukwe i nwere n'ime Onyenwe anyị̀ Jisọ̀s, na ìhụnanya i na-egosi ndị̀ nsọ̀ niile. ⁶ Ekpere m na-ekpe banyere gị̀ bụ̀ ka mmekọ̀rị̀ta anyị̀ na gị̀ dika ndị̀ kwere ekwe, mee ka ì matazuo ihe ọ̀ma niile anyị̀ nwere n'ime Kraị̀st. ⁷ Ìhụnanya gị̀ na-enye m oke ọ̀nụ̀ na ìgbaume, ezi nwanna m, n'ìhì na emeela ka ndị̀ nsọ̀ nwee ume ọ̀hụ̀rụ̀ site n'inyeaka gị̀.

Ariřo Pọ̀l n'isi Onisimọ̀s

⁸ Ọ̀ bụ̀ ezie na-enwere m ike n'ime Kraị̀st inye gị̀ iwu banyere ihe kwesiri ka i mee, ma agaghị̀ m eme otu a. ⁹ Kama, ọ̀ kaara m mma site na ndabere nke ìhụnanya, ìriřo gị̀ ya dị̀ ka ariřo. Ee, ọ̀ bụ̀ mụ̀ Pọ̀l, agadi nwoke ahụ̀ na onye mkpọ̀rọ̀ n'ìhì Kraị̀st Jisọ̀s na-ariřo gị̀ ariřo a. ¹⁰ Biko, ariřo m gị̀ n'isi Onisimọ̀s, onye e mere ka ọ̀ buru nwa m oge m nọ̀ n'ụ̀lọ̀ mkpọ̀rọ̀. ¹¹ Na mbu, o nweghị̀ uru ọ̀bụ̀la ọ̀ baara gị̀, ma ugbu a, ọ̀ baara mụ̀ na gị̀ uru.

¹² Ana m ezighachiri gị̀ ya ugbu a, ya bụ̀, onye bụ̀ obi* m ka m na-ezitere gị̀. ¹³ Ọ̀ gusiri m aguụ̀ ike ime ka mụ̀ na ya nọ̀du n'ebe a, ka o were ọ̀nọ̀du gị̀ na-ejere m ozi ọ̀ buladi dị̀ ka m nọ̀ na mkpọ̀rọ̀ n'ìhì ozioma. ¹⁴ Ma, a chọ̀ghị̀ m ime ihe ọ̀bụ̀la na-enwetaghị̀ nkwenye gị̀, ka ọ̀ ghara ìdị̀ ka i mere obioma gị̀ na mmanye. Kama, achoro m ka i mee ihe si gị̀ n'obi puta. ¹⁵ Ma eleghị̀ anya, ọ̀ bụ̀ n'ìhì nke a ka eji kewapu ya nwa oge nta site n'ebe ì nọ̀, bụ̀ ka i mesia nweghachi ya ebighi ebi. ¹⁶ Ọ̀ bughikwa ohu ọ̀zo, kama ọ̀ kariři ohu, maka ọ̀ dika nwanna a huru n'anya, okachasi n'ebe mụ̀ onwe m nọ̀, ma ọ̀ ga-abukwara gị̀ kariřhasia, ma n'anụ̀ ahụ̀ nakwa n'ime Onyenwe anyị̀.

¹⁷ N'ìhì nke a, ọ̀ buru na ì guru m dị̀ ka onye nnweko ihe, nabata ya dị̀ ka ì ga-esi nabata m. ¹⁸ Biko, ọ̀ buru na o meoro gị̀ n'uzo ọ̀bụ̀la, ọ̀ burukwa na o ji ugwo ọ̀bụ̀la, guo ya dị̀ ka ugwo m ji gị̀. ¹⁹ Mụ̀ bụ̀ Pọ̀l ji aka m dee nke a; aga m akwughachi gị̀. Ọ̀ bakwaghị̀ uru ichetara gị̀ ugwo ì ji m. N'ìhì na ugwo ì ji m bụ̀ gị̀ onwe gị̀. ²⁰ Nwanna m, mere m ihe a m na-ariřo gị̀ n'ìhì Onyenwe anyị̀. Mekwa ka obi m dị̀ ọ̀huru n'ime Kraị̀st. ²¹ Olileanya m siri m ike na ì ga-ana m nti, ana m edere gị̀ akwukwo a, na ì ga-eme, ma kariakwa ka m riřo.

* **1:12** 1:12 Maobu, onye m weere ka onwe m

²² Ihe ọzọkwa, bụ na m chọrọ ka ị kwadoro m ọnụụlọ ebe m ga-anọ dị ka ọbịa ma m bịa, maka enwere m olileanya na a ga-aza ekpere unu ime ka m si n'ebe a pụta bịakwute unu.

²³ Epafras, onye mụ na ya nọ n'ụlọ mkpọrọ n'ihi Kraịst Jisọs na-ekele gi.

²⁴ Mak, na Arịstakos, na Dimas, na Luk, ndị mụ na ha na-arụkọ ọrụ na-ekelekwu unu.

²⁵ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dinyere mmụọ unu.

Ndi Hibru

Okwu Chineke site n'Okpara ya

¹ Na mgbe ochie, Chineke gwara nna nna anyi ha okwu n'oge di iche iche site n'onu ndi amuma, na site n'uzo ndi ozo di iche iche. ² Ma n'oge ikpeazu ndi a, o gwala anyi okwu site n'onu Okpara ya, onye o nyefere ihe niile n'aka. O bu site n'aka ya ka o siri kee uwa niile na ihe di n'ime ya. ³ O na-enwuputa ebube ya na-anochitekwa anya udidi ya, ebe o ji okwu ya di ike na-ejikota ihe niile. Mgbe o sachapuru ma hichapukwa mmehie niile, o noduru n'aka nri nke Onye di ukwu, di elu n'eluigwe. ⁴ Ya mere, o burula onye di ukwu kariya ndi mmuo ozi di ka aha e nyere ya si di elu kariya nke ha.

Idi ukwu nke Okpara Chineke

⁵ Onye n'etiti ndi mmuo ozi ka o gwarala si,
"I bu Okpara m.

Taa aburula m Nna gi" *?

Maobu ozokwa,

"Aga m aburu ya Nna,

ya onwe ya ga-abukwara m Nwa" †?

⁶ Ozokwa, mgbe o mere ka nwa mbu ya bia n'uwa, o nyere iwu si,

"Ka ndi mmuo ozi Chineke niile fee ya ofufe." ‡

⁷ O kwukwara banyere ndi mmuo ozi ya, o siri,

"O na-eme ndi mmuo ozi ya ka ha buru ikuku,

na-emekwa ndi na-ejere ya ozi ka ha buru ire oku." §

⁸ Ma banyere Okpara ahụ, o siri,

"Ocheeze gi, O Chineke, ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

Mkpara omume ziri ezi ka mkpara alaeze gi ga-abu.

⁹ I huru ezi omume n'anya ma kpoo ihe ojoo asi.

N'ih i nke a, Chineke, nke bu Chineke gi, emeela ka idi elu kariya ndi ibe gi niile

site na ite gi mmanu nke onu." *?

¹⁰ O sikwara,

"Na mmalite, Onyenwe anyi, o bu gi toro ntoala uwa,
eluigwe bukwa oru aka gi.

¹¹ Ha ga-ala n'iyi, ma gi onwe gi ga-anogide.

Ha niile ga-aka nka dika uwe.

¹² I ga-apiakota ha,

gbanwee ha di ka akwa.

Ma gi onwe gi enweghi mgbanwe.

Onuogugu afo gi agaghi enwe ogwugwu ruo mgbe ebighi ebi." †

¹³ O nweela mmuo ozi obula o siri,

"Nodu ala n'aka nri m

ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi

ihe mgbakwas i ukwu nye ukwu gi" ‡?

* 1:5 1:5 Abụ 2:7 † 1:5 1:5 2Sa 7:14; 1Ih 17:13 ‡ 1:6 1:6 Dit 32:43 § 1:7 1:7 Abụ 104:4

* 1:9 1:9 Abụ 45:6,7 † 1:12 1:12 Abụ 102:25-27 ‡ 1:13 1:13 Abụ 110:1

14 Ndi mmuọ ozi niile, ha abughị mmuọ ndi na-ejere Chineke ozi, ndi a na-ezipu ka ha jee ozi n'ih i ndi ahụ ga-eketa nzọpụta?

2

Ido aka na nti banyere ige nti

¹ Ya mere, anyi aghaghị ilezi anya nke oma banyere ihe anyi nuruła, ka anyi hapu isi na ha wezuga onwe anyi. ² N'ih i na o buru na ozi ahụ e ziri site na ndi mmuọ ozi di ire, o burukwa na njehie maobu nnupu isi obula natara ahuhu kwesiri ya. ³ Anyi ga-esi anaa gbanari ntaramahuhu ma o buru na anyi eleghara oke nzoputa ahụ anya? O bu Onyenwe anyi kwuputara ya, bukwa nke ndi nuru ya gbaara anyi ama banyere ya. ⁴ Chineke n'onwe ya tukwasiri igba ama nke ya, site n'iru oru ebube na oru iribama, na oru itunanya di iche iche, nakwa ikesa otutu onyinye nke Mmuọ Nso, di ka ochicho ya siri di.

E mere ka Jisọs diri ka umunna ya

⁵ O dighi mgbe Chineke nyere ndi mmuọ ozi ike ichi elu uwa a. Anyi na-ekwu banyere uwa gaje ibia abia. ⁶ Otu onye agbaala akaebe n'ebe ozo,

"Gini ka mmadu bu i ji na-eche banyere ha?

Gini ka nwa nke mmadu bu iji na-elekota ya?

⁷ N'ih i na i mere ka ha di ala nwantakiri n'ebe ndi mmuọ ozi no;

i jikwa ebube na nsopuru kpube ya n'isi dika okpueze,

⁸ dokwaa ihe niile n'okpuru ukwu ya."*

Mgbe o mere ka ihe niile diri n'okpuru ya, o nwekwagh ihe obula o hapuru itinye n'okpuru ya. Ma otu o di, anyi ahubeghi ka e doro ihe niile n'okpuru ya. ⁹ Ma anyi na-ahụ Jisọs bu onye e mere ka o di ala nwantakiri oge karja ndi mmuọ ozi, ma ugbu a ejirila ebube na nsopuru kpukwas i ya n'isi, n'ih i ahuhu onwu nke o huru, ka o site n'amara Chineke detu onwu ire n'ih i mmadu niile.

¹⁰ Ebe e sitere na ya kpobata otutu umu n'ebube, o ziri ezi ka Chineke, onye ihe niile diri na onye kere ihe niile, mee ka onyeisi nzoputa ha buru onye zuruoke site n'ahuhu o huru. ¹¹ Onye ahụ na-eme mmadu ka o di nso, na ndi ahụ e mere ka ha di nso si n'otu ezinaulo. N'ih i ya, ihere adighi eme ya ikpo ha umunna ya. ¹² O siri, "Aga m ekwuputa aha gi nye umunna m,

n'etiti nzuko ka m ga-anọ buoro gi ahụ otuto."†

¹³ Ozokwa,

"Aga m atukwas i obi m na ya."‡

Ozokwa, o siri,

"Lee mu onwe m, na umu ndi Chineke nyere m."§

¹⁴ Ebe o bu na umu ndi ahụ ketara oke na anu ahụ na obara, ya onwe ya sooro ha keta oke n'udidi ahụ, ka o site n'onwu ya laa onye ahụ nwere ike onwu n'iyi, onye ahụ bu ekwensu. ¹⁵ Ma topu ndi ahụ niile egwu nke onwu mere ka ha buru ohu na ndu ha niile. ¹⁶ N'ih i na n'ezie, o bugh i ndi mmuọ ozi ka o na-enyere aka kama o bu umu umu Ebrahim. ¹⁷ N'ih i nke a, e mere ka o yie umunna ya n'ih e niile, ka o nwe ike ghoo onyeisi nchujaja kwesiri ntukwas i obi ma na nke nwere obi ebere n'ijere Chineke ozi, ka o nweekwa ike chuo aja ikpuchi

* 2:8 2:8 Abụ 8:4-6 † 2:12 2:12 Abụ 22:22 ‡ 2:13 2:13 Ajz 8:17 § 2:13 2:13 Ajz 8:18

mmehie mmadụ niile. ¹⁸ Ebe ọ bụ na ya onwe ya tara ahụhụ mgbe a na-anwa ya ọnwụnwā, o nwekwara ike inyere ndị a na-anwa ọnwụnwā aka.

3

Jisọs dị ukwu karịa Mosis

¹ Ya mere, ụmụna m dị nsọ, ndị so keta oke n'ọkpụkpọ eluigwe ahụ, ka echiche unu dīgide naanị na Jisọs. Onyeisi ozi na onyeisi nchụaja nke okwukwe anyị. ² O kwesiri ntụkwasi obi nye onye ahụ họtara ya dika Mosis si buru onye kwesiri ntụkwasi obi n'ije ozi ya n'ulo Chineke. ³ Ma Jisọs nwere ugwu na nsopuru karịa Mosis, dika onye na-ewu ulo si enwe ugwu na nsopuru karịa ulo o wuru. ⁴ N'ih i na ulo obula nwere onye wuru ya, maobu Chineke na-ewu ihe niile. ⁵ Mosis kwesiri ntụkwasi obi dika odibo n'ulo Chineke n'ihe niile,* sika otu a gbaa ama banyere ihe ndi a ga-ekwu n'odinihu. ⁶ Ma otu o di, Kraist kwesiri ntụkwasi obi dika okpara nke na-elekota ulo ya. Anyi gabukwanu ulo ya ma o buru na anyi ejidesie okwukwe anyi ike ya na olileanya nke anyi ji anya isi.

Ido aka na nti banyere ekweghi ekwe

⁷ Ya mere, di ka Mmụọ Nsọ na-asi,
“O buru na unu anu olu ya taa,

⁸ unu emela ka obi unu sie ike,
di ka unu mere n'oge nnupu isi
mgbe oge onwunwa n'ime ozara,

⁹ ebe nna nna unu ha noro nwa m onwunwa.

O bu ezie na ha huru akaoru m iri afo ano ndi a.

¹⁰ N'ih i nke a, ewere m iwe megide ogbo ahụ.

Asiri m, 'Obi ha na-akpafu akpafu mgbe niile.

Ha amatabeghi uzọ m niile.'

¹¹ Ya mere, anuru m iyi n'iwe m, si,

'Ha agaghi abanye n'izuike m ma oli.' †

¹² Lezienu anya, umunna m, ka ajo omume niile na ekweghi ekwe niile nke obi ghara idi n'ime onye obula n'etiti unu, nke ga-eme ka unu site n'iso Chineke di ndu tugharja. ¹³ Kama, na-agbanu onwe unu ume kwa ubochi niile dika a kporo ubochi ahụ Taa. Ka a hapu inwekwa onye obula a ga-esite n'aghugho nke mmehie mee ka obi ya sie ike.

¹⁴ Anyi bu ndi anyi na Kraist ga-eso kekorita oke ma o buru na anyi ga-ejidesi ya ike bu ntukwasi obi ahụ anyi nwere site na mmalite ruo ogwugwu. ¹⁵ Di ka e kwuru ya,

“Taa, o buru na unu anu olu ya.

Unu emela ka obi unu sie ike,
dika unu mere n'oge nnupu isi.” ‡

¹⁶ Olee ndi bu ndi ahụ nuru ma nupu isi? O bu na o bughi ndi niile ahụ Mosis duputara site n'ala Ijpt? ¹⁷ O bukwa olee ndi ka o wesoro iwe iri afo ano? O bu na o bughi ndi ahụ mehiera. Ndi ahụ ahụ ha dara n'ozara? ¹⁸ Olee ndi ahụ o nuru iyi na ha agaghi aba n'izuike ya? O bu na ha abughi ndi ahụ nupuuru ya isi? ¹⁹ Ugbu a, anyi maara na ha enweghi ike ibanye, n'ih i na ha bu ndi na-ekweghi ekwe.

* 3:5 3:5 Onu 12:7 † 3:11 3:11 Abu 95:7-11 ‡ 3:15 3:15 Abu 95:7,8

4

Ubochi izuike nye ndi nke Chineke

¹ Ya mere, ebe o bu na nkwa nke iba n'izuike ya ka ghere oghe, ka anyi kpachapu anya hu na o nweghi onye obula a ga-ahuta dika onye etozughi ya. ² N'ih i na-eziela anyi ozioma ahụ, di ka ezikwara ha: ma ozioma ahụ ha nuru abaraghi ha uru n'ih i na ha ejighi okwukwe nara ya. ³ Ma anyi bu ndi kweere na-abanye n'ebe izuike ahụ, di ka Chineke si kwuo,
"Anuru m iyi n'iwe m,

'Ha agaghi abanye n'izuike m ma oli.' **

O kwuru nke a n'agbanyeghi na o ruchaala oru ya site na ntola uwa. ⁴ N'ih i n'otu ebe, o nweela ihe o kwuru banyere ubochi nke asaa site n'okwu ndi a: "Chineke zuru ike site n'oru ya niile, n'ubochi nke asaa." † ⁵ Ma n'ebe a kwa, e kwuru, "Ha agaghi abanye n'ebe izuike m ma oli." ‡

⁶ Ebe o bu na ohere dijiri ufodu mmadu ibanye n'ime ya, ma ndi ahụ buru uzọ nata ozioma ahụ abanyeghi n'ih i nupu isi. ⁷ O weputara ubochi ozọ nke o kporo Taa, o sitere n'onu Devid kwuo okwu ahụ e kwurula ihe banyere n'oge gara aga si,
"Taa, o buru na unu anu olu ya,

unu emela ka obi unu sie ike." §

⁸ N'ih i na a si na Joshua nyere ha ezumike, o gaghi ekwu banyere ubochi ozọ. ⁹ Otu ubochi izuike foduru nye ndi nke Chineke. ¹⁰ N'ih i na onye obula banyere n'ezumike ya esitela n'oru nke ya onwe ya nwee izuike di ka Chineke siri banye n'izuike nke ya. ¹¹ Ya mere, ka anyi mee ka ike anyi ha, ka anyi banye n'ebe izuike ahụ, ka o hapu idikwa onye obula nke na-agaghi aba n'ih i inomi ekweghi ekwe ha.

¹² N'ih i na okwu Chineke di ndu dikwa nkọ. O di nkọ karịa mma ihu abuo obula. O na-aduba ruo na-ikewa mkpuruobi na mmuo, ma rukwaa na ebe nkwonkwo na umi kewakwara onwe ha. O na-enyocha ochicho na echiche obi ndi mmadu. ¹³ O dighi ihe obula n'ime ihe niile e kere eke puru izo onwe ya site n'ebe Chineke no. Ihe niile ghere oghe, ma gbarakwa oto n'ihu anya ya. O bu n'ihu ya ka anyi niile ga-aza ajuju banyere ndu anyi niile.

Jisosh onyeisi nchujaja anyi

¹⁴ Ebe o bu na anyi nwere onyeisi nchujaja di ukwu, onye nke gafferela n'elugwe, Jisosh Okpara Chineke, ka anyi jidesienu okwukwe anyi ike. ¹⁵ N'ih i na anyi nwere onyeisi nchujaja nke nwere ike ighota adighi ike anyi. A nwara ya onwunwa n'uzo niile di ka a na-anwa anyi taa. Ma, o meghe mmehie n'uzo obula mgbe a nwara ya. ¹⁶ Ya mere, ka anyi bjaruo ocheeze amara ahụ nso na-atughi egwu, ka anyi si otu a nata ebere, ma chotakwa amara nke ga-enyere anyi aka n'oge mkpa.

5

¹ A na-esite n'etiti ndi mmadu horo onyeisi nchujaja obula, ka o nnochite anya ndi mmadu n'ih e banyere ife Chineke, ka o na-eche onyinye na-achukwa aja maka mmehie di iche iche. ² Ebe o bu na

* 4:3 4:3 Abụ 95:11 † 4:4 4:4 Jen 2:2 ‡ 4:5 4:5 Abụ 95:11 § 4:7 4:7 Abụ 95:7,8

ya onwe ya bu onye na-adighi ike, o puru iji nwayoo na-emeso ndi na-amaghi ihe na ndi na-ejehie uzọ omume. ³ N'ihhi nke a, o ghaghi ichu aja maka mmehie nke onwe ya na nke ndi mmadu. ⁴ O nweghi onye na-ewere ugwu a n'onwe ya, kama o bu Chineke na-akpo dika o si kpo Eron.

⁵ N'otu aka ahụ kwa, Kraist enyeghi onwe ya ebube nke ibu onyeisi nchujaja, kama Chineke siri ya,
"I bu Okpara m.

Taa aburula m Nna gi."*

⁶ N'ebe ozọ, o kwuru,

"Di ka usoro Melkizedek si di,

i bu onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi."†

⁷ Mgbe o ka di ndu n'anụ ahụ, o ji oke olu na anya mmiri kpee ekpere rikwa aririo nye onye ahụ puru izoputa ya site n'onwu. A nukwara olu ya n'ihhi ndu nrube isi na mweda n'ala ya. ⁸ O bu ezie na o bu Okpara ma o mutara irube isi site n'ahuhu o tara. ⁹ Ma mgbe e mere ka o zuo oke, o ghoro isi nke nzoputa ebighi ebi nye ndi niile na-erubere ya isi. ¹⁰ Ebe Chineke mere ya onyeisi nchujaja n'usoro Melkizedek.

Ido aka na nti banyere idapu n'okwukwe

¹¹ O di otutu ihe ozọ anyi nwere ikwu banyere ya, ma o siri ike ikowa ya n'ihhi na unu adighi amuta ihe osiso. ¹² N'ezie, ugbo a, unu kwesiri ibu ndi ozizi nye ndi ozọ, ma unu ka no na-achọ onye ga-ezikwa unu ukpuru mbu nke okwu Chineke. Unu na-achọ mmiri ara kama nri siri ike. ¹³ Onye obula nke na-anu ara, ka bu nwantakiri, o matabeghi ozizi banyere ezi omume. ¹⁴ Nri di ike diri ndi tozuru oke, ndi siterela n'ihe ha na-eme zuo onwe ha ichoputa ihe di iche n'etiti ezi ihe na ajo ihe.

6

¹ Ya bu ka anyi na-aga n'ihu n'ihe mmuta zuru ezu, ka anyi gharakwa inogide n'ihe mmuta mbu ahụ nke anyi nwere banyere Kraist. Anyi agaghi alaghachi azu ito ntala ncheghari ozọ site n'oru ndi nwuru anwu n'okwukwe n'ebe Chineke no, ² na-akuzi banyere ime baptizim na ibikwasị aka n'isi na onyinye nke Mmuo Nso, na mbilite n'onwu na ikpe ebighi ebi. ³ Anyi ga-eme nke a ma Chineke kwe.

⁴ Ma o dighi mfe ikpoghachi ndi dara ada ozọ, bu ndi natarala ihe ahụ na mbu, ndi detukwara onyinye amara di iche iche nke si n'eluigwe bia ire, ndi ketakwara oke Mmuo Nso, ⁵ ndi detukwara idi mma nke okwu Chineke ahụ ire na ike nke uwa na-abia, ⁶ ma mesia dahie n'onwe ha, o bu ihe siri ike ikpoghachite ha ruo ncheghari. Ha na akpogidekwa Okpara Chineke n'obe ozọ, na emenyekwa ya ihere n'ihu oha mmadu. ⁷ N'ihhi na ala ahụ nke na-amị mmiri na-ezokwasị n'elu ya mgbe niile, na-amiputa mkpuru bara uba nye ndi e ji maka ha ko ya, na-enweta ngozi n'aka Chineke. ⁸ Ma o buru na o puo naani ogwu na ahijia, o baghi uru obula. Kama, o ga-abu ihe a buru onu, nke ogwugwu ya ga-abu ikpo ya oku.

⁹ Ma o bu ezie na anyi na-ekwu otu a, ezi ndi enyi m, anyi nwere ntukwasị obi maka ihe di ezi mma banyere unu, bu ihe ndi ha na nzoputa so bia. ¹⁰ Chineke abughi onye na-ekpe ikpe n'ezighi ezi. O

* 5:5 5:5 Abụ 2:7 † 5:6 5:6 Abụ 110:4

gaghị echefu orụ niile unu ruru ya. Ọ gaghị echefu ihunanya niile unu gosiri n'ihu ya site n'igara ndi nsọ ozi, dika unu na-aga n'ihu na-emekwa. ¹¹ Anyi chorọ ka onye obula n'ime unu nogidesie ike n'otu inu oku n'obi ahụ ruo ogwugwu ihe niile, ka unu nwee olileanya inwezu ihe niile unu na-atụ anya ya mgbe oge ruru. ¹² Anyi achoghị ka unu buru ndi umengwu, kama ka unu buru ndi na-enomi ndu ahụ jiri okwukwe na ntachiobi nweta ihe ahụ e kwere na nkwa.

Chineke adighi agbanwe uche ya

¹³ Mgbe Chineke kwere Ebrahim nkwa, o ji onwe ya nwo iyi, n'ihu na o dighi onye ozọ di ukwu karịa ya, ¹⁴ na-asị, "N'ezie aga m agozi gi, nyekwa gi otutu umu umu."* ¹⁵ Ebrahim nwere ndidi, natakwa ihe e kwere ya na nkwa.

¹⁶ Umu mmadu na-eji ndi ka ha ukwu nwo iyi, iyi anuru n'uzo di otu a na-eme ka ihe e kwuru guzosie ike ma wezugakwa iru uka niile n'etiti mmadu. ¹⁷ Ya mere, mgbe Chineke chorọ igosi ndi ahụ ga-eketa nkwa ahụ, udidi izuzu ya, o jiri inu iyi mee ka o doo ha anya na izuzu ya adighi agbanwe agbanwe. ¹⁸ Ka o ga-abu site n'ihe abuo na-enweghi mgbanwe, nke na-agaghị ekwe omume izi Chineke dika onye ugha, anyi bu ndi gbara oso ndu ga-enweta agbamume siri ike iji jide olileanya e dobeere anyi. ¹⁹ Anyi nwere olileanya a di ka arilika nke mkpuruobi nke guzosiri ike ma burukwa nke e chekwara. Ọ na-abanye n'ime ime ebe nchujaja ahụ n'azu akwa mgbochi ²⁰ ebe Jisos onye buru anyi uzo, abanyela n'ihu anyi; o gholarala anyi onyeisi nchujaja ruo mgbe ebighi ebi di ka usoro Melkizedek si di.

7

Melkizedek onye nchujaja

¹ Melkizedek a bu eze Salem, burukwa onye nchujaja Chineke Onye kachasi ihe niile elu. Ọ zutere Ebrahim mgbe o si na mmeri o meriri otutu ndi eze ahụ na-aloghachi, goziekwa ya. ² Ebrahim nyekwara ya otu uzo n'ime uzo iri nke ihe niile. Ihe mbu aha ya putara bu, "eze ezi omume," ozokwa bu "eze nke Salem," nke putara, "eze udo." ³ O nweghi nna, o nwekwaghị nne, nke o na-enwe agburu. O nweghi mmalite nke ubochi a muru ya, maobu ogwugwu ndu, e mere ya di ka Okpara Chineke. Ọ na-anogide buru onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi.

⁴ Leenu otu o siri buru onye di ukwu, o buladi Ebrahim bu nna nna anyi nyere ya otu uzo n'ime uzo iri site n'ihe o kwatara n'agha! ⁵ Ma otu o di, iwu kwadoro ka umu Livayi bu ndi ghoru ndi nchujaja na-anakota otu uzo n'ime uzo iri site n'aka ndi ozo, ya bu, site n'aka ndi umunna ha ndi Izrel, n'agbanyeghi na umunna ha ndi ahụ bukwa umu umu Ebrahim. ⁶ Ma nwoke a bu onye na-esiteghi n'agburu naara otu uzo n'uzo iri site n'aka Ebrahim ma goziekwa ya bu onye ahụ nke natara nkwa ahụ. ⁷ O nweghi irurita uka obula di ya, na onye di ukwu na-agozi onye di nta. ⁸ N'otu aka ahụ, ndi na-anata otu uzo n'uzo iri bu mmadu na-anwu anwu, ma n'aka nke ozo, onye na-anata ya bu onye ahụ e kwuputara na o na-adi ndu. ⁹ Mmadu puru isi na Livayi onye natara otu uzo n'uzo iri kwuru otu uzo n'uzo iri nke ya

* 6:14 6:14 Jen 22:17

site n'aka Ebrahim. ¹⁰ N'ih i na mgbe Melkizedek zutere ya, o ka no n'afọ nna nna ya.

Jisọs di ka Melkizedek

¹¹ O buru na a puru ime ka mmadu zuo oke site n'onodu ndi nchujaja ndi Livayi, n'ih i na o bu site n'iwu e nyere ndi mmadu ka e ji hiwee onodu ndi nchujaja. Olee uru o bara ka onye nchujaja ozo bia, di ka usoro Melkizedek si di, na-abugh di ka usoro nke Eron? ¹² Ebe a gbanwere onodu ndi nchujaja, n'otu aka ahụ, a ghaghị igbanwekwa iwu. ¹³ N'ih i na onye ahụ e kwuru ihe ndi a banyere ya sitere n'agburu ozo, nke o dibeghi onye obula sitere na ya ruru oru di n'ebe ichu aja. ¹⁴ O bu ihe a mara nke oma na Onyenwe anyi si n'agburu Juda puta, Mosis n'onwe ya akpotugh agburu ahụ aha mgbe o na-ekwu banyere ndi nchujaja. ¹⁵ E meela ka a ghotu okwu anyi na-ekwu nke oma, mgbe onye nchujaja ozo yiri Melkizedek putara. ¹⁶ Onye ghoru onye nchujaja ma o bugh site n'usoro iwu nke omumu ndi nchujaja, kama site n'ike di na ndu nke na-apugh i la n'iyi. ¹⁷ N'ih i na-agbara akaebe banyere ya, si,

"Gi onwe gi, bu onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi,

di ka usoro Melkizedek si di."*

¹⁸ N'otu aka ahụ, e wezugala usoro iwu ochie ahụ n'ih i adighi ike ya na n'ih i abaghi uru ya ¹⁹ (n'ih i na iwu ahụ emeghi ka ihe obula zuo oke), ma n'aka nke ozo, e webatala olileanya ka mma, bu nke anyi na-esite na ya bjaruo Chineke nso.

²⁰ Ma e ji inu iyi mee ka onodu onyeisi nchujaja a guzosie ike. O nweghi iyi a nuru mgbe ndi ozo ghoru ndi nchujaja. ²¹ Ma onye nke a ghoru onye nchujaja site n'inu iyi mgbe onye ahụ gwara ya,

"Onyenwe anyi anuola iyi,

o gaghi agbanwe obi ya,

'I bu onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi.' †

²² N'ih i nke a, Jisọs aghoala onye na-akwagide ogbugba ndu ka mma.

²³ Ihe ozo, ndi nchujaja nke ochie ahụ di otutu n'onuogugu n'ih i na onwu gbochiri ha iga n'ihu n'oru ha. ²⁴ Ya mere, ebe o na-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi, o na-abukwa onyeisi nchujaja mgbe niile. ²⁵ Ya mere o nwere ike izoputa ruo mgbe niile ndi ahụ na-abiakwute Chineke site na ya, n'ih i na o na-adi ndu ruo mgbe niile irio aririo n'ih i ha.

²⁶ Ya mere, o di mkpa na anyi ga-enwe onyeisi nchujaja di otu a, bu onye di nso, na onye na-enweghi ntufo, na onye di ocha, na onye e kewapuru site n'ebe ndi mmehie no, ma buliekwa ya elu karja n'eluigwe. ²⁷ O dighi ka ndiisi nchujaja ndi ozo, n'ih i na o dighi mkpa na o ga-achu aja kwa ubochi, n'ih i mmehie nke aka ya, na n'ih i mmehie nke ndi ozo. Naani otu aja nke diri mgbe niile ka o churu maka mmehie mgbe o weere onwe ya nye di ka aja. ²⁸ N'ih i na iwu na-ahoputa di ka ndiisi nchujaja ndi mmadu na-adighi ike. Ma okwu nke inu iyi ahụ, nke na-eso iwu n'azu, hoputara Okpara, onye e mere ka o zuo oke ruo mgbe ebighi ebi.

8

Onyeisi nchujaja nke ogbugba ndu ohuru

* 7:17 7:17 Abụ 110:4 † 7:21 7:21 Abụ 110:4

¹ Isi okwu di n'ihe niile anyi na-ekwu bu nke a, na anyi nwere onyeisi nchujaja di otu a, bu onye na-anodu ala n'aka nri nke ocheeze onye ahụ kachasi ihe niile elu n'eluigwe. ² Onye na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ, bu ezi ulo ikwu ahụ Onyenwe anyi ji aka ya wuo, o bughị mmadu wuru ya.

³ A hoputara onyeisi nchujaja obula ka o na-achụ aja na-enyekwa onyinye. N'ih i nke a, o kwesikwara ka o nwee ihe o ga-eji na-achụ aja. ⁴ A sikwari na o no n'ụwa, o garaghị a bu onye nchujaja n'ih i na e nwere ndi nchujaja na-achụ aja di ka usoro iwu si di. ⁵ Ha na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ nke bu oyiyi na onyinyo banyere ihe nke di n'eluigwe. O bu nke a mere e ji doo Mosis aka na nti mgbe o na-akwado iwu ulo ikwu ahụ, "Lezie anya hu na i mere ihe niile n'usoro di ka e si gosiri gi n'elu ugwu."* ⁶ Ma otu o di, o natara oru ije ozi kariri nke ha, di ka onye ogbugbo nke ogbugba ndu di elu kari nke ochie, ebe ogbugba ndu nke ohuru a o mere ka o diri n'etiti ya na mmadu dabeere na nkwa di mma kari.

⁷ O buru na ogbugba ndu ochie ahụ zuruoke, o garaghị aba uru ka achowa ogbugba ndu ozo. ⁸ Ma Chineke choputara ezughi oke ha mgbe o siri,

"Lee, oge na-abia, ka Onyenwe anyi kwuputara,
mgbe m ga-eme ka ogbugba ndu ohuru
diri n'etiti mu na ulo Izrel,
nakwa ulo Juda.

⁹ O bughị udi ogbugba ndu
mu na nna nna ha gbara,
mgbe m jidere ha n'aka
site n'ala Ijpt duputa ha,
n'ih i na ha anogideghi buru ndi kwesiri ntukwasị obi idebe ogbugba
ndu m.

N'ih i ya, echepuru ihu m n'ebe ha no,
ka Onyenwe anyi kwuputara.

¹⁰ Ma nke a bu ogbugba ndu m ga-eme ka o diri n'etiti mu onwe m na
ulo Izrel,
mgbe oge ndi ahụ gasiri, otu a ka Onyenwe anyi kwubiri.

Aga m etinye iwu m n'ime uche ha,
dekwasị ya n'obi ha.

Aga m abụ Chineke ha,
ha onwe ha ga-abukwa ndi m.

¹¹ O dighi onye obula n'etiti ha ga-akuziri onye agbataobi ya ihe,
maobu otu onye asi ibe ya, 'Mara Onyenwe anyi,'
n'ih i na ha niile ga-ama onye m bu,
site n'onye dikarisiri nta ruo n'onye dikarisiri ukwu.

¹² N'ih i na aga m agbaghara ajo omume ha,
agaghị m echetakwa mmehie ha niile ozo."†

¹³ Mgbe o kwuru okwu banyere ogbugba ndu ohuru, o putara na
nke ochie ahụ aburula ihe gabigara agabiga. Ihe di ochie nke gabigara
ga-emesia ghara idikwa.

9

Ebe ofufe nke ụwa na nke eluigwe

* 8:5 8:5 Opu 25:40 † 8:12 8:12 Jer 31:31-34

¹ Ọgbugba ndụ nke mbụ nwere usoro ofufe na ebe nsọ nke ụwa nke a e jiri aka wuo. ² E guzobere ụlọ ikwu. N'ọnuụlọ nke mbụ n'ụlọ ikwu ahụ, e nwere ihe idoba iheokụ, na tebul, na achicha e doro nsọ. Aha ọnuụlọ nke mbụ a bụ Ebe Nsọ. ³ N'azụ akwa mgbochi nke abụọ ka e nwere ọnuụlọ a na-akpọ Ebe Kachasi Nsọ, ⁴ nke nwere ebe ichu aja mgbaisioma* e ji ọlaedo wuo, na igbe ọgbugba ndụ ahụ nke e jiri ọlaedo machie ahụ ya niile. Ihe dị n'ime ite ahụ bụ mánà na mkpanaka Erọn nke ahụ puputara ahijia, ya na mbadamba nkume e dekwasiri iwu ọgbugba ndụ. ⁵ Ihe dị n'elu igbe a bụ cherubim nke ebube ya, na-ekpuchite oche amara ahụ. Ma anyị enweghi ike ikowacha ihe niile ndi a n'ozuzu oke ugbu a.

⁶ Mgbe e doro ihe niile ndi a n'usoro, onye nchujaja na-abata mgbe ọbula n'ime ọnuụlọ nke mbụ nke ụlọ ikwu a. N'ebe a ka ọ na-arụ ọrụ o ketara iru. ⁷ Ma ọ bụ naanị onyeisi nchujaja na-abanye n'ime ọnuụlọ nsọ nke abụọ, naanị otu ugboro n'afọ. Ọ na-ejikwa ọbara na-aba n'ebe ahụ, iji chuo aja maka onwe ya na n'ihì mmehie ndi mmadu mere na-amaghi ama. ⁸ Site na nke a, Mmuo Nsọ na-egosi na ụzọ e si abanye n'Ebe Kachasi Nsọ ahụ bụ ihe na a ka aputabeghi ihe, ebe ọ bụ na ụlọ ikwu nke mbụ ahụ ka na-eguzo. ⁹ Nke a bụ ihe ilu banyere oge ugbu a. Site na nhazi nke a, onyinye na aja niile a na-achụ enweghi ike ime ka akonuche onye na-efe ofufe zuo oke. ¹⁰ Kama ha bụ naanị usoro iwu metutara ihe oriri na ihe ọnuñu na ụdi baptizim di iche iche nke anu ahụ, bụ nke e nyere ka a na-eme ya ruo mgbe a ga-edozighari ihe niile.

Ọbara nke Kraist

¹¹ Mgbe Kraist biara di ka onyeisi nchujaja nke ezi ihe ahụ di ugbu a, site n'ụlọ ikwu di ukwu zuruoke nke a na-ejighi aka mee, nke na-esoghi n'ihe e kere eke, ¹² o jighi ọbara umu ewu na nke umu ehi banye n'ebe ahụ, kama o ji ọbara nke ya onwe ya banye n'Ebe ahụ Kachasi Nsọ naanị otu mgbe, jiri ya wetara anyi niile mgbaputa ebighi ebi. ¹³ Ma ọ buru na ọbara ewu na nke oke ehi di iche iche, ya na ntụ nwa agboghọ ehi, nke e fekwasiri ndi ruru aru, puru ido ha nsọ, meekwa ka ha di ọcha n'elu ahụ. ¹⁴ Ọbara Kraist onye sitere na Mmuo di ebighi ebi were onwe ya churo Chineke aja n'enweghi ntupo ọbula, ọ ga-esi ana gbara isachapu omume ruru unyi nke akonuche anyi, ka anyi nwee ike ife Chineke di ndu.

¹⁵ N'ihì nke a, ọ bụ onye ogbugbo nke ọgbugba ndu ọhuru, ka ndi a kporo site na ya nata ihe nketa ebighi ebi ahụ bụ nke e kwere ha na nkwa. A puru ime nke a n'ihì ọ nwuola onwu gbaputa umu mmadu site n'ikpe omuma nke mmehie ha mere n'okpuru ọgbugba ndu nke mbu ahụ.

¹⁶ Ọ buru na mmadu ekee ekpe mgbe ọ nọ ndu, a na-ebu ụzọ achoputa ma onye kere ekpe ahụ ọ nwuola. ¹⁷ Ekpe na-amalite idi ire mgbe onye kere ekpe ahụ nwuru, n'ihì na ihe mmadu kere n'ekpe anaghi adi ire mgbe onye kere ya ka di ndu. ¹⁸ Ọ bụ nke a mere ọ buladi ọgbugba ndu ochie ahụ jiri buru ihe na-adighi ire ruokwa mgbe ọbara batara na ya. ¹⁹ Mgbe Mosis kwuputachara ndi mmadu iwu ahụ, o weere ọbara umu ehi na ewu, ya na mmiri, ogbo uhie na hiso fesaa

* 9:4 9:4 Maobu, ihe ndi bekee na-akpo insensi

n'akwukwo iwu ahụ nakwa n'elu mmadụ niile. ²⁰ Na-ekwu, "Nke a bụ ọbara ogbugba ndụ ahụ nke Chineke nyere unu iwu."† ²¹ N'otu aka ahụ, o fesakwara ọbara ahụ n'elu ulọ ikwu na n'elu ihe niile dị n'ulọ ikwu, bụ ihe niile e ji efe ofufe. ²² N'ikwu eziokwu, dika iwu si dị, ọ dịghị ihe ọbụla nke a na-adighị eji ọbara edo ọcha. Ọ bụrụ na a wusighị ọbara, mgbaghara mmehie adighị.

Aja Kraịst churụ na-ewepụ mmehie

²³ O kwesiri ka e si otu a mee ka ihe ndị a yiri ihe ndị dị n'eluigwe dị ọcha, ma ihe ndị dị n'eluigwe n'onwe ha kwesiri ka e nye ha aja dị mma karịa. ²⁴ N'ihị na ọ bughị n'ebe nso nke mmadụ jiri aka wuo, nke yiri nke dị n'eluigwe, ka Kraịst banyere, kama ọ banyere n'ime eluigwe n'onwe ya, bụ ebe ọ na-anọchite anya anyị ugbo a n'ihu Chineke. ²⁵ Ọ banyeghị na ya ka o were onwe ya chụọ aja otutu ugboro, dị ka onyeisi nchụaja na-eji ọbara na-abughị nke ya na-abanye n'Ebe ahụ Kachasi Nso kwa afọ. ²⁶ Ọ bụrụ na o si otu a dirị, ọ gaara abụ onye na-ahụ ahụhụ mgbe kemgbe e kere uwa. Ma, dị ka o si dị, ọ b́ara naanị otu ugboro n'ogwugwu oge ndị a, iwezuga mmehie site n'iji onwe ya chụọ aja. ²⁷ Dị ka ọ bụ ihe a kwadooro mmadụ ọbụla inwu naanị otu ugboro, ma e mesia ikpe esochie, ²⁸ otu a ka e si chụọ Kraịst dị ka aja naanị otu ugboro iwepụ mmehie otutu mmadụ. Ọ ga-abighachi nke ugboro abụọ, ma ọ bughị n'ihị ibu mmehie, kama ọ bụ n'ihị iweta nzoputa nye ndị ahụ niile na-eche ọbibiya ya.

10

Kraịst churụ aja naanị otu ugboro

¹ Iwu ahụ bụ naanị onyinyo na-egosi ihe ọma gaje ibi. N'ihị ya, o zughị oke n'onwe ya isite n'aja ndị ahụ a na-achụ mgbe mgbe kwa afọ, mee ka ndị ahụ na-abjaru nso ife ofufe zuo oke. ² Ma ọ bughị otu a, ọ bụ na a gabeghị akwusị ichụ aja ndị a? Ọ bụrụ na a sachapula njo ndị na-efe ofufe na mbụ, akonuche ha agaghikwa ama ha ikpe mmehie ha. ³ Ma nke bụ eziokwu bụ na ihe aja ndị a na-eme bụ ichetara ha mmehie ha kwa afọ niile. ⁴ N'ihị na ọ bụ ihe na-apughị ime eme na ọbara oke ehi na nke umu ewu dị iche iche ga-asachapụ mmehie.

⁵ Ya mere mgbe Kraịst b́ara n'ụwa, ọ siri,
"Aja na onyinye abughị ihe i choro
kama i kwadoro ahụ nye m.

⁶ Aja nsure oku na aja a churụ maka mmehie,
ha abughị ihe dị ezi mma nye gi.

⁷ Mgbe ahụ ka m siri, 'Lee, ab́ala m Chineke m, ime ihe i na-achọ.

Nke a bukwa ihe e dere banyere m n'ime akwukwo mpiakota.' " *
⁸ O kwuru na mbụ, "Aja dị iche iche, na onyinye, na aja nsure oku na aja mmehie adighị atọ gi uto, ha adighikwa amasi gi" (a churụ aja ndị a dika iwu si dị). ⁹ O kwukwara ọzọ, "Lee ab́ala m ime uche gi." Ọ kagburu aja nke mbụ ahụ ma were aja nke abụọ dochie n'onodu ya. ¹⁰ Site n'ime uche Chineke, e mere ka anyị dị nso site n'aja Jisọs Kraịst ji onwe ya chụọ naanị otu ugboro.

Aja Kraịst churụ zubigara oke

11 Onye nchụaja ọbụla na-eguzo kwa ụbọchị na-efe ofufe, na-achukwa otu aja ahụ ugboro ugboro, bụ aja nke na-enweghị ike isachapụ mmehie. 12 Ma mgbe Kraịst chụchara naanị otu aja ahụ, otu ugboro n'ihị mmehie niile, ọ nọdurụ ala n'aka nri Chineke. 13 Ebe ahụ ka ọ nọ ugbo a na-eche ka ndị iro ya niile buru ihe mgbakwasị ukwụ ya. 14 N'ihị na o sitela n'otu aja mee ka ndị ahụ a na-eme ka ha dịrị nsọ zuo oke mgbe niile.

15 Mmụọ nsọ na-agbakwara anyị ama banyere ihe ndị a mgbe o buru ụzọ kwuo:

16 “Nke a bụ ọgbụgba ndụ ahụ mụ na ha ga-agba mgbe oge ndị ahụ gasiri, ka Onyenwe anyị kwuru.

Aga m etinye iwu m n'obi ha.

Aga m edekwasịkwa ha n'uche ha.”†

17 O kwukwara si,

“Agaghị m echetakwa mmehie ha

na mmebi iwu ha niile ọzọ.”‡

18 Ya mere, ebe ọ bụ na a gbagharala mmehie ndị a, ọ dịkwaghị mkpa ịchụ ajọ ọzọ maka mgbaghara mmehie.

Ọkpụkpọ oku banyere inwe mkpebi

19 N'ihị nke a, ụmụnna m, ebe anyị nwere nkwuwa okwu ibanye n'Ebe Kachasi Nsọ site n'ọbara Jisọs, 20 bụ ụzọ ọhụrụ nke o meghere nye anyị, nke dị ọhụrụ ma dịkwa ndụ site n'akwa mgbochi ahụ nke bụ ahụ ya, 21 ebe anyị nwekwara onye nchụaja dị ukwu, nke na-elekota ụlọ Chineke, 22 ka anyị bjaruo nso site n'obi dị ọcha, na ntụkwasi obi zuru ezu nke okwukwe, ka anyị buru ndị a sachara obi ha site n'akonuche ruru aru, ka anyị burukwa ndị e ji mmiri dị ezigbo ọcha sachaa ahụ anyị. 23 Ya mere, ka anyị jidesie nkwpụta nke olileanya anyị ike, n'ihị na onye ahụ kwere nkwa kwesiri ntụkwasi obi. 24 Ka anyị tugharịa uche otu anyị ga-esi kpalie ibe anyị n'ihunanya na ezi ọrụ. 25 Ka anyị gharakwa ichefu nzuko anyị dị ka ufodu na-eme, kama ka anyị na-agbarịta onwe anyị ume, karịsịa, ugbo a ụbọchị ahụ na-abịa nso.

Idọ aka na ntị banyere mmehie

26 Ọ buru na anyị akpachapụ anya na-anogide na mmehie mgbe anyị matachara eziokwu ahụ, o nwekwaghị aja ọzọ fodoru a ga-achụ banyere mmehie niile. 27 Kama naanị ikpe dị oke egwu, nke ga-adị ka ọkụ na-ere ike ike, nke ga-erechapụ ndị niile bụ ndị iro. 28 Onye ọbụla dara iwu Mosis, na-anwu na-enweghị ebere, site n'akaebe mmadu abuo maobu atọ gbara megide ya. 29 Ọ buru na ọ dị otu a, olee ụdị ahuhụ unu chere na a ga-enye onye leiri Ọkpara Chineke, ginị ka a ga-eme onye meruru ọbara nke ọgbụgba ndụ nke e ji doo ya nsọ, na onye kpasuru mmụọ nke amara ahụ iwe? 30 N'ihị na anyị maa onye ahụ kwurunụ, “Ibọ ọbọ diri m, aga m akwughachi,”§ ọzokwa, “Onyenwe anyị ga-ekpe ndị ya ikpe.”* 31 Ọ bụ ihe dị oke egwu idaba n'aka Chineke dị ndụ.

32 Ma chetakwanụ ụbọchị mbụ ndị ahụ, mgbe unu natachara ihè, unu nogidesikwara ike n'agbanyeghị oke ahuhụ niile unu tara.

† 10:16 10:16 Jer 31:33 ‡ 10:17 10:17 Jer 31:34 § 10:30 10:30 Dit 32:35 * 10:30 10:30 Dit 32:36; Abụ 135:14

³³ Mgbe ufodu, a kpariri unu n'ihu oha, unu natakwara mkpagbu. N'oge ozo, unu soro ndi e si otu a mesoo mmeso. ³⁴ Unu were obi ebere soro ndi no n'ulo mkporo taa ahuhu, unu jikwa onu nabata ya mgbe a nakorochara unu ihe niile unu nwere, n'ihu na unu onwe unu matara na unu nwere ihe ka mma, nke na-anogide. ³⁵ Ya mere, unu ahapukwala ntukwasị obi unu ahụ, n'ihu na o na-eweta ugwo oru di ukwu.

³⁶ N'ihu ya, unu kwesiri inwe ndidi ka o ga-abu na mgbe unu mere uche Chineke unu ga-anata ihe e kwere na nkwa. ³⁷ N'ihu,

“Na oge na-adighi anya,
onye ahụ nke na-abia ga-abia
o gaghị anokwa odu.”

³⁸ Ma,

“Onye ezi omume nkem ga-esite n'okwukwe di ndu.

Mkpurubi m agaghị e nwee mmasi
n'ime onye obula na-alaghachi azu.”†

³⁹ Ma anyi abughị ndi na-alaghachi azu si otu a laa n'iyi. Kama anyi dinyere ndi nwere okwukwe, burukwa ndi a zoputara.

11

Okwukwe

¹ Ugbu a, okwukwe bu inwe obi ike banyere ihe ndi a na-ele anya ha na inwe owuweanya banyere ihe a na-ahubeghi anya. ² N'ihu na o bu site n'okwukwe ka e ji gbaara ndi ochie ama.

³ O bu site n'okwukwe ka anyi ji ghotu na e mere uwa na ihe niile anyi na-ahu anya site n'okwu Chineke. N'ihu nke a, ihe anyi na-ahu anya ugbu a bu ihe e mere site n'ihu anyi na-adighi ahụ anya.

Ebel

⁴ Ebel sitere n'okwukwe chuo aja di mma nye Chineke karija aja nke Ken churu; nke e si na ya ganye ya n'onye ezi omume. Chineke kwuru okwu banyere onyinye ya. Ma ugbu a, o bu ezie na o nwuolari ma o ka na-ekwu okwu site n'okwukwe.

⁵ E sitere n'okwukwe kupu Enok nke putara na o nwughị anwu, a hukwaghị ya ozo n'ihu na Chineke akporola ya.* Ma tupu e kuru ya, e mere ka anyi mara na o mere ihe masiri Chineke. ⁶ O bu ihe siri ike mmadu ime ihe ga-atu ya utu ma o buru na onye ahụ enweghi okwukwe. N'ihu na onye na-abiakwute Chineke nso aghaghị ikwe na o di. Na o bukwa onye na-akwughachi onye obula na-achosi ya ike ugwo.

Noa

⁷ Site n'okwukwe, Noa, onye nke a doru aka na nti gbasara ihe ndi a na-ahubeghi anya, gere nti ma ruo ugbo mmiri maka nzoputa nke ezinaulo ya. Site na nke a, o mara uwa ikpe, ma buru onye nketa nke ezi omume sitere n'okwukwe.

Ebrahim na Sera

⁸ Site n'okwukwe, Ebrahim rubere isi mgbe a kporo ya ka o hapu, gaa n'ala ahụ nke o ga-enweta dika ihe nketa. O gwara n'amaghị ebe o na-aga. ⁹ Okwukwe ka o jiri biri dika obia n'ala ahụ e kwere ya na nkwa, na-ebi n'ulo ikwu, ya na Aizik na Jekob, bu ndi e kwere ya na ha

† 10:38 10:38 Hab 2:3,4 * 11:5 11:5 Jen 5:24

otu nkwa ahụ. ¹⁰ N'ihì na ọ na-ele anya ala ahụ nke nwere ntọala, nke onye tūrū atumatū ya ma wuokwa ya bụ Chineke. ¹¹ Site n'okwukwe ọ natara ike ọmụmụ. Ọ bụ ezie na ọ gafeela oge ịmụta nwa, ọ buladi Sera n'onwe ya bụ nwanyị aga, n'ihì na ọ gurū onye ahụ kwere ya nkwa dị ka onye kwesiri ntụkwasi obi. ¹² Ya mere site n'otu onye a, onye a gurū dị ka onye nwurū anwū ka e si nweta ụmụ ndi ọnuogugū ha dị ka kpakpando dị na mbara eluigwe, dị ka aja dị n'akụkụ osimiri.

¹³ Ndi a niile nwere okwukwe nwurū na-anataghị nkwa ahụ, ma site n'ebe dị anya ha hurū ma nabatakwa nkwa ndi a. Ha kwuputakwara na ha bụ ndi ọbia na ndi mba ọzọ n'ụwa. ¹⁴ Ndi na-ekwu otu a na-eziputa na ha na-ele anya obodo nke aka ha. ¹⁵ Ọ burū na ha na-eche echiche banyere obodo nke ha hapurū, ha gaara enwe ohere ịlaghachi azū. ¹⁶ Ma otu ọ di, ha na-elesi anya ike maka obodo ahụ ka mma, bụ nke di n'eluigwe. Ya mere, ọ dighi eme Chineke ihere ka a kpọ ya Chineke ha, n'ihì na ọ dozielara ha ebe obibi.

¹⁷ Site n'okwukwe Ebrahim ji Aizik chọọ aja mgbe a nwalere ya. Onye ahụ natara ihe ndi ahụ e kwere nkwa, di njikere iji otu nwa ahụ o nwere chọọ aja, ¹⁸ ọ bụ ezie na Chineke kwuru maka ya, "Ọ bụ site n'Aizik ka a ga-akpọ mkpurū gi aha."† ¹⁹ Ebrahim chere na Chineke purū ime ka onye nwurū anwū site n'onwū bilie, dika ihe ịma atū otu ahụ ka o mekwara, n'ihì na ọ nataghachikwara ya.

²⁰ Ọ bụ okwukwe ka Aizik jiri nye Jekob na Iso ngozi banyere ihe di n'ihu.

Jekob na Josef

²¹ Ọ bụ okwukwe ka Jekob ji gozie ụmụ Josef n'otu n'otu tupu ọ nwuo. Ọ kpọrọ isiala dika ọ dabere n'elu mkpanaka ya.

²² N'ogwugwu ndu ya, Josef sitere n'okwukwe kwuo banyere ọpupu ụmụ Izrel ma nyekwa ntuziaka banyere olili ọkpukpu ya.

Mosis

²³ Okwukwe ka nne na nna Mosis ji zobe ya onwa atọ mgbe a murū ya, n'ihì na ha hurū na ọ bụ nwa mara mma. Ha atukwaghị egwu iwu eze ala Ijpt bụ Fero nyere.

²⁴ Site n'okwukwe, Mosis e kweghị aza nwa ada Fero mgbe o tolitere. ²⁵ Ọ hōrō isoro ụmụ Chineke keta oke na mmegbu ha karịa inwe anurī nke mmehie. ²⁶ O kpebiri na ọ bụ ihe karịchara mma ihu ahuhū n'ihì Kraist, kama inweju akū niile nke Ijpt afọ. N'ihì na o nwere olileanya maka ụgwō ọrū di n'ihu. ²⁷ Okwukwe ka ọ ji hapu Ijpt. Ọ tughị egwu iwe eze, ma ọ tachiri obi ya dika ọ hurū onye ahụ a na-apughị ihu anya. ²⁸ O sitekwara n'okwukwe debe Mmemme Ngabiga. O fesara ọbara ka onye mbibi nke ụmụ nwoke mbu, hapu imetu ụmụ nwoke mbu ndi Izrel aka.

²⁹ Ha gafere Osimiri Uhie site n'okwukwe di ka a ga-asị na ọ bụ ala efu. Ma mgbe ndi Ijpt nwara ime nke a, mmiri lomiri ha niile.

Rehab

³⁰ Mgbidi Jeriko dara mgbe ha jiri okwukwe gaa ya gburugburu ubochi asaa.

³¹ Site n'okwukwe, Rehab nwanyị akwuna esoghị ndi nnupu isi laa n'iyi n'ihì na ọ nabatara ndi biara inyochaputa obodo ahụ n'udo.

† 11:18 11:18 Jen 21:12

Otutu ndi okwukwe ozo

³² Olee ihe ozo m ga-ekwu? Oge ga-agwunahu m ikwu gbasara Gideon, na Barak, na Samsin, na Jefta, na Devid, na Samuel na ndi amuma, ³³ ndi sitere n'okwukwe merie otutu alaeze, kpeekwa ikpe nkwooto, natakwana nkwere, ndi mechiri onu odum. ³⁴ Ha menyuru oku di egwu, gbanari mma agha, nweta ike site n'adighi ike. Ha ghokwara ndi di ike n'agha, chulaa usuu ndi agha ndi mba ozo. ³⁵ Umụ nwanyi natara ndi ha nwuru anwu, site na mbilite n'onwu. Ndi ozo naara ntaramahuhu, ha juru inata mgbaputa ka ha nwee ike nata mbilite n'onwu ka mma. ³⁶ E ji ufodu mere ihe ochi, tiekwa ha ihe otiti, o buladi ike ha agbu na itu ha mkporo. ³⁷ A turu ufodu nkume, kwobie ufodu abuo. E ji mma agha gbuo ufodu. Ufodu yi akpukpo ewu na akpukpo aturu jegharja. Ufodu bukwa ndi dara ukpa. A kpagburu ufodu, ma mejokwa ndi ozo. ³⁸ Ha waghari n'ozara na n'ugwu, n'ogba nkume na n'onu ala. N'anya uwa, a guru ha n'ihe efu.

³⁹ A gbaara ezigbo ama n'isi ndi a niile n'ih okwukwe ha, ma ha anataghi ihe ahụ e kwere ha na nkwa. ⁴⁰ Otu o di, Chineke akwadoberele anyi ihe kaara anyi mma, ka a ghara ime ka ha zuo oke ma e wepu anyi.

12*Kraist bu ihe nlere anya nye anyi*

¹ Ya mere, anyi nwere oke igwe ndi ama di otu a gbara anyi gburugburu, n'ih nke a, ka anyi wepu ihe obula nke na-adoghachi anyi azu dika ibu aru, ya na mmehie niile nodebere anyi nsu karija. Ka anyi werekwa ntachiobi gbaa oso nke chere anyi n'ihu. ² Ka anyi na-elegide Jisos anya, onye mbu na onye na-eme ka okwukwe anyi zuo oke, onye jiri n'ih onu e debere n'ihu ya, die ahuhu na ihe ihere nke obe, o nodu n'aka nri nke ocheeze Chineke. ³ Tuleenu n'obi unu gbasara onye ahụ tachiri obi na nkwoide sitere n'aka ndi mmehie, ka ike ghara igwu unu maobu obi unu adaa mba.

Uzo Chineke si azu umu ya

⁴ N'ime ogu nke unu na-aluso mmehie, unu eguzogideghi ruo n'onodu nke iwufu obara unu. ⁵ Unu echefuola okwu nkasiobi ahụ, nke e jiri gbaa unu ume dika umu, "Nwa m ewela ido aka na nti nke Onyenwe anyi dika ihe di mfe, mgbe o na-ata gi ahuhu

maobu daa mba mgbe o na-abara gi mba.

⁶ N'ih na onye Onyenwe anyi huru n'anya ka o na-abara mba.

O bukwa onye o nabatara di ka nwa ya, ka o na-apia utari."*

⁷ Tachie obi, muta ihe site n'ahuhu. N'ih na Chineke na-emeso unu mmeso di ka nna obula huru umu ya n'anya si emeso ha mmeso. Nwata obula adighi nke nna ya na-adighi abara mba. ⁸ Ya mere o buru na a dighi abara unu mba dika esi bara ndi ozo, unu abughi umu kama unu bu ndi amutara n'ikwa iko. ⁹ Dika ima atu, ndi bu nna anyi site n'anu ahụ na-apia anyi utari mgbe obula anyi nupuru isi. Ma nke a adighi egbochi anyi isopuru ha. O kwesikwaghi ka anyi rubere Nna nke mmuo isi karija ma dikwa ndu? Anyi mee nke a, anyi

* 12:6 12:6 Ilu 3:11,12

ga-adị ndu. ¹⁰ Ha na-azụ anyị nwa oge nta dị ka ha si tuputa n'uche ha. Ma ọ na-azụ anyị n'ihị ọdịmma anyị. Ọ na-achọ ka anyị keta oke n'idi nsọ ya. ¹¹ Mgbe ọbụla a na-ezi anyị ihe site n'inye anyị ahụhụ, ọ na-aburū anyị ihe mwute n'oge ahụ, ọ bughịkwa ihe ọhụ. Ma e mesịa, ọ na-eweta udo na ndu ezi omume nye ndu ahụ azurū n'ime ya.

¹² Ya mere, setipụ aka gị ahụ ike gwurū. Guzosie ike n'ụkwụ gị ahụ na-ama jijiji. ¹³ Debenụ ụkwụ unu n'uzọ ziri ezi,† ka ụkwụ na-adighi ike ghara ida ngwuro, kama ka o nwe ogwugwo.

Ndumodu na ido aka na ntị

¹⁴ Gbalisie ike mee ka gị na mmadu niile biri n'udo ya na ndu di nsọ, e wepụ ya, o nweghi onye puru ihu Onyenwe anyi. ¹⁵ Hukwanu na o nweghi onye ga-ahapu inweta amara Chineke, na o nwekwaghi onye ga-epuputa dika mgborogwu ilu weta nsogbu a ga-esi n'ime ya meruo otutu mmadu. ¹⁶ Hunu na o nweghi onye na-ebi ndu ruru unyi maobu onye nke na-enweghi nsopuru dika Iso, onye nke rere onodu omumu ya n'ihị otu efere nri. ¹⁷ Dika unu maara, o mechara chọọ ka o keta ngozi ahụ, ma a juru ya n'ihị na o nweghi ohere ncheghari. Ọ bu ezie na o jiri anya mmiri chosie ya ike.

Ugwu nke Ujo na Ugwu nke Onu

¹⁸ Unu abiarughi n'ugwu nke a puru imetu aka, nke na-ere oku, na ochichiri na itiri na oke ifufe, ¹⁹ na uda opi ike, maobu olu na-ekwu okwu, nke ndi nuru ya rioro ka o kwusi igwa ha. ²⁰ N'ihị na ha enweghi ike inagide ihe e nyere n'iwu, "A sikwari na anumanu obula emetu ugwu ahụ ahụ, a ga-eji nkume tugbuo ya."‡ ²¹ N'ezie, ihe ahụ anya huru di oke egwu na Mosis siri, "Ana m ama jijiji n'ihị ujo."§

²² Ma unu abiaruola n'ugwu Zayon, bu obodo Chineke di ndu, Jerusalem nke eluigwe ahụ. Unu abiakwutela puku kwuru puku ndi mmuo ozi a na-apughi iguta onu zuro n'onu. ²³ Unu abiala n'ulo nzuko nke onye ahụ ebu uzọ muputa bu ndi e dere aha ha n'eluigwe. Unu abiakwutela Chineke, onye ga-ekpe mmadu niile ikpe, unu abiakwutela mmuo ndi ezi omume e mere ka ha buru ndi zuruoke. ²⁴ Unu abiakwutela Jisos onye ogbugbo nke ogbugba ndu ohuru, biakwutekwa obara e fesara nke na-ekwu okwu di mma karia nke obara Ebel kwuru.

²⁵ Gbalisienu ike ihu na unu ajughi onye ahụ na-ekwu okwu. N'ihị na o buru na ha agbanarighi ya, bu onye ahụ doro ha aka na ntị n'elu uwa, anyi agaghi agbanari onye ahụ si n'eluigwe na-adọ anyi aka na ntị. ²⁶ N'oge ahụ, olu ya mere ka uwa ma jijiji, ma ugbo a, o kwela nkwa, si, "Otu mgbe ozọ foduru, o bughị naani uwa ka m ga-eme ka o maa jijiji kama aga m emekwa ka eluigwe maa jijiji."* ²⁷ Okwu a bu, "Otu mgbe ozọ foduru," na-egosi mwepu nke ihe na-ama jijiji dika ihe e kere eke, iji hu na nke na-anaghi ama jijiji ga-adị.

²⁸ Ya mere, ebe anyi na-anata alaeze nke na-apughi igbanwe, ka anyi jiri obi ekele, egwu na nsopuru fee Chineke ofufe n'uzo o ga-anabata. ²⁹ N'ihị na Chineke anyi bu oku na-erepia erepia.†

† 12:13 12:13 Ilu 4:26 ‡ 12:20 12:20 Qpu 19:12,13 § 12:21 12:21 Dit 9:19 * 12:26 12:26 Heg 2:6 † 12:29 12:29 Dit 4:24

13

The ga-atọ Chineke uto

¹ Ka ihunanya unu nwere n'etiti unu na-adigide. ² Unu echefula inabata ndi obia, n'ih na ufodu ndi mere nke a lekotara ndi mmuo ozi ma ha amataghi. ³ Chetanu ndi no n'ulo mkporo di ka a ga-asị na unu so ha nodu n'ulo mkporo. Chetakwanu ndi a na-ata ahuhu, dika a ga-asị na unu onwe unu so ha na-ahu ahuhu n'ahu unu.

⁴ Ka olulu di na nwunye buru ihe onye obula na-akwanyere ugwu, ka ihe ndina unu burukwa nke a na-emerughi emeru. N'ih na Chineke ga-ekpe ndi na-akwa iko na ndi uru ikpe. ⁵ Debenu ndu unu puo n'ihunanya nke ego, ka afọ ju unu n'ihe unu nwere, n'ih na o kwuola, "Agaghi m ahapu gi.

O nwekwaghi mgbe m ga-eji gbakuta gi azu."*

⁶ Ya mere anyi puru iji obi ike na-atughi egwu kwuo, "Onyenwe anyi bu onye na-enyere m aka. Agaghi m atu egwu.

Gini ka mmadu puru ime m?"†

⁷ Chetanu ndiisi unu, ndi gwara unu okwu Chineke. Tuleenu otu ndu siri di, na-enomikwanu okwukwe ha. ⁸ Otu Jisos Kraist di unyaahu, ka o di taa, otu a ka o ga-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.

⁹ Unu ekwela ka e jiri ozizi ohuru nke dikwa iche duhie unu. N'ih na o bu ihe di mma ka e were amara mee ka obi sie ike, o bughi site n'idebe iwu banyere nri nke na-enweghi uru o bara ndi na-edebe ya.

¹⁰ Anyi nwere ebe ichu aja, ebe ndi niile na-eje ozi ha n'ulo ikwu a enweghi ike iri aja a churu n'elu ya.

¹¹ Onyeisi nchujaja na-ewebata obara umu anu ndi ahụ n'Ebe Kachasi Nso dika aja maka mmehie, ma a na-erepia anu ahụ ha oku na mpuga ulo ikwu. ¹² N'otu aka ahụ, Jisos n'onwe ya tara ahuhu na mpuga onu uzọ ama obodo ka o jiri obara ya mee ka ndi nke ya di nso.

¹³ Ya mere, ka anyi gakwuru ya n'azu ulo ikwu soro ya die mkpari o diri. ¹⁴ N'ih na uwa abughi ulo anyi, ma anyi na-ele anya obodo nke gaje ibia.

¹⁵ Site na ya, ka anyi na-achuru Chineke aja otuto mgbe niile, nke bu mkpuru ebugbere onu nke na-ekwuputa aha ya. ¹⁶ Unu echefula ime ihe oma, meekwanu ka ndi ozo soro unu kekoo ihe unu nwere. Nke a bu udi aja na-atọ Chineke uto.

¹⁷ Ka unu na-ekwenyere ndi ndu unu, dokwaanu onwe unu n'okpuru ha. N'ih na oru ha bu ihu maka mkpuruobi unu dika ndi ga-aza aziza. Meenu nke a ka ha were onu na-eje ozi ha, ma o bughi site n'obi mwute n'ih na nke a agaghi abara unu uru.

¹⁸ Na-ekperenu anyi ekpere, n'ih na o doru anyi anya na anyi nwere akonuche di ocha na-achokwa ibi ndu nwere ugwu n'uzo niile. ¹⁹ Ana m ariso unu ya ike, ka unu mee nke a, ka m nwee ike iloghachikwute unu osiso.

Ekele na ekpere ikpeazu

²⁰ Ugbu a ka Chineke nke udo, onye ahụ sitere n'obara ogbugba ndu ebighi ebi ahụ kpoghachite Onyenwe anyi Jisos, Onye ozuzu aturu ukwu ahụ, site n'onwu, ²¹ mee ka unu zuo oke n'ez ihe oma niile obula, nke ga-enyere unu aka ime ihe o na-achọ. Ka o ruputa n'etiti

* 13:5 13:5 Dit 31:6 † 13:6 13:6 Abu 118:6,7

anyị ihe ndị ahụ niile na-atọ ya uto site na Jisọs Kraịst, onye otuto niile dīrī ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen.

²² Ụmụnna m, ariọọ m unu, ka unu were ntachiobi nūrū okwu agbamume m gwara unu n'ime akwụkwọ a na-etoghị ogologo.

²³ Ana m eme ka unu mata na nwanna anyị Timoti esitela n'ụlọ mkpọrọ pụta. Mụ na ya ga-esoro bịa leta unu ma ọ bụrū na ọ bịa n'ebe a na mgbe na-adighị anya.

²⁴ Keleerenụ m ndịisi unu niile na ndị nsọ niile. Ndi si Itali na-ezitere unu ekele ha.

²⁵ Ka amara dīnyere unu niile.

Jemis

1 Jemis, nwaodibo Chineke na nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst,

Na-edegara agburu iri na abuo ndi gbasara n'elu uwa niile akwukwo ozi a:

Ndeewonu!

Onwunwa na nsogbu

2 Umunna m, ka obi unu juputa n'onu mgbe obula onwunwa di iche iche gbara unu gburugburu. 3 N'ih na mgbe a na-anwa okwukwe unu onwunwa, ntachiobi unu na-enwe ohere ito eto. 4 Ka nguzosike unu puta ihè, ka unu zuo oke ma nwezuokwa ihe niile, na-adighi ihe obula nke ga-ako unu. 5 O buru na o di onye na-enweghi amamihe, ya rioro Chineke, onye na-enye onye obula rioro ya amamihe n'afu ofufu na-ataghikwa onye obula uta, a ga-ewerekwa ya nye ya. 6 Ma rioro n'okwukwe na-enweghi obi abuo, n'ih na onye na-enwe obi abuo di ka ebili mmiri oke osimiri mgbe ikuku na-ebughari ya. 7 Onye di otu ahụ ekwesighi ile anya na o ga-esite n'aka Onyenwe anyi nata ihe obula. 8 N'ih na mmadu di otu a bu onye ihu abuo, onye na-adighi eguzo n'otu ebe n'ih obula o na-eme.

9 Ka nwanna obula bu ogbenye nuri onu, mgbe obula e weliri ya elu. 10 Ka onye bu ogaranya mgbe a na-eme ka o nodu ya di ala, n'ih na ndi bara uba ga-akponwu di ka okoko osisi. 11 N'ih na mgbe obula anwu waliri chasie ike, weputa okpomoku, o na-eme ka ahia kponwu, ka okoko osisi daa n'ala, mma ya agwusiakwa. N'otu aka ahụ, onye ahụ bara uba ga-akponwu o buladi mgbe o na-ejehari n'ime ije ozi ya.

12 Ngozi na-adiri onye ahụ nke na-anogide na-adighi ada mba n'oge onwunwa. N'ih na mgbe oge onwunwa ahụ gasiri, o ga-anata ugwo oru, nke bu okpueze ndu, nke Chineke kwere nkwa inye ndi niile huru ya n'anya.

13 Ka onye obula hapu i si, mgbe a na-anwa ya, "O bu Chineke na-anwa m onwunwa a." N'ih na o dighi mgbe a puru inwa Chineke ka o mee ihe ojoo, o dikwaghi anwa mmadu obula ka o mee ihe ojoo. 14 Kama onwunwa na-abara mmadu site n'ochicho nke obi ya. O bukwa ochicho ojoo nke mmadu na-arafu ya, dokpufuo ya. 15 Ochicho ahụ, mgbe ha bara uba n'ime obi, na-eduba mmadu na mmehie. Mgbe mmehie bara uba, o na-eduba n'onwu.

16 Ekwela ka onye obula duhie unu umunna m. 17 Onyinye obula di mma, na nke zuruoke na-esite n'eluigwe abia. O na-esite n'ebe Nna nke ihè niile onye na-adighi agbanwe agbanwe, o naghị ezonari umu mmadu ihu ya. 18 N'ih imezu nzube ya, o sitere n'okwu ya bu eziokwu muo anyi. O mekwara nke a ka anyi buru umu mbu nke ihe o kere eke.

Ina nti na ime ihe anyi nuru

¹⁹ Unu aghaghị icheta nke a ụmụna m ndị m hụrụ n'anya. Ka onye ọbụla nwee ntị na-anụ ihe ọsịsọ, na ire dị arọ ikwu okwu, ma burukwa onye iwe na-adighị ewe ọsịsọ. ²⁰ N'ihu na iwe nke mmadụ anaghị arụputa ezi omume nke Chineke. ²¹ Ya mere, wezuganụ ụzọ rurụ arụ niile na ihe ọbụla dị n'ọ nke ọduru n'ime ndụ unu. Ma jirinụ obi umeala nabataranụ onwe unu okwu ndụ ahụ nke a kuru n'obi unu, nke nwere ike ịzọputa mkpuruobi unu.

²² Unu abụla ndị na-eji ntị ha na-anụ okwu ndụ ahụ naani, na-arafu onwe ha, kama burunụ ndị na-eme ihe okwu ahụ kwuru. ²³ N'ihu na onye ọbụla na-ege ntị n'okwu ọbụla ma hapụ iji ihe ọ n'urụ mee ihe, dị ka nwoke na-ele ihu ya n'enyọ. ²⁴ O lesia onwe ya pụọ, o chefu o ihe ihu ya yiri ma nwa oge nta gasia. ²⁵ Ma nwoke ahụ n'ogidesiri ike na-ele anya n'ime iwu ahụ zuruoke, nke na-eme ka mmadụ nwere onwe ya, ee, nwoke ahụ na-aga n'ihu ile na ime ihe iwu ahụ kwuru, hapukwa ichefu ya, ka a ga-agozi n'ihe niile ọ na-eme.

²⁶ Ọ buru na mmadụ ọbụla echee na ya bụ onye na-ekpere Chineke ma hapụ ijide ire ya aka maọbụ ikwa ire ya nga, onye dị otu a na-arafu onwe ya, okpukpe Chineke ya bukwa ihe na-abaghị uru. ²⁷ Ezi okpukpe Chineke, nke Chineke Nna anyị na-anabata dika okpukpe dị ọcha, na nke na-enweghị mmeru, bụ nke a, ilekọta ndị na-enweghị nne na nna, na ndị di ha nwuru n'ime nsogbu ha na idebe onwe anyị n'enweghị ntupọ site n'aka ndị ụwa.

2

Ile mmadụ anya n'ihu

¹ Ụmụna m, dika ndị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, onye dị ebube, ka unu hapụ ile mmadụ anya n'ihu. ² Ọ buru na onye ọgaranya yi uwe mara mma, yikwara mgbaaka ọlaedo na mkpisiaka ya, abata n'ụlọ nzukọ unu, ọ burukwa na nwa ogbenye abata nke yi uwe na-adighị ọcha, ³ ọ buru na unu elee onye ọgaranya ahụ yi uwe mara mma anya si ya, "Bia n'otu n'otu oche a e debere iche n'ihu gi," ma unu asị onye ogbenye ahụ, "Di anyị, guzo n'ebe ahụ," maọbụ "Bia n'otu ala n'akụkụ ebe a ukwu m di," ⁴ ọ bụ na unu akpabeghị oke n'etiti onwe unu, burukwa ndị ji ile anya n'ihu na obi ojoo na-ekpe ikpe?

⁵ Geenu ntị ka m gwa unu ụmụna m, ọ bụ na unu amataghị na Chineke ahoputala ndị ahụ ụwa guru dika ndị ogbenye, mee ka ha buru ọgaranya site n'okwukwe ha, ka ha ketakwa alaeze ahụ o kwere nkwa inye ndị hụrụ ya n'anya? ⁶ Ma gini ka unu na-eme? Unu na-akpari ndị ogbenye! Ọ bughị ndị ọgaranya na-emegbu unu? Ọ bukwaghị ha bụ ndị na-adokpughari unu aga n'uloikpe? ⁷ Ọ bughị ha bụ ndị na-ekwulu aha oma ahụ nke a guru unu?

⁸ Ọ buru na unu na-edebezu o iwu nke eze anyị dika e dere ya n'Akwukwo Nso, "Hunu ndị agbataobi unu n'anya dika unu onwe unu,"* unu na-eme ihe ziri ezi. ⁹ Ma ọ buru na unu ele mmadụ anya n'ihu, unu na-eme mmehie. N'ebe iwu dikwa, unu bụ ndị na-emebi iwu. ¹⁰ N'ihu na onye ọbụla nke na-edebe iwu ahụ niile ma sọ ngongoro n'otu, a burula onye ikpe iwu ahụ niile maara. ¹¹ N'ihu na onye ahụ

* 2:8 2:8 Lev 19:18

siri, “Akwala iko,”† bukwa onye siri, “Egbula mmadu.”‡ Ya mere, o buru na i kwaghi iko ma i gburu mmadu, i bu onye na-emebi iwu.

¹² Ya mere, na-ekwunu okwu, ma na-ebikwanu ndu di ka ndi a ga-ekpe ikpe site n'iwu ahụ na-eme ka mmadu nwere onwe ha. ¹³ N'ih i na agaghị emere onye obula ebere nke na-adighi emere onye ozọ ebere. N'ih i na ebere na-adị ukwu karịa ikpe omuma ya.

Okwukwe na omume

¹⁴ Olee uru o bara umunna m, na mmadu siri, enwere m okwukwe, ma okwukwe ahụ apụtaghị ihe n'orụ ya? Udi okwukwe ahụ o puru izoputa ya? ¹⁵ O buru na otu nwanne anyi nwoke maobu nwanne anyi nwanyi yi nkirinka akwa, o burukwa na o nweghi ihe oriri ga-ezuru ya n'ubochi, ¹⁶ ma otu onye n'ime unu asi ha, “Laa n'udo, kpuchiekwa onwe gi nke oma, rijuokwa afo,” n'enyeghi ya ihe di mkpa maka ahụ ya, uru ginị ka o bara? ¹⁷ N'uzo di otu a, okwukwe naani ya bu ihe na-abaghi uru ma o buru na oru esoghi ya.

¹⁸ Otu onye ga-asi, “I nwere okwukwe; e nwere m oru.”

Gosi m okwukwe gi ma e wepu oru gi, aga m egosi gi okwukwe site n'oru ¹⁹ I kweere na o bu naani otu Chineke, i mere nke oma, o buladi ndi mmuo ojo kweere ma kuja.

²⁰ Gi onye nzuzu, i na-achọ ka e gosi gi na okwukwe bu ihe na-abaghi uru ma o buru na oru e soghi ya? ²¹ O bu na nna anyi Ebrahim abughi onye a guru n'onye ezi omume site n'oru ya, mgbe o jiri otu nwa ya bu Aizik chuo aja n'ebe ichu aja? ²² Unu ahughi na okwukwe ya na oru soro rukoo n'otu, e sitekwara n'oru ya mee ka okwukwe ya zuo oke. ²³ O bu site na nke a ka ihe e dere n'akwukwo nsọ jiri mezuo, nke na asi, “Ebrahim kweere na Chineke, a guru nke a nye ya di ka ezi omume,” § kpookwa ya enyi Chineke. ²⁴ Unu ahula na a na-esite n'ihe mmadu ruru guo ya n'onye ezi omume, o bukwaghi naani n'okwukwe.

²⁵ N'otu uzo ahụ, agunyeghi Rehab, nwanyi akwuna ahụ n'onye ezi omume n'ih i oru o ruru, mgbe o kpobatara ndi nnyoputa ahụ ma zipukwa ha site n'uzo di iche? ²⁶ Dika anu ahụ na-enweghi mmuo si buru ihe nwuru anwu, otu a ka o dikwa okwukwe na-enweghi oru.

3

Izu ire anyi

¹ Umunna m, ka otutu n'ime unu hapu igbali ibu ndi ozizi, n'ih i na unu maara na anyi bu ndi ozizi ka a ga-ekpe ikpe n'onodu sikariri ike. ² N'ih i na anyi niile na-aso ngongo site n'otutu uzo. Ma onye obula nke na-adighi emehie site n'ikwuhie onu bu onye tozuru oke na onye puru ijide anu ahụ ya niile aka.

³ O buru na anyi e tinye mkpumkpu igwe e ji ekechi onu inyinya ibu n'onu ya, ka o rubere anyi isi, anyi na-eduru ya gaa ebe anyi chorọ. ⁴ Otu a kwa, o buladi ugbo mmiri buru ibu nke ikuku di ike na-ebughari n'osimiri, ka onye na-anya ugbo mmiri puru ime ka o gaa ebe o chorọ site n'itugharia umara ntakiri e ji anya ugbo. ⁵ Otu a ka o dikwa ire anyi. O bu akuku anu ahụ anyi di nta, ma o na-anya isi banyere otutu ihe. Tulee otu oke ohia si di ukwu, bu nke icheku oku dikarisiri nta na-eme ka o nwuru oku. ⁶ Ire anyi bu oku. E debere

ire n'etiti akukū anū ahū ndī ọzọ dīka ụwa ajọ omume. Ọ na-emerū ahū niile, na-amūnye ọkū n'usoro ndū mmadū. Ya onwe ya bụkwa ihe ọkū ala mmūọ na-amūnye ọkū.

⁷ Mmadū enweela ike zūọ, na-agbalikwa izū anumanū dī iche iche, na nnūnū, na anū na-akpū akpū, na anū bī na mmiri; ⁸ ma mmadū ọbūla adighi nke nwere ike izū ire. Ọ bụ ihe dī oke njọ na-adighi ekwe nchikọta, ma juputakwa na nsi na-ebute onwū.

⁹ Ọ bụ ya ka anyi ji eto Onyenwe anyi na Nna anyi. Ọ bụkwa ya ka anyi ji abū mmadū ibe anyi onū, bụ ndi Chineke mere n'oyiyi nke ya. ¹⁰ Site n'otu onū anyi ka ija mma na ibū onū na-esi apūta. Umunna m, nke a abughị ihe ziri ezi. ¹¹ Ọ bụ ihe purū ime na mmiri dī mma inū anū na mmiri nnu ga-esite n'otu isi iyi ahū na-asoputa? ¹² Umunna m, osisi fiig ọ purū imi oliv, ka osisi grepu ọ purū imiputa fiig? N'uzọ dī otu a, anyi makwaara na mmiri nnu apughikwa isoputa mmiri dī mma onūnū.

Udī amamihe abūọ dī

¹³ Ọ dī onye ọbūla n'ime unu na-agū onwe ya dī ka onye maara ihe na onye nwere nghota? Ya gosi amamihe ya na nghota ya site n'ibi ezi ndū na irū orū oma site n'obi dī umeala. ¹⁴ Ma ọ burū na obi unu ejuputa n'ihe ilu na ekworo na icho naani ihe nke onwe unu, mgbe ahū, unu ekwesighi inya isi si otu a na-agonari eziokwu. ¹⁵ Udī amamihe dī otu ahū esiteghī n'eluigwe bīa. Ọ bụ amamihe nke ụwa. Ọ bughī nke mmūọ nsọ. Ọ bụ nke mmūọ ojọọ. ¹⁶ N'ihī n'ebe ọbūla obi ilu na ekworo dī, ebe ahū ka ogbaaghara na omume ojọọ niile dī.

¹⁷ Ma amamihe na-esite n'eluigwe abīa burū uzọ dī ọcha, emesīa, ọ hurū udo n'anya, ọ na-eme obioma, o juputara n'ebere, na-eweputakwa orū oma. Ihu abūọ na obi abūọ adighikwa n'ime ya. ¹⁸ Ma ndi ahū bụ ndi na-eme udo bụ ndi na-agma mkpurū udo. Ha ga-aghota mkpurū ezi omume.

4

Nyenū onwe unu n'aka Chineke

¹ Gini bụ ihe na-ebute ọgū na esemokwu n'etiti unu. Ebee ka ha siri bīa? Ọ bughī ọchicho ojọọ unu nwere n'ime onwe unu? ² Ọ burū na unu choọ ma unu achotaghī ya, unu egbuo mmadū. Unu na-enwe anya ukwu n'ihe onye ọzọ nwere ma ọ burū na unu enwetaghī ya, unu amalite ilū ọgū na ibu agha. Unu enweghī maka unu choro arioghi ya n'ekpere. ³ Unu na-arīọ ma unu adighi anata, n'ihī na unu na-arīọ n'ebumnobi ojọọ. Unu na-arīọ ka unu mefuo ya n'ihe uto nke ụwa.

⁴ Ndi na-ekwesighi ntukwasī obi! Ọ bụ na unu amaghī na unu na ụwa burū enyi, unu ga-esi otu a burū ndi iro Chineke? Onye ọbūla nke choro ibū enyi nke ụwa, na-eme onwe ya onye iro nke Chineke. ⁵ Unu chere na ihe e dere n'akwukwọ nsọ na-ekwu n'efu mgbe ọ nasī, "Chineke na-ekwosi ekworo ike n'ihī Mmūọ Nsọ ya nke o mere ka o biri n'ime anyi." ⁶ Ma ọ na-enye anyi amara karīa. Ya mere, Akwukwọ nsọ ji sī,

"Chineke na-eguzo imegide ndi na-ebuli onwe ha elu,
ma ọ na-enye ndi dī umeala n'obi amara."*

* 4:6 4:6 Ilu 3:34

⁷ Ya mere, nyenu Chineke onwe unu. Guzonu megide ekwensu, o ga-esi n'ebe unu no gbapu. ⁸ Bjakwutenu Chineke nso, ya onwe ya ga-abiakwutekwa unu nso. Kwoonu aka unu, unu ndi mmehie, meekwanu ka obi unu di ocha, unu ndi obi abuo. ⁹ Ruonu uju, tienu aka n'obi n'onodu mwute, kwaakwanu akwa. Ka ochi unu ghoo ihu mgaru, ka iru uju werekwa onodu inuri onu. ¹⁰ Wedanu onwe unu ala n'ihu Onyenwe anyi o ga-ebulikwa unu elu.

¹¹ Umunna m, unu ekwula okwu ojuo megide ibe unu. N'ihu na onye na-ekwu okwu ojuo megide nwanna ya, maobu onye na-ekpe nwanna ya ikpe, na-ekwu okwu megide iwu. O na-ekpekwa iwu ahụ ikpe. Mgbe unu na-ekpe iwu ahụ ikpe, unu adighi edebe ya kama unu bu ndi na-ekpe ya ikpe. ¹² O bu naani otu onye o nye iwu. O bukwa naani otu onye ikpe di. O bu naani ya nwere ike izoputa mmadu. O nwekwara ike ila onye obula n'iyi. Ma gi, onye ka i na-eche na i bu iji na-ekpe nwanna gi ikpe?

Inya isi banyere ihe echi ga-abu

¹³ Ugbu a geenu nti unu bu ndi na-asi, "Taa maobu echi, anyi ga-aga ebe di otu a, maobu obodo di otu a, izu ahia na ire ahia, anyi ga-anokwa ebe ahụ otu afo kpaa ego." ¹⁴ Olee otu unu si mara ihe ga-eme echi? Gini ka unu na-eche na ndu unu bu? Mmadu di ka anwuru oku nke a na-ahu anya nwa oge nta, nke ikuku na-emesia bufuo. ¹⁵ Kama ihe unu ga-ekwu bu nke a, "O buru na Onyenwe anyi ekwe, anyi ga-adu ndu, mee nke a maobu nke ozo." ¹⁶ Ma ihe unu na-eme bu inya isi na ikpa nganga. Udi inya isi a bu ihe ojuo. ¹⁷ Ya mere, mmadu obula maara ihe bu ezi ihe ma ju ime ya na-emehie.

5

Ido aka na nti nye ndi ogaranya

¹ Ugbu a geenu nti unu ndi ogaranya, oge eruola mgbe unu kwesiri ikwa akwa na isu ude n'ihu nsogbu na-akwado ibiakwasị unu. ² Akunuba unu ebidola ita nchara, mkpu eripiakwala uwe unu. ³ Olaocha na olaedo unu agbaala nchara. Nchara* a ga-abukwa ama megide unu, o ga-erepia anu ahụ unu dika oku. Unu akpakotala aku n'ubochi ikpezu ndi a. ⁴ Geenu nti! Uzu akwa ndi oru unu, ndi unu juru ikwu ugwo oru ha di ka o kwesiri na-agbago imegide unu. Uzu akwa ndi oru unu, ndi unu ghogburu, eruola nti Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile. ⁵ Unu ebiela ndu nke oke oriri na oke onunu n'elu uwa, na ndu inye anu ahụ unu ihe obula na-akpa ya mkpa. Ma ugbu a, anu ahụ unu ahụ gbara abuba ejikerela na-eche ubochi mgburi ya. ⁶ Unu amala ndi aka ha di ocha ikpe, gbukwaa ha, o buladi mgbe ha na-egbochighi unu.

Ndidi n'ime ahuhu

⁷ Nweenu ntachiobi, umunna m, chere nu obibia Onyenwe anyi. Lee otu onye oru ubi si eji ndidi na-eche mkpuru o kuru n'ala ubi ka o mja. O ji ndidi na-eche ka mmiri ozuzo nke mbu na nke ikpezu zokwasị ubi ya. ⁸ Unu onwe unu kwesikwara inwe ndidi guzosiekwa ike n'ihu na obibia Onyenwe anyi di nso. ⁹ Umunna m, unu atamula ntamu

* 5:3 5:3 Maobu, ajari

megide ibe unu, ka a hapu ikpe unu ikpe! Lee, onye ikpe ahụ guzo n'onu ụzọ.

¹⁰ Ụmunna m, di ka ihe ilere anya banyere inwe ndidi na ahuhu, mutanu ihe site n'aka ndi amuma bu ndi kwuru okwu n'aha Onyenwe anyi. ¹¹ Anyi na-agu ha ugbo a dika ndi a goziri agozi n'ihiguzosike ha. Unu anula maka ogologo ntachiobi nke Job nwere, unu ahukwala nzube Onyenwe anyi n'ihiguzosike na Onyenwe anyi juputara n'ebere na omiiko.

¹² Karisia umunna m, unu anula iyi. Unu ahukwala iyi mgbe obula, o buladi iyi eluigwe maobu uwa, maobu ihe obula ozu nuo iyi. Kama ka "E" unu buru "E." Ka "E e," unu burukwa "E e." Ka unu hapu isite n'uzo di otu a mehie ma wetakwara onwe unu ikpe omuma.

Ekpere nke sitere n'okwukwe

¹³ O di onye obula n'etiti unu no na nsogbu? Ka onye di otu ahu kpee ekpere. O di onye na-anuri onu? Ya buo abu otuto. ¹⁴ O di onye no n'etiti unu ahu na-esighi ike? Ya kpo ndi okenye choochi ka ha kpeere ya ekpere, ka ha wukwasikwa ya mmanu otite n'isi kpokuokwa aha Onyenwe anyi. ¹⁵ Ekpere nke okwukwe ga-azoputa onye oria ahu. Onyenwe anyi ga-ekulite ya, o burukwa na o mehie, a ga-agbaghara ya. ¹⁶ Ya mere kwuputaranu ibe unu mmehie unu. Kpeekwaranu ibe unu ekpere ka e nwe ike gwoo unu. Ekpere onye ezi omume di ike dikwa ire.

¹⁷ Ilajja bu mmadu di ka anyi, ma o kpere ekpere rio ka mmiri hapu izo, mmiri ezokwaghi n'ala ahu ruo afu ato na onwa isii. ¹⁸ Emesia, o kpekwaru ekpere ozu, eluigwe nyere mmiri ozuzo, meekwa ka ala puputa ihe oriri.

¹⁹ Ụmunna m, o buru na onye obula n'etiti unu esite n'eziokwu ahu jehie, ma otu onye n'ime unu akpoghachi ya azu, ²⁰ chetanu nke a na onye obula kpoghachitere onye mmehie azu site na njehie ya, ga-azoputa ha n'aka onwu ma kpuchiekwa otutu mmehie.

1 Pita

1 Pita, onyeozi Jisọs Kraịst,

Na-edegara unu ndi niile ndi a hoputara, ndi gbara oso ndu gaa biri na Pontos, na Galeshia, na Kapadosia, Eshia na Bitinia, akwukwo a. ² Unu ndi Chineke bu Nna hoputara di ka o bururi uzọ mata na o ga-eme, jirikwa Mmuo Nso ya doo unu nso, ka unu na-erubere Jisọs Kraịst isi, ka ewerekwa obara ya sachaa unu:

Ka amara na udo baara unu uba.

Olileanya di ndu

³ Otuto diri Chineke Nna Onyenwe anyi Jisọs Kraịst! Site n'iba uba nke ebere ya, o nyela anyi ndu ohuru baa n'olileanya di ndu site na mbilite n'onwu Jisọs Kraịst. ⁴ Anyi nwekwara ihe nketa nke na-apughị imebi emebi, nke na-agaghị ere ure, maobu gbanwee udidi ya, nke e debeere anyi n'eluigwe. ⁵ Anyi bu ndi e sitere n'okwukwe na-echekwa n'ike Chineke, tutu ruo obibia nzoputa ahụ, nke a na-ejikere ime ka o puta ihè n'ogwugwu oge. ⁶ N'ime ihe ndi a ka unu na-anuri oke onu, o bu ezie na n'oge ndi a di nta, unu agabigala otutu ihe mgbu n'ihì udi onwunwa di iche iche biakwasiri unu. ⁷ Onwunwa ndi a na-abia ime ka okwukwe unu, nke di oke onuahia kariia olaedo na-ala n'iyi n'agbanyeghi na e ji oku nuchaa ya; buru nke ga-eweta otuto, na ebube, na nsopuru, mgbe e mere ka Jisọs Kraịst puta ihè. ⁸ O bu ezie na unu ejibeghi anya unu hu ya mgbe obula, ma unu huru ya n'anya, o bukwa ezie na unu adighi ahụ ya anya ugbu a, ma unu kwere na ya. Unu juputakwara n'onu ahụ di ebube nke onu na-apughị ikowa. ⁹ Ugwo oru ozo unu ga-enweta n'ihì okwukwe unu n'ime ya ga-abu nzoputa a ga-azoputa mkpuruobi unu.

¹⁰ Banyere nzoputa a, ndi amuma ahụ kwuru ihe banyere amara ahụ gaje ibiara unu jiri nnoo nwayoo nyochasia ¹¹ ma gbalisie ike ichoputa oge na onodu ahụ bu nke Mmuo Kraịst di n'ime ha kwuru banyere ya, mgbe o gbara ama maka ahuhu Kraịst na ebube nke gaseo ya. ¹² E mere ka ha mata na oru ha na-aru abughị maka odimma nke ha onwe ha, kama o bu n'ihì odimma nke unu, mgbe ha kwuru okwu banyere ihe ndi a ahụ bu ndi a gwarala unu ugbu a site n'onu ndi ziri unu ozioma n'ike Mmuo Nso nke e si n'eluigwe zite. O buladi ndi mmuo ozi ka o guru aguu imata ihe ndi a.

Burunu ndi di nso

¹³ N'ihì ya, werenu uche unu niile jikere iru oru, anya dokwaa unu. Nweenu olileanya zuruoke n'amara nke a ga-ewetara unu mgbe a ga-ekpughe Jisọs Kraịst. ¹⁴ Di ka umu na-erube isi, unu ekwela ka ihe ojoo ndi ahụ na-agu unu aguu mgbe unu no n'ochichiri, na-achi ndu unu. ¹⁵ Kama burunu ndi di nso n'ihè niile unu na-eme, dika onye kporo unu si di nso. ¹⁶ N'ihì na e dere ya ede, "Dinu nso, n'ihì na adi m nso."*

* 1:16 1:16 Lev 11:44,45; 19:2

17 Ebe unu na-akpoku Nna ahụ na-ekpe onye obula ikpe di ka oru ya siru di na-eleghi mmadu anya n'ihu, bienu ndu unu n'itu egwu Chineke, dika ndi mbjarambia n'owa a. 18 N'ihu na unu matara na-ejighi ihe puru imebi emebi, dika olaocha na olaedo gbatara unu site n'ibi ndu ojoo ahụ nna nna unu ha nyefere unu n'aka 19 kama o bu obara di oke onuahia nke Kraist bu nwa aturu na-enweghi ntupo obula maobu orusi. 20 A hoputara ya tupu e kee uwa. Kama, o bu n'ogwugwu oge ndi a ka e mere ka o puta ihe n'ihu unu. 21 O bukwa site n'aka ya ka unu ji buru ndi kwere na Chineke, onye mere ka o si n'onwu bilie, na onye nyekwara ya ebube. Ya mere, okwukwe unu na olileanya unu di na Chineke.

22 Ugbu a, ebe unu sitere n'irubere eziokwu ahụ isi mee ka obi unu di ocha, nke mere na unu nwere ihunanya nke ihu abuo n'adighi n'ebe umunna unu no, sitenu n'obi unu na-ahuritanu onwe unu n'anya n'ebe o di ukwu. 23 N'ihu na amuola unu ozo ugbu a, o bughi site na mkpuru nke na-emebi emebi, kama site na nke na-apughi imebi emebi, site n'okwu Chineke nke di ndu ma na-adigidekwa. 24 N'ihu na,

“Mmadu niile di ka ahija,
ma ebube ha niile di ka okoko osisi nke oha,
ahija na-akponwu, okoko osisi na-achanwu,

25 ma okwu Onyenwe anyi na-anogide ruo mgbe ebighi ebi.”†
Okwu ahụ bukwa ozioma ahụ e zisaara unu.

2

1 Ya mere, wezuganu n'ibu iro n'obi na aghughu niile unu, kwusinu igba ugha, ibu ndi ihu abuo, ndi na-ekwo ekworo, na ndi na-ekwuto mmadu ibe ha. 2 Dika umu a muru oheru, burunu ndi aguu inu mmiri ara nke Mmuo Nso a na-agwaghi ihe obula na-agu, ka unu nwee ike site na ya na-eto eto n'ime nzoputa unu. 3 Ugbu a, unu deturu ya ire matakwa na Onyenwe anyi di mma.

Nkume di ndu na ndi a hoputara

4 Bjakwutenu ya, Nkume ahụ di ndu, onye umu mmadu juru, maobu onye Chineke hoputara, onye di oke onuahia nye ya. 5 Unu onwe unu kwa di ka nkume di ndu ka a na-ewu ime ka unu ghoo ulo ime mmuo, ka unu burukwa ndi nchaja di nso, ndi na-achu aja ime mmuo nke Chineke na-anabata site na Jisos Kraist. 6 N'ihu n'akwukwo nso kwuru,

“Lee, ana m atogbo na Zayon otu nkume,
nke a hoputara, bukwa nkume isi ntola di oke onuahia.
Onye obula kweere na ya,

agaghi eme ka ihere mee ya.”*

7 Ma nye unu ndi kwere ekwe nkume a di oke onuahia, ma n'ebe ndi ahụ na-ekweghi ekwe no,

“O bu nkume nke ndi na-ewu ulo juru
nke ghoro nkume isi ntola ulo.”†

8 O bu kwa,

“Nkume nke na-eme ka ndi mmadu soo ngongo,
oke nkume nke na-eme ka ha daa.”‡

Ha na-asọ ngongọ n'ihì na ha juru irube isi n'okwu ahụ. Nke a bukwa ihe a kara aka banyere ha.

⁹ Ma unu bu ndi a hoputara, otu ndi nchujaja eze, mba di nsọ, ndi nke Chineke n'onwe ya, ka unu buru ndi na-ekwusa otuto ya, bu onye ahụ si n'ochichiri kpobata unu n'ihè ya di ebube. ¹⁰ N'oge gara aga, unu abughị ndi Chineke, ma ugbu a, unu bu ndi ya. Na mbu, unu amaghị ihe obula banyere obi ebere ya, ma ugbu a, obi ebere ya erutela unu aka.

Mmeso onye Kraist nye ndi uwa

¹¹ N'ihì ya, ndi enyi m, ana m ario unu, dika ndi bu obia na ndi na-agba oso ndu n'uwa a, nke unu bu, na-asị unu, wezuganụ onwe unu site n'agu mmehie nke na-ebuso mkpuruobi unu agha. ¹² Bienụ ezi ndu n'etiti ndi mba ozo, ka o ga-abu na a si na ha ebo unu ebubo ime ihe ojoo, ha ga-ahu oru oma unu, ma nye Chineke otuto n'ubochi ahụ o ga-abia.

¹³ Werenụ onwe unu nyefee, n'ihì Onyenwe anyi, n'okpuru ochichi niile e guzobere n'etiti umu mmadu, ma ochichi ahụ o bu nke eze, dika onye ike ya kacha nke ibe ya, ¹⁴ maobu nke ochichi govanọ, onye e guzobere n'ihì ita ndi na-eme ihe ojoo ahuhu, na ito ndi na-eme ezi ihe otuto. ¹⁵ N'ihì na o bu uche Chineke na unu ga-esite n'ezi oru unu kpuchie onu ndi ahụ na-esite na-amaghị ihe ha, na-ekwu okwu nzuzu. ¹⁶ Na-ebinu ndu di ka ndi nwere onwe ha, ma unu ejikwala mnwere onwe unu mere ihe mkpuchi nke ajo ihe. Bienu dika umuodibo Chineke. ¹⁷ Soporunu mmadu niile dika o si kwesi. Gosi ndi niile kwere ekwe ihunanya. Tuo Chineke egwu, ma na-asopuru eze.

Jisos bu ihe omumatu

¹⁸ Ndi ohu, ruberenu ndi nwe unu isi, na-enyekwa ha nsopuru na ugwu ruuru ha. Unu emela nke a nye naani ndi bu ezi mmadu, na ndi nwere obioma n'ebe unu no, kama meekwanu ya o buladi nye ndi afo tara mmiri. ¹⁹ N'ihì na nke a bu ihe inye ekele ma o buru na unu ejiri ntachiobi na-edi ahuhu na-ezighi ezi na-adakwasị unu, n'ihì na unu na-eme ihe Chineke na-achọ. ²⁰ Ma o nweghi otuto obula diri unu mgbe a tara unu ahuhu n'ihì na unu mejoro, unu na-edikwa ya? Ma o buru na unu enwee ntachiobi mgbe a na-ata unu ahuhu n'ihì ihe oma unu na-eme, nke a na-ewetara Chineke otuto. ²¹ O bu n'ihì ihe di otu a, ka e jiri kpoo unu, n'ihì na Kraist huru ahuhu n'ihì unu. O bukwa ihe imaatụ nye unu. Na-esonu nzo ukwu ya.

²² "O nweghi mgbe obula o mehere,

o nwekwaghi mgbe onye obula nuru okwu aghughu n'onu ya."§
²³ O kwutoghi onye obula mgbe ha na-ekwuto ya. O baghi mba obula mgbe ha na-ata ya ahuhu, kama o were ya nyefee n'aka onye ahụ na-ekpe ikpe ziri ezi. ²⁴ N'elu obe ahụ, o buuru mmehie anyi niile bokwasị onwe ya mgbe o nwuru, ime ka anyi nwee ike ibu ndi nwuru anwu n'ebe mmehie di; ma diri ndu n'ebe ezi omume di. O bukwa site n'apa onya di ya n'ahu ka o ji gwo unu.* ²⁵ Na mbu, unu di ka umu aturu na-awaghari na-achọ ụzo,† ma ugbu a, e meela ka unu laghachikwute Onye ahụ na-azu unu di ka aturu, na Onye na-elekotakwa mkpuruobi unu anya.

3

Di na nwunye

¹ Unu ndị bụ nwunye na-eruberenu di unu isi, ka ụfọdụ n'ime ha na-ekweghị n'okwu Chineke, nwee ike isi n'ezị ndụ unu na-ebi chegharịa n'ekwughị okwu ọbụla, ² mgbe ha na-ahụ ibi ndụ unu nke di ọcha na nke inwe nsopuru. ³ Icho mma unu agaghị abụ icho mma nke anụ ahụ, nke bụ ikpa isi, na iyikwasị ihe ọlaedo, maọbụ iyikwasị uwe mara mma. ⁴ Kama, ka icho mma unu buru mmadu nke ime mmuo, nke mma ya na-adighi anacha, nke bu mmuo idi nwayoo na idi juu. Nke di oke onuahia n'ihu Chineke. ⁵ Nke a bu uzọ ndi inyom mgbe ochie, bu ndi di nsọ, ndi olileanya ha di n'ime Chineke siri choo onwe ha mma. Ha debekwara onwe ha n'okpuru di nke aka ha. ⁶ Dika Sera rubeere Ebrahim isi, na-akpokwa ya onyenwe m. Unu bu umu Sera ma o buru na unu e mee ihe ziri ezi, na-ekweghị ka egwu tuo unu.

⁷ N'otu aka ahụ, ndi bu di na-echenu echiche di mma banyere nwunye unu, ma nyenu ha ugwu ruuru ha dika ndi na-adighi ike na dika ndi unu na ha ga-eso keta onyinye amara nke ndu ahụ. Nke a ga-eme ka ihe obula hapu igbochi ekpere unu.

Ihu ahuhu n'ihime ihe di mma

⁸ N'ikpeazu, nweenu otu mmuo, ka ihe na-ewute ibe unu na-ewute unu, na-ahuritanu onwe unu n'anya, nwekwanu obi omiiko na obi di umeala. ⁹ Unu ejila ihe ojoo akwughachi ugwo ihe ojoo e mere unu, maobu nkwo n'onodu nkwo. Kama gozienu ha, n'ihime na o bu ngozi ka e kwere unu na nkwa iketa, mgbe a kpoo unu. ¹⁰ N'ihime na, "Onye obula nke na-achoo ndu,

nke choo ihu ubochi ndi ahụ di mma,
ya mee ka ire ya ghara ikwu okwu ojoo
meekwa ka egbugbere onu ya ghara ikwu okwu aghugho.

¹¹ Ka ha tugharia site n'ajo ihe ma mee ezi ihe;

ka ha choo udo, ma na-agbasokwa ya.

¹² N'ihime na anya Onyenwe anyi di n'ahu ndi ezi omume,

nti ya gheekwa oghe nye ekpere ha,

ma ihu Onyenwe anyi na-emegide ndi na-eme ihe ojoo."*

Nogide na-eme ihe oma

¹³ Onye ga-emegide unu ma o buru na unu na-anu oku n'obi ime ezi ihe? ¹⁴ Ma a sikwari na unu ahụ ahuhu n'ihime na unu mere ihe ziri ezi, ngozi diri unu. "Unu atula egwu ihe ha na-atu egwu, ka obi gharakwa ilo unu mmiri."† ¹⁵ Na-edonu Kraist nsọ n'ime obi unu dika Onyenwe anyi. Nookwanu na njikere mgbe niile iguzo kowaara onye obula juru unu ajuru banyere olileanya ahụ unu nwere n'ime unu. Ma unu were obi di nwayoo na nsopuru na-eme nke a. ¹⁶ Ma na-enwenu akonuche di ọcha, ka ndi ahụ na-ekwulu ibi obi oma unu n'ime Kraist, buru ndi ihere ga-eme banyere nkwo ha na-ekwo unu. ¹⁷ N'ihime na o ka mma ita ahuhu n'ihime ezi ihe ma o buru uche Chineke, kari ita ahuhu n'ihime ajo ihe. ¹⁸ N'ihime na Kraist n'onwe ya huru ahuhu nwuo n'ihime unu otu mgbe. Onye ezi omume nwuru n'ihime ndi ajo omume, ka o kpoo unu biakwute Chineke. N'ihime na e mere ka o nwuo n'anụ ahụ ma e mekwara ka o di ndu na mmuo ya. ¹⁹ Mgbe emesiri ka o di ndu na

* 3:12 3:12 Ahu 34:12-16 † 3:14 3:14 Ajz 8:12

mmụọ ya, ọ gara kwusaa ozioma nye mmụọ ndị ahụ a kpochiri n'ụlọ mkpọrọ. ²⁰ Nke a bụ mmụọ ndị ahụ juru ime ihe Chineke choro mgbe ahụ o ji ntachiobi chere ha n'oge ahụ Noa nọ na-ewu ugbo mmiri ya. Ọ bụ naanị mmadụ asatọ n'ime ndị bi n'oge ahụ ka a zoputara site na mmiri ahụ. ²¹ Mmiri a nọ onodu di ka baptizim nke na-azoputa unu ugbo a. Ọ anaghị asapu unyi site n'ahụ mmadụ, kama ọ bụ ihe na-egosi ezi akonuche n'ebe Chineke nọ. Ọ na-azoputa unu site na mbilite n'onwu nke Jisọs Kraịst, ²² onye nọ n'eluigwe, n'aka nri Chineke, ebe ndị mmụọ ozi niile, na ichi isi niile, na ike niile na-erube isi nye ya.

4

Iso Kraịst ga-eweta ihe mgbu

¹ Ya mere, ebe ọ bụ na Kraịst huru ahuhu n'anụ ahụ, unu onwe unu kwesiri inwe udi obi ahụ o nwere. N'ih i na onye tara ahuhu n'anụ ahụ akwusila ime mmehie. ² N'ih i nke a, onye di otu ahụ anaghị ebi ndu foduru ya n'ụwa n'ih i aguu ojoo nke ochicho mmadu, kama ọ na-ebi ya n'ih i imezu ochicho Chineke. ³ N'oge gara aga unu tufuru otutu oge ime ihe ndi ahụ na-atọ ndi mba ozo utu. Ndu unu juputara n'aguu ikwa iko, na aguu ime ihe ojoo, na inubiga mmanya oke, na ikpo oriri, na ikpere arusi niile, bu ihe jogburu onwe ya na njo. ⁴ Ma ndu unu na-ebi ugbo a na-eju ha anya ebe ọ bu na unu anaghị esokwa ha ebi ndu ojoo ndi ahụ ozo, n'ih i nke a ha na-ekwutokwa unu. ⁵ Ma ha ga-eji onu ha kwuputa ihe ha mere n'ihu onye ahụ ga-ekpe ndi di ndu na ndi nwuru anwu ikpe. ⁶ Ọ bu nke a mere e ji kwusaa ozioma ọ buladi nye ndi ahụ nwuru anwu bu ndi e kperela ikpe mgbe ha di ndu, dika e si ekpe mmadu niile ikpe, ka ha site na nke a bie ndu di ka Chineke si choo site na mmụọ ahụ.

Ogwugwu oge di nso

⁷ Ogwugwu ihe niile adila nso. Burunu ndi nwere akonuche zuruoke, ndi anya doro, ka unu nwee ike na-ekpekwa ekpere. ⁸ Nke kachasi nke, na-ahuritanu onwe unu n'anya nke ukwu n'ih i na ihunanya na-ekpuchi otutu mmehie. ⁹ Jirinu obioma na-elerita ibe unu obia na-enweghi ntamu obula. ¹⁰ Onye obula n'ime unu dika ndi ozi natara onyinye amara nke Chineke, jirinu onyinye obula unu natara na-ejeritara onwe unu ozi. ¹¹ Onye na-ekwu okwu ya kwuo ya di ka ọ bu nnoo okwu Chineke ka ọ na-ekwu. Onye na-eje ozi ya jee ya site n'ike ahụ Chineke na-enye. N'ime ihe niile ka otuto diri Chineke site na Jisọs Kraịst. Ọ bu ya ka otuto niile na ike niile diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ihu ahuhu di ka onye Kraịst

¹² Umunna m, ka ọ hapu iju unu anya mgbe onwunwa di iche iche na-abjara unu n'ih i na ihe di otu a abughi ihe oheru n'ebe unu no. ¹³ Kama nurjanu onu n'ih i na unu so Kraịst na-eketa oke n'ahuhu ya, ka e sikwa otu a mee ka obi unu juputa n'onu, unu ga-etikwa mkpu onu mgbe a ga-eme ka ebube ya puta ihè. ¹⁴ Ọ buru na a na-ekwuto unu n'ih i aha Kraịst, unu bu ndi a goziri agozi. Nke a na-eziputa na mmụọ nke ebube ahụ bu mmụọ Chineke na-ebi n'ime unu. ¹⁵ Ka onye obula n'ime unu ghara ita ahuhu n'ih i na o gburu mmadu maobu di ka onye ohi, maobu di ka onye na-eme ihe ojoo, maobu di ka onye

na-anara mmadu ihe n'aka ike. ¹⁶ Ma ihere ekwesighi ime unu mgbe unu na-ata ahuhu di ka ndi Kraist. Kama nyenu Chineke otuto na unu bu ndi a na-akpo aha ahu. ¹⁷ N'ih na oge eruola, mgbe a ga-amalite ikpe n'ezinaulo Chineke. O buru na a ga-ebu uzọ kpee anyi ikpe, gini ga-abukwanu onodu ndi ahu na-ekwenyeghi n'oziooma Chineke? ¹⁸ Ma, "O burukwa na o di ike izoputa onye ezi omume, oleekwanu olileanya diri onye na-amaghi Chineke na onye mmehie?"*

¹⁹ Ya mere, ndi na-ata ahuhu di ka nzube Chineke si di, nyefeenu onwe unu n'aka onye okike, onye kwesiri ntukwasị obi, ma nogidenu na-eme ezi ihe.

5

Ndumodu di iche iche

¹ Mu onwe m, onye bu okenye na onyeama banyere ahuhu Kraist, burukwa onye ga-eso keta oke n'ebube ya nke a gaje ikpughe, a na m ario ndi okenye n'etiti unu aririo a, ² na-azunu igwe aturu ahu Chineke nyefere unu n'aka. Ka unu na-elekota ha, o bughi n'ih na unu agaghi ime otu a, kama o bu ihe sitere n'ochicho obi unu, di ka Chineke choro ka unu mee. O bukwaghi n'ih ego unu ga-enweta, kama o bu inu oku unu n'ije ozi. ³ Unu abula okaaka n'ebe ndi e nyefere unu n'aka no. Kama burunu ihe ima atu nye igwe aturu ahu. ⁴ Ma mgbe Onyeisi ndi ozuzu aturu ahu ga-abia unu ga-anata okpueze ebube nke na-agaghi agbanwe agbanwe.

⁵ N'otu aka ahu, unu umu okorobia, doonu onwe unu n'okpuru ndi bu okenye. Unu niile werenu obi umeala na-ejeritara onwe unu ozi, n'ih na,

"Chineke na-eguzo imegide ndi na-ebuli onwe ha elu,

ma o na-enye ndi di umeala n'obi amara."*

⁶ Ya mere, wedanu onwe unu n'okpuru aka di ike nke Chineke, ka o bulie unu elu n'oge ya. ⁷ Hapuru ya nsogbu unu na nchegbu unu, n'ih na ihe banyere unu na-emetu ya n'obi.

⁸ Nnonu na njikere, na-echekwanu nche n'ih na onye iro unu bu ekwensu ji oke igbo uja na-awaghari dika odum, na-achọ onye o gala n'iyi. ⁹ Guzosienu ike n'okwukwe unu. Unu ekwela ka o merie unu, kama tukwasinu Onyenwe anyi obi. Chetanu na e nwere otutu ndi kwere ekwe di ka unu ndi nokwa n'udi ahuhu a unu na-ahu n'owa niile.

¹⁰ Chineke onye nwe amara niile, onye kpobataru unu na ebube ebighi ebi ya n'ime Kraist, mgbe unu huru ahuhu ndi a nwa oge, ya onwe ya ga-eweghachi unu n'onodu unu, mee ka unu di nnono ike, ndi guzo chim ma kwesikwa ntukwasị obi. ¹¹ O bu ya nwe ike niile ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

¹² O bu site n'inyeaka Sailas onye m hutara di ka nwanna kwesiri ntukwasị obi ka m ji deere unu mkpuru okwu ole na ole ndi a nke m ji agbaa unu ume na-ekwuputakwa na nke a bu eziokwu di n'amara Chineke. Guzosienu ike n'ime ya.

* 4:18 4:18 Ilu 11:31 * 5:5 5:5 Ilu 3:34

¹³ Nwanyị ahụ nọ na Babilon, nke a họtara unu na ya, na-ekele unu. Mak, ezi nwa m nwoke na-ekele unu.

¹⁴ Jirinụ isurita ọnụ ihunanya kelerita onwe unu.

Ka udo dinyere unu niile nọ n'ime Kraịst.

2 Pita

1 O bu Saimon Pita, odibo na onyeozu nke Jisosh Kraist,

Na-edegara ndi niile anyi na ha ketara otu udi okwukwe a di oke onuahia, n'ime ezi omume nke Chineke na Onye nzoputa anyi Jisosh Kraist akwukwo ozi a:

2 Ka amara na udo bara unu uba, site na mmazu nke Chineke na nke Jisosh Onyenwe anyi.

Okpukpo na nhoputa Chineke

3 O sitela n'ike o ji buru Chi nye anyi ihe niile di anyi mkpa ibi ndu na-asopuru ya, site n'omuma nke anyi mara ya, bu onye ahụ kpore anyi site n'ebube ya na idi mma ya. 4 O sitela n'ihe ndi a nye anyi nkwa di ukwu na nke di oke onuahia, ka anyi site na ha keta oke n'udidi nso ya, si otu a gbanari iru aru di n'awa, nke ochicho ojoo na-ebute.

5 N'ih i nke a, gbalisienu ike itukwasidi mma n'elu okwukwe unu, ma na-atukwasikwanu ihe omuma n'elu idi mma, 6 tukwasikwanu imeru ihe n'oke n'elu ihe omuma, tukwasikwanu ntachiobi n'elu imeru ihe na oke, ma na-atukwasikwanu ibi ndu di ka ndi Chineke n'elu ntachiobi. 7 Tukwasikwanu obioma nye umunna n'elu ibi ndu di ka ndi Chineke, ma na-atukwasikwanu ihunanya n'elu obioma nye umunna. 8 O buru na unu enwe ihe ndi a n'uzo ha jubigakwara oke n'ime unu, mgbe ahụ ha ga-eme ka unu ndi na-adighi amị mkpuru, buru ndi na-amị mkpuru, na ndi bara uru n'ihe unu maara banyere Onyenwe anyi Jisosh Kraist. 9 Ma onye obula na-atukwasighi ihe ndi a n'okwukwe ya no n'ochichiri. O naghị ahụ uzo. O bukwa onye na-echefu na a sachapula ya mmehie ya, ndi o mere n'oge gara aga.

10 N'ih i ya umunna m, gbalisienu ike iguzosike n'okpukpo na nhoputa unu. Nke a ga-eme ka unu hapu iso ngongo maobu daa. 11 N'uzo di otu a, a ga-enye unu ohere di ukwu iji bata n'alaeze ebighi ebi nke Onyenwe anyi na Onye nzoputa anyi Jisosh Kraist.

Okwu amuma nke Akwukwo nso

12 Aga m na-aga n'ihu na-echetara unu ihe ndi a site n'oge ruo n'oge. O bu ezie na unu maara na ha na-eguzosikwa ike n'eziokwu ahụ unu natara. 13 Ana m agu ya n'ihe ziri ezi ikpote mmuo unu na uche unu site n'ichetara unu ihe ndi a ugbu a m di ndu n'anụ ahụ a. 14 N'ih i na Onyenwe anyi Jisosh Kraist agwala m hooaha, na m ga-eyipu* ya n'oge na-adighi anya. 15 Aga m agbalisi ike ihu na mgbe m hapuchara uwa nke a, unu ga na-echeta ihe ndi a mgbe niile.

Eso m jiri anya m hu Jisosh

16 Ihe niile anyi na-akorọ unu abughị akuko ifo mmadu korọ site n'amamihe ya. N'ih i na anyi kowaara unu ihe banyere ike Onyenwe anyi Jisosh Kraist na obibia o ga-abia ozo. O bu anya anyi abuo ka anyi

* 1:14 1:14 Maobu, a ga m anwu

ji hụ ebube nke ibụ eze ya. ¹⁷ N'ihì na ọ natara nsọpụrụ na ebube site n'aka Chineke bụ Nna mgbe olu ahụ si n'ebube ahụ dị ukwu daa si, "Onye a bụ Ọkpara m, onye m hụrụ n'anya, onye ihe ya dị m ezi mma."† ¹⁸ Anyị onwe anyị nūrụ olu ahụ si n'eluigwe daa mgbe anyị so ya nọdụ n'elu ukwu nsọ ahụ.

¹⁹ Anyị nwapụtara na okwu ndị amụma ahụ bụ ihe mezuru emezu. Unu onwe unu kwesikwara ilezi anya n'okwu ndị ahụ, dika a ga-asị na ha bụ ihè na-enwu n'ebe ọchịchiri gbara nke na-adị ruo mgbe chi boro, mgbe e mere ka kpakpando otutu walie n'obi unu. ²⁰ Nke ka nke, ghotanụ na okwu amụma ọbụla dị n'akwukwo nsọ abughị nke e dere dika akonuche mmadụ si di. ²¹ N'ihì na o nweghi okwu amụma ọbụla nke e cheputara di ka ọchicho obi mmadụ si di, kama mgbe ndi mmadụ kwuru okwu n'aha Chineke, ọ bụ Mmụọ Nso duru ha.

2

Ịla n'iyi nke ndi ozizi ugha

¹ Ma na mgbe ochie ahụ kwa, e nwere otutu ndi amụma ugha n'etiti ha, dika a ga-esi nwee ndi ozizi ugha n'etiti unu. Ndi a ga-esite na nzuzo na-ewebata ozizi ojo nke na-eweta ịla n'iyi, ha ga-agonari ọ buladi onye kachasi ihe niile, bụ Onyenwe, onye gbaputara ha. Ha na-eweta ịla n'iyi na mberede, na-atukwasị onwe ha n'isi. ² Ya mere, otutu mmadụ ga-esoro ndu ruru aru ha na-ebi, n'ihì ha ga-ekwutokwa uzọ nke eziokwu ahụ. ³ N'anya ukwu ha, ndi nkuzi ugha ndi a ga-eji okwu nrafu rigbuo unu n'uru. Site na mgbe ochie, onye ga-ekpe ha ikpe di njikere. Onye ga-ala ha n'iyi anaghi arahu ura.

⁴ Ọ buru na Chineke ahapughị ndi mmuọ ozi ahụ mgbe ha mehiere, kama o weere ha kpochie n'ime ala mmuọ,* ebe e kere ha agbu na-eche ubochi ikpe ahụ. ⁵ Ọ burukwa na o mereghị ndi uwa nke mbu ebere mgbe o mere ka uju mmiri biakwasị ndi bi na ya na-amaghi Chineke, kama ọ zoputara naani Noa bu onye kwusara ezi omume na mmadụ asaa ndi ozo. ⁶ Ọ buru na ọ mara obodo Sodom na Gomora ikpe site n'iwere oku rechapu ha, mee ha ihe imaatu banyere ihe gaje ibiakwasị ndi na-amaghi Chineke; ⁷ ọ burukwa na ọ naputara Lot bu onye ezi omume, onye ndu ojo nke ndi na-emebi iwu wutere ⁸ (n'ihì na nwoke ezi omume ahụ nke na-ebi n'etiti ha ubochi niile, ehie na abali, bu onye eji oru mmebi iwu niile ọ na-anu, na nke o ji anya ya na-ahu, mekpaa mkpuruobi ezi omume ya ahụ). ⁹ Ọ buru na ọ di otu a, Onyenwe anyi maara otu o si anaputa ndi na-asopuru Chineke site n'onwunwa niile gbara ha gburugburu. Ọ makwaara edebe ndi ajo omume n'ahuhu, tutu ruo ubochi ikpe ahụ.

Ahuhu nke na-abia

¹⁰ Nke a bu eziokwu banyere ndi ahụ na-agbaso ochicho emeruru emeru nke anu ahụ mmehie ha, na-eledakwa ike ochichi anya. Ndi nwere anya ike ma juputakwa na mpako. Ndi ahụ ujo na-adighi atu ikwuto ọ buladi mmuọ ndi ahụ juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ. ¹¹ Lee, ọ bu ezie na ndi mmuọ ozi kariri ha n'idi ike, nweekwa ume karia, ma ha anaghi e kpegide ha ikpe nkwoju n'ihu Onyenwe

† **1:17** 1:17 Mat 17:5; Mak 9:7; Luk 9:35 * **2:4** 2:4 Maobu, olulu ochichiri ma ọ bukwanu, Tataros n'asusu Griik

anyị. ¹² Lee ka ha si na-ekwulu ihe ndị ha aghoṭaghi. Ha di ka umu anu oha, ndi nzuzu na-eme naani ihe obula ha kpebiri n'obi ha. Ndi a muru naani maka ijide ha ma bibiekwa ha. A ga-egbu ha otu e si egbu umu anu oha ndi a.

¹³ A ga-eji ntaramahuhu kwughachi ha ugwo ihe ojojo ha mere. Ihe na-atọ ha uto bu ikpo oriri na onunu n'etiti ehie. Ha bu ihe ihere, burukwa ndi na-ewetara unu ntupo ma o buru na ha na-eso unu narikota oriri. ¹⁴ Anya ha juputara n'aguu ikwa iko, mmehie adighi ejukwa ha afo. Ha na-arafu ndi okwukwe ha na-esighi ike. Ha bukwa ndi a maara aha ha n'ihie oke ochicho. N'ezie ha bu umu a buru onu. ¹⁵ Ha esitela n'ezi uzọ ahụ jehie, soro omume Belam nwa Beoa, onye huru ugwo oru nke ajo omume n'anya. ¹⁶ Ma a baara ya mba maka ajo omume ya, mgbe e mere ka inyinya ibu ya jiri olu mmadu gwa ya okwu; gbochie oru onyeisi na-adighi mma nke onye amuma ahụ choro iru.

¹⁷ Ndi a dikwa ka iyi tara ata nke mmiri obula na-adighi n'ime ya. Ha dikwa ka igwe ojii nke oke ifufe na-efesasi, nke na-adighi ezo mmiri obula. Ndi a kwadobere ebe kachasi igba ochichiri. ¹⁸ Ha na-eji okwu efu na-enweghi isi, na aguu ihe ojojo nke na-agu anu ahụ ha, na-arafu ndi sitere n'etiti ndi na-ebi ndu ojojo na-ekewapu onwe ha. ¹⁹ Ha nakwe ha nkwa inwere onwe ha, ma ha onwe ha bu ohu nye ihe rere ure, n'ihie na mmadu bu ohu nye ihe obula na-achị achị n'ime ya. ²⁰ Mgbe ha sitere n'ihie niile emeruru emeru nke uwa gbapu, site na mmazu nke Onyenwe anyi, na Onye nzoputa anyi Jisos Kraist, buru ndi atuhiri na mmehie ozo, burukwa ndi e meriri, ha ga-abu ndi onodu ha ga-ajo njo kariya ka o di na mbu. ²¹ O gaara akara ha mma ma o buru na ha amataghi uzo ezi omume, kariya na ha matara ya, mesia gbakuta iwu ahụ di nsọ nyere ha azu. ²² Ilu ndi a bu eziokwu banyere ha si, "Nkita laghachiri ozo n'ihie o gboro,"† ya na, "Nne ezi a sachara ahụ laghachiri ozo ituru onwe ya n'apiti."

3

Ubochi nke Onyenwe anyi

¹ Ndi enyi m, nke a bu akwukwo nke abuo m na-edetara unu. N'ime ha abuo, ihe m mere bu ichetara unu ihe ndi ahụ niile unu maara na itute uche unu banyere echiche zuruoke. ² Achoro m ka unu cheta okwu ndi amuma di nsọ kwuru mgbe ochie na iwu nke Onyenwe anyi na Onye nzoputa anyi nyere site na ndi ozi ya.

³ Na mbu, unu ga-amata nke a, na n'oge ikpeazu, ndi na-akwa emo ga-aputa, site n'ikwa emo gbaso agu ihe ojojo niile nke anu ahụ ha choro ⁴ na-asi, "O kwere unu nkwa na o ga-abia, gini mere na o biabeghi? Kemgbe nna nna anyi ha nwuru, ihe niile ka di otu ha di na mbu, site n'okike uwa." ⁵ Ha kpachaara anya chefuo na site n'ogologo oge gara aga, e sitere n'okwu onu Chineke kee eluigwe ma meekwa ka uwa diri site na mmiri nke gbara uwa gburugburu. ⁶ O bukwa site na mmiri ndi a ka e ji bibie ma laa n'iyi uwa nke di n'oge ahụ. ⁷ O bukwa otu okwu ahụ ka e ji nye iwu ka e chebe eluigwe na uwa tutu ruo ubochi ahụ, mgbe a ga-eji oku laa ha n'iyi n'ubochi ahụ a ga-ekpe ndi niile na-amaghi Chineke ikpe, laakwa ha n'iyi.

† 2:22 2:22 Ilu 26:11

⁸ Ndi enyi m, unu echefula otu okwu a, n'anya Chineke, otu ubochi dika puku afo, puku afo dikwa ka otu ubochi. ⁹ Onyenwe anyi anaghi ano odu n'imezu nkwa ya, dika ndi ufo du n'ahuta ya na o bu ino odu. Kama o nwere ntachiobi n'ebe unu no, n'ihu na o choghi ka onye obula laa n'iyi, kama o choror ka onye obula bjaruo na ncheghari.

¹⁰ Ma ubochi Onyenwe anyi ga-abia dika onye ohi. N'ubochi ahụ, eluigwe ga-eji oke uzu gafee. Ihe niile di n'eluigwe ga-agba oku, laa n'iyi. Uwa na oru niile a ruru n'ime ya ga-erepiakwa oku n'otu ntabi anya.

¹¹ Ebe o bu na ihe niile gbara anyi gburugburu ga-esi otu a laa n'iyi, udi ndi di ana ka unu kwesiri ibu? Unu kwesiri i na-ebi ndu di nsọ na nke isopuru Chineke, ¹² dika unu na-ele anya obibia ubochi nke Chineke, na-echesikwa ya ike ka o bia ngwangwa. N'ihu na o bu ubochi a ga-amanye eluigwe niile oku, mee ka ihe niile di na ya gbaze buru ihe na-agaghi adikwa. ¹³ Ma anyi na-ele anya mmezu nkwa ahụ o kwere, nkwa inye anyi eluigwe ohuru na uwa ohuru ebe ezi omume naani ga-adi.

¹⁴ Bikonu ndi m huru n'anya, mgbe unu no na-ele anya ihe ndi a, jisienu ike hu na aka unu di ocha, ndi na-enweghi ita uta na ndi ha na ya di n'udo. ¹⁵ Chetakwanu na ntachiobi Onyenwe anyi putara nzoputa, dika ezi nwanna anyi Pol jiri amamihe Chineke nyere ya deere unu ihe banyere ya. ¹⁶ O na-edede otu ihe ahụ n'akwukwo ozi ya niile, na-ekwu ihe banyere ihe ndi a n'ime ha. E nwere ufo du ihe o kwuru nke siri ike ighota nke ndi nzuzu na ndi na-amaghi ihe na-akowa dika ha si cheputa n'obi ha. Ha asugharjala ihe o dere dika ha na-emekwa mpaghara akwukwo nsọ ufo du, si otu a wetara onwe ha ila n'iyi.

¹⁷ Ya mere, ezi ndi enyi m, ebe unu matara nke a, noronu na nche ka a ghara isite na njehie ndi na-emebi iwu duhie unu, ime ka unu si nonodu unu daa. ¹⁸ Burunu ndi na-eto eto n'ime amara. Burukwanu ndi na-aga n'ihu imuta ihe banyere Onyenwe anyi na Onye nzoputa anyi Jisost Kraist nke oma.

Ka otuto diri ya ugbo a na mgbe niile ebighi ebi. Amen.

1 Jón

Okwu nke ndu

¹ Ihe anyị na-edere unu banyere ya bụ ihe ahụ na-adiri site na mmalite, nke anyị nuru, nke anyị jikwa anya anyị hụ, nke anyị lekwasiri anya, na nke aka anyị meturu. Anyị na-ekwu ihe banyere Okwu nke ndu ahụ. ² Ndu ahụ putara ihe. Anyị ahula ya ma gbaakwa ama banyere ya. Ya mere, ihe anyị na-ekwu okwu ya, na ihe anyị na-akoro unu bụ banyere ndu ebighi ebi ahụ nke ya na Nna nọ na mbu; nke e mere ka o puta ihe nye anyị. ³ Anyị na-ekwusara unu ihe anyị huru na nke anyị nuru, ka unu soro anyị nwee nnweko. N'ezie nnweko anyị bụ nke anyị na Nna na nke Okpara ya bụ Jisọs Kraist, na-enweko. ⁴ Anyị na-edere unu ihe ndi a n'ihi ime ka onu anyi zuo oke.

Ihe na Ochichiri

⁵ Nke a bụ ozi ahụ anyị nuru site n'aka ya, nke anyị na-ekwusakwara unu. Chineke bụ ihe, ochichiri obula adighikwa n'ime ya. ⁶ Ya mere o buru na anyi asi na anyi na ya nọ n'ezie nnweko ma na-ebi n'ime ochichiri, o bụ okwu ugha ka anyi na-ekwu. Eziokwu ahụ adighikwa n'ime anyi. ⁷ Ma o buru na anyi na-ebi ndu anyi n'ihè, di ka ya onwe ya si nọ n'ihè, mgbe ahụ anyi na ibe anyi na-enwe ezi nnweko. Obara Jisọs bụ Okpara ya na-asachapukwa anyi mmehie anyi niile.

⁸ Ma o buru na anyi asi na anyi adighi eme mmehie, anyi na-eduhie onwe anyi, na-ajukwa inabata eziokwu ahụ n'ime anyi. ⁹ Ma o buru na anyi ekwuputa mmehie anyi, onye ahụ kwesiri ntukwasị obi na onye ezi omume, o ga-agbaghara anyi mmehie anyi niile, sachapukwa anyi site n'ajo omume anyi niile. ¹⁰ O buru na anyi asi na anyi emeghi mmehie obula, anyi na-akpo ya onye na-ekwu okwu ugha, okwu ya enwekwaghị onodu n'ime anyi.

2

¹ Ezi umuntakiri m, ana m edere unu ihe ndi a ka unu ghara imehie. Ma o buru na onye obula emehie, anyi nwere onye na-ekwuchite onu anyi n'ihu Nna ahụ. O bụ Jisọs Kraist, Onye ezi omume ahụ. ² O bụ onye jiri onwe ya choo aja n'ihu ikpuchiri anyi mmehie anyi, ma o bughị naani n'ihu mmehie anyi, o bukwa n'ihu mmehie uwa niile.

Ihunanya na Ikpo asi

³ Otu a ka anyi si amata na anyi maara onye o bu, ma o buru na anyi erube isi nye iwu ya niile. ⁴ Onye ahụ na-ekwu si, "Amaara m ya," ma o dighi eme ihe o nyere n'iwu bu onye okwu ugha, eziokwu ahụ adighikwa n'ime ya. ⁵ Ma o buru na onye obula na-erube isi n'okwu ya, n'ezie, ihunanya Chineke bụ ihe emere ka o zuo oke n'ime ya. O bụ otu a ka anyi si amata na anyi nọ n'ime ya. ⁶ Onye obula na-ekwu na ya bi n'ime ya kwesiri ibi ndu dika ya.

⁷ Ndi enyi m huru n'anya, anaghi m edere unu ihe gbasara iwu oheru, kama o bu otu iwu ochie ahụ, nke na-adi site na mbu. Iwu ochie a bụ nke e ziri unu ozi banyere ya. ⁸ Ma otu o di, ana m edere

unu iwu ọhụrụ, nke bụ eziokwu n'ime ya na n'ime unu. N'ihì na ọchịchiri na-agafe, ezi ihè ebidola ịchawaputa.

⁹ Onye ọbụla na-asị na ya n'ihè ma na-akpọ nwanna ya asị, na-anọ n'ọchịchiri ruo ugbo a. ¹⁰ Onye ọbụla na-ahụ nwanna ya n'anya na-ebi n'ime ihe ahụ ọ dịkwaghị ihè dị n'ime onye dị otu a bụ nke ga-eme ya ka ọ sọ ngongọ. ¹¹ Ma onye ọbụla na-akpọ nwanna ya asị nọ n'ọchịchiri, na-ejegharikwa n'ime ọchịchiri; ọ maghị ebe ọ na-aga n'ihì na ọchịchiri ahụ emeela ka o kpuo isi.

The mere e jiri dee ihe ndị a

¹² Ana m edere unu ihe ndị a ụmuntakiri m n'ihì na a gbagharala unu mmehie niile site n'aha ya.

¹³ Ana m edere unu ndị bụ nna ihe ndị a, n'ihì na unu maara onye ahụ na-adị site na mbụ. Ana m edere unu ụmụ okorobia, n'ihì na unu emerielala ajọ onye ahụ.

¹⁴ Ana m edere unu ụmuntakiri, n'ihì na unu maara nna ahụ. Ana m edere unu ndị nna, n'ihì na unu maara onye ahụ na-adị site na mbụ.

Ana m edere unu ụmụ okorobia, n'ihì na unu siri ike, okwu Chineke na-ebikwa n'ime unu, unu emeriekwala ajọ onye ahụ.

Unu ahụla ụwa n'anya

¹⁵ Kwụsịnụ ihụ ụwa n'anya, ya na ihe niile dị n'ụwa. Ọ bụrụ na onye ọbụla ahụ ụwa n'anya ihunanya nke Nna adighị n'ime ya. ¹⁶ N'ihì na ihe niile dị n'ụwa, ihe ndị ahụ niile anụ ahụ anyị, na anya anyị na-achọ, ya na ịnya isi mmadụ banyere ihe ọ bụ na ihe o nwere, esiteghị n'ebe Nna nọ, kama ha sitere n'ụwa. ¹⁷ Ụwa na ọchịchọ ọjọọ ya niile na-agafe agafe, ma onye ahụ na-eme uche Chineke ga-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi.

Onye iro Kraist

¹⁸ Ụmụ m, nke a bụ oge awa nke ikpeazụ. Dịka unu nūrụ na otu onye na-emegide Kraist na-abịa, ọ bụladị ugbo a, ọtụtụ ndị na-emegide Kraist abịala. Otu a ka anyị si amata na ọ bụ oge awa nke ikpeazụ. ¹⁹ Ha si n'etiti anyị puo, ma ha abughị ndị nke anyị n'ezie. N'ihì na a sị na anyị na ha bụ otu, ha gaara aga n'ihu soro anyị nọdụ. Ma ọpupu ha pūrụ na-egosi na ọ dighị onye n'ime ha sonyere anyị.

²⁰ Ma unu nwere otite mmanụ sitere n'Onye Nsọ ahụ, unu niile matakwarala ihe niile. ²¹ Ya mere, anaghị m edegara unu akwukwo a dịka ndị na-amaghị eziokwu kama n'ihì na unu maara ya na n'ihì na ọ dighị okwu ụgha ọbụla na-esi n'eziokwu ahụ aputa. ²² Onye bụ onye okwu ụgha? Ọ bụ onye ahụ na-asị na Jisọs abughị Kraist ahụ. Onye dị otu a bụ onye na-emegide Kraist, n'ihì na ọ nabataghị Nna ahụ na Okpara ya. ²³ Onye ọbụla juru Okpara ahụ enwekwaghị Nna ahụ; ma onye ọbụla nabatara Okpara ahụ enwekwara Nna ahụ.

²⁴ Hụnụ na ihe unu nūrụ site na mmalite na-anogide n'ime unu. Ọ bụrụ na ihe unu nūrụ na mbido ebiri n'ime unu, unu ga-anogide

n'ime Ọkpara ahụ na n'ime Nna ahụ. ²⁵ Ihe o kwere anyị na nkwa bụ nke a, ndụ ebighị ebi.

²⁶ Ana m edere unu ihe ndị a banyere ndị ahụ na-agbalị iduhie unu. ²⁷ Ma unu onwe unu, otite mmanụ ahụ unu natara n'aka ya na-anogide n'ime unu, n'ihu nke a, onye ozizi ọzọ adighị unu mkpa. Dịka otite mmanụ ya na-ezi unu ihe banyere ihe niile, burukwa eziokwu, ọ bughị okwu ụgha. Ya mere, dịka o zikwara unu, na-anogidenụ n'ime ya.

Ụmụ Chineke

²⁸ Ugbu a ụmuntakiri m, noğidesienụ ike n'ime ya, ka ọ ga-abụ mgbe e mere ka ọ pụta ihè, anyị ga-abụ ndị obi siri ike, ndị ihere na-agaghị eme, n'ihu ya mgbe ọ b́jara.

²⁹ Ọ burụ na unu matara na ọ bụ onye ezi omume, unu maara na onye ọbụla nke na-eme ihe ziri ezi bụ onye a mụrụ site na ya.

3

Ibi ndụ dị ka ụmụ Kraịst

¹ Lee ụdị oke ihunanya nke Nna ahụ nwere n'ebe anyị nọ, na-aga akpọ anyị ụmụ Chineke. N'ezie, nke a bụ ihe anyị bụ. Ihe mere na ụwa amaghị anyị bụ n'ihu na ọ maghị ya. ² Ndị hụrụ n'anya, ugbu a anyị aburula ụmụ Chineke. Ọ bụ ezie na anyị enweghị ike ighota ihe onodu anyị ga-abụ n'oge dị n'ihu, ma anyị maara nke oma na mgbe a ga-eme ka ọ pụta ihè, a ga-emekwa ka anyị buru ndị yiri ya, n'ihu na anyị ga-ahụ ya dịka ọ dị. ³ Onye ọbụla nwere olileanya dị otu a kwesiri idebe onwe ya ọcha, dị ka ya onwe ya dị ọcha.

⁴ Onye ọbụla na-eme mmehie na-emebi iwu. N'ezie mmehie bụ mmebi iwu. ⁵ Unu maara na e mere ka ọ pụta ihè iwepu mmehie. Ọ dikhaghị mmehie ọbụla dị n'ime ya. ⁶ Onye ọbụla na-anogide n'ime ya adighị ebi ndụ ime mmehie, onye ọbụla nke na-ebi ndụ mmehie ahubeghị ya anya mgbe ọbụla, ọ matabekwaghị ya.

⁷ Ezigbo ụmụ m, unu ekwela ka onye ọbụla duhie unu, onye ọbụla na-eme ezi ihe bụ onye ezi omume dị ka ya onwe ya bụ onye ezi omume. ⁸ Onye ọbụla na-eme mmehie bụ nwa ekwensu, n'ihu na ekwensu bụ onye mmehie site na mmalite. Ihe mere Ọkpara Chineke jiri pụta ihè bụ ka ọ laa ọrụ niile nke ekwensu n'iyi. ⁹ Onye a mụrụ site na Chineke adighị anogide na-eme mmehie, n'ihu na mkpuru Chineke na-anogide n'ime ya, ha enweghị ike inogide na-eme mmehie, n'ihu na a mụrụ ha site na Chineke. ¹⁰ Otu a ka anyị si amata ndị bụ ụmụ Chineke, na ndị bụ ụmụ ekwensu: Onye ọbụla na-adighị eme ihe ziri ezi abughị nwa Chineke, otu a ka ọ dikhwa onye na-adighị ahụ ụmụna ha n'anya.

Hụ mmadu ibe gi n'anya

¹¹ N'ihu na nke a bụ ozi ahụ unu nuru site na mmalite, ka anyị huriita onwe anyị n'anya. ¹² Ka anyị hapu idi ka Ken, onye bụ nke ajọ onye ahụ, na onye gburu nwanne ya. Gini mere o ji gbuo ya? Ọ bụ n'ihu na ọrụ ya joro njo, ma nke nwanne ya ziri ezi. ¹³ Ka ọ gharakwa iju unu anya ụmụna m, na ụwa kpọrọ unu asi. ¹⁴ Anyị matara na anyị esitela n'onwu baa na ndụ n'ihu na anyị na-ahụ ụmụna* anyị n'anya.

* **3:14** 3:14 Maqbu, anyị na-ahuriita onwe anyị n'anya

Onye ọbụla na-adighi ahụ ibe ya n'anya na-anogide n'onu. ¹⁵ Onye ọbụla na-akpo nwanna ya asi bu ogbu mmadu, unu matakwarara na o nweghi onye ọbụla bu ogbu mmadu nwere ndu ebighi ebi n'ime ya.

¹⁶ O bu otu a ka anyi si mata ihe bu ihunanya, na Jisos togboro ndu ya n'ihu anyi. Anyi kwesikwara itogbo ndu anyi n'ihu umunna anyi. ¹⁷ O buru na onye ọbụla nwere akụ nke uwa, ahụ nwanna ya ka o no na mkpa ma o nweghi obi ebere n'ebe o no, olee otu ihunanya Chineke si diri n'ime ya? ¹⁸ Umuntakiri m, ka ihunanya anyi ghara ibu naani n'egbugbere onu maobu nke okwu efu, kama ka o buru nke sitere n'eziokwu nakwa n'omume anyi.

¹⁹ Anyi ga-esitekwa na nke a mata na anyi bu ndi nke eziokwu ahụ ma matakwa otu anyi ga-esi mee ka obi anyi kwenye n'ihu ya. ²⁰ N'ihu na o buru na obi anyi amaa anyi ikpe, Chineke di ukwuu kariya obi anyi, o mazukwara ihe niile. ²¹ Ndi m huru n'anya, o buru na obi anyi amaghi anyi ikpe, anyi nwere nkwuwa okwu n'ihu Chineke ²² na-anatakwa ya ihe ọbụla anyi rioro n'ihu na anyi na-erube isi n'iwu ya, na-emekwa ihe na-atọ ya uto. ²³ Nke a bukwa iwu ya: ka anyi kwere n'aha Okpara ya Jisos Kraist, ya na ihurita ibe anyi n'anya dika o nyere anyi n'iwu. ²⁴ Ndi niile na-erube isi nye iwu ya na-anogidesikwa ike n'ime ya, ya onwe ya na-anogidesikwa ike n'ime ndi ahụ! Otu a ka anyi si mara na o na-anogidesike n'ime anyi: O bu site na Mmuo nke o nyere anyi.

4

Nwaputa mmuo niile

¹ Ndi enyi m huru n'anya, unu ekwenyela okwu mmuo niile, kama nwaleenu mmuo niile ahụ i mata ma ha si na Chineke, n'ihu na otutu ndi amuma ugha apuola baa n'ime uwa. ² Otu a ka unu ga-esi mata Mmuo nke Chineke: Mmuo ọbụla nke na-ekwuputa na Jisos Kraist abiala n'anụ ahụ sitere na Chineke. ³ Ma mmuo ọbụla nke na-adighi ekwuputa Jisos esiteghi na Chineke, mmuo di otu a bu nke onye ahụ na-emegide Kraist nke unu nuru na o ga-abia, ma ugbu a o biala n'uwa.

⁴ Umuntakiri m, unu bu ndi sitere na Chineke, unu emeriekwala ha n'ihu na onye ahụ nke bi n'ime unu di ukwuu kariya onye ahụ no n'ime uwa. ⁵ N'ihu na ndi a si n'ime uwa puta. Ya mere, ihe ha na-ekwu okwu ya bu naani ihe banyere uwa. Uwa na-anakwa ha nti. ⁶ Anyi sitere na Chineke, onye ọbụla maara Chineke na-ege anyi nti, ma onye ọbụla na-esiteghi na Chineke anaghi ege anyi nti. O bu otu a ka anyi si amata mmuo eziokwu na mmuo nke okwu ugha.

Chineke bu ihunanya

⁷ Ndi m huru n'anya, o kwesiri ka anyi huritaa onwe anyi n'anya, n'ihu na ihunanya na-esi n'ebe Chineke no abia. Onye ọbụla nwere ihunanya bu onye amuru site na Chineke, o makwara Chineke. ⁸ Onye na-enweghi ihunanya amaghi Chineke, n'ihu na Chineke bu ihunanya. ⁹ E siri otu a mee ka ihunanya Chineke n'ebe anyi no puta ihè: Chineke zitere naani otu Okpara ya n'uwa ka anyi nwee ndu site na ya. ¹⁰ Nke a bu ihe a na-akpo ihunanya, o bughu na anyi huru Chineke n'anya kama na o huru anyi n'anya ma zite Okpara ya dika aja nke juru ya obi

maka mmehie niile anyị. ¹¹ Ndi m huru n'anya, ebe o bu na Chineke si otu a hu anyi n'anya, anyi kwesiri ihurita onwe anyi n'anya. ¹² O nwebeghi mgbe obula anyi ji anya anyi hu Chineke anya, ma o buru na anyi ahụ ibe anyi n'anya, Chineke na-ebi n'ime anyi. A na-emekwa ka ihunanya ya zuo oke n'ime anyi.

¹³ O tinyekwala Mmuo Nso ya n'ime anyi igosi anyi na o bi n'ime anyi, na anyi bikwa n'ime ya. ¹⁴ Ma anyi onwe anyi ahula ma na-agbakwa ama na Nna ahụ zitere Okpara ya ka o buru Onye nzoputa nke uwa. ¹⁵ Chineke bi n'ime onye obula nke na-ekwuputa na Jisos bu Okpara Chineke. Onye di otu a bikwa n'ime Chineke. ¹⁶ Anyi maara ma kwerekwa n'ihunanya Chineke nwere n'ebe anyi no.

Chineke bu ihunanya. Onye o bulakwa na-ebi ndu ihunanya na-anogide n'ime Chineke. Chineke n'onwe ya na-ebinyekwara onye di otu a. ¹⁷ N'uzo di otu a, a na-eme ka ihunanya zuo oke n'etiti anyi, ka anyi nwee ike inwe nkwuwa okwu n'ubochi ikpe ahụ, n'ih na dika ya onwe ya di, otu a ka anyi onwe anyi dikwa n'ụwa nke a. ¹⁸ Itu egwu adighi n'ebe ihunanya di, kama ihunanya zuruoke na-achupu egwu n'ih na egwu na ntaramahuhu na-aruko oru, onye obula nke na-atu egwu bu onye na-ezubeghi oke n'ihunanya.

¹⁹ Anyi huru ya n'anya n'ih na o buru uzo hu anyi n'anya. ²⁰ Onye obula na-asi, "Ahuru m Chineke n'anya," ma nogide na-akpo nwanna ya asi, onye ahụ bu onye ugha. N'ih na o buru na o hughu nwanna ya n'anya, bu onye o na-ahụ anya kwa ubochi, o pughi ihu Chineke n'anya bu onye o na-ahubeghi anya. ²¹ Iwu o nyere anyi bu, "Onye obula huru Chineke n'anya aghakwaghi ihu nwanna ya n'anya."

5

Okwukwe n'ime Okpara Chineke

¹ Onye obula kweere na Jisos bu Kraist bu onye amuru site na Chineke. Onye obula nke hukwara Nna n'anya na-ahukwa Okpara ya n'anya. ² O bu otu a ka anyi si amata na anyi huru umu Chineke n'anya, mgbe anyi na-ahụ Chineke n'anya, na-erubekwa isi n'iwu ya niile. ³ Nke a bu ihunanya Chineke, na anyi ga-edebe iwu ya. Iwu ya adighikwa aru. ⁴ N'ih na onye obula amuru site na Chineke na-emeru uwa. Nke a bukwa mmeri ahụ na-emeru uwa, o buladi okwukwe anyi. ⁵ Onye puru imeri uwa, ma o bughu naani onye ahụ kweere na Jisos bu Okpara Chineke?

⁶ O bu onye ahụ bjara site na mmiri na obara, ya bu Jisos Kraist. O siteghu naani na mmiri bja, kama o sitere na mmiri na obara. O bukwa Mmuo Nso na-agba ama maka ya, n'ih na Mmuo Nso bu eziokwu. ⁷ N'ih na ha di ato gbara akaebe: ⁸ Mmuo Nso,* na mmiri na obara, ha ato kwekoritara. ⁹ O buru na anyi nabata akaebe nke mmadu gbara, akaebe nke Chineke gbara di ukwu karja, n'ih na o bu akaebe Chineke gbara banyere Okpara ya. ¹⁰ Onye obula kweere n'Okpara Chineke nwere ogbugba ama a n'obi ya. Ma onye obula na-ekwereghu na Chineke emeela ya ka o buru onye ugha, n'ih na o kwereghu n'ama ahụ Chineke gbara banyere Okpara ya. ¹¹ Ama ahụ

* **5:8** 5:8 N'akwukwo ndi oheru nke Vulget na-agba akaebe n'eluigwe: Nna, Okwu ahụ na Mmuo Nso, ha ato bu otu. ⁸ Ha dikwa ato na-agba akaebe n'ụwa: (nke a adighi n'akwukwo Griik obula tupu senchuri nke iri na anu)

bụkwa nke a, na Chineke enyela anyị ndụ ebighị ebi, ndụ a dịkwa n'ime Ọkpara ya. ¹² Onye ọbụla nwere Ọkpara ahụ nwere ndụ ma onye ọbụla na-enweghị Ọkpara Chineke enweghị ndụ.

Ime okwu ka o wee anya

¹³ Ana m edere unu ihe ndị a unu ndị kweere n'aha Ọkpara Chineke, ime ka unu mata na unu nwere ndụ ebighị ebi. ¹⁴ Nkwuwa okwu anyị nwere na ya bụ, na ọ bụrụ na anyị ariọ ihe ọbụla dika ọchịchọ obi ya siri di, ọ na-anụ olu anyị. ¹⁵ Ọ bụrụkwanụ na anyị matara na ọ na-anụ olu anyị mgbe ọbụla anyị rịrọrọ ya ihe, anyị na-amatakwa na anyị anatala ihe ọbụla anyị rịrọrọ ya.

¹⁶ Ọ bụrụ na onye ọbụla ahụ ka nwanna ya na-eme mmehie nke na-adighị eduba n'ọnwụ, ya kpee ekpere, Chineke ga-enyekwa onye ahụ ndụ. Nke a bụ maka ndị ahụ mmehie ha na-abughị nke na-eduba n'ọnwụ. E nwere mmehie na-eduba n'ọnwụ. Asighị m unu kpee ekpere maka nke ahụ. ¹⁷ Ajo omume niile bụ mmehie, ma ọ di mmehie nke na-adighị eduba n'ọnwụ.

¹⁸ Anyị matara na onye ọbụla amụrụ site na Chineke anaghị aga n'ihu na-eme mmehie, kama onye ahụ nke amụrụ site na Chineke na-ehekwa ha, ajo onye ahụ adighị emetukwa ha aka. ¹⁹ Anyị maara na anyị bụ ụmụ Chineke, ụwa niile nọkwa n'okpuru ike ajo onye ahụ. ²⁰ Anyị matakwar na Ọkpara Chineke abiala, nyekwa anyị nghota ka anyị mara ya, onye bụ eziokwu. Anyị nọ n'ime onye ahụ bụ eziokwu, ọ bụladị n'ime Ọkpara ya, bụ Jisọs Kraịst. Ya onwe ya bụ ezi Chineke bụrụkwa ndụ ebighị ebi.

²¹ Ụmụ m, wezугanụ onwe unu site n'arụsị niile.

2 Jọn

¹ Ọ bụ okenye ahụ,

Na-edegara nwanyị ahụ onye Chineke hoputara, na umu ya akwukwo a, bu ndi m huru n'anya n'ime eziokwu. O bughị naani m kama ndi niile maara eziokwu ahụ. ² N'ih i eziokwu ahụ nke di n'ime anyi, nke ga-adigidekwa n'ime anyi ruo mgbe ebighi ebi:

³ Amara, na ebere, na udo nke sitere na Chineke Nna na Jisọs Kraịst, bu Okpara Nna ahụ dinyere anyi n'eziokwu n'ihunanya.

Eziokwu na ihunanya

⁴ Apughị m ikọ ụdi anurị m nwere mgbe m huru na ufodu umu gi na-ebi ndu igbaso eziokwu dika ihe Nna nyere anyi n'iwu. ⁵ Ma ugbu a, ezi nwanyị, o bughị iwu ohuru ka m na-edere gi kama nke ahụ e nyere anyi site na mmalite. Ana m ario ka anyi hurita ibe anyi n'anya. ⁶ Nke a bu ihunanya ahụ: ka anyi na-ejeghari n'irube isi n'iwu ya niile. Dika unu si nu ya site na mmalite, unu ahapukwala ijeghari n'ime ya.

Ndi ozizi ugha

⁷ N'ih i na otutu ndi nduhie apula baa n'owa, bu ndi na-adighi ekwenye na Jisọs Kraịst biara n'oyiyi mmadu. Onye obula di otu a bu onye nduhie burukwa onye na-emegide Kraịst. ⁸ Lezienu anya, ka unu ghara itufu ugwo oru nke anyi dogburu onwe anyi n'oru maka ya, kama ka unu nata ugwo oru unu n'uju. ⁹ Onye obula na-adighi anogide n'ozizi Kraịst, nke na-esite na ya na ewezuga onwe ya, enweghi Chineke. Ma onye obula na-anogide n'ozizi ahụ nwere Nna na Okpara ya. ¹⁰ O buru na onye obula abia izi unu ihe ozọ di iche site n'ozizi a, unu akpobatala ya n'ulo unu, maobu nabatakwa ya. ¹¹ N'ih i na onye nabatara ya ga-eso onye di otu a keta oke n'ajo omume ya.

¹² Ọ bụ ezie na enwere m otutu ihe m chorọ idere unu, ma achoghị m iji akwukwo na inki dee ha. Kama, ana m ele anya ibia leta unu ka mu na unu kwukorita okwu ihu n'ihu, ka e sikwa otu a mee ka onu anyi zuo oke.

¹³ Umụ nwanne gi nwanyị, bu onye a hoputara, na-ekele unu.

3 Jọn

¹ Ọ bụ okenye ahụ,

Na-edegara Gaios, onye ahurū n'anya akwukwọ a, bụ onye m hurū n'anya n'eziokwu.

² Onye m hurū n'anya, ekpere m bụ na ahụ ga-esi gị ike, ka ihe na-agara gị nke oma, dika o na-agara mkpuruobi gị nke oma. ³ Anuriri m onu nke ukwu, mgbe ufodu umunna biara gbaa ama banyere ikwesi ntukwasị obi gị nye eziokwu, na otu i si nogide na-agbaso eziokwu ahụ. ⁴ O nweghi ihe na-enye m onu karịa inu na umu m na-agbaso eziokwu.

Gaios ruziri oru ya

⁵ Onye m hurū n'anya, i kwesiri ntukwasị obi n'ihe obula nke i na-emere umunna, o bu ezie na ha bu obia nye gi. ⁶ Ha akoolara nzuko banyere ihunanya gi. Biko, mgbe ha na-apu, nyekwara ha aka n'ije ha n'uzo ga-enye Chineke otuto. ⁷ Ọ bụ n'ihia aha* ahụ ka ha biliri ije, na-anaraghi enyemaka obula site n'aka ndi na-ekweghi ekwe. ⁸ Nke a mere o ji kwesi ikwesi na anyi ga-elekota ndi di otu a anya ka anyi buru ndi so ha na-ejikota aka n'otu n'oru eziokwu ahụ.

Esokwala nzo ukwu Diotrefis

⁹ Edero m akwukwọ ozi zigara nzuko ahụ, ma Diotrefis onye o natọ uto ibu onye mbu, anabataghi anyi nke oma. ¹⁰ Ya mere, o buru na m abia, aga m eme ka ihe niile o na-eme na otutu ihe niile o na-ekwu megide anyi puta ihè. O bughi naani na afo ejughi ya n'ihia ihe ndi a niile, o juru inabata ndi umunna, ma na-egbochi ndi ozo choro inabata ha ka ha ghara ime otu ahụ. O na-achupukwa ha site n'ulo nzuko.

¹¹ Onye m hurū n'anya, enomila ihe di njo kama nomie ihe di mma. Onye obula na-eme ezi ihe na-egosi na o si na Chineke. Onye o bulakwa na-eme ajo ihe ahubeghi Chineke anya. ¹² Onye obula na-agba ezi ama banyere Dimitrios o buladi eziokwu ahụ n'onwe ya. Anyi na-ekwukwa ezi ihe banyere ya. I makwaara na o bu ezi ama ka anyi na-agba.

¹³ Enwere m otutu ihe m choro idere gi n'akwukwọ, ma achoghi m iji mkpisi odeo na inki dee ha. ¹⁴ Ọ bụ olileanya m ibia ihu gi n'oge adighi anya. Mgbe ahụ anyi ga-anodu ala kwuo ihe niile n'ihu n'ihu.

¹⁵ Ka udo diri gi.

Ndi enyi niile no n'ebe a na-ekele gi. Kelekwa ndi enyi niile no n'ebe ahụ n'aha n'aha.

* 1:7 1:7 Aha a na-ekwu banyere ya bu Kraist.

Jud

¹ Jud, odibo Jisọs Kraịst, na nwanne Jemis,

Na-edegara ndi niile a kporo, ndi ahuru n'anya n'ime Chineke, bu Nna, na ndi nokwa n'okpuru nchebe Jisọs Kraịst akwukwo ozi a:

² Ka ebere na udo na ihunanya bara unu uba.

Mmehie na ila n'iyi nke ndi ajo omume

³ Ndi m huru n'anya, ebe o na-anu m oku n'obi idere unu akwukwo banyere nzoputa ahụ anyi nwekoru n'otu, ma ahuru m mkpa o di idere unu akwukwo a, irio unu ka unu guzosie ike buo agha ichebe okwukwe ahụ, nke e nyefere ndi nsọ n'aka idebe. ⁴ N'ihì na ufodu mmadu, bu ndi e dere ihe banyere omuma ikpe diri ha, siteri n'oge gara aga, ezobatala n'etiti unu. Ha bu ndi na-adighi asopuru Chineke, ndi na-agbanwe amara Chineke anyi, mee ya ka o buru ohere ha nwere ibi ndu ikwa iko, na nke igonari Jisọs Kraịst, onye naani ya bu Onye kachasi ihe niile elu na Onyenwe.

⁵ O bu ezie na unu maa ihe ndi a niile, ma achoro m ichetara unu otu Onyenwe anyi si zoputa ndi ya site n'ala Ijipt, ma mesia laa ndi niile na-ekweghi ekwe n'iyi. ⁶ Ndi mmuo ozi nupuru isi, ndi na-anogideghi nonodu e nyere ha, kama ha si n'ebe obibi ha gbapu. O jirila igwe kee ha agbu ebighi ebi, debe ha n'ochichiri n'ime ala, ebe ha ga-anu ruo ubochi ikpe ahụ di egwu. ⁷ Otu a kwa, Sodom na Gomora na obodo niile gbara ha gburugburu, bu ndi nyefere onwe ha na ndu ikwa iko nakwa omume ibi ndu ojoo di iche iche nke anu ahụ, bu ihe ido aka na nti nye ndi mmadu site n'ahuhu ha tara n'ihì mmehie n'ime oku ebighi ebi.

⁸ N'uzo di otu a kwa, ndi a na-emeru anu ahụ ha n'iro nro ha, na-ajukwa ike ochichi niile, ma na-ekwulukwa ndi ahụ juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ. ⁹ Ma Maikel onyeisi ndi mmuo ozi, mgbe o guzogidere ekwensu na-aruritakwa uka banyere ozu Mosis, ya onwe ya enweghi anya ike ima ya ikpe n'ihì okwu nkwulu, kama o siri, "Ka Onyenwe anyi baara gi mba." ¹⁰ Ma ndi a na-ekwulu ihe niile obula ha na-aghotaghi. Dika umu anumanu a na-azughi azu, ha na-eme ihe obula di ha mma n'anya si otu a na-ala onwe ha n'iyi.

¹¹ Ahuhu ga-adiri ha, n'ihì na ha soro nzo ukwu Ken, nyefee onwe ha na ndahie Belam n'ihì ihe nrite n'uru, ma laa n'iyi na nnupu isi Kora.

¹² Ndi a bu ihe ntupo n'etiti unu n'oge mmemme oriri ihunanya unu, ha na-eso unu na-eriko nri na-atughi egwu obula. Ha bu ndi nalekote naani onwe ha. Ha di ka igwe ojii nke na-adighi ezo mmiri, nke ifufe na-ebughari. Ha bu osisi a na-ahu n'oge okochi nke na-adighi ami mkpuru, nke e si na mgborogwu ya hoputa, nke nwuru anwu

ugboro abụọ.* ¹³ Ha bụ ebili mmiri na-amaghari n'osimiri, nke na-asoputa ihere ha dika ufufu, kpakpando na-awaghari awaghari, bụ ndi nke a kwadooro ebe kachasi igba ochichi ruo ebighi ebi.

¹⁴ O bu n'ihie ihie ndi a ka Enok, onye bu agburu nke asaa site n'Adam buru n'amuma banyere ha si, "Lee! Onyenwe anyi na-abia, ya na puku kwuru puku ndi nsọ ya. ¹⁵ O na-abia ikpe mmadu niile ikpe, na itu ha niile mmehie ajo omume niile ha n'anya, bu nke ha mere n'uzo na-ezighi ezi. Tinyere okwu ojo niile nke ndi mmehie ndi na-adighi asopuru Chineke kwuru megide ya." ¹⁶ Ndi a bu ndi na-atamu ntamu oge niile, ndi o nweghi ihie obula na-adi ha mma. Ndi na-agbaso agu ihie ojo niile nke anu ahụ ha chorọ. Ha na-anya isi banyere onwe ha, na-aja ndi ozo mma; ka ha nwee ike nweta ihie ha na-achọ n'aka ha.

Ido aka na nti na ndumodu

¹⁷ Ma unu, ndi m huru n'anya, chetanu ihie ndi ozi Onyenwe anyi Jisos Kraist kwuru na ha ga-emezu. ¹⁸ N'ihie na ha siru unu, "N'ogwugwu oge ahụ, ndi na-eji ihie niile na-emere ihie ochi ga-adi. Ndi na-agbaso agu ihie ojo niile nke anu ahụ ha chorọ. ¹⁹ O bu ndi anu ahụ ha na-achi, ndi na-enweghi Mmuo Nso n'ime ha, bu ndi na-eweta nkewa n'etiti unu."

²⁰ Ma unu, ndi m huru n'anya, nogidenu na-ewuli onwe unu elu na ntala okwukwe unu dikarisiri nsọ. Na-ekpekwanu ekpere n'ime Mmuo Nso. ²¹ Doonu onwe unu n'okpuru ihunanya Chineke, dika unu na-echere ebere Onyenwe anyi Jisos Kraist nke na-eduba na ndu ebighi ebi.

²² Gosinu ufodu ndi na-enwe obi abuo ebere. ²³ Zoputanu ndi ozo site n'iguputa ha n'oku. N'ebe ndi ozo no gosinu ha obi ebere, kama jirinu itu egwu mee nke a, kponu o buladi uwe nke anu ahụ mmehie meruru asi.

Ekpere ito Chineke

²⁴ Ugbo a, nye onye ahụ puru ichebe unu, ka unu ghara ida, onye puru ikpobata unu n'ihu ya di ebube n'onodu enweghi ntupo obula n'oke onu ²⁵ ka otuto, na idi ukwuu, na ike, na ikike ochichi; diri Onye naani ya bu Chineke, Onye nzoputa anyi, site na Jisos Kraist Onyenwe anyi, tupu n'ogbo niile ebido, ka o diri ya ugbo a, na mgbe niile ebighi ebi. Amen.

* 1:12 1:12 Maobu, ha nwuru anwu n'ezie

Mkpughe

Ihe e dere n'akwukwo a

¹ Mkpughe banyere Jisọs Kraịst, nke Chineke nyere ya igosi ndi ohu ya, ime ka ha mata ihe ndi ahụ na-aga ime n'oge na-adighi anya. O mere ka amata nke a site na izite mmuọ ozi ya ka ọ bịakwute ohu ya Jọn, ² onye a gbara ama banyere ihe niile ọ hụrụ, okwu Chineke, na ọgbughba ama Jisọs Kraịst. ³ Ngozi na-adiri onye ahụ na-aguputa okwu ndi a di n'amuma a. Ngozi na-adikwara ndi na-anụ ya, ma nabata ihe e dere n'ime ya n'obi ha. N'ih i na oge mmezu ha di nso.

Ekele na otuto

⁴ Ọ bụ m Jọn na-e de akwukwo a,

Na-edere ya nzuko asaa di na mpaghara Eshia:

Ka amara na udo nke sitere na Onye ahụ na-adi, Onye ahụ dikwaari, na Onye ahụ na-aga ibia diri unu, sitekwa n'ebe Mmuo asaa* ahụ na-eguzo n'ihu ocheeze ya, ⁵ sitekwa n'aka Jisọs Kraịst, onye bụ onyeama kwesiri ntukwasị obi, na onye mbu sitere na ndi nwuru anwu bilie, nakwa onye na-achi ndi eze niile nke uwa.

Nye onye ahụ huru anyi n'anya ma meekwa ka anyi site n'obara ya nwere onwe anyi puo na mmehie. ⁶ O mere ka anyi buru alaeze, ndi nchujaja nye Nna ya bu Chineke. Ọ bụ ya ka otuto niile na ike niile diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

⁷ "Lee, ọ na-abia ya na igwe ojii.†

Anyi niile ga-ahukwa ya,
 ọ buladi ndi ahụ niile mapuru ya ahụ, ha ga-ahụ ya."[‡]
 Mmadu niile no n'ua "ga-erukwa uju n'ih i ya."
 Otu a ka ọ ga-adi! Amen.

⁸ Otu a ka Onyenwe anyi Chineke kwuru, "Abu m Alfa na Omega, onye na-adi, onye ahụ dikwaari, na onye ahụ na-aga ibia, bu onye puru ime ihe niile."

Ohu Jon huru banyere Kraist

⁹ Mu onwe m, Jọn, nwanne unu nwoke, onye unu na ya na-enweko ahuhu na n'alaeze, na ntachiobi nke bu oke anyi n'ime Jisọs. Anọ m n'ogbe ala ntakiri mmiri gbara gburugburu a na-akpo Patmos n'ih i okwu Chineke na-agba ama banyere Kraist. ¹⁰ N'ubochi Onyenwe anyi, anọ m n'ime Mmuo ma nu otu oke olu dara uda di ka opi ike n'azu m, ¹¹ na-ekwu, "**Dee ihe i na-ahụ ugbu a n'akwukwo zigara ya nzuko asaa di n'Efesos na Smyrna na Pegamom na Tiatira na Sardis, na Filadelfia na Laodisia.**"

* **1:4** 1:4 N'akwukwo Nso, asaa di ka onuogugu na-egosiputa izuoke. † **1:7** 1:7 Dan 7:13
 ‡ **1:7** 1:7 Zek 12:10

¹² Mgbe m chighariri, lee anya ihu onye na-agwa m okwu, ahuru m ihe idoba orioma asaa e ji olaedo kpuo. ¹³ N'etiti ihe idoba orioma ndi a, ahuru m otu onye yiri nwa nke mmadu, § ka o guzo. O yikwasiri onwe ya uwe mwuda. Ma o nwere ihe okike na-acha olaedo e ji kee gburugburu obi ya. ¹⁴ Isi ya na agiri isi ya na-acha vaa dika ogho ocha, dika akummiri igwe.* Anya ya abuo yiri ire oku na-enwusi ike. ¹⁵ Ukwu ya abuo di ka bronza nuchasiri nnoo nke oma hichapukwa ya. Olu okwu ya na-ada di ka uzu mmiri na-achi achi. ¹⁶ O jidere kpakpando asaa n'aka nri ya, mma agha di nko nwere ihu abuo sikwa nonu ya na-aputa. Ihu ya na-egbu maramara dika anyanwu na-acha n'ike ya niile.

¹⁷ Mgbe m huru ya, adara m n'ala n'ukwu ya dika onye nwuru anwu. Ma o weere aka nri ya metu m n'ahu na-ekwu si, **“Atula egwu. Abu m Mmalite na Ogwugwu. Abu m onye ahụ na-adị ndụ. Anwuru m anwu, ma lee, ana m adị ndụ ruo mgbe niile ebighi ebi. O bukwa m ji otughe igodo nke onwu na nke oku ala mmuo.**

¹⁹ **“Ya mere, detuo ihe niile i hurula, ihe di ugbo a na ihe gaje ime na mgbe na adighi anya. Nke a bu ihe omimi nke kpakpando asaa ahụ i huru n'aka nri m, na ihe idoba orioma asaa ndi ahụ putara. Kpakpando asaa ahụ bu ndi mmuo ozi ulo nzuko asaa ahụ. Osi orioma asaa ahụ bu ulo nzuko ndi ahụ nonwe ha.**

2

Nzuko di n'Efesos

¹ **“Dee akwukwo nye mmuo ozi ulo nzuko di n'Efesos, si ya:**

Ihe ndi a bu okwu si nonu onye ahụ na-ejide kpakpando asaa n'aka ya, ma na-ejegharikwa n'etiti ihe idoba orioma olaedo asaa ndi ahụ.

² **Amaara m ihe niile banyere oru gi niile. Ahukwala m irusi oru ike gi na ntachiobi gi. Amaara m na i dighi anagide ndi ajo omume, na i nwaleela ndi ahụ niile na-akpo onwe ha ndi ozi, ma ha abughị ndi ozi n'ezie, choputakwa na ha bu ndi ugha. I jirila ntachiobi nagide nhuju anya n'ihia aha m, ma ike agwughị gi.**

⁴ **Ma enwere m ihe ndi a megide gi. I hapula ihunanya mbu ahụ i nwere. Cheta onodu i si na ya daa. Chegharia, mekwa ihe ndi ahụ i na-eme na mbu. O buru na i meghi otu a, aga m abia wepu ihe idoba orioma gi site nonodu ya. O buladi otu a, o nwere ihe ufodu di mma banyere gi. I kporo oru ojo nke ndi Nikolaitan asi, dika mu onwe m si kpo ya asi.**

⁷ **Onye obula nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko. Onye ahụ na-emeru emeru ka m ga-enye ike iri mkpuru sitere nosi ndu ahụ nke di na paradais nke Chineke.**

Nzuko di na Smyrna

⁸ **“Dee akwukwo nye mmuo ozi ulo nzuko di na Smyrna, si ya:**

Ihe ndị a bụ okwu ahụ bụ Mmalite na Ọgwụgwụ ihe niile. Onye nwurụ anwụ ma dịkwa ndụ ọzọ.

⁹ Amaara m mkpagbu gi niile na ida ogbenye gi. Ma n'ezie, i bụ ọgaranya. Amaara m ihe banyere nkwo niile ndi ahụ na-akpo onwe ha ndi Juu na-ekwuto gi, ma ha abughị ndi Juu, n'ezie ha bụ ulo nzuko ekwensu. ¹⁰ Atukwala egwu n'ih ihe ahụ gaje ibiakwasị gi. N'ih na ekwensu n'onwe ya gaje ime ka a tuba ufodu n'ime ndi gi n'ulo mkporo, ka o jiri ya nwalee gi. A ga-akpagbu unu abali iri. Ma gosi onwe gi onye kwesiri ntukwasị obi, o buladi ruo mgbe onwu ga-abiakwasị gi. Emesia, a ga m enye gi okpueze ahụ, bụ ndu.

¹¹ Onye obula nwere nti ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile. Onye obula na-emeri emeri, onwu nke ugboro abuo agaghị emekpa ya ahụ.

Nzuko di n'obodo Pegamom

¹² "Dee akwukwo nye mmuo ozi ulo nzuko di Pegamom, si ya:

Ndi a bụ okwu si n'onu onye ahụ ji mma agha ahụ di nko nke nwere ihu abuo n'aka ya.

¹³ Amaara m ebe i bi, bụ obodo ebe ekwensu nwere ocheeze ya. Ma i na-anogidesi ike n'aha m. I juru igonari okwukwe gi n'ime m, o buladi n'oge Antipas onyeama m kwesiri ntukwasị obi, bụ onye e gburu n'obodo unu, ebe ekwensu bi.

¹⁴ Ma enwere m ihe ole ma ole megide gi. I nwere ufodu mmadu ebe ahụ, ndi jidesiri nkuzi Belam ike, bụ onye kuziiri Balak ka o raa umu Izrel ura nke mere ka ha mehie, rie ihe a churu n'aja nye arusi, kwaakwa iko.* ¹⁵ N'otu aka ahụ, i nwekwara ufodu mmadu ndi jidesiri nkuzi Nikolaitan ike. ¹⁶ Ya mere, chegharia! Ma o bughị otu a, aga m abiakwute gi osiso jiri mma agha di m n'onu buso ha agha.

¹⁷ Onye obula nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile. O bụ naani onye na-emeri emeri ka m ga-enye ufodu n'ime achicha manà ahụ e zoro ezo. Aga m enyekwa onye ahụ ezi nkume ocha ahụ, nke edekwasiri aha oheru n'elu ya, nke onye obula ozo na-agaghị amata, karia onye ahụ natara ya.

Nzuko di n'obodo Tiatira

¹⁸ "Dee akwukwo nye mmuo ozi ulo nzuko di na Tiatira, si ya:

Ndi a bụ okwu sitere n'aka Okpara Chineke, onye anya ya na-enwuba n'ebe niile di ka ire oku. Ukwu ya kwa na-egbu maramara di ka bronz a nuchara nke oma.

* 2:14 2:14 O bụ Belam kuziri Balak uzo o ga-esi rara ndi Izrel nye na nupu isi megide ihu Chineke nyere ha banyere ife arusi, n'akwukwo Onu 31:15-16, ikwa iko na ihu di maobu nwunye site na mba ozo. Iwu ndi a di n'akwukwo Dit 7:3-11.

19 Amaara m ọrụ gị niile, na ihunanya gị, na okwukwe gị. Amakwaara m ije ozi gị na ntachiobi gị, na-ahụkwa na ị na-arụ ọrụ ugbo a karịa ka i mere na mbụ.

20 Ma enwere m ihe ndị a megide gị. Ị na-anabata nwanyị ahụ a na-akpọ Jezebel, onye na-ekwuputa na ya bụ onye amụma nwanyị nye ya ohere ka o were nkuzi asị na-eduhie ndị ohu m ụzọ, ka ha kwaa iko, riekwa ihe e ji chụọrọ arusi aja.

21 Enyela m ya ohere ka o si na mmehie ya chegharịa, ma ọ juru ichegharị site na ndụ ikwa iko. 22 Lee, aga m etinye ya n'ute ahụhụ, meekwa ka ndị ya na ha na-akwa iko taa ahụhụ dī ukwu. Ọ bụ naanị ma ha cheghariri ka ihe ndị a na-agaghị abiakwasị ha. 23 Ma n'ebe umu ya nọ, aga m etigbu ha ka ha nwuo. Nzuko niile ga-amata na abụ m onye na-enyocha mmuo na mkpuruobi niile. Aga m akwughachikwa onye obula n'ime unu ugwo ọrụ kwesiri ọrụ ya.

24 Ugbu a, ana m agwa unu ndi foduru na Tiatira, unu ndi na-agbasoghi ozizi ya, ndi na-amutabekwaghi ihe ndi ahụ ekwensu kporo ihe nzuzo di omimi,†'O nweghi ibu arọ ozọ m ga-ebokwasị unu, 25 ma ọ bughị, unu jidesienụ ihe unu nwere aka ike tutu ruo mgbe m ga-abia.'

26 Ma onye obula na-emerị emerị, na-anogidekwa na-eme uche m ruo ogwugwu ihe niile, ka m ga-enye ikike n'ebe mba niile nọ. 27 Onye ahụ, 'ga-eji mkpara igwe chia ha, dika mgbe a kwachara ite aja na mpekele na mpekele.' †'O buladi ka Nna m si nye m ike, 28 a ga-enye onye nke meririnụ kpakpando ututu. 29 Onye obula nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile.

3

Nzuko di n'obodo Sardis

1 "Dee akwukwo nye mmuo ozi ulo nzuko di na Sardis, si ya:

Ndi a bu okwu onye ahụ nwere mmuo asaa nke Chineke na kpakpando asaa.

Amaara m ọrụ gị niile, ị nwere aha dika onye di ndu ma ị bu onye nwuru anwu. 2 Ugbu a, si n'ura bilite. Mee ka ihe ntakiri ahụ foduru na-achọ inwu anwu diri ike. N'ihhi na ọ dighi ọrụ gị m huru di ka ihe zuruoke n'anya Chineke m. 3 Ya mere, cheta ihe ndi ahụ ị natara na nke ị nuru; rube isi nye ya, chegharịakwa. Ma ọ buru na i tetaghi, aga m abiakwute gị di ka onye ohi, ị gaghị amatakwa oge m ji biakwute gị.

4 Otu ọ di, ị nwere ufodu mmadu na Sardis ndi na-emerubeghi uwe ha. Ha ga-eyiri uwe ocha ma soro m jee ije n'ihhi na ha bu ndi kwesiri ekwesi. 5 Onye obula na-emerị

† **2:20** 2:20 Onye amuma nwanyị Ọ bụ onye amuma ugha n'ihhi na ihe ọ na-akuzi megidere iwu Chineke. ‡ **2:24** 2:24 Ihe nzuzo di omimi E nwere odi iche n'etiti ihe omimi Mmuo Nso na-ekpughe di ka e dere n'akwukwo 1Kọ 2:10, site n'ihhe omimi ndi ozọ. Ya mere, o ji di mkpa na mmadu ga-akpachapu anya mgbe obula onye di otu na-achọ imata ufodu ihe omimi, ka ọ rịọ inyeaka mmuo nso. § **2:27** 2:27 Abụ 2:9

emeri, ka a ga-eyikwasị uwe mwụda ọcha dịka ha. Agaghị m ehichapụ aha ya site n'akwụkwọ nke ndụ ahụ, kama aga m ekwupụtakwa aha ahụ n'ihu Nna m na n'ihu ndị mmụọ ozi niile. ⁶ Onye ọbụla nwere ntị, ya nūrụ ihe Mmụọ nsọ na-agwa nzukọ niile.

Nzukọ dị n'obodo Filadelfia

⁷ “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Filadelfia, sị ya:

Ndị a bụ okwu onye dị nsọ na onye eziokwu, onye ahụ jì ọtughè igodo Devid, nke o jì emeghepụ ihe onye ọbụla na-apughị imechi, na nke o jì imechi ihe onye ọbụla na-apughị imeghe.

⁸ Amaara m ọrụ gị niile. Lee, edebela m n'ihu gị ọnụ ụzọ nke e meghere emeghe, nke onye ọbụla na-apughị imechi. Amaara m na i nwere ike dị ntakiri, ma i debere okwu m, i gọnarikwaghị aha m. ⁹ Aga m eme ka ndị ahụ so na nzukọ ekwensu, bụ ndị na-asị na ha bụ ndị Juu ma ha abughị, kama ha bụ ndị ụgha, aga m eme ka ha bịa kpọọ isiala nye gị, si otu a ghọta na ahurū m gị n'anya. ¹⁰ Ebe i sitere na ntachiobi sọpuru okwu m niile, aga m ekpuchi gị site n'oke mkpagbu ahụ, nke ga-abiakwasị ụwa mgbe a ga-anwale ndị niile bi n'ime ya.

¹¹ Ana m abia ọsịiso. Jidesienụ ihe unu nwere aka ike, ka onye ọbụla ghara inapụ gị okpueze gị. ¹² Ma onye ọbụla na-emeri emeri, ka m ga-eme ka ọ burū ogidi n'ime ụlọnsọ Chineke m. Ọ gaghị esikwa n'ebe ahụ puo apuo. Aga m edekwasikwa aha Chineke m n'ahụ, na aha obodo nsọ Chineke, nke bụ Jerusalem ọhuru ahụ si n'eluigwe, ebe Chineke nọ na-arịdata. Aha ọhuru m ka a ga-edekwasikwa n'ihu ya. ¹³ Onye ọbụla nwere ntị, ya nūrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile.

Nzukọ dị n'obodo Laodisia

¹⁴ “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Laodisia, sị ya:

Ndị a bụ okwu Amen, onye kwesiri ntukwasị obi, na onye bụ ezi onyeama, burukwa isi mmalite ihe niile Chineke kere.

¹⁵ Amaara m ọrụ gị niile, na i jughị oyi, i kpoghikwa oku. Ọ gaara adi nnoo mma ma asị na i na-aju oyi ma ọ bukwanu na-ekpo oku. ¹⁶ N'ihì nke a, ebe i na-ajughị oyi, i kpoghikwa oku, ihe i dị bụ narañara. N'ihì ya, aga m esi n'onu m gbupu gị. ¹⁷ N'ihì na i na-asị, 'abụ m ogaranya, nwezuò ihe niile. Mkpá ihe ọbụla akpakwaghị m.' Ma i ghọtaghị na onye gba aka ka i bụ. I bụ onye e kwesiri imere ebere. I bukwa ogbenye na onye kpuru isi na onye gba otọ. ¹⁸ Ana m adu gị odu ka izuta ezigbo ọlaedo n'aka m, bụ ọlaedo a nuchara anucha n'ime oku. Mgbe ahụ, i ga-abukwa ogaranya n'ezie. I gaara esitekwa n'aka m zuta akwa ọcha na-enweghị ntupo ka i ghara igba otọ, ka ihere gharakwa ime gị. Ka i zurukwa ezigbo ogwu orja anya tee, ka ibido ihu ụzọ nke oma.

19 **Ndi m huru n'anya ka m na-abara mba na-enyekwa ha ahuhu. Ya mere, nwee inu oku n'obi, cheghariakwa.** 20 **Lee, ana m eguzo n'onu uzọ na-aku aka. O buru na onye obula anu olu m ma meghee uzọ, aga m abata soro ya rikọọ ihe, ya onwe ya ga-esokwa m rie ihe.**

21 **Onye obula na-emeri emeri, ka mu ga-enye ikike ka o soro m nodu n'ocheeze m. O buladi dika m meriri sorokwa Nna m nodu n'ocheeze ya.** 22 **Onye nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile."**

4

Ocheeze di n'eluigwe

1 Mgbe ihe ndi a gasiri, eleliri m anya m hu onu uzọ di n'eluigwe ka e meghe ya. Uda olu ahụ m nuru na mmalite dara ozo, di ka uda opi ike si m, **"Bia, gbagota n'ebe a, ka m gosi gi ihe ga-emezuri mgbe ihe ndi a gasiri."** 2 N'otu oge ahụ, e mere ka m noo n'ime mmuo, ma lee, ahuru m onwe m n'eluigwe, hukwa ka e debere otu ocheeze nke otu onye na-anokwasị n'elu ya. 3 Udidi onye nokwasiri n'ocheeze ahụ na-egbu nweghenweghe dika nkume di oke onuahia a na-akpo jasper na kanelian. Eke na egwurugwu dika nkume oke onuahia. Emeraldudu gbara ocheeze ahụ gburugburu. 4 Iri ocheeze abuo na anọ ozo, gbara ocheeze ukwu ahụ gburugburu. Ndi nokwasiri n'ocheeze ndi a bu iri ndi okenye abuo na anọ, ndi yi uwe ocha. Ha kpukwa okpueze e ji olaedo kpuo n'isi ha. 5 Mgbe ahụ, uda dika uda egbe eluigwe, ya na amuma na-egbuke sitere n'ocheeze ukwu ahụ na-ada na-achaputakwa. N'ihu ocheeze ukwu ahụ, e nwere oriona asaa na-enwu oku. Oriona ndi a bu mmuo asaa nke Chineke. 6 N'ihu ocheeze ahụ e nwere ihe dika oke osimiri e ji enyo mee, nke na-enwu dika kristal.

N'etiti ihu ocheeze ahụ na gburugburu ya, e nwere anu anọ di ndu nwere anya n'akuku ahụ ha niile, ihu na azu. 7 Nke mbu n'ime anu ndi ahụ di ndu nwere oiyi dika odum. Nke abuo dika ehi. Nke ato nwere ihu yiri nke mmadu. Nke anọ dika ugo gbasapuru nku ya na-e efe. 8 Nke obula n'ime ihe anọ ndi a di ndu nwere nku isii. Anya juputara n'ahụ ha niile na n'ime ha, o buladi n'okpuru nku ha. Ehihie na abali niile, oru ha bu iti mkpu na-asi,

"Nsọ, Nsọ, Nsọ

ka Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile di,*

bu onye ahụ dikwaari, onye ahụ na-adi, na onye ahụ na-aga ibia." 9 Mgbe obula anu ndi ahụ di ndu na-enye onye ahụ na-anokwasị n'elu ocheeze ahụ na-adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi otuto na nsopuru na ekele, 10 iri ndi okenye abuo na anọ ahụ na-adakwa n'ala n'ihu onye ahụ no n'ocheeze na-e efe ya ofufe, bu onye ahụ na-adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi. Ha niile n'otu n'otu na-atuda okpueze ha n'ihu ya na-abu abụ na-asi,

11 "Gi, Onyenwe anyi na Chineke anyi, kwesiri inara otuto, na nsopuru, na ike. N'ih i na gi onwe gi kere ihe niile, o bukwa site n'ochicho gi ka e ji kee ha,

* 4:8 4:8 Ajz 6:3

ma meekwa ka ha diri ndu."

5

Akwukwo kowara ihe na-aga ime

¹ Mgbe ahụ, ahuru m akwukwo e dere ihe ihu na azu, nke a fukoro afuko, kakwasikwa ya akara asaa, ka o di n'aka nri onye ahụ nokwasiri n'elu ocheeze ahụ. ² Ahukwara m otu mmuo ozi di ukwu, ka o na-ekwusa okwu n'oke olu na-asi, "O bu onye kwesiri inyaka pu akara ndi a ma saghee akwukwo ahụ a fukoro afuko?" ³ Ma o dighi onye obula puru isaghe akwukwo ahụ maobu ilenye ya anya a huru n'eluigwe, maobu n'ua, maobu n'okpuru uwa. ⁴ Akwara m akwa n'obi ilu n'ihu na o dighi onye obula a huru tozuru oke isaghe akwukwo ahụ maobu ileba anya n'ime ya. ⁵ Mgbe ahụ, otu onye n'ime ndi okenye ahụ gwara m si, "Akwala akwa. Lee, Odum ebo Juda, bu mgborogwu Devid, emeriel. O puru inyaka pu akara asaa ahụ ma saghekwa akwukwo ahụ."

⁶ Mgbe ahụ, ahuru m Nwa Aturu na-eguzo n'etiti ocheeze ahụ dika e gburu ya egbu. Anu ano ahụ di ndu na ndi okenye ahụ gbara ya gburugburu. O nwekwara mpi asaa na anya asaa, nke bu mmuo asaa nke Chineke, ndi e zipuru n'ime uwa niile. ⁷ O gara n'ihu were akwukwo ahụ site n'aka nri onye ahụ na-anokwasị n'elu ocheeze ahụ. ⁸ Mgbe o weere ya, anu ano ahụ di ndu na iri ndi okenye abuo na ano ndi ahụ dara n'ala n'ihu Nwa Aturu ahụ. Ha niile n'otu n'otu jikwa ubo akwara na efere e ji olaedo mee, nke ihe juputara n'ime ha bu uda na-esi isi uto, bu ekpere ndi nsọ. ⁹ Ha na-abu abu ohuru na-asi,

"I kwesiri inara akwukwo ahụ
na inyaka pu akara ya,
n'ihu na e gburu gi,

ma site n'obara gi, i gbataara Chineke ndi mmadu,
ndi si n'ebo niile, na asusu niile, na ndi niile, na mba niile.

¹⁰ I chikotaaala ha, mee ha otu alaeze na ndi nchujaja na-ejere Chineke anyi ozi.

Ha ga-achikwa achi n'ua."

¹¹ Mgbe ahụ, elere m anya, hu ma nukwa olu nke otutu ndi mmuo ozi, nke onuogugu ha ruru puku kwuru puku, na nde kwuru nde. Ha gbara ocheeze ahụ gburugburu, na anu ano ahụ di ndu na ndi okenye ahụ. ¹² Ha na-abu abu n'oke olu na-asi,

"O kwesiri bu Nwa Aturu ahụ e gburu egbu
inara ike na akunuba na amamihe na ike
na nsopuru na otuto na ngozi."

¹³ Mgbe ahụ, anuru m ka ihe niile no n'eluigwe na ndi no n'ua na ndi no n'okpuru uwa, na ndi no n'okpuru oke osimiri na-eti mkpu abu na-asi,

"Ka ngozi, na nsopuru niile, na otuto niile, na ike niile
diri onye ahụ na-anokwasị n'ocheeze ahụ, na Nwa Aturu ahụ
ruo mgbe niile ebighi ebi!"

¹⁴ Anu ano ahụ di ndu zakwara si, "Amen!" Ndi okenye ahụ dakwara n'ala n'ihu ya kpoo isiala nye ya.

6

Akara mechiri akwukwo ahụ

¹ Ahurū m mgbe Nwa aturū ahụ meghere otu n'ime akara asaa ahụ. Otu n'ime anụ anọ ahụ dī ndū tiri mkpu dīka a ga-asī na ọ bụ egbe eluigwe sī, "Bjā!" ² Mgbe m lere anya, ahurū m inyinya dī ọcha. Onye na-anọkwasi n'elu ya jī ụta n'aka ya. A tūkwasi kwara okpueze n'isi ya dīka onye agha na-meri meri mgbe niile.

³ Mgbe o meghere akara nke abụọ, ngwangwa, anurū m ka anụ nke abụọ ahụ n'ime anụ anọ ndī ahụ dī ndū tiri mkpu sī, "Bjā!" ⁴ Mgbe ahụ, inyinya ọzọ na-acha ọbara ọbara putara. E nyere onye nọkwasi n'elu ya ike iwepụ udo n'ụwa nakwa ime ka ụmụ mmadū na-egburita ibe ha. E nyekwara ya mma agha dī ukwu.

⁵ Ma mgbe o meghere akara nke atọ, anurū m ka anụ nke atọ ahụ dī ndū kwuru, "Bjā!" Ahurū m inyinya dī ojii. Onye na-anọkwasi n'elu ya jī ihe ọtụtụ abụọ n'aka ya. ⁶ Anukwara m ihe dī ka olu nke sitere n'etiti anụ anọ ahụ dī ndū na-adaputa sī, "Otu ihe ọtụtụ kilo* nke ọka wiiti bụ ụgwọ ọrụ otu ụbọchī,† ihe ọtụtụ kilo atọ‡ nke ọka balī bụkwa ụgwọ ọrụ otu ụbọchī. Ya mere, unu emebikwala mmanụ oliv na mmanya."

⁷ Mgbe o meghere akara nke anọ, anurū m ka anụ nke anọ dī ndū siri, "Bjā!" ⁸ Elere m anya ma hụ inyinya na-acha ntuntū n'ihu m. Aha onye nọkwasi n'elu ya bụ Onwū na Oku ala mmụọ na-esokwa ya n'azū. E nyere ha ike n'ebe otu ụzọ n'ụzọ anọ nke ụwa dī ka ha jiri mma agha na ụnwū, na ọria ọjọọ na anụ ọhia gbuchapū ndī bi n'ime ha.

⁹ Ma mgbe ọ meghere akara nke ise, ahurū m n'okpuru ebe ichū aja mkpuruobi ndī niile e gburu egbu n'ihī okwu Chineke na n'ihī igba ama nke ha jidesiri ike. ¹⁰ Ha jī oke olu tie mkpu na-asī, "Gj, Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyi, onye dī nsọ na onye eziokwu, ruo olee mgbe ka ị na-eche ikpe ụwa na ndī bi n'ime ya ikpe ma bọkwa ọbọ n'isi ha maka ọbara anyi ha wufuru?" ¹¹ E nyere ha n'otu n'otu uwe ọcha, a gwakwara ha ka ha zuru ike nwa oge nta, tutu ruo mgbe ọnụọgụ ndī ozi ibe ha na ụmūna ha a ga-egbu dīka e gburu ha ga-ezu.

¹² Anọkwa m na-ele anya mgbe o meghere akara nke isii ahụ. Nke a mere ka oke ala oma jijiji dīri. Anyanwū gbara ọchichiri dī ka akwa mkpe e jiri aji mee. E mekwara ka onwa chaa uhie uhie dīka ọbara. ¹³ Mgbe ahụ, kpakpando dī na mbara eluigwe malitere idapū n'ala dīka mkpurū osisi fiig na-achaghī acha si adapū mgbe oke ifufe na-efeghari ya. ¹⁴ Mbara eluigwe gabigara, dīka akwukwo mgbe a na-apiakota ya. Ugwu niile na agwa etiti niile ka e wepukwara site n'onođū ha.

¹⁵ Ndī eze niile nke ụwa na ndī nọ n'ochichi dī iche iche, na ndī ọgaranya, na ndī nọ n'onođū dī elu, na ndī ọchiagha, na ndī mmadū niile dī iche iche, ndī ukwu ma ndī nta, ndī ohu na ndī nwe onwe ha, ha niile gara zoo onwe ha n'ime ọgba nkume na n'okpuru ugwu, ¹⁶ ha na-etī mkpu na-arīọ ugwu ndī ahụ na-asī, "Dakwasinū anyi zoo anyi ka onye ahụ nọkwasi n'elu ocheeze ahụ hapū ihū anyi, ka oke iwe

* 6:6 6:6 Ihe ọtụtū nta dī otu kilo † 6:6 6:6 Ya bụ, otu denari ‡ 6:6 6:6 Ihe ọtụtū dī kilo atọ

nke Nwa Aturū ahū hapū ibiakwasị anyị. ¹⁷ N'ihī na, lee oke ubochi iwe ha abjala, onye puru igbanari ya?"

7

Ndi ozi Chineke a kara akara

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m ndi mmuo ozi anọ ka ha guzo n'akuku anọ nke uwa. Ha na-egbochikwa ka ifufe obula ghara ife n'elu ala, na n'elu osimiri, na n'elu osisi. ² Mgbe ahū, ahukwara m mmuo ozi ozọ ka o si n'owuwa anyanwu na-aputa, akara Chineke di ndu dikwa n'aka ya. O tikuru ndi mmuo ozi anọ ahū mkpu, bu ndi ahū e nyere ike imekpa uwa ahū, ya na oke osimiri, ³ na-asị, "Unu emebila uwa maobu oke osimiri maobu osisi obula tutu ruo mgbe anyi kachara ndi ohu niile nke Chineke anyi akara n'egedege ihu ha." ⁴ Mgbe ahū anuru m onuogugu ndi a kara akara ahū, ha di nari puku mmadu, na iri puku mmadu anọ na anọ, bu ndi sitere n'ebo niile nke Izrel.

⁵ Ndi a kara akara site n'ebo Juda di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Ruben dikwa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Gad di puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁶ E sitere n'ebo Asha hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sitekwara n'ebo Naftali di puku mmadu iri na abuo (12,000).

E sitere n'ebo Manase* hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁷ Ndi si n'ebo Simion di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sitere n'ebo Livayi di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Isaka di puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁸ E sitere n'ebo Zebulon hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Josef di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sikwa n'ebo Benjamin di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Oke igwe ndi yi uwe ocha

⁹ Mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m oke igwe mmadu, ndi di otutu n'onuogugu nke onye obula na-apughị iguta onu. Ha sitere na mba di iche iche na ebo di iche iche na ndi niile na asusu di iche iche, na-eguzo n'ihu ocheeze ahū na n'ihu Nwa Aturū ahū. Ha yikwasiri onwe ha uwe ocha, jirikwa igu nkwu n'aka ha. ¹⁰ Ma ha ji oke olu na-eti mkpu na-asị,

"Nzoputa diri Chineke anyi,
onye na-anokwasị n'ocheeze ahū,
dikwara Nwa aturu ahū."

¹¹ Ndi mmuo ozi niile ahū guzoro ocheeze ahū gburugburu, ha na ndi okenye ahū na anu anọ ahū di ndu. Ha dara, kpoo ihu ha n'ala n'ihu ocheeze ahū feekwa Chineke ofufe, ¹² na-asị,

"Amen!
Ngozị niile na otuto niile,
na amamihe niile na ekele niile na nsopuru niile
na ike niile na ume niile,
diri Chineke anyi ruo mgbe niile ebighi ebi.
Amen."

* **7:6** 7:6 N'ebe a Manase nwa Josef, weere onodu Dan.

¹³ Mgbe ahụ, otu n'ime ndị okenye ahụ zara m sị, "Ị maara ndị ahụ, ndị a e gbokwasịrị uwe ọcha ahụ, ebee ka ha siri pụta?"

¹⁴ Asịrị m, "Onyenwe m, ọ bụ gi maara."

Ọ sịrị m, "Ndị a bụ ndị sitere n'ime oke mkpagbu ahụ pụta. Ha bụ ndị sachara uwe ha, mee ha ka ha ịrị ọcha site n'ọbara Nwa Atụrụ ahụ. ¹⁵ Ọ bụ nke a mere,

"ha ji guzoro n'ihu ocheeze Chineke
na-efe ya ofufe ehihie na abalị n'ime ụlọnsọ ya.
Onye ahụ na-anọkwasi n'elu ocheeze ahụ
ga-ekpuchikwa ha.

¹⁶ 'Aguu agaghị agukwa ha ọzọ.

Akpiri agaghị akpokwa ha nkụ mgbe ọbụla.
Anyanwu agaghị achakwa ha ọzọ,[†]
okpomokụ ọbụla agaghị erute ebe ha nọ.

¹⁷ N'ihu na Nwa Atụrụ ahụ nke nọ n'etiti ocheeze ahụ
ga-abụ onye ọzọzụ aturu ha;

'ọ ga-edurukwa ha jee n'isi mmiri nke ndụ ahụ.[‡]

'Chineke ga-ehichapukwa anya mmiri ọbụla site n'anya ha.'§"

8

Nyakapu akara nke asaa

¹ Mgbe o meghere akara nke asaa, akukụ niile nke eluigwe dara juu ruo ihe ị ka iri nkeji atọ.

² Ahuru m ndị mmụọ ozi asaa, ndị na-eguzo n'ihu Chineke. E nyere ha opi ike n'otu n'otu.

³ Mmụọ ozi ọzọ nke ji ite igwe ntakiri e ji ọlaedo kpuo biara guzo n'ihu ebe ichu aja. E nyere ya otutu ụda na-esi isi utọ ka o jiri chuo aja, ya na ekpere ndị nsọ niile, n'ebe ichu aja e jiri ọlaedo wuo, n'ihu ocheeze ahụ. ⁴ Anwuru oku nke ihe ahụ na-esi isi utọ, ya na ekpere ndị nsọ sitere n'aka mmụọ ozi ahụ rigoo elu n'ihu Chineke. ⁵ Mgbe ahụ kwa, mmụọ ozi ahụ weere oku sitere n'ebe ichu aja ahụ tinye ya n'ime ite igwe ntakiri ahụ, tuda ya, ka ọ danye n'ime uwa. Mgbe o mere nke a, uzu egbe eluigwe dara, amuma gbukwara n'uzo ị oke egwu. Ala oma jijiji dakwasikwara ebe niile n'ụwa.

Ndi mmuọ ozi afuọ opi ike

⁶ Mgbe ahụ, ndị mmụọ ozi asaa ahụ ndị ji opi asaa ahụ jikeere onwe ha ifu opi ike ahụ.

⁷ Mgbe mmụọ ozi nke mbu furu opi ike ya, a tudara mkpuru mmiri na oku a gwakotara ya na ọbara n'ime uwa. Nke a mere ka otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke osisi rechapuru oku, e rechapukwara ahijia ndu niile oku.

⁸ Mgbe mmụọ ozi nke abuo fukwara opi ike ya, a tudara ihe yiri ugwu ị ukwu na-enwu oku n'ime osimiri. Nke a mere ka otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere osimiri niile chagharia ghoo ọbara. ⁹ Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke ihe niile ị ndu ị n'ime osimiri nwuru. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere ugbo mmiri niile ị n'elu osimiri lara n'iyi.

¹⁰ Mgbe mmụọ ozi nke atọ furu opi ike ya, otu kpakpando dikarisiri ukwu nke na-enwu ị ka ọwaokụ sitere na mbara eluigwe danye

n'ime otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere iyi niile na isi iyi niile. ¹¹ Aha kpakpando ahụ bụ Ilu ilu. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke mmiri malitere ilu ilu, ọtụtụ mmadụ nwurụ n'ihu mmiri a na-elu ilu.

¹² Mgbe mmụọ ozi nke anọ furu opi ike ya, e mere ka otu akukụ n'ime akukụ atọ e kere anyanwụ gbaa ọchịchiri. Otu a kwa, otu akukụ n'ime akukụ atọ e kere ọnwá gbara ọchịchiri. Ya na otu akukụ n'ime atọ e kere kpakpando niile. Nke a mere ka anyanwụ hapu inyekwa ihè ya n'uju dika o si eme na mbu. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere ehiehi ghokwara oke ọchịchiri, ọ dikwa otu a n'oge anyasi.*

¹³ Elere m anya, hụ ma nukwa otu ugo ka ọ na-efeghari n'etiti mbara eluigwe na-eti mkpu n'olu ike na-asi, "Ahuhu! Ahuhu! Ahuhu diri mmadu niile bi n'ụwa n'ihu ụda opi ike nke ndi mmuọ ozi atọ ndi a ga-afu."

9

Opi ike nke ise

¹ Mgbe mmụọ ozi nke ise ahụ furu opi ike ya, ahuru m otu kpakpando si n'eluigwe daa n'ala. E nyere ya ihe otughe igodo nke e ji atughe olulu nke Abis* ahụ. ² Mgbe o meghere olulu Abis ahụ, anwuru oku di ukwu sitere n'ime ya puta dika anwuru oku si n'oku icheku oku ya di ukwu, mee ka oke ọchịchiri kpuchie ihu anyanwụ na mbara eluigwe. ³ Igurube sitere n'anwuru oku ahụ puta fedakwasa ụwa. E nyekwara ha ike ita mmadu obula dika akpi si agba mmadu. ⁴ E nyere ha iwu si ha emebila ahijia ndu obula, maobu osisi na ihe obula a kuru n'ala. Kama oru ha bu ibiakwasị mmadu obula na-enweghi akara Chineke n'egedege ihu ya. ⁵ Iwu e nyere ha abughi ka ha gbuo ndi a, kama o bu ka ha mekpaa ha ahụ onwa ise. Mmekpa ahụ ha dika ahụ ufu na nhuju anya nke akpi mgbe o gbara mmadu. ⁶ N'ime ubochi ndi ahụ, otutu mmadu ga-achọ iji aka ha gbuo onwe ha ma ha agaghi enwe ike mee ya. Aguu inwu onwu ga-agu ha, ma onwu ga-esi n'ebe ha no wezuga onwe ya.

⁷ Igurube ndi a nwere oiyi di ka inyinya a kwadebere maka ibu agha. Ha nwere ihe yiri okpueze e ji olaedo kpuo n'isi ha. Ihu ha dikwa ka ihu mmadu. ⁸ Agiri isi ha dika agiri isi umu nwanyi. Eze ha dikwa ka eze odum. ⁹ Ha yikwasiri onwe ha ihe ikpuchi obi dika nke e ji igwe kpuo. Nku ha na-eme mkpotu di ka uda nzo ukwu otutu inyinya nke ugbo agha na-esekpu na-abanye n'ogbo agha. ¹⁰ Ha nwere odudu dika akpi. Ma ike niile e nyere ha bu imeru ndi mmadu ahụ onwa ise site n'ike di n'odudu ha. ¹¹ Ha nwere mmuọ ozi nke Abis,† onye na-achikota ha dika eze. Aha ya n'asusu Hibru bu Abadon, ma n'asusu Griik o bu Apolon.‡

¹² Ahuhu nke mbu agafeela, ebe ahuhu abuo ozo na-abia n'ihu.

Opi ike nke isii

¹³ Mgbe mmụọ ozi nke isii furu opi ike ya, anuru m olu sitere na mpi anọ ahụ di n'ebe ichu aja ahụ e jiri olaedo wuo, nke di n'ihu ocheeze

* 8:12 8:12 Opi ike anọ mbu dara metutara ikpe Chineke n'ebe ihe e kere eke di. Ihe a bu ala, na osimiri, na iyi, na ihe ndi di na mbara n'elu, di ka kpakpando, na anyanwu na onwa.

* 9:1 9:1 E mere ka anyi mata na o bu olulu na-enweghi nsotu. † 9:11 9:11 Olulu nke omimi ya na-enweghi nsotu. ‡ 9:11 9:11 Ya bu Onye Mbibi

Chineke, ¹⁴ na-agwa mmuọ ozi nke isii ahụ, nke ji opi ike okwu, “Tọpụ mmuọ ozi anọ ndị ahụ e kere agbụ n’ebe osimiri Yufretis dị.” ¹⁵ A tọhapurū ndị mmuọ ozi anọ ahụ, ndị e jibu eji na njikere maka oge awa ahụ, na ụbọchị ahụ, na ọnwaa ahụ, na afọ ahụ, iji gbuo otu ụzọ n’ime ụzọ atọ nke mmadu. ¹⁶ Ndị agha ahụ, ọnụogugụ ha bụ narị nde abuo. Anurū m mgbe e kwuru ole ha dị.

¹⁷ N’ime ọhụ m, ahurū m inyinya ha, hukwa ndị nọkwasiri ha n’elu. Ndị nọ n’elu inyinya ndị a yi ihe ikpuchi obi nke ụfọdụ n’ime ha na-acha ọbara ọbara. Ụfọdụ na-acha dika akpukpo eluigwe, ụfọdụ na-acha odo odo. Ụfọdụ na-acha dika anwuru oku. Isi inyinya ha dika isi odum, anwuru oku na oku na nkume oku si ha n’onu na-aputa. ¹⁸ E sitere n’ihe mmekpa ahụ ndị a, ire oku, anwuru oku na nkume oku na-adighi anyu anyu, ka ha ji gbuo otu ụzọ n’ime ụzọ atọ nke mmadu niile bi n’uwa. ¹⁹ Ike inyinya ndị a dī n’onu ha, na odudu ha. Odudu ha dī ka agwo, nwee isi agwo nke ha ji emerū mmadu ahụ.

²⁰ Ma ndi foduru n’etiti mmadu, bu ndi a na-egbughi site n’ihe ntaramahuru oria ndi a, echegharighi site n’oru aka ha maobu ikwusi ife mmuọ ojoo ofufe. Ha jukwara ikwusi ife arusi ha niile nke ha ji olaedo na olaocha na bronz na igwe na nkume na osisi kpuo. Chi ndi na-apughị ihu uzo, maobu inu ihe, maobu ije ije. ²¹ Ha echegharighi site n’igbu mmadu ha, maobu uzo mgbaasi ha, maobu ndu ikwa iko ha, na izu ohi ha puta.

10

Mmuọ ozi ji akwukwo ntakiri

¹ Ahurū m mmuọ ozi ozo dī oke egwu ka o si n’eluigwe na-aridata. Igwe ojii gbara ya gburugburu. Eke na egwurugwu dikwa ya n’isi. Ihu ya na-egbukwa maramara dika anyanwu. Ukwu ya na-acha dika ogidi na-enwu oku. ² O ji akwukwo ntakiri a fukotara afukota n’aka ya. Otu ukwu ya, nke aka nri ya, ka o zonyere n’ime osimiri, ma ukwu nke aka ekpe ya ka o zokwasiri n’elu ala. ³ O ji oke olu, nke dara uda dika igbo uja odum, tie mkpu, egbe eluigwe asaa gbara otu mgbe ahụ. ⁴ Mgbe m chorọ idetu ihe egbe eluigwe ndi a kwuru, anurū m otu olu si n’eluigwe na-ekwu, “Edela ihe ahụ n’akwukwo, n’ihi na-achoghi ka ndi ozo mata okwu ahụ egbe eluigwe ndi ahụ kwuru.”

⁵ Mgbe ahụ, mmuọ ozi ahụ nke m huru zokwasiri ukwu ya n’elu osimiri, na n’ala akoro ahụ, chiliri aka ya abuo elu, ⁶ were onye ahụ naadi ndu mgbe niile ebighi ebi nuo iyi. Ya bu onye ahụ kere eluigwe na uwa, na ihe niile dī n’ime ha, na oke osimiri, na ndi niile bi n’ime ha, si na oge ezuala. Na o kwesikwaghi ka a tufuo oge obula. ⁷ N’ubochi ahụ, mgbe ndi mmuọ ozi asaa ahụ ga-afu opi ike ha, ihe omimi niile nke Chineke ga-emezu, dika o gwara ndi ohu ya bu ndi amuma.

⁸ Olu nke ahụ m nuru mbu sitere n’eluigwe gwa m okwu ozo, nasisi, “Gaa nara mmuọ ozi ahụ guzo n’elu oke osimiri na ala akoro, akwukwo ahụ aseghere aseghere nke o ji n’aka ya.”

⁹ Ejekwuru m mmuọ ozi ahụ gwa ya ka o nye m akwukwo nta ahụ. O siri m, “Nara ya, taa ya. O ga-eme ka afọ gi luo ilu, ma ‘n’onu gi, o ga-atọ gi uto dika mmanu anu.”* ¹⁰ Ya mere, anaara m ya akwukwo nta ahụ site n’aka mmuọ ozi ahụ taa ya. O toro uto dika mmanu anu

* 10:9 10:9 Izk 3:3

n'onyu m, ma mgbe m lodara ya, afo m bidoro ilu ilu. ¹¹ Mgbe ahụ ha siri m, "I ghaghị ibu amuma ozo banyere otutu mmadu, na otutu mba, na otutu asusu na otutu ndi eze."

11

Ndi ama abuo

¹ Enyere m ihe otutu osisi achara e ji atụ ihe. Agwara m si m, "Gaa tuo ulonso ukwu Chineke, ma tuokwa ebe ichu aja di n'ulonso ahụ, guo onuogugu ndi niile na-akpo isiala n'ebe ahụ. ² Ma atukwala ogige nke di na mputa ulonso ahụ, n'ih i na ewerela ya nye ndi mba ozo. Ha ga-azotokwa obodo nso ahụ ukwu iri onwa anọ na abuo. ³ Aga m enye mmadu abuo ndi ga-agbara m ama ike ka ha buo amuma otu puku ubochi na nari ubochi abuo na iri ubochi isii (1,260), ha ga-eyi akwa mkpe." ⁴ Ndi a bu osisi oliv abuo ahụ na ihe idoba oriona abuo ahụ, ndi na-eguzo n'ihu Onye nwe uwa.* ⁵ O buru na onye obula achoo imeru ha ahụ, oku ga-esi ha n'onyu puta rechapu ndi iro ha. O buru na onye obula achoo imeru ha ahụ, a ga-egbu ya n'uzo di otu a. ⁶ A ga-enyekwa ha ike imechi eluigwe ime ka mmiri ozuzo obula ghara izo n'awa n'ime afo ato na okara ahụ ha ga-ebu amuma ha. A ga-enyekwa ha ike ime ka osimiri na mmiri nta niile ghoo obara. Ha ga-enwekwa ike ime ka udi oria di iche iche bjakwasu uwa niile n'oge obula ha cheputara n'obi ha.

⁷ Mgbe ha gbazuru ama ha, anu ohia ahụ,† nke na-esite n'ime olulu Abis ahụ ga-ebuso ha agha merie ha, gbukwaa ha. ⁸ Mgbe ha nwuchara, ozu ha ga-atogboro n'okporozo nke obodo ukwu ahụ nke a na-akpo na mmuo Sodom na Ijpt, ebe a kpogburu Onyenwe ha n'obe. ⁹ A gaghị ekwenyekwa ka onye obula lie ozu ha. Ma ndi niile di iche iche n'awa, n'ebo niile, na asusu niile, na mba niile ga-agba ozu ha gburugburu ubochi ato na okara n'ebe a togboro ha na-ele ha anya. ¹⁰ Ndi niile bi n'awa ga-anuri onu, nyerita ibe ha onyinye di iche iche, kpo oriri di iche iche iji nuri onu n'ih i ogbugbu e gburu ndi amuma abuo ahụ, ndi wetaara ha oke nhuju anya.

¹¹ Ma mgbe ubochi ato na okara gafesiri, Chineke ga-eme ka Mmuo ya na-enye ndu banyekwa n'ime ha, ha bilitere oto, oke egwu jidere ndi niile huru ha. ¹² Ha nuru oke olu si n'eluigwe daa na-asi, "rigotanu n'elu." Ha siri n'igwe ojii, rigoro n'eluigwe ebe ndi iro ha ga-anọ na-ele ha anya.

¹³ Ma n'otu oge ahụ, n'otu awa ahụ, ala oma jijiji dikarisiri oke egwu mara nke mere ka otu akuku n'ime akuku iri nke obodo ahụ niile daa. Ndi nwuru n'oge ala oma jijiji a dikwa puku mmadu asaa. Ma ndi niile foduru sitere n'oke egwu nye Chineke nke eluigwe otuto.

¹⁴ Ugbu a ahuhu nke abuo ahụ agafeela. Ma mgbe na-adighi anya, ahuhu nke ato na-abia.

Opi nke asaa

¹⁵ Ka mmuo ozi nke asaa furu opi ike ya, oke olu di iche iche dara ike ike n'eluigwe, na-asi, "Alaeze niile nke uwa aburula alaeze Onyenwe anyi, na nke Kraist ya.

* **11:4** 11:4 Abu 52:8; Zek 4:3,11,14 † **11:7** 11:7 Anu ohia a bu onye na-emegide Kraist.

Ya onwe ya ga-achikwa ruo mgbe niile ebighi ebi.”

¹⁶ Mgbe ahụ, iri ndi okenye abuo na anọ ahụ nọ n’ocheeze ndi ahụ di n’ihu ocheeze Chineke dara n’ala kpoọ isiala nye Chineke, ¹⁷ na-asị, “Anyi na-enye gi otuto, gi Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile.

Onye na-adi, na onye dikwaari,
n’ihi na i werela oke ike gi niile n’aka gi
malitekwa ichi ochichi.

¹⁸ Mba niile were oke iwe megide gi,
ma ugbu a bu oge gi iweso ha iwe di oku.

Ugbu a bu oge ikpe ndi nwuru anwu ikpe
na ikwughachi ndi ohu gi bu ndi amuma ugwo oru ha,
na ndi nsọ na ndi gi niile, bu ndi na-atu egwu aha gi,
bu ndi di nta na ndi di ukwu.

Oge eruokwala mgbe ila n’iyi ndi na-emebi uwa ga-adi.”

¹⁹ Mgbe ahụ kwa, e meghere ulonso Chineke nke di n’eluigwe. A hukwara igbe ogbugba ndu n’ime ya. N’otu oge ahụ kwa, egbe eluigwe malitere igba, amuma gbukwara. Oke ifufe bidokwara ife. Oke ala oma jijiji na akummiri igwe mere mkpotu nke ukwu.

12

Nwanyị na agwo ochie ahụ

¹ Oke ihe iribama putara ihe n’eluigwe, otu nwanyi e yikwasiri anyanwu dika uwe. Onwa dikwa n’okpuru ukwu ya abuo. Okpueze nwee kpakpando iri na abuo dikwa ya n’isi. ² O di ime, na-etikwa mkpu n’ihi ahuhu na ihe ufu nke omumu nwa. ³ Mgbe ahụ, ihe ama ozo putara ihe n’eluigwe, agwo ochie nke di ukwu na-acha uhie uhie a na-akpo dragon, nke nwere isi asaa na mpi iri. O kpukwasikwara okpueze asaa n’isi ya. ⁴ O nwere odudu nke o ji dokpuru otu uzo n’ime uzo ato nke kpakpando niile di n’eluigwe, tuda ha n’ala. O bjara guzo n’ihu nwanyi ahụ na-achọ imuputa nwa ahụ o di ime ya, nọ na njikere iri nwantakiri ahụ ma a muputa ya. ⁵ O muputara nwantakiri nwoke, “onye ga-ejikwa mkpara ochichi chia mba niile ochichi.”* N’otu oge ahụ kwa, e si n’ebe ahụ wepu nwata ahụ were ya gaa n’ebe Chineke nọ n’eluigwe n’ocheeze ya. ⁶ Ma nwanyi ahụ si n’ebe ahụ gbapu gbalaa n’ozara ebe Chineke kwadebere na o ga-anọ. Ebe ahụ ka a ga-elekota ya anya nke oma otu puku ubochi na nari ubochi abuo na iri ubochi isii (1,260).

Agha a luru n’eluigwe

⁷ Mgbe ahụ, agha daputara n’eluigwe. Maikel na ndi mmuo ozi ya buru agha megide agwo ochie ahụ (a na-akpo dragon). Dragon ahụ na ndi mmuo ozi ya bukwara agha nke ha, ⁸ ma e meriri ha, ha enwekwaghi onodu obula n’eluigwe. ⁹ Dragon ukwu ahụ, bu agwo ochie ahụ a na-akpo ekwensu maobu Setan, nke na-eduhie ndi niile bi n’uwa. A tudara ya n’uwa, ya na ndi mmuo ozi ya niile.

¹⁰ Mgbe ahụ, anuru m oke olu si n’eluigwe na-ada si,
“O mezuola n’ikpeazu, bu nzoputa Chineke na ike
na alaeze Chineke anyi, na ikike ichi isi Kraist ya,
ha aburuha ihe di ire.

* 12:5 12:5 Abụ 2:9

N'ihu na e sitela n'eluigwe chutuo
 onye ahụ na-ebo umunna anyị ebubo.
 O na-ebo ha ebubo ehizie na abali n'ihu Chineke.
 11 Ha lugburu ya n'agha
 site n'obara Nwa aturu ahụ
 na site n'ama nke okwu onu ha,
 n'ihu na ha ahughị ndu ha n'anya kariya,
 kama ha jikere inye ndu ha obuladi ruo n'onwu.
 12 Ya mere, nurianu onu eluigwe
 ma unu ndi niile bi n'ime ya.
 Ma ahuhu diri unu ndi bi n'uwa na osimiri
 n'ihu na ekwensu abiakwutela unu.
 O jirila oke onuma biakwute unu.
 O makwaara na oge a o nwere ehighi nne."

13 Mgbe agwo ochie ahụ choputara na a chudala ya n'uwa, o chusoro nwananyi ahụ muru nwa nwoke ahụ oso. 14 Ma e nyere nwananyi ahụ nku abuo, nke dika nku oke ugo, ka o jiri gbanari agwo ochie ahụ feba n'ime ozara, ebe a kwadooro ya, na ebe a ga-anọ lezie ya anya afọ atọ na onwa isii. 15 Ma agwo ahụ meghere onu ya mee ka mmiri si n'onu ya soputa dika iyi nke ga-ebufu nwananyi ahụ. 16 Ma ala nyeere nwananyi ahụ aka. O meghere onu ya loda idee mmiri a nke si n'onu agwo ahụ soputa. 17 Mgbe ahụ, agwo ochie ahụ wesara nwananyi ahụ iwe, puo iga buo agha megide umu ya bu ndi niile foduru, bu ndi niile na-edebe iwu Chineke na ndi na-ekwuputa na ha bu ndi ama nke Jisos.

13

Anu si n'osimiri puta

1 Agwo ochie ahụ guzoro n'akuku n'onu oke osimiri ahụ. Ma ahuru m otu anu ohia ka o si n'ime oke osimiri na-ariputa. Anu ohia a nwere isi asaa na mpi iri. Okpueze iri dikwa n'elu mpi ndi a. Aha e dekwasiri n'isi asaa ahụ n'otu n'otu bu ikwuto na ikwuhie Chineke. 2 Anu ohia a m huru di ka agu, ma ukwu ya dika ukwu anu ohia bia. Onu ya dikwa ka nke odum. Agwo ochie ahụ nyere ya ike ya, na ocheeze ya na ikike di ukwu. 3 Otu n'ime isi ya nwere onya buru ibu, nke puru iwetara ya onwu, e mere ka onya ahụ laa. Uwa niile sobere anu ohia ahụ n'azu n'itunanya. 4 Ha kporo isiala nye agwo ochie ahụ n'ihu na o nyere anu ohia ahụ ikike di otu a. Ha bidokwara ikpo isiala nye anu ohia ahụ, na-asị, "Ebee ka onye ahụ no, nke di ukwu kariya ya, onye pukwara ibu agha megide ya?"

5 E nyekwara anu ohia ahụ onu na ike ikwu okwu mpako na ikike ikwulu ekwulu onwa iri anọ na abuo. 6 O meghere onu ya malite ikwulu Chineke, na aha ya na ebe obibi ya, na ndu ahụ bu ndi bi n'eluigwe. 7 E nyere ya ike ibuso ndi nsọ agha na imeri ha. E nyekwara ya ikike ichi agburu niile, na ebo niile, na ndi niile, na mba niile na asusu niile. 8 Ndi niile bi n'elu uwa ga-akpokwa isiala nye ya, bu onye obula a na-edeghi aha ya n'ime akwukwo nke ndu nke Nwa aturu ahụ e gbururi, site n'oge e kere uwa.

9 Onye nwere nti ya nuru.
 10 "O buru na o di onye obula a ga-adota n'agha,
 o bu ha ka a ga-adotakwa n'agha.

Ọ bụrụ na ọ dị onye ọbụla ga-anwụ site na mma agha,
aghaghị iji mma agha gbuo ha.”*

Ka nke a bụrụ ihe igbaume na iguzosikwa ike n’okwukwe nke ndị Chineke.

Anụ ọjọọ si n’ime ala pụta

¹¹ Mgbe ahụ kwa, ahurū m anụ ọhịa ọzọ dị iche ka o si n’ala na-ariputa. O nwere mpi nta abụọ dika mpi Nwa aturū, kama ọ na-ekwu okwu dika agwọ ochie ahụ. ¹² Ọ na-achị isi n’onodu anụ ọhịa nke mbụ. Ọ bukwa ike a ka o ji kwagide uwa na ndị niile bi n’ime ya ka ha kpọọ isiala nye anụ ọhịa mbụ ahụ nke a gworo ọnya ya na-eweta onwụ. ¹³ Ọ na-emekwa otutu oke ihe iribama di iche iche. O mere ọbuladi ka oku si na mbara eluigwe daa n’uwa n’ihu mmadu niile. ¹⁴ O duhiekwara ndi mmadu bi n’uwa site n’oru iribama ya niile nke e nyere ya ike iru n’onodu anụ ọhịa ahụ. Ọ gwakwara ndi niile bi n’uwa ka ha kpọọ ihe oyiyi nke anụ ọhịa ahụ nke e jiri mma agha meruchaa ahụ, ma mechaa di ndu. ¹⁵ E nyere ya ike ikunye ume ndu n’ime oyiyi nke anụ ọhịa mbụ ahụ, ime ka ihe a kpuru akpu kwuo okwu mekwa ka e gbuo ndi niile na-akpoghi isiala nye ya. ¹⁶ O nyere iwu ka onye ọbụla, onye ukwu na onye nta, ọgaranya na ogbenye, ohu na onye nwe onwe ya, nata akara n’aka nri maobu n’egedege ihu ha. ¹⁷ Ya mere, ọ dighi onye ọbụla nwere ike izu ahia maobu ree ahia ma ọ buri na onye ahụ enweghi akara a, nke bu aha anụ ọhịa ahụ, maobu ihe e ji mara ya, maobu onuogugu nochiri aha ya.

¹⁸ Nke a ka chorọ amamihe maka ighota ya. Ka onye ọbụla nwere oguguisi, guo onuogugu nke anụ ọhịa ahụ, n’ihi na ọ bu onuogugu mmadu.† Onuogugu ahụ bukwa narị isi na iri isi na isii, ya bu 666.

14

Nwa aturū ahụ na ndi a gbaputara

¹ Elere m anya hu Nwa Aturū ahụ ka o guzo n’ugwu Zayon. Ya na narị puku mmadu na iri puku mmadu anọ na anọ ahụ, bu ndi e dekwasiri aha ya na aha Nna ya n’egedege ihu ha. ² Anukwara m olu si n’eluigwe na-ada dika uda mmiri si n’ime nkume na-asoputa, maobu dika uda nke oke egbe eluigwe. Olu m nuru dika olu ndi na-abu abụ, ndi ji ubo akwara na-abu abụ. ³ Narị puku mmadu na iri puku mmadu anọ na anọ ndi ahụ guzo, chee ocheeze ahụ, anụ anọ ahụ di ndu, na ndi okenye ahụ ihu, na-abu abụ, ha na-abu abụ ohuru. Nke naani ha bu ndi a gbaputara n’uwa puru imuta. ⁴ Ndi a bukwa ndi na-emerughi onwe ha n’ebe umu nwanyi di, n’ihi na ha di ocha ka umu agbogho na-amaghi nwoke. Ha na-eso Nwa Aturū ahụ ebe ọbula ọ na-aga. Ha bu ndi a gbaputara n’etiti mmadu iburu Chineke na Nwa Aturū ahụ dika mkpuru mbu. ⁵ Ọ dikwaghi okwu ugha ọbula a huru n’onu ha. Ha bukwa ndi na-enweghi ita uta.

Ndi mmuo ozi ato

⁶ Ahukwara m mmuo ozi ozo ka ọ na-efeghari n’etiti mbara eluigwe. O ji ozioma nke ebighi ebi ahụ n’aka, nke ọ na-aga ikwusara mba niile, na ebo niile, na asusu niile na mmadu niile no n’uwa. ⁷ O jiri oke olu

* 13:10 13:10 Jer 15:2 † 13:18 13:18 Nke a bu akara onuogugu mmadu e kere eke.

kwuo si, “Tụonụ egwu Chineke, nyekwanụ ya otuto, n’ihi na oge ikpe ya eruola. Kpooṅwanụ isiala nye ya, bụ onye kere eluigwe na ala, na oke osimiri na isi iyi mmiri niile.”

⁸ Mgbe ahụ mmụọ ozi nke abụọ bjara soro ya, na-efeghari na-asi, “Ọ daala! Ọ daala, bụ Babilon obodo ukwu ahụ,* bụ nke mere ka mba niile nūọ mmanya onuma nke ikwa iko ya.”

⁹ Mgbe ahụ, mmụọ ozi nke atọ bjakwara soro ha na-eti mkpu na-asi, “Onye obula na-akpo isiala nye anụ ohia ahụ si n’ime mmiri rịputa, na oiyi ya ahụ a kpuru akpu, na onye na-anarakwa akara ahụ n’egedege ihu maobu n’aka ya, ¹⁰ ha onwe ha, aghaghị isoro nūọ mmanya nke oke iwe Chineke, bụ nke a na-agwaghị agwa† gbanye n’ime iko onuma ya. A ga-ejikwa oku na nkume oku‡ mekpaa ha ahụ n’ihu ndi mmụọ ozi di nsọ na n’ihu Nwa Aturu ahụ. ¹¹ Anwuru oku si n’ebe a na-emekpa ha ahụ aputa na-arigo elu ruo mgbe niile ebighi ebi. Izuike agaghị adiri ha ehie na abali bụ ndi ahụ kporo isiala nye anụ ohia ahụ na oiyi ya a kpuru akpu, kwerekwa ka a kakwasị ha akara nke aha ya. ¹² Ka nke a buru ihe igbaume nye ndi nsọ ya, bụ ndi nke Chineke na-erubere iwu ya isi, na-eguzosikwa ike n’okwukwe ha n’ime Jisos.”

¹³ Anukwara m olu nke si n’eluigwe daa na-asi, dee ihe a n’akwukwo, “Ndi a goziri agozi ka ha bụ, bụ ndi nwuru n’ime Onyenwe anyi site ugbu a gaa n’ihu.”

“E, ha ga-ezu ike site na ndogbu niile nke ha dogburu onwe ha, n’ihi na oru ha ruru ga-eso ha,” ka Mmụọ Nso na-ekwu.

Oge iwe ihe ubi

¹⁴ Elere m anya hu otu igwe ocha, nke onye noduru na ya dika nwa nke mmadu. § O kpu okpueze e jiri naani olaedo mee, jirikwa mma iwe ihe ubi di nkọ, n’aka ya. ¹⁵ Mgbe ahụ, otu mmụọ ozi sitere n’ulonso ukwu puta, tikuo onye ahụ nokwasiri n’igwe ocha si, “Ngwa, bido iji mma iwe ihe ubi gi ruo oru, n’ihi na oge owuwe ihe ubi eruola. Ihe a ga-agho agho n’uwa achaala nke oma.” ¹⁶ Ya mere, onye ahụ nokwasiri n’igwe ocha ahụ runyere mma owuwe ihe ubi ya n’ime uwa, ghotu ihe di n’uwa dika ihe ubi.

¹⁷ Mmụọ ozi ozo sitekwara n’ulonso ukwu di n’eluigwe puta. Ya onwe ya jikwa mma owuwe ihe ubi di nkọ. ¹⁸ Mmụọ ozi ozo, nke na-elekota oku sitekwara n’ebe ichu aja ahụ puta, were olu ike gwa mmụọ ozi ahụ ji mma di nkọ si, “Were mma owuwe ihe ubi gi di nkọ bipu osisi uyoko mkpuru grepu site na vaini niile di n’uwa, n’ihi na ha niile achaala.” ¹⁹ Ya mere, mmụọ ozi ahụ runyere mma owuwe ihe ubi ya n’uwa, bipusia uyoko mkpuru vaini ahụ chikota ha, kpojuputa ha ebe Chineke ga-eji iwe zochaa ha. ²⁰ A zochakwara mkpuru vaini ahụ n’ebe a na-azocha mkpuru vaini nke di n’azu obodo. Obara si n’ebe ahụ gbaputa di elu ruo ihe dika eriri e ji ekegide inyinya n’isi ime ka o gaa ebe achoro, o bu ihe ruru nari kilomita ato n’ogologo.*

15

Ndi mmụọ ozi asaa ji ihe ntaramahuhu asaa

* **14:8** 14:8 Aiz 21:9 † **14:10** 14:10 Nke a na-etinyeghi mmiri ‡ **14:10** 14:10 Maobu, solfo
§ **14:14** 14:14 Dan 7:13 * **14:20** 14:20 Ihe ruru nari mailu na iri asato.

¹ Ahụkwara m ihe ịrịbama ọzọ n'eluigwe. Ọ dị ebube dika oke egwu. Ndi mmuo ozi asaa ji uto ahuhu asaa. Ha bu ahuhu nke ikpeazu ndi ga-eweta iwe Chineke na ngwucha.

Abu ndi a gbaputara buru

² Ahuru m ihe dika oke osimiri enyo a gwakotara ya na oku, na ndi ahụ nweterala mmeri n'ebe anu ohia ahụ na oyiyi ya, na onuogugu aha ya. Ha guzo n'akuku oke osimiri enyo ahụ, jidekwa ubo akwara nke Chineke n'aka ha. ³ Ha na-abu abu Mosis ohu Chineke, na abu Nwa aturu ahụ.

“Oru gi niile di ukwu dika ebube,
Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile.
Uzo gi niile ziri ezi, burukwa eziokwu,
Gi, Eze nke mba niile.

⁴ Onye ga-aghara itu gi egwu, Onyenwe anyi,
onye ga-aghara kwa ito aha gi?

N'ihu na o bu naani gi di nsọ.

Mba niile ga-abiakwa
ikpo isiala n'ihu gi,

n'ihu na emeela ka oru ezi omume gi puta ihè.”

⁵ Mgbe nke a gasiri, elere m anya hu, na e meghere, ulonso ukwu di n'eluigwe, ya bu, ulo ikwu nke iwu ogbugba ndu ahụ. ⁶ Mmuo ozi asaa ndi ahụ ji ihe ntaramahuhu asaa si n'ulonso ahụ puta. Ha yi uwe ogbo ocha, akwa ocha na-enwu ezigbo ocha. E kekwasiri ihe okike olaedo gburugburu obi ha. ⁷ Otu n'ime anu ano ndi ahụ di ndu bunyere mmuo ozi asaa ndi ahụ efere olaedo asaa a gbajuru onuma Chineke, bu onye ahụ na-adị ndu mgbe niile ebighi ebi. ⁸ Mgbe ahụ ulonso ahụ juputara n'anwuru oku si n'ebube na ike Chineke na-aputa. O nweghi onye obula nwere ike iba n'ulonso ahụ tutu ruo mgbe ntaramahuhu asaa nke ndi mmuo ozi asaa ahụ gwuchara.

16

Efere asaa nke onuma Chineke

¹ Mgbe ahụ, anuru m oke olu si n'ulonso ahụ na-ada na-agwa ndi mmuo ozi asaa ahụ okwu, “Ngwanu, gaanu wusa ihe di n'efere onuma asaa Chineke ahụ n'elu uwa.”

² Mmuo ozi nke mbu puru gaa wusa ihe di n'efere nke ya n'elu uwa, onya ojoo na-egbu oke mgbu biakwasiri mmadu niile nwere akara anu ohia ahụ, na ndi na-akporo oyiyi ya isiala.

³ Mmuo ozi nke abuo wusara ihe di n'ime efere nke ya n'elu osimiri niile. Otu mgbe ahụ, osimiri niile chaghariri ghoo obara dika nke onye nwuru anwu. Nke a mere ka ihe niile di ndu n'ime osimiri ahụ nwuo.

⁴ Mmuo ozi nke ato puru gaa wusa ihe di n'efere nke ya n'elu iyi na n'elu isi iyi niile. Nke a mere ka ha niile ghoo obara. ⁵ Anuru m ka mmuo ozi ahụ mmiri niile di n'aka ya kwuru okwu si,

“I kpere ikpe ziri ezi, Gi, Onye di Nso,

na onye na-adị site na mmalite, na onye na-adikwa ugbo a.

⁶ N'ihu na ha wusara obara ndi nsọ gi na ndi amuma gi.

Ma ugbo a, i nyela ha obara ka ha nuo. Nke a bukwa ezi ugwo oru ha kwesiri inata.”

⁷ Mgbe ahụ kwa, anuru m ka mmuo ozi ahụ na-ano n'ebe ichu aja siri,

“E, Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile, ikpe gị niile bụ nke ziri ezi, bụrụkwa eziokwu.”

⁸ Mmụọ ozi nke anọ pụrụ wusa ihe dị n’efere nke ya n’elu anyanwụ si otu a mee ka anwụ were okpomọkụ ya chagbuo ndị mmadụ. ⁹ Okpomọkụ ahụ si n’anyanwụ bịa rere onye ọbụla ọkụ n’ahụ. Nke a mere ka ndị mmadụ bido ịkọcha aha Chineke, onye nwere ike ịchị ihe otiti ndị a, ma ha juru ichegharị nye ya otuto.

¹⁰ Mmụọ ozi nke ise pụrụ wụkwasi ihe dị n’efere nke ya n’elu ocheeze anụ ọhia ahụ, mee ka alaeze ya juputa n’ochịchiri. Ndi mmadụ tabiri ire ha n’ihi oke ahụ ufụ. ¹¹ Ha kọchara Chineke nke eluigwe n’ihi ihe ufụ na ọnya bjakwasiri ha. Ma ha juru ichegharị site n’ajọ ọrụ ha niile.

¹² Mmụọ ozi nke isii pụkwara wụkwasi ihe dị n’efere ya n’elu mmiri ukwu ahụ bụ Yufretis si otu a mee ka mmiri dị n’ime ya taa. Nke a mere ka ọ diri ndị eze ahụ si n’owuwa anyanwụ mfe. ¹³ Ahuru mmụọ atọ ruru aru ndị putara ihe n’udidi awo, ha si n’onu agwo ochie ahụ na n’onu anụ ọhia ahụ nwere ike iru ọrụ itunanya puta, na n’onu onye amuma ugha ahụ. ¹⁴ Ha bụ mmụọ nke ajo mmụọ ndi ahụ na-arụ ọrụ iribama. O bụ ha na-ejekwuru ndi eze uwa niile ichikota ha maka ibu agha n’ubochi ukwu ahụ bụ ubochi Chineke Onye pụrụ ime ihe niile.

15 “Lee! Ana m abia dika onye ohi. Ngozi na-adiri onye ahụ nọ na-eche nche, ndi yi uwe ha na njikere, ka o ghara ijeghari n’onodu igba oto, buru onye onodu ya na-eweta ihere.”

¹⁶ Ha kpokoro ndi eze ahụ n’otu ebe a na-akpo Amagidon n’asusu Hibru.

¹⁷ Mmụọ ozi nke asaa wupuru ihe di n’efere nke ya n’ikuku, otu olu sitere n’ocheeze di n’ulonso ukwu ahụ daa uda si, “Emezuola ya!”

¹⁸ Mgbe ahụ egbe eluigwe bidoro na-agba na-eme mkpotu, amuma bidokwara na-egbu, oke ala oma jijiji dikwara n’uwa, udi nke na-adibeghi site na mgbe e kere uwa. O bụ ala oma jijiji kachasi ala oma jijiji ndi ozo njo. ¹⁹ Obodo ukwu ahụ kewara uzọ atọ. Obodo niile di na mba niile dakwara. Chineke chetara obodo ukwu ahụ bụ Babilon.

O nyere ya iko juputara na mmanya nke n’oke iwe nke onuma ya. ²⁰ Mgbe ahụ, agwa etiti niile mikpuru, ugwu niile ghorọ ala di larịi.

²¹ Mkpuru mmiri nke idi arọ otu n’ime ha ruru kilogram iri anọ na okara, sitere n’eluigwe na-adakwasị ndi mmadụ. Nke a mekwara ka ha kochaa Chineke n’ihi ihe ntaramahuhu nke mkpuru mmiri ahụ, n’ihi na ihe ntaramahuhu ahụ di nnoo njo nke ukwu.

17

Nwanyi akwuna na anu ojoo ahụ

¹ Otu n’ime ndi mmụọ ozi asaa ndi ahụ ji efere biara si m, “Bia, aga m egosi gi ahuhu ga-abiakwasị onye ahụ uwa niile maara dika akwuna, onye ahụ na-anokwasị n’elu otutu mmiri nke uwa. ² Ndi eze uwa esorola ya kwaa iko n’otu ihe ndina, emekwara ka ndi niile bi n’uwa buru ndi mmanya ikwa iko ya na-egbu.”

³ O duuru m n'ime mmụọ baa n'ozara. N'ebe ahụ ka m nọ hụ otu nwanyị nọkwasiri n'elu otu anụ ọhia na-acha ọbara ọbara. Anụ ọhia ahụ nwere isi asaa na mpi iri. Aha ndị e dere anụ ọhia ahụ n'ahụ bu naanị okwu ikwulu Chineke. ⁴ Nwanyị ahụ yi akwa na-acha odo odo na nke na-achakwa ọbara ọbara, gbarakwa ihe ichọ mma e ji ọlaedo, nkume di oke onuahia na pieal kpuo. O jikwa iko ọlaedo n'aka ya nke juputara n'ihe aru na ihe ure niile o ji na-akwa iko ya. ⁵ Aha e dekwasiri ya n'egedege ihu bu ihe omimi:

Obodo ukwu ahụ bu Babilon,
nne ndi na-akwa iko
na nke ihe aru niile nke uwa.

⁶ Ejikwa m anya m hụ na nwanyị ahụ anujuola ọbara ndi nsọ afo, ya na ọbara ndi ama Jisosh.

Mgbe m huru ya, o gbagwojuru m anya. ⁷ Ma mmụọ ozi ahụ siri m, "Gini mere ihe i huru ji ju gi anya? Aga m akowara gi ihe omimi banyere nwanyị a na anụ ọhia ahụ nke na-ebughari ya, bu nke nwere isi asaa na mpi iri. ⁸ Anụ ọhia ahụ i huru, nwere mgbe o diri, ma ugbu a, o dikwaghi. Ma o ga-esi n'olulu Abis ahụ puta banye na mbibi. Ma nloghachi ya ga-eju ndi ahụ a na-edeghi aha ha n'ime akwukwo ndu ahụ site n'oge e kere uwa anya. N'ih i na e nwere mgbe o diri, ma ugbu a, o dikwaghi, ma o ga-emesi bia.

⁹ "Nke a chorọ uche nke nwere amamihe. Isi asaa ahụ nochiri anya ugwu asaa ahụ nke nwanyị ahụ na-anodu n'elu ha. Ha na-anochikwa anya ndi eze asaa. ¹⁰ Ise n'ime ha adaala, otu ka nọ, nke ozo abjabeghi. Mgbe o biara, o ga-anọ nwantakiri oge. ¹¹ Anụ ọhia ahụ nke diri ma o dikwaghi, bu onye nke asato, o bu onye otu ndi eze asaa ahụ ma a lakwara ya n'iyi.

¹² "Mpi iri ahụ i huru nochiri anya ndi eze iri na-anatabeghi alaeze. Ha na anụ ọhia ahụ ga-anata ike ochichi dika eze sososo otu awa. ¹³ Ha ji otu obi na-enye anụ ọhia ahụ ike ha na ichi isi ha. ¹⁴ Ha ga-ebu agha megide Nwa Aturu ahụ, ma Nwa Aturu ahụ ga-emeri ha n'ih i na o bu Onyenwe kachasi ndi nwenụ niile nakwa Eze kachasi ndi eze niile. Ndi so ya bukwa ndi a kporo, na ndi a hoputara, ndi ya kwesikwara ntukwasị obi."

¹⁵ Mgbe ahụ o siri m, "Mmiri ndi ahụ i huru, ebe nwanyị akwuna ahụ nọ, bu ndi mmadu di iche iche, igwe mmadu, na mba di iche iche na n'asusu di iche iche. ¹⁶ Anụ ọhia ahụ na mpi iri ahụ i huru ga-akpo nwanyị akwuna ahụ asi. Ha ga-agba ya oto, laakwa ya n'iyi, ha ga-eri anu ya, werekwa oku rechapu ya. ¹⁷ Chineke etinyela ya n'obi ha imejuputa nzube ya site n'inwe otu obi nakwa inyefe anụ ọhia ahụ ikike ochichi alaeze ha, tutu ruo mgbe a ga-emezu okwu Chineke. ¹⁸ Ma nwanyị a i huru bu obodo ukwu ahụ na-achị ndi eze niile nke uwa."

18

Nkwatu obodo Babilon

¹ Mgbe ihe ndi a niile gasiri, ahuru m mmụọ ozi ozo ka o si n'eluigwe na-aridata. E nyere ya ikike di ukwu, ebube ya mekwara ka ihe juputa n'uwa. ² O ji olu di ike tie mkpu,

“ Ọ daala! Ọ daala! Babilon Obodo Ukwu ahụ adaala!”*

Ọ ghoọkwala ọgba obibi ndị mmụọ ọjọọ
 n’ebe nzukọ mmụọ ndị ahụ na-adighị ọcha,
 n’ebe nzukọ umụ nnunụ rụrụ arụ
 n’ebe nzukọ umụ anumanụ niile na-adighị ọcha na ndị rụrụ arụ.
³ N’ihi na mba niile ańụọla
 site na mmanya ọnuma nke ikwa iko ya.
 Ndi eze nke ụwa sokwaara ya kwaa iko,
 ndi na-azụ ahia n’ụwa aghọkwala ndi ọgaranya site n’oke ịba
 ụba nke ya.”

Idọ aka na ntị

⁴ Mgbe ahụ, anụkwara m olu ọzọ si n’eluigwe na-akpọ oku na-asi,
 “ Ndi m, sinu n’ime ya pụta,†
 ka unu ghara iketa oke na mmehie ya,
 ka unu gharakwa iketa oke ahụhụ ya.
⁵ N’ihi na mmehie ya amụbaala ruo eluigwe.
 Chineke echetakwala ajọ omume ya niile.
⁶ Mesonu ya mmeso dika o si meso unu.
 Kwughachinu ya ugwo mmaji abuo maka ihe o mere.
 Gwakoronu ya mmaji abuo n’ime iko mmanya ahụ nke ọ
 gwakororo ndi ọzọ.
⁷ Nye ya otutu mmekpa ahụ na obi ilu
 dika ndu otuto, n’ime onwe ya obi utọ nke o nyere onwe ya.
 Ọ na-ekwu n’obi ya na-asi,
 ‘Abu m eze nwanyi no n’elu ocheeze m.
 Abughi m nwanyi di ya nwuru,
 iru uju obula adighi nye m.‡
⁸ N’ihi nke a, ihe ntaramahuhu ya ga-abiakwasị ya n’otu ubochi,
 onwu na iru uju nke onwu na-eweta, na unwu.
 A ga-eji oku rechapu ya,
 n’ihi na Onyenwe anyi Chineke onye na-ekpe ya ikpe, di ike.

Ahuhụ atọ biakwasiri obodo Babilon

⁹ “ Ndi eze nke ụwa, ndi soro ya kwaa iko, ma bie ndu ochicho ojoo
 ya, ga-akwa akwa, ruo uju n’ihi ya, mgbe ha ga-ahụ anwuru oku nke
 ikpo oku ya. ¹⁰ Ha ga-eji oke egwu guzo n’ebe di anya, kwaa akwa
 n’ihi ntaramahuhu ya si,
 “ Ahuhu, Ahuhu diri gi, Babilon, Obodo ukwu a maara aha ya
 gi Babilon, obodo e ji idi ike maara.
 N’otu ntabi anya, ikpe nke gi na-abia.’

¹¹ “ Ndi ahia nke ụwa ga-akwa akwa ruokwa uju n’ihi ya, n’ihi na
 ọ dikwaghi onye na-azụ ihe ahia ha ọzọ. ¹² Ngwa ahia ọlaedo gi,
 na ọlaocha, na ọla e ji achọ mma na nkume oke ọnuahia, ezi akwa
 ọcha, na akwa uhie uhie, na akwa lorilorị, na akwa odo odo, osisi
 niile na-esi isi oma, ihe niile e ji ọdu enyi mee, ngwa ahia niile e ji
 osisi niile di oke ọnuahia mee, bronz, igwe na nkume mabul. ¹³ Ha
 na ụda sinamon na mmanu otite nke okpurukpu eso osisi na-esi isi
 utọ, maá na frankisens, mmanya na mmanu oliv, utu oka na wiiti, ehi

* 18:2 18:2 Aiz 21:9 † 18:4 18:4 Jer 51:45 ‡ 18:7 18:7 Aiz 47:7,8

na aturu, inyinya na ugboala agha, na ndi na-ere mmadu ibe ha dika ohu, na ahụ mmadu na mkpuruobi mmadu.

¹⁴ “Ha ga-asị, ‘Mkpuru ndi ahụ niile nke na-agu mkpuruobi agu e sitela n’ebe i no gabiga. Ihe oma niile i ji ebi ndu, na ihe oke onuahia niile i ji azu afo gi, efunarila gi. Apughị ichotakwa ha ozo mgbe obula.’ ¹⁵ Ndi ahia ahụ bara ogaranya site n’aka ya, ga-anọ n’ebe di anya, n’ihi oke egwu nke ntaramahuhu ya, na-eru uju, na-ebesikwa akwa ike.

¹⁶ “‘Ahuhu, Ahuhu diri gi, obodo ukwu ahụ,
nke e yikwasiri ezi akwa ocha, nke na-acha odo odo na obara obara
nke nya ihe icho mma nke olaedo, nkume di oke onuahia di iche iche na nkume pieal di iche iche.

¹⁷ N’otu awa a ka a lara oke akụ niile ndi a n’iyi.’

“Ndi niile nwee ugbo na-aga n’oke osimiri, na ndi na-akwo ugbo ndi ahia n’oke osimiri, na ndi niile na-eso ugbo mmiri ga-anọ n’ebe tere anya, ¹⁸ na-eti mkpu mgbe ha ga na-ele anya na-ahụ anwuru oku na-ala elu site n’ire oku ya na-asị, ‘Olee obodo ozo dika obodo ukwu a?’ ¹⁹ Ha ga-ekpokwasị aja n’isi igosi obi ojo ha na-eti mkpu akwa na-asị,

“‘Ahuhu, Ahuhu diri gi, obodo ukwu a maara aha ya
ebe ndi niile nwere ugbo mmiri na-aga n’osimiri
ghoro ndi ogaranya site n’aku di n’ime ya.

Ma ugbo a, n’otu ntabi anya, ihe niile di n’ime ya bu ihe a laara n’iyi.’

²⁰ “Ma gi eluigwe, nuria onu n’ihi ihe a dakwasiri ya,
unu ndi nsọ, nuriakwanu onu,
unu ndi amuma na ndi ozi, nuriakwanu onu.
N’ihi na Chineke ekpeela ya ikpe
n’ihi mmeso ya megide unu.”

Ubochi mkpebi ikpe Babilon

²¹ Mgbe ahụ, otu mmuo ozi di ukwu tutulitere otu nkume nke dika nkume igwe nri, tuba ya n’ime oke osimiri, na-asị,

“Otu a ka a ga-esi tufuo
Babilon obodo ukwu ahụ,
agaghị ahukwa ya ozo.

²² O dighi mgbe ozo uzu egwu ga-adi n’ebe ahụ.
Agaghị anukwa olu oja na une na ubo akwara na nke ndi na-afu
opi ike n’ime gi ozo.

Aghaghị ahụ onye oru nka obula
n’ime gi ozo.

Agaghị anukwa uzu nkume igwe nri
n’ime gi ozo.

²³ Ihe nke sitere n’oriona
agaghị acha n’ime gi ozo.

Olu obi utọ nke nwoke na nwanyi
na-alu di na nwunye agaghị adikwa.

Ndi mgbereahia gi bu ndi a ma ama n’elu uwa,
o bukwa mgbaasi gi ka e ji duhie mba niile nke uwa.

²⁴ N’ime ya ka a huru obara ndi amuma niile, na nke ndi nsọ niile,

na nke ndị ọzọ ahụ niile e gburu n'ụwa."

19

Otuto dịrị Onyenwe anyị

¹ Mgbe ihe ndị a gasịrị, anụrụ m ụzụ nke ọtụtụ igwe mmadụ n'eluigwe. Ha niile na-eti mkpu na-asi,
"Haleluya!

Nzọpụta, na ebube na ike niile dịrị Chineke anyị.

² N'ihì na ikpe ikpe ya niile ziri ezi, bụrụkwa eziokwu.

Ọ kpeela nwanị ahụ na-akwa iko ikpe,
onye ji ikwa iko ya merụọ ụwa.

Ọ bọlara ọbọ ọbara ndị ohu ya n'isi ya."

³ Ọzọkwa, ha tiri mkpu,

"Haleluya!

Anwurū ọkụ si n'ime ya na-arigo elu ruo mgbe ebighị ebi."

⁴ Mgbe ahụ, iri ndị okenye abụọ na anọ ahụ, ha na anụ anọ ahụ dī ndū dara n'ala n'ihu Chineke onye nọkwasịrị n'elu ocheeze ukwu ahụ, fee ya ofufe na-asi,

"Amen, Haleluya!"

⁵ Otu olu sitekwara n'ocheeze ahụ na-asi,

"Toonu Chineke anyị,
unu ndị ohu ya niile,
ndị ukwu na ndị nta,

unu ndị na-atụ egwu ya."

⁶ Mgbe ahụ, anụkwara m olu dara ka olu igwe mmadụ dīkwa ka ụzụ mmiri na-ekwo ekwo, dīkwa ka ụda egbe eluigwe dasiri ike na-asi,
"Haleluya!

N'ihì na Onyenwe anyị Chineke, Onye pūrū ime ihe niile na-achị.

⁷ Ka anyị nūrjanū ọnū, ka obi tọkwaa anyị uto.

Ka anyị nye ya otuto.

N'ihì na ọlūlū di na nwunye nke Nwa Atūrū ahụ eruola,
nwunye ya edoziekwala onwe ya.

⁸ E nyela ya ezi akwa ọcha nke na-enweghị ntụpọ ọbula,
na nke dī nnoọ ezi ọcha ka o yikwasị onwe ya."

(Ezi akwa ọcha ahụ nọchiri anya ọrụ ezi omume nke ndị nsọ rūrū.)

⁹ Mmụọ ozi ahụ gwara m sị, "Dee nke a: Ngọzị dīrī ndī ahū a kpọrọ ka ha bīa soro n'oriri ọlūlū nwunye Nwa Atūrū ahū." Ọ gwakwara m sị, "N'eziokwu, ndī a bụ okwu nke Chineke."

¹⁰ Adara m n'ala n'ukwū ya ikpọ isiala nye ya, ma ọ gwara m sị, "O kwesighi ka i kpọọ isiala nye m n'ihì na abū m naanī onyeozī ibe gī, na dīka ọtūtū umūnna gī ndī na-agba ama banyere Jisọs. Ọ bụ naanī Chineke ka i kwesiri ikpọ isiala nye. N'ihì na ọ bụ Mmụọ nke amūma na-agba ama ihe banyere Jisọs."

Onye nọkwasịrī n'elu inyinya ọcha

¹¹ Mgbe ahụ kwa, elere m anya hū ka eluigwe meghere. Ahụkwara m otu inyinya dī ọcha. Onye nọkwasịrī n'elu ya bụ onye a na-akpọ Onye kwesiri ntukwasị obi na Onye eziokwu. Ọ bụ onye na-ekpe ikpe n'uzọ ziri ezi na-ebukwa agha. ¹² Anya ya na-acha dīka ire ọkụ. Ọtūtū okpueze dīkwa ya n'isi. Otu aha nke naanī ya maara omimi ya ka e

dekwasiri ya n'egedege ihu. ¹³ E gbokwasiri ya uwe mwuda e denyere n'obara. Aha a na-akpo ya bu Okwu Chineke. ¹⁴ Usuu ndi agha nke eluigwe, ndi yi uwe ezi akwa ocha, na-enweghi ntupo, no n'elu inyinya ocha na-eso ya. ¹⁵ O kpu mma agha di nko n'onu ya, nke o ji egbutu mba niile. "O ga-eji mkpara igwe achi ha."* O na-azochakwa mkpuru vaini n'ebe inara mmanya nke iwe oku nke Chineke Onye puru ime ihe niile. ¹⁶ Otu aha ka e dere n'elu uwe ya na n'elu apata ya:

Eze kachasi ndi eze niile, na Onyenwe kachasi ndi nwenu niile.

¹⁷ Mgbe ahụ, ahuru m otu mmuo ozi ka o guzo n'ime anyanwu na-eti mkpu n'oke olu, na-akpoku umu nnunu niile na-eke n'etiti mbara eluigwe, "Bianu! Zukoonu maka oke oriri nke Chineke. ¹⁸ Bianu sororie anu ahụ ndi eze, na ndi ochiagha, na ndiisi agha. Sorokwanu rie anu ahụ inyinya na anu ahụ ndi nokwasiri n'elu ha. Riekwanu anu ahụ ndi mmadu, ndi ukwu na ndi nta, ndi ohu na ndi nweere onwe ha."

¹⁹ Mgbe ahụ, ahuru m anu ohia ojoo ahụ ya na ndi eze niile di n'awa, na ndi agha ha, ka ha zukotara ibu agha megide onye ahụ nokwasiri n'elu inyinya ahụ na ndi agha ya. ²⁰ Ma e jidere anu ohia ahụ, ya na onye amuma ugha ahụ onye nke nooro n'ihu ya gosi ihe iribama nke o jiri duhie ndi niile natara akara nke anu ohia ahụ, ya na ndi kpooro ihe oyiyi ya isiala. A tunyere anu ohia ahụ na onye amuma ugha ya na ndu n'ime odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye. ²¹ Ndi agha ha foduru ka e jikwa mma agha di nko, nke di n'onu onye ahụ no n'elu inyinya ocha ahụ gbuo. Umu anu ufe niile nke eluigwe rikwara ozu ha.

20

Puku afọ ahụ

¹ Mgbe ahụ kwa, ahuru m otu mmuo ozi ka o si n'eluigwe na-aridata, o ji mkpisi igodo e ji atughe olulu Abis ahụ. O jikwa eriri igwe di ukwu n'aka ya. ² O jidere agwo ochie ahụ, bu agwo ochie ahụ, onye bu Ekwensu na Setan, kee ya agbu otu puku afọ. ³ Emesia, a tunyere ya n'ime olulu Abis ahụ, tuchia uzo ya. O kakwara akara n'elu ya ka agwo ochie ahụ hapu inwekwa ike iduhie mba niile di n'awa ozọ tutu ruo mgbe puku afọ gasiri. Mgbe afọ ndi a zuru, a ga-atoghepu ya ka o gagharia nwantinti oge.

Mbilite n'onwu nke mbu

⁴ Mgbe ahụ, ahukwara m ocheeze, hukwa ndi no n'elu ya. Ha bu ndi e nyere ike ikpe ikpe. Ahukwara m mkpuruobi ndi ahụ e bepuru isi n'ihia na ha gbaara Jisos akaebe, kwusakwa okwu Chineke. Ha akpobeghi isiala nye anu ohia ahụ maobu ihe oyiyi ya. Ha enweghi akara anu ohia ahụ n'egedege ihu ha, maobu n'aka ha. Ha dikwa ndu ozọ, sorokwa Kraist chia otu puku afọ. ⁵ Nke a bu mbilite n'onwu nke mbu. Ndi foduru n'etiti ndi nwuru anwu esoghi bilite n'onwu tutu ruo mgbe puku afọ gafesiri. ⁶ Ndi a goziri agozi na ndi di nso bu ndi ahụ ketara oke na mbilite n'onwu nke mbu ahụ. Onwu nke abuo enweghi ike n'ebe ha no, n'ihia na ha ga-abu ndi nchujaja Chineke na nke Kraist, sorokwa ya chia ochichi puku afọ.

* 19:15 19:15 Abụ 2:9

Ikpe e kpere Setan

⁷ Mgbe puku afo ahụ gafesiri, a ga-emekwa ka ekwensu si n'ulo mkporo ya puta. ⁸ O ga-apukwa jeharịa iduhie mba niile no n'akuku ano nke uwa, ya bu Gog na Magog, o ga-akpokota ha maka agha. Onogogu ha dika aja di n'ikpere osimiri. ⁹ Ha biliri agha guzo n'uwa niile, gbaa ulo ikwu nke ndi nsọ Chineke huru n'anya gburugburu. Ma oku sitere n'eluigwe gbadata repia ha. ¹⁰ Mgbe ahụ, ekwensu ahụ dufuru ha ka a ga-atunye n'odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye. Ebe ahụ ka o ga-ano, ya na anu ohia ojoo ahụ, na onye amuma ugha ya. Ha ga-anokwa n'onodu ahụ mgbu ehie na abali ruo mgbe ebighi ebi.

Ikpe Ikpezu

¹¹ Ahukwara m otu ocheeze ocha buru ibu, na onye nokwasiri n'elu ya. Uwa na mbara eluigwe si n'ihu ya gbapu, ahukwaghi ebe obula nye ha. ¹² Ahuru m ndi niile nwuru anwu, ndi ukwu na ndi nta, ka ha guzo n'ihu ocheeze ahụ. E meghere akwukwo di iche iche, meghekwa akwukwo ozo, nke bu akwukwo nke ndu. E sitekwara n'ihe niile e dere n'akwukwo ahụ kpee ndi a niile nwuru anwu ikpe dika oru ha ruru si di. ¹³ Oke osimiri niile nyeghachiri ndi niile nwuru no n'ime ha. Otu a kwa, onwu na ala mmuo nyeghachikwara ndi nwuru anwu di n'ime ha. E kpekware onye obula ikpe dika oru ya si di. ¹⁴ Emesia, a tunyere onwu na oku ala mmuo n'ime odo oku ahụ. Nke a bu onwu nke ugboro abuo nke bu odo oku. ¹⁵ Onye obula a na-achotaghi ebe e dere aha ya n'akwukwo nke ndu ahụ, ka a tunyere n'ime odo oku ahụ.

21

Eluigwe ohuru na uwa ohuru

¹ Mgbe ahụ, ahuru m eluigwe ohuru na uwa ohuru.* Eluigwe nke mbu na uwa nke mbu agabigala, osimiri adighikwa. ² Ahukwara obodo nsọ ahụ bu Jerusalem ohuru ka o si n'eluigwe ebe Chineke no na-aridata. O mara mma dika nwaagbogho ejikwara nke oma maka igakwuru di ya. ³ Anukwara m oke olu si n'ocheeze ahụ kwuo okwu si, "Leenu! Ebe obibi Chineke adila ugbo a n'etiti umu mmadu. O ga-ebinyere ha. Ha ga-abukwa ndi ya, n'ezie, Chineke n'onwe ya ga-anokwa n'etiti ha burukwa Chineke ha. ⁴ O ga-ehichapu anya mmiri niile di n'anya ha. Onwu agaghi adikwa ozo.† O buladi iru uju na ikwa akwa na ahuhu agaghi adikwa. Ihe ndi ochie niile agabigala."

⁵ Onye ahụ no n'ocheeze ahụ kwuru si, "Lee, ana m eme ka ihe niile di ohuru." Mgbe ahụ, o sikwara, "Detuo ihe ndi a, n'ih na okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasị obi, burukwa eziokwu."

⁶ O siri m, "E mezuola ihe niile. Abụ m Alfa na Omega, Mmalite na Ogwugwu. Aga m enye onye akpiri na-akpo nku mmiri nke si n'isi iyi mmiri nke ndu dika ihe onyinye. ⁷ Ndi obula na-emeri emeri ga-enweta ihe nketa ndi a. Aga m abukwa Chineke ha, ha onwe ha ga-abu umu m. ⁸ Ma ndi na-atu ujo, ndi na-ekweghi ekwe, na ndi na-emeto onwe ha, na ndi ogbu mmadu, na ndi na-akwa iko, na ndi ha na mmuo ojoo na-akparita uka, na ndi na-ekpere arusi, na ndi ugha niile, ihe

* 21:1 21:1 Ajz 65:17 † 21:4 21:4 Ajz 25:8

ha ga-eketa bu ikpe omuma nke ibanye n'ime olulu ahụ e ji nkume na-enwu oku kwanye oku. Nke bu onwu nke ugboro abuo."

Jerusalem oheru

⁹ Otu n'ime ndi mmuo ozi asaa ahụ, nke ji efere asaa ahụ nke ihe ntaramahuru di n'ime ya biakwutere m si m, "Soro m, ka m gosi gi nwaagboghohu ahụ bu nwunye Nwa Aturu ahụ." ¹⁰ O buuru m n'ime Mmuo buga m n'otu ugwu buru ibu nke idi elu ya dikwa ukwu. O gosiri m obodo nso ahụ bu Jerusalem ka o si na mbara eluigwe ebe Chineke no na-aridata. ¹¹ O juputara n'ebube Chineke, na-enwu ma na-achakwa dika nkume dikarisiri oke onuahia, dika nkume jaspas, na-enwu dika kristal. ¹² Mgbidi ya niile di obosara dikwa elu. O nwekwara onu uzọ iri na abuo. O bukwa ndi mmuo ozi iri na abuo na-eche onu uzọ ndi a nche. E dekwara aha ebo iri na abuo nke umu Izrel n'onu uzọ ama ndi a n'otu n'otu. ¹³ Onu uzọ ama ato di n'akuku owuwa anyanwu, ato di n'akuku ugwu, ato di n'akuku ndida, ebe ato di n'akuku odida anyanwu. ¹⁴ Mgbidi ahụ nwere nkume iri na abuo e ji toọ ntala ya. N'elu nkume ndi a n'otu n'otu ka e dere aha ndi ozi iri na abuo nke Nwa Aturu ahụ.

¹⁵ Onye ahụ na-agwa m okwu ji osisi e ji atu ihe, nke e ji olaedo mee, n'aka ya. O ji ya tuo obodo ahụ na onu uzọ ama ya, na mgbidi ya. ¹⁶ N'obodo ahụ, enweghi otu akuku n'ime akuku anọ nke mgbidi ya kari ibe ya. Ogologo ya na obodobo ya ha otu. O ji ihe otutu tuo ya, ogologo ya na obodobo nakwa idi elu ya ha, otutu ya di puku kilomita abuo na nari kilomita abuo.† ¹⁷ O tukwara idi igbidi nke mgbidi ahụ choputa na o di nari nzo ukwu ato, dika ihe otutu nke mmuo ozi ahụ si guputa.

Ima mma nke obodo ahụ

¹⁸ Ihe e ji ruo mgbidi ya bu nkume di oke onuahia a na-akpo jaspas, jiri ezi olaedo a nuchara anucha, nke na-enwu dika enyo di ocha ruo obodo ahụ. ¹⁹ E ji nkume niile di oke onuahia choo ntala mgbidi obodo ahụ mma. Ntala nke mbu, bu nkume a na-akpo jaspas, ntala nke abuo, nkume a na-akpo safaia, ntala nke ato, nkume a na-akpo kaldoni, nke anọ, nkume a na-akpo emeraludu, ²⁰ nke ise, nkume a na-akpo oniks, nke isii, nkume a na-akpo kanelian, nke asaa, nkume a na-akpo krisolait, nke asato, nkume a na-akpo beril, nke itoolu, nkume a na-akpo topaazi, nke iri, nkume a na-akpo krisoprez, nke iri na otu, nkume a na-akpo jasint, nke iri na abuo, nkume a na-akpo ametisiti. ²¹ Onu uzọ ama iri na abuo ahụ bu pieal iri na abuo, onu uzọ ama obula ka e ji otu nkume pieal ruo n'otu n'otu. Ihe e ji ruo okporouzo di n'obodo ahụ bu naani olaedo a nuchara anucha obula, nke di ocha dika enyo e hichaziri nke oma.

²² O nweghi ulonso ukwu obula m huru n'ime obodo ahụ n'ihi na Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile na Nwa Aturu ahụ bu ulonso ukwu obodo ahụ nwere. ²³ O dikwaghi mkpa o diri obodo ahụ ka anwu maobu onwa mukwasị ya, n'ihi na ebube nke Chineke bu ihè ya, oriona ya bukwa Nwa aturu ahụ. ²⁴ Mba niile ga-eji ihè ya jegharja. Ndi eze uwa niile ga-abiakwa webata ebube ha n'ime ya. ²⁵ A naghi emechi onu uzọ ama obodo ahụ emechi. Ha na-eghe

† 21:16 21:16 Ya bu otu puku na nari mailu anọ.

oghe ụbọchị niile n'ihị abalị ọbụla adighikwa n'ebe ahụ. ²⁶ Ebube na nsopuru nke mba niile ka a ga-ewebata n'ime ya. ²⁷ O dikwaghị ihe ọbụla ruru aru ga-abata n'ime ya. Otu a kwa, o dikwaghị onye na-eme ihe aru, ma ọbụ onye ụgha ga-abata n'ime ya, kama o bụ naanị ndị ahụ e dere aha ha n'akwukwo nke ndu Nwa Aturu ahụ.

22

Mmiri na-enye ndu

¹ Mmuo ozi ahụ gosiri m iyi ahụ e si ekute mmiri nke na-enye ndu nke na-enwu dika kristal. O sikwa n'okpuru ocheeze Chineke na Nwa aturu ahụ na-asoputa, ² n'etiti okporozo ahụ dī n'obodo ahụ. N'akuku aka nri na aka ekpe iyi ahụ, a ga-ahụ osisi ahụ na-enye ndu. Osis ndi a na-amị ụzọ mkpuru iri na abuo dī iche iche. Ha na-amiputa mkpuru oheru kwa onwa ọbụla. Akwukwo osisi ahụ waputara bu ogwu e ji agwo mba niile. ³ A gaghị ahụ ihe ọbụla a buru onu n'ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa aturu ahụ ga-adī n'obodo ahụ. Ndi ohu ya ga-efekwa ya ofufe. ⁴ Ha ga-ahukwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n'egedege ihu ha. ⁵ Abalị agaghị adikwa ozo, imunye oriona agaghị adikwa mkpa. Mkpa ihè anwu na-enye agaghị adikwa n'ihị na Onyenwe anyi Chineke ga-abu ihè ha, ha ga-achikwa achī dika eze ruo mgbe ebighi ebi.

Obibia Jiso

⁶ Mmuo ozi ahụ gwara m, "Okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasī obi, burukwa eziokwu. Onyenwe anyi, bu Chineke, onye na-enye ndi amuma Mmuo ya ezitela mmuo ozi ya igosi umuodibo ya ihe ndi ahụ ga-emezu n'oge na-adighi anya.

⁷ "Lee, ana m abia osiiso. Ngozi na-adiri onye ahụ na-edebe okwu amuma ndi a di n'akwukwo a."

⁸ Mu onwe m bu Jon, huru ihe ndi a niile, nukwa ha. Mgbe m huru ma nuchaa ihe ndi a niile, adara m n'ukwu mmuo ozi a gosiri m ha ikpo isiala nye ya. ⁹ Ma o siri m, "Emela ihe di otu ahụ! Mu onwe m bukwa odibo Jiso dika gi onwe gi, na dika umunna gi ndi amuma, na dika ndi ahụ niile na-edebe okwu niile e dere n'akwukwo a. Kporo Chineke isiala."

¹⁰ Ma o siri, "Akachila okwu amuma ndi a di n'akwukwo akara, n'ihị na oge adila nso. ¹¹ Ka ndi niile na-eme ajo omume gaa n'ihu na-eme ajo omume, ka ndi na-adighi ocha gaa n'ihu buru ndi na-adighi ocha, ka ndi na-eme ezi ihe gaa n'ihu na-eme ezi ihe, ka ndi di nsọ gaa n'ihu buru ndi di nsọ."

Ido aka na ntị nakwa okpukpo oku

¹² "Lee, ana m abia osiiso! Ugwo oru m ga-enye onye ọbụla dika oru o ruru si di dikwa m n'aka. ¹³ Abu m Alfa na Omega. Onye mbu na Onye ikpeazu, Mmalite na Ogwugwu."

¹⁴ "Ngozi na-adiri ndi ahụ sara uwe ha mmiri, ka ha si otu a buru ndi na-enweta oke na mkpuru si n'osisi ahụ na-enye ndu,"

ndị ga-enwe ike isite n'ọnyụ ụzọ ama ahụ baa n'ime obodo ahụ.
 15 **N'azụ obodo ka ndị ahụ bụ nkịta nọ, ha na ndị niile na-agba afa, na ndị niile na-akwa iko, na ndị niile na-egbu mmadụ, na ndị niile na-ekpere arụsị, na ndị niile hụrụ ụgha n'anya ma na-emekwa ya.**

16 **"Mụ onwe m, bụ Jisọs ezitela mmụọ ozi m ka ọ gbara unu ama a nye nzukọ m niile. Ọ bụ m bụ Mgborogwu na Mkpurụ Devid. Abụkwa m Kpakpando ụtụtụ ahụ na-enwu enwu."**

17 Mmụọ Nsọ na nwanyị ahụ a na-alụ ọhụrụ na-asị, "Bịa!" Ka onye ọbụla nūrụ okwu a kwuo sị, "Bịa!" Onye akpịrị na-akpọ nkụ ya bịa, onye ọbụla choro ya bịa nūrụ mmiri na-enye ndụ na-akwughị ụgwọ ọbụla.

18 Ana m adọ onye ọbụla nūrụ okwu amuma dị n'akwụkwọ a aka na ntị, sị, ọ bụrụ na onye ọbụla atụkwasi ihe ọbụla n'elu ha, Chineke ga-atụkwasi onye ahụ ihe ntaramahụhụ ahụ niile e kwuru maka ha n'akwụkwọ a. 19 Ọ bụrụkwa na onye ọbụla ewepụ okwu ọbụla n'akwụkwọ amuma a, Chineke ga-ewepụ oke o nwere n'osisi ahụ na-enye ndụ, na oke o nwere n'obodo nsọ ahụ, nke e kwuru okwu ha n'akwụkwọ a.

20 Onye ahụ gbara ama ihe ndị a niile na-asị, **"N'ezie, ana m abịa ọsịiso."**

Amen. Bịa, Onyenwe anyị Jisọs.

21 Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dinyere ndị nsọ niile. Amen.

Abụ Oma Nchikọta Akwụkwọ nke mbụ

1

Abụ Oma 1-41

Onye ihe na-agara nke oma

- 1 Onye ihe na-agara nke oma ka mmadụ ahụ bụ,
onye na-adighi aga ije na ndumodu ndi na-emebi iwu;
onye na-adighi eguzokwa n'uzo ndi mmehie
maobu soro n'otu ndi nkwo.
- 2 Kama ihe na-atọ ya uto bu ime ihe niile di n'iwu ONYENWE ANYI.
O na-atugharikwa uche ya n'iwu ONYENWE ANYI ehie na abali,
- 3 O di ka osisi a kuru n'akuku iyi,
nke na-amiputa mkpuru ya n'oge ya,
nke ahia ya na-adighi akponwu akponwu.
Ihe niile o na-eme na-agara ya nke oma.
- 4 Ma ndi ajo omume adighi otu a.
Ha di ka igbugbo oka
nke oke ifufe na-efesasi.
- 5 Ya mere, ndi ajo omume agaghi eguzosi ike n'ubochi ikpe;
ndi mmehie agaghi eguzokwa na nzuko ndi ezi omume.
- 6 N'ihi na ONYENWE ANYI na-eche uzo ndi ezi omume nche.
Ma uzo ndi ajo omume ga-eduba ha n'ila n'iyi.

Abụ Oma 2

Onye Chineke tere mmanu

- 1 Gini mere mba niile ji agba izu nzuzo?*
- Gini mere ndi mmadu ji na-apia opipia nke na-abaghi uru?
- 2 Ndi eze nke uwa na-eguzokwa onwe ha,
ndi na-achi achi na-agbakotakwa
imegide ONYENWE ANYI na imegide Onye ya e tere mmanu.
- 3 Ha na-asị, "Ka anyi tijie mkporo igwe niile ha kere anyi
ma tufukwaa ha, nwere onwe anyi."
- 4 Onye na-anodu n'eluigwe na-achi ochi.
Onyenwe anyi na-akwa ha emo.
- 5 Mgbe ahụ, o na-eji iwe baara ha mba
mee ka ujo juputa ha obi n'ihi oke iwe ya.
- 6 "Mụ onwe m eguzobela m eze m
na Zayon, ugwu m di nsọ."
- 7 Aga m ekwusa iwu ONYENWE ANYI:
O siri m, "I bu Okpara m;
taa aburula m nna gi.
- 8 Riio m,

* **Abụ Oma 2:1** 2:1 Ya bu, igbakota n'ihi izu ojoo

aga m enye gị mba niile nke ụwa
ka ha buru ihe nketa gị.

⁹ I ga-eji mkpara igwe chia ha,
tipia ha dika onye na-akpu ite si etipia ite ndi o kpuru na-adighi
mma.”

¹⁰ N’ihi nke a, unu ndi eze, burunu ndi nwere uche;
ka nke a burukwa ihe ido aka na nti nye ndi na-achi achi n’uwa.

¹¹ Jirinu itu egwu fee ONYENWE ANYI ofufe;
jirikwanu ima jijiji nuria onu n’ihu ya.

¹² Sutukwanu Okpara ahụ onu ka iwe ghara iwe ya,
ka unu ghara i bu ndi a lara n’iyi n’uzo unu.

N’ihi na iwe ya puru imalite n’otu ntabi anya.

Ndi niile na-eme ya ebe mgbaba ha bu ndi a goziri agozi.

Abụ Ọma 3

Abụ Ọma Devid. Nke o dere mgbe o si n’ihu Absalom gbapu oso ndu.

Ekpere maka enyemaka

¹ O ONYENWE ANYI, onuogugu ndi iro m di otutu.

Otutu ndi mmadu na-ebili imegide m.

² Otutu n’ime ha na-ekwu banyere m si,

“Chineke agaghi azoputa ya.”

Sela

*

³ Ma gi, ONYENWE ANYI bu ota na-ekpuchi m;

I na-ebuli isi m elu na-eme ka m buru onye nwere nsopuru.

⁴ Etikuru m ONYENWE ANYI mkpu akwa,

o nukwara olu m, sitekwa n’ugwu nsọ ya za m.

Sela

⁵ Edinara m ala, hie ura,

ma bilikwa n’ututu n’udo, n’ihi na ONYENWE ANYI na-eche m nche.

⁶ A sikwa na iri puku kwuru puku ndi iro agbaa m gburugburu,

agaghi m atu egwu obula.

⁷ Bilie ONYENWE ANYI!

Zoputa m Chineke m!

Tie ndi iro m niile aka n’agba;†

tipukwa ndi ajo omume eze n’onu.

⁸ N’ihi na nzoputa na-esite n’ebe ONYENWE ANYI no na-abia.

Ka ngozi gi diiri ndi gi niile.

Sela

Abụ Ọma 4

Abụ Ọma nke diri onyeisi abu. Abụ Ọma Devid nke a na-eji ubo akwara akpo.

* **Abụ Ọma 3:2** 3:2 Okwu Hibru n’usoro abu nke a na-amaghi ihe o putara, ufodu na-eche na o bu okwu ntuziaka nye ndi obu abu banyere ihe ha ga-eme † **Abụ Ọma 3:7** 3:7 Job 16:10

Ntughari uche nke abali

- ¹ Zaa m mgbe m na-akpọku gi
Chineke m, gi onye ezi omume;
Naputa m site n'ihe mgbu m,
meere m ebere, nṛụkwa ekpere m.
- ² Unu umu mmadu, ruo ole mgbe ka unu ga-atugharia ebube m, mee
ka o buru ihe ihere?
Ruo ole mgbe ka unu ga-ahu ihe efu n'anya na-achọ chi ndi ahu
na-abughị chi n'ezie?*
- Sela
³ Matanu nke oma na ONYENWE ANYI ahoputala ndi ezi omume nye
onwe ya;
o ga-egekwa nti n'olu m mgbe obula m kpokuru ya.
- ⁴ Maanu jijiji, unu emehiekwala;
mgbe unu no n'elu ihe ndina unu;
nonu juu na-enyocha obi unu.
- Sela
⁵ Tukwasinu ONYENWE ANYI obi unu,
chukwaranu ya aja ezi omume.
- ⁶ Otutu ndi mmadu na-aju, "Onye puru imere anyi ihe oma?"
Ma ONYENWE ANYI, biko mee ka ihè nke ihu gi mukwasị anyi.
- ⁷ Were onu mejuputa obi m
karia mgbe mkpuru ubi, ya na mmanya oheru ha bara uba nke
ukwu.
- ⁸ Aga m edina ala ma rahụ ura n'udo,
n'ihu na o bu naani gi ONYENWE ANYI,
na-eme ka m noro na-enweghi ihe egwu obula.

Abụ Ọma 5

Abụ Ọma. Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. O bu opi ka e ji abụ ya. Abụ Ọma nke Devid.

Ekpere ututu

- ¹ ONYENWE ANYI, biko, nuru ekpere m
tulee isu ude m.
- ² Geekwa nti n'akwa aririo m,
gi Chineke onye bu eze m.
N'ihu na o bu naani gi ka m na-akpoku.
- ³ Ututu ubochi niile, O ONYENWE ANYI, i ga-anu olu m;
aga m ekwuputara gi ihe niile na-akpa m mkpa.
Aga m elekwa anya osisa gi.
- ⁴ I bu Chineke, onye ihe ojo obula anaghi ato utu;
gi na ndi ajo omume apughi ibikota.
- ⁵ Ndi mpako agaghi eguzo
n'ihu gi.

* **Abụ Ọma 4:2** 4:2 Nke unu maara na ha bu okwu ugha

Ị kporo ndị niile na-eme ihe ojoo asi.

⁶ Ị ga-ala ndị niile na-agma ugha n'iyi;
ONYENWE ANYI kporo ndị ogbu mmadu niile
na ndi aghugho niile asi.

⁷ Ma mu onwe m, aga m abata n'ime ulo gi,
site n'oke ihunanya gi;
aga m ejikwa itu egwu kpoo isiala
n'ebe ulonso ukwu gi di.

⁸ ONYENWE ANYI, biko, duo m n'ime ezi omume gi
n'ih i ndi iro m;
mee ka uzọ gi zie ezi n'ihu m.

⁹ Obi ha juputara n'echiche ila n'iyi,
a pughi itukwasị okwu obula si ha n'onu puta obi.
Akpiri ha bu ili ghere oghe;
ha ji ire ha ekwu okwu ugha.

¹⁰ Maa ha ikpe, Chineke.
Mee ka nzube ojoo ha niile buru odida ha.
Chupu ha n'ih i ba uba nke otutu mmehie ha,
n'ih i na ha enupula isi megide gi.

¹¹ Ma mee ka onye obula na-agbaba n'ime gi nuria;
mee ka ha nogide na-eti mkpu onu.

Were aka nchebe gi kpuchie ha,
ka ndi niile huru aha gi n'anya nuria onu n'ime gi.

¹² N'ezie, O ONYENWE ANYI, i na-agozi onye ezi omume.
I na-eji ihuma gi gbaa ha gburugburu dika ota.

Abụ Ọma 6

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Nke e ji ubo akwara abụ. N'usoro Sheminit. Abụ Ọma Devid.

Ekpere n'oge nsogbu

¹ O ONYENWE ANYI, abarala m mba mgbe i na-ewe iwe.
Atala m ahuhu n'oge onuma gi.

² Biko, meere m ebere ONYENWE ANYI, n'ih i na adighi m ike.
Gwo m, n'ih i na okpukpu m niile no n'ih e mgbu.

³ Mkpuruobi m no n'onodu ihe mgbu.
Ruo ole mgbe, O ONYENWE ANYI, ka i ga-anogide na-agba m nkiti?

⁴ ONYENWE ANYI, biko, bia zoputa m;
n'ih i ihunanya gi na-enweghi ogwugwu, naputa m.

⁵ N'etiti ndi nwuru anwu o dighi onye na-ekwuputa aha gi.
O nwere onye na-eto gi site n'ala ili?

⁶ Ike agwula m n'ih i isu ude.

Abali niile, ana m eji ikwa akwa mee ka ihe ndina m juputa na mmiri,
ana m eji anya mmiri dee ihe ndina m.

⁷ Anya m adighi ahuzikwa uzọ nke oma n'ih i ihe mwute;
o kaala nka n'ih i mmeso ndi iro m.

- 8 Sitenụ n'ebe m nọ wezuga onwe unu, unu ndị na-eme ajọ ihe, n'ihì na ONYENWE ANYÌ anụla akwa m niile.
- 9 ONYENWE ANYÌ anụla akwa m; ọ nụla aririọ nke m na-arịọ ya ka o meere m ebere.
Ọ nabatala ekpere m.
- 10 Ka ndị iro m niile burụ ndị ihere ga-eme.
Ha ga-ada mba, burụkwa ndị ga-iji ihere laghachi ebe ha si bịa.

Abụ Qma 7

Abụ Shiggaion nke Devid, nke ọ bụkuru Onyenwe anyị banyere Kush, onye Benjamin.

Aririọ maka ikpe ziri ezi

- 1 ONYENWE ANYÌ Chineke m, n'ime gị ka m gbabara;
zoputa m, ma naputa m site n'aka ndị niile na-achụ m ọsọ,
- 2 ma ọ bụ ha adọkaa m dika odum,
ha ga-adọsasikwa m ebe mmadu obula enweghi ike inaputa m.
- 3 O ONYENWE ANYÌ Chineke m, ọ buru na m mere ihe di otu a;
ọ burukwa na aka m adighi ocha.
- 4 Ọ buru na m jiri ihe ojojo kwughachi onye mu na ya no n'udo ugwo,
maobu site n'uzo na-ezighi ezi zuo ihe onye iro m.
- 5 Mgbe ahụ, ka onye iro m chuo m oso, jide m;
ka ọ tuo m n'ala zopja ndu m,
mee ka m buru onye a ga-ahapu n'uzuzu n'onodu odindu-
onwukamma.

Sela

- 6 Bilie, ONYENWE ANYÌ, n'iwe gi,
bilie megide oke iwe ndi iro m;
teta Chineke m, kpee ikpe ziri ezi.
- 7 Ka nzuko niile chikotara onwe ha onu gbaa gi gburugburu,
ebe i na-anokwasikwa n'ebe di elu na-achi ha.
- 8 Ka ONYENWE ANYÌ kpee umu mmadu niile ikpe.
Kpee m ikpe, O ONYENWE ANYÌ, dika ezi omume m si di,
na dika izuoke m si di, gi Onye kachasi ihe niile elu.
- 9 O Chineke onye ezi omume,
onye na-enyochaputa echiche na obi mmadu,
mee ka ihe ike ndi ajo omume bia na njedebe
meekwa ka ndi ezi omume guzosie ike.
- 10 Chineke nke kachasi ihe niile elu, bu ota* m,
o na-azoputa ndi niile obi ha ziri ezi.
- 11 Chineke bu onye na-ekpe ikpe ziri ezi,
Chineke, onye na-eziputa oke iwe ya kwa ubochi.
- 12 O buru na onye ahụ echegharighi,
o ga-amu mma agha ya ka o diri nko,
o ga-arogo uta ya, kwadokwa igba ya.
- 13 O kwadoola ngwa agha niile nke onwu;
o na-eme ka akụ ya buru nke na-ere oku.

* **Abụ Qma 7:10** 7:10 Maobu, Onyenwe m

- 14 Onye ọbụla dị ime ajọ ihe,[†]
na-atụrụ ime okwu na ụka mụpụtakwa ngharịpụ nke ụgha na-eweta.
- 15 Ma onye ahụ na-egwu olulu na-adaba
n'ime olulu ahụ o gwuru.
- 16 Nsogbu ahụ ọ kpaliri na-abiakwasị ya
ihe ike ahụ ọ kwadooro na-alaghachikwa azụ dakwasị ya n'isi.
- 17 Aga m enye ONYENWE ANYỊ ekele n'ih i ezi omume ya,
aga m abụku aha ONYENWE ANYỊ, Onye kachasị ihe niile elu abụ otuto.

Abụ Ọma 8

Abụ Ọma ọdị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid n'usoro gittit.

Idi ebube Chineke na nsọpuru nke mmadu

- 1 O ONYENWE ANYỊ Onyenwe anyị,
lee ka ịdị ukwu nke aha gị si juputa ụwa niile!
- I meela ka ebube gị dị elu
n'ime eluigwe.
- 2 Site n'otuto* ụmuntakiri na ụmụ na-ahụ ara,
ị toọla ntọala siri ike megide ndi iro gị,
ka e si otu a mechie onụ onye iro na onye ahụ na-abọ ọbọ.
- 3 Mgbe ọbụla m lere anya na mbara eluigwe,
hụ ọrụ niile nke aka gị ruru,
mgbe m lere anya n'elu hụ ọnwana na kpakpando
i tinyere n'ọndu ha,
- 4 gini ka mmadu bu i ji na-eche banyere ha?
Ginikwa ka mmadu bu iji na-elekota[‡] ha?
- 5 I mere ka ha[‡] di ala nwantakiri n'ebe ndi mmuo ozi[§] no,
I jikwa ebube na nsopuru kpube ya n'isi dika okpueze.
- 6 I mekwaala ya ka o buru onyeisi nke ihe niile i kere eke,
tinyekwa ihe niile n'okpuru ukwu ya.
- 7 O na-achị igwe ewu na aturu, na ehi,
na umu anu ohia ndi ozọ niile,
- 8 na nnunu niile,
na azu niile,
na anu ndi ozọ na-ebi n'ime mmiri.
- 9 O ONYENWE ANYỊ, Onyenwe anyị,
lee ka ịdị ukwu nke aha gị si juputa ụwa niile.

Abụ Ọma 9

Abụ Ọma. Abụ Ọma nke ọdị onyeisi abụ. N'usoro olu abụ "Ọnwu nke Ọkpara." Abụ ọma Devid.

[†] **Abụ Ọma 7:14** 7:14 N'oge ochie, ndi agha iziputa echiche ime ajọ ihe ha, na-eji ihe na-aghorọ oku osiso, techie n'onu akụ ha, mune ha oku, tunye ha n'elu ulọ ndi iro ha, i gbaa ha oku. * **Abụ Ọma 8:2** 8:2 Mat 21:16 [†] **Abụ Ọma 8:4** 8:4 Gini ka nwa nke mmadu bu na ihe banyere ya na-emetu gi n'obi [‡] **Abụ Ọma 8:5** 8:5 Maobu, ya [§] **Abụ Ọma 8:5** 8:5 Maobu, Chineke

Ekele n'ihì nnapụta Chineke

- 1 O ONYENWE ANYÌ, aga m esite n'ala ala obi m too gị,
aga m agwakwa onye ọbụla ihe ọma niile ì na-eme.
- 2 Obi ga-atọ m uto; obi m ga-ajuputa n'ọnụ n'ihì gị,
aga m aburụ gị abụ otuto, gị Onye kachasi ihe niile elu.
- 3 Ndị iro m na-alaghachi azụ,
ha na-asọ ngọngọ na-alakwa n'iyi n'ihu gị.
- 4 I kpeela ikpe m n'uzọ ziri ezi,
n'ocheeze gị ka ì nọdurụ na-ekpe ikpe ziri ezi.
- 5 I baarala mba niile mba ma laa ndị ajọ omume n'iyi,
hichapukwa aha ha ruo mgbe ebighị ebi.
- 6 Mbibi nke na-enweghị ọgwugwu adakwasila ndị iro m,
I hopukwala obodo ha niile.
Ọ dighị onye na-echetakwa ha ọzọ.
- 7 ONYENWE ANYÌ bụ eze ruo mgbe ebighị ebi.
Ọ kwadoola ocheeze ya maka ikpe ikpe ziri ezi.
- 8 Ọ ga-eji ezi omume kpee mba niile ikpe;
jirikwa ikpe ziri ezi chịa mba niile.
- 9 ONYENWE ANYÌ bụ ebe mgbaba nye ndị niile a na-emegbu emegbu.
Ọ buurụ ha ebe mgbaba e wusiri ike n'oge nsogbu.
- 10 ONYENWE ANYÌ, ndị niile maara aha gị ga-atukwasị gị obi,
n'ihì na ọ dighị mgbe ì na-agbakuta ndị niile na-atukwasị gị obi
azụ.
- 11 Bụkuonụ ONYENWE ANYÌ abụ otuto, bụ onye nọ n'ocheeze ya na
Zayọn.
Kwusaaranụ mba niile ihe banyere ọrụ ebube ya.
- 12 N'ihì na onye ahụ na-aboro ndị e gburu egbu ọbọ anaghị echefu ihe;
ọ dighị elefu mkpu akwa nke ndị a na-akpagbu anya.
- 13 O ONYENWE ANYÌ, lee ka ndị iro m si akpagbu m!
Meere m ebere ma naputa m site n'ọnụ ọnwụ,
14 ka m nwee ike ikwusa banyere otuto gị
n'ọnụ ụzọ ama* niile nke ada Zayọn,
nọrọkwa ebe ahụ nurià ọnụ n'ime nzọputa gị.
- 15 Ndị mba niile adabala n'ime olulu ahụ ha gwuru;
onyà ahụ ha siri, zoo, amaala ha.
- 16 Ihe e ji mara ONYENWE ANYÌ bụ ikpe ya ziri ezi;
ọrụ aka ndị na-emebi iwu na-ama ha dika onya.

Sela

- 17 Ndị niile na-eme ajọ omume na-alaghachi n'ili;
nke a bukwa ọnọdụ mba niile na-echefu Chineke.
- 18 Ma ọ bughị ruo mgbe ebighị ebi ka a ga-echefu ndị nọ na mkpa;
olileanya ndị a na-akpagbu agaghị abukwa nke efu.

* **Abụ Qma 9:14** 9:14 Ọ bụ n'uzọ ama obodo ka a na-anọ akparị ụka niile dị mkpa. Rut 4:1

- 19 O ONYENWE ANYỊ, bilie! Ekwela ka mmadụ nwee mmeri ọbụla n'ebe
 ị nọ;
 ka e kpee mba niile ikpe n'ihu gị.
 20 O ONYENWE ANYỊ! Mee ka ha maa jijiji n'oke egwu;
 mee ka mba niile ghọta na ha bụ naanị mmadụ.

Sela

Abụ Qma 10

Arịrịọ maka ikpe ziri ezi

- 1 ONYENWE ANYỊ, gini mere i ji na-eguzoro onwe gi n'ebe di anya?
 Gini mere i na-ezo onwe gi n'oge nsogbu?
- 2 Site na mpako, onye ajo omume na-emegbu ndi na-adighi ike,
 ndi mpia mpia aghugho ya mara dika onya.
- 3 O na-anya isi banyere ochicho niile nke obi ya,
 o na-eleli ONYENWE ANYI anya ma na-agozi ndi oke ochicho.
- 4 N'onodu mpako ya, onye ajo omume anaghi achọ Chineke,
 n'echiche ya niile, o naghị eche banyere ya.
- 5 Ma ihe niile o na-eme na-agara ya nke oma;
 o bu onye na-ebuli onwe ya elu, iwu gi niile dikwa anya site n'ebe
 o no;
 o na-eleli ndi iro ya niile.
- 6 N'ime obi ya, o na-asi, "O dighi ihe ga-emetuta m.
 Aga m anọ n'onodu onu mgbe niile. Nsogbu obula agaghi
 adakwasị m."*
- 7 Onu ya juputara n'okwu ugha na iba mba ime ihe ojo,†
 n'okpuru ire ya ka nsogbu na ajo ihe dikwa.
- 8 Ha na-ezo onwe ha n'obodo nta di iche iche,
 n'ebe zoro ezo ka ha na-anọ,
 na-eche itigbu ndi aka ha di ocha.
- 9 Dika odum, ha anaghi eme mkpotu obula,
 o na-eche idakwasị umu ogbenye.
 Dika ndi bu dinta si ejide umu anumanu n'onya ha siri, otu a ka
 ha si ejide umu ogbenye.
- 10 Umu ogbenye ndi a na-ada n'ala n'ihidi ike ya,
 o na-azopiakwa ha.
- 11 N'ime obi ya, o na-asi, "Chineke echefuola.
 O zofuola ihu ya, o dighi mgbe o huru ya."‡
- 12 Bilie O ONYENWE ANYI! O Chineke welie aka gi,
 echefukwala ndi na-enweghi onye inyeaka.
- 13 Gini mere onye ajo omume ji na-eleda Chineke anya?
 Gini mere o ji na-asi n'ime obi ya,
 "O gaghị akpo m ka m zaa ajuju banyere omume m"?
- 14 Ma gi, O Chineke, i na-ahu nsogbu na ihe mwute,
 i na-atule ihe i ga-eme banyere ha.

* **Abụ Qma 10:6** 10:6 O na-asi n'ime obi ya, "Agaghi ewezuga m n'onodu m"; O na-anukwa iyi si, "O dighi onye obula ga-eme m ihe ojo" † **Abụ Qma 10:7** 10:7 Ya bu, igba iyi ‡ **Abụ Qma 10:11** 10:11 O mechiri anya ya, o naghị ahụ ya

- Ndị a na-emegbu na-atụkwasi gị obi,
n'ihì na ì bụ onye inyeaka ndị na-enweghị nna.
- ¹⁵ Gbajie aka onye ajọ omume a na-eme ihe ojọọ,
kpọọ ya ka ọ zaa ajuju banyere ajọ omume ya niile
nke a na-apughị ichọpụta.
- ¹⁶ ONYENWE ANYỊ bụ eze ruo mgbe ebighị ebi.
Ọ ga-esite n'ala ya kpochapụ mba niile.
- ¹⁷ O ONYENWE ANYỊ, ì maara ọchịchọ obi ndị niile a na-akpagbu;
ì na-ege ntị na mkpu akwa ha ma kasịkwa ha obi,
- ¹⁸ Ì na-echedo ndị na-enweghị nna na ndị niile a na-emegbu emegbu,
ka mmadụ efu, onye e kere eke,
ghara imenye ha egwu ọzọ.

Abụ Qma 11

Abụ Qma nke dīrī onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Onyenwe anyị ebe mgbaba

- ¹ N'ime ONYENWE ANYỊ ka m mere ebe mgbaba m.
Gini mere i ji na-agwa m okwu si,
"Felagaa n'elu ugwu gị dika nnunụ."
- ² N'ihì na ndị ajọ omume ekweela ụta ha;
ha edoziela àkụ n'elu eriri ụta ha,
zoo onwe ha n'akụkụ ụzọ,
inọ n'ọchịchiri, gbaa ndị obi ha ziri ezi ụta.
- ³ Mgbe a na-ebibi ntọala niile,
gini ka ndị ezi omume puru ime?
- ⁴ ONYENWE ANYỊ nọ n'ụlonsọ ukwu ya;
ONYENWE ANYỊ nọkwa n'elu ocheeze ya dī n'eluigwe.*
Ọ na-ahụzu ihe niile umu mmadụ na-eme;
anya ya na-anwalekwa ụzọ ha.
- ⁵ ONYENWE ANYỊ na-ele onye ezi omume ule,
ma onye ajọ omume na ndị niile huru imebi iwu n'anya,
ka ọ na-akpọ asi nke ukwu.
- ⁶ Ọ ga-eme ka nkume oku zokwasị ndị ajọ omume
dika mmiri ozuzo;
oke ifufe dī oku ga-abụ ihe nketa ha.
- ⁷ N'ihì na ONYENWE ANYỊ bụ onye ezi omume,
ọ hụkwara ikpe ziri ezi n'anya;
ndị ezi omume niile ga-ahụkwa ihu ya anya.

Abụ Qma 12

Abụ Qma nke dīrī onyeisi abụ. N'usoro Sheminit. Abụ Qma nke Devid.

Ekpere maka enyemaka n'oge ihe egwu

- ¹ ONYENWE ANYỊ, nyere anyị aka! N'ihì na ndị ezi omume agwula!
Ndị kwesiri ntụkwasi obi anọkwaghị n'etiti umu mmadụ.
- ² O nwekwaghị onye eziokwu dī n'ọnu ya nye onye agbataobi ya.

* **Abụ Qma 11:4** 11:4 Nke a bụ maka ocheeze Onyenwe anyị

Egbugbere ọnyị onye ọbụla na-ekwukwa okwu ire uto,
maọbụ aghughọ dị n'obi ha.

³ Ka ONYENWE ANYỊ wezuga egbugbere ọnyị niile na-ekwu okwu ire uto
na ire niile na-ekwu okwu ịnnya isi.

⁴ Ndi na-asi,
“Ọ bụ site n'ire anyị ka anyị ga-enwe mmeri;
egbugbere ọnyị anyị ga-echebe anyị, ọ bụ onye na-achị anyị?”

⁵ “N’ihi na a na-apunara ndị ogbenye ihe n’ihi ndị nọ na mkpa na-asu
ude,
aga m ebili ugbu a, ka ONYENWE ANYỊ kwuru.
Aga m zọputa ha pụọ n’aka ndị ahụ ji iwe ekwulu ha.”

⁶ Okwu ọnyị ONYENWE ANYỊ niile zuruoke,
ha dika ọlaocha a nuchara n’okụ,
nke a nuchara ugboro asaa.

⁷ O ONYENWE ANYỊ, i ga-edebe anyị n’udo
ma sitekwa n’aka ndị di otu a chebe anyị ruo mgbe ebighị ebi.

⁸ Ndi ajọ omume na-ejeghari n’ebe niile
mgbe a na-eto ihe ojọọ n’etiti umu mmadu.

Abụ Ọma 13

Abụ Ọma nke diji onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Ekpere maka nnaputa

¹ Ruo ole mgbe ka i ga-echefu m ONYENWE ANYỊ?

Ruo ole mgbe ka i ga-ezonari m ihu gi?*

² Ruo ole mgbe ka mu na mmuo m ga na-agba mgba
nodyukwa na-eru ujū kwa ubochi n’ime mkpuruobi m?
Ruo ole mgbe ka ndi iro m ga-anogide na-emeri m?

³ Lekwasị m anya, ma zaa m, O ONYENWE ANYỊ Chineke m.
Nyeghachi m ihè nke anya m ka m ghara inwu;

⁴ mgbe ahụ onye iro m ga-asi, “Emeriela m ya,”
mgbe m ga-ada, ndi kporo m asi ga-anurikwa onu.

⁵ Ma atukwasiri m obi n’ihunanya gi nke na-enweghi ogwugwu;
mkpuruobi m na-anuri onu na nzoputa gi.

⁶ Aga m abuku ONYENWE ANYỊ abụ,
n’ihi na o mesoro m mmeso ọma.

Abụ Ọma 14

Abụ Ọma nke diji onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Ajọ omume nke ndi na-emebi iwu

¹ Onye nzuzu na-asi* n’ime obi ya,
“Ọ dighi Chineke obula di.”

Ha bu ndi ajọ omume riri ahụ, oru aka ha niile bukwa ihe aru;
ọ dighi onye obula na-eme ezi ihe.

* **Abụ Ọma 13:1** 13:1 Job 13:24; Abụ 89:46 * **Abụ Ọma 14:1** 14:1 Maobu, na-eche

- ² ONYENWE ANYị sitere n'eluigwe
na-ele umụ mmadụ anya
ihụ ma ọ ga-achọta onye ọbụla nwere nghọta
onye nke na-achọ Chineke.
- ³ Mmadụ niile ewezugala onwe ha, ha niile aburula ndị ajọ omume
riri ahụ;
ọ dighị onye ọbụla na-eme ihe ziri ezi,
ọ dighị ọ buladi, otu onye.
- ⁴ Ndi niile na-eme ajọ ihe, ha amaghị ihe?
- Ha na-eripia ndi m dika mmadu si eri nri,
ha adighi akpokukwa ONYENWE ANYI.
- ⁵ Ma n'ebe ahụ ka ha nọ, n'ọnọdụ oke egwu,
n'ihì na Chineke nọ n'etiti ndi ezi omume.
- ⁶ Unu ndi ajọ omume na-emebi atumatu ndi ogbenye,
ma ONYENWE ANYI bu ebe mgbaba ha.
- ⁷ A sikwari na nzoputa Izrel ga-esi na Zayon puta!
Mgbe ONYENWE ANYI ga-akpoghachite ndi ya n'ọnọdụ ha,
ka Jekob nuria onu, ka Izrel nwekwaa obi utu!

Abụ Qma 15

Abụ Qma Devid.

Onye ga-ebi n'ugwu nsọ Onyenwe anyi?

- ¹ ONYENWE ANYI, onye puru inogide n'ulonso ukwu gi?
Onye puru ibi n'ugwu nsọ gi?
- ² Onye na-ebi ndu nke na-enweghi ita uta,
onye na-aru oru ezi omume,
onye na-ekwu eziokwu site n'obi ya.
- ³ Onye juru ikwutosi ndi ozo,
onye na-adighi eme onye agbataobi ya ihe ojof,
na onye na-adighi ekwulu mmadu ibe ya,
- ⁴ onye na-eleda onye ajọ omume anya,
ma na-asopuru ndi ahụ na-atu egwu ONYENWE ANYI,
onye na-adighi agbanwe nkwa ọbụla o kwere,
ọ buladi mgbe nkwa ahụ na-emegide ya,
- ⁵ onye na-agbazinye mmadu ego na-anaghi uma,
onye na-adighi a nara ngari imegide onye aka ya di ocha.
- Onye na-eme ihe ndi a
agaghị ama jijiji n'ọnọdụ ya, mgbe ọbụla.

Abụ Qma 16

Abụ miktam nke Devid.

Ekpere maka iguzosi ike

- ¹ Chebe m, O Chineke,
n'ihì na n'ime gi ka m ghabara izere ndu.

- 2 A gwara m ONYENWE ANYI, “I bu Onyenwe m,
e wezuga gi, enwekwaghi m odimma obula.”
- 3 Ana m asi maka ndi nsọ bu ndi no n’ala a,
“Ha bu ndi a na-asopuru, ndi ihe ha n’ato m uto.”
- 4 Iru uju nke ndi ahụ na-agbaso chi ndi ozo ga-aba uba.
Agaghi m eso ha wusa aja ihe onunu obara* nye chi ndi a,
maobu were egbugbere onu m kpoọ aha ha.
- 5 ONYENWE ANYI, i nyeela m oke m na iko m;†
i na-elekota ihe niile bu nke m site n’ife nza.
- 6 Otutu oke ala niile dabara m n’ebe di ezi mma;
n’ezie, e nwere m ihe nketa nke na-enye m onu.
- 7 Aga m eto ONYENWE ANYI, onye na-adu m odu;
o buladi n’abali, obi m na-agwa m ihe m ga-eme.
- 8 Ana m elekwasị ONYENWE ANYI anya mgbe niile.
Ebe o no n’aka nri m, agaghi m ama jijiji.
- 9 N’ihi nke a, obi di m uto, ire m juputakwara n’onu;
aga m anokwa n’udo.
- 10 N’ihi na i gaghi ahapu m n’ala mmuo,
i gaghi ekwekwa ka Onye gi kwesiri ntukwasị obi‡ hu ire ure.
- 11 I gosila m uzọ ndu;
i ga-eji onu mejuputa obi m n’ihu gi;
ya na ihe uto ndi di n’aka nri gi ruo ebighi ebi.

Abụ Qma 17

Ekpere Devid.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O ONYENWE ANYI, nuru arifo m ziri ezi,
nuru kwa mkpu akwa m.
Gee nti n’ekpere m
n’ihi na o siteghi n’egbugbere onu na-ekwu okwu aghughu.
- 2 Ka mkpeputa m si n’aka gi bia;
ka anya gi hu ihe ziri ezi.
- 3 O bu ezie na i nyochaala obi m,
i letala m n’abali, nwalekwaa m,
i ga-achoputa na o nweghi ihe o ozo bu m zubere,
na onu m ekwuhiebeghi.
- 4 Ndi mmadu agbaliala inye m ngari
ma anaghi m ekwe ka mu na ndi na-eme ihe ike nwee mmekorita
n’ihi iwu sitere n’egbugbere onu gi.
- 5 Nzọ ukwu m akpafubeghi site n’uzo gi,
ukwu m agbuchapughikwa site n’onodu ya.

* **Abụ Qma 16:4** 16:4 N’otutu mba, mmanya bu ihe e ji ago ofo, ma n’omenaala mba ufodu, obara onye ahụ eji achu aja ka a na-ewere gwakoo na mmanya, wupu n’ebe ichu aja, nke ka a maara dika aja obara. O bu omenaala mba ndi ahụ na-amaghi Chineke ka onye dere abụ qma a na-emegide. Lev 18:21; Lev 20:1-2; 2Ez 16:3; 2Ez 23:10. † **Abụ Qma 16:5** 16:5 Iko a na-ekwu ihe banyere ya n’ebe a bu iko a na-enye ndi akporo oriri n’oge mmemme. Dan 5:1-4 ‡ **Abụ Qma 16:10** 16:10 Maobu, onye gi di nsọ

- 6 Ana m akpọku gị, O Chineke, n'ihì na amaara m na ị ga-aza m; gee m ntị ma nūrụ ekpere m.
- 7 Zipụta ihunanya gị dị oke ebube; gị onye na-eji aka nri gị dị ike azọputa ndị niile gbabara na gị site n'aka ndị iro ha.
- 8 Chebe m dika mkpuru anya gị; zoo m na ndo nke nku gị,
- 9 site n'aka ndị ajọ omume gbara m gburugburu, ọ buladi ndị iro m, ndị chorọ igbu m.
- 10 Ha anaghị eme ebere, ha bụ ndị afọ tara mmiri, okwu inya isi juru ha ọnụ.
- 11 Ha achọputala ebe m nọ, ugbo a, ha gbara m gburugburu, ha ji anya nkọ, jikerekwa itụ m n'ala.
- 12 Ha ka ọdum agụụ na-agụ nke zoro onwe ya n'ọhia, dika ọdum dị ike na-eche ihe ọ ga-adọgbu.
- 13 ONYENWE ANYI, bilie guzogide ha, tigbuo ha. Jiri mma agha gị zọputa m site n'aka ndị ajọ omume.
- 14 O ONYENWE ANYI, zọputa m site n'aka ndị dị otu a, site n'aka ndị ugwo ọrụ ha bụ n'ụwa a. Ka ihe ikpakọbara debere ndị ajọ omume juputa afọ ha, ka afọ jukwa ụmụ site n'ihe ndị a, ka ha hapuru ihe fọdurụ nye ụmuntakiri ha.
- 15 Ma mụ onwe m ga-ahụ ihu gị site n'ezì omume; mgbe m ga-ebili, afọ ga-eju m nke ọma, n'ihì na aga m ahụ gị ihu na ihu.

Abụ Ọma 18

Abụ ọma Devid. Abụ Devid ohu ONYENWE ANYI. Ọ bụrụ ONYENWE ANYI okwu niile nke abụ a mgbe ONYENWE ANYI naputara ya site n'aka ndị iro ya niile, nakwa n'aka Sọl. Ọ siri:

Abụ mmeri

- 1 O ONYENWE ANYI, ahuru m gị n'anya, gị bụ ike m.
- 2 ONYENWE ANYI bụ oke nkume m, na ebe mgbaba m e wusiri ike, na onye nnaputa m. Chineke m bụ oke nkume m, onye m gbabara n'ime ya. Ọ bụ ọta m, na mpi nzọputa m, na oke nkume m nke onye ọbula na-apughị ịba n'ime ya.
- 3 Akpọkuru m ONYENWE ANYI, onye e kwesiri inye otuto, ọ zọputara m site n'aka ndị iro m.
- 4 Ụdọ niile nke ọnwụ kere m agbụ; ịchị ọkụ nke mbibi ọjọọ kpuchiri m.
- 5 Ụdọ nke ili kere m gburugburu, ọnya nke ọnwụ guzogidere m.
- 6 N'ọnọdụ oke mkpagbu m, akpọkuru m ONYENWE ANYI;

- etiri m mkpu akwa, kpọkuo Chineke m ka o nyere m aka;
 akwa m rutekwara ya ntị,
 o sitekwara n'ụlọnsọ ukwu ya nụ olu m.
- 7 Ụwa mere mkpọtụ, maa jijiji,
 ntọala niile nke ugwu niile makwara jijiji,
 ha mara jijiji n'ihì iwe nke na-ewe ya.
- 8 Anwụrụ ọkụ sitere ya n'imi pụta,
 ọkụ na-erepịa erepịa sikwa n'ọnụ ya pụta;
 icheku ọkụ na-ere ọkụ sitekwara n'ebe ahụ nwupụta.
- 9 O kewara mbara eluigwe, rịdata;
 oke igwe ojii dịkwa n'okpuru ụkwụ ya.
- 10 Ọ nọkwasi n'elu cherubim* felie elu,
 o feliri elu n'elu nku nke ifufe.
- 11 O mere ọchịchiri ebe nzuzo ya, ihe mkpuchi nke gbara ya
 gburugburu,
 bụ ọchịchiri mmiri igwe ojii nke mbara eluigwe.
- 12 Site n'ihè nke na-enwuputa n'ahụ ya, igwe ojii
 ji mkpuru mmiri na amuma egbe eluigwe gabiga.
- 13 ONYENWE ANYI sitere n'eluigwe bigbọ;
 olu Onye kachasi ihe niile elu dara ụda.
- 14 Ọ gbara àkụ ya, mee ka ndị iro gbasasịa,
 o jikwa oke amuma nke egbe eluigwe chusaa ha.
- 15 E kpughere ala ala nke oke osimiri,
 gbakwa ntọala niile nke ụwa ọtọ,
 site n'iba mba gi, O ONYENWE ANYI,
 na nkuume si gi n'imi pụta.
- 16 O sitere n'elu setipụ aka ya,
 jidesie m aka ike, ọ doputara m site n'ogbu mmiri niile.
- 17 Ọ naputara m site n'aka ndị iro m di ike,
 bụ ndi kporo m asi, ndi dikwa ike karịa m.
- 18 Ha guzogidere m n'ụbọchi ihe ndakwasị m,
 ma ONYENWE ANYI bụrụ m ihe ndabere.
- 19 Ọ kpọtutara m gaa n'ebe sara mbara,
 ọ naputara m n'ihì na ihe m na-atọ ya uto.
- 20 ONYENWE ANYI mesoro m dika ezi omume m si di;
 ọ kwughachiri m dika idi ọcha nke aka m si di.
- 21 N'ihì na edebezuola m ụzọ niile nke ONYENWE ANYI,
 ikpe amaghị m n'ihì igbakuta Chineke azụ.
- 22 Iwu ya niile di n'ihu m,
 esibekwaghị m n'ụkpuru ya wezuga onwe m.
- 23 Abụ m onye na-enweghị ita uta n'ihu ya,
 edebekwara m onwe m puo na mmehie.
- 24 ONYENWE ANYI kwughachiri m dika ezi omume m si di,
 dika idi ọcha nke aka m abụo si di n'anya ya.

* **Abụ Qma 18:10** 18:10 Cherubim bụ mmuo ndi ahụ di ike na ndi juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ. Orụ ha bụ ibu ocheeze Ebube ahụ. Izk 1:26

- 25 N'ebe onye kwesiri ntụkwasị obi nọ, i na-egosi onwe gị onye kwesiri ntụkwasị obi,
n'ebe onye zuruoke nọ, i na-egosi onwe gị onye zuruoke.
- 26 N'ebe onye dị ọcha nọ, i na-egosi onwe gị onye dị ọcha,
ma nye ndị ụzọ ha na-ezighị ezi, i na-egosi onwe gị dika onye dị aghughọ.
- 27 I na-azọputa ndị dị umeala n'obi,
ma i na-eme ka ndị nwere anya mpako dị ala.
- 28 O bụ gị, ONYENWE ANYI, na-eme ka oriọna m na-enwu,
Chineke m na-eme ka ọchịchiri m ghọọ ihè.
- 29 Site n'inyeaka gị, apụrụ m iluso igwe ndị agha ọgụ,
sitekwa na Chineke m, apụkwara m iwufe mgbidi ọbụla.
- 30 Ma banyere Chineke, ụzọ ya zuruoke,
okwu ọnụ ONYENWE ANYI bụ ihe a nuchara anucha;
ọ bụ ọta† nke onye ọbụla na-ezo onwe ya n'okpuru ya.
- 31 N'ihi na onye bụ Chineke, ma ọ bughị naanị ONYENWE ANYI?
Onye bụkwa oke Nkume ahụ, ma ọ bughị naanị Chineke anyị?
- 32 O bụ Chineke na-enye m ike,
na-echebekwa ụzọ m n'izuoke.
- 33 O na-eme ka ụkwụ m dị gara gara, dika nke nne ele;
O na-emekwa ka m kwurụ chīm n'ebe niile dị elu.
- 34 O na-azụ aka m abụọ ibu agha,
ogwe aka m abụọ puru iroji uta bronz.
- 35 I na-eme ka inyeaka nke nzọputa gị buru ọta m,
aka nri gị na-akwagidekwa m,
inyeaka gị emeela m ka m dị ukwu.
- 36 I na-edozi ụzọ sara mbara nye ụkwụ,
ka nkwonkwo ụkwụ m ghara igbuchapụ.
- 37 Achuru m ndị iro m ọsọ, jidekwa ha;
alaghachighi m azu tutu ruo mgbe ha niile lara n'iyi.
- 38 Etidara m ha n'ala ebe ha enwekwaghị ike ibilite.
Ha dara n'okpuru ụkwụ m.
- 39 O bụ gị nyere m ike ibu agha,
i wedara ndị niile na-emegide m n'ala n'ihu m.
- 40 I mere ka ndị iro m tugharịa gbapụ ọsọ.
Ebibikwara m ndị kporo m asi.
- 41 Ha bere akwa maka enyemaka, ma ọ dighi onye na-azọputa ha.
Ha kpokuru ONYENWE ANYI, ma ọ zaghi ha.
- 42 Egwepiara m ha nke oma dika ntụ nke ikuku na-ebufu;
a zọtoro m ha dika apiti nke okporouzo.
- 43 I naputala m site n'aka ndị na-aluso m ọgụ
i meela m onyeisi nke otutu mba;
ndi m na-amaghi na mbu na-ejekwara m ozi.
- 44 Ndi ala ozo na-ehulata n'ihu m n'ihi egwu,
ngwangwa ha nuru olu m, ha na-erube isi nye m.
- 45 Obi na-ada ha mba;

† **Abụ Qma 18:30** 18:30 Ya bụ, ebe nchebe

ha na-ama jijiji mgbe ha na-esite n'ebe niile ha e wusiri ike na-apụta.

⁴⁶ ONYENWE ANYỊ na-adị ndụ! Otuto dịrị oke nkume m!

Mbuli elu dịrị Chineke, Onye nzọpụta m.

⁴⁷ Ọ bụ Chineke ahụ onye na-abọrọ m ọbọ,
onye na-emekwa ka mba dị iche iche n'okpuru m,

⁴⁸ onye na-anapụta m site n'aka ndị iro m.

I mere ka m dị elu karịa ndị iro,
napụtakwa m site n'aka nwoke na-eme ihe ike.

⁴⁹ N'ihì nke a, ONYENWE ANYỊ, aga m eto gị n'etiti mba niile dị iche iche,
aga m abụku aha gị abụ otuto.

⁵⁰ Ọ na-enye eze ya mmeri dị ukwu;

Ọ na-egosikwa onye ya onye e tere mmanụ ihunanya na-adighi
ada ada,

nye Devid na ndị agbụrụ ya ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Ọma 19

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Akaorụ Chineke na iwu ya

¹ Eluigwe na-ezipụta ebube Chineke;
mbara eluigwe na-egosikwa ọrụ aka ya.

² Ụbọchị niile, ha na-ekwupụta okwu,
ehihie na abalị, ha na-egosipụta ihe ọmụma.

³ Ha nweghị asụsụ, ha nweghị okwu,
ma a na-anụ ụda ha.

⁴ N'ụwa niile ka olu ha na-apụ gazuo,
okwu ọnụ ha niile erukwaala n'ebe ụwa sọturu.

Ọ bụ na mbara eluigwe ka Chineke maara ụlọ ikwu nye anyanwụ.

⁵ Ọ dị ka nwokorobia luru nwunye ọhuru mgbe o si n'ụlọ ndina
ya na-apụta,

dịka ọgba ọsọ nke ọ na-anụ ọkụ n'obi igba ọsọ isọ mpi.

⁶ Ọ na-esite n'otu nsọtụ nke mbara eluigwe,

bido ije ya, gafee ruo na nsọtụ nke ọzọ.

Ọ dīkwaghị ihe ọbụla na-ezonari onwe ya site n'okpomoku ya.

⁷ Iwu ONYENWE ANYỊ zuruoke;
ọ na-eweghachi mkpuruobi.

Ụkpuru ONYENWE ANYỊ niile kwesiri ntukwasị obi;
ọ na-eme ka onye na-enweghị uche mara ihe.

⁸ Iwu ONYENWE ANYỊ ziri ezi,
ọ na-enye mkpuruobi ọnụ.

Iwu ONYENWE ANYỊ na-amuke amuke,
ọ na-enye anya ihè.

⁹ Itụ egwu ONYENWE ANYỊ dị ọcha,
ọ na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;

ụkpuru niile nke ONYENWE ANYỊ na-eguzosi ike,
ha niile bukwa ihe ziri ezi.

- 10 Ha dị oke ọnu karià ọlaedo,
karià ọlaedo a nùchara anùcha;
ha na-atòkwa ụtò karià mmanụ añụ,
karià mmanụ añụ si n'ùbùbò añụ.
- 11 O bụ site na ha ka a na-adọ ohu gị aka na ntị;
ùgwò ọrụ dị ukwuu dị n'idebe ha.
- 12 Onye pụrụ ịghọta amaghị ama ya niile?
Gbaghara m ihe niile zoro ezo nke adighị ike m.
- 13 Chebe m, ka m ghara ilezi anya mehie megide gị.
Ekwela ka ha na-achị achị na ndu m.
- Mgbe ahụ ka m ga-abụ onye zuruoke,
onye nwere onwe ya site n'ebe ihe ojoo niile nke mmehie di.
- 14 Kwere ONYENWE ANYI, Onye mgbaputa m, na Oke nkume nchebe m,
ka okwu ọnu m niile, na echiche obi m niile,
bụrụ ihe na-atò gị ụtò, na nke ị na-anabata.

Abụ Qma 20

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Ekpere maka enyemaka

- 1 Ka ONYENWE ANYI zaa gị n'ùbòchị nsogbu gị;
ka aha Chineke nke Jekòb chebe gị.
- 2 Ya sitekwa n'ebe nsò ya zitere gị inyeaka,
ma site na Zayon kwagide gị.
- 3 Ya chetakwa aja niile ị churụ,
ma nabata aja nsure oku niile ị churụ nye ya.
- 4 Ya mezukwara gị ihe niile nke obi gị na-achò,
mekwaa ka atumatụ gị niile gaa nke oma.
- 5 Anyị ga-eti mkpu ọnu maka mmeri i meriri,
buliekwa okoloto anyị elu n'aha Chineke anyị.

Sela

Ka ONYENWE ANYI mezuo aririò gị niile.

- 6 Ugbu a, amaara m
na ONYENWE ANYI na-azoputa onye ya o tere mmanụ;
o na-esite n'ebe nsò ya n'elugwe jiri aka nri ya,
zoputa ma zakwaa ya.
- 7 Ufodu na-atukwasị obi ha na inyinya, ndi ozo n'ugbo agha;
ma anyi na-atukwasị aha ONYENWE ANYI, Chineke anyi, obi.
- 8 Ha na-egbu ikpere n'ala ma daa,
ma anyi ga-ebili, kwuru chim.
- 9 O ONYENWE ANYI, zoputa eze!
Zakwaa anyi mgbe anyi kpokuru gi!

Abụ Qma 21

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Ekele maka mmeri

- 1 O ONYENWE ANYI, lee na eze na-anurị ọnu n'ike gị.
Obi na-atòkwa ya ụtò nke ukwuu n'ihì mmeri niile i nyere ya!

² I nyela ya ihe obi ya choro;
i mekwaara ya ihe niile o rioro gi!

Sela

³ I ji ngozi bara uba nabata ya,
o bukwa okpueze e ji olaedo a nuchara nke oma kpuo ka i
kpukwasiri ya n'isi.

⁴ O rioro ka i nye ya ndu, i zara ekpere ya
mekwaa ka o nwee ogologo ndu nke ga-adigide ruo mgbe ebighi
ebi.

⁵ Nsoपुरu ya di ukwu site na mmeri niile i nyere ya,
ebube na ima bu onyinye i nyere ya.

⁶ N'ezie, i nyela ya ngozi na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
i mere ka o nwee obi utu nke na-esite n'onu nke nonyere gi.

⁷ N'ih i na eze na-atukwasị ONYENWE ANYI obi,
agaghị ewezuga ya n'onodu ya site n'ihunanya
nke Onye kachasi ihe niile elu nke na-enweghi ogwugwu.

⁸ I ga-anwuchi ndi iro gi niile;
aka nri gi ga-ejidekwa ndi kporo gi asi.

⁹ Mgbe i putara ilu ogu,
i ga-erepia ha dika oku nke na-enwu ajo onwunwu.

N'oke iwe ya, ONYENWE ANYI ga-elo ha,
oku ya ga-erepiakwa ha.

¹⁰ I ga-esite n'elu uwa laa agburu ha niile n'iyi,
umu ha kwa site, n'etiti umu mmadu.

¹¹ N'agbanyeghi na ha nwere ike ipia opipia ojoo megide gi,
maobu tuputa atumatu ojoo, ha agaghị emezu ebumnuche ha.

¹² N'ih i na i ga-eme ka ha gbaghachi azu
mgbe i kwere uta gi tugide ha n'ihu.

¹³ O ONYENWE ANYI, ka e bulie gi elu n'ih i ike gi;
anyi ga-abu abu ma tokwaa ike gi.

Abụ Oma 22

Abụ Oma diri onyeisi abu. N'usoro olu abu nke "Nne ele nke ututu."
Abụ Oma Devid.

Akwa na abu ekele

¹ Chineke m, Chineke m, gini mere i jiri hapu m?
Gini mere i ji no ebe di anya izoputa m,
n'ebe di anya site n'isu ude m niile?

² O Chineke m, ana m akpoku gi n'ehihie, ma i dighi aza m,
n'abali kwa, ma o dighi izuike m nwere.*

³ N'ezie, i no n'ocheeze gi dika Onye ahụ di Nso;
i bu otuto ndi Izrel.

⁴ Nna anyi ha tukwasiri gi obi;
ha tukwasiri gi obi, i zoputakwara ha.

⁵ Ha kpokuru gi si otu a buru ndi a zoputara;
ihere emeghi ha n'ih i na ha tukwasiri gi obi.

* **Abụ Oma 22:2** 22:2 Maobu, N'abali, adighi m emechikwa onu m

- 6 Abụ m idide, abughị m mmadụ;
onye ndị ọzọ na-akwa emo, onye ndị mmadụ na-eleda anya.
- 7 Ndị niile hụrụ m na-achị m ọchị;
na-emiri m ọnu ikwa emo, na-efufekwa isi ha na-asi.
- 8 “O na-atụkwasi ONYENWE ANYI obi;
ka ONYENWE ANYI bịa gbaputa ya.
Ya naputa ya ebe ọ bu
na ihe ya masiri ya.”
- 9 Ma ONYENWE ANYI, ọ bu gi weputara m site n’afọ nne m.
Ọ bu gi mere ka m tūkwasi gi obi, ọ buladi mgbe m ka na-anụ ara.
- 10 Site n’oge amuru m ka e nyefere m n’aka gi.
Site n’afọ nne m, ka gi onwe gi bu Chineke m.
- 11 Anọla m ebe di anya,
n’ihi na nsogbu di nso.
Ọ dikwaghị onye inyeaka nọ nso.
- 12 Otutu oke ehi gbara m gburugburu;
oke ehi di ike nke Bashan† gbara m gburugburu.
- 13 Odum ndi na-agbo uja mgbe ha na-adogbu anu ohia
asaghepula onu ha megide m.
- 14 A wupula m dika mmiri,
okpukpu m niile apukwaala n’onodu ha.
Obi m agbazela dika mmanu,
obi ilo mmiri ewerela onodu n’ime m.
- 15 Ike obula adighikwa m n’ahu, dika a ga-asi na m bu uru nke anwu
mikooro mmiri di ya n’ime.
Ire m na-araparakwa m n’onu,
n’ihi na i togboro m n’onu onwu.
- 16 Otutu nkita agbaala m gburugburu;
otu ndi na-eme ihe ojo agbaala m gburugburu,
ha adupuola m aka m na ukwu m.
- 17 A puru iguta okpukpu m niile onu;
ndi mmadu na-ele m anya na-emikwa onu ochi
- 18 Ha na-eke uwe m n’etiti ha,
ha sitere n’ife nza kee uwe m.
- 19 Ma gi, ONYENWE ANYI, anola m ebe di anya;
gi Onye bu ike m, mee ngwangwa bia nyere m aka.
- 20 Naputa ndu m site na mma agha,
site n’ike umu nkita, naputa ndu m nke di oke onuahia.
- 21 Gbaputa m site n’onu odum ndi a,
zoputa m site na mpi atu ndi a.
- 22 Aga m ekwuputa aha gi nye umunna m;
n’etiti oha mmadu aga m enye gi otuto.
- 23 Toonu ONYENWE ANYI! Unu niile bu ndi na-atu egwu ya;

† **Abụ Qma 22:12** 22:12 Bashan bu obodo e ji oke ehi gbara abuba ma dikwa ike maara. Ọ di na mpaghara ugwu n’owuwa anyanwu ala Filistia. Dit 3:1; Ems 4:1

unu bu ndi agburu Jakob, sọpurunu ya!
Tụonụ ya egwu, unu agburu Izrel!

24 N'ihu na o ledaghi ahuhu onye a na-akpagbu anya
maobu kwaa ya emo;

o lefughi ya anya
kama mgbe o kpokuru ya, o nuru olu akwa ya.

25 Isiokwu otuto m n'etiti oha mmadu sitere na gi;
aga m emezukwa nkwa niile m kwere gi n'ihu ndi ahụ na-atu egwu
gi.

26 Ndi ogbenye ga-eri nri, rijuo afọ ha,
ndi niile na-achọ ONYENWE ANYI ga-eto ya
ka mkpuruobi unu di ndu ruo mgbe ebighi ebi.

27 Nsofu elu uwa niile ga-echeta,
ma laghachikwute ONYENWE ANYI.

Ezinaulo nke mba niile di iche iche
ga-akpo isiala n'ihu ya.

28 N'ihu na ike ochichi bu nke ONYENWE ANYI,
o na-achikwa mba niile.

29 Ndi ogaranya niile nke elu uwa ga-eri oriri ma fee ya;
ihe niile na-anwu anwu ga-akpo isiala n'ihu ya;
ndi na-apughị idebe onwe ha ndu.

30 Agburu anyi ga-ejere ya ozi;
a ga-akorọ ogbo ndi na-abia n'ihu ihe banyere onyenwe anyi.

31 Ha ga-ekwusa ezi omume ya
nye ogbo niile na-abia n'ihu, bu ndi a na-amubeghi
n'ihu na o meela ya.

Abụ Qma 23

Abụ Qma Devid.

Onyenwe anyi na-azu anyi di ka aturu

¹ ONYENWE ANYI na-azu m dika aturu, o dighi ihe akoro m.

² O na-eme ka m dinaa ala n'ebe ahija ndu na-eto,

o na-edughari m n'akuku mmiri di juu,

³ o na-atute mkpuruobi m.

O na-edu m n'uzo niile nke ezi omume
n'ihu aha ya.

⁴ A sikwari na m na-aga ije,
na ndagwurugwu nke ochichiri onwu,

agaghi m atu egwu ihe ojojo obula;

n'ihu na i nonyeere m,

mkporo gi na mkpanaka gi
na-akasi m obi.

- 5 I na-akwado tebul* n'ihu m,
n'anya ndị iro m.
I tere isi m mmanụ†
iko m na-ejubiga oke.
- 6 N'ezie, ịdị mma na ebere ga-agbaso m
ogologo ụbọchị niile nke ndụ m,
m ga-ebikwa n'ụlọ ONYENWE ANYỊ
mgbe niile ebighị ebi.

Abụ Qma 24

Abụ Qma Devid.

Eze onyenwe ebube

- 1 Ụwa na ihe niile dī n'ime ya bụ nke ONYENWE ANYỊ;
ụwa na ndị niile bi n'ime ya.
- 2 Ọ tọrọ ntọala ya n'ime oke osimiri niile,
o mekwara ka o guzosie ike.
- 3 Onye bụ onye ahụ nwere ike irigo n'elu ugwu ONYENWE ANYỊ?
Onye nwere ike ịbata guzo n'ime ụlonsọ ya?
- 4 Ọ bụ onye aka ya emeghị ihe ọjọọ, obi ya dīkwa ọcha,
onye na-adighị atụkwasi obi na chi arusi,
maọbụ n'ụọ iyi aghughọ.
- 5 Ha ga-anata ngozi site n'aka ONYENWE ANYỊ,
natakwa mkpeputa site n'aka Chineke Onye nzọputa ha.
- 6 Otu a ka ọ ga-adiri ọgbọ ndị ya,
bụ ndị na-achọ ihu gi, Chineke nke Jekọb.

Sela

- 7 Welitenụ isi unu, unu ọnụ ụzọ ama,
meenụ ka isi unu buru ihe e welitere, unu ọnụ ụzọ ama ochie,
ka eze ebube nwee ike ịbata.
- 8 Onye bụ eze ebube* a?
Ọ bụ ONYENWE ANYỊ, onye bụ dimkpa na dike.
Ọ bụ ONYENWE ANYỊ, onye bụ dike n'agha.
- 9 Welitenụ isi unu, unu ọnụ ụzọ ama,
buliekwanu ha elu, unu ọnụ ụzọ ama ochie,
ka Eze ebube nwee ike ịbatakwa.
- 10 Onye bụ eze ebube a?
Ọ bụ ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile,
ọ bụ ya bụ Eze ebube!

Sela

* **Abụ Qma 23:5** 23:5 N'oge ochie, ọ bụ n'ebe iri nri (tebul) ka enyi na enyi na-anọ agba ndụ, maọbụ nwe nkwekọrịta. Oriri a na-egosi na ọgbugba ndụ bụ ihe ọnụ na ezi mmekọrịta nke enyi na enyi. Eze ahụ nke na-azụ ndị ya dika aturu, nabatara ohu ya bụ Devid n'ebe iri nri, dika e dere ya n'abụ qma a. † **Abụ Qma 23:5** 23:5 Mmanu a na-ete n'isi na-esi isi uto, ọ bụ mmanu a na-ete onye a kporo oriri iji kwanyere ya ugwu. Luk 7:46 Ndi ozuzu aturu na-ejikwa ya achu umu ahuhu na ndanda na-achọ iribanye aturu ndi ha na-azụ n'imi. * **Abụ Qma 24:8** 24:8 Mkp 19:11-16

Abụ Qma 25

Abụ Qma Devid.

Ekpere maka odudu na nnapụta

- 1 O bụ na gị ONYENWE ANYỊ
ka m tụtwasịrị obi m.
- 2 O Chineke m, o bụ gị ka m tụtwasịrị obi m.
Ekwela ka ihere mee m,
ekwekwala ka ndị iro m merie m.
- 3 There agaghị eme
onye ọbụla olileanya ya dị na gị,
ma ihere ga-eme ha
bụ ndị niile igho aghugho juru ahụ.
- 4 O ONYENWE ANYỊ, zi m ụzọ gị niile,
kuzikwaara m ụzọ gị niile.
- 5 Duo m n'ezikwu gị, kuzikwaara m ihe,
n'ihina na ị bụ Chineke, onye Nzoputa m, ụbọchị niile,
olileanya m dị na gị.
- 6 Cheta, ONYENWE ANYỊ, oke obi ebere na ihunanya gị,
n'ihina na ha na-adị siteri na mgbe ochie.
- 7 Echetalala mmehie m mere n'okorobia m,
ya na nnupu isi m niile.
Kama site n'ihunanya gị cheta m,
ONYENWE ANYỊ, n'ihina na onye di mma ka ị bụ.
- 8 Onye di mma na onye ezi omume ka ONYENWE ANYỊ bụ;
o bụ ya mere o na-ezi ndi mmehie ụzọ ya.
- 9 O na-edu ndi di umeala n'obi n'uzo ziri ezi,
na-ezikwa ha ụzọ nke ya.
- 10 Uzo niile nke ONYENWE ANYI juputara n'ihunanya na ikwesi
ntukwasị obi,
nye ndi niile na-edebe iwu ogbugba ndu ya.
- 11 N'ihina aha gị, O ONYENWE ANYI,
gbaghara m ajọ omume m n'agbanyeghi na ha di ukwu.
- 12 Olee mmadu ahụ nke na-atu egwu ONYENWE ANYI?
O ga-ezi ya ihe n'uzo ahụ a hoputaara ya.
- 13 O ga-ebi ogologo ubochi nke ndu ya n'ime iba uba,
ndi agburu ha ga-eketa ala ahụ.
- 14 ONYENWE ANYI na-eme ka ndi ahụ na-atu egwu ya mara
ogbugba ndu ya na izu nzuzo ya.
- 15 Anya m abuo na-elegide ONYENWE ANYI mgbe niile;
n'ihina na o bụ naani ya ga-eme ka ukwu m abuo site n'onya puta.
- 16 Chee m ihu ma gosi m ebere gi,
n'ihina na abụ m onye no na nsogbu, naani m nokwa.
- 17 The mgbu nke obi m abaala uba,
naputa m site n'obi mwute.
- 18 Lekwasị nsogbu m na ihe mgbu m anya.

Biko, gbaghara m mmehie m niile.

¹⁹ Lee ka ndị iro m si mụbaa,
ha ji oke iwe kpọọ m asị.

²⁰ Chebe ndụ m ma gbapụta m;
ekwela ka m bụrụ onye ihere ga-eme,
n'ihie na n'ime gị ka m gbabara izere ndụ

²¹ Kwere ka ezi omume na izuoke bụrụ ihe ga-agba m gburugburu,
n'ihie na olileanya m dị n'ime gị.

²² O Chineke, Gbapụtakwa Izrel,
site na nsogbu ya niile.

Abụ Qma 26

Abụ Qma Devid.

Ekpere nke ezi mmadu

¹ ONYENWE ANYI, biko kpepụta m,
n'ihie na ebiela m ndụ zuruoke;*
atụkwasi m ONYENWE ANYI obi,
na-eleghị anya n'azụ.

² Tulee m, O ONYENWE ANYI, ma nwakwaa m,
nyochaa obi m na echiche m.

³ N'ihie na ejirila m ihunanya gị mere ihe nlere anya nye onwe m.
Ana m ejegharikwa n'ime eziokwu gị.

⁴ Mụ na ndị na-aghọ aghughọ adighi enwe mmekọ ọbụla.
Otu a kwa, nnwekọ ọbụla adighikwa n'etiti mụ na ndị ihu abụọ.

⁵ Akpọrọ m otu ndị na-emebi iwu asị.
Mụ na ndị ajọ omume agaghị anọkọkwa.

⁶ Ana m asacha aka† m abụọ n'ọnọdụ emeghị ihe ọjọọ,
na-eje ozi n'ebe ichu aja gị ife gị ofufe, o ONYENWE ANYI.

⁷ Ana m abụkwa abụ ekele,
jiri iti mkpu na-ekwusa otuto gị, na ọrụ ebube gị niile.

⁸ O ONYENWE ANYI, ahuru m ulọ obibi gị n'anya,
ulọ ahụ ebe ebube gị na-adigide n'ime ya.

⁹ Ebikotala mụ na ndị mmehie,
ewezugakotala ndụ m na nke ndị na-awufu ọbara,

¹⁰ ndị aka ha juputara n'atumatụ ọjọọ,
aka nri ha juputakwara na ngari.

¹¹ Ma mụ onwe m na-ebi ndụ zuruoke;
gbapụta m ma meere m ebere.

¹² Ukwu m na-eguzo n'ala di larịi;
aga m eto ONYENWE ANYI n'etiti ọha mmadu.

* **Abụ Qma 26:1** 26:1 2Ez 20:2; Ilu 20:7 † **Abụ Qma 26:6** 26:6 Ọ bụrụ na mmadu asacha maobu kwọọ aka ya n'ihu ọha, ọ na-aputa ngopu site n'ihe na-ezighi ezi, maobu onye di otu a na-asị, ikpe amaghi m. Abụ 73:13

Abụ Qma 27

Abụ Qma Devid.

Abụ nke iguzosi ike

- 1 ONYENWE ANYỊ bụ ihè* m na nzọpụta m,
onye ka m ga-atụ egwu ya?
ONYENWE ANYỊ bụ ebe siri ike nke ndụ m,
ọ bụkwa onye ka m ga-atụ egwu?
- 2 Mgbe ndị na-eme ihe ojọọ busoro m agha
ka ha ripịa anụ ahụ m,
ọ bụ ndị iro m na ndị kpọrọ m asị,
bụ ndị ga-asọ ngongọ ma dakwaa.
- 3 Ọ buru na usuu ndị agha agbaa m gburugburu,
obi m agaghị atụ ụjọ ọbụla;
ọ bụladị na agha adaa imegide m,
n'oge ahụ, ka m ga-enwe ntụkwasi obi.
- 4 Naanị otu ihe ka m rịrọrọ n'aka ONYENWE ANYỊ,
nke ahụ bụkwa ihe m na-achọsi ike;
ka m biri n'ụlọ ONYENWE ANYỊ
ụbọchị niile nke ndụ m,
na ka m lekwasị ịma mma ONYENWE ANYỊ,
na ka m chọọ ya n'ime ụlonsọ ukwu ya.
- 5 N'ihì na n'ụbọchị nsogbu,
ọ ga-echebe m n'ime ebe obibi ya;
ọ ga-ezo m n'ime ụlọ ikwu ya;
ma bulie m elu, debe m n'elu oke nkume.
- 6 Mgbe ahụ, a ga-eweli isi m elu
karịa ndị iro m gbara m gburugburu;
aga m eji iti mkpu ọñụ, chụọ aja n'ụlọ ikwu ya;
aga m abụ abụ, kụọ egwu nye ONYENWE ANYỊ.
- 7 Gee ntị mgbe m na-akpọku gị ONYENWE ANYỊ.
Meere m ebere, zaa m.
- 8 Obi m na-ekwu banyere gị, "Chọọ ihu ya!"
Ihu gị, ONYENWE ANYỊ, ka m ga-achọ.
- 9 Ezonarịla m ihu gị,
agbakwatala ohu gị azụ n'uwe;
n'ihì na ị burị onye inyeaka m.
- O Chineke, Onye nzọpụta m,
ahapụkwala m.
- 10 Ọ bururị na nne na nna m ahapụ m,
ONYENWE ANYỊ ga-anabata m.
- 11 Zi m ụzọ gị, O ONYENWE ANYỊ;
duo m n'ụzọ kwesiri
n'ihì ndị na-akpagbu m.
- 12 Ararala m nyefee n'aka ndị kpọrọ m asị n'ihì ọchịchọ ha,
otụtụ ndị ama ụgha ebiliela imegide m,

* **Abụ Qma 27:1** 27:1 Aịz 60:19-20; Mai 7:8

ha na-ekupụ ihe ike dịka ume.

- 13 Olileanya m bụ nke a:
Aga m ahụ ịdị mma ONYENWE ANYỊ
n'ala ndị dị ndụ.
- 14 Chere ONYENWE ANYỊ;
dịrị ike, nwekwaa ume,
ma chere ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 28

Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka enyemaka na-ekele

- 1 Gị ONYENWE ANYỊ ka m na-akpọku;
gị bụ Oke nkume m,
agbala m nkịtị.
- Ọ bụrụ na ị jụ ịza m,
aga m eyi otu n'ime ndị ahụ na-arịda n'olulu.
- 2 Nuru arịrịọ m maka ebere
dịka m na-akpọku gị maka enyemaka,
mgbe m chịliri aka m abụọ elu
n'Ebe gị Kachasi Nso.
- 3 Adọkpuruła m tinyere ndị ajoy mmadu,
tinyekwara ndị na-eme ajoy ihe,
ndị ji ire uto agwa ndị agbataobi ha okwu udo,
ma ha bu iro n'ime obi ha.
- 4 Kwughachi ha dika oru ojoo ha
na omume ha kwesiri;
kwughachi ha maka ihe aka ha mere,
ka ihe ga-adakwasị ha buru ihe ha kwesiri iketa.
- 5 N'ih na ha adighi aghota oru niile nke ONYENWE ANYI,
ha adighikwa aghota ihe aka ya abuo ruru,
o ga-akwada ha n'ala,
o gaghị ewulikwa ha elu ozo.
- 6 Toonu ONYENWE ANYI,
n'ih na o gere nti n'aririo m rioro ya ka o meere m ebere.
- 7 ONYENWE ANYI bu ike m na ota m;
ana m atukwasị ya obi m, si otu a buru onye a na-enyere aka.
Obi m na-awuli elu n'ih onu,
aga m ejikwa abu m na-eto ya.
- 8 ONYENWE ANYI bu ike nke ndi ya,
ebe mgbaba e wusiri ike nke nzoputa diiri onye ya etere mmanu.
- 9 Zoputa ndi gi, gozikwaa ihe nketa gi;*
buuru ha onye ozuzu aturu, na-ekukwa ha ruo mgbe ebighi ebi.

* **Abụ Ọma 28:9** 28:9 Maobu, ndi nke gi

Abụ Qma 29

Abụ Qma Devid.

Olu Onyenwe anyị

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ, unu ndị bi n'eluigwe,
nyenụ ONYENWE ANYỊ nsopurụ n'ihì ebube na ike ya.
- 2 Nyenụ ONYENWE ANYỊ nsopurụ kwesiri aha ya;
kpọọ isiala nye ONYENWE ANYỊ n'ebube nke ịdị nsọ ya.
- 3 Olu ONYENWE ANYỊ na-ada n'elu osimiri;
olu Chineke dī ebube na-ada ike ike,
olu ONYENWE ANYỊ na-ada dīka egbe eluigwe* n'elu oke osimiri.
- 4 Olu ONYENWE ANYỊ dī ike,
olu ONYENWE ANYỊ jupụtakwara n'ebube.
- 5 Olu ONYENWE ANYỊ na-etiwa osisi ukwu sida;
ONYENWE ANYỊ na-etiwasi osisi ukwu sida nke Lebanon.
- 6 O na-eme ka Lebanon wulie elu dīka nwa ehi,
ọ na-eme ka Siriṅ† wulie elu dīka nwa atụ.
- 7 Olu ONYENWE ANYỊ na-agba dīka egbe eluigwe
mgbe amuma na-egbu.
- 8 Olu ONYENWE ANYỊ na-eme ka ọzara maa jijiji;
ONYENWE ANYỊ na-eme ka ọzara Kadesh maa jijiji.
- 9 Olu ONYENWE ANYỊ na-eme ka osisi ook gbago‡
na-agbuchapukwa akwukwo niile nke oke ọhia.
N'ime ulonso ukwuu ya mmadu niile na-eti, "Ebube!"
- 10 ONYENWE ANYỊ nọ n'ocheeze ya n'elu uju mmiri;
ONYENWE ANYỊ na-achi dīka eze ruo mgbe ebighi ebi.
- 11 ONYENWE ANYỊ na-enye ndi ya ike,
ọ ga-ejikwa udo gozie ndi ya.

Abụ Qma 30

Abụ Qma. Abụ nke ido obieze Devid nsọ.

Abụ mgbaputa

- 1 Aga m eto gi, O ONYENWE ANYỊ,
n'ihì na i sitere n'ebe dī omimi dọputa m.
I kweghi ka ndi iro m chia m ochi.
- 2 O ONYENWE ANYỊ Chineke m, akpokuru m gi, ka i nyere m aka,
i gwokwara m.
- 3 O ONYENWE ANYỊ, i si n'ala ili kpoputa m,
i mere ka m diri ndu.
- 4 Bụkuonu ONYENWE ANYỊ abụ, unu ndi nsọ ya,
toonu aha nsọ ya.
- 5 Iwe ya adighi adigide tee anya,
ma ime amara ya na-adi ruo ebighi ebi!
Ikwa akwa nwere ike diri ogologo abali niile,

* **Abụ Qma 29:3** 29:3 Job 37:4-5; Abụ 18:13 † **Abụ Qma 29:6** 29:6 Nke a bu aha ndi Fonikisi bi na mpaghara ugwu Hemon na-akpo ugwu ahụ. Hemon di n'oke ala nkwa ahụ n'ebe ugwu. Dit 3:9; Abụ 42:6 ‡ **Abụ Qma 29:9** 29:9 Ime na-eme nne ele

ma iti mkpu ọ́nụ ga-adi n'ututu.

⁶ Mgbe m nọ n'udo, asiri m,

"The ọ́bula apughị inapụ m udo m."

⁷ O ONYENWE ANYI, mgbe i gosiri m ihuoma,

i mere ka m kwurū chīm dika ugwu;

ma mgbe i zoro ihu gi site n'ebe m nọ,

adara m mba.

⁸ O bu gi, ONYENWE ANYI, ka m kpokuru;

o bukwa onyenwe anyi ka m rioro aririo amara si,

⁹ "Uru ginị di ma m laa n'iyi?"

Uru ginị di ma m rida n'ili?

Uzuzu aja o ga-enye gi otuto?

O ga-ekwusa banyere ikwesi ntukwasị obi gi?"

¹⁰ O ONYENWE ANYI, gee m ntị ma meere m ebere;

O ONYENWE ANYI, buurū m onye inyeaka.

¹¹ I meela ka iti mkpu akwa m ghoo ite egwu;

i napurū m akwa mkpe m, ma yinye m onū dika akwa mmemme.

¹² I mere nke a ka obi m buo maka otuto gi, ghara ino nwayoo.

O ONYENWE ANYI Chineke m, aga m eto gi ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Qma 31

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Oge m di gi n'aka

¹ ONYENWE ANYI, n'ime gi, ka m gbabara izere ndu;

ekwela ka ihere* mee m;

site n'ezi omume gi gbaputa m.

² To o ntị gi n'ala nuru olu m,

bia ngwangwa gbaputa m;

ghooro m oke nkume nke ebe mgbaba,

ebe mgbaba e wusiri ike maka nzoputa m.

³ Ebe i bu oke nkume m na ebe mgbaba m e wusiri ike,

n'ih i aha gi, duo m ma na-edukwa m.

⁴ Naputa m site n'onya nke e zobere n'ih i m,

n'ih i na o bu naani gi bu ebe mgbaba m siri ike.

⁵ N'aka gi ka m na-enyefe mmuo m;

gbaputa m, o ONYENWE ANYI, Chineke, onye eziokwu.

⁶ Akporo m ha asi bu ndi niile na-eke chi mba ozo ndi na-abaghi uru;

ana m atukwasị ONYENWE ANYI obi m.

⁷ Aga m enwe obi ut o ma nurikwaa onū n'ime ihunanya gi,

n'ih i na i huru nsogbu m

marakwa ihe mgbu nke mmuo m.

⁸ I wereghi m nyefee n'aka ndi iro m,

kama i nyela m ohere ijeghari ebe obula m chor o.

* **Abụ Qma 31:1** 31:1 Ihere Maobu, ihe na-eweta onuma ma o bukwanu, onodu ikwa emo

- 9 O ONYENWE ANYI, meere m amara n'ọnọdụ ihe mgbu m.
Anya m abụọ na-acha uhie uhie n'ihị ikwa akwa;
ike adighikwa m.
- 10 Iru ụjụ erielala m ahụ;
ikwa akwa m ewepụla ihe n'afọ m;
ihe mgbu m mere ka ike gwusịa m
ruo na ume adighikwa n'okpukpu m.
- 11 N'ihị ndị iro m niile;
ndị agbataobi m na-elelị m anya.
Ndị enyi m na-atụ ụjọ ibiakwute m,
ndị hụrụ m n'okporoụzọ na-esite ụzọ ozo gafee.
- 12 Aghoala m onye e chefuru echefu, di ka a ga-asị na m nwurụ anwụ.
A puru iji ite kwara akwụwa tonyere m.
- 13 Anula m nkwulu ha megide m;
oke egwu di n'akuku niile;
ha na-agba izu megide m,
na-agba izu nzuzo iji napu m ndu m.
- 14 Ma ana m atukwasị gi obi ONYENWE ANYI.
Ekwuola m ya si, "Naani gi bu Chineke m."
- 15 Oge m niile di gi n'aka.
Naputa m n'aka ndi iro m
na n'aka ndi ahụ na-adighi ezu ike ichu m oso.
- 16 Mee ka amara gi mukwasị ohu gi dika anyanwu;
zoputa m n'ihị ihunanya gi na-enweghi ogwugwu.
- 17 O ONYENWE ANYI, ekwela ka ihere mee m,
n'ihị na akpokuola m gi;
kama mee ka ihere mee ndi na-eme ihe ojoo,
ka ha togboro n'ala mmuo debe onu ha duu.
- 18 Ka onu ahụ ha ji ekwu okwu ugha mechie kpamkpan;
n'ihị na o bu site na mpako na nleli
ka ha ji na-ekwu okwu megide ndi ezi omume.
- 19 Lee ka idi mma gi si baa uba,
nke i na-edebere ndi niile na-atu egwu gi,
nke i na-enye ndi na-agbaba n'ime gi,
n'ihu oha mmadu.
- 20 I na-ezobe ha n'ebe nzuzo gi
puo n'izu nzuzo nke umu mmadu;
i na-echebe ha n'ime ebe obibi gi;
ka ha puo n'ebubo nke ire di iche iche.
- 21 Otuto diri ONYENWE ANYI
n'ihị na o gosila m ihunanya ya di ukwu
mgbe m no n'obodo ndi iro gbara gburugburu.
- 22 Akujara m, kwuo okwu n'ujọ si,
"Ewezugala m site n'ihu ya!"
Ma i nuru aririọ m maka ebere
mgbe m kpokuru gi ka i nyere m aka.
- 23 Hunu ONYENWE ANYI n'anya, unu ndi ya niile kwesiri ntukwasị obi,

n'ihì na ONYENWE ANYÌ na-anapụta ndị niile kwesiri ntụkwasị obi nye ya,
 ma ọ na-akwughachi ndị mpako oke zuru ezu.
 24 Ya mere, dirinụ ike, ka obi siekwa unu ike,
 unu niile ndị olileanya ha dị n'ime ONYENWE ANYÌ.

Abụ Qma 32

Abụ Qma Devid. Abụ *Maskil*.

Nkwuputa na mgbaghara mmehie

- 1 Onye a goziri agozi ka mmadu ahụ bu,
 onye a gbaghaara ajo omume ya niile,
 onye e kpuchikwaara mmehie ya niile.
- 2 Ngozi na-adiri nwoke ahụ,
 onye ONYENWE ANYÌ na-adighi agunyere mmehie ya,
 onye ahụ nke aghugho obula na-adighikwa n'ime mmuo ya.
- 3 Mgbe m gbachiri nkiti,
 okpukpu m rere ure
 site n'isu ude m ogologo ubochi niile.
- 4 Ehihie niile na abali niile,
 i tara m ahuhu,
 ume di m n'obi gwuchara,
 dika mgbe okpomoku nke okochi.*
- Sela
- 5 Mgbe ahụ, ekwuputara m mmehie m niile n'ihu gi,
 kwusikwa izo ha ezo.
 Agwara m onwe m okwu si,
 "Aga m ekwuputa mmehie m niile n'ihu ONYENWE ANYÌ."
 I gbaghakwaara m
 ikpe omuma nke mmehie m niile.
- Sela
- 6 Ya mere, ka ndi niile bu ndi ezi omume kpokuo gi n'ekpere
 mgbe e nwere ike ichota gi;
 n'uzo di otu a, o buru na uju mmiri abia,
 o gaghị erute ha.
- 7 Gi onwe gi buuru m ebe nzuzo;
 I ga-echebekwa m ka nsogbu obula hapu irute m nso.
 O bukwa abu nzoputa ka i ji gbaa m gburugburu.
- Sela
- 8 Aga m eme ka i nwee uche, zikwa gi uzo i kwesiri igbaso;
 Aga m adu gi odu, anya m ga-adikwasikwa n'ahu gi.
- 9 Adikwala ka inyinya maobu inyinya ibu
 nke na-enweghi akonuche,
 nke a na-aghaghị iji mkpumkpụ igwe na eriri kechie onu ya, ijide ya,
 ma emeghi otu a, o gaghị abiakwute gi.
- 10 Otutu ihe mgbu na-abiakwasị ndi na-eme ihe ojoo,

* **Abụ Qma 32:4** 32:4 Mgbe anwu na-amikoro mmiri di n'ala

ma ihunanya ONYENWE ANYI nke na-enweghi ogwugwu,
na-agba onye ahụ tũkwasiiri ya obi gburugburu.

- 11 Nuriaru onu n'ime ONYENWE ANYI, nweekwanu obi utu, unu ndi ezi omume;
buo abu, unu ndi obi ha ziri ezi.

Abụ Ọma 33

Idi mma na idi ukwu Onyenwe anyi

- 1 Tienu mkpu onu nye ONYENWE ANYI, unu ndi ezi omume;
n'ihu na o bu ihe ziri ezi ka ndi obi ha ziri ezi too ya.
- 2 Werenu ubo akwara too ONYENWE ANYI;
werenu une nke nwere akwara iri kporo ya egwu.
- 3 Bũkuonu ya abu ohuu;
were nka kporo ubo akwara ma tiekwa mkpu onu.
- 4 N'ihu na okwu ONYENWE ANYI niile ziri ezi burukwa eziokwu;
o kwesiri ntũkwasi obi n'oru ya niile.
- 5 ONYENWE ANYI na-ahu ezi omume na ikpe ziri ezi n'anya;
uwa niile juputara n'ihunanya ya nke na-enweghi ogwugwu.
- 6 O bu site n'okwu onu ONYENWE ANYI ka e ji kee eluigwe niile,
jirikwa nkuume nke onu ya mee anwu, na onwa na kpakpando niile.
- 7 O bu ya kekwaro osimiri niile chikota ha n'otu ebe,
kpaa oke ebe ha ga-anu dika uloku di ukwu.
- 8 Ka uwa niile tuu ONYENWE ANYI egwu;
ka mmadu niile bi n'uwa sopusu ya.
- 9 N'ihu na o kwuru okwu, okwu ahũ mezukwara;
o nyere iwu, iwu ahũ guzokwara chim.
- 10 ONYENWE ANYI na-emebi atumatu mba niile;
o na-emebi ebumnobi umu mmadu.
- 11 Atumatu ONYENWE ANYI na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
ebumnobi ya ruo ogbo niile.
- 12 Mba a goziri agozi ka mba ahũ bu, bu ndi Chineke bu ONYENWE ANYI ha;
bu ndi o hoputara ka ha buru ihe nketa ya.
- 13 ONYENWE ANYI si n'eluigwe na-ele ndi mmadu bi n'uwa anya.
O na-ahuzu umu mmadu niile anya.
- 14 O sitere n'ebe obibi ya na-ele
onye obula bi n'elu uwa anya.
- 15 Ebe o bu ya kpuru obi mmadu niile n'otu na otu;
o na-ahuzu, na-amazukwa ihe niile ha na-eme.
- 16 Onuogugu ndi agha eze apughi izoputa ya;
o nweghi onye agha obula na-azoputa onwe ya, site n'idi ukwu nke ike ya.
- 17 Inyinya agha ezukwaghi iwetara ndi na-agba ha mmeri n'agha.
O bu ezie na inyinya di ike, ma ha apughi izoputa ndi nwe ha.

- 18 Ma ONYENWE ANYỊ ji anya ya na-eche ndị niile na-atụ ya egwu nche, ya bụ ndị niile na-atụkwasi obi ha n'ihunanya ya, nke na-adighi agwu agwu.
- 19 Ọ ga-anaputa ha site n'aka onwu.
 Ọ ga-echebekwa ha ọ buladi n'oge unwu.
- 20 Anyi ji olileanya eche ONYENWE ANYI;
 ọ bụ ya bụ inyeaka anyi na ọta anyi.
- 21 Obi anyi na-anuri onu n'ime ya;
 n'hi na anyi tukwasiri aha nsọ ya obi.
- 22 O ONYENWE ANYI, ka ihunanya gi na-adigidere anyi,
 dika olileanya anyi di na gi.

Abụ Ọma 34

Abụ Ọma Devid. Mgbe ọ gbanwere omume ya mee ka onye na-ayi ara n'ihu Abimelek, onye nke chupuru ya, ya a puo.

Chineke di mma

- 1 Aga m eto ONYENWE ANYI mgbe niile.
 Mgbe niile ka otuto ya ga-adi n'onu m.
- 2 Mkpuruobi m ga-anya isi na ONYENWE ANYI;
 ka ndi niile a na-akpagbu gee nti nuriya onu.
- 3 Soro m too ONYENWE ANYI;
 ka anyi bulie aha ya elu.
- 4 N'hi na etikuru m ONYENWE ANYI mkpu akwa, ọ zakwara m,
 naputa m site n'aka itu ujo m niile.
- 5 Ihu ndi na-elekwasi ya anya na-enwu dika ihe;
 ihere adighi eme ha.
- 6 Onye ogbenye a kpokuru ONYENWE ANYI, ọ zakwara ya;
 ọ zoputara ya site na nsogbu ya niile.
- 7 Mmuo ozi ONYENWE ANYI na-agba ndi niile na-atu egwu ya gburugburu
 na-anaputakwa ha.
- 8 Jiri aka gi tulee ma hukwa na ONYENWE ANYI di mma;
 onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, onye nke na-agbaba n'ime ya.
- 9 Tuonu egwu ONYENWE ANYI, unu ndi nsọ ya,
 n'hi na ọ dighi ihe na-ako ndi niile na-atu egwu ya.
- 10 Agu nwere ike igu umu odum, ike pukwara igwu ha,
 ma ihe obula bu ihe oma agaghi ako ndi niile na-achọ ONYENWE ANYI.
- 11 Umụ m, bianu gee m nti;
 aga m ezi unu ihe itu egwu ONYENWE ANYI bu.
- 12 Onye obula n'ime unu huru ndu n'anya,
 ma nwee ochicho ihu otutu ubochi ndi di mma,
- 13 chezie ire gi ka ọ ghara ikwu ihe ojojo,
 chezikwaa egbugbere onu gi ka ọ gharakwa igha ugha.
- 14 Site n'ihe ojojo wezuga onwe gi ma mee ezi ihe,
 choo udo ma gbasookwa ya.

- 15 Anya ONYENWE ANYỊ dī n'ahụ ndị ezi omume,
ntị ya gheekwa oghe nye mkpu akwa ha;
- 16 ma ihu ONYENWE ANYỊ na-emegide ndị na-eme ihe ojọọ,
ime ka a hapụ ichetakwa ihe banyere ha n'ụwa.
- 17 ONYENWE ANYỊ na-anụ olu ndị ezi omume, mgbe ha na-akpọku ya ka
o nyere ha aka;
ọ na-azọputakwa ha site na nsogbu ha niile.
- 18 ONYENWE ANYỊ na-anọ ndị niile obi ha tiwara etiwa nso,
ọ na-anaputa ndị niile olileanya ha gwurū.
- 19 Nsogbu na-adakwasị ndị ezi omume na-adị ukwu,
ma ONYENWE ANYỊ na-anaputa ha site na nsogbu ndị ahụ niile.
- 20 Ọ na-anaputakwa ha kpmkpam.
Ọ gaghị ekwe ka ọ buladị otu ọkpukpu dī ha n'ahụ gbajie.
- 21 The ojọọ ga-eme ka onye ajoy omume nwuo;
ndị na-akpo onye ezi omume asi ka a ga-ama ikpe onwu.
- 22 ONYENWE ANYỊ na-agbaputa ndị ohu ya;
ọ dighi onye obula nke na-agbaba n'ime ya a ga-ama ikpe onwu.

Abụ Oma 35

Abụ Oma Devid.

Ekpere maka enyemaka

- 1 O ONYENWE ANYỊ, luso ha ogu bu ndi na-aluso m ogu;
buso ha agha bu ndi na-ebuso m agha.
- 2 Yikwasị uwe agha gi, werekwa ota gi;
bilie bja nyere m aka.
- 3 Seputa ube gi na anyuike agha gi;
bja zute ndi na-achụ m oso.
- Gwa mkpuruobi m,
"Abụ m nzoputa gi."
- 4 Mee ka ihere mee
ndi niile na-agbalisi ike igbu m.
Ka ndi na-agba izuzu igbu m burukwa ndi a chughachiri azu,
na ndi ihere mere.
- 5 Ka ha dika igbugbo oka mgbe oke ifufe na-efe,
ka mmuo ozi ONYENWE ANYI buru onye na-achufu ha.
- 6 Mee ka uzọ ha gbaa ochichiri, burukwa ebe na-amị amị;
ka mmuo ozi ONYENWE ANYI buru onye na-achụ ha oso.
- 7 Ọ bu ezie na ọ dighi ihe ojoo obula m mere ha,
ma ha siere m onya, gwukwaara m olulu n'uzo m.
- 8 Ka mbibi bjakwasị ha na mberede,
ka ugbu ha zobeere m kee ha;
ka ha lakwaa n'iyi site n'idaba n'olulu ahụ ha gwuru.
- 9 Mgbe ahụ, mkpuruobi m ga-anuri onu na ONYENWE ANYI,
ọ ga-enwekwa obi uto n'ime nzoputa ya.
- 10 The niile di n'ime m ga-eti mkpu si,

“O ONYENWE ANYI, ọ bụ onye dịka gi?
 I na-agbaputa ndi na-adighi ike site n’aka ndi di ike karịa ha,
 ma na-anaputa ndi ogbenye ndi choro enyemaka site n’aka ndi
 na-apunara ha ihe ha nwere n’ike.”

- 11 Ndi akaebe, ndi kwara obi n’azu na-apukwute m;
 ha na-ebo m ebubo ihe ndi m na-anubeghi ihe banyere ha na mbu.
- 12 Ana m emere ha ihe oma, ma ha na-akwughachi m ihe ojoo.
 Nke a na-ewute mmuo m ruo n’onwu.
- 13 Mgbe ha na-aria oria, eyiri m akwa mkpe,
 site na ibu onu weda onwe m n’ala.
 Mgbe ekpere m loghachikwutere m na-enweghi osisa,
 14 ejeghariri m n’onodu iru uju,
 dika a ga-asị na ọ bụ nwanne m, maobu enyi m,
 jeghariakwa n’obi ojoo dika a ga-asị
 na ọ bụ nne m na-aria oria ahụ.
- 15 Ma mgbe m dahiere, ha zukotara na-anuri onu;
 mgbe m na-adighi ele anya, ha biliri imegide m.
 Ha na-ekwulu m na-esepughị aka.
- 16 Dika ndi ajo omume, ha na-akwa m emo n’iwe,
 na-atakara m ikikere eze ha.
- 17 O Onyenwe anyi, ọ bụ ruo ole mgbe ka i ga-anọ na-ele ihe na-eme?
 Gbaputa ndu m site na mbibi ha niile,
 site n’aka umu odum ndi a, gbaputa ndu m di oke onuahia.
- 18 Aga m enye gi ekele n’ihu oha mmadu di ukwu,
 n’etiti oha kachasi ibe ya di ukwu, ka m ga-anọ too gi.
- 19 Ekwekwala ka ndi ahụ bu ndi iro m,
 mgbe o nweghi ihe m mere ha, chia m ochi;
 ekwekwala ka ndi ahụ kporo m asi n’ihi iro,
 mgbe o nweghi ihe m mere ha nwee izuike.
- 20 N’ihi na ọ bughị okwu udo ka ha na-ekwu,
 kama ha na-echeputa ebubo ugha di iche iche
 megide ndi ahụ na-anoro onwe ha juu n’ime ala ahụ.
- 21 N’iju anya, ha na-ele m anya na-eti mkpu na-asi,
 “Ewoo! Ewoo! Anya anyi abuo ka anyi ji hu ya.”
- 22 O ONYENWE ANYI, i hula nke a, agbakwala nkiti;
 anokwala m n’ebe di anya, O Onyenwe anyi.
- 23 Teta, bilie buuru m onye mkpeputa m.
 Kpechitere m onu m, Chineke m na onyenwe m.
- 24 O ONYENWE ANYI Chineke m, kpeputa m n’ihi ezi omume gi;
 ekwekwala ka ha chia m ochi.
- 25 Ekwekwala ka ha si, “Ahaa, ọ di ka anyi turu anya ya!”
 Maobu si, “Anyi eloola ya!”
- 26 Mee ka ihere na ogbaaghara
 buru nke ndi na-achi m ochi n’ime mkpagbu m;
 were ihere na nweda n’ala yinye ha dika uwe,
 bu ndi niile na-ebuli onwe ha elu imegide m.
- 27 Ka ndi niile mkpeputa m di mma

were obi uto tie mkpu onu;
ka ha na-asị mgbe niile, “Ka e bulie ONYENWE ANYI elu,
onye odimma nke ohu ya na-amasi.”

28 Ire m ga-ekwu banyere ezi omume gi
na otuto gi niile ogologo ubochi niile.

Abụ Ọma 36

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid, bụ ohu ONYENWE ANYI.

Ajọ omume mmadu na idi mma Chineke

1 E nwere m ozi di n'ime obi nke sitere n'aka Chineke

banyere ndu mmehie nke ndi na-eme ajo ihe:*

Ọ dighi itu egwu Chineke
di n'anya ha.

2 N'ihia ha na-agwarita onwe ha okwu ire uto n'anya ha onwe ha,
na o nweghi uzọ a ga-esi nwe ike ichoputa mmehie ha maobu
kpoo ya asi.

3 Okwu onu ha niile bu ihe ojojo na aghugho;
ha adighi eji uche eme ihe maobu mee ihe di mma.

4 Ọ buladi mgbe ha no n'elu ihe ndina ha, ha na-eche echiche ajo ihe;
ha enyefeela onwe ha n'aka ndu ajo omume,
ha adighi ajukwa ihe na-ezighi ezi.

5 O ONYENWE ANYI, ihunanya gi na-eru mbara eluigwe,
ikwesi ntukwasi obi gi na-erukwa igwe ojii nke eluigwe.

6 Ezi omume gi dika ugwu di ukwu,
ikpe ikpe ziri ezi gi dika omimi nke oke osimiri.

O ONYENWE ANYI, i na-echebe umu mmadu na anumanu.

7 Lee ka ihunanya gi nke na-adighi agwu agwu si di oke onuahia, O
Chineke!

Umu mmadu na-agbaba n'okpuru ndo nke nku gi abuo.

8 Ha na-eri oriri site n'iba uba nke ulokwu gi;
I na-enyekwa ha mmiri site n'iyi nke obi uto gi.

9 N'ihia na mmiri na-enye ndu di na gi;
o bukwa n'ihè gi ka anyi na-ahù ihè.

10 Mee ka ihunanya gi na-adigidere ndi maara gi,
ka ezi omume gi na-adigidekwara ndi ziri ezi n'obi.

11 Ekwela ka ndi mpako a zoọ m ukwu n'isi,
ekwekwala ka aka ndi ajo omume nupu m n'ebe m guzo.

12 Lee ka ndi na-eme ajo ihe si daa n'ala,
a kwatuola ha n'ala, ha apughikwa ibilite ozo.

Abụ Ọma 37

Abụ Ọma Devid.

Ogwugwu ndu mmadu

1 Echegbula onwe gi n'ihia ndi na-eme ihe ojojo,

* **Abụ Ọma 36:1** 36:1 Maobu, Ozi si n'aka Chineke: Mmehi iwu nke ndi ajo omume bi n'ime obi ha.

- maoḅu kwosa ndi na-eme ihe oḅo ekworo;
- ² n'ihu na mgbe na-adighi anya, ha ga-akponwu dika ahija, dika ahija ndu, ha ga-anwukwa.
- ³ Tukwasi ONYENWE ANYI obi meekwa ihe ziri ezi; biri n'ala na nchebe, rijuokwa afọ.
- ⁴ Ka ihe ONYENWE ANYI toḅ gi uto. O ga-enyekwa gi ihe niile bu oḅichọ nke obi gi.
- ⁵ Nyefee onwe gi n'aka ONYENWE ANYI; tukwasi ya obi, o ga-emere gi nke a:
- ⁶ O ga-eme ka ezi omume gi puṭa ihè dika ihe nke chi oḅubo, meekwa ka izi ezi nke ikpe gi dika ihe nke anyanwu n'ehihie.
- ⁷ Dere duu n'ihu ONYENWE ANYI, were ndidi chere ya; echegbula onwe gi mgbe ndi ozo na-enwe oganihu, mgbe ha na-emezu atumatu oḅo ha niile.
- ⁸ Kwusi iwe iwe, kwusikwa oke iwe; echegbula onwe gi, o na-eduba naani n'ihe oḅo.
- ⁹ N'ihu na a ga-ala ndi ajo omume n'iyi, ma ndi niile olileanya ha di na ONYENWE ANYI ga-eketa ala ahụ dika ihe nketa ha.
- ¹⁰ O foduru nwa oge nta, ndi ajo omume ga-agabiga; o bu ezie na i ga-achọ ha, ma i gaghi achota ha.
- ¹¹ Ma ndi niile di nwayo n'obi ga-eketa ala a dika ihe nketa ha, ha ga-enwekwa udo di ukwu.
- ¹² Ndi ajo omume na-agba izu oḅo megide ndi ezi omume, na-ata ikekere eze megide ha;
- ¹³ ma onyenwe anyi na-achi ndi ajo omume oḅi, n'ihu na o maara na ubochi ha na-abia.
- ¹⁴ Ndi ajo omume amiputala mma agha ha, kwee uta ha ime ka ndi no na mkpa na ndi ogbenye daa, igbu ndi uzo ha ziri ezi.
- ¹⁵ Ma ha ga-ewere mma agha ha gbuo onwe ha, kurisiekwa uta ha.
- ¹⁶ Ihe ntakiri nke onye ezi omume nwere di mma karja akunuba otutu ndi ajo omume;
- ¹⁷ n'ihu na a ga-etiji ike niile nke ndi ajo omume, ma ONYENWE ANYI ga-akwagide ndi ezi omume.
- ¹⁸ Ndi na-enweghi ita uta na-ebi ndu ha n'okpuru nlekota ONYENWE ANYI, ihe nketa ha ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- ¹⁹ N'oge ihe ndakwasị, ha agaghị akponwu;

ha ga-erijukwa afọ n'ubochi unwu.

20 Ma ndi ajo omume ga-ala n'iyi.

N'agbanyeghi na ndi iro ONYENWE ANYI dika ima mma nke ubi
ahihia ndu,
ha ga-agabigakwa ngwangwa n'anya dika anwuru oku.

21 Ndi na-eme ihe ojoo na-ebiri mmadu ihe ma ha adighi akwughachi
ya,

ma onye ezi omume na-eme amara na-enye ndi ozo ihe o nwere.

22 Ndi ONYENWE ANYI goziri agozi ga-eketa aku nke uwa,
ma ndi o buru onu ka a ga-egbuchapu.

23 O buru na ONYENWE ANYI nwere mmasi na ndu mmadu,
o ga-eme ka nzọ ukwu ya guzosie ike;

24 o buru na o kpobie ukwu, o gaghị ada,
n'ihia na ONYENWE ANYI na-eji aka ya ejigide ya.

25 Abụ m nwantakiri na mbu, ugbu a, abụ m agadi,
ma ahubeghi m ebe e chefuru ndi ezi omume,
maobu ebe umu ha na-ario nri.

26 Mgbe niile, ha na-eme amara jiri obi ha na-agbazinye ndi mmadu
ihe,
umu ha ga-abu ngozi.

27 Site n'ihe ojoo puo, mee ezi ihe,
mgbe ahụ, i ga-ebi n'ala a ruo mgbe ebighi ebi.

28 ONYENWE ANYI na-ahụ onye ezi omume na ikpe ziri ezi n'anya.
O gaghị ahapukwa ndi ya kwesiri ntukwasị obi.

A ga-echebe ha ruo mgbe ebighi ebi,
ma umu ndi ajo omume ka a ga-egbuchapu;

29 ndi ezi omume ga-eketa ala ahụ dika ihe nketa ha,
ha ga-ebikwa n'ime ya ruo mgbe ebighi ebi.

30 Okwu amamihe na-esi n'onu onye ezi omume puta,
ire ya na-ekwukwa ihe ziri ezi.

31 Iwu Chineke ya di ya n'obi;
nzọ ukwu ha adighi agbuchapu.

32 Ndi ajo omume na-echere ndi ezi omume na nzuzo,
na-achọ inapu ha ndu ha;

33 ma ONYENWE ANYI agaghị ahapu ha n'aka ha,
o gaghị ekwe ka a maa ha ikpe mgbe a na-ekpe ha ikpe.

34 Chere ONYENWE ANYI,
debekwa uzọ ya.

O ga-ebuli gi elu ka i nweta ala ahụ dika ihe nketa;
mgbe a na-egbuchapu ndi ajo omume, i ga-eji anya gi hu ya.

35 Ahula m onye ajo omume na nwoke na-eme ihe ike,

- ka ọ na-eto, na-awasa, dika osisi di ndu n'ezi ala,
³⁶ ma ọ dighi anya, ọ nwuru,
 n'agbanyeghi na m choghariri ya, ọ dighi ebe obula a huru ya.
- ³⁷ Ma tugharja uche banyere ndi ezi omume, ribaa ndi uzọ ha ziri ezi
 ama;
 oganihu diiri onye udo.
- ³⁸ Ma a ga-ala ndi mmehie niile n'iyi;
 ọ dighi olileanya diiri ndi ajo omume.
- ³⁹ Nzoputa nke ndi ezi omume si n'aka ONYENWE ANYI bja;
 ọ bu ebe ha e wusiri ike n'oge nsogbu.*
- ⁴⁰ ONYENWE ANYI na-enyere ha aka, na-anaputakwa ha
 ma na-azoputakwa ha site n'aka ndi ajo omume,
 n'ihia na ha mere ya ebe mgbaba ha.

Abụ Qma 38

Abụ Qma Devid. Aririọ.

Aririọ n'oge nsogbu

- ¹ Biko, ONYENWE ANYI, abarala m mba n'iewe,
 maobu taa m ahuhu mgbe iwe gi di oku.
- ² N'ihia na akụ gi niile amapuola m ahụ,
 aka gi adakwasikwala m, dika ọ bu okpo.
- ³ N'ihia oke iwe gi, ọ dighi izuoke di n'ime anu ahụ;
 enweghikwa m udo n'ime okpukpu m niile n'ihia mmehie m.
- ⁴ Mmetuta ikpe omuma m na-adakwasị m
 dika ibu arọ nke di arọ karja m.
- ⁵ Onya m na-ere ure na-asọ oyi
 n'ihia mmehie enweghi uche m.
- ⁶ Abụ m onye a nyidara ma kwatukwaa n'ala
 ogologo ubochi niile, ana m agaghari n'iru uju.
- ⁷ Azu na-egbu m mgbu nke ukwu
 ahụ adighikwa m.
- ⁸ Ume obula adighikwa n'ime. Adi m ka onye e gwepiara egwepia.
 Ana m asu ude n'ihia oke ihe mgbu nke obi.
- ⁹ O Onyenwe m, i maara aguu niile nke na-agu obi m;
 isu ude m ezokwaghi ezo n'ebe i no.
- ¹⁰ Obi na-alo m mmiri, ike na-agwukwa m,
 ihè esitekwala n'anya m puo.
- ¹¹ Ndi m huru n'anya na ndi enyi m na-asọ m oyi n'ihia onya m,
 ndi agbataobi m na-anọ m ebe di anya.
- ¹² Ndi na-achọ igbu m na-esiri m onya,
 ndi ahụ choro imeru m ahụ na-ekwu maka ihe dakwasiri m;
 ogologo ubochi niile ha na-agba izuzu aghugho.
- ¹³ Adi m ka onye nti chiri, onye na-apughị inu ihe obula,
 dika onye ogbu, onye na-apughị imeghe onu ya.

* **Abụ Qma 37:39** 37:39 Abụ 9:9; Nhu 1:7

- 14 Adịla m dika onye na-anaghị anụ ihe,
onye ọnụ ya apughị ịsa okwu.
- 15 O ONYENWE ANYỊ, ana m eche gi;
o Onyenwe m Chineke m, ị ga-aza.
- 16 N'ihì na asịrì m, "Ekwela ka ha nūrjia ọnụ n'isi m;
maọbụ bulie onwe ha elu n'ebe m nọ mgbe ụkwụ m na-
agbuchapụ."
- 17 N'ihì na lee, ana m achọ ịda ada.
Anọkwa m n'ọnọdụ oke mgbu.
- 18 Ana m ekwuputa mmehie m;
mmehie m na-ewute m.
- 19 Ndị iro m, ndị na-eme ihe ike dị otutu,
ndị na-akpọ m asị, na-enweghị ihe m mere, bara ụba.
- 20 Ndị na-eji ihe ojọ akwughachi m ezi ihe,
na-ebo ebubo megide m
n'agbanyeghị na m na-achọ ime naanị ezi ihe.
- 21 O ONYENWE ANYỊ, ahapụkwala m;
O Chineke m, anọkwala m ebe dị anya.
- 22 Bija ọsịsọ inyere m aka
Onyenwe m na Onye nzọpụta m.

Abụ Ọma 39

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ maka Jedutun. Abụ Ọma Devid.

Nkwuputa mmehie

- 1 Asịrì m, "Aga m elezi anya n'ụzọ m niile
ma debe ire m ka m ghara ikwuhie*;
aga m eji ihe kechie ọnụ m
mgbe m nọ n'etiti ndị ajọ omume."
- 2 Ma mgbe m mechiri ọnụ m ma nọrọ duu,
jụ ikwu ọ buladị ihe ọbụla dị mma,
oke ihe mgbu m mụbara.
- 3 Obi m kporo ọkụ n'ime m,
ma mgbe m na-atugharị ihe ndị a n'uche, ọkụ ahụ nọ na-ere;
mgbe ahụ ekwuru m okwu sị:
- 4 "O ONYENWE ANYỊ, gosi m ọgwugwu nke ndụ m
na ọnụọgụgụ ụbọchị m niile;
mee ka m mara na ndụ m na-agafe ngwangwa.
- 5 I meela ka ụbọchị m niile buru naanị ihe dị nta;
ogologo afọ m niile adighị ka ihe ọbụla n'ihu gi.
Ndụ onye ọbụla bu naanị otu nkuume
ọbuladị ndị dika ha guzosirike.

Sela

- 6 "N'ezie onye ọbụla na-ejegharị dika onyinyo
n'efu ka ha na-ekwogharị n'otu ebe na nke ọzọ, na-akpakọba akụ,
na-amaghị onye ọ ga-abụ nke ya n'ikpeazu.

* **Abụ Ọma 39:1** 39:1 Job 2:10; Abụ 34:13; Jem 3:5-12

- 7 “Ma ugbu a, Onyenwe m, gini ka m na-ele anya ya?
Olileanya m di n’ime gi.
- 8 Zoputa m site na mmehie m niile;
ekwela ka m buru ihe ochi nye ndi nzuzu.
- 9 Agbachiri m nkiti, ajuru m ikwu okwu,
n’ihi na o bu gi mere ihe a.
- 10 Kwusi iti m ihe;
ihe otiti nke aka gi ezuola m ahụ.
- 11 I na-abara ndi mmadu mba ma na-ata ha ahuhu n’ihi mmehie ha;
i na-eripia akunuba ha dika nla,
mmadu obula bu naani otu nkuume.

Sela

- 12 “O ONYENWE ANYI, nuru ekpere m,
gekwa nti n’akwa m maka enyemaka;
emechila nti gi nye ibe akwa m.
N’ihi ana m ebinyere gi dika onye obia,
dika onye ije, dika nna nna m ha mere.
- 13 Lepu anya na-ebe m no, ka m nwee ike kporie ndu ozo,
tupu m hapu ebe a laa, a gaghị ahukwa m ozo.”

Abụ Qma 40

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Abụ ekele

- 1 Eji m ndidi chere ONYENWE ANYI,
o tugharikwutere m, o nukwaara akwa m.
- 2 O sitere n’olulu na-amị amị,
nke apiti na uru juru, seputa m;
o guzobere ukwu m abuo n’elu oke nkume,
nyekwa m ebe siri ike ka m guzo.
- 3 O tinyere abụ ohuru n’onu m,
abụ otuto nye Chineke anyi.
Otutu ga-ahụ ya ma tuo egwu,
ha ga-atukwasi obi ha n’ime ONYENWE ANYI.
- 4 Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu,
onye na-eme ONYENWE ANYI ebe ntukwasi obi ya;
onye na-adighi ele ndi mpako anya
maobu ndi na-atughari gbasoo arusi.*
- 5 O ONYENWE ANYI Chineke m,
oru ebube i ruru di otutu,
o dighi onye puru igukota ihe niile
i kwadooro maka inye anyi;
a sikwari na aga m ekwu ma kosaa ihe banyere ha,
ha kariri ihe onu puru ikwu.
- 6 Aja na onyinye† abughi ihe i choro
ma i megheela nti abuo;

* **Abụ Qma 40:4** 40:4 Maobu, gbasoo okwu ugha † **Abụ Qma 40:6** 40:6 1Sa 15:22; Abụ 51:16-17; Aiz 1:11; Jer 7:22-23; Mai 6:6-8; Hib 10:5-9

- aja nsure ọkụ na aja a churụ maka mmehie abughị ihe i choro.
- 7 Mgbe ahụ, ekwuru m si, “Lee m, abiala m,
e dere banyere m n’ime akwukwo mpiakota.
- 8 O Chineke m, o bu ochicho m ime ihe i na-acho,
iwu gi di n’ime obi m.”
- 9 Ana m anọ n’etiti ogbakọ ukwuu na-ekwusa ihe ziri ezi;
dika i maara, o ONYENWE ANYI,
anaghị m emechi onu m.
- 10 Ekpuchighi m ezi omume gi n’ime obi m,
ana m ekwuputa maka ikwesi ntukwasị obi gi na nzoputa gi.
Adighi m ekpuchi ihunanya na eziokwu gi,
n’ebe ogbakọ ukwuu no.
- 11 O ONYENWE ANYI, ezonari la m ebere gi,
ka ihunanya gi na eziokwu gi chebe m oge niile.
- 12 N’ihi na otutu nsogbu a na-apughị iguta onu gbara m gburugburu;
mmehie m niile akari ala m, apughikwa m ihu uzo:
ha kari ri agiri isi di m n’isi,
obi m na-adakwa mba n’ime m.
- 13 O ONYENWE ANYI, ya masi gi izoputa m;
O ONYENWE ANYI, bia ngwangwa inyere m aka.
- 14 Ka ndi niile na-acho inapu m ndu m,
buru ndi a ga-etinye n’onodu ihere na ogbaaghara;
ka ndi niile o na-amasi ihu ila n’iyi m,
laghachi azu n’ihere.
- 15 Ka ndi ahụ na-asị m,
“Ehee! Ehee!” kuja n’ihi ihere onwe ha.
- 16 Ma ka ndi niile na-acho gi
nuria onu, nweekwa obi utọ n’ime gi;
ka ndi ahụ huru nzoputa gi n’anya na-ekwu mgbe niile,
“ONYENWE ANYI di ukwuu.”
- 17 Ma mu onwe m bu m ogbenye na onye no na mkpa;
ka ONYENWE ANYI cheta m.
I bu onye inyeaka m na onye mgbaputa m;
I bu Chineke m, anola odu ibia.

Abụ Ọma 41

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekpere onye oria

- 1 Ndi a goziri agozi ka ha bu ndi nwere uche na-eleta ndi ogbenye;
ONYENWE ANYI na-azoputa ha n’oge nsogbu.
- 2 ONYENWE ANYI ga-echebe ha, debekwa ha ndu;
o ga-eme ka ihe na-agara ha nke oma n’ala ahụ,
o gaghị arara ha nye n’ochicho ndi iro ha.
- 3 ONYENWE ANYI na-elekota ha mgbe ahụ na-esighi ha ike,
meekwa ka ahụ di ha mma.

- 4 Ekwuru m si, "O ONYENWE ANYI, meere m ebere; gwọọ m, n'ihì na emehiela m megide gi."
- 5 Ndi iro m na-esite n'iro ha ekwu okwu megide m na-asị, "Olee mgbe ọ ga-anwụ ka aha ya laa n'iyi?"
- 6 Mgbe otu n'ime ha b́ara ihu m, ọ na-ekwu okwu ugha, ma obi ya na-achikọta ihe nkwulu; mgbe ahụ ọ na-apụ, ga kọsaa ya.
- 7 Ndi niile kporo m asị na-agbarita izu megide m; ha na-echekwa echiche ojoo banyere m, na-asirita onwe ha:
- 8 "Orịa ojoo adakwasila ya; ọ gaghị esite na ihe ndina ya bilie otọ ozo."
- 9 Ọ buladi ezigbo enyi m, onye m tukwasiri obi, onye mu na ya na-eso eriko nri m, ebiliela imegide m.
- 10 Ma gi, O ONYENWE ANYI, meere m ebere, mee ka ahụ sie m ike ozo, ka m nwee ike kwughachi ha ugwo.
- 11 Amaara m na ihe banyere m na-atọ gi utọ n'obi, n'ihì na i kwebeghi ka ndi iro m nwee mmeri n'ebe m no.
- 12 N'ihì ikwesi ntukwasị obi m, i na-akwagide m, mee ka m noro n'ihu gi ruo mgbe ebighi ebi.
- 13 Otuto diri ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.

Amen na Amen.

Nchikọta Akwukwo nke Abụ

42

Abụ Qma 42-72

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ *Maskil* nke umu Kora.

Iru uju na nkasiobi onye ezi omume

- 1 Dika aguụ inu mmiri si na-agu nne ele, otu a ka aguụ ihe banyere gi si na-agu m, O Chineke.
- 2 Akpiri nke ihe banyere Chineke, bu Chineke ahụ di ndu, na-akpo m nku. Olee mgbe m puru iga zute Chineke?
- 3 Anya mmiri m aghoolara m ihe oriri n'ehihie ma n'abali, mgbe ndi mmadu na-asị m ogologo ubochi niile, "Olee ebe Chineke gi no?"
- 4 Ihe ndi a ka m na-echeta mgbe m na-ekwuputa ihe mgbu nke obi m: ma m cheta mgbe mu na igwe mmadu so aga, mgbe m ji iti mkpu onu na ekele na-edu ha n'etiti oha kachasi ibe ya, ndi onu juru obi, na-aga n'ulo Chineke.

5 O mkpuruobi m, gini mere i ji daa mba?

Gini mere i ji na-asu ude n'ime m?

Nwee olileanya na Chineke,
n'ihi na m ka ga-eto ya,
Onye nzoputa m na Chineke m.

6 Mkpuruobi m na-ada mba n'ime m;

ya mere, aga m echeta gi

site n'ala Jodan,

na ebe di elu nke Hemon,* na sitekwa n'ugwu Miza.

7 Ogbu mmiri na-akpoku ogbu mmiri

mgbe olu ha na-ada uda n'etiti nruda mmiri gi niile;

ebili mmiri gi niile na mmali mmiri gi niile
ekpuchiela isi m.

8 N'ehihie, ONYENWE ANYI na-awukwasi m ihunanya ya,

n'abali abụ ya di m n'obi,

ekpere nye Chineke nke ndu m.

9 Ana m asi Chineke, oke nkume m,

"Gini mere i ji chefu m?

Gini mere m ga-eji na-ejeghari n'iru uju

n'ihi mmegbu nke onye iro?"

10 Okpukpu m na-agabiga oke ihe mgbu,
mgbe ndi iro m ji m na-eme ihe ochi,

ogologo ubochi niile ha na-aju m,

"Olee ebe Chineke gi no?"

11 O mkpuruobi m, gini mere i ji daa mba?

Gini mere i ji na-asu ude n'ime m?

Nwee olileanya na Chineke,

n'ihi na m ka ga-eto ya ozọ,

Onye nzoputa m na Chineke m.

Abụ Qma 43

Aririọ maka enyemaka

1 O Chineke, kpeputa m,

kpechitere m ikpe m

n'ebe mba na-amaghi Chineke no;

gbaputa m site n'aka

ndi ajo omume na ndi aghughọ.

2 I bu Chineke, ebe m e wusiri ike.

Gini mere i ji ju m?

Gini mere m ga-eji na-ejeghari n'iru uju,

n'ihi mmegbu nke onye iro?

3 Zipu ihè gi na eziokwu gi,

ka ha duo m;

ka ha kpobata m n'ugwu nsọ gi,

* **Abụ Qma 42:6** 42:6 Hemon bu obodo di n'oke ala nkwa ahụ n'ebe ugwu.

bụ ebe i bi.

⁴ Mgbe ahụ, aga m aga n'ebe ichụ aja Chineke,
gakwuru Chineke, bụ ọñụ m na obi uto m.
Aga m eji ubo akwara too gi,
O Chineke, bụ Chineke m.

⁵ O mkpuruobi m, ginị mere i ji daa mba?
Ginị mere i ji na-asụ ude n'ime m?
Nwee olileanya na Chineke,
n'ih i na m ka ga-eto ya ozo,
onye Nzoputa m na Chineke m.

Abụ Ọma 44

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ *maskil* nke ụmụ Kora.

Ekpere maka mgbaputa

¹ O Chineke, anyị anụla;
nna anyị ha agwakwala anyị
ihe ndị i mere n'oge ha,
n'oge gara aga.
² I ji aka gi chupụ ndị mba ozo,
ma kanye nna nna anyị ha dika osisi.
I gwepiara ndị ahụ
ma mee ka ndị nna anyị na-eto na-awasa.
³ O bughị site na mma agha ha ka ha ji merie nweta ala a,
ha emerighi site n'ike nke aka ha;
o bụ aka nri gi, aka gi,
na ihè nke ihu gi nyere ha mmeri, n'ih i na i hụrụ ha n'anya.
⁴ I bụ eze m na Chineke m,
onye na-ekpebi na Jekob aghaghị inwe mmeri.
⁵ N'ih i o bụ naanị site n'ike gi, ya na aha gi,
ka anyị ji zoda ndị iro anyị n'okpuru ụkwụ anyị.
⁶ Atụkwasihị m obi m n'uta m,
mma agha m anaghị enye m mmeri;
⁷ ma i na-enye anyị mmeri n'ebe ndị iro anyị no,
i na-eme ka ihere mee ndị na-eguzogide anyị.
⁸ N'ime Chineke ka inya isi anyị dī ogologo ubochi niile,
anyị ga-eto aha gi ruo mgbe ebighi ebi.

Sela

⁹ Ma ugbo a, i jula anyị ma weda anyị n'ala;
i naghị esokwa ndị agha anyị apụ ozo.
¹⁰ I mere ka anyị site n'ihu ndị iro anyị gbalaga,
i meela ka ndị na-emegide anyị were aka ike napụ anyị ihe bụ nke
anyị.
¹¹ I gbakutara anyị azụ ka e ripia anyị dika aturu,
ma chusasi anyị n'etiti mba niile.
¹² I rere ndị gi ọñụ ala,
ihe i retara ha abaghị uru nye gi.

- 13 I meela ka anyị buru nkocha nye ndị agbataobi anyị,
anyị bu ihe ikwa emo na ihe ochi nye ndị gbara anyị gburugburu.
- 14 I meela anyị ka anyị buru ihe imaatụ ochi n'etiti mba niile,
ndị oḅula huru anyị na-efufe isi na mkparị.
- 15 Ogologo ubochi niile, ihere m di m n'ihu,
ihere m na-ekpuchikwa m ihu,
- 16 mgbe ndi nkwalu na ndi nkocha na-eji m eme ihe ochi,
n'ihhi onye iro, onye kpebiri ibo obo.
- 17 O bu ezie na ihe ndi a adakwasila anyi,
ma anyi echefubeghi gi.
Anyi enupubeghi isi n'ogbugba ndu anyi na gi.
- 18 Obi anyi ahapubeghi gi!
Anyi ahapubekwaghi iso uzoghi gi.
- 19 Ma i gwepiara anyi mee ka anyi buru ebe nkita ohia na-akpaghari,
jirikwa oke ochichiri kpuchie anyi.
- 20 O buru na anyi chefuru aha Chineke anyi,
maobu na anyi gbasaara chi mba ozoghi aka anyi,
- 21 o bu na Chineke agaraghi achoputa ya,
ebe o maara ihe nzuzo niile di n'obi?
- 22 O bu n'ihhi gi ka anyi na onwu ji agba mgba, ogologo ubochi niile.
A na-ele anyi anya dika aturu a gaje igbu egbu.
- 23 O, Onyenwe m teta! Gini mere i ji arahu ura?
Kpotee onwe gi! Ajukwala anyi ruo mgbe ebighi ebi.
- 24 Gini mere i ji ezogu ihu gi,
ma chefu mmegbu na ita ahuhu anyi?
- 25 E tidala anyi n'ala, n'uzuzu,
ahu anyi rapara n'aja
- 26 Bilie ma nyere anyi aka;
gbaputa anyi maka ihunanya gi nke na-adighi agwu agwu.

Abụ Oma 45

Abụ Oma nke diri onyeisi abụ. N'usoro olu abụ "Okoko osisi lili." Abụ maskil umu Kora. Abụ maka agbamakwukwo.

Abụ olulu nwunye eze

- 1 Isi okwu di ebube na-akpali mkpuruobi m,
mgbe m na-agughari abụ m nye eze;
ire m bu mkpisi akwukwo di n'aka oka ode akwukwo.
- 2 I bu onye kachasi mma n'etiti umu mmadu,
e ji amara tee ebugbere onu gi mmanu,
ebe o bu na Chineke agoziela gi ruo mgbe ebighi ebi.
- 3 Kenye mma agha gi n'ukwu gi, gi onye di ike;
yikwaso onwe gi ebube na ima mma dika uwe.
- 4 N'ebube gi, gaa n'ihu n'ime mmeri,
n'ihhi eziokwu, na idi obi umeala, na ezi omume;

- ka aka nri gị gosipụta ọrụ gị niile nke na-eju anya.
- ⁵ Ka àkụ gị niile dị nkọ mapuo mkpuruobi ndị iro niile nke eze; ka mba niile na-adakwa n'okpuru ụkwụ gị.
- ⁶ O Chineke, ocheeze gị ga-adigide ruo mgbe ebighị ebi, mkpara omume ziri ezi ka mkpara alaeze gị ga-abụ
- ⁷ Ị hụrụ ezi omume n'anya, ma kpọọ ihe ọjọọ asị; ya mere, Chineke, onye bụ Chineke gị, emeela ka ịdị elu karịa ndị ibe gị, site na ite gị mmanụ nke ọñụ.
- ⁸ Uwe gị niile jupụtara n'isisi ụtọ nke si na mmanụ* máá na aloos na akashia; ha sitere n'ụlọeze niile, e ji ọdụ enyi chọọ mma. Egwu sitere n'ụbọ akwara na-eme ka i nwee obi ụtọ.
- ⁹ Ụmụ agboghọ eze nọ n'etiti ndị inyom gị ka a na-asọpuru; nwunye eze, onye yikwasiri ọlaedo nke Ọfịa na-eguzo n'aka nri gị.
- ¹⁰ Gee ntị, gị nwaagboghọ, tulee ma nūrụkwa ihe m na-ekwu: "Chefuo ndị gị na ezinaụlọ nna gị.
- ¹¹ N'ihì na ịma mma gị ga-eme ka eze chọsie gị ike. Sọpuru ya n'ihì na ọ bụ onyenwe gị."
- ¹² Ada Taja† ga-eji onyinye bịa; ndị ọgaranya ga-achọkwa ka i gosi ha ihuoma.
- ¹³ Adaeze, lee ka o si maa mma dị ukwu n'ime ụlọ ya; ọ bụ akwa a kpanyere ọlaedo ka e ji dọọ uwe mwuda ya.
- ¹⁴ Ụmụ agboghọ ibe ya, ndị na-amaghị nwoke, na-eso ya bjakwute gị; ọ bụ uwe mwuda a kpanyere ihe ọkpụkpa ka o yi mgbe e dubatara ya n'ụlọeze.
- ¹⁵ E ji ọñụ na obi ụtọ dubata ha; ha bara n'ime ụlọeze.
- ¹⁶ Ụmụ gị ndị ikom ga-anọchi anya nna nna gị; ị ga-eme ka ha buru ndịisi n'ala ahụ niile.
- ¹⁷ Aga m eme ka echeta ihe banyere gị ruo ọgbọ niile; n'ihì nke a, mba niile ga-eto gị ruo mgbe niile ebighị ebi.

Abụ Qma 46

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. N'usoro olu abụ alamat. Otu Abụ.

Chineke bụ ebe mgbaba anyị

- ¹ Chineke bụ ebe mgbaba anyị, na ike anyị, onye inyeaka anyị ka ọ bụ n'oge nsogbu.
- ² N'ihì ya, anyị agaghị atụ egwu, ọ buladi mgbe ụwa niile na-emebi, maọbụ mgbe a na-ewezuga ugwu n'ọnọdụ ha, mee ka ha daba n'oke osimiri.

* **Abụ Qma 45:8** 45:8 Nke a bụ mmanụ isi ọma a na-efesa n'uwe. Ọ nọ n'ọnọdụ ihe anyị na-akpọ senti taa. Abk 1:12-13. † **Abụ Qma 45:12** 45:12 Eze mbụ kwunyeere ọchichị alaeze Devid bụ eze obodo Taja, n'ihì Solomon na eze Taja nweere ezigbo mmekọrịta dị mma. Taja bụ isi obodo ebe niile a na-azụ ahịa n'akụkụ osimiri Mediterenjan.

³ N'agbanyeghị na mmiri ya na-agba aghara, na-asụkwa ufufu,
maọbụ na ugwu niile na-eme mkpọtụ site n'oke mbili elu ha.

Sela

⁴ Otu iyi dị nke na-asọbata na-eweta ọñụ n'ime obodo Chineke,
n'ime ebe obibi dị nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu.

⁵ Chineke bi n'ime ya, ọ gaghị ada;
Chineke ga-enyere ya aka mgbe chi ọrọ.

⁶ Mba niile na-agba aghara, alaeze niile na-adakwa;
o welitere olu ya elu, ụwa na-agbaze.

⁷ ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile nonyere anyi;
Chineke nke Jekob bu ebe mgbaba anyi e wusiri ike.

Sela

⁸ Bịa, huru ihe ebube niile ONYENWE ANYI mere,
lee oke ịla n'iyi niile o webatara n'elu ụwa.

⁹ Ọ na-eme ka agha kwusi
ruo nsotu nke elu ụwa niile.

Ọ na-agbaji uta, na-ebibi ube,
ma na-esu ọta* agha niile oku.

¹⁰ Ọ na-asị, "Nọonu juu! Maranu na mu onwe m bu Chineke!
A ga-ebuli m elu n'etiti mba niile,
a ga-ebulikwa m elu n'ụwa."

¹¹ ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile nonyere anyi;
Chineke nke Jekob bu ebe mgbaba anyi e wusiri ike.

Sela

Abụ Qma 47

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ umu Kora. Abụ Qma.

Chineke bu eze nke ụwa

¹ Kuonu aka unu, unu mba niile;
jiri iti mkpu onu tikuo Chineke.

² N'ih na ONYENWE ANYI bu Chineke kachasi ihe niile elu.
O di egwu! O bu eze ukwu na-achị ụwa niile.

³ O wedara mba niile mee ka ha noo n'okpuru anyi;
ndi mmadu niile no n'okpuru ukwu anyi.

⁴ O hoputaara anyi ihe nketa anyi,
ihe inya isi nke Jekob, onye o huru n'anya.

Sela

⁵ Chineke ewerela iti mkpu onu rigoro n'eluigwe.
ONYENWE ANYI ewerela olu opi ike rigoo.

⁶ Bukuonu Chineke abu otuto, buo abu otuto;
bukuonu eze anyi abu otuto, buo abu otuto.*

⁷ N'ih na Chineke anyi bu eze ụwa niile.

* **Abụ Qma 46:9** 46:9 Maobu, ugbo agha * **Abụ Qma 47:6** 47:6 Ngwa egwu eji mpi anumanu mee, a na-akpo Shofa, ka eji abu abu. O bukwa ya ka a eji akpota afo ohuru nye ndi mmadu.

Jirinụ abụ too ya.

- ⁸ Chineke bụ eze mba niile;
 ọ na-anọkwasi n'ocheeze ya dị nsọ na-achị mba niile.
⁹ Ndi niile a ma ama na mba niile ezukọtala,
 dịka ndi Chineke nke Ebrahim,
 n'ihì na ndi eze† niile dị n'ụwa bụ nke Chineke;
 ọ bụ onye e buliri elu n'ebe ọ dị ukwu.

Abụ Qma 48

Otu Abụ. Abụ Qma nke ụmụ Kora.

Abụ nke Zayon

- ¹ ONYENWE ANYI dị ukwu, burukwa onye kwesiri inata otuto,
 n'ime obodo Chineke anyi, n'ugwu nsọ ya.
- ² Ọ mara mma n'idi elu ya,
 bukwa onu elu uwa niile.
 Ugwu Zayon, obodo eze ahụ dị ukwu,
 dika ebe kachasi elu nke Zafon.
- ³ Chineke no n'ime ebe ya e wusiri ike;
 o gosila onwe ya dika ebe mgbaba ha e wusiri ike.
- ⁴ Mgbe ndi eze jikotara ndi agha ha onu,
 mgbe ha bjakotara nso,
⁵ ihe ha huru juru ha anya;
 n'ihì oke egwu, ha gbara oso.
- ⁶ Ahu oma jijiji bidoro ha n'ebe ahụ,
 ihe mgbu ha dika nke nwanyi na-achọ imu nwa.
- ⁷ I lara ha n'iyi dika oke ifufe si n'owuwa anyanwu
 si ala ugbọ mmiri ukwu nke Tashish n'iyi.

- ⁸ Dika anyi nuru,
 otu a ka anyi huru,
 n'ime obodo ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
 n'ime obodo Chineke anyi:
 Chineke na-eme ka o guzosie ike
 ruo mgbe ebighi ebi.

Sela

- ⁹ O Chineke, n'ime ulonso ukwu gi,
 ka anyi no na-atughari uche n'ihunanya gi nke na-enweghi
 ogwugwu.
- ¹⁰ O Chineke, dika aha gi,
 otuto gi na-eru na nsotu uwa niile;
 aka nri gi juputara n'ezì omume.
- ¹¹ Ugwu Zayon na-anuri onu,
 obodo nta niile nke Juda nwere obi utu
 n'ihì ikpe gi niile.

† **Abụ Qma 47:9** 47:9 Maobu, ota

12 Gaanụ Zayon gburugburu, Jegharĩa ya gburugburu,
guokwanụ ụlọ elu ya niile onụ.

13 Lezienụ mgbidi ya niile anya,
nyochakwaanụ ebe ya niile e wusiri ike,
ka unu nwee ike ikorọ
ogbọ na-abịa n'ihu akukọ ndị a.

14 N'ihì na Chineke a, bụ Chineke anyị ruo mgbe niile ebighị ebi,
ọ ga-abụ onyendu anyị, ọ bụladị ruo n'ogwugwu.

Abụ Oma 49

Abụ Oma dirị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. Abụ Oma.

Nzuzu ndị na-atụkwasi obi n'akunuba

1 Nwunụ nke a, unu mmadụ niile!

Geenụ ntị, unu ndị niile bi n'ụwa,

2 ma ndị dị ala ma ndị dị elu,*
ma onye ogaranya ma onye ogbenye.

3 Aga m ekwu okwu amamihe,
ihe si n'obi m ga-enye nghota.

4 Aga m aña ntị nye ilu,
aga m e ji ụbọ akwara kowaa ilu m.

5 N'ihì ginị ka m ga-eji tọọ egwu mgbe ụbọchị ojọọ bịa, a,
mgbe ndị aghughọ ojọọ gbara m gburugburu,

6 ndị na-atụkwasi obi n'akunuba ha
ma na-anyakwa isi n'ihì oke ụba ha.

7 O nweghị onye puru igbaputa ndụ onye ozo,
maobu nye Chineke ugwo e ji agbara onye ahụ,

8 n'ihì na ugwo e ji agbara ndụ di oke onu,
o nweghi ugwo a ga-akwu nke ga-ezu,†

9 nke ga-eme ka mmadu diru ndu ruo ebighi ebi,
ma hapu inwu.

10 N'ihì na mmadu niile na-ahụ na ndị amamihe na-anwu,
ndi nzuzu na ndi na-enweghi uche na-anwukwa,
si otu a hapuru ndi ozọ akunuba ha.

11 Ili ha na-aghọ ụlọ ha ruo ebighi ebi,
ebe obibi ha ruo ogbọ niile
n'agbanyeghi na ha gurū otutu ala aha ha.

12 Ma mmadu, n'agbanyeghi akunuba ya, aghaghi inwu,
dika anu ohia, o ga-anwukwa.

13 Nke a bu ihe na-adakwasi ndi na-atukwasi obi n'onwe ha,
na ndi na-eso uzọ ha, ndi na-akwado okwu ha.

Sela

14 Dika aturu, o bu ala mmuo ka a kwadooro ha,
onwu ga-abu onye na-azu ha dika aturu,
ma ndi na-eme ihe ziri ezi ga-emeri ha n'ututu.

* **Abụ Oma 49:2** 49:2 E nwekwara ike guo ya otu a, ma ụmụ mmadụ ma ụmụ nwoke. † **Abụ Oma 49:8** 49:8 Mat 16:26

Ozu ha ga-erekasị n'ime ili
 n'ebe dị anya site n'ụlọeze ha.
 15 Ma Chineke ga-agbapụta ndụ m site n'ili,[‡]
 n'ezie, ọ ga-akporọ m nye onwe ya.

Sela

16 Amala jijiji mgbe mmadụ na-aba oke ụba,
 mgbe idi ebube nke ulọ ya na-amụba,
 17 n'ihu na ọ ga-agba aka laa ma ọ nwụọ,
 idi ebube ya agaghị eso ya banye n'ili.
 18 N'agbanyeghi na ọ gurụ onwe ya dika onye a goziri agozi mgbe ọ di
 ndụ,
 ọ bu ezie na ndi mmadu na-eto gi mgbe i na-enwe oganihu,
 19 ọ ga-eso ogbo ndi nna nna ya
 ndi na-agaghị ahukwa ihè ozọ.
 20 Ndi bara ụba nke na-enweghi nghota
 dika anụ ohia nke ga-ala n'iyi.

Abụ Qma 50

Abụ Qma Asaf.

Ofufe zuruoke

1 ONYENWE ANYI, Chineke, Onye kachasi chi niile,
 ekwuola okwu ma kpokota uwa niile,
 site na owuwa anyanwu ruo na odida ya.
 2 Chineke na-enwuputa dika ihè, site na Zayon,
 nke zuruoke n'ime ima mma.
 3 Chineke anyi na-abia,
 ọ gaghị emechikwa onu;
 oku na-erepia erepia di n'ihu ya,
 oke ifufe na-efesi ike gbakwara ya gburugburu.
 4 Ọ na-akpokwu eluigwe
 na uwa ka o kpee ndi ya ikpe: Ọ na-asị,
 5 "Chikotaranu m ndi m e doro nso,
 bu ndi mu na ha ji ichu aja gbaa ndu."
 6 Eluigwe na-ekwuputa ezi omume ya,
 n'ihu na Chineke n'onwe ya bu onye ikpe.

Sela

7 "Nurunu, ndi m, m ga-ekwukwa,
 Izrel, aga m agba ama megide unu,
 Abụ m Chineke, Chineke unu.
 8 Anaghi m abara unu mba n'ihu ichu aja unu,
 na aja nsure oku unu nke na-adi m n'ihu oge niile.
 9 Enweghi m mkpa maka oke ehi unu site n'ulo anumanu unu
 maobu mkpi site n'ogba igwe ewu na aturu unu,
 10 n'ihu na umu anumanu niile nke oke ohia bu nke m,
 ha na ehi niile no n'elu otu puku ugwu.
 11 Amaara m umu nnunu niile no n'elu ugwu niile,
 ihe niile e kere eke no n'ohia bu nke m.

[‡] **Abụ Qma 49:15** 49:15 Hos 13:4; Mak 16:6-7

- 12 Ọ bụrụ na agụụ agụọ m, agaghị m agwa gị ya,
n'ihì na ụwa na ihe niile dị n'ime ya bụ nke m.
- 13 Ana m ata anụ oke ehi,
ka ọ bụ ọbara mkpi ka m ga-anụ?
- 14 “Chụọrọ Chineke aja ekele,
mezuo nkwa i kwere Onye kachasị ihe niile elu,
15 ma kpọkwo m n'ụbọchị nsogbu gị,
aga m agbapụta unu, unu ga-enyekwa m nsọpuru.”
- 16 Ma Chineke na-agwa ndị na-eme ihe ọjọọ okwu sị,
“Olee, nkwa okwu unu nwere igugharị iwu m,
maọbụ kwuputa ọgbugba ndụ m n'ọnụ unu?
- 17 Unu kpọrọ ndumọdụ m asị,
na-atufekwa okwu m n'azụ unu.
- 18 Mgbe unu hụrụ onye ohi, unu na ya na-ejikọta aka;
unu na ndị na-akwa iko na-ekekọkwa oke.
- 19 Ọnụ unu na-eme ọsịisọ ikwu okwu ọjọọ,
okwu aghughọ na nke rere ure na-esikwa n'ọnụ unu na-asọpụta
dịka iyi.
- 20 Unu na-ekwugide ụmụnna unu mgbe niile,
na-ekwutokwa nwanne unu nwoke.
- 21 The ndị a ka unu mere ma agbachiri m nkịtị;
unu chekwara na adị m ka unu.
- Ma aga m abara unu mba
ma bokwaa unu ebubo unu n'ihu unu.
- 22 “Tugharịa uche na nke a, unu ndị na-echefu Chineke,
ma ọ bughị ya, aga m adọrisi unu, ọ dīkwaghị onye ga-agbapụta
unu.
- 23 Onye na-eji ekele achurụ m aja, na-asọpuru m,
ọ bụkwa onye na-edozi ụzọ ya, ka m ga-eme ka ọ hụ nzọpụta
Chineke.”

Abụ Qma 51

Abụ dirị onyeisi abụ. Abụ Qma Devid. Mgbe Netan bụ onye amụma
bịakwutere Devid n'oge ya na Batsheba kwara iko.

Ekpere maka mgbaghara mmehie

- 1 O Chineke, meere m ebere,
n'ihì ihunanya gị nke na-adigide adigide;
n'ihì oke omịiko gị,
hichapụ njehie m niile.
- 2 Sachapụ mmehie m niile,*
ma mee m ka m dị ọcha.
- 3 N'ihì na amaara m njehie m niile,
mmehie m dīkwa n'ihu m mgbe niile.
- 4 Ọ bụkwa naanị gị ka m mehiere megide,
mee ihe ahụ bụ ihe ọjọọ n'ihu gị,
nke mere na ị bụ onye na-ekpe ikpe ziri ezi mgbe ị na-ekwu okwu,

* **Abụ Qma 51:2** 51:2 Ajz 43:25; Ajz 44:22; Kọl 2:14.

- na onye ezi omume mgbe ị na-ekpe ikpe.
- ⁵ N'ezie, onye mmehie ka m bụ site n'oge amurū m;
bụrụkwa onye mmehie site n'oge nne m tūrū ime m.
- ⁶ N'ezie, ị na-achọ eziokwu n'akụkụ niile zoro ezo;
ị na-akuziri m amamihe n'akụkụ niile zoro ezo.
- ⁷ Were hisop† sachaa m, aga m adị ọcha;
sachaa m ka m dị ọcha karịa snoo.
- ⁸ Mee ka m nūrū olu obi ụtọ na ọñụ;
ka okpukpu ndị i gwepịara nūrịkwaa.
- ⁹ Zopu ihu gị n'ebe mmehie m niile dij,
hichapụkwa mmehie m niile.
- ¹⁰ Kee obi dij ọcha n'ime m, O Chineke,
nwogharị ezi mmụọ n'ime m.
- ¹¹ Achupụla m n'ihu gị,
anapụkwala m Mmụọ Nsọ gị.
- ¹² Nyeghachikwa m ọñụ nke nzọpụta gị,
ma jiri ezi mmụọ kwagide m.
- ¹³ Mgbe ahụ, aga m enwe ike izi ndị njehie ụzọ gị,
ndị mmehie ga-echehari loghachikwute gị.
- ¹⁴ O Chineke, zọpụta m site n'ikpe ọmụma nke mwufu ọbara,
Chineke, gị bụ Chineke Onye nzọpụta m,
ire m ga-abụ abụ banyere ezi omume gị.
- ¹⁵ O, Onyenwe m, meghee ọñụ m,
ka m kwuputa otuto gị.
- ¹⁶ Ị naghị enwe mmasị n'aja, ma ọ bughị ya, agaara m eweta ya.
Ị naghị enwe mmasị n'aja nsure ọkụ.
- ¹⁷ Aja Chineke chọrọ bụ mmụọ tiwara etiwa,
O Chineke, ị naghị elefu anya,
n'obi tiwara etiwa na nke nwere ezi nchehari.
- ¹⁸ Ka ọ masị gị inye Zayon ọganihu;
i wulie mgbidi niile nke Jerusalem.
- ¹⁹ Mgbe ahụ, a ga-enwe ezi aja,
aja nsure ọkụ nke ga-atọ gị ụtọ;
mgbe ahụ, a ga-achụkwa aja ọtụtụ oke ehi n'elu ebe ichụ aja gị.

Abụ Qma 52

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Abụ maskil Devid. Nke o bụrū mgbe Doeg onye Edom gara gwa Sọl si, "Devid gara hụ Ahimelek n'ulo ya."

The na-eche ndị ajo omume

- ¹ Gịnị mere i ji na-anya isi n'ihe ọjọọ, gị nwoke dij ike?
Gịnị mere na ogologo ubochi niile, ị na-anya isi,
gị onye Chineke na-eleda anya?
- ² Ire gị na-atụ atumatụ ịla n'iyi;
ọ dij ka aguba dij nkọ,

† **Abụ Qma 51:7** 51:7 N'oge mmemme idebe ihe ọcha, ọ bụ ahijia hisop ka a na-eji efesa ọbara.

gị onye na-ebi ndụ aghughọ.

³ I hụrụ ihe ojoo n'anya karịa ihe oma,
i hụrụ okwu ụgha n'anya karịa eziokwu.

Sela

⁴ O onye ire aghughọ!

I hụrụ okwu obula nke na-emegide mmadu n'anya.

⁵ N'ezie, Chineke ga-akwatu gi ruo mgbe ebighi ebi.

O ga-ajide gi, doputa gi site n'ulo ikwu gi,*
o ga-ehopukwa gi site n'ala ndi di ndu.

Sela

⁶ Ndi ezi omume ga-ahu ya tukwaa egwu;

ha ga-achị ya ochi na-asị,

⁷ "Ugbu a, lee nwoke ahu,

onye juru ime Chineke ebe mgbaba ya.

O tukwasiri obi ya na akunuba ya nke di ukwu.

O sitekwara na ibibi ndi ozo ghoo onye di ike!"

⁸ Ma adi m ka osisi oliv,

nke na-eto na-awasa n'ulonso ukwu Chineke.

Ana m atukwasiri obi m n'ihunanya Chineke,

nke na-adigide ruo mgbe niile ebighi ebi.

⁹ Aga m eto gi ruo mgbe niile ebighi ebi n'ihi ihe i mere;

aga m eto gi n'ihu ndi gi di nso.

Olileanya m ga-adi n'ime aha gi,

n'ihi na aha gi di mma.

Abụ Qma 53

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. N'usoro Mahalat. Abụ maskil Devid.

Nzuzu nke ndi na-emebi iwu

¹ Onye nzuzu na-asị n'ime obi ya,

"O dighi Chineke obula di."

Ha bu ndi ajo omume riri ahu, uto ha niile bukwa ihe aru;

o dighi onye obula na-eme ezi ihe.

² Chineke sitere n'elugwe

na-ele umu mmadu anya,

ihu ma o ga-achota onye obula nwere nghota,

onye nke na-achọ Chineke.

³ Onye obula, n'otu n'otu ewezugala onwe ha, ha niile aburu ndi ajo

omume riri ahu;

o dighi onye obula na-eme ihe ziri ezi,

o dighi o buladi otu onye.

⁴ Ndi niile na-eme ajo ihe, ha amaghi ihe?

Ha na-eripia ndi m dika mmadu si eri nri,

ha adighi akpokukwa Chineke.

⁵ Ma n'ebe ahu ka ha no, n'onodu oke egwu,

* **Abụ Qma 52:5** 52:5 Ya bu, ebe obibi ya

ebe ọ dighi ihe egwu na-adighi.
 Chineke fesasiri okpukpu ndi niile megidere gi;
 i mere ka ihere mee ha, n'ih i na Chineke ajula ha.

⁶ O, a sikwari na nzoputa Izrel ga-esi na Zayon puta!
 Mgbe Chineke ga-akpoghachite ndi ya n'onodu ha,
 ka Jekob nuri onu, ka Izrel nwekwaa obi utu!

Abụ Qma 54

Abụ Qma Devid. Abụ eji ubo akwara akpo. Abụ *maskil* Devid. Mgbe ndi Zif gara si Sol, "Devid o dighi ezo n'etiti anyi?"

Ekpere maka nchebe

¹ O Chineke, jiri aha gi zoputa m;
 jirikwa ike gi kpeputa m.

² O Chineke, nuru ekpere m;
 gee nti n'okwu onu m.

³ Ndi m na-amaghi na-ebuso m agha;
 ndi na-eme ihe ike na-achonapu m ndu m,
 ndi na-akpoghi Chineke ihe obula.

Sela

⁴ N'ezie, Chineke bu onye inyeaka m;
 onyenwe m bu onye na-agba m ume.

⁵ Mee ka ihe ojoo loghachikwute ndi na-ekwulu m;
 n'ime ikwesi ntukwasi obi gi, laa ha n'iyi.

⁶ Aga m eji onyinye afo ofufu churo gi aja;
 O ONYENWE ANYI, aga m eto aha gi, n'ih i na o di mma.

⁷ N'ih i na o gbaputala m site na nsogbu m niile,
 o bu anya mmeri ka m ji na-ele ndi iro m anya.

Abụ Qma 55

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ eji ubo akwara akpo. Abụ *maskil* Devid.

Ekpere nke onye enyi ya ghoro ya aghughu

¹ O Chineke, nuru ekpere m,
 agbakwala ariri m nkiti;

² naa m nti, zaakwa m.

Echiche m na-esogbu m; ana m asukwa oke ude

³ n'ih ihe onye iro m na-ekwu,

n'ih i ba mba nke ndi ajo mmadu,

n'ih i na ha na-ewetara m ntaramahuhu,
 na-akpagbu m n'ive ha.

⁴ Obi m no n'onodu oke ihe mgbu n'ime m;
 oke ujo nke onwu abiakwasila m.

⁵ Itu egwu na ahụ ima jijiji abiakwasikwala m;
 oke egwu ekpuchiela m.

6 Agwara m onwe m okwu sị, “A sịkwari na m nwere nku dika nduru!
Agaara m efelaga ebe ozo gaa zuru ike.

7 Agaara m efelaga ebe di anya,
ga noro n'ozara;

Sela

8 Agaara m eme ngwangwa gaa n'ebe mgbaba m,
ebe di anya site n'ebe ifufe siri ike na oke ifufe di.”

9 O Onyenwe anyi, gbagwojuo ndi ajo omume anya, mee ka ha ghara
ighota ihe ibe ha na-ekwu,
n'ihia na ana m ahụ ihe ike na ilu ogu n'ime obodo.

10 Ehihie na abali, ha na-ejeghari n'elu mgbidi ya;
iro na mmegbu di n'ime ya.

11 A na-ahuta akaoru ihe ila n'iyi n'ime obodo;
ihe ike na ugha ewerela onodu ha n'ime obodo.

12 A si na o bu onye iro ji m eme ihe ochi,
apuru m inagide ya;
a sika na o bu onye iro na-eweli onwe ya megide m,
apuru m izonari onwe m site n'ebe o no.

13 Maobu gi, nwoke dika m,
onye mu na ya di na mma, enyi m oma,

14 onye mu na ya na-enwe mmekorita di utu na mbu,
n'ulo Chineke,

ka anyi na-ejeghari
n'etiti oha mmadu biara ife ofufe.

15 Ka onwu biakwasị ndi iro m na mberede;
ka ha ridaa ala mmuo na ndu,
n'ihia na ihe ojo na-achota ebe onodu n'etiti ha.

16 Ma akpokuru m Chineke,
ONYENWE ANYI na-azoputakwa m.

17 N'ututu, ma n'ehihie, ma n'abali,
ka m sitere n'oke ihe mgbu, na-akpoku ya
ma o na-anukwa olu m.

18 O na-agbaputa m, mee ka m ghara imeru ahụ,
site n'agha niile e busoro m,
n'agbanyeghi n'otutu biliri megide m.

19 Chineke, onye nokwasiri n'ocheeze ya ruo mgbe ebighi ebi,
onye na-adighi agbanwe,
ga-anu olu ha, taakwa ha ahuhu,
n'ihia na ha adighi atu egwu Chineke.

Sela

20 Onye mu na ya di na mma na-emegide ndi enyi ya,
o na-emeru ogbugba ndu ya ka o ghara idi nsu.

21 Okwu onu ya di murumuru* ka bota,
ma ibu agha juru ya obi;
okwu ya niile di nro kari mmanu,

* **Abụ Qma 55:21** 55:21 Ya bu, okwu ire utu

ma ha bụ mma agha e welitere maka ibu agha.

- ²² Tụkwasi ONYENWE ANYI mkpa gi niile,
 ọ ga-agba gi ume;
 ọ gaghi ekwe
 ka ewezuga onye ezi omume.
²³ Ma gi, O Chineke, ga-adotu ndi ajo omume
 n'ime olulu nke juputara n'ire ure;
 ndi ogbu mmadu na ndi aghugho
 agaghi ebi o buladi okara ndu ha.

Ma mu onwe m, o bu na gi ka m na-atukwasi obi m.

Abụ Qma 56

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. O bu olu abụ “Nduru no n'osisi Ook di ebe di anya.” Abụ nke Devid ka eji agụ ya. Abụ miktam. Mgbe ndi Filistia nochibidoro ya n'obodo Gat.

Ekpere maka mgbaputa

- ¹ O Chineke, meere m ebere,
 n'ih na ndi mmadu ji ike na-achuso m;
 ogologo ubochi niile, ha na-ebu agha imegide m.
² Ogologo ubochi niile ndi iro m na-achuso m;
 site na nganga ha, otutu na-ebu agha megide m.
³ Ma mgbe ujo na-atu m, o bu na gi ka m na-atukwasi obi m.
⁴ N'ime Chineke onye m na-eto okwu ya,
 n'ime Chineke ka m na-atukwasi obi; ujo agaghi atu m.
 Gini ka mmadu efu puru ime m?
⁵ Ogologo ubochi niile, ha na-asughari okwu m kwuru isi;
 oge niile ka ha na-atu atumatu imeru m ahụ.
⁶ Ha na-agba izu nzuzo na-ezokwa onwe ha,
 ha na-enyochaputa nzo ukwu m niile,
 dikwa njikere inapu m ndu m.
⁷ N'ih ajo omume ha, ekwekwala ka ha gbapu;
 o Chineke, n'ime iwe gi, wedaa mba ndi a niile di iche iche n'ala.
⁸ Deputa akwa ariri m;
 chekotasia anya mmiri akwa m niile n'ime karama gi.
 O bu na ha adighi n'akwukwo ndeputa gi?
⁹ Mgbe m ga-akpoku gi maka enyemaka,
 ndi iro m ga-agbaghachi azu.
 Site n'uzo di otu a, aga m amara na Chineke nonyeere m.
¹⁰ N'ime Chineke, onye m na-eto okwu ya,
 n'ime ONYENWE ANYI, onye m na-eto okwu ya,
¹¹ n'ime Chineke ka m na-atukwasi obi; ujo agaghi atu m.
 Gini ka mmadu puru ime m?
¹² O Chineke m, n'isi m ka nkwa niile m kwere gi di;

aga m ewetara gị onyinye ekele m niile.
 13 N'ihu na i zoputala m site n'onwu,
 ma naputa ukwu m site n'iso ngongo,
 ka m nwee ike jeharịa n'ihu Chineke,
 n'ihè nke ndu.

Abụ Qma 57

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala" Devid. Abụ miktam. Mgbe o gbapuru ga biri n'ime ogba nkume n'ihu Sol.

Ntukwasị obi n'ime Chineke

1 Meere m ebere, O Chineke, meere m ebere,
 n'ihu na o bu gi ka mkpuruobi m ji mere ebe mgbaba.
 O bu na ndo nke nku gi abuo ka m ga-agbaba
 tutuu ihe mbibi ndi a agafesja.

2 Aga m akpoku Chineke nke kachasi ihe niile elu,
 Chineke na-emezuru m ihe niile na-akpa m mkpa.
 3 O na-esite n'eluigwe zidata inyeaka ma zoputa m
 na-abara ndi ahụ ji ike na-achụ m mba;

Chineke na-ezite ihunanya ya na ikwesi ntukwasị obi ya.

Sela

4 Anọ m n'etiti otutu odum;
 amanyere m ka m dina n'etiti ajo anu oha,
 umu mmadu ndi eze ha di nko dika aku na ube,
 ire ha dikwa nko dika mma agha.

5 O Chineke, ka e bulie gi elu karja eluigwe niile;
 ka ebube gi di n'elu uwa niile.

6 Ha gbasaara ukwu m ugbu,
 ihe mgbu nyituru m.
 Ha egwuola olulu n'uzo m si agafe,
 ma ha onwe ha adabala n'ime ya.

Sela

7 Obi m di njikere, o Chineke,
 obi m di njikere sikwaa ike;
 aga m abụ abụ, kkwaa egwu.

8 Teta n'ura mkpuruobi m!
 Teta, ubo akwara na une!
 Aga m akpote chi obubo.

9 O Onyenwe anyi, aga m eto gi n'etiti mba niile;
 aga m abụ abụ banyere gi n'etiti ndi niile di iche iche.

10 N'ihu na ihunanya gi di ukwu na-eru na mbara eluigwe;
 ikwesi ntukwasị obi gi na-erukwa mbara eluigwe.

11 O Chineke, ka e bulie gi elu karja eluigwe;
 ka ebube gi di n'elu uwa niile.

Abụ Qma 58

Abụ Qma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ “E bibikwala.” Abụ Devid. Abụ miktam.

Ahụhụ nke ndị na-emebi iwu

- 1 Unu ndị na-achị achị, O nweela oge unu na-ekwu ihe ziri ezi?
O nweela oge unu na-ekpe ikpe ziri ezi n’etiti mmadụ?
- 2 Mba, n’ime obi unu, unu na-echepụta mmegbu,
aka unu na-emeputa ihe ike n’elu ụwa.
- 3 O bụladị site n’omumụ, ndị ajọ omume na-akpafu;
site n’ime afọ, ha na-akpafu akpafu na-ekwusa okwu ụgha.
- 4 Ha na-agboputa nsi n’onu ha dika agwo,
na-emechi ntị ha dika ajuala ntị chiri,
- 5 nke na-adighi anụ olu onye mgbaasi na-akpoputa ya,
n’agbanyeghi otu nka onye ahụ si di.
- 6 O Chineke, tijie eze niile di ha n’onu;
o ONYENWE ANYI, doputa eze odum ndi a!
- 7 Mee ka ha sofuo dika mmiri na-asọ asọ;
mgbe ha na-eseti uta ha, mee ka onu akụ ha gbajie.
- 8 Dika ejula nke na-agbaze mgbe o na-aga n’uzo ya;
dika nwa nwuru n’afọ nne ya, ka ha ghara ihu anyanwu.
- 9 Tupu ite unu amata okpomoku nke osisi ogwu,
ma ha di ndu, ma ha kpownuru akpownu, a ga-azachapu ndi ajo omume.
- 10 Ndi ezi omume ga-enwe obi utọ mgbe a booro ha obo,
mgbe ha ga-asacha ukwu ha n’ime obara ndi ajo omume.
- 11 Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-ekwu si,
“N’ezie, a na-akwughachi ndi ezi omume ugwo;
n’ezie, e nwere Chineke onye na-ekpe uwa ikpe.”

Abụ Qma 59

Abụ Qma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Devid. Abụ miktam nke eji olu abụ “E bibikwala,” abụ. Mgbe Sọl zipurụ ndị ikom ka e chee ụlọ Devid nche n’ihi igbu ya.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O Chineke, site n’aka ndi iro m gbaputa m,
chebe m site n’aka ndi na-ebili imegide m.
- 2 Gbaputa m site n’aka ndi na-eme ajo ihe,
zopotakwa m site n’aka ndi ogbu mmadu.
- 3 Lee ka ha siri zoo onwe ha n’ihi inapu m ndu!
Ndi na-eme ihe ike na-agba izu megide m,
o ONYENWE ANYI, ma o bughị n’ihi ihe m mere maobu mmehie m.
- 4 Mgbe o na-adighi ihe ojoo m mere, ma lee ha di njikere imegide m.
Bilie, bja nyere m aka; lee ihe ojoo dakwasiri m!
- 5 Gi, ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile,
gi onye bu Chineke nke Izrel,
kpotee onwe gi ita mba niile di iche iche ahuhu;

e gosikwala ndị na-ezube nzube ojọọ obi ebere.

Sela

- ⁶ N'anyasị, ha na-alaghachi,
na-eme mkpọtụ dika ụmụ nkita
mgbe ha na-akpagharị n'ime obodo.
- ⁷ Lee ihe ha si n'ọnu ha na-aghuputa,
okwu si n'ọnu ha na-agbuputa di nkọ dika mma agha,
ha na-asikwa, "Onye puru inu ihe anyi na-ekwu?"
- ⁸ Ma gi ONYENWE ANYI, na-achị ha ọchị;
i na-akwa mba ndi a niile emo.
- ⁹ O, gi onye bu ike m, ana m ele anya gi;
gi, o Chineke, bu ebe mgbaba m e wusiri ike.
¹⁰ Chineke m, onye m tukwasiri obi.

Chineke ga-ebutere m uzo
mekwaa ka m chia ndi niile na-ekwulu m ọchị.

¹¹ O Onyenwe anyi na ota anyi, egbukwala ha,
ma o bughị ya, ndi m ga-echefu.

Were ike gi mee ka ha wagharia, *
wedakwaa ha n'ala.

¹² Ka e jide ha n'ime nganga ha,
n'ihie mmehie si ha n'ọnu na-aputa,
na n'ihie okwu onu ha.

N'ihie okwu obubu onu ha na okwu ugha ha,
¹³ jiri iwe oku repia ha,
repia ha ruo mgbe ha ga-agho ntụ.

Mgbe ahụ, a ga-amata ruo na nsotu nke uwa,
na Chineke na-achị Jekob.

- ¹⁴ N'anyasị ha na-alaghachi;
na-eme mkpọtụ dika ụmụ nkita,
mgbe ha na-akpagharị n'ime obodo.
- ¹⁵ Ha na-awaghari na-achọ nri,
na-etikwa mkpu ma o buru na afo ejughị ha.
- ¹⁶ Ma aga m abụ abụ banyere ike gi,
n'ututu aga m abụ abụ banyere ihunanya gi;
i bu ebe mgbaba m e wusiri ike,
ebe mgbaba m n'oge nsogbu.
- ¹⁷ O, gi onye bu ike m, ana m abuku gi abụ otuto;
gi, o Chineke, bu ebe mgbaba m e wusiri ike,
Chineke m, onye m na-adabere.

Abụ Ọma 60

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. O bu olu abụ eji ekwe "Okoko lili nke Ogbugba Ndu." Abụ miktam nke Devid maka izi ihe. Mgbe o lusoro

* **Abụ Ọma 59:11** 59:11 Were ike gi hopu ha

Aram Naharaim na Aram Zoba ọgụ, nakwa mgbe Joab lughachitara, tigbuo nari ndi Edom iri n'abuo na Ndagwurugwu Nnu.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O Chineke, i julà anyi, i tiwawo anyi n'ike; i wesola anyi iwe, ugbu a, kpoghachi anyi.
- 2 I meela ka ala a maa jijiji, i dowakwala ya; mezie ntiwa ya niile, n'ihì na o na-ama jijiji.
- 3 I meela ka ndi gi gabiga onodu ihe isi ike; i nyela anyi mmanya nke mere ka anyi na-adagharì.
- 4 Ma nye ndi na-atu egwu gi, i weliela otu okoloto nke a ga-agbasa n'ihì eziokwu imegide uta nke ndi iro.

Sela

- 5 Were aka nri gi zoputa anyi ma nyere anyi aka, ka a gbaputa ndi i huru n'anya.
- 6 Chineke esitela n'idi nsọ ya kwuo, si,
"N'onodu onu nke mmeri, aga m ekesa Shekem,*
tukwaa Ndagwurugwu Sukot n'ihe otutu nyepu ya.
- 7 Gilead bu nke m,† otu a kwa, Manase bukwa nke m;‡
Ifrem bu okpu igwe m,
Juda bu mkpara eze m.
- 8 Moab bu efere ikwo aka m,
aga m atusa akpukpoukwu m n'elu Edom;
n'elu isi Filistia, ana m eti mkpu mmeri."
- 9 Onye ga-akporo m gaa n'obodo e wusiri ike?
Onye ga-edu m gaa Edom?
- 10 O bughi gi, O Chineke? Gi onye juru anyi,
onye na-adighi esokwa ndi agha anyi aga agha?
- 11 Nyere anyi aka ka anyi puo n'aka ndi iro,
n'ihì na inyeaka mmadu bu ihe efu.
- 12 Site na Chineke, anyi ga-enwe mmeri,
o ga-azopia ndi iro anyi niile n'ala.

Abụ Qma 61

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ oma Devid nke eji ubo akwara akpo.

Ekpere nke onye no na nsogbu

- 1 Nuru akwa m, O Chineke,
gee nti n'ekpere m.
- 2 Ana m akpoku gi site na nsotu nke uwa,
ana m akpoku gi mgbe obi m na-ada mba;
duru m gaa n'oke nkume ahụ nke kariji m elu.
- 3 N'ihì na i buriji ebe mgbaba m,
na ulo ahụ dikariji elu, sie ike imegide onye iro ahụ.*

* **Abụ Qma 60:6** 60:6 Shekem bu isi obodo ochichi mbu ndi Izrel. Jen 12:6 † **Abụ Qma 60:7** 60:7 Gilead, bu ala ndi di n'akuku owuwa anyanwu obodo ahụ. Jos 13:24-32 ‡ **Abụ Qma 60:7** 60:7 Manase, bukwa ala ndi di n'akuku owuwa anyanwu obodo ahụ. Jos 13:24-32

* **Abụ Qma 61:3** 61:3 Ilu 18:10

4 Ọ na-agụ m ibi n'ụlọ ikwu gị ruo mgbe ebighị ebi,
ka m gbaba, zere ndụ n'okpuru nku gị abụọ.

Sela

5 N'ihì na gị onwe gị, Chineke, anụla nkwa niile m kwere;
i nyela m ihe nketa nke ndị na-atụ egwu aha gị.

6 Tụkwasi ọtụtụ ụbọchị na ndụ eze,
mee ka afọ ya ruo ọtụtụ ọgbọ.

7 Kwere ka ọ nọrọ n'ocheeze n'ihu Chineke ruo mgbe ebighị ebi;
zidata ihunanya gị na ikwesi ntụkwasi obi gị, ka ha na-echezikwa
ya.

8 Mgbe ahụ, aga m abụ abụ otuto nye aha gị, ruo mgbe ebighị ebi.
Aga m emezukwa nkwa m kwere gị ụbọchị niile.

Abụ Qma 62

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ Qma Devid.

Inogide n'okwukwe

1 Ọ bụ naanị n'ime Chineke ka mkpuruobi m na-achọta izuike.
Nzọpụta m na-esite na ya na-abịa.

2 Naanị ya bụ oke nkume m na nzọpụta m;
ọ bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, agaghị m ama jijiji n'ọnọdu m.

3 Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-ebuso agha megide nwoke a?
Unu niile, unu choro ikwatu ya,
ebe ọ bụ naanị mgbidi na-ada ada, mgbidi na-esighi ike e ji osisi
wuo?

4 Ha ekpebiela
isite n'ọnọdu ya di elu kwatuo ya;
okwu ugha na-atọ ha uto.

Ha na-eji onu ha na-agozi,
ma n'ime obi ha, ha na-abu onu.

Sela

5 O mkpuruobi m, chota ezumike naanị n'ime Chineke;
olileanya m na-esite na ya na-abịa.

6 Naanị ya bụ oke nkume m, na onye nzọpụta m.
Naanị ya kwa bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, agaghị m ama jijiji
n'ọnọdu m.

7 Nzọpụta m na nsopuru m dabeere na Chineke,*
Ọ bụ oke nkume m, ebe mgbaba m.

8 Tụkwasi n'ụlọ ya obi mgbe niile, unu ndi mmadu;
kwuputaranu ya obi unu,
n'ihì na Chineke bụ ebe mgbaba anyi.

Sela

9 Ndi nta n'etiti umu mmadu bu naani otu nkuume,
ndi ukwu bu naani ugha;
o buru na a tuo ha n'ihe otutu, ha bu ihe efu;

* **Abụ Qma 62:7** 62:7 Maobu, Chineke nke kachasi ihe niile elu, bu nzoputa m na uguwu m

ha niile bụ naanị otu nkuume.
 10 Unu atụkwasi obi unu n'iji aka ike kpata ego,
 maobu tukwasi olileanya unu n'ihe e zuru ezu;
 akụ unu nwere ike muba, unu atụkwasi ha obi.

11 Chineke ekwuola otu ihe,
 ihe abụọ ka m nuru:
 "Na gi, O Chineke, di ike,
 12 na gi, Onyenwe anyi, juputara n'ihunanya.
 N'ezie, i ga-akwughachi onye obula
 dika oru ya si di."

Abụ Ọma 63

Abụ Ọma Devid, mgbe o nọ n'ozara Juda.

Onye ihe Chineke na-agusi aguu ike

- 1 O Chineke, i bu Chineke m,
 e ji m obi m niile na-achọ gi;
 akpiri na-akpo mkpuruobi m nku,
 anu ahụ m na-achosi gi ike,
 n'ala kporo nku na nke ida mba
 ebe mmiri na-adighi n'ime ya.
- 2 Ahula m gi n'ulonso gi,
 hukwa ike gi na ebube gi.
- 3 N'ih na ihunanya gi di mma kari ndu,
 aga m eji egbugbere onu m jaa gi mma.
- 4 Ogologo ubochi m niile ka m ga-eto gi,
 aga m eweli aka m abuo elu kpokuo aha gi.
- 5 Mkpuruobi m ga-enwe afo ojuju dika onye ji ezi nri rijuo afo;
 aga m eji egbugbere onu juputara n'abu too gi.
- 6 N'elu ihe ndina m, ana m echeta gi,
 ana m atughari uche n'ihe banyere gi, ogologo abali niile.
- 7 N'ih na i bu onye inyeaka m,
 ana m abụ abụ n'okpuru ndo nke nku gi.
- 8 Mkpuruobi m na-arapara gi n'ahu;
 aka nri gi na-ejigide m.
- 9 A ga-ala ndi na-achọ ndu m n'iyi;
 ha ga-arida ruo ebe omimi nke uwa.
- 10 A ga-eji mma agha laa ha n'iyi,
 ha ga-abukwa nri nye nkita ohia.
- 11 Ma eze ga-anuri onu n'ime Chineke;
 ndi niile na-eji aha Chineke anu iyi ga-eto ya,
 ma a ga-eme ka onu ndi niile na-agma ugha dere duu.

Abụ Ọma 64

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka nchekwa

- 1 Nụrụ olu m O Chineke, mgbe m na-akọsara gị ihe na-esogbu m.
Chebe ndụ m site n'aka ndị iro m.
- 2 Zopu m puo n'izu nzuzo niile nke ndị ojoo,
site n'atumatụ ndị na-eme ajo ihe.
- 3 Ha na-amụ ire ha dika e si amụ mma agha,
na-agbapụ okwu dika àkụ ojoo.
- 4 Ha na-agba onye na-enweghị ihe o mere àkụ site n'ebe nzuzo,
na mberede ka ha na-agba ya, na-atughị egwu.
- 5 Ha na-agbarịta ibe ha ume na-atumatụ ojoo,
ha na-ekwu banyere isi onya ha na nzuzo,
ha na-asị, "Onye ga-ahụ ya*?"
- 6 Ha na-atuputa atumatụ ojoo na-asị,
"Anyị echeputala atumatụ zuruoke!"
N'ezie, uche na obi mmadụ dị aghugho.
- 7 Ma Chineke ga-agba ha àkụ,
na mberede ka a ga-etida ha.
- 8 O ga-atugharị okwu onụ ha megide ha,
mee ka ha laa n'iyi;
ndị niile hụrụ ha ga-efufe isi ha n'ikwa emo.
- 9 Mmadụ niile ga-atụ egwu,
ha ga-ekwuputa orụ niile nke Chineke,
ma tugharịa uche nke ọma banyere ihe o mere.
- 10 Ndị ezi omume ga-añurị onụ n'ime ONYENWE ANYỊ,
ha ga-agbabakwa n'ime ya;
ndị niile obi ha ziri ezi ga-anyakwa isi n'ime ya.

Abụ Ọma 65

Abụ Ọma dirị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Otu Abụ.

Idi mma na idi ike nke Chineke

- 1 I kwesiri otuto, O Chineke, n'ime Zayon;
ọ bụ gị ka anyị ga-emezuru nkwa anyị,
- 2 O gị onye na-anụ ekpere,
ọ bụ gị ka mmadụ niile ga-abiakwute,*
- 3 Mgbe mmehie na-anyigbu anyị,
ị gbaghara anyị njehie anyị niile.
- 4 Ngozi na-adirị ndị ahụ ị hoputara,
ka ha bjaruo nso, ibi n'ebe obibi gị!
E ji otutu ezi ihe nke ulo gị, nke ulonso ukwu gị,
mee ka afo ju anyị.
- 5 O Chineke, Onye nzoputa anyị,
i ji oru ezi omume di oke egwu na-aza anyị,
i bu olileanya ndi niile bi na nsotu nke uwa,

* **Abụ Ọma 64:5** 64:5 Maobu, onye ga-ahụ anyị * **Abụ Ọma 65:2** 65:2 Ajz 66:23

- na osimiri niile dị ebe dị anya,
 6 onye ji ike ya kpụọ ugwu niile,
 ebe i yikwasiri onwe gi ike dika ngwa agha,
 7 onye mere ka ụda olu oke osimiri niile
 na ụda olu ebili mmiri,
 na ogbaaghara mba niile deere duu.
 8 Ụwa niile juputara n'itunanya n'ih i oru ebube gi niile,
 n'ebe chi na-abo, ebe anyanwu na-ada,
 ka i na-akpolite abụ onu.
- 9 I na-elekota ala na-agba ya mmiri;
 i na-eme ka o buru ala di mma.
 Isi iyi Chineke adighi ata ata,
 n'ih i nye ndi mmadu mkpuru ubi,
 n'ih i na o bu otu a ka i chorọ ka o diri.
 10 I na-eme ka mmiri juputa n'ala a korọ akọ mee ka elu aja a korọ
 akọ di larii;
 i na-eji mmiri ozuzo eme ka o di nro, na-agozikwa ihe ndi
 akunyere na ya.
 11 I na-eji owuwe ihe ubi bara uba kpukwasị afo obula dika okpueze,
 ugbọ na-ebu ihe owuwe ubi na-ejubiga oke.
 12 Ala ebe ahijia na-epu n'ozara na-eputa n'ahijia ndu,
 e yikwasiri ugwu niile obi utọ dika uwe.
 13 E were igwe anu ulo kpuchie n'elu ala niile ebe ahijia di ndu puru,
 oka kpuchikwara ndagwurugwu niile;
 ha na-eti mkpu onu na-abukwa abụ.

Abụ Qma 66

Abụ diri onyeisi abụ. Otu Abụ. Abụ Qma.

Abụ ekele

- 1 Ụwa niile, jirinụ onu tikuo Chineke!
 2 Buo abụ banyere ebube aha ya;
 meenu ka otuto ya buru ihe di ebube!
 3 Gwa Chineke okwu si ya, "Lee ka oru gi niile si di oke egwu!
 Ike gi di nnoo ukwu,
 ya mere ndi iro gi, na-ada n'ihu gi n'ih i ujo.
 4 Ndi niile bi n'uwa na-akpo isiala nye gi;
 ha na-abuku gi abụ otuto,
 ha na-abu abụ otuto nye aha gi."

Sela

- 5 Bja lee ihe Chineke mere,
 udi oru oke egwu o na-aru n'ih i mmadu!
 6 O mere ka osimiri ghoo ala akoro,*
 ha ji ukwu si n'etiti osimiri gafee†;
 bianu ka anyi nuria n'ime ya.
 7 O na-achị ruo mgbe ebighi ebi site n'ike ya,
 anya ya na-elekwa mba niile,
 ka ndi nupu isi ghara ifuli onwe ha elu megide ya.

* **Abụ Qma 66:6** 66:6 Qpu 14:22 † **Abụ Qma 66:6** 66:6 Jos 3:14-16

Sela

- 8 Toonu Chineke anyị, unu mmadụ niile,
kwere ka a nụ ụda otuto ya;
- 9 O chebela ndụ anyị,
ma mee ka ụkwụ anyị ghara imịchapụ.
- 10 N'ihì na ọ bụ gị, O Chineke, nwara anyị;
ị nuchara anyị dika ọlaocha.
- 11 Ị kpobatarara anyị n'ụlọ mkpọrọ,
ma bokwasị ibu dị arọ n'azụ anyị.
- 12 Ị kwere ka ndị mmadụ rịa anyị elu;
anyị esitela n'ime ọkụ na n'ime mmiri gafee.
Ị kpobatala anyị ebe anyị nwezuru ihe niile.
- 13 Aga m e ji aja nsure ọkụ bata n'ime ụlọnsọ ukwu gị,
imezu nkwa m kwere gị
- 14 n'ihì na nke a bụ ihe m ji ọnụ m kwuo,
ọ bụkwa nke a ka egbugbere ọnụ m kwuputara na m ga-eme n'oge
nsogbu m.
- 15 Aga m eji anụ ndị gbara abụba chụọrọ gị aja,
ya na aja onyinye nke ọtụtụ ebule;
Aga m achụkwa aja onyinye nke ọtụtụ oke ehi na mkpi.

Sela

- 16 Bjanụ nụrụ, unu niile na-atụ egwu Chineke;
ka m kọrọ unu ihe o meere m.
- 17 Eji m ọnụ m kpọkuo ya;
otuto ya dị m n'ire.
- 18 Ọ bụrụ na mmehie na-amasị m n'ime obi m,
Onyenwe anyị agaraghị ege m ntị;
- 19 ma Chineke gere ntị n'ezie,
nụrụkwa olu arịrịọ m.
- 20 Otuto dirị Chineke,
onye na-ajughị ekpere m
maọbụ ghara izi m ihunanya ya!

Abụ Qma 67

Abụ Qma dirị onyeisi abụ. Abụ eji ụbọ akwara akpọ. Abụ Qma. Otu Abụ.

Abụ ekele

- 1 Ka Chineke meere anyị amara ma gozie anyị,
ma mee ka ihu ya chakwasị anyị.*
- 2 Ka a mara ụzọ gị niile n'ụwa,
marakwa nzoputa gị n'etiti mba niile.
- 3 Ka mmadụ niile too gị, O Chineke;
ka mmadụ niile too gị.
- 4 Ka mba niile nūrja ma bụọ abụ ọnụ,

Sela

* **Abụ Qma 67:1** 67:1 Ọnụ 6:25

n'ihì na ì na-eji ikpe ziri ezi na-achị ndị mmadụ,
na-edukwa mba niile nke ụwa.

Sela

⁵ Ka mmadụ niile too gi, O Chineke;
ka mmadụ niile too gi.

⁶ Mgbe ahụ, ala ga-amịputa ihe owuwe ubi ya,
Chineke, onye bụ Chineke anyị, ga-agozikwa anyị.
⁷ Chineke ga-agozị anyị,
nsọtụ niile nke ụwa ga-atụ egwu ya.

Abụ Qma 68

Abụ Qma dịrị onyeisi abụ. Nke Devid. Abụ Qma. Otu Abụ.

Chineke nke ụwa niile

- ¹ Ka Chineke bilie, ka ndị iro ya buru ndị a chusasiri;
ka ndị iro ya site n'ihu ya gbalaga.
- ² Dika ikuku si achusa anwuru oku,* sikwa otu a chusaa ha.
Dika mmanu na-ehi ura si agbaze n'oku,
ka ndị na-eme ihe ojoo laa n'iyi n'ihu Chineke.
- ³ Ka ndị ezi omume buru ndị nwere obi uto,
ma nuri n'ihu Chineke;
ka ha buru ndị nwere obi uto, juputakwa n'onu.
- ⁴ Bukuo Chineke abụ, bukuonu aha ya abụ otuto,
toonu onye na-agba igwe ojii dika inyinya,
ONYENWE ANYI bụ aha ya, nuri onu n'ihu ya.
- ⁵ O bụ nna ndị nke na-enweghi nna, onye na-ekpechitere ndị di ha
nwuru anwu onu ha,
onye a bụ Chineke, onye bi n'ebe ya di nsọ.
- ⁶ Chineke na-eme ka ndị naani ha nọ nwee ezinaulo,
o na-eji ibu abụ duputa ndị nọ n'ulo mkporo,
ma ndị nnupu isi ka o na-eme ka ha biri, n'ala kporo nku.
- ⁷ Mgbe i buteere ndị gi uzo, O Chineke,
mgbe i gabigara n'ala togboro n'efu,
- ⁸ elu ụwa mara jijiji, eluigwe wupuru mmiri ozuzo,
n'ihu Chineke, Onye Sainai,
n'ihu Chineke, Chineke nke Izrel.
- ⁹ I nyere mmiri ozuzo n'ebe o di ukwu, O Chineke,
i tutere ihe nketa gi nke ike gwuru.
- ¹⁰ Ndị gi biri n'ime ya,
site n'oke akunuba gi, O Chineke, i roputaara ndi ogbenye mkpa
ha.
- ¹¹ Onyenwe anyi kposara okwu ahụ,
onugogu ndi inyom kwusara ya bu igwe di otutu;
- ¹² ndi eze na ndi agha ha ji oso gbalaa;
ndi mmadu kere ihe a dotara n'agha, n'ime omuma ulo ikwu.

Sela

* **Abụ Qma 68:2** 68:2 Hos 13:3

- 13 Ọ bụladị mgbe ị na-arahụ ụra n'etiti ọgba atụrụ,
nku abụọ nke nduru m bụ ihe e ji ọlaocha kpuchie,
jirikwa ọlaedo nke na-enwuke kpuchie abụba ya.
- 14 Mgbe Onye pụrụ ime ihe niile chụsasịrị ndị eze bi n'ala a,
ọ dị ka snoo dara n'elu Zalmon.
- 15 Ugwu Bashan, ugwu mara mma nke ukwuu,
ugwu Bashan, ugwu nwere n'elu ya ọtụtụ ugwu dị iche iche.
- 16 Gị ugwu nwere ọtụtụ ugwu, gini mere i ji ele anya site n'ekworo
n'ugwu Chineke ọjọrọ ị bụ ebe ọ ga-anọ chia,
ebe ONYENWE ANYỊ n'onwe ya ga-ebi, ruo ebighị ebi?
- 17 Onuogugụ ụgbọ agha Chineke dị iri puku kwurụ puku, a pughị iguta
ha;
ha dịkwa puku kwurụ puku;
Onyenwe anyị sitere Sainai bata n'ụlonsọ ya.
- 18 Mgbe i rigoro gaa n'elu,[†]
i duuru ndị a dotara n'agha[‡];
ị natara onyinye dị iche iche n'aka ndị mmadụ,
ọ bụladị n'aka ndị na-enupu isi,
ka gi, O ONYENWE ANYỊ Chineke, biri n'ebe ahụ.
- 19 Otuto dirị Onyenwe anyị, Chineke anyị, na Onye Nzọpụta anyị,
Onye na-ebu ibu arọ anyị ụbọchị niile.
- Sela
- 20 Chineke anyị bụ Chineke na-azọpụta;
mgbaputa pụọ n'ọnwu na-esite n'aka Onye kachasi ihe niile elu,
bụ ONYENWE ANYỊ.
- 21 N'ezie, Chineke ga-egwepịa isi ndị iro ya niile,
isi ndị niile na-aga n'ihu ibi ndụ mmehie.
- 22 Onyenwe anyị kwuru si, "Aga m esite na Bashan kpọlata ha,
aga m adọpụta ha site n'ebe omimi nke osimiri,
- 23 ka unu nwee ike saa ukwu unu n'ime ọbara ndị iro unu,
ka ire nkita unu niile ketakwa oke nke ha."
- 24 O Chineke, ahụla igwe ahiri mmadụ ndị na-eso gi,
bụ igwe ahiri mmadụ nke so Chineke m, na Eze m na-aba n'ebe
nsọ ahụ.
- 25 Ndị na-abụ abụ nọ n'ihu, ndị na-eti egwu, na-eso ha n'azụ;
umụ agboghọ na-akpọ ụbọ sokwa ha.
- 26 Too Chineke n'etiti nzuko ukwuu ahụ;
toonu ONYENWE ANYỊ n'etiti nzuko umụ Izrel.
- 27 Lee Benjamin bụ agburu dikarisiri nta, ka ọ na-edu ha,
lekwa igwe umụ ndị eze Juda
na nke Zebulun na Naftali.
- 28 O Chineke, kpọlite ike gi;
mee ka ike gi pụta ihè, O Chineke, dika i mere na mbụ.
- 29 N'ihì ụlonsọ ukwu gi nke dị na Jerusalem,
ndị eze ga-ewetara gi onyinye dị iche iche.

[†] **Abụ Qma 68:18** 68:18 Mak 16:19; Orụ 1:9; Kọl 3:1 [‡] **Abụ Qma 68:18** 68:18 Nkp 5:12; Efe 4:8

³⁰ Baara anụ ọhịa ahụ zoro n'etiti riidi mba,
 igwe oke ehi nọ n'etiti ụmụ ehi nke mba niile.
 Site na nweda n'ala, ka o wetara ị ogbe ọlaocha.
 Chụsasịa mba niile, bụ ndị na-enwe mmasị n'ibu agha.

³¹ Ndị nnochị anya obodo, ga-esite n'Ijịpt bịa,
 Kush ga-etinye onwe ya n'okpuru Chineke.

³² Bụkuo Chineke abụ, unu alaeze niile nke ụwa,
 bụkuo Onyenwe anyị abụ otuto,

³³ Bụọ abụ nye onye na-agba ịnyịnya n'eluigwe, e, ọ bụladi eluigwe
 nke ịrị site na mgbe ochie,
 onye olu ike ya ịka egbe eluigwe.

³⁴ Kwusaa ike Chineke,
 onye ịdị ukwu nke ịma mma ya na-ekpuchi Izrel,
 onye ike ya ịdị n'eluigwe.

³⁵ O Chineke, ị ịdị oke egwu n'ime ụlọnsọ ị;
 Chineke nke Izrel na-enye ndị ya ume na ike.

Toonu Chineke!

Abụ Qma 69

Abụ Qma ịrị onyeisi abụ. Eji olu abụ "Okoko Lili." Abụ Devid.

Ekpere maka nnapụta

¹ O Chineke, zọpụta m,
 n'ihị na mmiri abịaruola m n'olu.

² Ana m emikpu n'ururọ ebe ị omimi,
 e nwekwaghị ebe ịzọkwasi ụkwụ ị.

Abịala m n'ebe mmiri ị omimi;
 uju mmiri na-achọkwa ikpuchigide m.

³ Akpịrị akpọla m nkụ;
 ike agwula m ebe m na-akpọ oku maka enyemaka.

Anyan m agbaala ọchịchịrị
 ebe m na-ele anya Chineke.*

⁴ Ndị kpọrọ m asị n'efu ị ukwu
 karịa agịrị isi ị m n'isi.

Ndị na-achọ ịla ndụ m n'iyi ị ukwu,
 bụ ndị hōrōrō ịbụ ndị iro m, mgbe ọ na-adighị ihe ọbụla m mere
 ha.

Ha nōgidesiri m ike mee ka m nyeghachi
 ihe m na-ezughị n'ohi.

⁵ Ị, Chineke, ị maara enweghị uche m niile;
 ikpe ọmụma m abughị ihe zoro ezo n'ihu ị.

⁶ Ekwela ka ihere mee ndị
 na-atụkwasi ị obi n'ihị m,
 O Onyenwe m, ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile;
 ka ndị na-achọ ị

* **Abụ Qma 69:3** 69:3 Abụ 119:82,123

- ghara ibụ ndị a ga-eme ihe ihere n'ihu m,
O Chineke nke Izrel.
- 7 O bụ n'ihu gị ka m na-anagide ikwa emo,
ihere ekpuchiela m ihu.
- 8 Abụ m obia n'ebe ụmụnna m nọ,
n'ebe ụmụnne nọ, abụ m onye mba ozo.
- 9 N'ihu na ihe gbasara ulọ gị na-anụ m oku n'obi,
ita uta niile nke ndị na-akparị gị adakwasila m.
- 10 Mgbe m na-ebe akwa na-ebukwa onu,
ha kpariri m n'ihu na m na-eme nke a.
- 11 Mgbe m yikwasiri uwe iru uju m,
a ghorọ m ihe ha ji eme ihe ochi.
- 12 Ndi na-anọ onodu ala n'onu uzọ ama, na-akwa m emo, na-ako m
onu,
abụ m isi abụ nke ndi na-anubiga mmanya oke na-abu.
- 13 O ONYENWE ANYI, ana m akpoku gị n'ekpere,
n'oge ihuoma gị;
na oke ihunanya gị, O Chineke m,
zaa m n'eziokwu nke nzoputa gị.
- 14 Doputa m site n'ururo,
ekwela ka m mikpuo;
zoputa m site n'aka ndi kporo m asi,
site na mmiri miri emi.
- 15 Ekwela ka uju mmiri kpuchie m,
maobu ka ebe di omimi loda m,
ma o bukwanu ka olulu lomie m, kpuchie m n'ime onu ya.
- 16 O ONYENWE ANYI, zaa m, site n'idi mma nke ihunanya gị,
n'ime idi ukwu nke oke ebere gị, chee m ihu.
- 17 Ezonarila mu bu ohu gị ihu gị.
Ano m na nsogbu, mee ngwangwa zaa m!
- 18 Bja m nso zoputa m.
Gbaputa m site n'aka ndi iro m.
- 19 I maara ihe niile banyere ihe ochi ha ji m mee, mweda n'ala m na
ihe ihere:
ndi iro m niile nokwa gị n'ihu.
- 20 Ochi ha na-achi m etiwaala m obi,
ma hapu m n'onodu enweghi inyeaka.
Elere m anya onye ga-emere m ebere, ma o dighi onye obula m huru;
lee anya ndi ga-akasi m obi, ma o dikwaghi onye m chotara.
- 21 Ha tinyere oluilu n'ime nri m,
nyekwa m mmanya gbara uka ka m nuo.
- 22 Ka tebul e debere n'ihu ha ghorọ ha onya;
ka o buru ha ihe ibo obo mgbe ha no n'udo ya ghorọ ha onya
igbudu.
- 23 Ka anya ha gbaa ochichiri, ka ha gharakwa ihu uzọ ozo,
mekwa ka ukwu ha na-ama jijiji mgbe niile.
- 24 Wukwasị ha oke iwe gị,

- ka iwe gi di oku zute ha.
 25 Ka ebe obibi ha togboro n'efu,
 ka mmadu obula gharakwa ibi n'ime ulo ikwu ha.
 26 Ha na-akpagbu ndi ahụ i meruru ahụ,
 na-ekwukwa banyere ihe mgbu ndi ahụ i kwohiara ahụ.
 27 Boo ha ebubo ajo omume tukwasị n'elu ajo omume,
 ekwekwala ka ha keta oke na ezi omume† gi.
 28 Mee ka e hichapu aha ha site n'akwukwo nke ndu,
 ka a hapu idekota aha ha na nke ndi ezi omume.
 29 Anọ m n'ufu na ihe mgbu,
 O Chineke, mee ka nzoputa gi kpuchie m.
 30 Aga m eji ibu abụ too aha Chineke,
 jirikwa ekele bulie ya elu.
 31 Nke a ga-atọ ONYENWE ANYI uto kariya oke ehi,
 kariya oke ehi, nke mpi ya na ukwu ya ka di.
 32 Ndi ogbenye ga-ahụ ya ma nuriakwa onu;
 unu ndi na-achọ Chineke, ka obi unu na-adi ndu.
 33 ONYENWE ANYI na-anu ekpere ndi no na mkpa,
 o naghị eledakwa ndi ya a dotara n'agha anya.
 34 Ka eluigwe na uwa too ya,
 osimiri niile na ihe niile bi n'ime ha.
 35 N'ihu na Chineke ga-azoputa Zayon;
 o ga-ewughari obodo niile nke Juda.
 Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-ebi n'ime ya, mee ya ihe nweta ha.
 36 Umụ ndi na-ejere ya ozi ga-eketa ya,
 ndi huru aha ya n'anya ga-ebikwa ebe ahụ n'ime ya.

Abụ Qma 70

Abụ Qma diri onyeisi abụ. Nke Devid. Aririọ.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O Chineke, gbata oso bja zoputa m,
 O ONYENWE ANYI, bja ngwangwa inyere m aka.
 2 Ka ndi niile na-achọ inapu m ndu m,
 buru ndi a ga-etinye n'onodu ihere na ogbaaghara.
 Ka ndi o na-amasi ihu ila n'iyi m
 laghachi azu n'ihere.
 3 Ka ndi ahụ na-asị m, "Ehee! Ehee!"
 laghachi azu n'ihu ihere ha.
 4 Ma ka ndi niile na-achọ gi
 nuria onu, nweekwa obi uto n'ime gi,
 ka ndi ahụ huru nzoputa gi n'anya na-ekwu mgbe niile,
 "ONYENWE ANYI di ukwu."
 5 Ma mu onwe m bu ogbenye na onye no na mkpa;
 O Chineke, mee ngwangwa bjakwute m.

† **Abụ Qma 69:27** 69:27 Maqbu, nzoputa

Ị bụ onye inyeaka m na onye mgbapụta m;
O ONYENWE ANYỊ, anọla ọdụ ịbịa.

Abụ Ọma 71

Ekpere maka ndụ ogologo

- 1 ONYENWE ANYỊ, n'ime gị ka m gbabara izere ndụ;
ekwela ka ihere mee m.
- 2 Site n'ezi omume gị, gbapụta m, mee ka m nwere onwe m;
tọọ ntị gị n'ala nūrụ olu m ma zọpụta m.
- 3 Ghọrọ m oke nkume nke ebe mgbaba,
ebe m nwere ike ịgbaba mgbe ọbụla;
nye iwu maka nzọpụta m,
n'ihhi na ị bụ oke nkume m na ebe m e wusiri ike.
- 4 O Chineke m, site n'aka ndị ajọ omume na ndị mmadụ na-eme ihe
ọjọọ,
ndị afo tara mmiri, gbapụta m.
- 5 N'ihhi na gị onwe gị burijị olileanya m, Onyenwe m ONYENWE ANYỊ,
ntụkwasi obi m site na mgbe m bụ nwantakiri.*
- 6 Ọ bụ gị ka m tükwasiri obi, site n'oge amuru m;
gị onwe gị weputara m site n'afọ nne m.
Aga m anogide na-eto gị.
- 7 Adịla m ka ihe ama nye otutu mmadụ,
ma ị bụ ebe mgbaba m siri ike.
- 8 Onụ m juputara n'otuto gị,
ọ na-ekwuputa ima mma gị ogologo ubochi niile.
- 9 Agbakutala m azu mgbe m mere agadi;
ahapukwala m mgbe ike adighikwa m.
- 10 N'ihhi na ndi iro m na-ekwu okwu megide m;
ndi ahụ na-achọ igbu m na-agbarita izu nzuzo.
- 11 Ha na-asị, "Chineke agbakutala ya azu;
chuo ya oso, jidekwa ya,
n'ihhi na o nweghi onye obula ga-agbaputa ya."
- 12 O Chineke, anola m ebe di anya;
O Chineke m, bịa ngwangwa nyere m aka.
- 13 Ka e were ihere kpuchie ndi na-ebo m ebubo ugha;
ka ihere na nleda anya buru ihe ga-ekpuchi
ndi ahụ na-achọ imeru m ahụ.
- 14 Ma mu onwe m ga-anogide na-enwe olileanya mgbe niile;
aga m eto gị mgbe niile kariya otu m toro gị na mbu.
- 15 Onu m ga-ekwu banyere ezi omume gị
na nzoputa gị ogologo ubochi niile,
o bu ezie na-amaghi m otutu ya.
- 16 Aga m abia kwusaakwa idi ukwu oru gị niile, Onyenwe m ONYENWE
ANYI,
aga m ekwusa ezi omume gị, e, naani nke gị.

* **Abụ Ọma 71:5** 71:5 Jer 14:8; Jer 17:7,13

- 17 O Chineke, site na mgbe m bụ nwantakiri, i kuzielera m ihe, ruo taa, ana m ekwuputa banyere oru ebube gi niile.
- 18 O Chineke m, o buladi mgbe m mere agadi, mgbe isi awo juru m isi, ahapula m, tutu ruo mgbe m ga-ekwuputa ike gi nye ogbo nke na-abia, na idi ike gi nye ndi niile na-abia n'oge di n'ihu.
- 19 O Chineke, ezi omume gi na-eru n'eluigwe, gi onye merela otutu ihe di ukwu. O Chineke, onye di ka gi?
- 20 N'agbanyeghi na i meela ka m gabiga otutu nsogbu nke di ilu, i ga-atute ndu m ozo; site n'ebe di omimi nke uwa, i ga-adokpuputa m ozo.
- 21 I ga-eme m ka m diri ukwu kari ka m di na mbu. I ga-akasikwa m obi ozo.
- 22 O Chineke m, aga m eji ubo akwara too gi, n'ihu ikwesi ntukwaso obi gi; aga m eji une bukuo gi abu otuto, gi Onye nsọ nke Izrel.
- 23 Egbugbere onu m ga-eti mkpu onu mgbe m na-abuku gi abu otuto, mu, onye i gbaputara.
- 24 Ogologo ubochi niile, aga m ekwuputa oru ezi omume gi niile, n'ihu na ndi ahụ choro imeru m ahụ, ka e tinyere n'onodu ihere na ogbaaghara.

Abụ Qma 72

Abụ nke Solomon.

Ekpere maka eze

- 1 O Chineke, jiri ikpe ziri ezi mejuputa eze. Nyekwa nwa eze ezi omume gi.
- 2 O ga-eji ezi omume chia ndi gi, jiri ikpe ziri ezi chia ndi a na-emegbu.
- 3 Ka ugwu niile wetara ndi mmadu iba uba; ugwu nta niile wetakwara ha mkpuru ezi omume.
- 4 O ga-ekpeputa ndi a na-emegbu n'etiti ndi mmadu, zoputakwa umuntakiri ndi no na mkpa; o ga-egwepia onye mmegbu.
- 5 Ka o digide ruo mgbe niile dika anyanwu na-adigide, dika onwa na-adigidekwa ruo ogbo niile.
- 6 O ga-adi ka mmiri na-ezokwaso ala ubi a suru asu, dika mmiri ozuzo na-edede elu ala.
- 7 N'oge ndu ya, ka ndi ezi omume too, na-awasa; iba uba ga-ekwuputa ebe niile ruo mgbe onwa agaghi adikwa.

- 8 Ọ ga-achị site n'osimiri ruo osimiri,
na-esite n'iyi ukwu.* ruo na nsọtụ niile nke ụwa†
- 9 Ebo niile ndị bi n'ọzara ga-akpọ isiala nye ya,
ndị iro ya niile ga-abụ ndị e wedara n'ala.
- 10 Ndị eze Tashish‡ na mba niile dị n'ebe dị anya,
ga-atụ ụtụ wetara ya;
- e, ọ bụladị ndị eze si Sheba na Seba,§
ga-ewetara ya ọtụtụ onyinye.
- 11 Ndị eze niile ga-akpọ isiala nye ya,
mba niile ga-ejekwara ya ozi.
- 12 N'ihì na ọ ga-azọpụta ndị nọ na mkpa mgbe ha kpọkuru ya.
Ọ ga-azọpụtakwa ndị ogbenye na-enweghị onye ga-enyere ha aka.
- 13 Ọ ga-enwe ọmịiko n'ahụ ndị na-enweghị ike, na ndị nọ na mkpa,
ọ ga-azọpụta ndị nọ na mkpa site n'ọnwụ.
- 14 Ọ ga-azọpụta ha site na mkpagbu na ihe ike,
n'ihì na ndụ ha dị oke ọnụahịa n'anya ya.
- 15 Ka ọ dị ogologo ndụ!
Ka e nye ya ọlaọcha e wetara na Sheba.
Ka ndị mmadụ na-ekpere ya ekpere mgbe niile,
ma goziekwa ya ogologo ụbọchị niile.
- 16 Ka mkpụrụ ọka jupụta n'ebe niile n'ala a;
ka ha na-efufegharị n'elu ugwu niile.
Ka mkpụrụ ubi ya wasaa dika Lebanon;
ka mmadụ jupụta nke ọma n'obodo dika ahịhịa ndụ nke ọhịa.
- 17 Ka aha ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi;
ka ọ na-adigide ruo mgbe niile dika anyanwụ si adigide.
- A ga-esite na ya gozie mba niile,
a ga-akpọ ya onye a goziri agozi.

- 18 Otuto dirị ONYENWE ANYỊ Chineke, Chineke nke Izrel,
onye naanị ya na-arụ ọrụ ebube dị iche iche.
- 19 Otuto dirị aha ya dị ebube ruo ebighị ebi;
ka ụwa niile jupụta n'ebube ya.
Amen na Amen.

- 20 Nke a bụ ọgwụgwụ ekpere Devid nwa Jesi.

Nchịkọta Akwụkwọ nke ato

* **Abụ Qma 72:8** 72:8 Nke a na-ekwu banyere osimiri Yufretis. Mgbe Solomon na-achị, ọ bụ n'akụkụ ọwụwa anyanwụ ala Izrel ka ọ dị. Ọ bụ otu ihe e kwere ndị Izrel na nkwa mgbe ha si n'ọnọdụ ohu na-ahapụ Ijip. Ọpụ 23:31; Zek 9:10 † **Abụ Qma 72:8** 72:8 Ọ bụ site n'osimiri Mediterenja ruo n'osimiri Nwuru anwụ, ka a maara dị ka nsọtụ ụwa n'oge ahụ. ‡ **Abụ Qma 72:10** 72:10 Obodo Tashish dị n'ala Spen, ọ nọchiri anya nsọtụ nke ụwa, 2Ih 9:21 § **Abụ Qma 72:10** 72:10 Ala Sheba dị n'Arabia, ebe ala Seba dị n'Afrika.

73

Abụ Qma 73-89

Abụ Qma Asaf.

Ogwugwu nke ndị na-emebi iwu

- ¹ N'ezie, Chineke dijiri Izrel mma,
dikwara ndi obi ha di ocha.
- ² Ma mu onwe m, o foduru nwantiji ka m zohie ukwu,
o foduru nwantiji ka ukwu m gbuchapu.
- ³ N'ih na e kwosara m ndi mpako ekworo*;
mgbe m huru iba uba† nke ndi ajo omume.‡
- ⁴ Ha anaghi adogbu onwe ha;
ahu ha gbara abuba, siekwa ike.
- ⁵ Nsogbu niile mmadu ibe ha na-enwe adighi erute ha.
Ha enweghi mkpa obula nke na-akpa ha dika ndi ozo nwere.
- ⁶ N'ih nke a, nganga bu ihe inya n'olu ha;
ha jikwa ihe ike kpuchie onwe ha dika uwe.
- ⁷ Mmehie na-esite n'obi ojojo ha aputa;
echiche ojojo ha enweghi nguta.
- ⁸ Ha na-akwa emo, na-ejikwa iro ekwu okwu;
n'ime mpako ha, ha na-aba mba imegbu ndi ozo.
- ⁹ Ha ji onu ha na-ekwu na eluigwe bu nke ha,
ha jikwa ire ha kwuo na uwa niile bu nke ha.
- ¹⁰ N'ih nke a, ndi ha na-eso ha,
na-anuru okwu ha ebe o bara uba dika mmiri.
- ¹¹ Ha na-asij, "Olee otu Chineke ga-esi mara?
O dikwanu ihe Onye kachasi ihe niile elu maara?"
- ¹² Otu a ka ndi ajo omume di,
ha na-ebi ndu na-enweghi nsogbu; akunuba ha na-amubakwa.
- ¹³ N'ezie, o bu naani n'efu ka m debere obi m ocha,
n'efu ka m kworo aka§ m abuo n'emeghi ihe ojojo.
- ¹⁴ Ogologo ubochi niile, anu m na nsogbu;
utu niile ka m na-anata ntaramahu.
- ¹⁵ O buru na m kwuru si, "Nke a ka m ga-ekwu,"
agaara m abu onye na-ekwesighi ntukwasi obi n'etiti umu gi.
- ¹⁶ Mgbe m gbaliri ighota ihe ndi a niile,
o ghoro m ihe mwute,
- ¹⁷ tutu ruo mgbe m bara n'ebe nsu Chineke;
mgbe ahu ka m ghotara ihe ga-eme ha n'ikpeazu.
- ¹⁸ N'ezie, i na-eguzo ha n'ala na-achi achi;
i na-atuda ha, laa ha n'iyi.
- ¹⁹ Lee, ka ha si laa n'iyi n'otu ntabi anya,
buru ndi ihe egwu di iche iche kpochapuru kpmkpm!

* **Abu Qma 73:3** 73:3 Abu 37:1,7; Ilu 23:17 † **Abu Qma 73:3** 73:3 Maobu, udo ‡ **Abu Qma 73:3** 73:3 Job 21:5-16; Jer 12:1 § **Abu Qma 73:13** 73:13 Biri ndu na-enweghi ntupu

- 20 Dịka nrọ, mgbe mmadu na-eteta,
otu a, O Onyenwe anyị, mgbe i tetara,
ị ga-eleda ha anya dika echiche na-agaghị emezu.
- 21 Mgbe m nọ n'obi mwute;
mmụọ m dara mba.
- 22 Abụ m onye nzuzu na onye na-amaghị ihe.
Adị m ka anụ ọhịa n'ihu gị.
- 23 Ma ana m anonyere gị mgbe niile;
ị na-ejide m n'aka nri m.
- 24 Ị na-eji ndumọdu gị na-edu m,
ma emesịa, ị ga-anabata m n'ebube gị.
- 25 Onye ka m nwere n'eluwigwe ma ọ bughị gị?
Ọ dighị ihe ụwa a nwere nke m ga-achọsi ike karịa gị.
- 26 Anụ ahụ m na mkpuruobi m nwere ike ịda mba,
ma Chineke bụ ike nke obi m,
na ihe nketa m ruo ebighị ebi.
- 27 Ndị niile nọpuru gị n'ebe dị anya ga-ala n'iyi.
Ị ga-alakwa ndị niile na-ekwesighị ntụkwasi obi, nye gị n'iyi.
- 28 Ma nye mụ onwe m, ọ dị mma inọ Chineke nso.
Emeela m Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI ebe
mgbaba m.
Aga m akọ banyere ọrụ gị niile dị iche iche.

Abụ Qma 74

Abụ maskil nke Asaf.

Ekpere maka enyemaka

- 1 Chineke, gini mere i ji ju anyi ruo mgbe ebighi ebi?
Gini mere iwe gi ji akwu anwuru megide igwe aturu ndi i na-azu?
- 2 Cheta mba ahụ nke ị zutara na mgbe ochie,
ebo ahụ bụ ihe nketa gị, ndị ị gbaputara,
n'ugwu Zayon ebe i biri.
- 3 Tugharia nzo ukwu gi bia na mbibi ebighi ebi ndi a.
O bu onye iro wetara ila n'iyi a niile n'ulonso a.
- 4 Ndi iro gi gboro uja n'ebe i zutere anyi.
Ha weliri okoloto ha dika ihe iribama.
- 5 Ha kpara agwa dika ndi ikom ji anyuike
ha ga-eji gbutuo otutu osisi di n'oke ohia.
- 6 Ha ji anyuike na egbugbu ha
kujisie ihe niile eji amachi ihe bu nke egbunyere ihe.
- 7 Ha kpokwara ulonso gi oku, mee ya ka o repia.
Ha meruru ulo obibi ahụ a kpokwasiri aha gi.
- 8 Ha siri n'obi ha, "Anyi ga-etipia ha kpamkpam!"
Ha kporo ebe niile a na-anọ efe Chineke n'ala a oku.
- 9 Enyeghi anyi ihe iribama obula site n'aka Chineke.
O dikwaghi ndi amuma foduru.

- Ọ dīkwaghị onye ọbụla n'etiti anyị onye maara, mgbe ihe a ga-agwụ.
- 10 O Chineke, ruo ole mgbe ka ndị iro ga-anogide na-achị gị ọchị? Onye iro, ọ ga-eleli aha gị ruo mgbe ebighị ebi?
- 11 Gịnị mere ị na-eseghachi aka gị azụ, e aka nri gị? Sepụta aka gị laa ha n'iyi!
- 12 Ma gị, O Chineke, burị eze m site na mgbe ochie. Ọ bụ gị na-arụpụta nzọpụta n'elu ụwa.
- 13 Site n'ike gị dī ukwu i mere ka osimiri kewaa abụọ. Ọ bụ gị gwepiara isi anụ ojọọ ahụ n'ime mmiri.
- 14 Ọ bụ gị gwepiara isi anụ ojọọ ahụ a na-akpọ leviatan, mee ka ọ ghọọ nri nye ụmụ anụmanụ bi n'ọzara.
- 15 Ọ bụ gị mere ka isi iyi na mmiri iyi na-asọ. I mere ka osimiri na-eru eru mgbe niile taa.
- 16 Ehihie na abalị bụ nke gị. I mere ka anyanwụ na ọnwá guzosie ike.
- 17 Ọ bụ gị kewaputara oke ala niile nke ụwa. Ọ bụ gị mere ka ọkọchị na udu mmiri dī.
- 18 O ONYENWE ANYI, cheta otu onye iro si chịa gị ọchị, na otu ndị nzuzu si kwaa aha gị emo.
- 19 Ewerala ndụ nduru gị nyefee anụ ọhia ojọọ n'aka. Echefukwala ndụ ndị gị a na-akpagbu ruo mgbe ebighị ebi.
- 20 Chetakwa ogbugba ndụ gị, n'ihu na ihe ike na-ejuputa ebe niile gbara ọchịchiri n'ala a.
- 21 Ekwela ka ndị a na-akpagbu gbaghachi azụ n'ihere; ka ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa too aha gị.
- 22 O Chineke, bilie, kpechitara onwe gị ikpe. Chetakwa otu ndị nzuzu si kọọ gị ọnu ogologo ụbọchị niile.
- 23 Elepụla mkpọtụ nke ndị iro gị niile anya, olu mkpọtụ nke ndị iro gị na-aga n'ihu na-ala elu.

Abụ Qma 75

Abụ Qma nke dirị onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala." Abụ Qma Asaf. Otu Abụ.

Ikpe ikpe ziri ezi nke Chineke

- 1 Anyị na-eto gị, O Chineke. Anyị na-eto gị, n'ihu na aha gị dī nso. Ndị mmadụ na-ekwu banyere ọrụ ebube gị dī iche iche.
- 2 Ị na-asị, "Ana m ahọpụta oge a kara aka. Ọ bụ m na-ekpe ikpe ziri ezi.
- 3 Mgbe ụwa na mmadụ niile bi n'ime ya na-ama jijiji, ọ bụ m na-ejidesi ogidi* ya ike ka o guzo chīm.
- 4 Nye ndị mpako, ana m asị, 'Unu etukwala ọnu ọzọ,

Sela

* **Abụ Qma 75:3** 75:3 Ya bụ, ntọala

nye ndị ajoy omume, ana m asị, Unu ewelila mpi† unu elu.

5 Unu ewelila mpi unu megide eluigwe;
unu ejila nnupu isi kwuo okwu.’’

6 Ọ dighi onye obula sitere n’owuwa anyanwu, maobu n’odida
anyanwu,

maobu n’ozara nke puru ibuli mmadu elu.

7 Kama o bu Chineke, onye na-ekpe ikpe;
o na-eweli otu onye elu, wedakwa onye ozọ ala.

8 Otu iko di n’aka ONYENWE ANYI
nke juputara na mmanya na-agba ufufu nke a gwanyekotara uda
di iche iche.

Ọ na-awupu ya, ndi ajoy omume niile nke uwa
na-anu ya ruo mgbe o gwusiri.

9 Ma mu onwe m, aga m ekwuputa nke a ruo mgbe ebighi ebi.

Aga m abuku Chineke nke Jekob abu otuto,

10 bu onye siri, ‘‘Aga m ebipu mpi ndi ajoy omume niile,
ma a ga-ebuli mpi ndi ezi omume elu.’’

Abụ Ọma 76

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Nke eji ubo akwara akpo. Abụ Ọma Asaf.
Otu Abụ.

Ike mmeri nke Chineke

1 A maara Chineke n’obodo Juda;
aha ya di ukwu n’obodo Izrel.

2 Ulo ikwu ya di na Salem,
ebe obibi ya di na Zayon

3 Ebe ahụ ka o tijisiri akụ niile na-egbu amuma,
na ota niile, na mma agha niile, na ngwa agha niile.

Sela

4 I juputara n’ihe,
i di oke ebube karja otutu ugwu nke anumanu juputara.

5 A punarila ndi nwere obi ike ihe ha,
ha na-arahukwa ura ikpeazu ha;
o nweghi otu onye n’ime ndi dike n’agha ndi a
puru iweli aka ya abuo elu.

6 N’ihi iba mba gi, O Chineke nke Jekob,
inyinya na ugbọ agha na-anọ juu.*

7 Ọ bu naani gi ka e kwesiri itu egwu.
Onye puru iguzo n’ihu gi mgbe i na-ewe iwe?

8 I sitere n’eluigwe mee ka a nu olu ikpe ikpe gi.
Uwa tukwara egwu, dere duu,

9 mgbe gi, O Chineke, biliri ikpe ikpe,
izoputa ndi niile a na-akpagbu n’ala a.

Sela

† **Abụ Ọma 75:4** 75:4 Mpi na-anochite anya ike n’ebe a * **Abụ Ọma 76:6** 76:6 Opu 15:1-6

- 10 N'ezie, oke iwe gi megide umu mmadu na-ewetara gi otuto,[†]
ndi foduru mgbe oke iwe gi gabigasiri, na-anọ juu.
- 11 Kwenụ ONYENWE ANYI Chineke nkwa ma mezuokwa ha;
ka ndi ala niile bu agbataobi unu
wetara onye ahụ e kwesiri itu egwu onyinye di iche iche.
- 12 O na-eweda ndi na-achi achi n'ala;
ndi eze niile nke uwa na-atu ya egwu.

Abụ Qma 77

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ nke Asaf. Abụ Qma.

Nkasiobi n'oge nsogbu

- 1 Etikuru m Chineke n'oke olu maka enyemaka;
etikuru m Chineke mkpu ka o nuru olu m.
- 2 Mgbe m no n'ihe mgbu, o bu Onyenwe anyi ka m chorọ.
N'anyasi, esetipuru m aka m abuo, ike na-agwughi,
mmuo m jukwara ka a akasiye ya obi.
- 3 O Chineke, echetara m gi, sukwa ude;
echere m echiche, mkpuruobi m dakwara mba. Sela
- 4 I kweghi ka anya m abuo mechie;
n'ih i oke mwute m, enweghi m ike kwuo okwu.
- 5 Echere m echiche banyere ubochi niile gara aga,
na afọ niile ndi gara aga.
- 6 Echetara m abụ niile m na-abụ n'ime anyasi.
Mkpuruobi m no n'onodu ntughari uche, mmuo m jukwara ajuju.
- 7 "Onyenwe anyi o ga-agbakuta m azu ruo mgbe ebighi ebi?
O putara na o gaghi egosi ihuoma ya ozo?"
- 8 O putara na ihunanya ya nke na-adigide ruo ebighi ebi agwula?
O putara na nkwa ya agaghi emezu ruo ebighi ebi?
- 9 Chineke, o chefuola i mere anyi ebere?
O jichiela omiko ya n'ih iwe?" Sela
- 10 Mgbe ahụ, ekwuru m, "Lee onodu ojo m,
afọ niile mgbe Onye kachasi ihe niile elu setipuru aka nri ya.
- 11 Aga m echeta oru niile ONYENWE ANYI ruru;
e, aga m echeta ihe iribama niile i mere n'oge gara aga.
- 12 Aga m atugharia uche m n'oru gi niile,
tuleekwa oru ukwu gi niile di iche iche."
- 13 O Chineke, uzọ gi niile di nsọ.
Olee chi di ukwu dika Chineke anyi?
- 14 I bu Chineke onye na-aru oru ebube di iche iche;
i na-egosiputa ike gi n'etiti umu mmadu.
- 15 I ji aka gi di ike gbaputa ndi gi,

[†] **Abụ Qma 76:10** 76:10 Opu 9:16-18; Rom 9:17

bụ ụmụ ụmụ Jekọb na Josef.

Sela

- 16 Osimiri hụrụ gị, O Chineke,
osimiri hụrụ gị, taa;
ogbu mmiri mere mkpọtụ.
- 17 Igwe ojii wupurụ mmiri,
mkpọtụ egbe eluigwe juputara mbara eluigwe;
àkụ gị gburu amụma ebe niile.
- 18 A nūrụ ụda egbe eluigwe gị n'oke ifufe,
amụma gị nyere ụwa niile ihe;
elu ụwa niile mara jijiji, tūkwa a oke egwu.
- 19 O bụ n'osimiri ka nzọ ụkwụ gị gara,
uzọ gị gara n'etiti oke osimiri,
o bụ ezie na ahughị m nzọ ụkwụ gị anya.
- 20 I sitere n'aka Mosis na Erọn
duo ndị gị dika igwe aturụ.

Abụ Oma 78

Abụ *maskil* nke Asaf.

Chineke na ndị ya

- 1 Ndị m, nūrụnụ ihe m na-ezi;
geenụ ntị n'okwu ọnụ m.
- 2 Aga m eji ilu malite okwu m,
aga m ekwu ọtụtụ ihe omimi, ihe ndị sitere na mgbe ochie;
- 3 ihe ndị anyị nūrula, marakwa,
ihe ndị nna nna anyị ha gwara anyị.
- 4 Anyị agaghị ezonari ụmụ anyị ihe ndị a,
kama anyị ga-akoro ogbo nke na-abia n'ihu
akukọ idị ike ONYENWE ANYI,
na ọrụ ebube ya, na ihe itunanya niile o mere.
- 5 O nyere Jekọb iwu banyere ụkpurụ ya,
mekwaa ka iwu ahụ guzosie ike n'Izrel,
bụ nke o dorọ nna nna anyị ha aka na ntị,
ka ha kuziere ụmụ ha,
- 6 ka ogbo na-eso ha nwee ike mụta ya,
o buladi ogbo nke a ka amubeghi,
ndị nke ga-agwakwa ha ụmụ ha.
- 7 Mgbe ahụ, ha ga-atukwasị Chineke obi ha,
ma ghara ichefu ọrụ ya niile di iche iche.
Ha ga-edebekwa iwu ya niile.
- 8 Ha agakwaghị adi ka ndị nna nna ha,
ogbo ndị nnupu isi na ndị isiike;
ndị obi ha na-adighi n'ebe Chineke nọ,
ndị mmụọ ha na-ekwesighi ntukwasị obi nye ya.
- 9 Ndị ikom Ifrem, n'agbanyeghi na ha kwere uta ha,
chighariri azu, gbaa osọ n'ubochi agha.
- 10 Ha edebeghi ogbugba ndu Chineke.

- Ha jukwara ibi ndụ dika iwu ya si di.
- 11 Ha chefuru ihe o mere,
orụ itunanya o gosiri ha.
- 12 Chineke ruru orụ ebube ndi a n'ihu nna nna ha
n'ala Ijpt na n'ohia Zoan.
- 13 O kewara oke osimiri, site n'etiti ya dufee ha.
O mere ka mmiri ahụ guzo otọ dika mgbidi.
- 14 O ji igwe ojii duo ha n'ije n'ehihie,
jirikwa ihè sitere n'okụ ahụ, duo ha ogologo abali niile.
- 15 O gbawara oke nkume di n'ozara,
si otu a nye ha mmiri hiri nne, dika a ga-asị na o bu mmiri si
n'otutu oke osimiri.
- 16 O mere ka mmiri iyi site na nkume gbaputa,
mee ka mmiri rudata dika osimiri.
- 17 Ha nogidere na-emehie megide ya.
Ha nupuru isi n'ozara megide Onye kachasi ihe niile elu.
- 18 Ha kpachara anya nwaa Chineke onwunwa,
mgbe ha rioro ya nri nke obi ha chororo.
- 19 Ha kwuhiere Chineke;
juo ya onu si, "Chineke o puru inye anyi
ezi nri na mmiri onunu n'ozara a?"
- 20 O bu ezie na o tiri nkume ahụ ihe,
mee ka mmiri sputa,
mmiri iyi sputara n'ebe o hiri nne,
ma o puru inye anyi nri?
O puru inye ndi ya anu?"
- 21 Mgbe ONYENWE ANYI nuru ihe ha kwuru, iwe were ya;
oku ya repiara Jakob,
iwe oku ya biliri megide Izrel.
- 22 N'ih na ha ekwenyeghi na Chineke,
maobu tukwasi obi na nzoputa ya.
- 23 N'agbanyeghi ihe ndi a, o nyere mbara eluigwe iwu
meghekwa onu uzọ niile nke eluigwe.
- 24 O mere ka mana zokwasi ndi mmadu a dika mmiri, ka ha rie.
O nyere ha mkpuru oka nke si n'eluigwe.
- 25 Ndi mmadu tara achicha ndi mmuo ozi.
O zitere ha nri niile ha nwere ike iri.
- 26 O sitere n'eluigwe topu ikuku nke owuwa anyanwu,
o jikwa ike ya duo ikuku nke ndida.
- 27 O zidatara ha anu di ukwu dika o bu uzuzu,
anu ufe onuogugu ha dika onuogugu aja di n'ala onu oke osimiri.
- 28 O mere ka umu anu ufe ndi a daara ha n'ala n'etiti omuma ulo ikwu
ha
nakwa gburugburu ulo ikwu ha.
- 29 Ha riri ihe tutu ruo mgbe ha enwekwaghi ike iri ozọ,
n'ih na o nyere ha ihe obi ha chororo.
- 30 Ha erisibeghi nri ahụ obi ha chororo,
anu ufodu dikwa ha n'onu,
- 31 mgbe iwe Chineke biliri imegide ha;
o tigburu ndi kachasi ike n'etiti ha,

tigbukwaa ụmụ okorobia ndị Izrel.

- 32 Ma na-eleghi ihe ndi a anya, ha gakwara n'ihu na mmehie ha, jukwa ikwere n'oru ebube niile Onyenwe anyi ruru.
- 33 O mere ka ubochi ndu ha buru ihe efu.
O mekwara ka afọ ha gwusia n'obi olulo mmiri.
- 34 Mgbe obula Chineke tibururu ha, ha na-achọ ya;
ha na-alaghachi azu, chosie ya ike.
- 35 Ha na-echeta na Chineke bu Oke nkume ha,
na Chineke nke kachasi ihe niile elu buru ha Onye Mgbaputa.
- 36 Ma mgbe ahụ, ha ga-eji naani okwu efu fee ya ofufe,
were ire ha na-aghara ya ugha.
- 37 Obi ha ekwesikwaghi ike nye ya.
Ha ekwesighi ntukwasi obi nye ogbugba ndu ya.
- 38 Ma o meere ha ebere.
O gbaghara ha mmehie ha.
O laghi ha n'iyi.
- Otu tu oge ka o jidere iwe ya.
O kpalikwaghi oke iwe ya.
- 39 N'ihu na o chetara na ha bu naani anu ahu nke o kere eke,
chetakwa na ha dika ikuku nke na-adighi aloghachi azu mgbe o gabigasiri.
- 40 Otu tu oge ka ha nupuru isi megide ya n'ozara;
ha kpasuru ya iwe n'ala ahu togboro n'efu.
- 41 Mgbe mgbe, ha nwarara Chineke;
ha kpasuru Onye Nso nke Izrel iwe.
- 42 Ha echetaghị ike ya,
ubochi ahụ o gbaputara ha site n'aka ndi na-emegbu ha;
- 43 n'ubochi o gosiputara ihe iribama niile n'ala Ijpt,
oru ebube ya niile n'ohia Zoan.
- 44 O mere ka osimiri ha niile gho obara.
Ha enwekwaghi ike inu mmiri si na ha.
- 45 O zigakwara igwe ijiji n'etiti ha, nke tara ha,
zitekwa awo n'ala ha, nke bibiri ha.
- 46 O zitekwarara umu ukpana ndi tachapururu mkpururu a kururu n'ubi ha,
zitekwa igurube nke ripara ihe niile a gaara eweta dika ihe ubi.
- 47 O ji oke mkpururu mmiri mebie osisi vaini ha,
jirikwa igirigi juru oke oyi bibie osisi sikamo ha niile.
- 48 O weere ehi ha niile nyefee mkpururu mmiri,
werekwa anu ulo ha nyefee amuma egbe eluigwe.
- 49 O zipuru iwe oku ya n'etiti ha,
oke iwe ya, na iwe ya, na mmeso nke iwe ya,
ndi mmuo ozi na-ebibi ihe na-eleghi anya n'azu.
- 50 O doziri uzọ nke iwe ya ga-eso;
o gbochighi ka ha ghara inwu;
kama o nyefere ndu ha n'aka oria na-efe efe.
- 51 O tibururu nwa obula e bu uzọ muo n'ala Ijpt,
mkpururu mbu nke ndi ikom n'ime ulo ikwu Ham.
- 52 Ma o duputara ndi nke ya dika igwe aturu;

- o duuru ha dika aturu gafee ozara.
- 53 O duuru ha n'udo, ujo atukwaghi ha,
ma osimiri kpuchigidere ndi iro ha.
- 54 Otu a ka o si duru ha biaruo n'oke ala nsọ ya,
ala ugwu ugwu ahụ nke aka nri ya nwetara.
- 55 O chupuru mba niile n'ihu ha,
tuọ ala ha kesara ha dika ihe nketa;
o mere ka ebo niile nke Izrel biri n'ulo nke aka ha.
- 56 Ma ha nwara Chineke onwunwa,
nupu isi megide Onye kachasi ihe niile elu;
ha edebeghi ukpuru ya.
- 57 Dika nna nna ha, ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi, na ndi
aghughọ,
ha dika uta a na-ekweghi nke oma.
- 58 N'ihu ebe nchujaja ha wuru, ha mere ka iwe wee ya;
sitekwa n'arusi ha piri api, ha kpaliri ekworo ya.
- 59 Mgbe Chineke nuru ha, iwe were ya nke ukwu.
O juru ndi Izrel kpamkpam.
- 60 O gbakutara ulo nzute ya nke di na Shailo* azu,
ulo ikwu ahụ o mara n'etiti ndi mmadu.
- 61 O nyefere igbe ogbugba ndu ike ya ka a dota ya n'agha,
o nyefekwara onye iro ahụ ebube ya n'aka.
- 62 O kwere ka e gbuo ndi ya n'agha;
iwe ya di oku megide ihe nketa ya.
- 63 Oku repiara umu okorobia ha,
o dikwaghi onye a guuru egwu olulu di na nwunye, n'etiti umu
agboghọ ha;
- 64 E gburu ndi nchujaja ha n'agha;
ndi inyom ha ndi di ha nwuru enwekwaghi ike iru uju.
- 65 Mgbe ahụ, onyenwe anyi tetara dika onye si n'ura teta,
dika dike si n'ura mmanya teta.
- 66 O chughachiri ndi iro ya azu,
mee ha ihe ihere nke ga-adigide ruo ebighi ebi.
- 67 O juru ulo ikwu Josef,
o hoputaghi ebo Ifrem;
- 68 ma o horo ebo Juda,
na ugwu Zayon, nke o huru n'anya.
- 69 O wuru ulonso ya ka o di ka ebe di elu,
dika uwa nke o mere ka o guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.
- 70 O hoputara Devid, ohu ya,
kporo ya site n'ogba igwe aturu;
- 71 o si n'ebe o no na-azu aturu kporo ya,
ka o bia buru onye na-azu ndi ya Jekob,
na Izrel, ihe nketa ya dika aturu.
- 72 Devid ji izuoke nke obi ya zuo ha,

* **Abụ Qma 78:60** 78:60 Shailo di n'oke ala ebo Ifrem, n'etiti Betel na Shekem. O bu ala nsọ ochie n'oge Joshua, ebe umu Izrel dobara igbe ogbugba ndu ahụ tutu ruo n'oge Samuel. Ma ndi Filistia mesiri bibie obodo a.

aka nke maara ihe ọ na-eme ka o ji duo ha.

Abụ Oma 79

Abụ Oma Asaf.

Akwa n'ihì mbibi Jerusalem

- ¹ O Chineke, mba dị iche iche abatala n'ihè nketa gị; ha emerụọla ụlọnsọ ukwu gị, ha etikpọọla Jerusalem, mee ka ọ tọgbọrọ n'efu.
- ² Ha ewerela ozu ndị ohu gị nye anụ ufe niile nke eluigwe ka ọ buru ihe oriri nye ha, werekwa ozu nke ndị nsọ gị nye anụ ọhịa niile nke ụwa.
- ³ Ha awupụla ọbara dika mmiri n'akukụ niile nke Jerusalem, ọ dighi otu onye fọdurụ nke ga-eli ndị nwuru anwu.
- ⁴ Anyị aghọla ihe ita ụta n'ebe ndị agbataobi anyị nọ, ghoọkwara ndị gbara anyị gburugburu ihe ichi ọchi, na ihe ikwa emo.
- ⁵ O ONYENWE ANYI, ruo olee mgbe? I ga-ewe iwe ruo mgbe ebighi ebi? Ruo olee mgbe ka ekworo gị ga na-ere dika oku?
- ⁶ Wukwasị mba niile ndị na-amaghi gị dika Chineke oke iwe gị, bu alaeze niile ndi ahụ na-adighi akpokwu aha gị;
- ⁷ n'ihì na ha eripiala Jekob mekwaa ka ebe obibi ya tọgbọrọ n'efu.
- ⁸ Atala anyi ahuhu mmehie nke nna nna anyi mere; ka ebere gi bia ngwangwa zute anyi, n'ihì na anyi nọ n'onodu oke mkpa.
- ⁹ Nyere anyi aka, O Chineke, Onye Nzoputa anyi, n'ihì ebube nke aha gị; naputa anyi, gbaghara mmehie anyi niile n'ihì aha gị.
- ¹⁰ Gini mere ndi mba ozọ ji na-aju ajuju si, "Olee ebe Chineke ha nọ?"
- N'ihu anyi, mee ka a mara n'etiti ndi mba ozọ, na i na-abo obo ọbara ndi ohu gi niile a wufuru.
- ¹¹ Gee nti n'isu ude nke ndi nọ n'ulo mkporo; site n'ike nke aka gi chebe ndi niile a mara ikpe onwu.
- ¹² Bọ ọbọ ugboro asaa megide ndi agbataobi anyi n'ihì uta ha tara gi, O Onyenwe anyi.
- ¹³ Mgbe ahụ, anyi bu ndi gi, umu igwe aturu gi ga-eto gi ruo mgbe niile ebighi ebi; anyi ga na-ekwuputa otuto gi, site n'ogbo ruo n'ogbo.

Abụ Ọma 80

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Ọ bụ olu abụ eji ekwe “Okoko lili nke Ogbugba Ndu” Abụ Ọma nke Asaf.

Ekpere maka nnaputa

- 1 Nuru olu anyi, O Onye ozuzu aturu nke Izrel,
gi onye na-edu Josef dika igwe aturu.
Gi onye na-anodu dika eze, n'etiti cherubim,
nwuputa Ihe ² n'ihu Ifrem, Benjamin na Manase.*
Kpotee idi ike gi,
bia zoputa anyi.
- 3 O Chineke, kpoghachi anyi azu,
mee ka ihu gi nwukwasị anyi,
ka e nwee ike izoputa anyi.
- 4 O ONYENWE ANYI, Chineke, Onye puru ime ihe niile
ruo ole mgbe ka iwe gi ga-adi oku
megide ekpere ndi gi?
- 5 I jirila anya mmiri dika a ga-asị na o bu achicha zuo ha nri;
i meela ka ha nuo anya mmiri n'ihe otutu.
- 6 I meela ka anyi buru ihe na-eweta esemokwu n'etiti ndi agbataobi
anyi,
ndi iro anyi na-achikwa anyi ochi.
- 7 O Chineke, Onye puru ime ihe niile, kpoghachi anyi azu,
mee ka ihu gi nwukwasị anyi,
ka e nwee ike izoputa anyi.
- 8 I sitere n'ala Ijipt weputa osisi vaini;
i chupuru mba ndi ozo, ku ya.
- 9 I suchaara ya ala,
mgborogwu ya bara n'ime ala nke oma, o juputakwara ala ahụ
niile.
- 10 Ndo ya kpuchiri ugwu niile,
alaka ya gbasara kpuchie osisi sida ukwu sida.
- 11 O wasaala alaka ya ruo oke osimiri
wasaakwa ume ya ruo osimiri.†
- 12 Gini mere i ji tiwasia mgbidi ya niile
si otu a mee ka ndi niile na-agafe ghoro mkpuru ya?
- 13 Oke ezi si n'oke ohia na-emebisi ya,
umu ahuhu si n'ohia di iche iche na-ejikwa ya emere ihe oriri.
- 14 Loghachikwute anyi, O Chineke, Onye puru ime ihe niile.
Si n'elugwe ledata anya ma hu!
Letakwa osisi vaini a,
¹⁵ mgborogwu nke aka nri gi kuru,

* **Abụ Ọma 80:2** 80:2 Ebo ato ndi a bu umu umu Rechel, bu ndi soo igbe ogbugba ndu ahụ n'azu mgbe ndi Izrel na-ala n'ala nkwa ahụ. † **Abụ Ọma 80:11** 80:11 Eleghi anya osimiri ndi a bu osimiri Mediterenja na Yufretis. N'oge ochichi eze Devid na Solomon, alaeze ha kwesiri n'osimiri abuo ndi a.

okpara nke ị zụlitere nye onwe gị.

¹⁶ E gbutuola osisi vainị gị, e ji oku repia ya; mgbe ị bara mba, ndị gị na-ala n'iyi.

¹⁷ Ka aka gị dīkwasị nwoke ahụ nọ n'aka nri gị, nwa nke mmadụ onye ị zụlitere nye onwe gị.

¹⁸ Mgbe ahụ, anyị agaghị esikwa n'ebe ị nọ laghachi azụ; tutee anyị, anyị ga-akpọkukwa aha gị.

¹⁹ Kpoghachi anyị azụ, O ONYENWE ANYỊ, Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile mee ka ihu gị nwukwasị anyị, ka e nwee ike zọpụta anyị.

Abụ Oma 81

Abụ Oma nke dīrị onyeisi Abụ. Abụ nke Asaf n'usoro gittit.

Idi mma nke Chineke

¹ Būkwo Chineke bụ ike anyị abụ ọñụ, tikusie Chineke Jekọb mkpu ike!

² Bidonụ iti egwu, kụọ ihe iti egwu, kpọonụ ụbọ akwara na-enye abụ uto na une.

³ Fụonụ opi ike n'oge ọnwá ọhuru, na mgbe ọnwá gbaputara n'uju ya, n'ụbọchị mmemme anyị;

⁴ nke a bụ iwu dīrị Izrel, ụkpuru Chineke nke Jekọb.

⁵ O mere ka o guzosie ike dika iwu nye Josef mgbe ọ pụrụ imegide Ijpt.

Anụkwara m olu n'asụsụ nke m na-amaghị, ka ọ na-asị:

⁶ "Ewezugala m ibu arọ site n'ubu ha; aka ha abụọ nwere onwe ha site n'iru ọrụ.

⁷ N'ime ihe mgbu unu, unu kpọrọ oku, anaputara m unu, azara m unu site n'egbe eluigwe; anwara m unu na mmiri nke Meriba.

Sela

⁸ "Nurunụ, ndị m, aga m adọ unu aka na ntị, a sīkwari na unu ga-ege m ntị, unu ndị Izrel!

⁹ Unu agaghị enwe chi ndị mba ọzọ n'etiti unu; unu agaghị akpọkwa isiala nye chi si ala ọzọ.

¹⁰ Abụ m ONYENWE ANYỊ Chineke unu, onye kpọputara unu site n'ala Ijpt.

Meghe ọñụ unu ka ọ saa mbara, aga m emeju ya.

¹¹ "Ma ndị m ekweghị ige m ntị. Izrel emekwaghị dika m gwara ha.

¹² Ya mere, ahapuru m ha na ndu isiike ha, ka ha soro ncheputa nke echiche ha.

- 13 “Ewoo, a sị na ndị m gaara ege m ntị,
a sịkwa na Izrel ga-eso ụzọ m niile.
- 14 O gaghị adị anya mgbe m ga-eji ike m, wezuga ndị iro ya site n’ọnọdu
ha.
Aga m eweli aka m, megide ndị iro ya niile.
- 15 Ndị niile kpọrọ ONYENWE ANYỊ asị, ga-ada n’ihu ya n’ụjọ.
Ita ahụhụ ha ga-adigidekwa, ruo ebighị ebi.
- 16 Ma a ga-eji ụtụ ọka wiiti kachasị mma, nyejuo unu afọ;
aga m ejikwa mmanụ anụ nke sitere n’oke nkume, nyejuo unu
afọ.”

Abụ Qma 82

Abụ Qma Asaf.

Chineke onye ikpe kachasị ndị ikpe

- 1 Chineke na-ewere ọnọdu ichi isi n’etiti ọgbakọ dī ukwu;
ọ na-ekpebi ikpe n’etiti chi niile.
- 2 Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-ekpe ikpe na-ezighi ezi?
Ruo ole mgbe ka unu ga na-egosi ndị ajọ omume ihuoma?
- 3 Kperenu ndị na-adighi ike na ndị na-enweghi nna ikpe ziri ezi;
hunu na ndị ogbenye na ndị a na-emegbu nwetara ihe ruuru ha. Sela
- 4 Gbaputanu ndị na-adighi ike na ndị nọ na mkpa;
naputa ha site n’aka ndị ajọ omume.
- 5 Ha* amaghi ihe obula, ha aghotaghi ihe obula.
Ha na-ejeghari n’ochichi;
ntotala niile nke uwa na-ama jijiji.
- 6 “Asiri m, ‘Unu bu “chi,”
unu niile bu umu ndi ikom nke Onye kachasi ihe niile elu.’
- 7 Ma unu ga-anwu onwu dika mmadu ndi ozo;
unu ga-ada dika ndi ochichi ozo.”
- 8 O Chineke, bilie kpee uwa ikpe,
n’ihi na mba niile bu ihe nketa gi.

Abụ Qma 83

Abụ, bu Abụ Qma Asaf.

Ekpere maka mmeri

- 1 O! Chineke agbachikwala nkiti.
Biko, Chineke, ahapukwala ikwu okwu,
anokwala juu.
- 2 Lee na ndi iro gi no na-ebigbo,
ndi kporo gi asi na-eweli isi ha.
- 3 Ha ji aghugho na-agba izu imegide ndi gi;
ha na-atu atumatu ojojo megide ndi i huru n’anya.
- 4 Ha na-asi, “Bianu ka anyi laa mba a n’iyi,

* **Abụ Qma 82:5** 82:5 Maobu, chi ndi a

ka a ghara ichetakwa aha Izrel ọzọ.”

- ⁵ Ha ji otu obi na-agbarịta izu;
 ha agbaala ndụ imegide gi,
⁶ Ụlọ ikwu niile nke ndị Edòm, na ndị Ishmel,
 na ndị Moab, na ndị Haga,
⁷ na ndị Gebal, na ndị Amọn, na ndị Amalek,
 na ndị Filistia, ha na ndị Taia.
⁸ Ọ buladị ndị Asiriya esorokwala ha,
 igba ndị agburu Lọt ume.

Sela

- ⁹ Mee ha dika i si mee ndị Midia,
 na dika i mere Sisera na Jabin,* n'akukụ iyi Kishon,
¹⁰ ndị lara n'iyi n'Endoa
 ma ghoọ ihe dika nsị anụ e kpofuru ekpofu n'ala.
¹¹ Mee ka ndị ogaranya ha dika Oreb na Zeeb,†
 ka umụ ndị ikom eze ha niile dika Zeba na Zalmuna,
¹² ndị siri, “Ka anyị nwetara onwe anyị,
 ebe ita nri umụ anumanu niile nke Chineke.”
¹³ O Chineke m, mee ha ka dika ahijia ifufe na-efeghari gburugburu,
 maobu dika igbugbo oka n'ebe ifufe di.
¹⁴ Dika oku na-erepia oke ohia,
 maobu nke na-ere n'elu ugwu,
¹⁵ si otu a were oke ifufe chuo ha oso,
 jiri oke ifufe nke na-eso mmiri ozuzo mee ka ha noro n'onodu obi
 olulo mmiri.
¹⁶ Were ihere kpuchie ha ihu,
 ka ndi mmadu si otu a choo aha gi, O ONYENWE ANYI.
¹⁷ Ka ha nodu n'onodu ihere na ida mba mgbe niile;
 ka ha laa n'iyi n'onodu mweda n'ala.
¹⁸ Mee ka ha mata na gi, onye aha ya bu ONYENWE ANYI,
 na o bu naani gi bu Onye kachasi ihe niile elu n'awa niile.

Abụ Ọma 84

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Ọma umu Kora n'usoro gittit.

Aguu nke ulonso Chineke

- ¹ Lee ka ebe obibi gi si maa mma,
 O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile!
² Ọ na-agusi mkpuruobi m aguu ike, e mkpuruobi m na-adakwa mba,
 ibata n'ogige ONYENWE ANYI;
 mkpuruobi m na anu ahụ m na-eti mkpu
 na-achọ Chineke di ndu.
³ Ọ buladi umu nnunu nta nke eluigwe, achotala ebe obibi;
 eleke achotakarala onwe ya akwu,

* **Abụ Ọma 83:9** 83:9 Eze Jabin na nwa ya Sisera, bu ndi Debora meriri n'agha n'ugwu Taboa. Nkp 4:15-24; 5:20-21. † **Abụ Ọma 83:11** 83:11 Ha bu ndi eze, burukwa ndi ochiagha ndi Midia. Ha so na ndi Gidion meriri n'agha, Nkp 7:25

ebe ọ ga na-edebe ụmụ ya,
n'akụkụ ebe ichụ aja nsọ gị,

Ó ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, Eze m na Chineke m.
4 Ndi a goziri agozi ka ndi bi n'ulo gi bu;
ha na-eto gi mgbe niile.

Sela

5 Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi ike ha nwere di na gi,
ndi kpebiri n'obi ha iga njem.

6 Mgbe ha na-esite na Ndagwurugwu Baka na-agafe,
ha na-eme ya ka o buru ebe isi iyi di iche iche na-asoputa;
mmiri ozuzo mbu na-ewere ngozi niile kpuchie ya.*

7 Ike ha na-abawanye abawanye,
tutu ha niile n'otu na otu, abia guzo n'ihu Chineke na Zayon.

8 Ó ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, nūrụ ekpere m.
Gee m ntị, gị Chineke nke Jekob.

9 Lekwasị anya n'ota anyị, Ó Chineke,
jiri ihuoma lekwasị onye gị e tere mmanụ anya.

10 Otu mkpuru ubochi a noro n'ime ogige gi,
kariri puku ubochi a noro ebe ozọ;
o ga-akara m mma ibu onye nche n'onu uzọ ulonso Chineke m,
karia ibi n'ulo ikwu nke ndi ajo omume.

11 ONYENWE ANYI Chineke bu anyanwu† na ota;
Onyenwe anyi na-enye ihuoma na nsopuru;
o naghị egbochi ihe oma obula
site n'ebe ndi na-eje ije n'izuoke no.

12 Ó ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile,
ngozi na-adiri ndi niile na-atukwasị gi obi.

Abụ Ọma 85

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Ọma ụmụ Kora.

Ekpere maka ihuoma

1 Ó ONYENWE ANYỊ, i gosila ala gi ihuoma;
i nyeghachila Jekob akunuba ya.

2 I gbagharala ajo omume ndi gi,
kpuchikwaa mmehie ha niile.

Sela

3 I kwusila iwe oke iwe gi,
I sikwala n'idi oku nke iwe gi chigharia.

4 Kpoghachi anyi azu, Ó Chineke, Onye Nzoputa anyi,
wezuga iwe gi site n'ebe anyi no.

5 O bu ruo mgbe ebighi ebi, ka i ga na-eweso anyi iwe:
I ga-eme ka iwe gi digide ruo ogbo niile?

6 I gaghị eme ka anyi dikwa ndu ozọ

* **Abụ Ọma 84:6** 84:6 Na-ewere odo mmiri kpuchie ya † **Abụ Ọma 84:11** 84:11 Aiz
60:19,20; Mkp 21:23

ka ndị gị nūrjia ọñụ n'ime gị?

⁷ O ONYENWE ANYỊ, gosi anyị ihunanya gị nke na-adigide, nyekwa anyị nzọputa gị.

⁸ Aga m ege ntị mara ihe Chineke, onye bụ ONYENWE ANYỊ ga-ekwu; ọ na-ekwe ndị ya, ndị nsọ ya nkwa udo, ma ka ha ghara iloghachi na nzuzu.

⁹ N'ezie, nzọputa ya dị nso* ndị na-atụ egwu ya, ka ebube ya si otu a digide n'ala anyị.

¹⁰ Ihunanya na ikwesi ntụkwasi obi ezukọtala; ezi omume na udo esutula ọñụ.

¹¹ Ikwesi ntụkwasi obi ga-esite n'ala puputa, ezi omume ga-esite n'eluigwe ledata anya.

¹² N'ezie, ONYENWE ANYỊ ga-enye ihe dị mma, ala anyị ga-amikwa mkpuru ubi ya.

¹³ Ezi omume ga-aga n'ihu ya, idoziri ya ụzọ ọ ga-esi gaa.

Abụ Qma 86

Ekpere Devid.

Ekpere maka enyemaka

¹ Gee m ntị, O ONYENWE ANYỊ, ma zakwa m, n'ihi na abụ m ogbenye na onye nọ na mkpa.

² Chebe ndụ m, n'ihi na m na-erubere gị isi; zọputa ohu gị onye nke na-atụkwasi gị obi.

Ị bụ Chineke m; ³ meere m ebere, O Onyenwe m, n'ihi na ana m akpọku gị ogologo ụbọchị niile.

⁴ Wetara ohu gị ọñụ, n'ihi na ọ bụ gị, O Onyenwe m, ka m na-eweliri mkpuruobi m.

⁵ Ị bụ onye na-agbaghara ajọ omume na onye dị mma, O Onyenwe m, i juputara n'ihunanya nye ndị niile na-akpọku gị.

⁶ O ONYENWE ANYỊ, nuru ekpere m; gekwaa ntị n'akwa arịrịọ m maka ebere.

⁷ N'ụbọchị nsogbu m, aga m akpọku gị, n'ihi na ị ga-aza m.

⁸ N'etiti chi niile, i nweghị oyiri, O Onyenwe m; ọ dighị ọrụ ebube ọbụla a puru ị si na ọ dị ka nke ị na-arụ.

⁹ Mba niile i kere ga-abia n'ihu gị, fee gị ofufe, O Onyenwe anyị; ha ga-ebutere aha gị ebube.

¹⁰ N'ihi na ị dị ukwu na-arukwa ọrụ ebube dị iche iche; ọ bụ naanị gị bụ Chineke.

¹¹ Kuziere m ụzọ gị, O ONYENWE ANYỊ, ka m dabere n'ikwesi ntụkwasi obi gị; nye m obi na-adighị agba abụọ,

* **Abụ Qma 85:9** 85:9 Aiz 46:13

- ka m nwee ike tūọ egwu aha gị.
- 12 Aga m eji obi m niile too gị, O Onyenwe anyị, na Chineke m;
aga m ebulikwa aha gị elu ruo mgbe niile ebighị ebi.
- 13 N'ìhi na ìhụnanya gị n'ebe m nọ dī ukwu;
i sitela n'omimi nke dī ala
site n'ala ndī nwurū anwū dọpụta m.
- 14 O Chineke, ndī mpako na-emegide m;
otū ndī mmadū na-eme ihe ike na-achọ igbu m,
ha bụ ndī na-ejighị gị kpọrọ ihe ọbụla.
- 15 Ma gị, Onyenwe anyị, ì bụ Chineke onye ọmịiko na onye amara,
iwe adighị ewe gị ngwangwa, i jupụtara n'ìhụnanya na ikwesi
ntụkwasi obi.
- 16 Chee m ihu, mekwaara m amara.
Nye ohu gị ike gị,
zọpụtakwa nwa ohu gị nwanyị
n'ìhi na m na-ejere gị ozi.
- 17 Gosi m ihe ìrìbama nke ga-egosiputa ìdī mma gị,
ka ndī iro m hụ ya si otu a burū ndī ihere ga-eme,
n'ìhi na gị, O ONYENWE ANYỊ, nyere m aka ma kasiekwa m obi.

Abụ Ọma 87

Abụ Ọma ọmụ Kora. Otu Abụ.

Abụ maka Zayon

- 1 Chineke atọla ntọala ya n'elu ugwu nsọ ahụ;
2 ONYENWE ANYỊ hurū ọnụ ụzọ ama Zayon n'anya,
karịa ebe obibi niile nke Jekọb.
- 3 Ihe dī iche iche nke dī ebube ka a na-ekwu banyere gị,
O obodo Chineke;
- 4 "Aga m agụnye Rehab na Babilon,
dika ndī na-asọpuru m,
aga m agunyekwa ndī Filistia, na ndī Taja, na ndī Kush,
aga m asi, 'A mụrū nke a na Zayon.'"
- 5 N'ezie, a ga-ekwu okwu banyere Zayon sị,
"A mụrū nke a na nke ọzọ n'ime ya,
ya onwe ya, bụ Onye kachasi ihe niile elu, ga-eme ka o guzosie
ike."
- 6 ONYENWE ANYỊ ga-edede n'ime akwụkwọ usoro nke ndī mmadū:
"A mụrū onye a na Zayon."
- 7 Dika ha na-eti egwu, ha ga-abụ abụ sị,
"Isi iyi m niile dī na gị."

Sela

Abụ Ọma 88

Abụ, bụ Abụ Ọma ọmụ Kora, nke dīrị onyeisi Abụ. N'usoro olu abụ
Mahalat leannot. Abụ *Maskil* nke Heman onye Ezra.

Akwa maka enyemaka

- 1 O ONYENWE ANYỊ, Chineke onye na-azọpụta m,

n'ehihie na abali ka m na-eti mkpu akwa n'ihu gi.

² Ka ekpere m bja n'ihu gi.
Chee ntị gi nuru akwa m.

³ N'ihie na otutu nsogbu ejuputala mkpuruobi m,
ano m nso n'onu uzọ onwu.

⁴ Agunyela m n'etiti ndi na-arida n'olulu.
Adi m dika onye na-enweghi ike.

⁵ A hoputara mu na ndi nwuru anwu iche,
dika ndi e gburu egbu na-edina n'ili,
ndi i nakwaghi echeta ozọ,
ndi e kewapuru site na nlekota gi.

⁶ I tubanyela m n'ime olulu dikariri omimi,
olulu nke ochichiri juputara n'ime ya.

⁷ Oke iwe gi na-anyigide m nke ukwuu;
i jirila ebili mmiri gi niile kpuchigide m.

Sela

⁸ I napula m ndi enyi m, ndi m huru n'anya,
mee ka m buru ihe a na-asọ oyi n'ebe ha no.

Abu m onye emechibidoro uzọ; nke n'enweghi ike ipu ezi;
⁹ anya m adighi ahukwa uzọ n'ihie iru uju.

O ONYENWE ANYI, ubochi niile ka m na-akpoku gi;
ana m agbasa aka m abuo n'ihu gi,

¹⁰ O bu ndi nwuru anwu ka i na-egosi oru ebube gi?
Ndi nwuru anwu, ha na-ebili too gi?

Sela

¹¹ O bu n'ime ili ka a na-ekwuputa ihunanya gi?

A na-ekwuputa ikwesi ntukwasị obi gi n'ebe ila n'iyi?

¹² A na-amata banyere oru ebube gi n'ebe ochichiri di?

Ma o bu oru ezi omume gi, na idi mma gi niile n'ala ndi e chezo?
echezo?

¹³ Ma ONYENWE ANYI m, o bu gi ka m na-akpoku.

Ututu niile ka ekpere m ga na-abia n'ebe i no.

¹⁴ O ONYENWE ANYI, ginị mere i jiri ju m?

Ginị mekwara i jiri zonari m ihu gi?

¹⁵ Site na mgbe okorobia m, abu m onye a na-esogbu, onye nokwa
onwu nso;

ataala m ahuhu oke ujo gi, ano m n'onodu ida mba.

¹⁶ Oke iwe gi agabigala n'ahu m;

ihe egwu gi alaala m n'iyi.

¹⁷ Ha na-agba m gburugburu ubochi niile dika idee mmiri;

ha gbara m gburugburu n'akuku niile.

¹⁸ I napula m ndi enyi m na ndi m huru n'anya;

ochichiri bu enyi m nokarisiri m nso.

Abụ Qma 89

Abu maskil nke Etan, onye Ezra.

Ọgbuḅba ndụ Chineke na Devid

- ¹ Aga m abụ abụ banyere oke ihunanya ONYENWE ANYI ruo mgbe ebighi ebi;
aga m eji onu m mee ka ogbo niile mara
maka ikwesi ntukwasị obi gi.
- ² Aga m ekwuputa na ihunanya gi na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;
na i mere ka ikwesi ntukwasị obi gi, guzosie ike n'eluigwe.
- ³ Onyenwe anyi siri, "Mu na onye m hoputara agbaala ndu.
Anuokwala m iyi nye ohu m Devid si,
- ⁴ 'Aga m eme ka agburu gi guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi
meekwa ka ocheeze gi digide ruo ogbo niile.' "

Sela

- ⁵ O ONYENWE ANYI, eluigwe na-eto oru ebube gi niile,
na ikwesi ntukwasị obi gi, n'etiti nzuko ndi di nsọ.
- ⁶ N'ih, o bu onye n'eluigwe niile, ka a ga-eji tunyere ONYENWE ANYI?
Onye yiri ONYENWE ANYI n'etiti ndi mmuo ozi niile?
- ⁷ Na nzuko ndi nsọ, Chineke bu onye a na-atu oke egwu;
o di oke egwu karja ndi niile gbara ya gburugburu.
- ⁸ O ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile, onye dika gi?
Gi, O ONYENWE ANYI, di ike nke ukwu, ikwesi ntukwasị obi gi
na-agba gi gburugburu.
- ⁹ I na-achị osimiri nke ji ike na-asọ;
mgbe ebili mmiri ya na-amali elu; i na-eme ka ha dajuo.
- ¹⁰ I zopjara Rehab dika otu n'ime ndi ahụ e gburu egbu;
jiri aka gi di ike chusasia ndi iro gi.
- ¹¹ O bu gi nwe eluigwe; gi nwekwa uwa,
o bu gi toro ntala elu uwa dum, na ihe niile di n'ime ya.
- ¹² O bu gi kere ugwu na ndida;
Taboa na Hemon na-abu abu onu n'ih aha gi.
- ¹³ Aka gi ka e mejuputara n'ike;
aka gi di ike, a na-ebuli aka nri gi elu.
- ¹⁴ Ezi omume na ikpe ziri ezi, bu ntala ocheeze gi;
ihunanya na ikwesi ntukwasị obi, na-aga n'ihu gi.
- ¹⁵ Ndi a goziri agozi ka ndi ahụ bu ndi na-eji olu iti mkpu onu na-abuku
gi abu,
ndi na-egharikwa n'ihè nke ihu gi, O ONYENWE ANYI.
- ¹⁶ Ha na-anuri onu n'aha gi ogologo ubochi niile;
ha na-anuri n'ezi omume gi.
- ¹⁷ N'ih na i bu ebube na ike ha,
site n'ihuoma gi, i na-ebuli mpi anyi elu.
- ¹⁸ N'ezie, ota anyi bu nke ONYENWE ANYI,
eze anyi bukwa nke Onye nsọ Izrel.
- ¹⁹ I kwuru okwu otu mgbe site n'ohu,
nye ndi gi kwesiri ntukwasị obi si;
"Enyela m otu onye di ike agha ike;
Ebuliela m otu nwa okorobia elu site n'etiti ndi m.
- ²⁰ Achotala m Devid ohu m,

were mmanụ nsọ m tee ya.

21 Aka m ga-agba ya ume;

n'ezie, aka m ga-eme ka ọ dị ike.

22 Ọ dighị onye iro ga-abiakwasị ya, na mberede;

ọ dighị onye ajọ omume ga-emegbu ya.

23 Aga m etigbu ndị iro ya niile n'ihu ya.

Aga m emekwa ka ndị niile na-akpọ ya asị laa n'iyi.

24 Ịhunanya m kwesiri ntụkwasị obi ga-adinyere ya,

site n'aha m, a ga-ebuli mpi ya elu.

25 M ga-edo aka ya n'oke osimiri,*

dokwaa aka nri ya n'osimiri niile.†

26 Ọ ga-akpọ m sị m, 'Ị bụ Nna m,

burukwa Chineke m, na oke Nkume nzọpụta m.'

27 Aga m eme ya nwa mbụ m,

onye kachasị dị elu n'ebe eze niile nke ụwa nọ.

28 Aga m eme ka ịhunanya m nwere n'ebe ọ nọ dīgide ruo ebighị ebi,

ogbugba ndụ mụ na ya ga-adīgidekwa.

29 Aga m eme ka agburu ya guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi,

ocheeze ya ga-adīgidekwa dika eluigwe na-adīgide.

30 "Ọ buru na ụmụ ya elefuo iwu m niile anya,

gharakwa ijeghari n'uzọ m niile,

31 ọ buru na ha elelija ukpuru m niile anya,

hapukwa idebe ihe m nyere ha n'iwu,

32 aga m eji mkporo taa ha ahuhu maka mmehie ha,

tikwaa ha utari maka njehie ha;

33 ma agaghị m ewezuga ịhunanya m, n'ebe ha nọ.

Ma ọ bụ laa azu n'ikwesị ntukwasị obi m.

34 Agaghị m emeru ogbugba ndu m.

Agakwaghị m agbanwe ihe obula siterela n'onu m puta.

35 Ejirila m idi nsọ m nuo iyi, kpebie

na m apughị ighara Devid ugha,

36 na agburu ya ga-adīgide ruo mgbe ebighị ebi,

ocheeze ya ga-adīgidekwa n'ihu m ka anyanwu na-adīgide.

37 Ọ ga-adīgide ruo ebighị ebi dika onwa.

E, dika onwa ahụ, onye akaebe m kwesiri ntukwasị obi na mbara eluigwe."

Sela

38 Ma ị jula, i werela nleli jukwa,

i na-ewe iwe di ukwu megide onye gi e tere mmanu.

39 Ị jula ogbugba ndu gi na ohu gi gbara

i meruola okpueze ya n'ime ntụ di n'ala.

40 Ị kutuola mgbidi gbara ya gburugburu,

i meela ka ebe ya niile e wusiri ike buru ihe dapịara adapia.

41 Ndi niile si uzọ ahụ na-agafe, ezuruchaala ihe niile o nwere.

* **Abụ Qma 89:25** 89:25 Ọ ga-achi oke osimiri na osimiri niile † **Abụ Qma 89:25** 89:25 Oke osimiri na osimiri niile a na-ekwu banyere ha n'ebe a, bu osimiri Mediterenja na Yufretis, na osimiri ndi ozo niile na-asobanye n'ime ha. Oke ala ochie ahụ e kwere Devid na Solomon na nkwa jedebera n'osimiri ndi a.

- Ndị agbataobi ya na-akwakwa ya emo.
 42 I meela ka aka nri ndị iro ya dī elu;
 mekwaa ka ndị iro ya nūrīa oñu.
 43 I meela ka aka o ji jide mma agha ya sụọ ngongo,
 i nyereghī ya aka mgbe agha dara.
 44 I meela ka ima mma ya gwusīa.
 Ị tūdakwala ocheeze ya n'ala.
 45 I meela ka ubochī ndū nke okorobīa ya dī mkpūmkpū.
 I ji ihere dīka akwa kpuchie ya.
- 46 Ruo ole mgbe ONYENWE ANYī, ka ị ga-ezonarī onwe gī?
 Ruo ole mgbe ka iwe gī dī ukwu ga-eregide dīka oku?
 47 Cheta, na ndū m bụ ihe na-agafe ngwangwa.
 N'ihī ihe efu gīnī ka i ji kee mmadū niile!
 48 Olee onye ahū nwere ike ịdī ndū ghara ihū onwū anya,
 maobū zoputa onwe ya site n'ike nke ili?#
- 49 O Onyenwe anyī, olee ebe oke ihunanya mbū dī,
 nke i sitere n'ikwesī ntūkwasī obi gī nūoro Devid n'iyi?
 50 Onyenwe m, cheta otu e si leda ndī ohu gī anya,
 otu m si anagide n'ime obi m ichī ochī niile nke ndī mba niile.
 51 O ONYENWE ANYī, ichī ochī nke ndī iro gī ji akwa m emo,
 nke ha ji lejīa nzọ ukwū niile nke onye gī i tere mmanū.

Sela

- 52 Otuto dīrī ONYENWE ANYī ruo mgbe ebighī ebi.
 Amen na Amen.

Nchikōta nke anọ

90

Abụ Qma 90-106

Ekpere Mosis, bụ onyeozī Chineke.

Ebighī ebi Chineke na ịdī mkpūmkpū nke ndū mmadū

- 1 O Onyenwe anyī, ebe obibi ka gī onwe gī burīī nye anyī
 n'ogbō niile.
 2 Tupu e kee ugwu niile,*
 na tupu a kpūọ uwa na elu uwa,
 siterī na mgbe ebighī ebi ruo ebighī ebi, ị bụ Chineke.
 3 Ị na-eme ka mmadū laghachi burū aja
 mgbe i kwuru okwu sī, "Unu umū mmadū, laghachi burū aja."
 4 Puku afō dī n'anya gī dīka otu ubochī;
 ha dīka unyaahū gafere agafe
 maobū ka otu awa nke anyasī.†
 5 N'ime ura nke onwū ka ị na-ekpochapū mmadū;
 ha dīka ahīhīa ohurū nke na-epuputa n'isi ututu,
 6 o bụ ezie na o na-agbawa uzarī na-etokwa eto n'ututu,
 ma n'anyasī, o na-akponwū ma-achanwūkwa.

Abụ Qma 89:48 89:48 Ya bụ, ala mmūọ * **Abụ Qma 90:2** 90:2 Job 15:7; Ilu 8:25 † **Abụ Qma 90:4** 90:4 2Pt 3:8

- 7 E meela ka anyị gwusịa n'ihie oke iwe gị megide anyị;
anyị na-amakwa jijiji n'ihie ọnụma gị.
- 8 I gbasaala njehie anyị niile n'ihu gị.
I na-ahuzukwa mmehie nzuzo anyị niile.
- 9 Ogologo ụbọchị anyị niile na-agabiga n'oke iwe gị;
afọ ndụ anyị nke fọduru ka anyị na-ebi dika okwu e ji nwayọọ
kwuo na mwute.
- 10 Ogologo ụbọchị anyị niile nwere ike ruo afọ iri asaa,
maọbụ afọ iri asatọ, ma ọ buru na ike anyị adigide,
ma otu ọ di, nke a ga-asị na ọ bu ya kachasi mma na-ejuputa na nsogbu
na isu ude,
n'ihie na ha na-agabiga osiiso, anyị onwe anyị na-efelakwa.
- 11 Onye puru ighota idi ike nke oke iwe gị?
N'ihie na oke iwe gị di ukwu dika itu egwu kwesiri gị si di ukwu.
- 12 Kuziere anyị igu ụbọchị niile nke ndu anyị onu,
ka anyị si otu a nweta obi amamihe juputara.
- 13 O ONYENWE ANYI, nwee ntughari obi! Tutu ruo ole mgbe ka ọ ga-adi?
Meere ndi ohu gi ebere.
- 14 Jiri ihunanya gi nke na-adigide adigide, mejuputa anyi n'ututu,
ka anyi nwee ike ibu abu onu ma nwekwaa obi utọ ogologo ubochi
ndu anyi niile.
- 15 Mee ka anyi nwee obi utọ, nke onugugu ubochi ya ga-adikwa ka
onugugu ubochi niile i tara anyi ahuhu,
ka onugugu afọ ya dikwa ka onugugu afọ niile anyi hurula
nsogbu.
- 16 Kwere ka ndi ohu gi hu oru gi di iche iche,
ka umu ha hukwa ima mma gi.
- 17 Ka ihuoma Chineke, Onyenwe anyi dikwasị anyi;
mee ka oru aka anyi guzosie ike,
e, mee ka oru aka anyi guzosie ike.

Abụ Qma 91

Chineke onye na-echebe anyi

- 1 Onye ahụ na-ebi n'ebe mgbaba Onye kachasi ihe niile elu
ga-ezu ike n'okpuru ndo Onye puru ime ihe niile.
- 2 Nke a ka m ga-ekwu maka ONYENWE ANYI, "O bu ebe mgbaba m na
ebe nchebe m e wusiri ike,
Chineke m, onye m na-atukwasị obi m."
- 3 N'ezie, ọ ga-anaputa gi
site n'onya nke onye osi onya
na site n'aka ajo oria na-efe efe na-eweta ila n'iyi.
- 4 O ga-eji nku ya kpuchie gi.
O bukwa n'okpuru nku ya abuo, ka i ga-agbaba zere ndu,
ikwesi atukwasị obi ya ga-echebe gi, ghokwaara gi ota.
- 5 I gaghị atụ egwu ihe itu oke egwu nke abali,
maobu aku na-efeghari n'ehihie,
- 6 maobu ajo oria na-efe efe, nke na-ejeghari n'ochichiri,

- ma ọ bụkwanụ ihe mbibi mberede na-eme n'ehihie.
- 7 Puku mmadụ puru ịda n'akukụ gị,
iri puku mmadụ nwekwara ike ịda n'akukụ aka nri gị,
ma ihe ojọọ ndị a agaghị erute gị nso.
- 8 Ọ bụ naanị anya gị abụọ ka ị ga-eji hu
ntaramahụhụ nke ndị ajọ omume.
- 9 Ọ buru na i mee Onye kachasi ihe niile elu ebe obibi gị,
ọ buladi ONYENWE ANYI, onye bụ ebe mgbaba m,
10 mgbe ahụ, ihe ojọọ ọbụla enweghị ike ịdakwasị gị;
ihe ike ọbụla enweghị ike ịbiaru ụlọ obibi gị nso.
- 11 N'ihie na ọ ga-enye ndị mmụọ ozi ya iwu banyere gị,
ka ha chebe gị n'uzọ gị niile.*
- 12 Ha ga-eji ọbụ aka ha,
bulie gị elu ime ka ị ghara ịkpobi ukwụ gị na nkume.
- 13 Ị ga-azokwasị ọdum na ajuala ukwụ,
zọgbukwaa ọdum na-akpa ike, na agwo ojọọ.
- 14 "N'ihie na ọ huru m n'anya, Mụ onwe m ga-agbaputa ya, ka ONYENWE
ANYI kwuru;
aga m echebe ya, n'ihie na ọ maara aha m.
- 15 Ọ ga-akpoku m, aga m azakwa ya.
Aga m anonyere ya n'ime nsogbu ya,
aga m adoputa, ma sọpurukwa ya.†
- 16 Aga m eji ogologo ndụ mee ka afọ ju ya,
gosikwa ya nzoputa m."

Abụ Qma 92

Abụ Qma. Abụ maka ụbọchị izuike.

Ekele maka ịdị mma Chineke

- 1 Ọ bụ ihe ziri ezi ito ONYENWE ANYI,
na iti egwu nye aha gị, gị Onye kachasi ihe niile elu,
2 ikwuputa ihunanya gị n'ututu,
na ikwesi ntukwasị obi gị n'abalị,
3 jiri ihe iti egwu ụbọ akwara
na une buoro gị abụ di uto.
- 4 N'ihie na ị na-eme ka obi di m uto, site n'oru gị niile, o ONYENWE ANYI,
Ọ bụ ya mere m ji na-abu abụ onu.
- 5 Lee ka oru gị si di ukwuu, ONYENWE ANYI.
Leekwa udi echiche miri emi ị na-eche.
- 6 Ndi uche korọ amaghị nke a,
ndi nzuzu enweghị nghota,
7 ọ bụ ezie na ndi ajọ omume na-etoputa dika ahijia
ndi na-emekwa ajọ ihe na-eto na-awasa,
a ga-ala ha n'iyi ruo mgbe ebighi ebi.
- 8 Ma gị, O ONYENWE ANYI, bụ onye e buliri elu ruo mgbe ebighi ebi.

* **Abụ Qma 91:11** 91:11 Abụ 34:7; Mat 4:6; Luk 4:10; Hib 1:14 † **Abụ Qma 91:15** 91:15
Job 12:4; Abụ 50:15; Ajz 43:2

- ⁹ N'ezie, ndị iro gị niile, ONYENWE ANYỊ,
e ndị iro gị niile ga-ala n'iyi;
ndị niile na-eme ajọ ihe ka a ga-achụsasi.
- ¹⁰ I meela ka mpi m dị elu dika oke ehi na-akpa ike;
awụsala m mmanụ dị mma.
- ¹¹ Ejirila m anya m abụọ hụ ka e meriri ndị iro m;
ejirila m ntị m nụ maka ịla n'iyi nke ndị iro m afọ tara mmiri.
- ¹² Ma ndị ezi omume ga-awa igu dika osisi nkwu;
ha ga-ebukwa ibu dika osisi ukwu sida nke Lebanon,
- ¹³ nke a kuru n'ime ulọ ONYENWE ANYỊ,
ha ga-eto, wasaakwa n'ime ogige Chineke anyị.
- ¹⁴ Ha ga-amị mkpuru, ọ buladi mgbe ha mere agadi.
Ha ga-ejuputakwa n'ahija ndu,
- ¹⁵ na-ekwuputa, "ONYENWE ANYỊ bu Onye ziri ezi;
ọ bu Oke Nkume m, ọ dikwaghị ajọ omume dị n'ime ya."

Abụ Qma 93

Idi ukwu nke Onyenwe anyi

- ¹ ONYENWE ANYỊ bu eze, ọ na-eyikwasị ima mma dika uwe;
ONYENWE ANYỊ na-eyikwasị ima mma dika uwe, ọ dikwa ike nke
ukwu;
n'ezie, ụwa niile na-eguzosikwa ike; apughikwa iwezuga ya
n'onodu ya.
- ² Ocheeze gị eguzosiela ike siteri na mgbe ochie;
ị na-adikwa site n'ebighi ebi ruo ebighi.
- ³ Oke osimiri niile amaliela elu, O ONYENWE ANYỊ;
oke osimiri niile eweliela olu ha elu;
ebili mmiri niile nke oke osimiri na-amali elu na-eme mkpotu.
- ⁴ ONYENWE ANYỊ onye no n'elu, di ukwu
karia mkpotu nke oke osimiri niile na-eme,
ma kariakwa uda nke ebili mmiri nke oke osimiri.
- ⁵ Ukpuru gị niile, ONYENWE ANYỊ na-eguzosi ike;
idi nsọ bu ihe e ji choo ulo gị mma
ruo ubochi na-enweghi ogwugwu.

Abụ Qma 94

Chineke, onye ikpe nke mmadu niile

- ¹ O ONYENWE ANYỊ, Chineke onye na-abo obo,
o Chineke, onye na-abo obo, ziputa onwe gi.
- ² Bilie, o Onye Ikpe nke uwa;
kwughachi ndi nganga ugwo oru ruuru ha.
- ³ ONYENWE ANYỊ, ọ bu ruo ole mgbe?
Ọ bu ruo ole mgbe ka ndi na-eme ajọ omume ga-anogide na-anuri
onu?
- ⁴ Ha na-ekwuwapu okwu mpako;
ndi niile na-eme ajọ ihe juputara n'itu onu.

- 5 Ha na-azọpịa ndị gị, O ONYENWE ANYỊ;
ha na-emegbu ihe nketa gị.
- 6 Ha na-egbu ndị di ha nwurụ na ndị ọbia;
ha na-egbu ndị na-enweghị nna.
- 7 Ha na-asi, "ONYENWE ANYỊ anaghị ahụ ihe ndị a;
Chineke Jekọb na-agba nkịtị."
- 8 Lezienụ anya, unu ndị amamihe kọrọ n'etiti ndị m;
unu ndị nzuzu, olee mgbe unu ga-amụta ihe?
- 9 Ọ pụtara na onye kpurụ ntị anaghị anụ ihe?
Ọ pụtara na onye kere anya anaghị ahụ ụzọ?
- 10 Ọ pụtara na onye na-adọ mba niile aka na ntị agaghị ata ha ahụhụ?
Ọ pụtara na onye na-ezi mmadụ ihe enweghị ihe ọmụma?
- 11 ONYENWE ANYỊ maara echiche obi mmadụ;
ọ maara na ihe mmadụ na-eche n'obi ya bụ naanị ihe na-enweghị isi.
- 12 Onye a gọziri agozi ka mmadụ ahụ bụ, onye ị na-adọ aka na ntị, O
ONYENWE ANYỊ,
onye ahụ ị na-akuziri ihe site n'iwu gị;
- 13 ị na-enye ya izuike site n'ụbọchị nsogbu;
tutu ruo mgbe a ga-egwuru ndị ajọ omume olulu.
- 14 N'ihì na ONYENWE ANYỊ agaghị ajụ ndị ya;
ọ gaghị agbakuta ihe nketa ya azụ.
- 15 Ezi omume ga-abụ ntọala ikpe ikpe niile;
ndị niile ndị ziri ezi n'obi ga-agbasokwa ya.
- 16 Onye ga-ebiliri m imegide ndị ajọ omume?
Onye ga-eguzo n'ọnọdụ m imegide ndị na-eme ajọ ihe?
- 17 A sị na ONYENWE ANYỊ abịaghị nyere m aka,
agaara m rịi abụ onye nwurụ anwụ.
- 18 Mgbe m kwuru sị, "Ụkwụ m na-agbuchapụ,"
ọ bụ ihunanya gị, O ONYENWE ANYỊ, kwagidere m.
- 19 Mgbe oke nchekasị obi batara n'ime m,
nkasiobi gị wetara mkpuruobi m ọhụ.
- 20 A ga-ejikọta gị na ocheeze ọchịchị ya ruru arụ,
nke na-eweta mmekpa ahụ site n'iwu ya?
- 21 Ndị ajọ omume na-ejikọta onwe ha imegide ndị ezi omume
na-amakwa ndị aka ha dị ọcha ikpe ọnwụ.
- 22 Ma ONYENWE ANYỊ a burula ebe mgbaba e wusiri ike nye m,
na Chineke m na oke nkume ebe m na-ezere ndụ.
- 23 Ọ ga-akwughachi ha ụgwọ ọrụ kwesiri mmehie ha,
lakwaa ha n'iyi n'ihì ajọ omume ha;
ONYENWE ANYỊ Chineke anyị ga-ala ha n'iyi.

Abụ Qma 95

Toonu Onyenwe anyị

- 1 Bjanụ ka anyị jiri ọhụ bụkwo ONYENWE ANYỊ abụ;
ka anyị tikuo oke nkume nzọpụta anyị mkpu ọhụ.

- ² Ka anyị jiri ekele b̄iakwute ya
jirikwa iti egwu na ịbụ abụ jaa ya mma.
- ³ N'ihì na ONYENWE ANYÌ bụ Chineke d̄i ukwuu,
eze ukwu kachas̄i chí niile elu.
- ⁴ Ebe niile michas̄ir̄i emi nke ụwa d̄i n'aka ya,
ebe kachas̄i elu nke ugwu niile b̄ukwa nke ya.
- ⁵ Osimiri niile b̄u nke ya, n'ihì na ọ b̄u ya kere ha,
aka ya kp̄ur̄u ala ak̄or̄o niile.
- ⁶ B̄ian̄u ka anyị kp̄ōo isiala n'ofufe,
ka anyị gb̄uo ikpere n'ala n'ihu ONYENWE ANYÌ, onye kere anyị;
- ⁷ n'ihì na ọ b̄u Chineke anyị
anyị b̄ukwa nd̄i ọ na-az̄u d̄ika at̄ur̄u,
igwe at̄ur̄u ọ na-elek̄ota anya.
- Taa, ọ b̄ur̄u na unu an̄u olu ya,
- ⁸ "Unu emela ka obi unu sie ike d̄ika unu mere na Meriba,
māob̄u d̄ika unu mere n'ub̄och̄i ah̄u na Masa n'ime ọzara,
- ⁹ ebe nna nna unu ha nwara m,
n'agbanyegh̄i na ha h̄ur̄u ihe niile m mere.
- ¹⁰ Iri af̄o an̄o ka m were iwe megide ọgb̄o ah̄u;
ekwuru m s̄i, 'Nd̄i a b̄u nd̄i obi ha na-akpafu akpafu site n'ebe m
n̄o,
ha amatabegh̄i ụz̄o m niile.'
- ¹¹ N'ihì nke a, an̄ur̄u m iyi n'uwe, s̄i,
'Ha agagh̄i abanye n'izuike m ma ọlì.'"

Abụ Qma 96

Kp̄ōon̄u isiala nye Onyenwe anyị

- ¹ B̄uk̄uon̄u ONYENWE ANYÌ abụ ọh̄ur̄u,
b̄uk̄uon̄u ONYENWE ANYÌ abụ, unu ụwa niile.
- ² B̄uk̄uon̄u ONYENWE ANYÌ abụ, toonu aha ya;
kwup̄utan̄u nz̄op̄uta ya site n'otu ụb̄och̄i ruo n'ub̄och̄i nke ọz̄o.
- ³ Kwusaan̄u ebube ya n'etiti mba niile,
k̄osakwan̄u banyere oke ọr̄u ya niile n'etiti nd̄i niile d̄i iche iche.
- ⁴ N'ihì na ONYENWE ANYÌ d̄i ukwuu, b̄ur̄ukwa onye kwesiri ịnata otuto;
onye a na-at̄u egwu kar̄ia chí ọz̄o niile ka ọ b̄ukwa.
- ⁵ N'ihì na chí niile nke mba niile d̄i iche iche b̄u ar̄us̄i efu,
māob̄u ONYENWE ANYÌ kere eluigwe niile.
- ⁶ Ịma mma na ebube d̄i n'ihu ya;
ike na otuto d̄i n'ebe ns̄o ya.
- ⁷ Nyen̄u ONYENWE ANYÌ, unu ezināul̄o nke mba niile d̄i iche iche,
nyen̄u ONYENWE ANYÌ ns̄op̄ur̄u na ike.
- ⁸ Nyen̄u ONYENWE ANYÌ ns̄op̄ur̄u ruuru aha ya;
weren̄u onyinye bata n'ime ogige ya.
- ⁹ Kp̄ōon̄u isiala nye ONYENWE ANYÌ n'ima mma nke ịd̄i ns̄o ya;
maa jijiji n'ihu ya, unu ụwa niile.

- 10 Kwusaa n'etiti mba niile si, "ONYENWE ANYI na-achi."
Elu uwa kwu chim, a pughi iwezuga ya n'onodu ya;
o ga-eji ikpe ziri ezi kpee ndi niile ikpe.
- 11 Ka mbara eluigwe nuria, ka uwa nwekwa obi utu;
ka osimiri bigbo, na ihe niile di n'ime ya.
- 12 Ka ala ubi niile na ihe niile di n'ime ha juputa n'obi utu.
Ka osisi niile nke oke ohia buo abu n'ihu onu.
- 13 Ka ihe niile e kere eke nuria onu n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihu na o
na-abia,
o na-abia ikpe uwa ikpe.
- O ga-eji ezi omume kpee elu uwa ikpe,
jirikwa ikwesi ntukwasị obi kpee ndi niile di iche iche ikpe.

Abu Qma 97

Chineke onye na-achi ihe niile

- 1 ONYENWE ANYI bu eze,* ka uwa niile nwee obi utu;
ka ndi niile bi n'ebe di anya nuria.
- 2 Igwe ojii na oke ochichiri gbara ya gburugburu;
ezi omume na ikpe ziri ezi bu ntala ocheeze ya.
- 3 Oku na-enwu enwu na-aga n'ihu ya
o na-erepasi ndi iro ya n'akuku ya obula.
- 4 Amuma ya na-acha chazuo elu uwa niile;
uwa niile na-ahu ya na-ama jijiji.
- 5 Ugwu niile na-agbaze dika mmanu n'ihu ONYENWE ANYI,
n'ihu Onyenwe uwa niile.
- 6 Eluigwe na-ekwuwaputa ezi omume ya;
ndi niile bi n'uwa na-ahukwa ebube ya.
- 7 A na-eme ka ihere mee ndi niile na-efe arusi niile a piri api ofufe,
ndi na-anya isi na chi niile e jiri aka mee
feenu ya ofufe, unu chi niile!
- 8 Zayon na-anu ma na-anurikwa onu,
obodo nta niile nke Juda na-enwekwa obi utu
n'ihu ikpe gi, O ONYENWE ANYI.
- 9 N'ihu na gi, O ONYENWE ANYI, bu Onye kachasi ihe niile elu n'uwa
niile;
i bu onye e buliri elu kariya chi ndi ozu niile.
- 10 Ka unu, ndi huru ONYENWE ANYI n'anya, kpo o ihe ojo asi,
n'ihu na o na-echebe ndu ndi nke ya, ndi tukwasiri ya obi
ma na-anaputakwa ha site n'aka ndi ajo omume.
- 11 Ihe na-amukwasị onye ezi omume,
onu na-adikwa n'ime obi onye na-eme ihe ziri ezi.
- 12 Nurianu onu n'ime ONYENWE ANYI, unu ndi ezi omume,
tookwanu aha nsu ya.

* **Abu Qma 97:1** 97:1 Abu 96:10; Abu 99:1

Abụ Qma 98

Abụ Qma.

Toonu Onyenwe anyị onye ezi omume

- 1 Bụkuonụ ONYENWE ANYỊ abụ ọhụrụ,*
n'ihì na ọ ruọla ọtụtụ ọrụ dị ebube;
aka nri ya na aka nsọ ya
aruputarala ya nzọputa.
 - 2 ONYENWE ANYỊ emeela ka a mata nzọputa ya
o kpugheela ezi omume ya nye mba niile.
 - 3 O chetala ihunanya ya
na ikwesi ntụkwasi obi ya n'ebe ụlọ Izrel dị;
nsọtụ nke ụwa niile ahụla
nzọputa Chineke anyị.
 - 4 Tikusienụ ONYENWE ANYỊ mkpu ọñụ ike, ụwa niile
jirinụ iti egwu tiwaa mkpu abụ ọñụ;
 - 5 werenụ ụbọ akwara bụkuo ONYENWE ANYỊ abụ,
e, were ụbọ akwara na olu abụ ọma,
 - 6 jirinụ opi na opi ike,
tisie mkpu ọñụ ike n'ihu ONYENWE ANYỊ, Onye bụ Eze.
 - 7 Ka oke osimiri niile gbọọ ụja, ya na ihe niile dị n'ime ya,
ụwa na ndị niile bi n'ime ya.
 - 8 Ka osimiri na iyi niile kụọ aka ha,
ka ugwu niile bụkuokwa ya abụ n'ihì ọñụ;
 - 9 ka ha bụọ abụ n'ihu ONYENWE ANYỊ,
n'ihì na ọ na-abịa ikpe ụwa ikpe.
- Ọ ga-eji ezi omume kpee ụwa ikpe.
Ọ ga-eji ikpe ziri ezi kpee ndị niile ikpe.

Abụ Qma 99

Toonu Chineke dị nsọ

- 1 ONYENWE ANYỊ bụ eze,
ka mba niile maa jijiji!
O wuru ocheeze ya n'etiti cherubim,
ka elu ụwa maa jijiji.
- 2 ONYENWE ANYỊ dị ukwu n'ime Zayon;
ọ bụ onye e buliri elu kariya mba niile dị iche iche.
- 3 Ka ha too aha gi nke dị ukwu, dika oke egwu,
ọ dị nsọ.
- 4 Eze bụ onye dị ike, ọ hụrụ ikpe ziri ezi n'anya,
i meela ka ihe ziri ezi guzosie ike;
n'ime Jekọb ka i mere
ihe ziri ezi na ihe dị mma.
- 5 Bulienụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị elu,
feenụ ofufe n'ihu ebe ihe itụkwasi ụkwụ ya;
ọ dị nsọ.

* **Abụ Qma 98:1** 98:1 Abụ 96:1

- 6 Mosis na Erõn so n'etiti ndị nchụaja ya,
Samuel sokwa n'etiti ndị kpọkuru aha ya;
ha kpọkuru ONYENWE ANYỊ
ọ zakwara ha.
- 7 Ọ gwara ha okwu site n'ogidi igwe ojii.
Ha debere ụkpụrụ ya na iwu niile o nyere ha.
- 8 O ONYENWE ANYỊ, Chineke anyị,
ị zara ha;
ị buurụ Izrel Chineke onye na-agbaghara mmehie,
n'agbanyeghị na ị tara ha ahụhụ n'ihu mmehie ha.
- 9 Bulienụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị elu;
na-efe ya ofufe n'elu ugwu ya dị nsọ,
n'ihu na onye dị nsọ ka ONYENWE ANYỊ Chineke anyị bụ.

Abụ Qma 100

Abụ Qma maka ikele ekele afọ ojuju.

Toonu Chineke

- 1 Tikusienụ ONYENWE ANYỊ mkpu ọñụ ike, ụwa niile.
2 Jiri obi uto fee ONYENWE ANYỊ ofufe;
jirinụ ibụ abụ ọñụ bịa n'ihu ya
- 3 Matanụ na ONYENWE ANYỊ bụ Chineke.
Ọ bụ ya onwe ya kere anyị,* ọ bụkwa ya nwe anyị,
anyị bụ ndị ya, igwe aturụ nke ọ na-azụ.
- 4 Jirinụ ekele banye n'ọñụ uto ama ya
jiri otuto baa n'ogige ya;
keleenụ ya, tookwa aha ya.
- 5 N'ihu na ONYENWE ANYỊ dị mma, ihunanya ya na-adigide ruo mgbe
ebighi ebi.
Ruo ọgbọ niile ka ikwesi ntụkwasi obi ya na-adigidekwa.

Abụ Qma 101

Abụ Qma Devid.

Nkwa eze

- 1 Aga m abụ abụ banyere ihunanya gi na ikpe gi ziri ezi;
o ONYENWE ANYỊ, ọ bụ gi ka m ga-abụku abụ otuto.
- 2 Aga m enwe uche i hụ na m biri ndụ na-enweghị ita uto ọbụla,
olee mgbe i ga-abiakwute m?
- Aga m ejikwa obi nke a na-agaghị ata uto ọbụla
jegharịa n'ime uto m.
- 3 Agaghị m edo ihe jọgburu onwe ya
n'ihu m.
- Ana m akpọ ọrụ ndi na-ekwesighi ntụkwasi obi asi.
Agaghị m enwekwa oke n'ime ya.
- 4 Ndi obi ha gbagoro agbago agaghị anọ m nso.
Agakwaghị m etinye aka n'ọrụ ọjọọ ọbụla.

* **Abụ Qma 100:3** 100:3 Job 10:3; Efe 2:10

⁵ Onye ọbụla na-ekwulu onye agbataobi ya na nzuzo,
 onye ahụ ka m ga-emechi ọnụ;
 agaghị m anabata
 onye ọbụla dị mpako ma nwee obi nganga.

⁶ Aga m elekwasi ndị kwesiri ntụkwasi obi n'ala a anya,
 ka mụ na ha biri;
 onye ahụ na-eje ije na-enweghị ita ụta ọbụla
 ga-ejere m ozi.

⁷ Onye ọbụla na-aghọ aghughọ
 agaghị ebi n'ụlọ m;
 onye ọbụla na-ekwu okwu ụgha
 agaghị eguzokwa n'ihu m.

⁸ Ụtutụ niile ka m na-eme ka ha dere duu
 bụ ndị ajọ omume niile nọ n'ala a;
 Aga m ebipụ ndị niile na-eme ajọ ihe
 site n'obodo ONYENWE ANYỊ.

Abụ Qma 102

Ekpere nke onye nọ na mmekpa ahụ na ọnọdu ida mba, na-ekwuputa
 otu o si dịrị ya n'ihu ONYENWE ANYỊ.

Arịrịọ maka ime ebere

¹ Nụrụ ekpere m, O ONYENWE ANYỊ;
 ka ikwa akwa m maka inyeaka ruo gị ntị.

² Ezonari! m ihu gị
 n'ụbọchị nsogbu m.

Gee ntị n'ekpere m,
 zakwaa m ngwangwa.

³ N'ihị na ụbọchị m niile na-agabiga, dika anwụrụ ọkụ;
 ọkpụkpụ m niile dika ka ọlọkọ ọkụ.

⁴ Mkpurụobi m etiwaala abụọ na-achanwụkwa dika ahịhịa;
 ana m echefu iri nri m.

⁵ N'ihị oke isụ ude m na-asụ,
 enwekwaghị m anụ ahụ ọbụla n'ahụ m. Abụ m naanị ọkpụkpụ.

⁶ Adị m ka ikwighikwighi nke ọzara,
 a dị m ka ikwighikwighi n'etiti ebe dakposiri adakposi.

⁷ Ana m amụ anya abali niile;
 adị m ka nwa nnụnụ naanị ya bekwasiri n'elu ụlọ.

⁸ Ụbọchị niile, ndị iro m na-eji m eme ihe ọchị;
 ndị na-akwa m emo na-eji aha m mere ihe ibụ ọnụ.

⁹ N'ihị na ejirila m ntụ mere ihe oriri m,
 anya mmiri m na-agwakota n'iko ihe ọñụm m

¹⁰ n'ihị oke iwe gị,
 i bulitela m, ma tụtụ m n'akụkụ.

¹¹ Ụbọchị m niile dika onyinyo nke a na-ahụ anya mgbe anwụ na-ada.
 Ana m akponwụ akponwụ, dika ahịhịa.

- 12 Ma gị ONYENWE ANYỊ, na-anọgide n'ọcheeze gị ruo mgbe ebighị ebi; aha gị ga-adịgide site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 13 I ga-ebili nwee omiko n'ebe Zayon nọ, n'ihu na oge izi ya ihuoma eruola; oge ahụ a kara aka eruola.
- 14 N'ihu na nkume ya niile di oke onuahia nye ndi ohu gi; mgbe ha huru uzuzu ya, ha na-emere ya ebere.
- 15 Mba niile ga-atu egwu aha ONYENWE ANYI, ndi eze niile nke uwa ga-asopurukwa ebube gi.
- 16 N'ihu na ONYENWE ANYI ga-ewughari Zayon, o ga-aputa ihe n'ebube ya.
- 17 O ga-aza ekpere ndi no na mkpa; o gaghi eleda ariri o ha anya.
- 18 Ka e deputa ihe ndi a maka ogbo nke di n'ihu, ka ndi a na-amubeghi nwee ike too ONYENWE ANYI:
- 19 "ONYENWE ANYI sitere n'ebe nsọ ya di elu ledata anya, o sitere n'elugwe ledata anya ya n'ụwa,
- 20 inu isu ude nke ndi a turu mkporo na igbaputa ndi a mara ikpe onwu."
- 21 N'ihu nke a, a ga-ekwuwaputa aha ONYENWE ANYI na Zayon; a ga-eto ya na Jerusalem,
- 22 mgbe mba niile na alaeze niile, ga-ezukota n'otu ebe, ife Onyenwe anyi ofufe.
- 23 O meela ka ike gwu m n'oge ndu m; o meela ka ndu m diri mkpumkpu.
- 24 N'ihu ya, ekwuru m si, "Anapula m ndu m, o Chineke m, ugbu a m ka di ndu; i na-adigide ndu site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 25 Na mmalite, i toro ntoala uwa, elugwe bukwa oru aka gi.
- 26 Ha ga-ala n'iyi, ma i ga-adigide; ha ga-erichasi dika akwa ochie. I ga-agbanwe ha dika mmadu si agbanwe uwe ya, ha ga-abu ndi ewezugara ewezuga.
- 27 Ma gi onwe gi enweghi mgbanwe,* onuogugu afọ gi adighi agwukwa agwu.
- 28 Umụ ndi ohu gi ga-ebigide; umu umu ha ga-eguzosie ike n'ihu gi."

Abụ Ọma 103

Abụ Ọma Devid.

Gozie Onyenwe anyi

- 1 Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI; ka ihe niile di n'ime m too aha nsọ ya.
- 2 Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI; echefukwala mmeso oma ya niile,

* **Abụ Ọma 102:27** 102:27 Aiz 41:1; Aiz 43:10; Mal 3:6; Hib 13:8; Jem 1:17

- 3 ọ bụ ya na-agbaghara ị mmehie ị niile;
na-agwọkwa ị ọrịa ị niile,
- 4 onye na-agbapụta ndụ ị site n'olulu
werekwa ịhunanya na ọmịiko kpukwasị ị dika okpueze,
- 5 onye na-eji ezi ihe na-emejuputa ọchịchọ ị niile,
ka oge okorobia ị buru ihe a gbanwere dika nke ugo.*
- 6 ONYENWE ANYI na-arụ ọrụ ezi omume,
na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndi a na-emegbu emegbu.
- 7 O mere ka Mosis mata ụzọ ya,
mekwaa ka ụmụ Izrel mara ọrụ ya di iche iche:
- 8 ONYENWE ANYI nwere obi ọmịiko na-emekwa amara.
Ọ dighi ewe iwe ọsiiso, o juputara n'ihunanya.
- 9 Iwe ya anaghi adigide ruo mgbe ebighi ebi,
o bughị oge niile ka o na-anogide na-ata mmadu uta;
- 10 ọ bughị dika mmehie anyi si di ka o na-emeso anyi,
o dighi akwughachi anyi dika ajọ omume anyi si di.
- 11 N'ih na dika eluigwe si di elu karia uwa,
otu a ka ihunanya ya si di ukwu n'ebe ndi na-atu egwu ya no.
- 12 Dika ọwụwa anyanwu si di anya, site n'odida anyanwu,
otu a ka o sirila mee ka mmehie anyi niile diri anya site n'ebe anyi no.
- 13 Dika nna si enwe obi ebere n'ebe ụmụ ya no,
otu a ka ONYENWE ANYI si enwe obi ebere n'ebe ndi na-atu egwu ya no,
- 14 n'ih na ya onwe ya maara otu e si kpuo anyi,
o na-echeta na anyi bu aja.
- 15 Ebe mmadu no, ubochi ya niile di ka ahija,
o na-etoputa, na-awasa dika okoko osisi oha,
- 16 ifufe na-efesi ya ike, o na-adakwa,
adighi echetakwa ya n'onodu mbu ya.
- 17 Ma ihunanya ONYENWE ANYI na-adigide site
n'ebighi ebi ruo ebighi ebi n'etiti ndi na-atu egwu ya.
Ezi omume ya na-adigidekwara umu umu ha,
- 18 nye ndi ahụ niile na-edebe ogbugba ndu ya
na ndi na-echeta irubere ukpuru ya isi.
- 19 ONYENWE ANYI emeela ka ocheeze ya guzosie ike n'eluigwe,
alaeze ya na-achi ihe niile.
- 20 Toonu ONYENWE ANYI, unu ndi mmuo ozi ya,
unu ndi di ike ndi na-eme ihe o choro,
na-erubere okwu ya isi.
- 21 Toonu ONYENWE ANYI unu usuu ndi agha ya niile;
unu ndi na-ejere ya ozi, ndi na-eme uche ya.
- 22 Toonu ONYENWE ANYI, ọrụ aka ya niile
n'ebe obula o na-achi.

* **Abụ Qma 103:5** 103:5 Ugo Ọ bụ ịdi ike na ndu ogologo ka e ji mara nnunu ugo.

Mkpurubobi m, too ONYENWE ANYI.

Abụ Qma 104

Toonu Chineke onye okike

¹ Mkpurubobi m, too ONYENWE ANYI.

O ONYENWE ANYI na Chineke m, i di ukwu nke ukwu;
i na-eyikwasị ima mma na ebube dika uwe.

² O na-eji ihè kpuchie onwe ya dika akwa;

o na-agbasa eluigwe dika ulo ikwu

³ na-atọ ntọala ulo elu ya n'elu mmiri.*

O na-eji igwe ojii emere onwe ya ugbo agha
na-ejirikwa nku nke ifufe felie elu.

⁴ O ji oke ifufe mere ihe na-ejere ya ozi,
meekwa ka oku na-enwu enwu buru ndi na-ejere ya ozi.

⁵ O bu ya toro ntọala uwa;
agaghi ewezugakwa ya site nonodu ya.

⁶ I gbokwasiri ogbu mmiri n'elu ya dika o bu uwe ka i yikwasiri ya,
mmiri tokpukwara ugwu niile.

⁷ Ma mgbe i bara mba, mmiri ahụ gbapuru,
n'uda oke olu nke egbe eluigwe gi, ha gbapuru oso.

⁸ Ha sitere n'elu ugwu niile,
soro gaa na ndagwurugwu,
ruokwa n'ebe ahụ i kpara oke na ha ga-anọ.

⁹ I kpara oke nye ha, nke ha na-agaghi agafe,
gbochie ha ikpuchi elu uwa oso.

¹⁰ O na-eme ka mmiri, site n'ala na-asoputa na ndagwurugwu,
meekwa ka iyi niile site n'etiti ugwu na-asofe.

¹¹ Ha na-enye anu ohia niile mmiri onunu
burukwa ebe akpiri ikpo nku nke inyinya ibu ohia na-adaju.

¹² N'osisi di n'akuku ha ka umu anu ufe nke eluigwe ga-anọ wuo akwu
ha;

norokwa n'alaka ha buo abu.

¹³ O na-esite n'eluigwe na-ezidata mmiri ozuzo n'elu ugwu niile;
uwa niile na-epuputakwa na mkpuru nke oru aka ya.

¹⁴ O na-eme ka ahia puputara anu ulo,
na-emekwa ka ihe a kuru n'ala puoro mmadu n'ubi ya,
ime ka nri site n'ala puputa;

¹⁵ mmanya nke na-enye obi mmadu anuri,
mmanu nke na-eme ka ihu na-egbupu amuma,
na achicha nke na-enye ya ume n'obi.

¹⁶ A na-agba osisi niile nke ONYENWE ANYI mmiri nke oma,
osisi sida nke Lebanon nke o kuru.

¹⁷ Umụ nnunu na-ewu akwu ha;
n'osisi fia ka ugbara na-ewu akwu ya.

¹⁸ Ugwu niile di elu diri ewu ohia;

* **Abụ Qma 104:3** 104:3 Ems 9:6

n'ogba dị na nkume ka ewi nkume na-ezo onwe ha.

19 I mere onwa ka o buru ihe a ga-iji na-agu oge na mgbe di iche iche; anyanwu makwaara mgbe o ga-iji daa.

20 I na-eme ka ochichiri bia, o buru abali; umu anu ohia niile nke oke ohia na-akpaghari.

21 Umu odum na-agbo uja ha na-eleghari anya anu ha ga-adogbu, ichoro onwe ha ihe oriri ahụ Chineke na-enye ha.

22 N'isi ututu mgbe anwu wara, ha na-alaghachi zoo onwe ha n'ebe nzuzo ha.

23 Umu mmadu na-amalitekwa oru ha n'isi ututu, kwusikwa n'anyasi mgbe ochichiri bidoro igba.

24 ONYENWE ANYI, oru aka gi di otutu.

O bu site n'amamihe ka i ji kee ha.

Elu uwa niile juputara n'ihe niile i kere eke.

25 Leenu osimiri nke buru ibu saakwa mbara; juputara n'ihe e kere eke na-akpu akpu nke a na-apughị iguta onu bi,

anu di ndu ma ndi ukwu ma ndi nta.

26 N'ebe ahụ ka ugbo mmiri niile na-ejeghari, n'ime ya kwa ka leviatan, nke gi onwe gi kere, na-anọ egwuri egwu.

27 Ha niile na-adabere na gi, ka i nye ha nri n'otu n'otu, mgbe oge iri nri ha ruru.

28 I na-enye ha nri; ha na-erikwa ya.

Mgbe i meghere obu aka gi nye ha nri, afo na-eju ha nke oma.

29 Mgbe i zonariri ha ihu gi, egwu na-eju ha obi.

Mgbe i napukwara ha ume ndu i nyere ha, ha na-ekubi ume, nwuo, laghachikwa n'aja ebe ha siri puta.

30 Mgbe i zipuru mmuo gi, a na-eke ha; i na-agbanwekwa ihu elu uwa.

31 Ka ebube ONYENWE ANYI digide site n'ebighi ebi ruo n'ebighi ebi; ka oru aka ONYENWE ANYI niile wetara ya onu,

32 onye na-ele uwa anya, uwa amaa jijiji, onye na-emetu egwu niile aka, ha na-akwu anwuru oku.

33 Aga m abuku ONYENWE ANYI abu ogologo ubochi niile nke ndu m; aga m abuku Chineke m abu otuto oge niile m na-adi ndu.

34 Ka ntughari uche m niile buru ihe na-atọ ya uto, dika m na-anuri onu n'ime ONYENWE ANYI.

35 Ka e kpochapu ndi mmehie niile site n'uwa. Ka ndi niile na-emebi iwu gharakwa idi ozo.

Too ONYENWE ANYI gi mkpuruobi m!

Toonu ONYENWE ANYỊ!

Abụ Qma 105

Toonu Chineke onye na-edebe ogbugba ndụ

- 1 Nyenụ ONYENWE ANYỊ otuto, kwuputakwa aha ya.
Meenụ ka amata n'etiti mba niile banyere ihe niile ọ rụrụ.
- 2 Bụkwo ya abụ, bụkwo ya abụ otuto;
kwuputanụ ọrụ ihe ịrịbama ya niile.
- 3 Nụrianụ n'ime aha nsọ ya;
ka obi ndị niile na-achọ ONYENWE ANYỊ nūrjia.
- 4 Na-achonụ ONYENWE ANYỊ na ike ya,
chọonụ ihu ya mgbe niile.
- 5 Chetanụ ọrụ ebube niile nke ọ rụrụ,
ihe ịrịbama ya niile na ikpe ziri ezi niile si n'ọnụ ya pụta,
- 6 unu ụmụ ụmụ Ebrahim, bụ ohu ya,
unu ụmụ ụmụ Jekob, ndị ọ họtara.
- 7 Ya onwe ya bụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị;
ikpe ya dị n'ụwa niile.
- 8 Ọ na-echeta ogbugba ndụ ya ruo mgbe ebighị ebi,
bụ nkwa o kwere nye puku ogbọ,
- 9 ogbugba ndụ ahụ nke ya na Ebrahim gbara
na iyi ọ nūrụ nye Aizik.
- 10 O mere ka o guzoro nye Jekob dika ukpuru,
ma n'ebe Izrel nọ, dika ogbugba ndụ ebighị ebi:
- 11 "Aga m enye gi ala Kenan
dika oke i ga-eketa."
- 12 Mgbe ha dị ole na ole n'ọnuogugu,
n'ezie ha dị ole na ole, burukwa ọbịa n'ime ya.
- 13 Ha waghari site n'otu mba gaa na mba ọzọ,
sitekwa n'otu alaeze gaa alaeze ọzọ.
- 14 O kweghị ka onye ọbula mekpaa ha ahụ;
ọ baara ndị eze mba n'ihu ha;
- 15 si, "Unu emetukwala ndị m e tere mmanụ aka;
unu emekpakwala ndị amụma m ahụ."
- 16 O zitere unwu n'ala ahụ,
bibie ụzọ niile ha si enweta ihe oriri;
- 17 o zipuru otu nwoke ka ọ gaa n'ihu ha,
Josef, onye e refuru dika ohu.
- 18 Ha ji mkporo igwe meruo ya ahụ n'ukwu,
nyanyekwa ya mkporo igwe n'olu,
- 19 tutu ruo mgbe ihe ahụ o kwuru na ọ ga-eme mezuru,
tutu ruo mgbe okwu ONYENWE ANYỊ nwaputara ya dika onye
eziokwu.
- 20 Eze ahụ zipuru ozi ka a topu ya,
onye ahụ na-achị ndị dị iche mere ka o nwere onwe ya.
- 21 O mere ya ka ọ buru onyenwe ezinaulo ya,

- onye na-achị ihe niile o nwere,
 22 ikuziri umụ eze ndị ikom dika o si masị ya,
 na izi ndị okenye ya amamihe.
- 23 Mgbe ahụ, Izrel bara n'ala Ijpt;
 Jekob bikwara n'ala Ham dika onye si mba ozo bia.
- 24 ONYENWE ANYI mere ka ndi ya mubaa nke ukwu;
 o mere ka ndi ya di ukwu n'onuogugu karịa ndi iro ha,
 25 ndi o tughariri obi ha ka ha kpoo ndi ya asi,
 ka ha gbaa izu nzuzo megide ndi ohu ya.
- 26 O zipuru Mosis, ohu ya,
 na Eron, onye o hoputara.
- 27 Ha mere otutu ihe iribama di iche iche n'etiti ha,
 oru ebube ya di iche iche n'ala Ham.
- 28 O zipuru ochichiri, mee ka ala ahụ gbaa ochichiri,
 n'ihì na ha nupuru isi megide okwu ya.
- 29 O mere ka mmiri ha niile ghoo obara,
 nke mere ka azu niile di n'ime ya nwusia.
- 30 Ala ha niile juputara n'awo
 o buladi n'ime onuulo ndina nke ndi na-achị achị.
- 31 O kwuru okwu, igwe ijiji na anwu nta
 di iche iche ejuputa n'ala ha niile.
- 32 N'onodu mmiri ozuzo, o zitere ha
 mkpuru mmiri na amuma egbe eluigwe n'ala ha niile;
- 33 o tijisiri osisi vaini na osisi fiig niile ha,
 kwatusiakwa osisi niile di n'ala ha.
- 34 O kwuru okwu, igurube na ukpana
 a na-apughị iguta onu juputara ebe niile;
- 35 ha richapuru ihe niile bu ahija ndu di n'ala ahụ,
 ripiakwa mkpuru niile ha kuru n'ubi ha.
- 36 Mgbe ahụ, o gburu ndi niile e buru uzo muo n'ala ahụ,
 mkpuru mbu nke ndi ikom ha.
- 37 O kpoputara umu Izrel, ndi chiri olaocha na olaedo,
 o dighi otu onye n'ime ebo ya niile nke ahụ na-esighi ike.
- 38 Obi di Ijpt utu mgbe ha puru,
 n'ihì na oke egwu ndi Izrel dakwasiri ha.
- 39 O gbasara igwe ojii dika ihe mkpuchi,
 na oku na-enye ihè n'abali.
- 40 Ha rioro ya, o zitere ha umu nnunu kweel,
 jirikwa achicha si n'eluigwe nyejuo ha afo.
- 41 O tiwara nkume ahụ, mmiri soputara;
 o soghari n'ime ozara dika iyi.
- 42 N'ihì na o chetara nkwa ya di nsu,
 nke o kwere ohu ya Ebrahim.
- 43 O ji anuri duputa ndi ya,
 jirikwa onodu iti mkpu onu duputa ndi ya o hoputara;
- 44 o nyere ha ala niile nke mba di iche iche,
 ha ghoro ndi nnweta nke ihe ndi ozo rupuata,

45 ka ha nwee ike debe ụkpụrụ ya niile
ma na-erubekwa isi n'iwu ya niile.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 106

Toonu Chineke onye ebere

1 Toonu ONYENWE ANYỊ.

Keleenu ONYENWE ANYỊ n'ihì na ọ dị mma;
Ìhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.

2 Onye pụrụ ikwuputasịcha ihe ukwu niile nke ONYENWE ANYỊ na-arụ
maọbụ kwuputa otuto ya niile?

3 Ndị a goziri agozi ka ha bụ, bụ ndị na-edebe ikpe ziri ezi,
ndị ahụ na-eme ezi ihe mgbe niile.

4 O ONYENWE ANYỊ, cheta m mgbe ị ga-egosi ndị gị ihuoma,
bija leta m, mgbe ị na-azoputa ha,

5 ka m soro keta oke na ngozi ndị gị ị hoputara,
ka m keta oke n'ọñụ ahụ dịrị mba gị
sorokwa ihe nketa gị nye otuto.

6 Anyị emehiela, dika nna nna anyị ha mehiere;
anyị emeela ihe ọjọọ, ruokwa ọrụ ajọ omume.

7 Mgbe nna nna anyị ha nọ n'Ijpt,
ha echeghi uche banyere ọrụ ebube gị niile;
ha echetakwaghi iba uba nke ebere gị niile,
kama ha nupuru isi n'akukụ oke osimiri ahụ, bụ Osimiri Uhie.

8 Ma ọ zoputara ha n'ihì aha ya,
ime ka a mara ike ya dị ukwu.

9 Ọ baara Osimiri Uhie mba, ọ tachaa;
o dufere ndị ya site n'ebe dị omimi gafee dika ọ bụ ọzara.

10 Ọ zoputara ha site n'aka ndị kporo ha asị;
gbaputakwa ha site n'aka ndị iro ha.

11 Mmiri ahụ riri ndị iro ha niile;
ọ dighi otu onye n'ime ha foduru.

12 Mgbe ahụ, ha kweere okwu gị niile,
ma bukwo gị abụ otuto.

13 Ma o teghi aka, ha chefuru ihe niile ọ ruru,
ha e chereghị ka ndumodu ya puta ihè.

14 N'ozara, ha sooro ochicho nke obi ha;
n'ala togboro n'efu, ha nwara Chineke onwunwa.

15 N'ihì ya, o nyere ha ihe ha rioro ya,
ma zite oria na-efe efe ka ọ dakwasị ha.

16 N'etiti omuma ulo ikwu ha, ha kworo ekworo megide Mosis
na Eron, ndị e doro nsọ nye Onyenwe anyị.

17 Ala meghere loda Datan,

- o likwara Abiram, na ndị otù ya.
 18 Ọkụ repịara ndị niile sonyere ha;
 ire ọkụ repịara ndị ajọ omume.
 19 Na Horeb, ha kpurụ nwa ehi,
 kpọọ isiala nye arụsị e jiri igwe pịa.
 20 Ha jiri oyiyi oke ehi nke na-ata ahịhịa
 gbanwere Ebube ha.
 21 Ha chefuru Chineke, onye zọputara ha,
 onye rurụ ọtụtụ ọrụ dị ukwu n'Ijipt,
 22 ọtụtụ ihe iribama n'ala Ham,
 na ọtụtụ ọrụ ịtunanya n'akụkụ Osimiri Uhie.
 23 N'ihì ya, o kwuru na ọ ga-ala ha n'iyi,
 ma Mosis, onye ya ọ họtara,
 guzoro n'etiti ndị ahụ na Chineke,
 ka oke iwe ya ghara ịla ha n'iyi.
 24 Emesịa, ha ledara ala ọma ahụ anya,
 ha ekwenyeghị na nkwa ya.
 25 Ha tamuru ntamu n'ime ulọ ikwu ha;
 ha erubekwaghị isi nye ONYENWE ANYỊ.
 26 N'ihì nke a, o weliri aka ya elu n'ụrọ ha iyi
 na ọ ga-eme ka ha niile nwụọ n'ọzara,
 27 mee ka agburụ ha daa n'etiti mba dị iche iche,
 ma chụsasịa ha n'ala niile.
 28 Ha dinyeere ndị na-efe arụsị Baal nke Peoa,
 riekwa ihe e ji chụrọ chi na-enweghị ndụ aja;
 29 ha sitere n'ajọ omume ha kpasuo ONYENWE ANYỊ iwe,
 nke mere ka ọrịa na-efe efe dakwasị ha.
 30 Ma Finehaz guzoro ọtọ, mee ihe ziri ezi,
 ọrịa ahụ na-efe efe kwusikwara.
 31 A gunyere nke a dika ezi omume nye ya
 site n'ogbo ruo n'ogbo.
 32 N'akụkụ mmiri Meriba, ha kpasuru ONYENWE ANYỊ iwe,
 n'ihì ha, nsogbu dakwasiri Mosis;
 33 n'ihì na ha nupuru isi megide Mmụọ nke Chineke,
 Mosis kwuru okwu, na-echehị echiche banyere ihe ọ na-ekwu.
 34 Ha egbuchapughị mba niile bi n'ala ahụ
 dika ONYENWE ANYỊ doro ha aka na ntị ka ha mee.
 35 Kama ha gwakọtara onwe ha na mba niile nke ala ahụ,
 site otu a, mụta ime ka ha na-eme.
 36 Ha fere arụsị ha ofufe,
 nke ghoro ihe ịma n'onyanya nye ha.
 37 Ha gara n'ihu were umụ ha ndị ikom na ndị
 inyom chụrọ chi na-abughị chi aja.*
 38 Ha na-awufu ọbara ndị na-emeghị ihe ọbula,
 ọbara umụ ha ndị ikom na ndị inyom,
 bụ ndị ha churụ dika aja nye arụsị niile nke ala Kenan,

* **Abụ Qma 106:37** 106:37 Maqbu, ajọ mmụọ

si otu a jiri ọbara ha meruọ ala ahụ.

³⁹ Ha sitere n'ihe ha na-eme meruọ onwe ha;
site n'aka ọrụ ha, maka uru ha nyefere onwe ha n'aka ndị na-
emeru ha.

⁴⁰ N'ihì nke a, iwe were ONYENWE ANYỊ megide ndị ya;
ọ gukwara ihe nketa ya dika ihe ruru aru.

⁴¹ Ọ raara ha nye n'aka ndị mba ọzọ dī iche iche,
ndị kpọrọ ha asị chikwara ha.

⁴² Ndị iro ha mekpara ha ahụ
chie ha ọnụ n'ala n'okpuru ike ha.

⁴³ Ọtutụ oge, ọ naputara ha,
ma ha nọgidesiri ike n'inupu isi site na ndumọdu ya,
buru ndị lara n'iyi n'ime mmehie ha.

⁴⁴ Ma mgbe ọ nuru mkpu akwa ha,
onodu mkpagbu ha metutara ya;

⁴⁵ n'ihì ha, o chetara ọgbugba ndu ya,
sitekwa n'oke ihunanya ya, meere ha ebere.

⁴⁶ Ọ na-emekwa ka ndị ahụ dotara ha n'agha
nwee omiiko n'ahụ ha.

⁴⁷ O ONYENWE ANYỊ Chineke anyị, zoputa anyị,
chikota anyị site n'aka mba dī iche iche,
ka anyị nwee ike nye aha nsọ gī ekele
ma nyaakwa isi n'ime otuto gī.

⁴⁸ Otuto diri ONYENWE ANYỊ, bu Chineke nke Izrel,
site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.

Ka mmadu niile si, "Amen!"

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Nchikota nke ise

107

Abụ Qma 107-150

Ekele maka Chineke onye na-anaputa

¹ Keleenu ONYENWE ANYỊ, n'ihì na ọ dī mma;
ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

² Ka ndi niile ONYENWE ANYỊ gbaputara kwuo otu a,
ndi niile ọ gbaputara site n'aka onye kpọrọ ha asị,

³ ndi ọ kpolatara site n'ala niile dī iche iche,
site n'owuwa anyanwu na odida anyanwu, site n'ugwu na ndida.

⁴ Ufodu waghari n'ozara, ala nke togboro n'efu,
ha enweghi ike ichota uzọ nke ga-eduba ha n'obodo ebe ha ga-ebi.

⁵ Aguu gurū ha, akpiri kpokwara ha nku,
olileanya gwuru ha n'obi.

- 6 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYỊ, n'ime nsogbu ha,
 ọ napụtakwara ha site na mkpagbu ha niile.
- 7 O duuru ha n'ụzọ ziri ezi
 baa n'obodo ha ga-ebi.
- 8 Ka ha kelee ONYENWE ANYỊ n'ihì ihunanya ya nke na-adighi agwu
 agwu
 na n'ihì ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ,
 9 n'ihì na o jirila ọtụtụ ezi ihe nyejuo ndị agụụ na-agụ afo
 meekwa ka onye akpịrị na-akpọ nkụ nūjuo afo.
- 10 Ụfọdụ nọdurụ ala n'ochichiri na n'onodu oke ihe mwute nke obi,
 ndi nọ n'ulo mkporo na-ata ahuhu ndi e ji mkporo igwe kee ha
 agbu,
- 11 n'ihì na ha nupuru isi megide okwu niile nke Chineke
 ma lelikwaa ndumodu niile nke Onye kachasi ihe niile elu.
- 12 N'ihì ya, Chineke mere ka ha hujuo anya site n'idogbu onwe ha
 n'oru,
 ha suru ngongoro daa, ma o dighi onye obula nyeere ha aka ibilite
 oto.
- 13 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYỊ n'ime nsogbu ha,
 ọ zoputara ha site na mkpagbu ha niile.
- 14 O mere ka ha site n'ochichiri na oke ihe mwute nke obi puta.
 O tijikwara agbu ha niile.
- 15 Ka ha kelee ONYENWE ANYỊ n'ihì ihunanya ya, nke na-adighi agwu
 agwu
 na n'ihì ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ,
 16 n'ihì na o tijisiela onu uzo ama niile e ji bronzi kpuo
 gbujekwa mkporo ikpochi uzo niile e ji igwe kpuo.
- 17 Ụfọdụ ghorọ ndi nzuzu site na nnupu isi
 taakwa ahuhu n'ihì njehie ha niile.
- 18 Ihe oriri obula ghororo ha ihe ruru aru
 ha bjakwara onu uzo ama onwu nso.
- 19 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYỊ n'ime nsogbu ha
 ọ zoputara ha site na mkpagbu ahụ niile.
- 20 O zipuru okwu onu ya, gworo ha;
 ọ naputara ha site n'ili.
- 21 Ka ha kelee ONYENWE ANYỊ n'ihì ihunanya ya nke na-adighi agwu
 agwu
 na n'ihì ọrụ ebube ya niile nye ụmụ mmadụ.
- 22 Ka ha chuo aja ekele nye ya
 jirikwa otutu abu onu kwuputa banyere ọrụ ya niile.
- 23 Ụfọdụ ji ugbo mmiri na-ejehari n'elu oke osimiri;
 ha bu ndi na-azu ahia ma na-ebugharikwa ngwa ahia n'elu oke
 osimiri.
- 24 Ha huru ọrụ niile nke ONYENWE ANYỊ,
 otutu ọrụ ebube ya n'ogbu mmiri.
- 25 N'ihì na o kwuru okwu mere ka oke ifufe kuo
 nke buliri ebili mmiri elu.
- 26 Ha bu ndi e buliri nnozo ezigbo elu, ma budatakwa ruo ogbu mmiri
 niile;

- n'ọnọdụ ihe egwu ahụ, obi ọrọ ha mmiri.
- 27 Ha na-adaghari, na-añaghari kwa dika ndi n'ubigara mmanya oke. Mmụta ha banyere inya ugbo mmiri adighi enyekwara ha aka n'oge di otu a.
- 28 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYI n'ime nsogbu ha, o mere ka ha pụta na mkpagbu ahụ niile.
- 29 O mere ka oke ifufe dere duu; o mekwara ka ebili mmiri nke oke osimiri dajuo.
- 30 Ha nuriri onu mgbe o dajuru, o duuru ha ruo ebe ha na-aga n'udo.
- 31 Ka ha kelee ONYENWE ANYI n'ihu ihunanya ya nke na-adighi agwu na n'ihu oru ebube ya niile nye umu mmadu.
- 32 Ka ha bulie ya elu n'etiti ogbako ukwu umu mmadu ma tookwa ya na nzuko ndi okenye.
- 33 O na-eme ka iyi ghoo ozara; na-emekwa ka ebe mmiri si asoputa ghoo ala kporo nku.
- 34 O na-eme ka ala na-amị mkpuru hiri nne ghoo ozara, n'ihu ajo omume nke ndi bi n'ime ya.
- 35 O na-eme ka ozara ghoo ala nke odo mmiri juputara mee ka ala akoro ghoo isi iyi nke na-aso aso;
- 36 ebe ahụ ka o kpo batara ndi agu na-agu ka ha biri, ebe ahụ ka ha wuru obodo ebe ha ga-ebi.
- 37 Ha ghara mkpuru n'ubi ha di iche iche, kwo kwa otutu ubi vaini ndi miri mkpuru di ukwu;
- 38 o goziri ha, onugugu ha bakwara uba, o mekwara ka anu ulo ha mubaa.
- 39 Mgbe ahụ, onugugu ha adighikwa ka o di na mbu, ha bu ndi e ji mkpagbu na ihe ndakwasị na iru uju wedata n'ala;
- 40 onye ahụ na-eleda ndi na-achi achi anya mere ka ha wagharia n'ozara, ebe uzo na-adighi.
- 41 Ma o na-anaputa ndi mkpa na-akpa site na nhuju anya ha, mee ka ezinaulo ha mubaa dika igwe anu ulo.
- 42 Ndi ezi omume na-ahu ya na-anuri onu, ma ndi ajo omume na-emechi onu ha noo duu.
- 43 Onye obula maara ihe ga-echezi echiche banyere ihe ndi a, ma tuleekwa oru ihunanya ONYENWE ANYI nke di ukwu.

Abụ Qma 108

Abụ, Abụ Qma Devid.

Ekpere n'oge nsogbu

- 1 Obi m di njikere, o Chineke; aga m eji mkpuruobi m niile buo abụ ma kkwaa egwu.
- 2 Teta! Ubo akwara na une! Aga m akpote chi obubo.
- 3 Aga m eto gi, O ONYENWE ANYI, n'etiti mba niile; aga m abụ abụ banyere gi n'etiti ndi niile di iche iche.

- 4 N'ihì na ihunanya gị dị ukwu karịa eluigwe;
ikwesi ntụkwasi obi gị na-erukwa mbara eluigwe.
- 5 Ka e bulie gị elu, o Chineke, karịa eluigwe niile,
ka ebube gị dị n'elu ụwa niile.
- 6 Were aka nri gị zoputa anyị ma nyere anyị aka,
ka a gbaputa ndị i hụrụ n'anya.
- 7 Chineke esitela n'idi nsọ ya kwuo, si,
"N'onodu onu nke mmeri, aga m ekesa Shekem,
tukwaa Ndagwurugwu Sukot n'ihe otutu, nyepu ya.
- 8 Gilead bu nke m, Manase bukwa nke m;
Ifrem bu okpu igwe m,
Juda bu mkpara eze m.
- 9 Moab bu efere ikwo aka m,
aga m atusa akpukpokwu m n'elu Edom
n'elu isi Filistia, ana m eti mkpu mmeri."
- 10 Onye ga-akporo m gaa n'obodo e wusiri ike?
Onye ga-edu m gaa Edom?
- 11 O bughi gi, o Chineke? Gi onye juru anyi,
onye na-adighi esokwa ndi agha anyi aga agha?
- 12 Nyere anyi aka ka anyi puo n'aka ndi iro,
n'ihì na inyeaka mmadu bu ihe efu.
- 13 Site na Chineke, anyi ga-enwe mmeri,
o ga-azopia ndi iro anyi niile n'ala.

Abụ Ọma 109

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Ọma Devid.

Ntamu n'oge nsogbu

- 1 O Chineke, onye m na-eto,
anogidekwala na-agba nkiti,
2 n'ihì na ndi ajo omume na ndi aghughu
emegheela onu ha megide m;
ha aghaala ugha megide m.
- 3 Ha na-eji okwu ikpo asi gbaa m gburugburu;
na-ebuso m agha n'efu.
- 4 N'onodu ihunanya m huru ha, ha na-ebo m ebubo
ma abu m nwoke onye ekpere.
- 5 Ha ji ihe ojo na-akwu m ugwo ihe oma m mere,
ikpo asi n'onodu ihunanya.
- 6 Hoputa otu onye ajo omume ka o guzogide ya;
ka onye na-ebo ebubo ugha guzokwa n'aka nri ya.
- 7 Mgbe a ga-ekpe ya ikpe, ka o buru onye ikpe mara,
ka ekpere ya maa ya ikpe onwu.
- 8 Ka ubochi ndu ya di ole na ole,
ka onye ozo nara ya okwa ya.
- 9 Ka umu ya ghoo ndi na-enweghi nna,
ka nwunye ya buru nwanyi na-enweghi di.
- 10 Ka umu ya ghoo ndi ariri na-enweghi ebe obibi,

- ndị e si na mkpòmkpọ ebe ha bi chụpụ.
 11 Ka ndị o ji ụgwọ kwakọrọ ihe niile o nwere,
 ka ndị ọbịa baa bukọrọ ihe niile ọ rụpụtaara onwe ya.
 12 Ka onye ọbụla ghara igosi ya obioma;
 ka onye ọbụla gharakwa imere umụ ya ndị ọ hapurụ ebere.
 13 Kama ka umụ umụ ya niile nwusịa,
 ka a ehichapụkwa aha ha n'ogbo nke na-abia n'ihu.
 14 Ka ONYENWE ANYỊ chetakwa mmehie niile nke nna nna ya ha,
 ka Onyenwe anyị hapụkwa igbaghara mmehie nne ya.
 15 Ka ONYENWE ANYỊ na-echeta mmehie ha oge niile;
 ma ka o mee ka ha buru ndị a ga-echefu echefu n'ogbo niile.
- 16 N'ihì na ọ dighị mgbe o chere echiche banyere imere onye ọzọ obi ebere,
 ọ kpagburu ndị ogbenye, ndị nọ na mkpa
 na ndị obi ha tiwara etiwa ruo n'ọnwu.
 17 Ọ huru ibu ndị ọzọ ọnụ n'anya,
 ka ọbubu ọnụ biakwasị ya;
 ọ dighị atọ ya uto igọzi onye ọbụla,
 ka ngọzi dị anya site n'ebe ọ nọ.
 18 O yikwasiri ibu ọnụ dika uwe ya;
 ọ bara n'ime ahụ ya dika mmiri,
 bakwaa n'ime ọkpukpu ya dika mmanụ.
 19 Ka ọ diiri ya ka uwe mwuda nke e kere ya gburugburu dika akwa,
 dika belit e kegidere ya gburugburu ruo mgbe ebighi ebi.
 20 ONYENWE ANYỊ, mee ka nke a buru ụdị ụgwọ ọrụ ndị iro m ga-anata,
 bu ndị ahụ niile na-ekwu okwu ojọọ megide m.
- 21 Ma gi onwe gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYỊ
 nyere m aka n'ihì aha gi,
 site n'idì mma nke ihunanya gi, naputa m.
 22 N'ihì na abụ m ogbenye na onye nọ na mkpa,
 obi m tiwakwara etiwa n'ime m.
 23 Ana m efu* dika onyinyo nke a na-ahụ anya mgbe anwu dara;
 adikwa m ka igurube nke onye m bekwasiri n'ahụ ya na-efechapụ.
 24 Ike agwula ikpere m, n'ihì ibu ọnụ;
 ataakwala m ahụ, buru naanị ọkpukpu.
 25 Aghoala m onye e ji eme ihe ochi nye ndị na-ebo m ebubo,
 mgbe ha huru m, ha na-efufe isi ha.
- 26 Nyere m aka, o ONYENWE ANYỊ Chineke m;
 zoputa m dika ihunanya gi si di.
 27 Ka ha mara na ọ bu aka gi,
 na ọ bu gi, o ONYENWE ANYỊ, mere ya.
 28 Ha nwere ike ngide na-abu ọnụ, ma i ga-agozi;
 mgbe ha ga-abia ọgụ, a ga-eme ha ihe ihere,
 ma ohu gi ga-anuri ọnụ.
 29 A ga-eji ihere yikwasị ndị na-ebo m ebubo dika uwe
 werekwa ihere kee ha gburugburu dika uwe mwuda.

* **Abụ Qma 109:23** 109:23 Maọbụ, agba barịi

- ³⁰ Aga m eji ọṅụ m jaa ONYENWE ANYỊ mma nke ukwuu;
n'etiti ọha mmadụ dị ukwuu, aga m eto ya.
- ³¹ N'ihì na ọ na-eguzo n'aka nri nke onye nọ na mkpa,
ìzọpụta ya site n'aka ndị na-ama ya ikpe ọnwụ.

Abụ Ọma 110

Abụ Ọma Devid.

Onyenwe anyị na onye ya o tere mmanụ

1 ONYENWE ANYỊ gwara Onyenwe m okwu sị ya:

“Nọdụ ala n'aka nri m
ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị
ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gị.”*

2 ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ike ọchịchị gị site na Zayọn ruo ala ndị ọzọ;
ị ga-achị n'etiti ndị iro gị niile.

3 N'ụbọchị ị ga-ebu agha,
ndị agha gị niile ga-ahọrọ n'onwe ha i soro gị.

Ndị yikwasiri ịma mma nke ịdị nsọ ka uwe,
bụ ụmụ okorobia gị ga-abịakwute gị
dịka igirigi site n'afọ ụtụtụ.

4 ONYENWE ANYỊ anụọla iyi,
ọ gaghị agbanwe uche ya:

“Gị onwe gị bụ onye nchụaja ruo mgbe ebighị ebi,
n'usoro Melkizedek.”

5 Onyenwe anyị nọ n'aka nri gị.
Ọ ga-egwepịa ndị eze n'ụbọchị oke iwe ya.

6 Ọ ga-ekpe mba niile ikpe, na-atụkọta ndị nwurụ anwụ,
ma gwepịa ndị na-achị achị n'elu ụwa niile.

7 Ọ ga-anụ mmiri site n'iyi nta nke dị n'akụkụ ụzọ;
n'ihì nke a, ọ ga-eweli isi ya elu.

Abụ Ọma 111

Toonu Onyenwe anyị

1 Toonu ONYENWE ANYỊ!

Aga m eji obi m niile jaa ONYENWE ANYỊ mma
n'ime nzukọ ndị ụzọ ha ziri ezi na n'ime ọgbakọ ukwuu.

2 Ọrụ niile ONYENWE ANYỊ na-arụ dị ukwuu;
ndị niile na-enwe mmasị na ha na-atughari uche n'ime ha.

3 Ọrụ ya juputara n'ebube na ịma mma,
ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighị ebi.

4 O meela ka e cheta ọrụ ebube ya niile;
ONYENWE ANYỊ bụ onye amara na onye ọmịiko.

* **Abụ Ọma 110:1** 110:1 N'oge ochie, a na-arụ ocheeze n'ebe dị elu, ma nwee ihe nri go e ji arịgoru ya. Mgbe ahụ, ndị eze na-achikwasa ụkwụ ha n'olu ndị ha meriri n'agha, Mat 22:44; Mak 12:36; Luk 20:42-43; Hib 1:13; 1Kọ 15:25.

- 5 Ọ na-egboro ndị na-atụ egwu ya mkpa ihe oriri;
 ọ na-echetakwa ọgbụgba ndụ ya ruo mgbe ebighị ebi.
- 6 O gosila ndị ya ike nke ọrụ ya niile,
 site n'inye ha ala niile nke ndị mba ọzọ.
- 7 Ọrụ aka ya niile bụ ihe kwesiri ekwesi na ikpe ziri ezi;
 ụkpụrụ ya niile bụ ihe kwesiri ntụkwasi obi.
- 8 E hiwere ha ịdị ruo mgbe niile ebighị ebi,
 ha bụ ihe e mere n'ikwesị ntụkwasi obi na izi ezi.
- 9 O wetaara ndị ya mgbaputa;
 o meela ka ọgbụgba ndụ ya guzosie ike ruo ebighị ebi,
 aha ya dị nsọ dịkwa oke egwu.
- 10 Ịtụ egwu ONYENWE ANYỊ bụ mmalite amamihe;
 ndị niile na-edebe ụkpụrụ ya nwere ezi nghota.
 Otuto ya na-adị ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Ọma 112

Ụgwọ ọrụ nke onye ezi omume

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ.

Onye a ọziri agozi ka nwoke ahụ bụ onye na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ;
 onye na-enwe oke mmasị idebe iwu ya niile.

- 2 Ụmụ ya ga-abụ ndị dị ike n'ala ahụ;
 ọgbọ ndị na-eme ihe ziri ezi ga-abụ ndị a ọziri agozi.
- 3 Akunuba na-adigide n'ụlọ ya;
 ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighị ebi.
- 4 Ịhè na-enwuru ndị na-eme ihe ziri ezi, ọ bụladị n'ime ọchịchiri,
 nyekwa ndị na-eme amara, ndị obioma na ndị ezi omume.
- 5 Ihe ọma ga-abịara onye ahụ na-eme ebere na-ejikwa obi ya agbazinye
 ndị mmadụ ihe,
 onye na-eji ikpe ziri ezi arụ ọrụ ya niile.
- 6 N'ezie, agaghị ewezuga ya n'ọnọdụ ya;
 a ga-echeta onye ezi omume ruo mgbe ebighị ebi.
- 7 Ọ gaghị atụ egwu akụkọ ọjọọ;
 obi ya na-eguzosi ike, na-atụkwasi ONYENWE ANYỊ obi.
- 8 Obi ya siri ike, ọ gaghị atụ egwu ihe ọbụla;
 n'ikpeazụ, ọ ga-ele ndị na-akpọ ya asi anya na mmeri.
- 9 Ọ gbasapụrụ aka ya nye ndị ogbenye onyinye dị iche iche,
 ezi omume ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi;
 a ga-ewere nsopurụ welie mpi ya elu.
- 10 Iwe ga-ewe onye ajọ omume mgbe ọ ga-ahụ ya,
 ọ ga-atagide ikikere eze tutu ọ nwụọ;
 olileanya niile nke ndị ajọ omume ga-ala n'iyi.

Abụ Qma 113

Abụ otuto

1 Toonu ONYENWE ANYỊ!

Toonu ONYENWE ANYỊ unu ndị ohu ya.

Toonu aha ONYENWE ANYỊ.

2 Ka aha ONYENWE ANYỊ buru ihe a goziri agozi site ugbu a ruo mgbe ebighi ebi.

3 Site n'owuwa anyanwu ruo n'odiida ya, aha ONYENWE ANYỊ ga-abu ihe a na-eto eto.

4 ONYENWE ANYỊ di elu karja mba niile, ebube ya di elu karja eluigwe.

5 Onye di ka ONYENWE ANYỊ Chineke anyi, onye nokwasiri ocheeze n'ebe di elu,

6 onye na-eme onwe ya ka o di ala ilekwasi eluigwe na uwa anya?

7 O na-esi n'uzuzu bulie ogbenye elu sitekwa n'ebe ikpofu ahijia bulie onye no na mkpa elu;

8 O na-eme ka ya na umu eze ndi ikom nokoo, o na-eme ka o soro ndi a maara aha ha n'etiti umu mmadu nokoo.

9 O na-eme ka nwanyi aga biri n'ulo nke ya dika nne muru otutu umu onu juru obi.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Qma 114

Abụ ncheta ngabiga

1 Mgbe umu Izrel si n'ala Ijpt puta, mgbe ezinaulo Jekob sitekwara n'ebe ndi asusu ha di iche puta,

2 Juda ghoru ebe nsu Chineke, Izrel ghoru ala o na-achi.

3 Osimiri huru ya, gbaa oso,* osimiri Jordan hukwara ya chigharja laa azu†;

4 Ugwu ukwu niile wuliri elu dika ebule; ugwu nta niile wulikwara elu dika umu aturu.

5 Gini mere gi oke osimiri, i ji na-agba oso? Osimiri Jordan, gini na-eme gi i ji chigharja laa azu?

6 Gini na-eme unu, ugwu ukwu niile unu ji na-awuli elu dika umu ebule?

Gini na-emekwa unu, ugwu nta niile, unu ji na-awuli elu dika umu aturu?

7 Ka uwa niile maa jijiji n'ihu Onyenwe anyi, ka o maakwa jijiji n'ihu Chineke nke Jekob,

* **Abụ Qma 114:3** 114:3 Opu 14:21 † **Abụ Qma 114:3** 114:3 Jos 3:12-16

- 8 onye mere ka oke nkume ghọọ ọdọ mmiri,
onye mere ka ọmụ nkume ghọọ isi iyi mmiri.‡

Abụ Qma 115

Nyenụ Chineke otuto

- 1 Ọ bughị anyị ka ọ dịrị, o ONYENWE ANYỊ, ọ bughị anyị ka ọ dịrị,
kama ọ bụ aha gị ka ebube na-adịrị,
n'ihị ihunanya gị na ikwesi ntụkwasi obi gị.
- 2 Gịnị mere ọtutụ mba niile nke ụwa ji na-ajụ sị,
"Olee ebe Chineke ha nọ?"
- 3 Chineke anyị bi n'eluigwe.
Ọ bụkwa ihe tọrọ ya uto n'obi ka ọ na-eme.
- 4 Arụsị ha niile bụ ọlaocha na ọlaedo ka e ji kpuo ha,
ha bụ ọrụ aka mmadu.
- 5 Ha nwere ọnu ma ha adighi ekwu okwu,
ha nwere anya abuo ma ha adighi ahụ ụzọ;
- 6 ha nwere ntị ma ha adighi anụ ihe,
ha nwekwara imi ma ha adighi anụ isisi ọbula;
- 7 ha nwere aka, ma ha adighi emetu ihe ọbula aka,
ha nwere ukwu, ma ha adighi eje ije;
ha enweghi ike iji akpiri ha mee mkpotu ọbula.
- 8 Ndi na-eme ha ga-adikwa ka ha.
Ndi na-atukwasi ha obi ga-adikwa ka ha.
- 9 Umụ Izrel, tukwasinu ONYENWE ANYI obi
ọ bụ onye inyeaka ha na ọta ha.
- 10 Ezinaulo Eron, tukwasinu ONYENWE ANYI obi.
Ọ bụ ya bụ onye inyeaka ha na ọta ha.
- 11 Unu ndi na-atu egwu ya, tukwasinu ONYENWE ANYI obi
ọ bụ onye inyeaka ha na ọta ha.
- 12 ONYENWE ANYI na-echeta anyi, ọ ga-agozikwa anyi,
ọ ga-agozi ndi ya bụ Izrel,
ọ ga-agozi ezinaulo Eron,
- 13 ọ ga-agozi ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI,
ma onye nta ma onye ukwu.
- 14 Ka ONYENWE ANYI mee ka unu mubaa,
unu na umu unu.
- 15 Ka ONYENWE ANYI onye kere eluigwe na elu ụwa
gozie unu.
- 16 Eluigwe niile bụ nke ONYENWE ANYI,
ọ bụkwa ya nyere umu mmadu elu ụwa niile.
- 17 Ọ bughị ndi nwuru anwu na-eto ONYENWE ANYI,
ndi na-arida n'ebe ino duu;
- 18 ọ bụ anyi ga-aja ONYENWE ANYI mma,
site ugbo a ruo mgbe ebighi ebi.

‡ **Abụ Qma 114:8** 114:8 Ajiz 48:21; 1Kọ 10:4

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 116

Chineke na-anaputa

- 1 Ahurū m ONYENWE ANYỊ n'anya, n'ihī na ọ nūrū olu m;
 ọ nūrū mkpu akwa m maka ebere.
- 2 N'ihī na o gere m ntị,
 aga m akpọku ya oge ndū m niile.
- 3 Agbū nke ọnwū kekoro m,
 oke ihe mgbu nke ili bīakwasiri m;
 nsogbu na iru ụjū dakwasiri m.
- 4 Mgbe ahū, akpọkuru m aha ONYENWE ANYỊ:
 "O ONYENWE ANYỊ, zoputa m!"
- 5 ONYENWE ANYỊ bụ onye na-eme ebere na onye ezi omume.
 Chineke anyị juputakwara n'omiko.
- 6 ONYENWE ANYỊ na-echebe ndi na-enweghi uche;
 mgbe m no n'onodu mkpa, o zoputara m.
- 7 Laghachi azu zuru ike, gi mkpuruobi m,
 n'ihī na ONYENWE ANYỊ emesola gi mmeso oma.
- 8 N'ihī na gi, o ONYENWE ANYỊ, naputara mkpuruobi m site n'onwu,
 anya m site na anya mmiri akwa,
 naputakwa ukwu m site n'iso ngongo,
- 9 ka m nwee ike jegharja n'ihu ONYENWE ANYỊ
 n'ime ala ebe ndi di ndu bi.
- 10 Ekwenyere m na ONYENWE ANYỊ mgbe m kwuru si,
 "Abu m onye no n'oke nsogbu,"
- 11 n'ime ida mba m, ekwuru m si,
 "Mmadu niile bu ndi ugha."
- 12 Gini ka m ga-enyeghachi ONYENWE ANYỊ
 n'ihī mmeso oma niile o mesoro m?
- 13 Aga m eweli iko nke nzoputa m elu
 kpokuokwa aha ONYENWE ANYỊ.
- 14 N'ihu ndi ya niile ka m ga-anọ
 mezuo nkwa m kwere ONYENWE ANYỊ.
- 15 Onwu nke ndi nsọ ya
 di oke onuahja n'anya ONYENWE ANYỊ.
- 16 O ONYENWE ANYỊ, n'ezie, abu m ohu gi;
 abu m ohu gi, nwa nwoke nke ohu gi nwanyị;
 i zoputala m site na agbu e kere m.
- 17 Aga m achuru gi aja ekele
 kpokuokwa aha ONYENWE ANYỊ.

- 18 Ọ bukwa n'ihu ndị ya niile
ka m ga-anọ kwughachi ONYENWE ANYỊ nkwa m kwere,
19 n'ime ogige ụlọ ONYENWE ANYỊ,
n'etiti gi, O Jerusalem.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Qma 117

Too ya n'ihì ihunanya ya

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ, unu mba niile dị iche iche.
Jaakwa ya mma, unu ndị niile dị iche iche.
2 N'ihì na ihunanya ya n'ebe anyị nọ dị ukwu.
Ikwesi ntụkwasị obi ONYENWE ANYỊ na-adịkwa ruo mgbe ebighị ebi.

Toonu ONYENWE ANYỊ!

Abụ Qma 118

Kelee Onyenwe anyị

- 1 Keleenụ ONYENWE ANYỊ n'ihì na ọ di mma;
ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
- 2 Ka ụmụ Izrel kwuputa n'onwe ha si,
"Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi."
- 3 Ka ndị ezinaụlọ Eron kwuokwa si,
"Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi."
- 4 Ka ndị niile na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ kwuo si,
"Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi."
- 5 N'ọnọdụ oke ihe mgbu m, akpọkuru m ONYENWE ANYỊ,
ọ zara m, mee ka m nwere onwe m.
- 6 ONYENWE ANYỊ nonyeere m, agaghị m atụ egwu.
Gini ka mmadu puru ime m?
- 7 ONYENWE ANYỊ nonyere m; ọ bu onye na-enyere m aka.
Aga m ele ndi iro m anya na mmeri.
- 8 Ọ kachasi mma igbaba n'ime ONYENWE ANYỊ
karia itukwasị umu mmadu obi.
- 9 Ọ kachasi mma igbaba n'ime ONYENWE ANYỊ
karia itukwasị ndi amara aha ha obi.
- 10 Mba niile gbara m gburugburu
ma site n'aha ONYENWE ANYỊ aga m ala ha n'iyi.
- 11 Ha gbara m gburugburu,
ma site n'aha ONYENWE ANYỊ ka m na-egbuda ha.
- 12 Ha gbara m gburugburu dika anu,
ma e menyula ha dika ogwu na-ere oku;
site n'aha ONYENWE ANYỊ, ka m na-egbuda ha.
- 13 Akwaghachiri m azu, agaara m ada,
ma ONYENWE ANYỊ nyere m aka.
- 14 ONYENWE ANYỊ bu ike m na abụ m;

ọ ghọọla nzọputa m.

15 Olu iti mkpu ọ́nụ na mmeri

na-ada n'ime ụlọ ikwu ndị ezi omume:

“Aka nri ONYENWE ANYỊ emeela ọtụtụ ihe dị ukwuu!

16 Aka nri ONYENWE ANYỊ bụ ihe e weliri elu;

aka nri ONYENWE ANYỊ emeela ọtụtụ ihe dị ukwuu!”

17 Agaghị m anwụ,

kama aga m adi ndụ kwusaara ndị ọzọ ọrụ ebube ONYENWE ANYỊ rụrụ.

18 ONYENWE ANYỊ tara m ahụhụ nke ukwuu,

ma o nyefeeghị m n'aka ọnwụ.

19 Megheere m ọ́nụ ụzọ ama nke ezi omume;

aga m abanye nye ONYENWE ANYỊ ekele.

20 Nke a bụ ọ́nụ ụzọ ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ,

ebe ndị ezi omume ga-esite na ya banye.

21 Aga m enye gị ekele, n'ihì na ì zara m;

ì ghọọla nzọputa m.

22 Nkume ahụ ndị na-ewu ụlọ juru,

aghoọla nkume isi ntọala* ụlọ;

23 nke a bụ ọrụ aka ONYENWE ANYỊ,

ọ bụkwa ihe ịtụnanya n'anya anyị.

24 Nke a bụ ụbọchị ONYENWE ANYỊ anyị mere,

ka anyị nūrịa ọ́nụ, nweekwa obi uto n'ime ya.

25 O ONYENWE ANYỊ, zọputa anyị;

o ONYENWE ANYỊ, mee ka ihe gaara anyị nke ọma.

26 Onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, nke na-abịa n'aha ONYENWE ANYỊ.

Anyị sitere n'ụlọ ONYENWE ANYỊ na-agozì gị.

27 ONYENWE ANYỊ bụ Chineke,

ọ bụ ya mere ka ihè ya mụkwasi anyị.

Chiri igu nkwu n'aka gị, soro ndị ji ọ́nụ bata n'ogige Chineke

bjaruo n'ebe ichu aja.

28 I bụ Chineke m, aga m eto gị;

ì bụ Chineke m, aga m ebuli gị elu.

29 Keleenụ ONYENWE ANYỊ n'ihì na ọ́ dī mma,

ìhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Qma 119

§ Alef

1 Ndị a goziri agozi ka ha bụ, bụ ndị ụzọ ha na-enweghị ihe ịta ụta obula,

ndị na-egharị dika iwu ONYENWE ANYỊ si dī.

2 Ndị a goziri agozi ka ha bụ, bụ ndị na-edebe ukpuru ya

ma jirikwa obi ha niile na-achosi ya ike.

* **Abụ Qma 118:22** 118:22 Ya bụ, isi nkuku ụlọ

- 3 Ha adighi eme ihe ojoo obula;
ha na-ejeghari n'uzo ya niile.
- 4 I doola ukpuru
ndi a ga-erubekwara isi.
- 5 O ga-adị m mma ma o buru na m anogidesie ike
na-erube isi nye iwu gi niile!
- 6 Mgbe ahụ, ihere agaghị eme m
mgbe m tulere uche n'iwu gi niile.
- 7 Aga m eji obi ziri ezi too gi
dika m na-amu ihe banyere iwu gi ziri ezi.
- 8 Aga m erubere iwu gi niile isi;
biko ahapukwala m.

☞ *Bet*

- 9 Olee uzo nwa okorobia ga-esi bie ndu di nsu?
O bu site n'ibi ndu dika okwu gi si di.
- 10 Eji m obi m niile na-achosi gi ike.
Ekwela ka m kpafuo site n'ihe niile i nyere n'iwu.
- 11 Ezoola m okwu gi niile n'obi m,
igbochi m imehie imegide gi.
- 12 Otuto diri gi, o ONYENWE ANYI;
kuziere m iwu gi niile.
- 13 Aga m eji egbugbere onu m gugharia
iwu niile nke si n'onu gi.
- 14 Ana m anuri onu n'igbaso iwu gi niile
dika mmadu si anuri onu n'ime oke iba uba.
- 15 Ana m atughari uche n'ukpuru gi
na-atulekwa uche n'uzo gi niile.
- 16 Iwu gi na-amasi m;
agaghị m elefu okwu gi anya.

☞ *Gimel*

- 17 Meere ohu gi ihe oma, ka m nwe ike di ndu;
aga m erubere okwu gi isi.
- 18 Kpughee anya m abuo
ka m hu oke ihe ebube niile di iche iche di n'ime okwu gi.
- 19 Abụ m onye obia n'elu uwa;
ezonari la m iwu gi niile.
- 20 N'oge niile, ihe banyere iwu gi niile
na-agu mkpuruobi m aguu.
- 21 I na-abara ndi mpako mba, ha bu ndi a buru onu
na ndi na-anaghi agbaso iwu gi.
- 22 Site n'ebe m no wepu ichi ochi na nleli,
n'ih na m na-edebe ukpuru gi niile.
- 23 N'agbanyeghi na ndisi nokoro na-ekwulu m,
ohu gi ga-atughari uche n'iwu gi.
- 24 Ukpuru gi niile bu ihe na-amasi m;
ha bu ndi ndumodu m.

☞ *Dalet*

- 25 Mkpuruobi m na-arapara n'uzuzu;
kpoghachite ndu m dika okwu gi si di.
- 26 Akowaara m gi uzo m niile, i zakwara m;
ugbu a, kuziere m iwu gi.

- 27 Mee ka m ghọta ozizi ụkpụrụ gị;
ka m nwe ike tugharịa uche n'ọrụ ebube gị niile.
- 28 Iru ụjọ emeela ka mkpụrụobi m daa mba;
gbaa m ume dịka okwu gị si dị.
- 29 Chebe m pụọ n'ụzọ aghughọ niile;
site n'iwu gị meere m amara.
- 30 Ahọrọla m ụzọ ikwesi ntụkwasi obi;
e kpebiela m idebe obi m n'iwu gị niile.
- 31 O ONYENWE ANYI, ana m ejigidesi iwu gị niile aka ike;
ekwela ka ihere mee m.
- 32 Aga m agbaso iwu gị niile
n'ihì na i meela ka obi m nwere onwe ya.
- ¶ He
- 33 O ONYENWE ANYI, zi m ụzọ m ga-esi gbasoo iwu gị niile;
mgbe ahụ, aga m edebe ha ruo n'ogwugwu.
- 34 Nye m nghọta, aga m edebe iwu gị
ma jiri obi m niile rubere ya isi.
- 35 Duo m n'ụzọ nke iwu gị niile,
n'ihì na ọ bụ n'ime ha ka m na-achọta obi uto.
- 36 Mee ka obi m chee ihu n'iwu gị niile
ọ bughị nye uru na-esite n'ochicho nke onwe.
- 37 Wepụ anya m site n'ihe na-abaghị uru;
chebe ndụ m dịka okwu gị si dị.*
- 38 Mezuokwa i kwere ohu gị,
ka a tọọ egwu gị.
- 39 Wepụ nkocha nke m na-atụ egwu ya,
n'ihì na iwu gị niile ziri ezi.
- 40 Ụkpụrụ gị na-agusi m agụụ ike!
Chebe ndụ m site n'ezì omume gị.
- ¶ Waw
- 41 O ONYENWE ANYI, ka ihunanya gị nke na-adigide biakwasị m,
nzọpụta gị dịka nkwa i kwere si dị;
- 42 mgbe ahụ, aga m azaghachi onye ahụ na-achị m ọchi,
n'ihì na ana m atụkwasi obi m n'okwu gị.
- 43 Esitela n'ọnu m napụ okwu nke eziokwu,
n'ihì na olileanya m dị n'iwu gị niile.
- 44 Aga m anogide na-erubere iwu gị isi
ruo mgbe ebighị ebi.
- 45 Aga m ejegharị n'ọnođụ inwere onwe
n'ihì na achọpụtala m ụkpụrụ gị niile.
- 46 Aga m ekwuputa banyere ụkpụrụ gị n'ihu ndị eze
ma ihere agaghị eme m,
- 47 n'ihì na iwu gị na-amasi m
n'ihì na ahuru m ha n'anya.
- 48 Ana m eweliri iwu gị niile aka elu, bụ ndị m huru n'anya,
ana m atugharịkwa uche n'iwu gị niile.
- ¶ Zayin
- 49 Cheta okwu i nyere ohu gị,
n'ihì na i nyela m olileanya.

* **Abụ Qma 119:37** 119:37 Mee ka m dij ndu n'uzo gi

- 50 Nkasiobi m n'ime ita ahuhụ m bụ nke a:
nkwa gị na-echebe ndụ m.
- 51 Ndị mpako na-akwa m emo na-esepughị aka,
ma anaghị m esite n'iwu gị wezuga onwe m.
- 52 O ONYENWE ANYỊ, ana m echeta iwu gị niile, ndị dị site na mgbe ochie,
ha na-ewetara m nkasiobi.
- 53 Ana m ewe iwe nke ukwu n'ihì ndị ajọ omume,
ndị gbakọtara iwu gị azụ.
- 54 Iwu gị niile bụ isi okwu abụ m
ebe oḅula m na-anọ.
- 55 N'abalị, o ONYENWE ANYỊ, ana m echeta aha gị,
aga m edebekwa iwu gị.
- 56 Nke a burịi ihe m na-eme oge niile:
ana m erubere ụkpụrụ gị isi.

▯ *Het*

- 57 O ONYENWE ANYỊ, i bụ ihe nketa m;
ekweela m nkwa irube isi nye okwu gị niile.
- 58 Ejirila m obi m niile chọọ ihu gị;
meere m ebere dika nkwa gị si dị.
- 59 Echeela m echiche banyere ụzọ m niile,
chighariakwa na-agbaso ụkpụrụ gị niile.
- 60 Aga m eme ngwangwa, agaghị atufu oge
irubere iwu gị niile isi.
- 61 A sịkwari na ndị ajọ omume ejiri ụdọ kee m agbụ,
agaghị m echefu iwu gị.
- 62 N'etiti abali, aga m ebili nye gị ekele
n'ihì iwu gị niile ziri ezi.†
- 63 Abụ m enyi ndị niile na-atụ egwu gị,
ndị niile na-agbaso ụkpụrụ gị.
- 64 O ONYENWE ANYỊ, ụwa niile jupụtara n'ihunanya gị;
kuziere m iwu gị niile.

▯ *Tet*

- 65 Meere ohu gị ihe oḅa
dika okwu gị si dị, o ONYENWE ANYỊ.
- 66 Zi m ihe omuma na ikpe ziri ezi
n'ihì na ekwenyere m n'iwu gị niile.
- 67 Tupu m nwee nsogbu, a kpafuru m,
ma ugbo a, ana m erubere okwu gị isi.
- 68 I dị mma, ihe i na-eme ziri ezi;
kuziere m iwu gị niile.
- 69 N'agbanyeghị na ndị mpako a gbasala okwu ụgha techie m,
ana m eji obi m niile na-edebe ụkpụrụ gị.
- 70 Obi ha siri ike, o dighị ihe na-emetuta ha,
ma ana m enwe mmasị n'iwu gị.
- 71 O dị mma na m tara ahuhụ
ka m nwee ike mụta iwu gị niile.
- 72 Iwu si n'onụ gị pụta dị oke onuahia nye m
karia imerime puku oḅaḅa na oḅaḅa.

▯ *Yod*

- 73 Aka gị kere m, kpuokwa m;

† **Abụ Qma 119:62** 119:62 Orụ 16:25

nye m nghoṭa ka m mụta iwu gị niile.

74 Ka ndị na-atụ egwu gị nūrja mgbe ha hụrụ m,
n'ihì na olileanya m dī n'okwu gị.

75 O ONYENWE ANYÌ, amaara m na iwu gị niile ziri ezi,
ọ bụkwa n'ikwesị ntụkwasị obi ka ị tara m ahụhụ.

76 Ka ihunanya gị nke na-adighi agwụ agwụ kasie m obi,
dika nkwa i kwere ohu gị si dī.

77 Ka omijiko gị biakwasị m, ka m nwee ike dī ndụ,
n'ihì na iwu gị na-amasi m.

78 Ka ihere mee ndị mpako n'ihì ihe ojọọ ha mere m na-enweghị ihe
m mere;

ma aga m atughari uche n'ụkpuru gị.

79 Ka ndị niile na-atụ egwu gị biakwute m,
ndi na-aghota ụkpuru gị niile.

80 Ka m were obi zuruoke na-agbaso ụkpuru gị niile,
ka ihere ghara ime m.

➤ Kap

81 Mkpuruobi m na-ada mba site n'ochicho ya maka nzoputa gị,
ma olileanya m dī n'okwu gị.

82 Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nkwa gị;
ana m asi, "Olee mgbe ị ga-akasi m obi?"

83 N'agbanyeghi na adi m ka karama akpukpo[‡] nke dī n'anwuru oku,
anaghi m echefu iwu gị niile.

84 Ruo olee mgbe ka ohu gị ga-anogide na-eche?

Olee mgbe ka ị ga-ata ndi na-akpagbu m ahuhu?

85 Ndi mpako na-egwuru m olulu,

bụ ihe nke na-adighi ka iwu gị si dī.

86 Iwu gị niile kwesiri ntukwasị obi;

nyere m aka, n'ihì na ndi mmadu na-akpagbu m ma o nweghi ihe
m mere ha.

87 O foduru ntakiri ihe, ha gaara ala m n'iyi,

ma agbakutaghi m ụkpuru gị azu.

88 Site n'ihunanya gị nke na-adigide chebe ndu m,

ka m nwe ike rube isi n'iwu nke onu gị.

↳ Lamed

89 O ONYENWE ANYÌ, okwu gị na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;^S
ọ na-eguzosi ike n'eluigwe.

90 Ikwesị ntukwasị obi gị na-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo;
ọ bụ gị kere uwa, ọ na-eguzosikwa ike.

91 Ruo taa, iwu gị niile na-eguzosi ike,

n'ihì na ihe niile na-ejere gị ozi.

92 A sikhari na iwu gị anaghi amasi m,

agaara m anwu n'ime nsogbu m.

93 Agaghi m echefu ụkpuru gị niile,

n'ihì na ọ bụ ha ka ị ji chebe ndu m.

94 Zoputa m, n'ihì na abụ m nke gị;

[‡] **Abụ Qma 119:83** 119:83 Ọ bụ ihe eji agbanye mmanya, n'elu ekwu isi nri a kwanyere oku ka a na-ekonye karama akpukpo anụ a gbanyere mmanye oheru. Nke a bụ iji mee ka mmanya ahụ nwee ike gbaa ụka osijiso. N'ihì na-edebere ya n'oku, akpukpo anụ ahụ na-akpo nku, taa ahụ, dī ochie, bụrukwa ihe na-abaghi uru ozo na ihe a na-atufu atufu. ^S **Abụ Qma 119:89** 119:89 Aiz 40:8; Mat 24:35; 1Pt 1:25

achọputala m ụkpuru gi niile.

95 Ndi ajo omume na-eche ila m n'iyi,
ma aga m atughari uche n'ukpuru gi.

96 Ana m ahụ nsotu ihe niile zuruoke,
ma iwu gi niile enweghi nsotu.

↳ *Mem*

97 O, otu m si hu iwu gi n'anya!

Ana m atughari uche na ya ogologo ubochi niile.

98 Iwu gi na-eme ka amamihe m kariya nke ndi iro m,
ha na-anonyere m oge niile.

99 Enwere m nghota kariya ndi na-ezi m ihe,
n'ih i na ana m atugharia uche n'iwu gi niile.

100 Enwere m nghota kariya ndi okenye
n'ih i na ana m erubere ukpuru gi niile isi.

101 Ajuru maju ije ije n'uzo ojojo obula
ka m nwee ike rubere okwu gi isi

102 Ewezugaghi m onwe m n'iwu gi niile,
n'ih i na o bu gi onwe gi ziri m ha.

103 Lee ka okwu gi niile si ato m utu,
ha di utu n'onu m kariya mmanu anu!

104 A na-enweta nghota site n'ukpuru gi niile;
ya mere ana m akpo uzu ojojo obula asi.

↳ *Nun*

105 Okwu gi bu oriya diri ukwu m
burukwa ihè n'uzo m.

106 Anuola m iyi, mee ka o guzosie ike,
na aga m agbaso iwu ezi omume gi niile.

107 Ataala m ahuhu nke ukwu;
chebe ndu m, o ONYENWE ANYI, dika okwu gi si di.

108 O ONYENWE ANYI, nabata otuto afo ofufu niile nke si n'onu m,
kuziekwara m iwu gi niile.

109 Mkpuruobi m na-adi m n'obuaka m oge niile,
ma echezoghi m iwu gi.

110 Ndi ajo omume esielera m onya,
ma esitebeghi m n'ukpuru gi kpfungo.

111 Iwu gi niile bu ihe nketa m ruo mgbe ebighi ebi;
ha bu ihe na-enye obi m onu.

112 Obi m ekpebiela idebe ukpuru gi
ruo na ngwucha.

↳ *Samek*

113 Ana m akpo ndi na-enwe obi abuo asi,
ma ahuru m iwu gi n'anya.

114 I bu ebe mgbaba m na ota m;
olileanya m di n'okwu gi.

115 Sitenu n'ebe m no puo, unu ndi na-eme ihe ojojo,
ka m nwee ike idebe iwu niile nke Chineke m!

116 Gbaa m ume dika nkwa gi si di, aga m adikwa ndu;
ekwekwala ka olileanya m daa.

117 Kwagide m, aga m abu onye a gbaputara;
aga m anogide na-asopuru iwu gi niile.

118 I na-aju ndi niile na-adighi edebe iwu gi,

nzube aghugho ha niile bu ihe na-enweghi isi.

- 119 I na-ekpochapu ndi ajo omume dika unyi a na-ekpofu ekpofu;
n'ih i ya, ahuru m ukpuru gi niile n'anya.
120 Anu ahu m na-ama jijiji n'ih i itu egwu gi;
ana m eguzo n'oke egwu n'ih i iwu gi niile.

♪ *Ayin*

- 121 Emeela m ihe di mma na ihe ziri ezi;
ahapukwala m n'aka ndi na-emegbu m.
122 Kwee ohu gi nkwa na i ga-elekota ya;
ekwela ka ndi mpako kpagbuo m.
123 Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nzoputa gi
ebe m na-ele anya nkwa gi ziri ezi.
124 Biko mesoo ohu gi mmeso dika ihunanya gi si di
ma kuziekwara m ukpuru gi niile.
125 Abu m ohu gi, nye m nghota,
ka m nwee ike mara ukpuru gi niile.
126 O ONYENWE ANYI, oge eruola mgbe i ga-aru oru,
n'ih i na a na-emebi iwu gi.
127 N'ih i na ahuru m iwu gi niile n'anya
karja olaedo, e karja olaedo a nuchara anucha,
128 n'ih i na m na-ahuta ukpuru gi niile ka ihe ziri ezi,
akporo m uzọ niile na-ezighi ezi asi.

♪ *Pe*

- 129 Iwu gi niile di itunanya;
ya mere, ana m erubere ha isi.
130 Mkpughepu na nkowa nke okwu gi na-enye ihè;
o na-eme ka ndi na-enweghi uche ghota ihe.
131 Ana m asaghe onu m na-ekupu ume ike ike,
na-achosi iwu gi niile ike.
132 Chee m ihu, meere m ebere,
dika i si emere ndi niile huru aha gi n'anya ebere.
133 Mee ka nzo ukwu m niile na-aga dika okwu gi si di;
ekwela ka mmehie chja m.
134 Gbaputa m site n'aka ndi na-emegbu m,
ka m nwee ike debe iwu gi.
135 Mee ka ihuoma gi dikwasị n'ahu ohu gi.
Kuziere m ukpuru gi niile.
136 Anya mmiri akwa na-agba m nke ukwuu
n'ih i na ndi mmadu adighi erube isi nye iwu gi.

♪ *Tsade*

- 137 O ONYENWE ANYI, i bu onye ezi omume,
iwu gi niile zikwara ezi.
138 Ukpuru gi niile ziri ezi;
ha kwesiri ntukwasị obi.
139 N'ih i na ndi iro m na-elefu okwu gi anya,
inu oku n'obi m na-ada mba.
140 Nkwa gi niile bu ihe enyochara nke oma,
ohu gi na-ahukwa ha n'anya.
141 O bu ezie na m bu onye di ala, na onye a na-eleda anya,
ma adighi m eleda ukpuru gi niile anya.
142 Ezi omume gi na-adị ruo mgbe ebighi ebi.

Iwu gị niile bụkwa eziokwu.

143 Nsogbu na ihe mgbu adakwasịla m,
ma iwu gị niile bụ ihe na-amasị m.

144 Iwu gị niile bụ ezi omume mgbe ebighị ebi;
nye m nghọta, ka m nwe ike dị ndụ.

☞ *Kwof*

145 Eji m obi m niile na-akpọ oku; zaa m o ONYENWE ANYỊ,
aga m erubekwa isi nye ụkpụrụ gị niile.

146 Ana m akpọku gị; zọputa m
aga m erube isi nye ụkpụrụ gị niile.

147 Tupu chị na-abọ, ana m ebili, na-akwa akwa maka enyemaka;
olileanya m dị n'okwu gị.

148 Ana m amụ anya abalị n'elu ihe ndina m,
n'ihì ịtugharị uche na nkwa gị niile.

149 Nụrụ olu m dika ihunanya gị si dị;
chebe ndụ m, o ONYENWE ANYỊ, dika iwu gị niile si dị.

150 Ndị na-atụputa atumatụ ojọọ nọ nso
ma ha nọ iwu gị niile n'ebe dị anya.

151 Ma ị nọ nso, ONYENWE ANYỊ;
ihe niile i nyere n'iwu bụ eziokwu.

152 Site na mgbe ochie ka m mutara site n'ụkpụrụ gị,
na i mere ka ha guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi.

☞ *Resh*

153 Ledata anya ka ị hụ ịta ahụhụ m ma gbaputa m,
n'ihì na echefughị m iwu gị.

154 Kpeputa m, gbaputa m,
chebe ndụ m dika nkwa gị si dị.

155 Nzọputa dị anya n'ebe ndị na-eme ihe ojọọ nọ,
n'ihì na ha anaghị agbaso ụkpụrụ gị niile.

156 O ONYENWE ANYỊ, omiiko gị dị ukwu;
chebe ndụ m dika iwu gị niile si dị.

157 Ndị iro m na ndị na-akpagbu m dị otụtụ,
ma aga m anogide na-edebe iwu gị.

158 Ana m asọ ndị niile na-enweghị okwukwe n'ime gị oyi,
n'ihì na ha anaghị erubere okwu gị isi.

159 Lee ka m si hụ ụkpụrụ gị niile n'anya;
chebe ndụ m, o ONYENWE ANYỊ, dika ihunanya gị si dị.

160 Okwu gị niile bụ eziokwu;
iwu gị niile ziri ezi na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.

☞ *Sin na Shin*

161 Ndịisi na-emegbu m na-enweghị ihe m mere,
ma obi m na-ama jijiji n'ihì okwu gị.

162 Ana m ahurị onụ n'ime nkwa gị
dika onye chọtara otụtụ ihe nkwata n'agha.

163 Akpọrọ m okwu ugha asị, o bụkwa ihe arụ n'ebe m nọ,
ma ahurụ m iwu gị n'anya.

164 Aga m eto gị ugboro asaa n'ubochi,
n'ihì iwu gị ziri ezi.

165 Ndị huru iwu gị n'anya nwere udo dị ukwu,
o dighị ihe ga-eme ka ha sọ ngongọ.

- 166 Ana m echere nzọpụta gị, o ONYENWE ANYỊ,
na-agbasokwa iwu gị niile.
- 167 Ana m erubere ụkpụrụ gị niile isi
n'ihì na m hụrụ ha n'anya nke ukwu.
- 168 Ana m erubere ụkpụrụ na iwu gị niile isi,
n'ihì na ị maara ụzọ m niile.
- Taw
- 169 Ka akwa m ruo gị ntị, o ONYENWE ANYỊ;
nye m nghọta dika okwu gị si dị.
- 170 Ka aririọ m ruo gị ntị;
gbapụta m dika nkwa gị si dị.
- 171 Ka ọnụ m jupụta n'otuto,
n'ihì na ị na-ezi m iwu gị niile.
- 172 Ka m jiri ire m buọ abụ banyere okwu gị,
n'ihì na iwu gị niile ziri ezi.
- 173 Nọọ na njikere oge niile inyere m aka,
n'ihì na ahọrọla m ụkpụrụ gị niile.
- 174 Ana m ele anya nzọpụta gị, o ONYENWE ANYỊ,
iwu gị bụ ihe na-amasị m.
- 175 Kwere ka m dirị ndụ ka m nwee ike ito gị,
ka iwu gị niile gbaa m ume.
- 176 Akpafuola m dika aturụ nke furu efu,
chọọ ohu gị,
n'ihì na echefubeghị m iwu gị niile.

Abụ Qma 120

Abụ nrigo.

Ekpere maka nnapụta

- 1 Ana m akpọku ONYENWE ANYỊ n'ime nsogbu m,
ọ na-azakwa m.
- 2 O ONYENWE ANYỊ, zọpụta m
site n'egbugbere ọnụ okwu ụgha
na ire na-ekwu okwu aghughọ.
- 3 Gịnị ka a ga-eme gị,
ọ bukwa gini ọzọ ka a gatukwasiri gị,
gị ire aghughọ?
- 4 Ọ ga-eji àkụ dī nkọ nke dike n'agha taa gị ahụhụ,
ya na icheku ọkụ osisi brum na-ere ere.
- 5 Ahụhụ dijiri m n'ihì na m bi na Meshek,
n'ihì na m bikwa n'etiti ụlọ ikwu ndi Keda!
- 6 Ogologo oge
ka m binyere ndi kporo udo asi.
- 7 Abụ m onye udo;
ma mgbe m kwuru okwu, okwu ha bụ okwu agha.

Abụ Qma 121

Abụ nrigo.

Inyeaka si n'ebe Onyenwe anyi nọ

- 1 Aga m eweli anya m abụọ elu, lee ha n'elu ugwu niile,
olee ebe inyeaka ga-esi b́jara m?
- 2 Inyeaka m na-esite n'aka ONYENWE ANYI,*
onye kere eluigwe na ́wa b́ja.
- 3 Ọ gaghị ekwe ka ́kwụ gị gbuchapụ,
onye na-eche gị nche na-amụ anya oge niile;
- 4 n'ezie onye na-eche Izrel nche
adighị arahụ ́ra, ọ dighị atukwa oru ́ra.
- 5 ONYENWE ANYI na-eche gị nche,
ONYENWE ANYI b́ ndo† gị n'aka nri gị;
- 6 anyanwụ agaghị achagbu gị n'ehihie,
onwa agaghị etigbukwa gị n'abalị.
- 7 ONYENWE ANYI ga-edebe gị ka ihe ojọọ ọb́la ghara idakwasị gị.
Ọ ga na-eche ndụ gị nche mgbe niile.
- 8 ONYENWE ANYI ga-echebe gị mgbe ị na-apụ na mgbe ị na-abata abata,
site ugbu a ruo mgbe niile ebighị ebi.

Abụ Qma 122

Abụ nriogo, nke Devid.

Ekpere maka udo Jerusalem

- 1 Anuriri m onụ mgbe ha si m,
"Ka anyi gaa n'ulonsọ ONYENWE ANYI."*
- 2 ́kwụ anyi eguzola ugbu a
n'onụ ́zọ ama gị niile, gị obodo Jerusalem.
- 3 E wuru Jerusalem dika obodo
a chikotara onụ nke oma.
- 4 Ọ b́ ebe ahụ ka ebo niile na-arigo,
b́ ebo niile nke ONYENWE ANYI,
ibuku aha ONYENWE ANYI abụ
dika iwu o nyere ndi Izrel si di.
- 5 N'ebe ahụ ka ocheeze niile nke ikpe di,
b́ ocheeze niile nke ezinaulo Devid.
- 6 Kpeenụ ekpere maka udo Jerusalem:
"Ka ndi niile huru gị n'anya noo n'udo.
- 7 Ka udo diri n'ime mgbidi gị niile
nchekwa dirikwa n'ime ebe nche gị niile e wusiri ike."
- 8 N'ih i umunne m na ndi enyi m,
ana m ekwu okwu si, "Udo diri gị."
- 9 N'ih i ulọ ONYENWE ANYI, Chineke anyi,
aga m achọ oganihu gị.

Abụ Qma 123

Abụ nriogo.

* **Abụ Qma 121:2** 121:2 Abụ 124:8 † **Abụ Qma 121:5** 121:5 Ajz 25:4 * **Abụ Qma 122:1**
122:1 Ajz 2:3; Mai 4:2; Zek 8:21

Ekpere maka ebere

- ¹ Ana m eweli anya m abụọ elu ile gị,
gị onye ocheeze ya dị n'eluigwe.
- ² Dịka ohu si elekwasi nna ya ukwu anya ya,
na dịka ohu nwanyị na-eje ozi si elekwasi nne ya ukwu anya, inata
ozi ọ ga-eje,*
- otu a ka anyị si na-elekwasi ONYENWE ANYỊ bụ Chineke anyị anya,
ruo mgbe ọ ga-emere anyị ebere.
- ³ Meere anyị ebere, O ONYENWE ANYỊ, meere anyị ebere,
n'ihì na anyị aburula ndị a na-akocha akocha.
- ⁴ N'ihì na nnagide anyị na-anagide
ichị ọchị ndị nganga,
na ileda anya ndị mpako adịla ukwu.

Abụ Ọma 124

Abụ nri. Nke Devid.

Ekele maka mgbaputa

- ¹ A si na ONYENWE ANYỊ adinyereghị anyị,
ka Izrel kwuo,
- ² a si na ONYENWE ANYỊ adinyereghị anyị,
mgbe ndị mmadụ biliri imegide anyị,
- ³ mgbe iwe ha rere dịka ọkụ megide anyị,
ha gaara eloda anyị na ndụ;
- ⁴ idee mmiri gaara iri anyị,
oke mmiri gaara ebufu anyị,
- ⁵ ebili mmiri niile
gaara ebufu anyị.
- ⁶ Ma otuto dirị ONYENWE ANYỊ, onye na-ekweghị
ka ha jiri eze ha dorie anyị.
- ⁷ Anyị agbanarịla ha dịka nwa nnụnụ si
gbanarị ọnya osi ọnya choro iji jide ya;
ọnya ahụ agbajielā,
anyị ewezugakwala onwe anyị, nwere onwe anyị.
- ⁸ Inyeaka anyị dị n'aha ONYENWE ANYỊ,
onye kere eluigwe na ụwa.

Abụ Ọma 125

Abụ nri.

Chineke onye na-echebe ndị ya

- ¹ Ndị niile na-atụkwasi ONYENWE ANYỊ obi na-anogidesi ike dị ka ugwu
Zayon
nke a na-apughị inughari, nke na-adigidekwa n'onodu ya ruo
mgbe ebighi ebi.
- ² Dịka ugwu niile si gbaa obodo Jerusalem gburugburu,
otu a ka ONYENWE ANYỊ na-agba ndị ya gburugburu

* **Abụ Ọma 123:2** 123:2 N'oge ochie, ndị nwere ohu adighi e kwuru ha okwu mgbe a na-ezi ha ozi, kama ọ bụ aka ka nne ha ukwu maobu nna ha ukwu ji agwa ha ihe ha kwesiri ime.

ugbu a na ruo mgbe ebigị ebi.

³ Mkpapa ọchịchị ndị ajọ omume agaghị adigide*
n'ala ndị ezi omume ketara n'ife nza,
n'ihị na ndị ezi omume nwere ike
itinye aka ha na-ime ihe ojọọ.

⁴ O ONYENWE ANYỊ, meere ndị niile na-eme ezi omume ihe ọma,
ya bụ, ndị niile obi ha ziri ezi.

⁵ Ma ONYENWE ANYỊ ga-achụpụ ndị niile na-agbaso ụzọ aghughọ
na ndị niile na-eme ajọ ihe.

Ka udo dịrị Izrel.

Abụ Ọma 126

Abụ nrigo.

Abụ ekele maka mgbaputa

¹ Mgbe ONYENWE ANYỊ kpọghachitere ndị e mere ka ha lọta na Zayon,*
anyị dī ka ndị na-arọ nrọ.

² Ọchị juru anyị ọnụ,
abụ ọnụ jukwara anyị ire.

Mgbe ahụ, e kwukwara ya na mba niile sị,
“ONYENWE ANYỊ emeerela ha ọtụtụ ihe dī ukwuu.”

³ ONYENWE ANYỊ emeerela anyị ọtụtụ ihe dī ukwuu,
obi anyị jupụtakwara n'ọnụ.

⁴ Nyeghachi anyị akunuba anyị, o ONYENWE ANYỊ,
dika mmiri iyi na-asọ n'ala Negev.

⁵ Ndi niile na-eji anya mmiri na-arụ ọrụ ikụ mkpụrụ
ga-emesia jiri abụ ọnụ wee ihe ubi ahụ.

⁶ Onye ji ikwa akwa
buru mkpụrụ ubi ọ ga-aga na-aga,
ga-emesia jiri abụ ọnụ na-aloghachi azụ,
mgbe ha bu ukwu oka ha.

Abụ Ọma 127

Abụ nrigo, nke Solomon.

Chineke dī mkpa

¹ Ọ buru na ONYENWE ANYỊ ewughị ụlọ,
ndi na-ewu ya na-adogbu onwe ha n'ọrụ n'efu.

Ọ buru na ONYENWE ANYỊ echeghi obodo,
n'efu ka ndi nche na-amu anya.

² Ọ bu n'efu ka i na-ebili n'isi ututu
na-adogbu onwe gi n'oru

ichota ihe i ga-eri ruo n'abali,
n'ihị na ọ na-eme ka ndi niile ọ huru n'anya hie ura n'udo.

³ Umuntakiri bu ihe nketa si n'aka ONYENWE ANYI,

* **Abụ Ọma 125:3** 125:3 Aiz 14:5 * **Abụ Ọma 126:1** 126:1 Jer 29:14; Jul 3:1

umuntakiri bu ugwo oru o na-enye.

- 4 Dika akụ n'aka dike n'agha,
otu a, ka umu a mutaara na mgbe okorobia di.
5 Onye a goziri agozi ka nwoke ahụ bu
onye kpojuru akụ ndi a n'akpa akụ ya.
Ihere agaghị eme ha mgbe ha na ndi iro
na-arurita uka n'ama.

Abụ Qma 128

Abụ nrigo.

Ngozi diri ndi na-atu egwu Onyenwe anyi

- 1 Ngozi na-adiri ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI,
ndi na-aga ije n'irube isi nye ya.
2 I ga-eri mkpuru oru aka gi;
otutu ngozi na ihe iga nke oma ga-abu nke gi.
3 Nwunye gi ga-adi ka osisi vaini
na-amị mkpuru n'ime ulo gi;
umu gi ndi ikom ga-adikwa ka ome osisi oliv
gburugburu tebul gi.
4 Otu a ka a ga-esi gozie nwoke ahụ
na-atu egwu ONYENWE ANYI.
5 Ka ONYENWE ANYI gozie gi site na Zayon
ubochi niile nke ndu gi;
ka i hukwa odimma Jerusalem,
6 ka i di ndu hu umu umu gi.
Ka udo diri Izrel.*

Abụ Qma 129

Abụ nrigo.

Ekpere megide ndi iro Izrel

- 1 Site na mgbe m bu nwantakiri, ha kpagburu m otutu oge,
ka Izrel kwuo.
2 "Site na mgbe m bu nwantakiri, ha kpagburu m otutu oge,
ma ha enweghi ike merie m.
3 Ndi ikom na-ako ubi akogharjala azu m dika ala ubi,
mee ebe ha koru ako ka o di ogologo.
4 Ma ONYENWE ANYI bu onye ezi omume;
o topula m site n'agbu niile nke ndi ajo omume."
5 Ka ndi niile kporo Zayon asi
buru ndi ga-alaghachi azu n'ihere.
6 Ka ha niile diri ka ahija na-epu n'elu ulo
nke na-akponwu tupu o puputa;*
7 nke onye na-ewe ihe ubi na-adighi eji ha kpojuo aka ya abuo,

* **Abụ Qma 128:6** 128:6 Abụ 125:5 * **Abụ Qma 129:6** 129:6 O bu uru a gwakotara ntu na aja ka e ji emechi elu ulo n'Izrel. N'oge mmiri ozuzo, ahija na-epu n'elu ulo ndi a n'ihu na ha di larị, ma ha adighi adigide. Mgbe okochi bjara, n'ihu na mgborogwu ha abanyeghi n'ime aja elu ulo ndi a, ha na-akponwu Abụ 37:2

maọbụ onye mkpokota e nwee ike kpojuo aka ya.

- ⁸ Ka ndị si n'ụzọ na-agafe hapụ ị sị ha,
 "Ngọzi ONYENWE ANYỊ dīrī unu.
 Anyị na-agọzi unu n'aha ONYENWE ANYỊ."†

Abụ Qma 130

Abụ nrigo.

Mkpuruobi na-ele anya Chineke

- ¹ O ONYENWE ANYỊ, ọ bụ site n'ebe dī omimi ka m na-ebeku gī akwa.
² Onyenwe anyị, nūrū olu m.
 Ka ntị gī na-añakwa ntị
 n'olu arịrịọ m, maka amara.
- ³ O ONYENWE ANYỊ, a sị na i detuo mmehie niile,
 Onyenwe anyị, onye pūrū iguzo?
- ⁴ Ma ọ bụ n'aka gī ka mgbaghara mmehie* dī;
 ime ka anyị tūọ gī egwu, ma jeere gī ozi.
- ⁵ Ana m echere ONYENWE ANYỊ, mkpuruobi m na-echekwa ya,
 ọ bụ n'okwu ya ka olileanya m dī.
- ⁶ Mkpuruobi m na-echere Onyenwe anyị
 karịa ndị nche abalị na-echere chī ọbụbọ,
 e, karịa ndị nche abalị na-echere chī ọbụbọ.
- ⁷ Ndị Izrel, ka olileanya unu dīrī na ONYENWE ANYỊ,
 n'ihī na ihunanya ya na-adigide adigide,
 n'aka ya ka nzọpụta zuruoke dīkwa.
- ⁸ Ya onwe ya, ga-agbapụta Izrel
 site na mmehie ya niile.

Abụ Qma 131

Abụ nrigo, nke Devid.

Abụ nke ndị dī nwayọọ n'obi

- ¹ O ONYENWE ANYỊ, nganga adighi n'obi m,
 ndu mpako abukwaghị ọchichọ m;
 adighi m etinye onwe m n'okwu kariri m
 maọbụ n'ihe ndi dī ukwu karia m.
- ² Ma ana m edere duu, mkpuruobi m nọkwa juu;
 dika nwantakiri a napuru ara, ya na nne ya no,
 e, dika nwantakiri a napuru ara, otu a ka mkpuruobi m no n'ime
 m.
- ³ Ndị Izrel, ka olileanya unu dīrī na ONYENWE ANYỊ*
 ugbu a na mgbe niile ebighi ebi.

Abụ Qma 132

Abụ nrigo.

† **Abụ Qma 129:8** 129:8 Rut 2:4 * **Abụ Qma 130:4** 130:4 Qpụ 34:7; Neh 9:17; Dan 9:9

* **Abụ Qma 131:3** 131:3 Abụ 130:7

Devid na igbe ogbugba ndụ Onyenwe anyị

- 1 O ONYENWE ANYI, cheta Devid,
n'ihe niile bu ndi o gba kutaraazu.
- 2 O nuru iyi nye ONYENWE ANYI,
kwee nkwa nye Onye di ukwu nke Jekob:
- 3 "Agaghi m abanye n'ime ulo m
maobu rigoo n'ihe ndina m,
4 agaghi m arahu ura,
egbugbere anya m agaghi atu oru ura,
5 tutu ruo mgbe m chotaara ONYENWE ANYI onodu
ebe obibi nye Onye di ukwu nke Jekob."
- 6 Anyi nuru ihe banyere ya n'Efrata,
anyi chotara ya n'ubi niile nke Jearim.
- 7 "Ka anyi gaa na-ebe obibi ya;
ka anyi kpoo isiala n'ebe ihe mgbakwasị ukwu ya.
- 8 'Billie, ONYENWE ANYI, bata n'ebe izuike gi,
gi na igbe ogbugba ndu nke ike gi.
- 9 Ka ndi nchujaja gi yiri ezi omume gi dika uwe;
ka ndi gi kwesiri ntukwasị obi buo abụ n'ih i onu.' "
- 10 N'ih i ohu gi, bu Devid,
agba kutala onye gi e tere mmanuazu.
- 11 ONYENWE ANYI nuru Devid iyi n'eziokwu,
bu iyi nke o gaghi esi na ya laghachiazu:
"Otu n'ime umu gi,
ka m ga-eme ka o nodu n'ocheeze gi,
12 o buru na umu ndi ikom gi edebe ogbugba ndu m
na ukpuru niile m kuziri ha,
mgbe ahụ umu ha ga-anodu ala
n'ocheeze gi ruo mgbe ebighi ebi."
- 13 N'ih i na ONYENWE ANYI ahoro Zayon,
o bu ochicho obi ya ime ya ebe obibi ya;
- 14 "Ebe a bu ebe izuike m ruo mgbe ebighi ebi,
ebe a ka ocheeze m ga-adikwa, n'ih i na o bu ihe m choro.
- 15 Aga m eji otutu nri di iche iche gozie ya;
aga m eji nri mee ka afo ju ndi ogbenye ya.
- 16 Aga m eji nzoputa yinye ndi nchujaja ya niile dika uwe,
ndi nsọ ya ga-abu abụ n'ih i onu.
- 17 "N'ebe a ka m ga-eme ka mpi* puputara Devid
ma debekwa oriona n'ih i onye m e tere mmanu.
- 18 Aga m eyikwasị ndi iro ya ihere dika uwe
ma aga eji okpueze mara mma choo isi ya mma."

* **Abụ Qma 132:17** 132:17 N'ebe a mpi na-egosi idi ike

Abụ Qma 133

Abụ nrigo, nke Devid.

Ngọzi nke ibi n'otu

- ¹ Lee ka o si buru ihe di mma
na ihe onu mgbe umunne na-ebiko n'otu!*
- ² O di ka mmanu di oke onuahia a wuru n'isi,
nke na-asodata ruo n'ahunu,
e, nke na-asodata ruo n'ahunu Eron,
ruokwa n'olu uwe mwuda ya.
- ³ O di ka a ga-asị na igirigi si na Hemon
na-ada n'elu n'ugwu Zayon.
N'ih na n'ebe ahụ ka ONYENWE ANYI na-enye onyinye ngozi ya,
o buladi ndu na-adị ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Qma 134

Abụ nrigo.

Toonu Onyenwe anyi

- ¹ Toonu ONYENWE ANYI, unu ndi ohu ONYENWE ANYI niile
ndi na-eje ozi n'ime ulo ONYENWE ANYI n'oge abali.
- ² Chilienu aka unu abuo elu n'ime ulonso ya*
ma toonu ONYENWE ANYI.
- ³ Ka ONYENWE ANYI, onye kere eluigwe na uwa
site na Zayon gozie unu.

Abụ Qma 135

Toonu Onyenwe anyi

- ¹ Toonu ONYENWE ANYI.
- Toonu aha ONYENWE ANYI,
toonu ya, unu ndi ohu ONYENWE ANYI niile,
- ² unu ndi na-eje ozi n'ime ulo ONYENWE ANYI,
n'ime ogige ulo Chineke anyi.
- ³ Toonu ONYENWE ANYI, n'ih na ONYENWE ANYI di mma;
bukuo aha ya abụ otuto, n'ih na o bu ihe ziri ezi.
- ⁴ N'ih na ONYENWE ANYI ahoputala Jekob nye onwe ya,
o hoputala Izrel ka o buru ihe oke onuahia nke aka ya.
- ⁵ Amaara m na ONYENWE ANYI di ukwu,
na Onyenwe anyi di ukwu karja chi niile.
- ⁶ ONYENWE ANYI na-eme ihe obula masiri ya
n'eluigwe na elu uwa
na n'oke osimiri na n'ime ogbu mmiri niile.
- ⁷ O bu ya na-eme ka igwe ojii na-aputa site n'akuku niile nke uwa.
O bukwa ya na-ezite amuma nke na-eweta mmiri ozuzo.

* **Abụ Qma 133:1** 133:1 Hib 13:1 * **Abụ Qma 134:2** 134:2 1Tm 2:8

Ọ na-ewepụtakwa ifufe site n'ụlọ ifufe ya niile.

- ⁸ O tigburu ụmụ niile e buru ụzọ mụọ n'ala Ijpt,
 ụmụ mmadụ buru ụzọ mụọ na ụmụ anụ ụlọ e buru ụzọ mụọ.
- ⁹ O zipurū ihe iribama ya dị iche iche na ọrụ ebube ya niile n'etiti unu,
 o Ijpt,
 megide Fero na ndị niile na-ejere ya ozi.
- ¹⁰ O tigburu ọtụtụ mba dị ukwuu n'ọnuogugu,
 tigbukwaa ndị eze ha, ndị dị ike n'agha.
- ¹¹ Ụfọdụ n'ime ha bụ Saịhọn, eze ndị Amōrait,
 na Ọg eze Bashan,
 na ndị eze niile dị na Kenan.
- ¹² O weere ala ndị obodo ahụ niile nye ndị ya,
 nye ya ụmụ Izrel dika ihe nketa ha.
- ¹³ O ONYENWE ANYI, aha gị na-adigide ruo mgbe ebighị ebi
 a maara aha gị ruo ọgbọ niile.
- ¹⁴ N'ihì na ONYENWE ANYI ga-ekpeputa ndị ya.
 Ọ ga-enwekwa ọmịiko n'ahụ ndị ohu ya.
- ¹⁵ Chi ndị mba ọzọ bụ arụsị e jiri aka kpụọ,
 nke e ji ọlaocha na ọlaedo kpụọ.
- ¹⁶ Ha nwere ọnụ ma ha adighi ekwu okwu,
 ha nwere anya ma ha adighi ahụ ụzọ.
- ¹⁷ Ha nwere ntị ma ha adighi anụ ihe,
 ọ dikwaghị nkuume dị n'ime ọnụ ha.
- ¹⁸ Ndi na-eme ha ga-adị ka ha.
 Ọ bụkwa otu a ka ndi na-atụkwasi ha obi ga-adị.
- ¹⁹ Ndi Izrel, toonu ONYENWE ANYI.
 Unu ndi ụlọ Erọn, toonu ONYENWE ANYI.
- ²⁰ Unu ndi ụlọ Livayi, toonu ONYENWE ANYI;
 unu ndi na-atụ egwu ya, toonu ONYENWE ANYI.
- ²¹ Ka otuto diri ONYENWE ANYI site na Zayon,
 nye onye ahụ na-ebi na Jerusalem.

Toonu ONYENWE ANYI.

Abụ Qma 136

Abụ ekele

- ¹ Keleenụ ONYENWE ANYI, n'ihì na ọ dị mma.
 Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
- ² Keleenụ Chineke kachasi chi niile elu.
 Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
- ³ Keleenụ Onyenwenụ kachasi ndi nwenụ niile.
 Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
- ⁴ Keleenụ onye ahụ naanị ya na-arụ ọrụ ebube di iche iche,
 ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
- ⁵ Keleenụ onye ahụ ji nghota ya kee mbara eluigwe niile,

- 1 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 6 Keleenụ onye wuru ụwa n'elu ogbu mmiri,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 7 Keleenụ onye ahụ kere anyanwụ na ọnwā,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 8 Onye mere anyanwụ ka ọ na-acha n'ehihie,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 9 Onye mere ka ọnwā na kpakpando na-achị n'abalị,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 10 Onye ahụ tigburu ụmụ niile e buru ụzọ mụọ n'Ijipt,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 11 O duuru ndị Izrel site n'Ijipt pụta,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 12 O ji aka ya dị ike nke o setipuru esetipu duputa ha;
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 13 Onye ahụ kewara Osimiri Uhie abụọ,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 14 Onye duuru ndị Izrel gafee n'etiti ya,
 n'ihī na ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 15 Ma Osimiri Uhie riri Fero na ndị agha ya niile;
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 16 Keleenụ onye duuru ndị ya gafee ọzara,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 17 Onye ahụ tigburu ndị eze dị ukwu,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 18 O gbukwara ndị eze dị ike nke ukwu,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 19 O gburu Saịhọn eze ndị Amōrait,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 20 Na Ọg eze Bashan,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 21 Were ala ha nye dika ihe nketa,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 22 O nyere ohu ya Izrel ala ahụ ka ọ buru ihe nketa ha,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 23 Onye chetara anyị mgbe anyị na-adighị ike,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 24 Mee ka anyị nwere onwe anyị site n'aka ndị iro anyị,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 25 Ọ na-enye ihe niile dị ndụ nri,
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.
 26 Keleenụ Chineke nke eluigwe ekele.
 Ịhụnanya ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Qma 137

Abụ ndị a dotara n'agha

- 1 N'akuku iyi niile Babilon ka anyị nọdurụ ala kwaa akwa
mgbe anyị chetara Zayon.
- 2 Q bu n'osisi popla
ka anyị kokwasiri ubo akwara anyị niile.
- 3 N'ebe ahụ ka ndị dotara anyị n'agha gwara anyị ka anyị buoro ha
abu,
ndị na-emekpa anyị ahụ rioro anyị ka anyị buoro ha abu onụ;
ha kwuru si, "Buoronu anyị otu abu n'ime abu Zayon!"
- 4 Ma, olee otu anyị ga-esi buo abu ONYENWE ANYI
ebe anyị no n'ala ozo?
- 5 Q buru na m echezoo gi, Jerusalem,
ka aka nri m chefuo nka ya.
- 6 Q buru na m echezoo gi,
o burukwa na m akwusi iche echiche
banyere Jerusalem, oke onu m,
ka ire m rapara n'okpo onu m.
- 7 Cheta, o ONYENWE ANYI, ihe ndi Edom mere
n'ubochi ahụ a dotara Jerusalem n'agha.*
"Tikposia ya," ka ha tiri,
"Tikposia ya ruo na nṅala ya niile!"
- 8 Gi ada Babilon, onye a ghaghi ila n'iyi,
onu ga-abu nke onye ahụ ga-akwughachi gi ugwo oru ruru gi
n'ih ihe i mere anyi,
- 9 onye ahụ ga-achiri umu gi ndi na-anu ara
tupia ha n'elu nkume.†

Abụ Qma 138

Abụ Qma Devid.

Onyenwe anyi bu onye kwesiri ntukwasị obi

- 1 O ONYENWE ANYI, aga m eji obi m niile too gi;
n'ihu chi niile di iche iche ka m ga-abuku gi abu otuto.
- 2 Aga m akpo isiala n'ebe ulonso ukwu gi di
aga m etokwa aha gi
n'ih ihunanya gi na ikwesi ntukwasị obi gi,
n'ih na i meela ka aha gi na okwu gi
di elu karja ihe niile.*
- 3 Mgbe m kpokuru gi, i zara m;
i mere m ka m nwee nkwuwa okwu ma guzosiekwa ike.

* **Abụ Qma 137:7** 137:7 Mgbe Nebukadneza meriri Jerusalem, ma bibiekwa ya, ndi Edom nuri oke onu n'ih na ndi Izrel bu ndi iro ha. Ma omume a ezighi ezi n'ih na ndi Edom na ndi Izrel bu umunna. Ndi Edom bu umu umu Iso, Izk 25:12-14; Ems 1:11; Qbd 10-14 † **Abụ Qma 137:9** 137:9 N'oge agha, ndi meriri n'agha na-achikota umuaka niile di n'obodo ahụ ha meriri, tupiasia ha isi na nkume. Ha na-eme nke a i ji mesie mmeri ha meriri obodo ahụ ike, nakwa i ji mee ka a ghara inwe ogbo ozo ga-ebili n'obodo ahụ. 2Ez 8:12; Ajz 13:16; Hos 13:16; Nhu 3:10 * **Abụ Qma 138:2** 138:2 Ajz 42:21

- 4 O ONYENWE ANYỊ, ka ndị eze niile nọ n'ụwa too gị,
mgbe ha nūrū ihe niile i nyere n'iwu.
- 5 Ka ha buọ abụ banyere ụzọ niile nke ONYENWE ANYỊ,
n'ihì na ebube ONYENWE ANYỊ dī ukwuu.
- 6 N'agbanyeghị na ONYENWE ANYỊ dī ukwuu, ọ na-elekwasị ndị dī
umeala n'obi anya,
ma ọ naghị ekwe ka ndị nganga bịa ya nso.
- 7 A sịkwari na m na-eje ije n'etiti nsogbu,
ì na-echebe ndụ m;
ì na-esetipụ aka gị megide iwe ndị kpọrọ m asi,
ì na-eji aka nri gị zọpụta m.†
- 8 ONYENWE ANYỊ ga-emezuru m ihe niile o kwadoro m;‡
ìhụnanya gị, o ONYENWE ANYỊ, na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi,
ahapụkwala ọrụ aka gị niile.

Abụ Ọma 139

Abụ nke dīrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Chineke maara ihe niile

- 1 O ONYENWE ANYỊ, ì nyochaala m,
ì makwaara m nke ọma
- 2 Ì maara mgbe m na-anọdụ ala na mgbe m na-eguzo ọtọ;
site n'ebe dī anya, ì na-aghọta echiche obi m niile.
- 3 Ì na-ahụzu ọpụpụ m na ndina ala m;
ì mazukwara ụzọ m niile.
- 4 O ONYENWE ANYỊ, ì maara ihe m gaje ikwu
tupu m kwuo ya.
- 5 Ì na-anọ m n'ihu, ma na-esokwa m n'azụ,
ì tụtwasịla m aka gị.
- 6 Ihe ọmụma dī otu a dī oke omimi nye m,
ọ dīkwa elu apughị m iru ya.
- 7 Ebee ka m ga-ezo onwe m si otu a zonari Mmụọ gị?
Ebeekwa ka m puru ịgbaga ka m si n'ihu gị zoo onwe m?
- 8 Ọ buru na m arigoro n'elugwe ì nọ n'ebe ahụ.
Ọ burukwa na m arida zoo onwe m n'ala mmuọ, ì nọkwa n'ebe
ahụ.
- 9 Ọ buru na m efepu n'isi ututu dika nwa nnunu, felagaa
n'ebe dī nnoo anya nke oke osimiri,
- 10 ọ buladi n'ebe ahụ ka aka gị ga na-edu m
aka nri gị ga-ejidesi m ike.
- 11 Ọ buru na m asi, "N'ezie, ọchichiri ga-ekpuchi m
ihè ga-aghọ abali gbaa m gburugburu."
- 12 Ọ buladi ọchichiri agaghị abụ ọchichiri n'ebe ì nọ;
abali ga-enye ihè dika ehie,
n'ihì na ọchichiri dī ka ihè n'ebe ì nọ.*
- 13 Ọ bu gị kpuru akuku niile dī m n'ahụ.

† Abụ Ọma 138:7 138:7 Abụ 23:3-4 ‡ Abụ Ọma 138:8 138:8 Fil 1:6

* Abụ Ọma 139:12

139:12 Job 26:6; Job 34:22; Hie 4:13

- Ọ bukwa gị jikọtara ha niile ka ha buru otu mmadu n'ime afo nne m.
- 14 Ana m eto gi n'ihi na abụ m onye e sitere n'oke egwu na ebube kee; oru gi niile di ebube; amaara m nke a nke oma.
- 15 Udidi m abughi ihe zoro ezo n'ebe i no mgbe a kpuru m n'ebe nzuzo ahụ, mgbe a kpakotara m n'ebe omimi nke uwa.
- 16 Anya gi abuo huru ahụ m mgbe o na-enweghi udidi obula. E dere ubochi niile a kwadoro m n'ime akwukwo gi tupu otu n'ime ha adiri.
- 17 Lee ka echiche i na-eche banyere m si di oke onuahia, o Chineke! Leekwa ka ha si di ukwu.
- 18 O buru na m aguo ha onu, ha ga-adu ukwu karja onugogu aja di n'ala. Mgbe m tetara, mu na gi ka no.
- 19 O Chineke, a sikwari na i ga-ala ndi ajo omume niile n'iyi! Sitenu n'ebe m no puo, unu ndi na-akwafu obara!
- 20 Site n'echiche ojo, ha na-ekwu okwu banyere gi; ndi iro gi na-ekwuto aha gi.
- 21 O ONYENWE ANYI, o bu na m akpoghi ha asi bu ndi kporo gi asi, na-asokwa ndi na-enupu isi megide gi oyi?
- 22 O bu naani ikpo asi ka m nwere n'ebe ha no? Ana m agunye ha dika ndi iro m.
- 23 O Chineke, nyochaa m, mara obi m. Nwaa m, matakwa echiche uche m niile.
- 24 Choputa ma o nwere ihe ojo di n'ime m, ma duo m n'uzo ebighi ebi.

Abụ Qma 140

Abụ nke diri onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Ekpere maka nchebe

- 1 O ONYENWE ANYI, doputa m site n'aka ndi na-eme ihe ojo. Chebe m ka m ghara idaba n'aka ndi na-eme ihe ike di iche iche.
- 2 Ndi na-atu atumatu ime ihe ojo n'obi ha na-akpali agha ubochi niile.
- 3 Ha na-eme ire ha ka ha di nko dika nke agwo; elo ajuala di n'egbugbere onu ha.*
- Sela
- 4 Chebe m ONYENWE ANYI, ka m ghara idaba n'aka ndi na-emebi iwu; chebe m ka m ghara idaba n'aka ndi na-eme ihe ike, ndi na-eche echiche odida m.
- 5 Ndi mpako esielera m onya igbudu; ha agbasaala ugbu ha na udo ha, siekwara m onya di iche iche n'uzo m na-aga.
- Sela

* **Abụ Qma 140:3** 140:3 Rom 3:13; Jem 3:8

- 6 A siri m ONYENWE ANYI, “Gị onwe gị bụ Chineke m.”
 Nuru, O ONYENWE ANYI, olu aririọ m maka amara.
 7 Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI Onye nzoputa m di ike,
 i na-ekpuchi isi m n’ubochi agha.
 8 Ekwewala ka ndi ajo omume chota ihe ha na-achọ, o ONYENWE ANYI,
 ekwewala ka nzube ha mezuo.

Sela

- 9 Ndi niile gbara m gburugburu na-ebuli isi ha elu na nganga
 ka ndu ojojo nke egbugbere onu ha rikpuo ha.
 10 Ka icheku oku na-ere ere dakwasị ha;
 ka a tuba ha n’ime oku na-ere ere,
 n’ime olulu apiti juputara, nke ha na-enweghi ike isite n’ime ya
 puta ozo.
 11 Ekwela ka ndi na-ekwu okwu nkwulu guzosie ike n’ala,
 ka ihe ojojo chuda ndi na-eme ihe ike.
 12 Amaara m na ONYENWE ANYI ga-ekpe ikpe ziri ezi nye ndi ogbenye
 na-emekwa ka ndi no na mkpa nweta ihe ruuru ha.
 13 N’ezie, ndi ezi omume ga-eto aha gi,
 ndi ziri ezi ga-ebikwa n’ihu gi.

Abụ Qma 141

Abụ Qma Devid.

Aririọ nke ezi mmadu

- 1 O ONYENWE ANYI, ana m akpoku gi; biakwute m osijiso.
 Nuru olu m mgbe m na-akpoku gi.
 2 Ka ekpere m bia n’ihu gi dika ihe na-esi isi uto;
 ka nchili elu nke m chiliri aka m abuo diri ka aja a na-achu
 n’anyasi.
 3 Nyere m aka ka m mechie onu m, o ONYENWE ANYI;
 na-echekwa egbugbere onu m nche.
 4 Ekwela ka obi m nwee mmasi n’ihe ojojo,
 isonye ndi na-eme ihe ojojo
 ruo ruo ajo omume niile di iche iche;
 ekwela ka m soro ha rikoo ihe uto ha niile.*
 5 Ka onye ezi omume tie m ihe, nke a na-egosi obi ebere;
 ka o baara m mba, nke a bu mmanu n’elu isi m.
 Isi m agaghi aju ya.
 Otu o di, ekpere m na-emegide ruo niile nke ndi na-eme ihe ojojo.
 6 A ga-esite n’elu nkume di elu tuba ndi na-achi ha,
 mgbe ahụ, ndi ajo omume ga-amata na okwu m niile bu eziokwu.
 7 Ha ga-ekwu si, “Dika mmadu na-egburi, na-akogharị ala,
 otu a ka a ghasasiri okpukpu anyi n’onu ili.”
 8 Ma olileanya m di na gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI

* **Abụ Qma 141:4** 141:4 Ilu 23:6

n'ime gị ka m gbabara izere ndụ, ararala m nyefee n'aka ọnwụ.

⁹ Napụta m ka m ghara ịdaba n'ime ọnya igbudu niile nke ndị na-eme ajoye siiri,

sitekwa n'ọnya niile ha siiri m.

¹⁰ Ka ndị ajoye omume daba n'ime ụgbụ ha, ma mụ onwe m ga-agabiga na-emerughị ahụ ọbụla.

Abụ Ọma 142

Abụ *maskil* nke Devid. Mgbe ọ nọ n'ogba nkume. Ekpere.

Ekpere nke onye mkpọrọ

¹ Etikuru m ONYENWE ANYỊ mkpu akwa; ewelitara m olu m rịọ ONYENWE ANYỊ ka o meere m ebere.

² Ekwuputara m ihe na-esogbu m n'ihu ya, gwakwa ya ahụhụ nke m nọ n'ime ya.

³ Mgbe mmụọ m dara mba n'ime m, ọ bụ gị maara ụzọ m.

N'uzọ ebe m na-esi aga ka ndị mmadụ siiri m ọnya.

⁴ Lee anya n'aka nri m ma hụ na ọ dighị onye ọbụla na-eche ihe banyere m. Enweghị m ebe mgbaba.

Ọ dighị onye ọbụla ihe banyere m na-emetuta n'obi.

⁵ Ana m etiku gị mkpu akwa, o ONYENWE ANYỊ, na-asị, "Gị bụ ebe mgbaba m, oke m n'ala ndị dị ndụ."

⁶ Gee ntị na mkpu akwa m, n'ihi na anọ m n'ọnọdụ ihe isiike; gbapụta m site n'aka ndị na-achụ m ọsọ, n'ihi na ha siri ike karịa m.

⁷ Mee ka m nwere onwe m site n'ụlọ mkpọrọ, ka m nwee ike too aha gị.

Mgbe ahụ ndị ezi omume ga-agba m gburugburu n'ihu ịdị mma gị n'ebe m nọ.

Abụ Ọma 143

Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka enyemaka

¹ O ONYENWE ANYỊ, nūrụ ekpere m, gekwaa ntị n'akwa arịrịọ m maka amara; n'ihi ikwesi ntụkwasi obi gị na ezi omume gị, bịa nyere m aka.

² Edubatala m n'ọnọdụ ikpe m ikpe, n'ihi na ọ dighị onye ọbụla dị ndụ bụ onye ezi omume n'ihu gị.*

³ Onye iro na-achụ m ọsọ, ọ na-azọpịa ndụ m n'ala;

* **Abụ Ọma 143:2** 143:2 Job 4:17; 9:2; Ekl 7:20

- na-emekwa ka m nọdụ n'ọchịchiri,
 dika ndi nwuru anwu n'ogologo oge gara aga.
 4 Ya mere mmuo m na-ada mba n'ime m
 ujo juputakwa m n'obi.
 5 Ana m echeta ubochi niile ndi ahụ gara aga;
 ana m atughari uche n'oru gi niile
 na-echekwa echiche banyere ihe niile aka gi ruru.
 6 Ana m agbasa aka m abuo nye gi;
 agu gi na-agu mkpuruobi m dika agu mmiri ozuzo si agu ala
 kporo nku.

Sela

- 7 O ONYENWE ANYI, zaa m osiso;
 mmuo m na-ada mba.
 Ezonarila m ihu gi,
 ma o bughi ya, aga m adi ka ndi na-arida ruo n'ili.
 8 Mee ka m nuru okwu ihunanya gi nke na-adighi agharipu n'isi ututu,
 n'ih na o bu gi ka m tukwasiri obi.
 Zi m uzo m kwesiri igbaso,
 n'ih na o bu gi ka m na-eweli mkpuruobi m nye.
 9 O ONYENWE ANYI, gbaputa m site n'aka ndi iro m,
 n'ih na o bu n'ime gi ka m na-ezo onwe m.
 10 Kuziere m ime uche gi,
 n'ih na i bu Chineke m;
 ka ezi Mmuo gi
 duo m n'ala di larii.
 11 O ONYENWE ANYI, n'ih aha gi chebe ndu m;
 n'ime ezi omume gi, naputa m site na nsogbu.
 12 N'ime ihunanya gi na-adighi agharipu, kpochapu ndi iro m;
 laa ndi niile kporo m asi n'iyi,
 n'ih na abu m ohu gi.

Abụ Qma 144

Abụ Qma nke Devid.

Abu nke dike n'agha

- 1 Otuto diri ONYENWE ANYI, onye bu oke nkume m,
 onye na-ezi aka m abuo ibu agha,
 na mkpisiaka m ilu ugu.
 2 O bu Chineke m, onye juputara n'ihunanya, burukwa ebe mgbaba
 m e wusiri ike,
 ebe m e wusiri ike na onye mgbaputa m,
 o bu ota m, onye m na-agbaba n'ime ya,
 onye ji aka ike mee ka ndi di iche iche nodu n'okpuru m.
 3 O ONYENWE ANYI, gin ka mmadu bu i ji na-eche echiche banyere ya,*
 gin ka nwa nke mmadu bu ihe banyere ya ji na-emetu gi n'obi?
 4 Mmadu di ka otu nkuume;
 ubochi ndu ya niile na-agafe ngwangwa dika onyinyo.

* **Abu Qma 144:3** 144:3 Abu 8:4

- 5 O ONYENWE ANYỊ, kewaa eluigwe rịdata;
metụ ugwu niile aka ka ha kwụọ anwụrụ ọkụ.
- 6 Zipụ amụma ka o chụsasịa ndị iro niile;
gbaa ha àkụ gị niile ma chụsasịa ha.
- 7 Site n'elu setipụ aka gị;
gbapụta m, napụtakwa m
site n'oke osimiri,
site n'aka ndị si mba ọzọ,
- 8 ndị ọnụ ha jupụtara n'ụgha,
ndị aka nri ha jupụtakwara n'aghughọ.
- 9 O Chineke, aga m abụku gị abụ ọhuru.
Une e ji akwara iri mee ka m ga-eji kpọọrọ gị egwu;
- 10 gị onye na-enye ndị eze mmeri,
onye na-agbapụta ohu ya Devid.
- Site na mma agha dị njo ¹¹ gbapụta m;
napụtakwa m site n'aka ndị si mba ọzọ
ndị ọnụ ha jupụtara n'ụgha,
ndị aka nri ha jupụtakwara n'aghughọ.
- 12 Mgbe ahụ, umụ ndị ikom anyị, n'oge okorobia ha,
ga-adị ka ihe a kuru n'ala e lekọtara anya nke ọma,
umụ anyị ndị inyom ga-adị ka ogidi a piri api
e ji achọ ụlọeze mma.
- 13 Ọba anyị niile ga-epụta n'ihe oriri
dị iche iche si n'ubi anyị.
Aturu anyị ga-amụba n'otutu puku n'ọnuogugu,
ha ga-adị iri puku kwuru puku n'ubi anyị;
¹⁴ igwe ehi anyị ga-adokpụ ibu dị arọ.
- A gaghi enwe ntipu na mgbidi anyị niile,
a gaghi adota anyị n'agha gaa obodo ọzọ,
akwa ihe mgbu agaghi adị n'okporozi anyị niile.
- 15 Ndị a gọziri agozi ka ndị ahụ bụ, ndị ihe ndị a dijiri;
ndị a gọziri agozi ka ndị ahụ bụ, ndị Chineke bụ ONYENWE ANYỊ
ha.

Abụ Ọma 145

Abụ Ọma otuto, nke Devid.

Idi mma nke Chineke

- 1 Aga m ebuli gị elu, Chineke m onye bụ eze;
aga m eto aha gị, site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.
- 2 Ụbọchị niile ka m ga-eto gị
jaakwa aha gị mma site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.
- 3 ONYENWE ANYỊ dī ukwuu, burukwa onye kwesiri inata otuto;
idi ukwuu ya kariri ihe onye obula puru ighota.
- 4 Otu ogbo ga-eto oru gị niile n'ihu ogbo ọzọ;
ha ga-ekwuputa maka oru ukwuu gị niile dī iche iche.
- 5 Ha ga-ekwuputa ihe banyere idi ebube nke ima mma gị,

- aga m atugharịkwa uche n'ọrụ ebube gị niile.
- ⁶ Ha ga-ekwupụta ihe banyere ike nke ọrụ ịtunanya gị niile, aga m ekwusakwa ọrụ ukwu gị niile.
- ⁷ Ha ga-eme mmemme n'ihì ịdị mma gị dị ukwu jirikwa ọhụ bụọ abụ banyere ezi omume gị.
- ⁸ ONYENWE ANYỊ na-eme amara nweekwa obi ọmịiko, ọ dighị ewe iwe ọsịsọ, ọ bara ụba n'ihunanya.
- ⁹ ONYENWE ANYỊ dị mma n'ebe mmadụ niile dị; o nwere ọmịiko n'ebe ihe niile o kere eke dị.
- ¹⁰ O ONYENWE ANYỊ, ihe niile i kere eke ga-eto gị; ndị nsọ gị na-aja gị mma.
- ¹¹ Ha ga-ekwupụta banyere ebube nke alaeze gị. Kwupụtakwa maka ịdị ike gị,
- ¹² ka mmadụ niile mata ihe banyere ọrụ ukwu gị niile dị iche iche na ebube nke ịdị mma alaeze gị.
- ¹³ Alaeze gị bụ alaeze na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi, ọchịchị gị na-adịgidekwa site n'ogbo ruo n'ogbo.
- ONYENWE ANYỊ na-emezu nkwa ya niile na-ahụkwa ihe niile o kere eke n'anya.
- ¹⁴ ONYENWE ANYỊ na-ekulite ndị niile dara ada na-akwagide ndị niile dara mba.
- ¹⁵ Olileanya ihe niile dị na gị, ị na-enye ha nri ha mgbe oge ya ruru.
- ¹⁶ I na-asaghepụ aka gị na-emezu ọchịchọ ihe niile dị ndụ.
- ¹⁷ Ụzọ ONYENWE ANYỊ niile ziri ezi; ọ na-ahụkwa ihe niile o kere eke n'anya.
- ¹⁸ ONYENWE ANYỊ na-anọ nso ndị niile na-akpọku ya, bụ ndị niile na-akpọku ya n'eziokwu.
- ¹⁹ Ọ na-emezu ọchịchọ niile nke ndị na-atụ egwu ya; ọ na-anụ akwa ha na-azọpụtakwa ha.
- ²⁰ ONYENWE ANYỊ na-echebe ndị niile hụrụ ya n'anya, ma ọ ga-ala ndị ajọ omume niile n'iyi.
- ²¹ Ọnụ m ga-ekwupụta otuto ONYENWE ANYỊ; ka ihe niile e kere eke too aha nsọ ya ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Qma 146

Tụkwasi Chineke obi

¹ Toonu ONYENWE ANYỊ.

O mkpuruobi m, too ONYENWE ANYỊ.

² Aga m eto ONYENWE ANYỊ ogologo ndụ m niile; aga m abụ abụ otuto nye Chineke m mgbe m nọ na-adị ndụ.

- ³ Atụkwasiła ụmụ eze obi gị,
ndị bụ mmadụ efu na-apughị izoputa.
- ⁴ Mgbe mmụọ ha pụrụ, ha na-alaghachi n'aja*;
n'ubochi ahụ, atumatụ ha na-aghọ ihe efu.
- ⁵ Onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, onye inyeaka ya bụ Chineke nke
Jekob,
onye olileanya ya dị na ONYENWE ANYỊ, Chineke ya.
- ⁶ Onye kere eluigwe na ụwa,
na osimiri, na ihe niile dị n'ime ha,
ONYENWE ANYỊ, onye ikwesi ntụkwasi obi ya na-adigide ruo mgbe
ebighi ebi.
- ⁷ O na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndị a na-akpagbu
na-enyekwa ndị agụụ na-agụ nri.
ONYENWE ANYỊ na-eme ka ndị nọ n'ụlọ mkpọrọ nwere onwe ha,
⁸ ONYENWE ANYỊ na-emegehe anya ndị kpuru isi,
ONYENWE ANYỊ na-akwagide ndị niile dara mba,
ONYENWE ANYỊ hụrụ ndị ezi omume niile n'anya.
- ⁹ ONYENWE ANYỊ na-echebe ndị obia,
na-elekotakwa ndị na-enweghi nna na ndị di ha nwurụ anwụ,
ma o na-eme ka ihe ghara igara ndị ajọ omume nke oma.
- ¹⁰ ONYENWE ANYỊ na-achị ruo ebighi ebi,
Chineke gị, o Zayon, site n'ogbo ruo n'ogbo.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Qma 147

Onyenwe anyi dike, na onye amara

¹ Toonu ONYENWE ANYỊ!

O bụ ihe di mma ibuku Chineke anyi abụ otuto.
O bụ ihe na-eweta mmasi, burukwa ihe ziri ezi ito ya!

- ² ONYENWE ANYỊ na-ewu Jerusalem:
o na-akpoghachita ụmụ Izrel ndi a dooro n'agha gaa n'ala ozo.
- ³ O na-agwo ndi niile obi ha tiwara etiwa
na-ekechikotakwa ebe niile ha meruru ahụ.
- ⁴ O bu ya na-ekpebi onuogugu kpakpando niile
na-akpokwa ha n'otu na otu.*
- ⁵ Onyenwe anyi di ukwuu, ike ya dikwa ukwuu;
nghota ya enweghi nsotu.
- ⁶ ONYENWE ANYỊ na-agba ndi di umeala n'obi ume
ma o na-atuda ndi ajọ omume n'ala.

⁷ Jirinụ ekele bukuo ONYENWE ANYỊ abụ;
jirinụ ubo akwara kpoo Chineke anyi egwu.

* **Abụ Qma 146:4** 146:4 Ekl 12:7 * **Abụ Qma 147:4** 147:4 Ajz 40:26

- 8 Q na-eji igwe ojii na-ekpuchi mbara eluigwe;
 o na-ewetara elu ụwa mmiri ozuzo
 na-eme ka ahịhịa puo n'elu ugwu niile.
- 9 Q na-enye ehi niile nri
 na-enyekwa ụmụ ugoloma nri mgbe ha na-ebeku ya akwa n'ih
 nri.
- 10 Mmasị ya adighi n'ike nke inyinya,
 maobu n'ike ukwu nke mmadu.
- 11 ONYENWE ANYI na-enwe mmasi n'ebe ndi na-atu egwu ya no,
 ndi olileanya ha di na ihunanya ya nke na-adighi agharipu.
- 12 O Jerusalem, jaa ONYENWE ANYI mma;
 o Zayon, too Chineke gi.
- 13 N'ih na o wusiela mkporo onu uzọ ama gi niile ike,
 na-agozikwa ndi niile bi n'ime gi.
- 14 Q na-eme ka oke ala gi nwee udo,
 jirikwa oka wiiti kachasi mma nyejuo gi afo.
- 15 Q na-ezipu iwu ya n'elu ụwa niile;
 okwu ya na-agbasa ngwangwa.
- 16 Q na-atusa snoo n'ala dika aji anu,
 na-efesasi igirigi snoo dika ntu.
- 17 Q na-atudata mkpuru mmiri ya di ka mkpuru okwute.
 Onye puru iguzogide oke ifufe oyi ya?
- 18 Q na-ezipu okwu ya na-agbaze ha;
 o na-akpalite ikuku ya mee ka mmiri bido isoghari.
- 19 O kpugheela okwu ya nye Jekob,
 iwu ya na ukpuru ya niile nye Izrel.
- 20 O mesobeghi mba ozọ udi mmeso di otu a.
 Ha amakwaghi iwu ya niile.

Toonu ONYENWE ANYI!

Abụ Qma 148

Toonu Oryenwe ihe niile

1 Toonu ONYENWE ANYI.

Toonu ONYENWE ANYI site n'eluigwe,
 toonu ya n'ebe niile kachasi elu.

2 Toonu ya, ndi mmuo ozi ya niile,
 toonu ya, unu usuu ndi agha ya niile.

3 Toonu ya, anyanwu na onwa
 toonu ya, kpakpando niile.

4 Toonu ya, unu eluigwe kachasi elu
 na unu mmiri di n'elu mbara eluigwe.

5 Ka ha niile too aha ONYENWE ANYI,

n'ihì na ha niile malitere idì site n'okwu onụ ya.

⁶ O doro ha n'ọnọdụ ha ga-anọ ruo mgbe ebighị ebi;
o nyere iwu nke a na-agaghị agabiga.

⁷ Toonu ONYENWE ANYÌ, site n'ụwa,

unu oke anụ mmiri niile na ogbu mmiri niile,

⁸ na amụma, na mkpuru mmiri, na snoo na igwe ojii niile,
na oke ifufe niile na-eme ihe o nyere n'iwu,

⁹ unu ugwu ukwu niile, na ugwu nta niile

na osisi niile na-amị mkpuru na osisi sida niile

¹⁰ na anụ ohia, na anụ ulo niile,

na ihe niile na-akpu akpu n'ala na nnunụ niile,

¹¹ ndi eze niile nke ụwa na mba niile di iche iche,

unu umu eze na ndi niile na-achi achị n'ụwa,

¹² umu okorobia na umu agboghọ,

ndi okenye na umuntakiri.

¹³ Ka ha niile too aha ONYENWE ANYÌ,

n'ihì na o bu naani aha ya ka e buliri elu;

ebube ya di ukwu karịa eluigwe na ụwa.

¹⁴ O meela ka mpi* ndi ya di elu,

otuto ndi nsọ ya niile,

nke Izrel ndi o huru n'anya.

Toonu ONYENWE ANYÌ.

Abụ Qma 149

Abụ otuto

¹ Toonu ONYENWE ANYÌ!

Bukuonu ONYENWE ANYÌ abụ ohuru.

Buonu abụ ito ya n'etiti ndi nsọ ya.

² Ka Izrel nuria onu n'ime onye kere ha;

ka ndi bi na Zayon nwee obi utọ n'ime Eze* ha.

³ Ka ha jiri ite egwu too aha ya

ka ha jiri oyo na ubo akwara kporo ya egwu.

⁴ N'ihì na ihe banyere ndi ya na-atọ ONYENWE ANYÌ utọ.

O na-eji nzoputa† kpukwasị ndi di umeala n'obi n'isi dika okpueze.

⁵ Ka ndi nsọ nuria onu n'ime nsopuru a,

bukwaa abụ n'ihì onu n'elu ihe ndina ha.

⁶ Ka otuto Chineke diri n'onu ha,

ka mma agha ihu abuo‡ dirikwa n'aka ha,

⁷ iji boro mba niile obo

taakwa ndi niile di iche iche ahuhu,

⁸ iji mkporo igwe kee ndi eze ha

* **Abụ Qma 148:14** 148:14 Mpi bu ihe na-egosiputa ike, guo akwukwo 1Sa 2:1 * **Abụ Qma**

149:2 149:2 Nkp 8:23; Zek 9:9; Mat 21:5 † **Abụ Qma 149:4** 149:4 Abụ 132:16; Ajz 61:10

‡ **Abụ Qma 149:6** 149:6 Hib 4:12; Mkp 1:16

na ndị ha a na-asọpuru agbụ igwe,
⁹ imezu ihe ahụ e kpebiri, depụtakwa megide ha.
 Nke a bụ nsọpuru dịrị ndị nsọ ya.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Qma 150

Ka ihe niile too Onyenwe anyị

¹ Toonu ONYENWE ANYỊ.

Toonu Chineke n'ime ụlonsọ ya.

Toonu ya, na mbara igwe nke ike ya.

² Toonu ya, n'ihì orụ niile ọ ruru site n'ike ya.

Toonu ya, n'ihì ịdị ukwu ya nke kachasi ịdị ukwu niile.

³ Werenụ opi ike too ya,

werekwanụ ụbọ akwara na une too ya,

⁴ jirinụ ihe iti egwu na ite egwu too ya,

jirikwanụ ụbọ akwara dī iche iche na oja too ya,

⁵ werenụ ogene too ya,

werekwanụ ogene na-ada oke ụda too ya.

⁶ Ka ihe niile na-eku ume too ONYENWE ANYỊ.

Toonu ONYENWE ANYỊ.*

* **Abụ Qma 150:6** 150:6 Mgbè mmadụ na-eti, Toonu Onyenwe anyị, ya na onye na-eti Halleluya, na-ekwu otu ihe ahụ.